

**ENLARGED
ENGLISH DICTIONARY,
PRONOUNCING,**

SORABSHAW B. L. S.

LATE PERSIAN TEACHER
ASST. PERSIAN TEACHER, E.

AUTHOR OF "PERSIAN PRIMER
PERSIAN," "THIRD BOOK OF PERSIAN,"

ENGLISH-PERSIAN AND "PERSIAN-ENGLISH"
DICTIONARIES," "PERSIAN GRAMMAR"
PARTS I & II., " &c. &c.

M. A., L. L. B.,

EXERCISES FOR HER MAJESTY'S

TEACHERS AT BOMBAY;

EXECUTIVE

COMMISSIONER

BOMBAY;

THE

نگاهت بیفتد اگر بر خطا تو آنرا بپوشان ز لطف و
تو بر من مگیر آه و ای ز بخرد که خالی نباشد بشر از

SURAT:

PRINTED AT THE IRISH PRESBYTERIAN MISSION PRESS

1892.

All Rights Reserved

TO
THE HONOURABLE
HERBERT MILLS BIRDWOOD, C. S., M. A., L. L. B.,
LATE ONE OF THE JUDGES OF HER MAJESTY'S
HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY;
MEMBER OF THE EXECUTIVE
COUNCIL OF HIS EXCELLENCY
THE GOVERNOR OF BOMBAY;
VICE-CHANCELLOR OF THE
UNIVERSITY OF BOMBAY;

THIS WORK
IS DEDICATED,
IN TOKEN OF THE AUTHOR'S
RESPECT AND ESTEEM.

P R E F A C E.

THE present work, which is a great advance on the Compiler's smaller English-Persian Dictionary, is intended to supply the long-felt want of an exhaustive Dictionary of the Persian Language, moderate enough in price to be within the reach of all students of that language. The undertaking has given the Compiler incessant occupation for more than five years, and indeed has been a task of much greater labour than he had calculated from his previous experience of editing such works on a more modest style. In spite of all the pains bestowed by him, the Compiler is conscious that various defects and imperfections, which he would have much wished to avoid, have, as is usual in first editions, escaped him. For these he must ask the indulgence of those who will use the Book, promising amendment should it be given to him to issue a second edition of the Dictionary.

The Compiler is deeply sensible of the encouragement and support which his former works have received from the Director of Public Instruction, Bombay, to whom he takes this opportunity to again tender his respectful acknowledgments. His best thanks are also due to the Rev. J. Shillidy, M. A., of the Irish Presbyterian Mission, who has superintended the mechanical execution of the work, for many valuable suggestions and for the assiduity with which he has endeavoured to secure accuracy of printing.

In conclusion the Compiler must not forget to record his obligations to Francis Johnson's and Richardson's Dictionaries, from which rare and elaborate works the present work has received material assistance.

S. B. DOCTOR.

24th May, 1892.

LIST OF ABBREVIATIONS USED IN THIS WORK.

<i>a.</i>	For	Adjective.
<i>ad.</i>	„	Adverb.
<i>alg.</i>	„	Algebra.
<i>Ar.</i>	„	Arabic.
<i>arith.</i>	„	Arithmetic.
<i>astr.</i>	„	Astronomy.
<i>comp.</i>	„	Composition.
<i>compr.</i>	„	Comparative.
<i>conj.</i>	„	Conjunction.
<i>E.</i>	„	English.
<i>gram.</i>	„	Grammar.
<i>H.</i>	„	Hindustani.
<i>interj.</i>	„	Interjection.
<i>math.</i>	„	Mathematics.
<i>med.</i>	„	Medical.
<i>n.</i>	„	Noun.
<i>p. a.</i>	„	Participial Adjective
<i>p p.</i>	„	Participle passive & perfect.
<i>p. pr.</i>	„	Participle Present.
<i>pl.</i>	„	Plural.
<i>prep.</i>	„	Preposition.
<i>prom.</i>	„	Pronoun.
<i>sing.</i>	„	Singular.
<i>v i.</i>	„	Verb Intransitive.
<i>v.t.</i>	„	Verb Transitive.

A

DICTIONARY

ENGLISH, PERSIAN, AND ARABIC.

A.

A or AN, considered as the article of unity, is expressed in Persian by sub-joining ي to a noun; as, روزي roze, 'a day,' 'a certain day.' When a noun ends in ة the mark hamzā (ا) is used to denote the singular number, as جامهٔ jāmai, 'a garment,' فرشتهٔ firishtai, 'an angel.' Whenever ا is placed before ة at the end of a noun, the idea of unity is expressed by ي; as, راهي rāhi, 'a way.'

. A, in such expressions as *so much a yurd, gone a hunting, &c.*, may be translated by the particle في fi, 'in,' برای barāyi, 'for,' بخدمت budzm, 'for the purpose'; as, دو درم في گز do diram fi gaz, 'two direms a measure; برای barāyi shikār rafta, 'gone a hunting.'

ABACK, ad. (backward) عقب akab, پشت pusht. The hind part of a saddle, مؤخر muakhar.

ABAFT, ad. (towards the stern) عقب akab, دنگال کشتي, آکابی-جهاز akabi-jehāz, کشتی kishti.

ABAISSANCE, n. کورنش tadzim, تعظیم kurnish.

ABANDON, vt. ترک کردن tark-k., گذاشتن guzāshtan, هجر کردن hajr-k.

ABANDONED, p. a. (forsaken) گذاشته guzāshta, ترک کرده شده tark kardā shuda. a. (graceless) بی حرمت bē-hurmat, بی شرم bē-sharm.—(desolate) ویران wairān. To be abandoned, متروک شدن guzāshta-sh., متروک شدن matrūk-sh.

ABANDONING, } n. ترک tark
ABANDONMENT, } هجر hajr, گذاشتگی guzāshtagi.

ABASE, vt. خوار زایل کردن zalil-k., حقیر farū-ā. فرو آوردن, ساختن khār-s., فزیهٔ fazihat-کردن hakir-k., بکاک برابر ساختن, bakhāk-barābar-s. n. zerbardā shuda, حقیر کرده شده hakir-kardā shuda. a. محقر zalil, muhakkar. To be abased, فرو آورده شدن farū-āwarda-sh., خراب شدن kharāb-sh.

ABASEMENT, n. تذلیل tazlil, حقارت hikarat, فزیهٔ fazihat, تحقیر tahkir.

ABASH, vt. شرمسار کردن sharmsār-k., خجل ساختن khajil-s.

ABASHED, a. شرمسار sharmsār, شرمینده sharminde, پشیمان pashemān. To be abashed, شرمینده شدن sharminde-sh., خجل خوردن, khajil-sh., شرم خوردن sharm-kh.

ABATE, *vt.* (make less) کم کردن *kam-k.*, ناقص نمودن *nākis-n.*—(to become less) کم شدن *kam-sh.*, کمیدن *kamīdan.*

ABATED, *a.* کم *kam*, مخفف *mukhaffaf.*

ABATEMENT, *n.* (decrease) کمی *kamī*, کاست *kāst*, تخفیف *tukhfiyf.*

ABBESS, *n.* (the governess of a nunnery) رئیسۀ دختران، شالوشان *raisui dukhtarāni-shālpushān.*

ABBEY, *n.* خانۀ پادربان *khānkāh*, ادیار *dayar* (pl. *adīār*) خانۀ رهبان *ruhbān khāna.*

ABBOT, *n.* راس الدبر *rāṣud dayar*, اسقف *uskuḥ* (pl. *asāḥif* or *asāḥifat.*)

ABBREVIATE, *vt.* مختصر کردن *mukhtasir-k.* کوتاه *ikhhtisār-k.* اختصار کردن *ikhhtisār-k.* کوتاه کردن *ikhhtisār-k.*

ABBREVIATION, *n.* اختصار *ikhhtisār*, کوتاهی *ikhhtisār*. Abbreviation of words, مختصرات *ikhhtisārāt*, اختصارات *ikhhtisārāt.*

ABBREVIATED, *a.* مختصر *ikhhtisār*, کوتاه *ikhhtisār*.

ABDICATE, *vt.* عزالت کردن *izlat-k.*, ترک کردن *tark-k.* To abdicate a throne, ترک خلافت کردن *tarki khilāfat-k.*, ترک سلطنت کردن *tarki saltanat-k.*

ABDICATION, *n.* ترک *tark*, عزالت *izlat*, اعتزال *itizāl.*

ABDOMEN, *n.* پای شکم *pāi-shikum*, زرناف *zeri-nāf.*

ABDUCE, *vt.* کشیدن *badīgar* طرف کشیدن *tarf kashīdan.*

ABDUCT, *vt.* ربودن *rubūdan.*

ABDUCTION, *n.* ربودگی *rubudagī*, ربایندگی *rubāyandagī.*

ABED, *ad.* بر بستر *bar bistar*, بر بستر آرام کردن *palang.* To be abed, بر بستر آرام کردن *bar bistar āram-k.*

ABERRATION, *n.* گمراهی *gumrahī*, بی راهی *bi rahī*, ضلالت *zulālat.*

ABET, *vt.* مدد دادن *madaḍ-d.*, یاری نمودن *yārī-n.*, پشتیبانی کردن *pushtī-k.*, حمایت کردن *himāyat-k.*

ABETMENT, *n.* مددگاری *madaḍgārī*, دستگیری *dastagīrī.*

ABETTOR, *n.* مددگار *yāwar*, مددگذار *madaḍgār*, حامی *hāmī*, جانب دار *jānīb-dār.*

ABEYANCE, *n.* ممکن الحصول *mumkin ul husūl.*

ABHOR, *vt.* کراهت نمودن *karāhiyat-n.*, نفرت داشتن *nafrat-d.*, نفرتیدن *nafrīdan.* استکراه کردن *istikrah-k.*

ABHORRED, *a.* ناپسند *nāpasand*, مکروه *makrūh.*

ABHORRENCE, *n.* نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*, عداوت *ādāwat*, گریز *gurez*, کراهیت *karāhiyat.*

ABHORRENT, *a.* نفرت نما *nafratnumā*, و بسۀ دار *vīsu-dār.*

ABHORRER, *n.* مخنفر *mutanaḥfir.*

ABIDE, *vi.* ماندن *māndan*, مکان کردن *makān-k.* *vt.* (to endure) تحمل کردن *tahammul-k.* To abide by one's word or agreement, بر قول خود ثابت بودن *bar koli khud sābit-b.* To abide by a promise, وفادار شدن *bar wāyide wafādār-sh.*

ABIDING, *a.* مستمّر *mustamirr.*

ABILITY, *n.* (power) طاقت *tākat*, قدرت *kudrat*, توانائی *tawānāī*, اقتدار *iktidār*—(faculty of the mind) ادراک *idrāk*, فراست *firāsāt*, عقل *akl*, قابلیت *kābiliyat*, لیاقت *liyākat.*

ABJECT, *a.* ذلیل *zarūmāye*, فرومایه *farūmāye*, ناکس *nākas*, کمینه *kamīne*, دون *dūn*, مخفی *khafī*, مجتذل *mubtazal.*

ABJECTION, { تذلیل *khārt*, خوارى *n*.
 ABJECTNESS, { تذلّل *tazlīl*, ناکستی *nākist*, زلالت *zalālat*,
 خرابی *kharābī*, دونی *dūnī*.
 ABJUDICATE, *vt.* رد کردن *rad-k*. ناقبول *nā kabūl-k*.
 ABJURATION, *n.* برگشتگی *bargashtagī*,
 ارتداد *irtidād*, انحراف *inhirāf*.
 ABJURE, *vt.* ارتداد کردن *irtidād-k*, انحراف
 کردن *inhirāf-k*, رد کردن *rad-k*.
 ABLATIVE, *u.* حالت مفعولی *hālati-*
mafūlī.
 ABLAZE, *ad.* در شعله *dar shū'a*, سوزان
suzān.
 ABLE, *a.* (skilful) لایق *lāyiq*, قابل *kābil*,
 سزاوار *sazāwār*.—(strong) قوی *kawī*,
 توانستن *tawānistān*. To be able, توانا
tawānā. قابل شدن *kābil-sh*.
 ABLE-BODIED, *a.* قوی هیکل *kawī*
haikal, پهلوان *pahalwān*.
 ABLUTION, *n.* شستگی *ghusl*, غسل
shustagī.—(performed before prayers)
wuzū or *wazū*.—(after defilement)
 مرده (of the dead) طهارت *tuhārat*.
 شوی *murde-shuī*.
 ABLY, *ad.* بقابلیت *ba kābiliyat*.
 ABNEGATE, *vt.* vide REJECT.
 ABNEGATION, *n.* امتناع *imtinād*.
 ABNORMAL, *a.* (contrary to rule)
 خلاف قاعده *khilāfi-l-āṭile*.—(irregu-
 lar) بی ترتیب *bī dastūr*, بی دستور
bī-tartīb.
 ABOARD, *ad.* بر جهاز سوار *bar jehāz*
sawār, بر کشتی سوار *bar kishtī sawār*.
 To go aboard, به جهاز در رفتن *ba*
jehāz dar-r. To come aboard, بکشتی
 در آمدن *ba kishtī dar-ā*.
 ABODE, *n.* مکان *makān*, خانه *khāne*,
 مسکن *maskan* (pl. مساکین *masākin*).

مسکونت *māwā*, بود باش *būd bāsh*,
sakūnat.
 ABOLISH, *vt.* رد کردن *radd-k*, باطل
 کردن *bātil-k*, نسخ کردن *naskh-k*,
 موقوف کردن *mokūf-k*.
 ABOLISHED, *p. a.* منسوخ ساخته *man-*
sūkh-sākhta, رد کرده شده *radd kardā*
shuda. *a.* منسوخ *mansūkh*, معدوم *mad-*
dūm, منروث *matrūk*, باطل *bātil*.
 ABOLISHER, *n.* ناسخ *nāsikh*, مبطل
mubtil.
 ABOLISHMENT, *n.* vide ABOLITION.
 ABOLITION, *n.* باطل کردن *bātil-*
kardunī, نسخ *naskh*, انهدام *inhidām*,
 ابطال *ibtāl*.
 ABOMINABLE, *a.* مکروه *makrūh*, کربه
kariya, نفرت انگیز *nāpāk*, ناپاک
nafrat, غلیظ *najis*, نجس *najis*,
 پلید *palid*, غلیظ *ghalīz*.
 ABOMINABLY, *ad.* مکروهانه *makrūhā-*
na, مستکرها *mustakrihan*.
 ABOMINATE, *vt.* استکراه کردن *istikrāh-k*.
 vide ABHOR.
 ABOMINATION, *n.* مکروهت *makrūhat*,
 نفرت *nafrat*, عداوت *ādawat*.
 ABORIGINAL, *n.* باشنددغ اصلی *bāshan-*
dai uslī.
 ABORIGINES, *n.* اهل اصل *uslī*, اهل
ahli-asl.
 ABORTION, *n.* اسقاط حمل *iskāti-hamal*,
 جنین اسقاط *iskāti-janain*.
 ABORTIVE, *a.* بی وقت پیدا *bī-wakt*
paidā, ضایع *zāid*, رایگان *rāyigān*,
 بیفایده *bifāyadu*, لاحاصل *lā hāsīl*.
 ABOUND, *vi.* کثیر شدن *kasīr-sh*, بسیار
 بودن *bisyyār-b*.
 ABOUT, *prep.* (around) گرداگرد *gardāgard*,
 دیرامن *ḡairā-*
man.—(near) نزدیک *nāzdīk*, نزد

عند *ind.*—(concerning) *az*, في *fi*, من *min*, در باب *dar bāb*. About two years, *takhtminan do sāl*.
ABOVE, *pr.ad.* (over) بالا *bālā*, علی *ālā*.—
 (upon) بر *bar*.—(upwards) بام *bām*, فرا *farā*.—(high) بلند *buland*, علی *ulā*.
 Above all بر همه *barhama*, اول *awwalan*.
 Above mentioned, مشار الیه *mashā-runalaihi*, مذکور *mazkūr*, مذكور *mazkūr*.
 Above board (without deceit) بی ربه *bi rev wa rang*, آشکارا *āshkārā*.
 —(living) زنده *zindah*. Above measure, بی حد *bē hadd*.
ABRADE, *vt.* مالیدن *farsūdan*, فرسودن *mālidan*.
ABRASION, *n.* خراش *kharāsh*, (in comp.) دل خراش *Heart piercing*.
ABREAST, *ad.* پهلو پهلو *pahlū ba pahlū*, همکنار *hamkanār*.—
 (on a line with) صفی صفی *saf ba saf*, برابر *barābar*.
ABRIDGE, *vt.* اختصار کردن *ikhṭisār-k.* کم کردن *mukhtisar-k.* کم کردن *kam-k.*
ABRIDGED, *a.* مختصر *mukhtisar*, منتخب *muntikhab*, کوتاه *kotāh*.
ABRIDGMENT, *n.* اختصار *ikhṭisār*, مجمل *mujmill*, انتخاب *intikhab*.
ABROACH, *ad.* جاری شده *jārī shuda*, کشوده *kashūda*.
ABROAD, *ad.* خارج *khārij*, بیرون *berūn*, بدر *badar*.—(at large) گرداگرد *gardāgar-d.*—(in foreign countries) در ممالک *badar-ā*. To come abroad, بدر آمدن *badar-ā*. To go abroad, بیرون رفتن *berūn-r.*—
 (to travel) سفر کردن *saḡar-k.* سیاحت کردن *siyāhat-k.*
ABROGATE, *vt.* رد کردن *radd-k.*, موقوف کردن *mokūf-k.*, موقوف ساختن *mahv-s.*

ABROGATION, *n.* ابطال *molūfi*, موقوفی *ibtāl*, نسخ *nashk*.
ABRUPT, *a.* (sudden) ناگهان *nāghān*, ناگه *nāgāh*, امتیاز *imtiyāz*.—(steep) بی نشیبدار *nashīb-dār*.—(unawares) بی خبر *bē-khabar*.—(craggy) گسناخ *gus-tākh*, ناهموار *nāhamavār*.
ABRUPTLY, *ad.* بی خبرانه *bē-khabarāne*, بی یکایک *yulāyak*, بی موقع *bē muvakkā*.—(without ceremony,) بی تکلیف *bē takallif*.
ABRUPTNESS, *n.* شداید *shitābī*, جلدی *jaldī*.—(steepness) نااهمواری *nāhamavārī*.—(suddenness) بی امتیازی *bē imtiyāzī*.
ABSCISS, *n.* دما میل *dummāl*, (pl. دما میل *damāmīl*), دندل *dumbal*.
ABSCIND, *vt.* vide CUT.
ABSCOND, *vi.* پنهان شدن *penhān-sh.*, روپوش شدن *makhfi-sh.*, فرار شدن *rū push-k.*, فرار شدن *farār-sh.*
ABSENCE, *n.* غایب *ghair hāzrī*, جدائی *judāī*, دوری *dūri*, هجر *hijr*, عقب *akab*, مفارقت *mufarikat*.
ABSENT, *a.* غایب *ghair hāzrī*, غایب *ghāib*, مهجور *mahjūr*.—(in mind) غایب *ghāfil*. To be absent, غایب *ghair hāzrī-sh.* To be absent (in mind), غایب *bafīl*, غایب *ghark-sh.* Absent things, غایبات *ghaibāt*.
ABSENT, *vt.* vide WITHDRAW.
ABSENTEE, *n.* غایب *ghāib*.
ABSOLUTE, *a.* مختار *mukhtār*, سرخود *sarikhud*, کامران *kāmran*, مطلق *mutasallit*, مطلق *mahit*.—(complete) تمام *tamām*, مطلق *mutlak*, سراسر *sarāsar*, محض *mahz*. Absolute power, قدرت مطلق *kudrati mutlak*, کُل مختار *kull mukhtār*.

ABSOLUTELY, *ad.* (despotically) با حکم *bā hukm*, مستقلاً *mustiklan*, فہراً *kahran*.—(perfectly) کاملاً *kāmilan*.—(positively) البتہ *albatta*, خواہ مخواہ *khāhmakhāh*. Absolutely impossible, محال مطلق *muhāli-mutlak*.

ABSOLUTENESS, *n.* قدرت مطلق *kud-rati-mutlak*, سرخودی *sarkhudī*, مختاری *mukhtārī*.

ABSOLUTION, *n.* بخشش *najāt*, بخش گناہ *bakhshishi gunāh*, عفو *āfu*, مغفرت *mughfirat*, معافی *muāfi*.

ABSOLVE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, بخشیدن *gunāh-k.* گناہ بخشیدن *āfu-n*.

ABSOLVED, *a.* گناہ بخشندہ *gunāh bakhshanda*, مغفور *maghfūr*.—(remitted) آزاد *āzād*, خلاص *khalās*.

ABSORB, *vt.* (to drink in) نوشیدن *nushidan*.—(to suck up) مکیدن *makhidan*.—(to imbibe as a sponge) کشیدن *kashidan*, جذب کردن *jazb-k.*—(in meditation) غرق شدن *ghark-sh*.

ABSORBENT, *a.* کشنده *jāzib*, جاذب *kashanda*.

ABSORPTION, *n.* نوشیدگی *noshidagi*, اوبار *nashuf*, نشف *aubār*.

ABSTAIN, *vi.* (to be temperate) پرهیز کردن *parhez-k.* پرهیزگاری *parhizidan*, پارسا شدن *parsāsh*.—(to shun) اجتناب کردن *ijtināb-k.* امتناع کردن *imtinā-k.* To cause to abstain, باز داشتن *bāz-d.*

ABSTEMIOUS, *a.* پرهیزگار *parhezgār*, پارسا *pārsā*, زاهد *zāhid*, ریاضت *rayāzat*, صوفی *sūfi* کم خور *kam khor*.

ABSTEMIOUSLY, *ad.* با ریاضت *bā rayāzat*, از روی پرهیز *az rui parhez*.

ABSTEMIOUSNESS, *n.* کم خورگی *kam*

khorākī, ریاضت *rayāzat*, تقوی *takwā*, پارسائی *parsāi*, پرهیزگاری *parhezgārī*.

ABSTINENCE, *n.* پرهیزگاری *parhezgārī*, انکار *ijtināb*, احتراز *ihtirāz*, inkār.

ABSTINENT, *a.* پرهیزگار *parhezgār* امتناع *imtinād*.

ABSTRACT, *vt.* (to draw from) برکشیدن *bar-kashidan*. To make an abstract, مختصر کردن *intikhāb-k.* جدا کردن *mukhtisar-k.*—(to separate) جدا کردن *judā-k.*—(to remove) برداشتن *burdāsh-tan*, واک *wā-k.*

ABSTRACT, *n.* لابل *mujmil*, خلاصہ *lubbilubāb*, مختصر *khulāsa*. *a.* مختصر *mukhtisar*, انتخاب *intikhāb*.

ABSTRACTED, *a.* قطع نظر *katā nazar*.

ABSTRACTION, *n.* حدائی *judāi*, غور *ghor*; تجرد *tujarrud*

ABSTRACTLY, *ad.* از خود *az khud*

ABSTRUSE, *a.* (difficult to be understood) دلتیق *duktik*, معلی *mughlak*, غامض *ghāmiz*, باریک *bārīk*.

ABSTRUSELY, *ad.* بہ دقت *ba dikkat*.

ABSTRUSENESS, *n.* دقت *dikkat*, باریکی *bārīkī*.

ABSURD, *a.* (inconsistent with reason) بیہودہ *behūda*, نامعقول *nā mākul*, بی معنی *bī-mānī*.—(opposed to manifest truth) غیر مناسب *ghairi-munāsib*, ہرزہ *harza* یا وہگو *yāwagu*.—(contradictory) خلافی *khilāfi*.

ABSURDITY, *n.* بیہودگی *behudagi*, بطلان *abas* ناسازگاری *nāsāzgarī*, باطلان *butlān* یا وہگوئی *yāwa goī*.

ABSURDLY, *ad.* بیہودانہ *bihudāna*.

ABSURDNESS, *n.* vide INCONSISTENCY.

ABUNDANCE, *n.* فراوانی *bisgārī*

farāwānī, کثرت *kasrat*, افزایش *afzā-yush*, وفور *wafar* (pl. وفور).

ABUNDANT, *a.* فراوان *bisyyār*, زیاده *farāwān*, فراخ *furākh*, وافر *wāfir*, زیاده *ziyādu*.

ABUNDANTLY, *ad.* بسیارانه *bisyyārāne*, به فراط *bafarāt*.

ABUSE, *vt.* (to make an ill use of) بد کردن *bad istīmāl-k.*—(to use with bad motives) دشنام دادن *dush-nām-d.*—(to treat rudely) بد سلوک *bad salūk-k.*—(to revile) بی کردن *bi hurmat-k.*—(to deceive) فریب دادن *fareb-d.*

ABUSE, *n.* (ill usage) بد سلوکی *bad salūki*, بد استعمالی *bad istīmālī.*—(rude language) دشنام *dushnām*, زبان *zabān darāz*, فحش *fahsh*.

ABUSED, *p. u.* دشنام داده *dushnām dāda*, بد استعمال کرده شده *bad istīmāl kardā shuda*.

ABUSER, *n.* دشنام دهنده *dushnām dehanā*, معذری *muftarī*.

ABUSIVE, *a.* خلاف استعمال *khilāfi istīmāl*, بد زبان *bad zabān*, دراز *zabān darāz*.

ABUSIVELY, *ad.* بی اعتبار *bi itibār*, "مجازا" *majāzan*.

ABUSIVENESS, *n.* بد زبان *bad zabān*, بد استعمال *bad istīmāl*.

ABUT, *vi.* vide TERMINATE.

ABUTMENT, *n.* حد *hadd*. The abutments of a bridge, حدود پل *haddudī pūl*.

ABYSS, *n.* غار *ghār*, قعر *qadr*, عمق *dmk*. A bottomless pit, بی ته *jāi bi tih*.

ACACIA, *n.* طلع *akākiyā*, اقاقیا *talh*. Acacia tree مغیلاں *maghtlān*.

ACADEMIC, *a.* طالب علم *tālībī ilm*.

ACADEMICIAN, *n.* اهل مدرسه *ahli-madrasa*.

ACADEMY, *n.* مدرسه *madrasa*, مکتب *maktab*, دارالعلوم *dars-khāne*, درس خانه *dārul ulūm*, جماعت علما *jamādti-ūlmā*.

ACCEDE, *vi.* (approach) نزدیک آمدن *nazdīk-ā.*—(to be added) زباده شدن *ziyāde-sh.*—(consent) قبول کردن *kabūl k.*, موافقت نمودن *rāzī-sh.*, راضی شدن *muwāfiqat-n.* To accede to a treaty or alliance, باعهد راضی شدن *bā āhd rāzī-sh.* To accede to a throne, حلوس *jalūs-k.*

ACCELERATE, *vt.* (to cause to move faster) شتابانیدن *shitābānīdan*, شتاب *shītāb*, بزرگ کردن *tađjīl k.*—(to add to) زیاده کردن *ziyād-k.*

ACCELERATION, *n.* شتاب *shītāb*, زودگی *zūdagī*.

ACCENT, *n.* حرکت *harakat*, اعراب *ātrāb*, نشان *nishān*.

ACCENT, *vt.* (to pronounce) تلفظ کردن *talaffuz-k.*—(mark with accent) اعراب *ātrāb-k.*, نشان نهادن *nishān-n.*

ACCEPT, *vt.* پذیرفتن *kabūl-k.*, قبول کردن *pazīruftan*, پسند کردن *pasand-k.*

ACCEPTABLE, *a.* پسندیده *pasandīda*, مقبول *matbūd*, منظور *manzūr*, خوش آمدن *makbūl*. To be acceptable *khush-ā*.

ACCEPTABLY, *ad.* پسندانه *pasandāne*, قبولاً *kabūlan*.

ACCEPTANCE, *n.* پسند *kabūl*, قبولیت *pasand*, پذیرائی *pazīrāni*, قبولیت *kabūliyat*, ابرار *ibrār*.

ACCEPTATION, *n.* معنی سخن *maāni*, کلام *sakhun*, فحوای *fahwāi kalām*.

The received acceptation of a word,
معنی اصطلاح *istilāhi maānī*.

ACCEPTED, *p. a.* قبول کرده شده *kabūl kardā-shuda*, پذیرفته *pazīrūftā*.

ACCEPTER, *n.* اجابت کننده *ijābat-kunanda*, گیرنده *gīranda*, قائل *kā'il*.

ACCESS, *n.* (way) راه *rāh*, دخول *dakhūl*, تقرب *dar-āma'l*.—(approach) *takarrub*.—(addition) افزونی *afzūnī*, مزید *ziyādat*, زیادت *mazīd*. To have access, دخول داشتن *dakhūl-d*. Easy of access, دخول آسان *dakhūlī āsān*. The access of a fever, نوبت نوب *nobati tap*.

ACCESSARY, *a.* (additional) زاید *zā'id*.—(uniting in a crime) جرم *jarīm*, همگناه *hamgunāh*. Anything accessary, زایدت *zā'idat*, ضمیمه *zamīmat*.

ACCESSIBLE, *a.* لایق دخول *lāyaki dukhūl*, ممکن الدخول *mumkinud dukhūl*.

ACCESSION, *n.* (to a throne) جلوس *jalūs*, مسند نشینی *masnadnishi*.—(increase) اضافت *izāfat*, افزونی *fazūnī*.

ACCESSORY, *n.* (assisting in a crime) همگناه *hamgunāh*, جرم رفیق *jarīmi-rafīk*.

ACCIDENCE, *n.* کتاب صرف *kitābi sarf*, میزان الصرف *mizānus sarf*.

ACCIDENT, *a.* سرگذشت *sar guzasht*, (calamity) اتفاق *ittifāk*, ماجرآ *majarā*, حادثه *hādise*, عارضه *ārizah*. Accidents, سرگذشتها *sar guzhashtihā*, حوادث *hawādīs*.

ACCIDENTAL, *a.* ناگهانی *nāgihānī*, عارضی *ārizī*.

ACCIDENTALLY, *ad.* اتفاقی *ittifākān*, ناگهان *nāgihāna*, عارضاً *ārizan*, از غیب *az ghaib*.

ACCLAIM, *vt.* شاباشی دادن *shābāshi-dān*, مرحبا کردن *marhabā-k*.

ACCLAMATION, *n.* شاباشی *shābāshī*, آواز بلند *āwāzi-buland*, مرحبا *marhabā*, تحسین *tuhsīn*, آفرین *āfurīn*.

ACCLIVITY, *n.* (ascent of a hill) فراز کوه *furāzi koh*.—(rising ground) پشته *pushtu*.

ACCOMMODATE, *vt.* (to adapt) موافق کردن *muwāfik-k*, مناسب کردن *munāsib-k*.—(to entertain) مهمانی کردن *mah-māni-k*, خدمت کردن *khiḍmat-k*.—(to reconcile) اتفاق باز گردادیدن *nifāk bā ittifāk bāz gurdānīdan*. To accommodate one's self to another, زمانه سازی *mutābiāt-k*. To accommodate one's self to the times, زمانه سازی *zamāni sāzi-k*.

ACCOMMODATED, *p. a.* موافق کرده شده *muwāfik karda shūda*, مناسب ساخته *munāsib sāhḥta*.

ACCOMMODATING, *a.* موافق کنان *muwāfik kunān*, مهمانداری *mahmāndārī*.

ACCOMMODATION, *n.* (fitness) موافقت *muwāfiqat*, مناسبت *munāsibat*.—(entertainment) مهمانداری *mehmāndārī*.—(reconciliation) خشدودی *khushnūlī*, اتفاق *ittifāk*.

ACCOMPANIED, *a.* مصحوب مع *maḍ*, مصحوب *maḥ-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب *maktūbi-mohabbat-maḥ-hūb*. Threatening letters, مکتوب *maktūbi-tahdīd-maḥ-hūb*.

ACCOMPANY, *vt.* همراه (to go with) *hamrāh-sh*, (to keep company with) رفیق شدن *rafīk-sh*, مصاحب

musāhib-b بودن *rafālat-k.* رفاقت کردن. *sohbat-k.* صحبت کردن

ACCOMPLICE, *n.* شریک *rafik*, رفیق *sharik*.

ACCOMPLISH, *vt.* تمام کردن *tamām-k.* *bar-ā* بر آوردن *basar-b.* بسر بردن *pardākhtun.* پرداختن

ACCOMPLISHED, *a.* (perfect, completed) *tamām-shuda*, تمام شده *bar-āwarda*, کامل *kāmil*. Accomplished in mind or person, هنر *sāhib-hunar*, صاحب هنر *ahli-fuzal wa hunar*, اهل فضل و هنر

ACCOMPLISHMENT, *n.* (completion) آخرت *anjām*, انجام *tamāmī* تمامی *ākhiyat*, انصرام *insirām* Accomplishment of mind or body, خوبی *khubi*, من و صفی *fuzl*, جوهر *javhar*.

ACCORD, *vt.* انجاد *itti/fāk-k.* اتفاق کردن *ittihād-n.* نمودن *farākhur-ā.* فراخور آمدن

ACCORD, } *n.* موافقت *muāfikat*,
ACCORDANCE, } *mutābikat*. Of his own accord, خود بخود *khud bakhud*, باحسن اراده *bāh-sani-irāde*. With one accord, اتفاقاً *bā ham dilt*, سازگاری *ittifākan*. Accord in music, همناز *ham nawāz*.

ACCORDANT, *a.* رضادهنده *razā dehande*, وفای *wafāk-numā*.

ACCORDING, *p. a.* موافق *muwāfik*, بر وفق *bahasb*, بقدر *bakadr*, *bar wafk*. According to custom, دستور *hasbur rasm*, اگرسم *badastūr*. According to his rank, بقدر *bakadri-martabai ū*. According to the signal, حسب الاشارات *hasbul ishārat*. According to order,

hasbul hukm. According to the occasion, حسب الالتضا *hasbul ihtizā*. According to exigency, حسب حال *hasbi hāl*. According to the commands of the emperor, فرمان *bar hasbi far-māni sultān*. According to wish, حسب المذعا *hasbul muddaā*. According to promise, حسب الموعود *hasbul-marwūd*. According to fact, حسب واقعه *hasbi-wāqē*. According to the produce, حسب الوصولی *hasbul wusūli*.

ACCORDINGLY, *ad.* بموافقی *bamuwāfik*, بنابرین *lihāzā*, لهذا *bahasb*, بحسب *binābarīn*.

ACCOST, *vt.* درود *salām-d.* سلام دادن *darūd-k.* خطاب کردن (to address) *khitāb-k.*

ACCOUCHEMENT, *n.* تولید *tawlid*.

ACCOUCHEUSE, *n.* vide MIDWIFE.

ACCOUNT, *n.* 1 (a reckoning) شمار *shumār*, -(in arithmetic) حساب *hisāb*, اعداد *didād*. To settle accounts, حساب *muhāsibat-k*, محاسبیت کردن *hisāb infisāl-k*. The balance of an account, حساب باقی *hisābi-bāki*, تنمة حساب *tatmai-hisāb*. An auditor of accounts, امین حساب *amīni-hisāb*. To call any one to an account for money, کسی را جهت *kasī rā jehate infisāli hisāb talab-k*. To call to an account for a fault, جهت تقصیر *jehati takstīr bahisāb-ā*. To rectify an account, تصحیح حساب *tas-hihī hisāb-k*. To place to account, درآوردن *hasbul*. To take an

account, حساب کردن *hisāb-g.* Adjustment of accounts, محاسبه *muhāsabat.* One whose accounts are under scrutiny, محاسبه دار *muhāsab-dār.* One demanding a settlement of accounts, محاسبه طلب *muhāsaba talub.*

2. (information) خبر *khabar,* قصه *kissa,* نقل *nahl.* To give an account, خبر دادن *khabar-d.,* قصه گفتن *kissa guftan.*

3. (value) بها *buhā,* قیمت *kimat,* اعتبار *aitibār.* To make account of, اعتبار التفات نمودن *iltifāt-n.,* اعتبار *aitibār-k.* Of no account, ناکس *nākas,* نا چیز *nāchiz.*

4. (sake) بهر *bahr,* باعث *bāts.* On account of, برای *bābat,* برای *barāi.* On his own account, از خود *az bahri khud.* On what account, از برای چه *az barāi-che.*

ACCOUNTABLE, *a.* واجب الحساب *wājibul-hisāb,* ذمه *zimma.*

ACCOUNTANT, *n.* حساب *hassab,* محاسب *hisāb-nawis.,* محاسب *muhāsib,* متصدی *mutasadi.*

ACCOUNT-BOOK, *n.* کتاب حساب *kitābi-hisāb,* دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر).

ACCOUTRE, *vt.* آرایش نمودن *ārāyish-n.,* آراسته ساختن *āmāda-s.* To accoutre for war, آلات جنگ مهیا ساختن *ālāt-jang muhayyā-s.,* سلاح پوشانیدن *silāh poshānidan.* To accoutre one's self, سلاح پوشیدن *silāh-p.*

ACCOUTREMENTS, *n.* پوشاک *poshāk,* لباس *libās.*—(trappings) ساز *sāzi-sāmān,* ساز و ابزار *sāzi-nab-ard,* سلاح *silāh.*

ACCREDIT, *vt.* vide CREDIT.

ACCUE, *vi.* (to increase) زیاده گشتن

ziyāde-g.—(to be added, as profit or damage) فایده حاصل شدن *fāyida-hāsil-sh.,* وارد آمدن *wārid-ā.*

ACCUMULATE, *vt.* (to collect) فراهم *farāham-ā.* جمع کردن *jamd-k.*

ACCUMULATING, *a.* فراهم آور *farāham-āwar,* جمع کنان *chēn,* جمع *jamd kunān.*

ACCUMULATION, *n.* فراهم *farāham,* جمع *jamd,* جمعی *majmū,* جماعی *jumlagi,* ادخار *iddikhār.*

ACCUMULATIVE, *a.* لایق فراهم *lāyah-i farāham.*

ACCUMULATOR, *n.* جامع *jāmī.*

ACCURACY, *n.* صحت *sahih,* راستی *rāsti,* درست *durust.*

ACCURATE, *a.* درست *rāst,* راست *durust,* صحت *sahih.* To be accurate, راست شدن *rāst-sh.* To make an accurate inquiry, جستجو کردن *justa-juk-k.,* تعقص کردن *tafahus-k.*

ACCURATELY, *ad.* درست *ba durusti,* کاملاً *ba sahat,* کاملاً *kāmilan.*

ACCURSE, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k.*

ACCURSED, *a.* ملعون *malūn,* مکروه *makrūh.* The accursed devil, شیطان *shaytāni ladnat maāb.*

ACCUSATION, *n.* شکایت *shikāyat,* اتهام *tuhmat,* نالش *nālsh,* اتهام *ittihām.*

ACCUSATIVE, *n.* حالت مفعولی *kālati-mafūli.*

ACCUSE, *vt.* تهمت نمودن *tuhmat-n.,* شکایت کردن *shikāyat-k.,* گله کردن *gilla-k.,* ملامت کردن *malāmat-k.,* متهم کردن *mutaham-k.*

ACCUSER, *n.* داد خواه *muddaī,* مدعی *dād-khāh,* فریادی *faryādī.*

ACCUSED, *a.* مدعی *muttahim*, مدعی علیه *mudda' dlayhi*.

ACCUSTOM, *vt.* استعمال کردن *istimāl-k.*, آموختن *āmūkhthan*, عادت کردن *ādat-k.*

ACCUSTOMED, *a.* مستعمل *mustadmīl*, آموخته *āmūkhtha*.

ACCUSTOMARY, *a.* عادی *ādātī*, مستعمل *mustadmīl*.

ACE, *n.* فرد *fard*, یکه *yaka*.

ACEPHALOUS, *a.* بی سر *bi-sar*, بغیر راس *baghairi-rās*.

ACERBITY, *n.* (sourness) ترشی *turshī*— (sharpness of temper) تندگی *tundī*.

ACHE, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, وجع *wajd*. The head-ache, درد سر *dardi-sar*, وجع الراس *wajd urrās*. Ear-ache, وجع الاذن *wajd ul āzān*. Tooth-ache, وجع الاسنان *wajd ulasnān*. Back-ache, وجع الظهر *wajd uzzahr*. Belly-ache, درد شکم *dardi-shikam*.

ACHE, *vi.* درد گرفتن *dard-k.*, درد خوردن *dard-g.*

ACHIEVE, *vt.* (accomplish) برداختن *pardākhthan*, اتمام *bajā-ā*, انجام آوردن *itmām-k.*— (to carry to a final close) سر راست کردن *sar rāst-k.*

ACHIEVED, *a.* آماده *āmāda*, کامل *kāmīl*.

ACHIEVEMENT, *n.* (a heroic deed) مهم *muhimm* (pl. مهمات *muhimmāt*), کار همای *amrī khatir*, کاری-همای *kārī-humāmī*.

ACID, *n.* ترش *tursh*, حامز *hāmiz*, مضر *mazir*, زست *zust*. Becoming acid, مضر *mazr*. Acid bread soured with vinegar or meat dressed with it, کامه *kāma*.

ACIDITY, *n.* حموزت *turshī*, ترشی *humūzat*, زستی *zusti*.

ACIDULATE, *vt.* ترش کردن *tursh-k.*, تیز کردن *tez-k.*, مضر کردن *mazir-k.*

ACKNOWLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف نمودن *kabūl-k.*, قبول کردن *attarāf-n*, شکر گزاری کردن *shukr-guzārī-k.*

ACKNOWLEDGED, *a.* مقبول *mahbūl*, قبول کرده شده *kabūl mudtarif*, معرفی *karda-shu'la*.

ACKNOWLEDGMENT, *n.* (confession) اقرار *ikrār*, قبولیت *kabūliyat*.— (gratitude) شکر گزاری *shukr-guzārī*, اداری *wa'fādārī*— (concession) احسان *ihsān*.

ACME *n.* سنجیده *muntahā*. The acme of a disease, بحران *buh-rān*.

ACOLYTE, *n.* vide COMPANION.

ACONITE, *n.* (wolf's-bane) خاتق الذیب *khānikuz-zib*.

ACORN, *n.* بلوط *ballūt*, دراز *māzuī-darāz*.

ACQUAINT, *vt.* خبر کردن *khabar-k.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*, اطلاع دادن *italā-d.*

ACQUAINTANCE, *n.* (knowledge) معرفت *ma'drifut*, شناسائی *shanāsāī*.— (familiarity) متاحبت *mueāhbat*, صحبت *sohbat*.— (a friend) آشنا *āshnā*, همدم *hamdam*.

ACQUAINTED, *a.* واقف *wāhif*, معرفت *ma'drifut*. To be acquainted with, دوستی داشتن *dostī-d.*

ACQUIESCE, *vi.* (to rest satisfied) راضی *rāzī-sh.*, خوش شدن *khosh-sh.*— (to consent) قبول کردن *kabūl-k.*

ACQUIESCENCE, *n.* راضندی *razā-mandī*, خوشنودی *khushnūdī*, قبول *kabūl*, اطاعت *atādāt*.

ACQUIRABLE, *a.* قابل الحاصل *kābil-ul-hāsīl*, لایق الحصول *lāyak-ul-husūl*, یافتنی *yāftanī*.

- ACQUIRE**, *vt.* اندوختن *yāftan*, یافتن *andūkhtan*, ورزیدن *hāsīl-k.* حاصل کردن *warzīdan*. To acquire science, کسب *kasbī-fuzūl-k.* فاضل کردن riches, مال اندوختن *māl-u.* To acquire strength, قوت یافتن *kuwat yāftan*.
- ACQUIRED**, *a.* حاصل کرده *yāfta*, یافته *hāsīl-karda*, محصل *muhassal*. To be acquired, حصول شدن *husūl-sh.*
- ACQUIRER**, *n.* یابنده *kuṇanda*, یابنده *yābānda*.
- ACQUIREMENT**, } *n.* حصول *sūd*, سود
ACQUISITION, } *iktisāb*, اکتساب *taḥsīl*, تحصیل *kasb*, کسب *hāsīl*.
- ACQUIT**, *vt.* (to set free) آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *riḥā-s.*, رها ساختن *khalā-s-k.*—(to pardon) معاف کردن *muāf-k.*, عفو کردن *gunāh-b.* گناه بخشیدن *afw-k.*—(to discharge a debt) قرض ادا کردن *karz-adā-k.*—(to do one's duty) اتمام خدمت *ḥuk-k-adā-k.* حق ادا کردن *ittimāmi-l-kidmat-n.* نمودن
- ACQUITMENT**, *n.* عفو *afw*, مغفرت *mughfirat*.
- ACQUITTAL**, *n.* رهایی *āzādī*, آزادی *ruḥāt*, نجات *nijāt*.
- ACQUITTANCE**, *n.* ابرا نامه *ibrā-nāma*, ابرا نامه *afw nāma*.—(quittance from obligation) ابرا نامه *ibrā-zimma*.
- ACRE**, *n.* اجربه *jartb*, (pl. اجربه *ajribat* and جربان *jurbān*), کفیز *kafiz*, (pl. کفیزات *akfizat* and کفزان *kufzān*).
- ACRID**, *a.* تلخ *tez*, تیز *talkh*.—(of a biting taste) حریص *harrīf*, مَر *murr*, (pl. امرار *amrār*).
- ACRIDNESS**, *n.* تند *tundī*, تیزی *tezī*, ترشی *turshī*.
- ACRIMONIOUS**, *a.* تند *tund*, فاسد *fāsīd*.
- ACRIMONY**, } *n.* درشت *tundī*, تندی
ACRITUDE, } *durusht*, دل آری *dīl-āzārī*, مرت *murrat*, تیزی *tezī*.
- ACROBAT**, *n.* تماشاگر *bāzī-gar*, بازیگر *tamāshāgar*.
- ACROSS**, *pr.* عبور *ābūr*, از سر بسر *az sar basar*, از این تا آن جانب *az in tā ān jānīb*. Across a river, عبور دریا *ābūri-daryā*.
- ACROSTIC**, *n.* موشع *muwashshah*.
- ACT**, *vi.* کردن *kardan*, ساختن *sākhṭan*, نمودن *namūdan*. *vt.* (to assume the office or character of) عمل نمودن *amal-n.*, ادا ساختن *adā-s*. To act a play, نقل کردن *nakl-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*
- ACT**, *n.* فعل *kār*, کردار *kirdār*, فعل *fadd*, امر *amr*, عمل *amal*.
- ACTION**, *n.* عمل (انعال *pl.*) *fadd*, عمل (امور *pl.*) *amr*, (اعمال *pl.*) *amal*, تحرک (opposed to rest) *kār*.—(lawsuit) مقدمه *mukaddama*, *tahrīk*.—(decree) حکم *ḥukm*, دادخواست *dadwā*.—(gesture) حرکت *dastūr*.—(fight) جنگ *jang*, نبرد *harakat*.—(heroic action) غزاة *ghazāt*, *nabard*.
- ACTIONABLE**, *a.* لاین داعی *lāyaki-dāt*.
- ACTIVE**, *a.* (industrious) مجتهد *mih-natī*, کار گذار *kār گذار* *tez dast*, (energetic) چالاک *chālāk*, متحرک *chusṭ*.—(not at rest) متحرک *mutaharrik*. An active verb, فعل *fatlī mutaddī*. The active voice of a verb, معروف *mdarūf*. A participle active, اسم فاعل *ismi-fāʿl*.
- ACTIVELY**, *ad.* باچسبندگی *bā chusṭī*, باشوخ *bā shokh*.

ACTIVENESS, }
ACTIVITY, } *n* تیز دستی *tez dastī*,
چالاکي *chālākī*.

ACTOR, *n.* (agent) کننده *kunanda*, فاعل *fāʿl*, عامل *āmil*. A stage player, تماشاگر *tamāshāgar*, نقل کننده *nahl-kunanda*, نقل *nahlāl*.

ACTRESS, *n.* مقلده *mukallidah*, زن زانی-تماشاگو *zani-tamāshāgo*.

ACTUAL, *a.* حقیقی *hakīqī*, واقعی *hakikat*, یقیناً *yakīnī*, ذاتی *zātī*, راست *rāst*, الحق *alhak*.

ACTUALITY, *n.* واقعیت *wāqiyat*, درستگی *rāstī*, حقیقت *hakikat*, مدنی *madnī*, *durustī*.

ACTUALLY, *ad.* واقعاً *fil wāqʿ*, یقیناً *yakīnān*, بالمعنی *bilmadnī*.

ACTUARY, *n.* vide REGISTRAR.

ACTUATE, *vt.* حرکت دادن *harakkat-d*, جنبانیدن *tahrīk-k.*, متحرک کردن *jumbānīdan*. To be actuated, متحرک شدن *mutaharrik-sh.*, در جنبش شدن *dar jumbish-sh.*

ACUMEN, *n.* تیزی *tezī*.

ACUMINATE, *vt.* (to render sharp or keen) تیز کردن *tez-k.*—*vi.* (to end in. or to come to, a sharp point) انجامیدن *anjāmīdan*.

ACUTE, *a.* (sharp at the end) تیز *tez*, نوکدار *nokdār*.—(ingenious) فهم *tez*, تیز ذهن *zakhn*.—(penetrating) تیز طبع *tez tabʿ*, تیز عقل *tez ʿaql*.—(severe) سخت *sakht*, تند *tund*. An acute angle, زاویه حاده *zāwiyāi hādā*.

ACUTENESS, *n.* تیزی *tezī*, ذهن *zakhn*, تیزی *tez fahmī*, زیرکی *zīrakī*.

ADAGE, *n.* مثل *mīsl*, مقوله *makūla*, قول *karul*.

ADAMANT, *n.* (a name given to the diamond and other substances of extreme hardness) الماس *almās*, سامور *sāmūr*.—(loadstone) آهن کش *āhan kush*.

ADAMANTINE, *a.* الماسی *zu almās*, سخت *sakht*.

ADAPT, *vt.* توفیق نسبت دادن *nīsbat-d.*, توفیق کردن *tofik-k.*, لایق شدن *lāyāk-sh.*, پیوستن *pairwastan*.

ADAPTED, *a.* منسوب *mansūb*, نسبت مناسب *nīsbat harda shuda*, مناسب *munāsib*. Adapted to a place, مناسب مقام *munāsibi-mahām*. [bat.

ADAPTABILITY, *n.* مناسبت *munāsibi-*

ADAPTATION, *n.* ترتیب *tartīb*, نسبت *nīsbat*.

ADD, *vt.* زیاده کردن *afzūdan*, زیاده اضافه کردن *azdiyād-k.*, میزان کردن *izāfe-k.* To add accounts, جمله ساختن *jumla-s.* کردن *mizān-k.*

ADDENDUM, *n.* ضمیمه *zāmīmat*, تجمیع *tatimmat*.

ADDER, *n.* افعی *afat* (pl. افعای *afāʿī*), حنفیش *hinfish* or کسکاس *kaskās* حنفیش *hinfish*.

ADDICT, *vt.* مشغول شدن *mashghūl-sh.* To be addicted to evil, بد کردار بودن *bad kerdār-b.* To be addicted to wine, باده پرست شدن *bāde parast-sh.*

ADDITION, *n.* افزایش *afzāyish*, اضافه *izāfa*, از زیاده *azdiyād*. Addition (in arithmetic) میزان *mizān*, جمله *jumla*. Additions, ضمائم *zāmāyam*, مضافات *muzāfāt*.

ADDITIONAL, *a.* مزید *ziyāda*, زیاده *mazīd*, زاید *zāyad*, افزا کننده *afzā kunanda*.

ADDLE, *a.* گنده *ganda*, خاکی *khākī*.

ADDLE, *vt.* گندیدن *gundīdan*.

ADDRESS, *n.* (salutation) عرض *arz*,

التماس *iltimās*, سلام *salām*—(speech)

گفتار *guftār*, قول *laul* (*pl* اقوال).—

(dexterity) عقل *dhl*, قابلیت *kābīliyat*.

—(title) خطاب *khitāb*.—(manner of

speaking) طرز *tarz*, وجه *waja*.—(peti-

tion) درخواست *darkhāst*.

Address of a letter سرنامه *sarnāma*.

ADDUCE, *vt.* درنظر آوردن *izhār-k.*, ثابت

کردن *sābit-k.*

ADEPT, *n.* مرد در معرفت *mardī-pur-*

madrifut, استاد *ustād*, علما *ʿulamā*.

ADEPT, *a.* کامل *hāmīl*, ماهر *māhīr*, حادث

hāzīk.

ADEQUATE, *a.* یکسان *barābar*, برابر

yaksān, مطابق *mutābīk*, موافق *muwā-*

fīk.—(fully sufficient) بس *bas*, کافی

kāfī. To be adequate, درنظر آوردن

kifāyat-k., وفا *wafā-k.*

ADEQUATELY, *ad.* (in proportion)

به اندازه *ba andāza*, برابره *barābarāna*.

ADHERE, *vi.* (to stick fast) چسبیدن

chāspīdan, التصاق کردن *iltisāk-k.*—

(to become united) پیوسته شدن *pai-*

wasta-sh., مواصلت *marwāsīlat-sh.*

DHERENCE, *n.* چسبیدگی *chāspīdugī*

marwā پیوستگی *paiwastagī*, مواصلت

marwā سیلت *silat*, رفاقت *rifākat*.

ADHERENT, *a.* پیوند *paiwand*, طرفدار

tarafdār, علاقه دار *ʿilāqī-dār*.

ADHERENT, *n.* دستگیر *rafīk*, رفیق

dastagīr.

ADHESION, *n.* vide ADHERENCE.

ADHESIVE, *a.* vide TENACIOUS.

ADIEU, *ad.* خدا حافظ *khudā hāfiz*,

والسلام *alwadād*, بدرود *padrūd*, والسلام

wasalām, سلام علیکم *salām-alyakum*.

To bid adieu, الوداع گفتن *alwidād*

guftan, وداع کردن *todīd-k.*, وداع

widād-k.

ADIEU, *n.* سلام *salām*, وداع *widād*.

ADIPOSE, *a.* vide FATTY.

ADJACENCY, *n.* قرب *kurb*, نزدیکی

nazdīk.

ADJACENT, *a.* ملحق *mulhak*, متصل

muttasīl, پیوسته *puwusta*, نزدیک

nazdīk, پهلوی *pahlūt*.

ADJECTIVE, *n.* صفت *sifat* (*pl.* صفات

sifāt), وصف *wasf* (اوصاف *awsāf*). An

adjective with its noun, صفت موصوف

sifati-musūf. Adjective of quantity,

اسم مقدار *ismi-mikdār*. Adjective of

quality, اسم کیفیت *ismi-kūfiyat*.

ADJOIN, *vt* (to join) پیوستن *paiwastan*,

اتصال کردن *ittisāl-k.*, اتصال

im- حال *hāl-k.* *vi.* (to be in contact) متصل

شدن *muttasīl-sh.*, پیوسته شدن

pai- *wasta-sh.*

ADJOURN, *vt.* موقوف کردن *mokūf-k.*,

تا فردا انداختن *tākhīr-n.*, تاخیر نمودن

tā furdā andākhītan. To adjourn an

assembly, مجلس موقوف داشتن *majlis*

maukūf-d.

ADJOURNMENT, *n.* تاخیر *tākhīr*, در

تعطیل *imhāl*, تعطیل *tadtīl*.

ADJUDGE, *vt.* (to decree) حکم کردن

hukm-k., امر نمودن *amr-n.*

ADJUDICATE, *vt.* انفصال کردن *infisāl-*

k., فتوی دادن *fatwa-d.*

ADJUDICATION, *n.* حکم *hukm*, فیصل

faisal.

ADJUDICATOR, *n.* فیصل کننده *faisal*

kunanda, حاکم *hākīm*.

ADJUNCT, *a.* پیوند *paiwand*, اضافه *izāfe*,

اضافه *izāfat*, الحاق *ilhāk*.

ADJUNCTION, *n.* الحاق *alhāk*, ملحق

mulhak.

ADJUNCTIVE, *a.* پیوسته *paiwasta*.

ADJURATION, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasm*.

ADJURE, *vt.* سوگند *kasm-d.* قسم دادن *sogand-d.* دادن

ADJUST, *vt.* ترتیب *nazm-k.* نظم کردن *tartīb-n.* باندوبست کردن *bando-bast-k.* درست کردن *durust-k.*

ADJUSTED, *p. a.* درست کرده *durust-karda*, منظوم مرتب *murattab*, منظم *man-zūm*, آراسته *ārasta*, برابر *burābar*.

ADJUSTER, *n.* نظم کننده *nazm-kunanda*.

ADJUSTMENT, *n.* نظم *intizām*, انفصال *infisāl*, ترتیب *tartīb*, نظم *nazm*.

ADJUTANT, *n.* نقیب *nakīb*, میر *mīr*.

ADMINISTER, *vt.* (order) حکم کردن *hukm-k.*, فرمان دادن *farmādan* — (to conduct, as affairs) تدبیر نمودن *tadbīr-n.* — (to govern) سیاست کردن *siyāsāt-k.*, حراست کردن *hirāsāt-k.* To administer justice, عدالت کردن *ādālat-k.*, داد دادن *dād-d.*, داورى کردن *dāwarī-k.* To administer an oath, سوگند دادن *sogand-d.* To administer physic, علاج دادن *ilāj-d.*, چاره نمودن *chāra-n* To administer as guardian, حفاظ شدن *hifz-sh*, حامی الذمار بودن *hāmīz zimār-b.* To administer as executor, وصی نمودن *wasī-n.*

ADMINISTRATION, *n.* (government) حکومت *hakumat*, حراست *hirāsāt*, سیاست *siyāsāt*. — (executorship) کاروصی *kāri-wasīy*. — (distribution) حفظ *hifz*. — (guardianship) توضیح *tawzīh*.

ADMINISTRATIVE, *a.* ملکی *mulktī*.

ADMINISTRATOR, *n.* (governor) حاکم *hākīm*, فرمان روا *farmān-rawā*. — (guardian) حافظ *hāfez*. — (executor) وصی *wasīy*, fem. وصیه *wasīya*. — (a

minister of state) وزیر *wazīr*, وکیل *wakīlī-saltanat*. — (agent) گماشته *gumāshṭa*.

ADMINISTRATORSHIP, *n.* کاروصی *kāri-wasīy*.

ADMINISTRATRIX, *n.* زن وصی *zanī-wasīy*, حانظه *hāfiẓa*.

ADMIRABLE, *a.* عجب *ajīb*, نادر *nādīr*, عفا *toḥfa*, radnā. Admirable abilities, عجب شعور *ajab shawūr*.

ADMIRABLY, *ad.* عجبانه *ajībāna*, باعبرت *bā ibrat*.

ADMIRAL, *n.* امیرالبحر *amīrul baḥr*, میر عشکر دریا *mīrī-āshkari-daryā*.

ADMIRATION, *n.* تعجب *ajab*, خود پرستی *tad-jub*. Self-admiration, خود بینی *khud-parastī*, خود بینی *khud-bīnī*.

ADMIRE, *vt.* تعجب نمودن *tad-jjub-n.*, استغراب کردن *istighrāb-k.* — (to prize highly) محبت نمودن *mahabbāt-n.* مودت کردن *mu-waddāt-k.*

ADMIRER, *n.* معجب *mutad-jjīb*, عجب *ajab*, فریفته *furīfta*. — (lover) عاشق *āshīk*, محب *muhīb*.

ADMISSIBLE, *a.* لایق قبول *lāyaki-kubūl*, واجب الاجابت *wājib-ul-ijābat*, واجب *wājībī*, منظور *manzūr*.

ADMISSION, *n.* (entrance) در آمد *dar āmad*, مدخل *dakhāl*, دخول *madkhal*. — (granting) اجابت *ijābat*, رضا *razā*, اقرار *ikrār*, قبول *kabūl*.

ADMIT, *vt.* (to grant entrance to) دخل اجازت *dakhāl-d.* دخول دادن *dakhli ajāzat-k.* — (to allow) اجابت نمودن *kabūl-k.*, اقرار پذیرفتن *pazīruftan*, اقرار *ikrār-k.*

ADMITTANCE, *n.* پیشامد *pesh-āmad*. vide ADMISSION. — (into court or company), بار یابی *bār-yābī*.

ADMIX, *vt.* vide MIX.

ADMIXTURE, *n.* vide MIXTURE.

ADMONISH, *vt.* (to counsel) نصیحت *nasthat-k.*, پند دادن *pand-l.*
—(to reprove gently) تندیبه نمودن *tambth-n.*

ADMONISHER, *n.* پند دهنده *pand dehandā*, آگاه سازنده *āgāh-sāzanda*.

ADMONITION, *n.* (friendly advice) پند *pand*, نصیحت *nasthat*.—(gentle reproof) تندیبه *tambth*.

ADMONITOR, *n.* نصیحت دهنده *nasthat dahanda*, پند دهنده *pand dahanda*.

ADO, *n.* (bustle) شورشار *shor-shār*, شور شر *shor-sharr*, شغب *shor-shaghab*.—(trouble) مشقت *mashakkat*.
With much ado, افتان و خیزان *uftān wa khezān*.

ADOLESCENCE, *n.* کودکی *kodakī*, جوانی *javānī*, طفولیت *tafuliyat*, طفلی *iftā*, *javānt*.

ADOPT, *vt.* اختیار کردن *pasand-k.*, *ikhtiyār-k.* To adopt a son, بچای فرزند قبول نمودن *bajāi farzand kabūl-n.*, پسر تبني کردن *tabannī-k.*, پسر خوانده ساختن *pisari-khānda-s.*

ADOPTED, *a.* (as an opinion) اختیار *ikhtiyār-karda*, ملحق *malhak*.
—(son) پسرخوانده بچای فرزند گرفته *mutabannā*.

ADOPTED (child), لطفي *lutfī*.

ADOPTED (a word), دخيل *dakhil*.

ADOPTED into use, مسنون *masnūn*.

ADOPTION, *n.* پسر خواندگی *pisari-khān lagī*, تبني *tabannī*. A deed of adoption, شرط پسر خواندگی *sharti-pisari-khāndagī*.

ADORABLE, *a.* لایق پرستش *lāyaki-parastish*, واجب السجده *wājibus*

sajdat.—(lovely) دلپذیر *dilpazīr*, دلپسند *dilpasand*.

ADORATION, *n.* پرستش *bandagī*, پرستش *parastish*, عبادت *ibādat*, سجده *sajda*.
A place of adoration, عبادتگاه *ibādat-gāh*, پرستش خانه *parastish-hānu*, مسجد *masjid*.

ADORE, *vt.* پرستیدن *parastidan*, سجده کردن *parastish k.*, *sajda-k.*

ADORED, *a.* معبود *masjūd*, معبود *madbūl*.

ADORER, *n.* (a worshipper) عابد *ābid*, زاهد *zāhīd*, پرستنده *parastanda*.—
(a lover) عاشق *āshik*, معشوقه *madshūk*.

ADORN, *vt.* آرایش *ārāstan*, آرایش *ārāyish-k.* کردن *pairāstan*, زیندن *zebtan*.

ADORNMENT, *n.* آرایش *ārāyish*, زینت *zīnat*, زیبایش *zebāyish*.

ADOWN, *prep.* vide DOWN.

ADRIFT, *a.* or *ad.* شناوری *shanāwari*, To be adrift, بالای آب رفتن *bālāi āb-r.*

ADROIT, *a.* تیز دست *tez dast*, تیز فهم *tez fuhm*.

ADROITNESS, *n.* تیز دستی *tez dastī*, چالاک دستی *chālāk dastī*.

ADRY, *a.* تشنه *tishnā*.

ADULATION, *n.* ریشخند *reshkhand*, خوشامد *tamalluk*, چاپلوسی *khūshāmad*, *chāplūsī*.

ADULATOR, *n.* خوشامد کننده *khūshāmad-kunanda*, ریشخند گر *reshkhand-gar*.

ADULATORY, *a.* صاحب لامانی *sāhibi-lāmānī*, اهل چاپلوس *ahli-chāplūs*, تمنی گوینده *tamalluk-guyanda*.

ADULT, *a.* بالغ شده *rasīda*, رسیده

bāligh-shuda, کبیر *kabir*. An adult youth, بالغ *jawāni bāligh*.
ADULT, *n.* vide **ADULTNESS**.
ADULTERANT, *n.* فسق سازنده *fisk-sā-zanda*.
ADULTERATE, *vt.* مغشوش کردن *maghshūsh-k.* ترویر *ālūdan*, آلودن *tazwīr-k.*
ADULTERATION, *n.* آلودگی *ālūdagī*, فساد *fusād*, آلابش *ālāyish*, لوس *los*.
ADULTERER, *n.* زناکار *zanākār*, مرد *mardī fāsiq*, زانی *zāni*.
ADULTERESS, *n.* زن *zani*, زناکار *zanākār*, بدکار *zani badkār*, زوجہ *zujai*, روسپی *rospi*, بدکار *badkār*, زانیہ *zāniyah*.
ADULTERY, *n.* زناکاری *zanākārī*, فسق و فجور *fisko fujūr*, بد کرداری *bad kirdārī*. To commit adultery, زناکاری *zanākārī-k.* باہرام رفتن *baharām-r.*
ADULTNESS, *n.* رسیدگی *rastidagī*, بالغی *bālighī*, بلوغت *bulūghī*.
ADUMBRANT, vide **SHADY**.
ADUMBRATE, *vt.* سایہ کردن *sāye-k.* (to sketch) رسم نمودن *rasm-n.*
ADUST, *a.* سوخته *sūkhta*.
ADVANCE, *vt.* (to bring forward) پیش آوردن *pesk-ā.* (to raise to a higher rank) افراشتن *afraštan*, ترقی نمودن *tarakkī-n.* (to supply beforehand) پیش دادن *pesk-l.* *v. i.* (to go forward) استہرار *pesk-r.* پیش رفتن *istimrār-s.* (to improve) انفعاع شدن *muntafī-sh*, انفعاع کردن *intifād-k.* بہتر گردیدن *bektar-g.* (to rise in rank) افراختن *afrahktan*, To advance money, زر پیش دادن *zar pesk-d.* To advance before, (become superior) پیش دستی نمودن *pesk dasti-n.* غالب شدن *ghalīb-sh.* (to accelerate)

زود ساختن *zūd-s.* To advance in argument, رای دادن *rāi-d.* ظن کردن *zann-k.* To advance in years, سال خوردن *sāl-hh.*, سال دیدن *sāl-d.*, مکاہلت نمودن *mukahalat-n.*
ADVANCE, *n.* (of money) پیشگی *peskgi*, ترقی *tarakkī*.
ADVANCEMENT, *n.* استحکام *istihkām*, (increase) زیادہ *ziyāde*.—(profit) فایده *fāyadah*, سود *sūd*, منفعت *manfidt*.
ADVANCED, (promoted) برداشتن *bar-dāshita*, افراشدن *afrašta*.—(prominent) ناشع *nāshī*, کابس *kābis*. Advanced in years, سالخورده *sāl khurda*. The advanced guard, پیش لشکر *pesk lashkar*, پیش رو *pesk rau*. Money advanced for merchandise, &c. سلف *salaf*.
ADVANTAGE, *n.* (profit) نفع *naft*, فائدہ *fāidah*, منفعت *manfidt* (*pl.* منافع), سود *sūd*, انتفاع *intifād*.—(superiority) ظفر *zafar*, بزرگی *buzurgī*, استعلا *istidlā*.—(opportunity) یافت *dast-yāft*, فرصت *fursat*. The advantages and disadvantages of any affair, نیشیب فراز *nishīb-furāz*.
ADVANTAGE, *vt.* فایده کردن *fāyade-k.*, نوا دادن *navā-d.* To reap an advantage, بدست آوردن *badast-ā.* اندوختن *andūkhtan*. To have the advantage, ظفر گرفتن *dast-y.*, ظفر *zafar-g.*
ADVANTAGEOUS, سود مند *sūdmand*, مفید *mufīd*, نافع *naft*. To be advantageous, سودمند شدن *sūdmand-sh.* شایستن *shāistan*, مفید شدن *mufīd-sh.*
ADVANTAGEOUSLY, *ad.* مفیدانہ *mufīdāna*, با فایده *bā fāyedah*.
ADVENT, *n.* (the coming of Christ) مولود حضرت مسیح مقدم *marūdi hazrat masih mukaddama*.

- ADVENTITIOUS**, *a.* (accidental) آحادام *āmadāna*, عارضي *ārīzī*.
- ADVENTURE**, *n.* (enterprise) وادع *wāhī*, ماجرا *n ā-jarā*, اجترا *ijtirā* — (accident) حادث *hādīsa*. — (trade), تجارت *ti-jārat*.
- ADVENTURE**, *vt.* احجرا نمودن *ijtirā-n.*, نصدی ساختن, جسارت کردن *jīsārāt-k*, *tasadīlī-g*.
- ADVENTURER**, *n* (a hero) غای *ghūzī*, تاجر *pakhalwān*. — (a merchant) تاجر *tājir*. — (one who adventures) احجرا *ijtirā-kunanda*. — (a vagabond) مسافر *aubāsh*. — (a traveller) مسافر *musāfar*.
- ADVENTUROUS**, *a* جگردار *jigurdār*, دلور *dilāwar*, بی باک *bi-bāk*.
- ADVENTUROUSLY**, *ad.* دلورانه *dilāwarāna*, باجان *bājān*.
- ADVERB**, *n* ظرف *zarf* (*pl.* ظروف) — (of place) ظرف مکان *mulān* — (of time) ظرف زمان *zumān*. — (of number) ظرف عدد *ādaī*. — (of interrogation) ظرف استیضام *istīfām*. — (of manner) ظرف طرح *turūh* — (of negation) حرف نفی *nufī*. — (of affirmation) حرف قبول *kabūl*.
- ADVERBIALLY**, *ad.* ظرفانه *zurfāne*.
- ADVERSARY** *n.* دشمن *dushman*, حریف *harīf*, آدو *ādū* (*pl.* اعدا), بدخواه (*خصما* خضوم *khūsm*), *baī khāh*, مدعی *muddaī*. A mortal adversary, دشمن کینه خواه *dushmani-kīna khāh*. To be an adversary, اظهار خصومت کردن *izhārī khusūmat-k*. To cite adversaries before a judge, احضار خصماء کردن *ihzārī khusamā-k*.
- ADVERSE**, *a.* مخالف *mukhālīf*, ناموافق *nāmūwāfīk*, مغایر *mughāyir*. **ADVERSE** accidents, نوازل *nawāyib*, نوازل *nawāzil*. Adverse fortune, ساعت سیاه *sādtun sawād*, سیاه بخت *siyāh bakhht*.
- ADVERSELY**, *ad.* مخالفانه *mukhālīfāne*, ناسازگارانه *nā sūz kārāne*.
- ADVERSITY**, *n.* بد بختی *bad bahhtī*, مخالفت *mukhālīfat*, بد طالع *bad tālī*, بلا *balā*, نکتب *nakbat*, آسیب *āsīb*, نهای *tabākī*.
- ADVERT**, *vi.* آگاه شدن *āgāh-sh.*, فکر نمودن *fīkr-n.*, نیکو داشتن *neku-d*.
- ADVERTENCE**, *n.* آگاهی *āgāhī*, غور *ghur*.
- ADVERTENT**, *a.* فکرمند *fīkr manī*.
- ADVERTISE**, *vt.* or *i* خبر دادن *khabar-d.*, اعلام نمودن *ishtihār-k.*, اظهار کردن *izhār-k.*, *ailām-n.*, *ailām-n.*, اظهار کردن *izhār-k.*.
- ADVERTISEMENT**, *n.* (information) خبر *khabar*, (اخبار *and* اخبار *pl.*), آشنهار *ailām*. — (written notice) آشنهار نامه *ishlīhār-nāma*.
- ADVERTISER**, *n.* آشنهار کننده *ishtihār-kūnanda*, مشخبر *mushtukir*, مخبر *mukhabbīr*.
- ADVICE**, *n.* (counsel) پند *pand*, نصیحت *nasihat*, مصلحت *maslihat*, صلح *sulh*, مشورت *ma-sh-wirat*. Bad advice, بد رای *badrāi*, رای فاسد *rāi fāsīd*. Agreeable advice, پند دلپسند *pandi dilpasand*, نصیحت دلپذیر *nashatī dilpazīr*. To give advice, پند گفتن *pand-g.*, رای دادن *rāi-d* — (intelligence, information) خبر *mu-zhda*, بشارت *bashārat*, خبر *khabar*.
- ADVISABLE**, *a* لایق *lāyak*, واجب *wājīb*, معقول *mdkul*.
- ADVISABLENESS**, *n.* مناسبت *munā-sibat*, صلاح *salāh*.

ADVISE, vt. نصیحت کردن *nasihat-k.*, مشورت دادن *pand-n.*, *mashwirat-d.* — (to send intelligence,) پیام فرستادن *payām-f*, اطلاع کردن *italā-k.*

ADVISED, p. a. نصیحت کرده شده *nasihat-karda-shuda*, خبردار *khubar-dār* — To be advised, شدن *pindār-sh.* To be informed, خبردار شدن *khābardār-sh.* — (prudent) صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, دانا *ākalmand*, دل آگاه *dil āgāh*.

ADVISEDNESS, n. عقلمندی *āklmandī*, تدبیر *tadbīr*.

ADVISER, n. دهنده *pand dahanda*, مشورت کننده *nasihat kunanda*, ناصیحه دهنده *mashwirat dahanda*, صالح کار *salāh-kār*.

ADVOCATE, vt. طرف گرفتن *taraf-g.*

ADVOCATE, n. وکیل *wakīl*, وکیل الدعوا *wakīlud dadwā*, مباشر *mubāshir*.

ADVOCATION, n. عذر *hujjat*, عذر *ūzr*.

ADZE, n. تیشه *tīsha*.

AERIAL, a. هوایی *hawāī*, هوادار *hawādār* — (high) بلند *buland*.

AEROLOGY, n. (science of the air) هوا *ilmī-hawā*.

AEROMANCY, n. عیاف روزگار *dyāji-rozgār*.

AEROMETRY, n. قیاس هوا *kīyāsī hawā*.

ETHIOPIA, n. p. حبش *habash*, ملک حبش *mulki habash*.

ETHIOPIAN, n. رنگی *habashī*, زنگی *zangī*.

AFAR, ad. بعید *batd*, دور *dūr*, باری *bars*.

AFFABILITY, n. لطافت *lutf*, ملامت *mulāyimat*, مروت *murū'at*.

AFFABLE, a. ملایم *mulāyam*, متواضع

mutawāzī, صاحب مروت *sāhibi murū'at*.

AFFABLY, ad. ملامت با *bā mulāyimat*, شیرین با سخن *bā saḥḥunī-shīrīn*, با لطف *bā lutf*.

AFFAIR, n. کار *kār* (امور *amr* (pl.)), حاجت *hājat* (اعمال *āmal* (pl.)), معامله *muāmalā* (حاجات *pl.*).

AFFECT, vt. (to produce an effect) تقلید کردن *asar-k.* — (to feign) تقلید کردن *taklīd-k.*, صورت نمودن *sūrat-n.* To affect with grief, رنجیده کردن *ranjīda-k.*, زحمت دادن *zuhmat-d.* To affect with joy, شادی آوردن *farah-ā.* To affect disdain, شیوه دادن *shā'ī-d.* To affect shew-a-b.

AFFECTATION, n. تقلید ناپسند *taklīdī nāpasand*, مکر *makr*, حیله *kila*.

AFFECTED, a. (tenderly moved) عطفوت *ātufat-karda-shuda* — (vexed) مسخنی *ranjīda* — (conceited) مغرور *mustaghni* — (grieved) ملول *malūl*, مغرور *maghmūm*.

AFFECTEDLY, ad. با استغنا *bā istighnā*.

AFFECTEDNESS, n. vide AFFECTATION.

AFFECTING, a. دلآزار *dilāzār*.

AFFECTION, n. دوستی *ishk*, عشق *dostī*, محبت *mahabbat*. Paternal affection, عطفوت پدری *ātufati pidarī*. Mutual affection, محبت مشارکت *mahabbati-mushārikat*.

AFFECTIONATE, a. مهربان *mīhrbān*, صاحب محبت *sāhibi mahabbat*, شفیق *shafīq*, مشفق *mushfīq*.

AFFECTIONATELY, ad. با عشق *bā ishik*, مودتانه *mu'wadattāne*.

AFFECTIONED, a. vide Affected.

AFFECTIVE, a. vide Affecting.

AFFIANCE, *n.* عقد عروسی *dkdi drüst*,
معاقد نکاح *madkidî nikâh*.—(confidence)
اعتماد *attimâd*, اعتقاد *attikâd*.

AFFIANCE, *vt.* (to betroth) عقد نکاح کردن
dkdi nikâh-k., املاک ساختن *imlâk-s.*
—(to give confidence) اعتماد دادن
ttimâd-d.

AFFIDAVIT, *n.* سوگند *sogand*, قسم
kasam, زبان بندی *zubânbandî*.

AFFILIATE, *vt.* صحبت کردن *sohbatî-k*
در صحبت آمیختن *dar sohbat-â.*

AFFINITY, *n.* مناسبت *munâsibat*,
مصاهرت *musâharat*, علاقه *dlâka*, عقد
dkd, نسبت *nisbat*.

AFFIRM, *vt.* تحقیق کردن *tahkik k.*,
راست گفتن *tadrîf-k.*, تعریف کردن
râst-goftan.

AFFIRMABLE, *a.* قابل اقرار *kâbili-*
ikrâr, تعریف لای *lâyaki-tadrîf*.

AFFIRMANT, *n.* اقرار کننده *ikrâr-k.*

AFFIRMATION, *n.* اثبات *isbât*, اقرار
ikrâr, تعریف *tadrîf*.

AFFIRMATIVE, *a.* اقراری *ikrârî*, تعریفی
tadrîfî.—(particle) اثبات حرف
harfi-isbât, ایجاب حرف *harfi-aijâb*.

An affirmative proposition, موجب
mujibat.

AFFIRMATIVE, *n.* مثبت *musbit*,

AFFIRMATIVELY, *ad.* اقرارانه *ikrâr-*
âna.

AFFIX, *vt.* (connect) پیوستن *paiwastan*.
—(fasten) مستحکم کردن *mustahkim-k.*,
قائم کردن *muleak-k.*, متصل
kâyam-k.—(to add at the close) متصل
کردن *muttasil-k.*

AFFIX, *n.* (particle) متصل *muttasila*.

AFFIXED, *p. a.* پیوسته *paiwasta*, ملصق
mulsak.

AFFLICT, *v. t.* (to give pain) غم دادن
gham-d., آزار رسانیدن *ranjidan*, آزار
ساختن *salâs-k.*

alam-sâ., زحمت دادن *zahmat-d.*—(to
cause distress) جفا نمودن *jafâ-n.*
آزردن *azûrdan*.

AFFLICTED, *a.* غمناک *ghamnâk*,
مظلوم *mazlûm*, ستم کش
sitam-kash, مغموم *maghmûm*.
Afflicted lovers, عشاق رنجور *ushshâki-*
ranjûr. To be afflicted, غم خوردن
gham-khordan, غمناک گردیدن *gham-*
nâk-g.

AFFLICTER, *n.* غم دهنده *gham dehandâ*.

AFFLICTION, *n.* اندوه *andûh*, دلگیری
dilgiri, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*,
شکسته خاطر *shikasta-*
khâtir, درماندگی *dar mândagi*.

AFFLICTIVE, *a.* vide PAINFUL.

AFFLUENCE, *n.* دولت *daulat*, غنا
ghanâ, تونگری *tawangari*, غنیمت
ghanimat, مال *mâl* (*pl.* اموال).

AFFLUENT, *a.* (wealthy) تونگر *tawangar*,
دولتمند *daulatmand*, غنی *ghanî*.—
(abundant) وافر *wâfar*, فراوان *farâwân*,
کثیر *kasîr*.

AFFLUENT, *n.* (flowing) جاری *jârî*,
روان *rawân*.

AFFORD, *vt.* (to yield) پدیدآوردن *paidâ-k.*
بخشیدن *dâdan* (give or confer) دادن
bakhshidan.—(to expend) خرج کردن
kharch-k.

AFFRANCHISE, *vt.* فرج دادن *farj-d.*

AFFRAY, *n.* هجوم *hujûm*.

AFFRAY, *vt.* هراس دادن *hirâs-k.*

AFFRIGHT, *vt.* ترسانیدن *tarsânidan*,
تهدید آوردن *hirâs-k.*,
tahdid-â.

AFFRIGHT, *n.* ترس *tars*, هول *haul*,
هیبت *haibat*, بیم *bîm*, خوف *khauf*.

AFFRONT, *vt.* بی عزتی کردن *bi-izzatî-*
k., دلیل ملامت کردن *malâmat-k.*,
نمودن *salâs-n.*

AFFRONT, *n.* هجو *hajw*, ملامت *malā-mat*, دشنام *dushnām*, طعن *taḍna*, حقارت *hikārat*.

AFFUSE, *vt.* ریختن *rikkhtan*.

AFIELD, *ad.* در میدان *dar mai'lān*

AFIRE, *a. or ad.* بر آتش *bar ātish*.

AFLOAT, *ad.* سیاح *sabbāh*.

AFOOT, *ad.* پیاده *payāda*, مشی *mashī*.

To go afoot, رفتن *payāda-r*.

To set on foot, پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*, برپا کردن *barpā-k*.

AFORE, *ad.* پیش *pesh*, قبل *kabl*.

AFOREGOING, *a.* vide PREVIOUS.

AFOREHAND, *ad.* حاضر *hāzir*.

AFOREMENTIOND, *ad.* مذکور *mazhūr*, مشار الیه *mushār-ilāhi*, مذبور *mazbūr*.

AFORETHOUGHT, *a.* پیش اندیش *pesh andīsha*.

AFORETIME, *ad.* سابق *sābik*.

AFRAID, *a.* ترسان *tarsān*, سہمگین *sahm-gīn*, خوف *khawf*, ناک *khawfnāk*, زعیق *zaiq*.

AFRESH, *ad.* از نو *az nau*, سر *ar sar*, نو *az sari nau*.

AFRONT, *ad.* در پیش *dar pesh*.

AFT, *ad. or a.* vide ASTERN.

AFTER, *pr. ad.* (behind) پس *pas*, عقب *ākub*.—(later in time) بعد *baḍd*, بعد *mim baḍd*.—(in pursuit of) از پی *dar pai*, از پی *az pai*.—After all, آخرش *ākhirash*. After this, من این-بعد از این *min ilān*. After that, آن-پس از آن *min ilān*. After which, *mim baḍd mā*. After which, *gibba mā*. Never after this, *hech mim baḍd*. The day after tomorrow, پس فردا *pas fardā*. The day after today, روز *roz*, بعد الیوم-پس از این روز *baḍdal yawm*. After the first day, *min awwal yawm*, من اول یوم

—After many days, روز نخست

—After compliments, پس از تسلیار روز *baḍdas salām*.

After consulting المشورة *baḍdal mashūrat*. After death, وفات *baḍdal mauṭ*.

To come after, بعد الموت *baḍdal mauṭ*. One after another, در پس آمدن *dar pas āmdan*.

Before and after, پی در پی *pas az pas*.

Coming after, خلف *khulf*. Coming after it happens, بعد الوتوع *baḍdal wukū*.

To do after (imitate) اقتدا کردن *iktidā-k*. After all, آخرا *ākhiran*, عاقبت *ākibat*, آخر الامر *ākhirat amr*.

AFTER-BIRTH, *n.* مشیمت *mashimat*, سلا *salā*.

AFTERNOON, *n.* وقت سه پاس *wakti sa pas*, بعد الظهر *baḍdas zuhr*, دشم *dishum*.

AFTER-THOUGHT, *n.* فکر کاهل *fikri kāhil*, تامل بعد ارکار *tammul baḍd az kār*.

AFTER-TIME, *n.* زمان آخر *zamān-ākhir*.

AFTERWARDS, *ad.* بعد ازان *pas az ān*, بعد *mim baḍd*.

AGAIN, *ad.* (another time) بار دیگر *bār digar*, دیگر بار *digar bār*-(back) *bār digar*.

As much again, واپس باز *wāpas*. As much again, دوچند *do-chand*, مصاعف *muzādf*.

Again and again, تکرار بکرار *takrār ba takrār*.

AGAINST, *prep.* (contrary) خلاف *khilāf*, ضد *zi ḍd*, مخالف *mukhālīf*.—(abreast of) علی *ala*. To go against, مقابل *mukābala-r*.

To come against, مخالفت آمدن *mukhālīfat-ā*. Over against, مقابل *mukābīl*.

Against one's will, بالصروت *biz zarūrat*.

AGAPE, *ad.* متعجب *mutadjjib*.

AGARIC, *n.* اغاریکون *aghārikūn*.

AGE, *n.* عمر *ʿimr*, سال *sāla*.—(period of life) سن *sann*, دهر *dahr*. The infant age, طفلیت *tifliyat*. The stripling age, بلوغت *balūghat*. The youthful age, شباب *shabāb*, جوانی *jawānī*. Advanced in age, سالدار *sāldār*, دراد *darād* *ba zāl bar āmalā*. Old age پیری *pirī*, شیوخیت *shuyukhiyat*. Decrepid age, فرنونی *fartūti* From youth to age, من شب الی دب *mi-sh shubba ila' dubba* Of the same age, هم سال *hamsāle*, همزاد *hamzād*.—(whole duration of a being) زمان *zamān*, دور *daur*, روزگار *rozgār*.—(a period of time in history) عهد *ahd* — Ages (duration of life) سالها *sālḥā*, زمانها *sālyān*.— (times) *zamānḥā*, آباد *ābād* (*pl of آباد*). After ages, آوارگی *ābāzi ākkiriyāt*. Through all ages, ابدالاباد *abadal ābād*. In no age (never), دهرالداهرن *dahrad dāhirin*.

AGED, *a* سالدیده *sāl-dīda*, سالدار *sāldār*, پیر *pīr*, فزسر *kansar*

AGEDLY, *ad.* پیرانه *pīrāne*, فزسرا *kansarān*.

AGENCY, *n.* کردار *kirdār*, کار *kār*, عمل *ʿamal*, فعل *faʿl*.—(acting for another) گماشتگی *gumāshtagī*, وکیل *wakīl*, کارگذاری *kārguzārī*.

AGENT, *n.* کارگذار *gumāshṭa*, گماشته *kārguzār*, عامل *āmīl*, فاعل *fāʿl*.

AGGLOMERATE, *vt.* or *vi.* گروه ساختن *giroha-s*.

AGGLUTINATE, *vt.* دوسیدن *dosīdan*.

AGGRANDIZE, *vt.* افراختن *afrahktan*, اشراف کردن *buzurg-k*, اشاره کردن *ashraf-k*.

AGGRANDIZEMENT, *n.* بزرگی *buzurgī*, عظمت *ʿazmat*, بزرگی *tarakhī*.

AGGRAVATE, *vt.* (to make worse) بدتر کردن *badtar-k*, (to exaggerate) زیاده کردن *ziyāde-k*

AGGRAVATION, *n.* نفلت *saklat*, بهظ *bahz*

AGGREGATE, *vt* جمع کردن *zamm-k*, الساق نمودن *ilsāk-n*.

AGGREGATE, *a.* مجموع *majmūʿ*, ضمیم *zamīm*, الساق *ilsāk*.

AGGREGATION, *n.* مجموعه *majmūʿat*, ضمیمت *zamīmat*, فراهم آوردگی *farāham au ārdagī*.

AGGRESSION, *n.* هجوم *hujūm*, حمل *hamla*, پیش دسني *prashdasti*

AGGRESSOR, *n.* هجوم کننده *hujūm kunānda*, نقصیروار *taksīrwār*.

AGGRIEVE, *vt.* vide VEX

AGHAST, *a.* or *ad.* حیرت زده *hairat-zada*, شهم *shahm*.

AGILE, *a* چالاک *chālāk*, چست *chust*, عاجل *ʿajil*, شباب *shitāb*, جلد *jald*.

AGILITY, *n.* چالکی *chālākī*, چالاک *chālākī*.

AGITATE, *vt.* حرکت دادن *harakat-d*, جذبانیدن *iztirāb-k*, جذبانیدن *jumbānidan*.

AGITATION, *n.* حرکت *harakat*, جنبش *jumbish*, جولان *jaulān*.—(perturbation) آشفتگی *ashuftagī* اضطراب *iztirāb* — (deliberation) مشاورت *mashāwurat*, تدبیر *tadbīr*, فکر *fikr*.

AGITATOR, *n.* جولان کننده *jaulān kunānda*.

AGNAIL, *n.* (a whitlow) داحس *dāhis*.

AGNATION, *n.* پدری *pidarī*.

AGO, *ad.* or *a.* (past) گذشته *guzashta*, ماضی *māzī*. Long ago, من قبل *min kabl*, زمان تول *tūl-zamān*.

AGOG, *a. or ad.* To set *agog* استغسا تیز کردن *istiksā tez-k.*

AGOING, *ppr.* در حرکت *dar harakat*, روان *rawān.*

AGONIST, *n.* پهلوان *pehalwān.*

AGONIZE, *vi.* رنجیدن *ranjidan*, درد کردن *dard-k.*, در حال نزع شدن *dar hālī-nazd-sh.*

AGONY, *n.* رنج *ranj*, درد *dard*, حال نزع *hālī-nazd*. The agony of death, *wakti jān-sipur-dan*. To be in the agony of death, جان کندن *jān-k.*, جان نزع شدن *jān nazd-sh.*

AGRARIAN, *a.* مزرعی *mazraʿi*, صحرای *sahrāʿi.*

AGREE, *vi.* راضی شدن *rāzi-sh.*, قبول کردن *kabūl-k.*, اجابت کردن *ijābat-k.*, (to come to terms) شرط بستن *shart-b.*, متفق شدن *muta-fik-sh.*, تسلیم نمودن *taslīm-n.*, بلی گفتن *bali-g.*

AGREEABLE, *a.* پسندیده *muwāfīk*, موافق *pasandīda*, شایسته *shāyasta*, لایق *lāyāk*, برابر *barābar*, پذیر *pazīr*, منظور *man-zūr*, مرغوب *marghūb*, مقبول *makhbūl*. Agreeable to friends, یاران پسند *yārān pasand*. Agreeable to the heart, دل پسند *dil pasand*. Agreeable to the great, کبار پسندیده *pasandīdai kubār*. Of agreeable manners, خصال پسندیده *pasandīdai khisāl*. To be agreeable, پسندیده شدن *pasandīda-sh.* To be agreeable (suited to) مناسب شدن *munāsib-sh.* To render agreeable, لایق کردن *lāyāk-b.* To render agreeable, پسندیده کردن *pasandīda-k.*

AGREEABLENESS, *n.* لطافت *latāfat*, نفاست *naḥāsāt*, خوبی *khūbī.*

AGREEABLY, *ad.* بموجب *ba mūjab*,

بر حکم مطابق *lāyākāna*, متتابع *mutābīk*, بر حکم *bar hukm*, بموافقت *ba muwāfikat*, حسب *hasb.*

AGREED, *a.* قبول *kabūl*, مسلم *musallam*, معهود *mdhūd*, هم آواز *ham āwāz*, کار ساز *kār sāz.*

AGREEMENT, *n.* موافقت *(concord)* *muwāfikat*, مشابیهت *musahābihat*.— (harmony) اتفاق *ittihād*, اتحاد *ittihād*.— (compact) شرط *shart*, قول *karul*, اقرار *ikrār*, عهد *ahd*.— (in writing) قرارنامه *karār-nāme*, قبالة *kabāla.*

AGRICULTURE, *n.* زراعت *zarādt*, کشتکاری *kishtkāri*, مزارعت *mazāridt*, فلاحهت *falāhat*. A treatise on agriculture, فلاحهت نامه *falāhat-nāme*,

AGRICULTURIST, *n.* دهقانی *(farmer)* *dehkāni*, قابل کشتکاری *kābili-kishtkāri.*

AGRIMONY, *n.* (a plant) غانت *ghāfat*, غانت *ghāfis.*

AGROUND, *ad.* در زمین *bar zamīn*.— (stranded) ممنوع *mamnūd.*

AGUE, *n.* تب لرزه *tapi-larka*, تب *tapi*, نوبت *naubat.*

AH, *interj.* آ *āh*, وای *wāi*, دروغا *dari-ghā*, ایها *aiha*, ای *ayā.*

AHEAD, *ad.* (farther advanced) پیش *pesh*, پیش رنده *kabl*, قبل *pesh*, رانده *ravanda.*

AID, *vt.* مدد کردن *yāri-k.*, یاری کردن *madad-k.*, یاریدن *yāridan*, نصرت دادن *nusrat-d.*

AID, *n.* مدد یاری *yāri*, مدد *madad*, مددکاری *madadgāri*, دست یاری *dast yāri*, معاونت *muāwinat*, امداد *imdād*, استعانت *istiānat*. By the divine aid, نصرت اله *ba-nusrati-allāh*, بعون اله *ba-auni-allāh*, بنصر ربانی *ba-nusri rabbāni.*

AID-DE-CAMP, *n.* معاحب *musāhib*.

AIDER, *n.* یاری دهنده *yārī dehanda*,
نصرت کننده *nusrat-kunanda*.

AIDLESS, *a.* بی یاری *vide HELPLESS*.

AIL, *vt.* درد کردن *dard-k.*, رنجیدن
ranjidan, مصیبت نمودن *musibat-n.*

AIL, *n.* آزار ساز شدن *āzār-s.*, ملول شدن *malūl-sh.*

AIL, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, زحمت
zihmat.

AILING, *a.* خسته *khasta*, مریض *marīz*,
زحمت زد *zihmat zada*.

AILMENT, *n.* ألم *alum*, غم *gham*,
تنگدلی *tang dili*, اندوه *andūh*.

AIM, *vi, vt.* نیت کردن *nayiyat-k.*, قصد
کردن *kasd-k.*, شست کردن *shast-k.*

AIM, *n.* آرزو *ārzū*, مراد *mūrād*, عزیمت
dzimat.—(mark) شست *shast*, هدف
hadaf, نشانه *nishāna*, آماج *āmāj*.

AIR, *n.* هوا *hawā* (*pl.* اهویه *ahwiyat*),
نغمه *nauā*, نوا (*a tune*) باد
bād.—نغمات *naghmat*, آهوان *alḥān*,
لن ترانی *aghānī*, آغانی *naghmāt*,
روب (peculiar look) *lantarānī*.—
رؤی *ruī*, سیمای *simā*.

AIR, *vt.* (to expose to the air), به هوا نهادن
ba hawā-n—(expose to the sun) تشمیس
نمودن *tashmīs-n.*—(to dry before
the fire) پیش آتش تعریض کردن
peshi ālish tadriz-k. To take the air,
سیر کردن *sair-k.*, تفرج کردن *tafarruj-*
k. To take the air (to be published)
اظهار شدن *āshkāra-sh.*, آشکاره شدن
izhār-sh.

AIR-BUILT, *a.* خدای *khayālī*.

AIR-HOLE, *n.* منفس *manfas*.

AIRINESS, *n.* هواداری *hawādārī*.—(of
a place) لطافت *latāfat*.—(of a person)
سیوه *shohī*, سیره *shiwa*.

AIRING, *n.* تفرج *tafarruj*, سیر *sair*.

AIRY, *a.* هوادار *hawādār*, هوایی
hawāī.—(gay) لطیف *latīf*.

AKIN, *a.* رشتہ دار *rishta dār*, مشابه
mushābih.

ALABASTER, *n.* مرمر سفید *marmari-*
sufed.

ALACK, *interj.* هیاه *hāyhāt*. Alack-a-
day, هیاهات *hayhāt hayhāt*.

ALACRITY, *n.* نشاط *shauk*, شوق *nishāt*

ALARM, *n.* (fright) باک *bāk*, خوف
kharuf, آشفتگی *āshuftagī*—(call to
arms) جنگ *jang*, حربی *harbī*.

ALARM, *vt.* (to call to arms) حربی صدا
کردن *harbī-sadā-k.*—(to disturb)
شوریده کردن *tarsānīdan*, ترسانیدن
shorīda-k.—(to rouse) انگیزتن
angīkhtan, تذبذب کردن *tambh-k.*

ALARMING, *ppr.* تذبذب کنان *tambh*
kunān, هراس ساز *hirās-sāz*.

ALAS! *interj.* دروغ *darigh*, آه *āh*,
دردا *dardā*.

ALBEIT, *conj. or ad.* اگرچه *agarche*,
همچنین *ham chunīn*.

ALBUGO, *n.* بیاض العین *bayāzul dīn*.

ALCAIDE, *n.* (governor) القاید *alkāid*.

ALCAIRO, *n.* (capital of Egypt) القاهرة
al kāhira.

ALCHEMIST, *n.* کیمیاگر *kimiyaḡar*,
اهل کیمیا *ahli kimiya*.

ALCHEMY, *n.* الکیمیا *alkimiya*, علم
کیمیا و سیمیا *ilmi-kimiya*, کیمیا
kimiya wa simiya.

ALCOHOL, *n.* کحل *kuhl*.

ALCORAN, *n.* القرآن *alkorān*.

ALCOVE, *n.* قبه *kubba*, طاق *tāk*.

ALE, *n.* بوزه *boza*.

ALE-HOUSE, *n.* شراب خانه *sharāb*
khāna, بوزه خانه *boza-khāna*.

ALEMBIC, *n.* انبیک *ambik*, انبیک *ambik*.

ALEPPO, *n. p.* حلب *halab*.

ALERT, *a.* هوشیار *hoshyār*. کار گذار *kār gzar* *hār guzār*, بیدار *bedār*, چالاک *chālāk*, چست *chust*.

ALERTLY, *ad.* با چالاکي *ba chālākī*, با *bā* *chālākī*.

ALERTNESS, *n.* بیداری *bedārī*, چالاکي *chālākī*.

ALEXANDER, *n. p.* سکندر *sikandar*, اسکندر *iskandar* Alexander of Macedonia, رومی اسکندر *rūmī*, اسکندر یونانی *ūnānī*.

ALEXANDRIA, *n. p.* (in Egypt) اسکندریه *iskandarīya*.

ALGEBRA, *n.* الجبر *aljabr* — الجبر والمقابل *aljabr wa almuqābil*.

ALGEBRAICAL, *a.* اهل الجبر *ahlī-ḡjabr*.

ALIAS, *ad.* (otherwise) ورنه *uarna*, الا *illā*. *n.* (a second writ) عرف *urf*.

ALIBI, *n.* دیگر جا *dīgar jā*.

ALIEN, *n.* (foreigner) بیگانه *bigāne*, احنوبی *ahnobī*, غریب *gharīb*.

ALIENATE, *vt* (property) حواله دیگر کردن *hawāla dīgar kardan*, از تصرف خود درون دادن *az tasarrufi khud berūn-dan* To alienate the mind, از خاطر راندن *az khātīr rāndan*, نذر نمودن *tanaffur-n*.

ALIENATION, *n.* مفارقت *mufārikat* — حواله *hawāla*, نذر *tanaffur*.

ALIGHT, *vi.* بان *farūd-ā*, فرود آمدن *farūd āmadan*, پایین آمدن *pāyin-ā*, نازل نمودن *nāzil-n*. To alight from a horse, پیاده شدن *piyāde-sh*, از سوار نازل آمدن *az sawār nāzil-ā*.

ALIKE, *a.* برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مثل *misl*.

ALIKE, *ad.* نظیر *mumāsīl*, مماثل *mumāsīl*, نازیر *nazīr*.

ALIMENT, *n.* خوردنی *khōrāk*, خوراک *khōrāk*, قوت *kūt*. Without aliment (destitute) بی نوا *bī-nawā*.

ALIMENTARY, *a.* اهل طعام *ahlī-taām*, ماکولی *makūlī*.

ALIMONY, *n.* وجه کفاف *waja-kasāf*.

ALIVE, *a* (having life) زنده *zinde*, حی *hai* (cheerful) شاد *shād*, خرم *khurram*. Keeping alive, زنده دار *zinde-dār*. Making alive, زنده ساز *zinde-sāz*.

ALKALI, *n.* حرص *hurz* or *huruz*, اشنان *ushnān* or *ishnān*.

ALKALINE, *a.* حرص *zu hurz*, اهل اشنان *ahl ushnān*.

ALL, *a.* هم *hama*, تمام *tamām*, کُلّی *kullī*, جمیع *jamīd*, جملة *jumla*. All men, هر کس — (every one) *har kas*, مردمان *merdman*, کل احد *kullu ahadīn*. All kinds, هم جنس *ham jans*. All things, هم — *ham*. From all these, — چیر *chir*. Des- titute of all, بی کس *bī kas*. Complete in all, مکمل *mukammal*. All together, جمیعاً *jamīdān*. In all, among all, هم در هم *ham d-r ham*, در هم *d-r ham*.

All at once, بارگی *bar gī*, *ak hārāt*. *wāhīdata* واحدة *wāhīdata*, همیش *hamīshā*, دایم *dāyamāne*, همیشه *hamīshā*, در هر وقت *d-r har waqt*. At all times, در هر زمان *d-r har zaman*. On all sides, هر جانب *har jāniba*. In all events, هر ایام *har āyina*. By all means, هر صورت *ba har sūrat*.

ALLAY, *vt.* (to pacify) کردن *sā-kin-k*, آرام *āram*, تخفیف دادن *tukhfīf-d*, آرام دادن *āram-d*.

ALLEGATION, *n.* ایراد *takrīr*, ایراد *irād*, قول *kawl*, دعوی *dadwī*.

ALLEGE, *vt.* ایراد کردن *irād-k*, ایراد *irād*, حجت کردن *hujjat-k*, *takrīr-n*.

ALLEGEABLE, *n.* واجب القرب *wājib ul-takrīr*, واجب لایق ایراد *lāyaki irād*.

ALLEGIANCE, *n.* فرمان برداری *farmār bardārī*, وفاداری *wafādārī*, متکامت *istikāmat*.

—(oil) رادام رادام: *radāhmi-bādām*.

- An almond-tree, درخت بادام *pesh az in wakt*,
Sugared almonds, دبله *dubla*. Stuffed
with almonds, ملوز *mulawwaz*.
- ALMONER, *n.* زکات دهنده *zakāt-dehanī*, صدقه کننده *ṣadaka-kunanda*.
- ALMONRY, *u.* زکات گاه *zakāt-gāh*,
تصدق جا *tasadduk-jā*.
- ALMOST, *ad.* (nearly) عذریب *dn karīb*, نزدیک *nazīk*, تقریباً *takriban*.
- ALMS, *n. pl.* خیرات *khayrāt*, صدقه *ṣadaka*, زکات *zakāt*. An alms-giver,
زکات دهنده *zakāt dehandā*.
- ALMS-HOUSE, *n.* vide ALMONRY.
- ALOE, *n.* صبر *sabir*.—(wood) عود *ūd*.
- ALOFT, *ad.* بالا *bālā*, بلند *buland*.
- ALONE, *a.*, (solitary) تنها *tanhā* —
(apart from others,) منجرد *mujarrad*,
منفرد *munfarad*.—(only) وحد *uḥad*,
یکانه *yagāne*.
- ALONE, *ad.* (by itself) بخود *bakhud*.—
(separately) بدنها *batanhā*. To leave
alone, ترک نمودن *tark-n*. To let
alone, گذاشتن *guzāshṭan*, برطرف کردن
bartarf-k.
- ALONG, *ad.* (lengthwise) بدرازی *la-darāzī*, طولانه *tulāna*.—(in company)
باهم *bāham*, همراه *hamrah*.—(to
gether) مع *mā*.
- ALONG, *prep.* Along the side of the
river, در کنار دریا, Togo along, رفتار کردن,
raftār-k.—استمرار نمودن *istirār-n*.
- ALLOOF, *ad.* دور *dūr*, بعید *ba'īd*.
- ALLOUD, *ad.* بلند *buland*. To speak
aloud, با بلند آواز گفتن *bā*.
- ALPHABET, *n.* حروف تهجی *hurūfi tahajji*, الف بی *alif be*.
- ALPHABETICAL, *a.* در ترتیب هجا *dar tartībī hijā*.
- ALREADY, *ad.* (before this time)
- پیش ازین وقت *pesh az in wakt*,
همین وقت *hamin wakt*.
- ALSO, *ad.* or *conj.* نیز *nez*, هم *ham*,
ایضا *ayzan*.
- ALTAR, *n.* قبله گاه *kibla-gāh*.—(place of
sacrifice) مذبح *muzabah*, قربان گاه
kurbān-gāh, جای قداس *jāi-kadās*.
- ALTER, *vt.* تغییر نمودن *taghaiyur-n*,
تبدیل کردن *tabdīl-k*, تحویل کردن
tahwīl-k, استبدال کردن *istibdāl-k*.
- ALTERABLE, *a.* واجب التبدیل *wājib-uttabdīl*, قابل تغییر *kābili-taghaiyur*.
- ALTERATION, *n.* تبدل *tabaddul*, تغییر
tagaiyur, تبدیلی *tabdīl* (*pl.* تبدیلات).—
(the change made) تغییر حال *taghaiyur hāl*.
- ALTERED, *a.* مبدل *mubaddīl*, منغیر
mutaghaiyur, مضطرب *muztarīb*.
- ALTERCATE, *vi.* مناقشه کردن *munā-
hasha-k*, نزاع برخاستن *nizād-b*.
- ALTERCATION, *n.* مناقشه *munāhasha*,
بحث *munāzidat*, نزاع *nizād*,
bahs.
- ALTERNATE, *a.* نوبتانه *naubatāne*.—
(alternate day) روز میان *roz miyān*,
یک روز در میان *yak roz dar miyān*.
- ALTERNATELY, *ad.* نوبتاً *bā naubat*,
در پی یکدیگر کار کردن *To act alternately*,
نوبت کردن *naubat-k*.
- ALTERNATION, *n.* نوبت *naubat*,
عقب *ākabat*.
- ALTERNATIVE, *n.* انتخاب *intikhāb*,
اختیار *ikhṭiyār*, چاره *chāra*, علاج *ilāj*.
- ALTHOUGH, *conj.* گرچه *garche*, اگرچه
agarche, ورنه *warche*.
- ALTITUDE, *n.* بلندی *bulandī*, ارتفاع
irtifād, علویت *ulwiyat*. The altitude
of the pole, قطب ارتفاع *irtifāi kutb*.
To measure an altitude, ارتفاع پیمودن
irtifād-p.

ALTOGETHER, *ad.* بالکل *billūl*, "جميعاً" *jamīyan*, بالجماع *ittamām*, بالجمع *biljūmla*, سراسر *sarāsar*.

ALUM, *n.* زاگ *zāg*, شاب *shāb*.

ALUMINOUS, *a.* شاب دار *shābdār*.

ALWAYS, *ad.* همیشه *hamīsha*, مدام *mudām*, دایم *har zamān*, هر زمان *dāyam*, علی الدوام *dladdawām*, همواره *hamwāra*, ابد *abad*.

AM, (I am) ام *am*, شوم *shawam*.

AMALGAMATE, *vt.* معدن آمیختن *madīlan āmikhtan*.

AMANUENSIS, *n.* نسخ کننده *kātib*, کاتب *naskh-kunānda*.

AMASS, *vt.* فراهم آوردن *farāham-ā*, جمع کردن *jamā-k*, چیدن *chīdan*.

AMASSMENT, *n.* فراهم *farāham*, جمع *jamīdt*, جماع *jūmlagī*.

AMATEUR, *n.* هنرور *hunar parvar*.

AMAZE, *vt.* حیران کردن *hairān-k*, آشفتن *mutaājub-n*, متعجب نمودن *āshuftan*, متعجب کردن *mutahiyur-k*.

AMAZED, *a.* حیران *hairān*, متعجب *mutahiyur*, سراسیمه *sarāsimā*, مدهوش *mad hūsh*, سرگردان *sargardān*. To be amazed, حیران شدن - *mutaājub-b*.

AMAZEMENT, *n.* حیرت *hairat*, آشفتگی *āshuftagī*, سرگردانی *ējāb sar-garīlānī*.

AMAZING, *a.* عجب *ējāb*, بدیع *badiā* عبرت نما *ibrat-numā*.

AMAZON, *n.* زن مردانه *zani mardāna*.

AMBASSADOR, *n.* ایلچی *ailchī*, رسول *rasūl*, پیغمبر *paighambar*, قاصد *kāsīd*.

AMBER, *n.* کهربا *kah rubā*.

AMBERGRIS, *n.* عذیر *ambar*, شاهبوی *shāh-būi*. Of ambergris, عذیرین *ambarin*, Perfumed with ambergris

معذیر *mudmbar*. Smelling like ambergris, عذیر بو *ambar bu*, عذیرا *ambarā*.

AMBIDEXTER, *n.* ذوالیدین *zu'l yadayn*.

AMBIENT, *a.* vide SURROUNDING.

AMBIGUITY, *n.* شک *shak*, دو معنی *du madnī*, مشابهت *mushābihat*, مز *ramz*.

AMBIGUOUS, *a.* مبهم *mulham*, شک دار *shakdār*. Ambiguous expression, سخن سخن *sakhuni-pechīla*, معنی *sakhuni-mughlak*.

AMBIGUOUSLY, *ad.* باشک *bā shak*, "مغلقاً" *mughlakan* To speak ambiguously, تعریز گفتن *tadrīz-g*.

AMBIT, *n.* vide CIRCUIT.

AMBITION, *n.* حرص *hawā*, هوا *hirs*, طمع *tamd*, هوس *hawas*.

AMBITIOUS, *a.* متکبر *mutakabbir*, جوان *hawast*, هوس *hawast*, حرص *juyān*.

AMBLE, *vi.* خب رفتن *khabb-r*, هروالت *harwalat-n*.

AMBLE, *n.* خب *khabb*, هروالت *harwalat*.

AMBLER, *n.* خب کننده *khabb-kunānda*.

AMBULATION, *n.* روان *rawān*, جنبان *jūmbān*.

AMBUSCADE, AMBUSH, *n.* کمین گاه *kamīn gāh*. Lying in ambush, مخفی *mudghil*. To lay an ambush, کمین *kamīn-s*.

AMELIORATE, *vt.* بهتر کردن *bikhar-k*.

AMELIORATION, *n.* بهتری *bikharī*.

AMEN, *n.* آمین *āmīn*.

AMENABLE, *a.* جواب ده *javāb-dih*.

AMEND, *vt.* درست کردن *durast-k*, صحیح کردن *rāst-k*, راست کردن *sahih-k*. (To become better) شدن *sahih-sh*.

AMENDMENT, *n.* اصلاح *is'āh*, بهتری *bikharī*, تصحیح *tas hih*.

AMENDS, *n.* sing. & pl. مضافات *mu-*

- kāfāt*, عوغز *pādāsh*, جزا *jazā*, (اعواض *pl.* *twaz*).
- AMENITY, *n.* لطافت *farah*, فرح *latāfat*.
- AMERCE, *vt.* vide FINE.
- AMERCEMENT, *n.* جریمه *jarīmāne*.
- AMETHYST, *n.* سنگ مرطس *sang-i-martīs*, یادوت *yākūti-kabūd*, یادوت *yākut-i-rummānī*.
- AMIABILITY, *n.* vide AMIABLENESS.
- AMIALE, *a.* نازنین *nāznīn*, محبوب *mahbūb*, صاحب حس *sāhibi husn*.
An amiable woman, زن نازنین *zanī nāznīn*.
- AMIABLENESS, *n.* حسن جمال *jamāl*, حسن *husn*, شایستگی *latāfat*, لطافت *shā-istagī*.
- AMIABLY, *ad.* حسنه *jamālan*, جمالا *husnāna*.
- AMICABILITY, *n.* مهربانی *mīhrbānī*, خیر خواهی *khair khāhī*.
- AMICABLE, *a.* نیک *mīhrbān*, مهربان *khair*, خیر اندیش *nek khāh*, اندیش *andīsh*.
- AMICABLENESS, *n.* مهربانی *mīhrbānī*, مهر *mīhr*.
- AMICABLY, *ad.* محبانه *mahabbāna*, خیرخواهانه *khair khāhāna*.
- AMID or AMIDST, *prep.* در میان *dar-mīyān*, اندرون *andarūn*, فیما بین *fīmā bayn*.
- AMISS, *a.* بد *bad*, ناصواب *nāsawāb*, بی سرو سامان *nā farjām*, نا فرجام *bi sar wa sāmān*, بد بنهاد *bad nihād*.
- AMITY, *n.* دوستی *dostī*, مهربانی *mīhr-bānī*, مودت *muwaddat*.
- AMMONIAC, *n.* نوشادر *nawshādur*.
Gum-ammoniac, اشق *ushuk* or *ushhak*.
- AMMUNITION, *n.* اسباب جنگ *asbābi-jang*, رخت *rikhti nabard*, آلت
- رزم *dlāti razm*. Ammunition bread, نان حرب *nāni harb*. Ammunition waggon, عرب حرب *drabai harb*.
- AMNESTY, *n.* عفو نام *dfw nāme*, تسلی نام *muāfi nāme*, تسلی *tasalli nāme*.
- AMNION, *n.* سبایا *sābiyā*, (سوابی *pl.* *sawābi*).
- AMONG, *prep.* در میان *darmīyān*, درون *darūn*, مابین *mā bayn*.
- AMOROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, عاشق *āshik*, عاشقی *tshk-bāz*.
Amorous gestures, شیوه *shewa*. An amorous poem, غزل *ghazal*.
- AMOROUSLY, *ad.* عاشقانه *āshikāne*, شهوت *bā shahwat*.
- AMOROUSNESS, *n.* محبت *mahabbat*, عشق *tshk*.
- AMOUNT, *v.* تعدید شدن *taddīd-sh.*, ترقی کردن *tarakkī-k.*
- AMOUNT, *n.* (sum) جمع *jūmla*, جمع *jamā* حساب *hisāb*, مبلغ *mablagh*. The aggregate amount of the different sources of revenue, جمع مفصل *jamā mufassal*.
- AMOUR, *n.* زنی *harām raftanī*, حرام *tshki harām*, زن *zanā*, بازی *tshk-bāzī*.
- AMPHIBIOUS, *a.* هم آبی هم تابی *ham ābi ham tābi*.
- AMPHIBOLOGY, *n.* (ambiguous dis-course) ایهام *ihām*.
- AMPHITHEATRE, *n.* معرکه گاه *madraka gāh*, تماشا گاه *tamāshā gāh*.
- AMPLE, *a.* وسیع *bisayār*, بسیار *wāst*, وافر *wāfir*, فراخ *farākh*, فسیح *fasth*.
- AMPLENESS, *n.* پهنا *pahnā*, فراخی *farākhī*.
- AMPLIFIER, *n.* بزرگ کننده *buzurg-kunanda*, وغیش ساز *waghesh sāz*.

- AMPLIFY**, *vt.* تسبیح نمودن *fastih-n*, طول و عرض کردن *bisṣār-k*, بسیار کردن *tawāl wa drēz-k*.
- AMPLITUDE**, *n.* بسیاری *farākhī*, بسیاری *bisṣārī*, وسعت *wusdt*, وسعت *fus-hat*.
- AMPLY**, *ad.* وسعتاً *fus-hatāna*, وسعتاً *wusdtan*, بزرگان *buzurgāne*.
- AMPUTATE**, *vt.* جدا کردن *burīdan*, جدا *judā-k*, قطع ساختن *katad-s*.
- AMPUTATION**, *n.* جزم *inkitād*, جزم *jazm*. Amputation of the hands and feet, خذل *khabl*.
- AMULET**, *n.* بازوبند *tadwiz*, تعویذ *bāzū-band*.
- AMUSE**, *vt.* (delight) حظ کردن *hazz-k*, فریب کردن (deceive) *siḡā-d*—*fareb-k*, فریفتن *fareftan*. To amuse one's self, تفرج نمودن *tafarruj-n*.
- AMUSEMENT**, *n.* بازی *tamāshā*, تماشا *bāzi*, لهو *lahw*.
- AMUSER**, *n.* لهو تماشاگر *tamāshāgar*, لهو کننده *lahw-kunanda*.
- AMUSING, AMUSIVE**, *a.* متفرج *mutaffarij*, تفرج *tafarruj-numā*, تفرج نما *farhat-angez*.
- ANACHRONISM**, *n.* نروبر حساب زمان *tazwiri-hisābi-zamān*, اختلاف وقتی *ihhtilāf waqtī*.
- ANAGRAM**, *n.* تحریف *makhlūb*, تحریف *tahrif* (pl. تحریفات *muharraf*).
- ANAGRAMMATIST**, *n.* تحریفات کننده *tahrifāt-kunanda*, محرف *muharraf*.
- ANAGRAMMATIZE**, *vt.* تحریف کردن *tahrif-k*.
- ANALOGICAL**, *a.* مطابق *mutābik*, مناسب *munāsib*, موافق *muwāfīk*, قیاسی *kayāsī*.
- ANALOGICALLY**, *ad.* با تشبیهت *bā tashbihat*, مناسبتاً *munāsibāne*.
- ANALOGIZE**, *vt.* نسبت کردن *ntabat-k*.
- ANALOGY**, *n.* تشبیهت *tashbihat*, موافقت *munāsibat*, تمثیل *tamṣil*.
- ANALYSIS**, *n.* تفصل *tafṣil*, توزیع *tawz'id*. —(chemical) تجزیه *tajziya*.
- ANALYST**, *n.* تجزیه کننده *tajziya-kunanda*.
- ANALYZE**, *vt.* تفریق کردن *tufīk-k*, تجزیه کردن *tajziya-k*.
- ANARCHY**, *n.* بی سیاست *bī-siyāsāt*, بد عملی *bad amālī*.
- ANATHEMA**, *n.* لعنت *ladnat*.
- ANATHEMATIZE**, *vt.* لعنت کردن *ladnat-k*.
- ANATOMICAL**, *a.* تشریحی *tashrīhī*.
- ANATOMIST**, *n.* تشریح کننده *tashrīh kunande*, تشریح دان *tashrīh-dān*.
- ANATOMY**, *n.* علم تشریح *ilmī-tashrīh*.
- ANCESTOR**, *n.* جد *jadd* (pl. اجداد *āb* و اجداد *ābā wa ajdād*), اجداد *āb* (pl. آبا *ābā*), پشینیان *peshiniyān*, پشینیگان *peshinagān*, سلال *sullāf*.
- ANCESTRAL**, *a.* جدی *jaddīy*.
- ANCESTRY**, *n.* نسل *nasl*, نهاد *niḡād*.
- ANCHOR**, *n.* لنگر *langar*, مرسات *mirsāt*. To cast anchor, لنگر انداختن *langar-a*. To be at anchor, با لنگر بودن *-To weight anchor*, لنگر برداشتن.
- ANCHOR**, *vt.* لنگر انداختن *langar-a*. لنگر نهادن *langar-n*, لنگر زدن *langar-z*.
- ANCHORITE**, *n.* گوشه نشین *gusha nashīn*, زاهد *zāhid*, اهل تصوف *ahli tusawwuf*.
- ANCIENT**, *a.* قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, سابق *sābīk*, دیرینه *derīna*.
- ANCIENTS**, *n.* قدماء *awāyal*, پیشینیان *kudamā*, باستان *bastān*, سابقان *peshiniyān*, سابقان *sābikān*. Ancients and moderns, اولین و آخرین *awwālīn wa ākhīrīn*.

ANCIENTLY, *ad.* سابقانه *sābikāne*,
قدیمانه *kadīmāna*.

AND, *conj.* و *wa*, ذیر *nez*, هم *ham*, نهو
fukwa. And so forth وغیره *waghāire*,
باسره *bi asrīhi*.

ANECDOTE, *n.* معرف نپانی *mdrafi-*
nihānī, داستان *dastān*, نکته *nukta*.

ANEW, *ad.* از سر نو *az sar nau*, باز *bāz*

ANFRACTUOUSNESS, *n.* بیچش دریا
pechī-shi-daryā, عروپ *urkūb*, صواجع
zawājī.

ANGEL, *n.* فرشته *firishta* (*pl.* فرشتگان),
سروش (*pl.* ملائک *malak*),
sarūsh The angel Gabriel, جبرائیل
jibrāīl. The angel Michael, میکائیل
mīchāīl. Angel-faced, پری روی *parī-*
rūi. The angel of death, ملائک الموت
malak-ul-mawt, قابض الأرواح *kābizu'l-*
arwāh The angels supposed by the
Mahomedans to examine the dead in
the tomb, منکر *nakir wa munkur*.

ANGELIC, *a.* ملکم منسوب *malaka-*
mansub, فرشتگانی *firishtagānī*.

ANGELICA, *n.* سفیل خطائی *sumbuli k'latāi*.

ANGELINA, *n.* انگلینم *angiltina*.

ANGER, *n.* خشم *khashm*, غصه *ghussa*,
قهر *kahr*, کین *kin*. Violent anger, قهر
حمیت *kahri hamit*. A look mingled
with anger, نگاه غضب آلود *nigāhi*
ghazab - alūd. Prone to anger,
خشمناک *khashmnāk*, غضبناک *ghazab-*
nāk. Provoked to anger, غصبناک
ghazabnāk گردیده *gardīda*, خشم
آلود *khashm - alūd*. Provoking to
anger, خشم انگیز *khashm-angez*.

ANGER, *vt.* خشمناک ساختن *khashm-*
nāk-s., آزرده *āzurdan*.

ANGLE, *n.* گوش *gusha*, کنج *kunj*, زاویه

zāwiya. The angle of a fortification,
طبر *tibr*. The angle of projection,
کرنات *kurnat*. The outward angle of
the eye, ذنب العين *zunabul āin*.
The interior angle, موت *mūk*. The
acute angle, زاویه حاده *zāwiyai hādda*.
The right angle, قائم *zāwiyai*
kāima. The obtuse angle, زاویه منفرجه
zāwiyai munfarija. A solid angle,
زاویه مجسم *zāwiyai mujassima*.

ANGLE, *vi.* ماهی گرفتن *māhi-g.*,
صید کردن *sayd-k* Angling-rod, فلم
ماهی گیر *kal'ami māhi gir*.

ANGLER, *n.* ماهی گیر *māhi-gir*.

ANGRILY, *ad.* خشمناکه *khashmāna*,
غصبانه *ghazabāna*.

ANGRY, *a.* بر از غصه *pur az ghussa*,
تیز مزاج *tez* غضبناک *ghazab-nāk*,
mijāz. To be angry, شدن غصه *ghussa-*
sh, قهر گرفتن *kahr-g*, با دم آمدن *bā*
ham-ā.

ANGUISH, *n.* آزردهگی *āzurdagi*, اندوه
andūh, اضطراب *iztirāb*, الم *alam*,
ملال *malāl*. The anguish of jealousy,
آزردگی رشکین *azurdi-rashkīn*.

ANGULAR, *a.* گوشه دار *gūsha-'ār*,
دوطبر *zū tibr*, زاویه دار *zāwiya dār*,

ANGULARLY, *ad.* طبرانه *tibrāna*,
با گوشه *bāgūsha*.

ANGULARITY, *n.* گوشه داری *gusha-*
dārī, زاویه حال *zāwiyai-hāl*.

ANILITY, *n.* پیری زنان *pīrī-zanān*,
شیوخیت النساء *shiyukhīyatun nis-*
wān.

ANIMADVERSION, *n.* (censure) تادیب
tādīb, تعزیر *tadzīr*,— (observation)
و قوف *wukūf*, آگاهی *āgāhi*, فهم *fahm*.

ANIMADVERT, *vi.* تادیب نمودن *tādīb-*
n., آذیناد ساختن *tadzīr-k*, آذیناد
intibāh-s.

ANIMADVERTER, *n.* تعزیر کننده *tadzīr-kunanda*, اندباده سازنده *intibāh-sāzanda*.

ANIMAL, *n.* حیوان *haywān* (pl. حیوانات). *jānwār*, جانور. *jāndār*, The young of any animal, جانه *jāna*. An untamed animal, وحشی *wahshī* (pl. حیوان ناطق). A rational animal, حیوان ناطق *haywāni nātik*. An irrational animal, حیوان غیر ناطق *haywāni ghayr nātik*. A four-footed animal, حیوان چهار پا *haywāni chehār pāya*. Animal spirits, روح حیوانی *rūhi haywāni*.

ANIMALCULE, *n.* جانورک *jānwārak*, جانور خورد *jānwari khurd*.

ANIMATE, *vt.* (to give life) جان دادن *jān-d.*, حیات دادن *hayāt-d.*—(to encourage) انگیزختن *angikhtan*, شوق نمودن *shauk-n.*

ANIMATE, *a.* جاندار *jāndār*, زنده *zindah*.

ANIMATED, *a.* جری *dilāwar*, دلاور *jarī*, دلایر *dilayr*.

ANIMATION, *n.* حیات *dilāwarī*, دلوری *hayyāt*.

ANIMATING, *a.* حیات ده *hayyāt dah*, روح افزا *rūh afzā*.

ANIMATOR, *n.* روح دهنده *rūh dehanda*, حیات کننده *hayyāt kunanda*.

ANIMOSITY, *n.* کینه *kīna*, عداوت *ādāwat*, بد خواهی *khasūmat*, خصومت *bad khāhī*.

ANISE, *n.* (herb or seeds) اذیسون *anīsūn*, بادیان رومی *bādyāni-rūmī*, شبث *shibit*, زنیان *zhinyān*.

ANKLE, *n.* استناگ *kabb*, کعب *ishtālang*. The ankle or pastern of a deer, کاردمان *kardimān*. The ankle-bone of a sheep, کب *kibb*.

ANKLET, *n.* پای برنجن *ī ai baranjun*, خلخال *khalkhāl*.

ANNALIST, *n.* راوی *rāwī*, نقل بند *nukl bund*.

ANNALS, *n. pl.* اخبار *akhbār*, نواریخ *tawārīkh*, آثار سنو *āsāri sanawīya*.

ANNEAL, *vt.* بریان کردن *biryān-k.* گرم کردن *garm-k.*

ANNEX, *vt.* پیوستن *paywastan*, اضافه کردن *izāfut-k.* وصل کردن *wasl-k.* الحاقی کردن *ilhāk-k.*

ANNEXATION, } *n.* اصاصت *izāfat*,
ANNEXMENT, } مواسله *muwāsila*,

الحاقی *ilhāk*, وصال *wisāl*.

ANNEXATIONS, مضافات *muzāfāt*.

ANNEXED, *a.* مضاف *muzāf*, ملحق *mulāham*.

ANNIHILATE, *vt.* معدوم کردن *maddūm-k.* نابود کردن *nābūd-k.* فنا کردن *fanā-k.* To be annihilated, معدوم شدن *maddūm-sh.* سلب شدن *salb-sh.*

ANNIHILATED, *a.* معطل *mudttal*, نابودید *nā padīd*, معدوم *maddūm*.

ANNIHILATION, *n.* نیستی *nīstī*, عدم *ddam*.

ANNIVERSARY, *a.* هرساله *har sāle*, سالیان سنوی *sanawī*, سالیان *sālyāne*.

ANNIVERSARY, *n.* عید بشارت *īdī bashārat*.

ANNOTATE, *vi.* بیان کردن *bayān-k.* تفسیر کردن *tafsīr-k.* شارح کردن *sharīh-k.* حاشیه نوشتن *hāshīya-n.*

ANNOTATION, *n.* بیان *bayān*, شارح *sharīh* (pl. تفسیر *tafsīr*), شارح *sharīh* (pl. حاشیه *hāshīya*), تفسیر *tafsīr*.

ANNOTATOR, *n.* شارح کننده *sharīh kunanda*, شارح *shārīh*, بیان نویس *bayān-nawīs*, مفسر *mūfassir*.

ANNOUNCE, *vt.* خبر دادن *khabar-d.*,

مژده کردن *bashārat-ā* بشارت آوردن
muzh lu-k., آگاه ساختن *āgāh-s.*
ANNOUNCEMENT, *n.* اشدهار *ishtihār.*
مغادی *munādī.*
ANNOY, *vt.* خلل رسانیدن *khulul-r.*
ضرر دادن *zarar-d.*, سدم کردن *sitam-*
k., زحمت دادن *zihmat-d.*
ANNOYANCE, *n.* زحمت *zihmat*, ضرر
zarar, ستم *sitam*, آید *izā.*
ANNOYER, *n.* زحمت کننده *zihmat-*
kunanda, ستم دهنده *sitam-lehanda.*
ANNUAL, *a.* سالانه *sālāna*, سنوی
sanawī.
ANNUALLY, *ad.* سال بسال *sāl ba-sāl*,
هرساله *har sālāna.*
ANNUITANT, *n.* سالانه گیر *sālāne-gīr*,
وظیفه خور *wazīfu* تیماردار
tmārdār khor.
ANNUITY, *n.* وظیفه *sālāne*, سالانه
wazīfut.
ANNUL, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, برطرف
نسخه ساختن *naskh-s.* نمودن *barturf-n.*
ANNULAR, *a.* حلقه سا *halkasā*, دوار
dawwār, وار حلقه *halka wār.*
ANNULARLY, *ad.* حلقه حلقه *halka*
halka.
ANNULET, *n.* خاتم صغیر *khātimi*
saghr.
ANNUMERATE, *vt.* افزودن *afzūdan*,
زیاده کردن *ziyāda-k.*
ANNUNCIATE, *vt.* vide ANNOUNCE.
ANNUNCIATION, *n.* عید البشارت *īd*
u'l bashārat.
ANODYNE, *n.* ملهم *malham*, نوتسکین
zū taskīn, مرهم *marham.*
ANOINT, *vt.* فرسودن *andūdan*, اندودن
farsūdan, روغن طلا کردن *tilā-k.*,
مالیدن *raughan-m.*
ANOINTED, *a.* فرسوده *andūda*, اندوده
farsūda. To be anointed, شدن

ANOINTING *a.* مسح *mas-h sās*,
دهن نما *duhn-numā.*
ANOMALOUS, *a.* vide IRREGULAR.
ANOMALY, *n.* خرقه عادت *kharkh*
ādat.
ANON, *ad.* فی الحال *filhāl*, شتابان
shitābāne.
ANONYMOUS, *a.* بی نام *bī nām*, اسم
نا معلوم *ismi-nā-mdlūm.*
ANONYMOUSLY, *ad.* با اسم نامعلوم
bā ismi-nā madlūm.
ANOTHER, *a.* دیگر *dīgar*, دگر *dīgar*,
Another world, آخرت *ākhirat*,
Another way, رای دیگر *rāi-dīgar.*
One another, یکدیگر *yak-dīgar.* From
one another, از یکدیگر. In one
another, در یکدیگر.
ANSATED, *a.* نود دستم *zū dasta.*
ANSWER, *vt.* جواب دادن *jawāb-d.*,
اجابت نمودن *pāsukh-d.*, پاسخ دادن
ijābat-n. To answer for money, مال
māl-zāmin-sh. To answer
for the appearance of another, حاضر
hāzir zāmin-sh. To
answer or be security for a person,
تکفل دادن *takafful-d.* To answer a
letter, جواب نامه - جواب خط نمودن
مقابله - To answer, (to oppose) - کردن
در مخالفت گفتن - کردن
dar mukhālī-
fat-g.—(to defend, vindicate), یاری
نمودن *yārī-n.*—(To be equivalent.)
بدل نمودن *badal-n.*—(To bear pro-
portion) مناسبت داشتن *munāsibat-*
d.—(To succeed) راست افتادن *rāst-*
u.—(To appear before a judge)
حاضر شدن *hāzir-sh.*
ANSWER, *n.* جواب *jawāb* (pl. اجود)
پاسخ *pāsukh.* Ready answer, رد
raddī-jawāb, رد کلام *raddī-*

- kalām*, An answer to a letter, جواب *kalām*,
خط *jawābi-khatt*, رجوعت *rajūdt*. A
true or just answer, جواب با صواب
jawāb bā sawāb, جواب مراب نصاب
jawābi sawāb nisāb. Giving a mild
sweet, gentle answer, شکر پاسخ
shakar pāsukh. An incongruous or
impertinent answer, جواب نا صواب
jawābi-nā sawāb. A categorical answer,
جواب قطعی *jawābi katdī*. A clear,
positive answer, جواب صاف *jāwābi-*
sāf. An answer to a question, جواب
خطاب *jawābi khitāb*.
- ANSWERABLE, *a.* جوابدار *jawābdār*,
ضامن *zāmin*.
- ANSWERABLENESS, *n.* vide SUIT-
ABLENESS.
- ANSWERABLY, *ad.* مطابقاً *mutābi-*
kāna, با نسبت *bā nisbat*.
- ANSWERER, *n.* جواب کننده *jawāb-*
kunanda, مجاب *mujāwib*.
- ANT, *n.* مور *mūr* (*pl.* مورها *naml*,
(نمل *pl.*). A white ant, دیوک *dewak*.
A small ant, مورچه *mūrche*, دنامت
dinnāmat. An ant-hill, مور آشیانه
āshiyānāi mūr. Full of ants, پر مور
puri-mūr. Swarming with ants,
مورچه ناک *murcha nāk*.
- ANTAGONIST, *n.* دشمن *dushman*,
حریف *harif*, خصم *khasm*, عدا *adū*.
- ANTARTIC, *a.* قطب جنوبی *kutbi*
janūbi.
- ANTECEDE, *vt.* پیش رفتن *pesh-r*.
- ANTECEDENT, *a.* پیشین *peshīna*,
سابق *sābik*, مقدم *mukaddam*.
- ANTECEDENT, *n.* ماقبل *mākabl*, مقدم
mukaddama. Antecedent and conse-
quent, مقدم و تالی *mukaddam u tālī*
—(in Grammar) اسم ناعل *ismi-fāil*.
- ANTECEDENTLY, *ad.* سابقاً *sābikā-*
na, اول *awwal*, مقدماً *mukaddaman*.
- ANTECESSOR, *n.* سلف *salaf*, سابق
sābik.
- ANTECHAMBER, *n.* پیشتاق *pesh tāk*,
پیشگاه *pesh gāh*.
- ANTEDATE, *vt.* پیش تاریخ نهادن *pesh*
tārīkh-n.
- ANTEDILUVIAN, *a.* قبل الطوفان *kablut-*
tūfān, پیش سیلاب *peshi sailāb*.
- ANTELOPE, *n.* آهوپی سیاه *āhūi siyāh*,
غزال *ghasāl*.
- ANTEMERIDIAN, *a.* قبل الظهر *kabaluz*
zahr.
- ANTEMUNDANE, *a.* قبل الدنیا *kābl-*
udduniyā, پیش زمان *peshi zamān*.
- ANTEPENULT, *n.* پیش نزدیک آخر
peshi nazdiki ākhīr.
- ANTERIOR, *a.* پیشین *peshīn*, مقدم
mutakaddam.
- ANTHEM, *n.* تسبیح *tasbīh*, (*pl.*
مزامیر *mazmūr* (تسبیحات *pl.*
mazāmīr).
- ANTHONY'S FIRE, *n.* سرخباد *surkh-*
bād.
- ANTHROPOPHAGI, *n. pl.* مردم خوران
mardum-khurān.
- ANTIBILIOUS, *a.* صفرا شکن *safrā*
shikan.
- ANTIC, *a.* مضحک *gharīb*, غریب *muzhak*
n. مسخره *maskhara*. To play the
antic, مسخره کردن *maskhara-k*.
- ANTICHRIST, *n.* دجال *dajjāl*.
- ANTICIPATE, *vt.* اول آمدن *awwal-ā*,
مقدم گرفتن *pesh-n*, پیش نمودن
mukad-
dam-g., پنداشتن *pindāshkan*.
- ANTICIPATION, *n.* پیش کردار *pesh*
kirdār, مقدمت *mukaddamat*, بذاک
bizāz. In anticipation, پیش در وقت
pesh dar waht.

- ANTIDOTE, *n.* دافع الزهر *tiryāk*, دافع الزهر *dāf'uz zahr*.
- ANTIMONIAL, *a.* از سرمه *az surma*, راسخت *zū rāsukht*.
- ANTIMONY, *n.* سرمه *surma*, راسخت *rāsukht*, کحل *kihāl*.
- ANTIPATHY, *n.* نفرت *badat*, نفرت *nafrat*. A natural antipathy, نفرت *nafrati-zāti*.
- ANTIPODES, *n.* تحت الارض *tahtu'l arz sakn*.
- ANTIQUARY, *n.* مانقده خواه *mā ta-kaddum khāh*, کهنه زمان *kuhna zamān*, جامع العجایبات *jāmtul dajāibāt*.
- ANTIQUATE, *vt.* کهنه کردن *kuhna-k.*, قدیم ساختن *derīna-n.*, قدیم *kadīm-s*.
- ANTIQUUE, *a.* کهنه *kuhna*, قدیم *ka līm*.
- ANTIQUITY, *n.* پیشینگی *kadīmī*, پیشینگی *peshinī*, کهنه زمان *kuhna zamān*. Antiquities, آثار قدیم *āsāri-kadīm*.
- ANTISTROPHE, *n.* ردالعجز علی الصدر *raddul d'jzi d'lus sadr*.
- ANTITHESIS, *n.* مواجعت *muwājahat*, مخالفت *muādrizat*, اختلاف *ikhtilāf*, ضد *zidd*.
- ANTLER, *n.* شاخ غزال *shākhī gazāl*, کورن *karni-āhū*.
- ANVIL, *n.* سندان *sindān*, سوه *sūha*.
- ANXIETY, *n.* نگرانی *tashwīsh*, نگرانی *parishānī*, اضطراب *iztirāb*, فکر *fikr*.
- ANXIOUS, *a.* دلزدگ *dil-tang*, نگران *parishān*, مضطرب *muztarib*. To be anxious, دلزدگ شدن *diltang-sh.*, نگران شدن *parishān khātir-sh.*
- ANXIOUSLY, *ad.* با دلزدگی *bā diltangī*, مضطربانه *muztaribāne*.
- ANXIOUSNESS, *n.* نگرانی *tashwīsh*, نگرانی *āshuftagī*, نگرانی *kadūirat*.
- ANY, *a.* هیچ *hech*, شی *shī*. Any one, کسی *kasī*. Anything, چیزی *hech chīz*, چیزی *chīzī*. Any person, شخصی *shakhsī*, کسی *kasī*. Any where, هیچ جا *hech jā*. Any time, وقت *hech wakt*. Any how, و چه *hech waja*, و چه *bawajahī*.
- AORIST, *n.* مضارع *muzārī*.
- APACE, *ad.* زود *zūd*, شتابان *shitābān*, سرعت *surdatan*, علی الفور *dlal faur*. It rains apace, شتاب باران میکند.
- APART, *ad.* جداگانه *judā gāna*, تنها *tanhā*, بخوار *ba khilwat*. Raillery apart, لطیفه بر طرف *latīfa bar taraf*.
- APARTMENT, *n.* خلوتخانه *khilwat khāna*, خوابگاه *khāb-gāh*, حجرت *hujrat*, شبستان *shabistān*.
- APATHETIC, *a.* بی میل *bī mayl*, دھول *sard*. To be apathetic, دھول *zuhūl-n*.
- APATHY, *n.* بی غرض *bī gharaz*, مساهله *musāhalah*, بی پروایی *bī parwāī*.
- APE, *n.* میمون *maymūn*, بوزینه *būzīna*. A she-ape, ایلک *ilkat*, دحیت *dahyat*.
- APE, *vt.* تمثیل کردن *tamassul-k.*, تقلید *taklīd-k*.
- APERIENT, *a.* سهول *mus hīl*, سهول *sahūl*, ملین *mullayyin*.
- APERTURE, *n.* شکاف *shigāf*, سوراخ *sūrākh*, تیرکش *tīr-kash*.
- APEX, *n.* اوج *auj*, تارک *tārak*.
- APHERESIS, *n.* حذف *hazf*.
- APHONY, *n.* vide DUMBNESS.
- APHORISM, *n.* حدیث *hadīth*, مقول *masal*, تمذیل *tamzīl*.
- APHRODITE, *n.* vide VENUS.

APIARY, *n.* کندوخانه *kandū-khāna*.
 APIECE, *ad.* یک یک *yak yak*, هریک *har yak*.
 APISH *a.* اقددا کنندہ *iklīdā kunanda*,
 متابعت *ahli mutābadt*.
 APISHLY, *ad.* با موافقت *iklīlāna*,
bā muvāfikat.
 APISHNESS, *n.* متابعت *taklīl*,
mutābadt.
 APOCYPHAL, *a.* مزور *murīb*,
muzawwar.
 APOCOPE, *n.* (cutting off a final syllable or a word) حذف *hazf*.—(Cutting off a short vowel) جزم *jazm*.
 APOGEE, *n.* اوج سما *auji-samā*.
 APOLOGETICS, *n.* معذرت *mudzzir*,
 عذر *ūzr kunanda*, پوش *puzish*
pazir.
 APOLOGIST, *n.* عذر خواہ *ūzr-khāh*,
 عذر باز *ūzr-bāz*.
 APOLOGIZE, *vi.* معذرت *ūzr-k*,
 اعذار کردن *mdzīrat-kh.*, خواستن
ttīzār-k.
 APOLOGUE, *n.* مثال *masal*, مثال
misāl, تمثیل *tamstīl*.
 APOLOGY, *n.* معذرت *ūzr*,
 معافی *mdzīrat*, معافی *muāfi*.
 APOPLECTIC, *a.* ہمدتی *hamdati*,
 زده *sakta zada*.
 APOPLEXY, *n.* ہمدت *sakta*,
 ہمدت *hamdat*.
 APOSTASY, *n.* ترک دین *irtidād*,
 ترک دین *tarhi dīn*, انکار دین *inkārī-dīn*.
 APOSTATE, *n.* منکر دین *murtadd*,
 ملحد *munkiri-dīn*, ملحد *mulhad*.
 APOSTATIZE, *vi.* ترک دین کردن *tarhi-*
dīn-k., ارتداد کردن *irtidād-k*.
 APOSTEME, *n.* قرح *waram*,
 ورم *karh*, آماس *āmās*.

APOSTLE, *n.* پیغامبر *peghāmbār*,
 نبی *nabī* (*pl.* انبیا *rasūl*). An
 apostle of Jesus Christ, حواری *hawārī*.
 APOSTLESHIP, *n.* رسالت *rasālat*,
 پیغام *paighām*.
 APOSTOLIC, *a.* رسولی *rasūlī*,
 پیغامبری *paigāmbari*.
 APOSTROPHE, *n.* النعات *iltifāt*,
 علامت حرفی *dlāmāti-harfī*.
 APOTHECARY, *n.* اجزا فروش *ajzā fa-*
rūsh, دوا ساز *dauā-sāz*, دوا فروش
dauā-farūsh.
 APPAL, *vt.* نرسانیدن *tarsāntdan*,
 تهریل *tahwīl-k*.
 APPALMENT, *n.* ترس *tars*,
 هراس *hirās*, هول *haul*.
 APPANAGE, *n.* ملک *milk*.
 APPARATUS, *n.* سرانجام *sāmān*,
 سرانجام *sar anjām*, رخت *rikht*,
 آلات *ālāt*. Apparatus for a journey,
 سفر *ālāti-safar*. Warlike apparatus,
 ساز *sāzi-jang*, جهاد *jehād*. Household
 apparatus, رخت *rikhti-khāna*.
 APPAREL, *n.* پوشاک *pushāk*,
 لباس *labas* (*pl.* لباس-لباس *tanjāme*).
 APPAREL, *vt.* پوشیدن *poshtīdan*,
 پوشیدن *ilbās-k.*, ملبوس نمودن
malbūs-n. APPARENT, *a.* دیدار
hawaidā, دید *padīd*, آشکار
āshlār, ظاهر *zāhir*, واضح
wāzih, فاش *fāsh*. More apparent,
 از ظاهر *az har*.
 APPARENTLY, *ad* ظاهراً *zāhiran*,
 آشکارا *ashkārah*.
 APPARITION, *n.* نمایش *numāyish*,
 خیال *khīyāl*, صورت *sūrat*.
 APPARITOR, *n.* سرهنگ *sarhang*,
 محضر *mukhṣir*.
 APPEAL, *n.* دعا *duā*, مراجعت
murā-

jidt, طلب *talab*, درخواست *dar khāst*.
Court of appeals, سدر عدالت *sadr adālat*.

APPEAL, *vi.* شکایت کردن *shikāyat-k.*,
مرافعت کردن *dadwat-s.*, ساختن
murāfiat-k., مراجعت نمودن *murā-*
jiydt-n., رجوع نمودن *rujū-f.*

APPEALABLE, *a.* لایق رجوع *lāyaki rujū*

APPEAR, *vi.* پدید آمدن *padīd-ā.*,
نمودن *namūdan*, ظاهر شدن *zāhir-sh.*
To cause to appear, احضار گردانیدن
ihzār-g. To be summoned to appear,
بلند To appear above, احضار کرده شدن
To appear (rise as the sun) طلوع نمودن
tulūd-k. To appear for (befriend),
کردن *tulūd-k.* To appear against
(oppose), یاری کردن *yārī-k.* To appear
against (oppose), مقابل شدن *mukābil-sh.* To
make appear, دلالت نمودن *dalālat-n.*
It appears, ظاهر است *zāhir-ast*, معلوم
است *mdlūm-ast*.

APPEARANCE, *n.* نمایش *sūrat*, نمایش
numāyish.—(similitude) سیما *simā*,
تتمیل *tamsil.*—(shape) شخص *shakhs*,
تن *tan.*—(probability) احتمال *ihiti-*
māl.—(concourse) معقولات *madkūlat.*
To appearance, اجتماع *ijtimād.*
zāhirān. صورتا *suratān.*

APPEARER, *n.* ظاهر شونده *zāhir*
shavanda, ظهور کننده *zahūr kunanda*.

APPEARING, *a.* تجلی ساز *tojallī-sāz*
Appearing probable, صوابنما *savāb-numā*

APPEASE, *vt.* تسکین نمودن *taskīn-n.*,
ساکن نمودن *mulāyam-k.*, ملایم کردن
sākin-n.

APPELLANT, *n.* دعو کننده *dadwa*
kunanda, شکایت گر *shikāyat-gar*,
خواه *dād-khāh.*

APPELLATION, *n.* نام *nām*, اسم *ism*,
لقب *lakabī-ism.*

APPELLATIVE, *a. (noun)* اسم جنس
ismi-jins.

APPELLATIVELY, *ad.* بر وجه اسم جنس
bar wajai-ismi jins.

APPELLEE, *n.* ملوم *malūl*, مقدر
muktarif.

APPEND, *vt.* آویختن *awikhtan*, پیوستن
paiwastan, وصل کردن *wasl-k.*

APPENDAGE, *n.* ضمیمه *samimat.*
لاحق *lahik*, الحاق *luhūk*, الحاق *ilhāk*.

APPENDANT, *a.* آویخته *awikhta*, معلق
mudllak.

APPENDIX, *n.* ضمیمه *samimat*,
تتمه *tatimmat*, ملحقه *malhakat*,
ذیل *zail.*

APPERTAIN, *vi.* انتساب داشتن *inti-*
sāb-d., دایر بودن *dāyir-b.*, تعلق
نمودن *tadluk-n.*, راجع نمودن *rājī-n.*

APPERTAINMENT, *n.* لوازم *lawāzim*,
متعلق *mutadluk.*

APPETENCY, *n.* اشتها *ishthā*, آرزو
ārzū, هوا *hawā*, هوس *hawās.*

APPETITE, *n.* آرزو *ārzū*, خواهش *khā-*
hish, طمع نفسانی *tamdī nafsānt*,
اشتها *kuwati-sharati*, قوت شهوتی
ishthā. An inordinate appetite,
آرزوی بد *hirs ba harām*, حرص بحرام
ārsūi bad.

APPLAUD, *vt. or i.* ستودن *sitūdan*,
ستایش کردن *madah-k.*, مدح کردن
sitāyish-k., تحسین کردن *tahsīn-k.*,
حمد نمودن *āfrīn-k.*, آفرین کردن
hamd-n. To applaud with the hands,
بدمست نواختن *marhabā-k.*, مرحبا کردن
badast-n. To applaud by shouting,
درخروش آمدن *dar kharūsh-ā.*

APPLAUDER, *n.* ستایش کننده *āfrīn*
kunanda, ستایش دهنده *sitāyish-*
dehanda.

APPLAUDING, *p.a.* تحسین کنان *tahsīn kunān*, آفرین گوی *āfrīn-gui*.

APPLAUSE, *n.* تحسین *tahsīn*, آفرین *āfrīn*, نعت *nadt*, مدح *madah*, وصف *wasf*.

APPLE, *n.* سیب *saib*, سبزو *sev*. The apple of the eye (pupil), مردمک چشم *mardumaki chashm*.

APPLIANCE, *n.* اسباب *asbāb*, ساز *sāz*.—(arms) براق *yarāk*.

APPLICABILITY, *n.* شایستگی *shāyis-tagī*, موافقت *muwāfikat*.

APPLICABLE, *a.* شایسته *shāyista*, مخصوص *lāyaki-ittisāl*, لایق *lāyiq*, اتصال *makhṣūs*.

APPLICABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfikat*, با شایستگی *bā shāyis-tagī*.

APPLICANT, *n.* عرض کننده *drz-kun-anda*.

APPLICATION, *n.* (act of applying) توجّه *tawajja*.—(study) تعلیم *talay-yud*, اشتغال *ishtighāl*.—(petitioning) طلب *talab*, عرضی *drzī*, خواهش *khāhish*.

APPLY, *vt.* در خواستن *dar khāstan*, نهادن *drz-k*.—(add) نهادن *nihādan*, متصل کردن *muttasil-k*.—(study) تفکر نمودن *tafakkur-n*, مشغول نمودن *mashghūl-n*.—(to make use of as relative) موافقت کردن *muwāfikat-k*. To apply medicines, علاج دادن *ilāj-d*. To apply (to any particular use) خاص کردن *khāss-k*.—(to petition) طلب نمودن *talab-n*, سوال کردن *sawāl-k*. To apply a plaster to a wound, مرهم نهادن *marham-n*.

APPOINT, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k*, تصمیم ساختن *tasmīm-s*. To appoint

to an office, نصب نمودن *nasb-n*. To be appointed to an office, نامرد شدن *nāmzad-sh*.—(to equip) آراستن *arāstan*, ترتیب نمودن *tartīb-n*.

APPOINTMENT, *n.* (office) جاد *jāh*, منصب *mansab*.—(stipulation) شرط *shart*, معاهدت *muāhadat*.—(command) فرمان *farmān*, امر *amr*.—(decree) حکم *hukm*, قضا *kazā*.—(equipment) رخت *rikht*.—(assignation) مهلت *muhlat*, تعیین *tadyyun*.—(allowance) حصت *hissat*, بهره *bahara*.

APPORTION, *vt.* حصه دار کردن *hissadār-k*, افزاز نمودن *ifrāz-n*.

APPOSITE, *a.* لایق *lāyiq*, واجب *wājib*, شایسته *shāyista*.

APPOSITELY, *ad.* لایقانه *lāyakāne*, با مناسبت *bā munāsibat*.

APPOSITENESS, *n.* شایستگی *shāyis-tagī*, سزاواری *sazāwārī*.

APPOSITION, *n.* زباندنی *ziyādatt*.

APPRAISE, *vt.* قیمت نمودن *kīmat-n*, تعیین ساختن *nirkh-n*, نرخ نهادن *tahhmīn-s*.

APPRAISEMENT, *n.* تخمین *tahhmīn*, قیمت *kīmat*, تقدیر بها *takdīrī-bahā*.

APPRAISER, *n.* قیمت نماینده *kīmat numāyanda*, سازنده تخمین *tahhmīn-sāzanda*.

APPRECIATE, *vt.* غنیمت شمردن *ghanīmat-sh*, غنیمت دانستن *ghanīmat-d*, ارزیدن *arzīdan*.

APPRECIATION, *n.* تشخیص *tashkīsh*, بها *bahā*.

APPREHEND, *vt.* در یافتن *daryāftan*, فهمیدن *fahmīdān*.—(seize) گرفتن *girāftan*, قبض کردن *kabz-k*.—(dread) ترسیدن *tarsīdan*.—(suspect) شبهه نمودن *shubhat-n*.

- APPREHENDER, *n.* ادراک نماینده *idrāk-numāyanda*.—گیرنده (a seizer) *idrāk-numāyanda*.
gīranda, قبض کننده *kubz-kunanda*.
- APPREHENSIBLE, *a.* لایق درباب *lāyaki-daryāb*, قابل العهم *kābil ul fahm*.
- APPREHENSION, *n.* (conception) عقل *ahl*, فهم *fahm*, ادراک *idrāk*.—
 (terror) وحشت *wahshat*, هول *haul*.—
 (seizure) قبض *kabz*, گیری *gīrī*.—
 (suspicion) شبهت *shub hat*, گمان *gumān*, وهم *wahm*.
- APPREHENSIVE, *a.* (fearful) نرساک *tars-nāk*, ترسان *tarsān*.—(quick of understanding) نیز طبع *tez talāb*.
- APPREHENSIVELY, *ad.* با خوف *bā khauf*, در بیم *dar bīm*.
- APPRENTICE, *n.* تلمیذ *talmīz*, شاگرد *shāgird*, مرید *murīd*.
- APPRENTICE, *vt.* شاگرد ساختن *shā-gīrd*. [gīrd.
- APPRENTICESHIP, *n.* شاگردی *shā-gīrdī*.
- APPRISE, *vt.* آگاهی دادن *āgāhī-dān*, اطلاع کردن *ittilā-k.*, اعلام نمودن *atlām-n.*
- APPROACH, *n.* نزدیکي *nazdīkī*, ورود *wurūd*, تقرب *takarrub*, دنو *dunū*.
- APPROACH, *vi.* نزدیک رفتن *nazdīk-r.*, نزدیک شدن *takrīb-sh.*, پیش آمدن *pesh-ā.* To cause to approach, نزدیک کردن *nazdīk-k.*, قریب گردانیدن *karīb-g.*
- APPROBATION, *n.* پسندیدن *pasandagī*, تصویب *tahstīn*, قبول *kabūl*, تائید *taswīb*.
- APPROPRIATE, *vt.* مخصوص نمودن *makhṣūs-n.*, تخصیص کردن *takhṣīs-k.* To appropriate to one's self, مخصوص کردن *makhṣūsi-khud-k.*
- APPROPRIATE, *a.* مناسب *khāss*, مناسب *munāsīb*, سزاوار *sazāwār*.
- APPROPRIATENESS, } *n.* خاصیت
 APPROPRIATION, } *khāssat*,
 تخصیص *takhṣīs*.
- APPROVABLE, *a.* تحسین لایق *lāyaki-tahstīn*, واجب الرضا *wajibu'r razā*.
- APPROVAL, *n.* vide APPROBATION.
- APPROVE, *vt.* پسندیدن *pasandīdan*, راضی شدن *pasand-k.*, راضی کردن *rāzī-sh.*—(to experience) وقوف داشتن *wukūf-d.*, تجربه کردن *tajruba-k.*—(to prove, show) نمودن *namūdan*, امدهان *imtihān-s.*
- APPROVER, *n.* تحسین کننده *tahstīn-kunandu*.
- APPROXIMATE, *a.* قریب *karīb*, تقریباً *takrībān*, نزدیک *nazdīk*.
- APPROXIMATE, *vt.* vide APPROACH
- APPROXIMATION, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, قریب *karīb*, تقریب *takrīb*.
- APPULSION, *n.* لطمه *lats*.
- APPURTENANCE, *n.* متعلق *mutadllīk*, ملحق *multazīm*. (pl. متعلقات)
- APRICOT, *n.* زرد آلو *zard ālū*, ماشمش *mashmash*.
- APRIL, *n.* (corresponding Persian month) اردیبهشت *urdi bihišt*.—
 (corresponding Syrian month) نسیان *naṣyān*.
- APRON, *n.* ازار *izār*, فوطه *fūta*.
- APROPOS, *ad.* (to the purpose) باجهل *bā mahal*.—(seasonably) در وقت *bur wakt*.
- APT, *a.* قابل *kābil*, مناسب *munāsīb*, مستعد *sazāwār*, لایق *lāyak*, موافق *mustadd*, موافق *muwāfīk*.
- APTITUDE, *n.* موافقت *muwāfīkat*, شایستگی *shāyistagī*, سزاواری *sazāwārī*, استحقاق *istihkāq*.
- APPLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfīkat*, لاغانه *lāyakāna*.

APTNESS, *n.* vide APTITUDE.

AQUA, *n.* vide WATER.

AQUARIUM, *n.* ماهی خانه māhi khāna.

AQUARIUS, *n.* برج آبی burj-i ābi, دلو dalu.

AQUATIC, *a.* آبی ābi, ماهی māi. An aquatic bird, مرغ آبی murgh-i ābi.

An aquatic herb ورتاج wartāj.

AQUEDUCT, *n.* نهر nahr, آبگذر ābguzar,

ممار، میزاب mamar-i-āb, میزاب mizāb, ناودان nāwdān.

AQUILINE, *a.* نسری nasri.

ARAB, *n.* عرب arab.

ARABIA, *a.* عرب arāb, عربستان arābistān. Arabia Felix, یمن yaman. Arabia Petroe, حجاز hijāz.

ARABIAN, *n.* عرب arab. A wild or wandering Arabian, اعراب aṭrāb. The genuine Arabians, عرب arāb. The mixed Arabians, عرب ادریات arāb adriyat. The black Arabian, عرب کراه karah arab.

ARABIC, *a.* عربی arabi, تازی tāzi. The Arabic Language, عربی arabi, زبان تازی lasān-ul arab. عربیات zabāni-tāzi. Arabic books, عربی کتاب The Arabic Language written in Syriac characters, کرشونی karshūni—To mark Arabic with vowel points, اعراب کردن airāb-k.

ARABLE, *a.* زراعت لایق lāyaki-zarādt, ممکن الزراعت mūmkīnu'z zirādt.

ARBITER, *n.* vide ARBITRATOR.

ARBITRAMENT, *n.* اختیار ikhtiyār, ارادت irādat.

ARBITRARILY, *ad.* ظالمانه zālīmāna, حاکمانه hākīmāna. To act arbitrarily, ظلم نمودن zulm-n.

ARBITRARY, *a.* ظالم zālīm, مخداری mukhtār, کامران kāmran.

ARBITRATE, *v.* ثالث کردن sālis-k., حکم کردن hukm-k., فیصل فیصل کردن fuṣal-k., حجت کردن hujjat-k.

ARBITRATION, *n.* حکم hukm, فیصل فیصل fuṣul.

ARBITRATOR, *n.* داور dāwar, ثالث sālis, حاکم hākīm.

ARBORARY, *n.* درخت شجرā, درخت dirakht payvand.

ARBORET, *n.* درختک dirakhtak, شجیرت shujayrat.

ARBORIST, *n.* بوستانچی bustāni, باغبان bāghbān.

ARBOUR, *n.* درختستان dirakhtistān, مشجر mushjir, ساه پوش sāya-posh, سایه بان sāya bān.

ARC, *n.* دایره قطعہ kat'ī-dāira.

ARCADE, *n.* گنبد gumbad, طاق tāk.

ARCADIAN, *a.* گنبدی gumbadi.

ARCANUM, *n.* راز rāz.

ARCH, *n.* محراب mihrāb, طاق tāk, رف raf. A triumphal arch, خواجه khawāza.-(facetious) لطیفه گو latifa-go, بزله بازی bazla-goi.

ARCH, *vt or i.* محراب ساختن mihrāb-s., رف بنا ساختن raf binā-s.

ARCHANGEL, *n.* سروش sarūsh, ملک malak, عظیم malaki azīm. The Archangel Gabriel, جبرائیل jibrā'īl. The Archangel Michael, میکائیل ml'ā'īl.

ARCHBISHOP, *n.* اسقف بزرگ ushufi-buzurg.

ARCHED, *a.* بطاق کردہ ba tāk kardā, مقبب mukabbab. An arched building, سف sagh, برفند barfand.

ARCHER, *n.* تمانکش kamān kash, تیر انداز kamāndār, خبکال khikāl. A butt for archers, تیر اندازی tīr andāzi.

ARCHERY, *n.* تیر اندازی tīr andāzi, تمانکشی kamān kash.

ARCHETYPAL, *a.* اصلي *aslī*.

ARCHETYPE, *n.* اصل *asl*, رسم *rasm*, مسوده *musawaddu*.

ARCHITECT, *n.* معمار *mīmār*, بنا *bannā*

ARCHITECTURE, *n.* معماری *mīmārī*, علم عمارت *ilmī imārat*.

ARCHIVES, *n. pl.* روزنامه *roznāma*, دفتر *dafātir*. A repository of archives, دفترخانه *daftar khāna*.

ARCTIC, *a.* شمالی *shamālī*, قطب *kutbi-shimālī*.

ARDENCY, *n.* vide ARDOUR.

ARDENT, *a.* (hot) گرم *garm*, شوران *sūzān*.—(vehement) شدید *shadīd*, سخت *sakht*, تند *tund*.—(affectionate) دوستانه *dostāna*, محبانه *mukhibbāna*.

ARDENTLY, *ad.* بگرمی *ba garmī*, باحداث *bā hiddat*.

ARDOUR, *n.* (heat) گرما *garmā*, سوزش *sūzish*.—(zeal) حمیت *hamīyat*, رشک *rishk*, غیرت *ghairat*. The ardour of love, صباوت *sabābat*.

ARDUOUS, *a.* دشوار *dushwār*, عسیر *dsīr*.

ARDUOUSNESS, *n.* دشواری *dushwārī*, مشکل *mushkīl*.

ARDUOUSLY, *ad.* مشکلا *mushkīlāna*, دشواری *bā dushwārī*.

ARE, *vi.* We are, ما ایم *mā im*, هستیم *hastīm*. You are, ای *id*, می شود *mī shawīd*. They are, اند *and*, هستند *hastand*.

AREA, *n.* (open place) میدان *maidān*.—(court, square) عرصه *drsa*. An area before a house, پیشگاه *peshgāh*. The area or ground which a house covers, طوار *taur*.

ARENA, *n.* میدان *maidān*, عرصه *drsa*.

ARGENT, *a.* سیمین *sīmīn*, بیاض *bayāz*

ARGIL, *n.* گل *gil*, طین *tīn*.

ARGILLACEOUS, *a.* پرگل *puri-gil*, طینی *tīnī*.

ARGOSY, *n.* کشتی *kishti*.

ARGUE, *vi.* حجت آوردن *hujjat-ā*, دلیل کردن *dalīl-k*, قیاس کردن *kayās-k*.—(excuse) سرزنش دادن *sar sanīsh-d*, بحث کردن *bahs-k*.

ARGUER, *n.* قیاس کننده *kayās kunanda*.

ARGUMENT, *n.* بحث *bahs*, مباحثه *mubāhasa*, قیاس *kayās*, حجت *hujjat*, دلیل *dalīl*, برهان *burhān*. A clear argument, دلیل اظهر *dalīlī-azhar*. A convincing argument, دلیل برهانی *dalīlī-burhānī*.—(subject) مضمون *mazmūn*.—(an abstract) اجمال *ajmāl*, مجمل *mujmal*.—(argumentation) نزاع *nizā*, اختلاف *ikhtilāf*.

ARGUMENTATAL, } *a.* حجتمند
ARGUMENTATIVE, } *hujjatmand*, دلیلی *kayāsi*, *dalīlī*.

ARID, *a.* خشک *khushk*, سوخته *sūkhta*.

ARIES, *n.* برج حمل *burjī hamal*.

ARIGHT, *ad.* راست *rāst*, درست *durust*.

ARISE, *vi.* (as the Sun) برآمدن *bar-ā*, طلوع کردن *tulū-k*.—(from a seat) برخاستن *barkhāstan*, استادن *istādān*.—(proceed from) صدور کردن *sudūr-k*, در آمدن *dar-āmadan*.

ARISTOCRACY, *n.* جمهور *jamhūr*, امرا *umarā*.

ARISTOCRATICAL, *a.* جمهوری *jamhūrī*, جمهوریوند *jamhūrī-paywand*.

ARITHMETIC, *n.* علم حساب *ilmī-hisāb*, علم اعداد *ilmī-aidād*, شمر دگی *shimurdagi*. [حسابی *hisābī*]

ARITHMETICAL, *a.* محاسبی *muhāsibī*.

ARITHMETICIAN, *n.* محاسب *muhāsib*, شمارگر *shumār-gīr*, اهل رقم *ahl-rakm*.

ARK, *n.* (of Noah) سفینه *safīnai*, صندوق *sandūq*.—(chest) تابوت *tābūt*.

ARM, *n.* بازو *bāzū*, ساعد *sāād*, دینہ *pīna*. Plumpness of arm, بازو *bāzud*, مضبعت *mazbudt*. Strength of arm, بازو *nerūi-bāzū*. A strong arm, بازو *bazūi-dzil*. To support in the arms, کردن اعتضاد *ttizād-k*. Having an arm of iron, strong armed, بازو آهنین *āhanīn bāzū*.

ARM, *vt.* (one's self) کمربستن *kamar-b-*, ساز *silāh-p* — (others) پوشیدن *sāzi-jang-p*.

ARMADA, *n.* عسکر بحری *āskari bahri*

ARMAMENT, *n.* نغیر عام *naḡīrī-ām*.

ARMED, *p.a.* دار سلاح *silāh-dar*, کمربسته *kumar basta*. Armed with a coat of mail, مندرع *mutalarrī*. Armed with a sword, سیف دار *saif dār*, سیانف *sayyāf*. Armed with a bow, نامدار *namādār*. Armed with men, اصحاب *as hābi suyūf*.

ARMFUL, *n.* آغوش *bāz, āghūsh*.

ARMISTICE, *n.* توقف جنگ *tawakkufi jang*, مهلت *muhlat*.

ARMLET, *n.* بازو بند *bāzū-band*.

ARMORY, *n.* جبه خانہ *juba-khāna*, طوب خانہ *tōp-khāna*.

ARMOUR, *n.* جوشن *jaushan*, درع *dīrā*, جبه *juba*. Clad in armour, پوش جبه *juba-posh*, زره پوش *zirih-posh*.

ARMOURER, *n.* حیش گر *jaysh-gar*.

ARMPIT, *n.* بغل *baghal*, ابط *ibt* or *ibit*.

ARMS, *n. pl.* سلاح *silāh (pl. اسلحة)*, آلات *ālāt*, ساز *sāz*. — (war) جهاد *jihād*, جنگ *harbīy-z*, حرب *paikār*, جنگ *harbīy-z*, جنگ *jang-sidā-k*. — (ensigns) نشان *ālamāt*, نشان *nishān*.

ARMY, *n.* لشکر *lashkar*, فوج *faruj*, عسکر *āskar*, جیش *jaysh*, قشون *kushūn*,

سپاه *sipāh*. A victorious army, لشکر طغر رهبر *āskari-mansūr*. A raw undisciplined army, لشکر تازه *lashkari-tāza*. To encamp an army, خیم زد *khūma-z*, لشکر گاه نمودن *lashkar-gāh-n*. To levy or embody an army, لشکر جمع کردن *lashkar-jamūd-k*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar kash*, سردار سرهنگ *sardārī-sarhang*. The advanced guard or front of an army, پیش لشکر *peish lashkar*. The wing of an army, آباد لشکر *ayādī-lashkar*. The right wing, میمنت *maymanat*. The left wing, میسرت *maysarat*. The rear, پس لشکر *pasī lashkar*. A great army, عسکر حرار *āskari jarrār*. The whole army, عسکر عامت *āmmati-sipāh*. The rest of the army, بقیه سپاه *bakiyatī sipāh*. Belonging to an army, لشکری *lashkarī*, سپاهی *sipāhī*. The review or rendezvous of an army, جمعیت لشکر *jamiatī-lashkar*. To rout an army, ساختن *lashkar munhazim-s*. The army of the faithful, i. e. the Ottomon troops, عسکر اسلام *āskari-islām*. An army numerous as ants, لشکر مور شمار *lashkari-mūr-shumār*. A conqueror of armies, لشکر شکن *lashkar-shikan*. General of an army, سپاهسالار *sipāh-sālār*. AROMATIC, *a.* عطر *ātrā*, عطر *muāttar*, خوشبو *khush bu*, مشموم *mashmūm*. AROUND, *pr. or ad.* گرداگرد *girdā-gird*, دور *paīrāman*, اطراف *atarāf*, دور *daur*, حوالی *hawālī*. AROUSE, *vt.* بیدار کردن *bedār-k*, انگیزتن *angīzhtan*.

AROUSÉD, *p. a.* بیدار کرده *bedār-kardā*, انگیزته *angīzhta*.

ARRACK, *n.* می اراک *mai arāk*

ARRAIGN, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, مہمہ ساختن *malāmat-s.*, ملامت *muttahim-s.*

ARRAIGNMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, تہمت *tuhmat*, ملامت *malāmat*.

ARRANGE, *vt.* ترتیب آراستن *ārāstan*, ترتیب *tartīb*, نظم کردن *nazm-k.*, ساختن *tartīb-s.*, انتظام *intizām-n.*

ARRANGEMENT, *n.* ترتیب *tartīb*, نظم *nazm*, انتظام *intizām*.

ARRANT, *a.* فنا *fanā*, بدترین *badtarīn*, نابکار *nābhār*, An arrant knave, حرامزادہ *harāmzāda*.

ARRANTLY, *ad.* فحشا *fahshan*.

ARRAY, *n.* لباس *libās*, پوشاک *poshāk*, صف *jāma*, Military array, صف *saf saf*.

ARRAY, *vt.* بپراستن *ārāstan*, بپراستن *pairāstan*. To array in order of battle, صف آرای نمودن *saf ārāi-n.*

ARREARS, *n pl* باقی *bāqī*, تہمت *tatīmma*, بقایا *balāyā*.

ARREPTITIOUS, *a.* مسلوب *maslūb*, منحوب *manhūb*.

ARREST, *vt.* گرفتار کردن *giriftār-k.*, حبس کردن *habs-k.*, قبض کردن *kabz-k.*, اخذ نمودن *akhz-n.*

ARREST, *n.* حبس *habs*, گرفت *girift*, قبض *kabz*.

ARRIVAL, *n.* رسیدگی *rasīlagi*, ورود *wurūd*, آمدن *āmadan*, انیان *ityān*.

ARRIVE, *v.* رسیدن *rasīdan*, آمدن *āmadan*, داخل شدن *dākhil-sh.*, واقع شدن *wāqt-sh.*

ARRIVED, *p. a.* رسیده *rasīda*, پیوستہ *paiwasta*.

ARRIVER, *n.* رسندہ *rasanīda*, آیندہ *āyanda*.

ARROGANCE, *n.* تکبر *takabbur*, گستاخی *gustākhi*, خود بینی *maghrūrī*, مغرور *maghrūr*, کبر *kibr*, خود *khud bīnī*, غرور *ghurūr*.

ARROGANT, *a.* منکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*, سرکش *maghrūr*, خود *khud bīn*, سرکش *sar-kash*.

ARROGANTLY, *ad.* تکبرانہ *takabburāna*, با گستاخی *bā gustākhi*.

ARROGATE, *vt.* ادعا کردن *iddiā-k.*, سرکشی کردن *dadwī-k.*, سرکشی *sar-kashī-k.*, فخر نمودن *fakhr-n.*

ARROGATION, *n.* ادعا *iddiā*, دعوی *daāwa*.

ARROW, *n.* تیر *tīr*, سهم *sahm*, پرتاب *partāb*, کادیر *kādīr*, نشابت *nushshābat*, خدنگ *khadang*. The head of an arrow, پیلہ *pela*. A double-headed arrow, تیر بدخشان *tīrī-badakhshān*, فیلک *faylak*. A handful of arrows thrown at once, دست *tīrī yakh dast*. The invisible arrow, سهم الغیب *sahm ul ghaib*. The arrow of destiny, سهم *sahmī kazā*. An arrow discharged through a tube, تیر ناوگ *tīrī-nāwak*. To shoot an arrow, پرتاب کردن *partāb-k.* A barbed arrow, تیر خاردار *tīrī-khārdār*. A swift arrow, تیر تیز *tīrī-tez-par*. A light, small headed arrow, تیر خاکی *tīrī-khāki*.

ARSENAL, *n.* جبہ خانہ *juba khāna*, طوپخانہ *tōp khāna*.

ARSENIC, *n.* سم الفار *sammulfār*, تراب *tarābul*, الہالک *hālīk*.

ART, *n.* (skill) ہنر *hunar*, فن *fann*, صنعت *sandt*, معرفت *madrifat*, —(cunning) حیلہ *hīla*, حرفہ *hīrfā*.

ARTERY, *n.* شریان *shiryān* (pl. شرابین *shirābīn*), رگی جان *rugi-jān*. The beating of the artery, the pulse, نبض *nabz*, راکت *rākis*.

ARTFUL, *a.* هنرمند *hunar-mand*, صنّعی *sun'iy*.—(Cunning) حیل *hila* باز *bāz*.

ARTFULLY, *ad.* هنرمندانه *hunar mīn-dāna*, حیل *hila* باز *bāzāna*.

ARTFULNESS, *n.* حیل *hila* بازی *bāzī*, مکاری *makkārī*.

ARTICHOKE, *n.* حرشف *harshaf*, کنگر *kangar*.

ARTICLE, *n.* فصل *fasl*, شرط *shart*.—(of agreement) قید *kayd*—(of religion) مذهب *kānūnī mazhab*.—(of faith,) کواعدی دین *kawā'idi dīn*. Articles of peace, مواضع صلح *mawā'idi sulh*, شرط و قید صلح *shart u kaydi sulh*. An article (in grammar,) المعرّفت *al mādrifat*.

ARTICLE, *vt.* قیود کردن *kayūd-k.*, شرایط نمودن *fasūl-s.*, اصول ساختن *sharāyat-n.*

ARTICULAR, *a.* بند *band* پرداخت *pay-wand*, مفصّلی *mafāsīlī*.

ARTICULATE, *a.* جدا *judā*, ممتاز *mumtāz*, منقسم *munkasim*.

ARTICULATE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k.*, با اصول کردن *ba fasūl-k.*, حرف زدن *harf-z.*

ARTICULATELY, *ad.* جدا *judāna*, مادّات *māddat* بهادّت *ba māddat*.

ARTICULATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, معقل *mafsil*.—(juncture) گوی *gofīār*, گفتار *mafsil*.

ARTIFICE, *n.* رواد *rubāh-bāzī*, مکر *makr*, فریب *fareb*.

ARTIFICER, *n.* دسکار *dast-kār*, اهل

حرف *ahli hirfa*, پیشه کار *pesha-kān*, صانع *sānā*.

ARTIFICIAL, *a.* (not natural) صنّعی *sun'iy*, عملی *āmālī*.—(fictitious) ساخت *sākhta*, قلب *kalb*.

ARTIFICIALLY, *ad.* باصنعت *bā sandt*, ساختن *sākhtāna*.

ARTIFICIALNESS, *n.* صنعت *sandt*, فتن *fann*, استادی *ustādī*.

ARTILLERY, *n.* طوپخانه *tōp-khāna*. The artillery for battering a castle, طوپ قلع کوب *tōpi kilā kūb*.

ARTISAN, } *n.* vide ARTIFICER.
ARTIST, }

ARTLESS, *a.* بی هنر *bīhunar*, بی وقوف *bī-wukūf*.—(simple, graceless) بی گناه *bī-gunāh*, دل ساده *sāda dil*.

ARUNDINACEOUS, *a.* (like reeds) نای سا *nai sā*.—(abounding with reeds) مقصبت *makzabat*, پُر نای *pur nai*.

AS, *ad.* (like) چون *chūn*, چو *chu*, چونان *chūnān*, همچون *chunānche*, چنانچه *chunānche*, چنانچه *chunānche*. As that, چونان *chūnān*. As this, چنین *chūnīn*. As (in comp.) وار *wār*, مانند *wāsh*, آسا *āsā*, سا *sā*, مانند *mānand*. As before, فی الاول *filawwal*. As long as, تا *tā*, مادام *mādām*. As above related, کما ذکر *kamā zukira*. As it ought, کما هو حقّه *kamā hūwa hakkuhu*. As it is said, کما قیل *kamā kıla*. As you would say or, as if it were, گویا *goyā*. As above, ایضا *aizan*. As if, کان *kāna*, چون *chūn*. As often as, کُلّما *kullumā*. As much as, ما *mā*, تا *ta* بقدر *in kadr*. As follows, یعنی *yanī*. As far as possible, بقدر مقدور *la kadri maktūr*. As soon as, همان *hamān*, همین *hamīn*.

ASCEND, *vt.* or *vi.* برآمدن *bar-ā.*,
طلوع کردن *tulūd-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*

ASCENDANT, *n.* شرف *sharf*, طالع *tālī*,
فوق *faruk.*

ASCENDENCY, *n.* غلبت *ghalabat.*

ASCENDING, *p.a.* برآونده *bar-āyanda*,
طلوع کننده *tulū kunanda.*

ASCENSION, *n.* معراج *bālā rūi*, معراج
mīrāj. The ascension of the Lord
Jesus, حضرت عیسی *mīrājī*
hazrat isā.

ASCENT, *n.* معراج *maḍraj* صعود *suūd.*—
(slope) فراز *farāz.*

ASCERTAIN, *vt.* تحقیق کردن *tahkik-k.*,
معین کردن *mukarrar-k.*, مقرر کردن
muyyan-k.

ASCERTAINER, *n.* معین کننده *maḍhūd*
kunanda.

ASCERTAINMENT, *n.* تحقیق *tahkik*,
استقرار *istikrār.*

ASCETIC, *n.* زاهد *zāhed.*

ASCRIBE, *vt.* منصوص کردن *makhṣūs-k.*,
نوصیف کردن *nisbat-s.*, نسبت ساختن
tuwsif-k.

ASH, *n.* (tree) وشیج *washij*, اهر *ahr.*

ASHAMED, *a.* شرمسار *sharmsār*,
شرمند *sharminda*, خجل *khajil*. To
be ashamed, شرمند شدن *sharmindu-*
sh., شرم داشتن *sharm-d.*

ASHEN, *a.* (wood) وشیجی *washijī.*

ASHES, *n. pl.* خاکستر *khākistar*, رماد
ramāil. Of the colour of ashes, ارمد
armāil. To reduce to ashes, خاکستر
کردن *khākistar-k.* Bread baked under
the ashes, ملیل *malil.*

ASHLAR, *n.* سنگ ناتراشیده *sangi*
nā tarāshīda.

ASHORE, *ad.* برکنار *bar kanār*, بر ساحل
bar sāhil, در لب دریا *dar labi daryā.*
Getting ashore, کنار رفتن *kanār-r.*

ASHY, *a.* خاکستر *ba rangī*
khākistar, خاکستری *khākistarī.*,
سنباجی *sanjābī.*

ASIDE, *ad.* در کنار *dar kanār*, برطرف
bar taraf. To lay aside, در کنار نهادن
dar kanār-n. To call aside, بر طرف
خواندن *bar taraf-kh.* To speak to
aside, در کنار گفتن *dar kanār-g.* To
throw aside, ترک کردن *tark-k.* To set
aside, قطع رسید نمودن *katī rasīd-n.*
To go aside, در کنار رفتن *dar kanār-r.*

ASININE, *a.* خمری *kharī*, حماری *himāyī.*

ASK, *vt.* پرسیدن *pursīdan*, پرسش کردن
pursīsh-k., سوال نمودن *savāl-n.*,
استفسار کردن *istifsār-k.* خواستن

ASKANCE, *ad.* عارصه *arizatan*, ملنوی
multawī. Looking askance, کز بین
kazh bin, نظر کز *kazh nazir.*

ASKER, *n.* پرسنده *pursanda*, خواهنده
khāhanda, سائل *sāil.*

ASKEW, } *ad.* کج *kaj*, کز *kazh*, بر طرف
ASLANT, } *bar taraf.*

ASLEEP, *ad.* خفته *khufta*, در خواب
dar khāb, خواب آلود *khāb ālūd.*
Lulling asleep, تهجید *tahjīd*, تدویم
tanwīm.

ASLOPE, *ad.* حاطوط *hatūt*, مایل *māil.*

ASP, *n.* (serpent) مار *mār.*—(tree)
سپیدار *supedār.*

ASPARAGUS, *n.* اسفراخ *isfirāj.*

ASPECT, *n.* روی *rui*, پیکر *paikar*,
چهره *chehra*, وجه *waja*, شکل *shikal*,
سیمā. An angelic aspect, پری
parī rūi. A fortunate aspect of
the planet, اوج شرف *auji sharaf*. An
unfortunate aspect, حسیضی نحوسست
hazīzi nahūsat. Of a bad aspect,
کریه المنظر *karīhul manzar.*

ASPERITY, *n.* خشونت *khūshūnat*,
سختی *tundī*, درشتی *durushtī*,
سخت روی *sakht rūi*, غلظت *ghulzat.*

ASPERSE, *vt.* پاشیدن *tanz-k.*, پاشیدن *buktān-g.* — (to sprinkle) پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan*.

ASPERSION, *n.* پاشیدن *īfīrā*, پاشیدن *buktān*, پاشیدن *tanz* — (sprinkling) پاشیدگی *pāshīdagī*.

ASPHODEL, *n.* بروق *barwak*.

ASPIRATE, *vt.* بنفس تمام کلام کردن *ba nāfsi tamām kalām-k.*, بدم سرشار *ba dam-sarshār-g.*

ASPIRATION, *n.* (an ardent wish) هوس *hawas*, نفس *nāfus*, نیت *naẓẓat* — (in pronunciation) بدم تمام نعام گفتار *bā dami tamām-guftār*

ASPIRE, *vt.* هوس *jān-d.*, هوس *hawas-n*, طلب کردن *talab-k.*, آرزو داشتن *ārzū-d.*

ASQUINT, *al.* نشانز *shanf*, نشانز *tashāzar*.

ASS, *n.* درارگوش *khar*, درارگوش *hamār*, درارگوش *darāz-gush*, الاغ *ulājh*. A she-ass, درارگوش *khar mā le*, درارگوش *hamārat*. A wild ass, درارگوش *khar gor*, درارگوش *kharī dashī*. A herd of asses, درارگوش *javalbat*. An ass's colt, درارگوش *khir-kura*. A little ass, درارگوش *kharak*. An assmill, درارگوش *khar-ās*. — (a blockhead) ابله *ablah*, احمق *ahmak*. Stupid as an ass, درارگوش *khar tabī*.

ASSAFŒTIDA, *n.* انگوزه *angūzhu*, انگوان *anguwān*.

ASSAIL, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, هجوم *hamla-b.*

ASSAILABLE, *a.* ممکن هجوم شدن *mumkīni hujūm-sh.*

ASSAILANT, *n.* هجوم کننده *hujūm kunanda*, مقاتل *mukātīl*.

ASSASSIN, *n.* خونپ *khūnī*, قاتل *kātīl*, قاتل *kattāl*, شقی *shukīy*.

ASSASSINATE, *vt.* کشتن *ku-shtan*, خون کردن *khūn-k.*

ASSASSINATION, *n.* قتل *kattāl*, قتل *miktāl*, کشتندگی *kushandugī*.

ASSAULT, *n.* حمل *hamla*, هجوم *hujūm*, دورش *yūrīsh*.

ASSAULT, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, دورش نمودن *hamla-k*, دورش نمودن *yūrīsh-n.*, مقاتله ساختن *mukātala-s.* To assault on the highway, راه زنی *rāh zanī-k.* To assault in the night time, شبگیر کردن *shabgīr-k.*

ASSAY, *n.* (of metals) عیار *īyār*, چاشنی *chāshnī*, دارالعیار *darul īyār*.

ASSAY, *vt.* عیار کردن *īyār-k.*, چاشنی کردن *chāshnī-k.*

ASSAYER, *n.* عیارگیر *īyār-gīr*, صاحب عیار *sāhibī-īyār*.

ASSEMBLAGE, *n.* فراهم *jamā*, فراهم *farāham*.

ASSEMBLE, *vt.* (bring together) فراهم آوردن *farāham-ā*, فراهم کردن *jamā-k.*, — (to meet together) فراهم شدن *jamā-d.*, فراهم آمدن *farāham-ā* — (to call together) دعوت کردن *khāndan*, دعوت کردن *da'wat-k.*

ASSEMBLED, *p. a.* فراهم آورده *farāham āvurda*, فراهم *jamā*, فراهم *majmūd*.

ASSEMBLY, *n.* جماعت *guruh*, مجامع *jamādt*, مجلس *majlis*, انجمن *anjuman*. An assembly of nobles, امرا *majmādi umarā*. Gracing the assembly, مجلس آرا *majlis-ārā*.

ASSENT, *n.* قبول *kabūl*, پذیرانی *pazīr-ānī*, رضا *razā*.

ASSENT, *vi.* پذیرفتن *pazīrūftan*, قبول کردن *kabūl-k.*, قول دادن *kaul-d.*, بلی گفتن *bālī-g.*

ASSERT, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, تقرير *takrīr-k.*, ساختن *takrīr-k.*, تحقیق کردن *tahkik-k.*, مدعا کردن *muḥlā-k.*—(to claim) تخصیص داشتن *tasarruf-d.*, نمودن *tākheis-n.*

ASSERTION, *n.* (affirmation) اقرار *ikrār*, تقرير *takrīr*, مدعی *muḥlā*, تصرف *tadrīf.*—(claim of right) تصرف *tasarruf*, دعا *da'wā*.

ASSESS, *vt.* خراج نهادن *khirāj-n.*, مال گذاری مقرر *dwāriz-k.*, مال گذاری کردن *māl guzārī mukarar-k.*

ASSESSMENT, *n.* مال گذاری *māl guzārī*, خراج *khirāj*, حردت *jizyat.* A collector of assessment, تحصیل دار *tahsildār*, دار کبر *bāzh siltān*, باز سندان *bāzh-gīr.* Assessments, تکالیف *takālīf* عوارض *dwāriz*

ASSESSOR, *n.* اهل عدالت *ahli ādalat*, مجلسی *hamnishīn*, محلسی *majlisī.* خراج نهنده (one appointed to assess) *khirāj nihanda*

ASSETS, *n. pl.* اموال *jāi-dād*, جايداد *amwāl.*

ASSEVERATE, *vt.* تعریف نمودن *tārīf-n.* اعتراف نمودن *itirāf-n.*

ASSEVERATION, *n.* سوگند *sogand*, تعریف *tahkik*, تحقیق *kasam*, قسم *tārīf*, اعتراف *itirāf.*

ASSIDUITY, *n.* شغل *shuḡal*, بقید *takayyul.*

ASSIDUOUS, *a.* مشغول *mashghūl*, مستدام *mustadām*, مواظب *muwāzib.* To be assiduous, ملازم شدن *mulāzim-sh.*, ملازمت کردن *mulāzamat-k.*

ASSIDUOUSLY, *ad.* دایمانه *dāimāna*, الدوام *dladdawām.*

ASSIDUOUSNESS, *n.* مداومت *mudāwimat*, اسندامت *isildāmat.*

ASSIGN, *vt.* تعیین کردن *tadīyyun-k.*, عطا کردن *ṣipā'ish-d.*, تالیف المال *dtā-k.* To assign an estate *tauliḥulmāl-s.* To assign a reason, سبب نمودن *sabab-n.*

ASSIGNABLE, *a.* ممکن تعیین *mumkinī-tadīyyun.*

ASSIGNATION, *n.* مواعد ملاقات *marwili mulākāt*, مهلت وصال *muhlati-wisāl.*

ASSIGNEE, *n.* تعیین دار *tadīyyun-dār*, وکیل *wakīl*

ASSIGNER, *n.* تعیین کننده *nirklī*, سپارش دهنده *tadīyyun kunanda*, سپارش *ṣipā'ish-dehanda.*

ASSIGNMENT, *n.* تعیین *tadīyyun*, غرض *ghazr*, سپارش *ṣipā'ish*

ASSIMILATE, *vt.* تمذیل نمودن *tamsīl-n*, تشبیه آوردن *tashbih-ā.*

ASSIMILATION, *n.* تشبیه *tashbih*, تشبیهات *mushābihat*, تمذیل *tamsīl*, مواظفت *muwāṣḡhat.*

ASSIST, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, یاری *yārī-k.* معاونت نمودن *muāwanat-n*, یار شدن *nāsir-b.*, یاری *yār-sh.* پشتیبی کردن *pushhtī-k.*

ASSISTANCE, *n.* مدد *madad*, اعانت *ānat*, نصرت *awn*, یاری *yārī*, مددگاری *nusrat*, معاونت *muāwanat*, یاورى *ma'adgārī* دستگیری *dastgīrī*, یاورى *yāwarī.*

ASSISTANT, *n.* یار *yār* دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*, معاون *muāwin*, ناصر *nāsir.*

ASSISTANT, *a.* معاون *muāwin*, نصور *nusūr.*

ASSIZE, *n.* کیل *kayl*, حست *hasb.* An assize of provisions fixed by the magistrate, نرخ *nirkh.*—(court of justice) محکمه عدالت *dhālat*, محکمه *mahka-mat.*

ASSIZE, *vt.* نقره نهمون *nirkh-n.*, نقره نهمون *takwīm-k.*, نقره نهمون *bahā-k.*

ASSOCIATE, *vt.* همراهی کردن *ham-rāhī-k.*, رفاقت نهمون *rifākat-n.*, شریک شدن *suhbat-k.*, مرافقت کردن *sharīk-sh.*, مرافقت *munāfakat-k.*

ASSOCIATE, *n.* همراه *rafīk*, همراه *hamrāh*, بار *hāmīdam*, دوست *dost*, شریک *sharīk*.

ASSOCIATION, *n.* همراهی *hamrāhī*, رفاقت *rafākat*, همسری *hamsarī*, همبازی *hambāzī*.—(union of persons) مجلس *majlis*.

ASSORT, *vt.* vide ARRANGE.

ASSORTMENT, *n.* (of goods) مجموعه اموال *majmūʿi-amūāl* تبذیر *tabīz*.

ASSUAGE, *vt.* تسکین کردن *tashīn-k.*, آرام دادن *ārām-d.* To be assuaged, فرار داشتن *maskūn-sh.*, فرار داشتن *kurār-d.*

ASSUAGEMENT, *n.* تسکین *tashīn*, تلیم *talīm*, آرام *ārām*.

ASSUAGER, *n.* تسکین کننده *tashīn kunanda*, مصلح *mūslīh*.

ASSUASIVE, *a.* ساکن ساز *sākin sāz*, تسکین بخش *tashīn bahsh*.

ASSUME, *vt.* اخذ کردن *giʾiftan*, گرفتن *akhz-k.*, اخذ کردن *ikhliyyār-n.* To assume the appearance, صورت پذیر کردن *sūrat pazīr-k.*—(to claim) ادعا کردن *ūdīā-k.*—(to presume) ظن داشتن *zann-d.*, پنداشتن *pindāshstan*.

ASSUMER, *n.* مریض مغرور *mardi-maghrūr*, مرد متکبر *mardi mutakabbir*.

ASSUMING, *p. a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *mutakabbir*, خود بین *khūd bīn*.

ASSUMPTION, *n.* اخذ *akhz*, اخذیاری *ikhliyyār*, قیاس *kayās*.

ASSUMPTIVE, *a.* واجب الاخذ *wājib ul akhḡ*, قابل و باس *kābīli kayās*.

ASSURANCE, *n.* (certainty) تحقیق *tahkīk*, اعتقاد *yahīn*.—(trust) اعتقاد *atīkād*, اعتماد *atīmād*.—(impudence) شوخی *bī sharmī*, شکی *shukhī*, بی ادبی *bī adabī*.—(conviction) الزام *lżām*, مبصرات *mabṣarat*.—(intrepidity) بی هراسی *bī hirāsī*, بی پروایی *bī parwāī*.—(testimony) گواهی *gawāhī*.—(promise) عهد *āhd*, امیدوار *paimān*.—(hopeful) امیدوار *umīdwār*.—(insurance) امداد *amānat*, امان *amān*.

ASSURE, *vt.* (promise) ایمان دادن *paimān-d.*, اقرار کردن *ikrār-k.*.—(secure) عهد و امان دادن *ahd u amān-d.*—(to remove doubt or fear) بی باک زوال شد کردن *bī bāk-s.*, زوال شد *zauālī shakk-k.*

ASSURED, *a.* (certain) محقق *muha-kkāk*, بی گمان *bigumān*, مطمئن *muḏayyan*, بی اشدیاء *bī ishtībāh*.—(impudent) شرم *bīsharm*, شوخ *shokh*.

ASSUREDLY, *adv.* درستی *ba durustī*, یقیناً *yakinan*, فی الحقیقت *filḡhūqīkat*, بالی *bali*.

ASSUREDNESS, *n.* تحقیق *tahkīk*.

ASSURER, *n.* ایمان دهنده *paimān dehandā*.

ASTERISK, *n.* نشان *nishān*, اشارت *ishārat*.

ASTERISM, *n.* ستاره *sitārah*.

ASTERN, *n.* کشیدی *pasi kishīdī*.

ASTHMA, *n.* دما *damā*, ضبق النفس *zīkun nafas*, گرفته دم *griʾfta dam*.

ASTHMATIC, } *a.* دما بر *damā bar*,
ASTHMATICAL, }

دماور *dum-āwar*, زینن *zik-nafas*.
ASTIR, a. vide ACTIVE.

ASTONISH, vt. حیران کردن *hairān-k.*,
حیرت انگیز کردن *hai-*
rat-a., عجب کردن *ājab-k.*,
متعجب کردن *mutaājib-k.*

ASTONISHED, a. متعجب *muttaājib*,
سرگردان کرده شده *āsūfta*,
gardān hardu-shuda To be astonish-
ed, حیران شدن *hairān-sh.*,
متعجب شدن *mutaājib-sh.*

ASTONISHING, p a حیرت انگیز *hai-*
rat-angiz, سرگردان کن *sar gardān*
kun.

ASTONISHMENT, n. سرگردانی *sar-*
gardāni, حیرت انگیزی *āshuftagi*,
hairat, دهشت *dahshat*, وحیر *tahay-*
gur.

ASTRADDLE, ad. افراج *ifraj*, فراج *fajj.*

ASTRAL, a. نجومی *najūmī*, کواکب
منسوب *kawākib mansūb.*

ASTRAY, ad. گمراه *gumrah*, سرگشته
sar gashta, سرگردان *sar gardān.*

ASTRICTION, vide CONSTIPATION.

ASTRIDE, ad. افراج *afraj*, فراج *fajj.*

ASTRINGENCY, n. فحش *kubz*, فحشیت
kubziyat.

ASTRINGENT, n. قابض *kābiz*, قابضات
kābizāt.

ASTRINGENT, a. نقبض *takab buz.*

ASTROGRAPHY, n. صفت نجوم *sifati*
najūm, تصویر کواکب *tasviri-kawākib.*

ASTROLABE, n. استرلاب *usturlāb*,
استرلاب *usturlāb*, صلاب *sulāb.*

ASTROLOGER, n. منجم *munajjim*,
سناره *sāhibi kawākib*, شناس
sitāra-shinās, نجوم *najām*,
اخترگو *akhtar go*, نجوم *ahli-najūm.*

ASTROLOGICAL, a. نجومی *najūmīy*,
معلق علم نجوم *mutaāllikī ilmi*
najūm.

ASTROLOGIZE, vt. علم نجوم عمل کردن
ilmi najūm āmal-k.

ASTROLOGY, n. علم نجوم *ilmi-najūm*,
نجات *maārifati salak*, نجات
nijāmat.

ASTRONOMER, n. منجم *munajjim*,
رصاد *rassād*, اهلی *ahli hi'at*,
سناره *sitāra-shunās.*

ASTRONOMICAL, a. علم هیت پیوند
ilmi hi'at paiwand. Astronomical
table, جدول *jadval*, زنج *zīj.*

ASTRONOMY, n. علم الهیت *ilmul hiat*,
هیا *hayāt*, علم سناره *ilmi-sitāra.*

ASTUTE, a. vide CRAFTY.

ASUNDER, ad. جدا *judā*, جدا
ālahidda, تنها *tanhā.*

ASYLUM, n. جای پناه *jāi panāh*,
پناهگاه *panāhgāh*, ملجأ *maljā*

AT, pr. در *dar*, سوی *sui*, نزد *nazd*,
علی *āla*. At length, عاقبت *ākibat*,
توصیلان *lājiram*. At full length, لا حرم
tafsilāna. At least, باری *bārī*, و *wa*
law. At hand, حاضر *hāzir*. At
what time? کدام وقت *kudām waqt*.
At how much a yard? فی گز
آنگاه - At that time, چندانست
āngāh, آن *ān waqt* At all
times, همیشه *hamīsha*, دایم
dāyam ayyām At no time, طول
هیم *tūlad' dahri*. Not at all
hech, هرگز نه *hargiz na*. Nothing at all,
هیچ اصلاً *hech na*. At no rate,
hech aslan. At present, اکنون *aknūn*,
اولاً *hālā*. At first, اولاً *awwalan*,
مقدماء *mukaddaman.*

ATHEISM, n. دهری *dahriya*,
ناخدای *nākhudāi*, الهاد *ilhād.*

- ATHEIST, n. ناهدا *dahriya*, ناکھدا *nākhudā*, ملحد *malhad*.
- ATHEIST, a. ایلحاد ناک *ilhād nāk*, زندقت وار *zandakat wār*.
- ATHIRST, a. عطشان *tishna*, تشنه *atshān*.
- ATHLETE, n. دلیر *pahlav*, پهلوی *dilīr*, کشتیگیر *kushtī-gīr*.
- ATHLETIC, a. پهلوانی *pahlawānī*, زور آور *zūr āwar*. An athletic man, پهلوان *pahlawān*.
- ATHWART, prep. ad. از عبور *ābūr*, از جانب بجانب *az jānīb ba jānīb*.
- ATLAS, n. (a rich silk) اطلس *atlas*.— (a collection of maps) جماع خارتی *jimāi khārati*, جماع نقشه *jimāt naksha*. Mount Atlas, الدرن *ad'daran*.
- ATMOSPHERE, n. vide AIR.
- ATOM, n. ذره *zarra*, شمه *shamma*. Like an atom, ذره قدر *zarra kadr*, شمه سا *shamma sā*.
- ATOMIC, a. ذرین *zarrīn*, شمش *shamma wash*.
- ATONE, vi. تکفیر کردن *takfīr-k.*, کفاره کردن *diyāt-s.*, دیات ساختن *kaffāra-k.*
- ATONEMENT, n. تکفیر *takfīr*, کفاره *kaffāra*, دیات *diyāt*.
- ATOP, ad. بالا *bālā*, زبر *zabar*.
- ATROCIOUS, a. بد کردار *sharīr*, شریر *bad kirdār*.
- ATROCITY, n. شرافت *sharārat*, فساد *fasād*, ظلم *zulm*.
- ATTACH, vt. (join together) پیوستن *pairwastan*, چسبانیدن *chaspanīdan*.— (arrest) گرفتن *giriftan*, قبض کردن *kabz-k.* To be attached, گردنار شدن *giriftār-sh.*— (love) دوست کردن *dost-k.*, خاطر گرفتن *khātir-g.*
- ATTACHE, n. وا بستہ *wā basta*.
- ATTACHMENT, n. چسبیدگی *chaspt-dagī*, پیوستگی *pairwastagī*.—(affection) محبت *mahabbat*, رغبت *raghbat*, دوستی *dostī*.— (taking prisoner) گرفتاری *giriftārī*, قبض *kabz*.
- ATTACK, vt. هجوم آوردن *hujūm-ā.*, حمله کردن *hamla-k.*, یورش آوردن *yūrish-ā.*
- ATTACK, n. هجوم *hujūm*, حمله *hamla*, یورش *yūrish*.
- ATTAIN, vi. or vt. یافتن *yāftan*, حاصل *hāsil-k.*, اندوختن *andūkhtan*, ورزیدن *warzīdan*.
- ATTAINABLE, a. یافتنی *yāftanī*, ممکن کسب *mumkinī kasb*.
- ATTAINED, a. یافته *yāfta*, موصول *mahsūl*, اندوخته *andūkhta*.
- ATTAINING, p. a. کسب گنان *kasb kunān*, باب *yāb*, اندوز *andūz*. Attaining one's wishes, کامران *kāmran*.
- ATTAINMENT, n. کسب *tahsīl*, تحصیل *kisb*, حصول *husūl*.
- ATTAINT, vt vide CORRUPT.
- ATTEMPT, n. کوشش *koshish*, سعی *saī*.
- ATTEMPT, vt. کوشیدن *koshīdan*, کوشش *koshish-k.*, سعی کردن *saī-k.*, اجترآ کردن *ijtirā-k.*, آزمودن *āzmūdan*.
- ATTEMPTABLE, a. لایق اجترآ *lāyaki ijtirā*, واجب السعی *wājibus saī*.
- ATTEMPTER, n. کوشش کننده *koshish-kunanda*, اجترآ کننده *ijtirā kunanda*.
- ATTEND, vt. (to present) حاضر بودن *hāzīr-b.*—(serve) بندگانگی کردن *banda-gī-k.*, ملزمت نمودن *mulāzamat-n.*— (listen) شنیدن *shinuftan*, شنیدن *shantīdan*.—(give attention) رو آوردن *rū-ā.*, توجه کردن *tawajja-k.*—(be busied

about) مشغول شدن *mashghūl-sh.*
 To attend a summons, دعوت رام شدن
ba dāwat rām-sh.—(follow) پس رفتن
pas-r.—(remain) ماندن *māndan.*—
 (to be dependant on) تابع شدن *tābī-sh.*
ATTENDANCE, n. (service) خدمت
khidmat, بندگی *bandagi.*—(train,
 retinue) سوارى *sawārī.*
ATTENDANT, a. خدمت ده *khidmat-*
dah, بندق فرمان *bandai farmān.*
ATTENDANT, n. خدمتگذار *khidmatgār*,
 خدمتگذاران *khādim*. Attendants. خدمتگذاران
khidmatgārān, حشم *hasham.*
ATTENTION, n. توجه *tawajja*, آگاهی
āgāhī, اشتغال *ishtighāl*, تقييد *takayyud.*
ATTENTIVE, a. متوجه *mutawajja*,
 آگاه *āgāh*, مشغول *mashghūl*, متفكر
mutafakkir.
ATTENTIVELY, ad. با آگاهی *bā āgāhī*,
 تقييداً *takayyudan.*
ATTENUATE, vt. رقيق کردن *rakik-k.*
ATTEST, vt. گواهي دادن *gawāhī-d.*,
 ثابت کردن *sābit-k.*, اقرار کردن *ikrār-k.*,
 شاهد شدن *shāhid-sh.*—(to call to
 witness) دعوت کردن *dādwat-k.*
ATTESTATION, n. گواهي *gawāhī*,
 شهادت *shahādat*, تصديق *tasdik*. A
 register of attestations, شهادت نامه
shahādat nāma.
ATTIRE, vt. پوشيدن *poshīdan*, آراستن
ārāstan, لباس دادن *libās-d.*
ATTIRE, n. پوشاک *poshāk*, لباس *libās*,
 آرایش *ārāyash*, جامه *jāma*, پارچه *pārche.*
ATTITUDE, n. وضع *wazd*, وضعت *wazdt.*
ATTOLLENT, a. بلندنما *buland numā*,
 عالي ساز *ālī-sāz.*
ATTORNEY, n. وکیل *wakīl*, کارران
kār-rān, مأمور *māmūr*. A power of
 Attorney, وکالت نامه *wakālat-nāma.*

Attorney at law, وکیل عدالت *wakīlī*
adālat. To act as an attorney, وکیل
wakīl-b., مذاق شدن *manāb-sh.*
 To appoint an attorney, وکیل کردن
wakīl-k.

ATTORNEY-GENERAL, n. وکیل مطلق
wakīlī-mutlak.

ATTORNEYSHIP, a. وکالت *wakālat*,
 نایبیت *nāibat.*

ATTRACT, vt. (draw to something)
 کشیدن *kashīdan*, بر کشیدن *bar-k.*,
 جذب کردن *jazb-k.*, در کشیدن
dar-k.—(allure) دل بستن *dil-bastan*, دل
 بردن *dil-b.*

ATTRACTING, p. a. نشان *kashān*,
 کشنده *kashanda.*

ATTRACTION, n. کشش *kashish*, جذب
jazb, جلب *jalb.*—(allurement) دل بندى
dilbandī, دلفر بى *dil-farebī*. Attrac-
 tion of straws, جذب گيا *jazbi giyāh.*

ATTRACTIVE, a. جاذب *jāzib*, کشنده
kashanda.—(alluring) دل بند *dil band*,
 دلکش *dil kush*. An attractive quality,
 قوت جاذبه *kuwati jāziba.*

ATTRACTIVELY, ad. جذابانه *jazbāna*,
 دلربانه *dil rubāna.*

ATTRIBUTE, vt. نسبت کردن *nisbat-k.*,
 منسوب کردن *hamal-k.*, منسوب
mansūb-k.

ATTRIBUTE, n. صفت *sifat*, وصف *wasf*,
 اسم *ism.*

ATTRIBUTIVE, a. ملحق *mul hak*,
 نسبت کرده *nisbat-karda.*

ATTRITION, n. انكسار *inkisār.*

AUBURN, a. اسمر *asmar*, سمرأ *samrā.*

AUCTION, n. مزاد *harrāj*, مزاد *mazād.*
 To bid at an auction, مزاد کردن *ma-*
zād-k. مساومت کردن *musāwamat-k.*

AUCTION, vt. به مزاد فروختن *ba mazād-f.*

AUCTIONEER, n. مبرطش mubartish,
دلال dallāl. هراجي harrajī.

AUDACIOUS, a. گستاخ bi bāk, گستاخ
gustākh, بي حيا bi hayā.

AUDACIOUSLY, ad. گستاخانه gustā-
khāna.

AUDACITY, n. گستاخي gustākhi,
جسارت jisārat, بي شرمي bi sharmi,
شوخى shokhi.

AUDIBLE, a. قابل استماع kābili-istimād,
مسموع masmūd. An audible voice,
بلند بانگ bāngi-buland.

AUDIENCE, n. (sense of hearing) سمع
samī, سماعت samāat. An audience,
مجلس huzārī-mujannas, مستمعان
mūstamīān. The audience
of an ambassador, ایلچی mulāsamati aylchi. To give audience,
دربار فرمودن darbār-f.—The hall of
audience, بارگاه bār gāh.

AUDIT, n. (examination of accounts)
حساب تفحص tafahhus-i-hisāb.

AUDIT, vt. حساب تفحص کردن hisāb-
tafahhus-k., حساب کردن
amīni-hisāb-k.

AUDITOR, n. (hearer) سامع sāmī,
مستمع mustamd. An auditor of
accounts, حساب امین amīni-hisāb,
دفتر امین amīni daftar.

AUGER, n. برمه barma, پرمه parmāh,
مثقاب miskab.

AUGHT, n. چیز chiz, شيء shay.

AUGMENT, n. بیشي afzāyish,
بیشي beshi, زیادہ ziyāda, ازدیاد azdiyād,
ترقي tarakhi.

AUGMENT, vt. زیادہ کردن ziyāda-k.,
افزودن afzūdan, اضافت نمودن izāfat-n.

AUGMENTATION, n. افزونی afzūnī,
زیادہ ziyād.

AUGUR, n. خدگو fālgū, اخدگو akhtar-
gu, طالع نما tāghūt, طالع tād numā.

AUGUR, vi. vt. خدگدن fāl-g., اخدگدن
akhtar-g., زجر نمودن zāj-r-n.

AUGURY, a. فال fāl, رمل ramal.
Augury from the flight of birds,
زجر zāj-r.

AUGUST, a. سعادت مند saādatmand,
همایون humāyūn, مبارک mubārak. The
month of August, اغوستوس aghustus.

AULIC, a. دیوانی dīwānī.

AUNT, n. (paternal) اُمّ amma,
خواهر پدر khāhāri-ptdar.—(maternal)
خاله khālā, خواهر مادر khāhāri-mādar.

AURICLE, n. بنا گوش binā-gūsh.

AURICULAR, a. سماع samād, گوش زن
gūsh zin — (whispered) باهسنگي گفتم
ba āhistagi-gufta, با گوش گفتن ba gūsh-
gufta.

AURORA, n. فجر fajr, سحر sahr, بامداد
bāmdād, صبح دم subh dam. Aurora
Borealis, شفق شمالی shafaki-shimālī.

AUSPICE, n. فال fāl, طیر tayr.—
Auspices (protection) حمایت himāyat.

AUSPICIOUS, a. نیک اختر nek akhtar,
خجسته فال khujista fāl, برومند barrū-
mand, نیک بخت nek bakhht, مایمون maimūn,
فرخ farruk. An auspicious
omen, شگون shugūn.

AUSPICIOUSLY, ad. بالخیر bilkhayr,
بختیارانه bakhhtiyārāna.

AUSPICIOUSNESS, n. نیک بختي
nek bakhhtī, سعادت saādat, طالع tālt.

AUSTERE, a. زشت zisht, ترش tursk.
درشت durūshht. Austere in counte-
nance, تندرو tund rū. Leading an
austere life, رباغت ahli riyāzat.

AUSTERELY, ad. با رباغت bā riyāzat,
درشتانه durūshhtāna.

AUSTERENESS, } *n.* ریاضت *riyāzat*,
AUSTERITY, }
درستی *salābat*, تندی *tundī*,
durushtī.

AUSTRAL, *a.* جنوبی *junūbi*.

AUTHENTIC, *a.* راست *rāst*, صحیح *sahih*,
اصلی *aslī*.

AUTHENTICALLY, *ad.* راستی *ba*
rāstī, الحقیقین *al tahkik*.

AUTHENTICATE, *vt.* ثابت کردن
sābit-k, تصدیق کردن *tasdik-k*.

AUTHENTICITY, *n.* راستی *rāstī*,
درستی *durustī*, حقیقت *hakikat*.

AUTHOR, *n.* مؤلف *musannif*, مصنف
muallif. A classical author, مولف
muallifi aitibār.—(an inventor)

پیدا کننده *paidā kunanda*, بادی *bādī*.

An author of evil, اهلر فساد *ahli*
fusād, مفسد *mufassad*. At the author,
لهموله *limu'allifihī*. An original
author, مؤلف الاصل *muallifu'l asl*.

AUTHORITATIVE, *a.* صاحب قدرت
sāhibi kudrat, ذو اقتدار *zu iktidār*
قادر *kādir*.

AUTHORITY, *n.* اختیار *ikhhtiyār*,
قدرت *kudrat*, وقار *wikār*, جاه *jāh*.
Absolute authority, استقلال کلی *istik-*
lālī kullī. By my authority, بحکم من
ba hukmi man.—(testimony) شهادت
shahādat, گواهی *gawāhi*. To quote an
authority, شهادت نمودن *shahādat-n.*,
گواهی دادن *gawāhi-d*.—(support)
حمایت *himāyat*.

AUTHORIZE, *vt.* (give power) قدرت
دادن *kudrat-d.*, استقلال بخشیدن
istiklāl-b.—(to make legal) مشروع
کردن *mashrū-k.*, شرعی نمودن *shara-*
yī-n.—(to give credential letters)
شهادت نامه دادن *shahādat-nāma-d.*

AUTOBIOGRAPHY, *n.* تذکره خود نوشتن
AUTOCRACY, *n.* تصرف مالکانه *tas-*
rrufi mālīkāna, استقلال *istiklāl*.

AUTOCRAT, *n.* مستقل *mustakill*.

AUTOGRAPH, *n.* دست خط *dast khat*.
The royal autograph, خط شریف
khati-sharīf.

AUTOMATIC, *a.* خود جذبش *khud*
jumbish, خود روان *khud-rawān*.

AUTOMATON, *n.* لعبت خود روان
ladbāti-khud rawān, آلت خود روان
ālātī khud rawān.

AUTONOMY, *n.* استقلال *istiklāl*.

AUTUMN, *n.* خریف *khizān*, خزان
kharīf, مهر جان *mīhrjān*.

AUTUMNAL, *a.* زمان خزان *zamāni-*
khizān, ایام خریف *ayyāmi kharīf*.

AUXILIARY, *a.* رابط *rābit*, معاون
muāwin, ناصر *nāsir*.—(auxiliary
verbs) افعال معاون *afāli-maāwan*.

AUXILIARY, *n.* ناصر *muāwin*, معاون
nāsir, یار *yār*, مددگار *madadgār*,
دستگیر *dastgīr*.

AVAIL, *n.* سود فایده *fāyade*, نفع *naft*, سود
sūd, نوا *nawā*.

AVAIL, *vt.* نفع نمودن *nawā-k.*, نوا کردن
naft-d-n, سود داشتن *sūd-d*.

AVAILABLE, *a.* مند فایده *fāyadamand*,
قادر *kādir*, یابندنی *yāftanī*.

AVAILABLY, *ad.* با فایده *bā fāyada*,
قادرانه *kādirāna*.

AVARICE, *n.* دخل حرص *hirs*, آژ *āz*, دخل
bukhl, طمع *tamā*.

AVARICIOUS, *a.* بخیل *tāmī*, طامع
bakhīl, حرص *harīs*, طمع کار *tamā-kār*.

AVARICIOUSLY, *ad.* با طمع *bā tamī*,
با خلال *bākhilāna*.

AVAUNT, *interj.* دور باش *dūr bāsh*,
برو *birao*, ایها *aiyāhā*.

AVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g.*, سیاست نمودن *kīn-g.*, کین گزاردن *sayāsāt-n.*

AVENGER, *n.* انتقام گیرنده *intikām-giranda*, کین کننده *kīn kunanda*.

AVENUE, *n.* زقاق, شجره *zūkākī-shujarā*, خیابان *khayābān*.

AVER, *vt.* تعریف مقرر کردن *mukarar-k.*, تعریف ساختن *tadrīf-s.*

AVERAGE, *a.* سویت میان *miyāna*, اندازه *andāza*.

AVERMENT, *n.* دلیل برهان *burhān*, دلیل بیان *bayān*.

AVERSE, *a.* مخالف *mutanaffir*, متغیر *mukhālif*, ضد *zidd*. To be averse, بیزار و نفور شدن *bizār wa nafūr-sh.*

AVERSELY, *ad.* منتزاعانه *muntazaāna*.

AVERSENESS, *n.* بی اختیار *bī ikhtiyārī*.

AVERSION, *n.* کراهیت *istikrāh*, استکراه *karāhiyat*, نفرت *nafrat*. To have an aversion, داشتن استکراه *istikrāh-d.*, نفرت داشتن *nafrat-d.*

AVERT, *vt.* گردانیدن *gardānīdan*, مدانعت نمودن *wā-d.*, و داشتن *fadt-n.* To avert the face, رو گردانیدن *rū-g.* May God avert! زکس *zhakas.*

AVIARY, *n.* قفس مرغزار *marghazār*, کافس *kafas*.

AVIDITY, *n.* طمع *tamd*, حرص *hirs*, رغبت *raghbat*.

AVOCATE, *vt.* برطرف خواندن *bartaraf-kh.*, غرض کردن *ghazn-k.*

AVOCATION, *n.* (calling aside) غرض *ghazn*, کار *kār*, پیشه *pesha*—(business).

AVOID, *vt.* پرهیز کردن *hazar-k.*, اجتناب کردن *ijtināb-k.*, امتناع کردن *imtinād-k.* To be avoided, منفور شدن *manfūr-sh.*

AVOIDABLE, *a.* ممکن اجتناب *mum-kīn*, اجتناب لایق احراز *ijtināb-lāyaki ihtirāz.*

AVOIDANCE, *n.* اجتناب *ijtināb*, حذر *hazar*, احتراز *ihtirāz*.

AVOIDED, *a.* اجتناب کرده *ijtināb kardā*, منفور *manfūr*.

AVOIDER, *n.* اجتناب کننده *ijtināb kunanda*.

AVOUCH, *vt.* vide PROVE.

AVOW, *vt.* آشکاره اقرار کران *ikrār-k.*, آشکاره کردن *āshkāra-k.*

AVOWABLE, *a.* واجب الاترار *wājibul ikrār*, تعریف لایق *lāyaki tadrīf*.

AVOWAL, *n.* تعریف اقرار *ikrār*, تعریف *tadrīf*, اعراف *attirāf*.

AVOWEDLY, *ad.* با صراحه *bā sarāha*, آشکاره *āmdan*.

AWAIT, *vt.* توقف کردن *māndan*, ماندن *tawakkuf-k.*

AWAKE, *vt.* تنبیه بیدار نمودن *bīdār-n.*, بیدار کردن *tambih-n.*, بیدار *bīdār-k.*

AWAKE, *a.* متنبه بیدار *bīdār*, متنبه *mutanaba*. To lie awake, ماندن بیدار *bīdār-m.*

AWARD, *n.* شریعت فیصله *faisala*, حکم *shariyat*, حکم *hukm*.

AWARD, *vt.* حجت شرع کردن *shard-k.*, حکم دادن *hukm-d.* *hujjat-g.* گفتن

AWARE, *a.* آگاه خبردار *khābardār*, آگاه *āgāh*, بیدار *bīdār*.

AWAY, *ad.* غایب حاضر (absent) *ghāir*, دور *dūr*, غایب *ghāyib*, دور باش *dūr bāsh*, *aiyhā*. begone! رفع کردن *raft-k.* To be away, غایب شدن *ghāib-sh.* To drive away, راندن *rāndan*. To throw away, برطرف کردن *bartaraf-k.* To get away, سلامت فرستادن *salāmat-sh.* To stand away, و ماندن *firistādan*. *wā māndan*.

AWE, *n.* خوف هیبت *haibat*, خوف *khawf*,

بلک *tars*, بیم *bīm*, هراس *hirās*, التفات *bāk*,—(respect) احترام *ihtarām*, iltifāt.
AWE, *vt.* هراسیدن *tarsānīdan*, ترسانیدن *harāsīdan*. To stand in awe, هيبت داشتن *haibat-d*.
AWFUL, *a.* ترسناک *haulnāk*, ترسناک *tarsnāk*, سيمگين *sahmgīn*.—(venerable) محترم *mukhtarām*, مکرم *mukar-ram*.
AWFULLY, *ad.* هيبتوارانه *haybatwārāna*, با حرمت *bā hurmat*.
AWFULNESS, *n.* وحشت *nafrat*, نفرت *wahshat*.
AWHILE, *ad.* يک زمان *muddatī*, يک سال *yāl samān*.
AWKWARD, *a.* ناشناس *nā-shināsh*, بي مناسب *bī-munāsib*.—(inelegant) نا لطيف *nā latīf*.—(unhandy) ناساز *nā sāz*.—(perverse) فاسد *fāsīd*.
AWKWARDLY, *ad.* عدم اطمان *ādami-lutfāna*, بي وقوفانه *bī wukūfāna*.
AWKWARDNESS, *n.* نامناسبت *nā-munāsibat*, کودني *bī lutf*, لطف *kodanī*, فساد *fāsād*, کسل *kasīl*.
AWL, *n.* درفش *dirafsh*, مخزن *mikhraz*, مخفف *mikhṣaf*.
AWLESS, *a.* بي باک *bī-parwā*, بي حرمت *bī-bāk*, بي حرمت *bī hurmat*.
AWN, *n.* موي خوش *mūi-khoshā*.
AWNING, *n.* سایبان *shāmyāna*, سایبان *sāybān*.
AWRY, *a. or ad.* کج *kaj*, نا راست *nā-rāst*, نا هموار *nā hamwār*, نا درست *nā durust*.
AXE, *n.* تبر *tabar*, تيشه *tīsha*, برت *bart*.
AXILLARY, *a.* ابط انتساب *ibt intisāb*.
AXIOM, *n.* قاعده *kāida*, مقالعات *makālat*.

—(evident proposition) مطلب ظاهر *matlabi zāhir*.

AXIS, *n.* چرخه تير *charkhai tīr*, چوب *chobi drāba*.—(pole) قطب *kutb*.
 —(of a pulley) محور *mīhwar*.

AXLE, *n.* (tree) چرخه تير *charkha-tīr*.
AY, *ad.* interj. بلي *balī*, اي *ay*, ايها *aiyā*.

AYE, *ad.* هميشه *hamīsha*.

AZIMUTH, *n.* السميت *al-samt*.

AZURE, *a.* سموي *samāwī*, آسماني *āsmānī*, کدودي *kabūdī*, نيل فام *nīlfām*.

B.

BAAL, *n.* (the idol) بعل *badl*.

BABBLE, *vt.* (chatter) مکتير کردن *mīksīr-k*. *vi* —(to make a murmuring noise) دمدمد و زمزمه ساختن *damdama wa zamzuma-s*.

BABBLE, *n.* قیل و قال *bas-goy*, گفتگو *kīl u kāl*, گفتگو *guftagu*.

BABE, *n.* vide **BABY**.

BABOON, *n.* میمون *maymūn*.

BABY, *n.* (doll) لعبت *ladbat*.—(child) بچه *hacha*, طفل *tīfl*.

BABYISH, *a.* vide **CHILDISH**.

BABYLON, *n. p.* (in Chaldea) بابل *bābul*.—(in Egypt) بابليون *bābilyūn*.
 Babylonia, عراق عرب *iraki drab*. A Babylonian بغدادی *baghdādī*. A Babylonian of Egypt, مصري *misrī*.

BACCATED, *a.* با در مزين *bā dur muzayyan*.—(having berries) دانه دار *dāna-dār*.

BACCHANALIAN, *a.* مستانه *masāna*, مسکون *maskūr*.

BACCHUS, *n.* باخوس *pākhūs*.

BACCIFEROUS, *a.* دانه دار *dāna bar*.

BACCIVOROUS, *a.* دانه خور *dāna khur.*

BACHELOR, *n.* ناکد خدا *nā kud khudā,*

مجرد *azab* (*pl.* اعزاب & عزاب) *mujarrad.*

BACHELORSHIP, *a.* ناکد خدای *nā kad khudāi,* مجردی *mujarradi.*

BACK, *n.* پشت *pusht,* ظهر *zahr,* (*pl.* ظهور).

The back of a horse, ass &c. سما *samā.* The back of a sword, knife, &c. کل *kall,* The back of the hand, ظهر الکف *pushti-kaff,* پشت دست *zahrul kaff.* The back of the head or neck, پس گردن *pasi gardan.* Strong in the back, مظهر *mazhar.* Joint bones of the back, شرخوب *shurkhūb.* Crook-backed, کوز پشت *kūz pusht.* Galling the back, عقر *dkr.* Broken backed, مفسو *mafsū,* Sleeping on the back, وسنان *wastān.*

BACK, *ad.* باز *bāz,* واپس *wāpas,* فرا *farā,*

باز آوردن *digar.* To bring back, —To give back, دادن —To come back, باز آمدن —To drive back, جواب خط —To write back, راندن —To look back or behind, پس —To take back, نگریستن —To send back, واپس فرستادن —A back friend, دشمن *dushman.* A back or private staircase, درجه خاس *darajai khās.* A back-yard, آبدشگاه *ābashhta gāh.*

BACK, *vt.* (ride a horse) سوار شدن *sawār-sh.* — (break a back) فرس رام کردن *faras rām-k.* — (to assist) پشت دادن *pusht-d.,* تقویت دادن *takwiyat-d.*

BACKBITE, *vt.* غیبت گفتن *ghibat-g.*

BACKBITER, *n.* غمخور *ghammāz,* نماز *chughul-khor,* نام *nammām.*

BACKBONE, *n.* مازه *māza,* استخوان

پشت *ustakhāni-pusht.* Joints in the back-bone, خنجر الظهر *khara zu'z zahr.*

BACKED, *a.* (having a back) پشت دار *pusht dār.* — (assisted) پشت داده *pusht dāda.*

BACKGAMMON, *n.* نرد *nard.*

BACKING, *n.* wide RIDING.

BACKSIDE, *n.* نشستگاه *nishastgāh,* کون *kūn.*

BACKSLIDE, *v.* ارتداد نمودن *irtidād-n.,* مرند شدن *murtadd-sh.*

BACKSWORD, *n.* شمشیر *shamshir.*

BACKWARD, *ad.* (behind) پس *pas,* در عقب *dkab.* — (in past time) در زمان ماضی *dar zamāni māzi.* — (averse to) بدی *bati,* کند *kund.*

BACKWARD, *a.* (unwilling) بی اختیار *bī ikhtiyār.* — (negligent) غافل *ghāfil.* — (past) گذشته *guzashta.*

BACKWARDLY, *ad.* (unwillingly) کره *kurhan.* — (perversely) اگراهان *ikrāhāna,* با نفرت *bā nafrat.*

BACKWARDNESS, *n.* اگراه *ikrāh,* تعاعد *takāūd,* گشتگی *gashtagi.* — (slowness) کاهلی *kāhili.*

BACON, *n.* گوشت گراز *gushti-gurāz,* گوشت خوک نمک زده و خشک کرده *gushti khuk namak zada wa khushk karda.*

BAD, *a.* بد *bad,* فاسد *fāsid,* شربر *sharir.* Whether good or bad, اگر صالح و اگر *agar tālih wa agar tālih* — (sick, ill) بیمار *bimār.*

BADGE, *n.* نشان *niśhān,* علامت *dlāmat.*

BADGER, *n.* (animal) شغور *shugūr.* — (a corn merchant) غله فروش *ghalla farūsh.*

BADLY, *ad.* (wickedly) شر *sharran.* — (difficulty) کره *kurhan.* — (sickly) در خست *dar khasta hāl.*

BADNESS *n.* بدی *badī*, خرابی *kharābī*,
فاجوشی *nākhūshī*, فساد *fasād*.

BAFFLE, *vt.* محروم کردن *mahrūm-k.*,
حیرت دادن *hairat-d.*, آشفتن *āshuftan*. To be baffled, آشفته حال شدن *āshufta hāl-sh.*

BAFFLED, *a.* مایوس *māyūs*, محروم *mahrūm*.

BAG, *n.* (purse) کیسه *kīsa*, خرمط *kharīta*
(*pl.* خرابط, جوال *juwāl*).—(large corn-
sacks) جوالی *juwālīk*. A tailor's bag
for needles, thread and thimble, تل *tul*. A travelling bag, مفرش *mifrash*,
مشک *mashk*.

BAG, *vt.* در جوال نهادن *dar juwāl-n.*
ری. ورم شدن *waram-sh.*

BAGATELLE, *n.* شی قلیل (trifle) *shayī-i-kalīl*.—(game) نرد *nard*.

BAGGAGE, *n.* سامان *sāmān*, رخت *rikht*, اسباب *asbāb*, Military bag-
gage, رخت جنگ *rikht-i-jang*. Tra-
velling baggage, سفر اسباب *asbāb-i-*
safar. Bag and baggage, و انواب *asbāb wa aswāb*.

BAGNIO, *n.* (bathing house) حمام *hamām*,
گرمابه *garmāba*.—(brothel)
خانه بابل *bābul-khāna*, خرابات *kharābāt*.

BAGPIPE, *n.* نی انبان *naysha*, نیش *naysha*,
نای-امبان *nay-ambān*.

BAGPIPER, *n.* نیش باز *naysha bāz*,

BAIL, *n.* ضامن *zāmin*, کفیل *kafil*, ضمانت *zāminī*, کفالت *kafālat*. Bail for ap-
pearance, حاضر ضامن *hāzir zāmin*,
کفالت بالنفس *kafālat bi'nafs*. Bail
for the debt, مال ضامن *māl zāmin*,
کفالت بالمال *kafālat b'il māl*. To
give or become bail, ضامنی دادن *zāminī-d.*,
ضامن شدن *zāmin-sh.* To
take bail, کفالت گرفتن *kafālat-g.* Bail

for whatever may happen, کفالت
بالدرك *kafālat bid dark*.

BAILABLE, *a.* لایق کفالت *lāyaki*
کفالت, واجب الضمن *wājibuz zamn*.

BAILIFF, *n.* محضر *muhzir*, چاروش
وکیل خرج *chāwūsh*.—(a steward)
wakīli kharch.—(chief of a village)
سردار *sardārī dih*.

BAIT, *n.* (meat or food) غذا *ghazā*,
طعام *taām*.—(allurement) دانه *dāna*,
چینه *china*.

BAIT, *vt.* جذب دانه نهادن *dāna-n.*, جذب
فزل کردن *jazb-k.* To bait (at an inn)
کرن *nazūl-k.* To bait (provoke and
harass) آزار کردن *āzar-k.* To bait with
dogs, باسگان حمل کردن *bā sagān*
hamla-k.

BAKE, *vt.* در تذر پختن *dar tannūr-p.*,
در آتش سخت کردن *nān-p.*, نان پختن
dar ātish sahht-k. Baked bread,
نان پخته *nāni-pukhta*.

BAKER, *n.* نان باز *nān paz*, نان *nānwā*,
خباز *khabbāz*. A baker's rolling pin,
چوب نان باز *chobi nān paz*. A baker's
peel, نان چین *nān chin*. A baker's
kneading board, نان تخت *takhtai nān*.
A cloth at the end of a pole with
which bakers damp their ovens, کاسو
kāsū.

BAKING, *n.* خبازت *khibāzat*, خبازی
khabbāzī.

BALANCE, *n.* ترازو *tarāzu*,
میزان *mizān* (*pl.* موازن *mawāzin*),
معادلت *kabān*.—(equilibrium)
تشبیه *maādalat*. — (comparison)
تأمیل *tamīl*. Eye of the
balance, *i. e.* the perpendicular bars
between which the tongue vibrates,
عین میزان *dyini-mizān*. The tongue

- of the balance, لسان الميزان *lisānu'l mīzān*. The scale of a balance, ترازو دان *tarāzū dān*. The beam of the balance, چوب ترازو *chobi-tarāzū*.
- BALANCE, vt.** (weigh) وزن کردن *wazn-k.*, سنجیدن *sankhtan*, سنجیدن *sanjīdan*.—(hesitate) شکیب نمودن *shubhat-n*. To balance accounts, تامل حساب کردن *tamsili hisāb-k.*
- BALCONY, n.** بالاخانه *bālā khāna*, کاخ *kākh*, طاق *tāk*, شاهنشین *shāh-nishīn*.
- BALD, a.** کل *kal*, اصلح *asld* (pl. صلح and and صلعان *akrd* (pl. فرع and قرعان *dagh sar*.—(inelegant) بی نزاکت *bī nazākat*. To make bald, کل کردن *kal-k.*, اصلح کردن *asld-k.* To be bald, دغ سر شدن *dagh sar-sh*.
- BALDNESS, n.** صلحت *saldt*, کلي *kalī*.
- BALE, n.** بسته *basta*, پرونده *parwanda*. A bale of linen, طری *tawīy*. A bale of silk, کز *kazh*.
- BALE, vt.** (to make up in a bale) بستن کردن *basta-k.*—(to throw out water from a boat) آب از اندرون جهاز بیرون کردن
- BALE, n.** vide MISERY.
- BALEFUL, a.** غمگین *gham-gīn*, شریر *malūl*—(mischievous) شریر *sharīr*, بد اندیش *bad andīsh*.
- BALEFULLY, ad.** با غم *bā-gham*.
- BALISTA, n.** بلکن *balkan*,
- BALK, vt.** محروم کردن *mahrūm-k.*, مایوس کردن *māyūs-k.*
- BALL, n.** گوی *gūy*, گولی *golī*. To bear away the ball, to excel, گوی بردن *gūy-b*. A cannon ball, گوله *gola*, کره *kura*, تیر طوپ *tīrī tōp*. A play ball, تیر کلاعت *kulādt*. A musket ball, تیر بندوق *tīrī bandūk*. The eye-ball, مردمک چشم *mardumi chashm*, مردمک *mardamak*.
- BALL, n.** (dance) رقص *raks*, زفن *zafn*, خروس *khuros*.
- BALL, vi.** رقصیدن *rakstīdan*.
- BALLAD, n.** vide SONG.
- BALLAST, n.** صبرة *sabrat*.
- BALLAST, vt.** صبرة نهادن *sabrat-n*.
- BALLOT, n.** فرعة *kurdī*.
- BALLOT, vi.** فرعة دادن *kurdī-d*.
- BALM, n.** (balsam) بلسان *balasān*.—(the herb) باد رنگبوم *bādrang-būy*. The balm-tree, بلسان *balasān*.
- BALM, vt.** طلا کردن *tilā-k.*, اندودن *andūdān*.
- BALMY, a** (soothing) تلین *talayyun*—(odoriferous) بویان *būyān*, مشموم *mashmūm*.—(like balm) بلسان آسا *balasān āsā*.—(producing balm) باد رنگبو انگیز *bādrang bū angez*
- BALSAM, n.** روغن بلسان *rawghani balasān*.
- BALSAMIC, a.** بلسانی *balasānī*.
- BAMBOO, n.** نی، هندی *nayī hindī*, خیزران *khayzurān*.
- BAN, n.** (edict) حکم *hukm*, فرمان *far-mān*.—(curse) لعنت *ladnat*.
- BAN, vt.** لعن کردن *ladn-k.*
- BAND, n.** 1 (tie) بند *band*, عقد *dkd*, پیوند *paywand*. 2 (union) اتحاد *ittihād*, اتفاق *ittifāk*. 3 (company) خیل *khayl*, گروه *guruh*, طایفه *tāifa*. 4 (of music) موسیقیان *mūsikīyān*. Bands (troops) افواج *afwāj*, خیل *khayl*. In bands, فوج فوج *farj farj*. The band of a book, سیاه *sihā*. A swaddling-band, نطاط *himāt*. A head-band, گریبان *garibān*, سر بند *sar band*. A neck-band, گریبان *garibān*.
- BAND, vt.** بستن *bastān*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*, اتحاد دادن *ittihād-d*.

BANDAGE, *n.* رفاة *rifāda*, بند *band*; بستگی *bastagi*. A bandage for a wound, عصابت زخم *isābati zakhm*. A bandage for a broken bone, اسدخوان *asdikhwan*, بند *ustukhān-band*, نیام *niyām*. A bandage for trussing a woman's breast, سماخچہ *samākhcha*.

BANDIT, *n.* قاطع الطريق *rah zan*, رهزن *kāltut tarik*. Banditti, طایفہ دربان *tāifai duzdān*, راهزنان *rah zunān*.

BANDROL, *n.* علم رایت *rāyat*, رایت *alum*.

BANDY *n.* خم *kaj*, خم *hham*.

BANDY, *vt.* (words) رد بدل کردن *radd badal-k.*

BANDY-LEGGED, *a.* عاجلج *asallaj*.

BANE, *n.* (poison) زهر *zahr*, سم *samm* — (ruin) خراب *kharāb*, تباہ *tabāh*.

BANEFUL, *a.* (poisonous) زهر ناک *zahr-nāk*, سم آلود *samm ālūd* — (destructive) مہلک *muhlik*, رمداد *rimdad*.

BANG, *n.* لطمہ *latma*, ضرب *carb*.

BANG, *vt.* کوفتن *karb-k.*, ضرب کردن *kūftan*.

BANISH, *vt.* راندن *badar-k.*, بدر کردن *rāndan*, اخراج بلد کردن *ikhrāji-lalud-k.*, جلائی وطن کردن *jalāi watan-k.* To be banished, رانده شدن *rānda-sh.*, جلائی وطن کردن *jalāi watan-k.*

BANISHED, *p. a.* رانده *rānda*, خارج *khārij*.

BANISHER, *n.* بغی بلد کننده *nafīyi balad kunānda*.

BANISHMENT, *n.* طرد *tarad*, جلا *jalā*, اخراج بلد *ikhrāji-balad*.

BANK, *n.* 1 (bench) کرسی *kursi*, نشیمن *nashīman*. 2 (ridge of earth) تودہ *toda*, رو *rabw*. 3 (shoal) پشتہ *pushta*. 4 (side of a river or lake) کنارہ *kanāra*, لب دریا *labi-daryā*, ساحل *sāhil*. 5 (place where money

is deposited) خانہ صراف *sarrāf khāna*. 6 (a banking company) صرافان *sarrāfān*. A bank-bill or a bill of exchange, ہندوی خط صراف *hatti sarrāf*, ہندوی *hundī*.

BANK, *vt. or i.* (inclose with banks) بندرود ساختن *bandurūgh-s* — (put money in a bank) نقد در صراف خانہ *nakd dar sarrāf khāna-n.*

BANKER, *n.* صیوف *sarrāf*, صراف *sayraf*, زر شناس *kistār*, قسطار *zur shanās*, نقد *nakkād*. A banker's counter, دستگاہ *dast-gāh*.

BANKRUPT, *n.* نادار *nādār*, مفلس *muflis*, منفل *mutlif*.

BANKRUPT, *a.* بی نوا *muflis*, مفلس *binawā*. To become bankrupt, انالاس *iflās-sh*. To make bankrupt, مفلس کردن *muflis-k.*

BANKRUPTCY, *n.* ناداری *nādārī*, شکستہ حال *shikusta hāl*, انالاس *iflās*, پردشانی *parīshānī*.

BANNER, *n.* علم *nishān*, نشان *alam*, رایت *rāyat*, لوا *lawā*.

BANQUET, *n.* میهمانی *ziyāfat*, ضیافت *mihmānī*, مزہ بازی *mezbanī*, مزہ *bazm*. A marriage banquet, میهمانی عروس *mihmānī-i ārūs*. A royal banquet, مجلس پادشاہانہ *majlisi pādshāhāna*, شیلان *shīlān*. A banqueting house, میهمانسر *ziyāfat gāh*, ضیافت گاہ *mihmān sarā*. To give a banquet, میهمانی دادن *mihmānī-d.*

BANQUET, *vt.* عیش و عشرت کردن *āish u āshrat-k.*

BANTER, *n.* مزہ *mazh*, خندہ *khanda*, تسخر *taskhar*.

BANTER, *vt.* مزہ کردن *mazh-k.* استہزا *istihzā-n.* خندیدن *khandidan*.

BANTLING, *n.* (little child) بچه *bahe*,
بسرک *pisarak*.

BANYAN, *n.* (tree) درخت بنف *dirikhti*
banan.

BAPTISM, *n.* معمودنة *ma'mudīyat*,
صبغ *sibgh*, تعمید *taamīd*.

BAPTISMAL, *a.* معمودنی *ma'mūdi-*
yati صبغت پیوند *sibghat'paywan'*

BAPTIST, *n.* معمد *mudmīl*.—(the
person baptised) معمودانی *māmūdā-*
nīy. St. John the Baptist, یحیی
yahiyā

BAPTIZE, *vt.* تعمید کردن *taamīd-k*,
صبغ کردن *sibgh k*, شستن *shustan*
To be baptized, تعمید شدن *tāmūl-*
sh, منصبغ بودن *munsabigh-b*.

BAR, *n.* (of a door) دیریسرد *tīri-pasi-*
dar, زرفین *zurfin*, شیر *shih tīr*.
—(obstacle) مانع *mand*, مانع *mānd*,
تعرض *taadrūz*.—(the place in court)
بارگاه *bārgāh*.

BAR, *vt.* (a door) سد باب نمودن *sāldi*
bāb-n, نقل کردن *tabūful-k*.—(obs-
truct) مانع کردن *mānt-k*, سد کردن
sāld-k.

BARB, *n.* (a horse) اسب مغربی *aspi-*
maghrībī.—(of an arrow) خارنیر
khari-tīr.—(of a book) خارچنگل
khāri-changhul.

BARBARIAN, *n.* (foreigner) اعجمی
adjamī, غریب *gharīb*.—(cruel man)
روستا *mardi zālīm*.—(rustic) زاده
rūstā-zāda. Barbarians, رباب
rikābi'l mazāwid.

BARBARISM, *n.* (in speech) غلط
ghalat, عجمت *ajmat*.—(ignorance)
نادانی *nā'lānī*, جهالت *jahālūt*. Gross
barbarism, جهل مرکب *jehali-murak-*
kub. Notorious barbarism, مشهور غلط
ghalutī mashhūr.

BARBARITY, *n.* ظلم *zulm*, بی مروتی
bī muruwatī.

BARBAROUS, *a.* (language) اعجم
ajam, عروا *āwrā*, وحشی *wahshī*.—
(ignorant, rude) نادان *nādān*, بی ادب
bī adab.—(cruel) بی رحم *bī rahm*,
ظالم *zālīm*.—(foreign) غریب *gharīb*.

BARBAROUSLY, *ad.* (speaking) ناغلط
bā ghalat, طعنا *tabahan*, اجذب
ajnah.—(rudely) بی ادبانه *bī adabāna*.
—(cruelly) ظالمانه *zālīmāna*.

BARBARY, *n p.* (in Africa) بربره
barbariya

BARBED, *a* ریشدار *rishdār*, خاردار
khārdār. A barbed arrow, تیرخاردار
tīri-khārdār. A barbed book, چنگل
خاردار *changuli-khārdār*

BARBER, *n* مو تراش *hajjām*, حجام
mu tārāsh, سرتراش *sar tārāsh*, دلاک
dallāk, مزین *muzayyin*.

BARBERRY, *n.* زرشک *zirisik*, بربری
barburī.

BARD, *n.* شاعر *shāir*.

BARE, *a.* 1 (naked) برهنه *barahna*,
عریان *āryān*. 2. (without covering)
ناپوشیده *nāposhīda*. 3. (destitute)
بی کس *bīkas*. 4. (exposed). معروض
maadrūz.

BARE, *vt.* برهنه کردن *barahna-k*, اعلاص
ساختن *imlās-s*.

BAREFACED, *a.* (impudent) شوخ چشم
shūkh chashm, گستاخ *gustākh*.—(un-
masked) روی باز *ruyū āz*, آشکار *āsikār*.

BAREFACEDLY, *ad.* (openly) پیدای
payda, آشکاره *āshkāra*.—(shamelessly)
بی شرمانه *bī sharmāna*.

BAREFACEDNESS, *n.* جسارت *jasārat*,
بی شرمی *bī sharmī*.

BAREFOOT, *a.* محف *muhfi*, پای
برهنه *barahna pāi*.

BAREHEADED, *a.* سر برهنه *barahna sar*, سروا *sarwā*, سر عربان *ūryāni-sar*.

BARELY, *ad.* فقیرانه *barahnāna*, فقیران *fakīrāna*.—(only) مجرد *mujarrad*, فقط *fakt*.

BARENESS, *n.* برهنگی *barahnagi*, فقری *fakīrī*, لاغری *lāghirī*.

BARGAIN, *n.* 1. (agreement) وعده *wa'da*, قرار *karār*, قول *kaul*. 2. (stipulation) معاهده *mu'ahadat*. 3. (a purchase) خریدگی *kharīdagī*. 4. (a gainful transaction) کمبها *kambahā*.

BARGAIN, *vi.* عهد بazar کردن *bāzār-k.*, عهد *ahd*-*n.* شرط ساختن *shart-s.* *kharīd farūkh-k.* خرید فروخت کردن.

To strike a bargain, عهد بستن *ahd-b.*

BARGE, *n.* کشتی *kishti*, سفینه *safina*, زورق *zaurak*.

BARGE-MAN, *n.* نوتی *mallāh*, ملّاح *nūtiy*.

BARK, *n.* (of a tree) پوست درخت *postī-dīrahkt*, کشرت *kishrat*.—(boat) سفینه *safina*.

BARK, *vt.* or *i.* (peel) پوست کندن *post-k.* To bark (as a dog) علف علف کردن *df df-k.*, لاندان *lāndan*.

BARKING, *n.* (stripping) کشر کردن *kishr-k.*—(as a dog), صوت الكلب *sawtu'l kalb*.

BARLEY, *n.* جو *jaw*, شعیر *shāir*. A barley bread, نان جون *nānī-jawīn*.

Barley corn, جوی *shāirāt*.

Barley sugar, آب دندان *ābdandān*.

Barley water, جو آب *jaw āb*.

BARN, *n.* انبار *ambār*, مخزن *makhzan*.

BARON, *n.* بگزاده *beg-zāda*, زعیّم *zaim*, میرزا *mīrzā*.

BARRACK, *n.* خانه سپاهی *khāna-sipāhī*, سر باز خانه *sarbāz khāna*.

BARREL, *n.* برمیل *barmīl*, دن *dann*, خمره *jarra*. A barrel of wine, خمره *khamra*, جرّه شراب *jarrai-sharāb*.—(cylinder) اسطوانه *ustuwāna*. Barrel of a gun, لوله *lola*.

BARREL, *vt.* در برمیل نهادن

BARREN, *a.* عقیم *akīm*, بی بی *bi bar*, ویران *wairāna*. A barren woman, سترون *suturwan*, زن عقیم *sani dktma*. A barren season, سال قحط *sālī kaht*. Barren ground, شور بوم *shūri būm*. Partly barren and partly fruitful, بقعه *bakā*,—(dull) بیوده *bīhūda*, احمق *ahmak*.

BARRENNESS, *n.* سترونی *suturwanī*, عقم *akam*, بی حاصلی *bīhāsīlī*. Barrenness of a woman, عقرا لمرات *akr al mar'at*.

BARRICADE, *n.* سد *sadd*, چنبد *chumba*.

BARRICADE, *vt.* مقبض کردن *mīhbas-k.*, محافظت *muhārasat-k.*, محارست کردن *muhāfizat-n.*

BARRIER, *n.* سد در بند *dar band*, سد *sadd*, حدود *hadūd*.

BARRISTER, *n.* وکیل *wakīl*.

BARROW, *n.* عراه کرجک *drābi-kūchak*.

BARTER, *n.* معاوضه *mu'awaza*, مبادل *mubādala*, تجارت *tijārat*.

BARTER, *vt.* معاوضه کردن *mu'awazat-k.*, تجارت کردن *mubādala-k.*, مبادل کردن *tijārat-k.*

BASE, *a.* (mean) پائین *pāyīn*, کمین *lamīn*, دون *dūn*, فرومایه *farūmāya*, حقیر *hakīr*, سفله *sifla*, Base-born, حرامزاده *harām zāda*. Base money, قلب *kalb*. Base-minded, فرومایه *farūmāya*, دون همت *dūn himmat*.

BASE, *n.* (bottom) بنیاد *pāya*, بنیاد *bun-yād*. The base in music, بم *bamm*.

The base of a column, پایه ستون *pāyai satūn*.
BASE, *vt.* بنا ساختن *hakir-k.*, حقیر کردن *fanā-s*.
BASELY, *ad.* نامردانه *hakirāna*, ناهردانه *nā mardāna*,
BASENESS, *n.* نامردی *hakarat*, حقارت *nā mardī*, بد دلی *bad dilit*, مذلت *mazallut*, دونی *dūnī*.
BASHFUL, *a.* شرمنده *sharmanda*, شرمسار *sharmsār*, خجیل *khajil*. To be bashful, شرم داشتن *sharm-d.*, شرمیدن *sharmidan*, خجیل شدن *khajil-sh*.
BASHFULLY, *ad.* باشرم *bā sharm*, باشرمی *khajilāna*.
BASHFULNESS, *n.* شرمندگی *sharman-dagi*, شرمساری *sharm sārī*, خجالت *khijālat*, عار *ār*.
BASIL, *n.* (sweet herb) ریحان *rayhān*, ناز نوبی *nāz-būy*.
BASILIC, *n.* 1. (palace) سرای *sarāya*, پادشاهی *sarāya pādshāhī*. 2. (church) جامع *jāmi*. 3. (court of justice) درگاه *dargāh*, بازگاه *bārgāh*.
BASILISK, *n.* (serpent) افعی *afai*.
BASIN, *n.* لگن *lagan*, تاش *tasht*.—(of a river) میجر *majra*.
BASIS, *n.* پایه *pāya*, اساس *asās*, بن *bun*, بنیاد *bunyād*.
BASK, *vt.* نهمیدن *zakyān-n*.
BASKET, *n.* سبد *sabad*, زنبیل *zambil*, سبد *sapad*, کندو خانه *kandū-khāna*. A basket-maker, سببافی *salla-bāf*, سبدگر *sapad-gar*. A basket-bearer, سبددار *sapad dār*.
BASON, *n.* تاس *tās*, تاست *tast*, لگن *lagan*. A table-bason, تاش خوان *tasht-khān*. A wash-hand bason, تاش دست *dast-shūy*. A bason-maker, تاشگر *tāshgar*, تاسس *tāsās*.

The art of bason making, طساست *tisāsut*. The bason of a fountain, حوض *hawz*, بازن *bāzān*. An earthen bason, کاسه سفالین *kāsai sifālīn*. The bason or scale of a balance, ترازو *tāsi tarāzū*.
BASS, *n.* (in music) بم *bamm*, A bass-viol, رباب *rubāb*. A bass voice, string or sound, بم *abamm*.
BASTARD, *a.* (spurious) حرامزاده *harām-zāda*, دای *day*, خشوک *khashūk*.
BASTARDY, *n.* حرامزادگی *harām-zādagi*.
BASTE, *vt.* (beat) زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*.—(stitch) مال کردن *mall-k.*, دوختن *dukhtan*.
BASTINADO, *n.* ضرب شلاق *zarbi-shalāk*.
BASTINADO, *vt.* ضرب شلاق کردن *zarbi-shalāk-k.*, تازیانه دادن *tāzyāna-d*.
BASTION, *n.* برج *burj* (*pl.* بروج).
BAT, *n.* (animal) شپره *shappara*, خفاش *khuffāsh*, ووط *watwāt*.—(a club) چوب *chub*, لخت *lahkt*, کدین *kudīn*, چمان *chumāk*.
BATCH, *n.* دسته *dasta*.
BATE, *vt.* کم کردن *kam-k.*, کاستن *kāstan*.
BATH, *n.* (hot) تابخانه *tāb-khāna*, گرمابه *garmāba*, گرمابه *garmāwa*.—(hot or cold) حمام *hammām* (*pl.* حمامات), غسلخانه *ghusul-khāna*. The keeper of a bath, حمامی *hammāmī*, گرمابان *garmābān*.
BATHE, *vt.* شستن *ghusul-k.*, غسل کردن *shustan*.
BATON, *n.* چوب *chub*, عصا *asā*, سردست *sar dasta*.
BATTALION, *n.* E. پلتن *paltan*, پیراق

- bayāḥ*. The colonel or commander of a battalion, کرنل *karnel*
- BATTEN, *vt.* (make fat) فرم نمودن *farba-n.*, (to become fat) چربی کشدن *(harbi-g., parwarda-sh.*
- BATTER, *vt* دق *salik-k.*, دق *dalk-k.* To batter down, بار روی زمین اداخدن *bar rui zamīn-a.*
- BATTER, *n.* (paste) عجین *ājīn.*
- BATTERY, *n.* مورچ *mūrcha*, مورچ *murcha tōpkhāna*, دمد *damdama.*
- BATTLE, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, نبرد *nabard*, رزم *razm*, پیکار *paykār*, حرب *harb (pl. حروب)*. A field of battle, میدان جنگ *maidāni-jang*, نبردگاه *nabard gāh*. A battle of two, a duel, وقعت الانین *wakīatul isnayn*. To give battle, جنگ کردن *jang-k.* To excite to battle, غولانیدن *golānīdan*. A sea battle, نزال البحر *kitālu'l bahr*. Battle array, صف آرای *saff ārāya*.
- BATTLE-AXE, *n.* تبر *tabar*, تور *tawar*, فأس *fā's.*
- BATTLEMENT, *n.* کنگره *kungura*, بارو *bārū*. The battlements of a castle, فصیل *fasili kildu.*
- BAWD, *n.* قرمساق *kurram sāk*, دلال *dallāl*. A female bawd, دلاله *dallāla.*
- BAWDY, *a.* زشت *fāhish* فاحش *fāhish* زشت *zisht.*
- BAWL, *vi.* بانگ زدن *nāra-z.*, نعره زدن *nāra-z.* بانگ زدن *bāng-z.*
- BAWL, *n.* آواز بلند *āwāzi buland*, نعره *nāra.*
- BAY, *a* (horse) کاهیت *kamayt*, سرخندیره *sukh-tira.*
- BAY, *n.* (of the sea) خلیج *khuluji daryā*, خور *khaur* — (laurel tree) دهمست *dahmast*, رند *rand.*
- BAY, *vi.* (bark) نجح کردن *nalh-k.* To hold at bay, بغاوت داشتن *batafā-wat-d.* To be kept at bay, بغاوت با داشته شدن *bā tafāwat dāshta-sh.*
- BAYONET, *n.* سنگین *sungīn.*
- BAY-WINDOW, *n.* شاه نشین *shāh-nishīn.*
- BAZAAR, *n.* بازار *bāzār.*
- BE, *vi.* شدن *shudan*, بودن *būdan*, هستن *hashtan*, باشیدن *bāshīdan*. To cause to be, دانی *hastī-d.* Not to be, نابدود شدن *nābūd-sh.* Let it be, باد *bād*, باش *bāsh*, بادا *bādā*. Let it be as it may, بادا *harche bādā bād.*
- BEACH, *n.* کنار دریا *kanārai daryā*, ساحل *sāhil (pl. سواحل)* *labi daryā.*
- BEACH, *vt.* برکنار دریا *bar kanāri daryā-d.*
- BEACON, *n.* علامت *ālāmat*, منارت *manārat*. A beacon on a hill, منارت *manārat bar kuh*. A beacon in the sea, نشان در دریا *nishān dar daryā.*
- BEAD, *n.* دانه *dāna*, مهره *mukhra*, مورش *mūrish*.—(a rosary) تشبیه *tashbīh.*
- BEADLE, *n.* سرهنگ *sarkhang*, محضر *mukhzi*, شرطی *shurati.*
- BEAGLE, *n.* صیود *sayūd.*
- BEAK, *n.* منقار *minkār*, نوک *nōk*
- BEAKED, *a.* منقاردار *minkār dār*, نوکدار *nōkdār*
- BEAM, *n.* تیر *tir*, شتیر *shah tir*, جابر *jāiz*. The main beam of a house, سهم *sahm*. A transverse beam, پالاری *pālārī*. Roof beam, پالار خانه *pālār khāna*. The beam of a balance, چوب ترازو *chūbi-tarāzu.*

The main beam of a water-mill, ناوسار *nāwsār*. 2 A beam of ray or light, پرتو *partau*, شعله *shāla*. Sun-beams, دیغ شمس *shiāi-āftāb*. teghi-shams.

BEAM, *vt.* پرتو انداختن *partau-a.*, درخشیدن *darakhshidun*.

BEAMY, *a.* پرتو انداز *partau andāz*, شعله دار *shāla-dār*

BEAN, *n.* نقلت *bāki'ā*, باقله *baklat*.

A French bean, زین لوبیا *zinn lūbiyā*.

A bean-shell, بشرت باقله *k. shratī baklat*. A vendor of beans, باقله انداز *bākillāntiy*.

BEAR, *vt. or i.* برداشتن *bardāshstan*,

بردن *burdan*, حامل شدن *hāmīl-sh.*

صبر نمودن (suffer) *humal-b* حمل بردن

sabr-n., تحمل داشتن *takmmul-d.*

To bear indignantly, دینخور شدن

bihuzūr-sh. To bear a repulse, محروم

mahrūm-m. To bear a loss, ماندن

ziyān-k., ضرر یافتن *zarar-y*,

خسارت نمودن *khāsārat-n.* To bear

away, دفع و رفع کردن *dafū wu rafū-k.*,

سلاح ستاندن *silālan*. To bear arms,

زادن *silāh-d.* To bear a child,

تولید کردن *zādan*, تولد کردن *tawlid-k.* To bear

fruit, میوه نمودن *mewa-n.*, حمل

گذاشتن *hamal-g.* To bear an office,

جاء داشتن *mansab-d.*, منصب داشتن

jāh-d. To bear the expense, خرج

kharch-n. To bear company,

رفیق شدن *ham rāhī-k.*, همراهی کردن

rafīk-sh. To bear date, تاریخ داشتن

tārīkh-d. To bear down, بر باد کردن

barbād-k., ظلم نمودن *zulm-n.* To bear

down in argument, الزام کردن *alzām-*

k. To bear a grudge, کین گرفتن *kīn-g.*

To bear in mind, ذکر ساختن *zīkr s.*

داد داشتن *yād-d.* To bear for a

harbour, سر جهاز بسمت مدخل کردن

sari jshāz ba sumti manzūl-k. To

bear a price دادن گران *gi'ān buhā-b.*

To bear with, رخصت نمودن *ruhshat-*

n. To bear an affection, محبت داشتن

mahabbat-d., عاشق شدن *āshik-sh.*

To bear, or stand off, وا ماندن *wā-m.*,

واپس رفتن *wāpas-r.* To bear or lean

upon, اعتماد ساختن *ttimād-s.* To

bear rule or sway, سلطنت کردن *sal-*

tanat-k., حکم نمودن *hukm-n.* To bear

a resemblance, مانند شدن *mānistān.* To

bear up against, مقاومت کردن *muhā-*

womat-k., مخالفت کردن *mukhālīfat-*

k. To bear patiently, صبر داشتن

sabr-d. To bear witness, شهادت کردن

shahādat-k., شاهد شدن *shuhūd-sh.* To

bear out, حراست کردن *hirāsāt-k.*

حفظ نمودن *hafs-n.*

BEAR, *n.* دب *dubb*, خرس *khirs*,

هجرس *hijris*. The constellation of

the Greater Bear, دب ابر *dubbi*

akbar, هفت و رنگ مهند *haft warangi*

mihīn. The lesser Bear, دب اسعر

dubbi asghar, هفت و رنگ کهن

haft warangi kihīn.

BEARD, *n.* ریش *rīsh*, لحيه *lihyat*.

The beard and mustachios, محاسن

mahāsīn. Having a large beard,

مکنف *zu hillawf mukannaf*.

Having a thin beard, کوسه *kosa*. A grey-

beard سفید ریش *rīsh-afed*. (Asse's-

beard) The plant maiden's hair,

لحيه التيس *lihyat ul himār*. Having

the beard of a goat, لحيه التيس

lihyatut-tays.

BEARD, *vt.* ریش گرفتن *rīsh-g.*

BEARDED, *a.* ریش دار *rīsh-dār*, صاحب

خوشه دار *sāhibi rīsh*, —(corn) خوشه دار

khosha dār.

BEARDLESS, *n.* بی ریش *bi rish*, امرد *amrad*.

BEARER, *n.* (porter) بار بردار *bār bar-dār*, حامل *hamāl*. The bearer of a letter, ناصد *kāsid*, آور *nāma āwar*. The bearer of the royal commands, دارنده فرمان عالیشان *dāran-dai farmāni ālishān*. The bearer of presents, حامل و رفت *hāmili wara-kut*. A bearer at funerals, مردگان *murdagāni bār kash*. A standard-bearer, علم بردار *alam-bardār*.

BEARING, *n.* باربرداری *bār bardārī*, بارکشی *bārkhāshī*.—(situation of one place in respect to another), وضع *mu'awad*, وضعت *wazdt*.—(suffering) *subūr*, بدبار *burd bār*.—(behaviour) وضع *wazd*.

BEAST, *n.* حیوان *haywān* (*pl.* حیوانات), چاربا *bahimat* (*pl.* بهایم), چارپا *chārpā*, جانور *jānwār*, سبوح *sutūr*. A wild beast, وحشی *wahshī*, سبع *sabī*. A beast (brutal man) اهلر نعدی *ahli tadī*.

BEASTLINESS, *n.* حیوانیت *haywā-nīyat*, وحشت *wahshat*—(lewdness) فاحش *fahsh*, شهوت *shuhwat*.—(nastiness) نجاست *najāsat*.

BEASTLY, *ad.* حیوان خصلت *haywān khashlat*, وحشی *wahshī*.—(lascivious) فاحش *fāhish*.—(nasty) نجس *najis* غلیظ *ghalīz*.

BEAT, *vt.* 1. (strike) زدن *zadan*, ضرب کردن *zarb-k*, کوفتن *kūftan*. To be beaten, زده شدن *zada-sh*.—(overcome) غالب شدن *fath-k*, غلبیدن *ghālīb-sh*. To beat (as the pulse) رگ حرکت نمودن *rag harakat-n*. To beat or dash against, مصادمت کردن *musadamat-k*.

To beat to arms, *harabī-z*. To beat on an anvil, برسدان کوفتن *bar sandān-k*. To beat back, باز داشتن *bāz-d*, رفع کردن *raft-k*. To beat the breast, سین زدن *sina-z*. To beat a drum, دبداب زدن *dabdāb-z*. To beat down, خراب ساختن *hadm-k*, خراب کردن *kharāb-s*. To beat down a price, قیمت کوس کردن *kīmat kaws-k*. To beat the hoof, پیاده رفتن *piyāda-r*. To beat up (attack suddenly), هجوم آوردن *hujūm-ā*. To beat up (as hunters for game), خشکامار کردن *khushkāmār-k*. To beat (mix ingredients) آمیختن *āmīkhtan*, سرشتن *sarishtan*.—(to throb) وجف کردن *wajf-k*, بر جستن *bar jastan*.

BEAT, *n.* ضرب *zarb*. A beat of the pulse, پنبوش *panyūsh*, نبض *nabz*, خج خج *khakh khakh*. Beat of drum, آواز تبل *āwāzi tabl*.

BEATEN, *a.* زده *zada*, ضرب کرده شده *zarb karda shuda*. A beaten path, ذل الطریق *zillu't tarīk*.

BEATER, *n.* زننده *zananda*, ضرب کننده *zarb-kunanda*. A gold beater, زر ساي *zar-sāy*, تنگ زن *tanka zan*.

BEATING, *n.* ضرب کنان *zarb kunān*, زنان *zanān*.

BEATIFIC, *a.* مبارک *mubārak*, سعادت مند *saādatmand*.

BEATIFICALLY, *ad.* باسعادت *bā saā-dat*, مبارکانه *mubārakāna*.

BEATIFICATION, *n.* دولتمندی *daul-atmandī*.

BEATIFY, *vt.* مسعود کردن *masūd-k*.

BEATITUDE, *n.* سعادت *saādat*, دولت *daulat*.

BEAU, *n.* مرد نازنین *mardi nāznīn*.

BEAUTEOUS, } *a.* خوب صورت *khūb*
 BEAUTIFUL, } *sūrāt*, حسین *hasīn*,
 جميل *jamil*, صاحب جمال *sāhibi*
jamāl, نیک منظر *neḡ*
manzar, رعنا *radnā*.

BEAUTIFULLY, *ad.* با جمال *bā jamāl*,
 جميلانه *jamilāna*, در حسن حال
dar husn hāl.

BEAUTIFY, *vt.* زیباستن *payrāstan*.

BEAUTY, *n.* خوب صورتی *husn*, نکات
khūb sūrati, جمال *jamāl*, نزاکت
nazākat, رونق *raunak*, زیبائی *zibāiy*,
 فروغ *farūgh*.—(lovely woman) زن
 زیبا *zani khubsūrāt*, صنم *sanam*,
 دل آرام *dīl ārām*, دلدار *dīldār*. Incom-
 parable beauty, بی نظیر *husni bi*
nāzīr. A miracle of beauty, عجا *āzabā*.

BEAVER, *n.* سگ آبی *sagābi*, سگ آب
sagī āb.

BECALM, *vt.* ساکن کردن *furū-k*, ساکن
sākin-k, تسکین نمودن *taskīn-n*.

BECAUSE, *conj.* بنابر *zīrāke*, بنابر
banābar, از برای *az barāya*.—(on this
 account) از این سبب *az īn sabab*,
 از این جهت *az barāya īn*, از این جهت
az īn jehāt, بنابرین *banābarīn*.—(on
 that account) از آن سبب *az ān sabab*,
 از آن جهت *az ān jehāt*.

BECK, *n.* اشاره *ishārat*, کرشمه *kirishma*.

BECK, } *vi.* اشاره کردن *ishārat-k*,

BECKON, } رمز نمودن *ramz-n*.

BECOME, *vi.* or *vt.* شدن لایق *lāyak-sh*,

مناسب شدن *shāyīstan*, مناسب
nāsīb-sh.—(to be or be made) گشتن
gashan, گردیدن *gardīdan*, شدن
shudan, بودن *būdan*.

BECOMING, *a.* لایق *munāsīb*, مناسب
lāyak, شایسته *shāyista*.

BECOMINGLY, *ad.* لایقانه *lāyahāna*,
 ادبانه *adabāna*, بانزاکت *bā nazākat*.

BED, *n.* خوابگاه *khāb gāh*, بستر *bistar*,
 فراش *farrāsh*, شبستان *shabistān*. The
 marriage bed, دست پیمان *dast pay-*
mān. A bed of state, سریر *sarīr*,
 مسند *masnad*. The bed of a river,
 رودخانه *rūd-khāna*, مجرای نهر *majrāyē*
nahr. To make a bed گستردن
farrāsh-g, مهت ساختن *mahd-s*. A
 bed-maker, گستر فراش *farrāsh-gustar*.
 A manufacturer of beds, نجاد *najjād*,
 همخواب *bistar gar*. A bed-fellow,
 همخواب رفتن *hamkhāba*. To go to bed,
 در بستر بودن *ba khāb-r*. To be in bed,
 در خواب شدن *dar*
khāb-sh. Lying on a bed, بستر نشین
bistar-nishīn. To be brought to bed,
 ولادت نمودن *tawlid-k*, تراید کردن
wilādat-n. Upon the bed of ease and
 pleasure, در بستر عیش و حضر *bar*
bistari īsh u huzūr. Bed-sheet, چادر
chādar, بستر پوش *palang-posh*.

BEDAUB *vt.* نگین کردن *ālūdan*,
nam-gīn-k.

BEDAZZLE, *vt.* چهر کردن *jahar-k*.

BED-CHAMBER, خوابخانه *khāb khāna*,
 سروفت *khalwat khāna*, خلوت خانه
sar-wakt.

BEDDING, *n.* خوابگاه *jāmai khāb*.

BEDREW, *vt.* تلخیص کردن *zholīdan*,
talsīk-k.

BEDIM, *vt.* کسف کردن *kasf-k*,
 تکسیف نمودن *takstīf-n*.

BEDLAM, *n.* دیوانه خانه *dīwāna khāna*.

BEDLAMITE, *n.* مرد دیوانه *mardī dī-*
wāna.

BEDRENCH, *vt.* از آب پر کردن *az āb*
pur-k.

BED-RIDDEN, *a.* بستری *bistarī*.

BEDROOM, *a.* خوابخانه *khāb-khāna*,
 خوابگاه *khāb-gāh*.

BEDROP, *vt.* چکیدن *chakidan.*

BEDSTEAD, *n.* چارپایه *palang*, چارپایه *chār pāya.*

BED-TIME, *n.* ساعت خواب *sālti khāb*, وقت هجوع *wakti hujūd.*

BEE, *n.* زنبور *zumbūr*, مگس شهد *magasi shahad*, مگس انگبین *magasi angubīn*, زنبور عسل *zumbūri āsal*. A bee-hive, کندو *kandū khāna*. A black bee, زنبوره *zumbūra*. Bees-wax, موم *mom*, شمع عسل *shamaṭ āsal*. The king (or queen bee) جمل *jahl*. A bee's sting, نیش *ntsh*, ناک *nāwak*. A swarm of bees, جمع زنبور عسل *jamaḍ zumburi āsal*. A gad-bee, نمرت *nūdrat*—The bee-eater, (a bird) کاسکینه *kāshīna*, زنبوردار *khōl*. A bee-master, زنبوردار *khōl*.

BEEF, *n.* گوشت گاو *gāvgusht*, گوشت گاو *gushti-gāu*, گوشت گاو *lahmi gāu*. Beef-eater, گوشت خوره *gusht khura*.

BEER, *n.* بوزه *boza*, جعد *jidd*.

BEET, *n.* (root) سلق *salk*, بازو *pāzhū*.

BEETLE, *n.* (insect) زنبور سیاه *zumburi siyā*, جمل *jahl*, خورده *khūzila*.—(a mallet) میخ چوب *mekh chōb*. A paver's beetle, میطدات *mīṭadāt*. A fuller's beetle, چنب *chamba*. A bleacher's beetle, کدین *kudīn*.

BEFALL, *vt.* نازل شدن *wāhī-sh*, نازل شدن *nāzil-sh*, ظهور آمدن *bazākūr-ā*, عروض کردن *ārūz-k*.

BEFIT, *vt.* مناسب شدن *munāsib-sh*, شایسته *shāyistan*, لایق شدن *lāyāk-sh*, واجب بودن *wājīb-b*.

BFFITTING, *a.* لایق *lāyāk*, مناسب *munāsib*, واجب *wājīb*.

BEFOOL, *vt.* vide DECEIVE.

BEFORE, *prep.* پیش *pesh*, پیشتر *pesh-*

tar, اولاً *awwalan*, قبل *kabl*, سابق *sābik*. To be before or opposite, روبرو *rubarū-sh*, مقابل شدن *mukābil-sh*. Before this, پیش از این *pesh az in*. Before that, پیش از آن *pesh az ān*, پیش از آنکه *pesh az ānke*. Before and after, پیش و پس *pas u pesh*. Right before, پیشا پیش *peshā pesh*. Before all things, قبل من *min kabl*, مقدماً *mukāddaman*. Before the time, پیش زمان *peshi-zamān*, قبل *kabalan*, قبل الزمان *lablaz zamān*. Before dawn, قبل الصبح *kabla's subh*. Before entering, قبل الدخول *kabla'd dukhūl*. Before the mark, قبل العدید *bi kubl'il āḍaf*. Before arrival, قبل وصول *kabli wusūl*. Before some people, قدام البعض *kuddāma'l baḍz*. Before God, عندالله *ind a'llāh*. Before you (in your presence) در حضور شما *dar huzūri-shumā*. Before him, پیش او *peshi u*. Before the eyes, پیش نظر *pesh nazir*. To come before, پیش آمدن *pesh-ā*. To bring before, پیش آوردن *pesh-ā*. To go before (precede) پیش رفتن *pesh-r*. As before, کما فی الاول *kamā fi'l awwal*. Before-mentioned, مزبور *mazbūr*, مذکور *mazhūr*, مشارالیه *mushār ilayhi*. Before all things (firstly) مقدماً *mukāddaman*. Before (sooner) زودتر *zūd tar*.—(superior) اعلى *dlā*, برتر *barīn*. Before time, سابق *sābik*, مقدم *mukāddam*.

BEFOREHAND, *ad.* اولاً *awwalan*, قبل *kabalan*.

BEFOUL, *vt.* ناپاک *ghaltiz-k*, ناپاک کردن *nāpāk-k*, آلودن *ālūdan*.

BEFRIEND, *vt.* vide AID.

BEFRINGE, *vt.* با طراز *bā terāz-p*, طرازیدن *terāzidan*.

BEG, *vt.* (entreat) درخواست کردن *dar-khāst-k.*, التماس نمودن *iltimās-n.*, گدای *khāstun*. To beg alms, گدایی کردن *gadāi-k.*, درپوزه کردن *daryūza-k.*

BEGET, *vt.* پیداکردن *paydā-k.*, زادن *zādan*, تولید کردن *tavlid-k.*—(produce) برآوردن *lar-ā.*, ظهور کردن *zahūr-k.* To begot esteem, اعتبار جلب کردن *attibār jalb-k.*

BEGGAR, *n.* گدا *gadā*, فقیر *fakīr*, سایل *sāil*, مغلس *muḡlis*, درویش *darvīsh*, فلندر *kalandar*. A beggar's wallet, توبره *tūbra*. A beggar in streets and markots, بازار, جارار کوچ و بازار *jarrāri leucha u bāzār*.

BEGGAR, *vt.* مغلس ساختن *muḡlis-s.*, حاجتمند کردن *fakīr-k.*, فقیر کردن *hājatmand-k.*

BEGGARLINESS, *n.* فقری *fakīri*.

BEGGARLY, *a.* گدایی *gadāi*, حاجتمند *hājatmand*, مسکین *miskīn*, تنگدست *tang dast*, خسته *khasta*.

BEGGARY, *n.* فقر *fakr*, بی‌نوازی *bī nawāi*, فقری *fakīri*, تنگدستی *tangdastī*, افلاس *iflās*.

BEGGING, درپوزدگری *daryūza giri*.

BEGIN, *vi.* آغاز کردن *āghāz-k.*, شروع کردن *shurū-k.*, ابتدا کردن *ibtidā-k.*, آغازیدن *āghāzidan*.

BEGINNER, *n.* شروع کننده *shurū-kunanda*.—(an inexperienced man) نوآموز *nuāmūz*, مرد بی‌تجربه *mard bi-tawūf*

BEGINNING, *n.* آغاز *āghāz*, ابتدا *ibtidā*, (اوایل *pl.*) *awwal*, شروع *shurū*, سر *sar*, دیباجه *dibācha*. In the beginning, در ابتدا *dar ibtidā*, فی‌الاول *fi'l-awwal*, فی‌قبل *fi kabl*. The beginning and the end, اول و آخر *awwal u ākhir*. From beginning to end, سرآسر *az awwal tā ākhir*, از اول تا آخر

sarāsar, از آغاز تا انجام *az āghāz tā anjām*.

BEGIRD, *vi.* احاطه کردن *bastan*, بستن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s.* To begird with a belt, با میانند بستن *bā miyānbānd-b.* Begirt with a sword, مسیف *musif*. A town begirt, حصار *hisār*.

BEGONE, *interj.* vide AVAUNT.

BEGOTTEN, *a.* زانیده *zāida*, مولود *mawlūd*.

BEGRIME, *vt.* تسويد کردن *taswid-k.*, سیاه فام ساختن *siya fām-s.*

BEGUILE, *vt.* فریب دادن *farīb-d.*, غدر *shifān*, فریفتن *farīftan*, ساختن *ghadr-s.*

BEGUN, *a.* آغاز شروع کرده *shurū kardū*, آغاز شده *āghāz kardā shuda*, مشروع *mashrū*.

BEHALF, *n.* واسطه *wāsata*, خاطر *khātir*, در حق تو *dar hakk tu*. In his own behalf, در حق خود *dar hakk khud*.—(for) برای *barāya*, بهی *bahar*.

BEHAVE, *vt.* (manage) عمل نمودن *āmal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.* To behave respectfully, ادب بجا آوردن *adab hajā-ā.* To behave elegantly, عمل نظرف نمودن *tazarruf-n.* To behave carelessly, شائیل شدن *ghāfil-sh.* To behave well, نیک کردار کردن *nek kindār k.*, نیکوکاری بجا آوردن *nek-ikārī bajā-ā.*

BEHAVIOUR, *n.* عمل حرکت *harakat*, آئین *āyīn*, طریق *tarik*, وضع *wazī*, آئین *āyīn*, سلوک *saiūk*. Good behaviour, مروت *adab*, آزر *āzaram*, مروت *muruwat*, لطف *lutf*. Bad behaviour, ادب ترک *tarki adab*.

BEHEAD, *vt.* گردن زدن *gardan-z.*,
سر صاف کردن *sar sāf-k.*

BEHEMOTH, *n.* برنقی *birnik.*

BEHEST, *n.* حکم *farmān*, فرمان *hukm*,
امر *amr.*

BEHIND, *prep. ad.* پس *pas*, در پس *dar pas*, بعد *badd*, من بعد *mim badd*, عقب *dar dīab*, من آخر *min ākhir*. To remain behind, پس ماندن *pas-m.* To go behind, در پس رفتن *dar pas-r.* To come behind, عقب آمدن *dīab-ā.* Behind the curtain, پس پرده *pasi parda.* Behind the wall, پس دیوار *pasi diwar.* Behind and before, پس و پیش *pas u pesh.*—(a little behind) فاستارک *fāstarak.*—(out of sight) غایب *ghāyib.*—(inferior) فروتر *farūtar*, کمتر *kamtar.* To be behind hand, مغلس و فقیر شدن *muflis u fakīr-sh.*

BEHOLD, *vt.* نگریستن *nigrīstan*, نگاه *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, متعالع شدن *mutālī-sh.* To behold attentively, ایمان نظر کردن *īmān nazar-k.* To be beheld, منظور شدن *manzūr-sh.*

BEHOLD, *interj.* اینک *īnak.* Behold me, اینکم *īnakam*, لایک *lubbayk.*

BEHOLDEN, *a.* احسانمند *ihsān manīd*, ممنون *mamnūn.*

BEHOLDER, *n.* ناظر *nāzir.*—(witness) متفرج *shāhid.*—(spectator) متفرج *mutafarrij.*

BEHOLDING, *p. a.* نگران *nigarān*, مشاهد *mushāhid.*

BEHOOF, *n.* نوا *nawā*, فایده *fāyada*, نفع *naḥd.*

BEHOOVE, *vt.* مناسب بودن *munāsib būdan*, شایستگی *lāyah-b.*, لایق بودن *shāyistan*, بایستی *bāyistan.* It

behooves, مناسب است *munāsib ast*, شاید *shāyad*, رواست *rauā ast.* It does not behoove, نالایق است *nā-lāyah ast*, نه شاید *na shāyad.*

BEING, *n.* (existence) هستی *hasti*, وجود *wujūd*,—(condition) حال *hāl*, شان *shān.*—(creature) مخلوق *makhluq.* Beings, خلائق *khalāyah*, آفریدگان *āfaridagān.*—Being (existing) شونده *shawanda*, موجود *marujūd.*

BELABOUR, *vt.* زدن *zidan*, دامن ضرب *zarb-d.*

BELAY, *vt.* vide BLOCK.

BELCH, *vt.* فراخیدن *farākhidan*, آروغ *ārūgh-k.*, آروغ دادن *ārūgh-d.*

BELCHING, *n.* آروغ *ārūgh.*

BELDAM, *n.* درد بیس *fīr zan*, درد بیس *durdubis.*

BELEAGUER, *vt.* vide BLOCKADE.

BELFRY, *n.* فانوس خانه *manārat*, فانوس *nākūs khāna.*

BELIE, *vt.* تقلید کردن (counterfeit) *taklīd-k.*, صورت معامله نمودن *sūrat muāmalā-n.*—(calumniate) بهتان *iftirā-k.* ساختن *buktān-s.*

BELIEF, *n.* (confidence) باور *bāwar*, اعتماد *aitimād.*—(in religious matters) ایمان *īmān*, مذهب *mazhab* دین *dīn.*

BELIEVABLE, *a.* لایق اعتبار *lāyah*, اعتبار *aittibār.*

BELIEVE, *vt.* اعتماد کردن *aitimād-k.*, باور کردن *bāwar-k.* *vi.* (imagine) اندیشیدن *andishidun*, پنداشتن *pindāshtan.*

BELIEVER, *n.* (one who credits) اعتماد کننده *aitimād-kunanda*,—(in religious matters) ایماندار *īmāndār*, دیندار *dīndār.* The believers, اسلام *islām*, مسلمین *muslimin.*

BELIKE, *ad.* شاید *shāyad*, مگر *magar*.

BELL, *n.* ناقوس *jaras* (pl. نواقیس *pl.*).

A small bell, زنگوله *zangūla*. Bells hung round the necks of cattle, &c., جلاجل *julājil*. To bear away the bell, ظفر گرفتن *zafar-g*. گوی بردن *gui-b*. Bell-fashioned ناقوس آسا *nākūs-āsā*.

BELLE, *n.* زن خوبصورت *khīrām*, خرام *zani khūb sūrat*.

BELLES-LETTRES, *n. pl.* علم و هنر *ilm u hunar*, فضل و علم *ilm u farl*, تادیب *tālib*.

BELLIGERENT, *n.* جنگی آور *jang āwar*, جنگی *jangī*, نبرد ساز *nabard sāz*, رزم کن *razm kun*.

BELLOW, *vi.* وهرهت زدن *wahwahāt-z*, نعره زدن *nadra-z*.

BELLOW, *n.* وهرهت *wahwahāt*, نعره *nadra*.

BELLOWS, *n. sing. and pl.* منفاخ *minfākh*, منفع *minfākh* (pl. منایخ *manāfikh*).

BELLY, *n.* شکم *shikam*, بطن *batn*, شکمبه *shikamba*, جوف *jawf* (pl. اجواف *ajwāf*). The lower belly, تهیکاه *tiht-gāh*, پای شکم *pāya shikam*. The belly-ache, پیچش *pechish*, درد شکم *dardi-shikam*, فولنج *kulanj*. Loosing the belly, شکم ران *shikam rān*, مسهل *mus hal*. Having a large belly, شکمدار *shikamdār*, مبطن *mubattan*. Big-bellied, حامله *hāmala*, باردار *bārdār*. A belly-band, میانبند *miyān band*. A belly full, سیری *sayri*, شبع *shabd*. Burst in the belly, بعیج *baij*, شکم شکسته *shikam shikasta*. A slave to his belly, an epicure, شکم بنده *shikam banda*, شکم پرست *shikam parast*. Empty-bellied, تهی شکم *tiht-shikam*.

BELLY, *vi.* (ont) بارز نمودن *bāriz-n*, ناف شدن *navf-sh*.

BELONG, *vi.* متعلق شدن *matadlik-sh*, انتساب کردن *intiāb-k*, بوسیدن *pay-wastan*, نسبت داشتن *nisbat-d*, منسوب بودن *mansūb-b*.

BELONGING, *n.* متعلق *mutadlik*, نسبت دار *nisbat-dār*, منسوب *mansūb*, مدفرع *mutafarrf*.

BELOVED, *a.* معشوق *mahbūb*, محبوب *mudshūb*.

BELOW, *prep. or ad.* زیر *zer*, فرو *farū*, فرود *farūd*, تحت *taht*,—(inferior) اسفل *asfal*, فروتر *farūtar*, پست *pasat*. —(unworthy) نالایی *nālāyuk*. Above and below, زیر و زبر *zer u zabar*, بالا و فرو *bālā u farūd*.

BELT, *n.* کمربند *kamar band*, میانبند *miyān band*.—(girdle) تنگ *tang*, برشک *barshak*. A sword-belt, بند دوال *bandi shamshir*, سیف *durvāli-sayf*.

BEMIRE, *vt.* در با گل آلودن *bā gil-ā*, در حل پلید کردن *dar wahl palid-k*.

BEMOAN, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k*, نالیدن *nālidan*, زاری کردن *zāri-k*, غم خوردن *gham-kh*.

BENCH, *n.* (tribunal) محکمه *mahakmat*, دیوانخانه *diwān khāna*, عدالت *ādālat*, محفل قضا *mahfuli kazā*,—(a seat) نشیمن *nisheman*, مصطبات *mistabat*.

BEND, *vt.* خم کردن *kham-k*, کج کردن *kaj-k*, پیچیدن *pechidan*.—(subdue) غالب شدن *ghālib-sh*. To bend or string a bow, کمان را زدن *kamānrā zih-k*. To bend the knee, زانو زدن *zānū-z*. To bend the brow, بر چین نمودن *pur chin-n*. To

bend one's endeavours, اقدام کردن *ikdām-k.*
BEND, *n.* خم *kham*, کجی *kaji*, پیچ *pech*. The bend of a river, منحنیه *mahnīyat*.
BENEATH, *prep.* or *ad.* زیر *zer*, فرو *farū*, شیب *sheb*.
BENEDICTION, *n.* نیايش *duā*, دعا *duā*, نیايش *nayāyish*, برکت *barakat*.
BENEFACCTION, *n.* بخشش *bahkshish*, کرم *karam*, احسان *ihlān*, کرامت *karāmat*, نعمت *nadmat*.
BENEFACCTOR, *n.* کریم *karīm*, نعم *nūm*, نیکوکار *neku kār*, ولی نعمت *walī nīmat*.
BENEFACRESS, *n.* ولایت النعم *walī-yatun nadm*, نیکوکار *zani neku kār*.
BENEFICE, *n.* vide **BENEFIT**.
BENEFICENCE, *n.* نیکوکاری *neku kārī*, خیر *khair*, فضیلت *fazilat*, خوبی *khūbi*, کرم *karam*, نعمت *nadmat*.
BENEFICENT, *a.* نیکوکار *neku kār*, منعم *sāhibi karam*, صاحب کرم *mundm*, کریم النفس *karīm un nafs*. Most beneficent, کریم الشان *karīmush-shān*. A beneficent prince, سلطان *sultān*, نفع رسان *sultāni nafā rasān*.
BENEFICENTLY, *ad.* کریمانه *karīmāna*.
BENEFICIAL, *a.* فایده مند *fayādu mand*, نافع *nafā*, سودمند *sūdmand*, مفید *mufed*, نفع *nāfi*.
BENEFICIALLY, *ad.* با نفع *bā nafā*, فایده مندانه *fāyada mandāna*.
BENEFIT, *n.* نفع *neku kārī*, نیکوکاری *nīmat*, احسان *ihlān*, انعام *inām*, نفع *nafā*, سود *sūd*, فایده *fāyada*.
BENEFIT, *vt.* (do good) نیکو کردن *neku-k.*, احسان *khair-k.*, خیر کردن *ihlān-k.*, بخشیدن *bahkshidan*, نافع شدن *manfād-t.*, منفعت ساختن

nāfi-sh.—(to gain advantage) اندفاع *intifād-k.*, مدافع شدن *muntafid-sh.*
BENEVOLENCE, *n.* خیرخواهی *khair khāhī*, خیراندیشی *khair andeshī*, نیکخواهی *neku-khāhī*, نیکوئی *nekuī*, شفقت *shafakat*, لطف *lutf*.
BENEVOLENT, *a.* خیر خواه *khair khāh*, نیک اندیش *neku-andesh*, صاحب کرامت *sāhibi muruwat*, مروت *karā mī*, منعم *mundm*.
BENEVOLENTLY, *ad.* از خیر خواهی *az khair khāhī*, با لطف *bā lutf*, لطفاً *lutfan wa karaman*.
BENGAL, *n.* پ. بنگال *bangāla*, جنت البلاد *jannat al bilād*.
BENIGHT, *vt.* تاریک شدن *shab-b.*, تاریک شدن *tārīk-sh.*
BENIGN, *a.* کریم النفس *karīm*, مکرّم *karimun nafs*, مکرم *mukarram*, خوش طبع *shafik*, شفیق *khush-tabd*, مهربان *mīhrbān*.
BENIGNANT, *a.* vide **KIND**.
BENIGNITY, *n.* مهربانی *shafakat*, شفقت *mīhrbānī*, لطف *lutf*, کرم *karām*, ملاطفت *mulātifat*.
BENIGNLY, *ad.* مشفقانه *bā lutf*, با لطف *mushfikāna*.
BENT, *n.* کج *kaj*, کژ *kazh*, خم *kham*, قصد *māyil*.—(of the mind) مایل *mayl*.—(addicted) مشغول *mashghūl*, منسوب *mansūb*.—(declivity) شیب *shīb*, حدور *hadūr*.
BENUMB, *vt.* بیوش *āfseurdan*, افسردن *bī-hūsh-n.*
BENZOIN, *n.* بارزد *bārzad*.
BEQUEATH, *vt.* وصیت کردن *wasyyat-k.*, هب کردن *hiba-k.*
BEQUEST, *n.* هب *hiba*, اندرز *andaraz*,

wasyyat. A bequest for pious uses, وقف *wakf*, تعهدیس *tahbis*.

BEREAVE, *vt.* بر داشتن *ba zūr-g.*, کردن محروم *mukrūm-k.*, برداشتن *bardāsh-tan*. To bereave of life, کشتن *kushtan*, قتل ساختن *katl-s*. To bereave of hope, نا امید کردن *nā umed-k*. To bereave of dignity, معزول نمودن *mudzūl-n*. To bereave of offspring, اهل بال کردن *ihbāl-k.*, متکمل ساختن *muttaka-k*. To bereave of a husband, موایم کردن *muayyim-k*.

BEREAVEMENT, *n.* vide Deprivation.

BERRY, *n.* دانه *dāna*, حب *habb* (*pl.* حبوب). A blackberry or mulberry, ترمش *tarmush*. Nightshade berries, حب اللہف *habbul lahf*. Myrtle berries, حب فطس *futs*. Turpentine berries, حب البطم *habbul butm*. Laurel-berries, حب الغار *habbul ghār*. The berries of grapes, دانه انگور *dānai angūr*.

BERRY, *vi.* دانه آوردن *dāna-ā*.

BERYL, *n.* برادی *bazādī*, زبرجد *zabarjad*.

BESCREEN, *vt.* پوشیدن *pūshīdan*, حفظ کردن *hafz-k.*

BESEECH, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, درخواست نمودن *arz-k.*, درخواست زیارت *dar khāst-n.*, نیازیدن *nayāzīdan*.

BESEECHING, *a.* نیازکار *nayāz kār*, نیاز ناز و نیاز *nāzu nayāz*, مبتهل *mubtahil*.

BESEEM, *vt.* مناسب روا بودن *ravā-b.*, مناسب شدن *munāsib-sh.*, شایستن *shāyēstan*, واجب شدن *wājib-sh.*, لایق بودن *lāyiq būdan*.

BESET, *vt.* شامل احاطه کردن *ahāta-k.*, شامل نمودن *shāmil-n.*

BESSETTING, *a.* مشمول *mashmūl*, محاط *muhāt*.

BESIDE, *prep.* نزدیک *nazīk*, قریب *karīb*, نزد *nazd*.

BESIDES, *ad.* (over and above) مگر

magar, جز *juz* بغیر *baghuyr*.— (more over) علاوه *ildāwa*. جز آن *juz ān*— (more than that) زیاده *ziyāda az ān*.

BESIEGE, *vt.* محاصره گرد کردن *girī-k.*, محاصره نمودن *muhāsira-k.*, احاطه نمودن *ahāti-n.*, گرداگرد کردن *girda gird-k.*

BESIEGED, *p. a.* محصور *muhāsir*, حصار کرده شده *hisār kūrda shuda*.

BESIEGER, *n.* محاصر *muhāsir*, حصار کننده *hisār kunāda*.

BESIEGING, *a.* محاصر *hisār*, محاصره نمودن *muhāsira*.

BESMEAR, *vt.* vide BEDAUB.

BESMOKE, *vt.* آلودن با دود *bā dūd-ā.*, دخن کردن *dukhnā-k.*

BESOM, *n.* خاک روب *jārūb*, جاروب *khāk rūb*. Besoms for granaries, چوب *chob* پاره *pāra*, محوکت *mahvakat*. A besom maker, جاروب گر *jārūb gar*.

BESOT, *vt.* مدھوش کردن *madhūsh-k.*, دیھوش کردن *sarhār-k.*, سرشار کردن *bi khūsh-k.* To be besotted with drinking, خمیر شدن *khimmīr-sh.*, مست بودن *must-b.*

BESPANGLE, *vt.* با صغیحه پیراستن *bā safīha-p.*, تانک افشاندن *tanka-a.*

BESPATTER, *vt.* گل افشاندن (with mud) *gil a.*, ترمط پاشیدن *bā suramīt-p.*— (slander) بختان ساختن *buhlān-s.*, افترا کردن *aftrā-k.*

BESPEAK, *vt.* حکم نمودن (order) *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.*— (address) گفتن *khilāb-k.*, خطاب کردن *guftan*.— (forebode) فال گفتن *fāl-g*— (betoken or show) اظهار کردن *izhār-k.*, نمودن *namūdan*.

BESPREAD, *vt.* گسترده کردن *gustardan*, فراش کردن *farrāsh-k.*

BESPRINKLE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshānīdan*.

BEST, a. Superl *بهترین* *bahṭarīn*,
 خودترین *khūb tarīn*, نیکترین *n ik arīn*,
 اشراف *ashraf*, احسن *ahsan*, افضل *afzal*,
 بسیار خوب *biṣṣār khūb*. The best of
 kings, شاهان *guzīlāi shāhān*.
 The best book, کتاب مستطاب *kitābi*
mustatāb. Of the best qualities or
 disposition, نیک اوصاف *nek auṣāf*.
 The best precepts, وصایای حسن *wa-ā-*
yāyi hasana. To have the best (to
 excel) غالب شدن *ghālīb sh*. To do
 the best, جد و جهد کردن *jūd u jihād-k*,
 اقدام و نقد *takayyud wa*
ikdām-d. Best of all, اولاً *awwalan*,
 بی نظیر *bī nazīr*.

BESTEAD, vt. vide ASSIST.

BESTIAL, a. حیوان سیرت *haywān*
sīrat, وحشی *wahshī*.

BESTIALITY, n. حیوانیت *haywānīyat*

BESTIR, vt. بذل همت *bazli*
himmat-z.

BESTOW, vt. دادن *dādan*, بخشیدن
bakhshīdan, عطا کردن *ātā-k*,
 صرف کردن *tnāyat-k*.—(expend)
sarf-k, بذل ساختن *bazl-s*.—(place)
niḥādan, نسکین کردن *tashkīn-k*.
 To bestow in marriage, عقد نکاح کردن
dkdī nikāh-k, ازدواج ساختن *azdawāj-s*.
 To bestow attention or endeavour,
 بذل همت کردن *bazli himmat-k*,
 بذل مقدور و سعی موفور دادن
mukdūr u saṣī mauṣūr-d.

BESTREW, vt. vide SCATTER.

BESTRIDE, vt. فوج سوار شدن *fujṣawār-sh*.

BET, n. شرط *shart*, سببی *sabk*, بحث
bahs, گرو *giraw*.

BET, vt. گرو بستن *shart-k*,
 گرو کشیدن *giraw-b*, (گرو کردن) *giraw-b*,
 گرو نهادن *murāḥana-n*,
 (گرو نهادن) *murāḥana-n*.

BETAKE, vt. نزدیک رفتن *nāzīk-r*,

نزدیک رسیدن *nāzīk-r*, To betake
 one's self to a thing, بذل سعی *bazli sayi*
 جامیل *jāmīl-d*. To betake
 one's self to arms, صلاح گرفتن *silāh-g*.
 To betake one's self for protection or
 flight, حمایت نیاز کردن *himāyat*
niyāz-k, گریختن *gurīkhtan*.

BETEL-NUT, n. فوفل *faufal*.—(leaf)
 تاندول *tāmbūl*.

BETHINK, vt. فکر نمودن *fikr-n*, اندیشه
 کردن *andīsha-k*.

BETIDE, vt. واقع شدن *wāqī-sh*. Woe
 betide thee! وای *wāi*.

BETIMES, ad. بر مهل *bar mahī*, بر وقت
bar wukt.—(soon) زود *zūd*, علی الفور
ālāl fuur.—(dawn) بامداد *bāmdād*,
 سحر *sahr*.

BETOKEN, vt. نمودن *namūdan*, اشارت
 کردن *ishkārāt-k*, آگاه ساختن *āgāh-s*.

BETRAY, vt. بردست دادن *bar dast-d*,
 خیانت نمودن *ghadr-k*, غدر کردن
khayānat-n, افشا کردن *ifshā-k*.

BETRAYER, n. غدر کننده *ghadr kunanda*,
 خائن *khāyin*.

BETROTH, vt. منسوب کردن *mansūb-k*,
 املاک ساختن *nāmzād-k*, نامزد کردن
imlāk-s, دست پیمان کردن
paymān-k.

BETROTHAL, n. vide ESPOUSALS.

BETTER, a. ad. بهتر *bahṭar*, خوبتر
khūbṭar, افضل *afzal*, اصلاح
aslah, نیکتر *nektar*.

BETTER, vt. بهتر کردن *bahṭar-k*,
 خوبتر *khūbṭar-n*.—(improve) ترقی
 نمودن *tarakkī-k*, استحکام ساختن
istihkām-s.—(surpass) غالب شدن
ghālīb-sh.

BETTOR, n. شرط کننده *shart kunanda*,
 گرو کننده *giraw kunanda*.

BETWEEN, pr. میان *miyān*, در میان

- darmiyān*, بین *bayn*, مابین *mā bayn*. Between themselves, درمیان یکدیگر *dar miyāni yak diyar*. Between equals, بین الاقران *buynā'l akrān*. To place between, درمیان نهادن *dar miyān-n*. To interpose between, توسط نمودن *tawassut-n*.
- BETWIXT, *pr.* vide BETWEEN.
- BEVEL, *n.* هنجاره *hunjāra*.
- BEVERAGE, *n.* شرب *sharbat*, شرب *shurb*, هنج *hanj*.
- BEVY, *n.* (company) فوج *fauj*, گروه *gurūh*.—(of birds) گنج *ganj*, طيور *tayūr*.
- BEWAIL, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*, زاریدن *zāridan*, گریه کردن *giriya-k.*, نالیدن *nālidan*.
- BEWARE, *vi.* پرهیزگشتن *parhižhtan*, حذر کردن *ijtināb-k.*, اجتناب کردن *hazar-k.*, آگاه بودن *āgāh-b.*, مطلع شدن *mutillī-sh.*
- BEWILDER, *vt.* سرگردان کردن *sargar-dān-k.*, پربشان *gumrah-s.*, همراه ساختن *parishān-n.*, آزارد بردن *azrah-b.*
- BEWITCH, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*, سحر کردن *sahr-k.*, انسون کردن *afsūn-k.*—(charm) نواختن *nawākhitan*.—(affect) ملایم کردن *mulāyām-k.*
- BEWRAY, *vt.* عذر کردن *āzr-k.*—(show) نمودن *namūdan*.
- BEYOND, *pr.ad.* (on the further side of) طرف *ān taraf*, عبور *ubūr*.—(before, farther) پیش *pesh*, پیشتر *peshtar*, گذشته *guzashta*. Beyond bounds, از حد گذشته *az hadd guzashta*. Beyond measure, فوق الحد *fauk alhadd*. Beyond the river, ماورالنهر *mā warā un nahr*. Beyond hope, بلا امید *bilā umed*, فوق المأمول *faukal māmūl*.
- BEZEL, *n.* نگین خاتم *nagīni khātim*.
- BIAS, *n.* عطف *dtf*, میل *mayl*.
- BIAS, *vt.* تافتن *mā'il-k.*, میل کردن *tāftan*, *mayl-k.* To be biassed, میل شدن *mā'il-sh.* To put one out of his bias, اضطراب کردن *iztirāb-k.*
- BIB, *n.* طفل دوشوان *doshvāni tīfl*.
- BIBBER, *n.* بکری *bukerty*, می پرست *mai parast*.
- BIBLE, *n.* توریت *tarvit*, کتاب مقدس *kitābi-mukaddas*. The Mahomedan bible, القرآن *al korān*.
- BIBULOUS, *a.* جاذب *jāzib*, کاغذ نشاف *kāghazi nashshāf*.
- BICIPITAL, *a.* دوسری *du sarī*, صاحب *sāhibi du sar*.
- BICKER, *vi.* غمزه کردن *ganaz-k.*, سندیز *sitiz-k.*
- BICORPORAL, *a.* اهل دو تن *ahli do tan*
- BID, *vt.* (order) فرمودن *farmūdan*, حکم *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.* To bid one go, اذهاب کردن *izhāb-k.* To bid one make haste, شتابانیدن *shitā-bānidan*.—(invite) دعوت کردن *da'wat-k.* To bid for, بیع نمودن *ba'i-n.*—(at a sale) سوام کردن *suwām-k.* To bid adieu, الوداع گفتن *al widā'ad-g.* To bid good day, سلام دادن *salām-d.*, خیرباد گفتن *khairbād-g.*
- BIDDER, *n.* خریدار *khairidār*, سوام کدنده *suwām kunanda*.
- BIDDING, *n.* فرمان *furman*, امر *amr*, فرمایش *farmāyish*.
- BIDE, *vt.* vide ENDURE.
- BIENNIAL, *a.* دو ساله *do sāla*, سننین *sanatūin*.
- BIER, *n.* جنازه *janāza*, تابوت *tābūt*.
- BIFARIOUS, *a.* دوتا *du tā*, مضاعف *muzādf*, دو قسم *du kism*.

BIFEROUS, *a.* هر سال دوبار مبروه دار *har sāl dū bār mewa dār.*

BIFORM, *a.* صاحب دو صورت *sāhibi du sūrat.*

BIFURCATED, *a.* دو شاخه *do shākha.*

BIG, *a.* بزرگ *kalān*, جسيم *jasīm*, بزرگ *buzurg*, عظيم *āzīm*. Big with child, حامله *hāmala*, باردار *bārdar*. Big with pride, مغرور *maghrūr* متکبر *mutakabbir*.

BIGAMIST, *n.* صاحب وسنى *wasnī*, صاحب دو عورت *sāhibi du dūrat.*

BIGAMY, *n.* دو عورت داری *du dūrat dārī.*

BIGLY, *ad.* بزرگی *bā kīr*.

BIGNESS, *n.* بزرگی *jasāmat*, حسامت *buzurgī*, تراخي *fas hat*, فسحت *farākhī*.

BIGOTED, *a.* متعصب *mutaḍṣīb*.

BIGOTRY, *n.* عبادت تعصب *taḍṣub*, وسوسه *waswasa*, باطل *ibādlati-bātil*, ایمان باطل *īmāni bātil*.

BILE, *n.* صغرا *safrā*, زهرا *zahra*.

BILGE, *vt.* غرق شدن *ghark-sh*.

BILINGUAL, *a.* صاحب دو زبان *sāhibi du zabān*.

BILIOUS, *a.* صفراوی *safrāwī*.

BILK, *vt.* vide CHEAT.

BILL, *n.* (of a bird) نوک *nōk*, منقار *mīnkār*.—2 (hatchet) داس *dās*, داس *dāsa*.—3 (an account) حساب *hisāb*.—4 (note of hand) دستاویز *daṣṭāwīz*.—5 (bond) تمسک *tamassuk*.—6 (assignment or order for the payment of money) تذخراه *tankhāh*. Bill of parcels or invoice, سیاه *siyāha*. Bill of exchange, حواله نامه *barāt*, هندی *hundī*. Bill of sale, بیعنامه *bai'nāma*, قبالة *kabāla*.

BILLET, *n.* نامه *rukā*, خط *khat*, نامه *nāma*, کاغذ *lāghaz*.

BILLOW, *n.* موج *mauj*. The dashing of the billows, تلاطم امواج *talātami amwāj*.

BILLOW, *vi.* متلاطم نمودن *mutalātīm-n*.

BILLOWY, *a.* موجدار *mauwāj*, متلاطم *mutalātīm*.

BIN, *n.* انبار خاد *ambār khāna*, کلبه *kulba*.

BIND, *vt.* بستن *bustan*, بند کردن *band-k*, وا بستن *wā bustan*, کاید کردن *kayd-k*, سد ساختن *sadd-s*, عقد ساختن *ākd-s*.

To bind hard or firmly, بستن *basakht-b*. To bind and oblige, و بنده کردن *banda wa basta-k*. To bind in chains, بستن زنجیر کردن *bustai zanjīr-k*. To unloose and then bind, گاه حلق *gāh hall gāh shadd-s*.

To bind a book, مجدّد کردن *mujallid-k*. To bind round, مصور ساختن *masrūr-s*. To bind over, کفیل کردن *kafil-k*. To bind an apprentice, شاگرد کردن *shāgird-k*.

BINDER, *n.* بند کننده *band kunanda*. A binder of books, جلد گر *jild gar*, مجدّد *mujallid*.

BINDING, *n.* بستگی *bāstagi*, بند *band*. The act of binding a book, جلد بندی *jild bandī*.

BIND-WEED, *n.* سرنند *sirand*, لبلاب *lablāb*.

BINOCULAR, *a.* اهل دو چشم *ahlī du chashm*, دور بین *dūrbīn*.

BIOGRAPHER, *n.* راوی *rāwī*, ناقل *nākil*, مورخ *muwarrīkh*.

BIOGRAPHY, *n.* نقل *nahl*, روایت *rawāyat*, تذکره *tārīkh*, تاریخ *tazkara*.

BIPARTITION, *n.* مناصفة *munāsafat*, تنصیف *tansif*.

BIPED, *n.* اهل دو پا *ahl do pā*, دو پای *do pāya*.

BIPENNATED, *a.* اهل دو بال *ahli du bāl*.

BIPETALOUS, *a.* دو برگه *du bargi*.

BIRCH, *n.* غوشه *gūsh*, غوشه *gūsha*.

BIRD, *n.* پرنده *parandā*, طایر *tāyir*, مرغ *murgh*. A rapacious bird, طایر جارح *tairi-jārihat*. Birds of passage, فواطم *kawātī*. The bird of paradise, هما *humā*. A singing bird, گویا *guyā*. Abounding in birds, مطائر *matārat*. A flock of birds, طایر مبادی *tayrimutāwī*. A dealer in birds, طایور *twyūrī*. An aquatic bird, مرغ آبی *murghī ābī*. Belonging to birds, طایرانی *tayrānī*. A bird's bill, منقار *minhār*. A bird-cage, قفس *kafus*. A bird-call, نای *tayri nāi*. A bird's comb, تاجک *tājak*. A bird's talon, چنگ *chang*. Bird's dung, بحال *yukhāl*. A bird catcher, صیاد الطیور *sayyāt al-tuyūr*. Bird-lime, دبن *dibk*. A bird's nest, آشیانه *āshiyāna*.

BIRTH, *n.* پیدایش *paidāyish*, مولود *maulūd*, ولادت *wilādat*, تولد *tawallud*. The pangs of child-birth, وضع حمل *wazd hamal*.—(lineage) اصل *asl*, نسل *nasl*, نسب *nasb*, خاندان *khān-dān*, شرفیت *nizhād* نژاد *nizhād*. Noble birth, شرفیت *sharfiyat*. Of noble birth, پاک نژاد *pāk nizhāl*. Of mean birth, بد نژاد *bad nizhād*.

BIRTHDAY, *n.* روز ولادت *rūzi wilādat*, روز میلاد *rūzi milād*, سالگه *sālgirih*.

BIRTHPLACE, *n.* وطن اصلی *watani aslī*, مولد *maulid*.

BIRTHRIGHT, *n.* سلسلت *salsalat*, میراث *mīrās*, آبائی *ābāi*.

BISCUIT, *n.* کاک *kāk*, بشماط *bishmāt*.

BISECT, *vt.* دو باره کردن *du pāra-k*, تنصیف کردن *tansīf-k*.

BISECTION, *n.* تنصیف *tansīf*, مناصفت *munāsafat*, مشاطرت *mushātarat*.

BISHOP, *n.* مجتهد *mujtahid*, اسقف *uskuf*.

BISHOPRIC, *a.* اسقفیت *uskūfiyat*.

BISON, *n.* گاو دشنی *gāwi dashnī*.

BISSEXTILE, *n.* سال کدیس *sālī kabīsa*.

BIT, *n.* پاره *pāra*, پارچه *pārchi*, ریزه *reza*, ذره *zarra*, قطعه *kataḍ*. A bit of gold, ذره *zarra*, قطعه *kataḍ*. A bit of bread, ذره *pāraizur*. A bit of cloth, نان *pārai nān*. A bit by bit, رفته *rukāt*, پینه *pina*. Bit by bit, پاره پاره *pāra pāra*, قطعه *latā latā*. A bit of mouthful, ذره *latā latā*. A bit of a nawāla, لقمه *lukma*. The bit of a bridle, لکام *lagām*, چماخ *chamākh*.

BITCH, *n.* سگ ماده *sagi mādah*, کلبه *kalbat*.

BITE, *vt.* با دندان گرفتن *gazīdan*, گازیدن *gazīdan*. *bā dandān-g*.—(cheat) فریفتن *furīf-tan*, غدر کردن *ghadr-k*. To bite (as frost) بار شدن *bārid-sh*.—(reproach) سرزنش کردن *sarzanish-k*.—(to be pungent to the taste) زبان گزیدن *sabān-g*, حامز شدن *hāmiz-sh*.

BITE, *n.* گازندگی *gazandagi*, لکه *lakā*, شکیم *shakīm*. The bite of a serpent, گازیده *gazīdai mār*, لکه *lakā*.—(a sharper) فریبنده *furībānda*.—(a trick) حیل *farīb*, حیل *hīla*.

BITTER, *a.* تلخ *talkh*, مر *murr*, علقم *ālqam*.—(severe) بی رحم *bī rahm*, ظالم *zālīm*.—(reproachful) سرزنش نما *sarzanish numā*.—(calamitous) صاحب مصیبت *āshībimusiibat*. Bitter words, سخن طعن آمیز *sakhuni tadn āmīz*.

BITTERLY, *ad.* تلخانہ *talkhāna*, مرارتانہ *marāra tāna*.—(severely) ظالمانہ *zālīman*, شدت *ba shiddat*.

BITTERN, *n.* ماهی خواره *māhī khāra*,
بوتیمار *butīmār*.

BITTERNESS, *n.* تلخی *talkhi*, مرارت
marārat, مر *murr*.—(severity) سختی
sakhtī, ظلم *zulm*.—(reproach) سرزنش
sarzanish—(calamity) آفت *āfut*, بلا *balā*.

BITUMEN, *n.* فیر *kīr*, نفت *naft*.

BITUMINOUS, *a.* نفتی *kīrī*, قیری *naftī*.

BIVOUC, *vt.* پاس داشتن *pās-d*.

BLAB, *vt.* برد در پی فاش کردن *fāsh-k.*,
parda dari-k.—*vi.* مکنیز شدن *miksīr-*
sh., پورگی نمودن *purguī-n.*

BLACK, *a.* سیاه *siyāh*, سیم *siyah*, اسود
aswad, تیره *tīra*, تاریک *tārīk*, شوم
shūm, شبگون *shabgūn*. Black in the
face, روی سیاه *siyāh-rui*. A black
man, حبشی *habashī*. Clad in black,
سیاه پوش *siyāh-pūsh*. Black and white,
اسود و ابيض *aswad wa abiyaz*.

BLACK, *n.* سیاهی *siyāhī*.

BLACK, }
BLACKEN, } *vt.* سیاه کردن *siyāh-k.*,

اسود نمودن *aswad-n.*—(to become
black) سیاه گشتن *siyāh-g.*—(to dark-
en) تاریک کردن *tārīk-k.*

BLACKGUARD, *n.* مردام *mirdām*,
ویش *wabash*, حرام زاده *harām-zāda*.

BLACK-LEAD, *n.* کحل *kahl*, کحال *kīhāl*.

BLACKNESS, *n.* سیاهی *siyāhī*, سواد
sawād, حمت *hummat*.

BLACKSMITH, *n.* آهنگر *āhangar*,
بکار *bakkār*, حداد *haddād*. A black-
smith's hammer, سح *suhum*.

BLADDER, *n.* مثانه *masāna*, آبدان *ābdān*.

The bladder of an ox, فوف *fawf*.

The bladder of a fish, نفاخت *nuffa-*
khat. The gall-bladder, مراره *marāra*.

BLADE, *n.* (the leaf) ساق *sāk*, برگ
barg. Blade of grass, گیا *giyāh*.

shākchāi giyāh. A sword blade, تیغ
tegh, صیحت *safīhat*.

BLADE-BONE, *n.* شان *shāna*, شنه
pushta.

BLAIN, *n.* آب *ābilah*.

BLAMABLE, *a.* جرم *jarīm*, گناه
gunāhgār, نقصیروار *taksīr wār*, مذموم
mazmūm.

BLAMABLY, *ad.* جرمیانه *jarīmāna*.

BLAME, *n.* گناه *gunāh*, نقصیر *taksīr*,
خطا *khatā*, جرم *jirm*.—(censure)
زباندرازی *zabān darāzī*, غیبت *ghībat*.

BLAME, *vt.* ملامت *ilzām-k.*, الرام کردن
malāmat-k., نم دادن *zamm-d*.
To be blamed, مذموم بودن *mazmūm-*
b., ملامت کرده شدن *malāmat kardā-*
sh.

BLAMEFUL, *a.* جرمی *pur jarīmat*.

BLAMELESS, *a.* بی تقصیر *bi taksīr*,
پاک *bi gunāh*, معصوم *madsūm*, بی گناه
pāk, آزاد *āzād*.

BLAMEWORTHY, *a.* واجب الذمیم
wājibuz zamīm.

BLANCH, *vt.* دیاض کردن *bayāz-k.*, سپید
ساختن *suped-s.*, سپید گشتن *suped-g.*

BLAND, *a.* شیرین *shirīn*, ملایم *mulā-*
yam, نازک *nāzūk*.

BLANDISH, *vt.* vide CARESS.

BLANDISHMENT, *n.* ناز *nāz*, شیوه
sheva, تملق *tamalluk*, کرشمه *kīrīsh-*
ma, خاطر نوازی *lhātīr narwāzī*.

BLANK, *a.* (white) سفید *sufed*, ابيض
abyāz, زمرد *pashmurda*.—(unwrit-
ten) ساده *sāda*, نامکتوب *nā maktūb*.
—(vacant) خالی *khālī*, تهی *tihī*.

BLANK, *n.* (void space) فراغ *farāgh*,
خوار *khawā*.—(an unwritten paper)
کاغذ نا مکتوب *kāghazi nā maktūb*.

BLANKET, *n.* گلیم *gilīm*, عبا *abā*,
شادگون *shād gūna*.

BLANKLY, *ad.* سفیدانه *sufedāna*.

BLASPHEME, *vt.* کفر گفتن *kuf-r-g*.

BLASPHEMOUS, *a* کفور *kufūr*, کفرگويان *kuf-r-guyān*.

BLASPHEMY, *n.* کفر *kuf-r*, کفرگوي *kuf-r-guy*.

BLAST, *n.* (of wind) درر *dīrar*, نفخت *nafhat*. The blast of a trumpet, نفخه *nafḥ*. A contagious blast, نغیر *naghmai nafīr*. A contagious blast, نغیر *nafḥati-sārī*.

BLAST, *vt.* (blight) پژمرده کردن *pazhm-urda-k*, برقان نمودن *yarkān-n*. To blast a design, قصد محروم کردن *kasd mahrum-k*. To blast one's reputation, رسواي نمودن *riswāi-n*.

BLAZE, *n.* شعله زدن *shulā-z* —(to be conspicuous) ظاهر شدن *zāhir-sh*. —(to publish) اظهار کردن *izhār-k*.

BLAZON, *n.* (coat of arms) علامت *ālāmat*, نشان *nishān*. —(celebration) شهرت *shahurat*, اشتیهار *ishtihār*.

BLAZON, *vt.* علامت کردن *ālāmat-k*. —(embellish) آراستن *ārāstan*. —(celebrate) اشتهار کردن *ishtihār-k*.

BLEACH, *vt.* صاف کردن *sāf-k*, سفید *sufed*. سفید کردن *sufed-k*, مجیض ساختن *mubiz-s*.

BLEACHER, *n.* سفیدگر *gāzur*, گازر *gāzur*. سفید فام دهنده *sufed fām dehandā*, جامه شوی *jāmai shuī*.

BLEAK, *a.* (cold) سرد *sard*, بارد *bārid*, بر *bard*.

BLEAKNESS, *n.* سردی *sardi*, سرما *sarmā*.

BLEAR, *vt.* رمد کردن *ramad-k*.

BLEAR-EYE, *n.* رمد *ramad*.

BLEAT, *vi.* نواج کردن *su'āj-k*, لدس *lads*. ساختن *lads-s*.

BLEAT *n.* نواج *su'āj*, نواج *sā'j*, لدس *lads*.

BLEED, *vi. vt.* (shed blood) ریختن خون *khūn-r*, ریختن خون *khūn-a*. —(to

open a vein) زدن رگ *rag-z*, فصد کردن *fasd-k*. —(to lose blood) خون ریزان *khūn rizān-n*. —(to die) مردن *murdan*.

BLEEDING, *n.* خون ریزی *khūn rezī*, خون افشایی *khūn afshānī* —(flowing of blood) خون جاری *khūn jāri*, نغار *nuār*. —(letting blood) فصد *fusd*, رگ *rag*, زدن *rag zanī*. Bleeding at the nose, خون جاری از بینی *khūn jāri az binī*, رعب *ru'āf*.

BLEMISH, *vt.* عیب داغ نهادن *dāgh-n*, عیب رسوای *dīb dār-k*. —(defame) رسوای *riswāi-s*, دشنام دادن *dush-nām-d*.

BLEMISH, *n.* عیب *dīb*, آه *āh*, داغ *dāgh*. —(reproach) رسوای *riswāi*, دشنام *dushnām*.

BLEND, *vt.* سرشتن *āmikh-tan*, آمیزش کردن *āmizish-k*.

BLESS, *vt.* (to make happy) دعاي خير *du'āi khair-g*, دعاي مبارکي دادن *mubārakī-d*. —(consecrate) خاص کردن *khāss-k*, فدا نمودن *fulā-n*. —(praise) ستایش کردن *tahsin-k*, شکر گفتن *shukr-g*. —(to bless God) فیروز کردن *firūz-k*.

BLESSED, *a.* مبارک *mubārak*, مسعود *mas'ūd*, خجسته *khujasta*, میمون *mai-mūn*, بخندیار *bakhti-yār*. The blessed, اهل جنت *ahli jinnat*.

BLESSEDLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*, بالخیر *bil'khair*.

BLESSEDNESS, *n.* سعادت *sa'adat*, بخت *bakht*, دولت *daulat*, مبارکي *mubārakī*, انبال *ikbal*, نصیب *nastib*. Eternal blessedness, خلد *khalī*. —(sanctity) تقدیس *takdīs*, طهارت *taharat*.

BLESSING, *n.* دعای خیر *barakat*, ندرکت *duāi khair*, ندرکت *āfrīn*, تبریک *tabrīk*.
 BLEST, *a* خجسته *khujastu*.
 BLIGHT, *n.* سرما *sarmā-burd*, سر *sarr*, آفت *āfat*, حس *hass*.
 BLIGHT, *vt.* پیرده کردن *pazhmurda-k*.
 BLIND, *a.* کور *kūr*, نابینا *nābinā*, ضرر *zurir*. Blind of an eye, یک چشم *yak chashm*, اعور *adwar*.
 BLIND, *vt.* بی نور کردن *kūr*, نور ساختن *kūr*, *bi nūr-k*.—To be or become blind, ضرر *kūr-sh*, ضرر شدن *zurir-sh*. To be blind at night or purblind, شب کور شدن *shab kūr-sh*.—(to deceive) غدن کردن *ghabn-k*.
 BLIND, *n* (screen) پرده *parda*.—(pretence) بیهانه *bahāna*, مکر *mukr*.
 BLINDFOLD, *a.* چشم پوشیده *chashm poshida*, چشم دوخته *chashm dūkhta*.
 BLINDFOLD, *vt.* چشم پوشیدن *chashm-p*, چشم نابینا کردن *chashm nābinā-k*.
 BLINDLY, *ad.* علی العمیا *kūrāna*, کورانه *alul dmyā*.
 BLINDNESS, *n.* کوری *kūrī*, نابینایی *nābināi*, ضرارت *zarārat*.
 BLIND-SIDE, *n.* ضعف *zabūnī*, زویدی *zabūnī*, غفلت *zaūf*, غفلت *ghaflut*.
 BLINK, *vi.* غمر *chashm-z*, چشم زدن *ghamzi dīn-n*.
 BLISS, *n.* عیش *āshrat*, عشرت *dīsh*, سعادت *mubārakī*, مبارکی *saūdat*, فرخندگی *farkhundagī*.
 BLISSFUL, *a.* مسعود *masūd*.
 BLISSFULLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*.
 BLISTER, *n.* نفت *nafta*, آبله *ābilah*.
 BLISTER, *vt.* غدن *ābilah-k*, آبله کردن *ghadang-k*.
 BLITHE, *a.* شاد *shād*, خرم *khurram*, خوش دل *khush dil*.

BLITHELY, *ad.* شادمانه *shālmāna*, با نشاط *bā nashāt*.
 BLITHENESS, *n.* نشاط *shāli*, شادی *nashāt*.
 BLOAT, *vt.* حطاط نمودن *katāt-n*, درج داشتن *darj-d*.
 BLOCK, *n.* (of wood) تیر درخت *tīrī-dīrakht*, کنده هیزم *kundai hizom*. A butcher's chopping block, کوبول *kafjūl*.—(an obstacle) پابند *pā band*, مانع *māni*.
 BLOCKADE, *n.* محاصره *hasr*, حصر *muhāsara*, احاطه *ahāta*.
 BLOCKADE, *vt.* سد کردن *sadd-k*, احاطه *girā girā-s*, گرداگرد ساختن *ahāta-k*, محاصره کردن *muhāsara-k*.
 BLOCKHEAD, *n.* بی وقوف *ahmak*, احمق *bi wukūf*, نادان *ablak*, نادان *nādān*.
 BLOCK-HOUSE, *n.* vide FORT.
 BLOKISH, *a.* کد *kund*, کندان *kaudan*, باحر *bāhīr*.
 BLOKISHNESS, *n.* احمقی *ahmakī*.
 BLOOD, *n.* خون *khūn*, دم *dām*, خوبشی *surkhāb*.—(relation) خویشی *kheshī*, قرابت *kurābat*.—(lineage) نسب *nasb*, نژاد *nizhād*.—(temperament of mind) مزاج *mizāj*, سرشت *sarīsh*. Blood (murder) قتل *katl*, حیات *kushtanī*.—(life) حیات *hayāt*.—(offspring, ولد) To shed blood, کتل کردن *khūn-r*, خون ریختن *katl-k*. To let blood, رگ زدن *rag-z*, فصد کردن *fasd-k*. To besnear with blood, باخون *bā khūn-ā*. Stained with blood, خون آلوده *khūn ālūda*. Of noble blood, پاک شریف *pāk nizhād*, شریف *sharīf*.
 BLOOD, *vt.* باخون آلودن *bā khūn-ā*.
 BLOODINESS, *n.* خون آلودگی *khūn ālūdi*, خون آلودگی *khūn ālūdagī*.

BLOODLESS, *a.* بی خون *bi khūn*,
دما *bi damā*.

BLOODSHED, *n.* خون ریزی *katāl*,
khūn rezī.

BLOOD-SUCKER, *n.* زو *zulu*, زو *zaru*,
خونی *dercha*.—(murderer) خون
khūnī, جاد *jallād*.

BLOOD-THIRSTY, *a.* خون خوار *khūn*
khār, ظالم *zālīm*.

BLOODY, *a.* خونی *khūnīn*, دما *damnā*,
دماوی *damawīy*, خون آلود *khūn ālūda*.
Of a bloody colour. خون رنگ *khūn*
rang.—(sanguinary) خون آسام *khūn*
āshām, خون خوار *khūn khār*.

BLOOM, *n.* شگون *shigūfa*, غنچه *ghuncha*,
ورد *ward*.—(of youth) عنوان *ānfauān*.

BLOOM, *vi.* شگون کردن *shigūftan*,
shigūfa-k.

BLOOMING, *a.* شگون دهنده *shigūfu*
kunanda, زهر دما *zahr numā*.

BLOOMY, *a.* گل دار *gul lār*, شگون دار *shī-*
gūfa dār, پر گل *pur gul*.

BLOSSOM, *n* or *vi.* vide BLOOM.

BLOT, *n.* (obliteration) محو *mahw*, و *afw*,
داع *rakm-kash*.—(spot) داع *dāgh*,
ناموس *āib* — (disgrace) ناموس *namūs*,
رسوایی *risuwāi*. Blot of ink,
داع *dāghi-siyāhī*.

BLOT, *vt.* رقم کش کردن *rakm kash-k*,
محو *mahw-s*.—(disgrace) ناموس
رسوای ساختن *risuwāi-s*, ناموس *nāmūs-k*.

BLOTCH, *n.* داغ *dāgh*.

BLOTTING-PAPER, *n.* کاغذ نشاف *kā-*
ghazi nushshāf.

BLOW, *n.* ضرب *zarb*, مشت *mush*,
کوب *kūb*, مصادمت *musādamat*, تپانچه
tapāncha. To strike a blow, ضرب زدن
zarb-z.

BLOW, *vi.* (as wind) وزیدن *wazīdan*,
نفخ کردن *nafkh-k* —(with the mouth)

دمیدن *damīdan*, بگ دادن *puft-d*.—
(breathe) دم زدن *dam-z*, تنفس کردن
tanaffus-k—(fill with wind) باد کردن
purbūd-k, مافوخ ساختن *manfukh-s*.

To blow the nose, خمیدن *khumīdan*.

To blow up or swell, آما سیدن
āmāsīdan.—(sound an instrument)

نای زدن *nāyi-z*, نواختن *nawā-*
khtan. To blow a horn, نفخ صور کردن
nafkhī sūr-k. To blow upon, با دم گرم

کردن *bū dam garm-k*.—(treat with
contempt) حقارت ساختن *hikārat-s*

BLOWER, *n.* بلیخ *nājīh*, کونده
nafkh kunanda. A blower of glass,
قداح *kudlāh*. A blower of the flute,
&c. دوزن *naya zan*.

BLOWING, *p. a.* بلیخ *nafjīh*, ورنان
warzān—ن وزیدگی *wazīdagī*,
شگون دگی *shigūftagī*.

BLOW-PIPE, *n.* نای *nāe*.

BLUBBER, *vi.* گریستن *girīstan*, نالیدن
nālīdan.

BLUDGEON, *n.* بقاری *bakkārī*, چوب
chōb.

BLUE, *a. n.* کبود *kabūd*, نیلی *nīlī*, نیلگون
nīlgūn, لاجورد *lājward*, ارزاق *arzak*.
Of a deep blue, کبودی *kabūdī*,
زرقم *zurkum*. The blue gem,
(turkoi) پیروزه *pīrūza*.

BLUE, *vt.* نیل کردن *nīl-k*, کبود
ساختن *kabūd-s*.

BLUENESS, *n.* نیلی *kabūdī*, نیلی *nīlfām*,
لاجوردی *lājwardī*.

BLUFF, *a.* متکبر *mutakabbir*, گستاخ
gustākh, تند *tund*, درشت *durusht*.

BLUNDER, *n.* سهو *eahw*, خطا *khatā*,
تقصیر *kusūr*, غلط *ghalat*.

BLUNDER, *vi.* غلط کردن *ghalat-k.*,
خطا کردن *khutā-k.*, تصور کردن *kusūr-k.*

BLUNDERHEAD, *n.* خطا کننده *khutā-kunādu*, ابله *abluh*, احمق *ahmak.*

BLUNT, *a.* (not sharp) کند *kund*, نا تیز *nā tez*, ناشناس *nāshanas*, بی عقل *bī ʿaql*, نادان *nālān*, بی ذکاوت *bī nazākat*, (ill bred) —(dull) *āhl.* —(ill bred) *bī nazākat*, نا لطیف *nā latīf.*

BLUNT, *vt.* کدد ساختن *kaṭil-k.*, کدد کردن *kund-s.* —(to weaken appetite) *zabt-k.*

BLUNTLY, *ad.* با ترک *kalilāna*, با ترک *bā turkī adab.* To behave bluntly, ادب نمودن *tarki adab-n.* To speak bluntly, در وجه گستاخ گفتن *dar wajhī gustākh-g.*

BLUNTNESS, *n.* بلاغت *kunūṭi*, کندی *balādat*, کودبی *bi dhlī*, احمقی *ahmakī.*

BLUR, *n.* لکه *luka*, عیب *dīb*, داغ *dāgh*.

BLUR, *vt.* لکه ساختن *āib-k.*, عیب کردن *luka-s.*

BLURT, *vt.* گستاخانه گفتن *gustākhāna-g.*, غافلانه کلام نمودن *ghāfilāna-kulām-n.*

BLUSH, *vi.* خجالت کردن *khajlat-k.*, شرم داشتن *khajal-sh.*, خجل شدن *sharm-d.*, ننگ داشتن *nang-d.*

BLUSH, *n.* سرخ روی *khajlat*, حجاب *hajāh*, شرم *sharm*, *surkh rūṭ.* At the first blush or sight, بنظر اول *ba nazari auwal.* Over spread with blushes, خجالت نش *khajlat lash.* Raising blushes, انگیز خجالت *khajlat-angīz.*

BLUSHING, *n.* خجالت نما *khajlat numā.*, شرمینده *sharminda.*

BLUSHINGLY, *ad.* با شرم *bā sharm*, خجالت با *bā khajlat.*

BLUSTER, *n.* (noise) هنگام *gaugā*, هنگام *hangāma*, نهات *nuhāt.* —(boasting) *lāf*, فخر *fakhr.*

BLUSTER, *vi.* (roar) نهات کردن *nuhāt-k.*, —(as the wind) باد روزگار زیدن *bādi rozyār-b.* —(as the sea) لجب ساختن *lahb-s.* —(boast) لاف زدن *lāf-z.*

BOAR, *n.* خوک *khanzīr*, خوک *khukī nar.* A wild boar, گراز *gurāz.*

BOARD, *n.* (plank) لوح *takhta*, لوح *luh.* —(a court of jurisdiction) عدالت *ādālat.* —(table) سفره *sufra.* —(food)

خوراک *khōrāk.* A shoe maker's cutting-board, کفشگر *takhtaī kashgar.*

BOARD, *vt.* (cover with boards) تخت *takhta* بندی کردن *bandī-k.* To board a ship, در جهاز محول کردن *dar jehāz, mahwal-k.*

BOARDING-SCHOOL, *n.* مدرسه *mad-rasa*

BOARISH, *a.* حیوانی *khanzīrī*, خنزیری *huiwānī.* —(brutal) بی رحم *bī rahm*, ظالم *zālīm*, نا تراشیده *nā tarāshīda.*

BOAST, *n.* خود دروشتی *lāf*, خود *khud* بارنامه *bār nāma.*

BOAST, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*, لاف زدن *lāwīda*, ن. To boast of wealth, نازیدن *nāzīdan.*

BOASTER, *n.* خود کام *lāf zan*, خود *khud* کام *kām.*

BOASTFUL, *pr* تصلف *pur tasalluf*, فخرت *fakhrat.*

BOASTING, *n.* فخر *lāf zanān*, فخر *fakhr kunān.*

BOAT, *n.* سفینه *kishti*, کشتی *safīna*, کشتی *kishti guzāra.* A ferry boat, زورق *zaurak.* معبر *madbar.*

BOATMAN, *n.* خلاصی *mallāh*, خلاصی *khalāsi*, کشتی بان *kishti-bān.*

BOB, *n.* (blow) ضرب *zarb*, زخم *zakhm.*

—(flout) وشبه *washya*.— (ear-ring) گوشوار *gūshwār*.—(any thing pendulous) آونگ *āwang*, آون *āwis*.
BOB, *vt.* ضرب کردن *zarb-k.*—(cheat) غدر ساختن *ghadr-s.*—(hang loose) آویخته شدن *āwikhta-sh.*—(ridicule) خنده ریش کردن *lhandā rīsh-k.*
BOBBIN, *n.* ماسوره *māsūra*.
BODE, *vt.* فال نمودن *fāl-n.*, اختر گفتن *akhtar-g.*, شگون دادن *shugūn-d.*, دلالت کردن *dulālat-k.*
BODILY, *a. ad.* بدنی *jismānī*, جسمانی *badant.* — (essential) دانی *zātī*, غذایی *hakiki*. Bodily food, غذایی جسمانی *ghazāi jismānī*.
BODING, *n.* شگون *shugūn*, فال *fāl*, اختر *akhtar*.
BODKIN, *n.* درفش *dirafsh*, رفش *rafsh*.
 A bodkin for the hair, سر خار *sar-khāra*.
BODY, *n.* بدن *badan* (*pl.* ابدان *tan* (*pl.* بدن *badan*), (جسد *jasad* (*pl.* اجساد or جسود), تنها *jism* (*pl.* اجسام *andām*, اندام *wujūd*, وجود *shakhs*. A dead body, لاش *lāsha*, مردار *murdār*. A body corporate, حرفت *hirfat*, عرفت *ūrfat*. To be one body and one soul with another, باکسی همجنس و همجان شدن *bā kasi hamjins wa hamjān-sh.* Natural bodies, اجسام طبیعت *ajsāmi tabīdt.* To nourish the body, نرور کردن *tan parwar-k.* A collective body, جماع *jamād*, جمع *jamā*, طایفه *tāyifa*. A great body, جمع کثیر *jamāi kāsir*. To assemble a body of troops, لشکر *lashkar jamā-k.* A body of armed men, سپاه *sipāh*, عامت *āmat*. Any body, کسی *kasi*, فرد *fard*. Somebody, فلان *fulān*, یکی *yaki*.

Nobody, هیچکس *hech kas*. There is nobody, کسی نیست *kasi nīst*. Every body, هرکس *har kas*, هر یکی *har yaki*. A busy body, فزولی *fuzūli*. Strong of body, زور آور *zōr āwar*, پهلوان *pahelwān*. Bigness of body, جسمات *jismāt*.
BOG, *n.* گلاب *gil-āb*, اجم *ajm*.
BOGGLE, *vi.* شبیهت داشتن *shrubhat-d.*, شک نمودن *shak-n.*— (start) جولان کردن *jaulān-k.*, جهیدن *jahīdan*.

BOIL, *vi. vt.* جوشیدن *jūshīdan*, جوش *jūsh-k.* To boil food, پختن *pukhtan*. To cause to boil, جوشانیدن *jūshānīdan*. To boil (as the blood), نواران الدم شدن *sawarānuddam-sh.*
BOIL, *n.* دندل *dumbal*.
BOILER, *n.* جوش کننده *jūsh kunān la.* — (kettle) هرکاره *har-kāra*, دنگ *deg*.
BOILING, *n.* جوشش *jūshish*, پازان *pazān*, جوشان *jūshān*. Boiling, صبخ *nazkh*. (A pot) boiling over, نفوت *nafūt*.

BOISTEROUS, *a* سخت *sakht*, تیر *tez*, تند *tund*, شدید *shadīd*, ضربی *zarbī*, حربی *harbīy*.
BOISTEROUSLY, *ad.* از زور *az zūr*, ضربانه *zarbāna*. To behave boisterously, جفا کردن *jafā-k.*, زور کردن *zūr-k.*
BOISTEROUSNESS, *n.* شدت *shiddat*, سختی *sakhtī*, قهر *kuhr*, غضب *ghazab*, حرب *harb*, ضرب *zarb*, جبر *jabr*.

BOLD, *a.* بی باک *bī bāk*, بهادر *bahādūr*, شیر مرد *sher mard*, شجاع *shujād*, دلیر *dilīr*, دلور *dilāwūr*.—(impudent) گستاخ *gustākh*, بی شرم *bī sharm*. To make bold (inspire with courage), دلور ساختن *dilāwar-s.*—(speak freely) عرض کردن *iltimās-k.*, عرض *arz-k.* To be bold, شیرمرد شدن *sher mard-sh.*

- BOLDLY**, *ad.* بهادرانه *bahādūrāna*, دایرانه *dāīrāna*, پهلوانانه *pahelwānāna*.
—(impudently) گستاخانه *gustākāhāna*, باشوخ چشم *bā shūkh chashm*.
- BOLDNESS**, *n.* دلیری *dilīrī*, دلوری *dilāwarī*, جرأت *shujāāt* شجاعت *jarāat*. Boldness and timidity, اقدام و احتیاج *ikdām u ihjām*.—(impudence) شوخی *shukhī*, بی شرمی *bī sharmī*.
- BOLE**, *n.* گل ارمنی *gīlī armanī*, گل سرخ *gīlī surkh*.
- BOLSTER**, *n.* بالین *bālīn*, بالش *bālīsh*, تکیه *takya*.
- BOLSTER**, *vt.* تکیه کردن *takya-k*.
- BOLT**, *n.* (of a door) دربند *darband*, نرمانده در *chumba*, چنبه *piishkila* *nar mādaī dar*.—(arrow) تیر *tīr*, پارتاب *partāb*.—(fetter) زولانه *zawlāna*, صاعقه *pā band*. A thunderbolt, آذرکش *sāika*, آذرکش *ādrakhsh*.
- BOLT**, *vt. vi.* (of a door) سد باب نمودن *saddī bāb-n.*, بند کش نهادن *bund-kasha-n.*—(fetter) در زنجیر نهادن *dar sanjīr-n.*—(sift) پیچیدن *pīkhtan*. To bolt out (sally forth), خروج کردن *khurūj-k*. To bolt one out of doors, کسی را از بیرون در کردن *kasīrā az birūni dar-k*.
- BOLTER**, *n.* غربال *gīrbāl*.
- BOLUS**, *n.* لقمه *lukma*.—(a large pill) قرص *kurs*, حب *habb*.
- BOMB**, *n.* غبار *ghubāra*.
- BOMBARD**, *vt.* غبار انداختن *ghubāra-a*.
- BOMBARDMENT**, *n.* هجوم با غبار *hujūm bā ghubāra*.
- BOMBAST**, *n.* مبالغه *mubālagha*, لاف *lāf zani*.
- BOMBASTIC**, *a.* منفوخ *manfūkh*.
- BONA FIDE**, *a. or ad.* راست *rāst*, صادق *sādik*.
- BOND**, *n.* (for debt, &c.) تمسک *tamas-suk* (pl. تمسکات *dastāwīz*).
—(ligament) بند *band*, قید *kayd*.—(union) رشت *rishta*, سلسله *salsala*, اتفاق *ittifāk*.
- BOND**, *a.* مقبوض *girifta*, گرفته *malbūz*.
- BONDAGE**, *n.* بندگی *bandagī*, غلامی *ghulāmī*, قید *kayd*, اسیری *asīrī*, گرفتاری *giriftārī*.
- BONDSMAN** *n.* غلام *ghulām*, عبد *dbād*.
—(security) ضامن *zāmin*, کفیل *kafil*.
- BONE**, *n.* استخوان *ustukhān*, عظم *azm* (pl. عظام). A piece of bone, استخوان *ustukhān pāra*. The jaw-bone, لیزیمات *lihzimāt*. The two jaw-bones, لیزیماتان *lihzimātān*. Joint-bones (of the heel), کعب *kadb*.—(of the hands and feet) کعب *kads* (pl. کعباس).—(of the elbow) کعبرت *kudburat*.—(of the back) شروخوب *shurukhūb*, خروزالظهر *khārazu'z zhahr*. The bones of the arm, انقاء *ankā*. The bones of the fingers, العا *alā*. The shank-bone, شیتالنگ *shitalang*. The hip-bone, و *warr*. The neckbones, نضی *nazīy*. The collar-bone, ترقوت *tarkuwat*. The knee-bone or pan, سر زانو *sarizā-nū*. A broken bone, شکسته *ustukhāni shikasta*. A bandage for a broken bone, استخوان بند *ustukhān band*. A bone with meat upon it, عرق *ark*. A bone or die, کعبت *kadbat*. A carious bone, ریمت *rimmat*, رمیم *ramīm*. Small boned, رخوا *rikhwadd*.
- BONE-SETTER**, *n.* شکسته بند *shikasta band*, مجبور کننده *majbūr kunanda*, جابر *jābir*, وجر *muajir*.

- BONFIRE**, *n.* آتش باري *ālīsh bāzi*,
پروازه *parwāza*.
- BONITO**, *n.* (fish) بینیت *baynts*.
- BONMOT**, *n.* مزه *maz'i*, بذله *buzlu*.
- BONNET**, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.
- BONNILY**, *ad.* بالطف *bā lutf*.
- BONNY**, *a.* vide **HANDSOME**.
- BONUS**, *n.* (advantage) فایده *fāyada*.
— (premium) بخشش *bahhshish*,
پاداش *pādāsh*.
- BONY**, *a.* استخوان پر *puri ustukhān*,
استخواندار *ustukhāndār*.
- BOOBY**, *n.* سر بیسامان *sari bi sāmān*.
- BOOK**, *n.* کتاب *kitāb* (*pl.* کتب *ktb*),
نام *nāma*, دفتر *daftar* (*pl.* نسخ *nuskha*,
سفر *sifr* (*pl.* جلد *jild*), (دفتر *daftar*,
pl. اسفار *asfār*). The most excellent
book, مستطاب *kitābi mustalāb*.
The book of God, الكتاب الله *al kitāb
allāh*. An account-book, دفتر *daftar*.
A day-book, روزنامه *rūz nāma*. A cash-
book, آورجه *āwarja*. The book of life,
دفتر اعمال *daftari atmāl*. Various
books, کتب گوناگون *kutubi gunāgūn*.
The title of a book, کتابت *kitābat*.
The original or first copy of a book,
اصل کتاب *asli kitāb*.
- BOOKBINDER**, *n.* مجلد *mujallid*,
جلدگر *jild gar*.
- BOOK-BINDING**, *n.* جلدگری *jildgarī*.
- BOOK-CASE**, *n.* کتب دان *kutub dān*,
ضمامت *zammāmat*, رف *raff*.
- BOOKISH**, *a.* طالب علم *tālībī ilm*,
مدرس *mudarris*.
- BOOK-KEEPING**, *n.* حساب نویسی
hisāb nawīsi, شمردگی *shumurdagi*.
- BOOK-KEEPER**, *n.* شمارگیر *shumārgir*,
محاسب *muhāsib*.
- BOOKSELLER**, *n.* کتب فروش *kutub-
farūsh*, سفار *saffār*, صحاف *sahhāf*.
- BOOK-SHOP**, *n.* کتب خان *kutub khāna*.
- BOOKWORM**, *n.* کدابی *kuttābi*.
- BOON**, *n.* بخشش *bahhshish*, انعام *inām*.
- BOON**, *a.* vide **GAY**; **MERRY**.
- BOOR**, *n.* vide **CLOWN**.
- BOORISH**, *a.* بی ادب *bi adab*, ناشناس
nā shanās.
- BOORISHNESS**, *n.* بی ادبی *bi adabi*,
روستایی *rūstāiy*.
- BOOT**, *n.* موزه *mūza*, خف *khuff*, تساخین
tasākhin. Upper boots, موق *mūk*.
The toe of a boot, چنگ موزه *changī
mūza*. The lining leather of boots,
صلال *silāl*. The upper leather of boots,
سر موزه *sari mūza*. Old or patched
boots, نقل *nahl* (*pl.* نقال *nqāl*). To put on
boots, موزه پوشیدن *mūza-p*, تحف
tahhaffuf-sh.
- BOOT**, *n.* (advantage) فایده *fāyada*,
سود *sūd*.
- BOOT**, *vt.* فایده نمودن *fāyada-n*, سود
دادن *sūd-d*. To boot (over and above)
علوه *dlāwa*, با فایده *bā fāyada*.
- BOOTH**, *n.* خیم *khaima*, سایبان *sāya-
bān*, خرگاه *khargāh*.
- BOOTLESS**, *a.* بی فایده *bi fāyada*,
بی معنی *bi madnī*.
- BOOTY**, *n.* غنیمت *ghanimat* (*pl.* غنائم *ghnām*),
غارت *ghārat*, یغما *yaghma*.
- BORAX**, *n.* تنگار *tangār*, بورق *būrak*.
- BORDER**, *n.* کنار *kanār*, کناره *kanāra*,
جانب *dāman*, حاشیه *hāshīya*, سرحد
jānab. The border of a country, سرحد
sarhadd, سرزمین *sar zamīn*. One liv-
ing on the borders, سرحد نشین
sarhadd nishīn. Hostile borders, غور
sughūr. A governor of the borders,
مرزبان *marzbān*.
- BORDER**, *vi.* در سرحد شدن *bar sur*

- hadd-sh. vt.*—(to ornament with a border) *bā razha-p.*
- BORE, *vt.* سوراخ کردن *suftan*, سوراخ *surākh-k.*, سفلیدن *siftidan*.
- BORE, *n.* سوراخ *sūrākh*, رخنه *rakhna*.
- BOREAL, *a.* شمالی *shimālī*.
- BOREAS, *n.* باد شمال *bādi shimāl*, نسیم شمال *nasimi shimāl*.
- BORER, *n.* سوراخ کن *minkab*, سوراخ *sūrākh-kun*.
- BORN, *p. p.* پیدا شده *payda shuda*, زاده *zāda*, مولود *maulūd*. Born to great fortune, بلند کوب *buland kaukab*. To be born, زادن *zādan*, پیدا شدن *paydā-sh*. Base born, زاده حرام *harām-zāda*.
- BOROUGH, *n.* شهر *shahr*, قصبه *hasba*.
- BORROW, *vt.* عاریت گرفتن *āriyat-g.*, قرض گرفتن *istiārat-k.*, وام گرفتن *wām-g.*
- BORROWER, *n.* استعارت کننده *istiārat kunanda*.—(debtor) *karzdār*.
- BOSH, *n.* گداز *gazāfi bihoda*, بیخود *bi-khoda*, سخنی نا فرجام *sakhuni nā farjām*.
- BOSOM, *n.* سینه *sina*, بر *bar*, بغل *baghal*, آغوش *āgūsh*. The upper part of the bosom, سرسینه *sari-sina*. A bosom friend, وفادار *wafādār*, یارغار *yārighār*.
- BOSOM, *vt.* در بغل گرفتن *dar baghal-g.*, آغوش کردن *āghūsh-k.*—(inclose in the bosom) *dar sina-n.*
- BOSS, *n.* (stud) پشیزه *pishiza*.—(nail) میخ *mekh*. The boss of a shield, ناف سپر *nāfi sipar*. A boss-seller, فلاس *fallās*.
- BOTANIC, *a.* چمن پیوند *chaman paywand*, منسوب نبات *nabāt mansūb*.
- BOTANIST, *n.* اهل چمن *ahli chaman*, نبات دان *nabāt dān*, نباتی *nabātiy*.
- BOTANY, *n.* علم نبات *ilmi nabāt*, اهلیت چمن *ahlīyati chaman*.
- BOTCH, *n.* (mark) داغ *dāgh*.—(sore) دنبل *dumbal*.—(patch) پینه *pina*.
- BOTCH, *vt.* با دنبل آوردن *bā dumbal-ā*.—(patch clothes) پینه دوختن *pina-d*.—(do unskillfully) نادانی نمودن *nādāni-n.*
- BOTH, *a. & pron.* هر دو *hardu*, همدیگر *hamdīgar*. Both hands, هر دو دست *har du dast*, بدان *yadān*. Both worlds, عالم هر دو *hardū ālam*, دارین *dārain*, کونین *kaunain*. Both the seas, هر دو جانب *bahrin*. Both sides, هر دو طرف *hardu taraf*, *hardu jānīb*. From both sides, از هر دو طرف *az har du taraf*, از جانبین *az jānābīn*.—Both (as well as), با *bā*, مع *mā*.
- BOTHER, *vt.* vide TEASE, PERPLEX.
- BOTTLE, *n.* شیشه *shisha*, صراحی *surāhi*, آبکش *ābkash*, ظرف *zarf*. The stopper of a bottle, وفاق *wifād*. A bottle of hay, ابالت *ibālat*.—(fly) عنتر *āntar*.
- BOTTLE, *vt.* در شیشه نهادن *dar shisha-n.*
- BOTTOM, *n.* زیر *zer*, تخت *taht*, پائین *pāyīn*, ته *tih*, اصل *asl*, بن *bun*. The bottom of hell, قعر جهنم *katri jahan-nam*. The bottom of the sea, river, &c. شنا *shinār*. A bottom (ship) چهار *jehāz*. The bottom or keel of a ship, انبار چهار *ambāri jehāz*.—(profundity) عمق *īmāk*, غور *gawr*.—(limits) حد *hadd*, سرزمین *sar za-mīn*. Bottom (last resort), امید پستورین *umedi pastarin*.—(dregs) درد *durd*. The bottom of a mountain, بن کوه *buni kūh*. The bottom of a street, وشبعت *pazhan*. A bottom or clew, وشبعت *washidat*. To the bottom (completely),

بالمقام *bēi tamām*. At the bottom, باپائين *ba pāyīn*, في القعر *fil'kad-r*. From top to bottom, از بالا تا پائين *az bālā tā pāyīn*, از سر تا پا *as sar tā pā*, سراسر *sarāsar*.

BOTTOM, *vt.* (found upon) بنا کردن *banā-k.*, بنیاد نمودن *bunyād-n.*—(to wind a clew) توشیع کردن *tawshīd-k.*

BOTTOMLESS, *a* بی پائين *bēi tih*, بی ته *bēi pāyīn*. The bottomless abyss, غمر *ghamr*.

BOUGH, *n.* شاخ *shākh*, فرع *fard* (*pl.* فروع *fāj*).

BOUNCE, *vi.* ضربه کردن *surt-k.*—(boast) لاف زدن *lāf-z.*

BOUNCE, *n.* (noise) ضربه *sart*, غوغا *ghaughā*, هنگامه *hangāma*.—(sudden blow) ضربه ناگهانی *zarbi nāgihānī*.—(boast) لاف *lāf*.

BOUND, *n.* (boundary) حد *hadd*, مرحد *sar hadd*, سرزمین *sar zamīn*. Beyond bounds, از حد بیرون *az hadd berun*. To go beyond bounds, از حد گذشتن *az hadd-g.*—(a spring) حستان *justān*. Bounding (a doe) نوزان *nafazān*.

BOUND, *a.* ممنون *mamnūn*.

BOUND, *vt.* (limit) حد کردن *hadd-k.*, تحدید نمودن *tahdīd-n.*—(spring) جستن *jastan*, نوزان کردن *nafuzān-k.* To be bound, بند شدن *band-sh.*, بستن *bastan*. To be bound in chains, بستن زنجیر شدن *bastai zanjir-sh.* With hands and neck bound, با دست و باستان *bā dast wa gardan basta*. Tongue-bound, بستن زبان *bastai zabān*. Having the feet bound, پابستن *pā basta*.

BOUNDARY, *n.* حد *hadd*, سرحد *sar hadd*, منزل *man-sul*. Hostile boundaries, مرز نوم *marz-*

būm, مرز زمین *marzi samīn*. A boundary stone, ارف *urfat* (*sing.* ارف). **BOUNDLESS**, *a.* بی نهایت *bēi nahāyat*, از حد بیرون *az hadd berun*.

BOUNDLESSNESS, *n.* بی پائینی *bēi pāyānī*.

BOUNTEOUS, *a.* جوانمرد *jawānmard*, سخا *sakhi*, عطا بخش *dtā bakhsh*, کریم *karīm*, فیض ریز *fais rīz*.

BOUNTEOUSLY, *ad.* جوانمردانه *jawānmardāna*, با سخاوت *karīmāna*, با سخاوت *bā sakhawāt*.

BOUNTIFUL, *a.* vide **BOUNTEOUS**.

BOUNTIFULLY, *ad.* vide **BOUNTEOUSLY**.

BOUNTY, *n.* بخشش *bakhshish*, عطا *dtā*, کرم *karam*, بذل *basl*, سخاوت *sakhāwat*, سخا *sakhā*.

BOURN, *n.* vide **BOUND**; **TORRENT**.

BOUT, *n.* (turn) بار *bār*, نوبت *naubat*, یک بارگی *marṭaba*. At one bout, یک بارگی *yak bārgī*, دافعت *dafadt*.

BOW, *n.* کمان *hamān*, کوس *kūs*. The string of a bow, شراع *shirād*. The rainbow, کوس *kusi*, کوس *kusa*, سام *hamānī sām*. A cross-bow, کوس *hamānī guruhā*. A bowmaker, کمان *hamān gar*, کمان ساز *hamān sās*. A bow for a fiddle or other instrument, زخم *sakhma*. A bow used in dressing cotton, مندف *mindaf*. To shoot with bow and arrow, تیر انداختن *tir-a*. The notch for the string at the end of a bow, گوشه *goshah* *hamān*. To bend a bow, کمان کشیدن *kumān-k.*—(noose) کماند *kumand*, خم *kham*. A bow used by turners, واج *wākh*.

BOW, *n.* (reverence) کورنش *kurnish*, رکعت *rahadt*.—(salutation) سلام *salām*, تکریم *takrīm*.

BOW, *vt.* (bend) کج کردن *kaj-k.*, خم کردن *kham-k.*, خمیدن *khamīlan.* To make a bow, سر نهادن *sar-n.*, سلام دادن *salām-d.* To bow the knee, زانو زدن *sānū-z.*—(subdue) سبوتا نمودن *sabt-n.*, تسخیر کردن *tashkīr-k.*—(sink under pressure) با مال شدن *pāyamāl-sh.*

BOW-BENT, *a.* معطوفة *mdtūfut.*

BOW-CASE, *n.* کماندان *kurbān* کمان *hamān jola.*

BOWEL, *n.* روده *rūda*, حگر بند *jigar-band.* *n. pl.*—(compassion) مهربانی *mīhrbānī*, شفقت *safakat.* A pain in the bowels, برنس *barnus.* Wind in the bowels. حقیف *hajif*

BOWEL, *vi.* vide **PIERCE.**

BOWER, *n.* گلستان *gulistān*, گلگشت *gulgasht.*

BOW-HAND, *n.* دست راست *dastī rāst.*

BOWL, *n.* پیاله *payāla*, جام *jām*, ساغر *sāghir*, قدح *ka'lah.*

BOWL, *vt.* غلطانیدن *ghaltānīdan.*

BOW-LEGGED, *a.* طرقتا *lām-sāk*, لام ساق *tarkā.*

BOWMAN, *n.* کمانگیر *kamāndār*, کماندار *kamāngīr.*

BOX, *n.* 1 صندوق *sandūk*, تپنگو *tapangū* A small box, صندوقچه *sandūkcha*, حقه *hukka.* A box inaker, صندوقگر *sundūk-gur.* A tinder-box, قداح *kaddāh*, آتش زن *ātīsh-zan.* A sugar-box, شکرستان *shakristān.* A snuff-box, مسعط *musut.* A drug-box, قفدان *kafadān.* An ointment-box, قرز *kours.* A dice-box, پشک *pishk.* 2 (a blow) طپانچه *latmat*, مشت *musht* *tapāncha.* A box on the ear, چپله *chapla.*

BOX, *vi.* (fight with the fist) مشت زدن *musht-z.*

BOXER, *n.* مشت زن *musht zan*, سوت *sūk* دند *kunanda.*

BOX-TREE, *n.* بکس *baks*, شمشاد *shimshād.*

BOY, *n.* پسر *pisar*, کودک *kūdak*, طفل *tift*, صبی *sabty*, بچه *bacha.* A servant boy, خادم *khādim*, ملازم *mulāzim.* A mulatto boy, خلّاسی *khlāst.*

BOYHOOD, *n.* پسری *pisari* طفلیت *tiftiyat*, طفلی *tift.*

BOYISH, *a.* پسری *pisari*, بچه *bacha wash*, طفل *tift sā.*

BOYISHLY, *ad.* طعلانی *tiftāna*, پسرانه *pisarāna.*

BOYISHNESS, *n.* کودکی *kūdakt.* طفولت *tufūlat*, پسری *pisari.*

BRACE, *vt.* بستن *bustan*, بند کردن *band-k.*, قابض کردن *kābiz-k.*—(strain up) کشیدن *kashīdan.*

BRACE, *n.* (bandage) بند *band*, بستگی *bastugi.*—(tension) شدت *shiddat*, سختی *sakhti.*—(a pair) جفت *juft*, اثنائی *isnānī.*

BRACELET, *n.* بازو بند *bāzūband*, دست *dast-faranjan*, دستباز *dast-yārā*, دست بند *dast band.*

BRACHIAL, *a.* بازویی *bāzūī.*

BRACKET, *n.* اسباده *istāda.*

BRACKISH, *a.* نمکین *namakīn*, شور *shūr*, مملوح *mumlūh.*

BRAG, *vi.* افتخار نمودن *lāf-z.*, لاف زدن *iftikhār-n.*, مباحثت *mubāharat-s.*

BRAG, *n.* خود فروشی *lāf*, لاف *khud furūshī*, فخر *fakhr.*

BRAGGART, *n.* لاف زن *lāf-zan*, خود فروش *khud farūsh.*

BRAGGING, *n.* لاف کنان *lāf-kunān*, متکبر *mutakabbir.*

BRAHMIN, *n.* برهمن *barhaman*, برهمند *barhamand.*

BRAID, *vt.* (weave) بافتن *bāftan*, لف کردن *dar pechtīlan*, لاف کردن *laff-k*. To braid hair, مو بافتن *mū-b*, زلف در پیچیدن *zulf dar-p*.

BRAID, *n.* vide **TEXTURE**.

BRAIN, *n.* دماغ *dimāgh*, (pl. ادمغت), مغز *maghṣ*, مغز سر *maghṣi sar*. The brain of an elephant, ارؤن *arūn*. The brain of a horse, نعامت *naāmat*. The membrane of the brain, ام الدماغ *ummu'ddimāgh*.

BRAIN-FEVER, *n.* سوز دماغ *sosi dimāgh*.

BRAINLESS, *a.* بی دماغ *bī dimāgh*.

BRAIN-PAN, *n.* کاسه سر *kāsat sar*.

BRAIN-SICK, *a.* بی قرار *bī karār*, سبکسر *sabuk-sar*.

BRAKE, *n.* خار *khār*.

BRAKY, *a.* خاردار *khārdār*.

BRAMBLE, *n.* خار *khār*, ترمس *tarmus*. A red bramble, کاکشی *khākehi*.

BRAN, *n.* سبوس *sapūs*, نخاله *nukhāla*.

BRANCH, *n.* شاخ *shākh*, غصن *ghusn*.

شعبت (فروع *farḍ* (pl. فروع *fōj*), شاخ *shudbat*. A straight branch, راست *shākhī-rāst*, خاده *khāla*. From branch

to branch, از شاخ تا شاخ *az shākh tā shākh*, شاخ بشاخ *shākh ba shākh*. In

branches, شاخ شاخ *shākh shākh*. Having two branches, دو شاخ *du shākh*.

A small branch, شاخچه *shākhcha*. Shooting forth branches, *shākhcha*.

Shooting forth branches, شاخ افزایی *shākh afzāi*, تشعيب *tashīb*.

A branch of a river, جدول *tibḍ*, طبع *jabḍ*.

A branch of a family, علامت *dlāmat*, نسب *nasb*. Loppings of

branches, شاخ ریزه *shākh reza*. The

branch or horn of a deer, شاخ *shākh*, آهو *shākhī āhu*.

BRANCH, *vi.* شاخ داشتن *shākh-d*, غصن *ghusn*.

راختن *raḥtan*.

BRANCHY, *a.* شاخ دار *shākhdār*, پر شاخ *purishākh*, شعوا دار *shadwā dār*.

BRAND, *n.* داغ *dāgh*, لدعت *ludt*.

A fire-brand, آتش پاره *ātish pāra*.

آتش افروز *ātish afrūz*, آتشگیره *ātishgīra*.

BRAND, *vt.* داغ زدن *dāgh-z*, داغ نهادن *dāgh-n*.—(to render infamous) رسوا

رسان *risawāt-s*.

BRANDED, *a.* داغ دار *dāghdār*.—(marked with infamy) اهل رسوا *ahli ris-wā*, صاحب بدنام *sāhibi badnām*.

BRANDISH, *vt.* (a sword) تیغ افشانی *tegh afshānī-k*.

BRANGLE, *vi.* vide **DISPUTE**.

BRANNY, *a.* سبوس دار *sapūs dār*.

BRASS, *n.* برنج *birinj*, روی *roy*, نحاس *nahās*. Melted brass, قطر *kitr*. Rust

of brass, زنجار *zinjār*. A melter of

brass, ریخته گر *rehkhar*.

BRASSY, *a.* برنجی *birinjī*, روی آسا *roy āsā*, روی *royin*.

BRASSINESS, *n.* روینی *royinī*.

BRAT, *n.* طفل *tifl*, بچه *bacha*.

BRAVADO, *n.* لاف *lāf*.

BRAVE, *a.* دلور *dilāwar*, دلیر *delir*, سر باز *sar bāz*, بهادر *bahādur*, پهلوا *pahlav*.—(magnificent) بزرگوار *buzurg-wār*, عزیز *dziz*. A brave man, شیر مرد *sher mard*, غازی *ghāzi*. Brave soldiers, انصار جلادت شعار *ansār jalādat-shāhār*.

BRAVE, *vt.* (challenge) دعوت کردن *dadwat-k*, دعوت جنگ نمودن *dad-wati jang-n*.

BRAVELY, *ad.* دلورانه *dilāwarāna*, بهادرنه *bahādurāna*.—(magnificently) بزرگان *buzurgāna*.

BRAVERY, *n.* دلیری *delirī*, دلور *dilāwarī*, شجاعت *shujādī*.—(magnificence) بزرگواری *buzurgwārī*, دولت *dawlat* و اقتبال *u ikbāl*.

BRAVO, *n.* خونی *khūni*, تانل *kātīl*.

BRAVO, *interj.* واد *shābāsh* شاباش *wāh wāh*.

BRAWL, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*,
فتنه انداختن *fitna-a*, شور کردن *shor-k.*

BRAWL, *n.* فتنه *ghaughā*, غوغا *fitna*,
غریب *gharev*, عریضه *dibada*.

BRAWN, *n.* بازو *bāzū*, ساعد *sādd*.

BRAWNY, *a.* عضل *dzal*, فعم *fadm*, وزام *wazām*. To be brawny, عضل شدن *dzal-sh*.

BRAY, *vt. or vi.* (as an ass) جلاجل کردن *julājil-k.*

BRAY, *n.* جلاجل *julājil*.

BRAZEN, *a.* روین *burinjīn*, برنجین *royīn*, نجاس *nihās*.—(impudent)
شوخ *shokh*, گستاخ *gustākh*.

BRAZEN, *vi.* گستاخی کردن *gustākhī-k.*,
بی ادب بودن *bī adab-b*.

BRAZEN-FACED, *n.* گستاخ *gustākh*.

BRAZIER, *n.* مسگر *misgar*.

BREACH, *n.* شکاف *shigāf*,
ریخته *rikhna*, کشایش *kushāyish*,
شکستگی *shikastagī*. A breach of faith,
بی وفایی *bī wafāī*. A breach of friend-
ship, مفارقت *mufārakat*,
ناسازگاری *nāsāzgarī*. A breach of peace,
شکستگی صلح *shikastagī-i-sūlh*.

BREACH, *vt.* مغاره ساختن *mughāra-s*.

BREAD, *n.* نان *nān*, خبز *khubz*. Dry
bread, نان تهی *nānī tihī*. Thin bread,
نان تنک *nānī tunuk*. Burnt bread, نان سوخته
nānī-sukhta. An instrument
for drawing bread from the oven, نان
چین *nān chīn*. Bread given in charity,
نان وقف *nānī wakf*. A piece of bread,
نان پاره *nān-pāra*. A slice of bread,
نان ریزه *nān reza*. Bread and salt
(hospitality) نان و نمک *nān u namak*.
Stale bread, نان تلخ *nānī talkh*. Bread

twice baked, (biscuit) بشماط *bishmāt*.

Bread given in monasteries, نان رباط *nānī*

ribāt. Bread baked with sugar, butter,

&c. نان روغنی *nānī raughanī*. Bread

baked under the ashes, استاکمات *istak-*

mat. Bread baked upon the coals,

انگشتر *angishtavā*. Unleavened

bread, نان فطیری *nānī fatīrī*. Leaven-

ed bread, نان خمیری *nānī khamīrī*.

Bread made of millet, زغاره *zaghāra*.

Bread made of bean-meal, barley-meal

and wheaten-flour, نان کشکین *nānī-*

kashkīn.

BREAD-CORN, دانه *dāna*.—(wheat)
گندم *gandūm*.

BREADTH, *n.* پهنا *pahn*, پهنا *pahnā*,

کشادگی *wasāt*, وسعت *arz*, عرض

kushādagī, نسیم *fas-h*. According to

the breadth, "عرضا" *ārzan*. That has

breadth, پهناور *pahnāwar*.

BREAK, *vt.* گسیختن *shikastan*, گسیختن

gusikhthan, شکافتن *shigāftan*. The break

of day, صبح *subh*. To break faith,

شرط شکستن *shart-sh*. To break the

neck, گردن مکت کردن *gardan makt-k*. To

break an oath, قسم شکستن *kasam-sh*.

To break (tame and subdue), رام کردن

rām-k. مطیع کردن *matīd-k*. To break

in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-k*. To

break (ruin), بنیاد ساختن *ban bād-s*. To

break the heart, دل شکستن *dil-sh*. To

break the strength, قوت شکستن *kuwat-*

sh. To break the law, شرع کردن

khlāfi-shard-k. To break an agree-

ment, عهد فسخ کردن *dhd fashk-k*. To

break in upon (assault), هجوم آوردن

hujūm-ā. To break up (dissolve) جدا

کردن *judā-k*. To break up an assembly,

مجلس موقوف داشتن

maylis mokuḥf-d. To break up (open), کشادن *kushādan*.

To break wind, تیزیدن *tezīdan*. To break off, باز استادن *bāz-i*. To break (melt as frost), گداختن *gudākhtan*. To break with (friendship), محبت شکستن *mahubāt-sh*. To break out (in eruptions), دمیدگی نمودن *damīdagī-n*. To break out (become known), مشهور شدن *mash hūr-sh*—(become dissolute) نابکار شدن *nābalār-sh*. To break a horse, اسب فرجام کردن *asp farjām-k*.
BREAK, *n.* (a pause) فنود *fanūd*, وقف *wakf*, To make a break, وقف کردن *wakf-k*.

BREAKER, *n.* شکننده *shikananda*.—(a wave broken by rocks, &c.) موج شکسته *mauji shikasta*. A breaker of horses, سلاخ شور *silākh shor*.

BREAKFAST, *n.* ناشتا *nāshatā*, چاشت *chāshat*, حاضری *hāzirī*.

BREAKFAST, *vt.* or *i.* ناشتا شکستن *nāshatā-sh*, حاضری خوردن *hāzirī-khurdan*.

BREAST, *n.* سین *sīna*, بر *bar*, صدر *sadr*. The breast and ribs, جشم *jusham*.—(a woman's breast) پستان *pistān*. Having full plump breast, دوشیده *doshīda*. Bandages for trussing women's breasts, سماخچه *samākhcha*. Upon the breast, بر *bar bar*. In the breast or bosom, در *dar bar*. The breast of a garment, جیب *jaib*. Beating the breast and clothed in mourning, سین زن و ماتم کنان *sīna-zanān u mātām kunān*.

BREAST, *vt.* پیش آمدن *pesh-ā*.

BREAST-BONE, *n.* رهابت *ruhābat*, زور *zawr*.

BREAST-PIN, *n.* vide BROOCH.

BREASTPLATE, *n.* (armour) جب *juba*, چار آینه *chār āyina*.

BREASTWORK, *n.* فسیل *fasīl*.

BREATH, *n.* دم *dam*, نفس *nafas* (*pl.* انفاس). The sound of the breath, ه *hah*.—(an instant) دم *dam*, لحظه *lah-za*, دقیقه *dakikat*. The last breath, نفس آخر *nafasi ākhīr*, نزع *nazd*. To draw breath, نفس کشیدن *nafas-k*, دم زدن *dam-z*. Shortness of breath, دماور *damāwar*, دمادر *damābar*. A breath of air, رمق *ramak*, باد *bād*.

BREATHE, *vt.* نفس زدن *nafas-z*, شخلیدن *shakhlīdan*. To breathe in the face of another, ه کردن *hah-k*. To breathe odours, عطرسا زدن *dtarsā-z*.—(to exercise) ادمان کردن *idmān-k*.—(to move by the breath) بدم جنبیدن *ba dam-j*.

BREATHING, *n.* دم زدن *dam zadagī*, تنفس *tanaffuz*. Breathing forth the soul, تفیظ *tafayyuz*.

BREATHLESS, *a.* بی نفس *bi nafas*, دم بسته *dam basta*.

BREECH, *vt.* تسرول کردن *tasarwul-k*.

BREECHES, *n.* *pl.* پاجامه *pāy izār*, سروال *serwāl*, *pl.* *jāma*, زبرجامه *zerjāma*. Short breeches (drawers), بادره *bādra*, ودر *wusr*. Long breeches, تومان *tūmān*. The waist band of the breeches, میان بند *miyān band*. The fastenings of the breeches, ازار بند *izār band*.

BREED, *vt.* (procreate) پیدا کردن *paydā-k*, تولید کردن *tawlīd-k*.—(produce) پیدا کردن *paydā-k*, در آوردن *dar āwardan*.—(contrive) پیدا ساختن *paydā-k*.—(bring up) پروردن *parwardan*, تربیت کردن *tarbiyat-k*.

BREED, *n.* نسل *nihād*, نژاد *zāt*, نسل اصل *asl*.—(species) اصل *asl*.

BREEDER, n. (prolific female) *والدة wālidat*. A breeder of horses, *سوار پرور sawār parwar*. A breeder of cattle, *گلابان gallabān*.

BREEDING, n. (education) *پرورش parwarish*, *تعلیم tadlīm*.—(nurture) *تیمار timār*.

BREEZE, n. نسیم *nasīm*, بادِ صالح *bādī sabāh*, *هواي خنک harwāi khunuk*.

BREEZY, a *هوايي harwāi*.

BRENT, a. vide, **BURNT, HIGH, STEEP.**

BRETHREN, n. pl. برادران *bīrādarān*, *همچنان hamjinsān*.

BREVET, n. vide **DIPLOMA.**

BREVIARY, n. vide **ABRIDGMENT.**

BREVITY, n. اختصار *kutāhī*, *اجمال ajmāl*, *ikhtisār*.

BREW, vt. (beer) بوزه کشیدن *boza-k.*, *سرشتن (mix) jid-k.* جمع کردن *sarishatan*, آمیختن *āmikhutan*.

BREW, n. بوزه *boza*. جمع *jid*.

BREWER, n. بوزه کش *boza-kash*, جمع *jid kunanda*.

BRIBE, n. رشوت *rishwat*, پاره *pāra*, *اتارت itāwat*.

BRIBE, vt. رشوت دادن *rishwat-d.*, *براکنده ساختن barāganda-s.* To take a bribe, رشوت گرفتن *rishwat-g.*

BRIBERY, n. رشوت *rishwat*, *اتارت itāwat*.

BRICK, n. خشت *khisht*. A burnt brick, *خشت پخته khisht-i pukhta*. Painted bricks or tiles, *کاشي kāshī*. To make brick, *خشت زدن khisht-z.* A brick-maker, *خشت ساز khisht-paz*, *خشته khishtara*. A small brick, *خشتک khishtak*.

BRICKBAT, n. خشت پاره *khisht-pāra*.

BRICK-KILN, n. خشت پزازه *pazāwa*, *خشت تاب khisht tāba*.

BRICK-LAYER, n. راز *rāz*, بناگر *banāgar*.

BRIDAL, a. مناسب عروس *drūsi mu-nā-sib*.

BRIDAL, n. vide **NUPTIAL.**

BRIDE, n. عروس *drūsa*, نامزد *nāmza-l*.

BRIDE-CHAMBER, n. دست بیمان *dast paymān*, کاه جلوه *jilwa gāh*.

BRIDEGROOM, n. داماد *drūs*, *داماد dāmād*.

BRIDESMAID, n. پیرایه زن *zani pe-rāyi*.

BRIDGE, n. پل *pūl*, جسر *jisr*. The bridge of a nose, *مرسن marsin*. The bridge of a musical instrument, *خرک kharak*.

BRIDLE, n. عنان *inān*, لگام *ligām*, *لیجام lijām*, *امسار afsār*, *زمام zimām*. The bit of a bridle, *لگام دهنه dahnai-l*.

BRIDLE, vt. لگام دادن *ligām-d.* To bridle the passions, *نفس ضبط کردن nafas zabt-k.*—(hold up the head) *سر افراختن sar-a*.

BRIEF, a. کوتاه *kutāh*, مختصر *mulhta-sar*, *خورد khurd*.

BRIEF, n. (writing) نوشته *navishta*, *رقم rukm*, *خط khatt*.—(epitome) *ایجاز ijāz*.

BRIEFLESS, a. غیر منیب *ghair munīb*. **BRIEFLY, ad.** القصه *al-kissa*, *بالجمله bal-jumla*, *فی الجمله fil-jumla*.

BRIEFNESS, n. کوتاهی *kutāhī*, *اجمال ajmāl*, *اختصار ikhtisār*.

BRIER, n. خار *khār*.

BRIERY, a. خارزار *khār-zār*.

BRIG, n. کشدی دو دلی *kishdī i du dakali*.

BRIGADE, n. قشون *kushūn*.

BRIGADIER, n. میر لواء *mīrī liwa*.

BRIGAND, n. vide **ROBBER.**

BRIGANTINE, *n.* vide SHIP.

BRIGHT, *a.* روشن *roshan*, تابدار *tābdār*,
جلالی *jalīy*, تابان *tābān*, شعلدار *shaʿlādār*, آبدار
āb lār, منور *munaẖwar*.

BRIGHTEN, *vt.* روشن ساختن *roshan-s.*,
زدودن *za lūdan*, نصوبت کردن *tazwī-*
yat-k.—(to make gay) نشاط نمودن *na-*
shāt-n.—(to make witty) تیز فیم کردن
tez fahm-k.—(to make illustrious)
مشهور کردن *mashhūr-k.*—(to be or grow
bright) روشن گشتن *roshan-g.*

BRIGHTLY, *ad.* با روشنا *bā roshnā*.

BRIGHTNESS, }
BRILLIANCY, } *n.* تابداري *tābdārī*,

روشنی *roshanī*, رونق *raunak*.

BRILLIANT, *n.* (diamond) الماس آبدار
almāsī ābdār.

BRILLIANT, *a.* vide BRIGHT.

BRIM, *n.* لب *lab*, کناره *kanāra*. To fill
to the brim, لابلاب کردن *labālab-k.*

BRIM, *vi.* (to become full) پرگشتن *pur-g.*,
اباشتن *ambāshatan*.

BRIMFUL, *a.* لابلاب *labālab*, مالا مال
mālāmāl, تاب تاب *tā tab ambāshat*.

BRIMSTONE, *n.* کبریت *kibrit*, گوجرد *gūgird*.

BRINDED, *a.* پلنگ رنگ *palang rang*,
حارم *ārim*.

BRINE, *n.* تلخاب *ābi shūr*, شور آب *ābi shūr*,
تالکتاب *talkhāb*. A brine-pit, نمکار *namakzār*.

BRING, *vt.* آوردن *āwurdan*. 1. To
bring about (effect, do) کردن *kardan*,
عمل کردن *ʿamal-kardan*, گردانیدن
gurdānidan. 2. To bring back (recall),
باز خواندن *bāz khāndan*. 3. To bring
down (lessen), کاستن *kāstan*, نقصان
نمودن *nuksān-n.* To bring down
from a high place, زیر آوردن *zer-ā.*
4. To bring forth (produce) پدید
آوردن *paydā-n.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*

To bring forth children, زادن *zādan*,
تولید کردن *tawliḍ-k.* To bring forth
flowers, شگوفه کردن *shigūfa-k.* To bring
forth fruit, میوه نمودن *meva-n.* 5. To
bring forward, (promote) ترقی ساختن
tarakkī-s. 6. To bring in (reduce),
اعادت کردن *ayādat-k.*, باز آوردن
bāz-ā.—(afford gain) سود آوردن *sūd-ā.*
منفعت نمودن *munfiāt-n.* 7. To bring off
(disengage), رها کردن *rihā-k.*, آزاد کردن
āzād-k.—(dissuade) منع کردن *manʿ-
k.* 8. To bring on (bring to action),
آغاز بکار آوردن *bakār-ā.*—(to begin)
آغاز کردن *āghāz-k.* 9. To bring out,
بیرون کردن *berūn-k.*, بر آوردن
bar-ā. 10. To bring over (persuade),
نصیحت کردن *nasihat-k.* 11. To bring
to an agreement, با اتفاق آوردن *ba itti-*
fāk-ā. To bring to destruction, در
ویرانی انداختن *dar mahālahat-a.*
12. To bring under (subdue), تابع کردن
tābi-k. 13. To bring up (educate),
تربیت دادن *tarbiyat-d.*—(nurse)
پرورده *parwardan*.

BRINJAL, *n.* بادنجان *bādinjān*.

BRINK, *n.* کناره *kanāra*, لب *lab*. The
brink or bank of a river لب *labi*
nahr. The brink of a whirlpool, کناره
kanārai girdāb. On the brink
of destruction, در ویرانی جان *dar bīmī*
jān.

BRISK, *a.* (quick) تیز *tez*, جلد *jald*,
چالاک *chālāk*.—(ingenious) زیرک
zīrak.—(cheerful) شاد *shād*, شادمان
shādmān, خرم *khurram*.

BRISKLY, *ad.* چستانه *bā tezī*,
چوستانه *chustāna*.

BRISKNESS, *n.* چالاکي *chālākī*, زیرکي
zīrakī.—(gayity) شادی *shādī*, نشاط
nashāt.

BRISTLE, *n.* کاسموی *kās-mūi*, هلب *hulb*.

BRISTLE, *vt.* فراشیدن *farāshīdan*.

BRISTLY, *a.* اهلل *aklab*, خشن *khashan*.

BRITTLE, *a.* نازک *nāzūk*, هشیم *hashīm*, تنک *tunuk*.

BRITTLENESS, *n.* نازکی *nāzūkī*, تنکی *tunukī*, ضعف *zu'f*.

BROACH, *vt.* (pierce) سفتان *suftan*, منشرج کردن *siftīdan*.—(split) *munsharij-k*.—(publish) *ishthikār-k*. To broach a vessel, خم وا کردن *khum wā-k*. To broach reports, آوازه گفتن *āwāza-g*.—(let run out) صادر کردن *sādir-k*.

BROAD, *a.* (wide) پهن *pahn*, پهنا *pahnā*, فراخ *farākh*, وایدش *wāgish*, عرض *ariz*. As broad as long, مربع *murrabbā*. Broad and long, "عرضاً و طولاً" *arzan wa tulan*.

BROADCLOTH, *n.* H. بنات *banāt*.

BROADNESS, *n.* vide BREADTH.

BROADSWORD, *n.* شمشیر *shamshīr*.

BROADWISE, *ad.* عرضانه *arzanā*.

BROCADE, *n.* کیمخاب *kīmkhāb*, زر بفت *zar baft*.

BROCK, *n.* vide BADGER.

BROIL, *n.* حببت *hujjat*, قضیه *kazīya*, غوغا *gaugā*.

BROIL, *vt.* (grill) بریان کردن *biryān-k*, خوشیدن *khushīdan*.

BROKEN, *a.* شکسته *shikasta*, کسیر *kasīr*. Broken backed, مغفور *mafkūr*. Broken off or asunder, منقطع *mankatī*. Broken in pieces, ریزه ریزه کرده شده *reza reza kardā shuda*. Broken (tamed), منقض رام کرده *rām kardā*.—(violated) *muntakaz*.

BROKEN-HEARTED, *a.* دلشکسته *dil shikasta*.

BROKER, *n.* دلال *dallāl*, سمسار *simsār*, (pl. سمسارت *samāsirat*), بیاع *bayyād*.

To act as broker, دلالی کردن *dallālī-k*.

A female broker, دلاله *dallāla*. Vendor of small wares, خرده فروش *khurda farūsh*.

BROKERAGE, *n.* دلالی *dallālī*, دلات *dallālat*.

BRONZE, *n.* vide BRASS.

BROOCH, *n.* بند کردن *gardan band*.

BROOD, *n.* نسل *nasl* (pl. انسال *ansāl*). A brood of chickens, ایشان *ishāna*.

BROOD, *vi.* (as a hen) مرخم شدن *murm-khim-sh*, تلبد ساختن *talabbud-s*. To brood over any thing, اندیشیدن *andīshīdan*.

BROOK, *n.* جوی *jūi*, جدول *judwal*.

BROOK, *vt.* برداشت کردن *bardāsh-k*, صبر نمودن *tahammul-k*, تحمل کردن *sabr-n*.

BROOM, *n.* جاروب *jārūb* (besom), خاکروب *khāk rūb*.

BROTH, *n.* شوربا *shurbā*, شوربا *shūrbā*, مرق *mark*. Jelly of broth, خامیز *khāmīz*, سفیدبا *sufed-bā*. Rice-broth, شیل *shīla*.

BROTHEL, *n.* زناخانه *zunā khāna*.

BROTHER, *n.* برادر *(pl. برادران)* *akhw* (pl. اخوان). A brother uterine, برادر اندر *birādar andar*, سنو *sinw*. A brother by the father, پساندر *pusandar*. The father's brother, برادر پدر *birādari pidar*, عم *ām*. A mother's brother, برادر مادر *birādari mādar*, برادرزاده *khālī*. A brother's son, برادرزاده *birādar-zāda*, پسر برادر *pisari birādar*. The wife's brother, برادر زن *birādari zan*. An adopted brother, برادر خوانده *birādari khānda*, A foster brother, برادر رضاعی *birādari rizāī*. A brother-

- in-law, *خوس* *khaws*, برادر نسبت *birādar nisbat*.—(a husband's brother) برادر شوهر *birādari shauhar*. Own brother, full brother, برادر حقیقی *birādari hakikī*. A younger brother, برادر خورد *birādari khurd*, برادر کچتر *birādari kahtar*. An elder brother, برادر میتر *birādari mihtar*. A half brother, برادر دد *birādaranda*.
- BROTHERHOOD**, *n.* برادری *birādarī*, موآخات *muākhāt*, اخوت *ukhūwat*.
- BROTHERLY**, *a.* برادری *birādarī*, برادر *birādar āsā*.
- BROW**, *n.* (eye-brow) حاجب *abrū*, حجب *hājib* (*pl.* حواجب *hawājib*). The brow of a hill, فله کوه *kullu kuh*.
- BROWN**, *a.* گندم *asmar*, گندمگون *gandūm gūn*, قهوت رنگی *kahwat rangī*.—(dark) تارک *tārik*, دحمس *dihmis*.
- BROWNESS**, *n.* سمرت *sumrat*, گندمگونی *gandūm gūnī*.
- BROWSE**, *vt.* چریدن *charīdan*, رعی *raī-k*.
- BRUISE**, *n.* آسیب *āsīb*, هرس *hars*, صدمه *sadma*.
- BRUISE**, *vt.* صدمه دادن *sadma-d*.—(beat) کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*.—(bray) ساویدن *sāwīdan*.
- BRUISED**, *a.* هربس *harīs*, کوفته *kūfta*. Bruised in a mortar, کنده *kunda*. Bruised to powder, ساویده *sāwīda*, دک *dak*. Bruised under foot, پاخوست *pākhust*. Bruised with a stone, زده با سنگ *bā sang zāda*.
- BRUIT**, *n.* vide REPORT, NOISE.
- BRUMAL**, *a.* vide WINTERY.
- BRUNT**, *n.* vide SHOCK, VIOLENCE.
- BRUSH**, *n.* لیف *laif*.
- BRUSH**, *vt.* (to move with haste) شتابان روان شدن *shutābān rawān-sh*. To brush clothes, &c., با لیف پاک کردن *bā laif pāk-k*.
- BRUTAL**, *a.* حیوانی *haywānī*, بیابم *bahāyam makhshūs*. A brutal man, اهل تعدی *ahli tadātī*, صاحب مظلمت *sāhibi maz'umat*.
- BRUTALITY**, *n.* ظلم *zulm*, بی رحمت *bi rahmat*, تندی درشدی *durushtī*, تندی *tundī*.
- BRUTALIZE**, *vt.* ظالم (grow savage) شدن *zālīm-g*, بی رحم شدن *bī rahm-sh*.—(make savage) ظلمکار *zulmgār-s*.
- BRUTALLY**, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, درشتان *durushtāna*.
- BRUTE**, *n.* بهیم *bahīma* (*pl.* بهایم), حیوان *haywān* (*pl.* حیوانات).—(a rude man) چیل *jahl*, جاهل *jāhil*.
- BRUTISH**, *a.* (resembling a beast) حیوان آسا *haywān āsā*,—(carnal) ناشناس *nafusānī*.—(ignorant) نادان *nādān*.—(rough) تدد *durusht*, درشت *tund*.
- BRUTISHLY**, *ad.* حیوانانه *haywānāna*, بطریقی حیوان *bā tarīqī haywān*.
- BRUTISHNESS**, *n.* vide BRUTALITY.
- BUBBLE**, *n.* (of water) غنچه آب *ghunchai āb*, فقاعت *habāb*, فککات *fakkāt*. Bubbles on wine, فراش *farāsh*. A bubble (trifle), هزه *harza*, فریب *turrahāt*.—(fraud) ترهت *furīb*, مکر *makr*.—(the person cheated) ابله *ablah*.
- BUBBLE**, *vt.* فریفتن *farīftan*, غدر کردن *ghadr-k*.—(flow as water from a fountain) نبع نمودن *nabā-n*, صدور کردن *sudūr-k*.

BUBBY, *n.* vide BREAST.

BUBO, *n.* (owl) خول *khōl*—(inflammation in the groin) دندل *dunbal*.

BUCK, *n.* آهوی *āhūi nar*. A buck rabbit, پرنگره *pazhangara*.

BUCK, *vt.* شکستن *shustan*, پاک کردن *āk-k*.

BUCKET, *n.* دلو *dalw*, آبریز *ābrez*. A water-wheel with buckets, صهور *suūmār*.

BUCKLE, *n.* تکه *tuka*. A belt buckle, لمار کمر ساز *lamar sār*—(lock of hair) رلف *jald*, زلف *zulf*.

BUCKLE, *vt.* (fasten) بستن *bā* تکه *tuka-h*.—(curl) زلف نمودن *zulf-n*.

BUCKLER, *n.* سپر *sīpar*, ترس *turs*. Armed with a buckler, سپردار *sīpar-dār*.

BUD, *n.* شکوفه *shigūfa*, گنچه *guncha*. An unblown bud, برعم *burām*. A rose-bud, گل *ghunchai gul*. A vine-bud, سنانه *sītāna*. Buds, عیون *ūyūn*. Buds of palm-trees, طلع *talā*.

BUD, *vi.* شکوفیدن *shigūftan*, گنچه کردن *guncha-k*, شکفتن *shiguftan*.

BUDGE, *vt.* vide MOVE.

BUDGET, *n.* (bag) حوال *juwāl*.

BUFF, *n.* جلد جاموس *jildī jāmus*.

BUFF, *vt.* کوفتن *kūftan*.

BUFFALO, *n.* گاومیش *gāumīsh*, جاموس *jāmūs*, هرمیس *hirmīs*.

BUFFET, *n.* مشت *musht*.

BUFFET, *vt.* مشت زدن *musht-z*.

BUFFLE-HEADED, *a.* vide STUPID.

BUFFOON, *n.* مسخره *maskhara*, بارول *pārūla*, مستهزی *mustahzi*.

BUFFOONERY, *n.* بذله *bazla*, مسخرگی *maskhargī*.

BUG, *n.* ساس *sās*, فسافس *fasāfis*.

BUGBEAR, *n.* خیال *khayāl*, هول *haul*.

BUGGY, *n.* (full of bugs) ساس دار *sās dār*, فسافس *pusī fasāfis*.

BUGLE, *n.* بوق *būk* (*pl.* ابوق *būrū*).—(glass-bead) خضض *khazaz*.

BUGLOSS, *n.* لسان النور *lisānus saur*, گاوران *gāw-zabān*.

BUILD, *vt.* بنا کردن *binā-k*, عمارت کردن *īmārat-k*, میبني *mabnī-s*. To build cities, تمدین کردن *tumdīn-k*.—(to depend on) اعتماد نمودن *itimād-n*, توکل ساختن *tuwakkul-s*.

BUILDER, *n.* بناگر *bināgar*, معمار *mīmār*, بنا *binnā*, عمارت گر *īmārat-gar*. Builder and workman, کارگر *bannā u largar*. Architect and builder, بنا و معمار *bannā u mīmār*.

BUILDING, *n.* بنا *binā* (*pl.* ابنیت *īmārat*), میبني *mabnī* (*pl.* مباني *īmārat*). A stone-building, کارگر بنا *kārgir binā*. A public building, مبرت *mabarrat*, رباط *ribāt*.

BUILT, *p.p.* بنا کرده شده *binā kardā shuda*, میبني *mabnīy*, معمار *madmūr*.

BULB, *n.* بصل *basul*.

BULGE, *vi.* (founder as a ship), نشز (jut out) غرق شدن *ghanak-sh*, نشز شدن *nashz-sh*.

BULK, *n.* (magnitude) بزرگی *buzurgī*, عظمت *āzmat*, کلانی *kalānī*.—(mould of the human body) کالبد تن *kālbudī tan*, قامت *hāmat*.

BULKINESS, *n.* بزرگی *buzurgī*, جسامت *jāsāmat*.

BULKY, *a.* تداور *tan-āwar*, جسيم *jasīm*, دهمج *dahmaj*.

BULL, *n.* نر گاو *nargāw*, ثور *saur*, بقر *bukur*. A wild bull, ذب *zabb*. The constellation of the Bull, برج ثور *burjī saur*. A place abounding in bulls,

مخوړه *maswarat*. A bull's pizzle,
 سوط *sawt*. A bull or blunder, غلط *ghalat*.
 BULLET, *n*. گوله *gola*, کړه *kura*, گولي *goli*.
 BULLION, *n*. سيم و زر *sīm u zar*.
 BULLOCK, *n*. تاول *tāwal*, بسم *basna*.
 BULLY, *n*. پاروله *pārūla*, لاف *lāf zan*.
 BULLY, *vt*. تحويف کردن *takhwīf-k*,
 تهديد ساختن *tahdīd-s*.
 BULRUSH, *n*. اسل *aslat*, اسنوم *ustīm*.
 BULWARK, *n*. حصار *hisār*, بارو *bārū*,
 قلعه *kald*.
 BUMP, *n*. آماس *sām*, آمور *amūr*, آماس *āmās*.
 BUMP, *vt*. تهمز *tasalsul-k*, متصل کردن
 ساختن *tahazzum-s*.
 BUMPER, *n*. پيال لبالب *payālai lubālab*,
 جام لبریز *jāmi labrez*. A bumper
 health, دوستگاني *dost-kānī*.
 BUMPKIN, *n*. vide PEASANT.
 BUNCH *n*. خوشه *khosha*, دسته *dasta*.
 A bunch of flowers, گلدسته *gulidasta*.
 A bunch of azhar, ازهار دسته *azhār dasta*. A bunch of
 grapes, خصلت *khushlat*. جفت *juft*.
 A bunch of dates, عسقه شراخ *ʿisqibātī shimrāk*. A bunch or handful
 of corn, شمال *shimāl*. A camel's bunch,
 کوهان *kohān*, مایل *māilat*.
 BUNCH, *vi* (swell) آماسیدن *āmāsīdan*.
 —(gather) جمع کردن *jumā-k*.
 BUNCH-BACKED, *n*. کوز پشت *kūzh pusht*,
 احدا *ihdab*, کوز پشت *koh pusht*.
 BUNCHY, *a*. دانا *danā*.
 BUNDLE, *n*. دسته *dasta*, بسته *basta*,
 تنگ *tang*, پشته *pushtāra*, بار *bār*.
 A bundle of papers, کاغذ *dastai*
kāghaz. A bundle of wood, هزمت *hiz-*
mat. A bundle of grass, ابلات *ibālat*.
 A bundle of reeds, طن *tunn*. A bundle
 of rods, برن *barn*.

BUNDLE, *vt*. بسته ساختن *basta-s*,
 دسته کردن *dasta-k*, بار ساختن *bār-s*.
 BUNG, *n*. وناغ *wifāḍ*, صمام *simām*,
 سد *sudāl*.
 BUNG, *vt*. وناغ نهادن *wifāḍ-n*.
 BUNG-HOLE, *n*. منفذ *manfas*.
 BUNGLE, *vi*. نادانی کردن *nādānī-k*,
 بی وقوف شدن *bī wukūf-sh*.
 BUNGLER, *n*. نا آزمودگار *nā āzmūda*
 بی وقوف کننده *bī wukūf kunanda*,
 جاهل *jāhil*.
 BUNGLINGLY, *ad*. جاهلان *jākilāna*,
 نا آزمودانه *nā āzmūdāna*.
 BUNTER, *n*. فاحش *fāhish*, مطرب *mītrīr*.
 BUOY, *n*. لنگر نما *langar numā*, نشان
 لنگر *nishāni langar*.
 BUOY, *vi*. شنا کردن *shinā-k*, شناوری
 کردن *shināwarī-k*.
 BUOYANCY, *n*. شنا *shinā*, شناوری
 شناوری *shināwarī*.
 BURDEN, *n*. بار *bār* (*pl*. بارها *hā*),
 حمل *himl*, تنگ *tang*, غاشیه *ghāshīya*.
 Weighing burdens, بار سنج *bār sanj*.
 Of equal burdens, همبار *hambār*,
 عادل *ādil* —(tax) خراج *khirāj*. Free
 from burdens, سبکبار *sabuk bār*. A
 beast of burden, بارگیر *bārgīr*, حملات
 حملات *hamulat*.
 BURDEN, *vt*. زیر بار کردن *zerī bār-k*,
 ظلم کردن (oppress) *himl-k*. —
zulm-k. To lay down or unload a
 burden, وضع حمل کردن *vazī himl-k*.
 BURDENSOME, *a*. گران *garān*, سنگین
 سنگین *sangīn*.
 BUREAU, *n*. درج *durj*, حقه *hukka*.
 BURGESS, *n*. همشهري *ham shahrī*,
 رئیس *ra'īs*.
 BURIAL, *n*. دفن *dafn*, خاک نهادن
 زیر خاک نهادن *zerī khāk-n*.

BURIER, *n.* دفن کننده *dafn kunanda.*

BURLESQUE, *n.* لَغ *lāgh.*

BURN, *vi. t.* سوختن *sūkhtan*, افروختن *af-rūkhtan*, سوزانیدن *sūzānīdan*.—

(to be on fire) سوختن *sūkhtan*, محروق

گشتن *mahrūk-g.* To burn with thirst,

حرارت داشتن *harārat-d.* To burn

with rage, خشم گرفتن *khasm-g.* To

burn with love, سوز و ساز نمودن

BURNER, *n.* سوزنده *af-rūzgar*, افروزگر *sūzanda.*

BURNING, *n.* سوختگی *sūkhtagi.*

سوزش *sūzish*, افروختگی *af-rūkhtagi.*

BURNISH, *vt.* صیقل کردن *sayhal-k.*,
افروختن *af-rūkhtan*

BURNISHER, *n.* جلا دهنده *jalā dahan-da*, افروزنده *af-rūzanda.* A burnisher
of arms, صیقلگر *sayhalgar*, سلاح شور *silāh shor.*

BURNT, *p. p.* سوخته *sūkhta*, افروخته *af-rūkhta.*

BURROW, *n.* قصبه *kasba*, شهر *shahr*
A rabbit's burrow, نقب *nakb.*

BURROW, *vi.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*.—
(as rabbits) نقب زدن *nakb-z.*

BURSAR, *n.* خزانه دار مدرسه *khazīna dāri madrasa.*

BURSE, *n.* (exchange) بازار *bāzār.*.—
(purse) کیسه *kīsa* —(fund for college)
مابه مدرسه *māyai madrasa.*

BURST, *vi.* ترقیدن *tarāhīdan*, چاک
شدن *chāk-sh.*, شکافن کردن *shigāfta-k.*

BURY, *vt.* مدفن کردن *dafn-k.*, دفن کردن *maḍfūn-k.*, زیر خاک نهادن *zeri khāk-n.*,
زیر زمین دفن کردن *zeri zamīn dafn-k.*,
در قبر نهادن *dar kabr-n.* To be buried,
مدفن شدن *maḍfūn-sh.*

BURYING, *a.* تدفین *tadmīṣ*, تدفین *tadāfun.* A burying ground, رمس *rams.*

BUSH, *n.* خار *khār.* A rose-bush, گلبن *gul-bun.*

BUSHY, *a.* خار آور *khār-āwar.*

BUSINESS, *n.* کار و بار *kār u bār*, عمل

امور *āmal*, معاملات *muāmalat*, امر *amr*

شغل *maslihat*, مصلحت (اور *pl.*),

حال *hāl* (اشغال *pl.*), *shughl* (pl.)

بابت *bābat*: Important busi-

ness, مهم *muhimm* (pl. مهمات),

امر *amr* *khatir.* A necessary

business, حاجت *hājat* (pl. حاجات).

An infamous business, کار بد *kāri bad.*

Expert in bussines, کاردان *kārdān*,

کارگذار *kārguzār.* A man conversant

in business, اهل کار *ahli kār.* To do

business, معاملات کردن *muāmalat-k.*,

کارگذار نمودن *kārguzār-n.* To protract

business, کار دور و دراز کشیدن *kār dūr u*

darāz-k. A contemptible business,

کار سفساف *kāri safsāf*, امر رامت *amrī*

rāmik. Business in which many are

concerned, مهابآت *dlayhi mukā-*

yāt. Intrusted with business, وشکرده

vashkarda. Unrewarded business,

شاکار *shākār.* A manager of business,

مباشر *wakil*, وکیل *kār guzār*, کارگذار

mubāshir. To appoint one to do

business, مباشر کردن *mubāshir-k.*,

وکیل نشاندن *wakil-n.* To superintend

business, مصلحت مباشر و حواله شدن

maslihati mubāshir u hawāla-sh.

To finish business, کار تمام کردن *kār*

tamām-k. Public business, امور عموم

umūri āmūm. معاملات سرکار *muā-*

malāti-sarkār. Private business,

معامله مخفی *muāmalat makhfi.* To

settle business, کار را رفع کردن *kār rā*

rafā-k. On necessary business, بجهت

کار ضرور *ba jehati kāri zarūr.*

BUSKIN, *n.* نعل *nadl*. A buskin-maker, نعل تراش *nadl turāsh*.

BUSS, *n.* بوسه *bosa*, بوسه *bosa*.

BUSS, *vt.* بوسیدن *bosidan*.

BUST, *n.* نیم قد *nīm kadd*.

BUSTARD, *n.* کاردن *karwdan*.

BUSTLE, *n.* شمات *hangāma*, شمات *shamāt*, گیر و دار *dār u gir*, گیر و دار *gir u dār*, دامدما *damdama*, شوخا *ghaughā*, آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.

BUSTLE, *vi.* سعی نمودن *saī-n*, مقید شدن *mukayyad-sh*.

BUSY, *a.* مشغول *maashgūl*, مشغول *mush-taghīl*, مقید *mukayyad*. A busy body, فضولی *fuzūliy*, منفه *minfah*.

BUSY, *vt.* شغل کردن *shugl-k*. To be busy, مشغول شدن *maashgūl-sh*, اشتغال *ishtighāl* داشتن *ishtighāl-d*.

BUT, *prep. & conj.* لیکن *lekin*, اما *ammā*, بلکه *balke*.—(except) بغیر *baghair*, الا *illā*, مگر *magar*. Butif, اما *immā*, والا *va illā*.

BUTCHER, *n.* قصاب *kassāb*, ذابح *zābih*, مشقش *mushakkis*. A butcher's shop, خانه قصاب *kassāb-khāna*. A butcher's knife, ساطور *sātūr*.

BUTCHER, *vt.* ذبح کردن *zabh-k*, قصب کردن *kasb-k*.

BUTCHERLY, *a* قصاب آما *kassāb āsā*, ظالمانه *zālimāna*.

BUTCHERY, *n.* قصابی *kassābat*, قتل *katl*.

BUTLER, *n.* خانسازان *khān-sāmān*.

BUTT, *n.* هدف *hadaf*, نشان *nishāna*, آماج *āmāj*.—(a barrel) برميل *barmil*.

BUTTER, *n.* مسکه *masaka*, زبد *zubda*, خالص *raughani khālis*. Butter milk, دوغ *dogh*, نمیر *samīr*. Salted butter, عجوز *djūz*. A butter dish, شیرزن *shīr-zāna*.

BUTTER, *vt.* باروغن اندودن *bāraughan-a*.

BUTTERFLY, *n.* پروانه *parvāna* (pl. *para*), چراغ *charāgh* واسه *wāsa*, (بروانجات *para*).

BUTTOCK, *n.* کوه *kūna*, شست *nishast-gāh*, گونسه *gūnasta*. The buttocks of a horse, عزیزی *ūzayza*.

BUTTON, *n.* گره *giriḥ*, تکه *tuka*, تکه *tukma*. A button-maker, گره *giriḥ* بند *band*, تکه *tukma* گر *tukma gar*. A button-hole, جوشک *jūshak*, کوژگر *kūzh-giriḥ*. The shank of a button, زبان *zabān*, وعالت *wadlat*.

BUTTON, *vt.* بستن *bā giriḥ-b*.

BUTTRESS, *n.* پشت *pushta*, عمود *dmūd*.

BUXOM, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, خوش دل *shadmān*, دل *lhush dil*. To be buxom, بسیم بودن *basim-b*.

BUXOMNESS, *n.* شوخی *shokhī*, شوق *shauk*.

BUY, *vt.* خرید کردن *kharīd-k*, خریدن *kharīdan*, اشترا نمودن *ishtirā-n*, بیع و شرا *kharīdārī-k*, خریداری کردن *bayi u sharā-k*. To buy dear, ارهان خریدن *irhān-lh*.

BUYER, *n.* خریدار *kharīdār*, مشتری *mushtarī*, بیع *bat*.

BUYING, *n.* خریداری *kharīdārī*, اشترا *ishtirā*. Buying and selling, خرید و بیع *kharīd u farokht*, شرا و بیع *bat u sharā*.

BUZZ, *vi.* (as flies) غزرت ساختن *antarat-s*, غمت کردن *ghunnat-k*, غلغل *ristan*.—(as a crowd) غلغل ساختن *ghulghul-s*.

BUZZ, *n.* غنر *antar*, غمت *ghunnat*, دندنت *ghulghul*, دندنت *dandanat*.

BUZZER, *n.* vide WHISPERER.

BY, *pr. ad.* (with) از *az*, ز *ze*, با *ba*, فی *fi*,

min. By another, از دیگر *az digar*.
 2. (near) نزد *nazl*. By your authority,
 با حکم شما *ba hukmi shumā*. By God,
 بالله *bi'llāh*. By chance, عرضاً *āraza*.
 By force, جبراً *jubran*. By degrees,
 رفتہ رفتہ *rafta rafta*. By all means,
 البته *albatta*, بالعجله *bi'ljumlā*. By and
 by (immediately) سرعۃً *surdtan*. By
 much, غالباً *ghālīban*. By how much,
 فکیف *fakayf*. To be by or present,
 حاضر شدن *hāzīr-sh*. To set by (aside),
 بر طرف نهادن *bar turaf-n*. — (place
 near) نزد بک نهادن *nazdik-n*. To sit by
 (near) همنشین شدن *hamnashīn-sh*.
 To stand by (aid), मदد کردن *madaad-k*.
 BY-GONE, *a*. گذشته *guzashta*.
 BY-GONE, *n*. (past-event) رفت گذشت
raft guzasht.
 BY-PATH, *n*. راه تنها *rāhi tanhā*.
 BY-STANDER, *n*. نزد استاد *nazd*
istāda, مشاهد *mushāhid*.
 BY-WORD, *n*. مثل *masul*.

C.

CABAL, *n*. مصلحت مخفی *maslihati*
makhfi, معاهدت نهان *muāhadati*
nihān.
 CABAL, *vi*. معاهدت نهان کردن *muā-*
hadati nihān-k, مصلحت کردن *mas-*
lihat-k.
 CABALA, *n*. مهر سلیمان *muhri sulaymān*,
 خانم جم *khālimi-jam*.
 CABALISTIC, *a*. پوشیده *nihān*, پوشیده
poshida, نهفته *nihufta*, مخفی *makhfiy*.
 CABARET, *n*. vide TAVERN.
 CABBAGE, *n*. کلم *karamb*, کلم *kalam*.
 CABIN, *n*. (of a ship) دپوس *dabūsa*,
 دپوس *dabūs*. — (a cottage) خراگه *khar-*
gāh, کوخ *kukh*.

CABIN, *vi*. مانند *māndan*, در دپوس
 مانند *dar dabūsa-m*.
 CABINET, *n*. (box) درج *durj*, حقه
hukka. — (private apartment) خلوت
khilwat khāna, حجره خاص *hujratī-khāss*.
 CABINET-COUNCIL, *n*. دیوان خاص
diwānī-khāss.
 CABINET-MAKER, *n*. نجار *najjār*,
 دروگر *darūlgar*, حقه گر *hukka-gar*.
 CABLE, *n*. قلس *kals*, جمل *jummāl*.
 CABLE, *vt*. با قلس بستن *bā kals-b*.
 CACKLE, *vi*. (as a fowl, &c.) نطقه
naknakā-k. — (to giggle) نمودن
kahkah-n.
 CACKLE, *n*. نطقه *naknakā*, تقه *kahka*.
 CACKLER, *n*. نطقه کننده *naknakā*
kunānā.
 CACOPHONY, *n*. لحن *lahn*, لحن *luhūn*.
 CADAVEROUS, *a*. متعفن *mutadffin*,
 مردار *murdār*.
 CADENCE, *n*. (of verses or periods)
 ترازوی کلام *tarāzū-i-kalām*. — (tone)
 لحن *lahn*, صدا *sadā*, آواز *āwāz*.
 CADENT, *a* سقوط *sakūt*.
 CADET, *n*. (younger brother) برادر
 کوچک *birādari kūchak*, برادر خورد
birādari-khurd. — (a volunteer)
 پیشاهنگ *pesh-āhang*.
 CADI, *n*. (judge) قاضی *kāzī*.
 CAFTAN, *n*. قفان *kaftān*.
 CAFE, *n*. vide COFFEE-HOUSE.
 CAGE, *n*. قفس *kafas* (*pl*. اقفاص), پنجره
panjara. A maker of cages, قفس گر
kafas-gar.
 CAGE, *vt*. در قفس نهادن *dar kafas-n*,
 در قفس محبوس ساختن *dar kafas*
mahbūs-s.
 CAITIFF, *n*. vide CAPTIVE.

CAJOLE, *vt.* نواختن *nawākhthan*,
خاطر نواز کردن *khāṭir nawāz-k.*,
دم بازی *mulātīfat-k.*, ملاطفت کردن
dam bāzi-k.

CAJOLER, *n.* دوازنده *dambāz*,
nawāzanda, نوازش گر *nawāzish gur*,
ریشخند *rīsh khand*.

CAKE, *n.* نان خطائی *nāni khatāi*,
کلیج *kalīcha*, شیرمال *shīr-māl*.

CAKE, *vt.* لزی کردن *lāzīk-k.*

CALABASH, *n.* کاشکول *kashkūl*.

CALAMITOUS, *a.* بد بخت *bad bakht*,
صاحب مصیبت *kam bakht*, کم بخت
sāhibi musibat, آفت زده *āfat zadu*.

CALAMITY, *n.* بد بختی *āfat*, آفت
bad bakhti, مصیبت *āsīb*, آسیب
musibat, صدمه *sadma*, بلا *balā*.

CALASH, *n.* هودج *harvaj*, کجابه *kujāba*.

CALCINE, *vt.* خاکستر کردن *khākhīstar-k*,
کشتن کردن *kushīta-k*.

CALCULATE, *vt.* شمردن *shumurdan*,
اندازه کردن *andāza-k.*, عدد نمودن *add-n.*,
حساب کردن *hisāb-k*.

CALCULATED, *p. p.* اندازه کرده *andāza-*
karda, حساب ساختن *hisāb-s*.

CALCULATION, *n.* شمار *andāza*, شمار
shumār, شمردگی *shumurdagi*, حساب
hisāb, عدد *add*, تعداد *taʿdād*.

CALCULATOR, *n.* اندازه کننده *andāza-*
kunanda, حساب سازنده *hisāb sāzan-*
da, محاسب *muhāsib*, محاسب *muh-*
tasib, شمار گیر *shumārgir*.

CALCULOUS, *a.* سنگین *sangīn*, ریگ
rīg, آمیز *rīg āmīz*.

CALCULUS, *n.* (stone in the bladder)
سنگ مثانه *sangī masāna*.

CALDRON, *n.* دیگ *deg*, هرکاره *harkāra*.

CALEFACTOR, *n.* vide STOVE.

CALIFY, *vi.* گرم کردن *garm-k*.

CALENDAR, *n.* تقویم *takwīm* (تقاویم),
—(a day book) روزنامه *roz nāma*.

CALENDAR, *vt.* در تقویم نوشتن *dar*
takwīm-n.

CALENDER, *n.* (mahomedan monk)
فلاح *kalandar*.

CALENDER, *vt.* (smooth cloth, paper,
&c) منبره کردن *mulru-k.*, مطرا
mutarra-k.

CALENTURE, *n.* بیمار سیاه *bīmārī-*
siyāh, سوز *soz*.

CALF, *n.* گوساله *go-sāla*, عجل *ijl*. The
calf of a wild cow, درع *zard* (pl.
درعان)

CALICO, *n.* چیت *chit*, نلکار *kalamkār*.

CALIGRAPHY, *n.* خوش خط *khush*
khatt, خوب نویسی *khūb nawīsiy*,
قلم کشی *kalam kushī*.

CALIPH, *n.* خلیفه *khālīfa*, (pl. خلیف
and خلیف).

CALK, *vt.* فدیله کاری نمودن *fatīla kārī-n*.

CALL, *vt.* 1 (invite or command to come)
طلبیدن *talabīdan*, طلب کردن *talab-k.*,
نام دادن *lhāndan*. 2 (name) نام زدن
nām-d. 3 (proclaim) آشکاره کردن
ishlīhār-k., اشهار کردن
āshhāra-k. To call back, (revoke) اعاده
کردن *āda-k.*, منکر شدن *munkir-sh*.—
(recall) باز طلبیدن *bāz-t*. To call for help,
معاونت طلب کردن *muāwanat talab-k*.
To call in question, شک بردن *shak-b*.
To call در گمان شدن *dar gumān-sh*. To call
one in question, سوال کردن *sawāl-k*.
To call to memory, یاد کردن *yād-k*.
To call out (challenge), میدان دعوت
maydān dadwat-s. To call
دتر خواندن *daftar-kh*. To call together (convoke),
جمع کردن *jumā-k*. To call a council,

دیوان کردن *diwān-d.*, دیوان داشتن *diwān-k.*
CALL, *vi.* 1. (speak in a loud voice), *آواز دادن* *āwāz-d.*, *بانگ زدن* *bāng-z.*
 2. (visit) *تشریف آوردن* *tashrif-ā.*, *زیارت کردن* *ziyārat-k.* To call in debts, *وام خواستن* *wām-kh.* To call upon God, *دعا ساختن* *duā-s.*, *مناجات کردن* *munājāt-k.*
CALL, *n.* *طلب* *talab*, *دعا* *da'wat*, *نیاز* *nidā*, *فرباد* *furyād.*—(demand), *طلب* *talab*, *نیاز* *nayāz.*—(nomination) *نامزد* *nām zad.*—*تسمیت* *tasmiyat*, *امر* *amr.* Obedient to a call, *حکم بردار* *hukm bardār.*
CALL-BIRD, *n.* *طیور نای* *tuyūr nāi.*
CALLED, *pp.* *طلب کرده* *talab kardā*, *طلبیده* *talabīda*, *مطلوب* *mallūb.*—(named) *مسمی* *musamma.* To be called, *مطلوب شدن* *matalūb-sh.* (to be named) *نام داشتن* *nām-d.*—(to be invited) *خوانده شدن* *khānda-sh.*, *دعا* *da'wat-sh.*
CALLIGRAPHY, *n.* *خوشخط* *khūsh khatt*, *رسم الخط* *rasmul khatt.*
CALLING, *n.* *طلب* *talab.*—(a naming) *نام زدگی* *nām zadagī.* A calling (profession), *دیش* *pesha.*, *کار و بار* *kār u bār.* Calling aloud, *فرباد* *faryād.*
CALLOSITY, *n.* *دانه* *dāna.*
CALLOUS, *a.* (hard) *سخت* *sakht.*—(insensible) *بلا حس* *bilā hass*, *بی جان* *bī jān.*—(unfeeling) *سنگدل* *sang dīl.*
CALLOUSNESS, *n.* *سختی* *sakhtī*, *شغ* *shagha.*—(insensibility to suffering) *دشمنی* *durushī*, *ظلم* *zulm.*
CALLOW, *a.* (unfledged) *بی بال و پر* *bī bāl u par*, *افز* *afazz.*
CALM, *a.* (placid) *آسوده* *āsūda.*, *مسلک* *maskūn.*

mulāyam, *ساکن* *sākin.*—(undisturbed) *نا مضطرب* *nā muztarib.*—(not stormy) *بی هوا* *bī hawā.* Calm weather, *کشاده هوا* *kushāda hawā.*, *انجماد* *injmād hawā.*
CALM, *n.* (tranquility) *آرام* *ārām*, *راحت* *rāhat*, *آسودگی* *āsūdagī.* A calm at sea, *دربا* *darbā.*, *وعدت* *wadāt.*
CALM, *vt.* *ساکن کردن* *sākin-k.*, *آرام کردن* *ārām-k.*, *دلسا* *tasallī-d.*, *تسلطی دادن* *tasallī-d.*, *آسودان* *āsūdan.* To be calm, *آسوده شدن* *āsūda-sh.*, *فراغ شدن* *furāgh-sh.*
CALMED, *pp.* *آسوده* *āsūda.*, *مسلک* *maskūn.*
CALMLY, *ad.* *ملازمانه* *mulāyomāna.*, *باسکون* *bā sakūn.*
CALMER, *n.* *ملازم کننده* *mulāyam kunanda.*
CALMNESS, *n.* *آسودگی* *āsūdagī.*, *راحت* *rāhat*, *ملازمت* *mulāyamat.*, *سکونت* *sakūnat.* Calmness of mind, *اطمئنان* *itmīnānī khātīr.*, *آسوده حال* *āsūda hāl.*
CALOMEL, *n.* *جیوه* *jīwa.*, *زیت* *zībaky.*
CALTROP, *n.* *خشک خار* *khashk-khār.*
CALUMNIATE, *vt.* *تهمت کردن* *tuhmat-k.*, *افترا کردن* *iftirā-k.*, *طنز نمودن* *tanāz-n.*, *ساختن* *buhlān-s.*
CALUMNIATOR, *n.* *مفتري* *muftarī.*, *تهمت کننده* *tuhmat kunanda.*, *نام* *nammām.*
CALUMNIOUS, *a.* *مفتري* *muftarī.*, *مفسد* *mufsid.*, *بختانی* *buhlānī.*
CALUMNY, *n.* *تهمت* *tuhmat.*, *افترا* *iftirā.*, *غیبت* *ghibat.*
CALX, *n.* *خاکستر* *khākistar.*

CAMBRIC, n. شبنم *shab-nam*.

CAMEL, n. شتر *shutur*, شتر *ushtur*, جمال *jamal* (pl. جمال *ibl* (pl. شتر ماده *lakūh*. A she-camel, شتر ناقه *māda*, ناقه *nākat*. A camel for riding, ركب *rikāb*. A large body of travellers riding on camels, ركب *rakb*. A smaller body, ركب *rakabat*. A camel-driver, ساربان *sārbān*, شتر بار *shutur bār*. A camel's load, شتر بار *shutur bār*. Camel-butcher, شتر کوش *shutur kush*. Camel's hair, شتر وار *ushturwār*, زيبان *zibān*. Camel-hearted, شتر دل *shutur-dil*.

CAMELEON, n. بونلمون *bukalamūn*, حربا *hīrbā*.

CAMELOPARD, n. شتر گاو *shutur gāw*, گاو پلنگ *ghāw palang*.

CAMOMILE, n. بابونه *bābūna*. Camomile-flowers, بابونه *bābūnai gāv*.

CAMP, n. معسكر *lashkar gāh*, لشکر گاه *lashkar may-dān*. A royal camp, لشکرگاه شاهي *lashkar gāhi shāhī*. To pitch a camp, نزول ساختن *khayma-z*. خیم زدن *nusūl-s*. To move a camp, کوچ کردن *kūch-k*. A camp-master, خیم زن *khayma-zan*.

CAMP, vt. اردو قرار دادن *urdu karār-d*.

CAMPAIGN, n. (plain) میدان *maidān*, صحرا *sahrā*. A military campaign, سفر *safar*, غزاة *ghazāt*. To make a campaign, سفر کردن *dāmi safar-k*.

CAMPESTRAL, a. دیابانی *bayābānī*, صحرائی *sahrāīy*.

CAMPHOR, n. کافور *kāfur*. A very fragrant sort of camphor, کافور جوانه *kāfurī jawdāna*. A camphor candle, شمع کافوری *shamd kāfurī*.

CAN, n. آگینه *ājīna*, جام *jām*, کاس *kās*.

CAN, vi. (تواند, aorist) توانستن.

CANAILE, n. کامینہ *kanīnī*, پواج *puwāch*.

CANAL, n. آبگذر *ābriz*, نهر *nahr*, آبگذر *ābguzar*, نالو *nāw*, ناردان *nārdān*, فرکن *furkan*.

CANARY, n. هزار دستان *hazār dustān*.

CANCEL, vt. نابود کردن *nābūd-k*, نیست کردن *nīst-k*, محو کردن *mahw-k*, نسخ نمودن *nashh-n*.

CANCELLATION, n. حک *hakk*, محو *mahw*, خط بطلان *khutti butlān*.

CANCELLED, ppr. خط بطلان شده *khatt butlān shuda*, تراشیده *tarāshīda*, محکوک *mahkūk*.

CANCER, n. (disease) سرطان *saratān*, خور *khaw-ra* — (a crab) خرچنگ *khār chang*, سرطان *saratān*. — (the celestial sign) سرطان *saratān*.

CANCEROUS, a. متاکل *mutākkil*, سرطانی *saratānī*.

CANDID, a. ادیس *pāk*, پاک *pāk*, صاف *sāf*, پاک باز *ādik* — (sincere) صادق *pāk bāz*, دل صاف *sāf dil*, مخلص *mukhlis*.

CANDIDATE, n. امیدوار *umed wār*, طالب *tālīb*, خواستگار *khāstgār*, رقیب *rakīb*, همخو *hamkhāh*.

CANDIDLY, ad. مخلصانه *mukhlisāna*, بی ریا *bī rayāna*, بالصدق *bil siddk*, دل صاف *bā sāf dil*.

CANDLE, n. شمع *shamd* (pl. شموع), کندیل *kindil* (pl. قنادیل). A lighted candle, شمع افروخته *shamd afrokhta*. A candle maker, شمع گر *shamd gar*, شمع *shammād*. A candle illuminating the night, شمع شب افروز *shamd shab afroz*.

The wick of a candle, فندیل *fatīla*. The snuff of a candle, فراط *kirāt*. To snuff a candle, گل تراشیدن *gul-t.* Candle-snuffers, گل گیر *gulgīr*, گل تراش *gul tarāsh*, شمع مقررصر *mīkrāsī shamē*, To light a candle, شمع افروختن *shamā-u.* To put out a candle, شمع خاموش کردن *shamā-n.* A candlestick, شمعدان *shamēdān.*

CANDOUR, *n.* راست بازی *rāst bāzī*, خلوص *khalūs*, صاف دلی *sāf dilī*, صداقت *sadākat*, صدق *siddk*, اخلاص *ikhlas.*

CANDY, *vt.* با شکر تردیت ساختن *bā shakr tarbiyat-s.*, قندی کردن *kandīy-k.* (form into congelation) تجمید کردن *tajmīd-k.* — (to grow congealed) انسردن *ansardan*, منجمد شدن *munjamid-sh.*

CANE, *n.* قنات *kanāt*, نی *nai*, فیلگون *faylakūn.* — (walking staff) عصا *āsā chūb.*

CANE, *vt.* چوب زدن *chūb-z.* To be caned, چوب خوردن *chūb-kh.*

CANINE, *a.* سگ آسا *sag āsā.* A canine tooth, سگدندان *sag dandān.*

CANISTER, *n.* جوئت *junat*, جمل *julla*, زنبیل *zambīl.*

CANKER, *n.* (worm) چهار پا *chēhār pā*, سرما درد *sad pāya* — (blight) زنگار *zankār.* — (corruption) فساد *tabāh*, فنا *fanā.*

CANKER, *vt.* تباه ساختن *tabāh-s.*, لکس کردن *lash-k.* — (to grow corrupt)

بوسیدن *bosīdun*, تباه شدن *tabāh-sh.* CANNIBAL, *n.* مردم اوار *mardum aubār.* آدم خوار *ādam khār.*

CANNON, *n.* مدف *tōp*, مدفع *midfā* (pl. مدافع *nafāt*). Two pieces of

cannon, دو ضرب طوب *du zarbāi tōp.* A battery of cannon, طوب مورچه *murīhāi tōp.*

CANNONADE, *n.* طوب رعد انداختن *tōpi radā.* To cannonade a fort, طوب قلع کوب کردن *bā tōpi kulā kūb-k.*

CANNON-BALL, *n.* گول *gūla*, گره *kura.*

CANNONIER, *n.* گول انداز *gūla anīdāz*, طوبچی *tōpchi.*

CANON, *n.* قانون *kānūn*, طریق *tarīk*, وضع *wazā*, ماحده *kāyada*, دستور *dastūr*, بارناما *bārnāma.* To frame canons, وضع ساختن *kānūn-k.* قانون کردن *wazā-s.* A book of canons, قانون نامه *kānūn-nāma.* A writer of canons, قانون نویس *kānūn nawīs.* An expounder of the canons, قانون گو *kānūn-gu.*

CANONICAL, *a.* قانونی *kānūnī.*

CANOPUS, *n.* سهیل *suhayl.* Relating to canopus, سهیلی *suhaylī.*

CANOPY, *n.* سایبان *sāyabān*, شامیان *shāmyāna.*

CANOPY, *vt.* با سایبان پوشیدن *bā sāyabān-p.* زین گستردن *zīfn-g.*

CANOROUS, *a.* vide MUSICAL.

CANT, *n.* غلط *ghalat.* — (hypocrisy) ریا *rayā.* — (angle) زاویه *zāwiya.*

CANT, *vt.* ریاکار شدن *ghalat-g.*, ریاکاری *rayākār-sh.*

CANTER, *n.* متدحی *mutadahkt.*

CANTHARIDES, *n.* دروسک *zurāk*, دروسک *drusak.*

CANTICLE, *n.* تسبیح *tasbīh*, مزمور *mazmūr.*

CANTO, *n.* قطعه *kīdāt*, مقاله *makāla.*

CANTON, *n.* قبیله *kabilat*, قوم *kaum.* — (a parcel of land) عقر *dkr.*

CANTON, *vt.* تقسیم کردن *takīm-k.* در قبیله نهادن *dar kabilat-n.*

CANTONMENT, *n.* لشکرگاه *urdū*, لشکرگاه *lashkar gāh*.

CANVAS, *n.* (cloth) پارچه *pārchū kunav*, پرسیش *pa'ās*.—enquiry پرسش *pursish*, تفتیش *tuftish*.—(solicitation) خواهش *khāhish talab*.

CANVASS, *vt. i.* (examine) تفحص کردن *tufahus-k.*, پرسیدن *pursīdan*.—(solicit) خواستن *talab-n.*, نمودن *khāstan*.—(sift) پیکتن *pekhtan*.

CANVASSER, *n.* پرسنده *pursanda*, طلب نماینده *talab numāyanda*.

CAP, *n.* کلاه *kulāk*, سرپوش *sarposh*. Caps worn by Dervishes کلاه ولوی *kulāhi mawlawī*, واشامه *wāshāma*. A Moorish cap, برنس *burnus*. A Tartar cap, تاتاری *kulāhi tātarī*. A felt cap or hat, نم‌دین *ku'āhi namadīn*. A European cap or hat, کلاه فرنگی *kulāhi farangī*. A judge's cap, قاضی *kulāhi kāzī*. A scull cap, زره *kulāhi zirih*. A night-cap, شبکلاه *shab kulāh*. Gold caps worn by certain officers belonging to the Persian Court, زارین کلاه *zarrīn kulāhā*. A cap maker, کلاه سازنده *kulāhgar*, کلاه فروش *kulāh sāzanda*. A cap seller, کلاه فروش *kulāh furūsh*.

CAP, *vt.* تار *sarposh-k.*, سرپوش کردن *tār-p.*—(salute) سلام دادن *salām-d.*

CAPABILITY, *n.* قابلیت *kābiliyat*, استعداد *kudrat*, قدرت *kuwat*, استبداد *istiddād*.

CAPABLE, *a.* قابل *kābil*, قادر *kādir*, لایق *lāyak*, مستعد *mustadd*.—(intelligent) دانشگر *dānishgar*. Capable of business, کارگذار *kār guzār*, صاحب *sāhib*, تدبیر *tadbīr*. Capable of learn-

ing, سجد قبل علم مستعد *burāya tah·ili ilm mustadīd*, To be capable, قابل بودن *kādir-sh.*, قادر شدن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACIOUS, *a.* گشاده *kushāda*, پهناور *pahnāwar*, واسع *uāsī*, عریض *dris*, فراخ *farākh*.

CAPACITATE, *vt.* قادر ساختن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACITY, *n.* قدرت *kudrat*, قابلیت *kābiliyat*, قوت *kuwat*. The intellectual capacity, مدرکت *murakat*, قوت *kuwat*, عقل *dhl*. A good capacity, مهارت *maharat*, نیز فهم *tez fahm*.

CAP-A-PIE, *ad.* سراپا *sarāpā*.

CAPARISON, *n.* رخت *rikht*.

CAPARISON, *vt.* اسپ تیار ساختن *asp tayyār-s.*

CAPE, *n.* (head land) تیغ کوه *tegħi koh*, کوه *koh*, راس *rās*, جبل *jabal*, بینه *bīnī*, کمر *garībān*.—(collar of a garment) کمر *garībān*.

CAPER, *n.* جست *jast*, زفن *zafn*, رقص *raks*.—(pickle) کبر *kubar*.

CAPER, *vi.* جستیدن *justan*, رقصیدن *raksīdan*.

CAPILLARY, *a.* موی آسا *mūi āsā*.

CAPITAL, *a.* (chief) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*.—(criminal) لایق *lāyaki*, سیاست *siyāsāt*,—(chief city) دارالسلطنت *dārul saltanat*, دارالحکومت *dārul hukumat*, پای تخت *takht gāh*, پای تخت *pāya takht*. A capital stock, سرمایه *sar māya*, اصل *asl*. A capital crime, جرم لایق سیاست *jurmi lāyaki siyāsāt*.

CAPITAL, *n.* (of a pillar) ستون *tāj*, ستون *tōji sutun*, سر عمود *sarī dmūd*.

CAPITALIST, *n.* صاحب دولت *sāhibi doulat*.

CAPITALLY, *a. l.* vide CHIEFLY.

CAPITATION, *n.* خراج *poll-tax* سر *khirāji sar*, جزیت *jazīyat*.

CAPITULATE, *vi.* (surrender on conditions) در عهد و پیمان تسلیم کردن *bar āhd u paymān tuslim-k.*, مصالحت *masālihat-s* — (divide into chapters) فصل و باب ساختن *fusl u bāb-s*.

CAPITULATION, *n.* صلح بشرت *sulh basharat*, شرط و شروط *shart u shurūt*, شروط و عهد و پیمان *āhd u paymān*, شروط *shurūt u kuyūl*.

CAPON, *n.* خروس آخته *kharūsi ākhta*, خصی *khasy*.

CAPRICE, *n.* بی قراری *bī karārī*, خود سری *sabuk mizājī*, سبک مزاجی *khud sarī*, وهم *wahm*, خیال *khayāl*.

CAPRICIOUS, *a.* بی قرار *bī karār*, خود اندیش *khud andīsh*.

CAPRICIOUSLY, *ad.* خود سرانه *khud sarāna*.

CAPRICORN, *n.* برج جدی *burji jady*.

CAPTAIN, *n.* جماعه دار *sardār*, سردار *jamātidār*, کدبان *sari gurūh*, سر گروه *kaptān*. The captain of a ship, ناخدا *nākhudā*. A Captain general, امیرالامرا *amīrul umrā*.

CAPTION, *n.* قبض *kabz*, گرفت *girift*.

CAPTIOUS, *a.* نکم مزاج *tunuk mizāj*, کج بخت *kaj bakht*, معترض *muḍtariz*, حیلت باز *sarkash*. — (insidious) *hīlat bāz*.

CAPTIOUSLY, *ad.* سرکشانه *sarkishāna*.

CAPTIVATE, *vt.* قید کردن *giriftan*, گرفتن *kayd-k.*, قبض کردن *asir-k.*, *kabz-k.*

CAPTIVE, *n.* اسیر *asir*, قیدی *kaydī*, گرفتار *mahbūs*, برده *barda*, گرفتار *giriftār*. To be made captive, گرفتار شدن *giriftār-sh*, برده شدن *barda-sh*.

CAPTIVITY, *n.* حبس *giriftārī*, گرفتاری *habs*, بند *band*, قید *kayd*, قبض *kabz*, بندگی *bandagī*.

CAPTOR, *n.* گیر *gīr*, گیرنده *giranda*, فاتح *fālih*, اسیر سازنده *asir sāzanda*.

CAPTURE, *n.* گیر *gīr*, تسخیر *tashhīr*, گرفتاری *giriftārī*.

CAR, *n.* عرا *drāba*.

CARACK, *n.* چهار عظیم *jahāzi dzīm*.

CARAVAN, *n.* کاروان *kārwan*, راحت *rāhilat*, قافل *kāfilah*, (pl. قوافل). The chief of a Caravan, باشی *kārwan bāshī*.

CARAVANSARY, *n.* کاروانسرای *kārwan-sarāy*, خان *khān*.

CARAWAY, *n.* کربا *karawayā*. Caraway-seeds or plant, کربیا *karwīya*.

CARBON, *n.* زغال *zughāl*, فحم *fahm*.

CARBUNCLE, *n.* گوهر شبچراغ *gohari shab chirāgh*. — (pimple) بادب *bādīsh*, دنبال *dumbal*.

CARBUNCLED, *a.* با شبچراغ مرصع *bā shab chirāgh murrasā*. — (pimpled) دنبال دار *dumbal dār*.

CARCANET, *n.* پَرگ *pargar*.

CARCASS, *n.* مردار *lāsha*, لاش *murdār*, میت *mayyit*, جنازه *janāza*.

CARD, *n.* ورق *wark*, فرد *fard*. A pack of cards, گنجیغ *ganjīfa*. Different games at cards, تاس *tās*, سوخت *sokht*. A card for cotton محالچ *mihlāj*.

CARD, *vt.* حلج کردن *halj-k*. To card cotton, حلجی کردن *pumba-z*, حلجی کردن *hallājī-k*. To play at cards, با گنجیغ *bā ganjīfa*, باختن *bā*.

CARDAMOM, n. شوشمیر *kākullat*, قاتله *shūshmēr*, هیل *hel*.

CARDED, a. مندوف *mandūf*.

CARDER, n. حلبجگر *pumba-zan*, زن *huljgar*.

CARDINAL, a. اصلي *aslī*, مطلق *mutlak*.

CARE, n. (attention) شغل *shughl*, فکر *fikr*, خبرداری (caution) *āgāhī*.—*khābardārī*, هوشیاری *hūshyārī*.—(anxiety) اندوه *andūh*, اضطراب *iztirāb*.—(regard) میل *mayl*, اعتبار *ittibār*, محبت *mahabbat*.

CARE, vi. هوشیار بودن *hūshyār-b.*, بصیرت *khābardār-b.*, خبردار بودن *basīrat-n.*, فکر کردن *fikr-k.*, احتیاط کردن *ihitiyāt-k.* To care for (regard) محبت نمودن *mahabbat-n.*, میل داشتن *mayl-d.*—(provide for) تدارک کردن *āgāhī-n.*, *tadārūk-k.* To have a care (to be cautious) حذر بودن *hazar-b.*, *intibāh-n.* To be affected with care, غم خوردن *ghamgin-sh.*, غم *gham-kh.*

CAREER, n. میدان (race ground) *maydān*.—(full speed) چالاکي *chālākt.*—(a race) شرف *sharaf*.—(course) رواج *riwāj*, روان *rawān*, طریقه *tarīka*.

CAREFUL, a. خبردار (provident) *khābardār*, عاقبت *hūshyār*, هوشیار *ākibat andīsh*, عاقل *ākīl*.—(cautious) صاحب *sāhibī*, هوشیاری *hūshyārī*.—(full of anxiety) غمناک *ghamnāk*, پرالم *pur alam*.

CAREFULLY, ad. از هوشیاری *az hūsh-yārī*, عاقلانه *bā basīrat*, با بصیرت *ākīlāna*.

CAREFULNESS, n. خبرداری *khābardārī*, بصیرت *hūshyārī*, هوشیاری *basīrat*, آگاهی *ihitiyāt*, احتیاط *āgāhī*.

CARELESS, n. بی خبر *bī khabar*, بی پروا *bī parwā*, غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*, بی احتیاط *bī ihtiyāt*.

CARELESSLY, ad. بی پروانه *bī parwāna*, با اهمال *bā ihmāl*, غفلتانه *ghaflatāna*.

CARELESSNESS, n. بی خبری *bī khabarī*, بی پروایی *bī parwāyī*, غفلت *ghaflat*, تغافل *tughāful*.

CARESS, vt. نوازش *nawāzish*, نواختن *nāz-k.*, ناز کردن *nāz-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*

CARESS, n. شفقت *shafakat*, ناز *nāz*, نوازش *nawāzish*, دلنوازی *dīl nawāzī*, شیرازه *shewa*.

CARGO, n. بار *bārī*, بارجهاز *jahāz*, حمل *himli*, کشتی *kishti*.

CARIOUS, a. بوسیده *bosīda*, ریحانه *rekhta*.

CARMAN, n. عرابه *ārāba*, ران *rān*.

CARMINE, n. سرخ *surkh*, شنبجار *shinjār*.

CARNAGE, a. قتل *katl*, کتال *kitāl*, مقاتلت *makātālat*.

CARNAL, a. جسمانی *jismānī*, نفسی *nafsi*, نفسانی *nafsānī*.—(sensual) شهوتی *shahwatī*.

CARNALITY, n. نرقان *tawakān*, دوس *nafsi ammāra*, اماره *nafsi ammāra*.

CARNALLY, ad. از شهوت *az shahwat*, نفسانه *nafsāna*.

CARNATION, n. گلزاری *innābī*, عبادی *karānful*, رنگ *gulnārī rang*.

CARNEOUS, a. گوشت دار *gushtdār*, گوشتی *gushtī*, لحمی *lahmī*.

CARNIVOROUS, a. گوشت خور *gusht khur*, لحم *lahm*.

CAROB, n. خرنوب *kharrūb*, خرنوب *kharnūb*.

CAROL, n. vide HYMN.

CAROUSAL, n. جشن *jashan*, شادی *shādi*, عید *ziyāfat*, میادت *shādi*.

CAROUSE, *vi.* جشن کردن *jahan-k.* —
(drink) خورده خوردن *bāda-kh.*
CARP, *vi.* نکتہ چیدن *nukta-eh.*
CARP, *n.* ماهی کول *māhī-i-kol.*
CARPENTER, *n.* دروگر *darūdgar*, نجار *najjār.*
CARPENTRY, *n.* دروگری *darūdgarī*,
نجارت *najjārat.*
CARPER, *a.* نکتہ گیر *nukta gir*, چین *nukta chīn.*
CARPET, *n.* گلیم *gilīm*, جاجم *jājīm*,
قالی *kālī*, بساط *bisāt.*
CARPET, *vt.* فرش نمودن *farsh-n.*
CARRIAGE, *n.* (of loads) بار بردار *bār*
bardārī, بارکشی *bārkashī*.—(conduct)
کونه *āmal*, وضع *wazū*.—(air) *gūna*,
عادت *ādat*.—(coach) عراد *ārāba*,
مركب *markab*, گردون *gurdūn.*
CARRIER, *n.* بار بردار *bārbardār*, دارنده
dāranda, بارکش *bārkashī*, حامل
hammāl A letter carrier, ناصد *kāsid*,
پیک *payk.*
CARRION, *n.* مردار *murādār*, لاش *lāsh.*
CARROT, *n.* شوندر *shawandar*, گزر
gazar, زردک *zardak*
CARRY, *vt.* حمل کردن *burdan*, بردن
haml-k., زن کردن *zakh-k.*—(trans-
port) نقل کردن *nakl-k.* To carry on
war, جنگ کردن *jang-k.* To carry or
behave one's self, نمودن *harakat-n.*,
عمل کردن *āmal-k.* To
carry one's self honourably, مردانه
mardānaharakat-n. To
carry in competition, دانه گرفتن *dana-g.*
To carry about, صابر و دایر بردن *sāir*
u dāir-b. To carry off or away,
رفع کردن *rafā-k.* To carry off (murder)
کشتن *kushtan.* To carry with a high
hand, متکبر شدن *mutakabbir-sh.*

To carry on, استیقام کردن *istīqām-k.*
To carry all before one, غالب شدن
ghālīb-sh. To carry a meaning, معنی
داشتن *madnī-d.* To carry one's self
prudently, بصیرت داشتن *basīrat-d.*
To carry one's self carelessly, غافل
شدن *ghāfil-sh.*
CART, *n.* عراب *ārāba*, ارابه *arāba*, گردون
gurdūn, عجلت *ājlat.* A corn-cart,
چرخ غله *charkhī ghalla.* A child's
go-cart, گردنا *gardanā*, گردون *gurdūn.*
CARTER, *n.* عراب ران *ārāba rān.*
CARTILAGE, *n.* غضروف *ghuzrūf*, گروچه
gurūcha. The cartilage of the nose,
خیشوم *khayshūm.*
CARTILAGINOUS, *n.* غضروفي *ghuz-*
rūfi.
CARVE, *vt.* (in stone, wood, &c.) کندن
handan, نقاشی کردن *nakkāshī-k.*, نگار
niḡār-k. تراشیدن *tarāshīdan*,
کلام کاری نمودن *kalam kāri-n.* To carve
meat, قطع کردن *katī-k.*, بریدن *burīdan.*
To carve (choose for one's self), گزیدن
guzīdan, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*
CARVED, *a.* تراشیده *tarāshīda*, منقش
muntakashī. A carved image, تراشش
tarāshish.
CARVER, *n.* کندگر *kanda gar*, قلمکار
kalamkār, نقاش *nakkāsh.*—(in stone)
سنگ تراش *sang tarāsh.*
CARVING, *n.* (sculpture) نقاشی *nakkā-*
shī, سنگ تراشی *kulam kāri*, سنگ
sang tarāshī.
CASCADE, *n.* خورآب *āb shār*, آبشار
khurāb, آب شیب *āb-shīb.*
CASE, *n.* 1. (box) صندوق *sandūk*,
تپنگو *tapangu.*—2. (sheath) دانه *dān*,
نیا *niyām*, غلاف *ghilāf*. A book-case,
قلم دان *zimāmat*. A pen-case, قلم دان

kalamlān, خامه دان *khāmādān*. A bow-case, کاماندار *kamāndār*.—(quiver) نامه دان *tīr-dān*. A letter case, نامه دان *nāma dān*, پش تاخته *pesh takh'a*. A comb-case, شانه دان *shāna dān*. A needle-case, سوزندان *sozan dān*. A case for a musical instrument, حصیر *hasir*. 3. (An event or circumstance), حال *hāl*, امر *amr*, کسسه *kissa*. The truth of the case, حقیقت حال *hikikati hāl*. The essence of the case, اگر نفس *nafsu'lamr*. In case, اگر *agur*. In no case, هیچ *hech*. In good case, پرورده *parvarda*, سامن *sāmin*. The statement of a case in writing, محضر صورت حال *mahzar*.

CASEMATE, *n.* گمبد *gumbad*, کمر *kamar*.

CASEMENT, *n.* نفوس *lafus*, روزن *rozan*.

CASEOUS, *a.* پدیرآسا *panīrī*, پدیر *panīr āsā*.

CASH, *n.* زار *zar*, نقد *nakd*, درهم *dirham*. A cash-book, آوریجه *āvarja*, فندان *fundāk*.

CASHIER, *n.* تجرولدار *tahwīlār*, خزانهچی *khazānchī*, نقاد *nakkād*, نسطار *kistār*.

CASHIER, *vt.* از منصب برطرف کردن *az mansab bartaraf-k*.

CASHMERE, *n.* پ. کشمیر *kashmīr*.

CASK, *n.* برميل *barmīl*, دن *dann*, خنجر *khumba*.

CASKET, *n.* صندوقچه *sandūkcha*, درج *dunj*, حقه *hukku*.

CASQUE, *n.* (helmet) زره کلاه *zirih kulāh*.

CASSIA, *n.* (of Arabia) سلیخه *salikha*.—(fistularis) خیارچنبر *khīyār chambar*.

CASSOCK, *n.* کرتک *kurtak*.

CAST, *vt.* 1. To send or drive by force, انداختن *andāktan*.

2. To throw, direct, or turn, as the sight, نظر انداختن *nazar-a*. 3. To throw on the ground, بر زمین انگیدن *bur zamīn-a*. 4. To throw off or shed, افشاندن *afshāndan*, ریختن *rekhtan*. 5. To throw out or emit, اخراج کردن *ikhraj-k*. 6. To compute, reckon شمردن *shumurdan*, حساب کردن *hisāb-k*. 7. To form into a particular shape, تصویر سورت بند کردن *sūrat band-k*, تصویر *taswīr-n*. 8. To fix or distribute, معین کردن *muyyan-k*. 10. To communicate; spread over, ظاهر کردن *zāhir-k*, بیان کردن *bayān-k*. To cast anchor, لانگر انداختن *langar-a*. To cast aside, ترک کردن *tark-k*. To cast away, درطرف انداختن *hajr-k*, هجر کردن *bartaraf-a* — (wreck) شکستن *shikas-tan*. To cast by, to reject, برطرف کردن *bartaraf-k*. To cast down, پست کردن *pasut-k*, سرفرو ساختن *sar farū-s*. To cast forth flames, شعله انگیدن *shud-la-a*. To cast off, (reject) دور کردن *dūr-k*.—(drive away) راندن *rāndan*. To cast out, (reject) نادر قبول کردن *nā kubul-k*. To cast up, (compute) حساب *kai-k* — (vomit) قی کردن *hisāb-k*. To cast on, (refer, resign) نسبت داشتن *nisbat-d*, ترک کردن *tark-k*. To cast young, (miscarry) اسقاط حمل داشتن *ishāli hamul-d*. To cast in the teeth, سر زدن *sar zanish-k*.

CAST, *vi.* 1. To turn or revolve in the mind, خیال کردن *khīyāl-k*. 2. To receive form or shape, شکل کردن *shī-kl-k*. 3. To wrap, پیچیدن *pechīdan*.

CAST, *n.* 1. (a throw) اندازی *andāzi*, رمی *ramī*. 2. (a throw of dice) اقرار *ikrād*. 3. (manner or quality of ap-

pearance) چهره *chehra*, سیمه *simā*.
 4. (mould) قالب *kālīb*. 5. (glance) رمزی *ramzī dāyn*.
CASTE, *n.* قوم *kaum*, فرقه *firka*.
CASTER, *n.* انداز *andāz*, رمعی کننده *ramī kunanda*.
CASTIGATE, *vt.* (punish) سزا کردن *sazā-k*, تعذیب ساختن *tadzīb-s*.—(correct) ادب کردن *tādīb-k*, ادب ساختن *adab-s*.
CASTIGATION, *n.* (chastisement) سزا *sazā*, تعذیب *akūbat*, *tadzīb*.—(emendation) تادیب *tādīb*, تعزیر *tadzīr*.
CASTLE, *n.* قلع *kalā* (*pl.* قلاع *hisār*). The bastion of a castle, برج قلعه *burjī kalā*. Castles high as heaven, کلاه سیپهر ارتفاع *kilāt-sipih-r-irtifād*. A strong or impregnable castle, قلعه *kilā dushvār gir*. To besiege a castle, قلعه بمقلع *bakalā-ch*. قلعه *kalā hisār-k*. To take a castle, قلعه معزوح کردن *kilā maftūh-k*. The garrison of a castle, اهل حصار *ahli hisār*.
CASTOR, *n.* بیدانجیر *bīd-anjīr*.
CASTOR-OIL, *n.* روغن بیدانجیر *roghani bīd anjīr*.
CASTRATE, *vt.* خصی کردن *khasīy-k*, ساده کردن *sāda-k*.
CASTRATED, *a.* ساده کرده *sāda-karda*, مجبوب *majbūb*, آخته *ākhta*.
CASTRATION, *n.* کندن خایه *kandani khāya*.
CASUAL, *a.* عارضی *ittifākī*, اتفاقی *ārīz*, بی قصد و اختیار *bī kasd u ikhtiyār*.
CASUALLY, *ad.* عارضانه *ittifākan*, اتفاقاً *ārīzāna*.
CASUALTY, *n.* سرگذشت *ittifāk*, اتفاق *sarguzasht*, نصا *hazā*.

CAT, *n.* گربه *gurba*, هر *hīrr* (*pl.* هررت *hīrrat*).
 A she-cat, هر *hīrrat*. A wild cat, گربه دشتی *gurbaī dashtī*. The mew-ing of a cat, نعا *nuā*.
CATALOGUE, *n.* فهرست *fihrist*, فردر *fardi tafsil*.—(of men) اسم *ism nawīst*. To make a cata-logue, فهرست کردن *fihrist-k*.
CATAMITE, *n.* ملوط *mulūt*, مخنث *mukhannas*.
CATAPLASM, *n.* (poultice) ضماد *zamād*, مرهم *marhum*.
CATARACT, *n.* آبشار *ābshār*, خور آب *khur āb*. A cartaract in the eye, فاخند چشم *zafarai chashm*. فاخند چشم *nākhūnai chashm*.
CATARRH, *n.* سردی *sardī*, زکام *rukām*, نزل *nazla*.
CATASTROPHE, *n.* عاقبت *ākibat*, بلا *balā*.
CATCH, *vt.* اخذ کردن *giriftan*, گرفتن *akha-z-k*, قبض کردن *kabz-k*, ربودن *rubūdan*. To catch cold, سردی خوردن *sardī-kh*, نزلت داشتن *nazlat-d*. To catch the pestilence, وبا خوردن *vabā-kh*. To catch (to be contagious) سرایت کردن *sirāyat-k*. To catch fire, آتش گرفتن *ātish-g*.—(to fly in a passion) گشتن *ātishīn-g*. To catch with a trap, با دام گرفتن *bā dām-g*. To catch an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g*. To catch hastily, زودگی گرفتن *ba zūdī-g*.
CATCH, *n.* (seizure) گرفتن *giriftugī*, تزویر *kabz*.—(trick) تلبیس *talbīs*, سرایت *tazwīr*.—(contagion) وبا *vabā*, سرایت *sirāyat*. The catch of a door, بند کشی *band kashī*.

CATCHER, *n.* گیرنده *gīranda*, ناض *kābiz*.

CATECHISE, *vt.* سوال نمودن *sawāl-n*, سوال تادیب نمودن *ba sawāl tāḍīb-n*. محاسب ساختن *muhāsib-s*.

CATECHISM, *n.* سوال نامه *sawāl nāma*.

CATEGORICAL, *a.* صافی *sāf*, شافی *shāfi*, حتمی *ham'iy*. A categorical answer, جواب شافی *jawābī shāfi*, ناطع *fawābī kāfī*. To give a categorical answer, قطع جواب دادن *kaṭī jawāb-d*.

CATEGORICALLY, *ad.* از صفای *az safāi*, حتمیانه *hamliyāna*.

CATEGORY, *n.* جنس *jins*, تبیل *kabīl*.

CATENATE, *vt.* در زنجیر کردن *dar zanjir-k*.

CATENATION, *n.* تسلسل *silsila*, تسلسل *tasalsul*.—(regular connection) علاقه *ilāka*, مناسبت *munaṣibat*.

CATER, *vi.* اکل خردن *ākl kh-kh*, طعام بازار کردن *taḍmi bāzār-k*.

CATERER, *n.* باورچی *bāwarchī*, خانه سالار *khāna sālār*.

CATERPILLAR, *n.* کرم سد باد *kirmi sad pāya*, شروع *yasrūd*.

CATERWAUL, *vi.* نعا کردن *nuā-k*.

CATES, *n. pl.* vide FOOD, VIANDS

CATHARTIC, *a.* مسهل *mus-hil*. A cathartic medicine, حلاب *jullāb*. To take a cathartic, حلاب گرفتن *jullāb-g*.

CATHEDRAL, *a.* اسقف منسوب *uskuf mansūb*.

CATHEDRAL, *n.* مسجد جامع *masjidi jāmad*.

CATHOLIC, *a.* عمومی (universal) *āmūmī*.

CATHOLICON, *n.* علاج عمومی *ilōji āmūmī*.

CATTLE, *n.* (of the larger kind) حیوان *haywān*, سبور *sutūr*, دواب *dawābb*.

—(of the smaller kind) غنم *ghanam*, حلام *halām*.

CAUL, *n.* (a net for the head) کله پوش *kalla pūsh*, بدد *gisū-banī*.—(a membrane covering the lower intestines) جگر آگند *jigar-āgind*.—(the membrane enveloping the foetus) الردن الغرس *arradanul' ghirs*.

CAULDRON, *n.* دنگ *deg*, نیان *tiyān*.

CAULIFLOWER, *n.* قنبیط *kimbīt* or *kunnabīt*, کلم *kalam*.

CAUSAL, *a.* فاعلی *fā'ili*, ساز *sāz*.—(verb) مجبور فعل *fā'ili majbūr*.

CAUSE, *n.* سبب *sabab* (*pl.* اسباب), باعث *bā'is*, جهت *jehat*, واسطه *wāsuta*, علت (*موحیات* *pl.*), مقدمه *illat* (*pl.* علل)—(a lawsuit) دعوی *mukaddama*, قضیه *kaziya*, اصل اصول *dudwi*. The cause of causes, اصل اصل *asli usūl*. The cause and effect اصل و فرع *asl u fard*. The particular cause, سبب خاص *sababi khāss*. The legal cause, موجب شرعی *mūjibī shara'iyy*. The evident cause, سبب ظاهر *sababi zāhir*. The material cause, علت *illati māddiyat*. The apparent cause, سبب صورت *sababi sūriyya*. The efficient cause, موجب فاعلیت *mūjibī fā'iliyyat*. The final cause, اصل غایت *asli ghāyat*. The first and second cause, علت اول و ثانی *illati awwal u sānī*. To carry on a cause at law, مراعات کردن *murāfaāt-k*. To decide a cause, فیصله فیصل کردن *mukaddama fayṣal-k*, نزاع قطع کردن *nizā katī-k*. Without a cause, بی سبب *bī sabab*, بلا موجب *bilā mūjib*.—

(pre-text) بهانه *bahāna*, علت *illat*. To seek a cause, بهانه جستن *bahānu-j*. To be the cause, سبب شدن *sabab-sh.*, موجب بودن *mūjib-b*. To give cause, داعی کردن *takrīb-d*, داعی *dāi-k*. To examine into the true cause, اکتفاء سبب ساختن *iktināf-sabab-s*.

CAUSE, *vt.* نامزدن *namūdan*, ساختن *sāhitan*, عمل نمودن *faāl-k.*, الم دادن *āma'-d*. To cause sorrow, الم دادن *alam-d*. To cause to do, کنانیدن *kunā-nīdan*.

CAUSELESS, *a.* بی اصل *bī asl*, بلا موجب *bilā mūjib*.

CAUSEWAY, *n* سنگ راه *sang rāh*, شاهراه *shāh rāh*.

CAUSTIC, *n.* مفرج *muharrāh*, حاد *hāld*, نیز *tez*.

CAUTERIZE, *vt.* داغ کردن *dāgh-k.*, داغها ساختن *ābāgh-s*. Cauterizing instruments, میکوات داغیده *dāghīna*, میکوات *mikuāt*.

CAUTERY, *n* داغ *dāgh*, اباع *ābāgh*, سوز *sūz*, دمع *dumūd*.

CAUTION, *vt* پند دادن *pand-d.*, نصیحت کردن *nasihat-k.*

CAUTION, *n.* تدبیر *tadbīr*, خردداری *khābardārī*, دامن *tāmmul*, نگاه *nigāh*.—(security) *zāminī*, پند *kafālat*.—(warning) *pand*, تنبیه *tambīh*.

CAUTIONARY, *a.* زهدنامه *zimnāna*.

CAUTIOUS, *n.* آگاه *hūshyār*, خرددار *khābardār*, دور اندیش *dūr andīsh*, عاقبت اندیش *ākibat andīsh*. To be cautious, خرددار شدن *khābardār-sh.*, بصیرت نمودن *basīrat-n*.

CAUTIOUSLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*, با احتیاط *bā ihtiyāt*.

CAVALCADE, *n* حشمت سواری *sawārī*, رکاب *hishmat*, موکب *rilāb* *maukīb*.

CAVALIER, *n.* (horseman) سوار *sawār*, اسپ سوار *asp sawār*, فارس *fāris*.

CAVALIER, *a.* (gay) شاد *shād*, شوخی *shawkhīy*.—(brave) دلور *dilāwar*, دلیر *dī'er*.—(haughty) معرور *maghrūr*, گستاخ *gustākh*.

CAVALIERLY, *ad.* با غرور *bā gharūr*, تکبرانہ *gustākhāna*, takabburūna.

CAVALRY, *n.* سواران *sawārān*, خیل *khayl*, موکب *maukīb*.

CAVE, *n.* غار *ghār*, مغارت *maghārat*, کواکب *kuāb*. A companion in the cave, یار غار *yārī ghār*.

CAVERN, *n.* vide CAVE.

CAVIL, *vi.* نکم چیدی کردن *nukta chīnī-k.*, اعتراض بی معنی کردن *iltirāzi bī madnī-k*.

CAVIL, *n* نکم چیدی *nukta chīnī*, طعن نا سازگار *harf gīrī*, تادنی نا سازگار *taāni nā sāzgār*.

CAVITY, *n.* حوب *jauf*, دلت *kalt*.

CAW, *vi.* (as a crow) زنب *naāb-z*, کوا *kā* کوا *kā-k.*

CEASE, *vi.* (leave off) موقوف کردن *maukūf-k.*, فراغت کردن *farāghat-k.*, دست برداشتن *tark-k.*, آرام کردن *āram-k.*, راحت داشتن *rāhat-d.*—(to be extinct) منعدم شدن *munādām-sh.*, (to put a stop to) باز داشتن *bāz-d.*

CEASE, *n.* فراغت *farāgh*, فراغت *farāghat*.

CEASELESS, *a.* دایم *dāyam*, مدام *mudām*, پایدار *pāydar*.

CEDAR, *n.* سرو آزاد *sarī āzād*.

CEILING, *n.* بام *bām*, سقف *sakf*.

CELEBRATE, *vt.* ta'arīf-k. تعریف کردن ,
توسیف کردن madah-k. مدح کردن
tausif-k., مشهور کردن mashhūr-k., ذکر
کردن zikr-k.

CELEBRATED, *a.* nām-dār. نامدار,
نامدار nām-dār, مشهور madīrūf. معروف
mashhūr, شہرت shuhrat, ممدوح mam-
dūh. To be celebrated, نامدار شدن
nām-dār-sh., مشہور بودن mashhūr-b.

CELEBRATION, *n.* (solemn perform-
ance) عید شریف zikr-i āzīm, ذکر عظیم
īd-i shurīf.—(praise) ستایش sitā-yash,
حمد hamd, ثنا sanā, تعریف ta'arīf.

CELEBRITY, *n.* نام nām, شہرت shoh-
rat, ناموری nāmvarī.—(a person of
mark) عظمت āzmat.

CELERITY, *n.* چستی chālākī, چستى
chushtī, زودی zūdī, شباب shīṭāb, نیری
tezī.

CELESTIAL, *a.* جندی firdūsī, فردوسی
jannatī, بھشتی bahushtī, فلکی falakī.

CELIBACY, *n.* مجردی mujarradi.

CELL, *n.* حجرہ hujra. The cell of a
monk, گوشه gusha, کرح kirk. A cell
in a honey comb, فخرور nakhl-ūb.

CELLAR, *n.* خانہ tih khāna, گرم خانہ
garm khāna, نوات nawālat. An ice
cellar, بھ خانہ yakh khāna. A wine-
cellar, شراب خانہ sharāb khāna,
خمخانہ khamkhāna

CELLULAR, *a.* حجرت آسا hujrat āsā,
خانہ خانہ khāna khāna.

CEMENT, *n.* (glue) سربش sarīsh.—
(for building) مہرگ دیوار muhrai
dīwār, ریکتہ rekhta, نواش nawāsh.—
(union) پیوند paywand, وحدت
wahdat, ایتلاف ittīfāk.

CEMENT, *vt.* (unite) پیوستن paywastan,
ملحقی wasl-k.—(cohere) ملحقی

mulhak-sh. پیوستہ بودن paywan-
ta-b —(to cement or plaster) با نواش
bā nawāsh-a.

CEMETERY, *n.* گورستان qurān, راس
gūristān, مقبرہ makbara

CENOTAPH, *n.* رار mazār.

CENSER, *n.* بخور دان bakhurdān,
میجر mijmar.

CENSOR, *n.* اهل خدوت ahli khibrat,
مختص تالیف کتاب tālib-kunanda, مختص
mohtasab.

CENSORIOUS, *a.* عیب آئب-ju.,
زباندار zabān darāz, دشنام dush-
nām-gu.

CENSORIOUSLY, *ad.* با ملامت bā
ma'āmat, با زبانداری bā zabāndarāzī.

CENSORIOUSNESS, *n.* عیب گوئی āib
guī, ملامت malāmat.

CENSURABLE, *a.* قابل الزام kākīl ilzām,
واجب الذم wājibuz zamm.

CENSURABLY, *ad.* دمیماذہ zamīmāna.

CENSURE, *n.* ملامت malāmat, الزام
ilzām, شکایت shikāyat, ذم zamm,
بھتان buhtān, لوم laum.

CENSURE, *vt.* الزام دادن ilzām-d.,
ظن نمودن zamm-d., ظن tu'n-n.,
ملامت دادن malāmat-d.

CENSURED, *a.* مذموم mazmūm, ملامت
malāmat, زده شدہ mulāmat zada shuda.

CENSUS, *n.* سرشماری sar shumārī.

CENT, *n.* صد sad. Per cent, فی صد fi sad.

CENTPEDE, *n.* صد پا sad-pā.

CENTRAL, *a.* متوسط mutawassit, میان
miyān paywand, مرکزی markazī.

CENTRE, *n.* مرکز markaz, میان miyāna,
وسط wasat, ماب ma'ab. The centre
of the earth, خضیعی فہر زمینی hazizi
kadī-i zamīn. The centre of a circle,

مرکز دایرہ markazi dāyira.

CENTRE, *vi* در میان نهادن *dar miyān-n*
To be placed in the centre, در میان
نهادن *dar miyān nēhādū-sh*. To
centre or rest upon, منحصر شدن *mu-*
khusar-sh, قائم بودن *kāyam-b*.

CENTRIFUGAL, *a*, از میان گرد *az mi-*
yān gurez.

CENTRIPETAL, *a* به میان در بک کنان
ba miyān nuzūk kunān.

CENTRY, *n*, نوبت *nawbat*, پاسبان *pāsban*.

CENTUPLE, *a*, صد چندان *sad chandān*,
صدنا *sad tā*.

CENTURY, *n*, صد ساله *sad sāla*, صدی
سال *sālī*, قرن *karn*.

CEPHALIC, *a*, مقوی دماغ *mukawwī*
dimāgh. A cephalic medicine, صوط *saūt*.

CERECLOTH, *n*, موم جامه *momjāma*,
دیروپي *kayrūtī*.

CEREMONIAL, *a*, تکلف منسوب *taka-*
lluf mansūb, رسمی *rasmī*.

CEREMONIOUS, *a*, صاحب نوازش *sāhibi*
nawāzish, استدعا *istighnā*. Ceremoni-
al letters, نوازش نامه *nawāzish nāma*.
To be ceremonious, تکلیف کردن *taklīf-*
k, استغنا کردن *istighnā-k*.

CEREMONIOUSLY, *ad*, با تکلف *bā*
takallūf, ادبانه *adabāna*.

CEREMONY, *n*, تکلیف *taklīf* (*pl*.
تکلفات *nawāzish*, ادب *adab*,
رسم *rasm*. Religious ceremonies,
خدمت و آداب دین *ādābi dīn*,
khidmat u ibādati allāh
Without ceremony, بی تکلف *bī takallūf*.

CERTAIN, *a*, یقین *yukīn*, گمان *bi*
gumān, محقق *muhakkak*, عیان *āyān*,
واضح *wāzih*. A certain person, فلان
fulān Certain intelligence, خبر صحیح
khabari saḥīh. A thing certain, چیز
معیود *chizi māhūd*. Things certain,

مسلمات *musallamāt*. It is certain
that, مقرر است که *mukarar ast ke*.
From certain knowledge, از عین الیقین
az diynul yakīn. For certain, علی
تحقیق *ālal tahkīk*, "تحقیقا" *tahkīkan*.
To hold for certain, داشتن
tahkīk-d, مقرر گرفتن *mukarar-g*. On
a certain time, در باری *dar bārī*.

CERTAINLY, *ad*, البته *albatta*, تحقیقا
tahkīkan, بلاشک *bilā shak*, حقا
hakkan, فی الحقیقت *fil hukikat*.

CERTAINTY, *n*, یقین *yakīn*, حق *hakk*,
گمانی *bī gumānī*.

CERTIFICATE, *n*, راضی نامه *rāzī nāma*,
شهادت *shahādat*, گواهی *gawāhī*,
سفرارش نامه *si/fārish nāma*.

CERTIFIED, *a*, تحقیق کرده
tahkīk karda, معهود کرده *māhūd karda*.

CERTIFY, *vt*, ثابت کردن *sābit-k*,
گواهی دادن *shahādat-k*, گواهی
gawāhī-d, تحقیق کردن *tahkīk-k*.

CERTITUDE, *n*, vide CERTAINTY.

CERULEAN, *a*, آسمانی رنگ *kabūd*,
لاخوردی *lājwurdī*, آسمانی
āsmānī rang.

CESS, *n*, ابواب *abwāb*, خراج *khirāj*.

CESSATION, *n*, توقف *tawakkuf*, مهلت
muhlat, فراغت *farāghat*.

CESSION, *n*, تفویض *tafū-*
yaz, وا گذار *wā guzār*.

CHAFE, *vt*, (warm) گرم کردن *garm-k*.
—(rub) مالیدن *mālidan*. —(vex)
خشمناک *ranjīdan*. —(rage) رنجیدن
hashm-nāk-sh, بجوش آمدن
ba jūsh-ā.

CHAFER, *n*, جعل *judl*.

CHAFF, *n*, سبوس *sabos*, حنارت *husārat*.

CHAFFER, *vi*, خریدن بازار *bāzār-k*,
خاریدن *kharīdan*.

CHAFFINCH, *n*, دانه *dār-para*, موش
mūsh.

CHAGRIN, *n.* اندوه *andūh*, غم *gham*,
خفگی *khafgi* آزردهگی *āzurdagi*.

CHAGRIN, *vt.* آزدن *āzurdan*, آزرده
کردن *āzurda-k*.

CHAIN, *n.* زنجیر *zanjir*, سلسله *silsila*
An iron chain, سلسله آهنین *silsila*
āhni. A gold chain, زنجیر زرین
zanjiri zarrin.

CHAIN, *vt.* زنجیر کردن *zanjir-k*,
بستن *bastan*, مسلسل *musalsal* ساختن.

CHAINED, *a.* مسلسل *musalsal*.

CHAIN-SHOT, *n.* زنجیری گلوله *zanjiri golah*.

CHAIR, *n.* صندلی *sanḍali* کرسی *kursi*.
مسند *maṣnad*. تخت *tahkt*.

CHAIRMAN, *n.* میر مجلس *mīri majlis*.

CHAISE *n.* ارابه *arāba*, عرابه *ārāba*.

CHALICE, *n.* جام *jām*, کاسه *kāsa*.

CHALK, *n.* سفید گل *gili safed*, تباشیر
tabāshir.

CHALKY, *a.* گل سفید دار *gili safeddār*.

CHALLENGE, *vt.* مدارز خواندن *mubā-*
riz-kh, با جنگ دعوت کردن *ba jang*
dadwat-k.—(to a duel) دونیعت
الاذین *ba wakīdtul isnanyn-kh*.—
(claim) دعوی کردن *dadwa-k*.

CHALLENGE, *n.* دعوی *dadwa*, دعوت
dadwat.

CHALYBEATE, *a.* با آهن آمیز *bā*
āhan āmez.

CHAMBER, *n.* حجره *hujra*, اوطاق
utāk. A bed chamber, شمسنان
shabistān. A summer chamber,
تابخانه *tābkhāna*. The chamber of
justice, دیوان خانه *diwān khāna*,
محکمت *mahkamah*. The treasury
chamber, بیت المال *baytul māl*. The
council chamber, دیوان خانه *diwān*
khāna, سرای خراج *sarāyakhārāj*. The
chamber of the archives, دفترخانه
daftarkhāna.

CHAMBERLAIN, *n.* حاجب *hājib*,
خاصگی *khāsaḡi*.—(The office of first
chamberlain) حجب *hijbat*.—(of the
household) ناظر *nāzir*.

CHAMELEON, *n.* vide CAMELEON.

CHAMOIS, *n.* آهوی کوهی *āhūi kohi*.—
(soft leather) پوست آهو *pusti āhū*.

CHAMP, *vt.* گزیدن *gazidan*, لوک کردن
lawk-k, خاییدن *khāyidan*.

CHAMPAIGN, *n.* میدان صحرا *sahrā*,
مایلان *maylān*.

CHAMPION, *n.* پهلوان *pahalwān*, بهادر
bahādur, غازی *ghāzi*. The champions
of the field of battle, شمسوار مضمار
shah suwāri mizmāri maghāzi.

CHANCE, *n.* (fortune) بخت *bakht*,
روزی *rozi*, زمان *zamān*, نصیب *nasīb*.
—(accident) سرگذشت *sarguzasht*,
حادث *maḡjarā*, ماجرا *ittifāk*, اتفاق
hālis.—(possibility) امکان *imkān*,
احتمال *ihtimāl*. By chance, ناگاه
nāḡāh, اتفاقاً *ittifākan*.

CHANCE, *vi.* سرزدن *ākhī-sh*, واقع شدن
sar-z, روی دادن *rūi-d*, ظهور کردن
zahūr-k.

CHANCEL, *n.* حرم *haram*.

CHANCELLOR, *n.* صدر صدور *sadr-i*
sudūr, قاضی القضاات *kāzīl kuzāt*,
رأس الديوان *rāsu'd diwān*.—(of the
Exchequer) دیوان خالص *diwāni*
khālisa.—(the office of) صدارت *sadūrat*.

CHANCERY, *n.* صدر عدالت *sadr ad dālat*.

CHANDELIER, *n.* چراغ *chirāgh* پارا-

CHANDLER, *n.* شمع ساز *shamā sāz*,
شماع *shammād*.

CHANGE, *vt.* بدل کردن *badal-k*, تغیر
نمودن *taghayyur-n*, تبدیل کردن *tab-*
dil-k. To be changed, مبدل شدن
mubdal-sh. To be changed for the

- worse, مضطرب *āshufta-sh.*, شدن گشتن *muztarib-g.* To change clothes, تبدیل پوشاک کردن *tabdili poshāk-k.*
To change appearance, تغییر صورت نمودن *taghaiyuri sūrat-n.* To change residence, ترک ديار کردن *tarki dayār-k.*
To change one's mind, تغییر ضمیر نمودن *taghaiyuri zamīr-s.* To change feathers, (as a bird) انسال *insāl-n.*
- CHANGE, *n.* بدل *badal*, تغییر *taghaiyur*, تبدیل *tabdil*, تحول *tahwīl*, صرف *sarf*.
Change of constitution, اختلال مزاج *ikhtilālī mizāj*. A change (succession) خلافت *khilāfat*, سلسله *silsilat* — (novelty) نوری *navī*, حدوث *hudūs*.
The change of the moon, تحول هلال *tahwīlī hīlāl*.
- CHANGEABLE, *a.* قابل تغییر *lābili taghaiyur*, تبدیل *lāyaki tabdil*. — (inconstant) بی قرار *bī karār*, ناپایدار *nāpāyadār*.
- CHANGEABLENESS, *n.* بی قراری *bī karārī*, هفت رنگی *haft rangī*.
- CHANGELING, *n.* پسر و سیمعت *pisari wazīdt*, — (idiot) جاهل *jāhīl*, مرد *mard*, قرار *mardī bī karār*.
- CHANNEL, *n.* رودبار *majra' rūd bār*, رودخانه *rūd khāna* — (a strait or narrow sea) دریای تنگ *daryāi tang*.
- CHANNEL, *vt.* vide GROOVE.
- CHANT, *vt.* سرآیدن *sarāyīdan*, سرود کردن *sarūd-k.*
- CHANTER, *n.* سراننده *sarāyanda*, سرود کننده *sarūd kunanda*.
- CHAOS, *n.* (empty) مرج *harj marj*.
- CHAP, *n.* (fissure) شکاف *shigāf*. — (jaw) حلقوم *halkūm*, دهن *dahna*. — (a youth) پسر *pisar*.
- CHAP, *vt.* شگافتن *shigāftan*, شفی کردن *shakk-k.* — (as the lips) خوشیدن *khoshīdan*.
- CHAPEL, *n.* عباد نگاه *ibādutgāh*, معبد *ma'bad*, مسجد *masjid*.
- CHAPLET, *n.* تسبیح *tasbīh*.
- CHAPMAN, *n.* خریدار *khārīdār*, بیع *bat*, تاجر *tājir*.
- CHAPTER, *n.* باب *bāb* (*pl.* ابواب), فصل *fasl* (*pl.* فصول), قطع *katī*.
- CHARACTER, *n.* (letter or sign) حرف *harf*, خط *khatt*, اشارت *ishārat*, علامت *ālamat*. — (discription) کتابت *kitābat*, صورت *sūrat*. — (quality) صفت *sifat*, وصف *wasf*, توصیف *tausīf*. — (reputation) نیک نامی *nek nāmī*, شهرت *shahrat*.
- CHARACTERISTIC, *a.* وصف کننده *wasf kunanda*, اوصاف *ittisāf dehanda*.
- CHARACTERIZE, *vt.* اوصاف نمودن *ittisāf-n.*, خط تصویر کردن *taswīr-k.*, خط کردن *khāt-k.*
- CHARCOAL, *n.* زغال *fahm*, زغال *zughāl*.
- CHARGE, *n.* امانت *amānat*, حواله *hawāla*, نگاهبانی *nigāhbānī*. — (mandate) امر *amr*, فرمان *farmān*. — (office) منصب *mansab*, جاه *jāh*. — (agency) وکالت *wakālat*. — (accusation) تهمت *tuhmat*, شکایت *shikāyat*. — (expense) خرج *kharch*, مصرف *masraf*. — (attack) هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.
The charge of a gun, نودۀ بندون *toda bandūk*.
- CHARGE, *vt.* مباشرت *mubāsharat*, وکالت دادن *wakālat-d.* — (impute) اسناد کردن *is-nād-k.*, شکایت نمودن *shikāyat-n.* — (challenge) در میدان دعوت کردن *dar maydān-dadwat-k.* — (command)

- فرمودن *farmūdan*, حکم دادن *hukm-d.*—(attack) هجوم کردن *hujūm-k*, انداختن *hamla-ā.*—(fill) *ambāshktan*, پر کردن *pur-k*. To charge a gun, بدوق نیار کردن *bandūk tayyār-k*.
- CHARGEABLE, *a.* (imputable) لایق *lāyaki shikāyat*, ممکن *munimīni zamn.*—(costly) گران بها *garān bahā*.
- CHARGED, *pp.* (ordered) فرموده *farmūda*—(commissioned) وکالت دار *wakalat-lār.*—(accused) ملوم *malūm.*—(attacked) هجوم کرده شده *hujūm karda shuda.*—(filled) انباشتم *ambāshsta*.
- CHARGER, *n.* (large dish) طاس *tās*, اسپ جنگ *kāsa.*—(a war-horse) *aspi jang.*
- CHARILY, *ad.* vide CAUTIOUSLY.
- CHARINESS, *n.* vide CAUTION.
- CHARIOT, *n.* ارابه *arāba*, عجلت *ājalat*, گردون *gardūn*.
- CHARIOTEER, *n.* عرابه ران *ārāba rān*.
- CHARITABLE, *a.* (liberal to the poor) سخا گسندر *sadkat bahsh*, خیر *sakhā gustar.*—(benevolent) *nek* نیک اندیش *khair khāh*, خواه *andesha*.
- CHARITABLENESS, *n.* صدقت بخشی *sadkat bahshī*, نیک خواهی *nek khāhī*.
- CHARITABLY, *ad.* محبان *mahabbāna*, مهربانی *bā mahrbānī*.
- CHARITY, *n.* (love) محبت *mahabbat*, خیرات *khairāt*—(alms) دوستی *dostī.*—(alms) صدقت *sadakat*.
- CHARLATAN, *n.* عیار *dyār*.
- CHARM, *n.* (amulet) تعویذ *tādwīz.*—(enchantment) جادوگری *sahr*, جادوگری نواز *jādūgarī.*—(allurement) نواز *nawāz*, کشاکش *kashākash*.
- CHARM, *vt.* (bewitch) جادوگری کردن *jādūgarī-k*, سحر ساختن *sahr-s.*—(please highly) نواختن *nawākhitan*, نوازش نمودن *nawāzish-n*.
- CHARMER, *n.* جادوگر *jādūgar*, سحر باز *sahr bāz.*—(a beloved object) محبوب *mahbūbi nāznīn*, صنم *sanam*.
- CHARMING, *a.* (delightful) خوشنما *khushnumā*, خوش آیدده *khush āyanda.*—(enchanting) جادو کدان *jādū kunān*. Having a charming face, پری پیکر *parī paykar*. A charming form, پاک صورت *pāk sūrat*. A charming voice, خوب آواز *khūb āwāz*. A charming woman, نازنین *zanī nāznīn*. A charming mouth, شیرین *shirīn dehan*.
- CHARMINGLY, *ad.* خوشانه *khushāna*, خوب *khūb*.
- CHARMINGNESS, *n.* خوبی *khūbī*, خوشدلی *khush dīlī*, نوازش *nawāzish*, شیرینکاری *shirīn kārī*.
- CHARNEL-HOUSE, *n.* تربت *turbat*, ستودان *satudān*.
- CHART, *n.* نقش *naksha*.
- CHARTER, *n.* عهد نام *sanad*, اقرار نام *ahd nāma*, اقرار نام *ikrār nāma*, برات *barāt*. A charter of immunity, مسلم نام *musallam nāma*. A charter of liberty, برات آزادی *barātī-āzādī*. Royal charters, توفیع بادشاه *taufīa pādshāh*, برات عالیشان *barātī ālīshān*. Against the stipulation of the royal charter, عهد نام همان *khilāfi ahd nāma humāyūn*.
- CHARTERED, *a.* سنددار *sanad dār*, سرپرست *musallam sarbastā*.

CHARY, *a.* vide CAUTIOUS.

CHASE, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*,
نخچیر *nakhchir*.—(ground to which
game resorts) شکار گاه *shikār gāh*,
نخچیر گاه *nakhchir gāh*. Belonging to
the chase, شکاری *shikārī*, نخچیری
nakhchirī.

CHASE, *vt.* شکاریدن *shikār-k.*, شکار کردن
shikārīdan, صید کردن *sayd-k.*, تعائب
کردن *ta'akub-k.*

CHASED, *pp.* (hunted) شکار کرده شده
shikār kardā shuda, شکریده *shikrīdu*.
—(put to flight) منزه *munhazim*.

CHASM, *n.* درز *darz*, رخنه *rakhna*,
شکاف *shigāf*, شق *shak*, شقیقت
shakikat.

CHASTE, *a.* پاکدامن *pāk dāman*, پاکیزه
pākīza, پارسا *pārsā*, پرهیزگار *parhīzgār*.
A chaste woman, زن پارسا *zani pārsā*.

CHASTEN, } *vt.* تنبیه کردن *tambīh-k.*,

CHASTISE, } سیاست کردن *siyāsāt-k.*,
سرا دادن *ta'āzīb-k.*, تعذیب کردن
sazā-d.

CHASTISEMENT, *n.* سیاست *siyāsāt*,
سزا *sazā*, تنبیه *tambīh*, عذاب
dzāb

CHASTITY, *n.* عصمت *dsmat*, پاکدامنی
pāk dāmanī, پارسایی *pārsāiy*,
پرهیزگاری *parhīzgārī*, پاکیزگی *pākīzgi*.

CHAT, *n.* دیل و قال *guftagū*, گفتگو
kil u kāl, گپ *gap*.

CHAT, *vi.* دیل و گفتگو کردن *guftagū-k.*,
دیل و قال کردن *kil u kāl-k.*, گپ کردن
gap-k.

CHATTEL, *n.* اشیا *ashbāb*, اسباب *ashiyā*,
متاع *matād*. Goods and chattels,
مال و اموال *māl u matād*, مال و متاع
māl u amwāl.

CHATTER, *vi.* پرگویی شدن *pūrgoi-sh.*,
مزمار و دمدمه کردن *ibkāk-k.*,
مزمار و دمدمه کردن *zamzama u damdama-k.*

CHATTER, *n.* امراع *imrāgh*, زمزمه
zamzama damdama.

CHATTERER, *n.* باوه گو *yāwa gu*,
بیوده گو *bihūda gu*.

CHEAP, *a.* ارزان *arzān*, کم بها
kam bahā, کم قیمت *kam kīmat*,
سبکمایه *subuk-māya*.

CHEAPEN, *vt.* قیمت کردن *kīmat-k.*,
بیع کردن *baī-k.*

CHEAPLY, *ad.* به کم قیمت *ba kam kīmat*,
به کم بها *ba kam bahā*.

CHEAPNESS, *n.* ارزانی *arzānī*, کم
کساد *kam kīmatī* کساد *kasād*.

CHEAT, *n.* دغا *daghā*, دغابازی *daghā-
bāzi*, مکر *makr*, حيله *hila*, فریب
fareb.

CHEAT, *vt.* فریب دادن *farīftan*,
غدر کردن *ghadr-k.*, حیل کردن
hila-k.

CHEATED, *a.* فریبده *farīfta*, مغبون
mughbūn. To be cheated, فریب
شدن *farīfta-sh.*

CHECK, *n.* (curb) ضبط *zabt*, منع
man'ī, سرزنش *tahdīd*.—(reprimand)
سرزنش *zur zanīsh*, عتاب *ta'āb*,
(counter register) مقابل *mukābala*,
کشت *jā'iza*.—(in chess) شاه
shah, کشت *kisht*.—(bill) حواله
hawāla nāma, هدی *hunlī*.

CHECK, *vt* (repress) ضبط کردن
zabt-k., سرزنش *man'ī-k.*.—(reprove),
سرزنش *sar zanīsh-k.*, عتاب کردن
ta'āb-k..—(at chess) شاه کردن
shah-k., کشت *kisht-k.* To check when speak-
ing, نؤف کردن *takarwuf-k.*

CHECKED, *a.* ممتنع *mumtanī*, محصر
muhṣar.—(reprehended) ممتنع
mu'ātab. To be checked, ممتنع
شدن *mumtanī-sh.*

CHECKER, *n.* دورنگی *du rangī*, تعیین
tadīn.

CHECKERED, *a.* رنگین کردن *rangīn kardā*, معین *mudīyan*.

CHECKMATE, *n.* شمات *shah māt*, شاه مات *shāhmāt*. To give check-mate, مات کردن *māt-k*.

CHEEK, *n.* رخ *rukh*, رخسار *rukhsār*, عارض *āriz*, خد *khadd*, عذار *izār*. The two cheeks, دباحبان *dibājatān*, خدود *khudūd*. The most prominent part of the cheek, افراز رخ *afrazi rukh*. Tulip cheeked, لاله رخ *lāla rukh*. Rosy cheeked, گل عذار *gul izār*. Ruby cheeked, لعل رخسار *ladl rukhsār*. Having the cheeks of an angel, پری رخسار *pari rukhsār*. Plump cheeked, رخسار دار *rukhsār dār*. To paint the cheeks red, تورد کردن *tawrid-k*. To kiss the cheek, بوس *bos*, بوس رخسار کردن *bosi rukhsār-k*. A cheek tooth or grinder, آسیا دندان *dandā-ni āsiyā*.

CHEER, *n.* (gayety) عیش *āish*, عشرت *ashrat*, شادمانی *khurramī*, شادمانی *shādmānī*.—(entertainment) نفاس *nafā's*, خوان *khān*.

CHEER, *vt.* خوش خاطر کردن *khūsh khātir-k*, دل و جان دادن *dil u jān-d*, شاد ساختن *shād-s*. To cheer up (become gay) شاد گشتن *shād-g*, شادمان شدن *shādmān-sh*.

CHEERFUL, *a.* مسرور *khūsh*, مسرور *masrūr*, شاد دل *shād dil*, شادمان *shādmān*, خوش حال *khush hāl*, خرم *khurram*, فرح *farah*. To be cheerful, مسرور شدن *khush-sh*, دلشاد *masrūr-sh*. To make cheerful, دلشاد *dil shād-s*.

CHEERFULLY, *ad.* شادمانه *shādmāna*, خرمانه *khurramāna*.

CHEERFULNESS, *n.* خوشی *khushī*, شادمانی *shādmānī*, سرور *sarūr*, فرح *farah*, شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, نشاط *nashāt*.

CHEESE, *n.* پنیر *panīr*, جبن *jubbun*. Cream-cheese, لور پنیری *lori panīrī*.

CHEESE-CAKE, *n.* رز *rez*, تونک *tunuk*, رنق *rukāk*.

CHEESE-MONGER, *n.* پنیر فروش *panīr farūsh*, جبان *jabbān*.

CHEMICAL, *a.* (belonging to chemistry) علم کیمیا *ilmī kīmīyā*, پانواند *payvānd*.

CHEMIST, *n.* اهل کیمیا *ahli kīmīyā*, کیمیاگر *kīmīyāgar*, مهوس *muhawwis*.

CHEMISTRY, *n.* علم کیمیا *ilmī kīmīyā*, کیمیاگری *kīmīyā girī*.

CHEQUE, *n.* درات *barāt*.

CHERISH, *vt.* (protect) حمایت دادن *himāyat-d*.—(nurse) پرورتن *parwar-dan*, پرورش کردن *parwarish-k*.—(caress) مواخلتن *nawāhltan*, محبت نمودن *mahabbat-n*.

CHERISHER, *n.* پرور *parwar*, حمایت *himāyat* دهنده *dehanda*, نواز *nawāz*.

CHERRY, *n.* وشنه *wishna*, شاه دانه *shāh-dāna*. Wine made of cherries, وشنه آب *wishna-āb*. Cherry-coloured, وشنه فام *wishna fām*.

CHERUB, *n.* کروبین *karūbīn*.

CHERUBICAL, *n.* کروبینی *karūbīnī*.

CHESS, *n.* شطرنج *shatranj*, صد رنج *sad ranj*, شترنگ *shatrang*, نرد *nard*. A chess board, بساط شطرنج *bisāti shatranj*. Chess-man, مهر *muhra*. The king, شاه *shāh*. The queen, وزیر *wazīr*, فرزند *farsīn*. The bishop, فیل *fil*. The knight, اسپ *asp*, فرس *faras*. Tower or Castle, رخ *rukhh*. A pawn, پیاده

piyāda (pl. پیادگان). A chess player, شاطر *shāṭir*, شطرنج بار *shatranj bāz*.

CHEST, *n.* صندوق *sandūk*, پروده *par-wanda*, تپنگو *tapangu*.—(breast) سینه *sina*, بر *bar*.

CHESTNUT, *n.* شاه بلوط *shāh balūt*, فستل *kustul*.

CHEVALIER, *n.* بهادر *bahādur*.—(a knight), میرزا *mīrzā* —(horseman), اسب سوار *asp savār*.

CHEW, *vt.* خائیدن *khāidan*, لوت *lok*-s., خسیدن *hasidan*.

CHICANE, *n.* غدر *ghadr*, حیل *hila* غبن *ghabn*.

CHICKEN, *n.* بچه *bacha*, چوزہ *chūza*.

CHICKEN-HEARTED, *a.* استردل *ustur dil*, سہمگین *sahmgīn*.

CHICKEN-POX, *n.* زبرک *zabrak*.

CHIDE, *vt.* (reprove) سرزنش کردن *sar zanish-k*, ارام دادن *il-ām-d*.—(quarrel) ستیزیدن *sitizidan*, غوغا کردن *ghaugā-z*.

CHIEF, *a.* مقدم *mukaddam*, صدر *sadr*, اول *awwal*, اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*, پیشگاه *sharīf*. The chief seat, پیشگاه *peshgāh*, پیشبن *peshīn*. The chief part (of any thing), سر *sar*, اصل *asl*.

CHIEF, *n.* سردار *sardār*, سالار *sālār*, امیر *amīr*, رئیس *rai's*. The chief of a village, ده خدا *dah khudā*.

CHIEFLY, *ad.* اکثر *aksar*, "اولا" *awwalan*, بغایت *ba ghāyat*, خصوصاً *lhasūsan*, اغلب *aghlab*.

CHIEFTAN, *n.* vide CHIEF.

CHILD, *n.* بچه *bacha* (pl. بچگان), فرزند *farzand* (pl. فرزندان), کودک *kodak*, معصوم *maḍsum*, صبی *sabī*, طفل *tiftl*. A new-born child, سلیل *salil*. A sucking-child, طفلی رضیع *tiftlī razī*.

خواره *tiftlī shīr khāra*. To bring up children, مربب کردن *murabbab-k*. To be with child, حامله شدن *hāmala-sh*, آبستن شدن *ābistan-sh*. Child-bearing, بچه کشی *bacha kashī*. Child-birth, وضع حمل *wazā haml*, آبستنی *ābistī*.

CHILDHOOD, *n.* کودکی *bachagī*, کودکی *kodakī*, طفولیت *tiftliyāt*, طفولیت *tufulyāt*.

CHILDISH, *a.* کودکی *kodakī*, نادان *nādān*, جهلت *jehalat*, باطل *bātīl*, باوه *yāwa*.

CHILDISHLY, *ad.* با جهل *bā jahl*.

CHILDISHNESS, *n.* طفل مزاجی *tiftlī mizājī*, جهالت *jehālat*, نادانی *nādānī*.

CHILDLESS, *a.* بی بی *bī pisar*, بی طفل *bī tiftl*.

CHILL, CHILLY, *a.* سرد *sard*, برد *bard*, سرما *sarnā*.

CHILL, } *n.* سردی *sardī*, برد *bard*,
CHILLNESS, } درودت *burūdat*.

CHIME, *n.* آهنگ *āhang*, وفاق *wifāk*, صدا *sadā*.—(suitableness) نسبت *nīs-bat*, مناسبت *munāsibat*, لایقت *lāyakat*.

CHIME, *vi.* آهنگ کردن *āhang-k*, وفاق *wifak*-s. —(correspond) هما ساختن *hamā āhang-sh*.

CHIMERA, *n.* وهم *wahm*, خیال *khiyāl*, خیالی *khiyālī* باطل *bātīl*.

CHIMERICAL, *a.* وهمی *wahmī*, خیالی *khiyālī*, باطل *bātīl*.

CHIMNEY, *n.* دود دان *dūd dān*, دود کش *dūd kash*.

CHIN, *n.* زخندان *zanakhdān*, چانه *chāna*.

CHINA, *n. p.* چین *chīn*, صین *sīn*.—(porcelain) چینی *chīnī*, ظرف چین *zarfī chīn*. The emperor of China, فغفور *faghfūr*, یافر *yafīr*. China-root, چوب چینی *chobi chīnī*.

CHINE, *n.* خورالظفر *kharzu'z zahr*, پشت ماز *pushht māza*.

CHINK, *n.* درز *darz*, ترک *tarak*, شکاف *shīgāf*.

CHINK, *vi.* طدین ساختن *tanīn-s*.

CHINKY, *a* رخ *pur rakhna*.

CHINTZ, *n.* چیت *chīt*.

CHIP, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, ردیدن *randīdan*, تراش کردن *tarāsh-k*.

CHIP, *n.* رد *rund*, شگفت *shikkut*, چوباره *chōb pāra*, تراش *tarāsha*.

CHIROGRAPHY, *n.* دست خط *dast khat*.

CHIROMANCY, *s.* علم کف *ilmī kaf*, علم سیمیا *ilmī sīmiyā*.

CHIRP, *vi.* زرنه کردن *zaczaha-k.*, سر کردن *sarr-k*.

CHISEL, *n.* مدر *mibrā*.

CHISEL, *vt* مدر بردن *bā mibrā-b*.

CHIT, *n.* vide BABY; NOTE.

CHIT-CHAT, *n.* نیل و فال *kut u kāl*, گپ *gap*.

CHIVALRY, *n.* سپاهی *sipāhī*, طبقه *tabakai shah savārān*.

CHOICE, *n.* پسند *pasand*, گزین *guzīn*, اختیار *ikhtiyār*, انتخاب *intikhāb*, سنج *sanj*.

CHOICE, *a.* پسندیده *pasandīda*, گزیده *guzīda*.

CHOKE, *vt.* خف کردن *dam-b.*, خف کردن *khafu-k*, تسکیر کردن *taskīr-k.*—(obstruct) مانع کردن *mānī-k*.

CHOLER, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*. —(anger) کین *kīn*, غضب *ghazab*.

CHOLERA, *n.* وبا *wabā*.

CHOLERIC, *a.* (irascible) تیز مزاج *tez mizāj*, تند *tund*.

CHOOSE, *vi.* پسندیدن *pasandīdan*, گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k*.

CHOP, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*

CHOP, *n.* بریدن *burīdan* قطع کردن *kutī-k*. — (exchange) بدل کردن *budal-k*. — (dispute) قضا کردن *kaziya-k*. — (a slice of meat) پاره گوشت *pāra gusht*.

CHOPPING-KNIFE, *n.* ساطور *sātūr*.

CHORD *n.* (string of a musical instrument) تار *tār*, روده *rūda* The deepest chord of a musical instrument, بم *bamm*, ام *abamm*.

CHOROGRAPHY, *n.* نقشه‌نگاری *takh-tīlī balāl*.

CHORUS, *n.* (of singers) طالع نواگران *tāifūi nawā garān*, جماعت *jamā'at*, مطرب *mutrib*, جمع معدی *jamai maghannī*.

CHOUSE, *vt* غبن کردن *ghabn-k.*, غدر *ghadr-s*.

CHRIST, *n.* مسیح *isā*, عیسی *masīh*.

CHRISTEN, *vt* vide BAPTIZE

CHRISTIAN, *a.* نصرانی *nusrānī*, عیسوی *isavi*, مسیحی *masīhī*.

CHRISTIAN, *n.* ملت عیسوی *millat-i isaviyā*, ارباب کلیسا *arbābi kalīsa*.

CHRISTIANITY, *n.* مذهب عیسوی *mazhab-i isaviy*.

CHRISTMAS, *n.* مولود عیسی *maulūd-i isā*.

CHRONIC, *a.* زمانی *zamānīy*, مزمن *muzmīn*.

CHRONICLE, *n.* اخبار و نایع *vakā'id*, اخبار *akhbār*, روزنامه *roz-nāma*.

CHRONICLE, *vt.* در دفتر فید کردن *dar daftur kayd-k.*, نقل بسنن *nakl-b.*, تاریخ *dar daftur-n.*, در دفتر نوشتن *tārīkh-n*.

CHRONICLER, *n.* اهل تواریخ *ahli ta-wārīkh*, نویسنده روزنامه *roznāma nawīs*, اخبار نویس *akhbār nawīs*.

CHRONOLOGICAL, *a.* علم نظم زمن *ilmi nazmī zaman paywand.*

CHRONOLOGIST, *n.* مورخ *muarrikh*, باسیره *bāstira*.

CHRONOLOGY, *n.* علم تواریخ *ilmi tawārīkh*, علم نظم زمان *ilmi nazmī zamān*.

CHRYSOLITE, *n.* زبرجد *zabarjād*, عقیق زرد *ahīlī zard*.

CHUBBY, *a.* کلنمه *kalsamat*.

CHUCKLE, *vt.* (laugh vehemently.) نکهتم کردن (cluck) — تیکه زدن

CHUFF, *n.* خورباد *khuryād*.

CHUFFY, *a.* فربه *farba*.

CHUM, *n.* همخواب *ham khāba*, همخجری *hamhujra*.

CHURCH, *n.* کلیس *kulīsa*, جامع *jāmī*, کنشت *kunīshl*.

CHURCHMAN, *n.* خطیب واعظ *wāīz*, خطیب علم *ālīm*.

CHURCH-YARD, *n.* مزارستان *mazārī-stān*, مقبره *mīkharat*, گورستان *gūristān*.

CHURL, *n.* (rustic) روسداریه *rustāzāda*, دهقان *dahkān* — (a rude morose fellow) گستاخ *gustākh*, اهل تند *ahli tundī* — (a miser) بحیل *bahīl*, شوم *shūm*.

CHURLISH, *a.* درشت *durusht*, گستاخ *gustākh*, ظالم *zālīm*, بی ادب *bī adab* — (avaricious) طمعکار *tamīkār*, ناکس *nākas*.

CHURLISHLY, *ad.* درشتانه *durushtāna*, باخلان *bākhilāna*.

CHURLISHNESS, *n.* سخا *sakhtī*, درشتی *durushti*, گستاخی *gustākhī*.

CHURN, *n.* شیر زن *shīr zana*.

CHURN, *vt.* مسکه بر آوردن *maska bar-ān*, زد کردن *zud-k*.

CHYLE, *n.* کش سفید *kash sufed*.

CICATRICE, *n.* اثر زخم *dāgh*, داغ *asari zuhm*.

CIMETER, *n.* شمشیر *shamshtir*, تیغ *tegh*.

CINCTURE, *n.* (belt) میانبند *miyān-band*, کمربند *kamarband* — (inclosure) حصار *hisār*, حیطه *hītat*.

CINDER, *n.* خاکستر *khākistar*, رماد *ramāl*.

CINNABAR, *n.* شنکرف *shanganf*, شنجرف *shinjiraf*.

CINNAMON, *n.* دارچینی *dārchīnī*, ارماک *armāk*, ارمال *armāl*.

CIPHER, *n.* (in arithmetic) صفر *sifr* (صیغرات *pl.*), رقم *raqm* — (an occult manner of writing) رمز *ramz* (رموز *pl.*) — (a private alphabet for the transmission of secrets) رمز نویسی *ramz nawīsi* — (a person of no character) مردک *marlak*.

CIPHER, *vi.* (practise arithmetic) حساب کردن *hisāb-k* — (write in cipher) رمز نویسی کردن *ramz nawīsi-k*.

CIRCASSIAN, *n.* چرکس *charkas*.

CIRCLE, *n.* دایره *dāira*, دور *daur*, مدار *maḍār*, حلقه *halka*. A circle round the sun, سراج آفتاب *sarāchai āftāb*. A circle round the moon, سراج ماه *sarāchaimāh*, شادورد *shāward*. The centre of a circle, مرکز دایره *markazi dāira*. A circle of friends, حلقه دوستان *halkai dūstān*, کنارگیر *majlis* — (a ring, hoop) بندیان *bun-yān* — (inclosure) بنیان *bun-yān*. A mathematical circle, شکل مستدیر *shakli mustadīr*.

CIRCLE, *vt.* دور کردن *gard-s*, گرد ساختن *daur-k*, دایره نمودن *dāira-n* — (move in a circle) در دور روان کردن *dar daur rawān-k* — (inclose) حصار ساختن

- hisār-s.*, حیطه کردن *hitat-k.*—(keep together) باهم داشتن *bāham-d.*
- CIRCUIT, *n.* گردش *gardish*, دور *daur*, پیرامن *payrāman*, دایره *dā'ira*. The circuit of a road, حوال *hawāl*, کوفان *kawfān*. A circuit of country, حوالی *hawālī*, ناحیه *nāhiyat*. To make a circuit, دور کردن *gard-g.*, دور نمودن *daur-n.*, طواف کردن *tawāf-k.*
- CIRCULAR, *a.* مدور *mudawwar*, حلقه دار *halqa dār*, دور *diwār*, گرداگرد *girdā gird*. A circular motion, حرکت *harakati istidāra*. A circular line, خط مدور *khatī mudawwar*.
- CIRCULAR, *n.* دوی *dawwārī*, مدور *mudawwar*.
- CIRCULARITY, *n.* شکل دوی *shiklī dawwārī*.
- CIRCULARLY, *ad.* در دوران *dar daw-rān*, تدویرانه *tadwīrāna*.
- CIRCULATE, *vi.* دور رفتن *dar daur-r.*, گردانیدن *gardānidan*, گردش کردن *gardish-k.*, گشتن *gashtan*.—(as the blood) سوران کردن *sourān-k.*—(disperse) منتشر کردن *muntashir-k.*
- CIRCULATION, *n.* گردش *gardish*, جنبش در *dar daur-r.*, در دور رفتن *jumbish dar dā'ira*.—(of the blood) سوران *sourān*.
- CIRCUMAMBIENT, *a.* محیط *muhit*, دور *daur*, گرداگرد *girdāgird*, مدور *mudawwar*.
- CIRCUMAMBULATE, *vi.* گردیدن *gardānidan*, گرداگرد سیر کردن *girdāgird sair-k.*
- CIRCUMCISE, *vt.* سنت کردن *sunnat-k.*, ختن نمودن *khatn-n.*, بریدن *burīdan*, ختنه کردن *khutna-k.*
- CIRCUMCISED, *a.* مختون *makhtūn*, بریده *burīda*. To be circumcised, سنت یافتن *makhtūn-sh.*, سنت *sunnat-y.*
- CIRCUMCISION, *n.* خدانت *khitānat*, سنت *sunnat*, ختنه *khutnat*.
- CIRCUMFERENCE, *n.* (of a circle) محیط دایره *mukhtī dā'ira*, پیرامن *payrāman*, دایره *dā'ira*.
- CIRCUMFLUENT, *a.* محیط *muhit*, گرداگرد *girdāgird* روان *rawān*.
- CIRCUMFUSE, *vt.* گرداگرد ریختن *girdā-gird-r.*, منتشر کردن *muntashir-k.*
- CIRCUMGYRATION, *n.* گردش *gardish*, طواف *tawāf*.
- CIRCUMJACENT, *a.* متصل *muttasil*, اطراف *atrāf*, قریب *karīb*—(places) اطراف *atrāf*, حوالی *hawālī*.
- CIRCUMLOCUTION, *n.* عبارت *ibarat*, ابداع کلام *ifālai kalām*.
- CIRCUMNAVIGATE, *vt.* گرداگرد دریا رفتن *girdāgirdi daryā-r.*, گرداگرد *girdāgird ibhār-k* ابحار کردن *hadd-k.*
- CIRCUMSCRIBE, *vt.* حد کردن *hadd-k.*, تحدید ساختن *tahdīd-s.*
- CIRCUMSPECT, *a.* هوشیار *hūshyār*, مدبر *mudabbir*.
- CIRCUMSPECTION, *n.* احتیاط *ihtiyāt*, بصیرت *basīrat*, تدبیر *tadbīr*.
- CIRCUMSPECTLY, *ad.* از هوشیاری *az hūshyārī*, با احتیاط *bā ihtiyāt*.
- CIRCUMSTANCE, *n.* حقیقت *hakikat*, سرگذشت *sar guzasht*, کیفیت *kaif-iyat*.—(adjunct) متعلق *mutadalluk*.—(accident) سرگذشت *sar guzasht*, حال *hāl*, سرانجام *saranjām*.—(condition) حالت *hālat*.
- CIRCUMSTANTIAL, *a.* (accidental) اتفاقی *ittifāqī*, عارضی *ārizī*.—(full) مفصل *mufasssal*.
- CIRCUMSTANTIALLY, *ad.* (according to circumstances) در وفق متعلقات *bar wafqi mutadlikāt*.—(exactly) دقت

bā dikkat, کمال مرند *kumāl martaba*.
 — (accidentally) انعاماً *iltifāhan*,
 عارضانه *ārizāna*. — (fully) معصلاً *mu-*
fassalan, مشروحاً *mashrūhan*
 CIRCUMSTANTIATE, *vt.* دیان *diān*
 نقطہ بنقطہ بیان *ba tafsīl bayān*. —
 نقطہ بنقطہ بیان *ba tafsīl bayān*.
 CIRCUMVALLATION, *n.* محاصره *muhāsara*.
 CIRCUMVENT, *vt.* دغا کردن *dughā-k*,
 راه بستن *rāh-b*, فریفتن *fariflan*.
 CIRCUMVENTION, *n.* فریب *farīb*,
 دغا *daghā*, غدر *ghadr*.
 CIRCUS, *n.* میدان *maidāna*, مہمار *mizmār*,
 عرصہ *arsa*.
 CISTERN, *n.* حوض *hawz*, برک *birka*,
 آبگیر *ābgīr*.
 CITAD^{AL}, *n.* شہر پناہ *kalī*, شہر *shahr*
 پناہ *panāh*.
 CITATION, *n.* طلب *talab*, اعلام *aīlām*,
 دعوت *da'wat*.
 CITE, *vt.* اعلام کردن *talab-k*,
 اعلام *aīlām-k*, دعوت کردن *da'wat-k*.
 To cite before a judge, *i. ā l-n*
 پیش قاضی طلبیدن *poshī kāzī-t*.
 CITIZEN, *n.* اہل شہر *shuhri*, شہر *shahr*,
 اہل شہر *ahli shahr*, ساکنین شہر *sākinī shahr*
 (ساکنان شہر).
 CITRON, *n.* لیمون *laymūn*, نرنج *turunj*.
 CITY, *n.* شہر *shahr*, مدینہ *madīna*,
 بلد *balad*, مصر *misr*. A celebrated
 city, شہر مشہور *shahri mashhūr*. A
 garrisoned city, محروسہ *muh'rūsa*. The
 walls of a city, شہر بند *shahr-band*.
 To besiege a city, شہر چسبیدن *bu*
shahr-ch. It is published through the
 city, شہر شہر *shuhrai shahr shud*.
 Disturbing the city, شہر آشوب *shahr*
āshob. The friend or chief of the city,
 شہر بار *shahr-yār*.

CIVET, *n.* زباد *zabād*, غالیہ *ghāliya*,
 مازن *maznūn*.
 CIVIL, *a.* صاحب ادب *khalīk*, صاحب
 ادب *sāhibi adab*, مروت *ahli muruwat*,
 ملاطف *mulātif*. Civil or political
 affairs, امور دولت *umūri daulat*,
 احوال مملکت *ahwālī mumlikat*.
 CIVILIAN, *n.* (not military) اہل قلم
ahli kalam.
 CIVILITY, *n.* خلوص *khalk*, سلوک *salūk*,
 ادب *adab*, آرم *āzarm*, لطف *lutf*,
 مروت *murūwat*, ملائمت *mulāyamat*.
 CIVILIZATION, *n.* آدمیت *ādmiyyat*,
 تربیت *taibīyat*.
 CIVILIZE, *vt.* آرم کردن *āzarm-k*, ادب
 ملایف نمودن *mulātif-n*, دان *adab-d*,
 تربیت کردن *taibiyat-k*.
 CIVILIZED, *a.* مودب *muaddab*, معلم
muallam, مربی *marbīy*.
 CIVILLY, *a.* ادبانه *adabāna*, با لطف
bā lutf, با آرم *bā āzarm*.
 CLACK, *vi.* قیل قال نمودن *kilhāl-n*,
 نقلی نمودن *la'llak-n*.
 CLACK, *n.* قیل قال *kil kāl*, مقال
kāl-mulāl.
 CLAD, *a.* پوشیده *poshīda*, ملبوس
malbūs.
 CLAIM, *n.* دعوی *da'wa*, خواست
darhkāst, طلب *talab*, پرسش *pursish*,
 انتصاب *iktizā*.
 CLAIM, *vt.* دعوی کردن *da'wa-k*, ادعا
iddiā-s, طلب نمودن *talab n*,
 پرسیدن *darhkāst-k*, درخواست کردن
pursī-an.
 CLAIMABLE, *a.* ممکن دعوی *mumkinī*
da'wa, لایق طلب *lāyiki talab*,
 واجب درخواست *wājibi darkhāst*.
 CLAIMANT, *n.* مدعی *muddad*, دعوی
 دان *da'wa kunanda*, خواہ *dād khāh*.

CLAMBER, *vi.* vide CLIMB.

CLAMMINESS, *n.* چسپیدگی *chaspid-agr*, التسان *iltisāk*, التراق *iltizāk*.

CLAMMY, *a.* ملغص *mulazik*, ملغص *multasik*.

CLAMOROUS, *a.* آواز شوری *shorīy*, آواز شغائی *shorīy*, آواز شغابی *shorīy*, آواز شغابی *shorīy*.

CLAMOUR, *n.* دنگ *faryād*, دنگ *lāng*, دنگ *lāng*, دنگ *lāng*, دنگ *lāng*.

CLAMOUR, *vi.* دنگ کردن *ghaughā-k*, دنگ کردن *ghaughā-k*, دنگ کردن *ghaughā-k*, دنگ کردن *ghaughā-k*.

CLAN, *n.* دات *zāt*, دات *kaum*, دات *kaum*, دات *kaum*.

CLANDESTINE, *a.* پوشیده *nihufta*, پوشیده *nihufta*, پوشیده *nihufta*, پوشیده *nihufta*.

CLANDESTINELY, *ad.* نهان *nahān*, نهان *nahān*, نهان *nahān*, نهان *nahān*.

CLANG, *n.* صغیر *safir*, صغیر *tarwid*, صغیر *tarwid*, صغیر *tarwid*.

CLANK, *n.* طدین *tanīn*, صدا *sadā*, صدا *sadā*, صدا *sadā*.

CLAP, *n.* (a loud noise) رعد *ratl*, رعد *ratl*, رعد *ratl*, رعد *ratl*.

CLAP, *vt.* (strike together), دهم زدن *bāham-z*, دهم زدن *bāham-z*, دهم زدن *bāham-z*, دهم زدن *bāham-z*.

CLARIFICATION, *n.* تصفیت *tasfiyat*, تصفیت *tasfiyat*, تصفیت *tasfiyat*, تصفیت *tasfiyat*.

CLARIFY, *vt.* صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*.

CLARIFY, *vt.* صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*.

CLARIFY, *vt.* صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*.

CLARIFY, *vt.* صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*.

CLARIFY, *vt.* صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*.

CLARIFY, *vt.* صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*, صاف کردن *āf-k*.

CLARION, *n.* سوری *sūr-nāy*, سوری *sūr-nāy*, سوری *sūr-nāy*, سوری *sūr-nāy*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*, بهم زدن *bāham-z*.

CLAW, *vt.* خراشیدن *kharaśhidan*, پنجه ملامت کردن *panja-s*. To claw off, ملامت کردن *malāmat-k.* سرزنش کردن *sarzanish-k.*

CLAY, *n.* گل *gil*, طین *tin*, خلاب *khalāb*, وحل *wahāl*. A kind of clay with which women wash their heads, گلی پارسه *gili pārse*. A kind of yellow clay brought from the neighbourhood of Constantinople, زرد گلی *gili zard*. Samian clay, گل شاموشی *gili shāmūshī*. Cyprus clay, گل قبرسی *gili kubrūsi*. Egyptian clay, گل مصری *gili misri*. A kind of clay used as sealing-wax, طبعان *tubān*. Clay or mud prepared with straw for plastering walls, کگل *kah-gil*. To patch or plaster over with clay, باکل اندودن *bā gil andūdan*. Bedaubed with clay, گلی آلوده *gil-ālūda*. Full of clay, پر گلی *pur gil*. A basket used in carrying clay, باروچ *bārūcha*.

CLEAN, *a.* پاکیزه *pākīze*, پاک *pāk*, صاف *sāf*, پاکیزه *pākīza*, صافی *sāfi*, ساده *sāda*.

CLEAN, *vt.* پاکیزه کردن *pāk-k*, پاک کردن *pāk-k*, صاف کردن *sāf-k*, پاکیزه کردن *pākīza-k*.

CLEANLINESS, *n.* صفائی *ṣafāi*, پاکیزگی *pākīzagi*, طهارت *tahārat*, وضاعت *wazāat*.

CLEANSE, *vt.* vide CLEAN.

CLEAR, *a.* (transparent) شفاف *shaffāf*. —(bright) روشن *roshan*, تابدار *tābdār*, آشکاره *āshkāra*, ظاهر *zāhir*, هوددا *hawidā*. A clear proof, بینه *bayīnat*, A clear consequence, نتیجه *natījā*, ساریه *sarih*. —(innocent) گناه بی *bī gunāh*, معصوم *madsūm*. A clear character, نام نیکو *nāmi nekū*. —(unmixed) ساده *sāda*, محلول *sāf*. —(vacant)

mahlūl, نا مسدود *nā masdūd*. —(safe from danger) امین *amīn*, سلامت *ba salāmat*. —(sounding clear) خوش آهنگ *khush āhang*. To make clear, منور کردن *sāf-k*. —(bright) روشن کردن *munawwar-k*. روشن ساختن *roshan-s*. —(evident) ظاهر کردن *zāhir-k*. To be clear (manifest) هوددا شدن *hawidā-sh*, ظاهر شدن *zāhir-sh*.

CLEAR, *ad.* هر جانب *harjānab*, تماماً *tamāman*.

CLEAR, *vt.* (absolve) معاف کردن *muāf-k*, گناه بخشیدن *gunāh-b*. —(justify) ترکیب کردن *tarkīb-k*. —(cleanse) عاف کردن *sāf-k*, پاک کردن *pāk-k* —(polish) جلا دادن *jilā-d*, زدودن *zadūdān*. To clear from obscurity, تاریکی را کردن *tāriki wā-k*. —(gain) اندوختن *andūkhtan*, حاصل روشن کردن *hāsil-k*. —(become bright) روشن شدن *roshan-sh*, تابان گشتن *tābān-g*.

CLEARLY, *ad.* روشمانه *roshanāna*, ظاهراً *zāhīran*, هوددا *hawidā*. To demonstrate clearly, مبصرت کردن *mabsarat-k*.

CLEARNESS, *n.* رونق *ronak*, صفا *ṣafā*, روشنایی *roshnāi*. —(distinctness) تبیین *tabyīn*, امتیاز *imtiyāz*.

CLEAR-SIGHTED, *a.* دور بین *dūr bīn*, تیز نظر *tēz nazar*.

CLEAVE, *vt.* شکافتن *shigāftan*, چاک کردن *chāk-k*, شل کردن *shak-k*. To cleave in two, دو نیم کردن *do nīm-k*, شکیف کردن *shakīf-k*. —*vi.* (adhere) پیوسته *muwāsalat-sh*, ملزمت کردن *malāzamat-k*. —(unite in concord) یکانه شدن *yagāna-sh*, اتفاق کردن *ittifāk-k*.

CLEAVER, *n.* ساطور *sātūr*.

CLEFT, *pp* شکافته *shigāfta*, چاک کرده شده *chāk karda shuda*.

CLEFT, *n.* شکاف *shigāf*, شق *shakk*,
حائ *chāk*.

CLEMENCY, n. رحم *rahm*, رحمت *rahmat*, شفقت *shufakkut*, حلم *hilm*, كرم *karam*.

CLEMENT, a. صاحب رحيم rahim, رحيم
 sahibi rikm, كريم karim,
 hakim, شفيع shafik.

CLERGYMAN, *n.* vide CHURCHMAN.

CLERK, *n.* نويسنده *nawisanda*, مدعى *mūtasiddi*, محرر *muharrir*, كاتب *kātib*.

CLEVER, *a.* دست آموز *kār sāz*, *dast āmūz*, چست *chust*, دانا *dānā*, دانشمند *dānishmand*, کارآموز *kār āmūz*, کاردار *kār-dār*, وفادار *wakūf-lār*, خوشنما *guzār*.—(well proportioned) خوش اندام *khush andām*.

CLEVERLY, *ad.* کارسازانه *kār sāzāna*,
 با قابلیت *bā kābiliyat*, چسبی
bā chuṣṭi.

CLEVERNESS, n. قابلیت *kābiliyat*
کارسازی *kārsāzi*, کارگذاری *kār guzāri*,
دانش *dānish*.

CLEW, n. دستۀ *dasta*, کزده *kandush*,
و شدیت *washidt*, داجت *dajōjut*.

A clew of silk, کر *kazh*. The clew of
a silk-worm, کرہ *karh*. A clew on
direction, دالت *dalulat*, رہبری *rahbari*.

CLIENT, *n.* موكل *muwakkil*, مندوب *muntab.*

CLIFF, *n.* صخره *sakhrat*, کوه *kuh*.
دات *radāt*.

CLIMATE, *n.* اقليم *ilelim*, سرزمين *sar samin*, خط *khutta*. The seven climates هفت کشور *haftkishwar*.—(weather) هوا *hawā*.

CLIMB, *vt.* or *i.* بالا رفتن *bālā-r.*, سوار *sawār-sh.*, صعود کردن *sawūd-k.*
بر آمدن *bar-ā.*

CLINCH, vt دست جمع کردن *dast*
jamā-k., دست بهم زدن *dast baham-z.*

To clinch a nail, سر میخ بزچیدن *sar meh barchidan*. To clinch a bargain, عهد و پیمان قرار کردن *shart-k*. To clinch an argument, استدلال واضح کردن *ahd u paymān karār-s*. To clinch an argument, دلیل ثابت کردن *sābit-k*, دلیل واضح کردن *dulil wāzih-k*.

CLING, *از چسبیدن* *muwāsalat-*
sh., چسبیدن *paywasta-b*
chaspidan. To cling together, *داداها*
چسبان بودن *bāham chaspān-b.*, هم
آدم *baham-ā*

CLINICAL, a. صاحبِ فراش *sāhibi*
farāsh, بستر نشین *bistar nishīn*.

CLINK, *vt* طذین نمودن *tanin-n.*, طذنه
tantana-s. ساختن

CLIP, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, بریدن *buridan*, قطع کردن *katt-k*. To clip or shear sheep, پشم کردن *pashm-k*.

CLOAK, *n.* فرغل *furghul*, لباده *libādah*
 بالابوش *bālā pūsh*.—(concealment)
 پرده *parda*, پنهانی *pinhānī*.

CLOAK, *vt.* زبرد زدن *zeriparda-n.*,
پنهان کردن *pinhān-k.*, مخفی داشتن
makhfi-d., پوشیدن *poshidan.*

CLOAK-BAG, n. جامه دان *jāma dān*,
خوځۍ *khurjīn*.

CLOCK, *n.* ساعت *sādt*. An alarm clock, منبه *munabbih*. What o'clock? کدام ساعت است *kudām sādt ast*. At twelve o'clock, دوازده ساعت *ba wakti du pās*. A clock-maker, ساز ساعت *sādt gar*, ساز ساعتی *sādt sār*. Clock-work, ساعتکاری *sādt kāri*.

CLOD, *n.* كلوخ *kalūkh*, عدلات *atalat*
مدر *madar*.—(stupid fellow) احمق
ahmak.

CLOG, n. مانع • *manî*, سد • *sadd*, مانع • *mānî*.

CLOG, *vt.* مایع نمودن *manū-k.*, مایع کردن *mānī-n.*, سد کردن *sadd-k.*

CLOGGED, *a* ممتنع *munṭanī*, ممتنع *manṭūd.*

CLOISTER, *n.* (monastery) رهبانخانه *rūbānkhāna*, صومعه *tahīya*, صومعه *sauma.*

CLOSE, *vt.* 1. (shut) بند کردن *band-k.*, سد کردن *masdūd-s.*, سد کردن *sadd-k.* To close a door, دروازه بند کردن *darwāzī band-k.* 2. (conclude) تمام *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم کردن *khatam-k.* 3. (inclose) حسن کردن *ahāta-k.*, احاطه کردن *habs-k.* *vi.* 1. (unite) وصل کردن *vast-k.* 2. (end) تمام شدن *tamām-sh.* — (to be consolidated) متحد کردن *majbūr-k.* To close with (to make an agreement with) شرط کردن *shart-k.*, معطوع کردن *ahd-s.*, قبول کردن *maqtū-k.* — (to consent) قبول کردن *labul-k.*

CLOSE, *n.* (conclusion) تمام *tamāmī*, انجام *anjām*, خاتمه *khātima.* — (pause) استراحت *istirāhat*, فترت *funūd.* — (inclosure) حصار *hisār*, دایره *dār bazīn.*

CLOSE, *a.* 1. (shut fast) بسته *basta*, مغلق *maghlūk*, مسدود *masdūd.* 2. (secret) خفی *khāss*, مخفی *malh-sūs.* 3. (stagnant) ناروان *nā rawān* 4. (near) نزدیک *karīb.*

CLOSELY, *ad.* (adhering) لبدان *labadan.* — (near) نزدیک *karīb.* — (secretly) تنها *tanhā*, سرا *sirran.*

CLOSENESS, *n.* (narrowness) تنگی *tangī*, — (nearness) نزدیکی *nazdīkī*, طمع *takrīb.* — (parsimony) تمسک *tamā*, بخل *bukhl* — (reservedness)

busīrat, اندباه *intibāh.* — (retiredness) تنهایی *tanhāī.* — (density) سنگینی *sabtārī*, هنگفتی *hanguftī*

CLOSET, *n* خلونگاه *khulwatgōh*, گوشه *gūsha*, خلونخانه *khulwat khāna.* A water-closet, ادبخانه *adab khāna.*

CLOSET, *vt.* (put in a closet) خلوت کردن *khulwat-k.*, در درج نهادن *dar darj-n* — (to have a private conference) مشاورت خاص داشتن *mushāwarat khāss-d.*

CLOT, *vi.* منجمد شدن *munjamīd-g.*, فاسد شدن *fusurda-sh.*

CLOTH, *n* پارچه *pārcha.* — Cloth of silk and gold, کیمخاب *kīmkhāb*, زربفت *zarbaft.* Cotton cloth, پنبه *pārchai pumba*, نسج *narja kutn.* Woolen cloth, پشمین *pārchai pashmīn*, لبد *labad.* Broad cloth, بانات *bānāt.* Cloth with warp and woof of different colors, دوزده *dupūda.* The warp of cloth, پود تاره *pūd tārah.* White cloth, پارچه سفید *pārchai sufed.* A table-cloth, دسترخوان *darstarkhān*, سفره *sufra.* A floor cloth, نمد فرش *farsh.* A saddle cloth, نمد زین *namadi zīn*, زین پوش *zīn pūsh.* To mark cloth, نوشبوع کردن *taushūc-k.* Cloth-merchant, برار *bazāz.*

CLOTHE, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, لباس *albās-k.*, پوشانیدن *poshānīdan*, ملبوس نمودن *mulubbas-n* To clothe one's self, پوشیدن *poshīdan*, پوشیده *poshīda-b.*, پوشیدن *albās-k.*

CLOTHED, *a.* پوشیده *poshīda*, ملبوس *malubbas.* Clothed in green, سبز پوش *sabz posh.* Clothed in red, سرخ پوشیده *sarkh poshīdu.*

CLOTHES, *n.* پوشاک *poshāk.* لباس

libās, پوشش *poshish*, جامه *jāma*. A clothes press, رخت *barfanda*, رخت *rakht khāna*. A washer of clothes, گازر *gāzur*. Bed-clothes, خواب *jāmai khāb*, منامت *manāmat*.

CLOUD, *n.* ابر *abr*, میغ *mīgh*, سحاب *sahāb*. A black cloud, ابر سیاه *abri siyāh*. A thick cloud, ابر غلیظ *abri ghaliz*. Clouds full of lightning, سحاب *sahāb sāyika dār*.—(obscurity) ظلمت *zulmat*

CLOUD, *vt.* تارک کردن *mughlil-k.*, تارک کردن *tārik-k.*, سیاه کردن *siyāh-k.*

CLOUDILY, *ad.* با ظلمت *bā zulmat*, با سیاهی *bā siyāhi*.

CLOUDINESS, *n.* ظلمت *tārikī*, تارکی *zulmat*, میغ داری *megh-dāri*.

CLOUDLESS, *a.* بی سحاب *bī abr*, بی سحاب *bī sahāb*, بی تارکی *bī tārikī*.

CLOUDY, *a.* ابر نما *abr numā*, میغ دار *mīgh dār*, سحاب دار *sahāb dār*. A cloudy or dark day, بهار ظلمات *nihāri zulmāt*. A cloudy or dark night, شب تارک *shabi tārik*. Cloudy minded, تیره ضمیر *tīra zamīr*. Cloudy coloured, تیره گون *tīra gūn*, سیاه نام *siyāh fām*.—(unintelligible) نامعقول *nā madkul*, نامعلوم *nā madlūm*.

CLOUT, *n.* پیوند *paywand*, پاره *pāra*, پینه *pīna*.

CLOUT, *vt.* پینه دوز کردن *pīna dūz-k.*, تارک کردن *tārik-k.*

CLOUTERLY, *ad.* بی ادب *bī adab*, بی خود *bīkhūda*.

CLOVE, *n.* میخک *karanful*, درنفل *mekhak*.

CLOVER, *n.* ترنیل *tarfil*, سبزه *supust*. To live in clover (luxuriously) زندگی زیاده *zindagāni ba āish-b.*

CLOWN, *n.* روسای *duhkān*, روسای *rūstāi*, خور باد *khuryāi*, روسای *rūstāzāda*—(buffoon) بی ادب *bī adab*, مسخره *maskhara*.

CLOWNISH, *a.* ناشناس *nā shunās*, نا تراشیده *nā tarāshīda*, گستاخ *gus-tākh*, بی مروت *bī muruwwat*.

CLOWNISHLY, *ad.* بی ادب *bī ada-bāna*, گستاخ *gustākhāna*.

CLOWNISHNESS, *n.* خوربادی *khur-yāi*, روسای *rūstāiy*.

CLOY, *vt.* سیر کردن *sair-k.*, بی سیر شدن *bī maza-k.* To be cloyed, سیر *sūi-sh*.

CLUB, *n.* (stick) چوب *chūb*, دست چوب *dast chūb*, سردسته *sar dasta*, عصا *dsā*.—(assembly) مجلس *majlis*, صحبت *suhbat*.

CLUB, *vt.* شراکت کردن *sharākat-k.*, امداد کردن *imdād-k.* Club-footed, حنف *hanaf*, اعصل *adsal*.

CLUCK, *vi.* (as a hen) نطق کردن *nak-naka-k.*

CLUMP, *n.* کدو هیزم *kundai hezam*.

CLUMSILY, *ad.* بی وقوف *bī wukūfāna*, بی آروغی *bī āz-nūlagi*.

CLUMSINESS, *n.* ناشیستگی *nā tarāshīlagi*, بی تاملیت *bī lutf*, بی استعداد *bī istīlād*.

CLUMSY, *a.* تراشیده *nā tarāshīda*, بی ادب *bī munāsib*, بی وقوف *bī wukūf*.

CLUSTER, *n.* خوش *khusha*, قطف *kitf*, دسته *dasta*. A cluster of grapes, خصلت *khushlat*, جفت *jafta*. A cluster of dates, شمرخ *shamrakh*, خرما *shūshai khurmā*.—(a heap) جمع *jama*, آغالش *aghālīsh*.

CLUSTER, *vi.* جمع کردن *jamt-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

CLUTCH, *n.* گرفت *girift*, ددسه *kab:a*.

—(talons) چنگ *chang*

CLUTCH, *vt.* (grasp) درگرفته کردن *dar*

h:abza-g., درمشت گرفتن *dar musht-g.*

CLUTTER, *n.* ذوفا *gaughā*, هداها *h ingā-*

ma, دمدسه *damdama*, دار و گیر *dār u gir.*

CLUTTER, *vt.* ذوفا رن *gaughā-z.*

نمودن هداها *hangāma-n.*

CLYSTER, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla*.

To give a clyster, دادن حقنه *hukna-d.*

To receive a clyster, اخذ کردن *ihdikān akh:z-k.*

COACH, *n.* عراد *drāba*.

COACHMAN, *n.* عجلت ران *djalat rān*.

COACTION, *n.* اضطرار *zarūrat*, ضرورت *iztirār*.

COADJUTOR, *n.* vide ASSISTANT.

COAGULATE, *vt.* بسدم شدن *basta-sh*,

انسردن *munjumid-sh.*, منجمد شدن *absurdan*.

COAGULATION, *n.* بستگی *bastagi*,

انجماد *injimād*, تجمید *tajmīd*.

COAL, *n.* انگشت *angisht*, حمم *humam*,

فحم *fahm*. A live coal, آهگر *ahkgar*,

زغال *zughāl*. Coal-mine, معدن زغال *mādanī zughāl*.

COALESCE, *vi.* آمیختن *āmīkhtan*,

ملازق شدن *paiwastan*, آمیختن *multazik-sh.*

COALESCENCE, } *n.* پیوستگی *paiwa-*

COALITION, } *stagi* آمیزش *āmī-*

shish, اتفاق *ittifāk*, اختلاط *ihkhtilāt*.

COARSE, *a.* گنده *gunda*, درشت

durusht, غلیظ *nāfj*, نافع *ghalīz*.

COARSELY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*.

COARSENESS, *n.* گندگی *gundagi*.

COAST, *n.* کنار *labi daryā*, لب دریا *kanār*,

ساحل *sāhil*, سیف *sif*.

COAT, *n.* نقدان *kubā*, جامه *jāma*, زبر نقدا *kaftān*,

زبر نقدا *kurta*. A waistcoat, زبر نقدا

z:ar kubā. A great coat worn when

raining, بارانی *bārāni*, لبادا *lubāda*.

A coat button, حورگه *jawz-girih*. A

coat of mail, حبه *jubba*, جیش *jaish*.

COAT, *vt.* vide COVER.

COAX, *vt.* دم بازی کردن *dam bāzi-k.*

نوازش کردن *chāplūst-k.*, چاپلوسی کردن

nuwāzish-k., ملاطفت ساختن *mulāti-*

fat-s, رشخند ساختن *rishkhand-s.*

خاطر نواختن *khātir-n.*

COBBLE, *vt.* تردم کردن *taraddum-k.*

کفش دوزی کردن *talbid-s.*, نالید ساختن

kafsh dūzi-k.

COBBLER, *n.* کفش دوز *kafsh-dūz*,

کفش دوز *hamlahht-duz*.

COBWEB, *n.* پردۀ عنکبوت *pardai*

dnkabūt, نسج عنکبوت *nasji dnkabūt*.

COCHINEAL, *n.* قرمز *kirmiz*.

COCK, *n.* خروس *kharos*, دیش *dish*.—

(male bird) مرغ *murg*. A cock's comb,

ناج *tāji kharos*. The spur of a

cock, زمدت *zamadht*. The crowing

of a cock, بانگ *bāngi kharos*,

سربند *sarband*. The cock of a cistern, زو

zakw. The cock of a cistern, دسام *disām*.

COCK, *vt.* (sit up right) قایم نمودن

kāyam-n., منصوب نهادن *mansūb-n.*

—(strut) خرامان شدن *kharāmān-sh.*

—(hold up the head) سرافراختن *sar-a.*

COCKER, *vt.* vide FONDLE, CHERISH.

COCKSCOMB, *n.* تاج خروس *tāji kharosh*.

COCOA-NUT, *n.* نارنجیل *nārijil*, فاقاوه

kākāwa, جوز هندی *javzi hindī*.

COCOON, *n.* پیله کرم *pīla kirm*.

COD, *n.* (pod) خرنوب *kharnūb*.

CODE, *n.* کتاب *kitāb*, قانون *kānūn*,

نظام *nizām*.

CO-EQUAL, *a.* همسر *hamsar*, چشم

ham chashm.

COERCE, *vt.* vide RESTRAIN; CHECK.

COETANEOUS, *a.* همزاد *hamzād.*

COEVAL, *a.* هم عمر *ham ōmr*, همعهد *ham āhd.*

CO-EXISTENCE, *n.* همذاتی *hamzātī*, اجتماع *ijtimā.*

CO-EXISTENT, *a.* همذات *hamzāt.*

COFFEE, *n.* قهوه *kahva*, بون *bunn.*

COFFEE-HOUSE, *n.* قهوه خانه *kahva khāna*. A coffee-house keeper, قهوه جی *kahwajī.*

COFFEE-POT, *n.* قهوه دان *kahva dān.*

COFFER, *n.* صندوق *sandūk*, درج *durj.*

COFFER, *vt.* در صندوق نهادن *dar sandūk-n.*

COFFIN, *n.* کفن *kafan*, تابوت *tābūt*, ستودان *satūdān.*

COFFIN, *vt.* جیف در تابوت نهادن *jiyaf dar tābūt-n.*, تکفین کردن *takfin-k.*

COG, *vt.* vide DECEIVE.

COGENCY, *n.* زور *zor*, قوت *kuwat*, قدرت *kudrat*, ضرورت *zarūrat.*

COGENT, *a.* قوئی *kawī*, زورآور *zorāwar*, زور *zarūr.*

COGITATE, *vi.* vide REFLECT.

COGITATION, *n.* اندیشه *fikr*, اندیش *andīsha.*

COGNATION, *n.* vide RELATION.

COGNITION, *n.* vide KNOWLEDGE.

COGNIZABLE, *a.* vide ADMISSIBLE.

COGNIZANCE, *n.* باز پرس *ūrf*, عرف *ārf*, باز پرس *bāz pursī*, فریاد *faryād* رسی *rasi*, استماع *istimād*, باز خواست *bāz khāst.*

COHABIT, *vi.* همخانگی کردن *ham khānagī-k.*, همسجری شدن *ham hujra-sh.*, همآغوش شدن *ham āgūsh-sh.*

COHABITATION, *n.* همخانگی *ham khānagī*, صحبت *suhbat.*

COHERE, *vi.* ملحق بودن *mulhak-b.*, چسپانیدن *chaspidan*, چسپانیدن *chas-*

pānīdan, مواصلت شدن *murwāsalat-sh.*—(suit) لابق شدن *lāyak-sh.*, شایستن *shāyīstan.*

COHERENCE, *n.* چسپیدگی *chaspidagī*, الحاق *ilhāk*, پیوستگی *payvastagī*, ربط *rabt.*

COHERENT, *a.* چسبان *chaspān*, پیوسته *paiwasta*, محقق *malhak*, لایی *lāyak*, واجب *wājib.*

COHERENTLY, *ad.* با پیوست *bā paywast*, لایقانه *lāyakāna.*

COHESION, *n.* vide COHERENCE.

COHORT, *n.* رساله *risāla*, گروه *guruh.*

COIF, *n.* سرپوش *sar posh.*

COIL, *vt.* حلقه ساختن *halqa-s.*, پیچیدن *pechīdan*, توشیح کردن *tavshīd-k.*

COIL, *n.* (of rope) حلقه رسن *halkai rasan*, جبل گروه *guruhi habl.*—(noise) هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā.*

COIN, *n.* سکه *sikka*, ضرب *zarb*, درهم *dirham*, پول *pūl*. A die for coining, میخند درهم *mekhi dirham*, سکه *sakīy*, Adulterated coin, افچه *kalb akha*, زوئی *zuwāfi* سکه *sikka*. Leather coin, هبرزی *shah rawā* A new gold coin, هبریزی *hibriziy.*

COIN *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z.*, سکه *sikka* ضرب *zarb-k.*

COINED, *a.* سکه زده *sikka zuda*, مسکوک *maskūk*, مضروب *mazzrūb.*

COINAGE, *n.* سکه *sikka*, زدن *zadan* سکه *sikka*, ضرب *zarb* سکه *sikka.*

COINCIDE, *vi.* برادر شدن *barābar-sh.*, یک دل شدن *murwāfik-sh.*, راضی بودن *rāzī-b.* *yak dil-sh.*

COINCIDENCE, *n.* موافقت *murwāfikat*, اتفاق *ittifāk.*

COINCIDENT, *a.* متلفع *murwāfik*, مطابق *mutābik*, یکسان *yak sām.*

COITION, *n.* معاشرت *jimād*, معاشرت *mu-bāsharat*, اجتماع *wasl*, اجتماع *ijtimād*.

COLANDER, *n.* پالودگی *pālūna*, پالودگی *pālūdagi*, غربال *girbāl*.

COLD, *a.* سرد *sard*, سرما *sarmā*, بارد *bārīl*. Cold by nature, بارداالعلاج *bārīl ulmizāj*. A cold wind, باد سرد *bādi bard*, سرد *bādi sard*, صرصر *sarsar*. Hot and cold, گرم و سرد *gurm u sard*. Cold and wintry, سرد *bard u shītā*. Cold water, آب سرد *ābi khunuk*.

COLD, *n.* سردی *sardi*, سرما *sarmā*, سرد *bard*, برودت *burūdat*.—(disease) زکام *zūkām*, دره *nazla*. Heat and cold, گرم و سرد *harr u bard*, گرمی و سرما *garmā u sarmā*. Intense cold, زمهریر *zamharir*. To catch cold, بافیدن *sardi-y*. The cold fit of an ague, تپ لرز *tapi larza*. To tremble with cold, لرزیدن *larzidan*.

COLDLY, *ad.* سرمه *sarmāna*, بی گرمی *bī garmā*.

COLDNESS, *n.* سردی *sardi*, برودت *burūdat*.

COLIC, *n.* شکم درد *dardi shikam*, وجم بطن *kulinj*, پیچ *pech*, وجم بطن *wajai batan*, درس *barnas*.

COLLAPSE, *vi.* باهم ناکم افتادن *bāham nāgah-u*.

COLLAR, *n.* (of a garment) گردبان *giri-bān*, حرنان *jurubbān*.—(something worn round the neck) بند گردن *bandi gardan*. A dog's collar, ساحور *sājūr*, حلقه *halqa*. A horse collar, برید *barband*.

COLLAR, *vt.* گردبان گرفتن *giri-bān-g*.

COLLAR-BONE, *n.* ترقوت *tarkūt*.

COLLATE, *vt.* مقابل کردن *mukābala-k*, برابر کردن *muwājah-k*.

barābar-k, روبرو ساختن *rū ba rū-s*. To collate a book, کتاب مقابل نمودن *kitāb mukābala-n*.

COLLATERAL, *a.* جانبی *jānibi*, مساوی *bu jānib*, برابر *barābar*, مساوی *masāwī*, متوازی *mutawāzī*.

COLLATERALLY, *ad.* از برابری *az barābari*, در وجه جانب *bar wajai jānib*.

COLLATION, *n.* روبرو *rū bu rū*, مقابل *mukābala*, مواجعه *muwājah*.—(a gift) احسان *dād*, احسان *ihsān*.

COLLATOR, *n.* روبرو کننده *rū ba rū kunanda*, مقابل نماینده *mukābala numāyanda*.

COLLEAGUE, *n.* رفیق *sharik*, همپای *rafik*, همساز *hampāyah*, همنشین *ham nishin*.

COLLECT, *vt.* جمع کردن *jamā-k*, گرد کردن *farāham ā*, گرد کردن *gard-k*, تحصیل کردن *tahsil-k*. To collect rent, مالگذاری تحصیل کردن *māl guzārī tahsil-k*. To collect in a sum total, جمع کردن *jumla-k*. To collect from observation, نیکو داشتن *neku-d*, رعایت کردن *raāyat-k*. To collect revenues, تحصیل وصول کردن *tahsil wasul-k*.

COLLECTED, *a.* جمع کرده شده *jamā kardā shuda*, فراهم آورده *farāham āwarda*, مجموع *mujammā*, مجموع *majmūā*. To be collected, جمع کرده شدن *jamā kardā shudan*.

COLLECTION, *n.* اجتماع *ijtimād*, تحصیل *jamā*, جمعیت *jamāyat*, دیوان *divān*.—(of poems) دیوان *divān*.—(compilation) مجموعه *majmū*, مجموعه *majmūd*. A collection of things, اتفاق اشیا *ittifāki ashya*.

COLLECTIVE, *a.* مجموع *majmūd*.—(noun) اسم جدهس *ismi jins*.

- COLLECTIVELY, *ad.* جمع در *dar jamā*, بالجمع *bil junla*.
- COLLECTOR, *n.* جمع کننده *jamāḍ kunanda*, جامع *jāmā*. A collector of revenue, دار تحصیل *tahsīl-dār*, معصیل *muhassil*, باز گیر *bāz gīr*.—(of port duties) مدیر بحر *mīri bahr*.
- COLLEGE, *n.* مدرسه *madrasa* (*pl.* جماعت علماء *jamā'at-i-ūlmā*, مدارس).
- COLLEGIAN, *a.* مدرسه اهل *ahli mad-rasa*, طالب علم *tālīb-i-ilm*.
- COLLISION, *n.* تصادم *musādamat*, تصادم *tasādum*, بهم زدگی *baham zadagī*.
- COLLOCATE, *vt.* نهادن *nikhādan*.
- COLLOQUIAL, *a.* روزمره *roz marra*, محاوره *mahāwara*.
- COLLUDE, *v.* حیله ساختن *hīla-s*, با فریفتن انفاق کردن *ba farīftan itti-fāk-k*.
- COLLUSION, *n.* دزدش *sāzish*, سازش *bandish*, حیله ساز *hīla sāzī*, انفاق *ittifāk*.
- COLLUSIVE, *a.* غدار *ghaddār*, تلبیس *talbīs*, حیله ساز *hīla sāz*.
- COLLUSIVELY, *ad.* با حیله *bā hīla*, بازانه *hīla bāzāna*.
- COLLYRIUM, *n.* سرمه *surma*, کحل *kuhl*.
- COLOCYNTH, *n.* حنظل *hanzūl*.
- COLONEL, *n.* سالر *sālār*, پيشاهنگ *peshāhang*.
- COLONIZE, *vt.* حای ویران آباد کردن *jāi wairān ābād-k*, نو آباد کردن *nau ābād-k*, معمور ساختن *ma'mūr-s*.
- COLONY, *n.* نو آباد *nau ābād*.—(colonies) منصرفات *mutasarrafāt*.
- COLOSSAL, *a.* مثل شکل دو *mīstī shikl-i dev*, عفریت آسا *āfryāt āsā*.
- COLOSSUS, *n.* شکل کلان *shikl-i kalān*, عظیم *buti āzim*.
- COLOUR, *n.* رنگ *rang*, لون *laun*. (in composition) گون *gūn*, گود *guna*, فام *fām*. A white colour, سفید *sufed*, ابيض *abiyaz*. A black colour, سیاه *siyāh*, اسود *aswad*. A red colour, سرخ *surkh*, احمر *ahmar*. A yellow colour, زرد *zard*. A green colour, سبز *sabz*, اخضر *akhzar*. A brown colour, کدوم گون *kahwa rangī*, رنگی *gandūm-gūn*, اسمر *asmar*. A blue colour, کدوب *habūdī*, دبلعام *nīlfām*, سمدی *sumālī*. A fine scarlet colour, ارغوانی *kānī*. A purple colour, ارغوانی *arghwānī*. A ruby colour, لعل گون *ladī gūn*. A tulip colour, لاله فام *lāla fām*. A rose colour, گلگون *gulgūn*. Of various colours, گوناگون *gūnāgūn*. رنگا رنگ *rangā rang*. A high or full colour, رنگ بالا *rang-bālā*. A weak diluted colour, رنگ کشاده *rang kushāda*. Of one colour, هم رنگ *hamrang*. Mixing colours, رنگ آمیز *rang āmīz*. Of all colours, در تمامون *bū kalamūn*. Of a changing colour, متوالوین *mutalawwīn*. To change colour, متوالوین کردن *mutalawwīn-k*. To change a colour, دیگر گون کردن *dīgar gūn-k*. 2. (palliation) نهانه *bahāna*, پوشش *poshish*.—(appearance) صورت *sūrat*, وجه *waja*. 3. (a flag) رایت *rāyat*, علم *ilām*.
- COLOUR, *vt.* رنگ کردن *rang-k*, متوالوین کردن *mutalawwīn-k*.—(excuse) معذور کردن *ma'dzūr-k*.—(to give an appearance) صورت دادن *sūrat-d*, شکل رنگ شدن *shikl-n*.—(blush) شرم داشتن *rang-sh*, شرم داشتن *sharm-d*.
- COLOURABLE, *a.* صورت دار *sūrat dār*, معقول *madhūl*.

COLOURABLY, *ad.* معقولانه *madkūlāna*.

COLOURED, *a.* رنگین *rangīn*, ملون *malawwan*, رنگ زده *rang zada*.

COLOURLESS, *a.* بی رنگ *bī rang*, صاف *sāf*.—(transparent) شفاف *shaffāf*.

COLT, *n.* کُرّه *kurra*.

COLUMN, *n.* ستون (ارکان) *rukni*, ستون *sutūn*, عمود *dmūd*, عماد *īmād*. A large column, عظم *dmūdi āzam*, A strong column, رکنی *rukni rakīn*. The base of a column, پایه *pāyai satūn*. The column of a state, رکن دولت *rukni daulat*. A column in a book, جدول *jadwal*.

COLUMNAR, *a.* در وجه ستون *dar wajai sutūn*.

COMB, *n.* شانه *shāna*, مشط *masht*.

COMB, *vt.* شانه زدن *shāna-z*, شاندن *shāndan*, مشط کردن *misht-k*.

COMBAT, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, مبارکه *muāarakat*, مبارزت *mubārazat*, رزم *razm*.

COMBAT, *vi.* جنگ کردن *jang-k*, مقابل *jangīdan*.—(oppose) جنگیدن *jangīdan*, تعرض کردن *taḍrīz-k*, *mukābala-k*.

COMBATANT, *n.* غارِب *ghāzi*, مبارز *mubāriz*, مقاتل *mukātil*.

COMBINATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, موافقت *rafākat*, اتصال *ittisāl*, مواصلات *muwāsilat*, پیوستگی *payvastagī*, تهمید *taḥkīd*.

COMBINE *vt. & vi.* پیوستن *paywastan*, موافق شدن *muttāsil-s*, منصل ساختن *muwāfīk-sh*, موافقت کردن *muwāfikat-k*.

COMBUSTIBLE, *a.* سوزنده *suzanda*, ممکن *mumkinī*, آتشگیر *ātishgīr*, آتشگیره *ātishgīra*.

COMBUSTION, *n.* سوزش *sūzish*, آفرودگی *sūkhtagī*, سوختگی *afrūkh-*

tagī, تخریب *tahrīk*.—(tumult) هنگامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

COME, *vi.* آمدن *āmadan*, رسیدن *rasīdan*.

To come and go, آمد و شد کردن *āmād u shud-k*, آمدن و رفتن *āmadan u raftan*. To come into the mind, یاد آمدن *dar khātir-ā*.

رسانیدن *yāl-ā*. To cause to come, رسانیدن *rasānīdan*, گردانیدن *gardānīdan*. To come to misfortune, از پای افتادن *az pāya-u*.

To come again (return) باز *rajūd-k*. To come after (follow), پس رفتن *pas-r*.

To come at or come by (gain), اندوختن *andūkhun*, حاصل کردن *hāsīl-k*. To come in (enter) در آمدن *dar-ā*.

داخل *dākhil-sh*.—(comply) راضی بودن *rāzī-b*, مطیع شدن *matīd-sh*. To come into, (assist) مددگار شدن *madadgār-sh*.

To come near, نزدیک آمدن *naz-dīk-ā*, تقرب نمودن *takrīb-n*. To come of, از اصل آمدن *az asl-ā*.

To come off (escape), نجات یافتن *najāt y*.—(to be brought to a close) عاقبت *ākibatul amr-n*. To come off well, خیر داشتن *ākibat khair-d*.

To come off badly, بی فروغ *bī furūgh-sh*. To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā*.

استمرار *istimrār-k*.—(thrive) بخندار *balhitiyār-g*.—(attack) هجوم آوردن *hujūm-ā*.

To come over (pass) گذاردن *guzārdan*, ظاهر *zāhir-sh*. To come out (become public), مشهور بودن *maḥshūr-b*.

To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k*. To come to (consent), بلی گفتن *balī-g*, جمع حساب *rāzī-sh*.—(amount to)

کردن *jamāḥ hisāb-k.* To come to pass,
 رسیدن *farāz-r.* فرار *jārī-b.* جاری بودن
 آمدن *sar-z.* سر زدن. To come up, (-spring)
 طلوع کردن *tulūd-k.* بر آمدن *bar-ā.*
 To come up to (to rise to), برابر گشتن
barābar-g. To come up with (over-
 take), واصل بودن *vāsil-b.* To come
 upon (attack), حمل آوردن *hamala-ā.*
 Come hither, بیا بیا *biyā biyā.* Come
 quick, زود بکن *zūd bikun*, بشناب
bishitāb. The time to come, زمان
 مستقبل *zamānī nuṣṭakbil.*

COMEDIAN, n. اهل نكاید *ahlī taklīl*,
نقال *nakkāl*, تماشا گو *tamāshā go*.

COMEDY, *n.* نقل *nahl*, تقليد *taklīd*,
تماشا *tamāshā*.

COMELINESS, *n.* خوبصورتی *khubsūrātī*,
خوشدمائی *khushnumāī*, حسن *husn*,
جمال *jumāl*.

COMELY, *a.* خوشنما *khushnumā*,
خوبصورت *khūbsūrat*, حسین *hasīn*
جمیل *jāmīl*.

COMET, *n.* سنارة دم دار *sitārai dum-*
dār, جوهر *juwzahr*.

COMFORT, *n.* (solace) دلاسا *dil āsā*, تسلي *khātir jama'iy*, *tasallī*, آسایش *āsāyash*.—(assistance), عون *qārī*, باری *āun*.

COMFORT, *vt.* دلاسا کردن *dilāsā-k.*,
دل نواختن *tasallī-k.*, تسلي کردن
dil-n., دل شاد کردن *dil shā'ī-k.*

COMFORTABLE, *a* آسوده حال *āsūla*
hāl, فرح بخش *farh bakhsh*, نسکین
 بخش *tashīn bakhsh*.

COMFORTABLY, *ad.* باخوشي *bā khu-*
shī, باتسلی *bā tasallī*.

COMFORTED, *a.* خوشنود *khushnūd*,
 دل خوش *dil khush*, معظوظ *mahzūz*.
 To be comforted, متسلي شدن *muta-*
salli-sh., خاطر جمع شدن *khātir*
jamd-sh.

COMFORTER, *n.* خاطر نواز *khātir nā-wāz*, مناسلی *mutasallī*.—(a woollen tippet or scarf) خنبر *khafīr*.

COMFORTLESS, *a.* بي تسليت *bī tasliyat*, نا مراد *nā murād*, بيچاره *bīchāra*, دلشکستم *dil shikasta*.

COMICAL, *a.* (exciting mirth) شادی
 انگیز *shā'ulī angez*, ساز اندساز *imbisāl*
sāz, منجک *muzhik*, مسخره *mas-*
khara, ظریف *zarif*.

COMICALLY, *ad.* مضحكاً *muzhikhāna*,
 با سرور و نشاط *bā sarūr u nishāt*.

COMING, *n.* آمدن *āmadan*, آمدنی *āmadanī*. Coming and going, آمد و شد *āmad u shud*.

COMMAND, n. فرمان *farmān*, حکم *hukm* (احکام) *amr* (pl. اوامر). By the command of God, بامر الله تعالى *bā amr allah ta'ālā*. The royal command, پادشاه *farmāni pādshāh*. A command under the king's sign manual, خط شریف *khatī sharīf*, خط همايون *khatī humāyūn*. To obey commands, فرمان امثال کردن *farmān imtisāl-k*. To execute commands, فرمان بردن *farmān-b*. Who issues commands, فرمان ده *farmān dih*. According to the king's commands, بموجب فرمان پادشاه *ba mūjabī farmāni pādshāh*, حسب فرمان سلطان *hasbī farmāni sultān*. Absolute commands, تصرفات *tasārīf* (pl. تصرفات) *farmāni farmāni*, فرمانی گزاری *farmān guzārī*, حکومت *hakūmat*, سلطنت *sultānat*, داورى *dāwari*.—(government, regulation) تدبیر *tadbīr*, ضابطه *zābi'at*.

COMMAND, *vt.* فرمان دادن *farmādan*,

حکم نمودن *farmān-d.*, فرمان دادن *hukm-n* ارشاد کردن *amr-k.*, *irshād-k*

COMMANDED, a. فرموده *farmūda*, مامور *māmūr*, محکوم *mahkūm*.

COMMANDER, n. فرمانروای *farmān farmān*, گذار *farmān guzār*, حاکم *hakūmat ān*, *hākīm*. The commander of an army, سردار *sardār*, سالار *sālār*, سپهسالار *sepah sālār*, پیشاهنگ *peshāhang*. The commander of a garrison, قلعه دار *kild dār*, محافظ *muhāfiz*. The commander of the faithful, امیرالمومنین *amir ul momanin*.

COMMANDMENT, n. vide COMMAND; PRECEPT. The ten commandments, الوصایای الله *wasāyāi u'llāh*, اَشْرَاحُ کَلِمَاتِ *āshara kulimāt*.

COMMEMORABLE, a. قابل *kābili* یاد *yād*, تذکیر *mumkinī tazkīr*.

COMMEMORATE, vt. یاد گرفتن *yād-g*, ذکر کردن *zikr-k*, تذکیر داشتن *tazakkur-d.*, یاد داشت کردن *takrīr-k.*, یاد داشت *yād dāsht-k*.

COMMEMORATION, n. یادداشت *yād-dāsht*, ذکر *zikr*, تذکیر *tazkīr*, حکایت *hikāyat*.

COMMEMORATIVE, a. ذکری *zikrī*, یادمان *yād numā*.

COMMENCE, vt. آغاز کردن *āghāz-k.*, مباشرت ساختن *shurūd-k*, شروع کردن *mubāsharat-k.*

COMMENCEMENT, n. آغاز *āghāz*, شروع *shurūd*, ابتداء *ibtidā*, اوایل *au āil*.

COMMEND, vt. (praise) ستودن *satūdān*, آفرین دادن *sitāyash-k*, آفرین *āfrīn-d.*, توصیف کردن *tadrīf-k.*, تعریف کردن *tawṣīf-k.*, تحسین کردن *tahsīn-k.*

وصف کردن *wasf-k*—(commit to) سپردن *sipurdan*, حواله کردن *huvāla-k.*, تسلیم کردن *taslīm-k.*—(recommend) سفارش کردن *sefārīsh-k.*

COMMENDABLE, a. ممدوح *mamdūh*, حمید *hamīd*, لایق *lāyaki* ستایش *sitāyish*, قابل تحسین *kābili tahsīn*, موصوف *mosūf*.

COMMENDABLY, ad. ممدوحانه *mamdū hāna*, بوجوه موصوف *ba waja'i mosūf*, بطور حمید *ba tauri hamīd*.

COMMENDATION, n. مدح *madh*, حمد *hamd*, ستایش *sitāyash*, آفرین *āfrīn*, توصیف *tawṣīf*, وصف *wasf*, تحسین *tahsīn*, تعریف *tadrīf*.

COMMENDATORY, a. ستایش دار *sitā-yish dār*, حمد نما *hamd numā*.

COMMENSURATION, n. vide PROPORTION.

COMMENT, vi. تفسیر نمودن *tafsīr-n.*, تاویل کردن *sharh-s.*, شرح ساختن *tāwīl-k.*

COMMENTARY, n. تفسیر *tafsīr* (pl. تعبیر, (شروح *sharh* (pl. *tadbīr*, حاشیه *hāshīya*, تاویل *tāwīl*, بیان *bayān*.

COMMENTATOR, n. اهل تفسیر *ahlī tafsīr*, شارح *shārīh*, شارح *sharrāh*, مفسر *mufasssīr*, بیان نویس *bayān nawīs*.

COMMERCE, n. (trade) سوداگری *sodā-garī*, داد و ستد *dād u sitad*, تجارت *tiḡarat*, معامله *muāmalat*.—(intercourse) آمد و رفت *āmad u raft*, علاته *ilāhat*, اختلاط *ikhtilāt*, صحبت *suhbat*.

COMMERCIAL, a. تجارت منسوب *tiḡarat mansūb*, داد و ستد *bāzārī*, دیوند *dād u sitad paywand*.

COMMISERATE, vt. رحم کردن *rihm-k.*, مرحمت *shafakat-n.*, شفقت نمودن *marhamat-k.*

COMMISERATION, *n.* رحم *rihm*, شفقت *shufakat*, ترحم *tarahhum*, مرحمت *marhamat*, تعطف *tadtuf*.

COMMISSARIAT, *n.* مباشره *mubāshara*

COMMISSARY, *n.* داروغه *dārogha*.—(delegate) وکیل *wakil* گماشته *gumāshtha*, مباشر *mubāshir*. To appoint a commissary, داروغه کردن *dārogha-k.*, مباشر کردن *mubāshar-k.*

COMMISSION, *n.* (warrant, patent) سند *sanad*, فرمان *farmān*.—(delegation, full power) وکالت نام *wakālat nāma*, مباشرت *mubāsharat*.—(perpetration) ارتکاب *irtikāb*. The commission of a crime, گناه ارتکابی *irtikābi gunāh*, معاصی *maāsi*. The commission of adultery, زنا ارتکابی *irtikābi zanā*.—(office) منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, درجه *jāh*, مرتبه *martaba*. Commission on goods, &c رسوم *rusūm*, دستور *dastūr*.

COMMISSION, *vt.* سند دادن *sanad-d.*, نصب کردن *nasb-k.* نامرد کردن *nām-zad-k.*, منصب دادن *mansab-d.*

COMMISSIONER, *n.* داروغه *amīn* امین *amīn*, داروغه *dārogha*, موکل *muwakkal*.

COMMIT, *vt.* (intrust) سپردن *sipurdan*, حواله کردن *sifārash-k.*, سفارش کردن *hawāla-k.*—(deposit) ساختن *wida-s.*,—(do, perpetrate) ارتکاب کردن *kardan*, ارتکاب *irtikāb-k.* To commit a crime, گناه ارتکابی *irtikābi gunāh-k.*, معاصی نمودن *maāsi*. To commit to prison, در زندان نهادن *habs-k.*, زندان کردن *dar zindān-n.*, فید کردن *hayd-k.* To commit or intrust one's self, خود را *khudrā* اتیماد کردن *itimād-k.*

COMMITMENT, *n.* (to prison) حبس

habs, زندان نهادن در زندان *nihādan dar zindān*, نهدن *tahabbus*.

COMMITTED, *a* (to prison) محبوس *mahbūs*, مسجون *marjūn*. To be committed to prison, محبوس شدن *mahbūs-sh.*

COMMITTEE, *n.* مجلس *majlis*, پنجاهت *punchāyat*

COMMODIOUS, *a.* (convenient) مناسب *munāsib*, سزاوار *sazāwār*, لای *lāyak*, فایده مند *maākul*.—(useful) مفید *fāyada mand*, سودمند *sūdmand*, معید *muṣīd*.

COMMODIOUSLY, *ad.* با موافقت *muwāfiqat*, لایقانه *lāyahāna*.

COMMODIOUSNESS, *n.* مناسبت *munāsibat*, موافقت *muwāfiqat*, فایده *fāyada*.

COMMODITY, *n.* (convenience) شایستگی *shāyistagi*, سراواری *sazāwārī*.—(goods, wares) جنس *jins*, مال *māl*, چیز *chīz*, مناع *malād*.

COMMODORE, *n.* سردار چهارها *sardārī jehāzhā*.

COMMON, *n.* عام *ām*, عموم *āmūm*, وافر *maḍrūf*.—(plenty) معروف *wāfir*, بسیار *bisṣār*.—(mean) فرومایه *farū-māya*, ناکس *nākas*, حقیر *hakīr*. Common property, حدوی *jadwā*. Common law, مالکیت عامی *mālīkiyati āmiy*. Common sense, حاسه عامه *hāssa āmma*, حس مشترک *hissi musharık*. A common or vulgar idiom, زتائی زبان *zūkāhiy zabān*. Common people, عام *ām* (pl. عوام *āwāmī-nās*).

COMMON, *n.* میدان *maydān*.

COMMONLY, *ad.* (universally) عموماً *āmūman*, علي وجه العموم *dla' wājhi'l āmūm*.—(frequently) اکثر

اوقات *aksar aukāt*. بسیار *bisjār*
bār, کثیرا *kasīran*.
COMMONS, n. pl. عوام *āwām*, خلق *khalk*.—(provisions) خراک *khōrāk*,
 طعام *taām*. House of commons, دنوان *diwāni ām*.
COMMONWEALTH, n. جمهور *jamhūr*.
 (pl. جمهائیر)
COMMOTION, n. حرکت *harakat*,
 جنبش *jumbish*.—(tumult) فتنه *fitna*,
 اضطراب *shūr*.—(perturbation) شور
īstirāb.—(disturbance). فساد *fisād*.
COMMUNE, vi. vide **CONVERSE**;
CONFER.
COMMUNICABLE, a. ممکن *ممکن* *hissa dār*,
munikini hissa dār, آشکار *lāyahā*
āshkār.
COMMUNICATE, vt. (impart, reveal)
 بیان کردن *bayān-k.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*,
 افشا کردن *āshkāra-k.*, آشکاره کردن
ifshā-k.—*v.* (share or participate)
 حصه بخش نمودن *hissa-d.*, حصه دادن
hissa bakhsh-n.—(consort with) علانہ
 مصاحبت داشتن *ilāka-d.*, داشتن
musāhibat-d. To communicate (as
 the pestilence, &c.) سرایت کردن
sarāyat-k To communicate a secret,
 بیوستن اسرار *isrār-n.*—(join)
paywastan.
COMMUNICATION, n. (revealing)
 اظهار *izhār*, افشا *ifshā*, اسرار *isrār*.—
 (participation) مشارکت *ilākat*, علانہ
 معاشرت *mashārikat*.—(conversation)
 معاشرت *mukāwarat*, اخلاط *ikhtilāt*,
 جواب *javāb sawāl*.
COMMUNICATIVE, a. فیاغی *fayyāz*,
 نما *isrār numā*.
COMMUNION, n. (intercourse) صحبت
suhbat, مصاحبت *musāhibat*. صاحب
 القداś *sāhibul kudās*.

COMMUNITY, n. جمہور *jamhūr*, رعایا
raāyā, خلق *khalk*, جماعت *jamāāt*.
COMMUTATION, n. بدل *baḍl*, تبدیل
tadbīl, مبادلت *mubāḍalat*.
COMMUTE, vt. تبدیل کردن *tadbīl-k.*
COMPACT, a. منجمد *munjam-*
mid, سنگین *sanjīn*.—(firm) برقرار
bar karār.—(brief) مختصر *mukhtasar*,
 کوتاه *sukhūni kutāh*.
COMPACT, n. اتعاق *ittifāk*, عقد *akd*,
 عهد *āhd*, شرط *shart*.
COMPACT, vt. vide **CONSOLIDATE**;
JOIN.
COMPACTNESS, n. انجماد *injamād*,
 سنگینی *sanjīnī*, بستگی *bastagī*.
COMPANION, n. همدم *hamdam*, رفیق
rafīk, دوست *dost*, یار *yār*, همگسار
ghamgusār.
COMPANIONABLE, a. یاران *yārān*,
 همزان *hamzānū*.
COMPANIONSHIP, n. همدمی *ham-*
damī, رفیقی *rafīkī*, همسر *hamsarī*.
COMPANY, n. (society) مصاحبت
musāhibat, همگساری *ghamgusārī*,
 رفاقت *rafākat*.—(a party for social
 entertainment) مجلس *majlīs*, محفل
maḥfil.—(partners in the firm)
 شراکت *sharākat*, اشتراک *ashṭarāk*.
 A company of soldiers, سپاهیان
firkai sipāhīyān. To keep company,
 رفیق و همراه *suhbat-k.*, شدن
rafīk u hamrāh-sh.
COMPARABLE, a. معادل *maādīl*,
 ممکن تمذیل *munikini tamṣīl*.
COMPARABLY, ad. در وجه تمذیل *bar*
vajai tamṣīl, معادلانہ *maādālāna*.
COMPARATIVE, a. قابل مقابله *kābīlī*
mukābala, تمذیل نما *tamṣīl numā*.
 A comparative degree, اسم تفضیل
ismi tufzīl.

COMPARATIVELY, *ad.* با نسبت *bā nisbat*, متعديلاً *tamestlāna*, روبرو *rū bā rū*, بمقابل *bā mukābala*.

COMPARE, *vt.* مقابل کردن *mulābala-k.*, مثل نمودن *tamestl-k.*, تماثل کردن *masal-n.*, منظره کردن *munāzara-k.*

COMPARISON, *n.* تشبیه *tashbīh*, مشابهت *mushābihat*, مقابل *mukābala*, متشابه *muttashāba*, اشتباه *ishtibāh*. Beyond comparison, بالاتشبی *bilā tashbīh*, بی نیاس *bī kiyyās*.

COMPART, *vt.* جدا کردن *judā-k.*

COMPARTITION, *n.* هجران *hijrān*, جدا *judā*.

COMPARTMENT, *n.* قسم *kism*.

COMPASS, *n.* (circle) دایره *dāira*, دور *daur*, گردش *gardish*.—(space) مقدار *mikdār*.—(extent) افزای *afzāi*, امتداد *imtīdād*. A pair of compasses, پرگار *pargār*. The mariner's compass, قطب نما *kutb numā*, کبله نما *kibla numā*, The compass of the voice, قوت آواز *kuwati āwāz*. Within compass, (moderately) اعتدالانه *bā insāf*, اعتدالاً *attīlālāna*.

COMPASS, *vt.* (encircle) احاطه کردن *ahāta-k.*, دور کردن *daur-k.*, گردا گرد *girdā gird-k.*—(to go about or round) دور رفتن *daur-r.*, بیرامن روان *payrāman rawān-sh.*—(besiege) محاصره کردن *mukāsara-k.*—(embrace) در آغوش گرفتن *dar āgūsh-g.*—(attain) حاصل کردن *hāsīl-k.*

COMPASSION, *n.* شفقت *shafakat*, مهربانی *mehrbāni*, نرم دلی *narm dilī*, رحمت *rahmat*, مهربانی *marhamat*. Without compassion, بی شفقت *bī shafakat*, بی مهربانی *bī marhamat*.

Worthy of compassion, لایق رحمت *lāyaki riḥm*.

COMPASSIONATE, *a.* مهربان *mahrbān*, غفور *rahīm*, مشفق *mushfak*, غفور *ghafūr*. The most compassionate of the merciful, ارحم الراحمین *arḥamū'r rahīmīn*.

COMPASSIONATE, *vt.* رحم کردن *riḥm-k.*, ترحم ساختن *tarakhum-s.*, آرزویدن *shafīk-sh.*, شفیق شدن *āmur-zīdan*.

COMPASSIONATELY, *ad.* با رحمت *bā rahmat*, با لطف *bā lutf*, شفیقانه *shafīkāna*.

COMPATIBLE, *a.* مناسب *munāsib*, لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*.

COMPATIBLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, با شایستگی *bā shāyistagi*.

COMPATRIOT, *n.* هموطن *ham watan*, همشهری *ham shahrī*, همجای *hamjāi*.

COMPEER, *n.* همدم *hamdam*, همپهلو *ham pahlū*, همسر *hamsar*.

COMPEL, *vt.* زور زدن *zor-n.*, زور *zor*, اجبار کردن *ba zor-k.*, اجبار *iljā-k.*, لزوم کردن *iktizā-s.*, اجتناب *luzūm-k.*

COMPELLABLE, *a.* ممکن، اضطرار *mum-kini iztirār*.

COMPELLATION, *n.* تسمیت *tasmiyat*, لقب *lakab*.

COMPELLED, *a.* مجبور *ba zor ku-nāntā*, مجبور *jabrī*, ملزم *mulṭazīm*.

COMPEND, } مختصر *mukhtasar*, *n*

COMPENDIUM, } مجمل *iktisār*, *i*

اجمال، کلام *ijmāl*, اجمال *mujmal*, *ijmālī kalām*. To make a compendium, اجمال کردن *iktisār-k.*, اجمال *ijmāl-k.*

COMPENDIOUS, *a.* مختصر *mukhtasar*, مجمل *mujmal*. A compendious discourse, کلام موجز *kalāmī mūjaz*.

COMPENDIOUSLY, *ad.* در وجه اجمال *bar waju' ijmāl*, القصص *alkissa*.

COMPENSATE, *vt.* دامن عوض دادن *iwaz-d.*, مکانات کردن *talāfi-k.*, mukāfāt-k., جزا دادن *jazā-d.*

COMPENSATION, *n.* جزا *iwaz*, mukāfāt, مکانات *talāfi*, ندامت *jazā*, پاداش *pālāsh*.—(fine, damage) جریمه *jarīmāna*, گناه *gunāhgārī*.

COMPETE, *vi.* مسابقت کردن *musābakat-k.*

COMPETENCE, *n.* فراغت *farāghat*, حساب *husb*, رمائی *ramāk*.—(power, capacity) قدرت *kudrat*, قابلیت *kābiliyat*.

COMPETENT, *a.* لائق *kābil*, لایق *lāyuk*, کافی *wājib*, واجب *munāsib*, مناسب *kāfi*, سزاوار *sazāwār*. To be competent, *kābil-b.* To render competent, *munāsib-k.*

COMPETENTLY, *ad.* لایقانه *lāyahāna*, به مناسبت *ba munāsibat*.

COMPETITION, *n.* (rivalry) مقابلهت *mukāhabat*.—(contest) منازعت *munāzarat*, نزاع *nizād*

COMPETITOR, *n.* حریف *harīf*, مقابل *mukābil*, رقیب *rakīb*.

COMPILATION, *n.* تالیف *tālīf*, جمع *jamā*, مجمود *majmūd*, فراهم *farāham*

COMPILE, *vt.* جمع کردن *jamā-k.*, مجموع کردن *majmūd-k.* To compile a book, کتاب تصنیف کردن *kitāb tusnīf-k.*, تالیف ساختن *tālīf-s.*

COMPILER, *n.* جمع کننده *jamā kunanda*, تالیف کننده *tālīf kunanda*.

COMPLACENCY, *n.* خاطر جمعی *khātir jamā'iy*, دلجویی *dil ju'iy*, دلاسی *dilāsāy*, رضامندی *dilāwizī*, دلورزی *razāmāndī*. Self-complacency, خود بخود *khud pasandī*.

COMPLACENT, *a.* ملایم *mulāyīm*, اهل *latīf*, مراع *muttawāz*, مروت *ahli muru'at*.

COMPLAIN, *vi.* نالیدن *nālīsh-k.*, نالیدن *nālīdan*, فریاد *faryād-k.*, شکایت *shikāyat-k.*, گله کردن *gilla-k.*, زاری کردن *zārī-k.* To complain or demand justice, داد و فریاد کردن *dād u faryād-k.* To complain of an injury, اظهار نظم کردن *izhār-i tazallum-k.* To weep and complain, گریان *giryan u nālān-b.*

COMPLAINANT, *n.* فریادی *faryādī*, داد خوا *dād khāh*.

COMPLAINT, *n.* فریاد *faryād*, شکایت *shikāyat*, نالیدن *nālīsh*, و فغان *faryād u fighān*.—(malady) بیماری *īmārī*, آزار *āzār*, درد *dard*, رنج *ranj*.

COMPLAISANCE, *n.* اهلیت *ahliyat*, صاحب ادب *sāhibi adab*, مروت *mulāyimat*.

COMPLAISANT, *a.* صاحب مروت *sāhibi muru'at*, خلیق *khāliq*, ملایم *mulāyīm*, نرم *nurm*.

COMPLAISANTLY, *ad.* ادبانه *adalāna*, با لطف *ba lutf*.

COMPLEMENT, *n.* (fulness) تمام *tamām*, ندم *tatama*.—(number) تعداد *tādād*, شمار *shumār*. The complement of a circle, متمم *mutammim*.—(appendage) ضمیمه *zāmīmat*, ملحق *mulhak*

COMPLETE, *a.* (without defect) تمام *tamām*, درست *kāmīl*, کامل *durust*, بی عیب *bi dīb*.—(finished) سرآمد *sar āmad*, پرداخت *pardāht*, منتهی *munkazī*, منتهای *muntahā*.

COMPLETE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, برآوردن *pardākhtan*, برآوردن *basar-ā*.

COMPLETED, *a.* کامل *kāmil*, تمام *tamām*.

To be completed, بسر آمدن *basar-ā*,

پرداختن شدن *paridākhta-sh*.

COMPLETELY, *ad.* کاملاً *kāmīlāna*,

تماماً *tamāman*.

COMPLETENESS, } *n.* انجام *anjām*,

COMPLETION, } آخرت *ākhirat*,

تمامی *tamāmī*, مودعا *muntahā*,

کمال *kamāl*

COMPLEX, *a.* پیچ در پیچ *pech dar*

pech, لا بر لا *lā bar lā*. Complexing

affairs, درج *duraj*.

COMPLEXION *n* (of the face) رنگ

rang, چهره *chahra* —

(constitution) مزاج *mizāj*, جبلت

jibillat, طبیعت *tabīyat*

COMPLIANCE, *n.* راضامندی *razāmandī*,

انفاق *habūl*, قبول *marziy*

ittifāk, موافقت *muwāfakat*.

COMPLIANT, *a.* ملایم *mulāyami*, مطیع

mutīa, حلیم *halīm*.

COMPLICATE, *vt.* درج کردن *darj k*,

پیچ در پیچ کردن *pechidan*,

pech dar pech-k.

COMPLICATED, *a.* پیچ در پیچ *pech*

dar pech, پیچیده *pechīda*, مطوی

matwī. To be complicated, پیچیده

شدن *pechīda-g*.

COMPLICATION, *n.* پیچش *pechish*,

خلط *khalt*, زفر *zafar*

COMPLIMENT, *n.* نکلف *takalluf*, سدارا

mudārā, خوش آمدی *bandagi*,

khush āmadī, تعظیم *salām*, سلام *tudzīm*.

COMPLIMENT, *vt.* سلام دادن *salām-d*.

نواضع *rishkhand-s*, ریشخند ساختن

tarwāzī-n, نوازش نمودن *nawā-*

zish-n.

COMPLY, *vi.* راضی شدن *rāzī-sh*,

قبول *muwāfakat-n*, موافقت نمودن

habūl-k, قول دادن *haul-d*,

اتفاق *ittifāk-k*.

COMPONENT, *a.* ترتیب ساز *tartīb-sāz*,

مؤلف *mualif*, نظام *intizām*

numā.

COMPOSE, *vt.* (arrange) ترکیب کردن

tarkīb-k, انتظام نمودن *intizām-n*,

ترتیب نمودن *nazm-k*, نظم کردن

tartīb-n. To compose a difference,

مصالحت نمودن *salāh-k*, صلاح کردن

mu-sālihat-n. To compose musical

airs, ساز کردن *naghma sāz-k*, To

compose a book تصنیف کردن *tasnīf-k*,

کتاب نوشتن *kittīb-n*. To compose

verses, نظم ساختن *nazm-s*, نظام

آسودن *nizām-n*.—(set at rest) آسودن

āsūdan, خاطر جمع کردن *khātir*

jamd-k.

COMPOSED, *a.* (arranged) ترتیب کرده

tartīb kardā shuda.—(formed)

مؤلف *murakkab sālhta* —

(calm) ساکن *sākin*. ملایم *mulāyami*.

COMPOSEDLY, *ad.* از اسنغلا *az istikh-*

lāl, با ملایمت *bā mulāyamat*.

COMPOSER, *n.* مصنف *musannif* نقل

nakl band.

COMPOSITION, *n.* (formation) جدل

jabl, خلل *khalk*.—(compounding,

mixing) ترتیب *tartīb*, آمیزش

āmīzash.—(union)

yugānagī.—(arrangement)

ترتیب *tartīb*, انتظام *intizām*. Literary

composition, انشا *īnshā*, منشا *monshā*,

شایستگی *tasnīf*.—(consistency)

shāyistagī, مطابقت *mutābakat*.

COMPOSURE, *n.* ملاهت *ārām*, آرام

mulāyamat, اطمینان خاطر *itmīnāni*

khātir, آسوده حال *āsūda hāl*.

COMPOUND, *vt.* آمیختن *amīkhtan*,

- میرشدن *sirish-tan*, ترکیب کردن *tarkīb-k.*, خلط کردن *khalt-k.*
- COMPOUND, *a.* آمیخته *āmīkhta*, مرکب *murakkab*, مخلوط *makhlūt*. A compound word, لفظی مرکب *lafzi murakkab*. A compound participle, وصفی ترکیب *wasfi tarkīb*.
- COMPOUNDABLE, *a.* ممکن آمیزش *mumkini āmīzish*.
- COMPOUNDER, *n.* آمیزش کننده *āmīzish kunanda*, ساز *dawā sāz*.
- COMPREHEND, *vt.* (conceive) دربانست *daryāft-k.*, معلوم کردن *mdlūm-k.*, دربانستن *daryāftan*, پنداشتن *pīndāsh-tan*.—(comprise) شامل کردن *shāmil-k.*, اشتغال کردن *ishtimāl-k.*
- COMPREHENDED, *a.* مدرک *mudrak*, مرکوز *markūz*.
- COMPREHENSIBLE, *a.* قابل دربانست *kābili daryāft*, ممکن فهم *mumkini fahm*, معقول *makūl*, هوبداسخن *hawidā sakhun*.
- COMPREHENSIBLY, *ad.* معقولانه *madkūlāna*.
- COMPREHENSION, *n.* (intellect) دربانست *daryāft*, فهم *fahm* (*pl.* ادبام *adām*), عقل *akl*, (*pl.* عقول *idrak*).—(containing) شمول *shumūl*, احاطه *ihātat*, متضمن *mutazammīn*.
- COMPREHENSIVE, *a.* (conceiving) طبع *sāhibi tabi*, ذهن *zahīn*, مدرک *mudrik*.—(containing) مشتمل *mushtamīl*, شامل *shāmil*. The comprehensive or intellectual power, مدرک *kuwati mudrika*.
- COMPREHENSIVELY, *ad.* با شمول *bā shaml*.
- COMPREHENSIVENESS, *n.* جولانی *jawlāni*.
- COMPRESS, *vt.* انشردن *afshurdan*, شکنجیدن *shikanja-k.*, سفلیدن *siftīdan*, تنگ ساختن *tang-s*.
- COMPRESS, *n.* vide BANDAGE.
- COMPRESSED, *a.* انشرد *afshurda*, درشکنج *dar shikanja kashida*, محصور *mahsūr*.
- COMPRESSIBLE, *a.* ممکن همس *mumkini hams*.
- COMPRESSIBILITY, *n.* قوت تضیق داری *kuwati tazik dāri*.
- COMPRESSION, } فشردگی *fashurda*.
- COMPRESSURE, } فشاردگی *afshur-dagi*, همس *hams*.
- COMPRISE, *vt.* اشتغال کردن *ishtimāl-k.*
- COMPROMISE, *n.* مصالحه *musālahat*, شرط *shart*, عهد *ahd*.
- COMPROMISE, *vt.* مصالحه کردن *musālahat-k.*, شرط کردن *shart-k.*, نظم ساختن *nazm-s.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*
- COMPTROL, *vt.* vide CONTROL.
- COMPULSION, } ظلم *zor* *s.*
- COMPULSIVENESS, } جبر *jabr*, *zulm*, زبردستی *zabardasti*, زورآوری *zorāwari*, تعدی *taddi*.
- COMPULSIVE, *a.* زبردست *zabardast*, ظالم *zālīm*.
- COMPULSIVELY, *ad.* زور *ba zōr*, جبرا *jabran*, از زبردستی *azzabardasti*, ضرورتاً *zarūratān*.
- COMPUNCTION, *n.* تأسف *afsoos*, تاسف *ta'ssuf*, ندامت *nadāmat*, پشیمانی *pashimāni*, توبه *toba*.
- COMPUTATION, *n.* اندازه *andāza*, شمار *shumār*, عدد *add*, محاسبه *muhāsabat*.
- COMPUTE, *vt.* حساب کردن *hisāb-k.*, شمردن *shimurdan*.
- COMRADE, *n.* vide COMPANION.

CON, *vt.* اهتمام کردن *ihitimām-k.*, شغل دادن *shughl-d.*

CONCATENATE, *vt.* سلسله کردن *silsila-k.*, زنجیر بندی کردن *zanjirbandi-k.*

CONCATENATION, *n.* سلسله *silsila*, (pl. سلسله) *zanjirbandi*.

CONCAVE, *n.* مجوف *mujawwaf*, احوف *ojwaf*, منحنی *munhazim*. To make concave, تجويف کردن *tajwif-k.*

CONCAVITY, *n.* حوف *jawf*, قعر *hār*, غار *ghār*. The concavity of the breast, *bahr*. The concavity of the eye, چشم خانه *chashm khāna*. The concavity or hollow of the hand, روی دست *rūi dast*.

CONCEAL, *vt.* پنهان کردن *nihustan*, پنهان کردن *pinkhān-k.*, پوشیدن *poshidan*, رو پوش کردن *makhfiy-k.*, رو پوش کردن *rū posh-k.*

CONCEALABLE, *a.* ممکن پوشش *mumkini poshish*.

CONCEALED, *a.* پوشیده *poshida*, پنهان *nihusta*, مخفی *makhfiy*.

CONCEALMENT, *n.* روپوشی *ru poshi*, پوشیدگی *poshidagi*, پنهانی *pinkhāni*, پنهانگی *nihustagi*.

CONCEDE, *vt.* قبول کردن *kabul-k.*, اجازت کردن *ijāzat-k.*

CONCEIT, *n.* (conception) ادراک *idrāk*, فکر *fikr*, اندیشه *andisha*, رای *rāi*.—(fancy) خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, تصور *tasawwar*.—(favourable opinion) مظهرت مسعود *mazinnati masūd*.—(vanity) کراف *gizāf*.

CONCEIT, *vt.* خیال کردن *khiyāl-k.*, وهم نمودن *wahm-n.*, فکر کردن *fikr-k.*

CONCEITED, *a.* متکبر *khudbin*, خودبین *khud pasand*, متکبر *mutakabbir*.

CONCEITEDLY, *ad.* با خود بینی *bā khud binī*.

CONCEITEDNESS, *n.* خود بینی *khud binī*, خود پسندی *khud pasandi*.

CONCEIVABLE, *a.* متصور *mutasawwar*, ممکن فهم *mumkini fahm*.

CONCEIVE, *vt.* (comprehend) دریافت *daryāft-k.*, فهمیدن *fahmidan*, معلوم شدن *madlūm-sh*. To conceive in the womb, حمل گرفتن *kaml-g.*, حامله شدن *hāmala-sh*. To conceive resentment, غضب شدن *ghazaba-sh*.

CONCENTRATE, *vt.* جمع کردن *jam-k.*

CONCENTRIC, *a.* هم مرکز *ham markiz*.

CONCEPTION, *n.* (pregnancy) حمل *haml*, حبل *habal*.—(apprehension, idea) فهم *fahm*, دریافت *daryāft*, خیال *khiyāl*.

CONCERN, *vt.*, (belong to) متعلق شدن *mutadallik-sh.*, منسوب بودن *mansūb-b.*, معامله *ā'id-b.*—(interest) معامله *muāmala-k.*, عداوت کردن *ināyat-k.*, علاقه داشتن *tlāka-d.*—(make uneasy) دل‌بسته *muztarib-k.*, مضطرب کردن *dilbasta-s*. It concerns me, علاقه من است *tlākai man ast*.

CONCERN, *n.* کار *kār*, عمل *amal*, علاقه *tlāka*, معامله *muāmala*, شغل *shughl*.—(care) اندیشه *andisha*, فکر *fikr*, دلگیری *dilgiri*.—(affliction) تیمار *tīmār*.—(affection) محنت *mahnat*.—(affection) محبت *mohbat*, مهر *mahr*.—(importance) گران *girāni*, دشواری *dushwārī*. Of great concern, مهم *muhim*.

CONCERNING, *pr.* منسوب *mansūb*, از *az* *ze*, باری *bārāy*, من *min*, فی *fi*.

CONCERT, *vt.* (adjust) نظم کردن *nazm-k.*, بندوبست ساختن *bandubast-s.*, ترتیب نمودن *tartīb-n.*

CONCERT, *n.* (agreement) عقد *dkd*, عهد *dhd*, شرط *shart*.—(harmony)

آهنگ *āhang*, ساز *sāz*. A concert of vocal and instrumental music, **آهنگ** *āhang* سازنده و خواننده *āhangī sāzan, la wa khānanda*.

CONCESSION, *n.* اجابت *kabūl*, قبول *ijāzat*. **احسان** *ihsān*, مرصی *murzi*.

CONCESSIVE, *a.* در وجه اجازت *dar wajhi ijāzat*.

CONCESSORY, *a.* *wajai ijāzūt*.

CONCILIATE, *vt.* (gain) حاصل کردن *hāsil-k.*, اندوختن *andokhtan*, پدید آوردن *paidār-k.*, انصالح کردن (reconcile) *anṣalikh-k.* **To conciliate affection**, *انصالح محبت* *mohbat-a.*, **دلدواختن** *dil dawākhshan*, **دل بردن** *dil giriftan*.

CONCILIATION, *n.* مصالحت *sulh*, **مسالحت** *musālahat*, **دلکشی** *dil naswāzi*, **دل دوازی** *dil dawāzi*, **دلکشی** *dil kashī*.

CONCILIATORY, *n.* صلح مدسوب *sulh mansūb*.

CONCISE, *a.* مختصر *kūtāh*, کوتاه *kūtāh*, **بجمل** *mujmil*, *tasar*.

CONCISELY, *ad.* القصر *alkissa*, از اختصار *az ikhtisār*.

CONCISENESS, *n.* کوتاهی *kūtāhi*, **اختصار** *ikhtisār*, **اجمال** *ijmāl*.

CONCLAVE, *n.* (private apartment) **نهانخانه** *niḥān khāna*,—(a cabinet council) **دewan خاص** *diwāni khāsa*.

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, **آخر کردن** *ākhir-k.*, **خدم نمودن** *khatam-n.*, **انمام نمودن** *ittimām-n.* **To conclude an alliance**, **عقد کردن** *ahd-k.*, **عهد ساختن** *ahd-s* —(to reason for an opinion) **قیاس کردن** *kiyās-k.*, **خیال** *khayāl-k.*, **خیال کردن** *khayāl-k.*.

CONCLUSION, *n.* (close, end) **آخرت** *ākhirat*, **عاقبت** *ākibat*, **انتهای** *intihā*, **انجام** *anjām*, **سرانجام** *saranjām*.—(result) **نتیجه** *natija*. Drawn undeniable premises, **لزم الاحتیاج** *lazim al-ḥatijā*

natija li lāzimu'l ihtiyāj An evident conclusion, **نتیجه صریح** *natijai surih*. True conclusions, **نتایج تحقیق** *natāijī tahiqt* — (decision) **فیصل** *faisul*.

CONCLUSIVE, *a.* قاطع *kāṭi* **شاید** *shāyī*.

CONCLUSIVELY, *ad.* قاطعاً *kāṭidn*.

CONCOCTION, *n.* هضم *hazm*, **تحلیل** *tahlil*. The first concoction, **هضم اول** *hazmi awal*.

CONCOMITANCY, *n.* پیوستگی *paywastagi*, **اصاف** *izāfat*.

CONCOMITANT, *a.* لازم *lāzim*, **لائق** *lāyiq*, **پیوسته** *paywasta*.

CONCOMITANT, *n.* **اصافی** *izāfiy*, **پیوند** *paywand*.

CONCOMITANTLY, *ad.* **با اصاف** *bā izāfat*, **معاً** *mdan*.

CONCORD, *n.* موافقت *muwāfiqat*, **اتفاق** *ittifāk*, **یکانگی** *yagānagi*, **معاهدت** *muāhadat*.—(harmony of sounds) **آهنگ** *āhang*, **نغمه** *naghma*, **دمساز** *damsāz* Concord in Grammar, **ربط** *rabi*.

CONCORDANT, *a.* ملائم *mulāyam*, **هم آواز** *mutābik*, **مطابق** *muwāfik*, **وافی** *ham āwāz*, **کارساز** *kār sāz*.

CONCOURSE, *n.* مجمع *majma*, **جمع** *jum*, **جمعیت** *jum'at*, **اندوه** *ambūh*, **مجلس** *majlis*.

CONCRETE, *vi.* **جمود کردن** *jumūd-k.*, **بسته شدن** *munjamid-sh*, **منجمد شدن** *basta-sh.*, **فشردن** *fishurdan*.

CONCRETE, *a.* (noun) **حامد** *jāmid*, **فسرده** *basta*, **منجمد** *munjamid*, **فشورده** *fishurda*.

CONCRETION, *n.* **انجماد** *injamād*, **جمود** *jumūd*, **بستگی** *bastagi*.

CONCUBINAGE, *n.* **زنشویی** *zan-shūyi*.

CONCUBINE, *n.* **مدخول** *madkhula*, **سربست** *wasati*, **وسنی** *zan shūyi*, **زنشویی** *sariyat*.

CONCUPISCENCE, *n.* مستی *masti*,

هواي نفس *shahwat*, طمع *tamt*,
huwāi nafs, نفس اماره *nafsi amārā*

CONCUPISCENT, *a.* شهواني *shahwatt*,

مست *mast*, شهوت پرست *shahwat*
parast, آرزومند *ārzūmand*.

CONCUR, *vi.* بکدل و بک جهت شدن

yakdīl wa yak jahat-sh., اتفاق کردن
ittifāk-k., موافق شدن *muwāfīk-sh.*

CONCURRENCE, *n.* یکدلي *yak dīl*,

یکجهتی *yak jehti*, موافقت *muwāfikat*,
 وحدت *wahdat*.—(help) مدد *madad*,
 یاری *yārī*.—(consent) قبول *kabūl*,
 مرضی *marzi*.

CONCURRENT, *a.* موافق *muwāfīk*,

یکدل *yak dīl*, دفعه *muttāfak*,
 پیوسته *paywasta*.

CONCUSSION *n.* حرکت *harakat*,

جذبش *jumbish*, مصادرت *masā'larat*.

CONDEMN, *vt.* (sentence) فدوی دادن

fatwa'-d., حکم کردن *hukm-k.*, قضا
kazā-s. To condemn to death,
 حکم فذل فرمودن *hukmi kall-f.* To
 condemn to an infamous punishment,
 حکم سیاست *siyāsāt-k.*,
 فدوی *hukmi siyāsāt-n.*—(blame)
 لوم *ilzām-k.*, لوم کردن *ilzām-k.*,
 ملامت کردن *mulāmat-k.*

CONDEMNATION, *n.* فدوی *fatwa*,

لوم *hukm*, قضا *kazā*, لوم
lūm, سیاست *siyāsāt*.

CONDENSABLE, *a.* ممکن تکذیف

mumkin-i takṣīf.

CONDENSATE, } *vt.* منجمد کردن *mun-*

CONDENSE, } *jamid-k.*, تکذیف

مختصر کردن *takṣīf-k.*, مختصر کردن *mukhtasar-k.*

CONDENSATION, *s.* تکذیف *takṣīf*,

اختصار *hanguft*, هنگفت *ihktisār*.

CONDENSE, *a.* هنگفت *kasīf*, هنگفت

hanguft.

CONDESCEND, *vi.* فروندی کردن *furū-*

tanī-k., قبول *tawāzu-n.*, نزاع نمودن
kabūl-k.

CONDESCENDINGLY, *ad.* فروجه نواصع

bur wajai tawāzī.

CONDESCENDENCE, } *n.* نواصع *tawā-*

CONDESCENSION, } *zū*, فروندی

furūtant, قبول *kabūl*.

CONDIGN, *a.* لای *lāyak*, لازم *lāzim*,

ماسب *munāṣīb*, واجب *wājib*,
 روا *rawā*, سازوار *sazāwār*. Condign
 punishment, عذاب *sazā*, *dzāb*,
 مجازي *majāzi*.

CONDITION, *n.* (state) حالت *hālat*,

صورت *ahwāl*, کیفیت *kaifiyat*,
 مدزلت *sūrat*, وضع *wazd*.—(rank)
 درجه *daraja*, مرتبه *martaba*,
 —(stipulation) شرط *shart*, عقد *ahd*,
 وصف *wasf*, —(attribute) عهد
 اعتدال *ṣifat*—(temperament)
 مزاج *ḍitidāl*, *miṣāj*.

CONDITION, *vt.* (stipulate) شرط کردن

shart-k., عهد ساختن *ahd-k.*,
 عهد *ahd-s.*

CONDITIONAL, *a.* شرطی *shartīy*,

غیر محقق *bā shart*.—(uncertain)
 مجهول *ghair muhakik*, *nā madlūm*.

CONDITIONALLY, *ad.* بشروط *ba sharāt*,

بشرط *bā shart*, عقد *ba ahd*.

CONDOLE, *vi.* مانم برسي کردن *mātam*

pursī-k., تعزيت کردن *tadziyat-k.*,
 اشفاق *ishfāk-n.*

CONDOLENCE, *n.* تعزيت *tadziyat*

اشفاق *mātam pursī*, مانم برسي
ishfāk, عزا *dzā*. A letter of condolence,
 تعزيت نامه *tadziyat nāma*,
 شغل نامه *shufulat nāma*. The days
 of mourning or condolence, عزا
ayyāmi dzā.

CONDOLER, n. عزت گونده *idziyat gonyanda*, ماتم پرس *mātam pūrs*.

CONDUCE, vi. مدد کردن *maḍad-k.*, امداد دادن *kūwat-d.*, شایستن *shāyistun.*

CONDUCTIBLE, { a. معاون *madwīn*

CONDUCTIVE, { ممکن باین *mumkīni nūfi*

CONDUCTIVENESS, n. معاونت *maāwanat.*

CONDUCT, n. (guidance) رهدمای *rah-numāty*, دلدات *kayālat*, دلالت *dalālat*, هدایت *hidāyat*.—(administration) اجرا *ijrā*, اهتمام *ihtamām*, نذیر *tadbīr*—(behaviour) وضع *wazd*, عمل *amal*, حرکت *harakat*.

CONDUCT, vt. (lead) دلالت کردن *dalālat-k.*, هدایت ساختن *hidāyat-s.*, راهنمایی کردن *rāhnumāy-k.* To conduct an army, لشکر کشیدن *lashkar kashīdan*, فایده العسکر شدن *kāidul-ḍskar-sh*. To conduct an affair, سربراهی *sar ba rāh-k.*, عمل کردن *amal-k.*, فرمان فرمودن *farmūdan*, بکار آوردن *ba kār-ā.*

CONDUCTOR, n. راهنما *rāhnumā*, راهبر *rāh bar*, پیشرو *peshrao*, مرشد *murshid*.—(director) مرنب *murattib*, مقرر *mukawwim*.

CONDUCTRESS, n. دلال *dallāla*.

CONDUIT, n. آب ریز *āb-āh*, آب راه *āb-raz*, آبگذر *āb-guzar*.

CONE, n. مخروط *makhṛūtāt*, گاو دم *gāw-dum*.

CONEY, n. زنگره *pazhangara*.

CONFECT, vt. مرتب ساختن *murabba-s.*, با شکر تربیت ساختن *bā shakar tarbiyat-s.*

CONFECTION, n. شیرینی *murabba*, حلو *shirīni*, حلوا *halwā*, معجون *madjūn*.

CONFECTIONER, n. حلوائی *halwāy*, ساز *murabba sāz*, فساد *kannād*.

CONFEDERACY, n. معاهده *maāhada*, عهد *dhul*, انفاق *ittifāk*, عقد *akd*.

CONFEDERATE, vt. معاهده کردن *maāhadu-k.*, انفاق ساختن *ittifāk-s.*, عقد کردن *akd-k.*

CONFEDERATE, n. رفیق *rafīk*, شریک *sharik*, مدفی *muttafik*, تعاهد *taāhud*, ناصر *nāsir*.

CONFEDERATE, a. هموئی *ham-wisāk*, متحد *muttahid*.

CONFER, vt. جواب سوال کردن *jawāb sawāl-k.*, مکالمه کردن *mukālama-k.*, معاشرت نمودن *muhāwarat-n.*—عطا کردن *ināyat-k.*, عدايت کردن *dtā-k.*, بخشیدن *bakhshīdan*, دادن *dādan*. To confer an office, منصب تکلیف کردن *munsab taklif-k.*

CONFERENCE, n. جواب سوال *jawāb sawāl*, مشورت *mashwarat*, مکالمات *mukālamat*, معاشرت *muhāwarat*, مذاکرات *muzākaraat*.

CONFESS, vt. اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف *attirāf-n.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*

CONFESSED, a. معترف *mūdtarīf*, مقرر *mukharar*.

CONFESSEDLY, ad. یقیناً *yaktinan*, بی گمان *bī gumān*, بی شبهه *bī shubhat*.

CONFESSION, n. اقرار *ikrār*, اعتراف *attirāf*, تصدیق *tahkik*, نسیب *tasdik*, Confession of sins, اقرار گناه *ikrārī gunāh*.

CONFESSOR, n. (of his own faults) اقرار کننده *ikrār kunanda*.—(one who hears the confessions of others), مستمع گناه دیگران *mustamt gunāhi dīgarān*.

CONFIDE, vi. اعتبار داشتن *ttibār-d.*, باور کردن *ttimād-k.*

- bāwar-k.*, ایمان اعتقاد *itikād-b.*, داشتن *imān-d.*
- CONFIDANT, *a.* همراز *dam sās*, همدم *ham rās*, محرم *mahram*, همدم *ham dam*.
- CONFIDENCE, *n* (trust) اعتقاد *itikād*, باور *bāwar*, اعتماد *itimād*, اعتبار *ittibār*, دلیری *tawakkul*.—(boldness) *diləri*, غیرت *ghairat*.—(rashness) *shokh*, گستاخی *gustākhi*, بی شرمی *bī sharmī*
- CONFIDENT, *a.* اعتماد دار *itimād-dār*, متوکل *mutawakkil*, معتمد *mudtikād*.—(impudent) شوخ *shokh*, بی شرم *bī sharm*, بی گستاخ *gustāk*.—(rash) بی تدبیر *bī tadbir*.
- CONFIDENTIAL, *a.* مخفی *malhfi*
- CONFIDENTLY, *ad.* (with firm trust) اطمینان *itimān*, اطمینان *itimādāna*.—(without doubt) عدم شبهت *ddami shubhat*, بی شک *bī shak*.—(without fear) بلا بیم *bī bāk*, بی با *bilā bim*.
- CONFIGURATION, *n.* تشکیل *tashkil*, ترتیب *tartīb*.
- CONFINE, *n* سرحد *sarhadd*, حدود *hulūd*, مرزبوم *marzbūm*.
- CONFINE, *vt.* در زندان کردن *dar zindān-k.*, محبوس ساختن *habs-s*, محبوس کردن *mahbūs-k.*, بند کردن *band-k.*.—(restrain) تضيق کردن *tazayyak-k.*, قهر نمودن *kasr-n.*
- CONFINED, *a.* در زندان کرده شده *dar zindān kardā shuda*, محبوس *mahbūs*.—(narrow) تنگ *tang*. To be confined, در زندان محبوس شدن *mahbūs-sh.*, در زندان بودن *dar zindān-b.*
- CONFINEMENT, *n.* (imprisonment) اسیری *giriḡtārī*, گرفتاری *habs*
- asīrī*.—(restraint) قید *kayd*, اقتدار *iktisār*.
- CONFIRM, *vt.* مقرر ساختن *muharrar-s.*, تحقیق کردن *karār-k.*, قرار کردن *tahkik-k.*, ثابت کردن *sābit-k.*, بآبادار نمودن *pāyadār-n.*
- CONFIRMABLE, *a.* ممکن اقرار *mumkin ikrār*, قابل استعقرار *kābili istiḡrār*.
- CONFIRMATION, *n.* اقرار *ikrār*, اذات *isbāt*, استحكام *istihkām*, استعقرار *istikrār*.
- CONFIRMATIVE, *a.* مقوی *muhawwiz*, شهادت *shahādat*, گواهی *gawāhidah*.
- CONFIRMED, *a.* قرار کرده *karār kardā*, موكد ثابت *sābit*, مقرر *muharrar*, موكد *muakkad*, To be confirmed, موكد شدن *muakkad-sh*, اقرار کرده شدن *ikrār kardā shudan*, ثابت شدن *sābit-sh*.
- CONFISCABLE, *a* لای دبیس *lāyaki kabz*, واجب الفرق *wājibul furq*, ضبط شونده *zabt-shuwanda*.
- CONFISCATE, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, کذب کردن *kabz-k.*
- CONFISCATED, *a* ضبط کرده *zabt kardā*.
- CONFISCATION, *n.* قبض *kabz*, فرق *furq*.
- CONFLAGRATION, *n.* آتش زدگی *ātish zadagi*, آتش *ātish*, دژیم *dzīm*.
- CONFLICT, *n.* (battle) حرب *harb*, رزم *razm*, نبرد *nabard*, پیکار *paykār*, و فیتع الالذبن *mārika*.—(duel) رنج *ranj*, رنج *wakīdtu'l isnayn*.—(pang) دلا *dilāz* — (struggle) در *dard*.—(violent collision) مصادمت *musādama*, مصادمت *mahāraat*, صدمت *sadmat*.
- CONFLICT, *vi.* vide FIGHT, STRUGGLE.
- CONFLUENCE, *n.* (junction of several streams) مجمع النهرین *majmaun nahrayn*.—(crowd) جماع *ambūh*, کثرت *jamā*, کثرت *kasrat*.

CONFLUENT, *a.* مجتمع *mujmūʿ*, مجمع *mujmūd*.

CONFORM, *vt.* (make conformable) موافقت کردن *muwāfaq-k.*, موافق کردن *muwāfaqut-k.*, ملازم ساختن *mulāyam-*
s — (comply with) قبول کردن *kubūl-k.*, ملازمت گشتن *rāzi-sh.*, راضی شدن *mulāyamat-g.*

CONFORMABLE, *a.* موافق *muwāfaq*, سازگار *yakān*, برابر *barābar*, مانند *mānand*, مثل *misl*, لایق *lāyiq* — (obsequious) فرمان بردار *farmān burdār*, بردار *burd hār*, حلیم *halīm*, بندگان *bandai farmān*

CONFORMABLY, *ad* با موافقت *bā muwāfaqut*, مطابقه *mutābikāna*, نشان *tashkūba*.

CONFORMATION, *n.* (formation) ترکیب *tarkīb*, تشکیل *tashkīl*. — (producing conformity) موافقت ساز *muwāfaqut sāz*.

CONFORMITY, *n.* موافقت *muwāfaqat*, مطابقه *mutābikat*, مشابهت *mushābihat*, تشبیه *tashbih*.

CONFOUND, *vt.* درهم زدن *barham-z*, شوریدن *tashwīsh-n.*, تشویش نمودن *shorīdan*, درهم کردن *darham-k.* — (disturb) اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آشفتن *āshuftan*, رنجیدن *ranjīdan*. To confound by, خلط کلام کردن *khalt kalām-k.* To confound business, مصلحت مشوش کردن *maslihat mushawwash-k.*

CONFOUNDED, *a.* درهم زده *barham zada*, مخلوط *makhlūt*, سرکشده *sar gashla*. — (detestable) ملعون *malūn*, مکروه *makrūh*. To be confounded, پریشان خاطر شدن *pareshān khātir-sh.*

CONFOUNDER, *n.* درهم رنده *barham zananda*, مخلوط کننده *makhlūt kunanda*.

CONFRONT, *vt.* روبرو آمدن *rubaru- is/ā'ian*, مقابله کردن *mukābalu-k.*, مواجهت ساختن *muwājahat-s*

CONFUSE, *vt.* درهم ردن *barham-z*, تحلیط پریشان *pareshān-s*, تخلیط کردن *takhliṭ-k.*

CONFUSED, *a.* درهم زده *barham zuda*, مختلط *mukhtalīt*, مغرق *mutafarrik*, شوریده *shorīda*, پریشان *pareshān*, درهم *barham*, درهم *darham* Confused in mind, حیران *hayrān*, پریشان *pareshān khātir*. The confused murmur of a crowd, آواره *āwāza*. Confused in countenance, سیه روی *siyāh rūi*. Confused speech, خشرخه *khushrafut*. Confused writing, مشوش *mushawwashu'r rukūm*. Confused papers or leaves, اوراق پریشان *awrāki pareshān*.

CONFUSEDLY, *ad.* با آشفتگی *bā āshuftagī*, مشوش *mushawwashun*. To speak confusedly, مشوش کلمات *mushawwashu' kulumāt-k.*

CONFUSION, *n.* (irregular mixture) تشویش *tashwīsh*, پریشانی *pareshānī*, خلط *khalt*, سرگردانی *tashwīsh*. — (astomishment) آشفتگی *āshuftagī* — (tumult) هکامه *hangāma*, غوغا *ghau-ghā*, آشوب *āshūb*.

CONFUTABLE, *a.* ممکن نسخ *mumkinī nashk*, قابل رد *kābili radd*.

CONFUTATION, *n.* بطلان *bullān*, رد *radd*, کلام *radlī kalām*.

CONFUTE, *vt.* جواب کردن *lājawāb-k.*, رد کردن *radd-k.*, منسوخ کردن *mansūkh-k.*, قایل کردن *kāyul-k.*

CONFUTED, *a.* جواب کرده *lā jawāb karda*, رد کرده *radd karda*, منسوخ *mansūkh*, مردود *mardūd*.

CONGE, *n* سلام *salām* نکریم *takrīm* —
(leave) رخصت *rukḥ-at*, اجازت *ijāzat*
—(adieu) اذعأ *al-luā*.

CONGE, *vi*. رخصت گرفتن *rukḥsat-g*.

CONGEAL, *vt* منجمد کردن *munjamid-k*,
افسریدن *t-jmīl-k*, تجمید کردن *afsurdan*.—(freeze) یخ بستن *yakh-b*.

CONGEALABLE, *a*. ممکن تجمید *mumkinī tajmīd*.

CONGEALED, *a* منجمد *munjamīd*,
افسرده *afsurda*.

CONGEALMENT, } *n* افسردگی *afsur-*

CONGELATION, } *dagī* تجمید *taj-*
mīl, بستگی *ba-stagī*.

CONGENIAL, *a* موافق *muwāfak*, هم
جنس *ham jins*, همجوش *hamkhuš*

CONGLOMERATE, *vt* پوشید کردن *tavshī-k*.

CONGRATULATE, *vt* مبارکباد گفتن *mubārakbād-g*,
مبارکی گفتن *mubāraki-g*, تبریک کردن *tahnīyat-k*

CONGRATULATION, *n*. مبارک دادی *mubārak bādī*,
مبارکی *mubāraki*, تبریک *tahnīyat*. To receive congra-
tulations. بهائی پذیرفتن *tuhānī-p*. Con-
gratulatory letters, تبریک نامه *tah-
nīyat nāma*.

CONGREGATE, *vt* جمع کردن *jamd-k*

CONGREGATION, *n* جماعت *jamādt*,
مجمع *majmūd*, مجلس *majlis*, انجمن *anjuman*.

CONGRESS, *n*. مجلس *majlis*, محفل *mahfil*,
جمعیت *jamiāt*.

CONGRUENCE, } *n* موافقت *muwā-*

CONGRUITY, } *fakat* شانسزدگی *shā-*
yistagī, لیدایت *layīthāt*, مناسبت *munāsibat*.

CONGRUOUS, *a*. سازوار *lāyak*, لائق *lāyiq*,
مستحق *muttashik*, موافق *muwāfak*,
مناسب *munāsib*.

CONGRUOUSLY, *ad*. لایقانه *lāyalāna*,
بامناسبت *bā munāsibat*.

CONIC, *a*. مخروط منسوب *makhṛūtati*
mansūb.

CONJECTURABLE, *a*. ممکن تخمین *mumkinī takhmīn*.

CONJECTURAL, *a*. قیاسی *kiyāsi*,
وهمی *wahmī*.

CONJECTURALLY, *ad*. تخمیناً *takh-*
mīnan, با گمان *bā gumān*.

CONJECTURE, *n* گمان *kiyās*, گمان
gumān, انداز *andāz*, ظن *ẓann*, وهم
wahm

CONJECTURE, *vi* قیاس کردن *kiyās-k*,
وهم کردن *unlāz-k*, انداز کردن
wahm-k, گمان داشتن *gumān-d*.

COJECTURER, *n*. وهم گر *wahm gar*,
تخمین کننده *takhmīn kunānda*.

CONJOIN, *vt* پیوستن *paywastan*, وصل
کردن *wasl-k*, متصل نمودن *muttasil-n*,
جمع کردن *jamd-k*.

CONJOINT, *a*. پیوند *paywand*, متصل
muttasil, معطر *muttafak*, معطوف
muttūf

CONJOINTLY, *ad* مدوالة *mutanāsī-*
lan, معا *māun*, اشتراکت *azshurākat*.

CONJUGAL, *a*. نکاحی *nihāhī*, عروس
مونسوب *drūs mansūb*.

CONJUGALLY, *ad* نکاحانه *nihāhāna*.

CONJUGATE, *vt* پیوستن *paywastan*.
To conjugate a verb, تصریف کردن
tasrif-k.

CONJUGATION, *n*. همپیوستگی *ham*
paywastagī—(of a verb) تصریف *tasrif*,
گردان *gardān*.

CONJUNCTION, *n*. پیوند *paywand*,
پیوستگی *paywastagī*, اتحاد *ittihād*,
اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*, جمع
jam, یگانگی *yagānagī*. A conjunction,

عطف *dtf*. A copulative conjunction, بیان عطف *dtf bayān*. An explicative conjunction, تفسیر عطف *dtfi tafsīr*.

A conjunction of the planets, اندران *iktirān*, قران *kirān*. The greatest conjunction (in astrology), قران اعظم *kirāni dazm*. Conjunction of the two beneficent planets (Jupiter & Venus) قران سعدین *kirāni saddayn*. Conjunction of the two malignant planets (Saturn & Mars), قران نحسین *kirāni nahsāyn*.

CONJUNCTIVE, *a*. وصلی *waslī*.

CONJUNCTIVELY, *ad*. در انجاء *dar ittihād*, "انعاما" *ittifākan*.

CONJUNCTURE, *n*. (occasion) اتفاق *ittifāk*, فرصت دست یافت *dast yāft*, فurst. — (connection) عقد *dkd*, مناسبت *munāsabat*.

CONJURATION, *n*. (conspiracy) معاهده *mdāhada*, اتفاق *ittifāk*. — (enchanting), جادویی *jādūīy*, جادوگری *jādūgarī*, افسون *afsūn*, سحر *sahr*.

CONJURE, *vt*. (treat with earnestness) زیار نمودن *nashd-s.*, نثار نمودن *niyāz-n.* — (conspire) هم‌وژانی کردن *ham wisāk-k.*, مدعی ساختن *muttafik-s.* — (practise enchantment) جادویی کردن *jādūī-k.*, جادوگری کردن *jādūgarī-k.*, سحر کردن *afsūn-s.*, سحر *sahr-k.* I conjure thee for Gods sake! نشدکم بالله *nashdaka billāh*.

CONJURER, *n*. جادوگر *jādūgar*, افسونگر *afsūngar*, ساحر *sāhir*.

CONNASCENCE, *n*. (community of birth) هم‌زادی *ham wilād*, هم‌زادگی *hamzādī*.

CONNATURAL, *a*. هم طبیعت *ham tabīyat*. — (suitable nature) وجود *barwujūdī shāyista*.

CONNECT, *vt. vi.* پیوستن *paywastan*, وصل کردن *wasl-k.*, اتصال کردن *alsāk-k.*, ربط نمودن *rabt-n*. To be connected, پیوسته شدن *paywasta-sh*.

CONNECTED, *a*. پیوسته *paywasta*, متصل *mutassil*, متعلقی *mutallik*, معطوف *madtūf*, وصلی *waslī*. — (in a connected series) در سلسله مسلسل *dar sanadi musalsal*, با پیوستگی *bā paywastagī*. Connected by relationship, وشیج *washīj*.

CONNECTION, *n*. پیوستگی *paywastagī*, اتصال *ittisāl*, علاقه *tlāka*, وصل *wasl*, عقد *dkd*, نسبت *nīsbat*.

CONNIVANCE, *n*. اغماض *ighmāz*, چشم پوشی *chashmpūshī*, غمز *ghamz*, تعادل *taghāful*.

CONNIVE, *vi.* اغماض نمودن *ighmāz-n*, چشم پوشی کردن *chashm pushī-k.*, نادان *tajāhul-k.*

CONNOISSEUR, *n*. وائف کار *wākf gār*, اهل خبرت *māhir*, اهل *ahli khabrat*.

CONNUBIAL, *a* نکاحی *zījī*, زوحي *nikāhī*.

CONQUER, *vt* غلبه کردن *fat-h-k.*, شکست دادن *shikast-d*, غالب شدن *zufar-y.*, غلبه کردن *ghalaba-k.*, غلبه کردن *ghālīb-sh.*, کشتادن *kushādan*, پیروز شدن *pirūz-sh.* To conquer or die, تخت یا بخت دادن *takht yā bahkt-y.* To conquer one's passions, نفس ضبط *nafs zabt-k.*, پرهیز کردن *parhez-k.* To conquer in argument, در بحث *dar bahs* غلبه شدن *ghālīb-sh.*, در مناظره ظهور کردن *dar munāzara-zahūr-k.* To conquer one another, تغالب کردن *taghālub-k.* Accustomed to conquer, مغرور *muzaaffir*.

CONQUERED, *a.* مغلوب *maghlūb*,
مفتوح *maftūh*, مغنم *munhuzim*.

CONQUEROR, *n.* پیروز *pīrūz*, غالب *ghālīb*,
مظفر *muzaffar*, طرباب *zafar*,
غاری *ghāzī*, کامگار *kāmgār*. Con-
querors, ارباب *arbābi taghlīb*.
A conqueror of regions, کشور کشای
kishwar kushāi, کشور گیر *kishwar gīr*.

CONQUEST, *n.* فتح *fat-h*, ظفر *zafar*,
غلبه *ghalaba*, پیروزی *pirozī*,
یغانه‌گری *yagānugī*, دسدر *dast burd*.

CONSANGUINEOUS, *a.* قریب *karīb*

CONSANGUINITY, *n.* قرابت *karābat*,
تألیق *taalluk*, خویشاوندی *khishā-*
wandī, خویشی *kheshtī*.

CONSCIENCE, *n.* ضمیر *zamīr*, دل
dil, قلب *kalb*. Remorse to conscience,
دلزاری *dilāzārī*.

CONSCIENTIOUS, *a.* (scrupulous)
ایمان‌دار *īmān-dār*, واهمناک
wahmnāk. — (just) دبانست‌دار
diyānatdār, خداترس
khudā-tars.

CONSCIENTIOUSLY, *ad.* موافق ضمیر
muwāfaki-zamīr.

CONSCIENTIOUSNESS, *n.* دبانست‌داری
diyānat-dārī, ایمان‌داری *īmāndārī*,
خداترسی *khudā-tarsī*.

CONSCIONABLE, *a.* معقول *mdkūl*.

CONSCIONABLY, *ad.* معقولانه *mdkūlāna*.

CONSCIOUS, *a.* آگاه *āgāh*, واقف
wākif, مطلع *muttalt*. To
be conscious, واقف بودن *wākif-b.*,
خبردار شدن *muttaltī-shudan*,
خبردار شدن *khābardār-sh*. Conscious of a secret,
رازدار *rāz-dār*, سردار *sirr-dār*.

CONSCIOUSLY, *ad.* آگاهانه *āgāhī*,
از خبرداری *az khābardārī*.

CONSCIOUSNESS, *n.* آگاهی *āgāhī*,
اطلاع *itlād*, خبرداری *khābardārī*.

CONSECRATE, *vt.* مخصوص کردن *makhk-*
sūs-k., تقدیس کردن *takrīs-g*,
فدا کردن *fidā-n.*, خاص کردن *khāss-k.*

CONSECRATED, *a.* مقدس *muhaddas*,
موتوب *mutawūf*.

CONSECRATION, *n.* تقدیس *takrīs*,
فدا *fidā*, وقف *wakf*. Consecrations
of temples, تکرسات جوامع *takrīsāli-*
javāmī.

CONSECUTIVE, *a.* (successive) خلعتی
khulafī, منوالی *pai-ilar-pai*,
ردیف *mutawālī*, ردیف *radif*.

CONSECUTIVELY, *ad.* طبقاً عن طریقی
tabakan-dn-tabukin, ردیفانه
radifan.

CONSENT, *n.* قبول *kabūl*, مرغی *marzī*,
رضامندی *razāmundī*,
موافقت *ijābat*, موافقات *muwāfakat*.

CONSENT, *vi.* قبول کردن *kabūl-k.*,
راضی شدن *razī-rujan*,
موافقت کردن *muwāfuk-sh.*,
ائتلاف کردن *ittifāk-k.*

CONSENTANEOUS, *a.* موافق *muwāfuk*,
کارساز *kār-sāz*.

CONSEQUENCE, *n.* (effect of a cause)
نتیجه *natija*, (pl. نتایج *natāyij*),
ماحصل *mā-hasul*, اثر *asr*. — (end)
انجام *anjām*, آخرت *ākharat*. — (con-
catenation) سلسله *silsila*. — (tendency)
نیت *naiyat*, عرض *arz*. — (importance)
لزیم *lazīmat*, مهم *muhimmī*.
Certain consequences, نتایج حقیقت
natāyaji-hakikat. An affair of
consequence, مهم *muhimmī*,
مسئله *mashihat*. A matter of little consequence,
امر جزوی *kāri-nāchiz*, کار ناچیز
amri juzwi. It is of no consequence,
هیچ *hich-muzāyala*,
نیست *nīst*. To be of great consequence,
مهم *muhimm-wa-lazīm-sh*.

CONSEQUENT, *a.* منتهی *muntiy*,
 متالی *mutālī*, مؤخر *mūakhar*, or *khir*.
 The antecedent and consequent,
 مقدم و تالی *mukaddim wa tālī*,
 مقدمت و مؤخرت *mukaddamat -*
wa-mūakharat.

CONSEQUENTLY, *ad.* لهذا *lihāzā*,
 لاجرم *lājirām*.

CONSERVATION, *n.* نگاهداشت *nigāh-*
*dāsh*t, حفاظت *hifāzāt*, محافظت
muhāfazat

CONSERVATIVE, *a.* محافظ *muhāfiz*
 حافظ *hāfiz*.

CONSERVATOR, *n.* راعی *hāfiz*, حافظ
rdī.

CONSERVATORY, *n.* حفاظگاه *hifz-gāh*.

CONSERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d-*
 رعایت کردن *hirāsāt-k*, (fruits, &c.)
rudyat-k — مردم ساختن *murraba-sākhtan*.

CONSERVE *n.* مردم *murraba*. Conserve
 of roses, گل شکر *gul-shakar*, گنقد *gul-*
kand.

CONSESSION, *n.* هم نشیمنی *ham-*
nasīnī.

CONSIDER, *vt.* اندیشیدن *andishidan*,
 اندیشه *andishu-k*, پنداشدن *pin-*
*dāsh*tan, نظر کردن *tāmul-k*, نظر کردن
tufakur-k, غور کردن *ghaur-k*.

CONSIDERABLE, *a.* معبر *maatibār*,
 لایق *lāyaki* لازم *lāzim*,
 مهم *muhimm*, صاحب اعتبار *sāhibi-*
attibār.

CONSIDERABLENESS, *n.* مهمی
muhimmī, لازم *lāzim*, معتدلی
mudtabarī.

CONSIDERABLY, *ad.* معتدلی *mudli-*
biran, زیادت *bā lāzim*, با زیادت
ba ziyādat,

CONSIDERATE, *a.* صاحب تدبیر *sāhibi*
tadbīr, صاحب امتیاز *sāhibi imtiyāz*,
 خوشمند *hūshmand*, عاقلمند *āklmand*,
 عاقل *ākil* — (having a respect for)
 حرمت دار *hurmat dār*, بی التفات
pur illifāt — (not rigorous) ناشدید
nā shadīd.

CONSIDERATELY, *ad.* بتدبیر *botadbīr*,
 باعقل *ākilāna*, باتأمل *batāmul*.

CONSIDERATENESS, *n.* بصیرت
basīrat, هوشیاری *hūshyārī*.

CONSIDERATION, *n.* (mature thought)
 اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*, تدبیر *tadbīr*,
 بصیرت *basīrat*, تأمل *tāmul*, عاقل *ākl*,
 — (importance) مهمی *muhimmī*,
 معتدلی *lijākat*, لازم *lāzim*,
 عوض *mudtabarī*, — (compensation)
 مبادلات *īwaz*, (عواض) *sazā*,
 سبب *sabab*, — (motive)
 باعث *juhāt*, موجب *mujīb*,
 بایسته *bāis*. Worthy of consideration,
 واجب العکر *lāyaki andīsha*,
wājib'ul fikr Without consideration,
 بی تأمل *bī tāmul*, بی فکر *bī fikr*.

CONSIGN, *vt.* (give in charge) سپردن
sipurun, حواله کردن *hawāla-k*,
 امانت داشتن *tafūyuz-k*,
 امانت دادن *amānat-d*,
 تسلیم ساختن *taslim-s*,
 — (appropriate) مخصوص ساختن
mahsūs-s, تخصیص نمودن *takhsīs-n*.

CONSIGNATION, *n.* سپردن *sipurd*,
 سپردگی *sipardi*, سپارش
sipāriśh, تسلیم *taslim*, — (the
 writing) هبه نامه *hiba nāma*,

CONSILAR, *a.* مانند *mānand*, همنا
hamtā, همسر *hamsar*.

CONSIST, *vi.* (to be composed of)
 مشتمل *murakkab-sh*, مرکب شدن
 مخلوط شدن *mushtamil-sh*,
 مخلوک شدن *makhluḥ sh*.

CONSISTENCE, }
CONSISTENCY, } *n* { suitability

مناسبت *munāsibat*, توانست *nunwā-fahat*, شایستگی *shāyistagī*, لایقت *lāyikat*. — (existence) وجود *wujūd*, دات *zāt*, هستی *hastī*. — (density) بستگی *bastagī*, کثافت *kasāfat*

CONSISTENT, *a.* (not contradictory, suitable), لا و *nā khilāfat*, لایق *lāyiq*, مناسب *munāsib*, توانی *nunwā-fak*, شایسته *shāyista*. — (firm, solid) بست *bastā*, سخت *sikht*, کثیف *kasīf*, منجمد *munjamid*.

CONSISTENTLY, *ad.* لایقانه *lāyiqāna*, مناسب *bā munāsibat*, شایستگی *bā shāyistagī*.

CONSOLABLE *a.* ممکن تسلی *mun-kini tasallī*, دلا *lāyaki dilāsā*

CONSOLATION, *n* تسلی *tasallī*, دلا *dilāsā*, خاطر جمع *dilnawāzī*, دلخوازی *lāyaki dilāsā*, توجیه *tuḡiyat*.

CONSOLATORY, *a* تسکین بخش *taskin bakhsh*, مطمئن *mutmainn*. Consolatory letters, تعزیت نامه *taʿziyat nāma*

CONSOLE, *vt* تسلی دادن *tasallī-d.*, خاطر جمع کردن *lāyaki dilāsā-k.*, دل دواختن *dil-d.*

CONSOLIDATE, *vt.* (make firm) سخت *sikht*, منجمد کردن *munjamid-k.*, استحکام *istihkām*, مستحکم کردن *muḥkum-k.*, استیلا *istiḥlām*. — (grow firm) مستحکم شدن *muḥkum-sh.*, بست *bastā*, منجمد شدن *munjamid-sh.*, استحکام *istihkām*.

CONSOLIDATED, *a.* بسته شده *bastā shuda*, منجمد شده *munjamid-shuda*, مستحکم کرده شده *muḥkum-karda shuda*.

CONSOLIDATION, *n.* انجماد *injamād*, همبستگی *hambastagī*.

CONSONANCE *n* (of sound) همآوازی

همای *ham āwāzī*, آهنگ *āhang*, صدای هموار *sa'āi ham-ār*, نغمه *naymai*, دماغ *dam-āz*. — (congruence) وفای *wafāk*, متابعت *mutābikat*, شایستگی *shāyistagī*.

CONSONANT, *a.* (agreeable to) لایق *lāyiq*, موافق *muwāfak*, شایسته *shāyista*. — (according in sound) هم آهنگ *ham āhang*, هم آواز *ham āwāz*

CONSONANT, *n.* حرف صحیح *harfi sahīh*.

CONSONANTLY, *ad.* شایستگی *shāyistagī*, مناسب *munāsibāna*.

CONSONOUS, *a.* هم آواز *ham āwāzī*, موافق *muwāfak*.

CONSORT, *n.* همدم *ham dam*, همپهلو *ham pahlū*, رفیق *rafīq*, همواری *ham u isāk*, شریک *sharik*.

CONSORT, *vi.* رفیق و همراه شدن *rafīk u hamrāh-sh.*, انبازی کردن *anbāzī-k.*

CONSPICUITY, *n.* نموداری *ākhirī*, ناموری *namūlārī*, شهرت *shaurat*, روشنایی *roshnī*, روشنایی *nāmwarī*. — (brightness)

CONSPICUOUS, *a* دید *pa'id*, دیدار *pa'idār*, مشهور *mashhūr*, آشکار *āshkāra*, روشن *rū shanās*, معروف *maārūf*. Conspicuous for excellence, *muwajjah*. To be or become conspicuous, ظاهر شدن *zāhir-sh.*, دید *pa'id*, دیدار *pa'idār*.

To render conspicuous, ظاهر نمودن *zāhir-n.*, منجلی کردن *munjalī-k.*

CONSPICUOUSLY, *ad.* ظاهرانه *zāhirāna*.

CONSPIRACY, *n.* بندش *bandash*, سازش *sāzish*, برهم شدگی *burhum*, شغل *shuḡl*, اتفاق *ittifāk*.

CONSPIRATOR, *n.* بندشی *bandashī*, رفیق *rafīq*, قرب *karīn*.

CONSPIRE, *vi.* متفق شدن *muttafik-sh.*, همواری کردن *ham āwāzī-k.*, اتفاق *ittifāk-k.*

ham wisāk-k, *muāhah-lu-k* — (agree with) *شدن و یکجاست شدن* *yak del u yak jihat-sh*.

CONSPIRING, *a.* *همدانی* *ham wisāk*, مدعی *mu'tajik*.

CONSTANCY, *n.* استواری *ustuwārī*, پایداری *istimrār*, دراز *karār*, پایداری *qāya-lārī*. Constancy in religion, دینداری *dīndārī*. Constancy (in love or friendship) در محبت وفاداری *dar mohbat wafādārī*.

CONSTANT, *a.* پایدار *barkarār*, برقرار *qāy-lār*, استوار *ustuwār*, فایم *lāyam*, ثابت *sābit*, مستقیم *mustakīm*. A constant friend, وفادار *qār wafā-dār*. A constant lover, عاشق وفادار *maishūki wafā lār*.

CONSTANTLY, *ad.* برقرار *barkarār*, "عالی الدوام *kāyaman*, "دایم *āladda-wām*, همیشه *hamīsha*, "دایما *dāyaman*.

CONSTELLATION, *n.* ستاره *burj*, درج *burji hamal*, برج حمل *burā*. Taurus, درج ثور *burji sawr*, جوزا *jūzā*, درج سیم *burji siyum*. Cancer, سرطان *sartān*, درج هلال *burji hīlāl*. Leo, اسد *asud*. Virgo, سنبلت *sumbulat*, درج خوش *burji khosha*. Libra, میزان *mizān*. Scorpio, عقرب *akrab*. Sagittarius, قوس *kaus*. Capricorn, جدی *jady*. Aquarius, آبی *burji ābī*, دلو *dalw*. Pisces, حوت *hūt*.

CONSTERNATION, *n.* حیرت *hayrat*, سرگردانی *āshuftagi*, آشفتگی *sargar-*

dānī, پریشان *parīshānī*. To be in great consternation, و دلدسته *munkabiz u dil basta-sh*.

CONSTIPATE, *vt.* بند کردن *band-k*, منقبض کردن *kabz-k*, منقبض *munkabiz-k*.

CONSTIPATED, *a.* منقبض *munkabiz*, مقبوض *makbūz*. To be constipated, منقبض شدن *munkabiz-sh*.

CONSTIPATION, *n.* بدضیت *kabz*, بدضیت *kabziyat*, بدوست *yabūsat*.

CONSTITUENT, *a.* دانی *zāti*, اصلی *aslī*, جوهری *jauharī*.

CONSTITUENT *n.* اصل *zāt*, دات *asl*, جوهر *jauhar*, نفس *nafs*.—(one that deposes another) موكل *munīb*, مباشر *muwakkal*, مباشر *mubāshir*.

CONSTITUTE, *vt.* نصب کردن *nasb-k*, تعیین کردن *mukarrar-n*, تعیین *tāyin-k*.

CONSTITUTED, *a.* منصوب *mansūb*, مامور *muhkam*, معبود *mdhūd*, مأمور *māmūr*. One constituted or appointed to an office, منصب دار *mansib-dār*, صاحب *sāhibi-jā*.

CONSTITUTION, *n.* (establishment) دستور *dastūr*, نص *nasb*.—(law, institution) قانون *kānūn* (*pl.* قوانین), امر *amr* (*pl.* اوامیر), شرط *shart* (*pl.* شروط), شروع *sharā* (*pl.* شروع).—(system of government) تدبیر *tadbīr*, حراست ملک و ملت, (تدبیرات *pl.* *hirāsati mulk-u-millat*.—(natural qualities) طبیعت *tabīāt*, دات *zāt*, وجود *wujūd*. The constitution of the body, مزاج *mizāj*, نهاد *nihād*, طبع *tabā*.

CONSTITUTIONAL, *n.* (inherent in constitution) خلقة *zāti*, دانی *khalkiy*,

- جلبلی *jibilliy* — (legal) مشروع *mashrū*, شرعی *shardīy*.
- CONSTITUTIVE, *a* دانی *aslīy* اصلی *zātī*
- CONSTRAIN, *vt* (compel) حذر کردن *jabar-k*, رجز مدی *zūlm-k.*, ظلم کردن, غصب نمودن *zabar-dastī-k.*, کردن *gazaḥ-n.* — (restrain) باز داشتن *bāz-d.*, دید کردن *zabt-u-rabt-k.*, ضبط کردن *kuyd-k* — (press) افشاردن *afshārdan*.
- CONSTRAINABLE, *a*. ممکن *mumkin-i-mand*
- CONSTRAINED, *a*. مجبور *majbūr*, ملزم *multazim*, مضبوط *mazbūt*. To be constrained, مجبور شدن *majbūr-sh.*, ملزم بودن *multazim-b.*
- CONSTRAINER, *n*. لزوم کننده *lazūm-kunanda*.
- CONSTRAINT *n*. (compulsion) مزاحمت *muzākimat*, زور *zūr*, بردستی *sabar-dastī*, ظلم *zulm*. — (confinement) بنید *kayl*, گرفتاری *giriḡtārī*, حبس *habs*.
- CONSTRICION, *n*. فشار *fishār*.
- CONSTRINGENT, *a*. درهم گیر *darham-gir*, فراهم کش *farāham kash*.
- CONSTRUCT, *vt*. (build) بنا کردن *binā-k.*, — (form, arrange) صورت بستن *sūkhān*, ساختن *sūrat-b.*
- CONSTRUCTION, *n*. (building) بنا *binā*, — (arrangement) تدبیر *tadmīr*, ترتیب *tartīb*, آرایش *ārāyish*. The construction of one noun with another, معنی (meaning) *izāfat*. — (explanation) معنی *madnī*, توضیح *fahwa'*. — (judgment) تفسیر *tafsīr*, شرح *sharḥ*, ذهن *zihn*, عقل *dhl*.
- CONSTRUE, *vt*. ربط دادن *rabt-d.*, — (explain) توضیح کردن *izāfat-k.* — (explain) توضیح کردن *bayān-k.* — (explain) توضیح کردن

- taḡbīr-k.*, تفسیر کردن *takīr-k.* — (suppose) پنداشدن *pindāshan*
- CONSUL, *n* حاکم شهر *maulā*, حاکم *hākīmī shahr*. A merchantile consul, وکیل *wakīl*, نائب *nāyab*
- CONSULT *vt*. (ask advice) مشورت *mashwarat talab-k.*, طلب کردن *nasihat-g.*, نصیحت گرفتن *rāi-t*. To consult together, مشورت *mash*, مشورت نمودن *maslihat-k.*, مشورت کردن *warat-n*. To consult a book, مطالعه *mutālad kitāb-n*. A person consulted, مستشار *mustashār*.
- CONSULTATION, *n* مصلحت *maslahat*, مشورت *mashwarat*. — (an assembly or council) دیوان *dīwān*, مجلس *majlis*. After consultation, بعد از مشورت *baḡl ul mashwarat*.
- CONSUME, *vt*. (spend, waste, destroy) ضایع کردن *kharch-k.*, ضایع کردن *zāya-k.*, اصراب کردن *barbād-k.*, اصراف شدن *israf-k.* — (waste away) ضایع شدن *zāif-sh*, نابود گردیدن *nābuwān-g*. To consume time, اتمام وقت کردن *ayyān talaf-l*
- CONSUMED, *a* مضاعف *mutāḡḡḡl*, مضروب *masrūf*.
- CONSUMABLE, *a*. ممکن *mumkin-i-illāf*.
- CONSUMER, *n*. مدافع *mutlīf*, تلف کننده *illāf kunanda*, مصرف *musrif*.
- CONSUMMATE, *vt*. تمام کردن *tamān-l.*, اتمام نمودن *anjāmīdan*, دسر بردن *basar-b*. To be consummated, دسر آمدن *basar-ā*. To consummate marriage, نکاح کردن *nikah-k*
- CONSUMMATE *a*. کامل *kamīl*, پخته *pulḡḡḡ*

CONSUMMATION, *n.* اتمام *ittimām*, آخرت *ākhirat*, سرانجام *saranjām*, عاقبت *ākibat*, انصرام *ensirām*.

CONSUMPTION, *n.* خرچ *illāf*, هزج *kharch*, صرف *sarf*. The consumption, نفوس *suhāf*, سئل *sill or sull*, نفس *nafsuddam*.

CONSUMPTIVE, *a.* هلاک ساز *halākh sāz*.—(having a consumption) مسلول *maslūl*.

CONTACT, *a.* اتصال *ittisāl*

CONTAGION, *n.* سرایت *sirāyat*, وبا *wabā*, اصابت *isābat*.

CONTAGIOUS, *a.* ساری *muḍdī* معی *sārī*.

CONTAIN, *vt.* گنجیدن *dāshtan*, گنجیدن *gunjilan*, اشتمال کردن *ishtimāl-k*.—(refrain) درهیز کردن *purh-z-k*.

CONTAINABLE, *a.* ممکن احداً *mumkin-i ihtiva*.

CONTAINED, *a.* داشته *dāshta*, گنجیده *gunjila*, مشمول *majmūd*, مشمول *mashmūl*. To be contained, شدن *dāshta-sh.*, محاط شدن *muhāt-sh.*, بسند شدن *basta-sh.*

CONTAMINATE, *vt.* آلوده کردن *nā-pāk-k*, آلودگی *pāk-k*, غلیظ کردن *ghaltz-k*, پلید کردن *palt-d-k*, آلودن *ālūdan*.

CONTAMINATED, *a.* غلیظ *ghaltz*, آلوده *ālūda*.

CONTAMINATION, *n.* آلودگی *nāpāki*, آلودگی *ālūdagi*.

CONTEMN, *vt.* حقارت نمودن *hikārat-n.*, تذلیل کردن *tazlīl-k*.

CONTEMNED, *a.* ذیحق *muhakhar*, دنی *dani*.

CONTEMPLATE, *vt.* اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k*, تصور کردن

tasawwur-k, تأمل کردن *tāmmul-k*, مشاهده کردن *mushāhada-k*.

CONTEMPLATION, *n.* اندیشه *andīsha*, تأمل *tāmmul*, تصور *tasawwur*, فکر *fikr*.

CONTEMPLATIVE, *a.* متفکر *mutafak-kir*, متفکر *muta'ammil*, اهل *ahli tasawwuf*. The contemplative sciences, معارف *maārif*, معنویه *mad-naویا*.

CONTEMPLATIVELY, *ad.* با فکر *bā fikr*, در وجه صوفی *bar wajai sūfī*.

CONTEMPORARY, *n.* هم عصر *ham ulmr*, هم زمان *ham zād*, هم وقت *ham wakt*, هم عهد *ham ehd*.

CONTEMPT, *n.* مذمت *mazammat*, استعبار *tadn*, طعن *hakr*, حقارت *istihzā*, تحقیر *tahkīr*.—(vileness) *hikārat*, مذلت *mazallat*.

CONTEMPTIBLE, *a.* مذموم *mazmūm*, ذلیل *zālil*, لایق تحقیر *lāyaki tahkīr*, فرومانده *farūmāya*, دن *dūn*, سفل *siḡla*. A contemptible dwelling, نکبت خانه *nakbat khāna*.

CONTEMPTIBLENESS, *n.* دونی *dūnī*, حقارت *hikārat*.

CONTEMPTIBLY, *ad.* حقیرانه *hakiran*, با حقارت *bā hikārat*.

CONTEMPTUOUS, *a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *muttuhabir*, گستاخ *gustākh*.

CONTEMPTUOUSLY, *ad.* از حقارت *az hikārat*, با مذمت *bā mazammat*.

CONTEMPTUOUSNESS, *n.* مغروری *maghrūrī*, گستاخی *gustākhī*.

CONTEND, *vt.* منازعت کردن *munāzid-k*, بحث کردن *baḥs-k*, ستبر کردن *sitiz-k*, منافست کردن *munākasha-k*.—(vie with) درباری کردن *burābarī-k*, هم

- غیرت ham chashmī-k., چشمی کردن
ghairat-n. نمودن
- CONTENT, n. رضا razā, خوشنودی khush-
nūdi, بداعت khūshdīti, خوشدلی
kanādi, شادمانی khursandi, خرسندی
shādmāni.
- CONTENT, vt. راضی کردن rāzi-k.
- CONTENTS, n. pl. (whatever is con-
tained) مضمون mazrūf, مضمون mas-
mūn, ضمن zimn. The contents of a
book, مضمون کتاب mazmūni kitāb
A table of contents, فهرست fuhrist.
The contents of a letter, خط مضمون
mazmūni khat, نامه maghūm
nāma. The substance of the contents
of the letter, خلاصه مضمون نامه
khulāṣai mazmūni nāma.
- CONTENTED, a. راضی rāzi, خوشی
khushi, خوشنودی khushnūd, قانع kānt,
شادکام shādkām. To be contented,
راضی شدن bi niyāz-b., نیاز بودن
rāzi-sh.
- CONTENTION, n. (strife) خصومت
khasūmat, مناقشه munākasha, سبذ
sitez, اختلاف ikhtilāf.—(emulation)
برابری barābarti, هم چشمی ham
chashmī, غیرت ghairat, حسرت
hasrat.
- CONTENTIOUS, a. جنگجو jangju, نذ
tund, خصیم khasim.
- CONTENTIOUSLY, ad. از روی خصومت
az rūi khasūmat, با سبذ bā sitez.
- CONTEST, n. vide CONTENTION.
- CONTEST, vt. vide CONTEND.
- CONTESTABLE, a. ممکن بحث mum-
kini bakh.
- CONTEXT, n. متن matn, متنب matin.
- CONTIGUITY, n. پیوستگی paywastagi,
وصل wasl, اتصال ittisāl.
- CONTIGUOUS, a. پیوسته paywasta,
موصول muttasil, همسایه harib.
- CONTINENCE, n. پارسائی pārsāty,
پاکدامانی pākdamāni, اجتناب
parhīz, زاهدی zāhidī, ریاضت
rayāzat.
- CONTINENT, n. زاهد zāhid, رهبرگار
parhīzgār, پاکدامن pākdamān, پارسا
pārsā.—(the main land) اقلیم iklim.
- CONTINGENCY, n. عارضه ārizā, موع
muwakā, واقع ittifāq, اتفاق uḍt.
- CONTINGENT, a. حادثه hādīsa,
جاری jāri
- CONTINGENT, n. vide SHARE.
- CONTINUAL, a. همیش hamisha, مدا
mudām, دایم dāyam, پایداری pāydar,
مغایه mukayyad. Continual motion,
دور ویر.
- CONTINUALLY, ad. همیش hamisha,
دایم dāyam, علی الدوام dlād'dawām,
پیوسته paywasta, همواره hamwāra.
- CONTINUATION, n. همیشگی hamish-
gi, پایداری pāydarī, مداومت mud-
āwamat, استمرار istimrār, استقامت
istikāmat.
- CONTINUE, vi. ماندن māndan, پایداری
pāydarī, مداومت pāydarī-sh. vt. کردن
mudāwamat-k., استمرار ساختن istim-
rār-s., پیوستن paywastan, ملزمت
mulāzimāt-n.
- CONTINUED, } a. مقرون mahrūn,
CONTINUOUS, } پیوسته paywasta,
ملزم mulāzim.
- CONTORTION, n. پیچش pech, پیچش
pechish. Contortion of the bowels,
سکام pechishi shikam, شکم
sihāf. A contortion of the navel,
پیچش ناف pechāi nāf.

CONTRABAND, *n.* ممنوع *harīm*, حریم *harīm*, مانع *manuʿ*. Contraband trade, تجارت *tajārat*, حرام *harām*.

CONTRACT, *vt.* (draw together) فراهم *farāham*.
 جمع آوردن *jamʿ āvardan*, کشیدن *furāḥam-k.*,
 اختصار کردن *ikhtisār-k.* — (abridge) کوتاه کردن *kūtāh-k.* — (shrink up) کشدن *kotāh-g.* — (betrotte) ناهزد *dkdi nikāh-s.*, عقد نکاح *dkdi nikāh-s.*, سازدن *nāmāzad-k.*, نشان نهادن *nishān-n.*.
 To enter into a contract, عهد و پیمان *ʿahd u paymān-s.*, شرط نمودن *shart-n.*,
 معامله کردن *muʿāhadat-k.*.
 To contract the visage, روی کشیدن *rūi-k.*.
 To contract the wings (as a bird), هم پر و بال کردن *hammi par u bāl-k.*.
 To contract acquaintance or friendship, دوستی داشتن *dostī-d.*, آشنایی کردن *āshnāyi-k.*.
 To contract a habit, عادت آید *ādat-a.*.
 To contract a distemper, بیماری گرفتن *bimāri-g.*, خستیدن *khasta-g.*.
 To contract rust, صدأ کردن *sadā-k.*.
 To contract debt, وام گرفتن *wām-g.*, مدین شدن *madīn-sh.*.

CONTRACT, *n.* عهد *ahd*, دول *kaul*, پیمان *paymān*, شرط *shart*, اقرار *ikrār*.
 A contract of marriage, عقد نکاح *dkdi nikāh*,
 معاهدت *maʿāhadat*, نکاح *nikāh*.
 A contract of peace, عقد صلح *dkdi sulh*.
 A written contract, اقرار *ikrār* نامه *ikrār nāma*, عهد نامه *ahd nāma*.

CONTRACTED, *a.* مقبوض *makhbūz*,
 درهم گرفته *darham girifta* — (agreed) upon) مشروط *mashrūt*.
 Contracted in marriage, در عقد نکاح کرده شده *dar dkdi nikāh kardā shuda*.

CONTRACTIBLE, *a.* ممکن *mumkin*, اختصار *ikhtisār*, قابل انقباض *kābil-i inkibāz*.

CONTRACTION, *n.* اختصار *ikhtisār*,
 کوناهی *kutāhi*. Contraction (of the eye-brow, &c.) فراهم *farāham*,
 تارمست *tarmasat*, انقباض *inkibāz*. — (spasm) تپش *tads*.

CONTRACTOR, *n.* معاهد *mutdhad*, عهد *ahd* و پیمان کننده *ahd u paymānkunanda*.

CONTRADICT, *vt.* در خلاف گفتن *bar khilāf-g.*, رد کلام کردن *raddi kalām-k.*,
 مناقضت *mukhālafat-k.*, مخالفت کردن *munākazat-k.*.

CONTRADICTION, *n.* تناقض *tanākuṣ*,
 کلام *raddi kalām*, مخالف *takhā-luf*, نقیضت *nakīzat*. — (incongruity) ناموافقت *nā munāsibat*,
 نامناسبت *nā muwāfiqat*.

CONTRADICTORY, *a.* مخالف *mukhā-lif*,
 ناموافق *bar dks*, در عکس *nā mu-wāfiq*, نامناسب *nā munāsib*,
 درست *nā durust*.

CONTRADISTINCTION, *n.* تفصیل *tafsīl*,
 اوصاف *awṣāfi mukhā-lafāt*.

CONTRAPOSITION, *n.* مقابله *mukā-bulat*.

CONTRARIETY, *n.* مخالفت *mukhā-lafat*,
 اختلاف *khilāf*,
 با موافقت *zidd*. — (inconsistency) ناموافقت *nā muwāfiqat*,
 ناهمواری *nā hamwārī*.

CONTRARILY, *ad.* برخلاف *bar khilāf*,
 عکس *bar dks*, ضد *ziddan*.

CONTRARY, *a.* مخالف *mukhā-lif*,
 واژگون *wāzh*, ضد *zidd*,
 مغایر *mughāyir*,
 مغایر *mukābil*,
 Contrary to friendship and good faith,
 موالات و مصافات مغایر *muwālāt u musāfāt*,
 مغایر *mughāyir*.
 Contrary to the peace, مخالف صلح و صلاح *khilāfi su-lh u salāh*,
 مغایر صلح *mughāyiri sulh*.

Contrary to justice, *khilāji* خلاف حق *hak*. Contrary to law, *khilāji shari'* خلاف شرع *sharīf*. Contrary to reason, *khilāji ahl* خلاف عقل. Contrary to truth, *khilāji nafsu'l amr* خلاف نفس الامر. Contrary to nature, *khilāji tabīyat* خلاف طبیعت. Contrary to custom, *khilāji mudtāl* خلاف عادت. A contrary wind, *bālī mukhālīf* باد مخالف. To be contrary, *mukābil-sh* مقابل شدن. *sidd-b* مد بودن. *mukhālīfat-k*.

CONTRARY, *n.* *khilāf* خلاف مد *sidd*, *dks*. On the contrary, *bar dks* در عکس *bar khilāf*.

CONTRAST, *n.* *mukābalat* مقابلهت. *mukhālafat* مخالفت.

CONTRAST, *vt.* *mukāba-lat-k* مقابلهت کردن.

CONTRAVENTE, *vt.* *mahrūm-d* محروم داشتن. *bāz-d* باز داشتن. *mukhālīf-sh* مخالف شدن.

CONTRIBUTE, *vt.* *taklīf* تکلیف نمودن. *khirāj-d*—(assist or bear part in any thing) مدد کردن *mada-k*, *imādāt* امداد ساختن.

CONTRIBUTION, *n.* (tribute) *khirāj* خراج. *taklīf* تکلیف *bōj*—(assistance) *yārī* یاری *dastgīrī* دستگیری. *madad* مدد *dun*. Extraordinary contributions, *taklīfī urfiyat* تکلیفی عروفتی *rusūmi urfiyat* رسوم عرفیت.

CONTRIBUTIVE, *a.* *bakhshin-da* بخشنده. *khirāj dah* خراج ده.

CONTRIBUTOR, *n.* *muḥadgār* مددگار. *bakhsh* بخش *taklīf dahanda* تکلیف دهنده.

CONTRITE, *a.* (much worn, bruised) *hāṭṭa* کوفته *sāwīda* مسخومده *mas-hūk*—(worn with sorrow) دلشکسته *munhasir dil* مدکسر دل.

CONTRITION, *n.* *tāsu'* تاسف. *na-lāmat* ندامت *jazd* دلشکستگی *dil shikastagī*.

CONTRIVANCE, *n.* *ījād* ایجاد *paydāyish* پدیدایش *ikhtirā'* اختراع *tadbīr* تدبیر.

CONTRIVE, *vt.* *ījād-k* ایجاد کردن *ikhtirā'-k* اختراع کردن *fikr-n* فکر نمودن *andīshidan* اندیشیدن.

CONTRIVER, *n.* *mubdl'* مددده *mubtadt* پیداکنده *paydā-kunanda*.

CONTROL, *n.* *mukābala*—(check) *zabt* ضبط *tadbīr* تدبیر—(authority) *hudrat* قدرت *jāh*. A book of control, *mukābala nāma* مقابل نامه.

CONTROL, *vt.* (accounts) *mukābala-k* مقابل کردن *mukābala-n* مقابل نمودن. *zabt u rabt*—(govern) ضبط و ربط کردن *tadbīr-n* تدبیر نمودن.

CONTROLLABLE, *a.* *mum-kini zabt* ممکن ضبط.

CONTROLLER, *n.* (of accounts) *mustawfi* مسنوفی *mukābala kunanda*—(superintendent,) *dārūghai amīn*—داروغه امین. (a ruler) *āmīl* عامل *mudabbir* مدبر *hākim* حاکم.

CONTROLLERSHIP *a.* *man-abi mukābala* منصب مقابل.

CONTROVERSIAL, *a.* *nizāt* نزاع *paywan l* پیوند *bahsi man-sūb* بحث منسوب.

CONTROVERSY, *n.* *nizād* نزاع *munāzidat* منازعت *bahs* بحث *ikhtilā'* اختلاف.

- lāf*, مجادلات *majādalāt*, مناظرت *munāzarat*. A place of controversy, *mubāhisat-k.*, مجادله *nizād-gāh*, مباحثه *mabhas*.
- CONTROVERT, *vt.* مباحثه کردن *mubāhisat-k.*, مناظره کردن *nizād-n.*
- CONTROVERTIBLE, *a.* ممکن *nizād*, نزاع *munakini-nizād*.
- CONTUMACIOUS, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.
- CONTUMACY, *n.* سرکشی *sarkashī*, گردنکشی *gardan kashī*.
- CONTUMELIOUS, *a.* مذمت *mazam-mat numā*, تذخیف کننده *takhfīf kunanda*.
- CONTUMELY, *n.* طنز *tanz*, مذمت *mazammāt*, دشنام *dušnām*.
- CONTUSION, *n.* کولتگی *hars*, هرس *kuftagī*, سحی *sakh*.
- CONUNDRUM, *n.* معما *muamma'*, لغز *lughz* (*pl.* العاز).
- CONVALESCENCE, *n.* شفا *shifā*, ایفakat *ifakat*.
- CONVALESCENT, *a.* منتقم *muntakih*, ایفakat بخش *ifakat bakhsh*, ناکم *nākih*.
- CONVENE, *vi* (bring together) جمع کردن *jamd-k.*, مجلس کردن *majlis-k.*, گرد کردن *gird-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*—(come together) گرد آمدن *gird-ā.*—(call together) جمع شدن *jamd-sh.*—(call together) دعوت کردن *dadwat-k.*
- CONVENIENCE, *n.* لایقمت (suitableness) مناسبیت *munāsabat*, سزاواری *sayāwārī*, موافقت *muwāfakat*.—(ease) آسودگی *āsūdagī*, آسایش *āsāyish*.
- CONVENIENT, *a.* لایق *wājab*, واجب *munā-sib*, سزاوار *sayāwār*, موافق *muwāfak*.
- CONVENIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافقانه *muwāfakāna*.
- CONVENT, *n.* خانقاه *khānkāh*, صومعه *sawmā* (*pl.* صوامع).
- CONVENTION, *n.* مجلس *majlis*, جماع *ittifāk*, انعاق (*contract*) *jamā*, عهد و پیمان *ahd u paymān*.
- CONVERSABLE, *a.* لایق صحبت *lāyaki suhbat*, شیرین گفتار *shirīn guftār*.
- CONVERSANT, *a.* مطلع *muttālā*, واقف کار *wākfīgār*, جهاندید *jahāndīd*, Conversant with the world, *jehāndīda*.
- CONVERSATION, *n.* جواب سوال *jawāb sawāl*, مکالمات *mukālamāt*, گفتگو *guftagu*, گفت و شنید *guft u shanīd*, معارف *muārafāt*. Cheerful conversation, مباحثه *mubāsātāt*, تشرت *tshrat*. Obscene conversation, عرابه *trābat*. A man agreeable in conversation, صاحب لطیف *sāhibi latīf*, مرد شرین زبان *mardī shirīn zabān*.
- CONVERSE, *vi.* گفتگو نمودن *guftagu-n.*, جواب سوال کردن *jawāb sawāl-k.*, مصاحبت کردن *musāhabat-k.*, صحبت *suhbat-s*, صحبت ساختن *mohbat-s.*, معاشرت نمودن *muāshīrat-n.*
- CONVERSELY, *ad.* vide RECIPROCALLY.
- CONVERSION, *n.* تبدیل *takallub*, گردش *gardīsh*—(in a religious sense) توبت *tawbat*, توج *tawajjuh*.
- CONVERT, *vt.* (change) گرداندن *gar-dānīdan*, بدل کردن *badl-k.*, تبدیل کردن *tādghayīr-k.*, تبدیل *tubdīl-k.*—(to a religion or better life) بدین دخیل *ba islām ālj-k.*

توبه نمودن *ba dīn dakhil s.*, ساختن *toba-n.*—(to be changed) مبدل گشتن *mubāḥilal-g*, متغیر شدن *mutaghayyir-sh.*

CONVERT, *n.* مبدل *madlūj*, جزاء *ilj* علیج *ilj*, دخل *dakhil.*

CONVERTED, *a.* گردیده *gardīda*, بازگشت *bāz gashtu*, مقلوب *maklūb*, مصروف *masrūf*, معضوف *madtūf*. To be converted, بدین علیج بودن *ba dīn-ilj-b.*

CONVERTIBLE, *a.* ممکن گردش *mūm-kini gurdish*, قابل القلب *kābil ul kalb.*

CONVEX, *a.* دایره دار *kubba dār*, نور *kūz*, خورشید *khar pūshā.*

CONVEXITY, *n.* دایره *kubba dārī*, قوس *kūsi.*

CONVEY, *vt.* بردن *burdan*, نقل کردن *nakl k.*, رسانیدن *intikāl-k.*, انتقال کردن *rasānīlān*, گذاریدن *guzarānīdan*. To convey from one to another, از یک به دیگری رسانیدن *az yak tā dīgar tas-līm-k.* To convey an estate, غرض کردن *ghazr-k.*, تعیین نمودن *tayīn-k.*

CONVEYANCE, *n.* (carrying) نقل *nakl*, انتقال *intikāl*, برد *burd*—(passage) گذر *guzar*, رهگذار *rah guzār*, عبور *dbūr*, مرور *marūr*.—(assigning) سپارش *taolīm*, تعیین *tadīn*, سپاری *sapārī-h.*—(deed of sale) کاتبه *kabāla*, خط *khatī* خردگی *kharīdagī.*

CONVICT, *vt.* (of guilt) گناه ثابت کردن *gunāh sābit-k.*, الزام کردن *ilzām-k.*, اثبات نقصه آوردن *isbātī takstīr-ā.* گناه نمودن *gunāh-n.*—(confute) کلام ساختن *radlī kulām-s.*

CONVICT, *n.* قاصد *gunahgār*, راهبر *takstīrwār.*

CONVICT, *a.* ملزم *multazim*, مغلوب *maghlūb.*

CONVICTION, *n.* الزام *ilzām*, اثبات *asbāt*, حجت *hujjat*. Conviction of guilt, اثبات الجرم *isbātul jurm*, بقدر الزام *ilzām i takstīr*

CONVINCE, *vt.* الزام کردن *ilzām-k.*, مغلوب ساختن *asbat-n.*, مغلوب *maghlūb-s.*

CONVINCIBLE, *a.* ممکن الزام *mūm-kini ilzām.*

CONVINCING, *a.* الزام آور *ilzām āwar*, مابست *mabsurat* *numā*. A convincing proof, حجت واصله *hujjati wāzīhat.*

CONVINCINGLY, *ad.* برو واضح *bar wajai uāzīh*, بطور الزام *bu tauī ilzām*

CONVIVIAL, *a.* همدم *ham bazm*, گرم *hunkadah* مجلس *majlis*, *ibazm paywand*. Convivial entertainment, همدمی *ham bazm*, ضیافت *miẓbānī*, میزبانی *mīzbānī*, ضیافت *ziyāfat*. A convivial companion, هم سفر *ham sufra*, همدم *hambazm*, همقدح *ham kadah.*

CONVIVIALLY, *ad.* دوستانه *ba wujai ziyāfat.*

CONVOCATE, *vt.* دعوت کردن *dad-khān*

CONVOKE, *v.* خواندن *khān-dan*. To convoke an assembly or council, مجلس خواندن *majlis-kh.*, دیوان دعوت کردن *dīwān daduat-k.*

CONVOCATION, *n.* خواندگی *khāndagī*, دعوت *dadwātī jamīdt.* جمعیت *majlis*, اجتماع *jamīdt*, دیوان *dīwān*. A place of convocation, جمعیتگاه *jamīdt gāh.*

CONVOLVE, *vt.* vide ROLL.

CONVOY, *n.* (road-guide) رهبر *rahbar*, راهگذار *rahnumā*, وهدما *rahnumā*, (a travelling guard) فوج رهبان *fauji rahbān*, بدرقه *badroka.*

CONVOY, *vt.* راجدهای کردن *rāh namā-i-k*, راجه دادن *rā'i bān-k*, راجه دادن *muhāfizat-k*. To convoy by sea, در بحر حمايت کردن *bar bahr himāyat k*.

CONVULSE *vt.* تشنج شدن *tashannuj-k*, تشنج دادن *pīchish-n*.

CONVULSED, *a.* تشنجیده *mutashannuj*, تشنجیده *pi hān*, تشنجیده *mads*. To be convulsed, تشنج داشتن *tashannuj-d*, تشنج دادن *pīchān-b*.

CONVULSION, *n.* تشنج *tashannuj*. Dying convulsions, تشنج روح *na'ī ruh*, تشنج فواید *fuwāk*.

CONVULSIVE, *a.* تشنجیده *mutashannuj*, تشنجیده *tashannuj dah*.

CONY, *n.* پازلنگره *pazlangura*. A cony-burrow, نقب *nakh*.

COO, *vt.* (as a dove) کزک کردن *kāk-k*, کزک کردن *karhara-k*.

COOK, *n.* پاورچی *bāwarchi*, طباخ *tabbakh*, پاورچی *khāngur*, پاورچی *āghān*. The chief cook, سردار پاورچی *sardāri bāwarchi*. A cook's shop, طباخ خانه *tabkh khāna*, آشخانه *āsh khāna*.

COOK, *vt.* پختن *pukhtan*, پختن کردن *tabkh-k*.

COOKED, *a.* پخته *mutbakh*, پخته *pukhta*, پخته *muttabakh*.

COOKERY, *n.* پاورچی گری *bāwarchi gari*, طباخ *tabkh*. Any cooking instrument as a spit or pot, مطبخ *mītbakh*.

COOL, *a.* سرد *sard*, خنک *lhunuk*, بارید *bārid*, باریدالمزاج *bāridū'l mizāj* — (unaffectionate) بی محبت *bi mohbat*, غیر دوست *ghair mawadat*. A cool friend, دوست خنک

dosti khunuk — (deliberate) فکیر *fik-lir*, فکیردها *fikr numā*.

COOL, *vt.* سرد کردن *sard-k*, سرد کردن *bārid-k*, خنک کردن *lhunuk-k*. To cool passions, خنک کردن *ihlāl-i nafs-k*. — (become cool) تقریب *takrīb* *barūd-sh*. To become cool or indifferent in any thing, بدشگشتن *bansh-g*, سست شدن *sust-sh*.

COOLED, *a.* سرد گردیده *sard gardida*, سرد *mubarrad*, بارید *bārid shuda* — (become remiss) کاهل شده *ghāfil gashta*, کاهل *lāhīl shuda*.

COOLY, *ad.* (without heat) خنکی *lhunuki*, سردی *sardi*. — (want of affection) غیر دوستی *bi mohbati*, *ghayri mawaddati*. — (freedom from passion) بی نفسی *bi nafari*, ناشعبدی *nā ghazabi*.

COOP, *n.* مرغدان *kafasi murghān*.

COOPER, *n.* درهیلگر *barmil gar*, درکار *dann kār*.

CO-OPERATE, *vi.* هم کردن *bāham-k*, اتفاق کردن *ittifāk-k*.

CO-OPERATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, یکجهدی *yak jahadi*.

CO-OPERATIVE, *a.* یکجهدی *yak jahadi numā*.

CO-OPERATOR, *n.* شریک *rafik*, شریک *sharik*, یکجهدی کننده *yakjahadi kunanda*.

CO-ORDINATE, *n.* همسر *hamsar*, هم مرتبه *ham martaba*, هم مقام *ham pāya*.

CO-ORDINATELY, *ad.* در هم مرتبه *darham martaba*, همسرا *hamsarāna*.

COPARTNER, *n.* انبار *sharik*, شریک *ambāz*, شریک *musharak*.

COPARTNERSHIP, *n.* انبازی *ambāzī*, شراکت *shurākut*

COPE, *n.* سرپوش *sar posh* Under the cope of heaven (throughout the world) اطراف و آفاق *atrāfu āfāk*.

COPE, *vi.* (enter into competition) اختلاف نمودن *sitiz-k.*, دیدار کردن *ikhtilāf-n.* - *vt.* (encounter) دوچار شدن *du chār-sh.*

COPIED, *a.* نقل کرده شده *nahl kardā shuda*, مدون شده *mankūl*, منسوخ نموده *muntasikh nimūda*.

COPING, *n.* (of a wall) تاج دیوار *tājī dīwār*, کنگر *kungura*.

COPIOUS, *a.* کثیر *kasīr*, بسیار *bis-yār*, فراوان *furāwān*, وافر *wāfar*, فراخ *farākh*

COPIOUSLY, *ad.* بسیارانه *bis-yārāna*, کثیرانه *kasīran*, وافرانه *wāfar wāfar*

COPIOUSNESS, *n.* بسیاری *bis-yārī*, فراوانی *furāwānī*, کثرت *kasrat*, زیادتی *zīdātī*, فصاحت *fazlat*.

COPPER, *n.* مس *mis*, نحاس *nahās*, معدن مس *sāil*, Copper mines, مس معدن *maḍlanī mis*, نحاس *nihās*.

COPPERAS, *n.* راج *zāj*, فلقدیس *kul-kalīs*.

COPPERSMITH, *n.* مسبگر *mis-gar*, صافکار *sālgar*, صاف *saffār*.

COPPERY, *a.* مسین *misīn*, مسین *sāil* دار *dār*.

COPPICE, *n.* جنگل *jangal*.

COPULA, *n.* حرف وصل *harfi sila*.

COPULATE, *vi.* پیوستن *paywastan*, مباشرت کردن *paywand-k.*, مباشرت کردن *mubāsharat-k.*, عطف کردن *ātīf-k.*

COPULATION, *n.* اجتماع *jimāʿ*, اجتماع *ijtimāʿ*, وصل *wasl*, پیوستگی *pay-wastagī*, نکاح *nikāh*.

COPULATIVE, *a.* وصلی *waslī*. A copu-

lative conjunction, حرف وصل *harfi sila*, حرف عطف *harfi ātf*.

COPY, *n.* (not an original) نقل *nahl*, منقول *mankūl*, نسخه *nusha*. A copy-book, مشق نامه *maskh nāma*. —(exemplar) دستور *das-tūr*, اصل *asl*. —(rough draft) مسوده *musawwada*. —(fair copy) نقل صاف *nahlī sāf*.

COPY, *vt.* نقل کردن *nahl-k*, کپی بردن *tamassul-k.*, کپی بردن *ikhtilā-k.*, نقل نویسی کردن *nahl nawīsi-k.* — (exercise to copy from) مشق *maskh*.

COPYIST, *n.* نقل کننده *nahl kunandā*, داتیل *kālīb*, کاتب *kātib*, نسخگر *nashk gar*, ناقل *nāqil*, ناسخ *nāsikh*.

COQUET, *vt.* بازی کردن *nāzīdan*, کوشش *kušsh*, کوشش کردن *kušshma-k.*، شیدا شدن *shīda-n.*

COQUETRY, *n.* کوشش *kušshma*، بازی *nāz*، شیدا شدن *shīdah*، دل بازی *dil farībī*.

COQUETTE, *n.* بازیگر *dil farīb*، بازیگر *nāzīnla*.

COQUETTISH, *a.* کوششگر *kušshma nimā*، شوخ چشم *shokh chashm*.

CORAL, *n.* مرجان *marjān*، بس *basūd*. A coral bead، مرجان دانه *marjān dana*، بزر *mukra*. Black coral، شهاب *shaba*.

CORD, *n.* رسمان *rīsmān*، رسن *rasan*، طناب *tāb*، رسل *habl*، رسته *rishā*، تار *tār*، طناب *lanāb*. Cord-Maker، رسن تاب *rasan tōb*.

CORD, *vt.* با حبل بستن *bā habl-b.*

CORDAGE, *n.* vide CORD.

CORDIAL, *a.* (sincere) دال و جان *dāl u jān*، صافی دل *sāfī-dil*، دلکش *mukhlis*. —(invigorating) دلکش *dil kushā*، قوت بخش *kuwat bahsh*.

CORDIAL, *n.* (medicine) علاج *ilāj*، جان مغرغ *jānī mufarrīh*، قلب *qalb*، مغرغ *farrāh kalb* —(anything comforting)

کشا *jān kashā*, کلب *kalb*
naḥā, دل‌سازى *dl. āsāyī*.
CORDIALLY, *ad.* (heartily) دال و جان *bā dil u jān* محضاً *mukhlisana*,
 "کلباً" *kalbān*.
CORIACEOUS, *a* (made of leather) از چلد ساجم *az jild l. sākhla* — (like
 leather) چلد آسا *jild āsā*.
CORIANDER, *n.* گشدر *gushdr*: نمشک *namshak*.
CORK, *n.* (of a bottle) سدک *sidāk*,
 صام *simām*.
CORK *vt.* سد کردن *sadāk krdn*. صام زدن *simām-z.*
CORKSCREW, *n.* پیچ *pīch*.
CORN, *n.* غله *ghalla* دانه *dāna* حدود *hubūb*. A cornfield, *ma-rāt*,
 کشتار *kashār*. A reaped field of
 corn *sarimāt* A corn-thresher,
 کرب *khorman kab* A corn-
 mill, آسای غله *āsāyī ghalla* A
 corn-merchant, *ghallajār* *sh*
 A corn-sack, کندو *kan lu* An ear of
 corn, *khusha* داس *dasa* A stack
 of corn, کدس *kuds*. A brand of corn
 دار *dāz*. Corn-floor, دختبر *dhakbar*
zakhīra khāna کاد *khorman*
gha A corn pipe, سرخند *siḡhān*. A
 corn on the feet (disease) چرم *charmi*
sāhī
CORNELIAN, *a* عقربی *ākhl*
CORNEOUS, *a*. قرن آسا *karn ā ā*
CORNER, *n.* گوش *gushā*, کنج *kanj*,
 راو *āwāga*. The corner of a house,
 دهلز *dihlāz* A retined corner, راوت
zawiyat The corner of the eye,
 چشم گوش *gūshai chashm*. The
 exterior corner of the eye, دد
zanabul āyn. The interior

corner of the eye, امی *amk*,
maḥk. The corner of the mouth,
 گوش *gūshai dāhān*. A corner
 stone, سنگ گوش *sangī gūsha* From
 corner to corner, گوش گوش *gūsha*
gūsha Sitting in a corner (retined)
 گوش *gūsha nishīn*. The corner
 of a street or road, راه گوش *gūshai*
rah, راه سر *sari rāh*.

CORNET, *n.* (trumpet) بوق *būk* (*pl.*
 ابواق *būrī*). — (a standard-bearer)
 میر لوا *ālam bardār*,
lurā.

CORNICE, *n.* فرس *kīrnīs*, کنگرد *kan-*
gura, عتوت *ālāwat*.

COROLLARY, *n.* نتیجه *natīja*, اتمام
itmām.

CORONAL, *a*. تاج مسوب *tāj mansūb*

CORONATION, *n.* جلوس *julūs*.

CORONER, *n.* کشاف *kashshāf*.

CORONET, *n.* تاج *tāj*

CORPORAL, *a*. (relating to the body)
 بدنی *badanī*, جسد مسوب *jasad*
mansūb — (material) جسمادی *jis-*
mani, چوهری *jaubārī*.

CORPORAL, *n.* دافع دار *dafī lār*

CORPORALLY, *ad.* جسدی *jasadī*

CORPORATE, *a* مجتمع *mutajassim*,
 مجتمع *maḥmūm*

CORPORATION, *n.* مجلس *majlis*, فرم
nila, جماعت *jamāāt*.

CORPOREAL, *a*. جسمادی *jismānī*,
 بدن دار *tanār*

CORPS *n.* رساله *rasāla*, گروه *gurūh*.

CORPSE, *n.* مرده *murda*, لاش *lāsha*,
 جدار *janāza*, میت *mayyit*.

CORPULENCE *n.* بداورى *tanāwarī*,
 فریبی *farbahī*, سلامت *jisāmat*.

CORPULENT, *a* جسمیم *jasīm*,
 بداور *tanāwar*, فر *farba*.

CORPUSCLE, *n* دره *zurra*, ریزه *rīza*.

CORRECT, *vt* (make right) اصلاح کردن *islāh-k.*

islāh-k., تصحیح کردن *tas-hih-k.*

صحبیح کردن *sahih-k.*— (punish)

سیاست کردن *saṣā-d.*, سزا دادن

siyāsāt-k.

CORRECT, *a.* درست *ba dīkat*, انجام

در آورده *anjām bar āwarda.*

CORRECTION, *n* (emendation of

errors) تصحیح *tas-hih*, اصلاح *islāh*

دادن *tādīb.*— (punishment) سزا

saṣā, شتاب *āṣīb*, سیاست *saṣāṣāt.*

The sword of correction, ناسانی

shamskhīrī gāṣak. The staff of cor-

rection, چوب ناسانی *chūbi gāṣak.*

CORRECTIVE, *a.* تصحیح ساز *tas-hih*

sāz.

CORRECTLY, *ad.* با اصلاح *bā islāh*

با دیکت *bā dīkat.*

CORRECTNESS, *n.* صحت *sahat*, درست

dīkat.

CORRELATIVE, *a.* نسبت دار *nisbatdār*

راجع *rāji.*

CORRESPOND, *vi.* (to be adapted)

نشدن *layal-sh.*, موافق بودن *mu-*

nāfah-b., مطابق شدن *mutābik-sh.*

To correspond by letter, خط کدایت

دوست *khatt kitābat-k.* خزانده

کردن *navisht khān-d-k.*, مراسله کردن

murāsala-k.

CORRESPONDENCE, *n.* (suitable enc-)

دراری *barābarī*, موافقت *munāfakat.*

— (intercourse) معاشرت *muāmalat*

ilāka. A literary correspondence

مکتبه *mulātabat*, مراسله *murāsala*

CORRESPONDENT, *a.* (suitable) لای

lāyah, موافق *muāyah*, مطابق *mutābah.*

CORRESPONDENT, *n.* جواب خطابنده

جواب نامه دروس *javābikh-ttkunanda*

javābi nāma nawis.

CORRIGIBLE, *a.* (amendable) ممکن

munikini islāh.— (punishable)

اصلاح *munikini islāh.*— (corrective)

اصلاح ساز *lāyah siyāsāt.*

CORROBORATE, *vt.* مستحکم کردن

ta'wīyat-k. مستحکم کردن *istihkām-k.*

مستحکم کردن *muṣṭabṭ-k.* زور دادن *zor-d.*

CORROBORATED, *a.* مستحکم *muṣṭabṭ*

مستحکم *muṣṭabṭ.*

CORROBORATION, *n.* مستحکام *istih-*

kām مستحکم *ta'wīyat*, ثبوت *kuwat.*

CORROBORATIVE, *a.* مستحکم *muṣṭabṭ*

مستحکم *istihkām, dīhan-*

ca.

CORRODE, *vt.* اكل *lhu, dan* خوردن

akl-k. خوردن *dandidan.*

CORRODED, *a.* اكل *mutaakhal* خورد

lhu, da.

CORRODIBLE, } *a.* ممکن *mun-*

CORROSIVE, } قابل *lhu, da.*

kābīlī, chl.

CORROSION, *n.* اكل *akl* ممکن *lhu, da.*

CORRUPT, *vt* فساد کردن *tabāh-k.*

فساد کردن *fasād-k.*, فاسد کردن

boṣīdan. فاسد کردن *gandadan.* To corrupt (in)

باز *rishtat-d.*, فاسد کردن

bara-n.

CORRUPT, *a.* فاسد *fāṣid*, فاسد *ganda,*

فاسد *zabān*, فاسد *boṣīda,* فساد *tabāh,*

فساد *lhu, da.*

CORRUPTED, *a.* فاسد *fāṣid*, فاسد *ganda,*

فاسد *boṣīda.*

CORRUPTIBLE, *a.* ممکن *mun-*

lhu, da. فساد *fāṣid*, فساد *ganda,*

فساد *boṣīda.*

CORRUPTIBLY, *ad.* در فساد *bar*

rajaṣ fāṣid, فساد *fāṣid*, فساد *ganda,*

CORRUPTION, *n.* فساد *gandadan*

دماه *bosīdagī* عفوشت *āfūnat*, رشوت *tabāh*, دخل *daghl*.—(bribery) رشوت *rishwat*, انانوت *atāwat*.—(matter in a sore) ردم *rīn*, ریش *resh*.
 CORRUPTIVE, *a.* مفسد *mutafassikh*, مغل با فساد *magl ba fasād*.
 CORRUPTLY, *ad.* فاسداً *fāsīdāna*, با *bā fanā*.
 CORSELET, *n.* حوشن *joshan*.
 CORTICAL, *a.* شرت منسوب *kishrat mansub*.
 COSMETIC, *n.* خوب دما *khūb numā*, حسن کنان *husn kunān*.
 COSMICAL, *a.* جپان بدود *jhān paywand*, عالم منسوب *ālam mansūb*.
 COSMOGRAPHER, *n.* خطاط الدنیا *khallātū'l dunyā* هیئت دنیا دما ند *hiati dunyā numāyanda*.
 COSMOGRAPHY, *n.* هیئت دنیا *hiati dunyā*.
 COST, *n.* (charge) خرج *kharch*, متصرف *masraf*.—(price) قیمت *kīmat*, بها *bahā* -- (loss) نقصان *nuksān*, زیان *ziyān*.
 COST, *et.* قیمت داشتن *kīmat-d*.
 COSTIVE, *a.* منکذب *munkabiz*.
 COSTIVENESS, *n.* کبصیت *kabziyat*, انکباز *inkibaz*.
 COSTLINESS *n.* بیش قیمتی *bīsh kīmat*, گران بها *girān bahā*.
 COSTLY, *a.* گران بها *girān bahā*, بیش قیمتی *bīsh kīmat*.
 COTEMPORARY, *n.* همراک *hamzād*, هم عهد *ham āhd*, ناسدش *yāshulāsh*, هم وقت *ham waht*.
 COTTAGE, *n.* خرگاه *khargāh*, کاخ *kākh*.
 COTTAGER, *n.* خرناد *ahli khargāh*, دهقان *dahkhān*.
 COTTON, *n.* پنبه *pumba* قطن *kutn*.

The seed of cotton, دانه *pumba dāna*. The cotton pod, بیلیم *baylam* (pl. دیالیم). A cotton plantation, پنبه زار *pumba zār*, مقطد *maktanat*. A cotton tree, رطل *zādūl*. To dress cotton, پنبه زن *pumba-z*, مزع *kutn mazā-k*. A cotton dresser, پنبه زن *pumba zan*, حلاج *hallāj*. The art of dressing cotton, حلاجت *halājat*. Made of cotton, قطعی *kutnīy*. Cotton cloth, پنبه *pārcha* *pumba*. A cotton reel, کندش *kandush*. The smell of burnt cotton, شیطا *shiyāt*. To take the cotton from the ear, (to be attentive) پنبه از گوش — To put cotton into the ear, (to be inattentive to what is said) پنبه در گوش نهادن — To be soft as cotton, پنبه شدن
 COUCH, *n.* بلنگ *palang*, زردی *zirbīy*, فرش *farsh*. A travelling couch, تخت روان *takhti rawān*. An ornamented couch, زربیت *zarbiyat*.
 COUCH, *vt.* (recline) کردن *mubtarik-k*, (comprise, imply) کردن *muhassul-k*, (to be inattentive to what is said) پنبه در گوش نهادن — To couch for cataract, ظاهر ار چشمان *zafra az chashmān wā-k*.
 COUGH, *n.* سله *sulfa*, خف *khafa*, سعال *suāl*, سرفه *surfa*. A violent cough, سعال سائل *suālī sāil*, جارر *jāriz*. A slight cough, سعال سعت *sa'arat*.
 COUGH, *vi.* خفیدن *khafīdan*, سعال سرفیدن *suāl-k surfīdan*. The noise made when coughing, ناهنا *nahnah*.
 COULTER, *n.* سنت *sannat*.

COUNCIL, *n.* مجلس *maǧlis*, جماعت *ǧumāʿat*,
ǧumāʿat, حڪم *ǧumāʿat* *huk-*
kām دوان *dīwān*, مهمل *mahml*.
 A member of a council, اهل دوان *ahlī dīwān*. A general council
 عام *dawān* *ām* دوان عام *dīwānī khāss*.
 To hold a council, دوان داسن *dīwān-d-*

COUNSEL, *n* (advice) *داد* *qand*, *نصائح* *salāh*, *تذیبات* *nasihat*, *تادیب* *ta. bir*, *وعدا* *wa'āz* Good counsel, *داد* *qand dilpasand*. Bad counsel, *دعا* *qandi dilpasand*. To ask counsel, *فکر* *fil'ā nā sarvob* 'To ask counsel, *مشو* *o mashu a-rat talab-k.* *تادیب* *tadbīr-kh*

COUNSEL, *vt.* مشورت دادن *mash-warat-d.*, نصیحت کردن *nasihat-k.*, پند دادن *panad-g.*, رأی نمودن *rā'i-n.*

COUNSELLOR, n. (of state) وزیر *wazīr*,
 مودبیر امور *mudabbir-i umūr*
jumhūr, مشاور *mushāwir*. Counsellors
 of state, ارباب دوائ *arbāb-i dīwān*.
 A counsellor at law, معمر دعوٰی *mu-*
karrir-i daʿwā, وکیل عدالت *wakīl-i*
ā lālat, قاضی *qāḍī*.

COUNSELLORSHIP. *a.* وزیر مشاور
mansubî wazîr

COUNT, *et* شمردن *shimurdan*, شمار *shumar-k.*, حساب کردن *hasab-k.*, عدد بودن *âd-d.* To count by the head, سرمرده کردن *sar mara-k.*—(esteem) درگران بیا داشتن *dar gjiân bahâ-d.*

COUNT, *n.* حساب *hisōb*, شمار *shumār*,
عد *ād*.

COUNTABLE, *a* شمار, *numhini*
shumār.

COUNTENANCE, n. १, *rū*, २ *paṅ*

kar, *سمه samā*, *دندار dādar*, *چهره chihra*, *صورت sūrat* A beautiful countenance, *پری روی parī rūi*, *جمال talātī hasanā* Of a cheerful countenance, *کشانده kashāda*, *رویت khandan u basim*. A soul austere countenance, *رویت هم rūi darham kashāda*, *زس رو tursh ru* An alteration of countenance (from grief or anger) *پیشانی parishānī sūrat* — (favor, protection) *رو داری rū dārī*, *دستگیری dastgiri*, *لوازه lawāzih* — (confidence impudence) *گستاخه gushtākhī*, *شوخی shokhī* *بی شرمی bī sharmī*. To be out of countenance, *سر میزدن sharmīnda-sh*

COUNTENANCE, *vt.* عبادت کردن
imāyat-h, حمایه دادن *himāyat-l*,
 ماهره دادن *mahrba-nā-h*.

COUNTENANCER, *n.* حامی *hāmī*,
مددگر *mad-daggar*.

COUNTER, *a* مِيزَة *mihlā'if*

(COUNTER, *n* (false com) کابل *kālb*.—
(a board on which they shew goods)
تابلو *tāblu*. A banker's counter,
دستگاه حساب *das-tgāh-i sarraf*.

COUNTERACT, *vt.* مراحمٲ كړدن
ma:zshamat-k., مادع و ٲارس ٲندن
mānū a ma:zshat-k., مغلٲه كړدن
kābala-k.

COUNTERBALANCE, *n.* برابری *barā-barī*, موازنه *mawāzilal*, عدل *ādil*.

COUNTERBALANCE, *vt.* *کرن* *bā-*
ābur-k., *عدل* *āil-n.*, *میزان*
mīzān-k., *سندبیدد* *san-*
jīda-k.

COUNTER-EVIDENCE, *n.* شهادت, *shahādāt* خلاف *shahādāt-i khilāf*.

COUNTERFEIT, *n.* رباکار *malakar*, رباکار *rayākhār*, عیار *ayyār*, دغاچار *daghā baz*.

COUNTERFEIT, *a.* صاحب *kalb*, صاحب *sahibi talbīs*, معشوش *magh-shūsh*. Counterfeit money, زر *zari kalb*, زر *nā rawān*.

COUNTERFEIT, *vt.* نقل کردن *nakh-k*, tamas *luzā'ir-k*, تامل کردن *ssul-k*. To counterfeit coin, زر *zari kalb-k*, مزاج کردن *malh-k*.

COUNTERFEITLY, *ad.* با خیال *bā hīla* غدار *ghadran*.

COUNTERMAND, *n.* فرمان *furmāni* خلاف *khilāf*, حکم *hukm* منقضی *munākhiz*.

COUNTERMAND, *vt.* فرمان *furmāni* خلاف دادن *khilāf-d*, حکم *hukm* را رد کردن *rā radd-k*.

COUNTER-MARCH, *n.* مراجعت *mu-rā'jāt*, بار *bār* رفتن *raftan* لشکر *lashkar*.

COUNTER-MARCH, *vt.* مراجعت کردن *mu-rā'jāt-k*, بار *bār* رفتن *raftan*.

COUNTER-MARK, *n.* نشان *nishān*, مشارکت *mushārak*.

COUNTER-MINE, *n.* نقب در *nakh bar nakh*, سم *samj* اسفندال *istikhbāl* سم *samj*.

COUNTERMINE, *vi.* نقب در *nakh bar nakh*, نقب *nakh* در *zari nakh-k*.

COUNTERMOTION, *n.* حرکت *harakat* مخالف *mu-khālaf*.

COUNTERPANE, *n.* پانگ *palang* پوش *push*.

COUNTERPART, *n.* قطعه *nakh*, نقل *kalā* مواضع *muwā'jah*, نمود *namūna*.

COUNTERPLEA, *n.* گفت *gofti* مدافعت *munākhiz*, جواب *raddi jawāb*.

COUNTERPLOT, *n.* تحالف *tahāluf* علی *āla* تحالف *tahāluf*.

COUNTERPLOT, *vt.* دلع *malā* استدلال *istikhbāl* دلع *malā-k*.

COUNTERPOISE, *n.* سنج *sanja*, در *bar sang*.

COUNTER-PRESSURE, *n.* فوت *kuwāti* تحالف *tahāluf*, قدرت *kudrat* علی *āla* قدرت *kudrat*.

COUNTER-PROJECT, *n.* قصد *hasid* موافق *muwā'fak*.

COUNTER-SECURITY, *n.* ضمن *zaman* مشارکت *mushārak*.

COUNTING-HOUSE, *n.* دفتر *daftar* خانه *khāna*, شمار *shumār* خانه *khāna*.

COUNTLESS, *a.* بی شمار *bī shumār*, بی حساب *bī hisāb*.

COUNTRY, *n.* (region) ملک *mulk*, ولایت *wilāyat*, کشور *kishwar*, دیار *diyār*, مملکت *mulakat*, اقلیم *iklīm*.

Love of country, حب الوطن *habb ul watan* من الايمان *min il imān*. Belonging to one's country, وطنی *watanīy*.

—(opposed to town) اطراف *atrāf* سواد *sawād*—(rural parts) مدور *maḍaww*.

—(people) اهلی *ahli* ولایت *wilāyat*. A native country, وطن *watani* اصل *asli*, مولد *maḥlūl* موطن *maḥlūl*. The law of the country, باد *bād* هوا *hawā*.

To abandon one's country, ترک وطن *tark ul watan* کردن *kardn*.

COUNTRY, *a.* (rustic) صحرائی *sahrā*, نادان *rustāyī*—(ignorant) روستایی *nāshunās*, بی ادب *bī adab*—(far from town) دور از شهر *dūr az shahr*.

COUNTRYMAN, *n.* دهقان *dahkān*, روستا *rustā* زاده *zāda*, fallāh.

A fellow countryman, هم ملک *ham*

همولانت ham watan هم وطن *mulh*,
ham wilāyat

COUPLE, *n.* جفت *juft*, زوج *zawj*
ايدان *isnāni*. In couples, دو دو *du du*,
دوگان *duḡān*. ايدان ايدان *isnāni isnāni*.

COUPLE, *vt.* وصل کردن *wasl k*, پیوستن
paywustan, جفت کردن *juft-k*, بستن
bastan.—(many) عدد بسدن *ākd-o*

COUPLED, *a.* وصل کرد شده *wasl kardā*
shuda, معطوف *maḡtūf*, ووصول *mau-*
sūl. Coupled in matrimony, مزوج
muzawwaj.

COUPLET, *n.* بیت *bait* (۲ ل. ادیات).

COURAGE, *n.* مردانگی *wardānagi*,
دلیری *dilērī*, بیادری *bahāduri*,
شجاعت *shujāʿat*, همت *himmat*
جرات *jurāt*. A man of courage,
مردار *mardi dilāwar*, مرد دلور
mudāwar.

COURAGEOUS, *a.* دلور *dilāwar*, شجاع
shujāʿ, مردانه *wardāna*, بیادار
bahādur.

COURAGEOUSLY, *ad.* دلورانه *dilāwar-*
āna, دلیرانه *dilērāna*, بیادارانه
bahādurāna, مردانه *wardāna*, بی
bī bāk.

COURIER, *n.* پیک *kāsīd*, نامه
nāma bar, نامه در *harkāra*,
مکتوب *hāmili mahtūb*

COURSE, *n.* (race) باز *tāz*, شرف *sharaf*,
حضرت *hazr*.—(race-ground) میدان *may-*
dān, تاخندی *tākhāni*—(progress)
روانی *rawāni*, سیر *sair*, رفتار *raftār*
—(succession) خلعت *khilfat*, بی
pai dar pai—(custom) بی در
ādāt, سیرت *sīrat*, خوی *khui*
—(method) اسلوب *uslūb*, طریق
tarīk, نظام *nizām*. A water-course,

طریق ماء *āb-an-zar* آب آبراه *ābrak*,
راه حیار *tarīk* *ma*. A ship's course
rāni j hāz, سیدی کشی *sabīli kashī*.
The sun's course, شمسیه *shamsīya*
shamsīya.

COURSE, *vt.* (hunt) شکار کردن *shikār-*
k, تالان *tāhlān*, سید نمودن *sayl-n*.

COURSER, *n.* سمد *samand*, بوسن
tursan, بادیا *bādīā*.

COURT *n.* (palace) بازگاه *dargāh*, بازگاه
bārgāh, دربار *darbār*, سراپ *sarāya*,
باز *kasr*. The august court, باب
bābi humāyūn. A court of
justice, عدالت *ādālat*, محکم *maha-*
kuma—(of public audience) دیوان
dīwān khāna, دیوان همان *dīwāni humāyūn*. A court before
a house, صحن خانه *sahn khāna*, پیش
peshgāh, دهلیز *dahlīz*. A court
yard, آبدیگاه *ābīshā gāh*. The court
or retinue of the prince, حشم و خدم
husham u khadam, سلطان *sultān*,
mulāzimāni sultān. Court (art of
pleasing) نوازش *nawāzish*, نار *nāz*.
روز *dilāwīz*. A court-day, روز
عدالت *rozi ādālat*. A court or levee-
day, روز دربار عام *rozi darbārī ām*.
Court favour, بخشش *nawā-*
zishi khusravāna.

COURT, *vt.* (flatter) خوشامد کردن *khush-*
āmād-k, نوازش کردن *nawāzish-k*.
To court a woman, عشق بازی کردن
ishk bāzī-k. To court or solicit
زار و نیاز *dar khāst-k*, درخواست کردن
khāstan, خواستن *khāst-n*.

COURTEOUS, *a.* نیک *nek* *nihād*,
خوشدهما *khushnumā*, لطیف
latīf, نازنین *nāznīn*.

COURTEOUSLY, ad. در حسن جان dar hasan jān
دالطی dar ṭāṭī, ادباً adabā, بااطفā
bā ṭaf, بشرفن bā sharf, بآساکه bā saḥkhi
sharīf.

COURTESAN, *n* روسی *rospi*, فحش *fahsh*,
kahbat, چشم *chashm*.

COURTESY, *n* اہلیت *ahliyat*, ذراکت
na'āhal, عزائمت *zur'āfut*, لطافت
lahūfat, مردمی *mardumi*.

COURTIER, *n.* داری *dar lārī*, حاضری *hasūrī*, ملازم *mulāzımī sultān*

COURTLY, a. سراى مرسوم sarāya
mansūb

COURTSHIP, *n.* بار و ديار *nāz u nayāz*,
عشق بازی *ishk bāzī*.

COUSIN, *n* **اَون**, *am* **عم** *amm* **زاده** *zāda*,
ibvri amm — (aunt's son) **خاله** *zād*
kāāla zāda, **سر خاله** *pisavi khāla*.
 — (relation) **خونش** *khish*, **خونشاونده**
khishāwandi.

COVENANT, *n.* عهد *āhd*, عقد *ahd*,
شرط *shart*, پیمان *paymān*.— (in
writing) عهد نامه *āhd nāma*

COVENANT, *vi.* عقد کردن *âkud-k.*,
عهد و پیمان نمودن *âkudu paymân-n*

COVER, *n.* پوشش *poshish*.— (of a dish, &c.) سرخشم *sar posh*, سرخشم *sar khum*—(for the head) کله پوش *kalla posh*. The cover of a wine-jar, کرامت *karāmat*—(of a letter) لعاف *lifāfa*, غلاف *ghulāf*.— (of a book) دفتی *daftī*.—(pretext) بانه *bahāna*, عذر *ʾazr*, حیل *hila*—(defence) عصمت *ʾasmat*, حمایت *himāyat*.

COVER, vt. پوشیدن *poshīdan*, سرپوش
 sar *posh-n.*, پنهان کردن *pinhān-*
k., مخفی کردن *makhfi-k* —make pre
 tence) پناه کردن *bahānā-k.* —(shelter)

مخفوظ داشتن *panhā-k* پنهان کردن
 حمایت کردن *himāyut-k.* *mahjūz-d.*

COVERING, n. پوشش *poshish*, پوشاک *poshāk*.

COVERLET, *n.* بالاء پوش *bālā posh*, لحاف
lihāf, پوش، پالنگ *palung posh*.

COVERT, *n.* ႁᅇᅇ *takya*

COVERT, *a* پوشیده: *poshīda*.

COVET, *vt.* طمع کردن *tomâ-k*, حرص
 کردن *hirs-n*, رغبت کردن *raghbat-k*,
 آرزو مند شدن *ârsûmand-sh*.

(COVETABLE, a. لآي, آرو *lāyaki ārzū*,
 واجب الحرص *wājib ul hirs*.

COVETOUS, *a* طامع *ṭamāḥār*, لامع
lāmī, حريص *harīs*. احرص *arḥṣ*.
mand, باخل *bākhil*.

COVETOUSLY, *ad.* باخلانہ *bākhilāna*,
 با طمع *bā tamā*.

COVETOUSNESS, *n* حرص *hirs*, طمع
tamā, ناکسی *nā kasī*.

COVEY, *n.* (a flock of birds) ایدیل *ibbil*.

(COW, n. گاو *gāw*, گاو مادہ *gāwi māla*,
خنسا *bāh ārat* A wild cow, *khansā*. A cow's horn, *sagh*. A
cow-head, *gāu bān*. Cow-dung,
sarqīn.

(COW, vt. ناکس کردن *nāhas-k.*

COWARD, a. شردل *shutur dil*, بد دل
bad dil, نارسا *nāmard*.

COWARDICE, *n* شرداي *shutur dili*,
نامردی *nāmardī*, بزدلی *buz dili*.

COWARDLY, *a.* بزدل *buz dil*, بیدل
bī dil, واهمناک *wahmnāk*, ناکس
nākas, شردل *shūtur dil*.

COWL, *n.* دود کش *dūd kash*,

COXCOMB, n. خودبین *lāf zan*,
khud bīn, خودنما *khud numā*,
 تاج *tāje khurūs*.

COY, a. شرمسار *sharm sār*, شرمگین.

- sharmgin*. To be coy, وفار نمودن *wikār-n*.
- COYNES^s, *n*. شرمندگی *sharm-andagi*, حیا *hayā*, حجاب *hiyāb*.
- COZEN, *vt* فریفتن, دغا دادن *daghā-d*, فریفتان *fariftan*.
- COZENAGE, *n*. دغا *daghā*, فریب *fareb*.
- CRAB, *n*. خرچده *sartān*, سرطان *klarchang*.
- CRABBED, *a*. (peevish) ترش رو *tursh rū*, درشت *durushl*, تند *tund* — (difficult) مشکل *mushkil*, دشوار *dush-wār* — (unpleasing) ناخوش *nā khush*, ناپسندیده *nā pasandida*.
- CRABBEDLY, *ad*. درشمانه *durushitāna*, "مشکله" *mushkilan*.
- CRACK, *vt*. (split) شکافتن *shigāftan*, لب زدن *chāk-k*. — (boast) لاف زدن *lāf z*. — (to utter a sharp sudden sound) صدای تیز زدن *sadāi tez-z*.
- CRACK, *n*. (chink) شکاف *shigāf*, شن *shalk*, چاک *chāk*, رخه *rakhna*. Full of cracks, شاخ شاخ *pur chāk*, رخه دار *shākh shākh*. Having cracks, رخه دار *rakhna dār*. Cracks in mountains, عورت *dwirat*. — (sudden, sharp sound) ترک *turāk*. — (defect) نقصان *nuksān*, لاف *lāf* — (boast) فخر *kusūr*, عیب *ātib*.
- CRACK-BRAINED, *a*. خشک مغز *khushl: maghiz*.
- CRACKED, *a*. چاک رده *shigāfta*, شکافته *chāk-zidu*. A cracked crust of clay, قلعه *kilfil*.
- CRACKER, *n*. (of gunpowder, &c) آتش دوانی *mushki dawānī*, لاف زدن *ātish bāzi*. — (boaster) لاف زان *lāf zan*.
- CRACKLE, *vi*. حرارت کردن *harāt-k*, صدا کردن *sudā-k*.
- CRADLE, *n*. گهواره *ghawāra*, مهد *mahd* (pl. مهدها).
- CRADLE, *vt*. گهواره جنبانیدن *ghawāra-j*.
- CRAFT, *a*. (trade, art) پیشه *pesha*, کسب *kusb*, هنر *fann*, هنر *hunar*. — (fraud) مکر *mahr*, فریب *fareb*, دغا *daghā*, حیله *hila*.
- CRAFTILY, *ad*. فریب *as rūi fareb*, باحیله *bā hila*.
- CRAFTSMAN, *n*. کاربگر *kārfagar*, هنر *ahli hunar*, پیشه کار *pesha kār*.
- CRAFTY, *a*. حیله باز *hila bāz*, دغا باز *daghā bāz*, مکار *ghudlār*, مکار *makkār*.
- CRAG, *n*. ورطه *wār*, ورت *warta*. — (a steep) صخره ترازی *sakhrat afrāst*. — (the neck) گردن *gardan*, عنق *ūnk*.
- CRAGGED, } *a*. هموار *nā hamuār*,
CRAGGY, } غلیظت *ghalīzat*.
- CRAM, *vt*. انباشتن *ambāshstan*, بر کردن *pur-k*, ملا کردن *malā-k*. To cram one's self, الوان خوردن *ulwān-kh*.
- CRAMP, *n*. (spasm) تشنج *tashannuj*, پیچش *pechish*. — (shackle) بند *band*, قید *kayd*.
- CRAMP, *vt*. قید کردن *kayd-k*, فصر ساختن *kasr-s*. — (to afflict with cramp) نلکت *fukak-z*, زدن *tads-l*.
- CRANE, *n*. (bird) کلنگ *kulāng*, کرکی *kurkiy*, گاز *gāz*. — (a machine for raising great weights) منجذیق *manjunlik*.
- CRANIUM, *n*. کاسه *kāsa*.
- CRANNY, *n*. vide CRACK.
- CRASH, *vi. vt*. نقص زدن *nukh-z*, نرائ *tarāk-n*. — (break to pieces violently) بجزر شکستن *ba jaur shikastan*, مرفوت نمودن *marfut-n*.
- CRASH, *n*. نقص *nakh*, هدت *haddat*.
- CAVE, *vt*. خواستن *khāstan*, طلبیدن *talabūlan*, آرزو داشتن *ārzu-d*, طلب کردن *ta'ab-k*.
- CRAWL, *vi*. د ب کردن *dabb-k*, خزیدن *khazīdun*.

CRAWLER, *n* خزنده *khazandu*.

CRAZE, *vt*, آشفته کردن *āshufta-k*, دیوانه‌ساختن *dīwāna-s*, مجنون ساختن *majnun-s*.

CRAZINESS, *n*, (of mind) دیوانگی *dīwānagī*, جنون *junūn*.

CRAZY, *a*, زبون *zabūn*, صاف *saif*, دیوانه *dīwāna*, مجنون *majnun*, نابال *nā talwan*.

CREAK *vi* سر زدن *sarīz-k*, سر زدن *sar-r-n*.

CREAM, *n* سر شیر *sarī shīr*, زد *zud*.

CREASE, *n*, (fold) شکن *shikan*, چینه *chīn*, چین *chīn*. A crease in a garment, تایی جامه *tāi jāma*.

CREASE, *vt*, شکن کردن *shikan-k*, متولی کردن *matwīy-k*.

CREATE, *vt* پدید آوردن *āfrīdan*, پدید آوردن *payāz-k*, موجود کردن *mawjūd-k*.—invest or appoint کردن *mansūb-k*, نصب کردن *na-b-k*, تعیین کردن *mayyan-k*.

CREATED, *a*, پدید آمده *sirīshā*, پدید آمده *payāz kardu*, آفریده *āfrīda*, مخلوق *makhluq*.

CREATION, *n* پیدایش *sirīsh*, پیدایش *paydayish*, خلقت *khalkat*, آفرینش *āfrīnīsh*, خلقی *khalk*. The God of the creation, خداوند آفرینش *khudavānd āfrīnīsh*.

CREATIVE, *a* (having the power of creation) دو قوت خلقت *zū kuwat khalk*.—(creating) صنع *sani*. A creative power, قوت خلقت *kuwat khalk*. Creating the soul, جان آفرین *jān āfrīn*.

CREATOR, *n*, آفریدگار *khalīk*, آفریدگار *āfrīdagār*, آفریده *āfrīnāda*. The creator of the universe, خالق کائنات *khalīk kāināt*. The creator of the

world, خالق عالم *khālīk ālam*, آفرین *āfrīn*. The creator of demons and men, خالق الجن والداس *khālīk al-jinn wa'l-nās*. The creator of the wonders of the world, خالق عجایب عالم *khālīk al-ajīb ālam*.

CREATURE, *n*, مخلوق *makhluq*, (موجودات) *mawjūdāt*, (آفریدگان) *āfrīdگان*. A living creature, جانور *haywān*, جانور *jānwar*. A rational creature, دوان *dāwān*. An irrational creature, غیر دوان *ghayr dāwān*.

CREDENCE, *n*, اعتماد *aitimād*, باور *bāwar*. Letters of credence, شهادت نامه *shahādāt nāma*.

CREDENTIAL *a*, شهادت آور *shahādāt-āwar*, مشهد *muwashhad*, سند *sanaul*.

CREDIBILITY, *n*, معقولیت *ma'qulāt*, اعتماد *aitimād*, اطمینان *atmīnān*, اعتماد *aitimād*, معتمدی *muwaddarī*.

CREDIBLE, *a*, معتمد *muwaddar*, معتمد *muwaddar*, باور پذیر *bāwar patzīr*.

CREDIBLY, *ad*, اعتماداً *aitimādān*, با اعتماد *bā-aitimād*, با اعتماد *ba-aitimād*, با اعتماد *ba-aitimād*.

CREDIT, *n*, (honor, reputation) عزت *izzat*, حرمت *harmat*, نیک نامی *neki nāmī*, آبرو *ābrū*, بازرگاری *bazarganī*.—(promise) عهد *ahd*, ایمان *aymān*. Of no credit, بی اعتبار *bī itibār*, ناکس *nā kas*.—(testimony) گواهی *gawāhī*, قدرت *shahādāt*.—(authority) *shahādāt*, *shahādāt*.—(confidence, belief) باور *bāwar*, ایمان *īmān*, اعتماد *aitimād*.—(trust in money matters) *aitimād*.—(trust in money matters) *aitimād*. Dealing in credit, وام *wām*, دین *dayn*. Dealing in credit, *dayn*. To sell upon credit, بدین فروختن *bu dayn-f*. To

- buy upon credit, وام گرفتن *wām-g.*
To ask credit, استدانت کردن *i-ti lā-nat-k.*
- CREDIT, *vt.* (believe) اعتقاد بردن *iti-kāl b.*, باور کردن *bāwar-k.*—(trust)
قرض دادن *itīmūl-k.*—(lend)
karz-d., وام دادن *wām-d.*—
(give credit) التفات کردن *iltijāt-k.*
- CREDITABLE, *a.* معتبر *mudtibar* کردم *karīm*, صاحب رعایت *sāhibi ra'iyat.*
- CREDITABLENESS, *n.* اعتبار *atibār*, نیک نامی *neh nāmī.*
- CREDITABLY, *ad* با اعتبار *bā atibār*, به رعایت *ba ra'iyat.*
- CREDITOR, *n.* وام خواه *wām khāh* و وام سنان *wām sūnān*, مدائن *mudāyin.*
- CREDULITY, *n.* ساده دلی *āla dili* زود اعتقادی *zūd atilādī.*
- CREDULOUS, *a.* صاحب ایمان *sāhibi imān*, ساده دل *sāda dil* *numā.*
- CREED, *n.* کلام *kalama*, شهادت *shahādāt*.
- CREEK, *n.* کنج دریا *kunji daryā*, خلیج *khalij.*
- CREEK, *vt.* صرف کردن *sarīf-k.*, عمر ساختن *sarr-s.*
- CREEKY, *a.* پر خلیج *pur khalij.*
- CREEP, *vi.* خردیدن *dabb-k.*, با عجز روان *khazīdan.*—(move feebly)
bā'iz-rawān-sh.—(move clandestinely)
nihānī-n.—(move timidly)
buz-dilī-n.—(come or steal upon unexpectedly)
علی انور واقع شدن *nāgāh-ā.*, *ālāfaur wākī-sh.*—(behave with servility)
زالالت نمودن *zalālat-n.*—(fawn)
rishkh ind-n.
- CREEP-HOLE, *n.* دولج *kunām*, *dawloj.*
- CREEPING *a* خزان *khizān*, خزنده *khazānda*, دب *dabb* Creeping animals, حشرات *hasharāt.*
- CRESCENT, *n.* (new moon) ماه نو *māhi nau*, هلال *hilāl*—(growing) نامی *nāmī*
- CRESS, *n.* ترخه نيزک *tara tezuk*, وند *wanda*
- CREST, *n* تپه *turra*, تاج *tāj.*—(plume) سروش *sarkūj.*
- CRESTED *a* تاج دار *tāj-dār.*
- CREST-FALLEN, *a.* دلدنگ *dil tang*, دل شکسته *dil shikasta.*
- CREVICE, *n* رخ *rakhna*, درز *darz*, شکاف *shigāf.*
- CREW, *n* جماعت *jamā'at*, ووانست *mūānasat*—(of a ship) اهلی *ahli-jehāz*, ملاحان *mallāhīn*
- CRIB, *n.* گدده *āgunāda*—(ox-stall) معلف *mu'allaf.*—(cottage) خرگاه *khargāh.*
- CRICK, *n.* رنج گردن *ranji gardan*, درد در *dardī dard.*
- CRICKET, *n* چرغ *charghūd*, شادگیر *shahgīr.* To chirp like a cricket, گو ناری *sarr-k.*—(game of) *gu bāzī*, گوی چوگان *gūi chūgān.*
- CRIER, *n.* دلال *dallāl*, بانگ زن *bāng-zan*, نودن *munazzin.*
- CRIME, *n* نقصیر *taksīr*, گناه *gunāh*, خطا *khatā*, عیب *āib.* A capital crime, گناه عظیم *gunāhi āzim.* Past crimes, جرائم سابقه *jarā'yimi sābuka.* Guilty of a crime, گناهگار *gunāhgār.* To commit a crime, نقصیر کردن *taksīr-k.*, گناه کردن *gunāh-k.* To accuse of a crime, اسناد نمودن *buktān-g.*, بیان کردن *asnā-l-n.*, متهم نمودن *muttāham-k.*
- CRIMINAL, *a.* تقصیر وار *taksīrwār*, معجزم *sāhibi fasād*, فساد *mu'jrim*, حرم *jarīm*, Criminal Court, عدالت فوجداری *ādālati farjdarī.*

CRIMINAL, *n* گناه گار *gunāhgār*, صاحب *sāhibi buhtān*, پنهان *sāhibi fasād*, عاصی *āst*.

CRIMINALLY, *ad.* از روی تقصیر *az rui takṣir*, مجرم *ba wujai mujrim*.

CRIMINATE, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, مسأوی کردن *masāwī-k.*

CRIMINATION, *n.* شکایت *shikāyat*, پنهان *buhtān*.

CRIMSON, *n.* ارغوانی *kirmazī*, قرمزی *arghwānī*.

CRINGE, *vt.* چاپلوسی کردن *chāplūst-k.*, خوشامد *zill-n.*—(fawn) *khushāmad-k.*

CRINKLE, *vt.* چین نمودن *chīn-n.*

CRIPPLE, *a.* لنگ *lang*, عرج *urj*.

CRIPPLE, *n.* مقعد *mukadd*, لنگی *langī*.

CRIPPLE, *vt.* لنگ کردن *lang-k.*, اعرج *adraj-k.*

CRISIS, *n.* (of a disease) بحران *buhrān*, هنگام *yūmi buhrān*, یوم بحران *han-gāma*, معرکه *madrakā*.

CRISP, *a.* پختدار *pechdār*, تاخمد *tākhta*.

CRISP, *vt.* پیچیدن *pechīdan*, در پیچ نمودن *pech dar pech-n.*—(twist) *taftan*.

CRITERION, *n.* نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, قاعده *kāyida*.

CRITIC, *n.* نكده *nukta chīn*, نكده *nukta dān*, صاحب تمیز *sāhibi tamiz*.—(censurer) *zamm gu*.

CRITICAL, *a.* (accurate) مکلف *mukal-laf*, نقاف *nikāf*.—(relating to criticism) *daḥīlat-shanās*.—(captious) *zamm gūyān*.

CRITICALLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, با دقت *ba wujai dakik*.

CRITICISE, *vt.* (judge accurately) نكده

با دقت رای *nukta, chīdan*, با دقت رای دادن *bā dikkat rāi-d.*—(correct) *tādīb k.*—(comment upon) *bayān-s.*, تفسیر *tafsīr-n.*, شرح نوشن *sharh-n.*—(censure) *zamm-d.*

CRITICISM, *n.* تادیب *tādīb*, نكده *nukla sanjī*, تفسیر *tafsīr*, بیان *bayān*.

CROAK, *vi.* نعب کردن *nadb-k.*

CROCKERY, *n.* سفال *sifāl*, سفالین *sifālīn*.

CROCODILE, *n.* سوسمار *nahang*, تناسخ *sūsmār*, تمساح *tameāh*.

CROOK, *n.* (shepherd's staff) پاشو *pāshū*, عصای چوپان *dsāi chopān*.

CROOK, *vt.* خم کردن *kham-k.*, کج کردن *kaj-k.*, مایل کردن *māyil-k.*, پیچیدن *pechīdan*.

CROOK-BACKED, *a.* کوزه پشت *kūsa pusht*, احدب *ahdab*.

CROOKED, *a.* خم *kham*, کج *kaj*, کوز *kūz*. A crooked stick, کیوس *kīyos*, توک *tūk*.

CROOKEDLY, *ad.* کوزانه از کجی *az kajī*, کوزانه *kūzhāna*.

CROOKEDNESS, *n.* خمی *khamī*, کج *kaj*, پیچ *pech*.

CROOK-LEGGED, *a.* لام ماق *lām sāh*.

CROP, *n.* فصل *fasl*, خرمن *khirman*, محصول *mahsūl*, غله *ghalla*.

CROP, *vt.* چیدن *tarāshīdan*, تراشیدن *chīdan*.

CRORE, *n.* صد لک *sad lak*.

CROSS, *n.* صلیب *chalīpā*, صلیب *salīb*. The Christian Cross, خاج *khāj*—(gibbet) دار *dār*.—(vexation) تصدیع *tasdīc*, آزار *āzār*.

CROSS, *a.* (transverse) معترض *mud-*

- tariz*.—(adverse) مخالف *mukhālif*, فاسد *bī rozī*.—(perverse) فاسد *fāsid*, شیطان *shaytān*—(contradictory) منافی *munākiz*, مخالف *mukhālif*. A cross bar, عرفوت *arḡuvāt*. A cross blow, صدمت *sarḡmat*. A cross-bow, قذاف *kazzāf*. A cross-wind, باد مخالف *bādī mukhālif* باد نسیج *bādī nasījat*.
- CROSS, *ad.* عبور *ūbūr*, از جانب بجانب *az jānīb ba jānīb*.
- CROSS, *vt.* (move obliquely) ملتوی *mullawī-r*.—(mark with a cross) معبر *taslīb-k*.—(cancel) خط بطلان نمودن *makw-k.*, خط بطلان نمودن *hāt bullān-n*.—(pass over) عبور کردن *ūbūr-k*, گذر کردن *guzar-k*. To cross a ferry, معبر مرور کردن *midbar mur-ūr-k*, To cross a river, عبور دریا رفتن *ūbūrī daryā-r*. To cross the sea, عبور کردن *murūr dīl' bahr-k*.—(counteract) مخالف شدن *mukhālif-sh*.—(obstruct) سد کردن *sadd-k.*, رد کردن *radd-k*.—(to be inconsistent) ناهموار *nā muwāfik-sh*, نا موافق شدن *nā hamwār-b*. To cross examine, mukābil tafhūs-*g.*, mukābala-*k*.
- CROSS-GRAINED, *a.* vide CROSS.
- CROSSLY, *ad.* (athwart) عبور *ūbūr*.—(oppositely) بر عکس *bar dks*, "ضدا" *ziddan*, برخلاف *bar khilāf*.
- CROSSNESS, *n.* (transverse) عرضی *drz*, تطارق *tatarruk*.—(perverseness) عناد *īnād*, سدیج *sitiz*.
- CROSS-WAY, *n.* (a bye path) مشعب *mashāb*.
- CROW, *n.* کلاغ *zāgh*, غراب *ghurāb*, کلاغ *kalāgh*. A iron crow, پندل آهن *putlāli āhan*. The crow of a cock, بانگ خروس *bāngī khuros*. A scare-crow, هراس *hirās*.
- CROW, *vi.* (as a cock) باندن *bāng-z*—(as a hen) صداح کردن *sudāh-k*—(boast) لاف زدن *lāf-z*.
- CROWD, *n.* جماعت *jumādt*, اندوه *am-būh*, هنگامه *hangāma*, گروه *gurūh*, طایفه *tāyafa*.
- CROWD, *vt.* تصاعط نمودن *ta-zāghat-n*.
- CROWN, *n.* تاج *tāj*, انسر *afsur*, کلاه *kulāh*. A crown of glory, تاج مغنرت *tāji mafhīrat*. A golden crown, زرین کلاه *zarin kulāh*. Wearing a crown, تاجدار *tājdār*. A little crown, تاجک *tājak*. The crown of the head, انسر سر *afsari sar*. The crown or top of a mountain, سرکوه *sari koh*.—(accomplishment) اخیتام *ikhītām*, تمام *tamām*.
- CROWN, *vt.* (a king) تاج نهادن *tāj-n*, تشریف *taklīl-k*.—(dignify) نکلیل کردن *tashrif-k*, اکرام نمودن *ikrām-n*.—(adorn) آرایش *payrāstan*, آرایش *ārāyish-k*.—(complete) تمام کردن *tamām-k*, پاداختن *pardākhān*.—(reward) مکافات کردن *mukāfāt-k*, جزا دادن *jazā-d*.
- CROWNED, *a.* تاجدار *tājdār*, منوج *mutawwaj*. A crowned head, شاه *shāh bā afsar*. To be crowned, منوج شدن *mutawwaj-sh*.
- CRUCIBLE, *n.* پوته *pūta*, بوت *bota*.
- CRUCIFIER, *n.* صلب سازنده *salb-sāzanda*.
- CRUCIFIX, *n.* صلیب *salīb*.
- CRUCIFIXION, *n.* صلب *salb*, صلیب *taslīb*.
- CRUCIFORM, *n.* خاج آسا *khāj āsā*.

CRUCIFY, *vt* تصلیب کردن *tas'ib k.*,
بر دار کردن *bar dār k.*,
bar dār-k., صلب کردن *salb-k.*

CRUCIFIED, *a.* چارمخیج *mas'ub*,
مصلوب *mas'ub*,
چهارمخیج *chār mekh kashāda*.

CRUDE, *a.* (raw) خام *khām*,
ناپخته *nā pukhta*,—(ill-arranged)
بی ترتیب *bī tartīb*, بی نظم *bī na:zm*.

CRUELY, *ad.* خاخانه *khāmāna*,
بی همدام *bī hangām*.

CRUDENESS, *n.* خامی *khāmī*,
نا پختگی *nā pukhtagī*.

CRUEL, *a.* بی رحمت *bī rahm*,
بی شفقت *bī shafakat*, ظالم *zālim*,
سنگدل *sangdil*, *sangdil*,
خونریز *khūn rez*, درشت *durusht*.

CRUELLY, *ad.* با ستم *bā sitam*,
از ظالمانه *az sang dilī*,
سنگ دل *zālimāna*.

CRUELTY, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*,
بی مروتی *bī muruwatī*,
سنگدلی *sangdilī*.

CRUISE, *n.* سفر دریا *safari daryā*.

CRUISE, *vi.* سفر دریا کردن *safari daryā-k*.

CRUISER, *n.* چهار جنگی که سیر دریا
jahāzī mekhdar daryā
jāhāzī ke sayrī daryā mikhunad dar
talāshī jahāzī dushman.

CRUMB, *n.* پاره *pārcha*, ریزه *rizā*,
نان ریزه *futāl*. Crumbs of bread,
نان ریزه *nāni reza*, خرده نان *nāni khurda*.

CRUMBLE, *vt.* ریزه ریزه کردن *reza reza-k*,
پاره پاره کردن *pāra pāra-k*.

CRUMMY, *a.* فئات ریزه دار *futālī reza dār*.

CRUMPLE, *vt.* شکن دادن *shikan-d.*,
چین کردن *chīn-k.*,
پنج نمودن *pech-n.*

CRUSADE, *n.* جهاد *jihād*, غزاه *ghazāt*,
اجدهاد *ijtihād*.

CRUSH, *vt.* (bruise) کوفتن *kāftan*,

mas'ūk-s —(depress,
ruin) پست کردن *pāyānīl-k.*,
پست *pāst-k.*,
سر فرو زدن *sarfārū-z.*
—(to be condensed)
هنگفت گشتن *hanguf. g.*

CRUSH, *n.* بکم زدگی *bakam zadagī*,
هرس *hars*.

CRUSHED, *a.* مسخوق *mas hūk*,
کوفته *kūfta*.

CRUST, *n.* قشر *kishr* (*pl* قشور)
—Crust of bread, نان پوست *pūsti nān*,
نرس *kurs*. The crust or scab of a wound,
خشک ریش *khushk resha*. The crust
or plastering of a wall, آزند *azhand*,
اندود *andūd*. The crust or the sur-
face of clay, نشع *lashd*.

CRUST, *vt.* قشر کردن *kishr-k.*,
اندوده ساختن *andūda-s*.

CRUSTY, *a.* پوست دار *pūst dār*,
اندوده *andūd*,
—(peevish) درشت *durusht*,
تند *tund*.

CRUTCH, *n.* سردستم *sardasta*.

CRY, *vt.* (aloud) بانگ بر زدن *bāng bar-*
—(lament) شکار کردن *shikāyāt-k.*
شور کردن *shor-k.*,
غوغا کردن *ghuughā-k.*
—(weep) زاری کردن *zārī-k.*
—(proclaim) منادی ساختن *girīstan*
—(defame) رسوای نمودن *ruswāi-n.*
—(prohibit) نهی نمودن *nahī-n.*
To cry out for help, معاونت طلب کردن
muāwanat talab-k. To cry up (ap-
plaud) ستودن *afrīn-g.*,
آفرین گفتن *satūdan*.

CRY, *n.* نعره *faryād*, بانگ *bāng*,
ناذرا *naāra*, فغان *fughān*.—(lamentation)
نالش *nālīsh*, زار *zār*.—(weeping) گریه

- gīr-gā. — (a squall) غبرو *ad-wilā*.
gharer.
- CRYSTAL, *n.* بلور *billawr*, مایات *mahāt*.
- CRYSTAL, *u.* بلورین *billawerīn*.
- CRYSTALLIZE, *vt.* vide CONGEAL.
- CUB, *n.* بچه *bucha*, قطره *kutrah*. A fox's cub, عرس *erfas*.
- CUBE, *n.* مکعب *kadb* مستطیس *musaddas*.
- CUBEB, *u.* (drug) کدات *kabābat* کباب چیدی *kabāb chīdī*.
- CUBIC, *u.* مکعب *mukāb*, آسا *kadb āsā*.
- CUBIT, *n.* ذراع *gaz*, دست *dast*.
- CUCKOLD, *n.* الدس *alyas*.
- CUCKOO, *n.* کدوک *kubūk*.
- CUCUMBER, *n.* بادنگه *khiyār*, خیار *bāt-rang*. A cucumber bed حدار *khiyār zār*. Cucumber-seed, غاوش *ghāwash*.
- CUD, *n.* نشخوار *nishkhār* or *nushkhār*.
- CUDGEL, *n.* چوب *chūb*, چوب دستی *chūb dastī*, بقاری *bakkārīy*.
- CUDGEL, *vt.* چوب زدن *chūb-z*.
- CUE, *n.* (tail) دم *dumbāl* دم *dum*. — (hint) اشاره *ishārah*.
- CUFF, *n.* (blow) ضمت *latmat*, طپانچه *tapāncha*.
- CUFF, *vt.* طپانچه زدن *tapāncha-z*, مشت زدن *musht-z*.
- CUIRASS, *n.* جوشن *joshan*, حبه *juba*.
- CUIRASSIER, *n.* حبه پوش *juba posh* جوشن پوش *joshan posh*.
- CULINARY, *n.* مطبخ *matbakh* ماسوب *mansūb*, مطبخی *matbakhīy*.
- CULL, *vt.* انتخاب کردن *intikhāb-k*, گزیدن *guzīdan*, چیدن *chīdan*.
- CULLY, *n.* فریبده *farībunda*, خجین *mardī ghabn*.
- CULLY, *vt.* غدر کردن *farīfian*, غدر *ghadr-k*.
- CULPABILITY, *n.* گناهکاری *gūnah gārī*, خطا *khata*, گری.
- CULPABLE, *a.* مجرم *mujrim*, ملزم *malzam*.
- CULPABLY, *ad.* ندمیانه *zammī mānān*.
- CULPRIT, *n.* گناهکار *gūnahgār*, عاصی *āsī*.
- CULTIVATE, *vt.* (the earth) زراعت *zarā'at*, کشتکاری کردن *kishkārī-k*, فلاحت کردن *fulāhat-k*. — (fertilize) آباد کردن *ābād-k* — (to meliorate anything) خوبتر کردن *khūb-tar-k*, قوی کردن *bakhtar-k*, ترش کردن *tarakh-k*.
- CULTIVATED, *a.* مزروع *mazrū'ah* زراعت *zarā'at* کرده شده *zarā'at karde-shuda*, مأمور *ma'amūr*, آباد *ābād*. A cultivated country, ملک آباد *mulki ābād*, آبادانی *ābādānī*.
- CULTIVATION, *n.* کشتکاری *kishkhārī*, معمولی *zarā'at*, فلاح *fulāhat*, مأموری *ma'amūrī* آبادانی *ābādānī*. — (improvement in general) نرمی *tarakhī*, آبادانی *ābādānī*.
- CULTIVATOR, *n.* حارث *hārīs*, دهقان *dahkān*, آباد کننده *ābād kunārda*.
- CULTURE, *n.* تربیت *tarbiyat* — vide CULTIVATION.
- CUMBER, *vt.* vide ENCUMBER.
- CUMBERSOME, { *a.* رنج آور *ranjāvar*.
vide BURDEN-
CUMEROUS, { SOME.
- CUMIN, *n.* زرد *zīra*, کمون *kammūn*.
- CUMULATE, *vt.* vide ACCUMULATE.
- CUNEAL, { *a.* فام صورت *fānā sūrāt*.
CUNEIFORM }
- CUNNING, *a.* چالیه *hila*, باهوش *bāz* دغا *daghā*, فریبده *farīb* *bāz*, خردمند *ghudr*. — (intelligent) هوشیار *hūshgār*, هنرمند *hunarmān*, دانا *dānā*, فراست *sāhibī* *fīrāsat* — (artifice) روبا *rubāh* *bāzī*, چالیه *hila* *bāzī*, غدر *ghudr*.

- funn.*—(art) هنر *hanar*, معرفت *madrifat*.
- CUNNINGLY, *ad* از روی فریب *az rūi farīb*, خدرا *ghadrān*.
- CUP, *n* پیاله *piyāla*, ساغر *sāghir*, فنج *fanj*, کاس *kāsa*, پیغام *paymāna*. A silver cup, جام سیم *jāmi sim*. A horn cup, بالغ *yāligh*. A wooden cup, زجاج *zījā*. A glass cup, زجاج *zījā*. A crystal cup, ناور *nāwār*, ساغر *sāghir*, بلور *billawr*. A porcelain or earthen cup, کاس سفالین *kāsi sifālīn*. A cup turned down, سرنگون *sarnagūn*. A new cup, انش کاس *ka'si unuf*. A cup-maker, جام گر *jām gur*, کاس بند *kāsa band*.
- CUP, *vt.* (to bleed with a cupping-glass) حجامت کردن *hajāmat-k*.
- CUP-BEARER, *n* سادی *sādi*, شرابدار *sharāb-lār*, سقا *sakkā*.
- CUPBOARD, *n* انبار خاند *ambār khāna*, آدشته *ākishtu*.
- CUPIDITY, *n* شہوت *shahwat*, رغبت *rughbat*.
- CUPOLA, *n* گنبد *gumbad*, کبر *kītr*.
- CUPPING, *n* حجام *hājīm*, حجامت *mukhtajīm*.
- CUPPING-GLASS, *n* معجمت *mih-jumut*.
- CUR, *n* سگ *sag*, کلب *kalb*.
- CURABLE, *a* ممکن معالجه *mumkinī muālaja*, قابل شفا *kābilī shifā*, علاج *ilāj* پذیر *pazīr*.
- CURATE, *n* امام *imām*.
- CURATOR, *n* کارگذار *wakīl*, وکیل *hār-guzār*, ابلق *atālīk*.
- CURB, *n* (of a bridle) حکمت *haka-mat*.—(check) مزاحمت *muzāhimat*, ضبط *zabt*, بند *manī*, تمبر *tumbīk*.
- CURB, *vt.* (a horse) انجم کردن *iljām-k*, انجم *tuljīm-s*.—(restrain)
- صبط *muzāhimat-k*, مزاحمت کردن *zabt-u*, ضبط و ربط نمودن *zabt-k*, ربط نمودن *rabt-n*.
- CURD, *n* شیر مایه *māyui-shir*, حالوم *hālūm*, دوق *dogh*.
- CURDLE, *vi* شیر را منجمد کردن *shir rā munjamid-k*, فسردان *fusurdan*.
- CURDY, *a* منجمد *munjamid*, فسرده *fusurda*.
- CURE, *n* علاج *ilāj*, چاره *chāra*, شفا *shifā*, معالجه *mu'ālaja*.
- CURE, *vt* تیمار کردن *shifā-k*, شفا کردن *shifā-k*, علاج چاره دادن *chāra-d*, تیمار کردن *timār-k*, علاج *ilāj-n*.
- CURIOSITY, *n* (accuracy) درستگی *durusti*, صحت *sakt*.—(inquisitiveness) تجسس *tajassus*, نفحص *tafuhus*, طلب *talab*, تلاش *tulāsh*.—(novelty) تبحر *tuhfa*, نادره *nādīra*.
- CURIOUS, *a* (inquisitive) رازجو *rāzju*, متجسس *mutajassīs*, طالب *tālib*.—(elegant) خوشنما *khush numā*, نازک *nāzūk*, ظریف *zarīf*.—(rare) نادر *nādīr*, عجیب *djīb*.
- CURIOUSLY, *ad* با استقصا *bā istikṣā*, متعجبانه *mutadjjībāna*.
- CURL, *vt* پیچ دادن *zulf-n*, زلف نمودن *zulf-n*, پش دادن *pech-d*, تاب دادن *tāb-d*.
- CURL, *n* جعد *gayṣū*, زلف *zulf*, گیسو *gayṣū*, جعد *jūd*.
- CURRENT, *n* موج *marwiz*.
- CURRENCY, *n* (of money) روانی *rawānī*, رواج *ruwāj*.
- CURRENT, *a* رایج *rāyij*, جاری *jārī*, رایج *rāyij*, درهم *rawān*. Current coin, رایج *dirhami rāyij*, جاری *nakdi jāri*. The current price, نرخ *nirkh*. The current year, سال *līmṣāl*.—(common) مشهور *mash hūr*, عمومی *āmūmī*.

To be current, رایج شدن *rāyij-sh.*,
از دست بدست رفتن *az dast badast-r.*
CURRENT, *n.* روان آب *ābi rawān*,
سایل *sayl*, چشم *chashma*.

CURRENTLY, *ad.* با روانگی دایم *bā rawāngi i dāyam*, بی محالعت *bī mukhālifat*.— (generally) عموماً *āmūman*, علی العموم *alal amūm*.

CURRICULUM, *n.* دور تعلیم *dauri tadlim*.

CURRIER, *n.* چرم ساز *dabbāg*, دباغت *chirm sāj* The currier's art, دباغت ساز *dabbāghat*, چرم سازی *chirm sāzi*.

CURRISH, *a.* vide BRUTAL.

CURRY, *vt.* (leather) دغ کردن *dabgh-k.*, دباغت دادن *dibāghat-d.* To curry a horse, تیمار کردن *asp timār-k.* To curry favour, نوازش یابن *nawā-zish-y.*

CURRY-COMB, *n.* خرخره *kharkhara*, اسپ شانه *shānai asp*.

CURSE, *n.* (malediction) لعنت *laānat*, نفرین *nafrīn*, بد دعا *bad duā*.—(severe affliction) رنج *ranj*, عذاب *āzāb*.

CURSE, *vt.* بد دعا *ladnat-k.*, نفرین دادن *bad duā-d.*, نفرین دادن *nafrīn-d.*—(afflict) رنجیدن *ranjīdan*.

CURSED, *a.* ملعون *malūn*, مکروه *makrūh*.

CURSORYLY, *ad.* با شتاب *(hastily)* *bā shītāb*, "سرعتاً" *surdān*, "عجالة" *ijā-latan*.—(carelessly) بی پروای *ba wojai bī parwāi*, غفلان *ghaflatāna*.

CURSORY, *a.* (hasty) شتابان *shītābān*, غافل *bā suāt*.—(careless) *ghāfil*, کاهل *kāhil*. A cursory view, نظری اجمالی *nazari ijmalī*.

CURTAIL, *vt.* مختصر کردن *mulhtasar-k.*, کوتاه کردن *kūtāh-k.*, دم بریدن *dum-b.*

CURTAIN, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*.

A curtain before the door of a house, سراپرده *sarā parda*. Behind the curtain, زبر پرده *zeri parda*, در پس *dar pasi parda*. Sitting behind the curtain, پرده نشین *parda nishīn*. To draw the curtain, حجاب کردن *hajāb-k.*—(to inclose as with curtains) *bā kāwājib* با حواجب احاطه کردن *ahāta-k.* Bed-curtains, پرده ننگ *pardai tang*.

CURVATED, *a.* مایل *māyil*, کج *kaj*.

CURVATURE, *n.* عوج *dwoj*, پیچ *pech*.

CURVE, *a.* خم *kham*, کج *kaj*. A curve line, خط منحنی *khatī munhanī*.

CURVE, *vt.* کج کردن *māyil-k.*, کج کردن *kaj-k.*, پیچیدن *pechīdan*.

CURVET, *n.* جست *jast*, طفرت *tafrat*, وکری *wakara*.

CURVET, *vi.* جستگن *justan*, وکری کردن *wakara'-k.*

CUSHION, *n.* بالش *bālīsh*, تکیه *takya*, مسند *masnad*, مٹکا *mut-takā*. A leather cushion, مسورت *miswarat*. The stuffing of cushions چغبت *chaghbūt*.

CUSTODY, *n.* حفاظت *hifāzat*, نگهداری *niğahbānī*.—(confinement) قید *kayd*, بند *band*, حبس *habs*. To be in custody, در زندان شدن *dar zindān-sh.*

CUSTOM, *n.* رسم *rasm*, دستور *dastūr*, عادت *kāyada*, قانون *kānūn*, آداب *ādat*, خوی *khwi*. Ancient custom, رسم قدیم *rasmī kadīm*. A collector of the customs, تحصیلدار *tahsildār*, باجدار *bājdar*.

CUSTOMABLE, *a.* vide CUSTOMARY.

CUSTOMARILY, *ad.* سواً، عادت

muwāfiki ādat, اکدر اودات *aksar ankāt*.
CUSTOMARY, *a.* دسدر موائی *muwāfiki dastūr*, رسمی *rasamī*.
CUSTOM-DUTIES, *n.* خراج *khirāj*, محصول *mahsūl*.
CUSTOMER, *n.* مشتری *mushtarīy*, خریدار *khariḍār*.
CUSTOM-HOUSE, *n.* حریت خانہ *jiz-yat khāna*, سائر *sāir*.
CUT, *vt.* بریدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, قطع کردن *latī-k*. —(reap) مغلوب دارو کردن *darv-k*. —(overcome) مغلوب کردن *maghlūb-k*. To cut in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-k*. To cut off (separate) جدا کردن *jūdā-k*. —(extirpate) بر کنیدن *bar kundan*. —(kill) دل ساختن *kushtan*, کشتن *kushn*. —(intercept) منقطع کردن *kalt-s*. —(put an end to) منقطع کردن *munkatī-k*. —(withhold) سد کردن *bazāl*. —(preclude) کوتاه کردن *sadd-k*. —(abbreviate) سر بریدن *kutāh-k*. To cut off the head, وارث را از *sar-b*. —To cut off an heir, بریدن *wāris rā az mīrās* محروم کردن *mahrūm-k*. To cut out (form) صورت *sūrat-k*. —(shape) شکل نمودن *shīl-n*. —(contrive) پدیدآوردن *paydā-k* —(adapt) لایق کردن *munāsib-n*. —(debar) محروم کردن *lāyak-k*. —(debar) رت کردن *radl-k*. —(excel) فاضل بودن *fāzil-b*. To cut short (interrupt) قطع نمودن *kasr-n*. To cut up (as a butcher) دبح کردن *zabb-k*. —(overcome in argument) دایر دایر معقول آوردن *dalīli madkūl-ā*. To cut across, قطع کردن *katt-k*. To cut (engrave), نقش کردن *kundan*, نقش سدن *naksh-s*. —(circumcise)

ساده کردن *sunnat-k*. —(castigate) دو نیم کردن *sāda-k*. —To cut in two, *du nīm-k*.
CUT, *p.p* or *a.* بریده *burīda*, منقطع *mun-katā*, تراشیده *tarāshīda*. —(half-drunk) نیم مست *nīm mast*, مجروح *mukham-mar*. —(wounded) زخم حورده *zakhm khurda*, منبسط *majrūh*. —(smoothed by a joiner's plane) رانده *randīda*.
CUT, *n.* (piece, part) قطعه *katt*, قطعت *katāt*, پاره *pāra*. —(canal) آبگذر *ābguzar*. —(fashion) صورت *sūrat*, تصویر *taswīr*. —(wound) زخم *zakhm*, جراحت *jurāhat*. A short cut or passage, راه *rāhi* اکراب *akrab*.
CUTANEOUS, *a.* کشت و محسوب *kish-rat mansūb*.
CUTICLE, *n.* پوست، دیرون *pūsti birūn*, کشت *kishrat*.
CUTLASS, *n.* شمشیر *shamshīr*, سیف *saif*.
CUTLER, *n.* سکین گر *sukhān*, سکاک *sukhāk*.
CUTLERY, *n.* سکاکی *sakkāki*.
CUTTER, *n.* قاطع *kāṭi*, برنده *buranda*. —(a vessel) بک دلی *jahāzi yak dhalī*.
CUT-THROAT, *n.* رهن *rahzun*, قاطع *kāṭi u'ttarīk*.
CUTTING, *n.* کلام *kalam*, شاخ *shakh*.
CYCLE, *n.* (a period of time) دور *daur* (pl. دور زمان *dauri zamān*. The cycle of the sun, دور شمس *dauri shamsh*. The cycle of the moon, دور قمر *dauri kamr*.
CYCLONE, *n.* طوفان *tūfān*.
CYCLOPEDIA, *n.* فرهنگ، هنر و فن *farhangī hunar u fann*.
CYGNET, *n.* (a swan) چوچ *chūcha*.

CYLINDER, *n.* استوانه *ustuwāna* — (rolling-stone) منج *samnuj*.

CYLINDRICAL, *a.* استوانه منسوب *ustuwāna mansūb*.

CYMBAL, *n.* زنگه *zungala*.

CYNICAL, *a.* درشت *tursh i ū*, ترش رو *durusht khū*.

CYPHER, *n.* هندسه *hindisa*, صفر *sifr*.

CYPRESS, *n.* سرو *sarv*, سرو آزاد *sarvī āzād*. Straight as a cypress, سرو سوسه *sarvī sahi*. The tall cypress, سرو بلند *sarvī bulnd*.

CZAR, *n.* قیصر *kaisar*, پادشاه روس *pādshāhī rūš*.

D

DAB, *n.* (slap) تپانچه *tapāncha*.

DAB, *vt.* زدن *zadan*, ضرب دادن *zarb-d*.
To dab a sore, زخم را آراستنج محو رن *zakhm rā az asfānj mahw-z*. To dab with mud, با گل آلودن *bā gil-ā*.

DABBLE, *vt.* (to play in water) در آب بازی کردن *dar āb bāzi-k*.—(smear) آلودن *ālūdan*.

DABBLER, *n.* آب باز *āb bāz*—(superficial meddler), هرزه گو *hirza gu*.

DAFFODIL, *n.* خندقی *khunsā'*, بروق *barwak*.

DAFT, *a.* احمق *ahmak*, مجنون *majnūn*.

DAGGER, *n.* خنجر *khanjar*, دشمه *dashma*, دهره *dakra*.

DAHLIA, *n.* گل کوکب *guli kawhab*.

DAILY, *a.* روزانه *har roza*, روزینه *rozīna*.
ad. روز هر روز *har roz*, روز بروز *roz baroz*,
یومی *yawmīy*. Increasing daily, روز افزون *roz afzūn*. Daily pay, روزانه *rozīna*, یومی *yūmī*.

DAINTILY, *ad.* نراکت با *bā nazākat*.

DAINTINESS, *n.* نراکت *nazākat*, نفاست *nafāsat*, لطافت *latāfat*.

DAINTY, *a.* نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*, مسنغدی *nafīs*.—(fastidious) مستغنی *mastaghni*, حادک *khānif*.

DAINTY, *n.* نفاس *nafās*, تله *tukha*.

DAIS, *n.* شاهدشین *shāh-nashīn*.

DAISY, *n.* هزاردان *hazār dāna*.

DALE, *n.* وادی *wādī*, دره *darra*.

DALLIANCE, *n.* (interchange of caresses) بوسه بازی *ishk bāzi*, عشق بازی *bosa bāzi*, کرشمه *kirishma*.—(procrastination) درج *derī*, تاخیر *tākhīr*, تواف *tawakkuf*.

DALLY, *vi.* (fondle) نوازش کردن *nawā-zish-k*, عشق بازی کردن *ishk bāzi-k*, تاخیر *tamalluk-k*.—(delay) تاخیر کردن *tākhīr-k*, درج کردن *derī-k*.—(trifle) دیتودد شدن *bihūda-sh*.

DAM, *n.* (mother) مادر *mādar*, ام *imm*.—(a mole) بیدروغ *bandrugh*, آب بندی *āb bandī*.

DAM, *vt.* بیدروغ ساختن *sadd-k*, سد کردن *bandrugh-s*, مسدود ساختن *masdūd-s*.

DAMAGE, *n.* زیان *ziyān*, آسیب *āsīb*, خسارت *khāsarat*.—(retribution) گناهکاری *tāwān*, ناکش *gunāhgārī*.

DAMAGE, *vt.* زیان کردن *ziyān-k*, خسارت کردن *khāsarat-k*.—(receive damage) ضرر کشیدن *zarar-k*, زیان بافتن *ziyān-y*.

DAMAGEABLE, *a.* قابل زیان *kābīlī ziyān*, ممکن ضرر *munshīnī zarar*.

DAMASCUS, *n.* دمشق *damashk*, شام *shām*.

DAMASK, *n.* (silk) دبیقی *dabīkī*, کمخاب *kamkhāb*.

DAMASK, *vt.* در نقش و نگار کردن *pur naksh u nigār-k*. The Damask rose, گل سوری *guli sūri*.

DAME, n. بېگم *begam*, خانون *khātūn*, صاحب *sāhibā*.

DAMN, vt. لعنت کردن *ladnat-k.*, ملعون کردن *malūn-k.*

DAMNABLE, a. لعنتي *ladnati*, جهنمي *jahannami*.

DAMNATION, n. لعنت *ladnat*, عقوبت *akūbati dūzakh*.

DAMNATORY, a. عقوبت دوزخ *akūbati dūzakh numā*.

DAMNED, a. ملعون *malūn*, دوزخي *dūzakhī*, لعنتي *ladnati*.

DAMNIFY, vt. vide To damage, injure, impair.

DAMP, a. نر *tar*, نمناک *namnāk*, آبدار *āb-lār*.—(dejected) دلنگ *dil tang*.

DAMP, n. نر *tar*, نم *nam*, رطوبت *rutubat*.

DAMP, vt. (m oisten) تر ساختن *tar-s.*, نم کردن *nam-k.*—(become damp) نمکین شدن *khūsidan*, خوسیدن *namgīn-sh.*—(deject) تیره کردن *tīra-k.*, دلشکستن *dil-sh.*

DAMPNESS, n. نم *nam*, طراوت *tarāwat*.

DAMSEL, n. کنیز *kanīz*, کدیزک *kanīzak*.

DAMSON, n. آلو بخارا *ālū bukhārā*.

DANCE, n. رقص *raks*, زفن *zafn*, سماع *samād*.

DANCE, vi. رقصیدن *raksidan*, رقص کردن *raks-k.*, جهیدن *jahīdan*.

DANCER, n. پاکوب *pakūb*, رقص *rakās*, رقص *pā kūb*. A rope-dancer, رقصان *rīs-mān bāz*, جانباز *jān-bāz*.

DANCING-MASTER, n. رقص آموزگار *raks āmūzgār*.

DANCING-SCHOOL, n. رقص خانه *raks khāna*, سماع گاه *samād gāh*.

DANDELION, n. رجل الغراب *rijul' l gh'urāb*.

DANDLE, vt. زتراق کردن *zikzāk-k.*, بچه حوالن ساختن *bacha jūlān-s.*—(fondle) نوازش نمودن *nawāzish-n.*

DANDLER, n. نوازش گر *nawāzish gar*.

DANDRUFF, n. ادرت *abrizat*.

DANGER, n. خطر *khatar*, خوب *khauf*, هول *haul*, بیم *bīm*. Dangers, معونات *makhūfāt*, بیمها *bīmhā*. The danger of life, جان *bīmi jān*. To expose one's self to danger, خود را در خطر *khudrā dar khatar-a* To be in danger, در معرض خطر افتادن *dar madrizi khatar-u.*, مختار بودن *mukhtir-b.*

DANGEROUS, a. خطرناک *khatar nāk*, پرخطر *mukhlīk*, هولناک *pur khatar*. A dangerous affair, امر خطیر *amri khatir*. A dangerous place, مهلكه *mahlakat* (pl. میالک). A dangerous road, راه پر خطر *rāhi pur khatar*.

DANGEROUSLY, ad. بالخطر *bil khatar*, بیم با *bā bīm*.

DANGLE, vi. (hang loosely) معلق شدن *muḍllak-sh.*, آویختن *āwikhtan*.

DANGLER, n. رنپاره *zam-pāra*, باز بزه *bāz baza*.

DANK, a. vide DAMP.

DAPPER, a. vide, LIVELY, SMART.

DAPPLE, a. دو رنگی *durangī*, دلنگ *palang rang*, ابرش *abrash*.

DAPPLE vt. گوناگون کردن *gunā gūn-k.*, ابلق ساختن *ablak-s.*

DARE, vi. دلیری *himmat-d.*, دلدیری *dilerī-n.*, زهره داشتن *zahra-d.*, جسارت نمودن *bībāk-sh* باکی شدن *jasārat-n.*—vt. (defy) مبارزت خواندن *mubārazat-kh.*

DARING, a. دلیر *bī bāk*, دلیر *diler*, دلور *bahādur*. n. دلور *dilāwari*.

DARINGLY, ad. مردانه *mardāna*, دلیرانه *dilerāna*, گستاخانه *gustākhāna*.

DARK, a. (destitute of light) تاریک *tārik*, تیره *tīra*, سیاه *siyāh*, مظلم

muslim.—(blind) کور *kūr*, نابینا *nābīnā*.—(ignorant) جاهل *jāhīl*, نادان *nādān*.—(not cheerful) نیره *tīra*. A dark night, شب تاریک *shabi tārik*, شب دسجور *shabi dījūr*. Dark coloured, تیره گون *tīra gūn*. Having a dark mind, صاحب نیره *sāhibi tīra zamīr*. A dark corner, گوشه تاریک *gūshai tārik*. Growing dark, غشاشا *ghashshāshan*. To be in the dark, در تاریکی شدن *dar tārikī-sh*.—(to be ignorant of any thing) بی خبر شدن *bī khabr-sh*, ناشناس بودن *nā shinās-b*. To keep in the dark, در پنهانی ساختن *dar pinhānī-s*.

DARKEN, *vt.* (make dark) ظلم کردن *zulm-k*, تاریکی نمودن *tārikī-n*, با ظلمت پوشیدن *bā zulmat-p*—(grow dark) اندوختن *zulmat*—(perplex) تاریک گشتن *tārik-g*.—(perplex) مشوش شدن *mutaraddid-sh*.—(sully) بلبید کردن *mushawwash-sh*.—(sully) بلبید کردن *palid-k*, آلودن *ālūdan*.

DARKLING, *a.* در تاریکی *dar tārikī*.

DARKNESS, *n.* تاریکی *tārikī*, ظلمت *zulmat*, طفل *dajw*, سمر *samar*, طغی *tafl*.

DARLING, *a.* معشوق *mahbūb*, دلپسند *dilāwez*, دلونز *madshūk*, دلکش *dil kash*.

DARLING, *n.* محبوب *mahbūb*, (fem. معشوقه *madshūk*), (محبوبه *jānān*), دلبر *dilārām*, دلدلار *dil dār*, نگار *nigār*.

DARN, *vt.* رفو کردن *rafu-k*.

DARNEL, *n.* تلخ دانه *talkh-dāna*, جلیف *jalif*.

DARNER, *n.* رفوگر *rafūgar*.

DART, *n.* نیزه *neza*, پیکان *paykān*.

DART, *vt.* پرتاب کردن *tīr-a*, پرتاب کردن *partāb-k*.

DARTER, *n.* نیزه انداز *tīr andāz*, رامی *rāmī*.

DASH, *vi. vt.* (together) بهم زدن *baham-z*, مصادمت نمودن *tasādum-n*, مصادمت کردن *musādamat-k*—(rush through the water) مخر کردن *makh-r-k*.—(abash) شرمسار کردن *khajl-k*, خجل ساختن *sharmsār-k*—(erase by a stroke) نوشتم مرسوم ساختن *nawishta mansūkh-k*, خط بطلان نمودن *khat butlān-n*.—(form with haste) بزودی کردن *ba zudī-k*. To dash (as the waves), موج زدن *talātami amwāj-z*. To dash one's hopes, ناامید کردن *nā umīd-k*.

DASH, *n.* (collision) بهم زدگی *bahamsadagī*, مصادمت *musādamat*, صدمت *sadmat*—(a blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*.—(agitation) جوش *jūsh*, جولن *jawlān*.—(infusion) آمیزش *āmtzish*.—(a line in writing) خط *khatt*. A straight dash, خط مستقیم *khatti mus-takim*. A curved or circular dash, خط *khatti mustadīr*. The dashing of the waves, تلاطم امواج *talātami amwāj*.

DASHED, *a.* زده *baham zada*.

DASTARD, *n.* vide COWARD.

DASTARDLY, *a.* Cowardly, mean.

DATE, *n.* (account of time) تاریخ *tārikh*, ارخت *arj* (epoch) (توارخ *pl.* *urkhat*).—(duration) استمرار *istimrār*, سرانجام *ākibat* (عاقبت *bakā*).—(end) (توارخ *pl.* *saranjām*).—(the fruit of the date-palm) خرما *khurmā*, تمر *tamar* (تمر *pl.* *fi't*). On this date, فی التاريخ

tārīkh. Out of date, معطل *mudttal*, کمز *kuhna*.

DATE, *vt.* تاریخ نوشتن *tārīkh-n*, موزخ *muwarrukh-k*.

DATED, *a* موزخ *muwarrukh*.

DATIVE *n.* (case) حالات *hālātī mafūlī*, مفعول فیه *mafūlī fihu*.

DAUB, *vt.* (besmear) آلودن *ālūdan*.— (paint coarsely) بی هنر نگردن *bi hunar-n*.—(flatter grossly) چاپلوسی *chāplūst-k*. To daub with gold, زر اندودن *zar-a*, طلا کردن *mutalla'-k*.

DAUGHTER, *n.* دختر *dukhtar*, بنت *bint* (*pl.* بنات), دختری *dukht*, نایب *nāfiyat*. A daughter-in-law, دختر زن *dukhtar zan*, فرزند زن *zani farzand*, دوت *devak*. A nobleman's daughter, دختر پاک *dukhtari pāk alhtar*. The word بنت is frequently employed with other substantives in forming the rhetorical figure metonymy. The daughter of the earth (clay) بنت الارض *bintu'l arz*. The daughter of the sea (mermaid) بنت البحر *bintu'l bahr*. The daughter of the mountain (echo) بنت الجبل *bintu'l jabal*. The daughter of the lip (speech) بنت الشفة *bintu'sh shafat*. The daughter of the grape (wine) بنت العنب *bintu'l inab*, دختر رز *dukhtari raz*. The daughter of the eye (tears) بنت العين *bintu'l ayn*. The daughter of reflection (prudence; advice; poetry), بنت الفکر *bintu'l fikr*. The daughter of death (fever) بنت اجل *binti ajal*. A step daughter, دختر اندر *dukhtar andar*, ربیب *rabibat*.

DAUNT, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, بیم دادن *bīm-d*, هراس کردن *hirās-k*.

DAUNTLESS, *a.* بی باک *bi-bāk*, بی ترس *bi parā*.

DAWN, *n.* (the break of day) فجر *fajr*, صبح *subh*, صبح *sabāh*, بامداد *bāmdād*, پگاه *pagā*, سحر *sahar*.— (the beginning of any thing) آغاز *āghāz*, ابتدا *ibtidā*. At dawn, علی الصبح *ala's sabāh*, پگاه *pagā*. The time of dawn, هنگام سحر *hangāmi sahar*. To travel about dawn, مبکر سفر کردن *mubkiri safar-k*.

DAWN, *vi.* صبح نمودن *sabḥ-n*, ظهور کردن *zahūr-k*, روشن شدن *raushan-g*, طلوع کردن *tulū-k*.

DAY, *n.* روز *roz*, یوم *yūm* (*pl.* ایام), شب و روز *shab u roz*, Night and day *nahār*. Night and day *shab u roz*, لیل و نهار *layl u nihār*. By night and day, شب و روز *ba shabu roz*, لیل و نهار *laylan wa nahāran*. The space of a day and night, شب و روزی *shābārozi*. From day to day, روز بروز *roz ba roz*, روزی *rozi*, یوم *yawman* *fa yawman*. One day; on a certain day, روزی *rozi*, یوم *yawman*. A fast day, روز *roza*. A day of judgment, روزی *rozi rastakhiz*, یوم القیام *yawm al kiyām*. Some days, روز *chand*, روز *har roz*. Every day, روز *chand*, روز *har roz*. Each day, یوم *yawma yawma*, روزی *rozi*, روز اسعدنا *rozi istiqlāh*. A happy day, روز با عیش *roz bā dysh*, روز صباح *sabāh u'l khayr*. A hot day, روز گرم *rozi garm*. A festival day, روز عید *rozi id*. New years' day, نو روز *naw roz*. A day's journey, روز راه *roz rāh*, منزل *mansil*. Several days, روزی چند *rozi chand*. A day of battle, روز میدان *rozi maidān*, روز ننگ *rozi nangu nabard*.

DAY-BOOK, *n.* روزنامه *roz-nāma*, روزنه *rozina*.

DAY-BREAK, *n.* صبح صادق *sub hi sālīk*, روز تراخ *sapeda-dam*, روزی *rozi furākh*.

DAYDREAM, *n.* خواب *khāb*, خیال *khuyāl*.

DAY-LABOUR, *n.* مزدوری *mazlūrī*, کار و کسب *kār u kusb*.

DAY-LIGHT, *n.* وشنایی روز *roshnāi-roz*, روز روشن *rozi roshan*.

DAY-TIME, *n.* بهار وقت روز *wakti ros*, بهار *nahār*.

DAZE, DAZZLE, *vt.* چهره کردن *jahr-k.*, کمار ساختن *kumar-s*.

DEACON, *n.* شماس *shammās* (*pl.* شماسه).

DEAD, *a.* (deprived of life) میت *maiyyit*, مرده *murda*, fault-shuda.— (inanimate) بی جان *bī jān*, ناروان *nā rawān*.— (motionless) بی حرکت *bī harakhat*.— (languid) کاهل *kāhil*, سست *sust*.— (gloomy) تیره *tira*.— (useless) بی فایده *bī fāyda*, نافرجام *nāfurjām*.— (frigid) سرد *sard*.— (withered as a vegetable) پژمرده *pazhmurda*, نامعمور *afsurda*.— (uninhabited) نامعمور *nā maāmūr*, نامسکون *nā mashūn*. A dead market, کساد *kasād*, ضروح *zurūh*. Pretending to be dead, منمات *mutamāwit*. The dead, مردگان *mur-dagān*, اموات *amwāt*. Half-dead, نیم جان *nīm jān*. In the dead of winter, زمستان *darmiyāni zamistān*. In the dead of night, فی لیل *fi nisfu'l layl*.

DEAD DRUNK, *a.* بدهست *bad mast*, سرشار *surshār*.

DEADEN, *vt.* کم زور کردن *kam zur-k.*

DEADLY, *a.* مهلک *kalāhul*, مہلک *muhlik*, قاتل *kātil*. Deadly weapons, قاتل *ālāti kitāl*. Deadly poison, برعداوت *zahrī kūtīl*—(hostile) *pur dīlāwat*.

DEADLY, *ad.* مرده *murda āsā*, کاتیلان *kātilan*, باسیدم *bā sīna*, پور کینا *pur kīna*, باعداوت *bā dīlāwat*.

DEADNESS, *n.* (want of ardour) عدم غیر غیرت *ādami humiyat*, غیبت *ghayri ghayrat*.— (weakness) زوئی *zabūnī*, عجز *ijz*.— (frigidity) برودت *barūdāt*.

DEAD-WATER, *n.* ماء جامد *māi jāmid*, آب استاده *ābi istāda*.

DEAF, *a.* کر *kar*, صم *sum*, اصم *asamm*. To be or become deaf, کر گشتن *kar-g*. Deaf and dumb persons, صم بکم *summun bukmun*.

DEAFEN, *vt.* کر ساختن *kar-s.*, اصم کردن *asamm-k.*

DEAFLY, *ad.* اصمانه *asammāna*, با کری *bā karī*.

DEAFNESS, *n.* کران *karī* کوشی *karī*, گران *girān gūshī*, طرش *turash*. A slight deafness, طرشه *turshat*. Feigned deafness, تظاهر *tassāmum*, تظارش *tatārush*.

DEAL, *n.* (fir-tree) صنوبر *sanaubar*, گیز *giz*.— (quantity) قدر *kadr*, چندی *chandī*. A great deal, بسیار *bisayār*, کثیر *kasīr*.

DEAL, *vt. vi.* (distribute) حصه کردن *hissa-k.*, توزیع کردن *tawzīd-k.*, تقسیم کردن *takīm-k.*, نثار کردن *nisār-k.*, افشاندن *afshāndan*, پاشیدن *pāshīdan*, تجارت کردن *tijārat-k.*, — (traffic)

کار و کسب نمودن *bāzār-k.*, *hār u kasb-n.* To deal by or with (to treat well), رعایت کردن *raāyat-k.*, نمودن *nuulārāt-n.*,—(to treat all) ستم ساختن *sitām-s.*—To treat or contend with, سمیره کردن *sitiza-k.*, نمودن *munākaṣṣa-n.* To deal in (practice), عمل کردن *āml-k.*, معامله کردن *nuāmalu-k.* To deal at cards, *kumārīkhāghazī hissa-d.* To deal between (act as mediator) سفیر شدن *safir-sh.*

DEALER, n. (trader) سوداگر *saudāgar*, بازرگان *bāzurgān*, تاجر *tājir.*—(shop-keeper) دکان دار *dukān dār*, خرده فروش *khurda farūsh.*—(one that has to do with anything) کارگذار *kārguzār*, عامل *āmil.* A dealer at cards, قاسم *kāsim*, در قمار بازی حصه کدنده *dar kumār bāzī hissa kunānda.* A plain dealer, ربا مردم بی ربا *mardumi bi rayā.* A double dealer, رباکار *rayākār*, مکار *makkār.*

DEALING, n. (trade) سوداگری *saulāgarī*, خرید و فروش *khurīd u farūkh.*—(business) کاربار *kār bār*, معامله *muā-mala.* Plain dealing, حقیقت *hakikat.*, ربا صداقت *sadākat.* Double dealing, ربا *rayā*, غدر *ghadr.*

DEAR, a. I. (precious) گران *girān*, عزیز *girān bukhā*, نادر *nādīr*, عزیز *āzīz*, قیمتمند *kīmatdār.* 2. (beloved) محبوب *mahbūb*, معشوق *maāshūk*, جان *jān.* My dear, جانم *jānam.* Oh my dear son, پسر جان *ai jāni pidar.* 3. (scarce) کم *kamyāb*, ناکند *nā kasir*, گران *girān bahā.*

DEARLY, ad. با بکران *ba girān bahā.*—(fondly) عاشقانه *bā āshk,* عاشقانه *āshikāna.*

DEARNESS, n. (scarcity) جدب *jidabb*, حلیفت *julifat*, گرانی *girānī*, عزیز *azīzī.*

DEARTH, n. قحط *laht*, تنگی *tangī.* A year of dearth, هلاکت *halakat.*

DEATH, n. مرگ *marg*, اجل *ajal*, رحلت *wafāt*, موت *maut*, رها *rahlut*, رضا *kazā.* Universal death, جالف *halakat halka*, جالف *jālīf.* Sudden death, معاجات *margi mufōjat*, موت انفوات *maut u'fawāt*, قضای ناگهانی *kasāi nāghānī.* A violent death, موت مایه *mauti māit.* Natural death, اجل طبیعی *ajalī tabāi.* At the point of death, *ajal girifta.* The agonies of death, نزع روح *nazī rūh*, نزع جان *nazī jān.* Predestined death, اجل *ajali marwūd.* To cause death, قتل کردن *tāmūt-s.*, تملوت ساختن *katl-k.* To condemn to death, حکم *hukmi katl-f.* After death, پس از الموت *baddu' l maut*, پس از مرگ *pasī marg.*

DEATH-BED, n. بستر مرگ *bistari marg.*

DEATHLESS, a. بی زوال *bi sawāl.*

DEATH'S-DOOR, n. نشوع *nushūd.*

DEATH-STROKE, n. مرگ *sadmai marg.*

DEATH-WARRANT, n. فرمان قتل *far-māni katl*, پیام مرگ *payāmi marg.*

DEBAR, vt. محروم کردن *mahrūm-k.*, رد ساختن *sadd-k.*, رد کردن *radd-s.*, تردد نمودن *taraddud-n.*

DEBARRED, a. محروم *masdūd*, محروم *mahrūm.*

DEBASE, vt. فرو کردن *farū-k.*, حقیر کردن

- hakt-r-k.*, دایل sar farū-z., سرفرو ردن
zatl-s. ساجدن
DEBASED, *a* محقر mazmūm, مدهوم
muhakkhar.
DEBATE, *vt* (dispute) بحث کردن *bahs-*
k., براع کردن *kaṣṣiy-k.*, نصیب کردن
nizād-k.—(deliberate) مشورت کردن
mashwarut-k., ای ردن *rāya-z*
DEBATE, *n.* مباحثه munāẓira, مباحثه
mubāhasa, قضیه *kaṣṣiya*, مباحثه *mu-*
nāziyāt, بحث *bahs.*
DEBAUCH *vt.* (corrupt) حراب کردن
kharāb-k., تباهی کردن *tubāhī-k.*—
 (to live intemperately) شهوت برست
 ارفاش نمودن *shahwat parast-sh*,
ifāsh-n —(a woman) نحرام ردن *ba*
haṣān-r., آلوده کردن *alūdu-k.*
DEBAUCH, *n* شهوت *hawās*, هوس
shuhwat, ارفاش *irfāsh.*
DEBAUCHED, *a* (dissipated) هوا وهوس
 بی سرو سامان *hawā u hawās bāz*,
bī sar u sāmān.
DEBAUCHEE, *n.* دوست شهوت *rind*, رند
 ناجر *naṣi shahwat parast*, برست
fājir, فاسق *fāsik.*
DEBAUCHERY, *n.* هوس *rendī*, رندی
 هواس *hawās bāzī*, فحش و فجور *fisk u*
fujūr.
DEBILITATE, *vt* کم زور کردن *kam zūr-*
k., ناتوان کردن *nātanān-k.*
DEBILITATED *a.* ضعیف *nuẓaf*, ناتوان
nā tanān., ضعیف *ẓaīf.*
DEBILITY, *n.* ناتوانی *kam zūrī*, کم زوری
nā tanānī, ضعیفی *ẓayifī.*
DEBIT, *n.* حساب خرج *hisābi kharch.*
DEBT, *n.* دین وام *wām*, وام *karz*,
 دین *dayn*. To get into debt, وام گرفتن
wām-g., قرض گرفتن *karz-g* To pay a
 debt, ادای قرض ادا کردن *karz a lā-k.*, ادای

- adāi dayn-n* To delay
 paying a debt, نساع کردن *nasāat-k.*
 To demand a debt, وام خواستن *wām-*
kh, طلب داشتن *dayn talab-s.*
 To give a discharge for debt, تبریت
tabriati wām-d. Involved in
 debt, معمر *mughram*, مفرج *mufrah*,
 مادیون *maḍyūn*. A balance of debt,
 بقیه *talāwati dayn*, وام *bakiyati wām.*
DEBTOR, *n.* وام دار *karzār*, وام دار
wāmdār, مدین *maḍīn*, داین *dāyīn*.
 Debtors, مداین *muḍāyīn.*
DECADE, *n* ده *dah*, عشر *dshar.*
DECADENCE, *n.* زوال *zawāl.*
DECAGON, *n.* معشر *muashshar.*
DECALOGUE, *n.* ده کلمه *dah kalama*,
 عشر کلمات *dshar kalimāt*
DECAMP, *vi.* رحلت کوچ کردن *kūch-k.*
 رحلت کردن *rahlat-k.*
DECAMPMENT, *n.* کوچ *kūch*, رحلت
rahlat.
DECANT, *vt.* نقل ساختن *nahl-s.*
 تصفیه کردن *tasjīk-k*
DECANTER, *n.* آبدار *ābḍina*, قدخت
lantat.
DECAPITATE, *vt* سر بریدن *sar-b.*
DECAY, *n* زوال *farsūdagi*, فرسودگی
zawāl, نقص *nahs*, تلف *tulaf*.—(fall
 from a prosperous state) از دولت
 بد بختی *az daulat uftādagi*, بد
bad bahktī.
DECAY, *vt.* کاستن *farsūdan*, فرسودن
kāstun, بهلک رفتن *ba halk-r*
DECEASE, *n.* مرگ *marg*, موت *maut.*
DECEASED, *a* مرحوم *marhūm*, معفور
maghfūr.
DECEIT, *n.* دغا *fureb*, دغا *dagha*,
 حیله بازی *hila*, حیله *maḥir*, مکر
bāzī, بهانه *behāna*, ربا *rayā.*

DECLARE, *vt.* اشتهار کردن *ishtihār-k.*, بیان کردن *bayān-k.*, تدبیر ساختن *tad-bīr-s.*, آشکاره نمودن *āshkārah-n.*, اقرار کردن *tāfīr-n.*—(affirm) *ikrār-k.*

DECLENSION, *n* گردان *taswīf*, *gārlan*

DECLINABLE, *a.* منصرف *mutasarrif.*

DECLINATION, *n* (descent) *n* نزول *nasūl*, شیب *nashīb*—(bending) *kajī*, میل *mayl*.—(variation) *dnūl*.

DECLINE, *vt* (bend) میل کردن *mayl-k.*, رهبر *nazūl-n.*—(shun) *parhīz-k.*—a noun اسم نزول کردن *isn-taswīf-k.*—(decay) *zauāl-p.* *tasghīr-sh.*

DECLIVITY, *n.* شیب *pasht*, شیب *shīb*, *nashīb* A steep declivity, *nashīb gāh.* The declivity of a mountain, *dāmani kūh* Aclivity and declivity, *shīb u farāz* A slippery declivity, *zalkh*, زلخ *zuhlūkāt.*

DECLIVIOUS, *a* مایل *hatūt*, *māyil.*

DECOCT, *vt* جوشیدن *jūsh-k.*, جوشیدن *jushīdan*, پختن *pukhtan.*

DECOCTION, *n* جوشانده *jushānda.*

DECOLLATION, *n* صاف کردن *sāf kardani sar.*

DECOMPOSITION, *n* انحلال *inhilāl*

DECOMPOUND, *vt.* بار آمیختن *bāz āmīkhtan.*

DECORATE, *vt.* زینت دادن *zīnat-d.*, پیراستن *payrāstan*, زینیدن *zebīdan*, آراستن *ārāstan*, طراز کردن *tirāz-k.*

DECORATED, *a* پیراسته *ārāsta*, پیراسته *payrāsta.*

DECORATER, *n* طرازگر *z-bandā*, *tirāz gar*

DECORATION, *n* زینت *zīn*, زینت *zīnat*, آرایش *ārāyīsh*, پیرایش *payrāyīsh*

DECORTICATE, *vt* کشر کردن *kīshr-k.*, خراط کردن *kharṭ-k.*

DECORUM, *n* مبادست *munāsabat*, لیاقت *layīqat*, شکوهمندی *shukoh-manī*

DECOY, *vt* جذب کردن *jazb-k.*, چیدم *chīna-n.*, فریب دادن *fūrīb-d.*

DECOY, *n.* چیدم *chīna*, دام *dāna.*

DECREASE, *vi* (make less) کم کردن *kam-k.* کاستن *kāstan*, تضعیف کردن *takhfīf-k.*—(grow less) کم شدن *kam-sh.* *mukassar g.*

DEGREE, *n* حکم *hukm* (pl. احکام), انضال *infisāl*, امر *amr* (pl. اوامر), *kazā.* The decrees of God, *farmū-lai khudā*, قسمت *kismat* The divine decrees, *tahālīr.* A judicial decree, *hukmi sharī*, *dastīna*

DEGREE, *vt* فرمودن *hukm-k.*, *farmūdan*, امر نمودن *amr-n.*, قضا *hujjat-k.* *kazā-s.* *hujjat-k.*

DECREED, *a* فرموده *farmūda*, مأمور *māmūr*, *mukaddar.*

DECREMENT, *n.* vide DECREASE.

DECREPIT, *a.* ضعیف *zūf*, فرسوده *far-nās*, *dshabat.* A decrepit old man, *ptīrī zāl*, *farṭūt.* An old decrepit woman, *farṭūta*, *djūza.*

DECREPITUDE, *n.* فرتونی *farṭūtī*, پیری *pīrī.*

DECRESCENT, *a.* کُـسُـوـرِ نـمـا *kusūr numā*.—(in comp.) کـاـه *kāh*.

DECRETAL, *a.* حـکـمِ بـیـوند *hukm pay-wand*, امر دَار *amr dār*.

DECRY, *vt.* ذم دادن *samm-d.*, غیب *dīb-n.*, در زدن *bāng bar-s.*

DECUPLE, *n.* (tenfold) ده مره *dah-marra*, ده *dah tā*, عشر *dahr*.

DEDICATE, *vt.* (consecrate) تقدیس کردن *takdīs-k.*, موضوع مخصص ساختن *makhṣūs-s*. To dedicate temples, نکر بسات کردن *tākriṣāt-k*. To dedicate a book, مدح کردن *madh-k.*, موشیح کردن *mūwash-k.*

DEDICATED, *u.* مقدس *mukuddas*, مقرر *mukarrar*, موقوف *maukūf*.

DEDICATION, *n.* تقدیس *takdīs*, وقف *wakf*.—(of a book) توشیح *taushih*. Dedications (of temples), نکر بسات *takriṣāt*.

DEDUCE, *vt.* حاصل کردن *bar-ā*, در آوردن *hāsil-k.*, نتیجه نمودن *natija-n.*

DEDUCEMENT, *n.* حاصل *natija*, نتیجه *hāsil*.

DEDUCT, *vt.* وضع نمودن *wast-n.*, نـفـز *tafriz-k.*, کم کردن *kam-k.*

DEDUCTION, *n.* مـثـنـات *wastat*, وضعیت *masnāt*, استدلال *istidlāl*.

DEED, *n.* 1 (action) کار *kār*, کردار *kindār*, عمل *amal*, فعل *fuḍl* — 2 (exploit) کار *kār*, هب نام *haba nāma*. Deed of sale, قبالة *kabāla*

3. (a written contract or agreement) تمسک *sasnad*, سند *dastāwiz*, دستانوز *tamassuk*. Deed of gift, هب نام *haba nāma*. Deed of sale, قبالة *kabāla*

4. (reality) حقیقت *haqqat*, معدی *madni*. A villainous deed, نصیبت *kuziyati nā marṣiyat*. Words and deeds, قول و فعل *kaul u fa'il*. Illustrious deeds, حمیده *afāli hamida*.

DEEM, *vt.* فـیـاس *pindāshān*, پنداشتن *kayās-n.*, دانستن *dānistun*.

DEEP, *a.* ژب *dmik*, عمیق *zharf* — (gloomy) ظلمانی *zulmānti*, سیه *siyāh*.—(not obvious) غامض *ghāmiz*, نا آشکاره *nā āshkāra*.—(sagacious) اهل *sāhibi firāsat*, فراست *ahli basirat*, نیز فهم *tez fahm*.—(full of stratagem) باز *hi'a bāz*.

—(mournful) دلنگ *diltang*, غمخوار *ghamkhār*. A deep well or pit, چاه *chāhi dmik*, معاک *maghāk*.

A deep cavern, غیابت *ghayābat*, کد *kudb*. A deep or base sound, دم *bumm*, نرم *narm*. A deep or dark colour, سیه چرده *siyāh charda*.

A deep wound, قهوه رنگ *kahwa rang*. A deep dish, زخم *zakhmi dmik*. To dig deep, دران *kadārān*. To sink deep, نـوـبـط کردن *taghwit-k.* To sink deep, نغوط ساختن *taghawwut-s*.

DEEP, *n.* (ocean) دریای شور *daryāi shūr*, بحر محیط *bahrī muhīt*.

DEEPEN, *vt.* عمیق کردن *dmik-k.* — (cloud) ظلمانی کردن *zulmānt-k.*, تاریک ساختن *tārīk-s*. To deepen a colour, قهوه رنگی کردن *kahwa rangi-k.* سیه چرده کردن *siyāh charda-k.*

—(to make gloomy or sad), دلنگ *diltang-s.*, ملول کردن *malul-k.*

DEEPLY, *ad.* عمیقاً *dmikan*.—(with great study) با اشتغال عظیم *bā ishti-ghālī azim*.—(sorrowfully) غمخوارانه *gham khārānā*, با جان آزاری *bā jān āzārī*. To be deeply in love, میچون *majnūn-g*. To be deeply in debt, بسیار قرضدار بودن *bisyar karz-dār-b.* To be deeply coloured, قهوه رنگ داشتن *qahwa rang dāshān*.

kahwa rang-d., سید چرند بدن *siyāh charā-b.*

DEEPNESS, *n.* عمق *dmk*, عمامت *dmā-kut.*

DEER, *n.* گوز *ghazāl*, آهو *āhū*. *garwan*, گاو دشی *gar dushī*. The covert of a deer, کداس *kindās*, عار *maghār*.

DEFACE, *vt* حراب کردن *kharāb-k.*, نسخ (erase) کردن *kabih-n*, محو کردن *naskh-k.*, *mahw-k.*

DEFAACEMENT, *n.* تحریب *takhrīb*, محو *mahwat.*

DEFALCATION *n.*, vide DIMINUTION

DEFAMATION, *n.* بدنامی *bad nāmī*, *bad gut*, عیب گوئی *dib gut*, *buktān*, بهمت *tuhammat.*

DEFAMATORY, *a.* بدنام *badnām*, *buktān gū*, عیب جو *dib jū*

DEFAME, *vt.* بدنام *dib-y*, عیب گفتن *badnām-d*, نام کشیدن *nām-k.*, *iftirā-k.*, افسار کردن *buktān-s.*

DEFAMER, *n.* افسان گو *muftarī*, *buktān gu*, *hamnāz*

DEFAULT, *n.* گناه *gunāh*, خطا *khatā*, نقص *dib*, عیب *taksir*, نقصان *nukṣān*

DEFFASANCE, *n.* ابطال *ib'āl*, نسخ *naskh*, محو *mahv*

DEFEASIBLE, *a.* ممکن ابطال *mum-kini ibtāl.*

DEFEAT, *vt* شکست *shikastan*, شکست دادن *shikast-d.*, و مار کردن *munhazim u tār u mār-k* — (frustrate) محروم کردن *mahrūm-k.*, حرمان *hirmān-s.*

DEFEAT, *n.* شکست *shikast*, هزیمت *hazimat*, کسر *kasr*. A feigned defeat or retreat, صوری *inhiẓāmi surt.*

DEFEATED, *a.* شکست *shikasta*, مغلوب *munhazim* To be defeated, مغلوب شدن *munhazim-sh.*

DEFECT, *n.* (deficiency) روال *zawāl*, *kuṣūr*, نقص *taksir* — (fault) ذلت *lha.ā*, خطا *āhū*, عیب *dib* *zillat* Without defect, بی عیب *bi dib*, کامل *kāmil*, تمام *tamām.*

DEFECTION, *n.* (apostacy) ارتداد *irtidād*, ترک *bar gushtagī*, نا فرمانی *tarkī din* — (revolt) *nāfarmāni*, *dsiyān.*

DEFECTIVE, *a.* نام *nā tamām*, ناقص *dib dār*, *taksirwār*, *nākis*, *lamina* To be defective, عیب داشتن *dib-l.*, *nākis-g.* To render defective, کم کردن *nā tamām-k.*, *kam-k.*, ناقص وار کردن *taksir wār-k.*

DEFENCE, *n.* حمایت *himāyat*, پناه *panāh*, *dastgiri*, دستگیری *dastgiri*, *hifāzat* — (apology) عذر *ūzr*, *madzurat* — (prohibition) منع *manṭ*, نفی *nahī* — (resistance) مقاومت *muzākimat*, *kāramat*, راد *radl.* Defence of the kingdom, مملکت پناهی *mam'lukat panāhi.*

DEFENCELESS, *a.* بی حمایت *bi himāyat*, *nā mahmi*, غیر *ghayr muzāharat*

DEFEND, *vt.* حمایت دادن *himāyat-d.*, دستگیری *nusrat-k.*, *dastgiri*, *nigāh-k.*, نگاه کردن *pushhtī-l.*, *siyānat-k.* — (uphold) *ikrār-k.*, اقرار کردن *tadrif-n.* — (fortify)

استحکام ساحه, *ah/ā-n-k*, احکام کردن
i-tihkām-s — (prohibit) منع و منع کردن
mānt wadāst k, احتیاط, *hsār-d*
 To defend a castle, حفاظت, *hifāzati kild-k*. To defend one's
 self, خود را نگاه داشتن, *khudrā nigāh*
d, مدافعت کردن, *mulāfidd-k*
DEFENDABLE, a *vide* DEFENSIBLE.
DEFENDANT, n. مدعی *muldat* مدعی علیه
muldat dlayhi
DEFENDED, a. معصوم *madsūm*, محفوظ
mulfūz, مدعور *manṣūr*.
DEFENDER, n. (of another) نگهبان
nigāhibān, حامی *hāmī*, محافظ *muhā-*
fiz, دس دیگری *dastgīr*, فریب رس *faryā*
ras, مظاهر *muṣāhir*. The defender
 of the faith, دین پناه *dīn panāh*,
 دین پرور *dīn parwar*, غازی الدین *ghāzī*
ul' dīn. The defender of the kingdom,
 مملکت پناه *mamlakat-pānāh*.
DEFENSIBLE, a ممکن, عصمت *mum-*
kinī tsmat.
DEFENSIVE, a حمایت ده *himāyat*
dah, عصمت بخش *tsmat-bal-kh*,
 دس دیگری نما *dastgīrī numā*
DEFENSIVELY, a. در وجه عصمت *bar*
vajai tsmat, مدافعت, *bar*
hā'i mulāfiddt
DEFER, vt. درنگی *der-t-k*, درنگی
 کردن *dīrangt-k*, توقف نمودن, *tawak-*
kuf-n, اهمال کردن, *ihmāl-k*.
DEFERENCE, n. (respect) ادب *adab*,
 التفات *iltifāt*. — (complaisance)
 شیرینکاری, *mulāyamat*, ملائمت
mulāṭīfat.
DEFIANCE, n. دعوت, جنگ *dudwātī*
jang. — (challenge to produce proofs)
 استدراز *istibāz*, طلب ابراز *talabiibrāz*
 — (contempt) مذمت *mazammāt*, طعن
tadn.

DEFICIENCY, n. کمي *kamī*, زوال
zawāl, قصور *kuṣūr*, نقصان *nukṣān*,
 عجز *ājizī*, درمآندگی *darmāndagī*.
DEFICIENT, a. کم *ham*, ناکم *nākis*,
 فرومانده *nā tamām*, عاجز *ājiz*,
 فارمانده *farūmānda*.
DEFICIT, n. کسر *hasr*.
DEFIER, n. طعن گو *tadn gu*, تدلیل
taz'īl numāyanda — (chal-
 lenger) میدان کننده *dudwātī*
mulān kunanda, مدعی *muldat*,
 مدارز *mulāriz*
DEFILE, vt. (contaminate) ناپاک کردن
nāpāk k, غلیظ *ghalīz-k*, آلودن
ālūdān, ملوث کردن *mulawwas-k*. — (to corrupt chas-
 tity) بکارت گرفتن *bukārat-g*,
 مفسد شدن *mafsat-sh*.
DEFILE, n. (narrow passage) گورچ
kūch, راه تنگ *tang āh*, شعب *shab*.
DEFILED, a. ملوث, آلود *ālūda*,
mulawwas, ناپاک *nāpāk*.
DEFILEMENT, n. ناپاکی *nāpākī*,
 مرداری *murāri*, آلودگی *ālūdagī*,
 آلودگی *ālūdagī*
DEFINABLE, a. ممکن, تعریف *mum-*
kinī tudrīf, قابل وصف *kābili wasf*.
DEFINE, vt. (mark the limit) حد
hād-l-s, حزم ساختن *hazm-s*,
 قطع کردن *katt-k*. To define and
 mark the boundaries, تحدید و ترسیم
tahdīd u tarsīm-k. — (to ex-
 plain a thing by its qualities) وصف
tadrīf-k, تعریف کردن *wasf-d*,
 To define logically, تحدید کردن
tahdīd-k.
DEFINED, a. (limited) محدود *mahdūd*,
 مرسوم *mukaddar*. — (explained)
 مفسر *mafrūz*. — (appointed)

DEFINER, *n.* موصوف mosūf
kunanda.

DEFINITE, *a* (certain) مقرر mukarrar,
مؤمن myyyan, محقق muhakkak,
معلوم madhūl. A definite or fixed
time, ساعت موقت sādti mā'mūt
Restricted to a definite time, وقت
مواکلات, موقوف maukhūt.

DEFINITELY, *ad.* یقیناً yakīnan,
تاکیداً takhkiḥ.

DEFINITENESS, *n.* یقین yakīn,
تحقیق takhkiḥ.

DEFINITION, *n.* وصف wasf, تعریف
tadrif, تفسیل tafseel.

DEFINITIVE, *a.* قطعی katḍi, شامی
shāfi, محدود mahdūd, مؤمن myyyan,
معلوم madhūl. To give a definitive
answer, جواب قطع katḍi mu'āb-d.

DEFINITIVELY, *ad.* یقیناً yakīnan, به طور
wajai myyyin, به طور ba ta'uri
madhūl.

DEFLECTION, *n.* vide DEVIATION.

DEFLOUR, *vt.* زیناب کردن ziḥf-k.

DEFLUXION, *n.* نازله nazla, زکام zukām.

DEFORM, *vt.* بد شکل کردن bad shikl k.,
کرم روی کردن k'ibih-k, کزیت
karīya rui-k, زشت پیکر کردن zisht
pay'ar-k.

DEFORMED, *a.* زبون kabīh zubūn,
نازله nā sāz, زشت zisht,
shil. Deformed in countenance,
زشت رو kari huil munzar, زشت
zisht rū.

DEFORMEDLY, *ad.* زشتانه kabīhāna,
زشتانه zishtāna.

DEFORMEDNESS, *n.* زشتی kubi, زشتی
zishṭi, زشتی shan'at.

DEFRAUD *vt.* فریب دادن farīftan, فریب
farīb-n, غلبه ساختن ghabn-s.,
حیله بازی کردن hila-k.

hila bāst-k. To defraud one another,
تغلبه کردن tag'lābun-k

DEFRAUD, *vt.* (pay the expense) بذل
baz'-k, خرچ ادا کردن khar'ch
adā-k, مضارب دادن masārif-d.

DEFUNCT, *a.* مرده morda, فوت شده
faut-shuda, مرحوم marhūm, مغفور
maghfūr.

DEFUNCT, *n.* (person deceased) مرحوم
marhūm, مورتا mawta

DEFY, *vt.* (battle) میدان کردن
da'wān maidān-k., دعوت جنگ
da'wān-i-jang k به مبارزت طلبیدن
ba mubārāzat-t — (athont) مدد
mazammāt-k.

DEGENERACY, *n.* (from ancestral
virtue) از ناسب ادمانگی az nasb adma-
dagi — (meanness) بی ادبی bi adbi,
نامردی nāmardī, دودلی dūlī.

DEGENERATE, *a.* ناحکف nā khalf,
جفس nākas, بی اصل bi asl,
jifs.

DEGENERATE, *vi.* ناخلف شدن nā
khalf-sh, از اصل افتادن az asl-u.,
دون dūn-sh

DEGRADATION, *n.* معزولگی madzūlī,
از جاه معزولی az jāh madzūlī.

DEGRADE, *vt.* از جاه معزول کردن az jāh
madzūl-k, وضع کردن wazī-k,
زایل شدن zalil-n.

DEGRADED, *p. a.* معزول madzūl, معزول
madzūl

DEGREE, *n.* 1 (rank) درجه daraja, جاه
jāh, منزلت manzilat, مرتبه martaba,
پایه pāya, طبقت tabakat. A high
degree of dignity پایه مرتبه pāyai barīn,
جایگاه عالی jāhi āla. The lowest degree,
درکته darakū, ذلول martabai
nazūl. The higher and lower degrees
of men, وضع و شرف shurfu wazt,

2. Degree (order of lineage) *amman barāya* نسب *nasb*, اصل *asl*. The ascending and descending degrees of kindred, *asul u furū* أصول و نروع. 3. (proportion) *munasibat*, موازنه *anlāza*, انلازه. An astronomical degree, *murwāfahat* درجه *darajāt*, درجۀ *duktāt*. Degrees of infernal punishments, *darakhāli dūzakhi* درکات درجہ. By degrees, *kadam ba kadam* قدم ب قدم. *darajā ba darajā* درجہ ب درجہ.

DEIGN, *vi.* (condescend) *تانزل کردن* *tan-azzul-k.*, *قدول کردن* *kubul-k.*—(think worthy) *واجب و اداستن* *wājib-p.*, *فکر کردن مستحق* *mustahakki fikr-k.*

DEISM, *n.* تصوف *lasawwuf.*

DEIST, n اهل بصوف *ahli tasawwuf.*

DEITY, *n* الله *allāh*, إِلَهِيَّة *ilāhīyat*,
إِلهِيَّة *ilāhīyāt*.

DEJECT, vt *دلديدگ شدن* *diltan-j-sh*,
رنگدان *rang-d.*, *غذماک* *gham-nāh-s*

DEJECTED, *a.* دلنگ *di'tang*, دلنگر
dilyir, دلنگین *ghungun*, دلیر *tira*
zanfir.

DEJECTEDLY, *ad.* با د با *bādarā*, ملولانہ
malulāna, با غم *bā gham*.

DEJECTEDNESS, *n* افسردگی *afsur-*
dagi, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*

DELAY, *n* دیری *durī*, تاخیر *tāwakkuf*
تاخیر *tākhīr*, درنگی *airangī*, عیلت
muk'at. Without delay, بی توقف
bī tāwakkuf, بلا تاخیر *bilā tākhīr*,
لا عیلت *lā mahl*.

DELAY, *vt.* تاخیر *deri-k*, دیری کردن. *tākhir-k*, کردن تاخیر. *tāwahhuf-k*, دیرنگی کردن. *dirangī-k*. To grant a delay. *namūhil-k*, دیرنگی.

دیراندی *dirangi-b* To ask delay.
 مهلت طلب کردن *muhlat tulab-k.*
 درخواست *dert-kh*

DELECTABLE *α. vide* DELIGHTFUL.

DELEGATE, *vt.* روانه کردن *rūnānā-k.*,
فرستادن *jirān-tālan*, گماشتن *gumāsh-*
tan, ارسال کردن *irāālī-k.*—(to send
an envoy or appoint an agent) ابلجی
وکیل *ilkhī mursāl-k.*,
فرستادن *wakīl-f*

DELEGATE, *n* وكيل *wakil* (pl وكلاء),
گماشته *gumāshita*, نائب *nāyab*,
پیشکار *peśhkāār*, مباشر *mubāshir*.

DELEGATION, *n.* سپارش *sipārish*,
مباشرت، *mubāsharat*,
وکیلالت، *w. ikālat*،
نایابت، *nayābat*.

DELETE, *vt* (blot out) محو کردن
mahv-k, خط زدن *khatt-z.*—(destroy)
تاراج کردن *tārāg-k*

DELETERIOUS, *a* مضر *muzir*, زہاں و
ziyān war

DELETION, *n.* vide DESTRUCTION.

DELIBERATE, vt تامل کردن *tāmul-k.*,
فکر کردن *jikr-k.*, پنداشدن *pindāsh-tan*,
مشورت کردن *andekha-k.*, تدبیر ساختن
nashwarat-k., تدبیر *tadbīr-s.*

DELIBERATE, " (circumspect) دیدار *bedār*, آگاه *āgāh* دیدن *dur andīsh*,
 دیر *mudabbir* — (slow) آهسته *āhi-*
s'ā, کاهل *kāhil*.

DELIBERATELY, *ad.* (cautiously)
 با احتیاط *bā ihtiyāt*, از تأمل *az tāmūl*
 مع دبرانه *muḥabbārāna* — (with design)
 با قصد *bā gharz*, بقصد *ba kasd*.

DELIBERATION, n. تامل *taṣībīr*, قامل
tāmmul, تفكير *tafakīr*, اندیشه *andīshā*,
 رای *rāi*, قصد *ḥusd*.

DELIBERATIVE, *a.* مُشَاوِرٌ *mushāwir numā,*

نما *rāi numā*, نذیر منسوب *tad-*
bīri mansūb.

DELICACY, *n.* (in eating, &c.) ذوق
zauk, جمال *naḍmat*.—(beauty) جمال
jamāl, حسن *husn*.—(tenderness)
ملامت *mulāyamat*, نازکی *nāzuki*,
طهارت *malātīfat*.—(neatness) طهارت
tahārat, پاکیزگی *pākīzagi*,
nazākat.—(gentle treatment) شفقت
shafukkat, رحمت *rahmat*.—(elegance
of dress) پیرایش لباس *payrāyishi*
libās, زینت *zīnati jāma*.—(ten-
derness of constitution), نازکی وجود
nazukī wujūd, عجز *ijzi jasad*,
ضعف جسم *zuḍfi jismān*. Deli-
cacies, ذوق و صفا *zauk u safā*,
گونگون *naḍmi gunā gūn*,
نفایس *nafāis*.—(enjoying delicacies)
ذوق و نعم *sāhibi zauk u naḍm*.

DELICATE, *a.* (to the palate) مزه
khush maza, صفا بخش *safā bakhsh*,
نفایس *nafis*.—(soft, amiable) نازک
nāzuk, نازنین *nāznīn*, نازپرور
nāz-par-war. A delicate woman, نازنین
nāznīn, دلبر *pakīza rūi*, دلبر
delbar. Of a delicate constitution,
نازک وجود *nāznīn mizōj*, نازنین مزاج
nāzuk waḥūd. Of a delicate temper,
حلیم النفس *nāzuk khulk*, نازک خلق
halīmun nafs. Delicate fingered,
رخصت *rukhsat*. Having a delicate
taste, صفا اهل *ahli zauk u safā*.

DELICATELY, *ad.* ملائمان *mulāya-*
māna, نازکانه *nāzukāna*, ملائمت
mulāyamat.

DELICATENESS, *n.* vide **DELICACY**.

DELICIOUS, *a.* نفایس *nafīs*, لطیف

latīf, لذیذ *laziz*, مردار *mazadār*,
دلکش *khush zāyika*, دایقه
dilkash.

DELICIOUSLY, *ad.* vide **DELIGHT-**
FULLY.

DELIGHT, *n.* خوش مزگی *khush mazagi*,
شادمانی *shād-*
māni, لطیف *lutf*, لذت *lazzat*,
نفرج *khurramī*, تفرج *tafarruj*,
عیش *dish*, دلوری *dilāwīzi*. Sensual
delight, نفس اماره *nafsi ammāra*,
ذوق جسمانی *zauki jismāni*.

DELIGHT, *vt.* (give pleasure) خوش
کردن *khush-k.*, مسرور کردن *masrūr-k.*,
عیش و عشرت *dilāwīz-k.*, دلورز کردن
dish u dshrat-k.—(have pleasure
in) عیش و عشرت داشتن *dish u ash-*
rat-d., سرور یابیدن *sarūr-y.*, دلخوش
بودن *dilhush-b.*

DELIGHTED, *p a.* مسرور *khush*,
شاد *shād*, خرم *khurram*, شادمان
shādmān.

DELIGHTFUL, *a.* دلخوش *dilhush*,
خوشنما *masrūr*, دل آویز *dil āwīz*,
دلپسند *khush numā*, دلپاسند
dil pasand, دل آوار *dil nawāz*, دلجو
dil jū. A de-
lightful place, دهرج گاه *tafurruj gāh*,
گلشن *gulshan*.

DELIGHTFULLY, *ad.* مسرورانه
masrūr-
rāna, با عیش و عشرت *bā dish u*
dshrat, با حضور *bā huzūr*. Singing
delightfully, خوش خوان *khush khān*,
خوشنوا *khush narwā*.

DELINEATE, *vt.* نقش کردن *naksha-k.*,
رسم کردن *rasm-k.*, روم کردن
rahm-k.,
—(to paint) نقش کردن *naksh-k.*,
نگار ساختن *nigār-s.*

DELINEATED, *p. a.* مرسوم *marsum*,
مقید *mulayyad*, مستور
mastūr.

DELINEATION, *n.* خط *khat*, رسم

- rasm*, نشان *nishān*, علامت *dlāmat*, نقش *naksha*.
- DELINQUENCY, *n.* گناه *gunāh*, نقصیر *takstir*, حرم *jurm*, خطا *khatā*
- DELINQUENT, *n.* گناه کار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*, نقصیروار *takstirwār*.
- DELIRIOUS, *a.* مدهوش *madhūsh*, مجنون *farānās*, بی هوش *bi hūsh*, هذرن *majnūn*. Delirious in speech, هذر *hazir*, بی هوده *bihūda gu*.
- DELIRIUM, *n.* بی هوشی *bi hūshi*, سرسام *malhūshi*, هذر *hazir*, سرسام *sarsām*, آشوبگی *āshuftagi*. The delirium of one in a fever, هذیان *hazayāni mahrūr*.
- DELIVER, *vt.* (give in charge) حواله *hawāla-k.*, سپردن *s-purdan*, تسلیم کردن *taslīm-k.*, (give) دادن *dādan*, بدست رسانیدن *budast rasānīdan*. — (set at liberty) آزاد کردن *āzād-k.*, رها کردن *rahā-k.*, رها کردن *rahā-nīdan*. — (relate) بیان کردن *bayān-k.*, کلام گفتن *kalām-g*, خبر دادن *khābar-d*, نقل کردن *nahl-k.* To deliver a woman with child, وضع حمل کردادیدن *wasī hamal-g*
- DELIVERANCE, *n.* (from captivity, &c.) رهای *rahāy*, نجات *najāt*, رستگاری *rastgārī*, خلاص *khālās*, آزادی *āzādī*. — (utterance, speaking) گوینار *guftār*, کلام *kalām*, سخن *sakhun*. — (giving or consigning to another) سپارش *taslīm*, تسلیم *taslīm*, تافویض *tafwīz*, اطاعت *atādt*.
- DELIVERED, *p a.* خلاص کرده *khālās kardā*, رستگار *rastgār*, رستمد *rasta*, آزاد کرده *āzād kardā*. To be delivered, آزاد شدن *āzād l-sh.* — (con-
- signed) متسلم *mutusallam*, داده *dādu*, موندن *munduft*.
- DELIVERER, *n.* (rescuer) مخلص *mu-khallis*, خلاص *khallās*, رهای بخش *rahāi bak'ish*. — (relater) مقرر *mukarrar*, نقل کننده *nahl kunanda*.
- DELIVERY, *n.* (surrender) سپارش *sipārish*, تسلیم *taslīm*. — (child-birth) وضع *wasī*, وضع حمل *wasī haml*, تولد *tawallud*. — (speaking) تقریر *takrir*.
- DELL, *n.* vide DALE.
- DELUDE, *vt.* گمراه کردن *gumrah-k.*, مسخره کردن *maskharak.*, حیل بازی نمودن *hila bāzī-n*.
- DELUDED, *a.* فریفته *farīfta*, مغرور *maghrūr*.
- DELUDE, *n.* vide DECEIVER.
- DELUGE, *vt.* طوفان نمودن *tufān-n.*, سیلاب ساختن *saylāb-k.*, غرق کردن *gharq-k.*, غرق کردن *saylāb-s*.
- DELUGE, *n.* طوفان *tufān*, سیلاب *saylāb*.
- DELUSION, *n.* (deceit) رنگ *rang*, حیل *hila*, فریب *furīb*, غدر *ghadr*, غبن *ghabn*
- DELUSIVE, *a.* فریب ساز *farīb sār*, رنگ نما *rang numā*.
- DELVE, *vt.* vide DIG.
- DELVER, *n.* بیل دار *bildār*.
- DEMAGOGUE, *n.* مکتدای عامت *muktadāyi āmmat*.
- DEMAND, *n.* (claim, requisition) خواست *dar khāst*, خواهش *khāhish*, طلب *tulab*, پرسش *purish*, دعوی *dudwā*. An absurd demand, سوال *sawāl*, بیمال *bitmāl*. A demand for goods, ترویج *tarwīj*.
- DEMAND, *vt.* دعوی کردن *dadwa-k.*

طلب کردن *talab-k.*, خواستن *khāstan*,
افتدا ساختن *iktizā-s.*

DEMANDABLE, *a.* طلب لابی *lāyahi*
talab, واجب الدعوی *wājibud dadwa*.

DEMANDANT, *n.* طالب *ddt*, طالب
دعوه کننده *dād khāh.*, دادخواه *dāwa kunanda*.

DEMANDED, *p. a.* طلبیده *talbida*,
مطلوب *maillūb*, پرسیده *purēda*

DEMARCATIION, *n.* خط فاصل *khati*
fāsil.

DEMEAN, *vt.* (carry one's self) وضع نمودن
wazd-n., حرکت کردن *harakkat-k.*—
حقیر *salil-k.*, دلیل کردن (debase)
نمودن *hakir-n.*

DEMEANOUR, *n.* وضع *wazd*, چهره
chahra, سیما *simā*, وجه *uaja*.

DEMENTATE, *vt.* مهجون گشتن *maj-*
nūn-g., دیوانه شدن *diwāna-sh.*

DEMERIT, *n.* حقارت *hikārat*, مذلت
mazallat, ناکسی *nā kusī*.

DEMERIT, *vi.* مزاور بودن *sazāwār-b.*,
لابی، عقوبت بودن *lāyahi dkūbat-b.*

DEMERSION, *n.* vide DROWNING.

DEMI, *n.* نیم *nīm*, نصف *nisf*.

DEMISE, *n.* vide DECEASE, DEATH.

DEMISE, *vt.* vide BEQUEATH.

DEMOCRACY, *n.* جمہور *jumhūr*.

DEMOLISH, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*,
ویران کردن *pāyamāl-k.*, ویران کردن
wairān-k.

DEMOLISHED, *p. a.* تاراج شده *tārāj*
shuda, مخروب *makhkrūb*, ویران
wairān. To be demolished, خراب
ویران گردیدن *kharāb-sh.*, ویران شدن
wairān-g.

DEMOLISHER, *n.* خراب کننده *kharāb-*
kunanda, ویران کننده *wairān kun-*
anda.

DEMOLITION, *n.* ویرانی *wairānt*,
پایمالی *pāyamālī*, خرابی *kharābt*,
خرابات *kharābāt*.

DEMON, *n.* جن *jinn*, ابلیس *iblis*,
شیطان *shaytān*, عفریت *ifrīt*, دیو
dīv. A sylvan demon, غول *ghūl*. A
demon supposed to guard treasure
buried in the earth, موکل *muwakkal*.
Haunted by demons, دیوسمان *dev-*
astan, دیو لاک *dev lākh*. The voice
of demons, عزیف *dzif*, هدد *hadad*.
Father of demons, ابو حاتم *abū jānn*.

DEMONIAC, *a* مجنون *janūn*, مجنون
دیوسار *shaytānt*, دیوسار *devsār*.

DEMONIAC, *ad.* دیوانه *diwānī*, دیوانه
diwāna, سمعت *saft*.

DEMONSTRABLE, *a.* ممکن دلالت
mumkinī dalalat, قابل درهان *kābīl*
burhān.

DEMONSTRABLY, *ad.* بطور برهانی
batauri burhānt, عین الیقین *dynu'l*
yakin, ظاهراً *zāhīran*.

DEMONSTRATE, *vt.* بیان نمودن *ba-*
yān-n., آشکاره نمودن *iz-kār-n.*,
آشکاره *ashkāra-k.*, برهان نمودن
burhān-n.

DEMONSTRATED, *a.* نموده *namūda*,
مدلول *madlūl*, مبرهن *mubārhan*.
Excellently demonstrated, مستحسن
المدلول *mustahsanu'l madlūl*. Badly
demonstrated, فسادالمدلول *fāsīdū'l*
madlūl.

DEMONSTRATION, *n.* دلالت *dalālat*,
برهان *burhān*, استدلال *istidlāl*,
نمایش *numāyish*. An
evident demonstration, بیضت *bay-*
ytnat, (pl. بیضات). Evident demon-
strations, براهین ساطعت *barāhīnī*

sātidāt Demonstration of affection,
دلداري دلداري و دوازش
dildārī wa nawāzish,
دلنامودگي *dilnamudagi*.

DEMONSTRATIVE, *a.* برهاني *bur-*
hānī, دلالت *dalālat* نما *numā*, مذبت
musbit. A demonstrative cause, سبب
ظاهرالدليل *sababi zāhiru'd dalil*.

DEMONSTRATIVELY, *ad.* بروجه برهاني
bar wajai burhānī, "ظاهرا" *zāhiran*.

DEMONSTRATOR, *n.* دلالت کننده
dalālat-kunanda, نماينده *numāyanda*.

DEMULCENT, *a.* vide ASSUASIVE.

DEMUR, *vi.* گمان بردن *gumān-b.*,
شک بردن *shak-b*.

DEMURE, *a.* ادب *sāhibi*
ادب *adab*, شرمسار *sharmsār*, محبوب
mahbūb.—(grave, austere) درشت
durusht, تند *tund*.

DEMURELY, *ad.* (modestly) ادبانه
adabāna, با شرم *bā sharm*, خجالت
khajalāna.—(gravely, austere)
دشمنانه *durushtāna*, با تندی
bā tundī.

DEMURENESS, *n.* شرمساري *sharmsāri*,
خجالت *khajalat*, ويا *wikār*, حجاب
hijāb.—(austerity) عفت *ūnf*, تندی
tundī.

DEMURRAGE, *n.* بومي تعطيل *ya-*
umi-i-tadtīl.

DEN, *n.* I. (cave of a wild beast)
مغار *ghār*, کمينگاه *kamīngāh*, مغارت
maghārat. A lion's den, نامور *tāmūr*.

The den of a hyena, رجمت *rujmat*

The den or hole of a fox, جر *jarr*,

خندل *khittl*. 2 (a valley) وادي *wādī*,

خور *khawr*. 3 (a woody place)

درختستان *dirakhistān*, بيش *bīsha*.

DENIABLE, *a.* ممکن انکار *mumkinī*
inkār.

DENIAL, *n.* انکار *nakār*, نفی *nafī*,
امتناع *imtinād*, رد کلام *raddi kalām*,

To give a flat denial, تکذيب کردن
takzīb-k.

DENIED, *a.* منفي *manfī*, محروم *mah-*
rūm.

DENIER, *n.* نفی کننده *nafī kunanda*,
منکر *munkir*.

DENIZEN, *n.* vide CITIZEN.

DENOMINATE, *vt.* نامیدن *namīdan*,
نام دادن *nām-d.*, اسم دادن *ism-d.*

DENOMINATED, *a.* مسامي *musammā*,
منسوب *mansūb*, نامیده *namīda*,
متمم *muntasib*.

DENOMINATION, *n.* نام *nām*, اسم
ism, لقب *lakab*, نسب *nasb*. Deno-
minations, مسامات *musammāt*.

DENOMINATIVE, *a.* نام ساز *nām sāz*,
اسم ده *ism dah*.

DENOMINATOR, *n.* نسب نما *nasb*
numā.—(in Arithmetic) مضروب فيه
mazrūbi fih.

DENOTE, *vt.* دلالت ساختن *dalālat-s.*,
مرفوم زدن *ālāmat-n*, علامت نمودن
markūm-z., نشان کردن *nishān-k*.

DENOTED, *a.* مرفوم *markūm*.

DENOUNCE, *vt.* اعلام کردن *āilām-k*,
اظهار نمودن *khābar-d.*, خبر دادن
iz-hār-n. To denounce war, اظهار
خصومت کردن *izhāri khasūmat-k.*,
جنگ ندا ساختن *jangi nidā-s*.

DENOUNCEMENT, *n.* اعلام *āilām*,
اشعار *ishār*, اظهار *iz-hār*.

DENSE, *a.* کثیف *kasīf*, منجمد *mun-*
jamīd, سنگین *sangīn*, هنگفت *hanguft*.

DENSELY, *ad.* هنگفتانه *hanguftāna*.

DENSITY, *n.* انجماد *injimād*, کثافت
kaasāfat, سنگینی *sangīnī*, هنگفتی
hanguftī.

DENTAL, *a.* دندان *dandān*, پیوند
دندان *dandān paywand*, منسوب
dandān mansūb.

DENTIFRICE, *n.* مطهرت *mit-harat*,

سنون *sanūn*. *H.* مدجن *manjan*.

DENTIST, *n.* دندان سار *dandān sār*.

DENTISTRY, *n.* صنعت دندان ساری
sundte dandān sāzi.

DENUNCIATION, *n.* vide DEN-
OUNCEMENT.

DENY, *vt.* انکار کردن *inkār-k.* منکر

شدن *munkir-sh.* نافی نمودن *nafi-n.*

سلب *raddi kalām-g.* رد کلام گفتن

salb-n. محروم ساختن *mah-*

rūm-s. 2 (contradict) خدای نمودن

khilāf-n. 3 (refuse) دریغ نمودن *dariḡh*

n. 4 (withhold) باز داشتن *hāz-d.*

5 (abjure) دریغ داشتن *darīḡh-d.*

با سوگند کذب و انکار کردن *bā sogand*

kazb u inkār-k. To deny God, کافر

شدن *kāfir-sh.*

DEPART, *vi.* رفتن *raftan*, کوچ کردن

kūch-k. رها کردن *rawāna-k.* رحلت

hajr-k. ساختن *rahlat-s.* هجر کردن

guzāsh-tan. گذاشتن *tār-k-n.* ترک نمودن

—(apostatize) ارنداد کردن *irtidād-*

k. مردن *murtadd-sh.* مرند شدن

murdan. تسلیم روح کردن *taslimi rūh*

-k. فوت شدن *faut-sh.*

DEPARTMENT, *n.* (office) توضیع

تعیین *tarwizi maāmalat*, نصیب

hissai-kār, حصص کار *nasibi āmal* عمل

khidmat عهده *āhda.*—(Ed-

ucational) تعلیم سررشته *sar rishtai*

tadlim.

DEPARTURE, *n.* کوچ *kūch*, روانگی

rawānagī, رحلت *rihlat*, فراق *farāk*,

هجرت *hijrat.*

DEPASTURE, *vt.* اتلاف کردن *iltāf-k.*

DEPAUPERATE, *vt.* فقیر کردن *fakir-k.*

DEPEND, *vi.* (have a relation to)

نسبت *mutadlak-sh.* متعلق شدن

nisbat-d. داشتن *ilāka-d.*

مذفرع نمودن *mutafārrī-n.*—(to be

in a dependent or servile state)

مذفرع بودن *mutadlak-b.* دده شدن

banda-sh.—(to be in a state of ex-

pectation) امیدوار شدن *umediwār-*

sh. مذلزل بودن *muntazir-b.*—(to hang

from) بودن *āwikhla-b.* معلق

شدن *mudllak-sh.* To depend upon

(trust to) اعتماد نمودن *itimād-n.*

اعتقاد *itikād-b.*

DEPENDENCE, DEPENDANCE, *n.*

(relation of one thing to another)

تعلق *tudlluk* (pl. تعلقات *ilāka*,

سلسله *munāsabat*, عقد *dhd*, سلسله

silsila, پیوند *paywand.*—(being sub-

ject to another) فرمانبرداری *farmān*

bardāri, بندگی *bandagī* اطاعت

itād.—(trust) اعتقاد *itikād*, اعتماد

itimād. Dependencies (persons or

things over which any man has dom-

inion) نواب *tawāb*, تعلقات *mutad-*

llikāt, لواحق *lawāhik.*

DEPENDENCY, DEPENDANCY, *n.*

(state of being dependent) تعلق *tad-*

lluk, علاقه *ilāka.*—(a colony) محال

mahāl.

DEPENDENT, DEPENDANT, *a.* (re-

lative) متعلق *mutualluk*, مذسوب

mansūb, مذفرع *mokūf*, موقوف *mula-*

fart.—(subject) فرمانبردار *farmān*

bardār, بندگی *bandagī* فرمان *farmān.*

—(hanging from) معلق *madlik*, (pl.

معلقات) *āwizān.*

DEPENDENT, *n.* تابع *tāb*, دامن گیر

dāman gīr, فرمانبردار *farmān bardār.*

DEPILATORY, *n.* نورا *nūrā*, جمش

jamūsh.

DEPILOUS, *a.* بی موی *bī mūi.*

DEPLORABLE, *a.* دردمند *dardmand*,

حقیر *parishān*, پربشان *hakir*,

مجبکی *mubakkā*.— (contemptible)
 واجب‌الاهانت *wūjibul' ahānat*,
 مذموم *mazmūm*. Deplorable nonsense,
 مجذول ترهات *turrahāti multazal*.
 DEPLORABLENESS, *n* مجبکی حال
hālī mubkī, درد‌مندی *dardmandī*,
 تنگی *tungī*.
 DEPLORABLY, *ad*. بارگشتم حالانہ *bar*
gashtu hālāna, درد‌مندانہ *dardman-*
dāna, بشدت *ba shiddat*.
 DEPLORE, *vt*. نالیدن *nālidan*, ناله زدن
nālu-z., زاریدن *gīristan*, گریستن
zārīdan, حسرت کردن *hasrat-k.*
 DEPLORED, *a*. مجبکی *mubakka'*, نالیده
nālīda.
 DEPLORER, *n*. رای‌کننده *zārī kunan-*
da, ناله‌زننده *nāla zananda*.
 DEPLUME, *vt*. (deprive of feathers)
 ریش‌نزع کردن *raysh nart-k.*
 DEPONENT, *n*. گواه *shāhid*, گواہ
gawāh, مہیمن *muhaymin*.
 DEPOPULATE, *vt. vi*. ویران کردن *way-*
rān-k., ناخت و تاراج کردن *tākhṭ u*
tārāj-k., بگما ساختن *yaghmā-s.*,
 غارت و خسارت کردن *ghārt u khasā-*
rat-k.
 DEPOPULATED, *a*. مخروب *makhṛūb*,
 ویران کرده شده *wayrān harda shuda*,
 پایمال *pdymāl*.
 DEPOPULATION, *n*. ویرانی *wayrānī*,
 بگما *kharābī*, غارت *ghārat*, بگما
yaghmā.
 DEPOPULATOR, *n*. ویران‌کننده *wayr-*
ān kunanda, غارت‌کننده *ghārat ku-*
nanda, مخرب *mukhrīb*, مغاور *mughā-*
wīr.
 DEPORTMENT, *n*. (conduct) اطوار
atwār, رفتار *rafiār*.—(management)
 تدبیر *tadbīr*, کار گذاری *kār guzārī*.—

(behaviour) وضع *wazd*, آیین *āyīn*.—
 (carriage) حرکت *harakhat*, عمل *dmal*.
 DEPOSE, *vt*. (degrade) خارج کردن
khārij-k., معزول کردن *madzūl-k.*,
 تغییر کردن (from an office) *taghayyur-k.*—
 از منصب عزل کردن *az mansab*
dzl-k., از جہ معزول ساختن *az jāh*
madzūl-s.—(from a throne) از مسند
az masnad wazt-k.—(to
 give testimony) شہادت کردن *shahād-*
at-k., گواہی نمودن *gawāhī-n.* To
 depose upon oath, سوگند خوردن *sog-*
and-kh., شہادت دادن *shahādāt-d.*,
 گواہی نمودن *gawāhī-n.*
 DEPOSED, *a* معزول *madzūl*.
 DEPOSIT, *n*. امانت *amānat*, وضع
wazt, رهنیت *wazīdt*, رهن *raht-*
nat.—(pledge) گرو *giru*, رهن *rihn*.
 By way of deposit, بطریق امانت *ba*
tarikī amānat.
 DEPOSIT, *vt*. امانت دادن *amānat-d.*
 رهن کردن *raht-k.*, وضع کردن
wazd-k., حوالہ کردن *hawāla-k.*, سپردن
sip-urda. To deposit bets (at a horse
 race, &c.) مواضعت کردن *muwāzadt-k.*
 DEPOSITARY, *n*. امانت‌دار *amānat*
dār, مستودع *mustawdad*.
 DEPOSITED, *a*. مستودع *mauwzūd*, مستودع
mustawdt.
 DEPOSITION, *n*. شہادت *shahādāt*,
 گواہی *gawāhī*, بیعت *buyyinat*,
 مشاہدت *mushāhadāt*, تقریر *takrīr*.
 DEPOSITOR, *n*. امانت‌دار *amānat-dār*.
 DEPOSITORY, *n*. امانت‌گاہ *amānat-*
gāh, وضع‌نگاہ *wazīdtgāh*, مخزن *makh-*
zan.
 DEPOT, *n*. ذخیرہ *sakhtā*. Book-depot,
 کتب خانہ *kutub khāna*.
 DEPRAVATION, *n*. خرابی *kharābī*,
 تباهی *tabāhī*, فساد *fasād*.

DEPRAVE, *vt* تباہی کردن *tabāhī-k.*
خرابی کردن *kharābī-k.*

DEPRAVED, *a.* خراب *kharāb*, مخلف *mukhlaf*, مفسد *muḥṣid*, بیا *tabāh*.

DEPRAVITY, *n.* vide DEPRAVATION

DEPRECATE, *vt.* استدعای کردن *istighfār-k.*, استعذار *ūzr-kh.*, عذر خواستن *istitizār-k.*, To deprecate the wrath of God, از خدا استدعای کردن *az khudā istighfār-k.*—(implore mercy of) شفاعت کردن *shifādt-k.*

DEPRECATION, *n.* استغفار *istighfār*, شفاعت *ūzr.*—(intercession) شفاعت *shifādt*, درخواست *khāhish*, درخواست *dar khāst*. By way of deprecation, عذر خواهی *ūzr khāhāna*.

DEPRECATOR, *n.* مستدعی *mustaghfir*, شافع *ūzr-khāh.*—(mediator) شافع *shāfi*, شافع *shafī*.

DEPRECATORY, *a.* استدعای ساز *istighfār sās*.

DEPRECIATE, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k.*, تذلیل *hakīr-n.*, حقیر نمودن *ahānat-n.*, تذلیل *tazlīl-s.*, اهانت نمودن *ahānat-n.*

DEPREDATE, *vt.* بجا کردن *yagmā-g*, غارت کردن *nuhib u ghārat-k.*, تاراج کردن *tārāj-k.*

DEPREDATION, *n.* تاراج *tārāj*, بجا *yagmā*, غارت *ghārat*, غنیمت *ghanimat*.

DEPREDATOR, *n.* راهزن *rāhsan*, قطاع‌الطریق *kattā at'tarīk*.

DEPRESS, *vt* فروتن کردن *farūtan-k.*, ست *tahkīr-k.*, حقیر نمودن *past-d.*, ذلیل نمودن *zalīl-n.*—(press down) افشردن *afshurīdan.*—(cause to sink) غرق کداندن *ghark-k.*

—(deject) محروم کردن *mahrūm-k.*—(cheapen) کم بها نمودن *lam bihā-n.*

DEPRESSED, *a.* فروتن *farūtan*, ست *past*, و با در گل *arnagūn*, در گل *dar gīl*, غمگین *ghamgīn*, خوار *khār*

DEPRESSION, *n.* فروندی *farūtan*, تذلیل *tazlīl*, حقارت *hakārat*. Depression of the head, سر فرو *sar farū*. Depression of the voice, صدا تذلیل *tazlīlī sadā*.

DEPRESSOR, *n.* تذلیل گر *tazlīl gar*.

DEPRIVATION, *n.* عدم *ādām*, رفع *raft*, دفع *daft*, حرمان *hurman*.

DEPRIVE, *vt.* عدم نمودن *ādām-n.*, جدا *raft wa daft-k.* و دفع کردن *judā-n*, محروم ساختن *mahrūm-s.* To deprive of an office, منصب *mansub dāl-k.* To deprive of victuals and sleep, خواب و خورد *khāb u khurd ādam-k.*

DEPRIVED, *a.* محروم *mahrūm*, عدم *ādām*, جدا *judā*. To be deprived, بی نصیب *mahrūm-sh*, بی نصیب شدن *bī nasīb-sh.*

DEPTH, *n.* عمق *dmk*, عمات *amākat*, معنی *mudk*, وادی *wadī*. The immense depth, زو غیدف *zū ghīnaf*. The depth of the sea, وادی دریا *wadī i daryā*, عمق البحر *dmk'ul bahar*. In the depth of winter, زمستان درمیان *darmiyāni-zamistān*.

DEPUTATION, *n.* وکالت *wakālat*, نیابت *nayābat*, مباشرت *mubāsharat*.

DEPUTE, *vt.* نصب ساختن *nasb-s.*, نشانیدن *nishāndan.*

DEPUTED, *a.* متمعن *mutā'in*, مرسل *mursal*, نائب *nāyab*.

DEPUTY, *n.* وکیل *wakil*, گماشته *gum-āshā*, موکل *muwakkal*, حواله *hawāla*, مباشر *mubāshir*. A deputy vested

with full powers, وکیل مطلق *wakīl-i mutlak*

DERACINATE, *vt.* درکندن *bar kandan*

نزع کردن *nazī-k.*

DERELICTION, *n.* ترک *turk*, هجر *hijr.*

DERIDE, *vt.* مسخره کردن *maskhara-k.*, استهزا نمودن *istihzā-n.*

DERIDED, *a.* مضحک *maz-hak.*

DERIDER, *n.* مسخره گر *maskhara gar*, ضحاک *zuhāk*, مسخره *mustahzī.*

DERISION, *n.* استهزا *istihzā*, مزه *mazu*, صحت *zahk.*

DERISIVE, *a.* مسخره نما *maskharah numā*, استهزا ساز *istihzā sāz.*

DERIVABLE, *a.* قابل صادر *kābili sādir*, ممکن *mumkini mukhtira.*

DERIVATION, *n.* مصدر *masdar*, صدور *sadūr*, اکتباس *iktibās.*

DERIVATIVE, *a.* فرعی *farīy.* A derivative noun, اسم مشتق *ismi mushtak.*

DERIVE, *vt.* از مصدر آوردن *az masdar ā-*, صادر نمودن *sādir-n.*, استخراج کردن *mukhtard-k.*, نسب کردن *nasb-k.* To derive descent, از اصل آمدن *az asl-ā.*, به دست آوردن *intisāb-k.* To derive advantage, حاصل کردن *hāsil-k.*, کسب *kasb-a.* اندوختن

DERIVED, *a.* مصدر *masdūr*, مشتق *mushtak*, متعارف *mutafarrī.* To be derived, مصدر شدن *masdūr-sh.* مشتق شدن *mushtak-b.*

DERIVER, *n.* از مصدر آور *az masdar āwar.*

DERNIER, *a.* پستترین *pastarīn.*

DEROGATE, *vt.* (act contrary to) ابطال *ibtāl-k.*, مخالف ساختن

mukhālif-s., مغایر نمودن *mugāyir-n.*—(disparage) غیبت کردن *ghibat-g*, کمتر نمودن *kumtar-n.*

DEROGATION, *n.* ابطال *ibtāl*, نسخ *naskh*, محو *mukw*—(disparaging) غیبت کردن *ghibat gui*, بختان *bukhtān*, ملام *mulām.*

DEROGATORY, *a.* ملام نما *mulām numā*, کمتر ساز *lamtar sāz.*

DERVIS, *n.* درویش *derwish.*

DESCANT, *n.* vide COMMENTARY, DISCOURSE.

DESCEND, *vi.* فرود آمدن *farūd-ā.*, فرو رفتن *farū-r.*, بزر آمدن *ba zer-ā.*, نازل شدن *nāzūl-n.*, نازل کردن *nāzīl-k.*, انزال کردن *tanzīl-s.*, نازل ساختن *inzāl-k.*—(fight) در نبرد گاه رفتن *maydānu dukhūl-k.*, در نبرد گاه رفتن *dar nabard gāh-r.* To descend (from ancestors) نسب اجداد نمودن *nasbi ajdād-n.*, از اصل آمدن *az asl-ā.* To descend from a noble family, پاک نسل شریف *pāk nizhād-b.*, براد بودن *nasli sharīf-d.* To descend from a mean or unknown race, بد نژاد بودن *bad nizhād-sh.* To descend by inheritance, از میراث رفتن *az mīrās-r.*

DESCENDANT, *n.* نسل *nasl* (*pl.* انساب *nasb* (*pl.* انساب), (اسال خلف *khalf* (*pl.* اخلاف).

DESCENDED, *a.* منسل *munsal.*

DESCENDENT, *a.* نسل اجداد نما *nasli ajdād namā.*

DESCENDIBLE, *a.* ممکن نزول *mum-kini nazūl,*

DESCENT, *n.* نزول *nazūl*, نشیب *nashīb*, نشیب نزل *nasl.* A sloping descent, نشیب *nashībī zamīn.* A steep descent, نشیبگاه *nashīb-gāh.* Ascent and

descent, نَشِیب و فرار *nashīb u farār*.
Ascent and descent of kindred, و اصول
asūl u farū — (lineage) اصل *asl*
(نسب), نَسْل *nasl* (pl. نَسَل), (اصول) نَسَب
nashb (pl. نَسَاب), نِزَاد *nizhād*. The
steps of descent, درجَاتِ نَزول *darajāt*
ti nazūl.

DESCRIBE, *vt.* نَوِشْتَن *nawishān*, بَيَان
کردن *bayān-k*, توصیف ساختن *taw-*
sīf-s, وصف نمودن *wasf-n*. To describe
boundaries, تَحْدِيد کردن *tahdīd-k*

DESCRIBED, *a.* نَوِشْتَا *nawishā*, مَسْطُور
mastūr, مَرُوف *marūf*, مَرُوف *markūm*,
مَكْتُوب *maktūb*. To be described,
مَسْطُور شدن *mastūr-sh*.

DESCRIBER, *n.* بَيَان کُننده *bayān*
kunān la, نَاسِخ *nāsikh*, کَاتِب *kātib*.

DESCRIPTION, *n.* بَيَان *bayān*, نَقَر
takrīr, تَعْدِيل *tadbīr*, تَفْسِير *tafsīr*,
وَصْف *wasf*. Description of a country,
تَحْطِيطِ بِلَاد *takhtīti bilād*. Descrip-
tion of the world, دُنْيَا *haiyālī*
duniyā.

DESCRY, *vt.* دِدَن *dīlan*, نَظَر کردن
nazir-k. — (announce) خَبر کردن *kha-*
bar-k, دَادَن *āgāh-d*. — (detect)
تَجَسُّس کردن *tajassus-k*.

DESERT, *n.* بِيَابَان *biyābān*, دَشْت
dasht, جَنْگَل *jāngal*, صَحْرَا *sahrā*,
بَادِي *bāliya*, وَادِي *wāli*, وِرَان *wai-*
rāna. The wild beasts of the desert,
وَحُوشِ بِيَابَان *wuhūshi biyābān*. An
inhabitant of the desert, نَشِین
sahrā nishīn, وِرَانِ نَشِین *wairāna*
nishīn.

DESERT, *a.* خَالِي *khālī*, وِرَان *wairān*,
بَطَال *battāl*, وَحْش *wahsh*.

DESERT, *n* (merit) فَضْل *fazl*, کَادَر *kadr*,
لِيَاظَت *liyākat*, اِسْتِعْدَاد *istidlād*.

DESERT, *vt* گُذَاشْتَن *guzāshān*, هَجْر
hijr-k, نَرَك کردن *tark-k*. To
desert one's country, نَرَك دِنَار کردن
tarki deyār-k. — To desert relations,
کَافِر رَحْم نمودن *kāfir rahim-n*. — (run
away) گُریختَن *gurikhtan*, فرار شدن
farār-sh.

DESERTED, *a.* گُذَاشْتَا *guzāshā*, مَهِجُور
mahjūr, مَرُوف *matrūk*, نَرَك کُردن
tark kardā shūla. A deserted
place, اَرَضِي نِيَهَا *arzi tayhā*, بِلَدِي
اِسْمَت *buladi ismat*.

DESERTER, *n.* تَارِك *tārik*, مَیْجَانِي
mujānī. A deserter to the enemy,
مُنْجَاوِز *munjawiz*.

DESERTION, *n* هَجْر *hajr*, نَرَك *tark*,
گُریختَن گُذَاش *gurikhtān guzāsh*,
gurikhtāgi.

DESERVE, *vt.* (good or ill) لَایِن شدن
lāyīn sh, سَزَاوَار شدن *sazāwār-sh*,
مَسْتُوح *mustahak-sh*, مَسْتُوح شدن
mustahak-b, وَاجِب شدن
wājib-sh. Deserving reward, مَسْتُوح
mustawjib's *sawāb*. To
deserve honor or respect, وَاجِب
wājib's *ri'ayut-sh*, اِزْعَامَت شدن
lazim's *takrīm-k*. To deserve rank or promotion,
سَزَاوَار *sazāwār* *martaba-b*.
Deserving death, اَلْعَدْل *wājibul*
latl. To deserve to be hanged,
مَسْتُوح اَلْعَلْب *mustawjibul*
salb-b. To deserve compassion, وَاجِب
wājib *tarham-sh*. To
deserve to be loved, سَزَاوَار مَحَبَّت *sazāwār*
muhabbat-b. To deserve
obedience, وَاجِب اِلْتِمَاع *wājib*
ittibād-b.

DESERVED, *a.* لَایِن *lāyīn*, وَاجِب *wājib*, لَایِن *lāyīn*

سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjab*,
مستحق *mustahakk*.

DESERVEDLY, *ad.* لایق *lāyukāna*,
وافتی عدالت *muwāfiki adalat*,
واجب *wājiban*, واجب *bīl wājib* بالواجب.

DESERVER, *n.* سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjab*,
مستحق *mustahakk*, الثواب *mastūjabu's sawāb*.

DESERVING, *a.* لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwār*,
فاضل *fāzil*.

DESICCATE, *vt* خشک کردن *khushk-k*.

DESIDERATUM, *n.* لزمت *lāzimat*,
حاجت *hājat*.

DESIGN, *n.* I. (intention) قصد *kasd*,
آهنگ *āhm*, عزم *azm*, آرزو *ārzū*, اراده *irāda*,
آهنگ *āhang*, مراد *murād*, کام *kām*, نیت *niyat*.
With design, باغرض *bā gharaz*, غرض *gharaz*,
با قصد *ba kasd*, عمدان *amdān*. Without
design, بی غرض *bī gharaz*, غرض *gharaz*,
غیر مقصود *ghayri maksūd u ikhtiyār*.
According to the design, حسب المرام *hasb al marām*.
To have a design, نیت داشتن *niyati-d*. 2. A design
(of an artist) نقش *naksha*, رسم *rasm*. 3. (plot)
بدش *bundish*, دغا بازی *daghā bāzi*, حیل *hila bāzi*,
سازش *sāzish*.

DESIGN, *vt.* (purpose) اراده کردن *irāda-k*,
نیت ساختن *kasd-d*, قصد داشتن *niyat-s*.—(plot)
مکر و حیل کردن *makr u hila-k*, حیل باختن *hila-b*.—(deli-
neate) نقش کشیدن *naksha-k*, علامت *dlāmat-s*,
نشان نمودن *dlāmat-s*, نشان *nishān-n*.

DESIGNABLE, *a.* ممکن الارادات *mumkin ul iradat*,
ممكن قابل رسم *kābili rasm*, ممکن *mumkin*,
اشارات *ishārat*.

DESIGNATION, *n.* نشان *nishān*,
اشارات *ishārat*, علامت *dlāmat*, رسم *rasm*.

DESIGNED, *a.* (purposed) مقصود *mok-*
sūd, مقصود *mdhūd*, مقصود *muyyin*,
مقصود *māmūr*.—(delineated) مقصود *mar-*
sūm, مقصود *mastūr*, مقصود *mu-*
layyud.

DESIGNEDLY, *ad.* بقصد *ba kasd*, قصد *kasdan*,
با نیت *bā niyat*, دانسته *dānista*,
دیده *didu u dānista*.

DESIGNER, *n.* رسم کننده *rasm kun-*
anda, کارنامه ساز *kar nāma sāz*.—(plot-
ter) مکار *habbāl*, مکار *makkār*.

DESIGNING, *n.* رنگ آمیز *rang āmīz*,
رنگ *faribanda*, غدير *ghadīr*.

DESIRABLE, *a.* دلپذیر *dil pazīr*, دلپذیر *dilpasand*,
مغرب *marghūb*, نفسی *nafsi*. Any thing desirable,
دلخواه *dil khāh*, خاطر خواه *khātir khāh*.

DESIRE, *n.* I. (passion, wish) خواهش *khāhish*,
آرزو *ārsū*, کام *kām*, مراد *mu-*
rād, نفس اماره *iradat*, ارادت *iradat*,
نفس *nafsi ammāra*, رغبت *raghbat*. 2. (request)
طلب *talab*, درخواست *dar khāst*,
خواهش *khāhish*, پرسش *pursish*. A
humble desire, نیاز *niyāz*, تمنی *tam-*
anna', تضرع *tazarad*. A longing desire
to see any person or thing, اشتیاق *ishti-yāk*,
انتظار *intizār*. To excite
desire, ترغیب کردن *targhib-k*. To
have a strong desire, اشتیاق نمودن *ishti-yāk-n*,
آرزومند بودن *arzūmand-*
b. To indulge one's desires, نفس غلبه
nafse ghalaba-n. Carnal desires,
مشتیاتی *mushtakiyāti naf-*
sāntiya. Agreeable to one's desire,
موافق *hasba'l marām*, حسب المرام
muwāfaki dillkhāh. According
to desire or request, حسب الطلب
hasba'l talab, وافتی *muwā-*
fuki dātyat.

DESIRE, *vt.* آرزو *khāstan*, خواستن *khāstan*, اراده کردن *irāda-k.*, داشتن *ārzū-d.*, mushtāk-b. — (request) طلبیدن *dar khāst-k.*, درخواست کردن *talbidan*.

DESIRED, *p.a.* (wished for) مرغوب *mar-ghūb* — (asked for) مطلوب *matlūb*, خواستد *khāsta*.

DESIROUS, *a.* آرزومند *ārzūmand*, طمعکار *hawāṣṣ*, mushtāk, مشتاق *tamīkār*. Desirous of war, راغب به جهاد *rāghibijehād*, خواهش *khāstju*. Desirous of peace, صلح اندیش *salāh andīsh*. To be desirous, آرزومند بودن *ārzūmand-b.*, مشتاق بودن *mushtāk-b.*

DESIROUSLY, *ad.* vide EAGERLY, FONDLY.

DESIST, *vi.* موقوف باز ایستادن *bāz-i.*, موقوف کردن *mokūf-k.*, توقف کردن *tawakkuf-k.*, دست بردار شدن *dast bardār-sh.*, ماندن *wā māndan*.

DESISTANCE, *n.* دست برداری *dast bardārī*, باز ایستادگی *bāz istādagi*, تراکت *tawakkuf*, آرام *ārām*, فراغت *furāghat*.

DESK, *n.* راف *rāf*, پیشخفته *push takhta*.

DESOLATE, *vt.* خراب نمودن *kharāb-n.*, ویران کردن *wairān-k.*, ناخست *tākht u tāraj-k.*, بایمال *pāymāl-k.*

DESOLATE, *a.* مخروب *wairān* و ویران *wairān*, ماکثر *makhrūb*. A desolate place, ویرانه *wairāna*, وحشت *wahshat*.

DESOLATELY, *ad.* بر وجه ویران *bar wajai wairān*, وحشانه *wahshāna*.

DESOLATER, *n.* مخروب *mukhrīb* و ویران *wairān* کننده *wairān kunanda*.

DESOLATION, *n.* ویرانی *wairānī*, ناخست *tākht* و تراج *kharābī* خرابی *u tāraj*.

DESPAIR, *n.* ناامیدی *nā umedī*, درماندگی *naumedī*, دارمان *darmān-dagi*, اضطراب *iztirār*.

DESPAIR, *vi.* ناامید شدن *nā ūmed-sh*, انکسار *māyūs-g.*, مایوس گشتن *inkisār-n.*

DESPAIRING, *a.* ناامید *nā umed*.

DESPAIRINGLY, *ad.* ناامیدانه *nā umedāna*.

DESPATCH, *n.* vide DISPATCH.

DESPERATE, *a.* ناامید *nā umed*, مایوس *māyūs*. — (irretrievable) بی چاره *bī chāra*, غایر علاج *ghayr ilāj*. — (rash) بی تدبیر *gumrāh*, گمراه *bt tadbīr*.

DESPERATELY, *ad.* از بی باکی *az bī bākī*, از تهور *az tahawwur*. — (in a great degree) به نهایت *ba shiddat*, به نهایت *ba nihāyat*, به غایت *ba ghāyat*.

DESPERATION, *n.* تهور *tahawwur*, بی باکی *bī bākī*, گمراهی *gumrāhī*, بی تدبیری *bī tadbīrī*.

DESPICABLE, *a.* ذلیل *khār*, خوار *zalīl*, کمین *hakīr*, مذموم *mazmūm*, سبک *kumīna*, سبک *subuk*.

DESPICABLENESS, *n.* حقارت *hakārat*, خواری *khārat*, ذلالت *zalālat*, حقیری *hakīrī*, دونی *dūnī*.

DESPICABLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با حقارت *bā hakārat*, با ذلالت *bā zalālat*.

DESPISE, *vt.* تذلیل کردن *tazlīl-k.*, تحقیر نمودن *hakīr-n.*, تحقیر داشتن *tahkīr-d.*, استحقار نمودن *istihkār-n.*, سبک گرفتن *subuk-g.*

DESPISED, *a.* محقر *muhakkar*, حقیر *hakīr*, مبذول *mubtazal*.

DESPISER, *n.* محقر *muhkīr*, تذلیل کننده *tazlīl kunanda*.

DESPITE, *n.* عداوت *fasā'il*, فساد *dulā-wat*, بد اندیشی *bad andishī*, بد خواهی *badkhākī*, کینه *kīna*.

DESPITE, *prep.* مد *zidd*, عکس *dk*.

DESPITEFUL, *a.* بد خواد *bad khāh*, بد خوای *kīna khāh*, بد جو *dīb jū*.

DESPITEFULLY, *ad.* باغرض *bāgharaz*, فاسدان *fāsīdāna*.

DESPOIL, *vt.* بعمال گردن *yaghmā-g*, دزدیدن *duzdidan*.

DESPOND, *vi.* نا امید شدن *nā umed-sh*, دلگیر شدن *dilgīr-sh*.

DESPONDENCY, *n.* ناامیدی *nā umedī*, دلگیری *dilgīrī*, دلنگاری *dil tangī*, غم *gham*, مانوسی *māyūsī*.

DESPOT, *n.* ظالم *zālīm*, جفاکار *jafākār*, جابر *jābīr*.

DESPOTIC, *a.* مستقل *mustakīl*, خود *khud*, مختار *mukhtār*.

DESPOTISM, *n.* تسلط *tasallut*, ظلم *zulm*, ستم *sītam*.

DESSERT, *n.* (fruit) میوه *mewa*, میوهایی *mewahāi*, گوناگون *gunāgūn*.

DESTINATION, *n.* (appointment) مقرر *nāmzādī*, مراد *murād*, قصد *kasd* — (appointed place) مرجع *murjā*, مقر *mukar*.

DESTINE, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k*, تقدیر کردن *mukaddar-k*, نیت کردن *niyat-k*.

DESTINED, *a.* مقرر *mukarrar*, مقدر *mukaddar*, معین *muyyīn*.

DESTINY, *n.* نصیب *nasīb*, مقدر *mukaddar*, قسمت *kismat*, مقرر *takdīr*, قدرت *kudrat*, سر نوشت *sar nawisht*, طالع *tālī*.

DESTITUTE, *a.* (in want of) بیچاره *bīchāra*, بی نیاز *bī nawā*, لاچار *lāchār*, بی مال *bīmāl*, بی مال *farūmān*.

متروک *ājīz* — (abandoned) *matrūk*, گزاشته *guzāshṭa* Destitute of strength, بی طاقت *bi tākat*, عاجز *ājīz*.

DESTROY, *vt.* (consume) تلف نمودن *talf-n*, انلاف کردن *ittāf-k* — (lay waste) برباد کردن *barbād-k*, بربال کردن *pāyamāl-k*. To destroy buildings, تخریب بنیان کردن *takhrīb bun-yān-k* — (kill) کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k*.

DESTROYED, *a.* تلف *talf*, خراب *kharāb*, برباد *munhadīm*, بربال *pāyamāl*, نیست نابود *nīst nābūd*, زبر *zer*, زار *zabar*, خراب *kharāb* خست *khasta*.

DESTROYER, *n.* مخرب *makhrib*, خراب کننده *kharāb-kunāda*.

DESTRUCTION, *n.* بربال *pāyamālī*, تباہی *tabāhī*, انهدام *inhidām*.

DETAIL, *n.* دقیق *dakīka*, شرح *sharīh*. In detail, علی التفصیل *allat tafsīl*, مشروحاً *mash rūhan*.

DETAIL, *vt.* تفصیل کردن *tafsīl-k*, شرح *sharīh-k*.

DETAIN, *vt.* واپس داشتن *wāpas-d*, بازداشتن *bāz-dāshṭan*, To detain in custody, حبس کردن *habs-k*, در زندان نهادن *dar zindān-n*.

DETAINED, *a.* محبوس *mahbūs*, گرفتار *giriftār*. Detained in prison, اهل زندان *ahli zindān*.

DETECT, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k*, کشادن *kushādan*, اظهار کردن *izhār-k*. To detect a crime, گناه آشکاره کردن *gunāh āshkāra-k*. To detect a fraud, غدر اظهار نمودن *ghadr izhār-n*.

DETECTED, *a.* کشاده *kushāda*, مشکوف *mashkūf*.

DETECTION, *n.* افشا *ifshā*, ظهور *zahūr*, کشف *kashf*, فاش *fāsh*.

DETENTION, *n.* گرفتن *giriftagī*.

- دید *tuwkiḥ*.—(confinement) *tuwkiḥ*, حبس *habs*.
- DETER, *vt.* چشم نمازی کردن *chashm numāi-k*, تحریف ساختن *takhiwif-s*.
- DETERIORATE, *vt.* (to make worse) بدتر کردن *badtar-k*.—(to grow worse) بدتر گردیدن *badtar-g*.
- DETERMINATE, *a.* (established) مقرر *mukarrar*, معین *tahkik*, معیود *mu-yyan*.—(limited) محدود *mahdūd*, معیود *madhūd*.—(conclusive) قاطع *kāṭi*.—(resolute) دلیر *diler*, حگروار *jigar-dār*.
- DETERMINATELY, *ad.* از استقلال *az istiklāl*, بالقصد *bil kasd*.
- DETERMINATION, *n.* قصد *kasd*, عزم *azm*, عزمیت *azimat*.—(resolution) استقلال *istiklāl*.—(decision) امر *amr*, حکم *hukm*, فتوی *fatwa*. A fixed determination, قصد مصمم *kusdi musammam*, عزم بالجرم *azm bil jazm*.
- DETERMINE, *vt.* حد کردن *hadd-k*, تحدید نمودن *tahdīd-n* — (fix) برقرار ساختن *sābit-k*, برقرار کردن *bar karār-s*.—(conclude) ختم کردن *khatam-k*, انعام کردن *itmām-k*.—(decide) قضا نمودن *rāi-d*, رای دادن *kazā-n*.—(define) قطع کردن *katt-k* — ترتیب نمودن *nazm-k*, نظم کردن *tarṭīb-n*.—(resolve) عزمیت نمودن *azimat-n*, تصمیم قرار کردن *harār-k*, تصمیم نمودن *tasmīm-n*.
- DETERMINED, *a.* مستقل *mustakīl*, مضبوط *mazbūt*.
- DETEST, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k*, استحققار نمودن *istikhrāh-k*, استحققار *istihkār-n*.
- DETESTABLE, *a.* مکروه *makrūh*, کرب *karīh*, ناگوار *nāgawār*, پالید *palid*.
- DETESTABLY *ad.* مکروهانه *makrūhāna*.
- DETESTATION, *n.* عداوت *naḥrat*, کراهیت *karāhiyat*, استحققار *istikhrāh*, نفرت *nafiṭn*.
- DETHRONE, *vt.* از مسند وضع کردن *az masnad wazʿ-k*, از تخت دفع ساختن *az takht daft-s*.
- DETHRONE, *a.* از مسند معزول *az masnad madzūl*.
- DETRACT, *vt.* زاری کردن *zārī-k*, از افترا زدن *iftirā-z*, ضم کردن *zum-k*, ملامت کردن *malāmat-k*.
- DETRACTION, *n.* عیب گوئی *dīb guī*, تهمت *tahammut*, بیهان *buhlān*, غیبت *ghībat*.
- DETRACTOR, *n.* عیب گو *dīb gu*, غمار *ghammāz*, معتر *muftar*.
- DETRIMENT, *n.* نقصان *nuksān*, ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, ضرر *kusūr*, دباح *kabāhut*.
- DETRIMENTAL, *a.* مضر *mazarr*, مفسد *mufsid*, زیان ساز *ziyān sāz*.
- DEUCE, *n.* دو *dū*.
- DEVASTATE, *vt.* تاراج کردن *tārāj-k*, غارت نمودن *ghārat-n*.
- DEVASTATION, *n.* تخریب *takhrīb*, تاراج *ghārat*, تاراج *kharābī*, تاراج *ḡāyamālī*.
- DEVELOP, *vt.* کشف کردن *kashf-k*, آشکار کردن *paydā-k*, واضح کردن *wāzih-k*, آشکار *āshkār-k*.
- DEVELOPMENT, *n.* شکوفا *shigufta-gī*, ترقی *tarakkī*.
- DEVIATE, *vi.* همراه بودن *gumrāh-b*, انحراف نمودن *bī rāh-sh*, رو گردان شدن *ru gardān-sh*. To deviate from a purpose, از قصد بی راه شدن *az kasd bī rāh-sh*.
- DEVIATION, *n.* بی راهی *bī rāhī*,

- گمراهی *gumrahī*, ضلالت *zalālāt*.—
(improper conduct), ناهای *tabāhī*,
بغی *bughī*.
- DEVICE, *n* (contrivance) مبدع *mabdd*,
تجویز *tasawwur*, حکمت *hikmat*,
tajwiz. A device (on a shield) علامت
dlāmat, نشان *nishān*.
- DEVIL, *n*, شیطان *shaytān* (pl. شیاطین),
جن *jinn* (ابلیس *iblis* (pl. ابلیس)
(pl. احنه *dhv*).—(a wicked person)
شرر *sharīr*, بد کردار *bad kirdār*.
- DEVILISH, *a*, جهنمی *jahannamī*,
شیطان *shaytānī*, دوشیطان *zū shay-*
tān.—(horrible) هولناک *haulnāk*,
زیاده *makrūh*.—(excessive) زیادت
nihāyat,
- DEVIOUS, *a*, گمراه *gumrah*, بد راه
badrāh.
- DEVISE, *vt*, پدید کردن *paydā-k*, نظر
وصیت کردن *nazar-k*.—(bequeath)
wasīyat-k, عهد ساختن *uhd-s*.—
ایجاد کردن *tadbīr-k*, تدبیر کردن
ijād-k.
- DEVISE, *n*, وصیت نامه *wasīyat nāma*,
اندرز *andaraz*.
- DEvised, *a*, پدید کرده *paydā karda*
مندی *mutadabbir*.
- DEvisER, *n*, مخترع *mūjīd*, موجد
mukhtarī.
- DEvisOR, *n*, وصیت کننده *wasīyat*
kunanda, وصی *vast*.
- DEVOID, *a*, تهی *tihī*, محلول *mahlūl*,
خالی *khālī*. Devoid of good qualities,
غیر نیکو صفت *ghayr neku sifat*.
- DEVOLVE, *vt*, گردیده شدن *gardīda-sh*,
گذشتن *guzashtan*, سپردن *sipurdan*.
- DEVOTE, *vt*, تقدس کردن *takaddus-k*,
قربان کردن *kurbān-k*, فدا ساختن
k.—(curse) لعنت *ladnat-g*.—
- (appropriate) مخصوص کردن *makhṣūs-k*.
- DEVOTED, *a*, (to God) نذیر *nazīr*,
دلجسته *kurbānī*.—(affectionate) دلجسته
dīl basta, مخصوص *makhṣūs*. Devoted
servant, فدوی *fidvī*, بنده *banda*.—
(appropriated) مشخص *mushakḥḥas*,
مغرور *mukarrar*.—(addicted) مغرور
masrūf, مایل *māil*.
- DEVOTEDLY, *ad*, با اختصاص *bā iktisās*.
- DEVOTEE, *n*, عابد *ābid*, پارسا *pārsā*,
زاهد *zāhid*.
- DEVOTION, *n*, (piety) عبادت *ibādāt*,
ریاضت *rayāṣat*, زهد *zuhd*, تقوی *takwī*,
بندگی *bandagī*, پرستش *parastish*.—
(prayer) نماز *namāz*.
- DEVOTIONAL, *a*, قنوت مذسوب *kunūt*
mansūb.
- DEVOUR, *vt*, خوردن *khurdan*, آواریدن
awbāridan, اکل ساختن *akl-s*, آواشتن
awbāshtan, بلع کردن *balī-k*.
- DEVOURED, *a*, خورده *khurda*, مبتلع
mubtalā.
- DEVOUT, *a*, معتکف *mudtakif*, زاهد
zāhid, خدا ترس *pārsā*, ترس *khudā*
tarsi, متعبد *mutadabbid*.
- DEVOUTLY, *ad*, زاهدانه *zāhidāna*,
با تقوی *bā takwī*,
- DEW, *n*, نم *nam*, زاله *zhāla*, شبنم
pashak. Night dew, شبنم *shabnam*.
Day dew, ندی *nada*. A dew drop,
قطره شبنم *katratī shabnam*.
- DEW, *vt*, نم کردن *nam-k*.
- DEWLAP, *n*, غیب *ghabghab*.
- DEWY, *a*, شبنمی *shabnamī*, دامج *dāmt*.
- DEXTER, *a*, راست *rāst*, یمن *yamīn*.
- DEXTERITY, *n*, دستکاری *dastkārī*,
صنعت *sandī*, تیز دستی *tezdashtī*,
ظرافت *zarāfat*, کارسازی *kārsāzī*.
- DEXTEROUS, *a*, قابل *kābīl*, دستکار
dastkār, چست *chust*, کارساز *kārsāz*.

DEXTEROUSLY, *ad.* از فادلیت *az fādīyat*,
کابلیت *kābīlyat*, باظرافت *bā zarāfat*.

DIABETES, *n.* سلس البول *sulasu-l-
buul*, دیابتیس *ziyābītus*.

DIABOLICAL, *a.* vide DEVILISH.

DIACRITICAL, *a.* معجم *mudjām*.

DIADEM, *n.* تاج *tāj*, کلاه *kulāh*.

DIAGNOSIS, *n.* تشخیص *tashkhis*.

DIAGONAL, *n.* از گوش تا گوش *az gusha
tā ba gusha*.

DIAGRAM, *n.* vide FIGURE.

DIAL, *n.* دایره هندی *dāirai hindī*,
ساعت شمس *sādti shams*, درجات *darajāt*.

DIALECT, *n.* زبان *lisān*, زبان *zabān*
A speaker of the Himyaritic dialect,
مذممر *mutahmmir*. The court lang-
uage of Persia, زبان دری *zabāni
darī*. The ordinary dialect of Persia,
زبان فارسی *zabāni fārsī*. The old
dialect of Persia, زبان پهلوی *zabāni
pahlavi*.

DIALECTICAL, *a.* منطقی *mantikī*.

DIALECTICS, *n.* علم منطق *ilm-i
mantik*.

DIALOGUE, *n.* جواب سوال *jawāb
sawāl*, گفتگو *guftgu*, مکالمه *mukāla-
mat*, گفت و شنود *masākarut*, گفت
guft u shanūd.

DIAMETER, *n.* قطر *kutr*.

DIAMOND, *n.* الماس *almās*, سامور *sāmūr*,
sāmūr.

DIAPHANOUS, *a.* شفاف *shaffāf*.

DIAPHRAGM, *n.* پرده *parda*, حجاب
القلب *hijābu'l kalb*.

DIARRHŒA, *n.* اسهال *is-hāl*, جربان
شکم *jiryāni-shikm*, شکم جاری
shikm jāri.

DIARY, *n.* دفتر نامه *sajfur nāma*, روزنامه
roz nāma, آوریج *āwarija*.

DIBBLE, *n.* بیلچه *bilcha*, حدات
hada'ut.

DICE, *n.* (game at) دمار بازی *kimār
bāzi*, ششدر بازی *shashdar bāzi*.—(a
die) کعبه *hadbut*. A dice table,
تخته نرد *takhtai nard*. To play at
dice, دمار کردن *kimār-b.*, فخر کردن
takummur-k. To win at dice, فخر کردن
kamr-k. فخر ساختن *takammur-s.* To
lose at dice, باختن *bākhtan*. Unfair
play at dice, مسنگ *masang*. A pla-
yer at dice, دمار باز *kimārbāz*, ششدر
shashdar bāz. An antagonist at dice,
کمیر *kamir*.

DICTATE, *vt.* (prescribe) فرمودن *far-
mūdan*, حکم کردن *hukm-k.*, مشی
کردن *mashk-k.* To dictate (a letter,
&c.) املا کردن *ibārat-g.*, املا کردن
imlāl-k.

DICTATE, *n.* فرمان *farmān*, امر *amr*,
حکم *hukm*. The dictates of the heart,
اوامر قلب *awāmiri kalb*.

DICTATION, *n.* املا *imlā*, هجا *hijā*.

DICTION, *n.* گفتگو *guftagu*, گفتار
*guf-
tār*, عبارت *ibārat*, سخن *sakhun*,
کلام *kalama*, زبان *zabān*, لغت
lughat, لفظ *lafz*.

DICTIONARY, *n.* لغت *lughat*, فرهنگ
farhang.

DIDACTIC, *a.* معلم *mutllim*, مودب
muiddib.

DIE, *vi.* I. (expire) مردن *murdan*,
جان تسلیم شدن *faut-sh.*, جان تسلیم
کردن *jān taslim-k.*, روح نمودن
taslimi rūh-n., وفات یافتن *wafāt-y.*,
تارک دار البوار ساختن *tarki dāru'l
bawār-s.* To die a martyr, شهید شدن

- shahīd-sh.* To die suddenly, مرگ *margi mafājāl-g.* 2. (to become extinct) شدن *bi hūsh-sh.* 3. (to wither as a plant) افسردن *afsurdan.* 4. (to become vapid, as liquors) تشعشع شدن *fishjish-g* 5. (to fade away) غایب شدن *ghāyab-h.*, نابود شدن *nābūd-sh.*
- DIE, n.** (a small cube) کعبه *kaāb.* ششدر *shashdar.* A die used in coining, سکه *sikka.* میخ درم *mekhi diram.*
- DIET, n.** (food) خوراک *khōrāk.* طعام *taām.* ماکول *mākūl.* غرا *ghazā.* نعمت *naāmat* —(course of food selected with reference to health) اعتدال اکل *ʔitidālī akl u shurb.*
- DIET, vt.** (feed) خوراک دادن *khōrāk-d.*, نعمت بخشیدن *naāmat-b.* —(to cause to eat or drink sparingly) اعتدال *ʔitidālī akl u shurb-n.*
- DIFFER, vi.** (to be or stand apart) جدا شدن *mutafarrak-sh.*, جدا بودن *julā-b.*, تفاوت نمودن *tafāwat-n.* —(to be at variance) ناموایی بودن *nā muwāfak-b.*, اختلاف داشتن *ihhtilāf-d.*, معارضت کردن *munāziat-k.*, مختلف شدن *mukhtalif-sh.*
- DIFFERENCE, n** (distinction) تفاوت *tafāwat.* اختلاف *ihhtilāf.* معالفت *tafrīk.* فرق *farq.* —(variance) معالفت *munāzidī.* نا *nā muwāfikat.* اعتراض *ʔitirāz.* To make a difference, فرق کردن *farq-k.*, تمیز نمودن *tamīz-n.* To cause a difference, فتنه انگیزیدن *fitna-a.*, آشفتن *āshuftan.*
- DIFFERENT, a.** جدا *judā.* غایب

- dlahidda.* متفرق *mutafarrik.* نا موایی *nā muwāfak.* —(Of different qualities), صاحب اوصاف مختلف *sāhibi ausrāfi mukhtalif.* Different sorts, انواع *akām.* انوادی *anwād.* In-different manners, مختلف باعدای *ba isnāfi mukhtalif.*
- DIFFERENTLY, ad.** با تفاوت *bā tafāwat.* در وجه متفرق *farrakan.* بار واجوئی *mutafarrak.*
- DIFFICULT, a.** دشوار *mushkil.* بی سهولت *sukht.* دبار *bī sahūlat.* A difficult pass, دشوار گذار *dayāri dushwār guzār.* A castle difficult to be taken, قلعه *kilai dushwār gīr.* A difficult affair, امر مشکل *amri mushkil.* Difficult things, مشکلات *mushkilāt.* Amidst a thousand difficulties, با هزار *bā hazār zor u zār.*
- DIFFICULTLY, ad.** مشکلا *mushkilāna.* با دشواری *bā dushwārī.*
- DIFFICULTY, n.** (opposition) اعتراض *ʔitirāz.* دشواری *mukhālifat.* معریت *sakhtī.* زحمت *zahmat.* —(distress) مصیبت *musibat.*
- DIFFIDENCE, n.** شبیهت *wahm.* اطمینان *shubhat.* بی اطمینان *bī ʔitimādī.* گمان *gumān.*
- DIFFIDENT, a** اندیشناک *andeshnāk.* بی اطمینان *bī ʔitimādī.* —(uncertain) نامقرر *nā mukarar.* نامعلوم *nā maālūm.* To be diffident, در شبیهت بودن *dar shubhat-b.* گمان داشتن *gumān-d.*
- DIFFIDENTLY, ad.** با شبیهت *bā shubhat.* بی انکال *bā gumān.* بی ʔittihāl.

DIFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, گستران *gustardan*, افشاندن *afshāndan*, رزیدن *rezīdan*, مددش کردن *mun-tashir-k.* To diffuse odours, اباحت *ibāhat-k.*, نفع زدن *naḥīz-k.*, اشاعت علوم کردن *ishādti ulūm-k.* To diffuse light, پاشیدن *ziyā-p.* To diffuse rays. پرتو انداز شدن *partau andāz-sh.* To diffuse itself widely, پهن و شدن *pahn wā-sh.*

DIFFUSE, *a.* پاشیده *pāshīda*, مددش *muntashir*, منشر *manshūr*, مفصل *mufussal*, گسترده *gustarda*. To be diffused, مددش شدن *muntashir-sh.*

DIFFUSEDLY, *ad.* بطول *batūl*, معصلا *mufussalan*, مددشرا *muntashirāna*.

DIFFUSEDNESS, }
DIFFUSION, } *n.* انتشار *intishār*,
DIFFUSIVENESS, } پاشیدگی *pā-shīdagī*, اشاعت *ashādt*. Diffusiveness of speech, تفصیل *tafsīl*. Diffusion of light, پاشی *ziyā pāshī*. Diffusion of odours, فایخت *fāihat* نفع *naḥī*.

DIG, *vt.* کندن *kandan*, کاften *kāftan*, کاویدن *kāwīdan*. To dig a canal, فرکاندن *farhandan*. To dig a grave, زار کردن *zar-k.*, گور کردن *gūr-k.* To dig up, بار کردن *bar kandan*, واکار *wā karīdan*.

DIGEST, *vt.* (in the stomach) هضم کردن *hazm-k.*, تحلیل کردن *tahlīl-k.*—(to reduce to order) نظم کردن *nazam-k.*, ترتیب نمودن *tartīb-n.*

DIGESTED, *a.* منظم *munḥazim*, گواریده *gawārīda*, تحلیل *tahlīl*.—(arranged) مرتب *murattab*, منظم *munṭuzam*.

DIGESTER, *n.* گوار کننده *hāzim*, گوار *gawār kunāda*.

DIGESTIBLE, *a.* ممکن گوار *munakini* *gawār*, قابل هضم *kābili hazm*.—(capable of being arranged) قابل *kābilu'l intizām*

DIGESTION, *n.* (of food) هضم *hazm*, تحلیل *tahlīl*. Hard or slow of digestion, درگوار *der gawār*, ناخوشگوار *nākhush gawār*. Easy of digestion, خوشگوار *khush gawār*. Medicine or any thing assisting digestion, گوارش *gawārish*, هضم *hazām*

DIGESTIVE, *a.* هاضم *hāzima*, دو هضم *dū kuwātī hazīm*.

DIGGER, *n.* بیدار *bedār*, کاونده *kāwānda*.

DIGNIFIED, *a.* سراز شده *sar farāz* *shu'la*, مشرف *mushraf*, صاحب مرتبه *sāhibi martaba*, ذوالقدر *zu'lḥadr*.

DIGNIFY, *vt.* بلند کردن *bulānīl-k.*, شرف دادن *manzalat-d.*, مشرف کردن *sharaf-k.*, مشرف کردن *sharaf-k.*, در مرتبه رساندن *ba martaba-b.*, درختی دادن *tarakhi-d.*

DIGNITY, *n.* مرتبه *martaba*, جاه *jāh*, سرفرازی *sarfarāzi*, منصب *munsab*, مقام *daraja*, منزلت *manzalat*, حلال *muḥām*, حلال *jāh u jalāl*.—(of behaviour) لیاقت *layākat*, حلال *jalāl*, شرف *sharfāt*. The Royal dignity, سلطنت *saltanat*. شهرباری *shahr-gārī*. Supreme dignity, صدارت *sudārat*. Exalted dignity, مکان رفیع *makāni rafiā*. The dignity of a magistrate, فقاوت *nikābat*, منصب *munsabi kazzā*. Of exalted dignity, رفیع الشان *rafiu'l ḥadr*, رفیع الشان *rafiushshān*. Of the same dignity, همپا *hampāya*, همقدر *ham ḥadr*. High in dignity, جلجل *jolilu'l*

kulī, مقامات *ahli minkāmāt*.
Dignities, تشریفات *tashrifāt*.

DIGRESS, *vi* کردن *garīz-h.*, اصول
کردن *fūsūl-h.*

DIKE *n* (ditch) **خندق** *khandaq*.—
(bank) **ممش** *pushla*.

DILAPIDATE *vt.* اذہام شدن *inhiḍūm-sh.*, تخریب کردن *takhrīb-h*

DILATE, *vt* مابست کردن *mabstūn-k.*

DILATORINESS, *n.* آهستگی *āhistagi*,
 سستی *suṣṭi*, دیری *derī*, کاهی *kāhili*,
 درنگ *darang*, مهله *muhl* it,

DILATORY, *a* سست *sust*, درنگ
dirang, در *der*, آهسته *āhista*, کاهل
kāhil.

DILEMMA, *n* 𐤀𐤊𐤁𐤀 *kha'āt*, 𐤓𐤊𐤁 *ratma*,
 𐤀𐤓𐤊𐤁 *asurād*.

DILIGENCE, *n.* کوشش *kushish*, دقت *dukt*,
 تلاش *talash*, جد *jad*, سعی *sai*, توهم *tuhm*,
 توجہ *tawajjuh*, شغول *shughl*.

DILIGENT, *a* مقبّد *mutavajjib*, *مقيد* *mukayyad*, صاحب *mahnatī*, *ساحب* *sāhibi jahlū jahl*. Diligent in business, مقبّد در کار *mukayyib dar kār*. To be diligent, ملازم شدن *mukayya t-b*, *ملازم* *mulāzim-sh*, ملازمت کردن *mulāzim-at-k*.

DILUCIDATE, *vt.* بیان نمودن *bayān-*
n., شرح کردن *sharh-k.*

DILUTE, *vt.* حل کردن *hull-k.*, رقیق کردن *rakik-k.* To dilute milk with water, شیر بسخ کردن *shir nasigh-k.* To dilute wine with water, شراب آمیزش کردن *sharāb mamzūj-k.*

DILUTED, a. محال *mamṣūj*, مضعف
maktī.

DILUTER, *n.* حل کننده *hall-kunanda*,
مورق *murakkik*.

DILUTION, *n* حل *hall*, ترقیق *tarkik*.

DILUVIAN, *a.* طوفان *tūfān*
manṣūb.

DIM, *et* CLOUD, DARKEN.

DIM, *a.* (obscure) تیره *tīra*, تاریک *tārīk*,
 اطملمای *zulmānī*.—(dark, cloudy)
 غیری نور *ghayrī nūr*, بی نور *bī nūr*,
 نا روشن *nā raushan*. Dim-sighted,
 تاریک چشم *chashmi tār*, چشم
 تاریک *tārīkī chashm*. ندوالمن *nabū u'lāin*.
 Dim-sightedness, روز کوری *roz-kūrī*,
 انداز *iflār*.

DIMENSION, n. پیمایش *paymāyish*,
میکدار *miklār*, عرسه *ārsa*, انداز *andāza*,
واحد *wa-ḥd*. To take dimensions,
اندازه گرفتن *andāzu-g*, پیمودن *paymū-*
dan.

DIMINISH, *vt.* (make less) کم کردن *kam-kardan*, کاستن *kaštān*, کاستن *kāstan*, اعمار کردن *isghār-kardan*, بضرر ساختن *tasghīr-s.*—(to grow less) کم شدن *kam-shudan*, کاهیدن *kāhīdan*.

DIMINISHED, *a.* کم شدہ *ham shudā*,
مقصور *mankūs*, مقصور *maksūr*. Di-
minished in price or value, کم بها
ham bahā, منحط *munhatt* Not
diminished, نا کاستہ *nā kūstā*

DIMINUTION, n. کوتاهی *kolāhī*, نقص *naqs*, کاست *kāst*, تاسخیر *tasghīr*, زوال *zawāl*, کاهش *kāhish*, تخفیف *talhif*.

DIMINUTIVE. *a.* خورک *khurd*, کوناہ *lutāh*, کوچک *kuchuk*, صغیر *saghīr*.
A diminutive noun, اسم تصغیر *ismi tasghīr*, اسم متصغر *ismi musaghghar*.

DIMINUTIVELY, *ad.* باری باری *bar*
wajai kalil.

DIMINUTIVENESS, *n.* کوچکی *kūchakī*
 کمتری *kanutarī*.
DIMLY, *ad.* ظلمانه *zulmāna*, روز کوانه
roz kūrāna
DIMMISH, *a.* اندک نارنگ *anlak tārīk*,
 تیره *tira*.
DIMNESS, *n.* سیاهی *zulmat*, تاریکی
siyāhī, تاریکی *tārīkī* — Dimness of
 sight, تاریکی چشم *tārīkī-i-chashm*,
 روز کوری *zulmatu'l basar*, روز کوری
roz kūrī.
DIMPLE, *n.* نوبت *nūnat*, چاه *chāh*. —
 (of the chin) چاه زرخ *chāhi sanakh*.
DIMPLED, *a.* نوبت دار *nūnat dār*.
DIN, *n.* هنگامه *āwāz*, شور *shūr*, هنگامه
hangāma, غوغا *ghaugā*.
DIN, *vt.* شور کردن *āwāz-k*, شور کردن
shor-k, هنگامه کردن *hangāma-k*.
DINE, *vt. vi.* چاشت خوردن *chāsh-t-keh*,
 طعام خوردن *ta'am-keh*.
DING, *vi.* ردن *zulan*.
DING-DONG, *n.* طبله *tantanat*.
DINING-ROOM, *n.* چاشت گاه *chāsh-t*
ghāh, طعام گاه *ta'am gāh*, غرضت *gharfat*.
DINNER, *n.* چاشت *chāsh-t*, طعام *tā'am*,
 عصر *dsar*. Dinner and supper, عصران
dsarān.
DINNER-TIME, *n.* وقت طعام *wakti*
tdām, ساعت چاشت *sādti chāsh-t*.
DINT, *vt.* نشان دادن *nishāna-k*, زور
 آوردن *zor-ā*.
DINT, *n.* (impression) نشان *nishāna*.
 — (contusion) هرس *hars*. — (blow)
 ضرب *zarb*. — (force, power) زور *zor*,
 فوت *kuwat*.
DIP, *vt.* غوطه خوردن *ghark-k*, غوطه
 خوردن *ghūtā-kh*.
DIPHTHONG, *n.* لغیف *lafifi* *makrūn*.

DIPLOMA, *n.* سند *sana'l*, دستاویز
dastāwiz, نامه *rāma*, برات *larāt*.
DIPPED, *a.* غرق کردن *ghark-kurda*,
 در آب نهادن *dar āb nihāda*.
DIRE, *a.* محسوب *makhūf*, هولناک *hawl-*
nāk, دشت دشت *dahshat nāk*.
DIRECT, *a.* راست *rāst*, مدلول *maḍlūl*,
 مستوی *mustawī*. — (not ambiguous) نا
 مشکوک *bi shūbhat*, نا مشکوک *nā*
mashkūk.
DIRECT, *vt.* تربیت کردن *tarbiyat-k*,
 رسم دادن *adab-d*, رسم نمودن *rasm-*
n. — (to point out the way) رهنمای
 کردن *rahnumāi-k*, راه نمودن *rāh-n*,
 ارشاد کردن *irshād-k* — (to aim in a
 straight line) نشان زدن *nishāna-z*,
 حکم شستن *shast-k*. — (prescribe) حکم
 نمودن *hukm-n*, فرمان دادن *farmūdan*.
 — (adjust) نظم کردن *nazm-k*. To
 direct a letter, سران بردن *sar-*
nāma-n.
DIRECTED, *a.* راه نموده شده *rāh*
namūda-shuda, مددل *mundall*. —
 (regulated) مرتب *murattab*, مسدود
musawlat. — (prescribed) فرموده *far-*
mūda, امر شده *amr shuda*.
DIRECTION, *n.* دلالت *dalālat*, راه
 رسم *rāh numāi* — (precept) رسم *rasm*,
 فرمان *marṣam*. — (command) فرمان
farmān, امر *amr*, حکم *hukm*. — (path)
 قصد *kasd*, راه *rāh*, تاریکی *tarīk*. — (aim)
 نشان *nishān*. The direction
 of a letter, سران *sarnāma*, کتابت
kitābat, سرمکوب *sar maktub*.
DIRECTIVE, *a.* رهنمای *rahnumā*.
DIRECTLY, *ad.* (in a straight line)
 در خط مستقیم *dar lhatti mustakim*.
 — (immediately) فی الفور *fi'l faur*,
 فی الحال *filhāl*. — (without ambigu-
 ity) بی دودعی *bi domadnī*.

DIRECTNESS, *n.* راستی *rāstī*. — (nearest way) راسط *rāhi akrab*.

DIRECTOR, *n.* راهنما *rāhnumā*. — (instructor) مرشد *murshid*, مشر *mushir*, مربوب *muwaddab*, مرتب *murattib*. A director in common affairs, کارکن *kār-kun*, کارنا *kār-nu-mā*. A director of state affairs, وزیر اعظم *wasīri dām*, صدراعظم *sadrī dām*.

DIRECTORY, *n.* راهنما *rāh numā*.

DIREFUL, *a.* هولناک *hawnāk*, مهیب *muhib*.

DIRGE, *n.* اغنیت مہیت *ughniyati ma'yit*, مرثیہ *marshiya*.

DIRK, *n.* خنجر *khanjar*.

DIRT, *n.* چرک *chirk*, خراب *khalāb*, تشنبح *ālāyish*. To throw dirt, نیندیل کردن *tashnīd-k*, نیندال *takhzīl-s*. To throw dirt at, نیندال کردن *takhzīl-z*.

DIRT, *vt* چرکین کردن *chirkīn-k*, غلیظ *ghalīz-k*, ناپاک کردن *nāpāk-k*, پلید کردن *palīd-k*.

DIRTILY, *ad.* با نجاست *bā najāsāt*, نا (meanly) *mulawwasan* — (meanly) مردانه *nā mardāna*, حقیرانه *hakīran*.

DIRTINESS, *n.* غلاظت *ghalāzat*, پلیدی *ālūdgī*, ناپاکی *nāpākī*, ناکسی (meanness) *nāhasī palīlī*.

DIRTY, *a.* چرکین *charkīn*, غلیظ *ghalīz*, نجس *najis*, ناپاک *nāpāk*, پلید *palīd*, آلوده *ālūda*, ملوث *mulawwas*. A dirty fellow, سیاه کاس *siyāh kāsā*, زنی *zanīm*. A dirty action, ناسزا *fatīlī nāsazā*, کار نا پسندیده *kārī nā pasandīda*.

DIRTY, *vt.* غلیظ کردن *ghalīz-k*, نجس *najis-k*, ناپاک کردن *nāpāk-k*, ملوث ساختن *mulawwas-s*.

DISABILITY, *n.* ناتوانی *nātawānī*, بی مقدوری *bī mukilūrī*, صعب *sudf*. — (impediment) مانع *manā*, تعرض *tadrūz*.

DISABLE, *vt.* ناتوان کردن *nātawān-k*, بی قدر کردن *āchār-k*, عاجز شدن *zabūn-k*, بی کار کردن *ka-lr-k*, عجز کردن *ājiz-sh*.

DISABUSE, *vt.* سگالش واکردن *sigālīsh wā-k*.

DISADVANTAGE, *n.* زیان *ziyān*, خسارت *zarar*, ضرر *nuksān*, نقصان *lhasārat*.

DISADVANTAGEOUS, *a.* بی فایده *bī-fāyada*, زیان دار *ziyān-dār*, نا مفید *nā mafīd*, لا حاصل *lā hāsīl*.

DISADVANTAGEOUSLY, *ad.* بر وجه *bar wajai muzirr*.

DISAFFECTED, *a.* منفر *mutanaffir*, معرض *maḍruz*, بد گمان *bad gumān*.

DISAFFECTION, *n.* اعراض *atīās*, نفر *tanaffir*.

DISAGREE, *vt.* نا موافق شدن *nā muwāfīk-sh*, مخالف شدن *mukhālīf-sh*, اختلاف *tadrīz-k*, تعرض کردن *ikhtilāf-k*, آشوب کردن *āshūb-k*.

DISAGREEABLE, *a.* نا پسند *nā pasund*, نا موافق *nā muwāfīk*, نا گوار *nā gawār*, مکروه *nā malbūl*, نا مقبول *nā makbūl*, غیر مطلوب *ghayr malbūd*. — (contrary) مخالف *mukhālīf*, مناقض *munākiz*. A disagreeable countenance, زشت روی *zisht rūi*, کرب منظر *karīh manzar*.

DISAGREEABLENESS, *n.* نا پسندگی *nā pasandgī*, نا خوشی *nā lhushtī*, — (unsuitableness) مخالفت *mukhālīfat*, بی لیاقت *bī layākat*.

DISCERN, *vt* (see) نظر دیدن *didan*, نظر کردن *nazar-k.*, نگریدن *nigri-tan.*—
(distinguish) امتیاز کردن *imtiyāz-k.*,
متمیز نمودن *ma'ālūm-k.*, تمیز نمودن *tanīz-n* To discern the true from
the false, حق از باطل فرق کردن *hakk
az bātīl furq-k* To discern perfectly,
مشخص کردن *nīk-ū-d.*, تشخیص کردن
tashkik-k.

DISCERNED, *a.* دیدار *dīda*, منظور
manzūr, نگرشده *nigrīsha*

DISCERNER, n. (observer) ناظر *nāzir*,
 بیننده *bīnanda*, نظر ساز *nuzr sāz* —
 (distinguisher) امتیاز کننده *imtiyāz*
kunanda, ظاهر *zāhir*

DISCERNIBLE, ممکن، نظر *mum-*
kini nazar, منظور، *manzūr*, آشکاره،
āshkārā, هویدا *hawidā*

DISCERNIBLENESS, n. منظوری
manzūrī, ظهري zahūrī

DISCERNIBLY, *ad.* ظاهرانہ *zāhirāna*,
آشکارہ *āshkāra*.

DISCERNING, *a.* نظر اهل *āhlinazr*,
 هوشمند *hūshyār*, هوشیار *ākīl*,
hūshmand, صاحب عقل *sākhībī dhl*

DISCERNINGLY, *ad* عقلا *âkilāna*,
 با عقل و فراست *bā âhl u firâsat*.

DISCERNMENT, *n.* اَمْدِيَاز *imtiyāz*, عقل *daryāft*, ادراک *idrāk*, *dkl*, فراست *jirāsāt*, ذهن *zihn*. A judicious discernment, عقل دوربین *dkli dūrbīn*.

DISCHARGE, *vt.* (dismiss) بر طرف
 کردن *bartarf-k.*, آزاد کردن *āzād-k.*,
 رخصت کردن *rukhsat-f.*—(release)
 رها کردن *rahāi-d.*—(break up)
 خالی کردن *judā-sh.*—(evacuate)
 انجام دادن *khilwat-k.*—(perform)
 بجا آوردن *baḡā ā.*, عمل کردن *dmal k.*

ادا کردن *adā-k* To discharge a debt,
 ادا کردن *karz adā-k* To give a
 discharge for debt, طبرست و ام دان *tubrīyati wām-d*, To discharge a
 soldier, سدا دطرب کردن *siḡ āh bar-
 tarf-k* To discharge humours, تفرح
 کردن *takarrāh-k* To discharge from
 an office, معزول کردن *madzūl-k*, از
 عزل کردن *az man'ab āzl-k*.

To discharge or acquit of a crime, گناہ بخشیدن *gunāh-b.* To discharge a gun, بندوق رمی کردن *bandūk ramī-b.* To discharge one's duty, خدمت بجا آوردن *khidmat bajā-ā.*

DISCHARGE, n. (dismissal) نغیر
taghyyyur, رهائی *rukāi*, برطرفی *bar-*
tarfī, خلاص *khalās*.—(leave, license
to depart) رخصت *rukhsat*, اجازت
ijāzat, دستور *dastūr*, ادن *izn*.—
(receipt for money, &c.) صافی نامہ
sāfi-nāma, داکھ *dākhila*.—(absolu-
tion from a crime) غفوی جرم *dfurū-*
jurīm, گداه بخشش *gunāh bukhsh*.—
(an exemption on privilege) کشاد
kushād nāma, برات *barāt*, آراد نامہ
āzād nāma.—(performance) عمل
āmal, ادā *adā*, احراء *ijrā*.—(ransom)
فدا *fidā*, خلاص *khalās* The discharge
of a gun. رمی بدوق *rami-i-bandūk*,
تارح نعدگ *tarha tufung*.

DISCHARGED, a. خلاص کردن *khalās kurdan*, مخلاس *mukhlis*, آراک کرده *ā-rā lardā*.

DISCIPLE, *n.* شاگرد *shāgird*, تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*, معلم *muḍallim*, طالب علم *tālībī ilm*. A disciple of Christ, حواری *hawārī*.

DISCIPLINE, n. (education) تربیت
tarbiyat, تادیب tādīb, تعلیم tadlīm.

--(regulation) آراستگی *ārāstagī*, رباط *rabt*, ضبط *zab*. Military discipline, رباط لشکر *rabt u rabtī lashkar* — (chastisement) سباست *siyās*, رباست *siyāsāt* — (mortification) ریاضت *riyāzat*, زهد *zihād*.

DISCIPLINE, *vt.* (educate) آموختن *āmūzānidan*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*, تادیب کردن *taḍlīm-k.*, تادیب کردن *tālib-k.* — (chastise) سباست کردن *siyāsāt-k.*, تادیب دادن *tambih-d* — (to hold in subjection) رباط کردن *rabt-k.*, ضبط ساختن *zabāt-s*. To discipline an army, لشکر ضبط و رباط کردن *lashkar zabt u rabt-k*.

DISCIPLINED, *a.* مصدوب *mazbūt*.

DISCLAIM, *vt.* انکار کردن *inhār-k.*

DISCLOSE, *vt.* کشادن *kushādan*, اظهار کردن *āshkārā-n.*, آشکاره نمودن *iz-hār-k.*, افشا کردن *ifshā-k.*, To disclose a secret, کشف راز کردن *kashfi rāz-k.*

DISCLOSED, *a.* کشاده *kushāda*, مکشوف *makshūf*.

DISCLOSER, *n.* اظهار کننده *izhār kunāda*, کاشف *kāshif*.

DISCLOSURE, *n.* کشادگی *kushādagi*, اظهار *izhār*.

DISCOLOUR, *vt.* رنگ خراب کردن *rang khurāb-k.*, دگرگون دادن *dīgar gūn-d*, رنگ بددل کردن *rangtablil-k.*

DISCOLOURATION, *n.* بددل رنگ *tablil rang*.

DISCOMFIT, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*, مغلوب کردن *maghlūb-k.*

DISCOMFIT, *n.* شکست *inhizām*, شکست *shikastagi*, هزیمت *hazimat*.

DISCOMFORT, *n.* صدمه *ḥavāḍa*, غم *gham*, غصه *gḥṣa*.

DISCOMPOSE, *vt.* (the mind) حیران کردن *hayrān-k.*, پریشان کردن *parishān-k.*, اضطراب *iztirāb-k.*, آشوب *āshūṭan* — (to put out of order) مشوش *bī tarṭīb-k.*, بهمودن *musḥawwash-n.*, شوریدن *shoridan*.

DISCOMPOSED, *a.* حیران *hairān*, پریشان *parishān*, آشوب *āshūṭa*.

DISCOMPOSURE, *n.* پریشانی *parishānī*, حیرانی *hayrānī*, آشوب *āshūṭagi*, اضطراب *iztirāb*.

DISCONCERT, *vt.* خمل دادن *khalāl-d.*, رعب احوال ساختن *kusd-sh.*, رعب *rāi ikhlāl-s.*

DISCONCERTED, *a.* مضطرب *muztarib*, محروم *mahrūm*.

DISCONFORMITY, *n.* ناسازگاری *nāsāz-kārī*.

DISCONSOLATE, *a.* دلگیر *dilgīr*, دلشکسته *dilshikasta*, دلتنگ *diltang*.

DISCONSOLATELY, *ad.* بددلشکستگی *bā dil shikastagi*.

DISCONTENT, *n.* بی رضایت *bī lan-ādt*, ناخوسود *nā rāzī*, ناراضی *nā khushnūd*, بی صبری *bī sabrī*.

DISCONTENT, *vt.* ناراضی کردن *nā rāzī-k.*, بی قناعت ساختن *bī kanā'at-s.*

DISCONTENTED, *a.* بی صبر *bī sabr*, رنجیده *ranjīda*, بی قناعت *bī kanādt*.

DISCONTINUANCE, *n.* توقف *tawakuf*, احوال *farāghat*, فراغت *ihmāl*, تعطیل *judāt*, تعطیل *taḍlīl*.

DISCONTINUE, *vt.* نوزوب کردن *tawakuf-k.*, منقطع شدن *fāriḡh-sh.*, منقطع کردن *munkatī-k.*

DISCONTINUITY *n.* عدم پیوستگی

ālamī chuspīdagī, حدائی *judāī*,
بی بدو سدی *bī paywastagī*.

DISCORD, *n.* نا موافقت *nā muwāfakat*,
اختلاف *ikhtalāf*, آشوب *āshūb*,
دشمنی *utna*, بی ایتلاف *bī ittīfāk*,
دشمنی *āwat*. To excite discord, اختلاف
انگیختن *ikhhtilāf-a*. Discord (in
music) بی هماواری *nā āhangī*,
bī ham āwāzī.

DISCORD, *vt.* نا موافق شدن *nā munā-
fak-sh.*, مخالفت نمودن *mukhālīfat-n.*

DISCORDANCE, *n.* نا سارکاری *nāsāz-
kāri*, بی آهنگی *bī āhangī*,
منارعت *munāziddt*.

DISCORDANT, *a.* نا موافق *nā muwā-
fak*, نا هماوار *nāsāz* یا ساز,
nā hamwār, مخالف *nā durast*,
mukhālīf.

DISCORDANTLY, *ad.* از نا موافقت *az
nā muwāfakat*, نا بداسبام *nā munā-
sibāna*, نا مخالفت *bā mukhālīfat*.

DISCOUNT, *n.* (abatement in a bar-
gain) و صیعت *wazīdt*, نقصان *nuksān*,
کاهش *kāhsh*.

DISCOUNT, *vt.* و صیعت کردن *wazīdt-k.*,
نقصان دادن *nuksān-d.*

DISCOURTENANCE, *vt.* مدح کردن *manī-k.*,
شرسار ساختن *sharmsār-s.*

DISCOURAGE, *vt.* بدوئی کردن *tukh-
wīf-k.*, دلسادیدن *ursānīdan*,
بهرل *tukhīl-n.*—(press) وضع کردن *wa-
zī-k.*, دلتشکستن *tangdīl-k.*,
dil shikastan

DISCOURAGED, *a.* (deterred) نجویف
نرسیده *tukhwīf kardā shuda*,
tarsīla—(depressed) ننگدل *tang-
dīl*, دلتشکسته *dil shikasta*.

DISCOURAGEMENT, *n.* نعرض *taʿrīz*
مدح *manī* و زجر *zījir*.

DISCOURAGER, *n.* نجویف کننده *tu-
khwīf kunānda*.

DISCOURSE, *n.* گفت *khutāb*,
مکالم *muḳā-
luma*, مذاکره *muzākara*.—(a haian-
gue) کلام *kalām*, سخن *sakhun*.—(a
treatise) رسالت *rusālat*,
تاریخ *tārīkh*. A
short nervous discourse, کلام
وجیز *khutāb*. Prolix in discourse,
سخن ران *sakhun rān*. Idle discourse,
توراهات *turrahāt*.
To renew a discourse, سخن
تکریر *tukrīri khutāb-s.*

DISCOURSE, *vi.* مکالم کردن *maḳā-
luma-k.*, جواب سوال کردن *juwāb
suwāl-k.*, قیل و قال کردن *kīl u kāl-k.*,
مذاکره *muzākara-s.*

DISCOURTEOUS, *a.* بی ادب *bī adab*,
کسمان *sakht*, درشت *aurusht*,
بی مروت *bī mu-
rawat*.

DISCOURTEOUSLY, *ad.* بی ادبانه
adubāna.

DISCOURTESY, *n.* بی ادبی *bī adabī*.

DISCOVER, *vt.* ظاهر کردن (publish)
zāhīr-k., اظهار کردن *izhār-k.*,
کشاد *kushādan*, فاش کردن *fāsh-k.*,
کاشف *kashīf-k.*—(find out) باطن
پیدا کردن *paydā-k.*,
jāsūsī-k.

DISCOVERABLE, *a.* قابل اظهار *kābīl
ul izhār*, باطنی *yāftanī*.

DISCOVERED, *a.* ظاهر کرده شده *zāhīr
kardā shuda*, کشاده *kushāda*,
مکشف *muḳshūf*.—(found out) باطن
yāfta.

DISCOVERER, *n.* ظاهر کننده *zāhīr
kunānda*, کاشف *kashshāf*,
پیدا کننده *paydā kunānda*.

DISCOVERY, *n.* (revealing) اظهار *iz-hār*, اسرار *isrār*, آشکارا *āshkāra*, ناش *fāsh*, کشف *kashf*.—(finding out) باب *yāb*.

DISCREDIT, *n.* بدنامی *bad nāmī*, رسوائی *ruswāi*, بی حرمتی *bī hur-matī*.

DISCREDIT, *vt.* (not to believe) غیر *bī tlikād-sh.*, بی اعتقاد شدن *ghayri imān-n.*—(to deprive of credibility) رفع و دفع *aitikādraft u dafī-k.*—(disgrace) بی حرمت کردن *bī hurmat-k.*, رسوائی کردن *ruswāi-k.*, بی آبرو *bī ābrū-k.*

DISCREDITED, *a.* غیر اعتماد *ghairi-ditimād*, نا اعتقاد کرده *nā ditikād kardā*.

DISCREET, *a.* (prudent) صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, هوشمند *hūshmand*, عاقلمند *dhlmand*, بصیرت *ahli-basīrat*.—(modest) مظلوم *mazlūm*, صاحب ادب *sāhibi adab*.

DISCREETLY, *ad.* با عقل و بصیرت *bā dhl u basīrat*, هوشیارانه *hūshyārāna*.

DISCREETNESS, *n.* هوشیاری *hūsh-yārī*, عقل *dhl*, بصیرت *basīrat*.

DISCREPANCY, *n.* اختلاف *ikhtilāf*, فرق *fark*, تفاوت *tafāwat*.

DISCRETION, *n.* (prudence) امتیاز *imtiyāz*, بصیرت *basīrat*, هوشیاری *hūshyārī*, احتیاط *ihtiyāt*. To act with discretion, بصیرت نمودن *basīrat-n.*, هوشیار شدن *hūshyār-sh.*—(liberty of acting at pleasure) خودکامی *khud kāmī*, اختیار *ikhtiyār*, مرضی *marzī*. To surrender at discretion, بی عهد و پیمان تسلیم کردن *bī ahd u paymān taslīm-k.*

DISCRETIONARY, *a.* بی بید *bī bayd*, اختیار *bī iktisār*, نا بسد *nābastā*, کامگذار *kām guzār*.

DISCRIMINATE, *vt.* فرق نمودن *fark-n*, امتیاز *wāhida-k.*, تمیز کردن *imtiyāz-k.*

DISCRIMINATE, *a.* معروف *mafrūh*.

DISCRIMINATION, *n.* امتیاز *imtiyāz*, تفاوت *tafāwat*, تعریف *tafīk*, تمیز *tamīz*.

DISCRIMINATIVE, *a.* فرقی *farkī*.

DISCURSIVE, *a.* (proceeding by process of argument) از مقدم بندی قدم *az mukaddm banatīja ka-dam bakadam raftā*.—(rambling) روان *rawān*, پویان *poyān*.

DISCUSS, *vt.* تحقیق کردن *tahkīk-k.*, پژوهش کردن *tajwīz-k.*, تفحص نمودن *pizhūhash-k.*, تحلیل کردن *tafahus-n.* To discuss (medically) تحلیل *tahlil-k.*

DISCUSSED, *a.* پژوهش کرده شده *piz-hūhish kardā shudā*.

DISCUSSEER, *n.* سخنور کننده *tajwīz kun-anda*, جستجو کننده *justaju kunanda*, متفحص *mutafakhis*.

DISCUSSION, *n.* تحقیق *tajwīz*, پژوهش *tahkīk*, تعذیش *pizhūhish*, مناظره *taftish*, مباحثه *mubāhasa*, منازعه *munāzara*.

DISDAIN, *n.* کراهیت *hikārat*, اهانت *ahānat*, مذمت *karāhiyat*, استیکراه *istikrah*.

DISDAIN, *vt.* اهانت بودن *ahānat-b.*, نا لابی *istikhār-n.*, نداشتن *nālāyak-p.*

DISDAINFUL, *a.* مسخه *musta-ghnī*, گستاخ *takhfif*, بی مروت *bī muruvat*.

DISDAINFULLY, *ad.* با مذمت *bā mazimmat*, از حقارت *az hikārat*.

DISEASE, *n.* مرض *maraz*, (*pl.* امراض), بیماری *bimārī*, درد *dard*, رنج *ranj*. A disease from nature, مرض جبلي *marazi jibillī*, مرض داني *marazi zātī*. An accidental disease, مرض عارض *marazi āriz*. A disease in the eye, شرباک *sharnāk*, داسور *nāsūr*. A disease in the throat, خرباز *khizbāz*, حلق *hulāk*. A corroding disease, خورا *khūrā*. An epidemic disease, طاعون *tāūn*. Pestilential diseases, امراض مابيه *amrāzi mābiya*. Phlegmatic diseases, امراض بلعيت *amrāzi balghamiyat*. Various diseases, امراض مختلفه *amrāzi mukhtalifa*. The disease of the liver, کدک *kubād*. The crisis of a disease, بحران *buhrān*. To cure a disease, علاج کردن *ilāj-k*.

DISEASE, *vt.* vide AFFLICT.

DISEASED, *a.* خسته *khashtā*, مريض *marīz*, عليل *dlīl*, بیمار *bimār*.

DISEMBARK, *vt.* از جہاز بساحل آمدن *az jahāz ba sāhil-ā*.

DISEMBOGUE, *vt.* در بحر سایلان شدن *dar buhr saylān-sh*.

DISENABLE, *vt.* بی مقدور کردن *bī mahdūr-k*, بی قدرت کردن *bī kud-rat-k*.

DISENCHANT, *vt.* از جادوگری آزاد کردن *az jādūgarī āzād-k*.

DISENCUMBER, *vt.* حمل رفع کردن *hamal raft-k*.

DISENGAGE, *vt.* جدا کردن (*separate*) *judā-k*, مفارقت *fark-k*, جدا کردن *judā-k*, مفارقت *fark-k*, ساختن *mufārakat-s*.— (*liberate*) رها کردن *rahā-k*, خلاص کردن *khalās-*

k., آزاد نمودن *āzād-n*.— (*extricate*) حل مشکل کشادن *mushkil-k*, حل کردن *halli mushkil-k*.

DISENGAGED, *a.* فرق کرده *fark-karda*, جدا کرده *judā-karda*.— (*at leisure*) بی کار *bī kār*, فارغ *fārigh*.

DISENGAGEMENT, *n.* فراغت *farā-ghat*, آزادی *āzādī*, خلاصی *khalāsī*.

DISENTANGLE, *vt.* وک کردن *fukk-k*.

DISESTEEM, *n.* vide DISFAVOUR.

DISFAVOUR, *n.* ناپسندیدن *nā mehr-bānī*.

DISFIGURE, *vt.* قبیح کردن *kabīh-k*, تبدیل *bad sūrat-k*, بد صورت کردن *tabdīlī sūrat-k*.

DISFRANCHISE, *vt.* کسی را حقوق معدوم کردن *hukūhī kastārā maddūm-k*, سزای آزادگی شکستن *sanādī āzād-agī-sh*.

DISFRANCHISEMENT, *n.* عدم آزادی *ddami āzādī*, نقصان حقوق *nuk-sāni hukūk*.

DISGARNISH, *vt.* از زینت عدم کردن *as zināt ddam-k*.

DISGORGE, *vt.* رد کردن *radd-k*, استغراق *istifārāgh-k*.

DISGRACE, *n.* بی آبرو *bī ābrū*, بی عزتی *bī izzatī*, رسوائی *ruswātī*, ناموس *nāmūs*, فضیلت *fuzīhat*, ننگ *ān*, عار *ār*, بد نامی *bad nāmī*, ننگ *nang*.

DISGRACE, *vt.* رسوائی کردن *ruswātī-k*, بی فضیلت کردن *fuzīhat-k*, بی حرمت کردن *bī hurmat-k*.— (*put out of office or favour*) منزل ساختن *mandazal-s*, عدم همت کردن *ddamī himmat-k*. To disgrace one another, یک دیگر takhāzul-k., تخاذل کردن *takhāzul-k*, یکدیگر yak digar malāmat-z.

DISGRACED, *a.* بی آبرو *bē ābrū*,
 بی عزت *bē izzat*, بی حرمت *bē hurmat*, رسوا *rusuā*.—(turned out of favour or office) مجزول *madzūl*.
 DISGRACEFUL, *a.* معیوب *mdyūb*,
 فضیح *fuzih*, نکندگی *nakbatī*.
 DISGRACEFULLY, *ad.* فضیحتاً *fazihāna*, با رسوائی *bā rusuwāi*.
 DISGRACER, *n.* بی حرمت کننده *bē hurmatkunanda*, ملامت کننده *malāmat kunanda*.
 DISGUISE, *vt.* صورت ساختن *sūrat-s*,
 تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-k.*,
 پنهان کردن *pinhān-k.*,
 مست کردن *ikhfā-k.*—(make drunk) مست کردن *mast-k.*
 DISGUISE, *n.* تبدیل صورت *sūrat*,
 تبدیل صورت *tabdīlī sūrat*, تزویر *tāzwīr*,
 حیله بازی *hila bāzī*, پوشیدگی *poshidagi*.
 DISGUISED, *a.* صاحب صورت *sāhibi sūrat*,
 مسخره *maskhara*, مبدل *mu-baddal*.
 DISGUISER, *n.* صورت باز *sūrat bāz*,
 حیله نما *hila numā*.
 DISGUST, *n.* نفرت *nafrat*, کراهیت *karāhiyat*,
 بد خواهی *bad khāhī*, استکراه *kin*,
 خفگی *khafagī*, استیکراه *istikrah*.
 DISGUST, *vt.* متنفر کردن *mutanaaffir-k.*,
 گستاخی *nafrat-a.*, نفرت انگیزدن *gustākhī-n.*,
 استکراه کردن *istikrah-k.*, نفرت دادن *nafrat-d.*
 DISGUSTED, *a.* متنفر *mutanaaffir*,
 بیزار *bizār*, نفرت پذیر *nafrat pasīr*.
 DISGUSTFUL, *a.* مستکراه *mustakrah*,
 مکروه *makrūh*, ناپسند *nā pasand*.
 DISGUSTFULNESS, *n.* مکروهی *mak-rūhī*,
 خاطر ماندگی *khātīr māndagī*.
 DISH, *n.* رکابی *rakābī*, طباق *tabak*,

صحنک *sahnak*. A wooden dish, *طباق*
tabla, خلیج *khalīj*. A dessert-dish,
 میظرفه *mikturat*.
 DISH, *vt.* در طباق به دادن *dar tabak-n.*
 DISHEARTEN, *vt.* تنگدل کردن *tang-dil-k.*,
 شکسته دل کردن *shikasta dil-k.*,
 دلشکستن *dil-shikastan*.
 DISHEVEL, *vt.* زلف پریشان نمودن *sulḥ*
pareshān-n., آشفتن موهای کردن *āshufta mu-i-k.*
 DISHONEST, *a.* بد دبان *bad diyā-nat*,
 بی ایمان *bē imān*, مکار *makkār*,
 غدار *ghaddār*, باز حیله *hila bāz*.
 DISHONESTLY, *ad.* غدارانه *ghaddā-rāna*, با حیله *bā hila*.
 DISHONESTY, *n.* خیانت *khīyānat*,
 فباحت *nā rāstī*, راستی *kabāhat*,
 بد داندگی *bad diyānatī*, حیله *hila*,
 مکر *ghadr*, مکر *makkār*.
 DISHONOUR, *n.* عدم حرمت *ādami hurmat*,
 بی حرمتی *bē hurmatī*, رسوائی *rusuwāi*,
 بی آبرویی *bē ābrūi*, بد نامی *bad nāmī*,
 ذنگ *dib*, زلت *nang*, زلت *zillat*.
 DISHONOUR, *vt.* بی حرمت کردن *bē hurmat-k.*,
 بی آبرو کردن *bē ābru-k.*,
 بی عزت کردن *bē izzat-k.*,
 رسوائی کردن *bad nāmī-d.*,
 بهرام رستن *rusuwāi-k.*—(violate chastity)
ba harām-r. To dishonour one's self,
 خود را حقیر ساختن *khudrā hakīr-s.*
 One who dishonours his family, خانه
 دغل *khāna daghal*.
 DISHONOURABLE, *a.* معیوب *mdyūb*,
 صاحب بدنامی *ahli dib*, اهل عیب
sāhibi badnāmī, بد اعتبار *bīūtibār*.
 DISHONoured, *a.* بی حرمت کرده
bē hurmat-karda, رسوا کرده *rusuwā*
karda, رو سیاه *ru siya*.

DISINCLINATION, *n.* (want of affection) عدم محبت *ādami mahabbat*.
— (dislike) نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*.

DISINGENUITY, *n.* عدم اخلاص *ādami ikhlās*, حیله بازی *hila bāzi*.

DISINGENUOUS, *a.* حیله باز *hila bāz*,
رذکار *ghadīr*, ریاکار *rayākār*.

DISINGENUOUSLY, *ad.* با نفاق *bā*
nafāk, با حیله *bī ikhlās*, بی اخلاص *bā hila*.

DISINHERISON, *n.* عدم میراث *ādami mīrās*.

DISINHERIT, *vt.* از میراث محروم کردن *as mīrās mahrum-k.*

DISINTER, *vt.* از خاک کاویدن *az khāk-k.*

DISINTERESTED, *a.* بی غرض *bī*
gharaz, خالص *khālīs*, صادق *sādīk*,
بی طمع *bī tamt*.

DISINTERESTEDNESS, *n.* بی غرضی *bī*
gharazī, بی طمعی *bī tamt*.

DISJOIN, *vt.* جدا کردن *judā-k.*, علجده
کردن *alahada-k.*, وصل کردن *fasl-k.*,
تفرینی ساختن *tafrīk-s.*

DISJOINED, *a.* علجده *alahida*, جدا
judā, معروق *mafrūk*, منفصل *munfa-*
sīl, منقطع *munkatt*.

DISJOINT, *vt.* پاره پاره نمودن *pāra*
pāra-n., دطع کردن *katt-k.*

DISJUNCTION, *n.* جدائی *judāi*,
هجران *iftirāk*, انقطاع *inkitād*,
hijrān. A disjunctive particle,
حرف تردید *harfi tardīd*.

DISJUNCTIVE, *a.* جدائی دما *judāt*
numā.

DISJUNCTIVELY, *ad.* جداگانه *judā*
gāna, با تفریق *bā tafrīk*.

DISK, *n.* گرده *girda*, قرص *kurs*.

DISLIKE, *n.* ناپسندگی *nāpasandagī*,
نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*.

DISLIKE, *vt.* ناپسند کردن *nāpasand-k.*,
مکروه داشتن *nafrat-d.*, مکروه
کردن *makrūh-d.*

DISLOCATE, *vt.* فسخ کردن *faskh-k.*,
تکنیع ساختن *taknī-s.* To dislocate
the foot, پای فسخ کردن *pāyi faskh-*
k. To dislocate the shoulder, شانه
فسخ کردن *fakak-k.* To dislocate the arm,
بازو فسخ کردن *bāzū faskh-k.*

DISLOCATED, *a.* منزعج *munkhart*,
منفک *munfakk*.

DISLOCATION, *n.* فسخ *faskh*.

DISLODGE, *vt.* دور کردن *rāndan*,
دور *dūr-k.*, اخراج کردن *ahhrāj-k.*, بدر
کردن *badar-k.*

DISLOYAL, *a.* نامک حرام *namak har-*
ām, بی ایمان *bī imān*, بی وفا *biwafā*.
A disloyal man, اهل خیانت *khāyīn*,
بی نهاد *ahli ghadr*, بد نهاد *bad nihād*.

DISLOYALLY, *ad.* از نامک حرامی *as*
namak harāmī, باخیانت *bākhā-*
yānat.

DISLOYALTY, *n.* نامک حرامی *namak*
harāmī, سرکشی *sar kashī*, خیانت
khayānat, غدیر *ghadr*.

DISMAL, *a.* هولناک *haulnāk*,
مکروه *makrūh*, وحشت *wahshat*.—
(mournful) مستمند *mustamand*,
غمگین *ghamgīn*, اندوهگین *andūhgin*,
دل دلتنگ *diltang*, تیره دل *tīra dīl*. A
dismal night, شب تیره *shabi tīra*.
A dismal mind, ضمیر تیره *tīra zamīr*.
A dismal place, وحش *wahsh*. A dis-
mal countenance, روی غمگین *rūi*
ghamgīn.

DISMALLY, *ad.* (horribly) مکروهانه

makrūhāna, هولناک *bar wajai*
haulnāk,—(sorrowfully) با غم *bā*
gham, ملول *malolā*.

DISMALNESS, *n.* (horror) و نفرت و
هول *nafrat wa wahshat*, وحشت
haul, خوف *khauf*,—(sorrow) اندوه
andūh, غم *gham*, الم *alam*.

DISMANTLE, *vt.* برهنه کردن *barhana-*
k., شهر شکستن *mujarrad-n.* To dis-
mantle a town or castle, دیوار
shahr-sh., کنده کردن *diwār*
kild-k.

DISMASK, *vt.* رفع نقاب کردن *raft na-*
kāb-k., صورت برهنه ساختن *sūrat bar-*
hana-s.

DISMAY, *vt.* ترسانیدن *tarsāntidan*,
نخوبت نمودن *shorīda-k.*, شورش
takhtīf-n., تهدید کردن *tahdīd-k.*

DISMAY, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*,
آشوب *dahshat*, هول *haul*, دهشت
deshūb, دلزدگی *diltangī*.

DISMAYED, *a.* ترسناک *tarsnāk*,
مخوف *mukhawwaf*.

DISMEMBER, *vt.* پاره پاره زدن *pāra*
pāra-s., تشریح ساختن *tashrīh-s.*,
تفصیل کردن *tafsīl-k.*

DISMISS, *vt.* (permit to go) رخصت
کردن *rukhsat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-*
d.,—(send away) وداع کردن *widād-k.*,
گذاشتن *gumāshtan*, گماشتن *guzāsh-*
tan.,—(discard) برطرف کردن
bartarf-k., معزول نمودن *dūr-k.*, دور کردن
madzūl-n., وا کردن *wā-k.* To dismiss
from an office, تغیر کردن *taghayyir-*
k., خارج کردن *madzūl-k.*, معزول کردن
khārij-k. To dismiss an army, لشکر را
برطرف کردن *lashkarrā bartarf-k.*

DISMISSED, *a.* مرخص *murakhhhas*,
برطرف کرده *ijāzat yāfta*, اجازت یافته

bartarf kardā, گماشته *gumāshta-*
—(deprived) معزول *madzūl*, معزوم
mahrūm. To be dismissed, آزاد شدن
āzād-sh., رستن *rustan.*

DISMISSAL, *n.* رخصت *rukhsat*,
DISMISSION, *n.* وداع *widād*, برطرفی
bartarfi, اجازت *ijāzat*, راهائی *ahāī*.

DISMOUNT, *vi.* (alight from a horse)
از اسب نازل کردن *az asp nāzil-k.*,—
(to come down) فرود آمدن *farūd-ā.*,
نزل کردن *nazūl-k.* To dismount a
cannon, توپ از ارغوان فرود آمدن
top az ārāb farūd-ā.

DISOBEDIENCE, *n.* نافرمانی *nā far-*
mānt, سرکشی *sarkashī*, مخالفت
mukhālifat, عدم اطاعت *ādami*
atādt.

DISOBEDIENT, *a.* نافرمان *nā farmān*,
سرکش *sar kash*, متکبر *mutakabbir*,
بی اطاعت *bī mukhālif*, مخالف
atādt, گردنکش *gardankash.* A dis-
obedient man, صاحب مخالف *sākhībī*
mukhālif, طغیانی *tāghī.* A dis-
obedient woman, عورت گردنکش
durati gardankash. A disobedient
horse, اسب سرکش *aspi sarkash.*

DISOBEY, *vt.* گردنکشی نمودن *gardan-*
kashī-n., بی اطاعت شدن *bī atādt-*
sh., مخالف شدن *mukhālif-sh.*

DISOBLIGATION, *n.* بیحضوری *bī*
hazūri, آزارش *āzārih*, رنجش *ranjish.*

DISOBLIGE, *vt.* بیزار کردن *bizār-k.*,
رنجیدن *āzārdan*, رنجیدن *ranjīdan*,
بیحضور گستاخی نمودن *gustākhi-n.*,
بی نمودن *bī hazūr-n.*

DISOBLIGING, *a.* گستاخ *gustāk*, تند
tund, بی مروت *bī muruwat.*

DISOBLIGINGLY, *ad.* گستاخانه *gus-*
tākāna, بطور ناپسندیده *ba taurī*,
nā pasandīda.

DISOBLIGINGNESS, *n.* بی‌محسوری *bi hazārī*, عدم ادب *gushtākhī*, کسداخی *delami adab u arkān*.

DISORDER, *n.* (irregularity) بی‌ترتیبی *bi tartībī*, پریشانی *parishānī*, خلل *khalal*, آشوبش *tashwīsh*. — (confusion) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna* — (perturbation) آشفتگی *āshuftagī*, اضطرابی *iztirābī*, سرگردانی *sar gardānī*, آسب *āsib* — (indisposition) *marz*, رنج *ranj*. To labour under a disorder, بیمار شدن *bimār sh.*

DISORDER, *vt.* (confuse) پریشان کردن *parishān-k.*, خلل ساختن *khalal-s.*, رنج دادن *barham-z.* — (ruffle) *ranj-d.*, اضطراب نمودن *iztirāb-n.* — (make sick) بیمار کردن *bimār-k.*, نمرض ساختن *tamrīz-s.*

DISORDERED, *a.* (in his senses) دیوانه *diwāna*, مجنون *majnūn*, آشسته *āshufta*. Disordered papers, اوراق پریشان *aurākī parishān*.

DISORDERLY, *a.* بی‌ترتیب شده *bi tartīb sh uda*, درهم زده *barham zada*, آواره *āwāra*, پریشان *parishān*, مختلط *makhtalat*. — (tumultuous) فتنه انگیز *hangāma gīr*, هنگامه گیر *fitna angiz*. — (lawless) خلاف شرع *khilāfi sharī*, غیر دین *ghayri dīn*, اهل عیب *bi zabt*. — (vicious) فاسد *fāsid*, بدخو *bad khū*, *ahli dīb*.

DISOWN, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*, منکر شدن *munkar-sh.*, دریغ ساختن *darīgh-s.*

DISOWNED, *a.* منکر *munkar*, مردود *mardūd*, محجور *mahjūr*.

DISPARAGE, *vt.* ملامت زدن *malāmat-z.*, نام کشیدن *nām-k.*, گفتن

buhlān-g., ذم نمودن *zum-n.*, طعن *tadn-s.* To disparage by comparison, تشبیه معیوب کردن *tash-bīhi mayūb-k.*, تمذیل نکبت ساختن *tamsīlī nakbat-s.* To disparage by an unequal marriage, نکاح معیوب و *nikāhi mayūb u nāhamwār-s.*

DISPARAGEMENT, *n.* طعن *tadn*, ملامت *malāmat*, ذم *zamm*. — (injurious comparison) تشبیه معیوب *tash-bīhi mdyūb* — (unequal marriage) نکاح معیوب و *nikāhi mdyūb u nāhamwār*.

DISPARITY, *n.* نامهربانی *nā ham-wārī*, نا موافقت *nā muwāfakat*, تفاوت *tafāwat*, اختلاف *ikhtilāf*, فرق *fark*.

DISPASSIONATE, *a.* سلیم الطبع *salīm muttabd*, حلیم *halīm*, اهل اعتدال *ahli atīlāl*.

DISPATCH, *vt.* I. (send) فرستادن *firis-tālan*, روان کردن *irsāl-k.*, شتاب کردن *rawāna-k.*, 2. (expedite) تعجیل *shī'āb-k.*, زودی نمودن *zūdi-n.*, 3. (accomplish) برداختن *tadjīl-k.*, 4. (kill) قتل کردن *kushtan*, 5. (send out of the way) شهر بدر *shahr badar-k.*, نفی بلد کردن *nafi balad-k.* To dispatch an ambassador, ارسال *ailchī-f.*, 6. (send) ارسال *irsāl-k.* To dispatch with great expedition, تیز کار شدن *tez kār-sh.*, خیش العمل کردن *khīshu'l amal-k.*

DISPATCH, *n.* روانگی *rawānagi*, ارسال *irsāl*, پیغام *payghām*. — (expedition) شتاب *shitāb*, تعجیل *tadjīl*, شتاب زدگی *shitāb zadgi*.

- DISPATCHED**, *p. a.* (sent) فرستاده *firis-tāda*, رسول *marsūl*.—(expedited) معجل *mu'ajjal*, شتابیده *shitābtāda*.—(finished) تمام کرده *tamām kardā*, منقضی *munkaza*.
- DISPEL**, *vt.* دفع کردن *dafē-k.*, رفع کردن *rafē-k.* دور کردن *dūr-k.* To dispel grief, صما گدار کردن *sammā gudāz-k.*
- DISPELLED**, *p. a.* دور کرده *dūr kardā*. Dispelled (as the clouds) آسمان از ابر وا شدن *āsmān az abr wā shudan*. To be dispelled (as darkness) تاریکی وا شدن *wā shudani tārikī*.
- DISPENSARY**, *n.* شربت خانه *sharbat khāna*, شفاخانه *shifā khāna*.
- DISPENSATION**, *n.* (distribution) تقسیم *taksīm*, بخشش *bakhshish*, معافی *tafrīk*.—(exemption) تفریق *tafrīk*, برات آزادی *barātī āzādī*.
- DISPENSE**, *vt.* بخشیدن *bakhshīdan*, قسمت کردن *takstīm-k.*, توزیع کردن *tauzīd-k.* To dispense with, اجازت دادن *ijāzat-d.*, معافی دادن *matfi-d.*
- DISPEOPLE**, *vt.* vide **DEPOPULATE**.
- DISPERSE**, *vt.* پراکنده کردن *parāganda-k.*, پاشیدن *pāshīdan*, پراشیدن *parishān-k.*, تار و مار کردن *tar u mār-k.*, نثار نمودن *nisār-n.*
- DISPERSED**, *a.* پراکنده *parāganda*, پاشیده *pāshīda*, مندرش *muntashir*, برباد داده *bar-bād-dāda*. To be dispersed, پراکنده شدن *parāganda-sh.*, ریزیده شدن *rīzīda-sh.*, پراشیده شدن *parishān-b.*, مندرش شدن *muntashir-sh.*
- DISPERSEDLY**, *ad.* جابجا *jā ba jā*, بطور پراشیده *ba taurī parishān.*, مندرش *muntashirāna*.
- DISPERSION**, *n.* پراکندگی *parāgan-dagi*, انتشار *intishār*, پراشیدن *parishānī*.
- DISPIRIT**, *vt.* آزرده کردن *āzurda-n.*, دلشکستن *dilshikastan*, دلتنگ کردن *diltang-k.*, بیزار کردن *bizār-k.*
- DISPIRITEDNESS**, *n.* آزردهگی *āzurda-gi*, دلتنگی *diltangi*.
- DISPLACE**, *vt.* (put out of place) بیجا کردن *bijā-n.*, برطرف کردن *bi mukt-n*—(remove from office) تغییر کردن *ta ghayyir-k.*, عزل کردن *dzl-k.*, معزول کردن *madzūl-k.*
- DISPLANT**, *vt.* (trees, &c.) غرس در کردن *ghars bar kandan*, نشاندگی وا کردن *nishāndagi wā-k.*—(remove people from a country) رفع و خلی از ولایت *khālī az wilāyat raft u dafē-k.*
- DISPLAY**, *vt.* (spread wide) کشادن *kushādan*, گسترده کردن *gustardan*, فراش نمودن *firāsh-s.*—(exhibit) آشکاره *āshkāra-k.*, اظهار ساختن *izhār-s.*
- DISPLAY**, *n.* نمایش *ishār*, اظهار *nu-māyish*.
- DISPLAYED**, *a.* کشاده *kushād*, مغروش *mafrūsh*. To be displayed, کشاده شدن *kushāda-sh.*, مغروش بودن *mafrūsh-b.*
- DISPLEASE**, *vt.* ناخوش کردن *nā khush-k.*, رنجیدن *ranjīdan*, آزرده کردن *āzurda-n.*
- DISPLEASED**, *p. a.* ناخوش شده *nā khush kardā shuda*, رنجیده *ranjīda*, آزرده *āzurda*. To be displeased, تیره شدن *nā khush-sh.*, تیره شدن *tira-sh.*
- DISPLEASING**, *a.* نا پسند *nā pasand*, مکروه *makrūh*.

DISPLEASINGNESS, *n.* مکروهی *muk-rūhī*, حاضرماندگی *khātir māndagī*.

DISPLEASURE, *n.* نا خوشی *nā khushi*, رنج *ranj*, آزردهگی *āzurdagī*, رنجشادی *parishānī*, خفگی *khafgī*.

DISPOSAL, *n.* آرایش *ārāyish*, ترتیب *tartīb*, انتظام *intizām*.—(distribution) تفریق *tufriq*, تفصیل *tufsil*.—(power) اختیار *ikh-tiyār*. At his own disposal, در اختیار خود *dar ikhtiyāri khud*.—(government) تدبیر *tadbīr*, حراست *hirdasat*.

DISPOSE, *vt.* 1. (arrange) آراستن *arās-tan*, نظم نمودن *tartīb-k.*, نظم نمودن *nazm-n.*, نهادن *nihādan*. 2. (settle) برقرار کردن *mukarrar-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*, نصب ساختن *nasb-s.* 3. (sell) فروختن *farūkhtan*, بیع *baī*, ساختن *bat-s.* To dispose of (bestow) دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshidan*. To dispose of by legacy, وقف کردن *wakf-k.*, وصات ساختن *wasāyat-s.* To dispose of in marriage, نامزد کردن *nāmsad-k.* To dispose of (destine to any use) تعیین *takdīr-k.*, تعیین *tayyīn-s.* To dispose of in the hands of another, وضع کردن *wazī-k.* To dispose the mind to any thing, مراد *khātir mayl-k.*, مراد *murād-d.* To dispose to sleep, خوابناک کردن *khābānīdan*, خوابناک *khābnāk-k.*

DISPOSER, *n.* عطا کننده *dtā-kunanda*, بخشنده *bakhshanda*.—(a governor) حاکم *hākim*, مدبر *mudab-bir*, والی *wālī*.

DISPOSITION, *n.* آراستگی (order) *ārāslagī*, انتظام *intizām*, ترتیب

tartīb, تدبیر *tadbīr*.—(temper of mind) مزاج *mizāj*, طبعیت *tabīyat*, خوی *khui*. An amiable disposition, لطیف مشرب *khush khui*, لطیف *latif-mashrab*. A bad disposition, بد خوی *bad khui*.

DISPOSSESS, *vt.* بی دخل کردن *bī dakhil-k.*, خارج کردن *khārij-k.*, رد کردن *radd-k.*, راندن *rāndan*.

DISPOSSESSED, *a.* بی دخل کرده *bī dakhil karda*, رانده *rānda*, مردود *mardūd*.

DISPRAISE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*

DISPROPORTION, *vt.* بی اندازه کردن *bī andāza-k.*, غیر مسدوب کردن *ghayr mustawī-k.*, بی موافقت ساختن *bī muwāfiqat-s.*, نا هموار نمودن *nā hamwār-n.*

DISPROPORTION, *n.* بی اندازهگی *bī andāzagī*, نا همواری *nā hamwārī*, نا مستوی *ddami layākat*, نا مستوی *nā mustawī*.

DISPROPORTIONABLE, } بی اندازه *bī andāzu*,
DISPROPORTIONATE, } نا هموار *ghayrī mustawī*,
نا هموار *nā hamwār*, بی مناسبت *bī munāsibat*, نا موافق *nā muwāfik*.

DISPROPORTIONABLY, *ad.* بر وجه *bar wajai* نا هموار *nā hamwār*, بطور *ba tauri* نا مناسبت *nā munāsibat*.

DISPROVE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, رد کلام *mukhālīfat-n.*, مخالفت نمودن *raddi kalām-k.*

DISPUTABLE, *a.* ممکن بحث *mum-kini baks*, لایق مناظره *lāyaki munāzidat*.

DISPUTANT, *n.* بحث کننده *baks ku-nanda*, مباحث *mubāhis*.

DISPUTATION, *n.* بحث *kazīya*, قضیه

bahs, مباحثه *mubāhasa*, نزاع *nizād*,
 مخالفت *munāziḍt*, اختلاف *ikhtilāf*
 DISPUTE, *vi.* فحش کردن *kazīya-k.*,
 بحث کردن *munāziḍt-k.*, مدارعت کردن
bahs-k., مناظره *nizād-k.*, نزاع کردن
munāzarat-s. To dispute a
 point of right, مجادله کردن *mijād-k.*
 DISPUTE, *n.* نصیبه *kazīya*, خصوصیت
khasūmat, مخالفت *munāziḍt*, بحث
bahs, مباحثه *mubāhasa*, جدال *ja-*
dāl, مجادله *majādalat*.
 DISQUALIFICATION, *n.* ناقابلیت *na*
kābiliyat, عدم لیاقت *adamī*
liyaqat.
 DISQUALIFY, *vt.* ناقابل گردانیدن *na*
muwāfiq-g., ناقابل کردن *nālāyik-*
k., شایسته *na shāyista-k.* کردن
na kābil-k. ناقابل کردن
 DISQUIET, } *n.* بی آرامی *bī ārā-*
 DIQUIETUDE, } *mī*, اضطراب *iztirāb*,
 تصدیق *tasdiq*, شوش *tashwīsh*, رنج
ranj, آشفتگی *āshuftagī*.
 DISQUIET, *vt.* مضطرب کردن *muzta-*
rib-k., تصدیق دادن *tasdiq-d.*, رنجیدن
ranjidan.
 DISQUISITION, *n.* امتحان *imtihān*,
 تعقیب *pursish*, تفتیش *tafhus*, تعقیب
taftīsh.
 DISREGARD, *n.* غفلت *ghaf-*
lat, تغافل *taghāful*, مذمت *mazam-*
mat.
 DISREGARD, *vt.* تغافل کردن *taghāful-*
k., بی التفات بودن *bī altifāt-b.*,
 اهانته کردن *ihānat-k.*
 DISRELISH, *n.* نفرت *nafrat*, عدم
 لذت *adamī lazzat*, بی مزه *bī maza*,
 ناپسند *na zāyika*.
 DISRELISH, *vt.* نفرت داشتن *nafrat-*
d., استیکراه نمودن *istikrah-n.*

DISREPUTE, *n.* بدنامی *bad nāmī*,
 رسوائی *ruswāi*.
 DISRESPECT, *n.* بی ادبی *bī adabī*,
 بی حرمتی *bī hurmatī*.
 DISRESPECTED, *a.* محقر *muhakkir*.
 DISRESPECTFUL, *a.* بی ادب *bī*
adab, غیر احترم *ghayr ahtirām*.
 DISRESPECTFULLY, *ad.* بی ادبانه
bī adabāna, بی احترامی *bilā takrīm*.
 DISROBE, *vt.* دبا زدن کردن *kabā*
tark-k.
 DISSATISFACTION, *n.* نارضامندی
nārazāmandī, ناخشنودی *nākhush-*
nūdi, آشفتگی *āshuftagī*, پریشانی
parīshānī, آزارش *āzārish*.
 DISSATISFACTORY, *a.* ناپسندیده *na*
pasandīda.
 DISSATISFIED, *a.* ناراضی *nā-rāzī*,
 ناخشنود *nā khushnūd*.
 DISSATISFY, *vt.* ناراضی کردن *nā rāz-*
k., آزاریدن *āzārdan*, رنجیدن *ranjidan*.
 DISSECT, *vt.* (cut in pieces) بریدن
burīdan, انفصال کردن *infisāl-k.*,
 تقصیع کردن *tash rīh-s.*, تشریح
taktīd-k. — (examine minutely)
 با دقت و تعقیب *bā dīkkaṭ taf-*
tīsh-k.
 DISSECTED, *a.* بریده *burīda*, مقطوع
maktūḍ.
 DISSECTION, *n.* تشریح *tashrīh*, تقطیع
taktīd, تفصیل *tafsīl*.
 DISSEMBLE, *vt. vi.* ربا کردن *rayā-k.*,
 صورت معامله کردن *sūrat mudmala-*
k., تجاهل *taghāful-s.* معامله ساختن
tajāhul-n.
 DISSEMBLED, *a.* مستور *mastūr*, مخفی
muktatīm.
 DISSEMBLER, *n.* رباکار *rayākār*, مذافی
munāfiq, دلال *dallāl*, نفاق *ahli*
nofāk. — (coquet) دانهن *nāznīn*.

DISSEMBLINGLY, *ad.* 𐎠𐎡𐎢𐎣 𐎤𐎥 *bā*
nudārā, 𐎠𐎡𐎢𐎣𐎤𐎥𐎦𐎧 *mastārāna*.

DISSEMINATE, *vt* ظاهر کردن *zāhīr-k.*,
اشتهار کردن *māsh hūīr-k.*,
اشتهار کردن *ishtiḥāīr-k.*

DISSEMINATED, *a.* ظاهر *zāhir*, شائع *shā'ī'*, مشهور *mashhūr*.

DISSEMINATION, *n.* اِشْتِهَار *ishtihār*,
اعْلَام *aīlām*.

DISSENSION, *n.* خصومت *hazīya*,
 لخاصمت *lhasūmat*, اختلاف *ikhtilāf*,
 ناموافقت *nā murwāfakat*,
 عدم انقياد *munāziyat*,
 مخالفت *mukhālifat*.

DISSENT, *n.* رای مخالف *rāi mukhā-*
lif, تدبیر ناسازگار *tadbīri nā sāzgar.*

DISSENT, *vi* رای مخالف دادن *rāyi*
 mukhālīf-d., بهدار با مواضع همون
pindāri nā muwāṣak-n.

DISSENTER, *n* رای مخالف *numāyanda*, رای
rāyi mukhālif *numāyanda*, رای
 مخالف گوینده *rāyi mukhālif gūy-*
anda.

DISSERTATION n. رساله ناهل *nahl*,
rasāla.

DISSERVICE, *n.* نفعی *nukhsān*, ضرر
zarar

DISSIMILAR, *a* باء وافی *nā murāḥḥik*,
عكس *bar āks*, مختلف *muhḥtalif*.

DISSIMILARITY, *n.* نَا مَوَافَقَت *nā muwāfakat*,
 نَا بَرَابَرَتی *nā barābarī*,
 اِخْتِلَاف *nā ihtilāf*.

DISSIMULATE, *vt.* باپنه کردن *bahāna-k.*
DISSIMULATION, *n.* باپنه *raḡyā.*

rayākārī, دغا *dayhā*, نفاق *nafāk*,
تصویر *taxwīr*, مدارات *mudārat*.

DISSIPATE, *vt.* parāgan-
da-k., ساختن *ba taruf-s.*,
در طرف دادن *daft-l.*, دفع کردن *bar-*

bāil-d. To dissipate a fortune, مال دولت صرف کردن *māl sarf-k.*, دولت دادن *daulat bar bāil-d.*

DISSIPATED, *a.* پراگنده *parāganda*,
 پاشیده *pāshidu*, برباد کرده *barlād-*
karda. To be dissipated پراگنده شدن
parāganda-sh, پراشیدن *parī-*
shān-sh, برباد شدن *barbād-sh*.

DISSIPATION, *n.* اوباشي *aubāshī*,
 پراگندگی *parāgandī*, تعریق *tafrīk*.

DISSOLUBILITY, *n.* امكان نقض *im-lāni nahz*, آساي حل *āsāni hall*.

DISSOLUBLE, *a.* قابل گداز *kābili gudāz*,
ممکنه نقیض *mumkini naḥz*.

DISSOLUTE, *a* بے قید *bī kayd*, اوباش *aubāsh*,
بے سرو سامان *shokh*, شوخ *shokh*,
نا بکار *bī sur u sāmān*, *nābikār*. A dis-
solute man, نفیس شهوت پرست *nafsi*
shahwat parust.

DISSOLUTELY, *ad.* با شهوت *bā shah-*
wat, از بی‌عقیدی *az bī kuylī.*

DISSOLUTENESS, *n.* آوارگی *āwāragī*,
شہوت *shahwat*, سوخی *shohkī*, فسق
fask, ارفاش *arfāsh*.

DISSOLUTION, *n.* (breach) *ناكز* *nahz*, حل *hall*, رخنه *rakhna*.—(melting) گداز *gudāz*—(destruction) خرابی *kharrābī*, تخریب *takhrīb*.—(death) مرگ *marg*, موت *maut*. The dissolution of assembly. مجلس برخاست *barkhāsti majlis*, مجلس توغ *tawakkufi majlis*. A dissolution of marriage, فسخ نکاح *faskhī nikāh*.

DISSOLVE, vt. گداختن *gudākhtān*,
 حل کردن *hall-k.*, جدا کردن *judā-k.*
 To dissolve (an assembly) موقوف
 کردن *mokūf-k.*, برخاست کردن *bar-*
khāst-k., برطرف ساختن *bartarf-s.*
 To dissolve a marriage, نکاح فسخ

ساختن *nikāh fashk-s.* To dissolve ice, بخی گداز کردن *yakh gudāz-k.* To dissolve an agreement, بقیس بیمان کردن *nakzi paymān-k.* To dissolve an enchantment, سحر جدا کردن *sahr judā-k.* To dissolve in pleasure, با دوش گدار کردن *bā zauk gudāz-k.* To dissolve or separate two things, تافیک کردن *tafiik-k.* To dissolve (to be melted), گداخته شدن *gudākhta-sh.*, حل گشتن *hall-g.*

DISSOLVED, *a.* گداخته *gudākhta.* حل کرده *hall kardā*, محلول *mahlūl*, مفسوخ *mafsūkh.*

DISSOLVENT, *n.* گدار کننده *gudāz kun-anda*, گدارنده *gudāzanda*, حل کننده *hall kunanda.*

DISSUADE, *vt.* منع کردن *manī-k.*, مانع شدن *mānī-sh.*, باز دامن *bāz-d.*

DISSUASION, *n.* بازداشت *bāz dāsh*, امتناع *imtinād*, ممانعت *mumāniāt*

DISSUASIVE, *a.* مانع ساز *mānī, mānt sāz.*

DISTAFF, *n.* دوکدان *dūkdān.* The spindle of a distaff, میبرم *mibram.*

DISTANCE, *n.* دوری *dūri.* مسافت *masāfat*, فاصله *fūsila*, تفاوت *tāfāwat.* دوری *bātd*, مجبوری *mahjūri.* *fark.* The distance between the East and West, بعدالمشرق *ba'd al mashrik* From a distance, از دور *az dūr.* Distance (of time) مدت زمان *muddati zamān.* Some distance of time, مدت چندی *muddati chand.* *muddat hā.* Distance (respect) ادب *adab*, احترام *ahtarām.*—(reserve, want of affection) برودت *barūdat*

کدورت *kadwarat*, عدم مودت *ddamī muwādidat.*

DISTANCE, *vt.* (place at a distance) دور کردن *dūr-k.*, بعد بپاشدن *bātd-n.*—(excel another) اتصال نمودن *a, zāl-n.*, غالب شدن *ghālib-sh.* To distance in a race, مرور و عدور *dār mai'lāna murūr wa dūr-k.*

DISTANT, *a.* دور *dūr.* بعید *bātd.* معاوت *mutafāwīt*, مدعوق *mutafarrik.* Very distant, دورا دور *dūrā dūr.* A distant place, مدام *manāt*, عدوا *alawā*—(cold, cautious) حذر *hazar*, برو *barūd.*

DISTASTE, *n.* نفرت *nafrat*, کراهیت *karāhīyat*

DISTASTE, *vt.* نفرت داشتن *nafrat-d.*, بیزار و نفور شدن *bizār u nafūr-sh.*

DISTASTEFUL, *a.* مسدکه *mustahra*, مکروه *mahrūh*, با پسند *nā pasand.*

DISTEMPER, *n.* آزار *āzār*, بیماری *bī-mārī*, درد *dard*, رنج *ranj*, علت *illat*, خستگی *khasagī.* To cure a distemper, تبهار کردن *tīmār-k.*

DISTEMPER, *vt.* vide Disease, disorder.

DISTEMPERATE, *a.* با مصلحت *nā ma-atlādil*, با اعتدال *bilā āit'āl.*

DISTEMPERATURE, *n.* بی اعتدالی *bī āit'dālī.*

DISTEMPERED, *a.* تبهار *bīmār*, خسته *khasa*, رنجور *ranjūr*, مریض *mariz.*

DISTEND, *vt.* پهن کردن *pahn-k.*, فراخ کردن *farākh-k.*

DISTENDED, *a.* فرخ *farāgh*

DISTENTION, *n.* بشت *bust*, نشر *nashr.*

DISTICH, *n.* بیت *bait* (پل. ابیات).

DISTIL, *vi.* (drop) چکیدن *chakidan*, تراویدن *tarāwīdan*—(distil spirits) عرق گرفتن *āblārī-k.*, عرق کردن *ārak-g.*

DISTILLATION, *n.* آبکاری *ābkārī*, استقطار *istiktār*.

DISTILLED, *a.* مصعد *musadd*. Distilled water, آب مقطر *ābi mukattar*. Distilled wine, شراب مصعد *sharābi musadd*.

DISTILLER, *n.* عرق کش *drak kash*, آبکار *ābkār*.

DISTINCT, *a.* جدا *judā*, علحده *dlahida*, متمايز *mutafarrik*, منفصل *mumtāz*, واضح *wāzī*.—(clear) ظاهر *zāhīr*, هودا *hawidā*, مشخص (specified) *moyyin*, نشانده *nishānda*.

DISTINCTION, *n.* تمیز *imtiyāz*, تمیز *tamīz*, تفصیل *tashkhis*, تفصیل *tafsil*, تشریح *tashrīh*, Without distinction, بلا فرق *bilā fark*. A mark of distinction, علامت *dlāmat*, فراست (discernment) *nishān*, فراسات *farāsat*, عقل *ākl*. To make a distinction (give the preference) مقدم کردن *mukaddam-k*.

DISTINCTIVE, *a.* امتیازکننده *imtiyāz kunānda*, فصل کدان *fasl kunān*.

DISTINCTLY, *ad.* با امتیاز *bā imtiyāz*, مفصلاً *mashrūhan*, مفصلاً *mufassilāna*. To relate distinctly, حکایت کردن *mufassalan hikāyat-k*.

DISTINCTNESS, *n.* امتیاز *imtiyāz*, vide DISTINCTION.

DISTINGUISH, *vt.* شناختن *shanākh-tan*, تمیز کردن *imtiyāz-k*, تفصیل نمودن *tamīz-k*, تفصیل *tafsil*, (make conspicuous) فرق کردن *fark-k*, هودا کردن *nāmwar-k*, هودا *hawidā-k*.

DISTINGUISHABLE, *a.* (capable of

being distinguished) امتیاز *mumkini imtiyāz*.—(worthy of regard) واجب النظر *wājibu'n nazar*.

DISTINGUISHED, *a.* نامدار *nāmdār*, نامور *nāmwar*, ممتاز *mumtāz*.—(separated) مفروق *mafrūk*, مجزور *mahjūr*.

DISTORT, *vt.* خم کردن *kaj-k*, پیچیدن *pechidan*, پیچش *pechish-k*. To distort the countenance, روی درهم کشیدن *rui dar ham-k*.

DISTORTED, *a.* کج *kaj*, کز *kazh*, پیچیده *pechida*, ناراست *nā rāst*, ناموار *nā hamwār*.

DISTORTION, *n.* پیچش *pechish*, پیچ *pech*.

DISTRACT, *vt.* مضطرب آشفتن *āshuftan*, دریشان کردن *muztarib-k*, تشویش نمودن *tashwīsh-n*, سرگردان کردن *shoridan*, سرگردان *sar gardān-k*.

DISTRACTED, *a.* مضطرب *muztarib*, دریشان *parishān*, حیران *hayrān*, آشفته *āshufta*, معجون *majnūn*, سر گشته *sar gardān*, سر گشته *gashta*. A distracted situation, آشفته حال *parishān hāl*, آشفته حال *āshufta hāl*. One distracted with love, شوریده و عاشق معجون *ashaki majnūn*, شیدا *shorida wa shuydā*. To be distracted, مضطرب شدن *muztarib-sh*, آشفته شدن *āshufta-sh*, معجون *majnūn-g*, دریشان خاطر شدن *parishān-khātir-sh*.

DISTRACTION, *n.* اضطراب *iztirāb*, حیرت *hayrat*, دریشانی *parishānī*, آشفته گری *āshuftagī*, بیقراری *bī karārī*, تشویش *tashwīsh*, خلل *khalal*, آشفته حال *āshufta hāl*.

DISTRESS, n. (misery) آزار *ranj*, رنج *āzār*, دلشکستگی *tangdastī*, دلشکستگی *dilshikastagī*, مصیبت *musibat*. — (seizure) گرفتن *giriftagī*, گیر *gīr*.

DISTRESS, vt. پریشان کردن *parīshān-k.*, حیران کردن *tasdiā-d.*, تصدیع دادن *hayrān-k.*, رنجانیدن *ājiz-k.*, عاجز کردن *ranjānidan*. — (seize) گرفتن *giriflan*, قبض کردن *kabz-k.*

DISTRESSED, a. پریشان *parīshān*, مضطرب *muztarib*, دنگدست *tangdast*, غم ناک *gham nāk*, رنجیده *ranjida*, مظلوم *mazlūm*. Distressed in mind, دل شکسته *shikasta dīl*, پریشان خاطر *parīshān khālir*.

DISTRESSFUL, a. پر مسکنیت *pur maskanat*.

DISTRIBUTE, vt. تقسیم کردن *taksīm-k.*, حصه *tismat-d*, قسمت دادن *hissa-b.*, توزیع نمودن *tawzīd-n.*

DISTRIBUTED, p. a. تقسیم کرده شده *taksīm karda shuda*, حصه کرده شده *hissa karda shuda*. **a.** مقسوم *maksum*.

DISTRIBUTION, n. توزیع *tauzīd*, تقسیم *taksīm*, قسمت *kismat*, تفریق *tafrīk*, تفصیل *tofsīl*.

DISTRIBUTIVE, a. قاسم *kāsim*, از توزیع *kāsimāna*, *tauzīd*, *tūzīdsāz*. Distributive justice, عدالت قاسم *ddālati kāsimā*.

DISTRIBUTIVELY, ad. (by distribution) قاسمانه *kāsimāna*, از توزیع *az tauzīd*, به تقسیم *ba taksīm*. — (singly) یکی یکی *fardan fardan*, فردا فردا *yaki yaki*.

DISTRIBUTER, n. حصه بخش *hissa baksh*, قاسم *kāsim*, مقسم *mukasim*, بخشنده *bakshanda*.

DISTRICT, n. ضلع *zillā*, محال *mahāl*, دایره *dayār*, ارض *arz*.

DISTRUST, vt. گمان داشتن *gumān-d.*, و هم شک داشتن *shakk-d.*, و هم بی اعتقاد بودن *bi itilād-b.*

DISTRUST, n. گمان *gumān*, شبهت *shubhat*, عدم اعتقاد *wahm*, و هم *ādamī atilād*.

DISTRUSTFUL, a. بدگمان *bad gumān*, بی اعتماد *bi itimād*.

DISTRUSTFULLY, ad. بدگمان *bā gumān*, و هم *bar wajai wahm*.

DISTURB, vt. آشفتن *āshuftan*, اضطراب *iztirāb-k.*, تشویش کردن *tashk-k.*, شوریده کردن *shorīda-k.* — (interrupt) قطع کردن *mānī-k.*

DISTURBANCE, n. پریشانی *parīshānī*, خلل *lhalal*, اضطراب *iztirāb*, آشفتن *āshuftagī*, هنگامه *hangāma*, فتنه *gīr u dār*, *fitna*. To raise a disturbance, هنگامه کردن *hangāma-k.*, فتنه انگیزیدن *fitna-a.*

DISTURBED, a. مضطرب *muztarib*, پریشان *parīshān*, آشفته *āshufta*, خلل پذیر *lhalal pazīr*.

DISTURBER, n. فتنه انگیز *fitna angīz*, آشوب *āshūb*.

DISUNION, n. جدایی *judāī*, هجران *judāī*, بی اتفاق *bi ittīfāk*, اختلاف *hijrān* — (breach of concord) *ikhtilāf*, بی آهنگی *bi āhangī*.

DISUNITE, vt. جدا کردن *judā-k.*, بی اتفاق *dlāhida-k.*, جدا کردن *bi ittīfāk-k.* — (fall asunder, become separate) جدا شدن *judā-sh.*, مفروق گشتن *mafrūk-g.*

DISUNITED, a. جدا *judā*, مفروق *mafrūk*.

DISUSAGE, n. بی استعمالی *bi istīd-*

mālī, نرگس بی دستور *bī dastūrī*, نرگس *tarhi khui*.

DISUSE, *vt.* استعمال نا کردن *istīmāl nā-k.*, عادت نرگس کردن *ādātī tarh-k.*

DITCH, *n.* خندق *khundak*, نه *na-ghāk*, زرف *zhurf*. A ditch carried through fields or gardens, چوغ *chūgh*

DITCH, *vt.* خندقی کاویدن *khandak-h.*, کند کردن *kunda-k.*, فاکدون *fakadon*.

DITCHER, *n.* دیکدار *bildār*, کندکار *kandagar*.

DITTO, *ad.* "ا. *aizan*, هم *hum*, نیز *nez*.

DIURETIC, *a.* ادرار کننده *idrār kuna-nla*, مدر *mudīr*.

DIURNAL, *a.* (daily) روزانه *rozīna*, یومی *yumīya* — (relating to the day) روز ییوند *yūm mansūb* يوم منسوب *roz paywand*.

DIVAN, *n.* دیوان *dīwān*.

DIVARICATE, *vi.* ابداع کردن *ifjāj-k.*

DIVE, *vi.* غوطه خوردن *ghuta-kh.*, غوص *ghawwās*, غیاس رن *ghiyās-z.* To dive deep (into any question or science) غوص کردن *ghaus-k*, غور کردن *ghaur-k.*

DIVER, *n.* غواص *ghuta khur*, غواص *ghawwās*, دماس *himās*.

DIVERS, *a.* بعضی *bad zi*, چند *chand*, اکثر *aksar*.

DIVERSE, *a.* متغیر *mutafarrik*, رنگارنگ *rangā rang*, گوناگون *gūnā gūn*.

DIVERSELY, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, اختلافانه *ikhtilāfāna*.

DIVERSIFICATION, *n.* تبدل *tabad-dul*, تغییر *taghayyir*, تبدل *tabdīl*, نوع *naū*.

DIVERSIFY, *vt.* تبدل کردن *tabdīl-k.*, گوناگون سازیدن *taghayyir-k.*

gūnāgūn-s., رنگارنگ کردن *rangā-rang-k.*

DIVERSION, *n.* (amusement) شادی *shādī*, تماشا *tamāshā*, تفریح *tajarruj*, بازی *bāzi*, بازی کردن *bazīchu*. To take diversion, تفریح *bāzi-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*, بازی کردن *tajarruj-k.* — (act of turning aside) انحراف *inhirāf* — (in war) محالطه *mughālata*.

DIVERSITY, *n.* تفاوت *ikhtilāf*, تنوع *tafāwat*, رنگارنگی *rangā rangī*, تفصیل *tafsil*. A diversity of opinions, اختلاف رای *ikhtilāfi rāi*.

DIVERT, *vt.* گردانیدن *gar-dānīdan*, ببرد کردن *bī rāh-k.* — (please) مسرور کردن *masrūr-k.* شاد *shād-k.* — (draw away) متوجّه کردن *mutawajja-k.*

DIVERTED, *a.* مسرور *masrūr*.

DIVEST, *vt.* بابت کردن *pāk-k.*, برهنه کردن *barahna-k.*

DIVIDE, *vt.* حصه کردن *hissa-k.*, تقسیم *kismat*, قسمت دادن *taksīm-k.*, توزیع *maksūm-n.*, فصل کردن *fasl-k.*, تفویض *tawzī-k.* To divide in two, دو نیم کردن *du nīm-k.* — (part from) منفصل شدن *judā-sh.*, منفصل شدن *munfasīl-sh.*

DIVIDED, *a.* مقسم *mukassam*, مفروق *mafrūk*, جدا *judā*. Divided into different kinds, متنوع *mutanawwī*.

DIVIDEND, *n.* حصه *hissa*, قسمت *kismat*, نصیب *nastīb*, پاره *pāra* — (in arithmetic) منقسم *munhasam*.

DIVIDER, *n.* قاسم *kāsim*, بخش *bakhsh*, مقسم *mukassim*.

DIVINATION, *n.* فال *fāl*, علم غیب *ilmī ghayb*, رمل *ramal*.

- DIVINE, a.** الهی *ilāhī*, خدائی *khudāi*, الهی ربانی *rabbānī*, غیبی *ghaybī*. The divine favour, الهی عنایت *ināyat-i ilāhī*. Divine knowledge, الهی علم *ilm-i ilāhī*. The divine prohibition, رحرو منع *rahru manʿ*, الهی *zīr u manʿ ilāhī*. The divine inspiration, الهام ربانی *ilhām-i rubbānī*. —(excellent) افضل *afzal*, اعلیٰ *adlā*.
- DIVINE, vt.** غیب نمودن *ghayb-n.*, فال گفتن *fāl-g.*
- DIVINELY, ad.** بهی *ba wajai ilāhī*.
- DIVINER, n.** فالگو *fāl gu*, فالگیر *fāl gir*, رمال *rumāl*.
- DIVINITY, n.** بت *but*, الملیة *ilāhīyat*. —(theology) علم الهی *ilm-i ilāhī*.
- DIVISIBILITY, n.** قسمت *kismat*.
- DIVISIBLE, a.** حصه پذیر *hissa pazīr*, قابل قسمت *kābili kismat*.
- DIVISION, n.** تقسیم *taksīm*, انقسام *inki-ām*, تفرق *tafarruk*. —(in arithmetic) قانون قسمت *kānūn-i kismat*, تقسیم *taksīm*. Division of an inheritance, میراث *iktī-āmi mīrās*. —(disunion) جدائی *jūdāi*, اختلاف *ikhtilāf*. —(distinction) فصل *fasl*. —(class) فرقه *firku*.
- DIVORCE, n.** طلاق *talāk*, تخیلیت *takh-liyat*. A bill of divorce, طلاق نامه *talāk nāma*, کتاب انطلاق *kitāb talāk*. Irregular divorce, طلاق بدعت *talāki bidāt*. Laudable divorce, طلاق حسن *talāki hasan*.
- DIVORCE, vt.** طلاق کردن *talāk-k.*, هجر کردن *hajr-k.*
- DIVORCED, a.** مخدول *mukhalla'*, مهجور *mahjūr*. A divorced woman, مردودت *maridū tat*, طالوة *matlūka*.
- DIVORCER, n.** طالق دهنده *talāk dahar-nda*, طالق *tālāk*.
- DIVULGE, vt.** آشکارا کردن *āshkā-k.*, آشکار کردن *āshkā-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*, هربدا کردن *puylā-k.*, هربدا کردن *hawīlā-s.*
- DIVULGED, a.** ظاهر *zāhir*, مشهور *mash-hūr*, عیان و دیان *maulūm*, معلوم *āyān u bayān*.
- DIVULGER, n.** شایع *shāi*, ظاهر کننده *zāhir kunanda*.
- DIZZINESS, n.** سرگرد *sargard*, دوار *dauwār*, گردش سر *gardishi sar*. Dizziness from hunger, خوع *khufā*.
- DIZZY, vt.** سرگردان *sargardān*, سرسام *sar sām*, سرگشده *sar gashta*. To become dizzy, سرگردان گشتی *sar gardān-g.* To make dizzy, سرگردان کردن *sar gardān-k.*
- DO, vt.** کردن *hardun*, ساختن *sākhtan*, کار کردن *kār-k.*, فعل نمودن *faʿl-n.*, عمل کردن *maʿmala-k.*, عمل کردن *āmal-k.* To cause to do, کداندیدن *kunānidan*. How do you do? احوال شریف *ahwāl-i sharīf*.
- DOCILE, a.** نردیت پذیر *tarbiyat pazīr*, ملایم *mulāyam*, قابل ادب *kābili adab*, رام *rām*, مطیع *muti*. To be docile, نردیت شدن *kābili adab wa tarbiyat-sh.*
- DOCILITY, n.** قابلیت *kābiliyat*, نردیت *kābiliyāti adab wa tarbiyat*.
- DOCK, n.** (for shipping) سنا *sinār*. —(a short tail), دم بریده *dumi burīda*.
- DOCK, vt.** دم بریدن *dum-b* —(make anything short) کوتاه نمودن *mukhtasar-k.*, کتاک *kutāk-n.* To dock a ship, جهاز در سنا نهادن *jehāz dar sinār-n.*

DOCKED, *a.* مَقْطُوع *maktūd*, دریده *burīda*, محذَر *muhhtasur*.

DOCKET, *n.* فهرست *fahrist*.

DOCKYARD, *n.* کارخانه *kārkhāna*.

DOCTOR, *n.* (a learned man) دانا *dānā*, عالم *ālim*, حکیم *hakīm*.—(physician) طبیب *tabīb*. A very learned doctor, علما *allāmā*. A doctor of laws, فقیه *fukih*. To confer a doctor's degree, تَشَیخ کردن *tashay yukh-k*, تَفْهِیْم مَاحِذ *tafhih-s*. Doctors, علما *ilumā*, حکما *hukmā*, فضلا *fuzalā*, اطبا *utibbā*.

DOCTRINAL, *a.* علمی *ilmī*, علم منسوب *ilm mansūb*.

DOCTRINE, *n.* علم *ilm*, دانش *dānīsh*, مَاحِذ *maḥrifat*, هنر *fann*, هنر *hunar*.—(religious doctrine) مذهب *mazhab*.

DOCUMENT, *n.* (precept) تعلیم *tadlīm*, نصیحت *nasihat*, پند *pand*.—(deed) دستاویز *dastāwīz*.

DODGE, *vi.* حیلہ *hila-b*.

DODGE, *n.* تَرَدَد *taraddud*, تمویذ *tam-hīd*, حیلہ *hila*.

DOE, *n.* غزال ماده *āhūi māda*, ماده *ghazālī māda*, گور *gawzana*. A young doe, عزت *āzzat*.

DOER, *n.* کار *kār*, گر *gar*, گار *gār*, کننده *kunanda*, سازنده *sāzanda*.

DOFF, *vt.* زَرَف نمودن *libās tark-n*.

DOG, *n.* سگ *sag*, کلب *kalb* (کلاب *pl*), سگ *dirwās*. A hunting dog, سگ *sagi shikārī*, صیو *sayūd*.—(a greyhound) سگ *sagi tāzī*. A lap dog, سگ *sagcha*. A tame, gentle dog, سگ *sagi anūs*. A biting dog, کلب *kalbi dirbās*. A mad dog, سگ *sagi dīwāna*. A snarling dog, سگ

هر *sogi hurīr*. A barking dog, سگ *sagi nabbāj*. A dog keeper, سگبان *sagbān*, کلاب *kallāb*. A pack of dogs, کلب *kalīb*. A dog kennel, سگخانه *sag khāna*. To go to the dogs, بَرَبَاد شدن *barbād-b*, زربشان *parīshān-sh*.

DOGMA, *n.* قانون *kānūn*, تعلیم *tadlīm*.

DOGMATIC, } *a.* (authoritative)
DOGMATICAL, } صاحب حکم *sāhi-bi hukm*.—(obstinate) عناد نما *inād numā*, سندره *sīṭiza*.—(magisterial) حاکم *bar wajāi hākīm*, مستقل *mustakilan*.

DOGMATICALLY, *ad.* سندیانه *sīṭizāna*, تفرداد *tafarrudan*.

DOGMATIZE, *vi.* قانون گفتن *kānūn-g*, حکم کردن *hukm-k*.—(teach new opinions) ابداع کردن *ibtidād-k*.

DOING, *ppr.* کمان *kunām*, فاعل *fāil*, فعل *āmil*.—(action) کار *kār*, فعل *fāil*, عمل *āmul*. Great doings, اعمال *afāli hamīdat*. Unworthy doings, کارهای با سرا *kārkhāi nā sazā*, کارکات *harakkāt* نآ *nā shāyista*. Saying and doing, گفت و کار *guft u kār*.

DOLEFULLY, *ad.* با غم *bā gham*, اندوه *bā andūh*.

DOLEFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgī-nī*, ملالت *malālat*, رنج *ranj*.

DOLL, *n.* نامور *tāmūr*.

DOLPHIN, *n.* دلفین *dalfīn*, ماهی *sangī māhī*.

DOLT, *n.* کند *kund*, دغمل *daghmal*, کور *kaudan*.

DOMAIN, *n.* vide DOMINION.

DOME, n. گنبد *gumbaz*, کعبه *kuḥba*.

DOMESTIC, n. خانگی *khānagī*, خوردار *khurdār*, خانہ مندسوب *khānaimansūb*.
Domestics, عیال *dyāl*, خورنده *khuranda*.

DOMESTIC, a. (familiar) خانگی *khānagī*, انسی *unsi*. — (private) خاکی *khāsi*, تہیہ *tanhiā* — (not foreign) درونی *darūnī*. A domestic animal, جانور خانگی *jānvarī khānagī*, رام حیوان *haywānī rām*.

DOMESTICATE, vt. خانگی کردن *khānagī-k.*, رام کردن *rām-k.*

DOMICILE, n. جای باس *jāy bāsh*.

DOMINANT, a. مسلط *ghālīb*, غالب *mustaulī*.

DOMINEER, vi. جور نمودن *jaur-n.*, جبر کردن *jubr-k.*

DOMINION, n. پادشاهی *pādshāhat*, سلطنت *saltanat*, حکومت *hakūmat*, فرمانروائی *farmān rawāyī*. Absolute dominion, فرمانبرمائی *farmān farmānī*, استقلال *istaklāl*. To hold dominion, پادشاهی کردن *pādshāhī-k.*, داوری کردن *dāwarī-k.*

DONATION, n. داد *dād*, دهش *daha-sh*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*, عطا *dtā*.

DONKEY, n. ابله *abluh*, احمق *ahmaq* — (ass) حمار *himār*, خر *klar*.

DONOR, n. دهنده *bakhshanda*, دهنده *dehanda*, معطی *muḍī*.

DOOM, n. (judicial sentence) نسا *kazā*, فتوی *fatwa*, حکم شرع *hukmī sharī*. — (end) عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*. — (ruin) هلاک *halāk*, تباهی *tabāhī*.

DOOM, vt. حکم کردن *hukm-k.*, نسا دادن *kazā-d.*, فتوی *fatwa-d.*

DOOMSDAY, n. روز نیاہمت *rozi kayāmat*.

DOOR, n. در *dar*, دروازہ *darwāza*, باب *bāb*. To bar or bolt a door, سد باب *saddi bāb-k.* The ring of a door, حلقہ *halqa*. To shut a door, صکت ساختن *dar band-k.*, ساکن *sakk-s.* To knock at the door, در زدن *dar-z.*, حلقہ زدن *halqa-z.* Out of doors, بیرون *berūn*, بدر *badar*. To come out of doors, بدر آمدن *badar-ā*, بیرون آمدن *berūn-ā*. To go out of doors, بیرون رفتن *berūn-r.*, بدر رفتن *budar-r.*

DOORKEEPER, n. درواں *darwān*, حاجب *darbān*, بواب *barwāb*, *hājib*.

DORMANT, a. خفته *khufta*, در خواب *dar khāb*, محجود *muhjūd*.

DORMITORY, n. خوابگاه *khābgāh*, محبت *mabīt*.

DORMOUSE, n. راب *zabāb*.

DORSER, n. برداعت *bardāat*.

DOSE n. شربت *sharbat*.

DOSE, vt. شربت دادن *sharbat-d*.

DOT, n. نقطہ *nukta*, محط *muhatt*.

DOT, vt. نقطہ کردن *nukta-k.*, محط ساختن *muhatt-s.*

DOTAGE, n. (for age) خراست *khirāfat*, طعلی *tiflī*. — (on a mistress) عشق *ishk*.

DOTAL, a. چهار پیوند *jahāz paywand*.

DOTARD, n. خراستگو *khirāfat gu*.

DOTATION, n. چهار بخشش *jahāz bakhsh*.

NOTE, vi. آشنه شدن *abla-sh.*, آشنه شدن *āshufta-sh.*, آشنه نمودن *bisgyār ish-k-n.*

DOTINGLY, ad. با عشق نہایت *bā ishki nihāyat*, آسما *mojnān āsā*.

DOUBLE, vt. مضاعف کردن *muzādf-k.*, دوبا کردن *du tā-k.*, مضاعف کردن *mu-*

zudf-k., *دو زودا ده* *du ziyāda-n.*
—(act deceitfully) *دو رو* *du rū-n.*

DOUBLE, *n.* *دوتاى* *dutāi*, *دوبى* *sanī*,
تازيف *tazif*.

DOUBLED, *a* *مضاعف* *mūsanna'*,
مضاعف *mizāāf*, *دو باد* *du tāh*. To be doubled,
دو باد شدن *du tāh-sh*.

DOUBLE-DEALER, *n.* *دو گى آسير* *rang-*
āmiz, *دو گار* *rayākār*, *دو گار* *hālu*
bāz, *مکار* *makkār*.

DOUBLE-DEALING, *n.* *دو گارى* *rayā-*
kārī.

DOUBLET, *n.* *دو ردا* *zer kabā—*(pair)
دو *juft*, *دو* *du*.

DOUBLY, *ad.* *دو مضاعف* *bā mizāāf*,
مضاعف *muzāāfan*

DOUBT, *n.* *شك* *shubha*, *گمان* *gumān*,
شك *shakk*, *وهم* *wahm*. No doubt,
بيلو شك *bilū shubha*, *گمان نيزست* *gu-*
mān-nīst. To remove a doubt,
دفع شد *sakk-dūr-k.*, *دفع شدن*
duft shubha-k. To have doubts,
دار گمان *dar gumān-u*, *شك*
shubha-d. The solution of
a doubt, *دفع شد* *duft shubhat*
حل *halli mushkil*.

DOUBT, *vi. vt.* *دار گمان* *dar gumān-*
b, *شك* *shakk-b.*, *داشتن*
shubha-d., *اندیشه کردن* *andīsha-k.*

DOUBTED, *a.* *مشكوك* *mashkūk*.

DOUBTFUL, *a.* *دو گمان* *mubham*,
دار گمان *dar gumān*, *وهمى* *wahmī*. Doubtful
things, *مشكلات* *mushkilāt*, *نمنايات*
mutashābihāt. A doubtful expres-
sion, *گفت مرجم* *gufti muraḡjam*. A
doubtful proposition, *مشكلك* *mush-*
kīlat.

DOUBTFULLY, *ad.* *دو گمان* *bā gumān*,
ار شك *ar shakk*, *مشكلا* *mushkilāna*.

DOUBTLESS, *ad.* *بي شك* *bī shakk*,
بيلو شك *bilū shubha*.

DOUGH, *n.* *خمير* *hamīr*.

DOVE, *n.* (turtle) *فاهى* *fāhha*,
کمرى *kumrī*.—(pigeon) *کبوتر* *kabūtar*,
حمام *hamām*.

DOVECOT, *n.* *کبوتر خانه* *kabūtār*
khāna, *دودخانه* *timrād*.

DOWAGER, *n.* *دوده* *bewa*, *سوى دوده*
shūi dīda.

DOWER, *n.* *مهر* *mahr*, *کابين* *kābīn*,
چهار *jahāz*, *رخت عروس* *rakhti drūs*.
To give a dower, *کادين کردن* *kābīn-k.*

DOWERED, *a.* *مهورت* *mujāhhiz*,
مامهورت *mamhūrat*.

DOWERLESS, *a.* *بي کادين* *bī kābīn*.

DOWN, *n.* (soft feathers) *پار* *parī*
شاک *shakk*, *زغب* *zaghb*.

DOWN, *pr. ad.* *فرو* *farū*, *زود* *farūd*, *زير* *zer*.

Up and down, *زير و بالا* *zer u bālā*,
زير و زير *zer u zabar*. To turn upside
down, *زير و زير ساختن* *zer u zabar-s*,
سرنگون کردن *sar nagūn-k.* To bring
down, *زير کردن* *zer-k.*, *آوردن*
furūd-ā. To go down (as the sun,
&c.) *فرو رفتن* *farū-r.*, *غروب کردن*
gharīb-k. To fall down, *افتادن*
zer-u. To sit down, *نشستن* *nashī-*
stan. Down to this time, *تا اين زمان*
tā in zamān.

DOWNFALL, *n.* *تاباهى* *tabāhī*, *خرابى*
kharābī.

DOWNFALLEN, *a.* *پارشان* *parīshān*,
مزمدم *munhadīm*.

DOWNHILL, *a.* *شيب* *shīb*, *نشیبگاه*
nashībghāh.—(sloping) *حطوط* *hatūt*,
مايل *māil*.

DOWNRIGHT, *ad.* (perpendicularly)
دارخط *dar khattī dmūd*.—(with-

out ambiguity) بی دو معنی *bī du madnī*.—(completely) کاملاً *lāmi-lāna*, تماماً *tamāman*.—(plain) راست *rāst*, ساده *sāda*.—(without disguise) بی صورت *bī sūratī maāmala*.—(directly to the point) در خط مستقیم *dar khatī mustakīm*.—(without ceremony) بی تکلف *bī takalluf*.

DOWNWARD, a. (towards the centre) از بالا به سوی مرکز *ba sūi markiz*.—(from a higher to a lower situation) از بالا *az bālā*, من علی *min āla'*.—(in a course of lineal descent) علی التوالي *āla't tawālī i nasl*.

DOWNY, a. (covered with down) با زغابت *parī shahī dār*, پوشیده *bā zaghabat پوشیدا*.

DOWRY, n. کابین *kābīn*.

DOZE, vi. غمگون *ghanūdun*, نایم خواب *nīm khāb-sh*.

DOZEN, n. دوازدهی *duwāzdahī*, ادا عشر *isnā āshara*.

DRACHM, DRAM, n. درهم *dirham*.

DRAFF, n. درد *durd*.

DRAFT, a. (for money) برات *barāt*.—(rough copy) مسرود *musarada*.

DRAG, vt. کشیدن *kashīdan*, جذب کردن *jazb-k.*, حر کردن *jarr-k.* To drag with violence, جبراً کشیدن *jabran-k.*, عذل کردن *āll-k.*

DRAGGED, a. کشیده *kashānda*, منجذب *munjazib*. To be dragged, کشیده شدن *kashīda-sh.*, منجذب شدن *munjazib-sh.*

DRAGGLE, vt. بلید کردن *ālūdun*, پالتد *paltīd-k.*

DRAGGLETAILED, a. کل آلوده دامن *gil ālūda dāman*, نا پاک دامن *nā pāk dāman*.

DRAGON, n. اژدها *azhdahā*, هفت سر *haft sar*.

DRAGON'S-BLOOD, n. دم الاخون *damu'l akharayn*.

DRAGOON, n. ترک سوار *turk saavār*.

DRAIN, vt. پالودن *pālūdan*.—(drain water) آب را آهسته *āb-p*, آهسته کشیدن *ābrā āhista āhista-k.*

DRAIN, n. آبراه *ābrāh*, آبگذر *ābguzar*.

DRAINAGE, n. فادون آبراه *lānūnī ābrāh*, طریق آبگذر *tarikī āb guzar*.

DRAKE, n. اوز *iwaz*, بط *batt*.

DRAMA, n. تماشای *tamāshā*, بازی *bāzī*.

DRAPER, n. فروش پارچه *pārcha farūsh*, بازار *bozzāz*.

DRAPERY, n. بازی *bazzāzī*.

DRAUGHT, n. (of water) شرب *shurb*, دوش *nozh*, دوش *damī shurb*, جرع *jurī*, نوش *nosh*, شربت *shurbat*.—(sketch) مسود *musa wada*, رسم *rasm*.—(detachment) وصدمت *wazimat*. The game of draughts, بازی دریس *dirīs bāzī*.—(of wine) شرب شراب *shurbī sharāb*.

DRAW, vt. 1. (pull along) کشیدن *lashīdan*. آهییدن *jazb-k.*, جذب کردن *āhīkhtan* 2 (attract) در کشیدن *dar-k*, ترا پیش کشیدن *farā pesh-k.*—3. (allure) دلکشیدن *dil-k.*, جذب ساختن *jazb-s* 4. (gain or receive) ادوختن *andukhtan*, اخذ کردن *akhz-k* 5. (extort) بزرگ کردن *bazor-g*. 6. (suck up) مشرب کردن *mashrah-k*. 7. (pull or tear out) بدر آوردن *badar-ā*, اخراج *ikhrāj-s*. 8. To draw in (contract) کشیدن *farāham-k.*, کوتاه کشیدن *ta-y-k.*—(shrink) گمراه ساختن *kutā-g.*—(inveigle) از سر کردن *gumrah-s.*, نقش کردن *naksh-k*. 9. (delineate)

نگاریدن *nigāridan*. To draw a curtain (close) *hajāb-k.*, پرده بزد کردن *parda band-k.*—(open) پرده وا کردن *hajāb-k.*, کشادن *parda wā-k.* To draw an argument, نتیجه کردن *natija-k.* To draw or embowel, پرداختن *pardākhtan*, از شکم گرفتن *az shikam-g.* To draw water, نزع کردن *āb-k.*, خط کشیدن *nazā-k.* To draw a line, افراع کشیدن *khat-k.* To draw lots, *ikrāā-k.*

(a) To draw out (by degrees) ابشا کردن *ishā-k.*—(to draw out a secret or confession) سر وا کشیدن *sirr wā-k.*, اقرار بیرون کردن *ikrār berūn-k.*—(to call out to arms) حربی زدن *har-bī-y-z.* To draw out or draw up in order of battle, لشکرا صف صف کردن *lashkhar rā saf saf-k.* To draw up in writing, کتب کردن *katb-k.*, دستور نمودن *mastūr-n.*

(b) To draw in or draw back, قطع باز کشیدن *kati-k.*—(to pull back) باز کشیدن *bāz-k.*, ضبط کردن *zabt-k.*

(c) To draw off (by distillation) استغطار *istiktār-k.*—(carry off) رفع کردن *raft-s.*

(d) To draw back, باز کشیدن *bāz-k.*, اجتناب کردن *ijtināb-k.*

(e) To draw on, (advance) پیش رفتن *pesh-r.*, استمرار کردن *istimrār-k.*—(to cause by degrees) قدم بقدم ساختن *kadam ba kadam-s.*—(to bring to action) آغاز دادن *bakār-ā.*, آغاز *āghāz-d.*

(f) To draw over (persuade to rebel) عصیان گردانیدن *asyān-g.* To draw a sword, شمشیر آختن *shamshīr-ā.*

DRAWER, *n.* کشنده *kashanda*, کش *kash.*

DRAWERS, *n.* پای حامه *pāy jāma*, ازار *shulwār*, *izār.*

DRAWING, *n.* نگار *naksh*, نقش *nigār*, رسم *rasm.*—(pulling) کشیدگی *kashī-dagi*, جذب *jazb.*

DRAWN, *pp., a.* کشیده *kashīda*, آهیکخته *āhikhta.*—(equal, as in betting) برابر *barābar*, مثل *misal.* Drawn open, کشاده *kushāda*, وا کرده *wā karda.* Drawn close, حجاب کرده شده *hajāb karda shuda.* A drawn sword, سیف *siyf* آهیکخته *āhikhta.*—(extracted) مستخرج *mus-takhraj*, بر آورد *bur āwarda*, *takhraj.*

DRAY, *n.* دره *draba.*

DREAD, *a.* دهشت *dahshat*, هول *haul*, بائ *bīm*, ترس *tars*, *hirās*, خطر *bāk*, *khutar*, خوف *khauf.*

DREAD, *vt.* ترسیدن *tarsīdan*, هراسیدن *hirāsīdan*, دهشت داشتن *dahshat-d.*, هول داشتن *haul-d.*, بیم داشتن *bīm-d.*

DREADFUL, *a.* ترسناک *tarsnāk*, خطرناک *haulnāk*, هولناک *khatar nāk*, مرهوب *pur bīm*, *marhūb.* Most dreadful, هولناک *ahwal.* A dreadful war, سحر بر احوال *safr pur ihwāl.* A dreadful accident, واقعه *wā-kidīkhāila.* Dreadful demons, عفاریت *āfarīt.* A dreadful voice, نوزان *nūzhān.*

DREADFULNESS, *n.* ترسناکی *tars-nākī*, وحشت *wahshat.*

DREADFULLY, *ad.* بشدت *ba shid-dat*, با وحشت *bā wahshat.*

DREAM, *n.* خواب *khāb*, روبا *royā*, منام *manām.* An idle fancy, خیال

باطل *khayālī bātil*, وهم *wahm*. An interpretation of a dream, تعبیر خواب *tadbīrī khāb*.

DREAM, *vi.* خواب دیدن *khāb bīn*, احلام کردن *ih'ām-k*, مدام دیدن *ma-nām-d* — (imagine, think idly) وهم *wahm-k*, خیال داشتن *khayāl-d*. — (to be sluggish) نا بکار شدن *nā-bakār-sh*, کاهل بودن *kāhīl-b*.

DREAMER, *n.* خواب بین *khāb bīn*, — (an idler) بی کار *bī kār*, آواره *āwāra* یا بکار *nā ba kār*. — (a fanciful man) مرد بیهوده *mardī bihūda*, خیال صاحب *sāhibī khayāl*.

DREAMLESS, *a* بی رویا *bī ruyā*.

DREAMT, *pp.* خواب دید *khāb dīda*.

DREAR, DREARY, *a* vide DISMAL.

DREGGY, *a.* در در *pur durd*, مکدر *mukaddar*.

DREGS, *n. pl.* در در *durd*, کدورت *kdūrāt*.

DRENCH, *n.* شرب *sharabat*, بالود *pālūda*.

DRENCH, *vt.* (physic) جلاب دادن *jullāb-d*, شربت دادن *sharabat-d*. — (soak) نمکین کردن *namgīn-k*, خیسیدن *khīsīdan*.

DRESS, *n.* پوشاک *poshāk*, لباس *libās*, پارچه *pārcha*. — (a dress of honor) خلعت *khilāt*.

DRESS, *vt.* (clothe) پوشیدن *poshīdan*, آراستن *ārāstan* *ilbās-k*. — (adorn) زینت کردن *zīnat-k*. To dress a wound, جراحت علاج کردن *jarāhat ilāj-k*, مرهم نهادن *marham-n*. To dress a horse, اسب نیدمار کردن *asp timār-k*. To dress victuals پختن *pukhtan*, طبخ کردن *tabkh-k*. — (adjust, trim) نظم *tahzīb-k*, تهذیب کردن *nazm-k*.

DRESSED, *pp. or a.* (adorned) آراسته *ārāsta*, نگارنده *nigārīda*, آراسته *ārāsta*, مزین *muzayyan*, رجا *zabā*.

DRESSER, *n.* آراسته *ārāyanda*, مزین *muzayyin*, طراز *tirāz* *payrāya*.

DRESSING, *n.* نظم ساز *naẓm sāz*, تهنیب کنان *tahzīb kunān* — (of a wound) مرهم *marham*, صماد *zumād*. A dressing glass, آئینه *āina*, نام *nāma*.

DRIED, *pp.* خشک کرده *khushk kard*, خشک *khushk*, کارد *kard* *shuḍa*, کادیل *kadīl*.

DRIFT, *n.* (purpose) نیت *niyat*, مراد *murād*, غرض *gharaz* — (impulse) غلبه *ghalaba*. — (a storm of rain) هما *hamā*.

DRIFT, *vt.* راندن *rāndan*, دفع کردن *daf-k*.

DRILL, *vt.* سفتن *suftan*, سوراخ کردن *sūrākh-k*. — (soldiers) فواید کردن *kavā-īd-k*, تعلیم کردن *taālīm-k*.

DRILL, *n.* برما *barmāha*.

DRINK, *n.* نوش *nosh*, شرب *shurb*, مشرب *mashrab*.

DRINK, *vt. vi.* نوشیدن *noshīdan*, آشامیدن *āshāmīdan*, شرب کردن *shurb-k*, تناول کردن *āb-kh*, *tanāwal-k*. To drink up or drink in, بلع کردن *khazīdan*, *balt-k*.

DRINKABLE, *a.* واجب المشرب *wājībul mashrab*, قابل نوش *kābīlī nosh*.

DRINKER, *n.* نوشنده *noshanda*, شارب *shārib*, نشه خور *nisha khor*. A habitual drinker, دائم الحمر *dāyamul khamr*.

DRINKING, *p. a.* نوشان *noshān*. A drinking glass, پیاله آبکیده *payālāi ābgīna*.

DRIP, *vi.* چکانیدن *chakīdan*, چکانیدن *chakānīdan*.

DRIVE, *vt.* راندن *rāndan*, دفع کردن *daft-k.* To drive out of doors, بدراندن *badar-r.*, اطراد کردن *itrād-k.* To drive on, شتاب کردن *shitāb-k.*, تیز رفتن *tez-r.* To drive to a conclusion, در عاقبت نتیجیل کردن *dar ākibat taājil-k.* To drive or rush with violence, عدل کردن *āt-k.* To drive piles or stakes, وند کردن *watād-k.* To drive a carriage, عرب راندن *araba-r* To drive by in a carriage, در عرب گذار کردن *dar araba guzār-k.*

DRIVEL, *vi.* لعاب کردن *loāb-k.*

DRIVEL, *n.* جاهل *jāhil*, نادان *nādān.*

DRIVEN, *p. p.* رانده *rānda*, مدفع *madfi.*

DRIVER *n.* راننده *rānanda*, دافع *dāfi.*

The driver of a carriage, عرب ران *arba-rān.* The driver of a plough, فلج ران *kalba rān.*

DRIZZLE, *vi.* سست باران کردن *sust bārān-k.*

DRIZZLE, *n.* سست باران *sust bārān*, حدل *hatl.*

DROLL, *a.* سادی انگیز *ājib*, عجیب *shālī angiz.*

DROLL, *n.* (buffoon) مسخره *maskhara*, لعبتباری *pārūla.*—(a farce) *ladbat bāzi.*

DROLL, *vt.* لعبتباری نمودن *ladbat bāzi-n.*

DROLLERY, *n.* مسخرگی *maskharagī*, باز *bazla* *ladbat bāzi.*

DROMEDARY, *n.* شدرباد *bukhti*, بخذی *shuturbād.*

DRONE, *n.* (bee) زنبور عسل *zambūri* *āt.*—(a lazy fellow) آواره *āvāra* *majhūl.*

DRONE, *vi.* سست شدن *sust-sh.*, آواره شدن *āvāra-sh*

DROOP, *vi.* ضعیف بودن *za'f-b.*, زبون *zabūn-g.*, زمرده شدن *pazh-murda-sh.*

DROP, *n.* قطره *katra* (*pl.* قطرات), چکیدگی *chakidagī*, حباب *habāb.*

DROP, *vt.* (as water, &c.) قطره قطره *katra katra-u*, چکیدن *chakīdan*, تراویدن *tarāwīdan.*—(fall) افتادن *uftādan*, وانع شدن *wākī-sh.*, افتانیدن *sākit-b.*—(let fall) *uftānīdan.*—(intermit) فراغ شدن *furāgh-sh.*, ترک نمودن *tark-n.*—(vanish, sink into silence) وافتادن *wā-sh.*, نا پدید بودن *nāpadīd-b.*—(come to nothing) نا پدید گردانیدن *nā padīd-g*, خاموش کردن *khāmūsh-k.* To drop a companion, همدم ترک *hamdam tark-k.* To drop or utter casually, بی قصد و اختیار گفتن *bī kasl u ikhtiyār-g.*—(to die) مردن *murdan*, جان تسلیم کردن *jān taslīm-k.* To drop in or upon, ناگاه در آمدن *nāgāk dar-ā.*

DROPPED, *pp.* چکیده *maktūr*, افتاده *chakīda*, *uftāda.*

DROPPING, *p. a.* چکان *chakān*, افشان *uftān.*

DROPSICAL, *a.* مسنسقی *mūstaskī.*

DROPSY, *n.* اسنسقا *istiskā*, حبدن *haban.* To have the dropsy, اسنسقا داشتن *istiskā-d.*, مسنسقی شدن *mustaskī-sh.*

DROSS, *n.* کدورت *kudurat*, فزله *fuzla.*

DROSSY, *a.* مکدر *muhaddar.*

DROUGHT, *n.* (want of rain) امساک *imsāki*, خشک سالی *bārān khushk sāli.*—(thirst) تشنگی *tishnagī*, حرارت *hararat.*

DROUGHTY, *a.* تشنه *khushk*, تشنه *tishna.*

DROVE, *n.* (of cattle) گله *galla*.—(of elephants) هلكه *halika*.—(of camels) قطار *katār*.—(a body of people) جماع *jumāʿ*, گروه *gīruh*.

DROVER, *n.* گاله بان *gallabān*, چوپان *chopān*.

DROWN, *vt.* (suffocate in water) غرق کردن *ghark-k*.—(immerge) غوطه خوردن *ghūta-kh*.—(overflow) سیلاب نمودن *saylāb-n*. To be drowned, غرق شدن *ghark-sh*, غوطه خوردن *ghuta-kh*.

DROWSILY, *ad.* خواب گذران *khāb gu-zarāna*.—(sluggishly) کاهلان *kāhī-lāna*.

DROWSINESS, *n.* خواب آلودگی *khāb ālūdagī*, خواب گذاری *khāb guzārī*—(indolence) سستی *sustī*, کاهلی *kāhīlī*.

DROWSY, *a.* خواب آلوده *khāb ālūda*, سست *sust*, خوابناک *khābnāk*.—(slothful) سست *sust*, آواره *āwāru*.

DRUB, *n.* کوب *kūb*, ضرب *zarb*.

DRUB, *vt.* زدن *zadan*, کوفتن *kuftan*, ضرب کردن *zarb-k*.

DRUDGE, *vi.* کار حقیر کردن *kār hakīr-k*.

DRUDGE, *n.* خاکسار *maẓlūr*, دردور *khā-ksār*.

DRUDGERY, *n.* خدمتکاری حقیر *khid-matgārī i hakīr*, جد و جهد مجذول *jaḥd u jehdī muhtazil*.

DRUG, *n.* دوا *dawā* (*pl.* ادویات *ʿilāj*, اجزا *ajzā*).

DRUGGIST, *n.* دارو فروش *dārū farūsh*, عطار *attār*, اجزا فروش *ajzā farūsh*.

DRUM, *n.* طبل *tabl*, دهل *duhul*, دف *duff*. A kettle-drum, نقره *nakhāra*, طبلک *kos*. A small drum, طبلک *tablak*. The sound of drums, طبلخانه *tablkhāna*.

DRUM, *vi.* دف زدن *duf z*, دهل زدن *duhul-z*, طبل زدن *tabl-z*.

DRUMMER, *n.* دف زن *duf zan*, طبل باز *tabl bāz*, طبلچی *tablchī*.

DRUMSTICK, *n.* چوب دهل *chobi duhul*.

DRUNK, *a.* مست *mast*, سرشار *sar shār*, سر مست *sar mast*. Half drunk, نیم مست *nīmmast*, مخمر *mulhammar*. Dead drunk, مست خراب *masti kharāb*.

DRUNKARD, *n.* باده پرست *bāda ʿar-rast*, خمار *may khār*, خممار *khammār*.

DRUNKENLY, *ad.* مستانه *mastāna*, بار و جاده پرست *bar waja i bāda purast*.

DRUNKENNESS, *n.* مستی *mastī*, سر مستی *sar mastī*, می خوری *mai khārī*.

DRY, *a.* (not moist) خشک *khushk*, جامد *jamād*.—(without rain) بی باران *bī bārān*—(thirsty) تشنه *tishna*, عطش *ʿtsh*.—(reserved, severe) دند *tund*, درشت *durush*. Dry and moist, تر و خشک *khushk u tar*.

DRY, *vt.* (free from moisture) خشک کردن *khushk-k*. To dry garments, تجفیف کردن *tajfif-k*. To dry in the sun, تشریف کردن *tashrif-k*.

DRYLY, *ad.* (without moisture) بی نم *bī nam*, غیر نمدی *ghayri nudy*.—(frigidly) با برودت *bā burūdat*.—(flatly) نا لطیفانه *nā latīfāna*.

DRYNESS, *n.* بیبوستی *khushkī*, عدم لطافت *yabūsāt*.—(flatness) عدم لطافت *ʿadamī latāfat*.—(want of sensibility) برودت *burūdat*.

DUAL, *a.* دودی *musannū* The dual number, تعداد *tasūya*.

DUBIOUS, *a.* vile DOUBTFUL.

DUCAT, *n.* دینار *dinār*, درهم *dirham*

DUCK, *n.* بط *batt*, از *iwazz*.—(inclination of the head) رکمت *rakāt*.

BUCK, *vt.* غوطه *taghrīk-k*, غری کردن *ghūta-kh*.

DUCTILE, *a.* نرم *narm*, لایم *mulāyim*

DUCTILITY, *n.* ملائمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

DUDGEON, *n.* خنجر *khanjar*.—(indignation) کین *kīn*, کف *khafā*.

DUE, *n.* حق *hakk*.—(custom, tribute) ناح *dastūr*, خراج *kharāj*, باج *bāj*.

DUE, *ad.* لایق *lāyiq*, سراوار *sezāwar*, مناسب *munāṣib*.

DUEL, *n.* وفیعت الاندن *wahīdāt ul is-nayn*, دراز *birāz*.

DUG, *n.* پستان *pistān*, ندی *sadī*.

DULCIFY, *vt.* شیرین کردن *shirīn-k*, خوش نمودن *khush-n*

DULCIMER, *n.* چدنگ *zanūr*, زناو *zantūr*, چنگ *chang*, سناو *silār*.

DULL, *a.* (stupid) ابله *abla*, احمی *ahmī*, کد *ahmak*, کون *kaudan*.—(blunt) کد *kund*, نا *nā tez*.—(sad) دلگیر *dil-gīr*, غمناک *ghamnāk*.—(sluggish) سست *sust*, کاهل *kāhil*.—(not exhilarating) نا شادمان *nā shādmān*, نا مفرح *nā mufarrīh*.—(not bright) سیاه *nā raushan*, تاریک *tārīk*, خواب *khāb* آلوده *ālūda*, خواب ناک *khābnāk*. A dull market, بازار غرار *bāzārī ghīrār*.

DULL, *vt.* (stupify) کند ساختن *kund-s*, کند کردن *khīrā-s*.—(blunt) کلین کردن *kulīl-k*.—(sad-

den) غمناک کردن *ranj-d*, رنج دادن *ghanīnāk-k*.—(weaken) ناتوان ساختن *nā tawān-s*, ضعیف نمودن *zuīf-n*.—(sully brightness) رونق آلودن *rau-nuk-ā*.

DULLY, *ad.* کددام *kundāna*, کاهلان *kāhilāna*.—(sluggishly) کاهلان *kāhilāna*, از سستی *az sustī*.—(not gaily) نا مسرورام *nā masrūrāna*.—(without vigour) بر وجه *bar wajai nā tamlidurustī*, غدر قوت *ghayri kuwat*.—(not brightly) نا روشنان *zūlmāna*, نا روشنان *nā raushanāna*.

DULNESS, *n.* حماقت (stupidity) *hamākat*, سستی *sustī*.—(sluggishness) کاهلی *kāhili*.—(drowsiness) خواب آلودگی *khāb ālūdagi*.—(dimness) ظلمت *zulmat*, تاریکی *tārīki*. A dulness of sight, تاریکی چشم *tārīki i chashm*. Dulness of hearing, گران گوش *garān gūshī*.

DULY, *ad.* درستی *badurustī*. vide DUE

DUMB, *a.* (silent) گنگ *gung*, بکم *bukm*, بی زبان *bī zabān*. To be dumb, بی زبان بودن *bī zabān-b*.

DUMBLY, *ad.* با خاموشی *bākhāmūshī*, بکما *bukman*.

DUMBNESS, *n.* گنگی *gungī*, بکم *bukm*, بی زبانی *bī zabānī*.

DUN, *a.* سمند *samund*, سیاه چرد *siyā chardā*.

DUN, *n.* وام خوار *wām khāh*.

DUN, *vt.* وام خواستن *wām-k*, دن تقاضا کردن *dayn talab-k*, تهازه *tahāzā-k*.

DUNCE, *n.* نادان *bī wukūf*, احمی *ahmī*, کد *kund*, نا *nā lān*.

DUNG, *vt.* دمال *sargin-k.*, سرگین کردن *damāl-n.* نهادن

DUNG, *n.* چرکین *sargin*, چرکین *chir-kin*, دمال *damāl*.

DUNGEON, *n.* حبس *zindān*, زندان *habs*, سیاه چاه *siyāh chāh*.

DUNGHILL, *n.* مزدل *mazbala*.

DUNNING, *n.* تقاضا *tahāzā*.

DUPE, *n.* غبن *mardi ghabn*, مرد *farifta*, فریفتد *abla*, کند *kund*.

DUPE, *vt.* غدر کردن *fariftan*, فریفتن *ghadr-k.*

DUPLICATE, *a.* دوتا *dotā*, مضاعف *muzā'if*.

DUPLICATE, *n.* نقل *nakl*, مغل *mu-* *sanna*, موافی *kitai muwā'fak*.

DUPLICATE, *vt.* دوتا کردن *dotā-k.*, تشدید نمودن *tashdīd-n.*

DUPLICATION, *n.* دوتا ساری *dotā sāzi*, تضاعف *tazā'if*, نذی *san'i*.

DUPLICITY, *n.* ربا *rayā*, غدر *ghadr*, حیل بازی *hila bāzi*.

DURABILITY, *n.* پایداری *pāydārī*, استواری *ustuwārī*, استقامت *istihā-* *mat*, بقا *bakā*.

DURABLE, *a.* پادار *pāydār*, استوار *ustuwār*, قائم *kāyim*. Not durable, فانی *fānī*.

DURABLY, *ad.* پایمان *kāyaman*, با بقا *bā bakā*.

DURANCE, *n.* پایداری *pāydārī*, بقا *bakā*, حبس *zindān* *hab*s.—(*custody*)

DURATION, *n.* پایداری *pāy-dārī*, بقا *bakā*, استمرار *istimrār*. Duration of life, درازی عمر *darāzi i umr*, طول *tūl*.

DURING, *pr.* درمیان *dar miyān*, ادام *mādām*, انجا *asnā*. During

the battle, در اندای رزم *dar asnāi razm*, هدام *hungāmi nabard*.

DUSK, *n.* سیاه چردگی *siyā chardagī*, تاریکی *tārīkī*. The dusk of the evening, شفق *shafak*, شبانگاه *shabāngāk*.

DUSK, *vt.* ظلم کردن *zulm-k.*—(grow dusky) تیره گشتن *tira-g*.

DUSKILY, *ad.* ظلامت *zulmāna*, سیاه *siyā chardāna*.

DUSKY, *a.* سیاه چرده *siyā charda*, تاریک *tārīk*, تیره *tira*, سیاه فام *siyāfām*.

DUST, *n.* غبار *gubār*, گرد *gard*, خاک *khāk*. A heap of dust, گرد پشت *gard pushta*, رملت *ramlat*. The dust (death) مرگ *marg*.—(a mean abject state) خاکساری *khāksārī*.

DUST, *vt.* غبار آلودن *ghubār-ā.*, گرد *gard-r*—(free from dust) ریختن *az ghubār pāk-k.*

DUSTY, *a.* پر غبار *pur ghubār*—(covered with dust) گرد آلوده *gard ālūda*.

DUTEOUS, *a.* فرمانبردار *furmān bar-dār*, تابع *tābi*.

DUTIFUL, *a.* بندد فرمان *bandai far-mān*, مطیع *mutiā*, حلال *namak halāl*.—(respectful) با نکردم *bā takrīm*.

DUTIFULLY, *ad.* با طاعت *bā tādt*.—(respectfully) با حرمت و عزت *bā hurmat u izzat*.

DUTIFULNESS, *n.* طاعت *tādt*, اطاعت *atādt*, حکم برداری *hukm bar-dārī*, نمک حلالی *namak halālī*.

DUTY, *n.* کار (حقوق) *hukk (pl. kār)*—(obligation) فرض *farz*.—(office) خدمت *khidmat*.—(an act of reverence) سلام *salām*. To do one's duty, ادای خدمت کردن *adāi khidmat-k.*

The duty of an office, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*. To return to one's duty, نمودن *tahawwud-n*. The duty of friendship, میزبانی *mezbanī*, میهمانداری *mih-māndāri*. The duties of a Secretary, آداب الکاتب *adāb ul kātib*. The duties of a judge, آداب القاضی *adāb ul kāzī*—(tax) محصول *khurāj*, مخسول *mahsul*. To lay a duty, نرخ کردن *nirakh-k*. A collector of duties, تحصیلدار *tahsil-dār*, باجدار *bāj-dār*. The minor duties of life, آداب سنت *ādābi sunnat*.

DWARF, *n*. کوتاه *kutāh kud*, غناش *nughāsh*, نیار *tayyāz*.

DWARFISH, *a*. کوچک *kūchak*, صغار *sughār*.

DWARFISHLY, *ad*. کوچکانه *kūchakāna*, خوردانه *khurdāna*.

DWARFISHNESS, *n*. کوچکی *kūchaki*, صغر *sighar*.

DWELL, *vi*. ماندن *māndan*, سکونت داشتن *sakūnat-d.*, ساکن شدن *sākin-sh.*, میسر شدن *mutumakkin-sh.*, انامت کردن *akāmat-k*.

DWELLER, *n*. باشنده *bāshanda*, منوطن *mutuwattin*, ساکن *mukim*, آکین *ākin*.

DWELLING, *n*. بیت *bayt*, مکان *ma-kān*, خانه *khāna*, مقام *mukām*, مسکن *maskan*, عمارت *imārat*.

DWINDLE, *vi*. (consume away) کم شدن *kam-sh.*, ایلاف کردن *ilāf-k*.

DYE, *n*. رنگ *rang*, لون *laun*. vide COLOUR.

DYE, *vt*. رنگ کردن *rang-z.*, رنگ *rang-k*. To dye the beard, nails, &c., خضاب کردن *khizāb-k*. To dye grey hairs, شیب و شمع کردن *shayb washak-k*.

To dye yellow, هرد ساختن *hard-s*. To dye red, زرد ساختن *zard-s*. To dye green, سرخ زدن *surkh-z*, احمر نمودن *ah-mar-n*. To dye black, اسود زدن *aswad-z.*, سیاه نمودن *siyāh-n*. To dye green, سبز نمودن *sabz-n.*, اخضر کردن *akhzar-k*. To dye blue, نیل کبودی کردن *nīl fām-s.*, نام ساختن *kabūdī-k*. To dye purple, ارغوانی کردن *arghawānī-k*. To dye many colours, گوناگون کردن *gūnāgūn-k*, ملون ساختن *mulawwan-s*.

DYEING, *a*. رنگی *rang rezī*, رنگ سازی *rang sārī*.

DYER, *n*. رنگرز *rangrez*, زن رنگ *rang san*, صباغ *subbāgh*.

DYNASTY, *n*. نژادشاهان *nazhādī shā-hān*, نسل ملوک *nasli mulūk*, آل سلطان *ālī sultān*.

DYSENTERY, *n*. اسهال خونی *ishālī khūn*, جريان شکم *jaryānī shikm*.

DYSPEPSY, *n*. بد هضمی *bad hazmī*.

E.

EACH, *a*. هر *har*, بک *har yak*, یکدیگر *yak yak*. Each other, *yak dīgar*.

EAGER, *a*. (ardent) آرزومند *ārzūmanī*, مشتاق *mushtāk*.—(vehement) تیز مزاج *tez nizāj*, تیز طبیعت *tez tabīyat*.—(sharp, sour) توش *tursh*, حامض *hāmiz*.

EAGERLY, *ad*. (earnestly) از شوق *az shauk*, آرزومندانه *ārzūmandāna*.—(quickly) سریع *sarīdān*.—(impetuously) با هجوم *bā hujūm*.

EAGERNESS, *n*. (ardour) آرزومندی *ārzūmandī*, غیرت *ghayrat*.—(vehemently) غضب *ghazab*, کین *kīn*.—

- (severity) درشدی *durushitī*, نندی *tundī*.
- EAGLE**, *n.* عقاب *ākāb*, (pl. اعقاب *ansur* and عقبان *nusūr*).
- EAGLE-EYED**, *a.* صاحب ایمان *sāhibi imān*, نیز بین *tez bīn*.
- EAGLET**, *n.* صرم *zarīm*, نند *tuld*.
- EAR**, *n.* گوش *gush*, آدان *uzn* (pl. آدان *āzān*), سمع *samā*. A long ear, گوش *goshī darāz*. The lobe of the ear, گوش *binā gosh*. To lend an ear, گوش *gosh-d.*, سمع *samā-d.* To pick up the ear, گوش *gosh-z.* To twist the ears, گوش *gosh māl-k*. An ear of corn, *khosha* داس *dā-a*.—(a plant) گوش *goshī mūsh*. The ears of the understanding, گوش *goshī hosh*. Boxed on the ears, گوش *gosh khurda*. What strikes the ear (hearsay), گوش *gosh zad*.
- EAR**, *vi.* (form ears) خوش بگردن *khusha-n*.—(plough) زراعت کردن *zarādt-k*.
- EAR-ACHE**, *n.* وجع آدن *wajī uzn*.
- EARING**, *n.* حلقه گوش *goshwār*, *halqa gosh*.
- EARL**, *n.* امیر *amīr*, خان *khān*.
- EARLY**, *ad.* (in the morning) علی *ālī* *dā's sabāh*, سحرگاه *sahar gāh*. Early rising, سحرخیزی *sahar khizi* —(quickly) با زودی *ba zūdī*, علی *dā'l faur*. To rise early, سحرگیزی *shabgīrī-k*. Very early, سحرگاه *saharan*. Early in the spring, در اول فصل بهار *dar auwal fasli bahār*.
- EARN**, *vt.* پدید آمدن *paylā-k*, حاصل
- اجر اندوختن *hāsil-k*.—(wages) *ajr-a*, کسب کردن *hasb-k*.
- EARNEST**, *a.* دلسوز *mustaād*, دلسوز *dilsūz*, مشغول *mashghūl* —(zealous) صاحب *ahli ghayrat*, اهمیت *sāhibi hamīyat*.—(importunate) صاحب *sāhibi ik lām*.
- EARNEST**, *n.* بدیشگی *batāna*, بدیشگی *peshgī*. To give earnest, دایم *batāna-d.*, تمسک *tamsik-s*. In earnest, "جدا *ji ldan*", حقیقت *hak-ikatan*, فی الحقیقت *fi'l hakikat*. To be in earnest, جهد نمودن *jadd u jchd-n*.
- EARNESTLY**, *ad.* (with attention) باشغل *mashghulan*, باشغل *bā shughl*. —(zealously) از شوق *az shauk*, با اهمیت *bā hamīyat*.—(importunately) با اصرار *ba ikdām*, با اصرار *bā ibrām*.
- EARNESTNESS**, *n.* (fixed attention) شغل *shughl*, جهد و جد *jadd u jchd*. —(zeal) سرگرمی *sargarmī*, دلسوزی *dil-sūzī*.—(importunity) اصرار *ibrām*, اقدام *ikdām*.
- EARNING**, *n.* کسب *hasb*, تحصیل *tahsil*.
- EAR-RING**, *n.* گوشواره *goshwāra*, حلقه گوش *halqa gūsh*.
- EARTH**, *n.* زمین *zamīn*, ارض *arz*, (pl. اراض *dunyā*, در *barr*.—(dust) خاک *khāk*. The inhabitants of the earth, جهانیان *jahāniyān*, اهلای زمین *ahālī zamīn*. The surface of the earth, روی زمین *ruī zamīn*, وجه ارض *wajhi arz*.
- EARTH**, *vt.* (cover with earth) باخاک *bā khāk-p*. —(hide in the earth) زبرخاک نهادن *zeri khāk-n.*, دفن کردن *dafn-k*.—(creep under ground) زبر زمین رفتن *zeri zamīn-r.*

EARTH-BORN, *a.* بی سرو سامان *hī sar u sāmān*, خاکسار *khāksār*.

EARTHEN, *a.* سفالی *sifālī*, گلی *gilī*, ترابی *turābī*. An earthen vessel, سفالین *sifālīn*.

EARTHENWARE, *n.* سفال *sifāl*, خزن *khazaf*.

EARTHINESS, *n.* تراب *turāb*, خاک *khāk*.

EARTHILY, *a.* (belonging to this world) ارضی *arzī*, جهانی *jehānī*.—(corporeal) جسمانی *jismānī*—(not spiritual) نأرو حانی *nā rūhānī*.

EARTHQUAKE, *n.* زلزله *zalzala* (*pl.* زلزله *tazalzul*, زمین جنبش *zamin jumbish*). The explosion of the earthquake, آواز تزلزل *āvāzi tazul-zul*.

EARTH-WORM, *n.* خراطین *kharātīn*.

EARTHY, *a.* خاکی *khākī*, ترابی *turābī*. —(terrestrial) اهل دنیا *ahli dunyā*—(relating to earth) تراب *turāb mansūb*

EAR-WAX, *n.* ریم گوش *rimi gosh*, زهر گوش *zahri gosh*.

EAR WIG, *n.* گوشخیز *gosh khaya*, سخن چین *sakhun chin*.—(whisperer) *gosh khaba*.

EAR-WITNESS, *n.* گوشچی *goshchi*, سامع *sāmā*.

EASE, *n.* (rest) آرام *ārām*, راحت *rāh-at*, آسایش *āsāyish*.—(freedom from pain) بی رنجی *bī ranjī*. Ease of mind, خوش دلی *khushdilī*.—(facility) آسانی *āsānī*, سهولت *sahulat*.—(carelessness) مساهلت *musāhalat*. ملائمت *ghaflat*.—(gracefulness) *mulāyamat*, ملاطفت *mulātifat*.

EASE, *vt.* (give rest) آرام دادن *ārām-d.*,

آسایش دادن *āsāyish-d.*—(relieve from pain) درد وا کردن *dard wā-k.* علاج نمودن *ilāj-n.*

EASILY, *ad.* (without difficulty) بی دشواری *bī āsānī*, با *bā āsānī*, *dushwārī*. Going easily, نرم رو *narm raw*.—(without pain) بی درد *bī dard*, بی رنج *bī ranj*.

EASINESS, *n.* آسانیت *āsānīyat*, ملائمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

EAST, *n.* مشرق *mashrik*, (مشارق *pl.* مشارق), خاور *khā-war*. The east and west, مطلع شمس *matladi shams*, مشرق و *mashrik u maghrib*. The east wind, ابر *ayr*, هوائی مشرق *hawāi mashrik*.

EASTER, *n.* عید شریف *īdī sharīf*, فسخ *fash*.

EASTERLY, } *a.* مشرقی *mashrikī*, EASTERN, } شرقی *sharqī*. Eastern countries, مشارق *mashārik*.

EASTWARD, *ad.* بسوی مشرق *ba sūi mashrik*.

EASY, *a.* (not difficult) آسان *āsān*, نا دشوار *nā dushwār*, سهل *sahl*.—(gentle) ملاطف *mu-lātaf*.—(at rest) آسوده حال *āsūda hāl*, خوش دل *khush dil*.—(without pain) بی رنج *bī ranjīda*, نا رنجیده *bī ranj*.—(credulous) ساده دل *sāda dil*, صاحب ایمان *sāhib īmān*.—(not refractory) نا سرکش *nā-sarkash*.—(contented) راضی *rāzī*, شادمان *shādmān*. To render easy, آسان کردن *āsān-k.*

EAT, *vt.* اکل کردن *akl-k.*, خوردن *khurdan*, طعم کردن *tanāwul-k.*, تناول کردن *taām-k.* To eat and drink, اکل و شرب

ساختن *ahl u shurb-s*. To eat not to excess, کردن تعجیف *tadjif-k*.
 EATABLE, *a*. خورش *lāyahī khurish*, ممکن *mumkini ahl*.
 EATEN, *p.p.* خورده *khurda*, ماکول *mākūl*. To be eaten, خوردن *khurda-sh*.
 EATER, *n*. خورنده *khuranda*, مکرل *mu-akkil*, خوار *khār*.
 EATING, *p.a.* خوران *khurān*, خورش *khurish*. Eating and drinking, و اکل و شرب *ahl u shurb*.
 EAVES, *n*. قابول *kābūl*.
 EAVESDROPPER, *n*. سخن چین *sa-khun chin*.
 EBB, *n*. جزر *jazr*, وزن *wazn*. Ebb-tide, آبجور *ābjar*. The ebb and flow (of the tide) جزرو مد *jazru madd*.—(decline) نقص *naks*, تصغیر *tasghir*.
 EBB, *vi.* (flow back) آب جری شدن *āb jar-sh*, باز روان شدن *bāz rawān-sh*.—(decay) بهلاک رفتن *ba halāk-r*.
 EBONY, *n*. سائسم *ābnūs*, سائسم *sa'sam*.
 EBRIETY, *n*. سرمستی *mastī*, سرمستی *sarmasti*, سرشاری *sarshārī*.
 EBULLITION, *n*. جوشش *jūsh*, جوشش *jūshish*.
 ECCENTRIC, *n*. از میان گریز *az may-ān gurez*, خارج مرکز *khārijī markiz*.—(irregular) فاعده *khilāfi kāy-ada*.
 ECCENTRICITY, *n*. از میان گریزی *az mayān gurezi*.
 ECCLESIASTIC, *n*. خطیب *fakih*, خطیب *khatib*, واعظ *wāṭz*.
 ECHO, *n*. آواز باز *raddi sadā*, رد صدا *āwāzi-bāz gash*.
 ECHO, *vt.* تکرار کردن *nofīdan*, رد صدا کردن *raddi sadā-k*.

ECLAT, *n*. روشنائی *raunak*, روشنائی *ra-ushnāi*.—(applause) حمد *hamd*, تحسین *tahsin*.
 ECLIPSE, *n*. کسافت *kasāfat*.—(of the sun) گردنگی آفتاب *giriftagī āftāb*, گردنگی *kusūf*—(of the moon) خسوف *giriftagī māhtāb*, خسوف *khusūf*.
 ECLIPSE, *vt.* (the sun) کسف کردن *kusaf-k*, تکسیف ساختن *taksif-s*.—(the moon) منکسوف نمودن *munkhasif-n*.
 ECLIPSED, *a*. (as the sun) منکسف *munkhasif*, کسوف *kusūf*.—(as the moon) منکسف *khusūf*, خسوف *khusūf*. To be eclipsed (sun) منکسف شدن *munkhasif-sh*.—(moon) منکسف شدن *munkhasif-sh*.
 ECLIPTIC, *n*. راه آفتاب *rāhi āftāb*, مدار طریق شمس *tarikī shams*, منطقه البروج *mintakatul burūj*.
 ECONOMICAL, *a*. خاندان *khānadār*, کفایت شعار *kifāyat shiār*, کم خرج *kam kharch*.
 ECONOMY, *n*. (frugality) اعدال *ti-dāl*, خاندان *khāna dārī*.—(arrangement) ترتیب *ārāstagī*, آراستگی *tartīb*, نظم *nazm*.
 ECSTASY, *n*. وجد *wajd*, بی خودی *bī khudī*, آشفتگی *āshuftagī*.
 ECSTATIC, *a*. مجنون *majnūn*, آشفتگی *āshufta*, بی هوش *bī hūsh*.
 EDDY, *n*. گرداب *girdāb*, دوران *daurān*.
 EDDY, *vt.* گردیدن *garlīdan*.
 EDGE, *n*. حدت *hiddat*, حرف *harf*, لب *lab*. The edge of a sword, نایب *zubāb*, سرشمشیر *sarī shamshīr*. The edge of a knife, لب کار *labī kārad*. The edge of an axe, دهن برت *dahani-burt*.—(border) کناره *kināra*, حاشیه

- hāshīya*.—(acrimony) نددی *tundī*, نیزی *tezī*.
- EDGE, *vt.* در ادخال کردن *idlhāl-k.*, در آوردن *dar-ā*.—(give an edge to) نيز کردن *tez-k.*, حدود نمودن *tahdūd-k.* —(border) طرازیدن *torāzīdan*.—(exasperate) آزار کردن *āzār-k.*
- EDGED, *a* نیز *tez*, قاطع *kālī*, آبدار *āb dār*. To be edged, درز شدن *tez-sh.*
- EDGELESS, *a.* دی حریف *nā tez*, با دیر *bi harf*, کدد *kund*.
- EDGE-TOOL, *n.* آلت دمدار *ālat-i dam-dār*.
- EDGING, *n* سدیاب *sanjāf*, طراز *tirāz*.
- EDIBLE, *a.* خوردنی *khurīdanī*.
- EDICT, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farnān*, امر *amr*.
- EDIFICATION, *n.* تعلیم *tarīb*, ترتیب *tartīb*, تادیب *tādīb*.
- EDIFICE, *n.* بنا *binā*, عمارت *imārat*, بنیاد *binā*, بنیان *bunyān*.
- EDIFY, *vt.* تعلیم *tādīb-k.*, تادیب کردن *tādīb*, نمودن *taālīm-n.*
- EDIT, *vt.* تصدیف کردن *tasnīf-k.*
- EDITION, *n.* تالیف *tasnīf*, تالیف *tālīf*, ترویج *tarwīj*.
- EDITOR, *n.* مؤلف *muallif*, محرر *mu-harrir*, مصنف *musannif*.
- EDITORIAL, *a.* مؤلفی *muallifī*.
- EDUCATE, *vt.* تربیت دادن *tārbi-yat-d.*, پروریدن *taālīm-k.*, پروراندن *parwardan*, آموزانیدن *āmūzānīdan*.
- EDUCATED, *a.* پرورده *parwarda*, مربی *murabbī*, مودب *muaddab*. Delicately educated, ناز پرور *nāz par-war*.
- EDUCATION, *n.* تربیت *tar-tīb*, علم *ilm*, پرورش *parwarish*, تعلیم *tadlīm*.
- EDUCATIONAL, *a.* تعلیمی *taālīmī*.
- EDUCE, *vt.* دانستن *bar-ā*, پر آوردن *dānistān*, پند آشن *pindāshlan*.
- EFFACE, *vt.* تلم *makh-k.*, محو کردن *halam-k*.
- EFFACEMENT, *n.* محو *ibtal*, ابطال *makh*.
- EFFECT, *n.* نتیجه *tāsīr*, تأثیر *asar*, اثر *natīja*, عمل *āmal*. The cause and effect, اصل و فرع *asl u farḡ*.—(force, power) قوت *kuwat*, توانایی *tuwānāi* —(purpose) نیت *niyat*, غرض *gharaz* —(success) وقوع *wakūḍ*, انجام *ākhīr* —(completion) تمام *ta-mām*, تکمیل *tukmīl*. Effects, مال *māl* (زرق و برق), *rizk*, (زرق و برق), *amwālī khāssa*. Private effects, خاصه *amwālī khāssa*. Having valuable effects, مالدار *māl-dār*.
- EFFECT, *vt.* بکار *pardākhtan*, پرداختن *ba kār-ā*, انجام آوردن *ittimām-k*, تأثیر نمودن *bajā-ā*, بجا آوردن *tāsīr-n.*
- EFFECTED, *a.* تمام *pardākhta*, پرداخته *tamām kārda shuda*. To be effected, صورت پذیر بودن *sūrat pazīr-b.*, کارگر شدن *kārgar-sh.*
- EFFECTIBLE, *a.* ممکن *mumkīni*, پرداز *pardāz*, دابل *kābil u'l ikht-itām*.
- EFFECTIVE, } کارگر *kār sāz*, ساز *hār sāz*,
EFFECTUAL, } مؤثر *kār gar*, موثر *muas-sar*.
- EFFECTIVELY, } با قوت *bā ku-wat*,
EFFECTUALLY, } قادرانه *kāda-rāna*.—(completely) کاملاً *kāmīlā-na*, تماماً *tamāman*.
- EFFECTUATE, *vt.* پرداختن *kardan*, پرداختن *pardākhtan*, تمام کردن *tamām-k*.
- EFFEMINACY, *n.* نریمی *narmī*, ملایمت *mulāyamat*, نازکی *nāzūkī*.—(un-

- manliness) مردی *nā marī*.—(lasciviousness) شوخی *shahwat*, شوخی *shokhī*, فاسق *fāsq*.
- EFFEMINATE**, *a.* (soft) نرم *narm*, نازک *nāzūk*.—(unmanly) مرد *nā-marī*.—(lascivious) شوخ *shokh*, فاسق *fāsq*.
- EFFEMINATE**, *vt.* مرد *nā* همت کردن *himmat-k.*, مرد *nā marī*-s. ساختن.
- EFFERVESCE**, *vt.* جوشیدن *joshidan*, غلیان شدن *ghalyān-sh.*
- EFFERVESCENCE**, *n.* جوش *josh*, جوشیدگی *joshidagī*.
- EFFICACIOUS**, *a.* کارگر *muassar*, مؤثر *kārgar*, فایده مند *fāyida mand*.
- EFFICACY**, *n.* vide **FORCE**, **ENERGY**
- EFFICIENCY**, *n.* فادیت *idīāk*, ادراک *kābilīyat*, لیاقت *hūsh*, عقل *ahl*, لیاقت *liyākat*.
- EFFICIENT**, *a.* فابل *dānā*, قابل *kābil*, کاردان *kārdān*.
- EFFICIENTLY**, *ad.* فادراد *kādirāna*, فابلاد *kābilāna*.
- EFFIGY**, *n.* صورت *sūrat*, شکل *shīkl*, نمذبل *pāykar*, تصویر *tuswīr*, نمذبل *tamsil*.
- EFFLORESCENCE**, *n.* شگفتگی *shiguf-tagī*.
- EFFLUVIA**, *n.* بخار *bukhār*, دوی *bū*.
- EFFLUX**, *n.* ریزش *rez*, ریزش *rezish*.
- EFFORT**, *n.* سعی *saī*, کوشش *kushish*, عزم *chm*, جهد *feh*.
- EFFRONTERY**, *n.* شوخی *shokhī*, بی *bī* شرمی *sharmī*, بی ادبی *bī adabī*.
- EFFULGENCE**, *n.* vide **SPLENDOUR**.
- EFFUSION**, *n.* ریزش *rizish*, سفت *safk*. The effusion of blood, دم *safkī* خون *khūn* ریزی *rezī*.
- EFFUSIVE**, *a.* رزان *rezān*, افشان *afshān*.
- EGG**, *n.* تخم مرغ *tukhmi murg*, ریخ *bayza*. To sit upon eggs, رخم کردن *rukhm-k.*, وکن ساختن *uakn-s*. To lay eggs, حاد کردن *khāya-k.*, دبسم *bayza-n*, ورش کردن *warz-k.* The yolk of an egg, زرد خانه *zard khān*, زرد *khān*. The white of an egg, سپیدد *sapedu*, ماح *māh*.
- EGLANTINE**, *n.* دسرن *nīsrīn*.
- EGOTISM**, *n.* ادایت *anānīyat*, خود *khud* پرستی *parastī*.
- EGOTIST**, *n.* خود پرست *khud parast*.
- EGREGIOUS**, *a.* سخت *sakht*, اشد *ashad*, درگت *buzurj*.
- EGREGIOUSLY**, *ad.* بسیار *bi-syār*, بشدت *bushiddat*.
- EGRESS**, *n.* خروج *khurūj*, بر آمد *bar āmad*.
- EIGHT**, *n.* هشت *hisht*. Eight each, هشنگان *hishhtagān*. The eighth, هشتم *hishtum*, دامن *sāmin*.
- EIGHTEEN**, *n.* هجده *hijda*.
- EIGHTY**, *n.* هشتاد *hashad*.
- EITHER**, (*a* or *pron.*) یا *yā*, خواد *khāh*. Either the one or the other, یا *yā* یک *yā dīgar*. یا *yā* احد *yā dīgar*. یا *yā* ایک *yā dīgar*. Either of you, *yā ahl yā ākhir*. Either side, یکی از شما *yakī az shumā*. Either side, هر جادب *har jānīb*, جادبین *jānībāyn*.
- EJACULATE**, *vt.* اداختن *andākhlan*, رمی کردن *ramī k.*, گستن *gustan*.
- EJACULATION**, *n.* (throw) انداز *andāz*, رمی *ramī* — (short or sudden prayer) نماز *da'wātī nāgah*.
- EJECT**, *vt.* (drive out) راندن *rāndan*, بر طرف کردن *badar-k.* — (cast) ترک نمودن *tark-n.* — (void from the mouth) استغراغ کردن *istifarāgh-k.*, فی کردن *lay-k.* To eject from a

- possession, *بی دخل کردن* *bī dahl-k*,
 possession, *از تصرف بدر کردن* *az tasarrufbadar-k*.
 To eject from an office, *منصب معزول کردن* *mansab madzūl-k*.
- EJECTION, *n.* *اخراج* *ikhraj*, *طرد* *tarad*.
- EJECTION, *n.* *بی دخلی* *bī dakhālī*,
اخراج از میراث *ikhraj az mirās*,
طرد *tarad*.
- EKE, *vt.* *افزودن* *afzūdan*.
- ELABORATE, *vt.* *مکمل کردن* *mukhammal-k*,
نظم داند *tartīb-d*.
- ELABORATE, *a.* *مشکل* *mushkil*, *دقیق* *dakik*,
مغلی *mughlak*.
- ELABORATELY, *ad.* *مکملانه* *mukhammalan*,
با بصیرت *bā basīrat*.
- ELAPSE, *v.* *گذشتن* *guzashtan*, *گذر کردن* *guzār-k*.
- ELASTIC, *a.* *دمدار* *dam dār*, *چهار* *jehān*,
چهارده *jahanda*.
- ELASTICITY, *n.* *قوت چیدن* *kuwatī-jahādan*, *دم* *dam*.—(of the air) *هوا* *hawāzad*.
- ELATE, *a.* *مغرور* *maghrūr*, *متکبر* *mutakabbir*.
- ELATE, *vt.* *متکبر کردن* *mutakabbir-k*.
- ELATION, *n.* *متکبری* *mutakabbārī*,
مغروری *maghrūrī*.
- ELBOW, *n.* *مرفعی* *mirfak*, *آرنج* *āranj*.
 —(a projection) *قوس* *kurnat*.
- ELBOW, *vt.* (jut out) *قوس نمودن* *kurnat-n*.
- ELDER, *a.* *مهرین* *mihīn*, *اول زاده* *awwal zāda*. An elder brother, *برادر کلان* *birādari kalān*,
مهرین *akhkh-mihīn*.
- ELDER, *n.* *شیخ* *shaykh*, *پیر* *pīr*, *خواجه* *khājā*,
مهر *mahtar*. Elders, *شیوخ* *shuyūkh*,
بزرگان *buzurgān*, *اکابر* *akābar*.
- ELDER, *n.* (tree) *اُتلی* *aktā*.
- ELDERLY, *a.* *سالخورده* *sāl khurda*,
سالدار *sāldār*.
- ELDERSHIP, *n.* *شیوخیت* *shuyūkhīyat*,
کهنگی *kuhnagī*.
- ELDEST, *a.* *نخست زاد* *nakhust zād*,
بزرگترین *buzurg tarīn*. The eldest son, *فرزند اول* *farzandi awwal*,
فرزند بزرگ *farzandi bikr*.
- ELECT, *vt.* *اختیار کردن* *ikhhtiyār-k*,
بسیار کردن *pasand-k*,
چیدن *chīdan*.
- ELECT, *a.* *گزینه* *guzīda*, *مقبول* *malbūl*.
- ELECTION, *n.* *اختیار* *ikhhtiyār*, *بسیارگی* *pasundagī*,
انتخاب *intikhāb*, *مقبولیت* *malbūliyat*.
- ELECTOR, *n.* *مختار* *mukhtār*, *منتخب* *muntakhīb*.
- ELECTIVE, *a.* *قوت اختیار دار* *kuwatī-ikhhtiyārdār*,
مختاری *mukhtārī*.
- ELECTIVELY, *ad.* *با اختیار* *bā ikhtiyār*,
مقدمانه *mukaddamāna*.
- ELECTOR, *n.* *اختیار کننده* *ikhhtiyār kunanda*,
منتخب *muntakhīb*.
- ELECTRE, *n.* *کاه را* *kāh-rubā*.
- ELECTRICAL, *a.* *کشده* *kashanda*,
جاذب *jāzib*.
- ELECTRICITY, *n.* *کاه را* *kāh rub-āyī*,
کشش *kashish*, *جذب* *jazb*.
- ELECTUARY, *n.* *مخمر* *madjūn*, *ربو* *rībā*,
هوشکشی *hūshkashī*.—(intoxicating)
- ELEEMOSYNARY, *n.* *صدقه* *sīdkat*, *پزیر* *pazīr*,
صدقه خور *sadaka khor*.
- ELEGANCE, *n.* *زینت* *zīnat*, *زیبایی* *ze-bāī*,
لطافت *latāfat*, *نراکت* *nazākat*,
حسن *husn*, *جمال* *jamāl*, *رونی* *raunah*. Elegance in speaking or writing, *بلاغت* *balāghat*,
فصاحت *fusāhat*.

ELEGANT, *a.* لطیف *latif*, نازک *nāzūk*,
 ظریف *ẓarīf*, حسن *husn*, جمیل *jamīl*
 خوشنما *khūsh numā*. Elegant writ-
 ing or language, جوهر سخن *jauhari*
sakḥun, جوهر کلمات *jauhari kala-*
māt. An elegant writer, خوش نویس
khush nawīs. Most elegant, احسن
aḥsan.

ELEGANTLY, *ad.* با لطافت *bā latāfat*,
 با ذکاوت *khub*, خوش *khush*,
bā nazākat. Walking elegantly,
 خوش رفتار *khush raftār*.

ELEGIAC, *a.* قصیده منسوب *kasida man-*
sūb—(mournful) اندوهگین *andūh-*
gīn, مستمند *mustumand*.

ELEGY, *n.* (poem) قصیده *kasida* (*pl.*
 قصاید).—(funeral song) مرثیه *marṣiya*.
 To recite an elegy, مرثیه گفتن *mar-*
siya-g.

ELEMENT, *n.* عنصر *unsur* (*pl.* عناصر).
 The four elements, عناصر اربع *anāsiri*
arbt.—(an ingredient) سرشت *sarisht*,
 جزوی *juzvī*. The elements or letters
 of a language, حروف الیفا *harūful*
hiyā. The elements or rudiments of
 science, علم شروع *shurūi ilm*. The
 proper element, گاه *gāh*. The
 elements of Euclid, نحرر اولیوس
tahrīri ikhlidas.

ELEMENTAL, *a.* عنصر منسوب *unsar*
mansūb.—(uncompounded) غیر مرکب
ghayri murakkab.

ELEMENTARY, *a.* ابتدای *ibtidāy*,
 عنصری *unsurī*, اصلی *asli*.

ELEPHANT, *n.* فیل *fil*, پیل *pīl*. A she
 elephant, تلخام *tilkhām*. An elephant
 keeper, فیلبان *filbān*. A castle or
 turret placed on an elephant, حوده
hauḍa, عماری *imārī*.

ELEPHANTIASIS, *n.* فیلیا *fil pā*,
 داء الفیل *dā'ulfil*.

ELEPHANTINE, *a.* فیلی *filī*—(big)
 بزرگ *buzurg*, کلان *kalān*.

ELEVATE, *vi.* برداشتن *bardāshṭan*,
 ارتفاع کردن *irtifād-k*,
 بلند کردن *buland-k*.

ELEVATED, *a.* بلند کرده *buland kardā*,
 برداشته *bardāshṭa*, مرفوع *marfūḍ*.

ELEVATION, *n.* ارتفاع *irtifād*, انرایی
afrazī, بلندی *bulunī*, سرفرازی
sarfā-rāzī, رف *rafī*.

ELEVATOR, *n.* رفع کننده *rafī kunanda*,
 انرازنده *afrazanda*.

ELEVEN, *n.* یازده *yāzda*, احد عشر
ahad-dshara. The eleventh, یازدهم
yāzda hum, حادی عشر *hādīya āshar*.

ELF, *n.* صبیان ام *ummu's sibyan*, غول
ghol.

ELICIT, *vt.* جذب کردن *jazb-k*, کشیدن
kashīdan, اسندراک نمودن *istidrāk-n*.

ELIGIBILITY, *n.* لیاقت *liyākat*,
 پسندگی *pasandagi*.

ELIGIBLE, *a.* لایق *lāyak*, واجب
wājib, لایق اختیار *lāyoki ikhtiyār*.

ELIMINATE, *vt.* محذوف کردن *mahzūf-k*.

ELISION, *n.* حذف *hazf*, جزم *jazm*.

ELIXIR, *n.* اکسیر *iksīr*, مغر *mufarraḥ*.

ELK, *n.* گوزن *garzan*.

ELL, *n.* اندازه *andāza*, گز *gaz*.

ELLIPSE, *n.* شکل بیض *shakli bayza*,
 کره *kurrah*.

ELLIPSIS, *n.* مقدر *muhaddar*, حذف
hazf.

ELM, *n.* (tree) ناه *nāgh*.

ELOCUTION, *n.* سخنوری *sakḥunwarī*,
 فصاحت *fasāhat*, گفتگو *guftagu*.

ELONGATE, *vt.* طول کردن *twīl-k*,
 دراز کردن *darāz-k*.

ELOPE, *vi.* فرار کردن *gurīkhlan*, فرار کردن *farār-k*

ELOPEMENT, *n.* فرار *farār*, گریز *gurīz*.

ELOQUENCE, *n.* فصاحت *fusāhat*,
دان آوری *sakhun rānī*, سخن رانی
sabān āvarī.

ELOQUENT, *a.* بلیغ *balīgh*, دان آور *sabān āwur*.

ELOQUENTLY, *adv.* فصیحانه *fasīhāna*.

ELSE, *a.* دیگر *dīgar*, *ad* اگر نه *agar na*,
حر *juz*.

ELSEWHERE, *adv.* در جای دیگر *dīgar jā*

ELUCIDATION, *n.* بیدخت *bīnat*, اظهار
ishār, تفسیر *tafīr*, شرح *sharih*.

ELUDE, *vt.* حیل نمودن *hīla-b.*, غدر
ghabn-k.—(avoid) پرهیز کردن *parhīz-*
k., دفع کردن *dafī-k.*

ELUDIBLE, *a.* امکان پذیر *mumkinī*
ihlīzār, قابل اطمینان *kābīlī ībtināb*.

ELUSION, *n.* حیل *hīla*, فن *fann*, فرار
farār, گریز *gurīz*.

ELUSIVE, *a.* حیل نمودن *hīla band*, اجتنابی
ihlīzāzī.

ELYSIAN, *a.* جنتی *bahishtī*, جنتی
jinnatī, فردوس *firdos*.

ELYSIUM, *n.* جنت *bihisht*, جنت
jinnat.

EMACIATE, *vi.* (make lean) لاغر کردن
lāghīr-k., نحیف کردن *nahīf-k.*—
(become lean) لاغر شدن *lāghīr-g.*

EMACIATED, *a.* لاغر شده *lāghīr*,
lāghīr shuda, نحیف *nahīf*.

EMACIATION, *n.* لاغری *lāghīrī*, نجات
nahāfut.

EMANATE, *vt.* صادر شدن *sādir-sh.*

EMANATION, *n.* بذر *bazī*, ظهور *zuhūr*.

EMANCIPATE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*,
خلاص کردن *khalās-k.*

EMANCIPATED, *a.* معتنی *mudlak*,
آزاد شده *āzād-shuda*.

EMANCIPATION, *n.* آزادی *āzādī*,
نجات *najāt*, اطلاق *illāk*.

EMASCULATE, *vt.* خصی کردن *khasī-*
k., ضعیف کردن *zūf-k.*

EMBALM, *vt.* مومیای ساختن *munimiyā-s.*

EMBANKMENT, *n.* پشته *pushka*,
دمد *damdama*.

EMBARGO, *n.* منهای *manhāī*.

EMBARK, *vt.* (go on board) بهیاز در رفتن
ba jahāz dar-r.—(put on board)

بهیاز در *dar jahāz wazd-n.*,
بالای کشیدن *bālāyī kishīd-n.*

—(engage in any affair) بکار در آمدن
bakār dar-ā., معامله ساختن
khandrā maāmala-s.

EMBARKATION, *n.* (going on boardship)

رفتن در *kisti sarwār*, کشتی سوار
raftan dar jahāz.—(putting on

board) نهادن در *nīhādun dar*
jahāz.

EMBARRASS, *vt.* آشفتن *āshuftan*,
پریشان *muztarīb-k.*, مضطرب کردن
parīshān-k., حیران کردن
mushawwash-k., مشوش نمودن

āshufta, آشفته *āshufta*,
پریشان *parīshān*, مشوش *mushawwash*,
شدن *shān* To be embarrassed, مضطرب
muztarīb-sh., آشفته *āshufta-sh.*

EMBARRASSED, *a.* آشفته *āshufta*,
پریشان *parīshān*, مشوش *mushawwash*,
شدن *shān* To be embarrassed, مضطرب
muztarīb-sh., آشفته *āshufta-sh.*

EMBARRASSED, *a.* آشفته *āshufta*,
پریشان *parīshān*, مشوش *mushawwash*,
شدن *shān* To be embarrassed, مضطرب
muztarīb-sh., آشفته *āshufta-sh.*

EMBARRASSED, *a.* آشفته *āshufta*,
پریشان *parīshān*, مشوش *mushawwash*,
شدن *shān* To be embarrassed, مضطرب
muztarīb-sh., آشفته *āshufta-sh.*

EMBARRASSED, *a.* آشفته *āshufta*,
پریشان *parīshān*, مشوش *mushawwash*,
شدن *shān* To be embarrassed, مضطرب
muztarīb-sh., آشفته *āshufta-sh.*

EMBARRASSED, *a.* آشفته *āshufta*,
پریشان *parīshān*, مشوش *mushawwash*,
شدن *shān* To be embarrassed, مضطرب
muztarīb-sh., آشفته *āshufta-sh.*

EMBARRASSED, *a.* آشفته *āshufta*,
پریشان *parīshān*, مشوش *mushawwash*,
شدن *shān* To be embarrassed, مضطرب
muztarīb-sh., آشفته *āshufta-sh.*

EMBASSY, *n.* پیام *paighām*, پیام
pa-yām, ارسال *irsāl*. To send an em-
bassy, ایلچی فرستادن *ilchī-f.*

EMBATTLE, *vt.* صف آراستن *saff-ā.*,
جنگ آماده کردن *jang āmadā-k.*

EMBAY, *vt.* در خلیج آوردن *dar khalij-ā.*

EMBELLISH, *vt.* آرایش *z bīdan.* زینت دادن *zīnat-d.* *ārāyish-n.* زینت نمودن

EMBELLISHMENT, *n.* زیبایش *z-bā-yish.* زینت *zīnat.* آرایش *ārāyish.*

EMBERS, *n.* مالت *malbat.* اخگر *akhgar.*

EMBEZZLE, *vt.* خیانت کردن *khīyā-nat-k.* اسراف کردن *isrāf-k.*

EMBEZZLEMENT, *n.* خیانت *khīyānat.* دزدی *duzdī.*

EMBLAZON, *vt.* آراستن *arāstan.* رونق *raunak-b.* بخشیدن

EMBLEM, *n.* علامت *ālāmat.* نشان *nishān.*

EMBLEMATICAL, *a.* کدانه دار *kināya dār.* رمزی *ramzī.* علامتی *ālāmatī.*

EMBLEMATICALLY, *adv.* بطور عبارت *ba tauri ibārat.* بطرفی *bu tarīki.* رمز *ramz.*

EMBODY, *vt.* مجسم ساختن *mujas-sam-s.* جمع کردن *jam'ī-k.*

EMBOLDEN, *vt.* دلیر ساختن *dilīr-s.* بی باک کردن *bī bāk-k.*

EMBOLISMAL, *a.* کبیده *kabīsat.*

EMBOSS, *vt.* نقش کردن *naksh-k.* منقش کردن *mukabbab-k.*

EMBOSSMENT, *n.* کوبه کاری *kubba kāri.* تقطیب *takbīb.*

EMBOWEL, *vt.* روده بیرون کردن *rūda berūn-k.* دفن کردن *dafn-k.*

EMBRACE, *vt.* بغلگیری کردن *baghalgī-rī-k.* در برگردن *āghūsh-k.* آغوش کردن *dar bar-g.* کنار گرفتن *kinār-g.* To embrace one another, تعانف کردن *ta-ānuk-k.*—(comprise) اشمال کردن *ishtimāl-k.*—(admit) پذیرفتن *pazīruf-tan.* قبول کردن *kabūl-k.* To embrace an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g.*

EMBRACE, *n.* بغل *baghal.* آغوش *āghūsh.* کنار *kinār.*

EMBRACER, *n.* بغل گیر *baghalgīr.* بغل *baghal.* با *hunarūdu.* *bīrū* کننده

EMBRASURE, *n.* کنگره دیوار *kungarai dīwār.*

EMBROCATION, *n.* مالش *tilā.* طلا *mālīsh.*

EMBROIDER, *vt.* زردوزی کردن *sardūzī-k.* چکن دوزی کردن *chikin dūzī-k.*

EMBROIDERER, *n.* زردوز *zar dūz.* چکن دوز *chikin dūz.*

EMBROIDERY, *n.* زردوزی *zar dūzī.* چکن دوزی *chikin dūzī.*—(diversity of colours) رنگارنگی *gūnāgūnī.* رنگها *bukalamūn.*

EMBROIL, *vt.* فتنه انداختن *jitna-a.* بهم زدن *bur-ham-z.* دریشان نمودن *parīshān-n.*

EMBRYO, *n.* جنین *janīn.* حامل *hamal.*

EMENDABLE, *a.* ممکن اصلاح *munukinī islāh.* پذیر اصلاح *islāh pazīr.*

EMENDATION, *n.* اصلاح *sahl.* صحت *islāh.* تادیب *tādīb.*

EMENDATOR, *n.* مصلح *muslah.*

EMERALD, *n.* زمرد *zumurrud.* مینا *mīnā.*

EMERGE, *vi.* ظهور کردن *zahrūr-k.* صدور *sudūr-g.* پدید آمدن *paydā-sh.*

EMERGENCY, *n.* ضرورت *hādīsa.* حادثه *zarūrat.*

EMERGENT, *a.* (sudden) ناگهانی *nāgī-hānī.*—(rising into view) ظهور نما *zahrūr numā.* صادر *sādīr.*

EMEROIDS, *n.* باسور *bāsūr.* (pl. بواسیر).

EMETIC, *a.* مسهقرغ *mustafarigh.* مقی *mukhayī.*

EMETIC, *n.* دبو *ilājī kai.* علاج *istīfrāgh.* استفراغ

EMETICALLY, *ad.* اقیانه *ikyāna*.

EMIGRANT, *n.* نارت وطن *tārīki watan*.

EMIGRATE, *vi.* وطن گذاشتن *watan-g.*,
دیار کردن ترک *tarkī diyār-k.*,
هجر نمودن *hijr-n.*

EMIGRATION, *n.* ترک وطن *tarkī watan*,
هجرات *jilāi watan*, جلاي وطن *hijrān*.

EMINENCE, *n.* سرفرازی *sarfurāzi*,
بزرگی *buzurgī*, حلال *jāh u jalāl*.—(height) بلندی *bulandī*, ارتفاع *irtifād*.—(high ground) جاي بلند *jāi buland*, پشته *pushta*.

EMINENT, *a.* بلند *buland*, سرفراز *sarfurāz*, بزرگ *buzurg*, عالی *ālī*, رفیع *rafīd*. Very eminent, صاحب دولت *sāhibi dawlat*, عالی مقام *ālī mukām*, عالی شان *ālī shān*, ارباب *ashraf*, اشرف *arbābi maānī*. To be or become eminent, تفضل شدن *tafaazzul-sh.*, نامور *rafī.b.*—(conspicuous) معروف *nāmwar*, مشهور *mashhūr*, معروف *ma-drūf*.

EMINENTLY, *ad.* در وجه عالی *bar wajai ālī*, شریفانه *sharīfan*.

EMISSARY, *n.* جاسوس *jāsūs*, هرکاره *harkāra*, خبر گیر *khabar gīr*.

EMISSION, *n.* اخراج *ikhraj*, فرت *fart*.

EMIT, *vt.* اظهار *ikhraj-k.*, اظهار نمودن *ishār-n.*

EMMET, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

EMOLLIENT, *a.* ملین *mulayyin*.

EMOLUMENT, *n.* پیدایش *paydāyish*, حاصل *hāsīl*, سود *fāyada*, سود *sūd*.

EMOTION, *n.* آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب *iztirāb*, کدورت *kudūrat*.

EMPALE, *vt.* خورزند کردن *khauszakat-k.*, بردار کشیدن *bardār-k.*

EMPEROR, *n.* شاهنشاه *shāhanshā*,

سلطان *sultān* The Emperor of Rome, کایسر *kaisar*. The Emperor of China, خاتان *faghfūrī chīn*, *khākān*.

EMPHASIS, *n.* تاکید *takīd*.

EMPHATIC, *a.* باتاکید *bā takīd*, مؤکد *muakkad*.

EMPHATICALLY, *ad.* بطور قطعی *bā taurī qatī*.

EMPIRE, *n.* (command) حکم *hukm*, فرمان *farmān*.—(the imperial dignity) سلطنت *pādshāhī*, شهر یاری *hakūmat*, حکومت *shahr yārī*.—(kingdom) مملکت *mu-mlakat*, پادشاهی *pādshāhī*.

EMPLOY, *vt.* مشغول کردن *kār-s*, کار و بار دادن *mashghūl-k.*, *kār u bār-d.*, پرداختن *pardākhtan*. To employ oneself, خود را مشغول کردن *khudrā mashghūl-k.*, کار گذاردن *kār-g.* To employ one another, تشاغل ساختن *tashāghul-s.*—(use as an instrument) استعمال کردن *istiāmāl-k.*

EMPLOYABLE, *a.* واجب الاستعمال *wājib ul istīmāl*, تصرف *lāyakitassaruf*.

EMPLOYEE, *n.* کار گذار *wakīl*, کارگذار *kār guzār*.

EMPLOYED, *a.* مشغول *mushtagīl*, مشغول *mashghūl*.

EMPLOYER, *n.* کار فرما *ākā*, استعمال *farmā*.—(one who employs) مستعمل *istīmāl kunanda*, مستعمل *mu-stāmīl*.

EMPLOYMENT, *n.* کار *kār*, شغل *shughl*, منصب *amr*, دمال *dmal*.—(office) خدمت *khidmat*.—(service), نوکری *naukarī*, خدمت *khidmat*.

EMPOISON, *vt.* زهر دادن *zahr-d.*

EMPORIUM, *n.* بندر *bandar*, بازار *bāzār*.

EMPOVERISH, *a.* مفلس کردن *muflis-*

- k.*, گدا کردن *kharāb-k.*, خراب کردن *gadā-k.*, کم زور کردن *hamzor-k.*
- EMPOVERISHMENT, *n.* افلاس *iflās*, فقیری *fakīrī*, گدائی *gadā'iy.*
- EMPOWER, *vt.* قدرت دادن *kudrat-d.*, فرمان مختار کردن *mukhtār-k.*, فرمان دادن *furmān-d.*
- EMPRESS, *n.* ملکه *malaka*, سلطانہ *sul-tāna*, قیصرہ *kaisara.*
- EMPTINESS, *n.* خالی *khālā*, تهی *tihī*.
- EMPTY, *a.* (void) خالی *khālī*, تهی *tihī*, بی بار *bī bār*, (unburdened) معطل *mu'atīl*, سبکبار *sabukbār*. Empty handed, دست تهی *tihī dast.*
- EMPTY, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, تهی کردن *tihī-k.*, خلوت کردن *khilwat-k.*, صغر کردن *safr-k.*
- EMPYREAN, *n.* فلک *falak*, عرش *ārsh.*
- EMULATE, *vt.* (without envy) رقیب شدن *rakīb-sh.*, حسرت کردن *hasrat-k.*, (with envy) حسد بردن *hasad-b.*, غیرت نمودن *ghayrat-n.*
- EMULATION, *n.* حسرت *hasrat*, غیرت *ghayrat*, حسد *hasad*, رشک *rashk*, مقابلہ *mukābala* (rivalry).
- EMULATIVE, *a.* حسد بر *hasad bar*, اہل غیرت *ahli ghayrat*.
- EMULOUSLY, *ad.* حسرت با *bā hasrat*, غیرت با *bā ghayrat*.
- ENABLE, *vt.* توان دادن *kurvat-d.*, توانا کردن *tawānā-k.*, دست دادن *dast-d.*, ساختن *kābil-s.*
- ENACT, *vt.* امر فرمان کردن *furmān-k.*, حکم نمودن *hukm-n.*, اجرا نمودن *ijrā-n.* (make into law)
- ENACTMENT, *n.* قانون *kānūn*, فاعلہ *kātda*.
- ENAMEL, *n.* مینا *mīnā*, میناکاری *mīnā-kārī*.
- ENAMEL, *vt.* مینا کاری *mīnā-k.*, مینا کردن *mīnā-kārī-k.*
- ENAMOUR, *vt.* عاشق کردن *āshik-k.*, آشفته کردن *āshufta-k.*, شیدا نمودن *shaydī-n.*
- ENAMoured, *a.* عاشق شده *āshik shuda*, شیعہ *sharīfīda*, شیعہ *sharīfīda*.
- ENCAMP, *vi.* حیم زدن *khayma-z.*, نزول کردن *muḍshar-k.*, اردو زدن *urdu-z.*
- ENCAMPMENT, *n.* لشکرگاه *lashkargāh*, اردو *urdu*, حیم گاہ *khayma gāh*.
- ENCHAIN, *vt.* بستن *bustan*, زنجیر کردن *zanjīr-k.*
- ENCHANT, *vt.* افسون کردن *afsūn-k.*, سحر بازی نمودن *jādūī-k.*, دلکشیدن *dil-k.*, (delight) شاد کردن *dilāwīz-k.*, شاد کردن *shād-k.*
- ENCHANTED, *a.* مسحور *mashūr*, (delighted) شادمان *shādmān*, دلشاد *dilshād*.
- ENCHANTER, *n.* ساحر *jādūgar*, افسونگر *afsūngar*.
- ENCHANTINGLY, *ad.* مسحورانه *masrūrāna*, با دلونزی *bā dilāwīzī*—(by enchantment) مسحورانه *mas-hūrāna*.
- ENCHANTMENT, *n.* (magic charms) افسونگری *afsūn-garī*, سحر بازی *sahr bāzī*, (irresistible influence) دلستانہ *dilsitānī*, دلونزی *dil āwīzī*.
- ENCHANTRESS, *n.* ساحرہ *sāhirat*, زن جادوگر *zanī jādūgar*, (a beautiful woman) زن نازنین *zanī nāznīn*, زن دلکش *zani dil kash*.
- ENCHASE, *vt.* نصب در *dar-z.*, نصب نمودن *nasb-n.*
- ENCIRCLE, *vt.* گرد ساختن *gard-s.*

دایره گرد *gardāgard-n.*, دایره گرد نمودن *dāyira-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*
ENCLOSE, vt. (surround) احاطه کردن *ahāta-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*
 —(confine) سد کردن *kayd-k.*, سد کردن *sadd-k.* To enclose (a letter) لافافه کردن *lifāfa-k.*, ملغوب کردن *mal-fūf-k.*
ENCLOSURE, n. حصار *ihāta*, احاطه *hisār*. An enclosure of pales, دار بزین *dār bazin*.—(of a letter) لافافه *lifāfa*
ENCOMIAST, n. وصاف *mādhik*, مادیح *wasāf*.
ENCOMIUM, n. مدح *silāyish*, ستایش *madh*, آفرین *sanā*, وصف *wasf*, آفرین *āfrin*, تحسین *tuhsin*.
ENCOMPASS, vt. احاطه نمودن *ihāta-n.*
ENCORE, ad. بار دیگر *bāridigar*, بار *bāz*.
ENCOUNTER, n. (battle) جنگ *jang*, نبرد *nabard*, رزم *razm*.—(accidental meeting) ملاقات *mulākāt*, مصادفت *musādafat* —(casual incident) وقعت *wakaāt*, مقابله *mukābala*.
ENCOUNTER, vt. (combat) وقعت کردن *wakaāt-k.*, جنگیدن *jangidan*.—(meet face to face) دو چار شدن *du chār-sh*, رودو کردن *rūbarū-k.*, مقابله *mukābala-k.*—(oppose) مخالفت کردن *mukhālifat-k.*, مانع کردن *mānū-k.*
ENCOURAGE, vt. (animate) دلیر کردن *diler-k.*, اسنماست *tasallī-k.*, انگیزش *angīkh-tan*, جرأت دادن *jura't-d.*—(exhort, advise, incite) پند دادن *pand-d.*, نذیب *tambih-s.* To encourage to fight, کتالت تحریر نمودن *kutālat tah-riz-k.* To encourage an insurrection, فتنه تحریر کردن *fitna tahrik-k.*, فتنه ایگیزش *fitna-a.*

ENCOURAGED, a. محرک *muharrak*. —(favoured) صاحب همت *sāhibi himmat*, عزت پذیر *ināyat pazir*.
ENCOURAGEMENT, n. تقویت *tahwi-yat*, تسلی *tasallī*.—(countenance) حمایت *himāyat*, مهربانی *mehrbāni*, عداوت *ināyat*.
ENCOURAGER, n. تحریرک *tahrīk* نماینده *numāyanda*, حمایت دهنده *himāyat dahanda*, مددگار *mutasallī*.
ENCROACH, vi دست درازی کردن *dast dū'āzi-k.*, تجاوز *tatāwul-k.*, تجاوز *nāhakki dahhl-k.*
ENCROACHMENT, n دست درازی *dast-darāzi*, تجاوز *tatāwul*.
ENCUMBER, vt. حمل نمودن *haml-n.*, بار کردن *bār-k.* To encumber with debts, مدیون کردن *mad'yūn-k.*
ENCUMBERED, a. مدیون *bārdār*, باردار *mamnūd*.
ENCUMBRANCE, n. (impediment) مانع *manū*, زجر *tādriz*, تعرض *zigr*.—(burden) بار *bār*, حمل *haml*.—(debt) کارز *karz*, وام *wām*, دین *dayn*.
ENCYCLOPEDIA, n. جوامع العلوم *jarwāmūl ulūm*.
END, n. (conclusion) انجام *akhīr*, انجام *anjām*, عاقبت *saranjām*, اکیبات *akhibat*, ختم *intihā*, خاتمه *khatam*, خاتمه *tamāmat*.—(of a book) نیت *khātima*.—(aim, intention) نیت *niyat*, قصد *hasd*, مراد *murād*, نتیجه *natija*.—(denth) مرگ *marg*, اجل *ajal*.—(abolition) ابطال *ibtāl*.—(point) سر *sar*, نوک *nauk*. The end or consummation of time, انقراض *inkhira'uz zamān*. To the end of life, تا آخر حیات *tā ākhiri hayyāt*. The end of a sentence or

period, محط *mahatt*. The end of a verse, فایه *kāfiya*. To contemplate the end, اندیش کردن *ānīshā-k*. The end of a speech or a letter, ختم کلام *khatami kalām*. Brought to an end, منتهی *muntahī*, منقرض *munkhariz*. At the end of his reign, در آخر دولتش *dar ākhiri daulatash*. About the end of the book it is mentioned, در خاتم کتاب *dar khātimai kitāb*. At the end, در آخر *dar ākhir*. Without end, بی حد و غایت *bī hadl u ghāyat*. A good end, محب فرجام *khūb farjām*. A bad end, بد فرجام *bad farjām*. In the end, عاقبت الامر *fi'l-jumla* بی الجملة *ākibatul amr*. To what end? چه *chi maāni*. To the end that, آنکه *barāyi ānki*. To gain one's end, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k*. To no end, بی معنی *bī maāni*, دیبوده *bihūda*. From beginning to end, از ابتدا تا آخر *az arwāl ta ākhir*, از ابتدا تا انتها *az ibtidā tā intihā*. The end of time, the last day, آخر زمان *ākhir zamān*.

END, *vt.* (bring to an end) آخر کردن *ākhir-k*, ختم انجام کردن *anjām-k*, ختم *khatam-k*, تمام کردن *tamām-k*. —(come to an end) با انجام آمدن *ba anjām-ā*, تمام شدن *tamām-sh*, آخر *ākhir-sh*, منتهی شدن *muntahī-g*. —(put to death) قتل کردن *katl-k*, کشتن *kushtan*.

ENDAMAGE, *vt.* زیان کردن *ziyān-k*, زیان رساندن *izā-k*.

ENDANGER, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a*.

ENDEAR, *vt.* دلنواختن *dāziz-k*, عزیز کردن *dīl-n*.

ENDEARMENT, *n* دلنوازی *dil nawāzi*, محبت *mohabbat*, نوازش *nawāzish*.

ENDEAVOUR, *n*, جهد *jehad*, کوشش *kushish*, سعی *sa'i*. A great endeavour, سعی بلیغ *sa'iyi baligh*. With every endeavour, با جمله قوت *bā jumlai kuwat*, با سعی جم *bā sa'iyi jamil*.

ENDEAVOUR, *ه* حد و جهد کردن *ja'ldu jehad-k*, سعی نمودن *sa'iy-n*, کوشش کردن *kushidan*, کوشیدن *kushish-k*, محنت کردن *mahnat-k*.

ENDEAVOURER, *n* محنت کننده *mahnat kunanda*, سعی کننده *sa'iy kunanda*.

ENDED, *a*, تمام *tamām*, منتهی *muntahī*, منقضي *munkuzū*.

ENDITE, *vt.* (write) نوشتن *navishtan*, انشا کردن *inshā-k*, تصدیق کردن *tasnīf-k*, —(charge) الزام کردن *ilzām-k*, شکایت کردن *shikāyat-k*.

ENDICTMENT, *n*, شکایت *shikāyat*, غمز *ghamz*.

ENDIVE, *n*, کاسنی *kāsnī*, کز *kirar*.

ENDLESS, *a* (not terminated) بی نهایت *bī nihāyat*, بی حد *bī hadd*. —(infinite in space or number) بی حد و بی نهایت *bīhadd wa shumār*. —(infinite in time) ابدی *abadī*, مدام *mudām*.

ENDLESSLY, *ad.* دایما *dāyiman*, همیشه *hamīsha*.

ENDLESSNESS, *n* همیشگی *hamīshgi*, دوام *dawām*, استمرار *istimrār*.

ENDORSE, *vt.* بر پشت نوشتن *barpusht-n*, امضا کردن *rahm-k*, رقم کردن *imzā-k*.

ENDORSEMENT, *n*, بر پشت *bar na-visht*, ظهور نویسی *zohr navisht*.

ENDOW, *vt.* (with a portion) چیزی دادن *chizi dādan*.

- ja'iz-d.*, وقف کردن *wakf-k.*, مهر دادن *mahr-d.*
- ENDOWMENT, *n.* (portion) مهر *mahr*, اوقاف *lābīn.*—(for pious uses) *aukhāf*, خیرات *khayrāt.*—(quality) وصف *wasf*, (pl اوصاف).
- ENDUE, *vt.* دادن فضیلت *fazīlat-d.*, عقل و دهر بخشیدن *ākl u hunar-b.*
- ENDURANCE, *n.* استقامت *bahā*, استقامت *is-timār.*—(patience) برداشت *bardāsh*, صبر *sabr*, طابت *takat.*
- ENDURE, *vt.* (bear) برداشت کردن *bar-dāsh*, تحمل کردن *subr-d.*, ماندن *tahammul-k.*—(last, remain) ماندن *māndan*, نایم شدن *kāyam-sh.*
- ENEMA, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla.*
- ENEMY, *n.* دشمن *dushman*, عدا *ādū*, خصم *khasm.* A mortal enemy, خصم جان *khasmī jān.*
- ENERGETIC, *a.* دار قوت *kuwatdār*, متجاهد *mutajāhid.*
- ENERGY, *n.* قدرت *kuwat*, شوق *shauk*, احیاء *ijlāhād.*
- ENERVATE, *vt.* زبون کردن *zabūn-k.*, کمزور کردن *zāif-s.*, ناتوان کردن *nāturwān-k.*
- ENFORCE, *vt.* اضطرار نمودن *iztirār-n.*, فوی زور دادن *zor-d.*, محکم کردن *kawī-k.*—(strengthen) زور (constrain) کردن *mahkum-k.*—(put in force) آوردن *zor-ā.*—(put into execution) تکمیل *takmil.*
- ENFRANCHISE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*
- ENFRANCHISEMENT, *n.* آزادی *āzādī*

- ENGAGE, *vt.* (fight) جنگیدن *jangīdan*, مقابل کردن *kital-k.*, مهارت کردن *mahāraba-k.*—(employ) درکاری معین کردن *dar kām-rimudyyan-k.*, مقرر کردن *mullarrar-k.*—(embark in any affair) در امر مشغول گشتن *bakār dar-ā.*—(bring over to a party) بطرف کشیدن *ba taraf-k.*—(engage the attention) مشغول ساختن *ma-shghul-s.*, آگاهی بر کشیدن *āgāhi-bar-k.*—(contract to do any thing) عهد و پیمان کردن *shurt-k.*—(be security for a debt) مال ضامن شدن *māl-zāmin-sh.*, گرو نهادن *zāminī-d.*—(stake) رهن دادن *gīru-n.*, رهن *rahn-d.*
- ENGAGED, *a* مشغول *ma-shghul.*
- ENGAGEMENT, *n.* (conflict) جنگ *jung*, نبرد *nabard*, پیکار *paykār.*—(to pay debt) مالصامنی *māl-zāminī*, کفالت *kafālat.*—(adherence to a party) دامن گیری *ham wisākī*, قول *mangirī.*—(contract) شرط *shart*, قرار *karār.*—(of the attention) اشتغال *ishtighāl*, شغل *shughl*, فکر *fikr.*
- ENGENDER, *vt.* (beget) تولید کردن *taulīd-k.*, تناسل نمودن *tanāsul-n.*—(to be generated) مولود شدن *marūlid-sh*, زایده بودن *zāida-b.*—(bring forth) وضع حمل کردن *wazī hamī-k.*, پیدای کردن *paydā-k.*
- ENGINE, *n.* (for raising water from rivers, &c.) دولاب *dol-āb*, منجنیق *manjanūn.*—(for throwing stones, &c.) پرتکائی *manjanīk*, فن *pitt-kānī.*—(device) غرض *fann*, وکیل *gharaz*—(an agent for another) وکیل کارگذار *wakīl kār-guzār.*

ENGINEER, n. (director of artillery) *توپ انداز* *top andāz*.—(a director of buildings or works) *معمار* *midmār*, *مهندس* *mulhandis*—(player of fire-works) *آتشباز* *ātishbāz*

ENGLISH, a. *انگريز* *ingriz*, *انگليس* *inglis*. To translate into English, *دار زبان انگريزي ترجمه کردن* *dar zabā-ni ingrizi tarjuma-k.*

ENGLISHMAN, n *انگريز* *ingriz*.

ENGLUT, n *اوباشدن* *āwbāshdan*, *اوباریدن* *āwbārīdan*.

ENGORGE, vt. vide SWALLOW.

ENGRAIN, vt. *رنگ بالا و ثابت دادن* *rang balā u sābit-d.*

ENGRAPPLE, vt. *بلعیدن* *balīdan*, *گرفتن* *giriftan*, *قبض کردن* *kabz-k.*

ENGRASP, vt. *گرفتن* *giriftan*, *بودن* *rabūdan*, *قبض کردن* *kabz-k.*, *بصرف آوردن* *ba tasarruf-ā.*

ENGRAVE, vt. *نقش کردن* *kandan*, *نکاش-k.*, *کلام قلمکاری کردن* *kalam kāri-k.*

ENGRAVER, n. *کندۀ کلام* *kalam-kār*, *مهر کن* *kandagar*.—(a seal engraver,) *مهر کن* *mohr kan*.

ENGROSS, vt. (attention) *مشغول کردن* *mashghūl-k.*, *تحریر نمودن* *tahrīr-n.* (commodities) *جميع اجناس اندوختن* *jamīd ajnās-a.*

ENGULPH, vt. *غرق کردن* *ghark-k.*

ENHANCE, vt. (a price) *قيمت زباده* *afzūdan*, *کلمات زياده کردن* *kīmat ziyāda-k.*—(raise in esteem) *در اعتبار پيش* *dar attibār pesh dastī-k.*

ENHANCEMENT, n. *زبادت قيمت* *ziyādat kīmat*.—(aggravation) *نقالت* *sakalat*, *بها* *bahz*.

ENIGMA, n. *رمز* *ramz*, *لغز* *lughz*, *معما* *mua'mmā*.

ENIGMATICAL, a. *رمزآمیز* *ramz āmīz*, *مرموز* *marmūz*.

ENIGMATIST, n. *رماز* *rammāz*, *لغزگو* *lughzgu*.

ENJOIN, vt. *فرمودن* *farmūdan*, *امر کردن* *amr-k.*, *حکم نمودن* *hukm-n.*

ENJOY, vt. (live in happiness) *در خورداری* *bar khurdāri-g.*, *عیش و عشرت* *dish u dshrat-k.*, *کامرانی داشتن* *kāmrāni-d.* To enjoy the possession or property of any thing, *منصرف بودن* *mutasarraf-b.*, *متمتع شدن* *mutama-ttī-sh.* To enjoy the possession of wealth, *مغتنم شدن* *mughtanam-sh.* To enjoy company, *رفیق و همراه شدن* *rafīk u hamrāk-sh.*, *صحبت کردن* *sokbat-k.* To enjoy an office, *منصرف منصب* *mutasarrafi mansab-sh.* To enjoy health, *در صحت شدن* *dar sahit-sh.*, *تندرست بودن* *tandurust-b.*

ENJOYMENT, n. *کامرانی* *kāmrāni*, *تمتع* *dish u dshrat*, *عیش و عشرت* *tamattī*, *تندم* *tandm*, *کامیابی* *kāmyābī*.

ENKINDLE, vt. *انروختن* *afraḥtan*.

ENLARGE, vt. *زباده کردن* *zyāda-k.*, *وسیع کردن* *wasīd-k.*, *فراخ کردن* *farākh-k.*—(amplify) *عبارت کردن* *ibārat-k.*, *مبالغت ساختن* *mubālaghat-s.* To enlarge eloquently, *تطویل کلام کردن* *tatwīli kalām-k.* To enlarge or set at liberty, *آزاد کردن* *āzād-k.*, *خلاص* *khalās-k.*, *رها کردن* *rahā-k.*

ENLARGED, a. *ممدود* *mamdūd*, *دراز* *darāz*, *کشیده* *kashīdu*.

ENLARGEMENT, n. *توسیع* *tausī*, *کشادگی* *kushādagi*, *فراخی* *farākhī*, *ازداد* *ziyādatī*, *زبادت* *tarakhī*, *ازداد* *azdiyādī*.—(magnifying representation)

- مبالغه *mubālagha*, تفریط *tafrīt*.—(release from confinement) آزادی *āzādī*, نجات *nujāt*.
- ENLIGHTEN, *vt.* روشن کردن *raushan-k.*, منور کردن *munawwar-k.*—(instruct) تعلیم دادن *tarbiyat-k.*, تربیت کردن *taālīm-l.*
- ENLIGHTENED, *a.* روشن کرده *roshan kardā*, منور *munawwar*.
- ENLIST, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, دفتر در دفتر لشکری نوشتن *daftar-k.*, در دفتر *dar daftarī* لشکری *lshkarī-n.*
- ENLIVEN, *vt.* (give life) حیات دادن *hayāt-l.*, نفس و حرکت بخشیدن *nafs u harakat-b.*—(rouse, give vigour) انگیزان *angīzān*, زنده نمودن *zī-rak-n.* شادمان کردن *shādmān-k.*, خورسندی کردن *khursandī-k.*
- ENMITY, *n.* دشمنی *ādāvat*, دشمنی *dushmanī*, کینه *khasūmat*, خصومت *khāsūmat*, اظهار خصومت *līna*. To shew enmity, اظهار خصومت *izhārī khasūmat-k.* To be at enmity, خصومت نمودن *khasūmat-n.*, دشمنی *ādāvat-k.*
- ENNOBLE, *vt.* سرفراز کردن *sarfarāz-k.*, مشرف کردن *buland-k.*, بلند کردن *mushrīf-k.*, تشریف کردن *tashrīf-k.*
- ENNOBLED, *p. a.* سرفراز کرده *sarfarāz kardā*, مشرف *musharraf*. To be ennobled, مشرف بودن *musharraf-b.*
- ENORMITY, *n.* (depravity) شدت *shiddat*, شرارت *sharārūt*, ستم *sitam*, ظلم *zulm*.—(excess) زیاده *ziyādātī*.
- ENORMOUS, *a.* شدید *shadīd*, شرر *sharīr*, مغسد *mufsid*.—(excessive) کبیر *bisṣār*, نهایت *nihāyat*, بسیار *kabīr*. To be enormous, گذشتن *az hadīd-g.*
- ENORMOUSLY, *ad.* بشدت *bashiddat*, بی حد *bi hadd*.
- ENOUGH, *ad.* بس *bas*, وافر *wāfirān*. *n.* وافر *wāfir*, کفایت *kifāyat*. It is enough, کفایت است *kifāyat ast*. It is enough for me, مرا بس است *marā bas ast*. Be it enough for you, باشد *shumārā kāfi bāshad*.
- ENQUIRE, *vt.* تعحصص کردن *tafahhus-k.*, نفیض کردن *taftīsh-k.*, پرسیدن *pur-sūlan*.
- ENQUIRY, *n.* تعحصص *taftīsh*, نفیض *tafahhus*, پرسش *pur-sūsh*.
- ENRAGE, *vt.* غضبناک کردن *ghazabnāk-k.*, تغیظ ساختن *taghayyuz-s.*
- ENRAGED, *a.* غضبناک *ghazabnāk*, خشم آلود *khashm ālūd*.
- ENRAPTURE, *vt.* وجد کردن *wajd-k.*, لذت دادن *lazzat-l.*
- ENRICH, *vt.* تونگر کردن *tawangar-k.*, مال دولت مند کردن *daulatmand-k.*, مال اغنا کردن *mal-b.*, بخشیدن *ighnā-k.*
- ENRICHED, *a.* تونگر کرده *tawangar kardā*, دولت مند کرده *daulatmand kardā*.
- ENROL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism navī-sī-k.*, دفتر کردن *daftar-k.*
- ENROLMENT, *n.* اسم نویسی *ism navī-sī*, دفتر *daftar*.
- ENSHRINE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, حفظ کردن *hifz-k.*
- ENSIGN, *n.* علم *nishān*, نشان *alam*, رایت *rāyat*, لوا *liwā*. The victorious ensign, رایت نصرت *rāyati nusrat sarāyat*, ظفرالتوا *liwāi zafar illiwā*. The imperial ensign, رایت *alamī pādshāhī*, دولت *rāyati daulat*.
- ENSIGN-BEARER, *n.* نشانبردار *nishān-*

bardār, علم بردار *dlambardār*, میرلوا *miri liwā*.

ENSLAVE, *vt.* غلام کردن *ghulām-k.*, بذلیل کردن *tazlīl-k.*, تابع کردن *tābī-k.*, اسنعباد کردن *tarkīk-k.*, نزدیک کردن *istiābād-k.*, اسیر کردن *asīr-k.*

ENSUE, *vt.* در پس انباع کردن *ibād-k.*, در پس آمدن *dar pas-ā*.

ENSNARE, *vt.* بدام آوردن *badām-ā*, با کمند آوردن *ba kamand-ā*.

ENSUE, *vt.* پیروی کردن *pay-r.*, پی رفتن *payravī-k.*

ENSURE, *vt.* امان دادن و عهد *ahd u amān-d.*, در سلامت نهادن *dar sa-lāmat-n.*

ENTAIL, *n.* تخصیص کردن *takhsīs-k.*, انقطاع کردن *ikhtā-ā-k.*

ENTANGLE, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, پیچانیدن *parishān-k.*, پیچش کردن *pechānīdan*, پیچش کردن *pechīsh-k.*, (bewilder) اضطراب کردن *iztirāb-k.*, درهم زدن *parishān-n.*

ENTANGLEMENT, *n.* پیچش *pechīsh*, خلط *khalt*, درهمی *barhamī*.—(perplexity) سرگردانی *parishānī*, سرگردانی *sargardānī*.

ENTER, *vt.* درون آمدن *dar-ā.*, داخل *darūn-ā.*, داخل *dakhl-k.*, داخل شدن *dākhil-sh.*, در رفتن *dar-r.*, وضع *wazī kadam-s.* To enter in and go out, بدر رفتن *dar-ā.*, وایح و خروج کردن *wa-badār-r.*, *wu-lūj u kkurūj-k.* To enter without leave, بی اجازت در آمدن *bī ijāzat dar-ā.* To cause or force to enter, مستدخل *dar-k.*, مستدخل شدن *tadakh-khul-s.*, To wish to enter, مستدخل شدن *mustadkhil-sh.* To enter upon business, با کار در آمدن *ba kār dar-ā.*

To enter by force, بزور دخل کردن *ba-zor dukhl-k.*, هجوم آوردن *hajūm-ā.*

To enter into partnership, مشارکت *mushārakat-k.*, ادبازب ساختن *ambāzī-s.* To enter into an agreement, معاهدت کردن *muāhadat-k.*, انعاق

عهد و پیمان ساختن *ittifāk-n.*, *ahd u paymān-s.* To enter into a treaty of peace, عقد صلح کردن *ahd-i sulh-k.*

To enter into intimacy, همدمی نمودن *dostī-d.*, دوستی داشتن *hamdamī-n.*

To enter upon office, منصب گرفتن *mansab-g.*

To enter in writing, مندرج کردن *munḍarīj-k.*

ENTERED, *p. a.* داخل کرده *dākhil karda*, مدخول *madkhūl*, در آمده *dar āmada*. Entered in a book, در کتاب نوشته *dar kitāb naṭīshla*.

ENTERPRISE, *n.* کار همایی *kāri hu-māmī*, مهم *muhimm*, عزیمت *āzimat*.

ENTERPRISE, *vt.* کوشیدن *kushīdan*, عزیمت کردن *āzīmat-k.*

ENTERTAIN, *vt.* (receive hospitably)

میزبانی کردن *mihmānī-k.*, میزبانی کردن *mezbanī-k.*, ضیافت کردن *ziyāfut-k.*

میزبانداری کردن *mihmāndārī-k.*—(talk with) گفتگوی نمودن *guft-gui-n.*

جواب سوال کردن *javāb sa-wāl-k.*—(amuse) تماشا نمودن *tamāshā-n.*

صفا دادن *safā-d.*—(admit, believe) باور دادن *bāwar-d.*

To entertain or keep در خاطر نشان *itihād-b.* یاد کردن *yād-k.*

داشتن *dar khātir nishān-d.*

ENTERTAINER, *n.* میزبان *mezban*,

صاحب ضیافت *sāhibi ziyāfat.*—

خوش خاطر سازنده (one who amuses) *khush khātir sāzanda.*

ENTERTAINMENT, *n.* (hospitable reception) مهمانداری *mihmānī*, مهمانداری *mehmāndārī*, غریب روزی *gharib parwarī*. An entertainment, ضیافت *ziyāfat*, مهمانی *mehmānī*. A place of entertainment, مهمان سرا *mehmān sarā*, مسافر خانہ *musāfir khāna*, کاروانسرا *kārwan-sarā*.—(amusement) تماشا *tamāshā*, حظ *hizz*.

ENTHRONE, *vt.* بر مسند نهادن *bar masnad-n.*, بر تخت سلطنت نشاندن *bar takhti saltanat-n.*, جلوس دادن *julūs-d.*

ENTHUSIASM, *n.* (inspiration) الهام *ilhām*.—(vain confidence in divine favour) توکل بیهوده *tawakkuli bihūda*.—(vain belief of divine inspiration), اعتقاد باطل در الهام ربانی *attikādi bātil dar ilhāmi rabbānī*.—(foolish imagination) خیال باطل *khayālī bātil*, خیال بیمعنی *khayāl bi madnī*.—(warmness of temper) آتش مزاجی *ātish mizājī*.—(elevation of fancy) ارنفاع خیال *irtifāi khayāl*.—(ecstasy) وجد *wajid*.

ENTHUSIAST, *n.* (visionary) اهل توکل *ahli tawakkuli bihūda*.—(a man of elevated ideas) صاحب خیال *sāhibi khayāl*.—(man of warm temper) آتش مزاج *ātish mizāj*.

ENTICE, *vt.* دل آویختن *dil-ā.*, دل فریفتن *dil-f.*, دل ربودن *dil-r.*

ENTICEMENT, *n.* دل‌آوری *dil āwīzī*, دل‌فریبی *dil farībī*, نوازش *nawāzish*.

ENTICING, *a.* دل‌ویز *jāzib*, جادب *dil āwiz*, دل‌ریا *dil rubā*.

ENTIRE, *a.* تمام *kāmil*, کامل *tamām*, پاک *pāk*, درست *durust*.

ENTIRELY, *ad.* کاملاً *sarāsar*, سراسر *sarāsar*.

kāmīlāna, "تماماً" *tamāman*, فی الجمله *fil'jumla*, به یقین *bē kasūr*.

ENTIRENESS, *n.* تکمیل *takmil*, درستی *durustī*, تمامی *tamāmī*.

ENTITLE, *vt.* (confer titles of honour) القاب بخشیدن *alkāb-b.*—(denominate) نام دادن *nām-d.*—(give a claim to) دعوی مستحق کردن *mustahakk-k.*, تخصیص دادن *dadwa takhsīs-d.*

ENTITLED, *a.* مسمی *musamma'*, متلقب *mutalakkib*.

ENTITY, *n.* هستی *hastī*, ذات *zāt*.

ENTOMB, *vt.* (deposit in a tomb) در گورخانه نهادن *dar gor-khāna-n.*—(bury) دفن کردن *dafn-k.*

ENTRAILS, *n. pl.* روده‌ها *rudahā*.

ENTRANCE, *n.* در آمد *dar āmad*, مدخل *madkhal*, داخل *dakhl*.—(commencement) شروع *shurūd*, ابتدا *ibtidā*.

ENTRANCE, *vt.* غشایان گردانیدن *ghishk-yān-g.*, ممنون کردن *mamnūn-k.*, مسرور *masrūr-n.*

ENTRAP, *vt.* در دام آوردن *dar dām-ā.*, گزندار کردن *giriftār-k.*

ENTREAT, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, نیاز کردن *neyāz-k.*, عرض کردن *arz-k.*, درخواست کردن *dar khāst-k.*

ENTREATY, *n.* درخواست *talab*, طلب *dar khāst*, خواهش *khāhish*, عرض *arz*, التماس *iltimās*.

ENTREE, } *n.* دخول *dukhūl*, داخل }
ENTRY, } مدخل *madkhal*, داخل *dakhl*.

—(a passage) باب *bāb*. *dar*. An entry in a register, دفتر نوشتہ *nawīsh-tai daftar*.

ENTRENCHMENT, *n.* استحکامات *istihkāmāt*.

ENUMERATE, *vt.* شمردن *shumurdan*, عدد بنمودن *add-k.*, تعداد کردن *ta'addād-k.*, حسب کردن *hasb-k.*

ENUMERATION, *n.* شمردنی *shimurdagi*, تعداد *taddād*, حساب *hisāb*.
 ENUNCIATION, *n.* اشتهار *ishtihār*, اعلان *ilān*, شرح *sharh*.
 ENUNCIATIVE, *a.* لفظی *lafziy*.
 ENVELOP, *vt.* لعانہ کردن *lifāfa-k*, ملفوف پوشیدن *malfūf-k*, پوشیدن *poshidan*.
 ENVELOPE, *n.* لفافہ *poshish*, لعانہ *lifāfa*, (پل. لعافہ) *lifāfai nāma*.
 ENVENOM, *vt.* زهر دادن *zehr-dān*, زهر *zehr-ā*, سم دادن *summ-d*.
 ENVIABLE, *a.* واحب الحسد *wājibul hasad*, رشک *lāyahī rashk*.
 ENVIED, *a.* محسود *mahsūd*, رشک *rashk-shuda*.
 ENVIER, *a.* حاسد *hāsīd*, صاحب حسد *sāhibi hasad*.
 ENVIOUS, *a.* حسود *hasūd*, رشکین *rashkīn*, بدخواہ *bad khāh*.
 ENVIOUSLY, *ad.* با حسد *bā hasad*, حسودانہ *hasūdāna*.
 ENVIRON, *vt.* احاطہ کردن *ihāta-k*, گرداگرد کردن *muhāsara-k*, گرداگرد *girdāgird-k*.
 ENVIRONS, *n pl.* اطراف *atrāf*, پیرامون *payrāman*, حوالی *nawāhī*, حوالہ *hawālī*.
 ENVOY, *n.* وکیل *avilchī*, وکیل *wakīl*, پیغامبر *payghāmbar*.
 ENVY, *vt.* حسد بردن *hasad-b*, رشک *rashk-b*.
 ENVY, *n.* حسد *hasad*, غیرت *ghayrat*, رشک *rashk*.
 EPERGNE, *n.* ظرف زینت *zarfi zinati mez*.
 EPHEMERIS, *n.* روزنامہ *roz nāma*, تقویم *takwīm*.

EPIC, *a.* شعر حکایت *shu'ri hikāyat gu*.—(poetry) شعر *shu'ri* *raja'z*.
 EPICURE *n* عیاش *ayyāsh*, شکم پرست *shikam parast*.
 EPICUREAN, *a.* عیاشی *ayyāshī*.
 EPIDEMIC, *a* دایر و سایر *dāyar u sāyar*, مرض عمومی *marzi umūmī*.—(contagious) معدی *muddī*.
 EPIGRAM, *n.* لطیفہ *latīfa*, مرثعہ *murabba*, نکتہ *nukta*.
 EPIGRAPH, *n.* عنوان *unwān*.
 EPILEPSY, *n.* صرع *sarī*, خدل *khabal*.
 EPILEPTIC, *a.* مصروع *masrūd*.
 EPILOGUE, *n.* خانہ *khātimat* (پل. خواتم) *maklāt*.
 EPIPHANY, *n.* تجلی *tajallī*, ہوشان *hūshān*.
 EPISCOPACY, *n.* اسقفیت *usku'fiyat*.
 EPISODE, *n.* حادثہ *hādīsa*, واقعہ *wāq'at*.
 EPISTLE, *n.* خط *khat*, نامہ *nāma*, رعبہ *ruhd*, مکتوب *maklūt*.
 EPISTOLARY, *a.* لائق نامہ *lāyahī nāma*, مکمل خط *khat pairwand*, مکمل *maklūtī*.
 EPISTROPHE, *n.* ترجیع بند *tarji'at band*.
 EPITAPH, *n.* کتبۃ *kitābat*, میت *mayyit* تاریخی *tārīkhī*.
 EPITHET, *n.* وصف *sifat*, وصف *wasf*, لقب *laqab*, نعت *na'at*.
 EPITOME, *n.* مختصر *mukhtasar*, منہج *muntalhab*, مجمل *mujmal*.
 EPITOMIZE, *vt.* اختصار کردن *ikhṣār-k*, مختصر کردن *mukhtasar-k*.
 EPOCH, *n.* تاریخ *tārīkh*, سنہ *sana*, ارخت *urkhat*, زمان *zamān*.
 EQUAL, *a.* برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مساوی *masāwī*, مثل *misal*, ہمنا *ham-nā*.—(even) هموار *hamwār*.

- mustāvi*, برابر *barābar*.—(uniform) یکنواخت *mutābik*—(unanimous) یکدل *yakdīl*, یکجهت *yak jehd*.—(impartial) یکتدل *yakdīl*, درست *durust*, عادل *ādīl*. Equal in quantity, عدل *ādīl*. Equal in age, هم عمر *ham umr*. Equal in height, هم سر *ham sar*. Equal in weight, هم سنگ *ham sang*, هم وزن *hamwazn*. Bearing an equal burden, هم بار *ham-bār*. Equal in price, هم قیمت *ham-kīmat*.
- EQUAL, *n.* هم رادی *hamzādī*, هم قدم *hamla lam*, هم پهلوی *hampahlū*. Without an equal, غیر معادل *ghayri mu-ādīl*, بی نظیر *bī nazīr*.
- EQUAL, *vt.* (make equal) برابر کردن *barābar-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*—(be or become equal) برابر شدن *barā-bar-sh*, مثل گشتن *mišl-g*. To be equal to, لایق شدن *lāyuk-sh*.
- EQUALITY, *n.* تمیز *barābarī*, مساوات *tamsīl*, همواری *hamwārī*, مساوات *masāwāt*, اعتدال *attīdāl*.—(of the same dignity) همسری *humsarī*, همزادگی *hamzādagī*.
- EQUALIZE, *vt.* برابر کردن *barābar-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*, بسیط کردن *basīt-k.*
- EQUALLY, *ad.* هم *ham*, سر بسز *sar basar*, میشلان *peeshā pesh*, میشلان *mišlāna*.
- EQUANIMITY, *n.* سنجیدگی *sanjīdagī*, صبر *barābarī*, صبر *sabr*.
- EQUATION, *n.* تسویه *barābarī*, مساوات *tas-wīya*.—(in Arithmetic) مساوات *masāwāt*.
- EQUATOR, *n.* خط استوا *khatī istīwā*.
- EQUATORIAL, *a.* خط استوا منسوب *khatī istīwā mansūb*.—(line) خط وتر *khatī watar*.
- EQUERRY, *n.* سردار سواران *sardārī sawārān*, چابک سوار *chābuk sawār*.
- EQUESTRIAN, *a.* سوار *sawārī*, اسپ *asp puywand*.—(riding on horse back) سوار *sawār*, راکب *rākīb*.
- EQUIDISTANT, *a.* هم فاصله *hamfāsila*.
- EQUILATERAL, *a.* منساوبة الاضلاع *mu-tasāwiyat ul aẓlād*, هم پهلوی *ham pahlū*.
- EQUILIBRATE, *vt.* برابر ساختن *barā-bar-s.*, عدل نمودن *dāl-n*.
- EQUILIBRIUM, *n.* تعدیل *taddīl*, اعتدال *attīdāl*, معادلات *muādalāt*.
- EQUINOCTIAL, *n.* اعتدال النهار و الليل *attīdāl u' n nahār wa' layl*.
- EQUINOX, *n.* (vernal) نو روز *nauroz*, ربیعی *attīdālī rabīyī*.—(autumnal) اعتدال خرفی *attīdālī kh-arfī*, مهرگان *mīhrjān*.
- EQUIP, *vt.* تیار کردن *tayyār-k.*, آماده آراستن *āmādah-k.*, آراستن *ārāstan*, آمادگی *āmādan*.—(furnish with arms) کمر بستن *musalla-k.*, تجهیز کردن *kamr-b*. To equip a fleet, چهارها *jami'atī jehāzhā-a*.
- EQUIPAGE, *n.* سوار *tayyārī*, تجاری *sawārī*, رکاب *hasham*.—(carriage) عرابه *ārāba*.
- EQUIPMENT, *n.* سازگاری *tayyārī*, اعداد *sāzkārī*, اعداد *at-lād*.
- EQUIPOISE, *n.* استوا *musāwāt*, مساوات *istīwā*.
- EQUIPOLLENCE, *n.* قوت اعتدال *kuwatī attīdāl*.
- EQUITABLE, *a.* اهل انصاف *ādīl*, عادل *ahlī insāf*, دادگر *dādgar*, لایق *lāyak*.
- EQUITABLY, *ad.* از روی عدالت *adālāt*, عادلانه *ādīlāna*, لایقانه *lāyakāna*.
- EQUITY, *n.* انصاف *adālāt*, عدالت *ineāf*, داد *hakk*, معادلات *maādalāt*.

- EQUIVALENCE**, } *n.* هم‌مقدمت *ham-*
EQUIVALENT, } *kimat* هم‌بیا *hum-*
bahā, مساوی *masāwī*.
EQUIVALENT, *a.* عوض *īwaz*, بدل *bad-*
la. To give an equivalent, بدل دادن *badla-d.*, عوض دادن *īwaz-d.*
EQUIVOCAL, *a.* دو معنی‌دار *du maḍ-*
nīdār, مشکوک *mashkūk*, مبهم *mub-*
ham. An equivocal expression, سخن
 گمگوری *sakhuni dumadnī*, گمگویی *guftagūi mughluk*.
EQUIVOCALLY, *ad.* با دو معنی *bā du*
maḍnī, با شک *bā shak*.
EQUIVOCATE, *vi.* دو معنی نمودن *du-*
maḍnī-n, با حیل گفتن *bā hīla-g*.
EQUIVOCATION, *n.* دو معنی‌گویی *du*
maḍnī gui, ابهام *ibhām*, شک *shakk*.
EQUIVOCATOR, *n.* دو معنی‌گوینده *du*
maḍnī goyānda, مبهم‌گو *mubham gu*.
ERA, *n.* تاریخ *tārīkh*, عصر *āsr*, زمان *zu-*
mān.
ERADICATE, *vt.* از دیخ بر کردن *az bekhe*
bar-k, نزع کردن *nazā-k*.
ERADICATED, *a.* از دیخ بر کیده *az bekhe-*
bar handa, منزوع *mansūḍ*.
ERADICATION, *n.* استیصال *istīṣāl*.
ERASE, *vt.* تراشیدن *nashk-k.*, نسخ کردن
tarāshīdan, محو کردن *mahv-k*.
ERASED, *a.* محو *tarāshīda*, تراشیده
mashkūk.
ERASEMENT, *n.* حک *hakk* (حکوک *pl.*),
 محو *mahv*.
ERASER, *n.* محوکن *māhi*, ماحی *māhv*
kun.
ERE, *ad.* پیش از آنکه *pesh az ān ki*.
ERECT, *vt.* بلند کردن *bulānd-k.*, بر داشتن
bardāshtan, افراشتن *afrašhtan*, برپا
 کردن *barpā-k.*, نشانیدن *nishāndan*,
 اقامت کردن *akāmat-k*.
ERECT, *a.* افراشته *afrašhta*, قائم *kāyām*,
 منسوب *munsub*.
ERECTION, *n.* افراختگی *afrašhtagī*,
 استیلا *istīlāgī*, اقامت *akāmat*,
 نصب *nashb*.
ERECTNESS, *n.* استقامت *istihāmat*,
 درستی *durustī*.
ERELONG, *ad.* بروی *ba zūlī*. عن
 علی *inkarīb*, فوق *alw'l fawr*.
EREMITE, *n.* گوسه نشین *gusha nashīn*.
ERMINE, *n.* سم‌باز *sinjāb*, قائم *kākm*.
ERR, *vi.* سهو کردن *sahv-k.*, غلط
 نهادن *ghalat-n.*, خطا کردن *khatā-k.*,
 بی راه *gunāh-k.*—(wander) راه
 گمراه بودن *gumrāh-b.*, بیراه شدن
bīrāk-sh.
ERRAND, *n.* پیام *payghām*, پیغام *payām*.
ERRANT, *a.* بی راه *bīrāk*, گمراه
gumrāk, صاع *zāyī*.
ERRATUM, *n.* سهو *ghalat*, محو *sahv*.
ERRONEOUS, *a.* خلاف قاعده *khalāfi*
kāyāda, ناراست *nārāst*, پور *pur*
shav, گمراه *gumrāk*.
ERRONEOUSLY, *ad.* "غلطاً" *ghalatan*,
 سهواً *sahvan*, غلطاً *ghalatāna*.
ERRONEOUSNESS, *n.* عدم حقیقت *ad-*
lami hakikat, ناراستی *nā rāstī*.
ERROR, *n.* غلط *ghalat*, سهو *sahv*, خطا
khatā, تقصیر *taksīr*, کسور *kusūr*.
ERST, *ad.* پیشین *arwāl*, اول *peshīn*.
ERUCT, *vt.* فراخیدن *farākhīdan*,
 آروغ کردن *ārūgh-k*.
ERUCTION, *n.* آروغ *ārūgh*.
ERUDITION, *n.* تعلیم *dānīsh*, دانش
tadlīm, تادیب *tādīb*, معرفت *maḍrafat*.
ERUPTION, *n.* جوش *tashakkuk*, نشقن
jūsh—(hostile excursion) خروج *khu-*
rūj, هجوم *hujūm*—(pimples)
 دامیدگی *damīdagī*, حساب *hasab*.
ESCAPE, *n.* نجات *naḡāt*, راهی *rahāī*,
 خلاص *khalās*.

ESCAPE, *vt.* گریختن *gurī-*
khtan, فرار نمودن *rahāi-y.*,
farār-n. To escape safe, سلامت
salāmat-y To escape from prison,
از زندان گریختن *az zindān-g.* To
escape from danger, از خطر رها شدن
az khatar rahā-sh. To escape with
impunity, بی عقوبت رفتن *bī dkūbat-*
r. To escape unnoticed, بی معرفت
شدن *bī mādrifat-sh.*

ESCAPED, *p. a.* رها شده *rasta*,
رهازی یافته *rahāyī yāfta.*

ESCHAR, *n.* خشک رشم *khushk resha.*

ESCHEAT, *n.* بار داشت *bāz dāsh*,
برگشت *bargasht.*

ESCHEW, *vt.* vide AVOID, SHUN.

ESCORT, *n.* بدره *būtraka.*

ESCORT, *vt.* محافظت کردن *muhāfazat-k.*

ESCUICHEON, *n.* علامت *ālāmat*,
نشان *nishān.*

ESPECIAL, *a.* مخصوص *makhṣūs*,
اکخاص *akhas.*

ESPECIALLY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*,
علی الخصوص *‘alā’l khasūs.*

ESPLANADE, *n.* میدان *maydān*,
تفرجگاه *tajarrujgāh.*

ESPOUSALS, *n.* نکاح *nikāh*,
شادی *shādī*, عروسی *drūsi.*

ESPOUSE, *vt.* عروسی کردن *drūsi-k.*,
عقد نکاح ساختن *shādī-k.*,
پشتی کردن (maintain) *akdinikah-s.*
حمایت دادن *himāyat-d.*
pushtī-k.

ESPY, *vt.* (see at a distance) از دور
دیدن *az dūr-d.*—(watch) نظر کردن
nazar-k., نگریستن *nigristan.*

ESQUIRE, *n.* (armour bearer) سلاح
بردار *salāh bardār.*—(gentleman)
میرزا *mīrzā*, زاده اشراف *ashrāf zāda.*

ESSAY, *vt.* جدو جهمد *ajtra-k.* اجترأ کردن

jāldu jehd-n.—(make an ex-
periment) آزمودن *āzmūdan*,
امتحان نمودن *imtihān-n.*

ESSAY, *n.* جهد *jehd*, جد *jadd*,
رساله *rasāla*, آزمایش *āzmāyish.*

ESSENCE, *n.* جوهر *jauhar*, ذات *zāt*,
هستی *hastī*, وجود *wajūd*, نفس *nafs*,
کبدات *mojūdāt*, وجودات *mojūdāt*,
عطری *dhūyīnāt*.—(perfume) بوی *būi*,
دتر *dtr.*

ESSENCE, *vt.* معطر کردن *mudttar-k.*,
خوشبو کردن *khushbu-k.*

ESSENTIAL, *a.* ذاتی *zātī*, جوهری *jau-*
harī, اصلی *aslī*.—(necessary) ضرور
zarūr, واجب *wājib.*

ESSENTIAL, *n.* ضرورت *zarūrat*,
لزمت *lāzimat.*

ESSENTIALLY, *ad.* بذاته *bizātihī*,
کلی *ba kullī*, کاملاً *kāmilān.*

ESTABLISH, *vt.* (settle firmly) قایم
کردن *kāyam-k.*, برپا کردن *bar pā-k.*,
پابدار کردن *mukarrar-k.*, مقرر کردن
pāyālār-k., در فرار کردن *bar karār-k.*
—(make) ساختن *sākhtan*, کردن
karādan. To establish an office.
دارمساب منصب نصب کردن
dar mansab-nasb-k., نامکن کردن
namkin-k. To establish
peace, صلح منعقد ساختن *sulh mu-*
nākad-s.

ESTABLISHED, *a.* برپا ساخته *barpā*
sākhta, قایم *kāyam*, مقرر *mukarrar*,
مذخوف *mansūb*. To
be established, مقرر شدن *mukarrar-*
sh, در فرار شدن *bar karār-sh.*

ESTABLISHMENT, *n.* قیام *kiyām*,
بند و بست *nasb*, دسب *pāydarī*,
تبات *band u bast*, استواری *ustuwārī*,
دستور *dastūr*.—(form, model) *sībāt.*
بنیاد *lānūn.*—(foundation) *lānūn.*
سالیانه *asl.*—(allowance) *bunyād.*
طلب *rozgārī*, روزگاری *sālīyāna*,
talab.

ESTATE, *n.* (state, the public) سرکار *sarkār*, جمع *jamī*.—(condition of life) حال *hāl*, وضع *wazī*.—(fortune, possession) مملکت *māl* (pl. اموال), مملکت *mumlikat*, (pl. مملکات). A hereditary estate, میراث *mirās*, ملک *milk*. A landed estate, عمار *dkār*.—(rank, quality) درجہ *martabā*, جاد *jāh*, داراجہ *daraja*. A landed estate held as a pension, جاگیر *jāgīr*.

ESTEEM, *vt.* (prize) عزیز داشتن *dzīz-d.*, iltifāt *n.*—(estimate) محترم شمردن *shimurdan*.—(respect) اندیشہ *muktaram-d.*—(think) کردن *andīsha-k.*, پنداشتن *pindāsh-tan*.
ESTEEM, *n.* iltifāt *n.* عزت *izzat*, تکریم *raghbat*, رعایت *ruāyat*, محبت *mahabbat*, takrīm.

ESTIMABLE, *a.* صاحب اعتبار *dzīz*, *sāhibi aitibār*, مکرم *mukarram*.

ESTIMATE, *vt.* اندازه کردن *andāza-k.*, حساب نمودن *hisāb-n.*, شمردن *shimurdan*, تصور *kimat-k.* قیمت کردن *tasawwur-k.*, پنداشتن *pindāsh-tan*, ارزیدن *arzdān*.

ESTIMATE, } *n.* (computation) اندازه
ESTIMATION, } تشخیص *ta-shkīsh*, محاسبه *mahāsabat*, حساب *hisāb*, شمار *shumār*.—(value) *add*, بها *bahā*, قیمت *kimat*.—(opinion) *andīsha*, پندار *pindār*.—(regard, honour) اعتبار *ditibār*.

ESTIMATED, *a.* اندازه کرده *andāza kardā*, مشحون *mushakkkhas*, شمرده *shimurda*, معدود *madūd*.

ESTIMATOR, *n.* اندازه کننده *andāza kunanda*, محاسب *muhāsib*.

ESTRANGE, *vt.* (keep at a distance) دور شدن *dūr-ah.*, بیگانه شدن *bigānā-ah.*—(alienate) از تصرف خود گردانیدن

az tasarrufi khud-g.—(withdraw) باز داشتن *bāz-d.*

ESTRANGEMENT, *n.* بیگانگی *bigānagī*, دوری *dūrit*.

ESTRAY, *n.* گم راه *gumrah*.

ETCÆTERA, *n.* و غیره *waghairah*, با سرة *bi asrihi*.

ETERNAL, *a.* همیشه *hamīsha*, دایم *dāyam*, ابدی *abadī*, جاویدان *jāwīdān*, سرمدی *sarmadī*.—(without beginning) ازل *azal*.—(without end) ابد *abad* بی آخر *bī akhīr*.

ETERNALLY, *ad.* ابدان *abadan*, دایما *dāyaman*, جاودانه *jāwīdāna*.

ETERNITY, *n.* همیشگی *hamīshgī*, مداومت *mudāwamat*.—(without beginning) ازلیت *azaliyat*.—(without end) ابد *abad*, بقا *bakā*.

ETERNIZE, *vt.* دایم کردن *dāyim-k.*, پایدار کردن *jāwīdān-k.*, پایدار نمودن *pāydar-k.*, کایم *kāyim-n.*

ETHER, *n.* انیر هوا *hawā* *astir*.

ETHEREAL, *a.* سماوی *samāwī*, هوائی *hawāī*, آسمانی *āsmānī*.

ETHIC, *a.* عادی *ādātī*, خلقی *khalkī*.

ETHICS, *n. sing.* علم اخلاق *ilmī*, اکلاک *akhlāk*, عادات *ādāt*.

ETIQUETTE, *n.* آداب *ādāb*, رسوم *ru-sūm*.

ETYMOLOGICAL, *a.* اصلی *aslī*, اشتقاقی *ishtikākī*.

ETYMOLOGY, *n.* اشتقاق *ishtikāk*, اصل *asl*.—(in Grammar) صرف *sarf*.

EUCLID, *n.* اقلیدس *uklidus*.

EULOGIST, *n.* تعریف کننده *tadrīf kunanda*, ستایش کننده *sitāyish kunanda*.

EULOGIUM, *n.* مدح *madh*, ستا *santā*, ستایش *sitāyish*.

EULOGIZE, *vt.* ستایش کردن *sitāyish-k.*

sitūdan, حمد کردن *hamd-k.*

EULOGY, *n.* ستایش *sanā*, ستایش *sitāyish*,

مدح *madh*, حمد *hamd*.

EUNUCH, *n.* خواجم سرا *khāja sarā*,

خصی *khāsiy*.

EUPHONY, *n.* آوایی *khūsh āwā-*

zī, خوش ادایی *khūsh adāi*.

EUROPEAN, *n.* فرنگی *farangī*.

EVACUATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*

—(by a purgative) شکم جاری کردن

shikam jāri-k. —(by vomit) اسهراغ

istifrāgh-k. —(a town or castle) کردن

shahr rā rahlat-k., رحلت کردن

خالی نمودن *kilārā khālī-n.*

EVACUATION, *n.* تخلیه *tafrāgh*, تخلیه

takhliyat. —(by stool) شکم جاری

shikam jāri. —(by vomit) اسهراغ *isti-*

frāgh.

EVADE, *vt.* vide, ESCAPE, AVOID,

DECEIVE.

EVANESCENT, *a.* فانی *fānī*, زایل *zāil*

EVANGELICAL, *a.* انجیلی *anjilī*,

بشارتی *bashārati*.

EVANGELIST, *n.* انجیلی *anjilīy*.

انجیل *wāizi anjil*.

EVANISH, *vi.* غایب شدن *ghāyab-sh.*

EVAPORABLE, *a.* ممکن *mumki-*

nī nath.

EVAPORATE, *vi.* بخار ساختن *bukhār-*

s., خشک کردن *khushk-k.*

EVAPORATION, *n.* بخار *bukhār*, شف

nashf, نذ *nath*.

EVASION, *n.* (excuse) بهانه *bahāna*,

حیل سازی *hila* —(artifice) عذر

ūzr. —(artifice) عذر *ūzr.*

sāzi, پیش *pas u pesh*.

EVASIVE, *a.* حیل باز *hila bāz*, بهانه

باز *bahāna āmiz*.

EVE, *n.* شام *shām*, عشا *ashā*, مسا *masā*.

EVE, *n.p.* حوا *hawwā*.

EVEN, *a.* (level) هموار *hamwār*, یکسان

yaksān, برابر *barābar*, مستوی *mustawī*.

(calm) ساکن *sākin.* —(alike) برابر *barābar*,

معدل *maādil.* —(straight) راست *rāst*.

Odds or evens, تک یا جفت *tuk yā*

juft, تاق یا جفت *tāk yā juft*. To

make an odd number even, شمع کردن

shaft-k. —(not odd) جفت *juft*, زوج

zūj.

EVEN, *vt.* (make equal) برابر کردن *ba-*

rābar-k., هموار کردن *hamwār-k.*

مستوی *mustawī-n.*, جفت کردن *juft-k.*

—(to be equal) برابر شدن *barābar-sh.*,

هموار شدن *hamwār-sh.*

EVEN, *ad.* هم *ham*, نیز *nez*, انضا *aizan*.

EVENING, *n.* شام *shām*, شامگاه *shām-*

ghāh, مسا *masā*, عشا *ashā*. In the

evening, بوقت شام *ba wakti shām*,

شامگاه *shāmgāh*. Morning and evening,

صبح و شام *sabh u shām*. Evening

prayer, نماز شام *namāzi shām*. To

wish a good evening, تمسیه کردن

tamsiyat-k. Yesterday in the even-

ing, دیروز بوقت *masā amsi*, مسا

امس *masā amsi*, دیروز شام *dīroz ba wakti shām*.

EVENLY, *ad.* (equally) بایکسانی *bā*

yaksānī, برابر *barābar*, مسا *bā*

itilāl. —(without inclination to either

side) میل *bī mayl*.

EVENNESS, *n.* همواری *barābarī*, همواری

hamwārī, راستی *rāstī*. —(impartia-

lity) اتساف *ittisāf*, عدالت *ādālat*.

—(calmness) آسودگی *āsūdagi*, ملایمت

mulāyamat.

EVENT, *n.* (incident) سرگذشت *sar*

guzasht, واقعه *wāqā*, اتفاقی *ittifāk*,

انجام *hādīsa*. —(consequence) حادثه

anjām, نتیجه *natīja*, عاقبت *ākibat*.

The events of former times, ماجربیات

mā jarayāt. In such an event, عند الوصول *inda'l wusūl*. At all events, با هر حال *ba har hāl*.

EVENTFUL, *a.* پر اتفاقات *pur ittifā-kāt*, با سرگذشت *bā sar guzasht*.

EVENTILATE, *vt.* افشاندن *afshāndan*, مناظره کردن *bād-d.*—(discuss) *munāzara-k.*

EVENTUAL, *a.* عارضی *ittifākī*, آریزی *ārīzī*, آخرین *ākhirīn*.

EVENTUALLY, *ad.* عندالوصول *inda'l wusūl*, انعاقبت *ākibatul ākibat*, انعاقاً *ittifākan*.

EVENTUATE, *vi.* مدتهی شدن *mun-talī-sh.*, انجامیدن *anjāmīdan*.

EVER, *ad.* همیشه *hamīsha*, هر زمان *har zamān*, هر وقت *dāyaman*, همیشه *hamīdūn*.

EVERGREEN, *n.* همیشه تازه *hamīsha tāza*, سبزی *sabzī*.

EVERLASTING, *a.* ابدی *lā zarwāl*, ابدی *abadī*, ازلی *azalī*.

EVERLIVING, *a.* حی لا بموت *hay lā ya-mūt*, حی و قیوم *hayī u kayyūm*.

EVERMORE, *ad.* vide **EVER**.

EVERT, *vt.* معذوم نا بود کردن *nā būd-k.*, معذوم کردن *maddūm-k.*, فنا کردن *funā-k.*

EVERY, *a.* هر *har*, کل *kull*. Every one, هر یک *har yak*, هر فرد *har fard*. To every one, هر *bahar*. Every one who, هر آنکه *har ānke*. Every one that, هر آنچه *har ān che*. Every day, هر روز *har roz*. Every time that, هر گاه که *har gāh ke*. Every time, هر بار *har bār*. Every moment, هر کس *har kas*. Every body, جمله *jumla*. Every where, هر جا *har jā*, همه جا *hama jā*.

EVICT, *vt.* بی دخل کردن *bī dakhil-k.*,

دفع *rāndan*, الزام کردن *ilzām-k.* *dafī-k.*

EVICITION, *n.* منع *manī*, دفع *dafī*.

EVIDENCE, *n.* (testimony) گواهی *ga-wāhī*, شهادت *shahādat*—(manifestation) عیان *izhār*, اظهار *zāhirī*, ظاهر *zāhirī*, شاهد *shāhid*, گواه *gawāh*. Contradictory evidence, نهایر *tahātīr*. To give evidence, شهادت *shahādat-d.*, گواهی دادن *ga-wāhī-d.*

EVIDENCE, *vt.* (give testimony) شهادت *shahādat-k.*, گواهی دادن *garwā-hī-d.*—(shew) نمودن *namūdan*.

EVIDENT, *a.* آشکارا *āshkāra*, ظاهر *zāhir*, روشن *raushan*, واضح *wāzīh*, امر مبین *amri mabīn*. Any thing evident, امر مبین *amri mabīn*. An evident reason, ظاهر *bīnat*. To make evident, آشکاره کردن *āshkāra-k.*, ظاهر شدن *zāhir-sh.*

EVIDENTLY, *ad.* ظاهراً *zāhīrāna*, ظاهراً *zāhīran*.

EVIL, *a.* بد *bad*, زبون *zabūn*, فاسد *fāsīd*.

EVIL, *n.* بدی *badī*, زبونی *zabūnī*, فساد *fasād*.—(misfortune) آفت *āfat*, بلا *balā*, مرض (disease) *khatā*.—(disease) *marz*, بیماری *bīmārī*. Evil speaking, بدنام *badnām*, تهمت *tuhmat*. An evil doer, بدکار *badkār*, اهل فساد *ahlī fasād*, مکار *malakār*. Evil minded, بد اندیش *bad andīsh*. Evil eye, بد چشم *bad chashm*, زشت نظر *zisht nazar*.

EVINCE, *vt.* vide **PROVE**, **SHOW**.

EVINCIBLE, *a.* دایل بردار *dalīl bardār*, ابات پذیر *isbāt pazīr*.

EVINCIVE, *a.* مثبت *musbit*.

EVITABLE, *a.* قابل اجتناب *kābili ijtī-nāb*.

EVOLUTION, *n.* ظهور *zuhūr*, خروج *khurūj*.

EVOLVE, *vt.* ظاهر کردن *kushādan*, کشادن *zāhir-k*.

EWE, *n.* ماده میش *nadjat*, نعجت *māda mīsh*.

EWER, *n.* آبگیر *ibrik*, آبنام *āftāba*, ابرق *ābgir*, آبدمست *ābdast*.

EXACT, *a.* درست *durust*, راست *rāst*, خبردار *khabardār*, کامل *kāmil*, صحیح *saḥiḥ*, هوشیار *hūshyār*, باقاعدہ *bā-kāyada*.

EXACT, *vt.* تقاضا طلب کردن *talab-k*, تکاضا کردن *tukāzā-k*, انزام ساختن *ilzām-s*. To exact debt, تقاضی نمودن *takāzā-n*, ادا طلب کردن *adāi kar-k*.—(extort) بزاز گرفتن *bazor-g*.

EXACTED, *a.* مطلوب *muktazā*, مقتضا *matlūb*.

EXACTER, *n.* طلب *muktazā*, مقتضی *talab kunanda*.

EXACTION, *n.* طلب *mutālaba*, مطالبه *talab*, تکلیف *taklīf* (pl. تکالیف *sahhtgīrī*).

EXACTLY, *ad.* بدورستی *ba durustī*, با دقت *bā dikkat*, کاملاً *kāmilan*.

EXACTNESS, *n.* راستی *durustī*, دورستی *rāstī*, برابری *barābarī*.

EXAGGERATE, *vt.* مبالغه کردن *mubālagha-k*, افراط کردن *tafrīt-n*, تفریط نمودن *ifrāt-k*.

EXAGGERATION, *n.* تغلیط *taghlīt*, مبالغه *mubālagha*, افراط *ifrāt*.

EXALT, *vt.* سرافراشتن *afraštan*, سرافراز کردن *sar afrāz-k*, بلند نمودن *buland-n*, برداشتن *bardāsh-tan*, تکریم کردن *takrīm-k*.

EXALTED, *a.* برداشته *marfūd*, مرتفع *bardāsh-ta*, مشرف *mushraf*, عالی *ālā*, سرافراز *sar afrāz kardā*. Exalted in dignity, عالی جناب *ālī jānāb*, مقام عالی *ālī mukāmm*, شان *shān*.

EXALTATION, *n.* ارتفاع *bulandī*, بلندبندی *irtifād*, سرافرازی *afrašī*, ترقی *tarakkī*.

EXAMINATION, *n.* امتحان *imtihān*, تجسس *tajassus*, تفدیش *taftīsh*. Cross-examination, جواب و سوال *jawāb u sawāl*, مسئله *mas'ala*, پرسش *pursh*.

EXAMINE, *vt.* تفدیش کردن *taftīsh-k*, تجویز کردن *tajwīz-k*, تفحص نمودن *ta-fahhus-n*, تجسس کردن *tajassus-k*, تلاش کردن *talāsh-k*, آزمودن *āzmūd-an*.

EXAMINED, *a.* تجویز کرده شده *tajwīz kardā shuda*, تفدیش کرده شده *taftīsh kardā shuda*, آزموده *āzmūda*.

EXAMINER, *n.* تجویز کننده *tajwīz kunanda*, امتحان کننده *imtihān kunanda*.

EXAMPLE, *n.* کارنامه *namūna*, رسم *rasm*, مانند *mānand*, دستورالعمل *tamsil*, تمثیل *misl*.—(applied to punishment) عبرت *ibrat*, چشم نمایی *chashm numāi*.—(precedent) تمثیل پیشین *tamsilī peshin*, دستور قدیم *dastūrī kadīm*.—(person proposed as a model) پیشوا *peshvā*, دستور *dastūr*. An illustrious example, کیدوالاترآن *kidwulat al akhrān*. To propose (any person) as an example, پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*. To punish as an example, سیاست کردن *siyāsāt-k*.

EXASPERATE, *a.* خشمناک *khashm nāk*, آزردہ *āzurda*.

EXASPERATE, *vt.* غصہ کردن *ghussa-k.*, رنجیدہ *ghuzabnāk-k.*, رنجیدہ کردن *ranjīda-k.*, آزاردن *āzārdan*.

EXASPERATION, *n.* آزار *āzār*, اضطراب *iztirāb*, مضطرب *muztarib*.

EXCAVATE, *vt.* کاویدن *kāwīdan*, خالی کردن *khālī-k.*, نقب کردن *nakk-k.*

EXCAVATION, *n.* کاو *kāv*, احتفار *ihṭifār*.

EXCAVATOR, *n.* کاوندہ *kāwanda*, حفار *hiffār*.

EXCEED, *vt.* گذشتن *guzashtan*, در از حد گذشتن *dar guzāshtan*, از حد گذشتن *az hadd-g.*, بیرون شدن *berūn-sh.*—(to be larger) کلانتر بودن *kalāntar-b.*, افزون تر شدن *buzurgtar-sh.*, افزون تر شدن *afzūntar-sh.*

EXCEEDING, *ad.* ما فوق *mā fauk*.

EXCEEDINGLY, *ad.* بسیار *bisyyār*, نهایت *nihāyat*, بغایت *ba ghāyat*. Exceedingly good, بسیار خوب *bisyyār khūb*, حسان *hisān*.

EXCEL, *vt.* فضیلت فاضل شدن *fāzil-sh.*, فضیلت داشتن *fazīlat-d.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, بہتر بودن *bahtar-b.*

EXCELLED, *a.* مغلوب *maghlūb*, معزول *mafzūl*.

EXCELLENCE, *n.* فضل *fazl*, فضیلت *fazīlat*, بزرگواری *buzurgwārī*, عزت *izzat*, کمال *kamāl*.

EXCELLENT, *a.* فاضل *fāzil*, فاخر *fā-khīr*, صاحب فضیلت *sharīf*, شریف *sākībifazīlat*, بسیار خوب *bisyyār khūb*, احسان *ahsan*. Of an excellent disposition, ذات شریف *zāṭ sharīf*. Excellent in any art, استاد *ustād*.

EXCELLENTLY, *ad.* با فضل *bā fazl*, نفعا *tafazzulan*, بخوبی *ba khūbī*.

EXCEPT, *vt.* فرو گذاشتن *farū guzashtan*, بیرون کردن *istisnā-k.*, berūn-k.

EXCEPT, *prep. or conj.* سوا *siwā*, جز *juz*, بجز *baghayr*, مگر *magir*, الا *illā*.

EXCEPTED, *a.* مستثنیٰ *mustasni*, فرو گذاشته *farū guzashta*.

EXCEPTION, *n.* استثنا *istisnā*, نذیت *sanīyat*. Without exception, بی غایر *ghayr sanīyat*, بی استثنا *bī istisnā*, نذیت *ghayr sanīyat*.

EXCEPTIONABLE, *a.* ممکن استثنا *mumkinī istisnā*, لایق نذیت *lāyaki sanīyat*, قابل اعدراغی *kābili attirāz*.

EXCEPTIONAL, *a.* مخرج *mukhrīj*, مستثنیٰ *mustasni*.

EXCESS, *n.* (superfluity) زیادت *ziyādat*, فراوانی *farāwānī*, مبالغہ *mubālagha*, فضول *fuzūl*, افزونی *afzūnī*.—(intemperance) پرهیزی عدم *adami parhezī*, اعتدال عدم *adami aitidāl*.—(violence of passion) غضب *ghazab*, کهر *kahr*.

EXCESSIVE, *a.* از حد بیرون *az hadd berūn*, زیاد *zāyid*, بی حد *bī hadd*, بی قیاس *bī kayās*. Excessive love, فرتی محبت *furti mohabbat*. Excessive heat, فوران *fuwarān*.

EXCESSIVELY, *ad.* فوق الحد *faukul hadd*, از حد زیادہ *az hadd ziyāda*, بی حد *bī hadd*.

EXCHANGE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, بدل کردن *badl-k.*, عوض دادن *twaz-d.*, تغییر کردن *taghayyir-k.*

EXCHANGE, *n.* تبدل *tabaddul*, بدل *badl*, عوض *twaz*.—(difference of money) فرق *fark*. An exchange (where merchants meet) بازار کاد *bāzār gāh*. A bill of exchange, ہندی *hundī*, حوالہ برات *hawāla barāt*.

EXCHANGED, *a.* تبدیل کرده شده *tab-dil kardā shuda*, مبدل *mubaddal*.

EXCHANGER, *n.* مبادلات کننده *mubād-dilut kunanda*, مبدل *mubaddil*.—
(a money changer) صراف *sarrāf*.

EXCHEQUER, *n.* خالص *khālisa*.

EXCISE, *vt.* باج نهادن *bāj-n*.

EXCISE, *n.* محمول *mahsūl*, اخراج *ikhraj*.

EXCITE, *vt.* انگیزانیدن *angīkhtan*, تحریک کردن *tahrīk-k*. To excite desire, *targhīb-s*. To excite disturbance, *fitna* انگیزانیدن *fitna-a*., *fitna wa fusād* انگیز کردن *angez-k*.

EXCITEMENT, *n.* انگیزش *angizish*, تحریز *tahriz*, ترغیب *targhib*.

EXCITING, *a.* انگیز *angiz*. Exciting discord, *fitna angiz*.

EXCLAIM, *v.* فریاد کردن *faryād-k*., غرور کردن *ghariv-k*., بانگ *bāngh-z*., شور کردن *shor-k*., گفتن (speak) *guftan*, حرف زدن *harf-z*.

EXCLAIMER, *n.* فریاد کننده *faryād kunanda*, غوغا کنان *ghaughā kunān*.

EXCLAMATION, *n.* فریاد *faryād*, بانگ *bāng*, شور *shor*, فغان *fughān*.

EXCLUDE, *vt.* بیرون کردن *khārij-k*., محروم کردن *berūn-k*., محروم کردن *mahrūm-k*., رد کردن *radd-k*., منع کردن *mant-k*.

EXCLUDED, *a.* مردود *mardūd*, محروم *mahrūm*.

EXCLUDING, *a.* استثناء *istisnā*, مانع *mānt*.

EXCLUSION, *n.* بیرونی *ikhraj*, اخراج *ikhraj*, رد *radd*.

EXCLUSIVE, *a.* شامل نا *nā shāmīl*, بدون *badūn*, استثنائی *istisnāyī*.

EXCOMMUNICATE, *vt.* اخراج کردن *ikhraj-k*., راندن *rāndan*, محروم کردن *mahrūm-k*.

EXCOMMUNICATION, *n.* طرد *tard*, اخراج *ikhraj*, محروم *mahrūm*.

EXCORIATE, *vt.* پوست بر آوردن *post bar-ā*., چرم بر کشیدن *chirm bar-k*., جلد کردن *jild-k*.

EXCORIATION, *n.* نقش *takashshur*, پوست کنی *post-kanī*.

EXCREMENT, *n.* نجاست *chirk*, چرک *chirk*, گندگی *gandagi*.

EXCRESCENCE, *n.* تلد *talad*, بر آمدگی *bar āmadagi*.

EXCRUCIATE, *vt.* شکنجه ساختن *shik-kanja-s*., آزار کردن *dzāb-d*., آزار دادن *āzār-k*., جفا دادن *jafā-d*.

EXCRUCIATING, *a.* شکنجه ساز *shik-anja sāz*, دردمند *dardmand*.

EXCULPATE, *vt.* بی گناه کردن *bī gun-āh-k*., از خطا آزاد کردن *az khatā āzād-k*.

EXCURSION, *n.* (of pleasure) سیر *sayr*, فصول *tafurruj*.— (digression) *fusūl*. A hostile excursion, *tākhht*.

EXCURSIVE, *a.* سیر کنان *sayr kunān*, راه روان *bī rāh rawān*, آواره *āwāra*.

EXCUSABLE, *a.* عذر کردنی *ūzr kardānī*, مستوجب *wajīb'ul'ūzr* واجب العذر، قابل عفو *kā-bili'afu*.

EXCUSE, *vt.* معذور کردن *mdsūr-k*., عذر قبول ساختن *ūzr kabūl-s*. To receive an excuse, *puzish paziruftan*. To excuse one's self, *ūzr-k*., عذر کردن *pozish-k*., بهانه نمودن *bahāna-n*.

EXCUSE, *n.* عذر *ūzr*, معذرت *mdsirat*, بهانه *bahāna*, پوش *puzish*. A fri-

volous or weak excuse, عذر نامعقول *ūzri nā madkūl*, دلیل، تعلیل *tadlīlī ālil*. By way of excuse, بطریق، تعلیل *ba tarīkī-tadlīlūl*. To make a false excuse, معذرت کردن، *madzirut-k.*، معذرت ساختن *tadzīr-s.* Worthy of excuse, معذر *mudzīr*. Making mutual excuses, معذرت، *muāzarat*.

EXCUSED, a. معذور *mdzūr*، معاف *muāf*.

EXCUSER, n. (maker of apologies) معذرت کننده *mutadzīr*، معذرت کننده *ūzr kun-anda*.—(a pardoner of offences) معاف کننده، خطا بخش *lhatā bukhsh*، معاف کننده *muāf kunanda*.

EXECRABLE, a. مکره *makrūh*، ذمیرت *nafrat angīz*، ملعون *malūn*.

EXECRABLY, ad. مکره، در وجه *bar wajai makrūh*، ذمیرت، *banaftrat*.

EXECRATE, vt. نفرین کردن *nafrīn-k.*، لعن گفتن *istīkrāh-s.*، استکراه ساختن *ladn-g.*، لعنت کردن *ladnat-k.*

EXECRATION, n. نفرین *nafrīn*، استکراه *istīkrāh*، لعنت *ladnat*.

EXECUTE, vt. بسر *bajā-ā.*، بجا آوردن *basar-b.*، بکار آوردن *bakār-ā.*، بهام *kardan*، ساختن *sākhtun*، ادا نمودن *adā-n.* To execute a criminal، قتل کردن *katl-k.*، کشتن *kushtan*.

EXECUTION, n. (performance) عمل *amal*، ادا *adā*، کار *kār*. To put in execution، جاری کردن *jārī-k.* To put the laws in execution، اجرای حق *ijrāi hakk-k.* The execution of a criminal، قتل گناهکار *katli gunāh-gār*، سیاست *siyāsāt*. A place of execution، قتل گاه *kāil gāh*، مقتل *maklāl*.

EXECUTIONER, n. حلال *jallād*، سعاد *samād*.

EXECUTIVE, a. عمل دار *āmuldār*، کارگذار *kār guzār*، عاملی *āmīlī*. The executive power، حکم حکومت *huk-mī hukūmat*، فرمان دهنده *furmān dahānda*.

EXECUTOR, n. عامل *āmil*، کارکن *kār kun*، کار روا *kār rawā*. The executor of commands، فرمانبردار *farmānbar-dār*. The executor of a last will، وصی *wasīy*.

EXECUTORSHIP, n. کار وصی *kārī wasīy*.

EXECUTRIX, n. زن وصی *zani wasīy*، وصیه *wasīyat*.

EXEMPLAR, n. نمونه *namūna*، اصل *asl*، دستور العمل *bārnāma*، دستور العمل *dastur'ul amal*.

EXEMPLARILY, ad. موجب عبرت *mūjabī ibrat*، مستوجباً *mastūjuban*، پیشوا بانه *pešvāyāna*.

EXEMPLARY, a. عبرت نما *ibrat numā*، عبرت انگیز *ibrat angīz*، اکتدای *iktīdāy*، معقول *madkūl*.

EXEMPLIFICATION, n. تمثیل *tamsīl*، مثل آوری *mīsl āvarī*.

EXEMPLIFY, vt. تمثیل کردن *tamsīl-k.*، اثبات آوردن *isbāt-ā*.

EXEMPT, vt. آزاد کردن *āzād-k.*، مسلم *musallim-n.*، معاف کردن *muāf-k.*، خلاص کردن *khālās-k.*

EXEMPT, a. معاف *muāf*، مسلم *musallim*، آزاد *āzād*.

EXEMPTION, n. معافی *muāfi*، آزادی *āzādī*، رخصت *rukhsat*، امین *amīnī*.

EXEQUIES, n. کفن و دفن *kafn u dafn*.

EXERCISE, n. اعمال *istīmāl*، شغل *shughl*، ارمان *armān*.—(work, labour,

exertion) کار *kār*, عمل *dmul*, محنت *mahnat*, کوشش *kushish*.— (recreation) تفریح *tafarruj*, صفا *safā*, نماشا *tamāshā*. Literary exercise, تعلیم *tadlīm*, درس *daras*. Military exercise, تواعد *kuwā'id*, مشق سرباز *mashkī sar-bāz*. A place for gymnastic exercises, جاولان گاه *jaulān gāh*, میدان *maydān*.

EXERCISE, *vt.* ورزشیدن *warzidan*, صنعت نمودن *islīmāl-k.*, استعمال کردن *sunāt-n.*, بجا آمدن *amal-g.*, باجه آوردن *bajā-ā*. To exercise a horse, اسب ریاضت کردن *aspi rayāzat-k.* To exercise authority, حکم راندن *hakm-r.* To exercise jurisdiction, داورى کردن *dā-varī-k.* To exercise in military art, تواعد کردن *kavā'id-k.* To exercise or take exercise, سیر کردن *sayr-k.*, فرج *tafarruj-k.*—(on horse back) سوار بودن *sawār-b.*

EXERCISED, *a.* ورزشیده شده *varzīda shuda*, معود *mudawwad*.

EXERT, *vt.* (endeavour) جد و جهد کردن *jadd u jahd-k.*, کوشیدن *koshīdan*, *sai-k.*, قصد کردن *kasd-k.*— (put forth) اخراج کردن *ikhrāj-k.*, صرف نمودن *sarf-n.*

EXERTION, *n.* جهد *sai*, سعی *jahd*, کوشش *koshish*.

EXHALATION, *n.* بخار *bukhār*.— (breathing) تنفس *tanaffus*.

EXHALE, *vt.* بخار نمودن *bukhār-n.*— (breath) دم زدن *dam-z.*, نفس کشیدن *nafas-k.*

EXHAUST, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, صرف کردن *kharch-k.*, خنجر کردن *exhaust*. To exhaust the strength, بی طاقت شدن *bi tāqat-k.*, خستیدن *khashtā-k.*

EXHAUSTED, *a.* خالی شده *khālī shuda*.—(penniless) مفلس *muflis*, ملول *malūl*.

EXHIBIT, *vt.* نمودن *namūdan*, اظهار *izhār-k.*, ظاهر کردن *zahīr-k.*

EXHIBITION, *n.* نمایش *numāyish*, اظهار *izhār*.

EXHILARATE, *vt.* خوش خاطر کردن *khush khātīr-k.*, شاد کردن *shād-k.*, مسرور ساختن *shādmān-k.*, مسرور *masrūr-s.*

EXHILARATION, *n.* شادی *shādī*, فرحت *farhat*, خوشی *khūshī*.

EXHORT, *vt.* پند دادن *pand-d.*, نصیحت *nasihat-d.*, وعظ کردن *wat'z-k.*, تحریک کردن *tahrik-k.*

EXHORTATION, *n.* پند *pand*, نصیحت *nasihat*, تنذیر *tāmbih*, وعظ *wad'z*.

EXIGENCE, } *n.* ضرورت *zarūrat*,
EXIGENCY, } احتیاج *hājat*,
 ihtiyāj, تقاضا *takāzā*. The exigency of the occasion, time or place, انتضای *iktizāi mahl*. On account of the exigency of the affair, حسب *hasbul ihtizā*. According to the exigency, بقدر احتیاج *ba kadri ihtiyāj*.

EXILE, *n.* نفی شهر بدری *shahr badarī*, نفی *nafi*, طرد *tarad*, بلد *ikhrājī balad*. An exile, مطرود *matrūd*, اجلا یافتن *ijlā yāfta*, شهر بدر *shahr badar*, صاحب *mardi rānda*, راندن *oāhibi nafi*.

EXILE, *a.* نازک *nāzūk*.

EXILE, *vt.* شهر بدر کردن *shahr badar-k.*, از شهر راندن *az shahr-r.*

EXILED, *a.* منفی *manfiy*.

EXIST, *vi.* شدن *shudan*, بودن *budan*, هستن *hastan*. To cause to exist,

موجود کردن *mo-jūd-k.* *hastī-d.* هستی دادن

EXISTENCE, *n.* وجود *hastī*, *wu-jūd.* To give existence, *وجود دادن wujūd-d.*

EXISTENT, } *a.* موجود *mojūd*, هست
EXISTING, } *hast*, بودنی *buḍantī.*

EXIT, *n.* مخرج *makhraj*, خروج *khurūj*

EXODUS, *n.* هجرت *hijra*, خروج *khurūj*.

EXONERATE, *vt.* از بار خلاص کردن *az bār khalās-k.*, حمل رفع کردن *haml raft-k.*, بیگناه ساختن *āzād-k.*, *bigunāh-s.*

EXONERATION, *n.* خلاص کردن از بار *khalās kardan az bār*, آزادی *āzādī*, حمل دور کردن *dūr kurdani haml.*

EXORBITANCE, *n.* زیادتی *ziyādāt*, افراط *afzūn*, فضولی *fuzūlī*.—(extravagance) غیر *bi haddī* بی حدی *ghayr kayāsī*—(enormity, depravity) تعدی *taḍdī*, تجاوز *tajāwuz*.

EXORBITANT, *a.* (enormous in size) *bi hadd* بی نهایت *bi nihāyat*, بی حد *bi hadd*, بی دیاس *bi kiyās*.—(viciously irregular) اهل طغیان *ahli taghyyān*.

EXORBITANTLY, *ad.* از حد بدر *az hadd badur*, از اندازه بیرون *az andāza berūn*.

EXORCISE, *vt.* افسون کردن *afsūn-k.*, هانت کردن *dzīmat-s.*, عزیمت ساختن *pāk-k.*

EXORCISER, *n.* جادوگر *nīranj*, نیرنج *jādūgar*.

EXORCISM, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*, جادوگری *jādūgarī*; دعوت *dadwat*.

EXORDIUM, *n.* مقدمه *dībācha*, دباج *mukuddama*.

EXOTIC, *a.* غریب *ajṇab*, اجنب *gharīb*.

EXPAND, *vt.* (open, spread) کشادن *ku-shādan*, گستران *gustardan*, گشاده *bast-k.* بسط کردن *ku-shāda-k.* کشاده کردن

expand the wings, بسط جناح کردن *basti jannāh-k.* To expand (as a flower) شگوفتن *shigofstan*, گشاده شدن *kushāda-sh.*

EXPANDED, *a.* گشاده *kushāda*, مبسوط *mabsūt*, مغروش *mafrūsh*.—(as a flower) شگفته *shigofta*. The expanded hand, *kushāda dust.*

EXPANSE, } *n.* گشادگی *kushādagi*,
EXPANSION, } بسط *bast*, گستری *gustartī*.

EXPANSIBILITY, *n.* بسط امکان *imkāni bast*, امتداد بابی *intidād yābī*.

EXPANSIBLE, *a.* بسط ممکن *mumkinī bast*, قابل گستردگی *kābili gūstardgi*.

EXPANSIVE, *a.* بسط پذیر *bast pazīr*.

EXPATiate, *vi.* بیان کردن *biyān-k.*, تشریح کردن *tashīr-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*

EXPECT, *vt.* انتظار کردن *intizār-k.*, نظر کردن *muntazir-sh.*, توفیق *nazar-k.*, نگران شدن *nigrān-sh.*, امید (hope for) کردن *tawakkuf-k.* چشم داشتن *chashm-d.* To expect impatiently, انتظار نمودن *intizār-n.* مشتاق شدن *mushtāk-sh.*

EXPECTANT, } *a.* ممدظر *muntazir*,
EXPECTER, } امیدوار *nigrān*, مذوف *mutawakkif*.

EXPECTATION, *n.* نگرانی *intizār*, چشم داشت *tawakkuf*, توفیق *nigrānī*, چشم داشت *chashm dāsh*.

EXPECTED, *a.* انتظار ممدظر *muntazir*, انتظار *intizār* کرده شده *karda shuda*.

EXPEDIENCY, *n.* ضرورت *zurūrat*, سزاواری *sazāwārī*, لیانت *liyākat*, شایستگی *shāyistagi*.

EXPEDIENT, *a.* واجب *lāyak*, لایق *wājib*, سزاوار *munāsib*, مناسب *sazāwār*.

- wār*, شایسته *shāyista*. It is expedient, لایق است *lāyak ast*.
- EXPEDIENT, *n.* تدبیر *tadbīr*, چاره *chāra*. To be expedient, واجب *wājib-sh.*, لازم *lāzim-sh.*, مستوجب *munāsab-sh.*, مستلزم *mustarjab-g.*
- EXPEDIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, واجبانه *wājibān*.
- EXPEDITE, *vt.* تعجیل کردن *ta'jīl-k.*, شتابانیدن *shatābānīdan*.—(despatch) ارسال کردن *īrsāl-k.*, فرستادن *fīristādan*.—(facilitate) آسان کردن *āsān-k.*
- EXPEDITION, *n.* زودی *zūdī*, شتابی *shītābī*, چالاکي *chālākī*.—(journey) سفر *safar*. A warlike expedition, عزمیت *āzīmat*, غزا *ghazā*.—(against infidels) جهاد *jehād*. A nocturnal expedition, شبخون *shub-khūn*, شبگیر *shabgīr*. To go on an expedition, عزم سفر گرفتن *āzmi safar-g*, عزمیت نمودن *āzīmat-n.*
- EXPEDITIOUS, *a.* (expedite) جلد *jald*, سبکسار *shītāb*. (disencumbered) *sabuksār*, بی حمل *bī haml*.
- EXPEDITIOUSLY, *ad.* درودی *ba zūdī*, شتابان *shītābān*.
- EXPEL, *vt.* راندن *rāndan*, دفع کردن *dafi-k.*, رد کردن *radī-k.*, بدر کردن *badar-k.*, اخراج ساختن *ikhraj-s.*
- EXPEND, *vt.* خرج کردن *kharch-k.*, صرف نمودن *sarf-n.*, تصارف کردن *tasaruf-k.*. To expend profusely, مجذری *mubazzari-s.*, بی اندازد خرج *bi andāza kharch-k.*
- EXPENDED, *a.* خرج کرده شده *kharch karda shuda*, مصروف *masrūf*.
- EXPENDITURE, *n.* خرج *kharch*, اخراج *akhraj*.
- EXPENSE, { اخراجات (pl.) *akhrāj*

- صرف *sarf*, (pl. اصراف).—(price) قیمت *kimat*. Necessary expenses, اخراجات ضرورت *akhrājātī zurūrīyat*. To defray the expenses of living, نفقه کردن *nafaka-k.* At his own expense, از کیسه خود *az kīseh khud*, از مال خود *az mālī khud*.
- EXPENSIVE, *a.* (extravagant) مصرف *musraf*, تلف *talaf*, مبذر *mubazzar*.—(costly) گرانبه *girān bahā*, قیمتی *kimatī*.
- EXPENSIVELY, *ad.* با گران خرج *bā girān kharch*, مبذرانه *mubazzarāna*.
- EXPENSIVENESS, *n.* (costliness) گرانگی *girānī*, به *bahā*.—(extravagance) تلف *talf*, خرج گران *kharchī girān*.
- EXPERIENCE, *n.* آزمایش *āzmāyish*, امتحان *āzmūdāgī*, امتحان *imtihān*, تجربه *tajarabat*, وثوق *wukūf*. A man of experience, صاحب وثوق *sāhibi wukūf*.
- EXPERIENCE, *vt.* آزمودن *āzmūdan*, تجربه کردن *tajarabat-k.*
- EXPERIENCED, *a.* کار آموز *kār āmūz*, ونددار *āmūzgār*, عامل *ākil*, وکوفدار *wakūfdār*. An experienced agent, تجربه کار *tajarabat kār*.
- EXPERIMENT, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajaribat*, امتحان *imtihān*.
- EXPERIMENT, *vi.* تجربه کردن *tajarībat-k.*, آزمودن *āzmūdan*.
- EXPERIMENTAL, *a.* (belonging to experiment), منسوب امتحان *imtihān mansūb*, آزمایش پیوند *āzmāyish paywand*.—(discovered by experiment) از خبرت کشاده *az khibrat kushāda*.
- EXPERIMENTALLY, *ad.* از خبرت *az*

khibrat, با تجربه *ba tajribi imtihan*,
hān, از روی آزمودن *az rūi-ā*.

EXPERT, a. چالاک *chust*, چالاک *chālāk*,
 وقوفدار *wakūfdār*, کار گذار *kār guzār*,
 کار آزموده *kār āzmūda*. Expert in war,
 جنگ آزموده *jang āzmūda*. Expert
 men, روزگار تجربه کاران *tajriba kārāni*
rozgār.

EXPERTLY, ad. با ظرافت *bā zarāfat*,
 وافی *vākifan*.

EXPERTNESS, n. مهارت *mahārat*,
 هوشیاری *hūshyārī*, وافیگری *wākīfgarī*,
 کارساری *kārsārī*, ظرافت *zarāfat*.

EXPIABLE, a. ممکن نکویر *mumkinī*
takfir.

EXPIATE, vt. کفارت دادن *kaffārat-d*,
 نکویر کردن *gunāhgārī-d*, گناهکاری دادن
takfir-k.

EXPIATION, n. کفارت *kaffārat*, نکویر
takfir.

EXPIATORY, a. کفارت پیوند *kaffārat*
paywand.

EXPIRATION, n. (conclusion of any
 limited time) سرانجام *intihā*, اندپا *sar-*
anjām, آخرت *ākhirat*.—(the last
 breath) تسلیم روح *nafsi ākhir*, آخر (respiration)
taslimi rūh.—(respiration) نفس *nafs*,
 تنفس *tanaffus*.

EXPIRE, vt. (breathe the last) نفس
 نسلیم روح *nafsi ākhir-z*, آخر زدن
taslimi rūh-k, جان دادن *jān-*
d.—(breathe out) دم زدن *dam-z*,
 دمیدن *damīdan*, تنفس کردن *tanaf-*
fus-k.—(exhale) بخار نمودن *bukhār-*
n.—(conclude) منقطع شدن *munkatī-*
sh, آخر شدن *ākhir-sh*.

EXPLAIN, vt. بیان کردن *bayān-k*,
 تعبیر کردن *tad-*, تفسیر کردن *tafsir-k*,
 ظاهر کردن *sharāh-k*, شرح کردن

zāhir-k, روشن کردن *tadrīf-k*, تعریف کردن
raushan-s, و نمودن *wā-n*,
 کشف نمودن *kashaf-n*.

EXPLAINED, a. بیان کرده *bayān*
karda shuda, مشروح *mashrūh*, مبین
mubayyin, مفصل *mufasssal*. In the
 manner explained, مشروح *bar mīnvālī*
mashrūh. It cannot
 be explained, ممکن تعبیر نیست *mum-*
kinī taābīr nīst. A word difficult
 to be explained, کلام منعسر *kalāmī*
mutadassir, تعسر *sakhsunī tadassir*.
 Clearly explained, علی توضیلاً *tafsīlan*,
 علی التوضیل *alāt tafsīl*.

EXPLANATION, n. تفسیر *bayān*, بیان
tafsīr, تعبیر *taābīr*, تاویل *tāwīl*,
 توصیف *tausīf*, توضیل *tafsīl*. The
 explanation of words, افادع کلام *afā-*
dai kulām. The explanation of a
 dream, تعبیر رویا *taābīrī royā*.

EXPLANATORY, a. تعبیر کنان *taābīr*
kunān, شرح نما *sharāh numā*, معسر
mufasssar, مبین *mubayyin*.

EXPLETIVE, n. کلام زائد *kalāmī zāyid*,
 زب *ziyād*.

EXPLICABLE, a. ممکن تعبیر *mum-*
kinī taābīr, قابل شرح *kābili sharāh*.

EXPLICATION, n. vide EXPLANA-
 TION.

EXPLICIT, a. ظاهر *zāhir*, واضح *wāzih*,
 کشاده *kushāda*, منتشر *muntashir*,
 مبین *mubīn*, هویدا *havīdā*.

EXPLICITLY, ad. ظاهراً *zāhīran*,
 آشکارا *āshkāra*, با توضیل *ba tafsīl*.

EXPLODE, vi. با دمست برطرف کردن
bā mazammāt bar tarf-k, با آواز رمی
bā āwāz ramī-k, آتش کردن *ātīsh-k*,
 هوا رفتن *ba hawā-r*.

EXPLOIT, n. مهم *muhimm*, غزا *ghazā*,
 کردار *kirdār*, کار *kār*.

EXPLORE, *vt.* تفیش کردن *taftīsh-k.*,
تفحس کردن *tajassus-k.*,
تفاحس کردن *tafahhus-k.*

EXPLORATION, *vide* EXAMINATION.

EXPLOSION, *n.* آواز تصادم *tasādum*, آواز
āwāza, آتش گیری *ātīsh gīrī*. The
explosion of cannon, آواز توپ *āwāzi tōp*. The explosion of a mine, آواز
āwāzi nakb. The explosion of
an earthquake, آواز تزلزل *āwāzi ta-*
zulzal.

EXPLOSIVE, *a.* آواز زن *āwāzi zan*,
با آواز رمی کنان *bā āwāzi ramī kunān*.

EXPORT, *vt.* از ملک بردن *az mulk-b.*,
از کشور اخراج *berūn-f.* بردن
az kishwar ikhrāj-k.

EXPORTATION, *n.* نقل *nakl*, روانه
ravana اجناس تجارت بملک دیگر
ajnāsi tijārat ba mulki digar,
اخراج *ikhrāj az kishwar*.

EXPOSE, *vt.* (lay open) ظاهر کردن *zā-*
hīr-k., اخراج *arz-n.*, عرض نمودن
ikhrāj-s. To expose to the
sun, تشمیس کردن *tashmīs-k.* To
expose to danger, در خطر انداختن
khatar-nāk-k. To expose the face, عرض
دبدار *darzi dīdār-k.* To expose a child,
بچه میدون کردن *bacha mambūz-k.* To
expose to infamy, طعن نمودن *taān-*
n., ملامت زدن *malāmat-z.*

EXPOSED, *a.* اظهار کرده *mashrūh*,
شده *izhār karda shuda*.

EXPOSITION, *n.* بیان *hikāyat*, بیان
bayān, تعبیر *tadbīr*.

EXPOSITOR, *n.* مفسر *shāriḥ*, شارح
mu-fassir, بیان کننده *bayān kunanda*.

EXPOSTULATE, *vt.* نزاع ساختن *nizād-*
s., منازعت نمودن *munāzīdt-n.*,

سگالش کردن *sagālīsh-k.*—(complain)
شکایت کردن *shikāyat-k.*

EXPOSTULATION, *n.* دعوی *dadwī*,
نزاع *nizād*, اختلاف *ikhtilāf*, شکایت
shikāyat, گفت و شنید *guft u shant*.

EXPOSTULATORY, *a.* دعوا نما *dadva*
numā, اعتراض آمیز *itirāz āmīz*.

EXPOSURE, *n.* اظهار *izhār*, پرده
pardadarī—(situation) موضع *muzd*,
محل *mahl*.

EXPOUND, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*,
تفسیر نمودن *tajsīr-n.*, تفسیر نمودن
īr-k.

EXPRESS, *vt.* (by language) حرف زدن
harf-z., تلفظ کردن *talaffuz-k.*, ادا نمودن
adā-n., گفتن *guftan*.—(denote) نشان
کردن *nishān-k.*, نصب نمودن *nasb-n.*,
دلالت کردن *dalālat-k.*

EXPRESS, *a.* (clear, plain) هوبدا *hawī-*
ashkārā, ظاهر *zāhir*.—(not
an of e) شک *bī shakk*, نامشکوک
ribi wuqūḥ.—(for a particular pur-
pose) با غرض *bā gharaz*.

EXPRESSIVE, *a.* تلفظ کرده شده *talaffuz*
karda, لفظی *lafzī*.

EXPRESSIBLE, *a.* ممکن *mum-*
kinī talaffuz, اظهار ممکن *mumkinī*
izhār.

EXPRESSION, *n.* (by language, &c.)
وصف *lafz*, لفظ *kalām*, تلفظ *talaffuz*,
wasf.—(squeezing) فشردگی *fashur-*
dagī. The expression and significa-
tion, لفظ و معنی *lafz u madnī*.

EXPRESSIVE, *a.* صاحب لفظی *lafzī*,
تلفظ *sāhibi kuwātī talaffuz*.—
(descriptive) وصف ده *wasfīdah*,
نما *ittisāf numā*.

EXPRESSIVELY, *ad.* بطور *lafzan*, لفظاً
ba tawrī wasf.

EXPRESSIVENESS, *n.* کلام قوت *ku-wati kalām*, وصف قوت *kuwati wasf*, اتصاف *ittisāf*.

EXPRESSLY, *ad.* بی دومیعی *bi du madni*, "مخصوصاً" *mukhṣṣan*, "قصداً" *kasdan*.

EXPULSION, *n.* اخراج *rāndagī*, راندگی *ikhraj*, طرد *tard*, دفع *dafī*, رد *radl*.

EXPULSIVE, *a.* قابل راندن *kabil rāndan*, دافع *dāfī*. The expulsive power, دفع قوت *kuwati dafī*.

EXPUNGE, *vt.* رخم کشیدن *rakm-k.*, فلم *kalām-z*, حاک ساختن *hak-k-s.*, محو کردن *mahv-k.* باطل ساختن *bātil-s*.

EXPURGATE, *vt.* پاک کردن *pak-k.*, صاف کردن *sāf-k.*

EXQUISITE, *a.* بسیار خوب *bis-yār khūb*, لطیف *latīf*, نفیس *nafīs*, بدیع *badi*, خالص *khālīs*. Of exquisite beauty, بدیع الجمال *badiul jamāl*. Words exquisitely arranged, کلام بدیع الانظام *kalām badiul intizām*. Exquisite things, نفاس *nafāis*.

EXQUISITELY, *ad.* نفیسانه *nafisāna*, خالصاً *khālisan*.

EXQUISITENESS, *n.* لطافت *latāfat*, نفاست *nafāsat*, دقت *zauk*, کمال *ka-māl*.

EXSUDATION, *n.* ترشح *tarashshuh*, عرق *arak*.

EXTANT, *a.* موجود *maujūd*, باقی *bākī*.

EXTEMPORE, *ad.* ناگهانی *nāgahānī*, فور *filfaur*, بدیهی *badihi*. An extempore speech, اندراج *iktirāh*.

EXTEMPORIZE, *vi.* بی اندیشه گفتن *bi andisha-g.*, بدیهی گفتن *badihi-g.*

EXTEND, *vt.* طول دراز کردن *darāz-k.*, طول *tawīl-k.*, کشیدن *kashīdan*, مد *madd-s.*—(bestow) بخشیدن

bakhshīdan, دادن *dādan*. To extend the limits, توسیع بلاد کردن *taw-sid bilād-k.* To extend the hand towards any thing, دست درازی کردن *dast darāzi-k.* To extend the tongue, اطالت زبان نمودن *itālātī zabān-n.*

EXTENDED, *a.* کشیده *kashīda*, کشاده *kushāda*, طول *tawīl*, وسیع *wasīd*.

EXTENDIBLE, *a.* ممکن اسدطاله *mum-kini istiālāt*, مد یابندگی *madd yā-ftanī*.

EXTENSIBILITY, *n.* قوت اسدطاله *ku-wati istiālāt*.

EXTENSION, *n.* درازی *darāzi*, طول *tūl*, وسعت *wasīdt*, فراخی *farāhki*, مد *madd*, عرض *araz*, پهن *pahn*. Extension of the hand, دست درازی *dast darāzi*. Extension of the foot, پا درازی *pā darāzi*.

EXTENSIVE, *a.* vide EXTENDED.

EXTENT, *n.* گرفت *giriift*, قبض *kabz*.

EXTENUATE, *vt.* (make thin) کم کردن *kam-k.*, محفف کردن *mukhaffif-k.*, رقیق کردن *raqīq-k.*, لاغر ساختن *lāghir-s.*, معذور کردن (palliate) *mdzūr-k.*, عفو کردن *afu-k.*

EXTENUATED, *a.* کم کرده شده *kam karda shuda*, لاغر *lāghir*.

EXTENUATION, *n.* کمی *kamī*, رقیق *raqīq*, عذر *puzīsh*, پوش (palliation) *ūzr*.

EXTERIOR, *a.* بیرون *berūn*, خارج *khārij*, ظاهر *zāhir*. The exterior part, ظاهر *zāhir*, روی *wajah*, رو *ru*.

EXTERMINATE, *vt.* استیصال کردن *is-tisāl-k.*, اصل قطع کردن *asl katī-k.*, ویران کردن *maddūm-k.*, ویران کردن *wairān-k.*

EXTERMINATION, *n.* استیصال *istī-sāl*, خراب *kharāb*, نزع *nuzī*.

EXTERNAL, *a.* vide, EXTERIOR.

EXTERNALLY, *ad.* از بیرون *az berūn*, ظاهرانه *zāhirāna*.

EXTINCT, *a.* منعدم *munddam*, معدوم *maddūm*, منطفی *muntafī*.

EXTINCTION, *n.* انقراض *inkirāz* نابودی *nā būdi*, اطفاء *itfā*.

EXTINGUISH, *vi.* اطفاء *itfā-k.*, نشان دادن *nishāndan*. To extinguish fire, اطلاع آتش کردن *itfāi ātish-k.*, خاموش نشان دادن *ālīsh nishāndan*. To extinguish a lamp or candle, خاموش کردن *khāmūsh-k.*, چراغرا پف کردن *chirāghrā puff-k.*, شمع نشان دادن *shamī-n.*—(annihilate) نابود کردن *nābūd-k.*, معدوم کردن *maādūm-k.*

EXTINGUISHABLE, *a.* اطفاء ممکن *mu-mkini itfā*.

EXTINGUISHED, *a.* منطفی *muntafī*, منقطع *munkatī*, منعدم *munddam*.

EXTINGUISHER, *n.* منطفی *mutfī*, مبدیخ *mubikḥ*.

EXTIRPATE, *vt.* درانگیختن *bar-k.*, درانگیختن *bar-a.*, استیصال کردن *istīsāl-k.*

EXTIRPATED, *a.* مستأصل *mustāsil*, بار کنده *bar kanda*. To be extirpated, بار کنده آمدن *bar kanda-ā*.

EXTIRPATION, *n.* استیصال *istīsāl*, قلع *kald*.

EXTOL, *vt.* توصیف کردن *tadrīf-k.*, حمد کردن *tausīf-k.*, حمد کردن *hamd-k.*, ستودن *stūdān*, تحسین کردن *tahsīn-k.*, مدح کردن *madh-k.* To extol one's self, خود پسند شدن *khud pasand-sh.*, لاف زدن *lāf-z.* To extol one another, یکدیگر مدح کردن *yak dīgar madh-k.*

EXTOLLED, *a.* وصف شده *vasf shuda*,

ستوده *sitūda*, موصوف *mosūf*, محمود *muhmūd*, حمید *hamīd*, مدح *mumad-dah*.

EXTOLLER, *n.* مداح *mādah*, واصف *vā-sif*, حامد *hāmīd*.

EXTORT, *vt.* از زبردستی گرفتن *az zabardasti-g.*, زور گرفتن *ba zor-g.*, ستم کردن *sitam-k.*, ظلم کردن *zulm-k.* To extort by torture, شکنجه کردن *ishkanja-k.*

EXTORTED, *a.* زور گرفته *ba zor girifta*, از رای زبردستی گرفتن *az rāi zabardusti-girifta*.

EXTORTION, *n.* گرفتن زور *giriftan bazor*, زبردستی *zabardasti*, دراز دسني *darāz dastī*, ستم *sitam*, ظلم *zulm*, زور *zor*. Oppressive extortions, تکالیف *takālīfi* انقیاض *anfiyat*.

EXTORTIONER, *n.* زور گیرنده *ba zor giranda*, ظالم *zālim*, زبردست *zabardast*, باغی *bāghī*.

EXTRACT, *vt.* بیرون کشیدن *birūn-k.*, بار آوردن *bar-k.*, در کشیدن *badar-ā.*, اخراج کردن *ikhraj-k.*—(select) انتخاب کردن *intikhāb-k.*, گزیدن *guzidan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

EXTRACT, *n.* انجمن *ijmāl*, انتخاب *intikhāb*.

EXTRACTED, *a.* آورده *bar āwarda*, کشیده *birūn kashīda*.

EXTRACTION, *n.* (descent) اصل *asl*, نسل *nasl*, نسب *nasb*, ذات *zāt*.—(act of extracting) کشش *kashish*.—(essence) عرق *araq*.

EXTRACTOR, *n.* بیرون کشنده *birūn kashīda*, انجمن کننده *ijmāl kunanda*, بار آورنده *bar āranda*.

EXTRAJUDICIAL, *a.* خارج ترتیب *khilāfi tartībī* شریعت *sharīat*.

EXTRAMUNDANE, *a.* از جهان بیرون
az jahān birūn.

EXTRANEOUS, *a.* بیگانه *biḡāna*,
اجنب *gharīb*, اجنب *ājnab.*

EXTRAORDINARILY, *ad.* بطور غیر
بر وجه *ba tauri ghayri mākhūd*, معجز
عجیب *bar vajai ājīb.*

EXTRAORDINARY, *a.* غیر معجز *gha-*
yrī mākhūd, نادر *nādar*, فوق العادت
fauku'l ādat, عجیب *ājīb.*

EXTRAORDINARY, *n.* نادره *nādara*,
کرامت *karāmat.*

EXTRAVAGANCE, *n.* خرج بی اندازه
khurchi bi andāza, تلف اسراف *israf*, تلف
talaf.—(irregularity) بی ترتیبی *bi*
tartībī, خلل *khilāfi kāyada*, فاعده
—(outrage) جور *jaur*, جبر *jabr*, زور
zur.—(bombast) سخن هرزه *sakhuni*
harza, کلام بیپوده *kalāmi bihūda.*

EXTRAVAGANT, *a.* (in expense) مجذر
mubazzir, تلف صاحب *sāhibi talaf*,
مصرف *musrif*.—(irregular) خلل
khilāfi kāyada, بی ترتیب *bi*
tartīb, راه *bi rāh*, گمراه *gumrāh.*

EXTRAVAGANTLY, *ad.* مجذرانه *mu-*
bazzirāna, تلف با *bā talaf.*

EXTRAVAGATE, *vt.* بلا حد رفتن *bilā*
hadd-r., راه شدن *bi rāh-sh.*

EXTREME, *a.* (last) آخر *ākhir*, اقصا
akzā.—(greatest) اعظم *adzam*, اکبر
akbar, بزرگترین *buzurgtarīn*.—(highest)
اعلی *ala*, بلندترین *bulandtarīn*. Ex-
treme misery, اضطراب *iztirār*. To
arrive at extreme old age, عمر آخر
شدن *umr ākhir-sh.*

EXTREME, } *n.* انجام *ākhir*, آخر
EXTREMITY, } *anjām*, غایت *ghāyat*,

از انتها *intihā*, منتهی *muntahī*, حد *hadd*,
عاقبت *ākibat*. The extreme of any
thing, گوشه چیزی *goshai chizi*. From
one extreme of the globe to the other,
از قاف تا قاف *az kāf tā kōf* Reduced
to extremity, بی چاره *bi chāra*, بی
درمان *bi darmān.*

EXTREMELY, *ad.* بنهایت *ghāyat*, غایت
ba nihāyat.

EXTRICATE, *vt.* خلاص کردن *khalās-k.*,
رها کردن *āzād-k.*, رها کردن *rahā-k.*

EXTRICATED, *p.p.* خلاص کرده شده
khalās karda shuda, آزاد کرده شده
āzād karda shudu.

EXTRICATION, *n.* رهایی *rahāiy*,
آزادگی *āzādagi.*

EXTRINSIC, *a.* ظاهری *zāhirī*, عوری *sūriy.*

EXTRINSICALLY, *ad.* "صورتاً" *sūratan*,
ظاهراً *zāhiran.*

EXUBERANCE, *n.* کثرت افزونی *afzūnī*, کثرت
kasrat, زیادنی *taufīr*, زیاده *ziyādatī.*

EXUBERANT, *a.* مسخعی *mustaghni*,
کثیر *kasīr*, وافر *vāfir.*

EXUBERANTLY, *ad.* فاضلانہ *fāzilāna*,
وافر وافر *vāfir vāfir.*

EXUBERATE, *vi.* وافر بودن *vāfir-b.*,
بسیار شدن *biyār-sh.*

EXUDATION, *n.* vide EXSUDATION.

EXULT, *vi.* شاد دل بودن *shād dil-b.*,
شادکام نمودن *shādkām-n.*

EXULTATION, *n.* شادمانی *shādī*, شادمانی
shādmānī, تهلل *tahlil.*

EXULTING, *a.* شاد *shād*, خوش *khush*,
مسرور *masrūr.*

EXULTINGLY, *ad.* تام با ابتهاج *bā ibt-*
ihāji tām, مسروراً *masrūran.*

EYE, *n.* چشم *chashm*, عین *ayn* (*pl.*
دیده) *nāzara*.—(sight) دیدن
dīda, بصر *basar*. The two eyes, عینان

dinān The socket of the eye چشمخانه *chashm khānā*. Deceiving the eyes, (a juggler) نظرباز *nazar bāz* To fix the eyes upon, نظر کردن *nazar-k.*, نگریستن *nigristan*. A wink, glance of the eye, رمز *ramiz*, غمزہ *ghamza*, طرقت العين *tarftu'l āyn*. To wink the eyes, رمز کردن *rāmz-k* چشم درهم زدن *chashm barham-z* The eye of prudence, (fore-sight) بصیرت چشم *chashmi basīrat*. To shut the eyes, چشم بد کردن *chashm banī-k.*, میزگان بسد نمودن *miz-gān basta n.* As far as the eye can reach, قدر مد البصر *kadru maddil ba sar*. Oh light of my eyes! نور ای چشم *ay nūri chashm*. To turn away the eyes, قطع نظر کردن *katī nazar-k.* چشم پوشی کردن *chashm پوشی-k.* To place before the eyes, در میان و دیدن کردن *āyān u bayān-k.* A quick eye, برآشم *burāshim*. A malignant eye, چشم شری *chashmi shurra*. Fascination of the eyes, چشم بند *chashm band*. Squint-eyed, کج بین *kaj bīn*, لالچ *lāch*. One-eyed, چشم یک *yak chashm kūr*, آوار *āwār*. A mote in the eye, عوار *dwār*. To take a mote out of the eye, نقدیت کردن *tukzīyat-k.* The corner of the eye, گوشه چشم *gushai chashm*. The eye of a needle, سوراخ سوزن *surākhi sozan*, چشم سوزن *chashmi sozun*. An evil eye, بد چشم *chashmi bad*. His eyes twinkled or winked, چشمش پرید *chāshmath parīd*. To veil the eyes, چشم پوشیدن *chashm pesh-g.* Eyes tinged with blood, چشم خورن آلود *chashmi khūn ālūd*. A rolling eye, چشم سماعیل *chashmi samāil*. A tear-

shedding eye, چشم میل زن *chashmi sayl zan*. A large open eye, چشم کارانه *chashmi gāwāna*. To be all eye and ear, (give strict attention to) چشم و گوش شدن *chashm u گوش-sh.* Gentle, soft eyed, آهو چشم *āhū chashm*. Kissing the eye, چشم بوس *chashm-bos*.

EYE, *vt* نگریستن *nigristan*, دیدن *didan*.

EYEBALL, *n.* مردمک *mardumak*, انسان العين *insānu'l āyn*.

EYEBROW, *n* ابرو *abrū*, حاجب *hājib*.

EYEGLASS, *n.* چشمک *chashmak*, دوربین *dūrbīn*.

EYELASH, *n.* پلک *palak*.

EYELESS, *a* بی چشم *bī chashm*, غیر *ghayri āyn*, کور *kūr*.

EYELID, *n* جفن *jufn* (pl. اجفان), میزگان (pl. مرکز). *mizha*

EYE-SERVANT, *n.* عبد عین *abdī āyn*.

EYESIGHT, *n.* نور چشم *nūr chashm*, دیدار *dīdār*.

EYE-SORE, *n.* رمه *ramad*.

EYE-WITNESS, *n.* شاهد *shāhid* (pl. گواه, شهود) *gawāh*.

F.

FABLE, *n.* قصه *kissa*, (pl. قصص) *dāstān*, حکایت *hikāyat*, مثل *nase*

سانه و (امثال). Fables and fictions, افسانه *afsāna wa afsūn*.

FABLE, *vt. & vi.* افسانه گفتن *afsāna-g.*, ایجاد کردن *iād-k.* قصه گفتن *kissa-g.*

FABRIC, *n.* (building) بنا *binā* عمارت *imārat*, بنیان *bunyān*.—(texture) قماش *kumqash*.

FABRICATE, *vt.* (construct) ساختن *sākhtan*, بنا کردن *binā-k.*—(devise falsely) رنگ آمیختن *hila-b rang-ā.*

FABRICATION, *n.* ساختن عمارت *sākhtani imarat*, بنا سازی *binā sāzi*, تعمیر *tadmīr.*—(falsehood) ایجاب *ijād*, افترا *iftirā.*

FABULIST, *n.* مخترع *mukhtar*, قصه گو *kissa gu*, نقل بدد *kissa khān*, نازل *nākil*.

FABULOUS, *a.* افسانه ور *afsānā wār*, دروغ *musawwar*, دروغ *durogh.*

FABULOUSLY, *ad.* به وجه ساختن *ba wajai sākhtan*, بطور قصه *batauri kissa*, صورتان *suratānā.*

FACADE, *n.* پیش رو *peshrū*, ظاهر *zāhir.*

FACE, *n.* رو *rū*, چهره *chihra*, رخ *rūkh*, وجه *vajh*, نظر *dīlār*, دیدار *nazar*, سیمای *simā*, صورت *sūrat*, یک *paykar*, لقا *lakā*, طلعت *talāt*, هیکل *haykal.*

A beautiful face, طلعت حسنا *talāti hasanā*, روی جمال *rūi jamāl.*

A frightful face, صورت مکروهت *sūratī mahrūhat*, سیمای ملعون *simāyi malūn.* One faced, روی یک *yak rūi.* Two faced, روی دو *du rūi.*

To unveil the face, and display its beauties, چهره کشادن و جلوه نمودن *chihra-k. wa jalwī-n.* To change the face, صورت تبدیل کردن *sūrat tabdīl-k.*

To turn the face, رو گردانیدن *rū gar-dānīdan.* To distort the face, رو کشیدن *rū kashīdan.* A cheerful face, روی خند *rūi khān.* Having a beautiful face as the moon, ماه پیکر *māh paykar.* Having the face of an angel, پری پیکر *parī paykar*, مهپاره *mahpārah.* A pale face, زرد چهره *chah-*

rai zard. Rosy-faced, گل روی *gul rūi.* Face to face, رو رو *rū ba rū*, مقابل *mukābil.* To look at face to face, مشاهده کردن *muśhāhda-k.*—(impudence), شوخی *shokhi*, گستاخی *gustākhi.*

FACE, *vt.* (meet face to face) مقابل کردن *rū ba rū-ā.*, *mukābala-k.*—(oppose with boldness) *bā ghayrat mukābala-k.*—(oppose with impudence) *bā gustākhi* تعرض کردن *tadriz-k.*, *bi adab mukābala-n.*—(to have a false appearance) صورت معامله داشتن *sūratī muāmala-d.*

FACETIOUS, *a.* خوش طبع *khush tabt*, لطیف شوخ *latīfa gu*, شوخ *shokh*, لطیف *latīf.*

FACETIOUSLY, *ad.* باشوخی *bā shokhi*, بطور ظرافت *ba tauri zarāfat.*

FACETIOUSNESS, *n.* لطافت *latāfut*, بذله *bazla*, شوخی *shokhi.*

FACIAL, *a.* صورتی *rūi*, صورتی *sūratī.*

FACILE, *a.* (easy) آسان *āsān*, سهل *sahl.*—(pliant, flexible) ملایم *mulā-yim*, حلیم *halīm.*

FACILITATE, *vt.* آسان کردن *āsān-k.*, سهل کردن *tashīl-s.*, تسهیل ساختن *sahl-k.*

FACILITATED, *p.p.* آسان کرده شده *āsān karda shuda*, میسر *muyassar.*

FACILITY, *n.* سهولت *āsānī*, سهولت *sahūlat.*—(ductility) ملایمت *mulā-yimat*, نرمی *narmī.* With facility, با سهولت *bā sahūlat*, باسانی *ba āsānī.*

FACING, *n.* مقابل رو برو *rū ba rū*, مقابل *mukābil.*—(collar or lappet of regimen-

- tal uniform) نشان علامت *dlāmat*, نشان *nishān*.
- FAC-SIMILE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sū-rat*, نقل *nakl*.
- FACT, *n.* (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*, حقیقت *fudl*, امر *amr*.—(reality) حقیقت *hakikat*, معنی *madnī*. In fact, فی الواقع *fil wāqē*, الحق *al hak*, فی الحقیقت *fil hakikat*.
- FACTION, *n.* (confederacy) اتحاد *it-tihād*, اتفاق *ittifāk*, معاهده *muāhada*.—(machination) حیل بازی *hīla bāzī*, فساد *fasād*.—(tumult) هنگام *hangāma*, فتنه *fitna*, غوغا *ghauḡhā*.
- FACTIONOUS, *a.* صاحب فتنه *sāhibi fitna*, همو باقی فتنه انگیز *fitna angīz*, hamvisāk.
- FACTIONOUSLY, *ad.* بوجه مکر *ba wajai māk*, از روی اختلاف *az rūi ikhtilāf*.
- FACTIONOUSNESS, *n.* فتنه انگیزی *fitna angīzī*.
- FACTITIOUS, *a.* تقلیدی *āmali*, عملی *takhlīlī*.
- FACTOR, *n.* (agent) گماشته *gumāsh-ta*, کارگذار *kār guzār*, پیش کار *pešh kār*.—(in arithmetic) عدد ضرب *ādadī zarb*.
- FACTORAGE, *n.* وجه وکالت *wajih wa-kālat*.
- FACTORY, *n.* تجارت خانه *tajārat khāna*, کارخانه *kār khāna*.
- FACTOTUM, *n.* گماشته *harkāra*, هرکاره *gumāsh-ta*.
- FACULTY, *n.* (ability) توانایی *tawānāi*, قدرت *kudrat*, قوت *kuwat*, قابلیت *kābīliyat*, طاقت *tākat*.—(powers of the mind, capacity) قابلیت *kābīliyat*, ادراک *idrāk*, علم *ilm*.—(a body of men to whom any specific right or privilege is granted) اطبا *atibbā*, نقیه *fukih*.
- FACUNDITY, *n.* بلاغت *balāghat*, فصاحت *fasāhat*.
- FADDLE, *vi.* تغافل کردن *taghāful-k*.
- FADE, *vi.* (grow weak) ضعیف شدن *zā-īf-sh*. عاجز بودن *ājīz-b*.—(wither as a vegetable) پژمردن *pazhmurdan*, افسردن *afsurdan*.—(loose colour) بی زایل رنگ *bī rang-sh*, کشتن *zāil rang-g*.
- FADED, *a.* پژمرده *pazhmurda*, افسرده *afsurda*.
- FADELESS, *a.* پایدار *pāydar*, بی زوال *bī zawāl*.
- FADGE, *vi.* مناسب بودن *munāsib-b*, لایق شدن *lāyiq-sh*.
- FADING, *n.* فساد *fanā*, پوسیدگی *posīda-gī*, زوال *zawāl*.—(color) باز رنگ *rang bāz*.
- FAG, *n.* زحمت کش *mahnatī*, محنتی *zahmat kash*.
- FAG, *vi.* عذاب مانده شدن *mānda-sh*, آزاردن *āzāb-d*, آزاردن *āzārdan*.
- FAG-END, *n.* انقضا *ākhīr*, آخر *inkizā*.
- FAGOT, *n.* بسته چوبان *bastai chobān*, دسته *dastai hīzam*.
- FAGOT, *vt.* بسته بستن *dasta-b*, بستن *bāka-b*.
- FAIL, *vi.* (become deficient) کم شدن *kam-sh*, ناقص شدن *zāil-g*, زایل شدن *nā-lis-sh*. To fail of a promise, بی وفا شدن *bī wafā-sh*, غدر وفا کردن *ghadrī wafā-k*. To fail striking fire, کایل کردن *kayl-k*.—(not to succeed) نامیوس شدن *nā muyassar-sh*, بر نیامدن *bar na āmudan*.—(desert) دست از حمایت *dast az hamāyat bās-d*.—(to disappoint) محروم کردن *mahrūm-*

k. نا امید شدن *nā umīd-sh.*—(decay)

کاستن *kāstan* فرسودن *farsūdān.*—

(decline) زوال یافتن *zawāl-y.*—(become

bankrupt) گدا شدن *gadā-sh.*

FAIL, n. (want of success) عدم عاقبت

خیر *ādami ākibati khayr.*—(deficiency)

کمی *kamī* قصور *kutāhī* کوناہی *ku-*

sūr زوال *zawāl* نقصان *nuksān.*—

(omission) غفلت *ghaflat.*—(extinc-

tion) اطفا *itfā* نابودی *nā būdī.* Without

fail, بی نقص *bī kusūr* بی قصور *bī*

taksīr.

FAILING, n. قصور *sahv* خطا *khatā* قصور

kusūr تقصیر *taksīr* عیب *dīb*.

FAILURE, n. درماندگی *darmāndagī*,

قصور *taksīr.*—(deficiency) نقص

kusūr کمی *kamī.*—(bankruptcy) افلاس

iflās اِدبار *idbār.*

FAIN, ad. (wishful) آرزومند *ārzum-*

and مجبور *shokht.*—(compelled) شوخی

majbūr بی اختیار *bī ikhtiyār.*

FAIN, vi. آرزومند *khāstan* خواستن

ārzumand-sh.

FAINT, a. (feeble) رن *zabūn* رن

bī kuwat کم نور *kamzor* ضعیف

zāif.—(not bright) نا روشن *nā raushan*,

نا بلند *bī tābān.*—(not loud) نا بلند

nā buland.—(not active) نا جلد *nā*

jald بی شوخی *bī shokht.*—(dejected)

دلنگ *diltang* تیره ضمیر *tīra zamīr.*

A faint color, رنگ زایل *rangī zāil.*

FAINT, vi. (become feeble) کاهل بودن

kāhil-b.—(grow de-

jected) دلنگ شدن *diltang-sh.*—(become

بی هوش) *ghamnāk-g.*—(swoon) گشتن

bī hūsh-sh. غش شدن *ghash-sh.*

FAINT-HEARTED, a. بزدل *buz dil*,

ناکس *nākas.* نا مرد *nā mard.*

FAINTING, n. بی هوشی *bī hūshī*,

غش *ghash.*

FAINTISH, a. کمزور *kamzor* سست

sust.

FAINTISHNESS, FAINTNESS, n.

ضعیفی *zabūnī* کاهلی *kāhili* ضعیفی

zūfi.

FAINTLY, ad. کاهلان *kāhilāna* ضعیفانه

zāifāna باعجز *bā t̄jz.*—(without light)

بی ضیا *bī ziyā.*

FAIR, a., ad. خوب صورت *khūb sūrat* خوش

جمال *khūsh numā* حسن *husn* جمیل

jamīl رعن *radnā.*—(clear) روشن

raushan آبدار *shaffāf* شفاف *ābdār.*

—(honest, just) عادل *ādil* راست

rāst بی حیل *bī hīla.*—(mild, not

severe) نا درشت *nā durusht* ملایم

mulāyīm.—(prosperous) بخندیار *ba-*

khitiyār دولتمند *davlatmand* فرخنده

farkhunda.—(commodious) مناسب

صاحب ادب *munāsib.*—(civil) صاحب

sāhibi adab. Fair spoken, شیرین گو

shirīn gu. A fair wind, باد شرط

bādī shart با موافق *bādī mu-*

wāfīk. A fair character, نیک نامی

nek nāmī. Fair weather, نام نیکو *nek nāmī.*

hushāda harvā. Fair dealing, راست بازی

rāst bāzī. A fair dealer, صدقات

sadākat. A fair dealer, مردم

mardumi bī rayā. Fair de-

meanor, انسانیت *insāniyat* ادب

adab. To transcribe fair, در خوش

dur khush khat nālīk.

FAIR, n. خوبان *khūbān.*—(stated

meeting of buyers and sellers) دِیع

bāi u sharā. بازار *bāzār.*

FAIRLY, ad. (beautifully) جَمیلان *ja-*

mīlāna خوب *khūb.*—(commodi-

ously) موافقت *bā muwāfakat* لایقان

lāyakāna.—(honestly) و ربا *bī rang u rayā.*

عادلان *ādilāna.*—

(without a blot) بی عیب *bī dīb.*—

(not wrested) بی پیچ *bi pīch*—(completely) کاملاً *kāmilāna*, "تماماً *tamāmān*."

FAIRNESS, *n.* خوب صورتی *khūbsūrātī*, خوبی *khūbī*, جمال *jumāl*, حسن *husn*.—(honesty) راستی *rāstī*, عدل *ādī*, خلوص *khalūs*.

FAIRY, *n.* پری *parī*, جان *jānn*.

FAIRY, *a.* مانند پری *parī mānand*, جنی *jinnī*.

FAITH, *n.* دین *dīn*, مذهب *mazhab*, ملت *millat*, ایمان *īmān*. The faith of Muhammad, اسلام *islām*.—(trust) اعتقاد *attikād*, اعتبار *attibār*.—(fidelity) حقیقت *hakikat*, استقامت *is-tikāmat*, وفا *wafā*.—(promise) قول *kaul*, قرار *karār*, عهد *dhād*.

FAITHFUL, *a.* ایماندار *īmān-dār*, صادق *dīndār*.—(honest) صادق *sālik*, معتقد *muḍtakid*, امین *amīn*, وفادار *wafādār*.

FAITHFULLY, *ad.* از دیانت *az diy-ānat*, بی رنگ *bā hakikat*, با حقیقت *bi rang u riyā*.

FAITHFULNESS, *n.* وفاداری *wafādārī*, حقیقت *namak halālī*, نامک *hakikat*, صداقت *sidakat*.

FAITHLESS, *a.* بی وفا *bi wafā*, بی حقیقت *bi hakikat*, نامک حرام *namak harām*, اهل غدر *ahli ghadr*.—(unbelieving) کافر *kāfir*, بی دین *bi dīn*.

FAITHLESSNESS, *n.* بی وفایی *bi wafāi*, بد دیاندگی *bi imānī*, نامک حرامی *bad diyānati*, نامک *namak harāmī*.

FAKIR, *n.* فقیر *fakīr* (*pl.* فقرا).

FALCATE, *a.* کمانی *kamānī*, کج *kaj*.

FALCHION, *n.* شمشیر *shamshīr*.

FALCON, *n.* باز *bāz*, زهدم *zahdam*. A

large royal falcon, شاهباز *shāh bāz*, شاهین *shāhīn*.

FALCONER, *n.* باز بام *bāz bām*.

FALCONET, *n.* توپ کوچک *tupī kū-chak*.

FALCONRY, *n.* باز شکاری *bāzi shikārī*.

FALL, *v.* افتادن *uftādan*, ساقط شدن *sā-kit-sh.*, از پی در آمدن *az pay dar-ā*.

(a) To fall away, (become lean) لاغر شدن *lāghīr-sh.*, ضعیف گردیدن *za'if-g.*—(revolt) عصیان *taghyān-k.*, ارتداد *dsiyān-n.*—(apostatize) برباد شدن *irtidād-k.*—(perish) زایل گردن *zāyil-sh.*

(b) To fall back, (recede) باز رفتن *bāz-r.*, پس رفتن *pas-r.*

(c) To fall down (prostrate one's self in worship) سجود کردن *sajūd-k.*, رومال *rūmāl-sh.*—(come to the ground) دحض کردن *dhaz-k.*

(d) To fall in (coincide) اتفاق نمودن *ittifāk-n.*, موافق شدن *muwāfīk-sh.*

—(comply) راضی بودن *rāzī-b.*

(e) To fall off (separate) منقطع شدن *munkatī-sh.*, جدا بودن *judā-b.*—(decline) کاستن *kāstan*.

(f) To fall on (begin suddenly and eagerly) با رشک آغاز کردن *bā rashk āgāz-k.*, با حمیت ابتدا کردن *ba hamīyat ibtidā-k.*—(assault) هجوم آوردن *hujūm-ā.*, حمل کردن *hamala-k.*

(g) To fall out (quarrel) بسبزه کردن *sitīza-k.*, نزاع کردن *niḡād-k.*—(happen, befall) صادر شدن *wāktī-sh.*, صادر شدن *sādir-sh.*

(h) To fall to (begin hastily and eagerly) شروع کردن *āghāz-k.*, آغاز کردن *shurūd-k.*

(i) To fall under (to be subjected) فرمان بردار شدن *farmān bardār-sh.*

بندد فرمان شدن *bandai farmān-sh.* —
(to be ranged with) نمودن *dar nizām-n. (j)* To fall upon (attack)
حمله کردن *hamala-k.* — (attempt)
سعی نمودن *saī-n.*, قصد کردن *kasd-k.*
1. To fall, drop, ساقط بودن *sā-
hit-b.*, واقع آمدن *wāqt-ā.*, To let fall,
گذاشتن *guzāsh-tan*, هشدن *hishtan.*
2. (diminish, lessen) کم بها گشتن *kam
bahā-g.*, ارزان شدن *arzān-sh.*
3. (bring forth young) وضع حمل کردن
wasī hamal-k. — (descend from a
higher position to a lower) ار پاه
از جاه معزول شدن *az pāy-u.*, افتادن
az jāh madzūl-sh.
4. در بحر سیلان (attain a final level)
dar bahr silān-sh.
5. (die away) موقوف شدن *maktūl-
sh.*, معاجات یافتن *margi
mufjāt-y.*
6. (descend in character or reputa-
tion) فرو افتادن *ba xer-u.*, فرو آمدن
furū-ā.
7. (become ensnared and embarrassed)
مضطرب شدن *mustarib-sh.* To fall
into difficulties, اندادن *dar
kamīn-u.*
8. (become or appear dejected) دلنگ
diltang-sh. To fall below (in com-
parison) نا معادل شدن *na muādil-sh.*
ناآه رسیدن (come unexpectedly)
nāgāh-r. To fall to one's lot,
حصه دار شدن *hissadār-sh.* To fall
to one by inheritance, خور شدن
mīrās khor-sh. To fall in love, عاشق
شدن *āshik-sh.* To fall asleep, در خواب
افتادن *dar khāb-u.* To fall a sacri-
fice, فدا بودن *fidā-b.* To fall into a
passion, قهر گرفتن *kahr-g.* To fall
into an error, سقط کردن *sakt-l.*, سقط

نمودن *sakūt-n.* To fall a-laughing, قهقهه
کردن *kahkah-k.* To fall into a snare,
در دام افتادن *dar dām-u.*

FALL, *n.* سقوط *sukūt*, افتادگی *uftādagi.*
— (the injury received by a fall) هرس
hars, شکستگی *shikastagi.* — (ruin)
خرابی *kharābi*, هلاک *halāk.* — (degra-
dation) ار پاه افتادگی *madzūlī*,
az pāyi uftādagi. — (diminution)
نقص *naks*, کاست *kāst.* — (diminution
of price) ارزانی *arzānī*, کم بها
kam bahā. — (declivity) شیب *shīb*,
نشیب *nashīb.* — (cascade) آبشار *ābshār*,
خوراب *khurāb.* The fall of the leaf,
برگ ریزان *barg rīzān.*

FALLACIOUS, *a.* دروغ آمیز *darūgh
āmtz.*, حیل با *hila bāz.*

FALLACIOUSLY, *ad.* حیل با *bā hila*,
غدارانه *ghaddārāna.*

FALLACIOUSNESS, *n.* فریبی *farībī*,
حیل بندی *hila bandī.*

FALLACY, *n.* دروغ *durūgh*, سهو *sahv*,
ضلالت *zulālat.*

FALLIBILITY, *n.* امکان غبن *ikmāni
ghabn*, ضلالت پیشه *zulālat pēsha.*

FALLIBLE, *a.* ممکن غبن *mumkinī
ghabn*, ضلالت پیشگی *zulālat pēshgi*,
قابل خطا *kābili khatā.*

FALLING, *a.* ساقط افتادن *uftān*,
sākit. Rising and falling, و خیزان
uftān wa khayzān.

FALLING-SICKNESS, *n.* سرسام *sar-
sām*, صرع *sarī.*

FALLOW, *a.* بایر زمین *zamīnī bāir*,
حقیر *kisr.*

FALLOW, *vt.* عمارت کردن *īmārat-k.*,
بایر گذاشتن *bāir-g.*

FALLOWDEER, *n.* آهوئي كوچڪ *āhūt kūchak*.

FALSE, *a.* (not true) دروغ *durogh*, باطل *nā rāst*, نا حق *nā hakk*, *bātil*.—(deceitful) فریبنده *farībānda*, بد نهاد *ghadīr*. False-hearted, بد نهد *bad nihād*, بد ذات *bad zāt*. False testimony, دروغ شهادت *shahādātī durogh*, گواهي نا حق *garāhī nā hakk*. A false appearance, صورتِ معاملہ *sūrati muāmala*. A false report, خبرِ دروغ *khābari durogh*. A false reporter, ناقلِ کاذب *nākili kāzib*. A false syllogism, نياسِ کاذب *kayāsi kāzib*.

FALSEHOOD, FALSENESS, *n.* دروغ *durogh*, کذب *nāhakk*, *kizb*.

FALSELY, *ad.* بدروغ *ba durogh*, برعکس *bur āks*. To accuse falsely, اسناد کردن *isnād-k*, تهمت نهدن *tuhmat-n*, بهتان نمودن *buhātān-n*.

FALSIFICATION, *n.* تکذیب *takzīb*, تلبیس *talbīs*.

FALSIFIED, *a.* مزور *muzawwar*.

FALSIFIER, *n.* مزور *muzawwār*, فریبنده *farībānda*, مکذب *mukazzīb*.

FALSIFY, *vt.* تزویر کردن *tazwīr-k*, تکذیب کردن *muzawwar-s*, مزور ساختن *takzīb-k*, خلافِ عرض کردن *khilāf ārz-k*.—(prove to be false) رد کلام کردن *raddi kalām-k*.

FALSITY, *n.* کذب *nā rāstī*, ناراستی *kizb*.

FALTER, *vi.* (stammer) لکنت پیدا کردن *luknat paydā-k*.—(hesitate) تردید داشتن *tardīd-d*.

FALTERINGLY, *ad.* بد دلانہ *bad dīlāna*.

FAME, *n.* نام *nām*, شهرت *shukrat*, ناموری *nāmī*, نیک نامی *nek nāmī*.

warī, ناموس *nāmūs*.—(report) خبر *khubar*, آوارہ *āwāza*.

FAMED, *a.* نامور *nāmwar*, مشہور *ma-shhūr*, نامدار *nāmdār*.

FAMILIAR, *a.* (domestic) خانگی *khā-nagī*, اہل بیت *ahli bait*.—(intimate) ہمدم *mutāallif*, آشنا *āshnā*, صاحبِ مروت *hamdam*.—(affable) ملایم *sāhibi muruwat*, حلیم *halīm*, ملائم *mulāyīm*.—(accustomed) مألوف *ma-'laf*, آموخته *āmūkhā*.

FAMILIAR, *n.* (acquaintance) آشنا *āshnā*, دوست *mushārak*, مشارک *dost*, ہمدم *hamdam*. To render familiar, مصاحب کردن *musāhib-k*, رام نمودن *rām-n*. To be familiar, مصاحب بودن *āshnā-sh*, *musāhib-b*.

FAMILIARITY, *n.* آشنائی *āshnāī*, الفت *ulfat*, صاحبیت *musāhibat*, ہمدمی *hamdamī*, انس *uns*.

FAMILIARIZE, *vt.* موافق نمودن *mu-'lif-n*, متانس کردن *āsān-k*, متانس کردن *muta'annis-k*, انس گرفتن *uns-g*.

FAMILIARIZED, *a.* متانس *mu-'lif*, موافق *muta'annis*, آسان کرده شده *āsān karda shuda*.

FAMILIARLY, *ad.* (unceremoniously) بی تکلف *bī takkaluf*.—(commonly) چاندبار *chandbār*, بسیار بار *bisayār bār*.—(easily) آسانہ *āsāna*, بی دشواری *bī dushwārī*.

FAMILY, *n.* خانہ *ahli khāna*, قبیلہ *khāna*, خورده *dyāl*, عیال *khuranda*, نسب *nasb*, اصل *khāndān*. The father or master of a family, صاحب خانہ *sāhibi khāna*. The mistress of a family, ام المنزل *ummu'l manzil*. Of a good family, شریف *sharīf*, انساب *ansāb*. Of a mean

family, بد نژاد *bad nizhād*.

FAMINE, *n.* قحط *kaht*, جوع *jūd*
Famine and pestilence, قحط و طاعون
kaht u tāūn. A year of famine, قحط
سال *kaht sāli*. To perish by famine,
از قحط مردن *az kaht-m*.

FAMISH, *vt.* (kill with hunger) از گرسنگی
از گرسنگی *az gursanagi-k.*, تاجوع کردن
taj-wid-k.—(die of hunger) از گرسنگی مردن
az gursanagi-m., جاع بودن *jāi-b.*

FAMISHMENT, *n.* گرسنگی *gursanagi*,
جوع *jūt*.

FAMOUS *a* نامدار *nāmdār*, نامور *nām-*
war, معروف *mashhūr*, مشهور *mārūf*.

FAMOUSLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna*,
"معروفانه" *maārūfan*, با شهرت *bāshaukrat*.

FAN, *n.* باد *bād* باد کش *bād kash*,
زان *zan*, مروحت *mīrwahat*.

FAN, *vt.* باد کشی کردن *bād kashī-k.*,
باد زدن *bād-z.* ترویح کردن
tarwih-k. مروح گردانیدن
mīrwaha-g.

FANATIC, *n.* متعصب *mutaḍṣīb*,
وسواسی *wiswāsi*.

FANATICALLY, *ad.* متعصبانه *muta'as-*
sibāna.

FANATICISM, *n.* تعصب *tadṣṣub*,
عصبیه *ḍsabīya*.

FANCIFUL, *a.* (imaginative) متخیل
mutakhayyul, متصور *mutasawwar*,
خیالی *khīyālī*, وهمی *wahmī*.—
(capricious) خودسر *khud sar*, قرار
bī karār, خود خو *khud khu*. A
fanciful humourist, خود رای *khud*
rāy.

FANCIFULLY, *ad.* با خیال *bā khīyāl*,
وهمی *bar vajhi wahmī*.

FANCIFULNESS, *n.* اندیشه و رای بی تدبیر
andisha wa rāi bī tadbīr.

FANCY, *n.* (imagination) خیال *khīyāl*,

تصور *tasa-*
wwur.—(conception, opinion) فکر
fikr, ظن *ẓann*, پنداری *pīndārī*, فهم
خود *fahm*, قیاس *kiyās*.—(caprice)
عدم قرار *khud sarī*, فرار *ḍdamikarār*.
Following his own fancy, خود کام
khud kām.—(inclination) خواهش
khāhish, شوق *shauk*, رغبت *raghbat*.
The power of fancy, خیال قوت *ku-*
wati khīyāl, متخیلت *mutakhayyilāt*,
خیالات *takhayyulāt*, تخیلات
khīyālāt.

FANCY, *vi.* (imagine) خیال نمودن *khī-*
yāl-n, تصور کردن *wahm-d.*,
tasawwur-k. پنداشتن *pīndāsh-tan*.—
(like) محبت داشتن *mohabat-d.*,
پسندیدن *pasandīdan*.

FANE, *n.* معبد *maābad*, کنیسه *kanīsa*,
مسجد *masjīd*.

FANG, *n.* (tusks of wild boar) دندان
سگدندان *dandāni jānwar*,
dandān.—(talons) چنگ *chung*.

FANG, *vt.* چنگ در زدن *chung dar-z.*,
با چنگال گرفتن *bā chungāl-g.*

FANGLESS, *a.* بی دندان *bī dandān*,
بی نیش *bī nīsh*.

FANNER, *n.* بادزن *bād zan*.

FANTASM, *n.* خیال *khīyāl*, هوس *havas*.

FANTASTICAL, *a.* متخیل *mutakhay-*
yul, بی قرار *khīyālī khām*,
bī karār.

FANTASTICALLY, *ad.* از قوت خیال
az kuwatī khīyāl, و همی *bar*
vajhi wahmī.

FANTASY, *n.* شوق *rasvās*, وسواس
shauk.

FAR, *a.* دور *dūr*, بعید *baīd*, بی *barī*.
To remove far off, دور کردن *dūr-k.*,
بعید کردن *baīd-k.* To be far off,

FAR, *ad.* دور *dūr-sh.*, بعید *baīd-b.*.
To go far off, دور رفتن *baīd-r.*,
غیر رفتن *dūr-r.* Not far off, بعید
ghayr baīd. Very far off, دورا دور
dūrā dūr. From afar, از دور *az dūr*,
من البعید *minal baīd.*
FAR, *ad.* دور از دور *az dūr*, بعيدا *baīdan.*
FARCE, *n.* حیل *hila*, بیهودگی *bihūdagi*.
—(play) بازی *bāzi*, نقل *nakl.*
FARCE, *vt.* آگذدن *ambāshdan*, انباشدن
āgandan.
FARCICAL, *a.* بازی گر *bāzi gar*,
لعب انگیز *labb angiz.*
FARE, *vi.* (feed) خوردن *khurdan*, اکل
کردن *akl-k.*—(go) گذشتن *guzaashdan.*
FARE, *n.* (food) خوراک *khoraḳ*, خوردنی
khurdanī, کُوت *kūt*, غذا *ghazā*. Deli-
cate fare, ناعم طعام *taāmi naāma*
u safā. Scanty fare, کُوت لا بهوت *kūti*
lāyamūt. A bill of fare, خط خوردنی
khatī khurdanī, طعام نامه *taām nāma*
—(for crossing a river) نول *nawl*,
عبور *bāj*, *bāji ābur*.—(hire) کرایه *kirāya*,
muzd.
FAREWELL, *n.* وداع *widāi*, الوداع *al*
wilā, خداحافظ *khudā hāfiz*, وداع
panāhi khudā, سلام علیک *salām*
dlīk. To bid farewell, الوداع گفتن *al*
widā-g, سلام دادن *salām-d.*, بدرود
کردن *paīrūd-k.*, تودیع نمودن *taudī-n.*
—(leave to depart) رخصت *rukhsat*,
اجازت *ijāzat*. To take leave,
or farewell, مجازت گرفتن *ijāzat-g.*
FAR-FETCHED, *a.* دور و دراز *dūru darāz*,
از دوری کشیده *az dūr āwarda*,
az dūrī-kushīda. A far-fetched com-
parison, تمذیل بعید فهم *tamsīlī baīd*
fahm.
FARINA, *n.* آرد *ārd*, دقیق *dakīk.*

FARM, *n.* اجاره *ijāra*, مزرعه *mazraʿ*, کشت
kisht.—(a great landed estate) زمینداری
zāmīndārī.
FARM, *vt.* (let a farm) اجاره دادن *ijāra-*
d., بکرایه دادن *ba kirāya-d.*—(take
or hire a farm) اجاره گرفتن *ijāra-g.*,
کرایه کردن *kirāya-k.*—(cultivate the
ground) زراعت کردن *zarādt-k.*, کاشتن
kāshdan.
FARMER, *n.* (one who rents lands, &c.)
مستأجر *mustājir*, اجاره دار *ijāra dār*.
—(husbandman) فلاح *falāḥ*, دهقان
dahlān.—(a great land-holder) زمیندار
zāmīndār.
FARMING, *n.* اجاره داری *ijāra dārī*,
زراعت *zarādt*.
FARMOST, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, اقصى
aksā.
FARRAGO, *n.* خلط *khilt*.
FARRIER, *n.* نعلبند *nadlband*.—(horse
doctor) دیطار *baytār*.
FARRIERY, *n.* نعلبندی *nadl bandī*.
FARROW, *n.* خنوص *khinnaws*.
FARROW, *vt.* ترکیدن *tarkīdan*.
FAR-SIGHTED, *a.* دور اندیش *dūr an-*
dīsh, عاقبت اندیش *ākibat andīsh*.
FARTHER, *a.* دورتر *dūrtar*, پیشتر *pesh-*
tar.
FARTHER-MORE, *ad.* دیگر *dīgar*, دگر
dīgar, هم *ham*, پس *pas*.
FARTHEST, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, ابعد
abād.
FASCINATE, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*,
شیفتن *shīftān*, افسون کردن *afsūn-k.*,
چشم بستن *chashm-b.*
FASCINATING, *a.* دلربا *dilrubā*, دلپذیر
dīl pazīr, چشم بند *chashm band*.
FASCINATION, *n.* افسون *afsūn*, جادو
jādū, زبان بند *zabān band*, سحر *sīhr*,
نیرنگ *nīrang*, دلغری *dīl farībī*.

FASHION, n. (form) صورت *waja*, *sūrat*, رسم *rasm*, شکل *shakl*.—(custom) دستور *dastūr*, عادت *ālat*, طریق *tarik*, پیشه *pesha*. A fashion of dress, کسوت *leiwat*.—(rank) شان *shān*, شرافت *sharāfat*, مرتبه *martaba*. According to the fashion. موافق دستور *muwāfiki dastūr*.

FASHION, vt. صورت کردن *sūrat-k.*, تشکیل کردن *shakl-n.*, *taahkil-k.*, صورت بند شدن *sūrat band-sh.*, موافق کردن *muwāfiki-k.*

FASHIONABLE, a. (established by mode or custom) موافق دستور *muwāfiki dastūr*, رایج *rāyaj*, مناسب *munāsib*, بموجب *ba mūjabī kātda*.—(not vulgar) شریف *sharīf*, کریم *kurīm*. To become fashionable, در عادت *dar ālat-ā*.

FASHIONABLENESS, n. ظرافت *zarāfat*.

FASHIONABLY, ad. بوجبه ظریف *ba wajai zarīf*, رسماً *rasman*.

FASHIONED, a. مصنوع *masnūd*, متشکل *mutashakkul*.

FAST, vt. روزه داشتن *roza-d.*, روزه کردن *parhez-k.*, فایه کردن *fāku-k.*

FAST, ad. (firm, fixed) مضبوط *masbūt*, محکم *mustahkam*, فایم *kāyim*, محکم *muhkam*, پایدار *pāyadār*, استوار *ustuwār*, ثابت *sābit*.—(swift, quick) زود *zūd*, شتاب *shitāb*, جلد *jald*, تیز رو *tez rau*. To run fast, زود رفتن *zūd-r.* To stand fast, بی فرار *pā-m*. Fast and loose, بی پایداری *bi kārdār*, نا پایداری *nā pāyadar*. Fast by, نزدیک *nazīk*, قریب *karīb*.

FAST, n. روزه *roza*, صوم *saum*, روزهی *parhezī*. To break a fast, روزه خوردن *roza-kh.*

FASTEN, vt. مضبوط کردن *mazbūt-k.*, بستن *bastan*, برقرار کردن *bar karār-k.*,—(conjoin) استیکام کردن *istihkām-k.*, پیوستن *payuastan*, بهم نمودن *baham-n.*, متصل نمودن *mutassal-n.*

FASTENED, a. مستحکم *mustahkam*, مقرر *band kardā shuda*, برقرار *mukarrar*, برقرار *bar karār*.

FASTENING, n. بند *band*, عقد *akd*.

FASTIDIOUS, a. مستغنی *mustaghni*, مغرور *maghūr*, گستاخ *gustākh*.

FASTIDIOUSLY, ad. با مذمت *bā mazammāt*, با اهانت *bā ihānat*.

FASTING, n. روزه داری *roza dārī*, صوم *saum*.

FASTNESS, n. استوارب *istihkām*, استواری *ustuwārī*, پایداری *pāyadārī*.—(security) امان *amān*, امانی *aminī*.—(a strong place) حصین *hasīn*, حصار *hisār*.—(speed) شتاب *shitāb*, سرعت *surdāt*.

FAT, a. چرب *farba*, چرب *charb*, سمن *samīn*, چسبیم *jasīm*.—(greasy, oily) چربی دار *raughan dār*, چربدار *charb-bidār*. Fat and lean (meat), چرب و لاچرب *charb-nizār*. Fat meat, وری *wary*.

FAT, n. چربی *charbī*, پیه *pīh*, شحم *shahm*. A bit of fat, شحم *shahmat*.

FAT, vt. چرب شدن *farba-s*, چرب شدن *farba-sh*.

FAT, n. (vessel) حوض *hawz*, دان *dān*.

FATAL, a. هلاک *halāhal*, مہلک *muhlik*, قاتل *kātil*.—(inevitable, destined) مقدر *mukaddar*, تقدیر *takdir*.

FATALISM, n. حذر *jabr*.

FATALIST, n. جدی *jabrī*.

FATALITY, n. (death) موت *maut*, وفات *vafāt*, مرگ *marg*.

FATALLY, ad. از قضا *bā kazā*, از تقدیر *az takdir*, از حکم خدا *az hukm-i*

khudā.—(mortally) مهلكانه *muhlīkā-na*, هلاکانه *halā halāna*.

FATE, *n.* نصیب *taḥlīl*, تقدیر *kazā* رضا *nastib*, قسمت *kismat*, طالع *tāl*, سر *sar nawisht* نوشت.

FATED, *a.* سر نوشت *mukaddar* مقدر *sar nawisht*.

FATHER, *n.* پدر *pidar*, ابو *abū*, ابا *abā*, والد *wālīl*. Father and mother, پدر و مادر *pidar u mālar*, والدین *wāladayn*. A step father (mother's husband) خسر *khusur* پدر اندر *pidar andar*.

FATHER, *vt.* (own as a child) بجای فرزند کردن *bajāi furzand kabūl-k*.—(supply with a father) پدر دادن *pidar -d*, والد بخشیدن *wālīd-b*—(impute anything to another) حمل ساختن *hamal-s*, (adopt or own any thing) اعتداف کردن *dīl-rāf-k*.

FATHERHOOD, *n.* اوت *pidarī* پدری *ubūwat*.

FATHER-IN-LAW, *n.* پدر زن *pidar zan*, خسر *khusur*.

FATHERLAND, *n.* وطن *watan*.

FATHERLESS, *a.* بی پدر *bī pidar*.

FATHERLY, *a.* پدرانه *pidarāna*.

FATHOM, *n.* باژ *bawd*, نوع *yāz*.

FATHOM, *vt.* (measure with a fathom) اندازه گرفتن *bābwī-p* *bābwī-g*—(embrace) در آغوش گرفتن *dar āgūsh-g*.—(take the depth) عمق بدین *dīm*—(master, acquire) اندوختن *rasīdan* یافتن *yāftan* بافتن *andūkhān*.—(penetrate, find out) دربانفت کردن *daryāft-k* فهمیدن *fahmidan*.

FATHOMABLE, *a.* پیمایش پذیر *pay-*

māyish pazir, معقول *madkūl*, مدرک *mdrak*.

FATHOMLESS, *a.* بی اندازه *bī tih* بی *bt andāza*.—(embraceless) بلا آغوش *bilā āgūsh*.

FATIGUE, *n.* تعب *māndagī* ماندگی *taīb*, خستگی *khasatī*.

FATIGUE, *vt.* مانده کردن *mānda-k*, انکار نمودن *itāb-k*, انکار کردن *afgār-n*, خسته شدن *dar māndan*, خسته *khasa-sh*.

FATIGUED, *a.* مانده *mānda*, انکار *afgār*, ملول *malūl*, عاجز *ājiz*, تعب *taīb*. To be fatigued شدن مانده *mānda-sh*, انکار شدن *afgār-sh*.

FATIGUING, *p pr.* مانده کنان *mānda kunān*, منتهک *muntahik*.

FATLING, *n.* پرواری *parwārī*.

FATLY, *ad.* با چرب *bā charb*, به *bā pih*.

FATNER, *n.* فرجه کننده *farba kunanda*, سامن کننده *sāmin kunanda*.

FATNESS, *n.* فرجه *farba*, سمن *sīman* *farbahī*.

FATTEN, *vt.* چرب کردن *farba-k*, چرب *charb-k* کردن.

FATTINESS, *n.* چربی *farbahī*.—(grossness) چربی *charbī*.

FATTY, *a.* سمن *sāmin*, چسبیم *jasīm*.

FATUITY, *n.* حماقت *hamākat*, کودلی *kodanī*.

FATUOUS, *a.* حمت *lahmak* کردن *kodan*.

FAULT, *n.* خطا *khatā*, عیب *dīb*, قصور *kusūr*, گناه *gunāh*, ذلت *zillat*. To commit a fault, خطا کردن *khatā-k*, دروغ *ghalat-k*. To find fault with, سرزنش کردن *ilzām-k*, انزام کردن *sar zanish-k*.

FAULT, *vt.* vide ACCUSE, FAIL.

FAULTILY, *ad.* از خطا *az khatā*, عیب *az dīb*.

FAULTINESS, n. عیب داری *dibdārt*, گناهکاری *gunāhgārt*, تقصیر واری *taksīr wārī*, بدی *budī*.

FAULTLESS, a. بی عیب *bī dib*, بی نقصان *bī nuk-sān*, بی گناه *bī gunāh*.

FAULTLESSNESS, n. بی تقصیری *bī taksīri*, بی عیبی *bī gunāhi*, بی بدی *bī dibī*.

FAULTY, a. جرم تقصیروار *taksīrwār*, عیبدار *dib-lār*, گناهکار *gunāh-gār*.—(defective) مقصر *mukassar*.

FAVOUR, n. (kind regard) مهربانی *mehr bānt*, توجه *tawajja*, لطف *lutf*, یاری *yārī*, فضل *fazl*, شفقت *shafakat*, انعام *inām*, مدد *madad*.—(benefit) نرعمی *nar-mī*, (mildness) نرعمی *nar-mī*, ملایمت *mulāyamat*. By favour, *az rūi-mihrbānt*. By the favour of God, *az lutfi khudā*. In favour, *az barāi khātir*.—(a letter) خط *khat*, رعمه *rukt*. Divine favour, *taufiki ilāhi*. Personal favour, *iltifāti khāss*. In his favour, *ba tarfi ū*. To ask a favour, *ināyat-k*, منت نهادن *minnat-n*.

FAVOUR, vt. عذابت *lutf-k*, عذابت کردن *ināyat-k*, بخشیدن *balakshidan*, حمایت *mulātafat-k*, ملاطفت کردن *himāyat-d*, ارزانی کردن *arzā-nī-k*, مددگار شدن *madadgār-sh*, توجه کردن *tawaja-k*, یاری کردن *yārī-k*.

FAVOURABLE, a. مهربان *mihrbān*, مبارک *mubārak*.—(propitious) مسعود *masūd*, موافق *muwāfik*.—(advantageous) مغید *muftīd*. A favourable wind, *bādī muwāfik*, باد مراد *bādī murād*.

FAVOURABLENESS, n. مهربانی *mihr-bānt*, شفقت *shafakat*.

FAVOURABLY, ad. مهربانانه *ba waja-i mihr-lān*, لطیفانه *latīfāna*, مشفقانه *mushfakāna*, با لطیف *bā latīf*, بطور خوبی *ba taur-i khubi*.

FAVOURED, p p. مهربانی کرده *mihrbānt kardā khudā*, ملاحظه *mah-sūz*, ملاحظه *mahbūl*. Well-favoured, *khūb rū*, زیکت منظر *nek manzar*. Ill-favoured, *zishī rū*, زشت رو *karīulmanzar*.

FAVOURER, n. مهربانی کننده *mihrbānt kunāda*, مشفق *mushfak*, عذابت مددگار *ināyat farmāyanda*, مددگار *madadgār*, حامی *hāmīy*.

FAVOURITE, n. دلخواه *dil khāh*, دلبر *dilbar*, جانان *jānān*, یار غار *yārī ghār*, مصاحب *musāhib*.

FAVOURITE, a. محبوب *mahbūb*, برگزیده *bar guzīda*.

FAVOURITISM, n. الیفات *iltifāt*.

FAWN, n. غزال آهوبره *āhū barra*, غزال *ghuzāl*.

FAWN, vi. چاپلوسی کردن *chāplūst-k*, تملی *riakhhand-s*, ریش خند ساختن *tamalluk-k*.

FAWNINGLY, ad. با رشدد *bā rīsh-khand*, چاپلوسی *chāplūst*.

FAY, n. جن *jinn*, پارتی *partī*.

FAY, vt. موافقت داشتن *muwāfikat-d*, مناسب شدن *munāsib-sh*.

FEALTY, n. وفاداری *wafādārī*, نمک *namak* *halālī*.—(obedienc e) فرمان برداری *farmān bardārī*.

FEAR, n. خوف *bāk*, ترس *tars*, هراس *hirās*, مهابت *mahābīt*. The fear of God, *tarsī khudā*. The fear of death,

- حان *bīmi jān*. In fear of ruin,
 هلاک در بیم *dar bīmi halāk*.
FEAR, *vt.* ترسیدن *tarstīdan*, خوف و هراس
 داشتن *khauf u hirās-d.*, هراسیدن
hirāstīdan, در بیم بودن *dar bīm-b.-vi.*
 (to be afraid of) ترسانیدن *tarsānīdan*.
 —(to be anxious) دلنگشتن *dīl-*
tang-g.
FEARFUL, *a.* ترسناک *tarsnāk*, در بیم
pur bīm, سهمگین *suhmgīn*, نژ دل
buz dīl.—(awful) هیدوار *haybatwār*,
 مخوف *mukharwaf*, خطرناک *khatar*
nāk.
FEARFULLY, *ad.* (timorously) از ترس
az tars, از دهشت *az dahshat*, با خوف
bā khauf.—(awfully) با حرمت *bā*
hurmat, با هیدت *bā haybat*.
FEARFULNESS, *n.* vide **FEAR**.
FEARLESS, *a.* بی باک *bī bāk*, ترس
bīlā tars, دلیر *dīlār*, بهادر *bahādūr*.
FEARLESSLY, *ad.* از بی باکی *az bī*
bākī, از بی پروائی *mardāna*, *az*
bī parwāī.
FEARLESSNESS, *n.* بی باکی *bī bākī*,
 ابدامی عدم *ādami purwā*.
FEASIBILITY, *n.* امکان *imkān*, تیسر
tuyassur.
FEASIBLE, *a.* شدنی *shudanī*, میسر
muyassar, ممکن الحصول *mumkinu'l*
husul.
FEAST, *n.* ضیافت *ziyāfat*, مهمانی
mihmānī, جشن *jashan*, —(holiday) عید *īd*. To make a feast,
 مهمانی دادن *ziyāfat-k.*, عیش
mihmānī-d.—(fare sumptuously) عیش
 و عشرت کردن *dish u dshrat-k*.
FEAST, *vi.* مهمانداری کردن *mihmāndārī-*
k., ضیافت نمودن *ziyāfat-n.*
FEASTER, *n.* مهماندار *mihmāndār*,

- کننده *ziyāfat kunanda*.—
 (epicure) شکم پرست *shikam parast*,
 عیاش *dyāsh*.
FEAT, *n.* (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*,
 عمل *amal*.—(trick) بند *band*, بازیچه
bāzīcha.
FEATHER, *n.* پر *par*, ریش *rīsh*. Feather
 and wing, پر و بال *par u bāl*. A plume
 of feathers, سرفروش *sarkūch*. The
 first feathers on young birds, پر شاهی
par shahī. To change feathers, قرنست
karnasat-s.
FEATHER, *vt.* (adorn with feathers)
 با پر *bā sar kūch-ā.*, آراستن
bā par-ā.
FEATHERED, *a.* (covered with feathers)
 با پر پوشیده *bā par poshīda*.—(adorned
 with feathers) آراسته *bā sar*
kūch-ārāsta.
FEATHERLESS, *a.* بی پر *bī par*, بی
 بال *bī par u bāl*.
FEATHERY, *a.* پردهار *pardār*, ریشی
rīshī.
FEATURE, *n.* چهره *chehra*, سیما *simā*,
 صورت *sūrat*, شکل *shakl*, روی *rūi*.
FEBRIFUGE, *n.* دواي تب *dawāi tap*.
FEBRILE, *a.* حمایي *humāi*, تهي *tapī*.
FEBRUARY, *n.* سپندارمز *sapīndār-*
maz, ماه فبروي *māhi fabravī*.
FECAL, *a.* نجاستي *nijāsati*.
FECULENCE, *n.* کدرت *ghalīzī*, غلیظي
kudrat.
FECULENT, *a.* مکدر *mukaddar*, غلیظ
ghalīz.
FECUNDATE, *vt.* برومند کردن *barūm-*
and-k., حامله گردانیدن *hāmala-g*.
FECUNDATION, *n.* آبستنی *ābistāni*,
 بار برداری *bār bardārī*.
FECUNDITY, *n.* برومندی *barūmandī*,
 باروری *bārvarī*.

FEDERAL, *a.* عقد منسوب *dkd mansūb*.

FEDERATE, *a.* متفق *mutlafik*, معاند *muākid*.

FEDERATION, *n.* عهد *ahd*, عقد *dkd*, پیمان *paymān*.

FEE, *n.* (reward) عوض *tiwaz*, مزد *muzd*, پاداش *pāilāsh*, مخدانه *mahnatāna*. The fee of a judge for deciding a partition of inheritance, رسم قسمت *rasmī kismat*. A broker's fee, دلالی *dallālī*, دستوری *dastūrī*. Fee of office, رسوم *rusūm*.

FEE, *vt.* دادن عوض *tiwaz-d.*

FEEBLE, *a.* کمزور *kamzor*, ناتوان *nā-tawān*, بی قوت *bī kuwat*, ضعیف *zāif*, عاجز *ājiz*. To make feeble, ناتوان کردن *nā tawān-k.*, بی قوت کردن *bī kuwat-k.* To be or become feeble, ضعیف گشتن *zāif-g.*, کمزور شدن *kamzor-sh.*

FEEBLENESS, *n.* ناتوانایی *nā-tawānāi*, کمزوری *kamzori*, نا قوتی *nā kuwattī*, ضعیفی *zāifī*, سستی *sustī*.

FEEBLY, *ad.* ضعیفانه *zāifāna*, عاجزانة *ājizāna*.

FEED, *vt.* (supply with food) پروریدن *parwardan*, خوراک دادن *taām-d.*, خوراک دادن *khurīsh-d.*, ماکول نمودن *mākūl-n.*, خوراندیدن *khurānīdan*. *vi.*—To take food, خوردن *khurdan*, اکل کردن *akl-k.*—(pasture) چریدن *charīdan*, رعی *rai-k.* To feed cattle on hay, grass, علف کردن *ālf-k.* To feed with hope, امیدوار کردن *umedwār-k.*, امید دادن *umed-d.*

FEEDER, *n.* (an eater) خورنده *khuran-da*, مطعم *mildm.*—(giver of food) خوراندنده *khurānanda*, پرورنده *parwaranda*.—(in composition) خور *khur*,

خوشخور *khār*. A nice feeder, خوشخور *khūsh khur*. Who feeds for nothing, مفت خوار *muft khār*.

FEEL, *vt.* (touch) لمس کردن *lams-k.*, درویش کردن *farwās-k.*—(perceive) درویش شدن *madlūm-k.*, ادراک ساختن *idrak-k.* To feel the pulse, نبض دیدن *nabz-d.*—(to be gentle) نرمدل بودن *narm-dil-b.*, ملایمت داشتن *mulāyamat-d.* To feel pleasure, دوق و صفا داشتن *zawku safā-d.* To feel pain, رنجیده شدن *ranjīda-b.*, درد داشتن *dard-d.*

FEEL, *n.* (touch) لمس *lams*, لامسه *lām-isa*. The power of feeling, قوت *kuwattī lāmisa*—(perception) احساس *ihsās*, ادراک *idrak*, فهم *fahm*, درویشی *daryāft.*—(sensibility, tenderness) نرمدلی *narmdilī*, ملایمت *mulāyamat*, رحمت *rahmat.*—(mild) ملایم *mulāyim*, لطیف طبیعت *latīf tabīyat*.

FEELER, *n.* حساس *hassās*.

FEELING, *a.* دردی انگیز *dīlsūz*, دلسوز *dārd āngīz*.

FEELING, *n.* قوت لامسه *hiss*, دلسوزی *kuwattī lāmisa.*—(compassion) دلسوزی *dīlsūzī*, دردی انگیز *dārd āngīz*.

FEELINGLY, *ad.* باشفقت *bā shafakat*, مکرمانه *mukrimāna*.

FEET, *n.* پاان *pāyān*, اقدام *akdām*. The two feet, رجاان *rajān*, دو پا *du pā*. A man maimed in the feet, چنگلوک *changalok*.

FEETLESS, *a.* بی پایان *bī pāyān*, غیر اقدام *ghayrī akdām*.

FEIGN, *vt.* (feign) حیله کردن *hila-k.*, ربا کردن *rayā-k.*, باهانه کردن *bahāna-k.* To feign ignorance, تعجاهل کردن *tajāh*.

hul-k. To feign sickness تمارض کردن
tamārus-k. To feign (anger, as lovers) نازیدن *nāsidan*, دلالت نمودن *dalālat-n.*—(make a false show of) اظهار کردن *izhār-k.*

FEIGNED, *p.p.* مزور *sākhta*, ساخته *muzawwar.*

FEIGNEDLY, *ad.* از بهانه *az bahāna*,
 معامله با صورت *bā sūratī maāmala.*

FEIGNER, *n.* ریا کار *kā hīla bāz*, حیله بار *riyā kār.*

FEINT, *n.* (false appearance) بهانه *ba-hāna*, حیله *hīla*, معامله با صورت *sūratī maāmala.*—(a mock assault) هجوم *hujūmi sūrt*, حمله ساختن *hamala sākhta.*

FELICITATE, *vt.* مبارکي گفتن *mubāraki-g.*, مبارک باد گفتن *mubārak bād-g.*—(render happy) بهره مند نمودن *bahra mand-n.*, خوش کردن *khūsh-k.*

FELICITATION, *n.* مبارکي *mubāraki*, تهنیت *tahnīyat.*

FELICITOUS, *a.* نیک بخت *nek bakht*, کامران *kām-rān*, فرخنده *farxhunda.*

FELICITOUSLY, *ad.* کامکارانه *kām-gār-āna*, سعیدانه *sa'idāna.*

FELICITY, *n.* خوشي *furhat*, درخت *lhu-shi*, برکت *barakat*, سعادت *saadat*, اقبال *ikbāl*, طالع *tālī.*

FELINE, *a.* منسوب گرد *gurbā mansūb.* مانند گرد *hīrr āsā* هر آسا (like a cat) *mānandē gurbā.*

FELL, *n.* جلد *jild*, پوست *pūst.*—(a rocky mountain) کوه *kūh.*

FELL, *a.* بی رحم *bi rahm*, سنگدل *sangdil*, ظالم *zālīm.*

FELL, *vt.* (cut down) بریدن *buridan*, قطع کردن *kat-k.*—(knock down) در زمین انداختن *bar zamīn-a.*

FELLOW, *n.* (companion) مصاحب *mu-sāhib*, همنشین *ham ni-shin*. A fellow-traveller, همراه *ham-rāh*. A fellow student, هم درس *ham daras*. A fellow creature, انبای *abnāi jins.*—(one of a pair) حرامزاده *harāmzāda*. A fine fellow, صاحب *sāhibi fazl*. A jolly fellow, بارش *yār bāsh*, همشراب *ham sharāb*. A bed fellow, همخوان *ham khāba*, همبستر *ham bistar*. A fellow-citizen, همشهر *ham shahar*. A school fellow, همکلاس *ham talim*. A fellow artist, همپیش *ham pesha*. A fellow soldier, همجنگ *ham jang*. A fellow servant, همخدمتکار *ham khidmatgār*. A play fellow, همبازی *ham bāzi*. A fellow-labourer, همکار *ham kār*. Fellow feeling, همحس *ham hiss*, همدردی *ham dardī.*

FELLOWSHIP, *n.* (companionship) همدمی *ham damī*, شراکت *sharakat*, دوستی *mu'ānisat*, صحبت *suhbat.*—(equality) برابری *barābarī*, همچشمی *ham chashmī.*—(festivity) عیش و عشرت *dish u dshrat.*

FELLY, *n.* دایره چرخ *dāira charkh.*

FELON, *n.* 1 (criminal) گناهکار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*, غدار *ghaddār.*—2 (a whitlow) داحس *dāhis.*

FELONIOUS, *a.* (malicious) زبون *za-būn*, بد *bad*, فاسد *fāsid*, کینه شعار *kīna shī'ār.*

FELONIOUSLY, *ad.* بوجرم *ba wajai mujrim*, مفسدانه *mufsidāna*, دمیمنانه *zamīmāna.*

FELONY, *n.* گناه عظیم *gunāhi āzim*, گناهکاری *gunāh gārī.*

- FELT, n.** (cloth) نماد *namad*.—(skin) پوست *pūst*, جلد *jild*.
- FELT, vt.** مالیدن *mālīsh-k.*, مالیدن *mālīdan*.
- FELTING, n.** نماد *namad*, مالش *mālīsh*.
- FELUCCA, n.** فلوقه *falūka*.
- FEMALE, n.** (opposed to male) ماده *mādh*, مونث *muannas*.—(belonging to the female sex) زن *zan*, عورت *durat*.
- FEMININE, a.** (soft) نازک *nāzūk*, نازنین *nāznīn*.—(effeminate) نامرد *nāmard*, ناکس *nāhas*. The feminine gender, تانیث *tāntis*, مونث *muannas*.
- FEMORAL, a.** رانی *rānī*, فخذی *fukhizī*.
- FEN, n.** کلاب *gilāb*.
- FENCE, n.** (defence) حمایت *himāyat*, احاطه *ahāta*, حفظ *hafz*.—(enclosure) احاطه *ahāta*, پرده *parda*, حصار *hissār*. A fence or lattice work, دار برن *dār-bazīn*.
- FENCE, vt.** دادن *himāyat-d.*, تحفظ نمودن *tahaffuz-n.*—(enclose) دار برن ساختن *ahkta-k.*, احاطه کردن *dār bazīn-s.* To fence (with thorns) برخیدن *barkhīdan*.
- FENCED, p.p.** (defended) محفوظ *mahfūz*, محاط *masūn*.—(enclosed) محاط *muhāt*, احاطه کرده شده *ahāta-karda shuda*, مسدود *masdūd*.
- FENCELESS, a.** بی حمایت *bī himāyat*, غیر محفوظ *bī hissār*, بی حصار *ghayī mahfūz*.
- FENCER, n.** جنگجو *sayyāf*, سیاف *janggū*.
- FENCIBLE, a.** ممکن *mumkīni* صیانت *siyānat*, قابل حفظ *kābīli hafz*.
- FENCING, n.** حفظ *tahsīn*, داری *hifz dārī*.
- FEND, vt.** دور کردن *daft-k.*, دفع کردن *dūr-k.*
- FENNEL, n.** شبت *shibt*, رازانه *rāz-* *yāna*, Fennel (herb) لاریا *larhi-liyā*. Hogs' fennel, مرم *bakhūri maryam*.
- FENUGREEK, n.** شنبلیلت *shambalīl*.
- FEOD, n.** (feud) جاگیر *jāgīr*, قطیعت *kattīd*.
- FEODAL, a.** قطیعت منسوب *kattīd mansūb*, زمینداری *zamīndārī*.
- FEODATORY, n.** جاگیردار *jāgīrdār*.
- FERINE, a.** درنده *darandu*, جنگلی *jungalī*, وحشی *wahashī*.
- FERMENT, vt.** بجوش آمدن *ba jūsh-ā.*, تهریک نمودن *tahrīk-n.*—(as liquors) جوش خوردن *jūsh-kh.*—(leaven) خمیر کردن *khamīr-k.*
- FERMENT, n.** تخر *jūsh*, جوش *takha-mmur*.—(tumult) هنگامه *hanjāma-fitna*.
- FERMENTABLE, a.** ممکن *mumkīni* خمیرت *khamīrat*, جوش پذیر *jūsh pazīr*.
- FERMENTATION, n.** جوشش *jushish*, خمیر *ashūr*, خمیر *khamīr*.
- FERMENTATIVE, a.** مخمر *mukham-mīr*, خمیر ساز *khamīr sāz*.
- FERN, n.** سرخس *sarakhs*, سرخم *sar-khum*.
- FERNY, a.** سرخس از *pur az sarakhs*.
- FEROCIOUS, a.** وحشی *wahashī*, درنده *daranda*, سنگدل *shangdīl*, ظالم *zālim*, خونخوار *khūn khār*.
- FEROCIOUSLY, ad.** خونخوارانه *khūn-khārāna*.
- FEROCITY, n.** وحشت *wahashat*, خونخواری *khūn-khārī*, تندی *tundī*, درشتی *durushtī*.
- FERREOUS, a.** آهنی *āhanī*, حدیدی *hadīdī*.
- FERRET, n.** راسو *rāsū*.

FERRĒT, *vt.* اخراج کردن *rāndan* راندن *ikhraj-k.*

FERRUGINOUS, *a.* آهن دار *āhan dār*, آهن *āhan* آهن *ālūd*.

FERRULE, *n.* نعل *nadī*.

FERRY, *vt.* (cross over) گذر کردن *guzar* *ar-k.* عبور *ūbur-r.*—(carry over) عبور *ūbur-k.* گذراندن *ūbur-g.*—(bring over) عبور آوردن *ūbur-ā.*

FERRY, *n.* گذرگاه *guzargāh*, معبر *mad-bar*. A ferry-boat, معبر *madbar*, کشتی گذاره *kishī guzāra*.

FERTILE, *a.* برومند *barūmand*, خصیب *khazīb*, مسمر *musmir*, مدمر *māmūr*.

FERTILITY, *n.* برومندگی *barūmandagī*, باردار *bār-dārī*, برکت داری *barkat dārī*.

FERTILIZE, *vt.* برومند کردن *barūmand-k.*, منبت ساختن *mumbit-s.*, زمین بروردن *zamīn-p.*

FERULE, *n.* نی *nay*, ترک *tarka*.

FERULE, *vt.* با نی زدن *bā nay-z.*

FERVENCY, *n.* حرارت *garmī*, گرمی *harārat*, دلسوژی *hamīyat*, اشتیاق *ishṭiyāk*, شوق *shauk*, دلسوزی *dīlsūzī*.

FERVENT, *a.* گرم *garm*, سوزان *sūzān*, تابدار *tābdār*, با رغبت *bā raghbat*.

FERVENTLY, *ad.* از شوق *az shauk*, گرمی *bā garmī*, گرمانه *garmāna* از حرارت *az harārat*.

FERVID, *a.* گرم *garm*.—(zealous) مایل *māil*, مشتاق *mushtāk*.

FERVIDLY, *ad.* طالبانه *tālibāna*.

FERVOUR, *n.* vide FERVENCY.

FESTAL, *a.* مسرت انگیز *īdī*, عیدی *masrat angiz*, شادمان *shādmān*, خوش *khūsh*.

FESTIVAL, *a.* (pertaining to feasts) خوش حال *īl mansūb*, عید منسوب *khūsh hāl*, شادمان *shādmān*, مسرور *musrūr*.

FESTIVAL, *n.* عید *īl* (عیاد *pl*) روز جشن *rozi jashn*. The grand festival (Faster) *īdī sharīf*.—(Poverty's feast) A ceasing from man, and the union of the soul with the Supreme Spirit, عید فقر *īdī fakr*. The festival of sacrifices at Mecca, عید اضحی *īdī azha'*, عید قربان *īdī kurbān*.

FESTIVE, *a.* vide FESTAL.

FESTIVITY, *n.* شادی *khūshī*, خوشی *shādī*, عیش و عشرت *dīsh u dshrat*, نشاط *nishāt*, طرب *tarb*.

FETCH, *vt.* (go and bring) آوردن *rafta-ā*—(derive) از مصدر آوردن *masdar-ā*. To fetch a great price, گران شدن *gir-ān-sh.*, بگران بها فروختم شدن *bagirān bahā farūkhta-sh.* To fetch a low price, ارزان شدن *arzān-sh.* To fetch breath, دم بر آوردن *dam bar-ā*.

FETCH, *n.* بهانه *bahāna*, فریب *fareb*, دغا *daghā*, حیل *hīla*.

FETE, *n.* عید *īl*, روز جشن *rozi jashn*.

FETID, *a.* گنده *ganda*, گندیده *gandīda*, منفعن *mutadffin*. To render fetid, منفعن کردن *mutadffin-k.* To be or become fetid, گندیدن *gandīdan*.

FETOR, *n.* عفونت *ūfunat*, بد بو *bad bū*.

FETTER, *n.* زنجیر *pāy band*, پای بند *zanjīri pāy*, قید *jolāna kayd*.

FETTER, *vt.* مقید کردن *mukayyad-k.*, پای *dar sanjīr-b.* در زنجیر بستن *pāy-b.*, قید کردن *kay-k.*

FETTERLESS, *a.* بی قید *bī kayd*, بی زنجیر *bī zanjīr*, آزاد *āsād*.

FETUS, *n.* جنین *janīn*.

FEUD, *n.* حدنگ *klasūmat*, خصوصیت *jang*, هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*, فساد *fasād* — (stipendiary estate in land) جاکیر *jāgīr*.

FEUDAL *a.* vide FEODAL.

FEUDATORY, vide FEODATORY.

FEVER, *n.* حمی *tap*, بحار *bukhār*, حمی *humā* A hectic fever, نپ دن *tapi dikh*. Quaint fever, نپ ربع *tapi rubt*. Tertian fever, نپ غب *tapi ghubb*. Ague نپ لرزه *tapi lar-z*. Ardent fever, نپ محرق *tapi muhrak*. Quotidian fever, نپ مواظبه *tapi muwāzabat*. Intermittent fever, نپ نوبت *tapi naubat*. A contagious fever, وبا *wabā*.

FEVER, *vi.* (catch a fever) نپ گرفتن *tap-g*. — (throw into a fever) حمیم کردن *hamīm-k*.

FEVERISH, *a.* نپ گرفتن *hamīm*, حمیم *tap girīfā*, گرم و سرما *garmā wa sarmā*.

FEVERISHNESS, *n.* ماحمی *mahm-ūmī*, نپداری *tapdārī*.

FEW, *a.* کم *ham*, اندک *andak*, کم *kalil* لخت *lahkt*, بدری *kalī ī*.

FEWNESS, *n.* کمکی *andakī*, اندکی *hamī*, قلت *killat*.

FIBRE, *n.* ریش *rīsha*, لیف *līf*, تار *tār*.

FIBROUS, *a.* ریش دار *rīsha dār*, لیعی *līfī*.

FICKLE, *a.* سبک مزاج *sabuk mizāj*, بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāyīlār*, متزلزل *mutaraddad*.

FICKLENESS, *n.* سبکی مزاجی *sabuk mizājī*, بی قراری *bī karārī*, نا پایداری *nā pāyīlārī*.

FICTION, *n.* (fabrication) ایجاد *ijād*, اختراع *ikhtrād*, صورت *sūrat* — (false-

hood) فریب *nāī āstī*, با راسدی *fureb*.

FICTITIOUS, *a.* ساختگی *sākhta*, تقلیدی *taklīdī*, نقلی *naklī*.

FICTITIOUSLY, *ad.* با حیله *bā hila*, مزورانه *muzawwarāna*, دروغ *ba du-rūgh*.

FIDDLE, *n.* رباب *rubāb*, ساز *sāz*, چغامه *chaghāna*.

FIDDLE-FADDLE, *n.* بیپوده گوئی *bē hūda gūī*, واهیات *wāhīyāt*.

FIDDLER, *n.* ساز باز *sāz bāz*, سازنده *sāzanda*, چنگی *changī*.

FIDELITY, *n.* وفاداری *wafādārī*, وفاداری *sīdk*.

FIDGET, *v i* نیر و نب بردیت دادن *tez wa bī tarbīyat-l*.

FIDUCIARY, *n.* اماندوار *umadwār*, امانتدار *amānāt dār*.

FIEF, *n.* زمینداری *zaminīdārī*, جاکیر *jāgīr*, تعلقه *ta'allūka*.

FIELD, *n.* میدان *maīdān*, دشت *dasht*.

A cultivated or sown field, کشت *kisht*.

kisht zār. راز مازید *mazīd*, مررع *kisht*.

A barren field, زمین باطل *zaminī bātīl*.

An uncultivated field, بدج *bīdh* (بداج *pl.*)

A large field, فضای *fazā* (بداج *pl.*)

A pasture field, فزائی واسع *fazāī wāsi*.

A field of battle, میدان *maīdān*, نبردگاه *narbād gāh*

To challenge to the field, دعوت کردن *maīdāna da'wat-k*.

To take the field, میدان گرفتن *maīdān-g*.

FIELD-MARSHAL, *n.* سردار لشکر *sar-dārī lashkar*.

FIELD-MOUSE, *n.* موش دشتی *mūshī dashtī*.

FIEND, *n.* دشمن *dushman*, شیطان *shaytān*, عدا *ādū*.

FIERCE, *a.* تند *tund*, نیز *tez*, درشت *darshat*.

FILINGS, n. براده *burālat*. —(of gold) ساه *sāwa*.

FILL, vt. پر کردن *pur-k*, انباشتن *am-bāshtan*. —(stuff) آگدن *āgan lan*. To fill (a pot) to the brim, پر لبال *labālab pur-h* —(satisfy) سیر کردن *sayr-k*. To fill an office, ممدیدار شدن *mansabdar-sh*. To be filled, پر شدن *pur-sh*.

FILL, n. سیری *sayrī*, میل *mīlā*.

FILLED, p.p. پر شده *pur shuda*, آگده *āgan-la*.

FILLET, vt. سریدد بستن *sar band-b*.

FILLET, n. بند *band*, عصبه *asābat*, سر بند *sarband*, کلاه *kulāh* —(the fleshy part of the thigh) لوله گوشت *lūlai gusht*, ران *rān*. —(the ridge between the flutings of a column) خط زر *khatti zir*.

FILLY, n. اسبچه *aspcha*, کورگه *kurrai māla*.

FILM, n. پرده *parāda*, فوف *fāf*.

FILTER, vi, vt. آلودن *ālūdān*, آب صاف کردن *āb sāf-k*.

FILTER, n. پالونه *pālūna*.

FILTH, n. چرک *chirk*, نجاست *najāsāt*, غلاظت *ghalāzat*.

FILTHILY, ad. نا پاک *bā nā pākī*, ملووانه *mulawwasāna*.

FILTHY, a. چرکین *chirkīn*, غلیظ *ghulīz*, ناپاک *nāpāk*, ناشایسته *nā shāyista*.

FIN, n. حجاج اندوت, *parī māhi*, ماهی *janāhu'l hūt*.

FINABLE, a. واجب الدان *wājibul tāwān*, سزاوار عقوبت *sazāwārī ākūbat*.

FINAL, a. آخ *ākhīr*, پسین *pasīn*, فاطح *ākhīrīn* —(conclusive) آخرین *kāttī*, ختمی *khutamī*.

FINALLY, ad. آخر الامر *ākhīr al amr*,

حاصل *ākhīran*, عاقبت *ākibat*, حاصل الکلام *hasulul kalān*.

FINANCE, n. ارنفاع *mā hasal*, مال گداری *ir'ifāi mulk*, مال *māl-guzārī*.

FINANCIAL, a. دولی *pūlī* نالیدی *nahdī*.

FINANCIER, n. عامل پیشه *āmal pīshā*, تاحصلدار *tahsil-dār*.

FINCH, n. دار در *dār para*.

FIND, vt. پدید آمدن *yāftān*, پرسی کردن *ma-yassar-k* —(perceive) دیدن *dīdan*, نظر کردن *nazār-k*, چشم داشتن *chushm-d*. —(acquire) اندوختن *andukhtān*, حاصل کردن *hāsil-k*. To find a verdict, حکم شرع *fatwā'-i*, دایر *fatwā'-i* کردن *hukmī shari-k*. To find out, در پید آمدن *daryāftān*. To find the way, راه یاب *rāh yāb-k*. To find an opportunity, فرصت پدید آمدن *fursat-y*. To find fault with, ملامت *malāmat-z*. To find an excuse, پندانه آمدن *bahāna-y*.

FINDING, n. (verdict) حکم *hukm*, پدید آمدن *fatwā'* —(discovery) پدید آمدن *yābandagī*, استیکشاف *istikshāf*.

FINE, a. (not coarse) در بیک *bārīk*, صاف *nīzūk*. —(clear, pure) صاف *sāf*, پاک *pāk*, ناب *nāb*. —(handsome) جمال *nāzūn*, لطیف *latīf*, جامیل *jamīl*. —(splendid) شاهانه *shāhāna*, صاحب عظمت *sāhibi āzmat*. —(thin) شفاف *shāfāf*. —(subtle) دلیلی *dalīk*, باریک *bārīk*. —(soft, smooth) نرم *narm*, ملایم *mulāyīm*. —(sharp) تیز *tez*. —(dexterous) کار ساز *kār sāz*, کابیل *kābil*. —(sly) حیله باز *hila bāz*.

FINE, n. تالوان *tāwān*, جریمه *jarīmāna*.

FINE, vt. گناه کاری کردن *gunāhgārī-y*, جریمه کردن *jarīmāna-k*. —(pay a

fine) ادای حریف کردن *a lāi jarīma-k* —(refine) صاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k*

FINELY, *ad.* با لطافت *jumilāna*, با نازاکت *bā lutāfut*, با نازاکت *ba nazākat*.

FINENESS, *n.* نازاکت *khūbī*, نازاکت *na-zākat*, حسن *husn*, جمال *jamāl*. — splendour) عظمت *āzmat*, درخوارى *buzurgwārī*. —(purity) پاکیزگی *pakī-zagī*, سادگی *sālagī* —(without coarseness) باریکی *bārīkī*.

FINERY, *n.* زینت *zīnat*, زینت *zibāyish*, طراز *turāz*, زینت *zīnat*.

FINESSE, *n.* مکر *mākr*, بهانه *bahāna*, حیل *hila*, حیل *bāzī*.

FINGER, *n.* انگشت *angusht*, بیان *ba-nān*, اصبع *asbā*. The fore-finger, انگشت شهادت *angushti shahādāt*, انگشت *sabbāba* The middle finger, انگشت *angushti miyāna*, وسطی *wasatī*. The ring finger, بدسر *binsir*. The little finger, خدسر *khinsar*. The five fingers, پنج انگشت *panj angusht*. The tip of the finger, بنات *banānat*. The joint of a finger, مفصل *mafsal*. The first joint of the finger, راجت *rājib-at*. The middle joint of the finger, درجعت *barjumat*.

FINGER, *vt.* چنگال کردن *changāl-k.*, در دزدان *dast-z.* —(steal) دزدیدن *duzdīdan*.

FINICAL, *a.* ظریف *zarīf*, نازک *nāzūk*, خود پرست *khud parast*.

FINICALLY, *ad.* بوجہ *ba wajai*, ظریفانہ *zarīfāna*.

FINISH, *vt.* انجام دادن *tamām-k.*, انجام دادن *anjām-k.*, پرداختن *pardākhtan*, ختم کردن *khatam-k.*, انجام میدن *anjā-mīdan*, آخر کردن *ākhir-k.*

FINISHED, *pp.* تمام کرده شده *tamām-kurda shuda*, پرداخته *pardākhta*, منقصب *munkazu*. To be finished,

تمام شدن *tamām-sh.* دسر آمدن *basar-ā.*

FINISHER, *n.* تمام کننده *tamām kunānda*, مضمم *mutammim*.

FINITE, *a.* محدود *mahdūd*, منتهی *muntahī*.

FINITELY, *ad.* محدودانہ *mahdūdāna*, بدری *hadrī*.

FINITENESS, *n.* حد *hadd*, محدودیت *mahdūliyat*.

FINNY, *a.* جناح دار *janāh dār*.

FIR, *n.* صدور *sanaubar*.

FIRE, *n.* آتش *ātish*, نار *nār*. Kindling fire, آتش افروز *ātish afrūz*. — (conflagration) آتش زدگی *ātish zadagī*. Casting out fire, آتش انداز *ātish andāz*, آتش افشان *ātish afshān*. A spark of fire, اخگر *akhgar*. A fire grate, آتش دان *ātish dān*. To strike fire, آتش زن *ātish-z.* A temple of fire, آتش گاه *ātish gāh*, آتش گاه *ātish kadah*. A worshipper of fire, آتش پرست *ātish parast*, گد *gabr*. —(ardour) گرمی *garmī*, تاب *tāb*, رغبت *raghbat*. — (ardour of love) عشق *tābi īshk*. — (imagination) خیال *khayāl*. To extinguish the fire, آتش نشاندن *ātish-n.* Playing with fire, بازی *ātish bāz*. A place abounding in fire, آتش لاه *ātish lākh*. A fire of faggots, آتش نهال *ātish nihāl*.

FIRE, *vt.* (set on fire) آتش نهادن *ātish-n.*, در آفرودن *ātish-z.* آتش زدن *bar-a.* —(take fire) سوزان شدن *sūzān-sh.*, سوختن *sūkhtan*, آتش گرفتن *ātish-g.* —(animate) دلیر کردن *dīler-k.*, آتش زدن *angī-*

khtan.—(to be fired) خضبات شدن *ghazabnāk-sh*, لاهر گرفتن *lahr-g*. To fire a cannon, توپ سر کردن *tōp sar-k*, توپ اندازی کردن *tōp andāzī-k*. To fire a musket, بندوق سردادن *bandūk sar-d*.

FIRE-ARM, *n.* توپ *top*.—(musket) بندوق *bandūk*

FIRE-BRAND, *n.* سوختن *sūkhla*, آتش *āsh*, آتش داغ *ātīsh pāra*, آتش داغ *ātīsh dāgh*.

FIRE-BRIGADE, *n.* فوج آتش *fauj*, آتش کوش *ātīsh kush*, گروهی اطعائی *garuhī ītfāi*

FIRE-ENGINE, *n.* آله آتش کش *ālāi ātīsh kush*.

FIREMAN, *n.* مرد آتش کش *ītfāi*, اطعائی *marī ātīsh kush*.

FIRE-PAN, *n.* آتشدان *ātīsh dān*.

FIRE-WOOD, *n.* هیزم *hizam*, وهد *vahid*

FIREWORK, *n.* آتش بازی *ātīsh-bāzī*, پاروازه *parwāza*, نفت *naft*.

FIRE-WORSHIP, *n.* آتش گبری *gibrī*, آتش پرست *ātīsh parastī*.

FIRM, *vt.* vide FIX.

FIRM, *a.* (fixed) در قرار *barharār*, نام *kāyim*, مستقیم *mustakīm*, استوار *ustuwār*, محکم *maḥkum*.—(solid) سنگین *sangīn*, منجمد *munjamid*, استوار ساختن *hawī*. To make firm, مستحکم کردن *ustuwār-s*, پایدار نمودن *pāyadār-n*.

FIRMAMENT, *n.* آسمان *āsmān*, فلک *falak*.

FIRMLY, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, پایدارانه *pāyadārāna*

FIRMNESS, *n.* پایداری *pāyadārī*, قرار *karār*, ثابت *sābit* *ḥadām*.

FIRST, *a.* نخست *nakhust*, اول *awwal*, نخستین *nakhustīn*. The first place or chief station, صدر عظیم *sadrī azīm*. The first step, اولی *darajai*

awwalī. From first to last, اول و آخر *az awwal tā āḥir*, "اولاً و آخراً" *awwalan wa āḥiran*. At first, ابتدا *ibtidān*, در ابتدا *dar ibtidā*. From the first, اول *az awwal*, ابتدا *az ibtīlā*—(first person) متکلم *mu-takallim*.

FIRST-BORN, *n.* فرزند *farzandī*, بزرگ *buzurg*, اول *farzandī awwal*.

FIRST FLOOR, *n.* طبقه اول *tabakkī awwal*.

FIRST-FRUIT, *n.* نخستگی *nakhustā-gī*, باکوره *bākūrah*.

FIRSTLING, *n.* دردمج *dar-danj*, اول *ba ḥu awwal*.

FIRSTLY, *ad.* اولاً *awwalan*, مقدمه *muhaddaman*.

FIRST-RATE, *a.* خیلی خوب *kharīf*, احسن *ahsan*, *khūb*.

FISCAL, *n.* خزانچی *khazānchī*, صاحب خزان *sāhibi khazāna*.

FISH, *n.* ماهی *māhī*, حوت *hūt*, سمک *samak*. The scale of a fish, فلس *fals*. A fishing-net, داحت *bayyāḥat*.

FISH, *vt.* گرفتن ماهی *māhī-g*, صید کردن *suydī samak-k*.

FISHERMAN, *n.* ماهی گیر *māhīgīr*, صیاد *sayyād*.

FISHERY, *n.* (practice of catching fish) ماهی گیری *māhī gīrī*—(a place for catching fish) جای ماهیگیری *jāi māhīgīrī*.

FISHHOOK, *n.* شست *shast*, کلاب *kulāb*.

FISHING, *n.* ماهی گیری *māhīgīrī*, صید *sayd*.

FISH-MARKET, *n.* بازار ماهی فروش *bāzārī māhī farushī*.

FISH-MONGER, *n.* ماهی فروش *māhī farūsh*.

FISHY, *a.* (consisting of fish) از ماهی *az māhi sākhā*.—(having the qualities of fish) صاحب اوصاف ماهی *sāhibi aṣṣafī māhī*.

FISSILE, *a.* ممکن اشدغاف *mumkīni inshihāk*

FISSURE, *n.* چاک *chāk*, شکاف *shigāf*, (نعور *sh dek*, نعر *saghr* (pl نعور *sh dek*).

FIST, *n.* مشت *musht*. A blow with the fist, لکمه *lahmat*, چدگ *chang*. To clench the fist, مشت نمردن *musht-n*, دست بدم زدن *dast baham-z*. To strike with the fist, مشت زدن *musht-z*.

FISTULA, *n.* (abscess) ناسور *nāsūr*, نواسبر *narāsīr*.—(reed, pipe) نی *nay*, نای *nāi*.

FIT, *n.* (paroxysm) نوبت نوب *naubatī tap*.—(a sudden and violent disorder) هجوم *hujūm*, خروش *khurūsh*. A fainting fit, ضعف *zadf*, غش *ghash*. A fit of anger, غضب *ghazab*. (convulsion) نزع روح *nazī rūh*, نواقی *fuwāk*.

FIT, *a.* (proper) لایق *lāyāk*, واجب *wājib*, روا *rawā*, سزاوار *sazāwār*.—(prepared) نیاار *tayyār*, مهیا *muhayyār*, شایسته *shāyistun*. To be fit, آماده *āmāda*.

FIT, *vt.* سازوار ساختن *lāyāk-l.*, سازوار شدن *sazāwār-s*.—(to be adapted) لایق شدن *lāyāk-sh.*, موافق بودن *muwāfīk-b*.—(adapt) منسوب کردن *mansūb-k.*, موافق نمودن *muwāfīk-n.*

FITLY, *ad.* موافقت *lāyākāna*, لاغانه *lāyākāna*, با سزاواری *bā sazāwārī*, با تائیدی *ba tawīdī shāyīstagī*.

FITNESS, *n.* موافقت *muwāfīkat*, لایانیت *layākat*, سزاواری *sazāwārī*, شایستگی *shāyīstagī*.

FITTER, *n.* درست کن *durust kun*, مناسب ساز *munāsīb sār*.

FITTINGS, *n. pl.* آلات *ālāt*, اسباب *asbāb*.

FIVE, *n.* پنج *panj*, خمسة *khamṣa*. One of five, پنج یک *panj yuk*. Fivefold, پنج بار *panj bār*, خمس *mukhammas*.

FIX, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k.*, ثابت *nāst*, سبب کردن *sābit-k.*, محکم کردن *malikūm-k.*, نیشاندن *nishāndan*, نصب کردن *nash-n*. To fix the foot, وضع قدم کردن *wazī kalām-k.*, پای بنیان *pāya-n*. To fix one's habitation, تمکن کردن *tama-lhūn-k.*, قرار گرفتن *karār-g.*. To fix the eyes, نظر نهادن *nazar-n*.

FIX, *n.* vide EMBARRASSMENT.

FIXED, *a.* نهاده *nishānda*, در قرار *bar karār*, قائم *kāyīm*, ثابت *sābit*, مستحکم *mustahkim*. Fixed in a place, مقیم *mukīm*.

FIXEDLY, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, با دوام *sābīlāna*.

FIXEDNESS, } *n.* استواری *ustuwārī*,
FIXTURE, } قرار *pāyādārī*,
قرار *karār*.

FLABBINESS, *n.* نرم اندامی *narm andāmī*, ناملطه *samlatut*.

FLABBY, *a.* رانده *zholidā*, نرم *narm*.

FLACCID, *a.* خدث *khūnas*, هشیم *hāshīm*.

FLAG, *vi.* کمزور کردن *kam-zor-k.*, معیف شدن *zāif-sh.*.—(become dejected) دلنگشت شدن *diltang-sh.*, فروتن آمدن *farūtan-ā*.

FLAG, *n.* نشان *nishān*, علم *ālam*, لواء *livā*, رایت *rāyat*.

FLAGELLATION, *n.* تازیانه زنی *tāzyā-na zīnī*, شلاق *shalāk*.

FLAGGINESS, *n.* افتادگی *uftādagī*, سستی *sustī*.

FLAGITIOUS, *a.* زبون *zabūn*, شرور *sharīr*, فاسد *fāsid*, بد *bad*.

FLAGITIOUSNESS, *n.* شرارت *sharārat*, فساد *fāsād*, فجور *fujūr*.

FLAGON, *n.* کوزه صراحی *surāhī* *kūza*.

FLAGRANT, *a.* (notorious) ظاهر *zāhir*, شدید *madrūf*.—(enormous) شذوذ *shudūd*, مسرف *musrif*.

FLAIL, *n.* مدوس *mīlwas*.

FLAKE, *n.* صفيحة *saḥḥat*, ذره *tah*.

FLAM, *n.* (falschood) دروغ *durugh*, کذب *kizb*.—(pretext) بانه *bahāna*.

FLAMBEAU, *n.* مشعل *mashāl*, مصباح *misbāh*.

FLAME, *n.* شعله *shu'ala*, زبانه *zibāna*.—(passion) رغبت *raghbat*, عشق *ishk*.

FLAME, *vi vt* شعله *shudla*-z. ملطبی. *talazzi-k*.—(to be angry) خشم کردن *khushm-g*. Flame coloured, آذر رنگ *āzur rang*, شعله گون *shu'ala gūn*.

FLAMING, *a.* شعله دار *shu'ala dār*, شعله زن *shu'ala zan*, تابدار *tāb lār*.

FLANK, *n.* پهلو *pahlū*, کنار *kīnār*. The flank of an army, بغل لشکر *baghali lashkar*, ایل لشکر *ayālī lashkar*. The right flank, میمنه *maymanat*. The left flank, میسر *maysarat*.

FLAP, *n.* آویز *āwīz*, دامن *dāman*.

FLAP, *vt.* زدن *zulan*.—(flies) دباب *zubāb-r*.—(move the wings) بال زدن *bāl-z*.

FLARE, *n.* روشنی کم *ham raushnī*.

FLASH, *n.* (of fire or lightning) درخشندگی *darakhshandagī*, برق *bark*. A flash of water, آب پاشی *āb pāshī*. A flash of wit, بذله *bazla*.—(transitory state) شان فانی *hālī tez-guzār*, تیز گذار *shānī fānī*.—(sudden impulse) هجوم ناگهانی *hujūmī nāgihāna*.

FLASH, *vi.* ناویدن *tāflan*, درخشیدن *darakhshidan*, باری زدن *bark-z*, صدک نمودن *zahak-n*. To flash with wit or merriment, بزم گوی *bazla-g*, مزه نمودن *mazah-n*.

FLASHING, *n.* درخشان *darakhshān*, لامع *lāma*.

FLASHY, *a.* (dazzling for a moment) خوششدها *barrāk*.—(showy) *khushnumā*.

FLASK, *n.* سراجی *surāhī*, شیشه *shīsha*, کوزه *kūz*. A leathern flask, مداره *malāra*. An earthen flask, دسلی *dastī*. A stone flask, اجڑان *ijrān*. The stopple of a flask, وفاق *wifāq*, سداد *saḥḥat*.

FLAT, *a.* (level) هموار *hamwār*, برابر *barābar*.—(not elevated) نابلند *nābuland*, بغیر ارتفاع *ghayri irtifā*.—(without protuberance) بی شرف *bī sharf*, کاسه دستمال *dastmāl*.—(dull) نارمین *kāsīd*.—(level with the ground) با زمین *bā zamīn barābar*.—(down right) منطقی *mutlak*, بی محابا *bī muhābā*.—(insipid) بی نمک *bī namak*, بی جان *bī naza*.—(unanimated) غمناک *bī jān*, ضعیف *zu'f*.—(dejected) *ghamnāk*. A flat roof, طاب *tāyat*. A flat discourse, سخن ناهام *sakh-unī nā furjām*, گویاری بی مزه *bī maza*.

FLAT, *n.* (even ground) بسیط *basit*, ابله *maylān*.—(a dull fellow) احمق *ahmak*.

FLATLY, *a.* (horizontally) هموارانه *hamwārāna*, مسدوبانه *mustawīyāna*.—(without prominence) دستمالان *dastmālāna*.—(insipidly) بی کوروت *bī kurwat*, بی ضعیفان *za'fāna*. To deny flatly, بی

- بیداد *bī tajnīs raddi* *halam-d.*
FLATNESS, *n* (levelness) همواری *hamwārī*, تسویه *taswīyat*, برابری *barabari*.
 —(deadness) عدم ثروت *dalamī kuwat*, برودت *barūlat*. —(dejectedness) سودا *saulā*, دلزدگی *diltangī*.
FLATTEN, *vt* هموار ساختن *hamwār-s.*, برابری برادر کردن *ba zamīn barābar-k.* —(make vapid) بی مزگی کردن *bī mazyī-k*, بی ثروت نمودن *bī kuwat-n.* —(depress) دلزدگی کردن *diltang k*, غمناک ساختن *ghamnāk-s.* —(grow flat or level) هموار شدن *hamwār-sh.* —(grow vapid) مسخ بودن *maskh-b.*
FLATTER, *vt* خوشامد کردن *khushāmad-k.*, چاپلوسی کردن *chāplūsī-k.*, بملی کردن *rishkan-d-n*, رشخند نمودن *tamalluk-k.*
FLATTERER, *n* خوش آمد *khushāmad*, رشخند *rishkhand*, بملی *mutamallik*, چاپلوسی *chāplūsī*.
FLATTERY, *n* خوشامدی *khushāmadi*, رشخندی *rishkhandī*, بملی *tamalluk*.
FLATULENCY, *n* باد در شکم *bād dar shikam*, نفخ *nafkh*, رنج *riyah*.
FLATULENT, *a* بادی *bādī*, نفاخ *na-fākh*.
FLAVOUR, *vt* دانه دار کردن *zāika dār-k.*
FLAVOUR, *n*. (odour) خوشدو *khūshdu*, رائحه *rāiha* —(agreeableness of taste) لذت *lazzat*, مزه *maza*, ذوق *zauk*.
FLAW, *n*. (crack) درز *darz*, رخد *rakhna*, چاک *chāk*, شکاف *shigāf*. —(defect) عیب *ib*, خطا *khatā*, نقص *naks* — (blast of wind) نفخت *nafhat*.
FLAW, *vt*. شکافتن *shikāstan*, شکافتن *shigāftan*.
- FLAX**, *n*. کنان *kattān*. H. سن *san*.
FLAY, *vt*. پوست درکشیدن *pūst dar k.*, نقشیر کردن *jil bar-g.*, تالشیر کردن *tulshīr-k*, پوست کندن *pūst-k*.
FLEA, *n*. کیک *kik*, شگ *shug*.
FLEA-WORT, *n*. اسپرول *ispagūl*.
FLEE, *vi*. (run away) گریختن *gurīkh-tan*, فرار کردن *gurīz-k.*, فرار شدن *far-ār-sh* To flee in terror, رمیدن *ramīlan*. To flee from another, قنار *tanāfur-k*. To flee in disorder, گریختن *tanāli-l.*
FLEDGE, *vt*. پال دادن *par u bāl-d.*
FLEECE, *vt* سدرن *siuridan*, بشم *pashm-b.* —(to)ب دزدیدن *duz-didan* —(whiten) سفید ساختن *sufed-s.*
FLEECE, *n*. صوف *suf*, بشم *pashm*.
FLEER, *n*. رشخند *rishkhand*, مسخره *maskhara*.
FLEER, *vi* (deride) استهزا کردن *istihzā-k*, مسخرت نمودن *maskharat-n.*
FLEET, *n* جمعیت *jamīdī jahāz*. سوار *sangār*. To fit out a fleet, جمعیت *jamīdī jihāz* تدارک *tayyār-k.*
FLEET, *a* رود *zūd*, سرعت *surat*.
FLEET, *vi*. شتابان *shitāftan*, فرودی *ba zūdi-p*
FLEETING, *a* با بدار *nā pāyadār* فانی *fānī*, عارضی *ārizī*.
FLEETLY, *ad* روداد *zūlāna*, سریع *sarīd*
FLEETNESS, *n*. رودی *zūlī*, جلدی *juldī*, سرعت *surat*, چالاک *chālākī*.
FLESH, *n*. گوشت *gūsh*, لحم *lahm*. To sell flesh, گوشت فروختن *gūsh-f.* Fat flesh, گوشت *lahmi samīn*. Lean flesh, گوشت *harār*. A flesh market, گوشت دار *gūsh-dār*. Full of flesh, گوشت *gūsh-dār*. A piece of flesh, گوشت

- پار *gūsh̄t pāra*. Living on flesh, *gūsh̄t khār*, گوشت خوار *lāhīm*.
—(carnal desire) نفس *nafs*, شهوت *shahrut*.
- FLESHY, *a*. دار گوشت *gūsh̄t dār*, ملحم *mulukham*, حسیم *hasīm*, فر *farba*.
- FLETCH, *vt*. پر نشاندن *par-n*.
- FLEXIBILITY, *n* نرمی *narmī*, ملاهت *mulāyamat*, دمداری *dumdārī*, میل *mayl*, رغبت *raghbat*.
- FLEXIBLE, *a*. نرم *narm*, ملایم *mulāy-am*, سلیم *salīm*.
- FLEXION, *n*. دوج *duj*, پچ *pech*, میل *mayl*.
- FLEXUOUS, *a*. مایل *māil*, پر چین *pur chīn*.
- FLICKER, *vi*. پر ردن *par-z*, اضطراب *iztarāb-n*.
- FLIER, *n*. گریزنده *gurīzanda*, فراری *farārī*.—(in the air) پر رنده *parunda*, طائر *tāyir*.
- FLIGHT, *n* (from danger, &c) گریز *gurīz*, فرار *farār*, هزیمت *hazīmat*. To take flight, گریختن *gurīkhtan*, To put to flight, فرار شدن *farār-sh*, گریزانیدن (defeat) *gurīzānīdan*, هزیمت ساختن *hazīmat-s*. To feign a flight or retreat, اظهار فرار کردن *izhāri furār-k*—(flying through the air) طبران *purwāz*, تایران *tayrān*.
- FLIGHTINESS, *n* آشفتهگی *layrat*, طیرت *layrat*, آشفته *āshuftagī*, پریشانی *parīshānī*.
- FLIGHTY, *a*. هر دم خیالی *hardam khiyālī*, پریشان *parīshān*.
- FLIMSY, *a*. (weak) نازک *nāzūk*, بانوان *nātawān*,—(vain) سبک *sabūk*, خفیف *khafif*.
- FLINCH, *vi*. تردید نمودن *taraddud-n*, رامیدن *ramīdan*, واپس دویدن *wāpas-cl*.
- FLING, *n*. انداخت *ramī*, رمی *and-ākht*.—(gibe) سرزنش *sar zanish*.
- FLING, *vt*. افکندن *afgundan*, انداختن *andākhtan* *vi*.—(kick) لگزدن *la-kad-z*—(flounce) دست و پا زدن *dast u pā-z*.
- FLINT, *n*. سنگ ریزه *kadūāh*, داج *sang rīza*, چکمانی *chukmāk*.
- FLIPPANT, *a*. شوخ *shōkh*, گستاخ *gustākh*.
- FLIRT, *vt*. حجاب دور رفتن *jūbajā dūr-r*, با شیطانی *ba shītābī-a*—(play the coquette) بازی کردن *hkh bāzī-k*, ناز و نمودن *nāz u ghamza-n*.
- FLIRT, *n*. عشوت زن *ishwat zan*, شو *shiva bāz*.
- FLIRTATION, *n* کرشمه *kirishma*, شیوه *shīva*.
- FLIT, *vi*. از منزل نقل کردن *az manzul nakl-k*.
- FLOAT, *vi* (swim) نالی آب رفتن *bālāi āb-r*, غفو کردن *ghafu-k*.—(overflow) سیلاب کردن *saylāb-k*, متماوج کردن *mutamawwij-k*.
- FLOAT, *n*. (raft) رست *ramas*, عمد *amad*.
- FLOCK, *n*. گله *galla*, رمه *rama*, حلقه *hal-ka*. A flock of sheep, رمه گوسفندان *ramai guspanān*, غنم *ghanam*. A flock of people, جماعت *jamāat*, گروه *gurūh*. A flock of birds, ابله *ibāla*. A keeper of flocks, چوپان *chopān*, گله بان *galla-bān*. An inclosure for flocks, امیدت *asīdat*. To feed flocks, چریدن *chārīdan*. To flock (together) جمع *jamī-sh*, آوردن *farāham-ā*.
- FLOG, *vt* تازبان زدن *tāziyāna-z*, چابک *chābuk-z*, قمعچی زدن *kamchī-z*.
- FLOOD, *n* (deluge) طوفان *tūfān*, سیلاب

sailāb, جوار *jūwār*.—(high water) مد *madl*. The flood and ebb of the tide, جزر و مد *madl u juzr*.

FLOOD, *vt.* سيلاب *ghark-k.*, سيلاب کردن *sailāb-k.*

FLOOD-GATE, *n* راه سيل *rāhi sayl* آب در *darī āb*.

FLOOR, *n* صحن *sahn*.—(boarded) تخته *takhtā*.—(ground) زمین *zamīn* Earthen floor, بلاط *balāt*. A floor or story, طين *tabak*, بام *bām*. The upper and lower floors, فوندای و نخدای *tabaki fūndāi wa tūhānī*

FLOOR, *vt.* بلاط *bandī-k.* بندی کردن *balāt-k.*

FLORAL, *a.* گل منسوب *gul mansūb*, گلی *gulī*

FLORID, *a.* گلرنگ *gulfām*, گلرنگ *gul-rang*, سرخ *surkh*. A florid orator, ران *sakhun rān*. A florid complexion, گلزار *gulzār*.

FLORIDNESS, *n.* گلرنگی *surkhi*, گلرنگی *gul rangī*.

FLORIST, *n.* گل چین *gul chīn*.

FLOUNCE, *vi.* دست *tapīlan*, دست *dast* با رن *pā-z*.—(plunge about in water) در آب غلطیدن *dar āb-gh*.

FLOUNCE, *n* تیر *dāman*, دامن *tīr*.

FLOURISH, *vi., vt.* (as a plant) نرو ناز *taru tāza-k.*, سیراب شدن *sīrāb-sh*.—(to be prosperous) معبر شدن *muttabar-sh.*, بهره‌مند بودن *bahra-mand-b.*, دولت یافتن *daulat-y*. To flourish in discourse, سخن ران بودن *sakhun rān-b.*, سخن آرای بودن *sakh-un ārai-b*.—(boast) لاف زدن *lāf-z.*, افتخار نمودن *iftikhār-n*.—(adorn) آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.

FLOURISH, *n.* رونق *ārāyish*, آرایش *raun ik*, سخن آرای *sakhun ārai*.

FLOURISHING, *a* کامران *kām-rān*, سعادتمند *sādlatmand*, آباد *ābād*.

FLOUT, *n* خنده *khanda*, استهزا *istihsā*.

FLOW, *vi.* (as water, &c.) جاری شدن *jārī-sh.*, روان *jarāyān-k.* جریان کردن *rawān-sh*. To flow from a source, صادر شدن *sādīr-sh.*, صدور کردن *sudūr-k*.—(as tears) ابلال کردن *in-hilāl-k.*, جمع کردن *ramī-k*.—(through a fissure in a rock, &c.) تعری کردن *tafarri-k*. To flow rapidly, سیلانی شدن *saylān-sh* To flow as sweat, گداختن *drk-r*.—(melt) عرق ریختن *gulākhīan*. To flow as the tide, مد کردن *madd-k* To ebb and flow, جزر و مد کردن *juzr u madd-k*. To flow as the waves, موج زدن *muwj-z*.—(to be fluent in speech) زبان آوری *zabān āwarī-n*.—(abound) بسیار بودن *wāfar-sh.*, وافر شدن *ārb*. To flow round, جاری اطراف شدن *atrāf-jārī-sh*. To flow back (ebb) باز رفتن *bāz-r*, *jazr-k* جزر کردن *tasyīl-k*. To cause to flow, نسیل کردن *bālā-ā* بالا آمدن *madd*, *nahr* (current) بهر *kasrat* کثرت *jūi* جوی.

FLOWER, *n* گل *gul*, شگون *shagūfa*. The flower of youth, عنوان *anfawān*, رنجان *raiyān*. A bunch of flowers, گلدسته *guldasta*. A flower garden, گلشن *gulistān*, گلزار *gulzār*, گلشن *gulshan*, چمن *chaman*.

FLOWER, *vi.* شگفتن *shiguftan*, شگون کردن *shigūfa-k*.

FLOWERINESS, *n.* (of speech) سخن فصاحت *sakhun ārai*, آرای *fasāhat*.

FLOWERY, *a.* رنگین *rangin*, فصیح *fasih*, خوش عبارت *khush ibarat*.

FLOWING, *a.* جاری *jārt*, روان *rawān*, جریان *jarayān*. Flowing of water, آب جاری *ābi jārt*, روان آب *ābi rawān*.

FLUCTUATE, *vi.* (move as a wave) متوج *tamawwij-s.*, متوج شدن *mutamawwij-sh.*—(to be irresolute) بی قرار شدن *bi karār-sh.*, بی ثبات شدن *bi sabāt-sh.*

FLUCTUATION, *n.* (of the waves) توج *tamawwij*.—(uncertainty) بی قراری *bi karāri*, بی ثباتی *bi sabāti*.

FLUE *n.* (vent) منفس *manfas*, دود کشی *dūd kashī*.—(fur) گنده سوب *gundai mūt*.

FLUENCY, *n.* فصاحت *fusāhat*, زبان *zabān*, سخن آوری *zabān āwarī*, سخن آوری *sakhun āray*, گویایی *goyāyī*.

FLUENT, *a.* روان *zabān āwar*, سخن *sakhun āwā*, دراز زبان *zabān darāz*.

FLUENTLY, *ad.* فصیحانه *fusḥāna*, روانی *bā rawānī*.

FLUID, *n.* آب *āb*, سیال *sayyāl*, آب *āb*, نام *nam*.

FLUIDITY, *n.* روانی *sayyālī*, روانی *rawānī*, رقت *rikkat*.

FLUSH, *vt.* (redden) سرخ رو نمودن *surkh rū-n.*—*vi.* (blush) خجسته نمودن *khūn ba jūsh-n.*—(elate) دلشاد کردن *dilshād-k.*

FLUSH, *ad.* کثیر *biyār*, بسیار *kastīr*.

FLUSH, *n.* میل *surkh rūi*, سرخ روی *mayl bu surkhī*.

FLUTE, *n.* نی *nay*, نای *nāyi*, بوق *būk*. To play the flute, نای زدن *nāy-z.* سفلیدن *siftidan*. A player on the flute, نای زن *nay zan*, نای باز *nāy bāz*. The art of playing the flute, قصابت *qisābat*.

FLUTTER, *vi.* (the wings) بال زدن *bāl-z.*, برانداختن *par-a.*—(vibrate)—لرزیدن *larzidan*, جنبیدن *jumbidan*.—(disorder) بریشان کردن *parishān-k.*

FLUTTER, *n.* (vibration) جنبش *jumbish*, حرکت *harakat*—(hurry of mind) خاطری *parishān khā-tiri*, اضطراب *izlāb*.

FLUX, *n.* (flowing) جریان *jarayān*, سیلان *sailān*. Flux and reflux of the tide, مد و جزر *ma'ld u jazr*.—(dysentery) شکم *jarayāni shikam*, اسهال *is-hāl*. To have a flux, اسهال داشتن *is-hāl-d*—(state of being liquid) گداز *gudāz*.

FLUX, *vt.* گداختن *gudākhthan*, آب کردن *āb-k.*

FLUXION, *n.* vide **FLUX**.

FLY, *vi., vt.* پرنیدن *partidan*, پرواز ساختن *parwāz-s.*, طیاران کردن *tayarān-k.* To cause to fly, طیاران کنادیدن *tayrān-k*—(run) گریختن *gurihktan*.—(move rapidly) بزودی گذشتن *bazūdi-g.* شتابان روان شدن *shilābān rawān-sh.* To fly at, حمله کردن *humala-k.* To fly asunder, پاره پاره کردن *pāra pāra-k.* To fly in the face, طعن ردن *tad-na-z.* To fly in a passion, گرم شدن *garm-sh.* قهر نمودن *kahr-n.* To fly off, عصیان نمودن *asiyān-n.* To fly abroad, ظاهر شدن *zāhir-sh.*, آشکاره *āshkāra-sh.*—(abandon) ترک *tark-k.* هجر کردن *hajr-k.* To let fly, (discharge) رمی کردن *ramī-k.* سر دادن *sar-d.*

FLY, *n.* مگس *magas*, ذباب *subāb*. A dog fly, شذات *shazāt*. A black fly, نقیر *nakhir*. A blue fly, عنبر *anbar*. A gad fly, خرش *khār pashsha*. The

humming of flies, خاز باز *khāza bāza*,
معن *muglinn*.

FLYING, *n.* پاران *parān*, طایر *tāyir*,
گوزان *gurtzān*.

FLY-WHEEL, *n.* چرخ پاران *charakhi*
parrān.

FOAL, *n.* کُرِه *kurra*, اسپچه *aspcha*.

FOAM, *n.* کف *kaf*, نعلش *tafish*. The
foam of the sea. زباد دریا *zabadī*
daryā, کف دریا *kaf daryā*.

FOAM, *vi.* کف بر آوردن *kaf-z.*, کف
kaf bar-ā.—(to be agitated with rage
or passion) بجوش آمدن *ba jūsh-ā*,
گرفتگی *kahr-g*.

FOAMY, *a.* کفدار *kafilār*, پرکف *pur kaf*

FOB, *n.* خورده جیب *jibi khurd*.

FOB, *vt.* فریبستن *hila-b.*, حیلہ بستن *far-*
iflan

FOCUS, *n.* وسط *wasat*, مرکز *markaz*.

FODDER, *n.* علف *dlaf*, گیاه *giyā*.
Fed with fodder, معلوف *madlūf*.

FODDER, *vt.* با علف پروردن *bā dlaf-p.*,
چرانیدن *charānīdan*.

FOE, *n.* دشمن *dushman*, حریف *harif*,
عدو *ādū*.

FŒTUS, *n.* حمل *hamal*, جنین *janīn*.

FOG, *n.* نِزم *nizhm*, صبابت *zabābat*, هور
hor.

FOGGY, *a.* صبابت دار *zabābat dār*.

FOH, *int* وای *wāy*, وای های *hāy*, واه *wāh*.

FOIBLE, *n.* عیب *āib*, قصور *kusūr*, خطا
khattā, نقصان *nuk-ān*.

FOIL, *vt.* محروم ساختن *mahrūm-s.*,
حرمان کردن *shikast-d.*, شکست دادن
hirmān-k.

FOIL, *n.* حرمان *hirmān*, هزیمت *hazī-*
mat.—(blunt sword) سبیل کند *saifi*
kunīl.

FOIST, *vt.* از تزویر در کردن *az tazwīr*
dar bar-k.

FOLD, *n.* (flock of sheep) صیرت *sirat*,
کمر *kamrā*.—(doubling) تَه *tah*, چین
chīn, نود *navard*. Two-fold, دوتا
du tā, مضاعف *muzādf*. The fold of
a garment, نای جامه *tāi jāma*.

FOLD, *vt.* (sheep) نهادن *ghanam dar sirat-n.*—(cloth, &c.)
تا کردن *tā-k.*, تَه کردن *tah-k*. To fold
up, پیکیدن *pekhīdan*. To fold up a
letter, لفافه کردن *lifāfa-k*.

FOLDED, *a.* مطوی *matwiy*.

FOLIACEOUS, *a.* اوراق دار *awrāk dār*,
برگ دار *barg dār*.

FOLIAGE, *n.* اوراق *awrāk*, برگ *barg*.

FOLIO, *n.* ورق *wark*, دو صفحه *du safa*.

FOLK, *n.* قوم *kaum*, طایفه *tāyafa*,
قبیله *kubila*.

FOLLOW, *vt.* (go after) پس رفتن *pas-*
r., از پی رفتن *taākub-k.*, پیروی کردن
az pay-r., پیروی کردن *payravī-k.*—
(imitate) موافقت کردن *muwāfikat-k.*,
نقل *takassus-k*—(copy) پس رو شدن
nakl-k—(attend) متعقب شدن
pas ru-sh. *mutadhib-sh.*—
(obey) اطاعت نمودن *atādāt-n*. To fol-
low as a consequence, نتیجه بودن
na-tīja-b., پیروی نمودن *payrawī-n*.

FOLLOWER, *n.* پیرو *pas raw.*, متعقب
mutadhib.—(disciple) شاگرد *shāgird*,
مربوط *murtl*.—(copier) آخذ *ākhiz*,
منتجب *mutatubbī*.

FOLLOWING, *a.* (going after) پس روان
pas rawān. Following one another,
پی در پی *pay dur pay*.

FOLLY, *n.* بیخوشی *bi wukūfi*, ابله
ablakī, نادانی *nādānī*, حماقت
himākat.

FOMENT, *vt.* (affect by heat) تکمید
takmīd-k., کمد کردن *kamād-k.*

- (apply warm lotions to) با شست *bā shust* گرم غسل کردن *bā shusti garm ghusal-k.*—(encourage) حمایت دادن *himāyat-d.*, انگیزختن *angīzhtan.*
- FOMENTATION**, *n.* نکمید *takmīd.*
- FOMENTER**, *n.* محرک *muharrīk*, فتنه انگیز *fitna angīz.*
- FOND**, *a.* مایل *māil*, عاشق *āshīk*, شایق *shāīk*, پسند *pasand*, در محبت *pur mohabbat.*
- FONDLE**, *vt.* نواختن *nawākhṭan*, در آغوش گرفتن *dar āgūsh گرفتن*
- FONDLER**, *n.* نوازنده *nawāzanda*, در آغوش گیرنده *dar āgūsh گیرنده*
- FONDLY**, *ad.* با عشق *az shauk*, با عشقانه *āshīkāna.*
- FONDNESS**, *n.* عشق *shauk*, عشق *īshīk*, نوازش *naīzīsh*, خواهش *khāhīsh*
- FOOD**, *n.* خوراک *khoraḳ*, نوت *kūt*, طعام *taām*, خوردنی *khuridanī.*
- FOOL**, *n.* بیوقوف *bī wukūf*, ابله *ablah*, احمق *ahmaq*, نادان *nādān.*—(jester) مسخره *masḥara*, ندیم *nadīm.*
- FOOL**, *vt. vi.* (trifle) *bīhūda-sh.*, ناز کردن *harza-k.*—(toy) ناز کردن *nāz-k.*, شبهه کردن *shī'a-k.*—(make a fool of) استهزا کردن *istihzā-k.*, مره *mazh-s.*—(cheat) فریفتن *far-ījtan.*
- FOOLERY**, *n.* هزیه *bīhūdagī*, هزیه *harzi*, گداز *gazāf.*
- FOOLISH**, *a.* نادان *nādān*, بیوقوف *bī wukūf*, دوانه *dīwāna*, احمق *ahmaq*, ابله *ablah*, بی عقل *bī dhl.* A foolish prating fellow, هزیه گو *harza gu*, هزیه خوار *harza khār.* A foolish expression, بیوهی *yāwa*, گداز *gazāf*, بیوهی *bī hūdi gū.*
- FOOLISHLY**, *ad.* بی عقلانه *bī dhalāna*, از حماقت *az himākat.*
- FOOLISHNESS**, *n.* بیوقوفی *bī wukūfi*, حماقت *ablahī*, بیعقلی *bī dhalī*, حماقت *himākat.*
- FOOT**, *n.* پا *pā* قدم *kudam*, راجل *riḡl.* The foot of the throne, پای تخت *āyī takht.* The foot of a mountain, کوه دان *dāmani kuh.* The foot of any thing, پا *pāya*, پای *pāyīn.* To kiss the foot, پا بوسیدن *pā-b* To fix the foot, وضع قدم کردن *wazī kudam-k.* To stand on foot, پا ایستادن *bar pā-ī.*, راجل شدن *riḡl-sh.* To go on foot, پیاده رفتن *piyādu-r.* To tread under foot, پا مال کردن *pāymāl-k.* The sole of the foot, کف *kaf* پا *pā*, پاشنه *pā-shna.* The foot of a door, در پاشنه *pāshṭai dar.* A foot in verse, جز *juz*, وند *vatal.*
- FOOT**, *vi.* (walk) رفتن *raftan*, سیر کردن *sayr-k.*—(dance) رقصیدن *ruksīdan.* *vt.*—(kick) لگد زدن *lahad-z.*
- FOOT-BALL**, *n.* گلوله *pā gulūla.*
- FOOT-BOY**, *n.* غلام *ghulām*, خادم *khālim*, فاسد *kāsid.*
- FOOTING**, *n.* پایداری *pāydarī*, پند *bunyād.*—(condition) حال *hāl*, شان *shān*, وضع *wazī.* To get footing, پایداری *pāydarī-g*, در قرار شدن *bar harār-sh.*
- FOOTMAN**, *n.* پیاده *piyādu*—(in door) خدمتکار *khidmatgār.*
- FOOT-PATH** *n.* راه *rāhi* پیاده روی *piyādu rawī.*
- FOOTSTEP**, *n.* نشان پا *nishāni pāy*, قدم *kadam*, گام *gām.* To follow his footsteps, در پی او رفتن *dar py ā-r.*
- FOOT-STOOL**, *n.* نشیمن *nashīman*, پا *pāya.*
- FOP**, *n.* خود بین *khud bīn*, مغز *bi* مغز *maghṣ*, هوادار *hawādār.*

FOPPERY, *n.* (vanity) بی‌بودگی *bī hud-*
agī, هوا داری *hawā-lārī*.—(trifles) باوه
yāwa, هرزه *harza*.

FOPPISH, *a.* بی‌بوده *bī kūda*, هوای *ha-*
wāsy, هوا پرست *hawā purast*, باطل
bātil.

FOPPISHLY, *ad.* بطور خودنمائی *ba ta-*
urī khud numāt, روزگاری *bar*
wajai rozgārī.

FOR, *conj.* (on account of) برای *barā-*
ya, بهر *bahr*, از جهت *az jahat*.—(be-
cause) چرا که *cherāka*, زیرا که *zitrāka*.

FOR, *prep.* (instead of) بجای *bajāi*,
از سبب *ba twaz*—(by reason of) به
از *az sabab*, برای *barāya*.

FORAGE, *n.* علف *ālaf*, گاه *gāh*.

FORAGE, *vt. vi.* بهجت خوردنی جستجو *ba jīhati khurdanī جستجو*
ba jīhati khurdanī justojū-k.,
کردن *tārāj-k.*

FORBEAR, *vt. vi.* (abstain) پرهیز کردن
parhez-k., بازداشتن *bāz-d.*—(delay)
دیر واداشتن *wāpas-d.*, واپس داشتن
dīr wā-d.—(to be patient) صبر
داشتن *sabr-d.*, مدور شدن *sabūr-sh.*—
(to be merciful) مشفق شدن *mushfik-*
sh., رحمت داشتن *rahmat-d.*—(re-
frain from proceeding) دست برداشتن
dast-b., توفیق کردن *tawakkūf-k.*

FORBEARANCE, *n.* (abstinence) امتناع
imtinād.—(intermission) توقف *im-*
akkuḥ, فراغت *farāghat.*—(patience)
شکیبایی *shakībānī*, بردباری *burd-bārī*, صبر
shakībānī.—(mercy) رحم *rahm*,
شفقت *shafakkat*.

FORBID, *vt.* بازداشتن *mant-k.*, بازداشتن
bāz-d., تذبیه *hirmān-n.*, حرمان نمودن
tambīh wa tākid-k. و تاکید کردن

FORBIDDEN, *p. p.* باز داشته شده *bāz*

dāshla shuda, منع کرده شده *mant*
karla shuda, ممنوع مانده *man-nūd*,
mumtānt.

FORBIDDER, *n.* منع کننده *mant*,
mant kunanda.

FORBIDDING, *a.* محرم *mahram*, مانع
mānt.—(disagreeable) ناگوار *na-*
frin angiz, منفور *manfūr*.

FORCE, *n.* (strength) زور *zor*, قوت
kuwat, مجال *tākat*, طاق *majāl*—
(unlawful violence to person or pro-
perty) ظلم *zulm*, زبردستی *zubar da-*
stī, جور *jaur*, ستم *situm*, قهر *kahr*.
—(necessity) ضرورت *zarūrat*.—(des-
tiny) مقدر *mukadḍar*, سر نوشت *sar*
nawisht.—(body of troops) فوج *fauj*,
لشکر *lashkar*, عسکر *dekar*. By force,
بی اختیار *jabran*, اجبار *jabran*, زور
ikhṭiyār, با ضرورت *ba zarūrat*.

FORCE, *vt.* ظلم کردن *zor-k.*,
zulm-k.—(compel) مجبور کردن *majb-*
ūr-k.—(drive) دفع کردن *daft-k.*—
(capture) گرفتن *giriftan*.

FORCED, *a.* (compelled) مجبور *majbūr*,
رانده شده *jabrī*.—(driven) رانده
rān-da shuda.—(violated) اتوم *atwam*.—
(overpowered) مغلوب *maghlūb*.

FORCELESS, *a.* بی‌زور *bizaur*,
ghuir kuwat.

FORCEPS, *n.* کلبغان *mikrāz*,
kalbatān.

FORCIBLE, *a.* (strong) زورآور *zorāwar*,
قوی *kawī*, توانا *tawānā*.—(violent)
جفاکار *jafākār*, قهری *kahrī*, جبری *jabrī*.

FORCIBLY, *ad.* زورآورد *zor āwarāna*,
جبرا *jabran*, با قوت *bā kuwat*.

FORD, *n.* گذرگاه *pāyāb*, باب *gusar-*
gāh, ماب *ma'bar*.

- FORD**, *vt.* معبر , پāyāb-r , پāyāb-r رفتن *ma'bur-g* گذشتن
- FORDABLE**, *a.* ممکن گذار *mumkīni guzār* , عبور کردنی *ūbūr kardani*.
- FORE**, *a.* پیش *pešh* , پیشین *pešhīn*
- FORE-ARM**, *n.* ساعد *sā'id*.
- FORBODE**, *vt.* غایب , فال فāl-g گفتن *ghāyib-g* , پیش گفتن *pešh-g*.
- FORECAST**, *n.* پیش بندی *pešh bandī* , عاقبت *dūr andešt* دور اندیشی *ākibat andešt* اندیشی.
- FORECAST**, *vi. vt.* عاقبت اندیشی کردن *ākibat andešt-k.* , بصیرت نمودن *bast-rat-n.*
- FORECASTLE**, *n.* صدر - هاز *sadr i jehāz*.
- FORECITED**, *a.* مذکور *mazkūr* , مذبور *mazbūr* , مسطور *mastūr*.
- FORECLOSE**, *vt.* پیش بندی کردن *pešh bandī-k.*
- FOREDOOM**, *vt.* وصال و قدر نمودن *kazā va kadr-n* , سر نوشت کردن *sar na-wisht-k.*
- FOREFATHER**, *n.* پیشدیم *pešhīna* (pl. (احداد *jadd*, (پیشینیان *pešhīnān*).
- FOREFINGER**, *n.* سبابه *sabbāba*.
- FOREFOOT**, *n.* قدم *kadam* , پای پیشین *pāyi pešhīn*.
- FOREGO**, *vt.* دست گذاشتن *guzāsh-tan* , دست بردار شدن *dast bardār-sh.*
- FOREHEAD**, *n.* پیشانی *pešhānī* , جبین *jabīn* , ناصیه *nāsiya*.
- FOREIGN**, *a.* غریب *bigāna* , بیگانه *gharīb* , اجنب *ajnab*. — (not appropriate) نا مناسب *nā muwāfīk* , ناموافق *nā munāsīb*.
- FOREIGNER**, *n.* غریب *bigāna* , بیگانه *gharīb* , اجنبی *ajnabi* , سیاح *sayyāh* , مسافر *musāfar*. To pretend to be a foreigner, توغورررب نمودن *tughor-rub-n.* To
- speak like a foreigner, استعجاب کردن *istijām-l.*
- FOREJUDGE**, *vt.* تصا پیشدن کردن *kazā zā pešhīn-k.*
- FOREKNOW**, *vt.* از پیش دانستن *as pešh-d.* , تعقل کردن *ta'dkhul-k.*
- FOREKNOWLEDGE**, *n.* علم غیب *ilmī ghāib* , تعقل *ta'dkhul* , پیش دیدی *pešh bīnī*.
- FORELEG**, *n.* مانکب *manhīb* , زراع *zurād* , پای *pāyi* پیش *pešh*.
- FORELOCK**, *n.* موی پیش زنی *mūi pešh-ānī* , گیسو *gīsū*.
- FOREMAN**, *n.* پیشوا *pešhwā* , رئیس *rāis*. — (of a jury) مدیر مجلس *mti i majlis*.
- FOREMAST**, *n.* اول تیر چهار *awwal tī i jehāz*.
- FOREMOST**, *a.* پیشترین *pešhtarīn* , اول *awwal* , مقدم *mukaddam*. First and foremost, اول *awwalan* , قبله *kabalan*. To go foremost, از هم پیش *az hama pešh-r* رفتن.
- FORENAMED**, *a.* مذكور *mazkūr* , مرسوم *mursūm*.
- FORENOON**, *n.* وقت صبحی *wakti su-hā* , روز *rōz* , پیش از دو پاس *pešh az dū pāsi rōz*.
- FORENSIC**, *a.* منسوب عدالت *adālat* , منسوب محکمت *mahkumat* , پیروان *paywānī*.
- FORE-ORDAIN**, *vt.* vide PREDESTINATE.
- FOREPART**, *n.* مقدمت *mukaddamat* , پیشین *pešhīn*.
- FORERUN**, *vt.* پیش رفتن *pešh-r* , سبقت کردن *sabkut-k.*
- FORERUNNER**, *n.* پیشرو *pešhraw*.
- FORESEE**, *vt.* پیش دیدن *pešh-d.*

- ākibat an leshī-k., اندیشی کردن
 dūr an leshī-k., دور اندیشی کردن
 sabīk-ut-k., سبقت کردن
FORESHOW, *vt.* پیش نمودن *pesh-n*
FORESIGHT, *n.* بصیرت (*prudence*) *basīrat*, اندیشی *ākibat andīshī*, دور بینی (*prescience*) *dūr bīnī*, دور اندیشی *dūr andeshī*, غیب بینی *ghaib bīnī*
FORESKIN, *n.* غلعت *ghulfat*, رلعت *raulat*
FOREST, *n.* جنگل *jangal*, بیش *bīsh*, دشت *dash*, بیابان *biyābān*
FORESTALL, *vt.* پیش بندی کردن *pesh bandī k.*
FORESTER, *n.* (an inhabitant of a forest) جنگل ساکن *sākinī jangal* — (officer of a forest) امین میدگاد *amīnī sayd gāh*
FORETELL, *vt.* عادت گفتن *ākibat-g*, پیش فال گفتن *pesh-g*, فال گفتن *fāl-g*
FORETELLER, *n.* غیب فالگو *fālgū*, غیب دان *ghaib dān*
FORTELLING, *ppr.* فالگوان *fālguyān*, کاهن *kāhīn*
FORETHOUGHT, *n.* عادت اندیشی *ākibat andīshī*, بصیرت *basīrat*, آگاهی *āgāhī*
FORETOKEN, *n.* نشان سابق *nishānī sābīk*
FOREVER, *ad.* علی الدوام *al'ddawām*, ابدی *abadad*, دوست *paywasta*
FOREWARN, *vt.* خبردار کردن *khabar-dār-k.*, آگاه کردن *āgāh-k.*, نصیحت نمودن *nasīhat-n.*
FORFEIT, *n.* نوان *tāwān*, گناهگاری *gu-nāhgārī*, کفارت *kafārat*, جریمه *jarīma*
FORFEIT, *vt.* نوان دادن *tāwān-d.*, از دست دادن *jarīma-y.*, جریمه بابتن *az dast-d.*
FORFEITABLE, *a.* نوان ممکن *mum-kini tāwān*
FORFEITURE, *n.* نوان *tāwān*, حرام *harām*, ضبطی *zabtī*, نقصان *nukhsān*
FORGE, *n.* آهنگر *āhangar*, دور آهن *lunūri āhan*, آهنگر *āhangar-khāna*, کوره *kūra*
FORGE, *vt.* در سندان کوفتن *bar sindān-k.*, باخاسک کردن *bā khāyisk-k.* — (falsify) تقلید کردن *tazwīr-k.*, تزیین کردن *taklīl-k.* لباس کردن *libās-k.* — (make) کار *kar*, ساختن *sākhān*, کار کردن *karān*, دروغ بابتن *hār-k.* To forge a lie, *darūgh-b.* To forge a deed, تمسک *tamassuk muzawwar-k.*, مزور کردن *dust khut taklīl-k.*
FORGER, *n.* سازگار *sāzgār*, زور *muzawwir*, سارنده *sāzanā*
FORGERY, *n.* (falsification) تقلبیس *tulbīs*, تقلید *tahlīd*, تزویر *tazwīr* — (smiths' work) آهنگر *kāri āhangar*
FORGET, *vt.* فراموش کردن *farāmūsh-k.*, دسیان نمودن *farāmūshīdan*, فراموشیدن *nīsyān-n*
FORGETFUL, *a.* فراموشکار *farāmūshkār*, ناسی *nāsi*
FORGETFULLY, *ad.* ار فراموشی *az farāmūshī*
FORGETFULNESS, *n.* فراموشی *farāmūshī*, دسیان *nīsyān*
FORGIVE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, بخشیدن *madzūr-d.*, معذور دانستن *bakhshīdan*, آمرزیدن *āmurzīdan*, عفو *afū-k.*, در گذر کردن *dar guzar-k.*
FORGIVEN, *pp.* مغفور *maghfūr*, معذور *madzūr*. To be forgiven, آمرزیده شدن *āmurzīda-sh.*, بخشیده شدن *bakhshīda-sh.*
FORGIVENESS, *n.* آمرزش *āmurzish*, عفو *afū*, مغفرت *maghfarat*

FORGIVER, *n.* بخشنده *bakhshanda*, آمرزگار *āmuzsāgar*, غفور *ghafūr*.

FORK, *n.* چنگال *chungāl*. The prong of a fork, شاخه *shākhā*.

FORK, *vi.* در گزشتن *bā shilgha bur-g*.

FORLORN, *a.* ترک کرده شده *tark kar-da shu-la*, گذاشته *guzāsh-ta*, تنها *tanhā*, نفعی *nafī*, متروک *matrūk*. The forlorn hope, پیش افتاد *pesh uftād*, شاهدگ *pesh āhung*.

FORM, *n.* 1 (figure) شکل *shakl*, صورت *sūrat*, هیكل *haykal*. 2 (order) مدوال *minwāl*, طور *taur*, دستور *dastūr*, قاعده *kātila*. Exterior form, ظاهر صورت *sūrat-i zāhīr*. Interior form, باطن صورت *sūrat-i bāṭin*. 3. (mould) قالب *kālīb*, کالبد *kālbud*. To assume the form, صورت پذیر کردن *sūrat pazīr-k*. 4. (long seat) نشیمن *nashīman*, تخت *takhta*.

FORM, *vt.* 1. (make) ساختن *sākhtan*, کردن *kardan*. 2. (shape) شکل دادن *shakl-d.*, صورت پذیر کردن *sūrat band-k*. 3. (train) تربیت دادن *tarbiyat-d.*, تالیف *tālīb-k*. 4. (arrange) ترتیب دادن *ārāstan*, ترتیب کردن *tartīb-k*, نظم کردن *nazn-k*. 5. (contrive) اندیشیدن *andeshīdan*, فکر کردن *fikr-k*. 6. (plan, scheme) قصد کردن *hasd-k*. 7. (constitute) ساختن *sākhtan*, انبیا نمودن *mukurrar-k*, انبیا نمودن *isbāt-n*. 8. (establish) نصب کردن *nasb-k*. 9. (enact) فتوا دادن *fatwā-d.*, اجرا نمودن *ijrā-n*.

FORMAL, *a.* (methodical) مطابق دستور *mutābiki dastūr*, موافق قاعده *muwāfiki kātila*, رسم *rasm*.—(precise) درست *durust*, کامل *kāmil*.

FORMALITY, *n.* تکلف *takalluf*, ترتیب *tartīb*, ظاهر داری *zāhīr dārī*.

FORMALLY, *ad.* (in a formal manner) مطابق دستور *mutābiki dastūr*, موافق قانون *muwāfiki kānūn*—(ceremoniously) در وجه *bar wajai*, تکلف *takalluf*.

FORMATION, *n.* سرشت *sarisht*, ترکیب *tarkīb*, ساخت *sākh*, تشکیل *tashkīl*.

FORMATIVE, *a.* تشکیل ساز *tashkīl sāz*, صورت بند *sūrat band*.

FORMER, *a.* پیشین *peshīn*, سابق *sābīk*, مقدم *mukaddam*, قدیم *kādim*. Former times, پیشین ايام *ayyāmi peshīn*, سابق زمان *zamāni sābīk*.

FORMERLY, *ad.* گذشتہ ايام *dār ayyāmi guzash-ta*, پیش ازین *pesh azīn*, قدیم *kādimāna*, دیر *min kabl*.

FORMIDABLE, *a.* هولناک *mahīb*, هراسان *hauṣnāk*, مخوف *suhmīn*, مخوف *mukhawwif*.

FORMIDABLENESS, *n.* هبت *hai-bat*, مهابت *mahābat*.

FORMIDABLY, *ad.* با هیبت *bā hai-bat*, مهیبا *muhībānu*.

FORMLESS, *a.* بی صورت *bī sūrat*, غیر شکل *bī shakl*, بی شکل *shahl*.

FORMULA, *n.* صابطه *zūbīta*, قاعده *kātila*, نسخه *nushka*, اظهار *ichār*.

FORMULARY, *n.* دستور العمل *dasturu-l'mal*, نامه قانون *kānūn nāma*.

FORNICATE, *vi.* زنا کردن *zanā-k*, زنا *zanā*, زنا *ba harām-r*.

FORNICATION, *n.* زناکاری *zanākārī*, زنا *zanā*, زنا *harām kārī*.

FORNICATOR, *n.* فاسق *zanākār*, زناکار *zanākār*, فاسق *fāsik*, زانی *zānī*, بدکار *bad kār*.

FORSAKE, *vt.* ترک کردن *tark-k*, رو

هجران نمودن *rūgardān-sh.* گردان شدن
hajrān-n , گذاشتن *guzāsh-tan.*

FORSOOTH, *ad.* در حقیقت *dar hakikat*,
kat, في الحقیقت *fi'l hakikat.*

FORSWEAR, *vt.* قسم دروغ خوردن *kus-*
am dūrūgh kh — (deny upon oath)
با سوگند انکار حی کردن
bā sogand inkāri hakk-k.

FORT, *n.* (fortress) قلعه *kalt*, حصار *his-*
ār, بارو *bārū.*

FORTH, *ad.* (abroad) بیرون *berūn*, بدر
badar, ظاهرًا *khār.j* — (forward) *zāhiran*,
پیش *pesh.* To go forth,
badar-r. To come forth,
berūn-ā — (to be publi-
shed) ظهور شدن *zahūr-sh.* To bring
forth children, وضع حمل کردن *wāzi*
hamal-k. To hold forth (harangue),
سخن رانی کردن *sakhun rāni-k.* To
set forth (describe) اظهار کردن *ishār-k.*
From this time forth, از این پس *az in*
pus, من بعد *nim ba'd.* And so forth,
و غیره *waghayra.*

FORTHCOMING, *a.* حاضر *hāzır*, دیار
tayyār, آماده *āmāda.* To be forth-
coming, حاضر شدن *hāzır-sh.*, آماده
شدن *āmāda-sh.*

FORTHWITH, *ad.* فوراً *dlu'l faur*,
جلد *juld*, فی الحال *fi'l hāl.*

FORTIETH, *a.* چهلم *chehelum.*

FORTIFICATION, *n.* قلعه بندی *kild ba-*
ndi, حصار *hisār*, سد *sadd.* Strong
fortification, حصار استوار *hisāri ustu-*
wār. The fortification of a city,
شهر بند *shahr band.*

FORTIFY, *vt.* (make strong) محکم
کردن *mukkam-k.*, مستحکم کردن *mus-*
tahkam-k., مضبوط کردن *mashbūt-k.*,
استوار کردن *ustuwār-k.* — (with ram-

parts, &c.) کردن تحصین *tahsin-k.*,
سد کردن *sadd-k.*

FORTIFIED, *a.* محصور *mahsūn*, محکم
mahkam, مضبوط *mashbūt.*

FORTITUDE, *n.* جسارت *jasārat*,
مردانگی *mardānagi*, دلوری *dl'āwari*,
جرات *jurāat*, شجاعت *shujādt*,
بجادی *bahāduri.*

FORTNIGHT, *n.* دو هفته *du hafta.*

FORTRESS, *n.* قلعه *kalt* (*pl.* دلاع), حصار
hisār, بارو *bārū.*

FORTUITOUS, *a.* اتفاقی *ārist*, عارضی
iltifākī, قضای *kazāi.*

FORTUITOUSLY, *ad.* "اتفاقاً" *ittifāk-*
an, عارضاً *ārisan*, ناگه *nāgāh.*

FORTUNATE, *a.* بختیار *bakhtiyār*,
صاحب طالع *nek bakht*, نیک بخت
sāhibi tālt, خجسته *khujasta*, فرخ
farrukh, سعادتمند *saadatmand.*

FORTUNATELY, *ad.* قصاراً *kasārā*,
بخت *bayārī bakht.*

FORTUNE, *n.* 1. (luck) نصیب *nasīb*,
بخت *bakht*, طالع *tālt*, قسمت *kis-*
mat, روزگار *rozgār*, زمان *zumān* Good
fortune, نیک بختی *nek bakhti.*
bakhtiyārī. Bad fortune,
عدم دولت *bad bakhti*, بد بختی
bad ami daulat. 2. (possessions) مال
māl, دولت *daulat.* To tell fortunes,
فال گزین *fāl-g*, طالع گزین *tālt-g.*

FORTUNE-TELLER, *n.* منجم *munaḥḥim*,
اخترمو *akhtargu*, فالگو *fālgū.*

FORTY, *a.* چهل *chahal*, اربعون *arbaūn.*

FORUM, *n.* میدان *maidān*, بازار *bāzār.*
— (court) دربار *darbār*, عدالت *ādālat.*

FORWARD, *a.* در پیش *pesh*, پیش *dar*
pesh. — (ready) تیار *tayyār.* — (quick)
شتاب *shitāb*, زود *zūd.* — (impudent)
شوخی *shōkh*, بی شرم *bī sharm* —

(early in season) نا پخته *nā pukhta*, خام *khām*.—(at the fore part) مقدم *muhaddam*, اول *awwal*.

FORWARD, a.l. در پیش *dar pesh*. To bring forward, پیش آوردن *pesh-ā*.

To come forward, پیش آمدن *pesh-ā*.

FORWARD, vt. نفعیل کردن *tadjil-k*, زود ساختن *shitābānīdan*, روانه کردن *sūd-s*.

To send forward, روانه کردن *rawāna-k*, فرستادن *firistādan*.

FORWARDLY, a.l. زودی *bazūdī*, باشتابی *bā shītābī*.

FORWARDNESS, n (eagerness) شوق *shuuk*, غیرت *ghairat*.—(quickness) سرعت *surdī*, زودی *zūdī*.—(earliness) کستاختی *tadjil*.—(impudence) *guštākhi*.

FOSSE, n. خندق *khanīlak*.

FOSSIL, a. معدنی *maddanīy*, حامد *jāmid*, کانی *kānī*.

FOSTER, vt. پروردن *parwardan*, نقوط *takwīyat-k*, نزدیک کردن *tarbiyat-k*.

FOSTER BROTHER, n. برادر رضاعی *birā-darī nizāī*, شبرده *shīr dah*, پدر خوانده *pidar khānda*. Foster-mother, زن پرورنده *zani parwaranda*, دایا *dāyā*. A foster child, پسر رضاعی *pisari rizāī*, شیر خوار *shīr khār*.

FOUL, a 1 (impure) غلیظ *ghalīz*, ناپاک *nāpāk*, ملوث *mulawwas*. 2. (detestable) کذب *kabīh*, فاسد *fāsīd*. 3. (abominable) مکروه *makrūh*, ملعون *malūn*. 4. (gross) فاسد *fāsīl*. Foul play, رنک آمیزی *rang hīlu bāzī*, حیله بازی *hīl*. Foul water, چرکاب *charkāb*. A foul action, کار شذیع *kār shānīd*, عمل قبیح *dmali kabīh*. Foul-faced, زشت رو *zīst rū*. Foul-mouthed, بد زبان *bad zabān*.

To fall foul, دشنام دادن *dushnām-d*, آزاردن *āzārdan*. To run foul, با هم زدن *baham-z*.

FOUL, vt. آلودن *ālūdan*, ناپاک کردن *nāpāk-k*, نجس ساختن *najīs-s*.

FOULLY, ad. ناپاکانه *nāpākāna*, بارسوانی *mulawwasan*.—(shamefully) *bā riswāī*.

FOULNESS, n آلودگی *nāpākī*, آلودگی *ālūdagi*, نجاست *najāsat*.—(dishonesty) غدر *ghadr*, فرب *furīb*.—(ugliness) زشتی *zīshī*, مکروهی *makrūhī*.—(unfairness) شرارت *kubāhat*, شایانیت *shāīrāt*.

FOUND, vt. 1. (lay the basis of) دنیاد *bunīyād-k*, اساس نهادن *asās-n*.

2. (build) تعمیر کردن *tadmīr-k*, بنا *binā-k*. 3. (establish) برپا کردن *barpā-k*, نصب ساختن *nashb-s*.

4. (originate) صدمت پیدا کردن *sundt paylā-k*. 5. (endow) خیرات نمودن *khairāt-n*, وقف دادن *vahf-d*.

FOUNDATION, n. بن *paṇya*, بنک *bun-yāī*, اصل *asl*, اساس *asās*. The foundation of a house, بنا *bunyāī*, بن *binā*. Without foundation, بی بن *bī bunyāī*, بی اصل *bī asl*, حق *nā hāk*, بی سبب *bī sabab*. Laying a foundation, بنیاد ساختن *sākhṭani bunyād*, وضع اساس *wazī asās*. 2. (endowment) حسدات *hasanāt*, اوقاف *aukhāf*.

FOUNDER, n. (builder) بناگر *bināgar*, معمار *mīmār*.—(one who begins or originates or endows) مبدع *mabdd*, پیدا کننده *paydā kunanda*.—(one who casts metals) کالیدگر *kālīdgar*, صفا *saffār*.

FOUNDER, vi. (sink as a ship) غرق شدن *ghark-sh*, زبر آب فرو رفتن *zīrī āb furū raftan*.

FOUNDRY, *n.* کالیدخانه *kālīd khāna*, ریخته‌گر خانه *saffār khāna*, ریخته‌گر خانه *rihtegar khāna*.

FOUNDLING, *n.* منبوج *bachai mambūz*.

FOUNTAIN, *n.* (a spring) چشمه *chashma*, آبراه *ābrāh* — (jet or stream of water) فواره *fawwāra*, شادربان *shā-durbān* — (original, first cause) اصل *asl*, منشأ *mansha'*. The fountain of life, آب حیات *ābi hayāt*, آب حیات *ābi haywān*. The fountain of darkness, چشمه ظلمت *chashmai zulmat*.

FOUNTAIN-HEAD, *n.* سر چشمه *sari chashma*.

FOUR, *a.* چهار *chēhār*, اربع *arbt*. The space of four years, چهار ساله *chēhār sāla*. One of four, چهار یک *chēhār yak*. Consisting of four parts, چهار ربع *chēhār rāra*, ربع *marbt*. A figure of four sides, چهار گوشه *chēhār gūsha*, شکل تربع *shakli tarbt*. Four-fold, چهارتا *chēhārtā*, اربعه اصعاب *arba'ati azāf*. Four and four, چهارگان *chēhārgān*. The four elements, چهار عنصر *chēhār ānsir*. The four quarters of the world, ربع مسکون *rabt maskūn*. Fourtimes, چهار بار *chēhār bār*, چهار دفعه *chēhār dafā*. To divide in four, تربع کردن *tarbt-k*, چهار باره کردن *chēhār pāra-k*.

FOURTEEN, *a.* چهارده *chēhārda*, اربعه عشر *arbi'ate dshar*.

FOURTEENTH, *a.* چهاردهم *chēhārda-hūm*, رابع عشر *rābt dshar*.

FOURTH, *a.* چهارم *chēhārum*, رابع *rābt*.

FOURTHLY, *ad.* چهارانه *chēhārāna*, رابعاً *rābtan*.

FOWL, *n.* مرغ *murgh*, پرند *parinda*. — (domestic) مرغ خانگی *murghi khānagī*. — (wild) مرغ وحشی *murghi wahshī*.

FOWL, *v.* صید طيور کردن *saydi tuyūr-k*.

FOWLER, *n.* صیاد طيور *sayyād*, صیاد طيور *sayyādi tuyūr*. A fowler's net, طرقت *tarkat*.

FOWLING-PIECE, *n.* بندوق طيور *bandūki tuyūr*.

FOX, *n.* روباه *rūbāh*, دمنه *damna*. — (a sly fellow) روباه باز *rūbāh bās*.

FRACTION, *n.* کسر *kasr*. Fractions of integral numbers, کسور عدد *kasūri dād*. To reduce fractions to integral numbers, جبر کردن *jabr-k*. Fractional number, کسور عدد *ddadi maksur*.

FRACTURE, *n.* کسر *kasr*, شکستگی *shikastagī*, رخنه *rakhna*. A bandage for a fracture, استخوان بند *ustukhān band*.

FRACTURE, *vt.* شکستن *shikastan*, کسر کردن *kasr-k*.

FRAGILE, *a.* نازک *nāzūk*, منکسر *mun-kusir*. کمزور *kamzūr*.

FRAGILITY, *n.* نراکت *nazākat*, نازکی *nāzūkī*.

FRAGMENT, *n.* پاره *pāra*, ریزه *riza*, پارچه *pārcha*, قطعه *kuttā*.

FRAGRANCE, *n.* خوشبوئی *khūsh būi*, تادیتار *ta'dittar*, رایحت *rāhiyat*. To diffuse fragrance, بوی دادن *būi-d*, نفع کردن *nafk-k*.

FRAGRANT, *a.* خوش *khūsh bū*, معطر *mudttar*, عطر سا *dtr sā*.

FRAGRANTLY, *ad.* با خوشبویی *bā khūsh būi*, نفعانه *nafhāna*.

FRAIL, *a.* ناپایدار *nāpāydar*, فانی *fānt*, کمزور *kamzūr*, ضعیف *zaif*.

FRAIL, *n* زنبیل *zambīl*.

FRAILNESS, *n* ناپایداری *nāpāyidārī*,

نراکت *naṣākat*, ناپایداری *nāpāyidārī*.

FRAILITY, *n* فنا *funā*, زبونی *zabūnī*.

Human frailty, طبیعت بشریت *tabī-
dti basharīyat*.

FRAME, *vt.* (make) ساختن *sākhtan* —

(adjust) تنظیم *paywastan*, نظام
دروغ بافتن *naṣām-k.*—(fabricate)
durūgh-b.

FRAME, *n*, دوام *kawām*, حلقه *halka* Frame

of mind, خاطر *hālī khātīr.*—(case)

کالبد *dān.*—(mould) قالب *kālīb*,
kālbud.—(border) حاشیه *hāshiyā*.

FRAMER, *n*, جاعل *bānī*, جاعل *jāil*,

سازنده *sāzanda*.

FRANCE, *n.p.* فرانسه *farāncha*, فرانسه

farānsa.

FRANCHISE, *n*, امینتی *āzādī*, امینتی

amīnī, حق معافی *hakki muāfi*.

FRANCHISE, *vt.* آزادی بخشیدن *āzā-*

dagī-b., خلاص کردن *khalās-k.*

FRANGIBLE, *a*, vido FRAGILE.

FRANK, *a*, (sincere) محکم *mukhlis*,

صادق *sālik*, دل کشاده *kushāda dil*.

—(generous) سخاوت *karīm*, سخاوت *sakhī*.

FRANK, *n*, انگریز *farngī*, انگریز *angre-*

rez.

FRANKINCENSE, *n*, لبان *lubān*, نشواره

nishwāra.

FRANKLY, *ad.* (sincerely) محکم *mu-*

khllisan, صادقانه *sālikāna*.

FRANKNESS, *n*, جوانمردی *juvānm-*

ardī, کرم *karam*.—(sincerity) اخلاص

ikhllās, دل کشاده *kushāda dil*.

FRANTIC, *a*, دیوانه *dīwāna*, مجنون

majnūn, آشوبناک *āshufta*, *gha-*

zab nāk.

FRATERNAL, *a*, برادرانه *birādarāna*,

اخوئی *akhawīy*.

FRATERNITY, *n* برادری *biādarī*,

برادری *ukhuwat*, برادری *muākhāt*.

FRATRICIDE, *n* قاتل برادر *kallībīrādar*

FRAUD, *n* فریب *furīb*, دغا *daghā* مکر

makr, فریب *taswīr*, فریب *hīla*

bāzī, ربا *rayā*, غدر *ghadr*, خیانت

khiyānat.

FRAUDULENCE, *n*, فریب *hīla* *bā-*

zī, دغا *daghā* *bāzī*

FRAUDULENT, *a*, دغا *daghā* *bāz*,

فریب *hīla* *bāz*, فریب *furībun'a*,

مکر *makkār*.

FRAUDULENTLY, *ad.* غدارانه *ghad-*

dārāna, فریب *bā* *hīla*.

FRAUGHT, *a*, پر *pur*, آلوده *āganda*.

—(laden) محمول *mahmūl*,

FRAY, *n*, هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

FREAK, FREAKISHNESS, *n*, خیال

khiyāl, وهم *wahm*, تعجب *taghayyur*.

FREAKISH, *a*, خیالی *khiyālī*, وهمی

wahmī.

FRECKLE, *n*, گندم *gandama*, آبله

ābila.

FREE, *a*, آزاد *āzād*, رستگار *rastagār* رها

rahā—(guiltless) بی گناه *bī gunā*,

خطا *ghayrī khatā*.—(clear from

distress) بی رنج *bī ranj*.—(not com-

pelled) غیر اضطرار *ghayrī iztirār*.—

(permitted) مریض *murakkhas*.—

(open) صادق *bī rayā*, صادق *sālik*.

—(common) عام *ām*, مشارک *mu-hārah*.

—(gratuitous) بی محصول *muft*,

bī mahsūl. Free and easy, آسوده و

آزاده *āsūda wa āzāda*.

FREE, *vt.* (set at liberty) خلاص کردن

khalās-k., آزاد کردن *āzād-k.* رها کردن

rahā-k.—(clear from impediments)

آسوده *sāf-k.*

FREEBOOTER, *n*, راه زن *duzl*, راه

rāhzan, نصاب *kuzzāk*.

FREE-BORN, *a.* آزاد بخشت *āzād bakht*.

FREE-COST, *n.* بی خرچ *bi kharch*,
مفت *muft*.

FREEDMAN, *n.* ارادت بندہ *i'ādāt-bandā*,
آزاد کرده *āzād kardā*.

FREEDOM, *n.* آزادی *āzādī*, آزادیگی *āzādīgī*,
امینتی *amīnī*, سلامت *salāmat*,
نجابت *najāt*, خلاص *khulās*.

FREE-HEARTED, *a.* آزاد دل *āzād dil*,
سخی *sukhī*.

FREEHOLD, *n.* میراث *jāgīr*, جاگیر *jāgīr*,
میراث *mīrās*.

FREELY, *ad.* (at liberty) با آزادی *bā āzādī*,
—(without fear) بی پروا *bi parvā*,
بی باک *bi bāk*.—(without restraint)
بی تکلف *bi tukalluf*.

FREEMAN, *n.* مرد آزاد *mard āzād*,
مردم اصلی *mardumi aslī*.

FREETHINKER, *n.* خود دهر *dahīyā*, خود
رای *khud rāi*, ملحد *mulhid*.

FREE-WILL, *n.* اختیار *ihhtiyār*,
مختاری *mukhtārī*.

FREEZE, *vi.* منجمد کردن *munja-
mīd-k.*, یخ بستن *yakh-b.*, سرد کردن
fasurdā-k. Freezing point, نقطه
جمودت *nuktai jamūdat*.

FREIGHT, *vt.* حمل در کشتی (load a ship)
حمل *haml* *bar kishī-n.*—(hire a
ship) *jehāz ba kirāya-g.*—(let out a ship for hire)
جهاز بکرایه دادن *jehāz ba kirāya-d.*

FREIGHT, *n.* بار (cargo) *bār* *bārī je-
hāz*, حمل کشتی *hamli kishī*.—(the
price paid for shipping goods) نول
naul, کرایه جهاز *kirāya jehāz*.

FRENZY, *n.* دیوانگی *junūn*, جنون
dīwānagī, شیداگی *shaydāgī*.

FREQUENCY, *n.* جمعیت *kasrat*, کثرت
jamīdt.—(concourse) آمد و شد *āmad
u shud*.

FREQUENT, *a.* چند بار *chand bār*,
کثیر *kasīr*, بار بار *bār bār*.

FREQUENT, *vt.* آمد و شد کردن *āmad
u shud-k.*, رفت کردن *āmad u
raft-k.* To be frequent, بار بار شدن
bār bār-sh, کثیر شدن *kasīr-sh*.

FREQUENTLY, *a.* بسیار بار *bisayār
bār*, "اكثر اوقات *akṣar
awāqt*.

FRESH, *a.* تازه *tāza*, تر *tar*, نو *naw*.—
(cool) خنک *khunuk*, سرد *sard*.—
(as vegetables) سر سبز *sar sabz*.—
(sweet) شیرین *shīrīn*, گوارا *guvārā*.

FRESHEN, *vt.* (make fresh) تازه کردن
tāza-k., خنک کردن *khunuk-k.* *vi.*—
(grow fresh) تازه گشتن *tāza-g.*

FRESHLY, *ad.* (cooly) بردانه *bardāna*.
—(newly) از نو *az naw*.—(unfadingly)
باتازگی *batāzagī*.—(with a ruddy look)
با سرخ رو *bā surkh rū*.

FRESHNESS, *n.* تازگی *tāzagī*, تاز و تازگی
tar u tāzī, لطافت *latāwat*.—(coolness)
سرخ *surkh*.—(liveliness) برویت
burūdat, روی *surkh rūi*.

FRET, *n.* (fermentation) جوش *jūsh*.—
(agitation of mind) پریشانی *parīshā-
nī*, اضطراب *iztirāb*.

FRET, *vt.* آزار کردن (agitate or disturb)
āzār-k., اضطراب کردن *iztirāb-k.*—(eat
away) اکل کردن *akal-k.*, لیس کردن
lahs-k.

FRETFUL, *a.* غضبناک *ghazabnāk*,
خشمناک *kha-shmnāk*, تیز طبیعت
tez tabī'at.

FRETFULLY, *ad.* با اضطراب *bā iztirāb*,
تند مزاجانه *tund mīzājāna*, آزار
zājāna.

FRETFULNESS, *n.* غضب *ghazab*, آزار
āzār, پریشانی *parīshānī*.

FRETWORK, *n.* نقش *naḥsh*, سلسله *silasila* بندي *silasila bandi*.

FRIABLE, *a.* رشت *rasht*, ریزناک *rez nāk*.

FRIAR, *n.* زاهد *zāhid*, راهب *rāhib*.

FRICTION, *n.* مالش *mālsh*, حک *hakk*, فرسودگی *fursūdagi*.

FRIDAY, *n.* جمع *jum'a*, آدینه *ādina*.

FRIED, *a.* برشته *birishla*, دربان *biryān*.

FRIEND, *n.* یار *yār*, دوست *dūst*, دوستدار *habīb*, رفیق *rafīq*, دلداری *dustlār*, دلدار *dil-lār*, حیرخواه *khair khāh*, خلیل *khalīl*, همدم *ham dam*, شمعسار *ghamgusār*. A sincere friend, یار وفادار *yāri wafādār*, محب *muhibbi sādik*. An intimate friend, یار غار *yāri ghār*. A meeting of friends, صحبت *suhbat*, یاران *yārān*.

FRIENDLESS, *a.* بی کسی *bī kas*, بی یار *bī yār*, حاجتمند *hājatmand*.

FRIENDLINESS, *n.* خیر خواهی *kha-ir-khāhi*, مهربانی *mehrbāni*, شفقت *shafakat*.

FRIENDLY, *a.* دوستانه *dūstāna*, یاران *yārāna*, مهربان *mehrbān*.

FRIENDSHIP, *n.* یاری *dūsti*, دوستی *yāri*, محبت *mahabbat*, دوستی *mu-waladat*, صداقت *sīdakat*. Mutual and sincere friendship, مخالفت *mu-khālasat*, خلوص *khulūs*. To have friendship, دوستی داشتن *dūsti-d*, یاری کردن *yāri kardan*.

FRIGATE, *n.* جہاز سم دنگی *jehāzi si dakuli*.

FRIGHT, *n.* vide, FEAR.

FRIGHTEN, *vt.* ترسانیدن *tarsāntidan*, هول کردن *khawf-r*, ترسانیدن *haul-k*.

FRIGHTFUL, *a.* هولناک *haulnāk*, ترسناک *tarsnāk*, مخوف *mukhawwif*.

FRIGHTFULLY, *ad.* مخوفانه *mukhkhaw-wifāna*, نا وحشت *bā wahshat*.

FRIGHTFULNESS, *n.* هولناکی *haul-nāki*, ناخوش *tukhwif*.

FRIGID *a.* (cold) سرد *sarīd*, سرد *bard*. —(passionless) محبت *bī mahabbat*, غیری *ghayri mu'alat*. Frigid in constitution, باردارالمراح *bārīdul mīzār*, سست اندام *sust an-lām*.

FRIGIDITY, *n.* (want of warmth) سردی *sarīd*, برودت *burūdat*. —(want of affection) عدم محبت *ādami ma-habbat*. —(dullness) نانون *nā tuwān*.

FRIGIDLY, *ad.* (coldly) سردی *ba sarīd*, از برودت *az burūdat*. —(without affection) بی محبت *bī mahabbat*. —(impotently) نانون *ba wa-jai nā tuwān*.

FRINGE, *n.* ریش *rīsha*, طراز *tirāz*.

FRINGE, *vt.* دامن *rīsha-d*, طراز کردن *tirāz-k*.

FRIPPERY, *n.* لباس کهنه *libāsi kuhna*, زنده *zhinda*.

FRISK, *vi.* چستنی *jaslan*, رقصیدن *rah-e-tlan*, چیدنی *jahīlan*.

FRISKINESS, *n.* شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, چالاکي *chālākī*.

FRISKY, *a.* شاد *shāl*, مسرور *masrūr*, رقصان *rahsān*.

FRITH, *n.* (of the sea) حلق البحر *halku'l bahr*, خلیج *khaliḡ*. —(forest) جنگل *jangal*.

FRITTER, *n.* (fragment) پاره *pāra*.

FRITTER, *vt.* پاره پاره کردن *pārapāra-k*.

FRIVOLOUS, *a.* سبک *sabuk*, بیوده *bihūda*, باطل *bātil*, چیز *nā chīz*.

FRIVOLOUSLY, *ad.* بی معنی *bī ma-dni*, باطلانه *bātilāna*.

FRIVOLOUSNESS, *n.* سبکی *sabukī*, بطلان *butlān*, گذاب *gazāf*.

FRIZZLE, *vt.* زلف چیدن دادن *pech-d.*, زلف ز زلف چیدن کردن *zalf pur chīn-k.*

FROAL, *n.* ار *az*, من *min.*

FROCK, *n.* دبا *kabā*, جامه *jāma.*

FROG, *n.* غوک *ghūk*, ورغ *vazugh*, وطواط *watwāt.*

FROLIC, *n.* بازی *bāzi*, بازی *baela*, رنگ *rang.*

FROLIC, *vi.* بازی کردن *baz'ā bāzi-k.*

FROLICSOME, *a.* بازی *ba'ā bāz*, شوخ *shukh*, شادمان *shādmān.*

FROM, *prep.* از *az* و *zi*, عن *an*, من *min.*
From top to bottom, از بالا تا پایین *as bālā tā pāyīn*, سر تا پا *as sar tā pā.* From the beginning, از ابتدا *as ibtidā*, از سر *as sar.* From day to day, روز بروز *rōz ba rōz*, یوم فی یوم *yaum fi yaum.* From morning till evening, از صبح تا شام *as sabāh tā shām* From the first of it to the last, من اولی تا آخر *min auwalihī ila' ākhirihī.*

FRONT, *n.* (forehead) پیشانی *peshānt*, پیش *jabin.*—(of anything) پیش *pesh*, پیشگاه *peshgāh*, مقدمت *mukaddamat* The front of an army, پیش لشکر *pesh lashkar*, مقدمت جیش *mukadda matī jaysh.* The front of a building, وجه عمارت *wajai imarat.* A front seat, پیشگاه *peshgāh.* A front room, پیش خانه *pesh khāna*, پیشطاق *pesh-tāk.* In the front, در پیش *dar pesh*, مقابل *mukābil*, مقابل *kablan.* In front and rear, پیش و پس *pas u pesh.* Front to front, روبرو *rū ba rū*, مقابل *mukābil*, برابر *barābar.*

FRONT, *vt.* مقابل شدن *mukābil-sh.*, روبرو نمودن *mukābalat-k.* روبرو *rū ba rū-n.* To fight front to front, روبرو مبارزه کردن *rū bar rū muhārabā-k.*

To stand in front پیش ایستادن *pesh-ā.*, در پیش شدن *dar pesh-sh.*

FRONTIER, *n.* سر زمین *sar samīn*, سر حد *sar hadl*, مرزبوم *marzbūm.* Living on the frontiers, سرحد نشین *sar hadd nishīn.* Beyond the frontiers, از سرحد بشین *az sar hadd nishīn.*

FRONTISPIECE, *n.* پیشانی *peshāna*, پیشگاه *peshgāh*, وجه عمارت *wajai imarat.*—(to a book or letter) سر *sar* نوشت *sar nawisht*, دباچه *dibācha.*

FRONTLET, *n.* پیشانی *peshānt* بند *band*, سر بند *sar band.*

FROST, *n.* زاله *zhāla*, جلید *jālid.*

FROTH, *n.* کف *kaf*, آب نقش *naksh bar āb.*

FROTH, *vi.* کفدار شدن *kaf-dār-sh.*, کف زدن *kaf-z.*

FROTHY, *a.* کفدار *kaf-dār.*—(soft) نرم *narm*, ملایم *mulāyim.*—(vain) بیوده *bī hūda.*

FROWARD, *a.* خودرایی *khud rāy*, شرر *shurir.* تیز مزاج *tez mizāj.*

FROWARDNESS, *n.* تیز مزاجی *tez mizāji*, خودرایی *khudrāi*, گستاخی *gustākhī.*

FROWN, *vi.* چین چیدن *chīn ba jabīn-k.* سحت روئی کردن *sakht rūi-k.* چشم نمایی کردن *chashm nu-māi-k.*

FROWN, *n.* چین *chīn*, شکن *shikan.*

FROZEN, *a.* یخ بسته *yakh bastā*, اسفرد *asfurdā*, منجمد *munjamid.*

FRUCTIFEROUS, *a.* باردار *bār dār*, میوه دار *mewa dār.*

FRUCTIFY, *vt.* تسمیر کردن *tasmīr-k.* میوه دار شدن *mewa dār-sh.*

FRUGAL, *a.* مختدل *muḍṭilil*, کفایتی

kifāyāt, کم خرج *ham kharch*, کفایت
شعار *kifāyat shiār*.
FRUGALITY, *n.* خانه داری *khāna dārī*,
اعتدال *kifāyut shiārī*, کفایت شعاری
attīlāl.
FRUGALLY, *ad.* با خانه داری *bā khāna*
dārī, با اعتدال *mudtadilāna*, با کفایت
bā kifāyat.
FRUIT, *n.* میوه *miwa*, ثمر *samr*, بر *bar*,
نفع *fākīh ut* — (*advantage*)
نتیجه *naft*, فایده *fāyīla*. — (*result*)
ناتija, ثمره *samra*. — (*offspring*)
اولاد *aulād*. Late fruits, میوهٔ مبیطیه
mitvai mubtā. Fresh fruits, نو بار
nau bār. Preserved fruits, مرئی
murabbā. A fruit basket, نبرک *tab-*
rak. To reap the fruit (of any thing)
فایده یافتن *fāyada-y*.
FRUITAGE, *n.* میوهجات *mewajāt*,
فواکه *mewahāi gunāgūn*, میوههای گوناگون
fawāka.
FRUITFUL, *a.* بار میوه دار *mewadār*, بار
دار *bār dār*, برومند *barūmand*. —
(*prolific*) نفوذ *naḥḥ*.
FRUITFULLY, *ad.* باردارانه *bār dārāna*,
مثمرانه *musmirāna*.
FRUITFULNESS, *n.* بار داری *bār dārī*,
برومندی *mewa dārī*, میوه داری
barūmandī.
FRUITION, *n.* کامرانی *tamattā*,
کام *kām*, بانی *kāmyābī*.
FRUITLESS, *a.* بی ثمر *bī samr*, بی
بی *bī bar*. — (*without advantage*)
بی *bī manḥḥ*, بی فایده *bīlā fāy-*
ada, بی حاصل *lā ḥāsil*.
FRUIT-TREE, *n.* درخت میوه دار *dīra-*
khtī mewā bar.
FRUSTRATE, *vt.* محروم کردن *mahrūm-*
k, بی بهره *hīrmān-s*, حرمان ساختن

کردن *bī bahra-k*, نا امید کردن *nā-*
umed-k, باطل کردن *bātil-k*.
FRUSTRATED, *a.* محروم *mahrūm*,
بی بهره *bī bahra*. To be frustrated,
محروم شدن *mahrūm-sh*.
FRUSTRATION, *n.* ناامیدی *nāumedī*,
شکست *shikast*.
FRY, *vt.* بریان کردن *biryān-k*, برشته
burushtan.
FRYING, *n.* برشته *burushta*, بریان
biryān.
FRYING-PAN, *n.* تابه *tāwa*, تابه *tāba*.
FUDDLE, *vt.* (*make drunk*) مست
کردن *mast-k*, بی هوش نمودن *bī hūsh-k*.
FUEL, *n.* هیزم *hizam*, دود *wukūd*.
FUEL, *vt.* هیزم انداختن *hizam-a*.
FUGH, *n.* واپ *wāḥ*, پوک *puck*.
FUGITIVE, *a.* فرار *ārazī*, عارضی
bī karār, بی پیام *bī kayām*.
FUGITIVE, *n.* فراری *farārī*, گریزنده
gurizanda.
FUGITIVENESS, *n.* مهاجرت *muhā-*
jurat, فرار *farār*, جلا *jilā*.
FULCRUM, *n.* مرکز *markaz*.
FULFIL, *vt.* (*accomplish*) تمام
کردن *tamām-k*, بسج آوردن *bajā-ā*,
بسر بردن *basar-b*, ادا کردن *adā-k*. — (*fill full*)
لبالب ساختن *pur-k*, پر کردن
labā-lab-s.
FULFILMENT, *n.* (*accomplishment*)
انجام *itmām*, تمام *tatama*. — (*perfor-*
mance) عمل *amal*, کردار *kirdār*.
Fulfilment of terms, ایفای وعده *fāya*
vaide.
FULGENCY, *n.* روشنی *raush-*
nī, لامعان *lamān*.
FULL, *a.* پر *pur*, سرشار *sar shār*,
موزور *maufūr*. — (*expressing much*)
پر معنی *pur mad nī*. — (*containing much*)

- کدیر دار *kasir dār*, بسیار دار *bisayār dār*. Full weight, تمام عیار *tamām tyār*, کامل الوزن *kāmil ul wazn*. Half full, نصفی *nisfī*. A full bumper, جام لدااب *jāmi labālab*.
- FULL, *n.* (freedom from deficiency) بی نقصان *bī nuksān*.—(the whole) کل *kull*, تمام *tamām*. The full moon, بدر *badar*, مهر تمام *kamrī tamām*. Full speed, نیز رو *tez rau*.
- FULL, *vt.* جام مصارت کردن *jāma kisārat-k.*, شستن *shustan*.
- FULLER, *n.* دسار *kassār*, گادر *gāzur*. The fuller's art, مصارت *kisārat*.
- FULLY, *ad.* "تماما" *tamāman*, بالتمام *bī't tamām*.
- FULMINATE, *vi.* (thunder) رعد کردن *radīd-k.*, صدا بلند کردن *sa'lāi buland-k.* *vt.*—ملاطمت کردن *malāmut-k.*, طعن دادن *tadn-d.*
- FULMINATORY, *a* رعد و شان *radīd fishān*.
- FULNESS, *n.* پری *purī*, آگندگی *āgan-dayī*.—(repletion) سیرگی *sīrī*.—(largeness) وسعت *wasīdt*, فراخی *farāhkt*.—(abundance) فراوانی *bisayārī*, فراوانی *farāwānī*.
- FULSOME, *a.* (nauseous) نا گوار *nā guwār*, مکرهه *mahrūh*—(stinking) بخر *bakhar*, دم گزشت *dam girifta*—(obscene) فاحش *fāhish*, زشت *sisht*. Fulsome discourse, کلام نا پسند *kalāmi nā pasand*.
- FULSOMENESS, *n.* (nauceousness) کد نا گوار *nā guwārī*.—(stink) گند *gand*.—(obscenity) زشتی *sishtī*.
- FUMBLE, *vi.* نا سرا کردن *nā sazā k.*, بی معنی ساختن *bī madnī-s.*—(to be impotent) سستی نمودن *susti-n*
- FUMBLER, *n.* مرد نا قابل *mardī nā hā-bīl*, ناوه رفتار *yāwa rafiār*.
- FUME, *n.* دود *dūd*, بخار *dukhān*, بخار *bukhār*.
- FUME, *vi.* دود دادن *dūd-d.*, تبخیر نمودن *tabkhir-n.*
- FUMIGATE, *vt.* دود ساختن *dūd-s.*, دود بخار دادن *bukhār-d*, دخن کردن *dukhna-k*—(perfume) معطر کردن *mua-ttar-k.*
- FUMIGATION, *n.* بخار صاری *bukhār-sāzi*, دخن *dukhna*—(scent) خوشبو *khūshbū*.
- FUMITORY, *n.* شهرج *shahtaraj*.
- FUN, *n.* بازی *bāzi*, بذله *bāzlu*, لاه *lahv*.
- FUNCTION, *n.* (office) منصب *mansab*, حاد *jāh*.—(performance) عمل *amal*, قابلیت *qābilit*, قوت *kuwat*, ادا *a'lā*.—(power) کار *kār*.—(business) کار *kār*.
- FUNCTIONARY, *n.* کارپرداز *kār par-dās*, منصبدار *masab-lār*.
- FUND, *n.* (capital) اصل *asl*, سرمایه *sar-māya*.—(stock) ماه *māya*, وجه *wajah*. Trust fund, زر امانت *zari amānat*.
- FUNDAMENT, *n.* اساس *asās*.—(anus) کون *kūn*.
- FUNDAMENTAL, *a.* اصلی *asli*, اساس *asās* داری *asās dār*, زائت *zātt*.
- FUNDAMENTALLY, *ad.* اصلیمان *asli-yāna*, اساسی *asāsī*.
- FUNERAL, *a.* کفنی *kafnī*, مانعی *mā-tamī*. A funeral pile, آتشتان *ātish-tān*. Funeral oration, فاتحه *fātih*, مرثیه *marsiyā*.
- FUNERAL, *n.* جنازه *janāza*, میت *maytī*.—(burial) دفن *dafn*, تکفین *tak-fīn*.
- FUNGIOUS, *a.* ملایم *mūlāyam*.
- FUNGUS, *n.* چترمار *chatrī mār*, سمراوغ *samārūgh*.
- FUNNEL, *n.* خوهن *khūhan*, قمع *himd*.

- FUNNY**, *a.* لهو انگیز *lahw angiz*.
- FUR**, *n.* پوستین *postin*, خز *khaẓ*.
- FURBELOW**, *n.* زنجف *zinjaf*, ریش *riṣha*.
- FURBISH**, *vt.* (polish) صیقل کردن *say-kal-k*, جلا دادن *jaldā-d*.—(clean) پاک کردن *pāk-k*.
- FURIOUS**, *a.* (fierce) تند *tund*, نیر *tez*—(mad) دیوانه *dīwāna*, مجنون *majnūn*.—(enraged) غضبناک *ghaẓabnāk*, خشمناک *khashmnāk*. To be furious, خشمناک شدن *khashmnāk-sh*.
- FURIOUSLY**, *ad* مجنونانه *ba waj-ai majnūn*, از دیوانگی *az dīwānagi*, با نندی *bā tundī*.
- FURIOUSNESS**, *n.* دیوانگی *dīwānagi*, جردن *janūn*.—(fierceness) خشم *tesī*, نندی *tundī*.—(rage) خشم *khashm*, غصه *ghussa*, کهر *kuhr*.
- FURL**, *vt.* کشیدن *bādbān* فراهم *farāham-k*, پیچیدن *pechīdan*.
- FURLOUGH**, *n.* رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*, تعطیل *tadtil*.
- FURLOUGH**, *vt.* رخصت دادن *rukhsat-d*.
- FURNACE**, *n.* آتش دان *ātish dān*, فرن *furn*, کوره *kawra*. A baker's furnace, تنور *tannur*. A lime furnace, فرن *furni nawarat*. A potter's furnace, داش *dāsh*.
- FURNISH**, *vt.* دادن *dādan*, سر برآه *sar ba rāh-k*, رسانیدن *rasānt-dan*.—(assist) مدد دادن *madad-d*, آمان دادن *yārī-k*.—(prepare) *āmādan*, تیار کردن *tayyār-k*.—(adorn) پیراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.
- FURNISHED**, *a.* سر برآه کرده *dāda*, مدد (assisted) *sar ba rāh kardā*.—(prepared) آماده کرده *madad kardā*.—(adorned) پیراسته کرده *āmāda kardā*.—(adorned) پیراسته *payrāsta*.
- FURNISHER**, *n.* دهنده *dahanda*, باری *yārī kunanda*, عطا گر *dā gar*.
- FURNITURE**, *n.* اسباب *asbāb*, سامان *sāmān*, رخت *rakht*. Household furniture, رخت خانه *rakht khāna*, اسباب خانه *asbāb khāna*.
- FURRIER**, *n.* سمور فروش *samnūr fa-rūsh*, پوستین دوز *pōstīn dūz*.
- FURROW**, *vt.* شیار کردن *shiyār-k*, خط کشیدن *khatt-k*.
- FURROW**, *n.* شیار *shiyār*, خط *khatt*.
- FURTHER**, *vt* مدد دادن *madad-d*, قزقی (forward) *yārī-n*.—(forward) دادن *tarakhi-d*.
- FURTHER**, *a.* دورتر *dūrtar*, بیشتر *peshtar*.
- FURTHER**, *ad.* جز آن *juz ān*, از نو *afzūn*.—(again) دیگر *dīgar*, باز *bāz*, علاوه *dāwa*.
- FURY**, *n.* (rage) کهر *kahr*, خشم *khashm*, دیوانگی *dīwānagi*, مجنون *majnūn*.—(of the wind) نندی *tundī*.
- FURZE**, *n.* رگم *ratam*.
- FUSE**, *vt.* گداختن *gudākhtan*, حل کردن *hall-k*.
- FUSEE**, *n.* هوا مشک *hawā fishak*, نغذگچه *tufangcha*.
- FUSIBILITY**, *n.* امکان ریش *imkāni rezish*, گدازش *galāzish*.
- FUSIBLE**, *a.* گداختنی *gudākhtani*, روان *rawān*.
- FUSION**, *n.* ریش *rezish*, گداختگی *gudākhtagi*.
- FUSS**, *n.* خود نمایی *tashwīsh*, خود *khud numāi*.
- FUSTIAN**, *a.* سحر *sakhuni bi-hūda*, کلام هرزه *kalām hirza*.
- FUSTINESS**, *n.* گدایدگی *gandīdagi*, بد بوی *bad būi*.

FUTILE, *a.* بی بهره *bihūda*, بی معنی *bi madnt*, باطل *bātil*.

FUTURE, *a.* آینده *mustakbil*, آینده *āyunda*. A future state, عالم غیب *ālami ghayb*. Future events, مستقبلیات *mustakbiliyāt*. The future tense, مستقبل زمان *sumāni mustakbil*. The future perfect, ماضی متشکی *māzī mutashakkī*.

FUTURITY, *n.* وقت آینده *wakti āyunda*, عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.

FY, *interj.* های *hāya*, وای *wāya*, واه *wāh*, اف *uff*.

G.

GABBLE, *n.* هرزه گوئی *harsa gūi*, باره *yāwa gūi*.

GABBLE, *vi.* باره گوئی کردن *yāwa gūi-k.*, نایل و فال بیهوده کردن *kāl u kāl bihūda-k.*

GABBLER, *n.* باره گو *hirza gu*, هرزه گو *yāwa gu*.

GABBLING, *n.* زیاده گوئی *puch*, زیاده گوئی *siyāda gūi*.

GABION, *n.* زنبیل با خاک آگنده *sambil bā khāk āganda*.

GABRIEL, *n.* جبرائیل *jibrāil*.

GAD, *n.* (graver) قلم حکاکي *kalami hakkāki*.— (wedge) میخ *mekh*.— (point of a spear) سر نیزه *sar nīzah*.

GAD, *vi.* گردش کردن *gardīdan*, گردش کردن *gardish-k.*

GADFLY, *n.* خر مگس *khar magas*.

GAG, *vt.* دهن بستن *bā samām dahan-b.*

GAG, *n.* دهن بستگی *dahan bastagi*, گلو گیر *gulu gir*.

GAGE, *n.* رهن *rahn*, پیمان *pay mān*, دعوت جنگ *girau*.—(challenge) باران سنج *dadwati jang*. Rain gage, باران سنج *bārān sanj*.

GAGE, *vt.* (pledge) رهن دادن *girau-d.*, گذاشتن *ruhan-g.*

GAIETY, *a.* خوشحالی *khūsh hālī*, مسروری *masrūrī*, نشاط *ni-shāt*.

GAILY, *ad.* مسرورانہ *masrūrāna*, خرمانہ *khurramāna*.—(finely) با زرب و زینت *bā zeb u zinat*.

GAIN, *n.* نفع *naft*, سود *sūd*, فایده *fāy-ada*, حاصل *hāsil*, پیدایش *paydāyish*, منفعت *manfiat*.

GAIN, *vt.* نفع یافتن *hāsil-k.*, اندوختن *naft-y*, پیداکردن *paydā-k.*, بدست آوردن *andūkhthan*, بدست آوردن *badast-ā.*, منفعت کردن *tahsil-k.*, انجام ساختن *manfiat-k.*—(gainover) *ifhām-s.*, دل ربای کردن *dil rubāt-k.* To gain force, قوت یافتن *kuwat-y*, مشتد شدن *mushtad-sh.* To gain credit, اعتقاد اندوختن *attikād-a.*, *bāwar-y.* To gain one's ends or desires, برآورد رسیدن *bamurā-d-r.*, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k.*

GAINED, *a.* میسر *muyassir*, اندوخته *andūkhtha*, محصل *mahsūl*.

GAINER, *n.* مستفید *muntaft*, منفعت *mustafid*.

GAINFUL, *a.* سودمند *sūd mand*, مفید *mufid*, نافع *nāft*.

GAINLESS, *a.* بی فایده *bi fāyda*, بی حاصل *bi hāsil*.

GAINLY, *ad.* تیز دست *tez dast*.

GAINSAY, *vt.* رد کردن *radd-k.*, رد کلام *raddi kalām-k.*, خلاف نمودن *khilāf-n.*

GAINSAYER, *n.* خلاف گو *khī'āf gū*, منافس *munākiṣ*

GAIT, *n.* رنجار *rafiār*, شیوه *shīwa*, سلوک *sulūk*.

GAITER, *n.* پاتا *pā-tāba*, موره *mosh*.

GALADAY, *n.* روز عید *rozi' id*.

GALANGAL, *n.* (a medical root) خولنجان *khūlanjān*, وز *warazh*.

GALAXY, *n.* ام انجوم *ammu'n nujūm*, ام السما *ummu's samā* —(assemblage) انجم *anjuman*.

GALBANUM, *n.* باررد *bārsad*

GALE, *n.* (of wind) باد *bād*, هوا *hawā*, باد نسیم *nasīm*. A gentle gale, باد *bād* نسیم *nasīm*. A strong gale, باد *bād* سخت *sakht*, زریان *zafay-ān*. A violent gale or storm, طوفان *tūfān*.

GALIOT, *n.* دونی *dūnī*.

GALL, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*. کینه *māzū* —(malignity) مانو *knā*, دشمنی *dushmanī*.

GALL, *vt.* در کردن *dabar-k*, مشقت *mushkat-s* —(wear or rub) اضطراب ساختن *sūdan* —(vex) سازدن *iz'irāb-s*, آزاردن *āzārdan*.

GALLANT, *a.* (gay, showy, well dressed) ظریف *sarīf*, نازک *nāsuk*, رجا *sibā* —(magnificent) بزرگوار *buzurg-wār*, شاهانه *shāhāna* —(polite) صاحب ادب *sāhibi adab* —(courageous) دلور *dilāwar*, دلیر *diler*, بهادر *bahādur*, جوانمرد *jawānmard*.

GALLANTLY, *ad.* (bravely) دلیرانه *dilerāna*, بهادرانه *bahādurāna* —(gaily) اهل *ahli* zarāfat —(whore master) زناکار *zanākār* —(fornicator) عشق باز *shik bās* —(paramour) آشنا *āshnā*, یار *yār*.

GALLANTLY, *ad.* (bravely) دلیرانه *dilerāna*, بهادرانه *bahādurāna* —(gaily)

باظرافت *bā zarāfat* —(generously) کرممانه *karīmānā*.

GALLANTRY, *n.* (nobleness of mind) مردانگی *marid-ānagi*, مردانگی *marid-ānagi*, دلوری *dilāwarī* —(splendour of appearance) طراست *zarāfat*, نازاکت *nazākat* —(countship) عشق بازی *shik-bāzi* —(debauchery) بهرستی *shikwat parastī*.

GALLERY, *n.* روانی *rauāk*, دهلیز *deh-liz*, کاشانه *kāshāna*. A picture gallery, تصویر خان *taswīr khāna*.

GALLIPOT, *n.* مرتبان *martabān*, حقه *hukha*.

GALLOP, *vi.* تاختن *tākhtan*, دویدن *dawīdan*, شتافتن *shitāftan*. To gallop a horse, اسب تاختن *asp-t*.

GALLOP, *n.* تاز *tāz*, بقریب *tukrīb*.

GALLOWAY, *n.* اسب میانه *aspi miy-āna*.

GALLOWS, *n.* دار *dār*, صلیب *salīb*, چار مویخ *chār mekh*.

GALVANIC, *a.* کهر بادی *kūh rubāī*.

GALVANISM, *n.* کهر بادی *kūh rubāyat*.

GAMBLE, *vi.* قمار بازی کردن *kimār ba-zi-k*, باختن *bākhthan*.

GAMBLER, *n.* قمار باز *kimār bāz*.

GAMBLING, *n.* قمار بازی *kimār bāst*.

GAME, *n.* (sport) لعب *ladb*, بازی *bāst* —(animals hunted) شکار *sayd*, شکار *shikār*. To kill, hunt or catch game, شکار کردن *shikār-k*, شربت گرفتن *ha-sharat-g*.

GAME, *vi.* باختن *bākhthan*, بازی کردن *bāzi-k*. To game at dice, ششدر بازی *shashdar bāst-k*, قمار باختن *kimār bāst-k*.

GAME-CKCK, *n.* خروس جنگی *khū-rūsi jangī*.

FUTILE, *a.* بیهوده *bihūda*, بی معنی *bi madnt*, باطل *bātil*.

FUTURE, *a.* آینده *mustahbil*, مستقبل *āyanda*. A future state, عالم غیب *āl-ami ghayb*. Future events, مستقبلیات *mustakbilyāt*. The future tense, مستقبل *sumāni mustakbil*. The future perfect, ماضی متشکی *māst mutashakkī*.

FUTURITY, *n.* وقت آینده *wakti āyanda*, عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.

FY, *interj.* های *hāya*, وای *wāya*, واه *wāh*, اب *uff*.

G.

GABBLE, *n.* هرزه گوئی *harsa gūi*, باره *yāwa gūi*.

GABBLE, *vi.* باره گوئی کردن *yāwa gūi-k.*, قبل و فال بیهوده کردن *kīl u kāl bikhūda-k.*

GABBLER, *n.* هرزه گو *hirza gu*, باره گو *yāwa gu*.

GABBLING, *n.* زباده گوئی *puch*, زیاده *siyāda gūi*.

GABION, *n.* زنبیل با خاک آگنده *sambīl bā khāk āganda*.

GABRIEL, *n.* جبرائیل *jibrāīl*.

GAD, *n.* (graver) قلم حکاک *kalami hakkāki*.—میخ (wedge) *mekh*.—سر نیزه *sar nīzah*. (point of a spear)

GAD, *vi.* گردش کردن *gardīdan*, گردش *gardīsh-k.*

GADFLY, *n.* خرگس *khar magas*.

GAG, *vt.* با صدام دهن بستن *bā samām dahan-b.*

GAG, *n.* دهن بستگی *dahan bastagi*, گلو گیر *gulu gir*.

GAGE, *n.* پیمان *pay mān*, رهن *rahn*, دعوت جنگ *girau*.—(challenge) باران سنج *dadwati jang*. Rain gage, *bārān sanj*.

GAGE, *vt.* (pledge) گرد دادن *girau-d.*, رهن گذاشتن *ruhan-g*.

GAIETY, *a.* خوشحالی *khūsh hālī*, مسروری *masrūrī*, فرح *farh*, نشاط *ni-shāt*.

GAILY, *ad* مسروران *masrūrāna*, خرمانه *khurramāna*.—(finely) با زب و زبنت *bā zeb u zināt*.

GAIN, *n.* نفع *naft*, سود *sūd*, فایده *fāy-ada*, حاصل *hāsil*, پیدایش *paydāyish*, منفعت *manfiat*.

GAIN, *vt.* نفع یافتن *hāsil-k.*, اندوختن *naft-y*, پیداکردن *paydā-k.*, بدست آوردن *andūkhtan*, منفعت کردن *tahsil-k.*, انجام ساختن *manfidt-k.*—(gain over) *ifhām-s.*, دل رباي کردن *dil rubāi-k.* To gain force, قوت یافتن *kuwat-y*, شدن *muhtad-sh*. To gain credit, اعتقاد اندوختن *attikād-a.*, *bāwar-y*. To gain one's ends or desires, براب رسیدن *bamurād-r.*, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k.*

GAINED, *a.* میسر *muyassir*, اندوخته *andūkhta*, محصل *mahsūl*.

GAINER, *n.* منتفع *muntafī*, مستفید *mustafīd*.

GAINFUL, *a.* سودمند *sūd mand*, مفید *mufīd*, نافع *nāft*.

GAINLESS, *a.* بی فایده *bi fāyda*, بی حاصل *bi hāsil*.

GAINLY, *ad.* تیز دست *tez dast*.

GAINSAY, *vt.* رد کردن *radd-k.*, رد کلام *raddi kalām-k.*, خلاف نمودن *khilāf-n.*

- GAINSAYER**, *n.* خلاف گو *khī'āf gū*, منافق *munāfiq*.
- GAIT**, *n.* رفتار *raftār*, شیوه *shīwa*, سلوک *sulūk*.
- GAITER**, *n.* پاتا پا *pā-tāba*, موزه *mosh*.
- GALADAY**, *n.* روز عید *rozi id*.
- GALANGAL**, *n.* (a medical root) خولنجان *khūlanjān*, وز *warazh*.
- GALAXY**, *n.* ام انجوم *ammu'n niyūm*, ام السما *ummu's samā*—(assemblage) انجمن *anjuman*.
- GALBANUM**, *n.* بارزد *bārsad*.
- GALE**, *n.* (of wind) باد *bād*, هوا *hawā*, باد نسیم *nasīm*. A gentle gale, باد صبا *bādī sabā*, نسیم *nasīm*. A strong gale, باد سبک *bādī sakht*, زوین *zafayān*. A violent gale or storm, طوفان *tūfān*.
- GALLOT**, *n.* دونی *dūnt*.
- GALL**, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*. (nuts) مانو *māzū*—(malignity) کید *kīna*, دشمنی *dushmanī*.
- GALL**, *vt.* دابر کردن *dabar-k*, مشقت *muskhāt-s*—(wear or rub) ساختن *sūdan*—(vex) اضطراب ساختن *iz'irāb-s*, آزاردن *āzārdan*.
- GALLANT**, *a.* (gay, showy, well dressed) ظریف *sarīf*, نازک *nāzūk*, زیبا *zibā*—(magnificent) بزرگوار *buzurg-wār*, شاهانه *shāhāna*—(polite) صاحب ادب *sāhibi adab*—(courageous) دلور *dilāwar*, دایر *diler*, بهادر *bahādūr*, جوانمرد *jawānmard*.
- GALLANT**, *n.* (gay, splendid man) اهل ظرافت *ahli zarāfat*—(whore master) زناکار *zanākār*, روسپی *rūspī*—(fornicator) عشق باز *shik bās*—(paramour) آشنا *āshnā*, یار *yār*.
- GALLANTLY**, *ad.* دلیرانه *dilārāna*, بهادری *bahādūrāna*—(gaily)
- باظرافت *bā zarāfat*—(generously) کرمانه *karīmāna*.
- GALLANTRY**, *n.* (nobleness of mind) مردانگی *marid-ānagi*, جوانمردی *jawānmardī*, دلوری *dilāwarī*—(splendour of appearance) ظرافت *zarāfat*, نزاکت *nazākat*—(courtship) عشق بازی *shik-bāzī*—(debauchery) شہوت پرستی *shahwat parastī*.
- GALLERY**, *n.* روانی *rau āk*, دهلیز *deh-līz*, کاشانه *kāshāna*. A picture gallery, تصویر خانہ *taswīr khāna*.
- GALLIPOT**, *n.* مرتبان *martabān*, حقہ *hukka*.
- GALLOP**, *vi.* باختن *tākhtan*, دویدن *dawīdan*, شتافتن *shītāftan*. To gallop a horse, اسب تاختن *asp-t*.
- GALLOP**, *n.* تاز *tāz*, تقریب *tukrīb*.
- GALLOWAY**, *n.* اسب میام *aspi miy-āna*.
- GALLOWES**, *n.* دار *dār*, صلیب *salīb*, چار میخ *chār mekh*.
- GALVANIC**, *a.* کهربائی *kuk rubāī*.
- GALVANISM**, *n.* کهرباءیت *kuk rubāyat*.
- GAMBLE**, *vi.* قمار بازی کردن *himār ba-sī-k*, باختن *bākhtan*.
- GAMBLER**, *n.* قمار باز *himār bāz*.
- GAMBLING**, *n.* قمار بازی *himār bāzī*.
- GAME**, *n.* (sport) لعب *ludb*, بازی *bāzī*—(animals hunted) شکار *sayd*, شکار *shikār*. To kill, hunt or catch game, شکار کردن *shikār-k*, شترت گرفتن *ha-sharat-g*.
- GAME**, *vi.* باختن *bākhtan*, بازی کردن *bāzī-k*. To game at dice, ششدر بازی *sha-shdar bāzī-k*, باختن *mār-b*.
- GAME-COCK**, *n.* خروس جنگی *khur-si jangī*.

GAMEKEEPER, *n.* شکار بان *shikār-bān*.

GAMESOME, *a.* لعب کار *la'ib-kār*.

GAMESTER, *n.* همار بار *himār bāz*,
ششدر باز *shashdar bāz*

GAMING, *n.* همار بازی *himār bāzi*. A
gaming-house, همارخانه *himār khāna*.

GANDER, *n.* قاز نر *kā-zi nar*,
بط نر *bati nar*.

GANG, *n.* طایفه *tāifa*, گروه *gurūh*.

GANGLION, *n.* سُلَمَت (tumour) *sildt*,
آماس *āmās*.

GANGRENE, *n.* خورا *khūrā*, آكل *āki-lah*.

GANGRENE, *vt.* خورا نمودن *khūrā-n*,
خوره زدن *khūrah-z*.

GAOL, *n.* زندان *zindān*, قیدخانه *kayd khāna*, حبس *hubs*. Confined to a
gaol, اهل زندان *ahli zindān*, محبوس *mahbūs*.

GAOLER, *n.* زندان بان *zindānbān* سجان *sajjān*.

GAP, *n.* چاک *chāk*, شکاف *shigāf*,
شق *shāk*. To stop a gap, چاک پر کردن *chāk pur-k*.

GAPE, *vi.* (yawn) خمبازد کردن *khamy-āza-k*,
تفاوت کردن *tasāwub-k* —
(open in fissures) چاک نمودن *chāk-n*,
در شق کشادن *dar shāk-k*.

GAPE, *n.* خمبازی *khamyāza*, دهن کشایی *dah-n-kushāi*.

GARB, *n.* لباس *libās*, پوشاک *poshāk*,
نمایش *nu-māyish* — (appearance) جامه *jāma*,
ظهور *sahūr*.

GARBAGE, *n.* روده *rauda*, فضل *fuzla*.

GARBLE, *vt.* منقطع کردن *maktūd-k*,
خراب کردن *khārāb-k*.

GARDEN, *n.* باغ *bāgh*, روضه *rauza* (pl.

رباض). A flower garden, بوستان *bust-ān*, گلستان *gulistān*, گلزار *gulzār*.

A fruit garden, چمن *chaman*. Plea-
sant gardens, ریاض دلکشا *riyāsi dil-kushā*. A botanical garden, باغ *bāgh*,
نبانات *nabātāt*.

GARDEN, *vt.* خشاوه ساختن *khishā-wa-s*,
باغ آراستن *bāgh-s*, باغ ساختن *bāgh-ā*.

GARDENER, *n.* بوستانچی *bāgh bān*, بوستانچی *būstāni*.

GARDENING, *n.* باغبانی *bāghbāni*,
علم بوستانی *ilm-i bustāni*.

GARGLE, *n.* غرغره *ghar ghara*.

GARGLE, *vt.* غرغره نمودن *gharghara-n*,
قلقله کردن *kilkila-k*.

GARLAND, *n.* گلبدن *gulband*.

GARLIC, *n.* سیر *sir*, ثوم *sūm*.

GARMENT, *n.* لباس *libās*, پوشاک *pūshāk*,
لباس *libās*, جامه *jāma*, کسوت *kisvat*. An
upper garment, بیرونه *bīrūna*. The
lining of a garment, استر *astar*. The
collar of a garment, گردبان *garībān*.
A short garment, نیم تن *nīm tan*,
شاماک *shāmāk*. A patched garment,
زنده *zhanda*. To put on a garment,
جامه در بر کردن *poshtidan*,
jāma dar bar-k. Mourning garments,
حداد *hidād*.

GARNER, *n.* انبار *ambār*, مخزن *makh-zin*.

GARNET, *n.* لعل *ladl*, یاقوت *yākūt*.

GARNISH, *vt.* آراستن *ārāstan*,
پیراستن *payrāstan*.

GARRET, *n.* طبخه فوئانی *tabakai fau-kāni*.

GARRISON, *n.* (soldiers) اهل قلعه *ahli kild*,
حفاظان قلعه *hāfizāna kild*. —
(fortification) قلعه *kild*, حصار *hisār*,
بارو *bārū*.

GARRISON, *vt.* لشکر در قلع تعیین کردن *lashkar dar kild tayyun-k.*, مستحکم *mustahkim-g.* گردانیدن

GARRULITY, *n.* زیاده گوئی *ziyāda gūʾ*, اسباب *is-hāb.*

GARRULOUS, *a.* زیاده گو *ziyāda gū.* مغوال *mikwāl.*

GARTER, *n.* برت زانو بند *zānū band*, برت *burat.*

GARTER, *vt.* برت بزند *zānū band-b*, برت بستن *burat-b.*

GASCONADE, *n.* لاف زنی *lāf sanī.*

GASH, *n.* زخم *zakhm*, جراحت *jarā-hat.*

GASH, *vt.* حرح زخم کردن *zakhm-k.*, حرح ساختن *jurh-s.*

GASP, *n.* نفس کشی *dam hashī*, نفس *nafs.* The last gasp, نفس دم *nafsi dam*, قرب الموت *karīb ul marg.*

GASP, *vi* نفس زدن *dam-k.*, نفس زدن *nafs-z.*

GATE, *n.* باب دروازه *darwāza*, باب *bāb*, در *darb.* An open gate, در *dari* *kushāda*, بابی *bābi* *kushāda*, در بسته *dari* *maftūh.* A shut gate, بابی *bābi* *maujūh.* To knock a gate, در زدن *dar-z.* To shut a gate, در بند کردن *dar band-k.*, بابی *bāb* *maujūh-n.* To open a gate, در کشادن *dar-k.*, بابی *bāb* *maftūh-s.*

GATE-KEEPER, *n.* دربان *darbān*, واب *barwāb.*

GATHER, *vt.* 1. جمع (accumulate) *jamʿ* کردن *jamʿ-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā* 2. (pluck) چیدن *chilan.* 3. (come together) فراهم شدن *jamʿ-sh.*, فراهم آمدن *farāham-ā.* 4. (bring together) فراهم کردن *farāham-k.* 5. (gain)

بدست آوردن *an lūkhlan*, 6 (grow thick) *badus'-ā* 6 (grow thick) *ghalīz g.* 7 (pucker) *ghalīz g.* 7 (pucker) *pur chin-l.*

GATHER, *n.* چیدن *chin*, *pech*, *tā.* GATHERER, *n.* جمع کننده *jamʿ kun-anla*, چیدان *chinān.*

GAUDILY, *ad.* شاهانه *ba vajai shāhāna*, با ظرافت *bā sarāfat*

GAUDINESS, *n.* زینت ظرافت *zarāfat* *zīnat.*

GAUDY, *a.* زیبا *zibā*, تابدار *tābdār*, با زور *bā zivar.*

GAUGE, *n.* پیمان *paymān*, اندازه *an-dāzi*, قیاس *kuyās.*

GAUGE, *vt.* پیمودن *paymūdan.*

GAUNT, *a.* لاغر *lāghir*, نزار *nizār.*

GAUNTLET, *n.* دستبند *dastānāi* *āhanī*, باربند *bāzū band.*

GAUZE, *n.* گوهر ناب *garuhar tāb.*

GAY, *a.* (merry) شاد *shād*, خوش *khush*, خرسند *khursand*, دلشاد *dilshād.* (showy) ظریف *zarīf*, تابدار *tābdār.*

GAYETY, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khushi*, شادمانی *shādmānī*, خرمی *khurramī*.

GAYLY, *ad.* از خوشی *az khushī*, شادمانه *shādmāna.*

GAZE, *vi.* نظر کردن *nigristan*, نظر *nazar-k*, دیدن *dīdan.*

GAZE, *n.* نظر *nazar*, نگار *nigarānī.*

GAZETTE, *n.* صحیفه اخبار *sahifa* *hu'l akhbār*, روزنامه *rūz nāma.*

GAZETTE, *vt.* مندرج درج کردن *darj-k.*, مندرج ساختن *munlarij-s.*

GAZETTEER, *n.* جمع اخبار *majmaʿ ul akhbār.*

GEAR, *n.* ساز *asbāb*, *sāz.* ساز اسب *libās.* (harness) *sāzi asp.*

- GELD**, *vt.* ساده کردن *ākhṭa-k* آخته کردن *sā-la-k.*, حصی کردن *khass-k.*
- GELDING**, *n.* آخته *ākh a.* حصی *khass-i.*
- GEM**, *n.* گوهر *gohar.* *jauhar.* A brilliant gem, گوهر آبدار *jauhari ābdār.* Adorned with gems, مرصع *murassad.*
- GEM**, *vt* مرصع *murassad-k.* میجوهر کردن *mijauhar-k.*
- GEMINATE**, *vt.* دوتا کردن *dutā-k.* مضاعف ساختن *muzādf-s.*
- GEMINI**, *n. pl.* جوزا *burji jauzā.*
- GEMMEOUS**, *a* جوهر آسا *jauharāsā,* گوهر پیوند *ghauhar payvand.*
- GENDER**, *n.* قسم *nau,* نوع *jins,* جنس *kism.*—(in grammar) الجنس *al jins* —(masculine) مذکر *musakkur.*—(feminine) مؤنث *muannas.*—(neuter) غیر لی روح *ghayri zi rūh.*
- GENDER**, *vt.* تولید کردن *zāidan,* زایدن *taulid-k.*
- GENEALOGICAL**, *a* نسب منسوب *nasab mansūb,* آباء *ābāi.* Genealogical tree, شجره خاندان *shajrai khāndan.* Genealogical table, نسب نامه *nasab nāma.*
- GENEALOGIST**, *n.* نساب *nasāb,* تاریخ دان *tārikk dān.*
- GENEALOGY**, *n.* نسب *nasab,* اصل *asl,* سلسله *sil-sila.*
- GENERAL**, *a* (common) عموم *āmūm,* کلی *kullī,* مطلق *amm,* جامع *jāmī.*—(summary) *mu-jamill.*
- GENERAL**, *n.* سردار لشکر *sardāri lashkar,* سالار *sālār,* سرهنگ *sarhang,* امیرالجبوش *amirū'l juyūsh.*
- GENERALISSIMO**, *n.* امیرالامر *amirū'l amr,* میر بخش *miri bukhsh.*
- GENERALITY**, *n.* عمومیت *āmūmīyat,* عوام الناس *awāmū'n nās.*
- GENERALLY**, *ad.* (universally) عمومًا *āmūman,* بالجمعا *bi'l-jumla.*—(frequently) چند بار *chand bār,* دفعه دفعه *daft ba daft.*
- GENERALNESS**, *n.* کثرت *kasrat,* بسیاری *bis-yārī.*
- GENERALSHIP**, *n.* سپه سالاری *sipah sālārī,* سرداری *sardārī,* سالاری *sālārī.*
- GENERATE**, *vt.* تولید کردن *taulid-k.*—(produce) زادن *zādan,* پیدا کردن *paylā-k,* وجود کردن *wajūd-k.*
- GENERATED**, *a.* مولود *maulūd,* موجود *maujūd.*
- GENERATION**, *n.* (begetting) پیدایش *paylāyish,* زایدگی *sāyidagī,* ولادت *wilādat.*—(race) اصل *asl,* نسب *nasb,* نسل *khāndān.*—(progeny) نسل *nasl (pl. انسال).*—(an age) عصر *dar,* دور زمان *dauri zamān.*—From generation to generation, جد بجد *jadd bajadd.*—(single succession) پشت *pusht.*
- GENERATIVE**, *a.* تولیدی *taulidī,* پیداکنده *paylā kunanda.*
- GENERIC**, *a.* جنسی *jinsī,* کلی *kullī.*
- GENERICALY**, *ad.* از جنس *az jins,* کلیتاً *kulīyatan.*
- GENEROSITY**, *n.* کریم *karam,* بذل *bazl,* جوانمردی *sakhāwat,* *jawān mardī.*
- GENEROUS**, *a.* (magnificent) جوانمرد *jawān mard,* کریم *karm,* فیاض *fayyāz,* سخا *sakhī,* بلند همت *buland himmat.*
- GENEROUSLY**, *ad.* از جوانمردی *az jawānmardī,* از سخاوت *as shakhāwat,* کرمانه *karmāna.*

GENESIS, *n.* ولود *maulūd*, نژاد *ni-zhāl*.—(the book) تورات *taurūt*.

GENITIVE, *n.* (case) اضافت *izāfat*.

A noun in the genitive case, مضاف *muzāf ilaihi* A noun governing a genitive case, مضاف *muzāf*

GENIUS, *n.* خلعت *khuslat*, مزاج *mi-zāj*, خلق *khulk*, طبیعت *tabi'at*.—

(mental faculties) قوت مدرک *kūwati mudraka*, ادراک *idrāk*.—(man of superior abilities) صاحب ادراک *sāhib-i idrāk*.—(a spirit) جن *jinn*, دو *dū*, دیو *dīv*.

GENTEEL, *a.* نازک *nāzūk*, شادست *shā-yasta*, لطیف *latīf*

GENTEELNESS, *n.* نراکت *nazākat*, لطافت *latāfat*.

GENTIAN, *n.* کوشاد *kūshād*, حنطیانا *jantiyānā*

GENTILE, *a.* شعب *shadh*, بت پرست *but parast*, اسی *ummī*.

GENTILITY, *n.* (of birth) اصل رادگی *asl zādagi*, شرافت *sharāfat*, پاک *pāk*, نژادگی *nizālāgi*.

GENTLE, *a.* (soft, mild) دروب *gharīb*, سلیم *salīm*, ملایم *mulāyīm*.—(well-born) پاک نژاد *pāk nizhāl*, شریف *sharīf*.—(soothing) دلپذیر *dil pazīr*.

GENTLEMAN, *n.* شریف *sharīf*, مبرز *mīrzā*, مرد آدمی *mard ādamī*.

GENTLEMANLY, *a.* بر وجه شریف *bar rajai sharīf*.

GENTLENESS, *n.* ملایمت *mulāyamat*, مدارا *mudārā*, نراکت *nazākat*, شرافت *sharāfat*.

GENTLEWOMAN, *n.* زن پاک نژاد *zani pāk nizhāl*, خانم *khātūn*.

GENTLY, *ad.* (tenderly) با ملایمت *bā mulāyamat*, مشفقانه *mushfikāna*,

—(smoothly) آهسته *āhista*, مهلا *maḥ-lan*. Going gently, روان آهسته *āhista rawān*. Gently! Gently! آهسته آهسته *āhista āhista*.

ENTRY, *n.* اصحاب دولت *as hābi dā-ulat*, اشراف *ashraf*, پاک نژاد *pāk nizhād*.

GENUFLECTION, *n.* زانو زنی *zānū zant*, سجده *sijda*.

GENUINE, *a.* خالص *khālīs*, صاف *sāf*, اصیل *asīl*, صالح *sālīh*, خاص *khāss*, درست *durust*.

GENUINELY, *ad.* خالصانه *khālīsāna*, صافی *ba wajai sāfi*, صحت *sahit*, اصلیت *asliyat*.

GENUINENESS, *n.* خلوص *khulūs*.

GENUS, *n.* جنس *jins*, نوع *na'ī*.

GEODESY, *n.* مساحت *masāhat*.

GEOGRAPHER, *n.* صاحب تحطیط بلاد *sāhibi takhtiti bilād*, خطاط البلاد *khattātū'l bilād*.

GEOGRAPHICAL, *a.* تحطیط بلاد منسوب *takhtiti bilād mansūb*.

GEOGRAPHY, *n.* تحطیط بلاد *takhtiti bilād*, خطاط البلاد *khattātū'l bilād*.

GEOLOGY, *n.* علم طبقات زمین *ilmī tabakāti zamīn*, ارضیات *arziyāt*.

GEOMANCER, *n.* فالگیر *rammāl*, رمال *fālgīr*.

GEOMANCY, *n.* علم رمال *ilmī ramāl*.

GEOMETRICAL, *a.* هندسی *handasī*.

GEOMETRICALLY, *ad.* بقانون هندسی *ba kānūni muhandasī*.

GEOMETRICIAN, *n.* مهندس *muhandis*, هندس شناس *handasa shanās*.

GEOMETRY, *n.* علم هندس *ilmī handasa*, علم المساحت *ilmū'l masāhat*.

GERMINATE, *vi.* رویدن *rustan*, رویش *royīdan*.

GESTICULATE, *vi.* صورت نمازی کردن *sūrat numāi-k.*, مسخره کردن *mas-khara-k.*

GESTICULATION, *n.* مسخره *maskha-ra*, حقه باری *hukka bāzi*.

GESTURE, *n.* حرکت *harakat*, خندش *jumbish*, وضع *wazi*. An amorous gesture, کیشم *kirishma*, شیوه *shewu*

GET, *vt.* (acquire) اندوختن *yāftan*, یافتن *ānlūkhtan*, حاصل کردن *hāsil-k.*—

(beget) بناسل *taulid-k.*, تولید کردن

tanāsul-s. To get off (escape) ساختن

rahāiy-y. To get over, رهازی یافتن

معلوب کردن *ghālib-sh.*, غالب شدن

mughlūb-k. To get over (cross) عبور

برخاستن *āhūr-k.* To get up, برخاستن

barkhāstan, بایم شدن *kāyam-sh* —

(from bed) از بستر برخاستن *az bistar-b.*

To get acquainted, معرفت کردن *ma-*

trifāt-k., یاران گشتن *yārān-g.* To

get before, پیش رفتن *pesh-r.*, مقدم

شدن *mukaddam-sh.* To get by

heart, باد گرفتن *yāl-g.*, آموختن

āmūkhlan.

GHASTLINESS, *n.* وحشت روی *vahshat rūt*, هولناکی *hawnākī*.

GHASTLY, *ad.* بزمرد *pazhmurda*, سیه‌گون *sahmgīn*.

GHOST, *n.* صوت وهمی *sūratī vahmī*, خیال *khiyāl*. The Holy Ghost, روح القدس *rūhū'l qads*.

GHOSTLINESS, *n.* روحانیت *rūhānīyat*.

GHOSTLY, *ad.* روحانی *rūhānī*, نفسانی *nafsānī*.

GIANT, *n.* دودو *tfrīt*, غریت *dēv*, مرد بلند قد *mardi buland kadd*.

GIBBERISH, *n.* غلط *ghalat*, عبت *ābas*, بی‌وادی *bihūdagi*.

GIBBET, *n.* صلیب *salīb*, دار *dār*.

GIBBET, *vt.* صلب کردن *salb-k.*, در بار کشیدن *bar dār-k.*

GIBBOSIFY, *n.* نا همواری *nā hamwārī*.

GIBBOUS, *a.* محدب *muhaddab*, نا هموار *nā hamwār*.

GIBE, *vi.* کلام استعبار *tadni-z*, طعن زدن *kalāmi istihzā-k.*

GIBE, *n.* استعبار *istihzā*, امسوس *afsūs*, طعن *tadni*.

GIDDILY, *ad.* (carelessly) بی پروانه *bi parwāna*, غفلانه *gh iflatāna*.—(in a

giddy manner) سرگردان *sar gardān*,

بی‌هوش *bi hūsh*.

GIDDINESS, *n.* دوران سر *da-urāni sar*, سر گرد *sar gard*.—(incon-

stancy) عدم استواری *bi ustuwārī*, عدم

فراری *ālamī karārī*.—(carelessness)

غفلت *ghaflat*.

GIDDY, *a.* سر گردان *sar gardān*, سر

بی قرار *sarsām*—(inconstant) صام

bi karār, نا پایدار *nā pāydār*.—(care-

less) بی فکر *bi fikr*, بی پروا *bi parwā*.

Giddy-headed, سبکسر *sabukesar*, سر

در هوا *sar dar havā*.

GIFT, *n.* بخشش *bakhshish*, عطا *dād*, عطا

dtā, انعام *nazar*, نظر *inām*. 2

(faculty) قدرت *kuwat*, قابلیت *kābīliyat*,

قدرت *ku'rat*.

GIFTED, *a.* صاحب بخشندگی *bakhshinda*, صاحب

دوت *sāhibi kuwat*.

GIG, *n.* (a top) دوامت *durwāmat*, فر فر

farfar.—(light carriage) عرابه کوچک

drābai kūchak.

GIGANTIC, *a.* قوی هیکل *hawī haykal*.

GIGGLE, *vi.* خندیدن *kahkah-z*, خندیدن *khan'idan*.

GIGGLER, *n.* خنده زن *kahkah zan*.

GIGLOT, *n.* زن شوخ چشم *zani shūkh chashm*.

GILD, *vt.* طلاکاری *ba zar-a.*, زر اندودن *tilākār-k.*, تاشیب کردن *tashīb-k.*
 GILDED, *a* زر نگار *zar nigār*, مرصع *murassad*, مذهب *muzahhab*.
 GILDER, *n.* طلاکار *tilākār*, مذهب *muzahhib*.
 GILDING, *n.* زر نگاری *tilā kār*, طلا کاری *zar nigārī*.
 GILLY-FLOWER, *n.* قرنفل *karanful*.
 GILT, *n.* زر اندودی *tilā kār*, طلا کاری *zar anūdī*.
 GIMLET, *n.* مثقب *barmāh*, برما *mis-kab*.
 GIN, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.
 GIN, *it* دانه پنجم جدا *pāk-k.*, دانه پنجم *dāni pumba judā-k.*
 GINGER, *n* زنجبیل *sanjabil*.
 GINGERLY, *ad.* زنجبیلان *zanjabilāna*.
 GINGLE, *vi.* ططنه کردن *tantana-k.*, نغمه سرای کردن *naghmai sarāi-k.*
 GINGLE, *n.* ططنه *tantana*, صدا *sadā*.
 GIRAFFE, *n.* شتر گاو *shutur gau*.
 GIRD, *vt* (surround) گرد کردن *gird-k.*, محاصره کردن *ahāta-k.*, محاصره بستن *muhāsara-k.*—(fasten) *bustan*, بند کردن *band-k.*
 GIRD, *n* دایره *halqa* حلقه *dāyira*.
 GIRDED, *a.* بسته *basta*, محاط *muhāt*.
 GIRDER, *n* تیر *tīr*.
 GIRDLE, *n.* کمربند *hamar band*, میان بند *miyān band*.
 GIRL, *n.* دوشیزه *dūshiza*, دوخت *dukhṭ*, بنت *bint*.
 GIRLISH, *a.* دخترک آسا *dukhtarakh āsā*.
 GIRTH, *n.* تنگ *tang*, پشتنک *pushtank*.
 GIVE, *vt.* دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshidan*, بذل کردن *dtā k.*, عطا کردن *basl-k.*, احسان دادن *ihṣān-d.* To

give a present, انعام دادن *inām-d.*, بخشش کردن *bakhshish-k.* To give advice, پند دادن *pand-d.*, نصیحت *nastihat-k.* To give warning, نمودن *āyāhī-n.* To give interest (for money), سود دادن *sūd-d.* To give up, گذاشتن *guzāshṭan*, فرک *tar-k-k.* To give up or over, تسلیم ساختن *taslīm s.*—(think no more) قطع نظر کردن *hatt nazar-k.* To give possession, تملیک کردن *tamlīk-k.* To give away, بخشیدن *bakhshidan*. To give out (proclaim) اشتهار کردن *ishtiḥār-k.*, بیان نمودن *bayān-n.* To give out orders, فرمان دادن *farmān-d.*, صورت امر کردن *ām-r-k.*—(pretend) *sūrat muāmala-k.* To give out, give over, give up, (desist) درست کشیدن *durust-k.*, وادادن *wā māndun.*—(distribute) قسمت کردن *hissā-d.*, گداختن *mut-k.* Give (melt as ice) *gulālhtan* To give way, راه دادن *rāh-d.*, تواضع گشتن *tawāzī-g.* To give into (adopt) راضی شدن *rāzī-sh.*, اختیار نمودن *ikhtiyār-n.* To give an advantage, غلبت دادن *galbat-d.*,—(allow profit) فایده دادن *fāyda-d.* To give an answer, *naft-d.* To give a denial, جواب دادن *jawāb-d.* To give a denial, انکار کردن *inhār-k.* To give credit, (believe) اعتقاد بردن *ttihād-b.*—(trust to) اعتماد کردن *attimād-k.*—(lend) بربی دادن *kārs-d.* To give a blow, ضرب کردن *zarb-k.* To give in charge, حواله کردن *hawāla-k.* To give law (command) حکم گذاری کردن *hukm guzārī-k.* To give leave, *ijāzāt-k.* To give strength

- دادن *kuwat-d.* To give up an argument, از مباحثت باز ماندن *as mubāhasat bās-m.*
- GIVER, *n.* عطا کننده *dahanda*, دهنده *atā kunanda*, واهب *wāhib.* The giver of life, بخش جان *jān baklsh.*
- GIZZARD, *n.* حوسلت ساز *sang dān*, حوسلت *hausalat.*
- GLAD, *a.* خرم *shād*, خوش *khūsh*, خرم *khurram*, مسرور *masrūr.* To be glad, شادمان شدن *shādmān-sh.*, خرم شدن *khurram-sh.*
- GLAD, *vt.* دلشاد کردن *dilshād-k.*, ممانون *shādmān-s.*, شادمان ساختن کردن *mamnūn-k.*
- GLADIATOR, *n.* شمشیر زن *shamshīr zan*, پهلوان *pahlawān.*
- GLADLY, *ad.* شادمانانه *shādmānāna.* از خوشی *az khūshī*, با سرور چشم *ba sar u chashm.*
- GLADNESS, *n.* خوشی *shādī*, شادی *khūshī*, مسرور *masrūr*, خرمی *khurramī*, فرحت *farhat.*
- GLANCE, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*, رهزالعین *ramzu'l dyn.* The first glance, نگاه اول *nigāhi auwal.* At one glance, بکره *yak rah.*
- GLANCE, *vi.* رهزالعین *nigristan*, بگریستن *ramzu'l dyn-n.* — (strike obliquely) با راست زدن *nārāst-z.* To glance at, ایما کردن *īmā-k.*
- GLAND, *n.* ضرات *zawāt.*
- GLARE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, روشن شدن *raushan-sh.*
- GLARE, *n.* روشنی *tāb*, ناب *raushnī.* — (a fierce look) درشت نظر *duru-sht nazar.*
- GLARING, *a.* تابان *tābān*, (brilliant) روشن کنان *raushan kunān.* — (barefaced) گستاخ *gustākh*, بی شرم *bī sharm.*
- GLASS, *n.* آبنگینه *ābgīna*, شیش *shīsha*, زجاج *zujāj.* A glass maker, زجاج *zajjāj.* Brayed glass, مینا *khurdai mīnā.* A bit of glass, زجاجت *zujājat.* A looking glass, آینه *āīna*, A glass bead, مینا *mīnā.* An hour-glass, شیش ساعت *shīsh-ai sādt.* A perspective glass, دوربین *dūrbīn.* A cupping glass, کبه *kuba.*
- GLASSY, *a.* زجاجی *zujājīy.*
- GLAZE, *vt.* با زجاج *zujāj.* (windows, &c.) مهره *bā zujāj-ā.* — (paper, &c.) آراستن کردن *mukra-k.*, جلا کردن *jilā-k.*
- GLAZED, *a.* (with glass) شیش دار *shīsha-dār*, با راج آراسته *bā zujāj ārāsta.* — (linen, paper, &c.) مهره دار *mukra-dār*, مهره زده *mukra zada.*
- GLAZIER, *n.* ر زجاجی *zujājī*, شیش *shīsha bur.*
- GLEAM, *n.* شعله *shuā*, پرتو *partau* لامع *lamd.*
- GLEAM, *vi.* پرتو انداختن *partau-a.*, لامع زدن *lamd-z.*, درخشیدن *dirakhshidan.*
- GLEAN, *vt.* چیدن *chīlan*, خوشم چیدن *khushu-ch.*
- GLEBE, *n.* مدر *maḍar*, چمن *chaman.*
- GLEE, *n.* شادمانی *shādmānī*, طرب *tarab.*
- GLEET, *n.* جربان *jaryān*, واد *mawād.*
- GLEN, *n.* دره *darra.*
- GLIDE, *vt.* لغزیدن *laghzidan.*
- GLIMMER, *vi.* لامع نمودن *tāftan*, ناگتن *lamd-n.*
- GLIMPSE, *n.* روشنایی تیز رو *raushnāī tez rau.* — (faint light) روشنایی کمزور *raushnāī kam zor.*
- GLISTER, *n.* نظر (transitory view) سبکت *nazarī sabuk.*

GLITTER, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*,
تافتن *tāftan*, لامع کردن *lamd-k.*

GLITTER, *n.* درخشیدگی *dirakhshī-*
dagī, تاب *tāb*, لامعان *lamān.*

GLITTERING, *a.* درخشان *dirakhsh-*
ān, تابان *tābān*, لامع *lāmī*

GLOBE, *n.* کره *kurah*, گوی *gūt* The
terrestrial globe, کره ارضی *kurah-i*
arzi. The celestial globe, کره فلکی
kurahi jalaki.

GLOBULAR, *a.* کروی *kuri*, کروی *kurawi*,
مستدبر *mustadīr.*

GLOBULE, *n.* کره *kurah* لوله *lhurl*

GLOMERATE, *vt.* جمع کردن *jamt-k.*,
انداختن *ambāshlan.*

GLOOM, *vi.* تیره نمودن *tīra-n.*, تاریک
کردن *tārik-k.*

GLOOM, } تاریکی *tārikī*,
GLOOMINESS, } ظلمت *zulmat*. (Gloo-
miness of mind, تیره ضمیری *tīraza-*
mīri, دلشکستگی *dilshikastagi*.—(of
countenance) روی سحبت *sakht rūi*.)

GLOOMILY, *ad.* تاریکانه *tārikāna*, تیره
نمودن *tīra zamīrāna*.

GLOOMY, *a.* (obscure) تیره *tīra*, تاریک
tārik. Gloomy minded, تیره ضمیر
tīra zamīr, دلشکسته *dilshikasta*.
Gloomy of look, روی سحبت *sakht rū*,
تیره ترش *tursh rū*.

GLORIFICATION, *n.* اجلال *ijlāl*,
ستایش *sitāyish*, افتخار *iftikhār*.

GLORIFIED, *a.* ستوده *sitūda*, مغرور
mufakhhhar.

GLORIFY, *vt.* ستودن *sitūdan*, ستایش
کردن *sitāyish-k.*, حمد کردن *hamd-k.*

GLORIOUS, *a.* مغرور *mufakhhhar*,
ذوالجلال *zu'l jalāl*, مجید *majid*.—
(proud) متکبر *mutakabbir*.

GLORIOUSLY, *ad.* با اجلال *bā ijlāl*,
شریفانه *sarifāna*, عزت *bā tazzat*.

GLORY, *n.* (praise) ستایش *shitāyish*,
حمد *hamd*, مدح *maḥ* —(grandeur,
honor) جلال *jalāl*, بزر *jahhr*,
سر اواری *sur afāzi*, عزت *izzat*. True glory,
مجدد اصیل *majidi asil*. False glory,
تکبر *takabbur*. The height of glory,
تکبرانیت *takbirāniyat* To contend
for glory, مغرور کردن *mufakhh-*
rat-k.

GLORY, *vi.* افتخار کردن *iftikhār-k.*,
لای *lāi*, زدن *z*, شادمانی کردن
shālmānī-k.

GLOSS, *n.* (comment) تفسیر *tafsīr*, شرح
sharh. —(specious interpretation)
درجهمه *tarjūmai ma'āzi* —
(brightness) تابش *tābīsh*, روئی *rūi-*
nak

GLOSS, *vt.* (comment) باوئل کردن *tāwīl-*
k., شرح ساختن *sharh-k.* —(make a
specious representation) درجهمه
tarjūmai ma'āzi-n —(embel-
lish with superficial lustre) جلا دادن
jilā-d, جلوه دادن *jaluā-d*.

GLOSSARIAL, *a.* تفسیری *tafsīri*,
نوعیدگی *tanzihi*.

GLOSSARY, *n.* کتاب لغت *kitābi*
luḡhat, فرهنگ *farhang*

GLOSSINESS, *n.* جلای *jilā*, داری
muhra dāri, جلوه *jaluā*

GLOSSOGRAPHER, *n.* اهل تفسیر *ahli*
tafsīr.

GLOSSY, *a.* دار جلوه *jalwa dār*, مهره
دار *muhra dār*.

GLOUT, *n.* سخت روی نمودن *sakht rūi-*
n., ترش روی نمودن *tursh rūi-n.*

GLOVE, *n.* دستانه *dastāna*, دست
mūzui dast. To put on gloves,
دستانه پوشیدن *dastāna-p.*

GLOVER, *n.* دستانه فروش *dastāna*
farūsh.

GLOW, *vi.* (be hot) گرم شدن *garm-sh.*,

بودن *harr-b.*—(to be bright) تابان شدن *raushan-sh.*, تابان بودن *tābān-b.* To glow with anger, از غضب گرم شدن *az gūzab garm-sh.* To glow with zeal or courage, از غیرت *az ghayrat garm-sh.* To glow with fancy, تاب خیال نمودن *tābi khiyāl-n.*

GLOW, *n.* (shining heat) تاب *tāb*, آفرینش *afrūzish.* — (vehemence of passion) حمیت *hamiyat*, گرمی *garmt*, *هَر* *kahr.*—(ardour, zeal,) حرارت *harārat*, رشک *rishk*, غیرت *ghayrat* —(brightness of colour) روشن گویی *raushan gūi*, آذرنگی *āzranqi*

GLOW-WORM. *n.* کرم شبتاب *kirmi shab tāb*, ابو حباب *abu hubālib.*

GLOZE, *vi.* چالپوسی *chāplūsi*, نملی *tamalluk.*

GLUE, *n.* سریشی *sarish*, یلم *yulam.*

GLUE, *vt.* چسپانیدن *bā sarish ch.*, با سریشی وصل کردن *bā sarish wasl-k.*, پُر کردن *pur-k.*

GLUT, *vt.* (satiāte) سیر کردن *sayr-k.*, (swallow) اوباشتن *aubāshitan* —(overstock) زاید کردن *zāid-k.*

GLUT, *n.* زبادتگی *ziyā-dati*, افزونی *afzūni.*—(satiety) سیرگی *sayri.*—(obstruction) سد *sadd.*

GLUTINATE, *vt.* بهم پیوستن *ba ham-p.*, وصل نمودن *wasl-n.*

GLUTINOUS, *a.* سریشی *sarish* آسا *āsā*, اشقر *ashkar.*

GLUTINOUSLY, *ad.* اشقران *ashkaran*, چربانه *charbāna.*

GLUTINOUSNESS, *n.* چربی *charbt*, اشقری *ashkari.*

GLUTTON, *n.* بسیار خوار *bisayār khār*, شکم پرست *shikam parast.*

GLUTTONIZE, *vi.* بسیار خوردن *bisayār kh.*

GLUTTONOUS, *a.* بسیار خور *bisayār khūr*, شکم پرست *shikam parast.*

GLUTTONOUSLY, *ad.* بسیار خورانه *bisayār khurāna*, با شراحت *bāsharāhat.*

GLUTTONY, *n.* بسیار خورایی *bisayār khāri*, طمعکاری *tamt kāri.*

GLYCERINE, *n.* شکر دهنند *shakar-dahnat.*

GNARL, *vi.* نعره زدن *gurrdān*, غریبیدن *nadrāz.*

GNASH, *vt.* دلدان *baham-z.*, بهم زدن *dandān-f.*

GNAT, *n.* پشه *pashsha*, بعوض *bdūz.*

GNAW, *vt.* دندیدن *khātdn*, خاندن *dandān.*

GNOMON, *n.* عقرب *dharab.*

GO, *vi.* رفتن *raftan*, روان شدن *rawān-sh.*—(walk) سیر کردن *sayr-k.*—(desert) گذاشتن *guzāshitan* To let go, رها کردن *rihā-k.*, گذاشتن *guzāshitan.* To go on foot, پیاده رفتن *piyāla-r.* To go on horse back, سوار شدن *sawār-sh.* To go a hunting, برای شکار رفتن *barāya shikār-r.* To go fast, زود رفتن *zūd-r.* To go slow, آهسته رفتن *āhista-r.* To go one after another, یکدیگر رفتن *pasī yak dīgar-r.* To go away, گذاشتن *guzāshitan*, گشتن *gashtan.* To go before, پیش رفتن *pesh-r.*, مقدم شدن *mukaddum-sh.* To go behind, پس رفتن *pas-r.* To go back, باز رفتن *bāz-r.* To go backward, باز پس رفتن *bāz pas-r.* To go to the necessary, بجای *bajāi* ضرور رفتن *zurūr-r.* To go on shore, از جهاز بساحل رفتن *az jehāz bāsāhil-r.* To go round, گردیدن *gard-*

idan, احاطه رفتن *ahāta-r*. To go up, گردیدن بالا *bālā-r*. To go about, همراه شدن *gur'idan*. To go aside, در میان *gumrah-sh*. To go between, در میان رفتن *dar miyān-r*. To go or pass by, مرور نمودن *marūr-n*, گذشتن *gu-sahtan*. To go by, از قاعده رفتن *az kāyula-r*. To go down, فرو رفتن *furū-r*. To go in, داخل شدن *dākhil-sh*. To go out, بیرون رفتن *berūn-r*. To go off, نفس آخر زدن *nafs ā'hir-s*. To go on, حمل کردن *hamala-k* — (proceed) پیش رفتن *pesh-r*, استمرار *istimrār-n*. To go out, (upon an expedition) عزم سفر کردن *dzamisafar-k*. To go out (of doors) بیرون رفتن *berūn-r*, بدر رفتن *būlar-r*. — (to be extinguished.) منطوعی گردیدن *munt afi-g*, مدقّطع گشتن *munkātī-g*. To go through (execute) بجا آوردن *bajā-ā*, بسر بردن *basar-b*. — (suffer, undergo) تحمل کردن *tahammul-k*

GO-CART, *n*, گردون *gurdūn*, مدحّات *mudhāt*.

GOAD, *vt* مهیّز زدن *khaltīlan*, تحریک کردن *mahmiz-z* — (stimulate) برانگیختن *tahrīk-k*, *bar-a*.

GOAD, *n*, غاوشنگ *mikmazat*, غاوشنگ *ghāw-shang*.

GOAL, *n*, (starting post) مقبّص *mikbas*, نشان *mikwas* — (winning post) *nishān* — (any place of destination) *nishāngāh*, منزل *manzil*. — (the end) مقصود *maksūd*, غرض *gharaz*.

GOAT, *n*, بز *buz*, معز *mdz*. A he-goat, بز *buzi nar*, تیس *tays*. A she-goat, بز ماده *buzi māda*. The bleating of a goat, نواج *suāj*. A goat herd, گله دار *chopāni buz*,

galla dār. Goats' leather, تپه‌ج *ttmāj*.

GOBBET, *n*, لقمه *lukma*, حبه *hafnat*.

GOBBET, *vt*, کردن لقمه *lukma-k*, او باریدن *aubānīlan*.

GO-BETWEEN, *n*, میانجی *miyānchī*, مشاط *mashshāta*, دلاله *dullāla*.

GOBLET, *n*, پیاله *piyāla*, ساغر *sāghir*, جام *jām*.

GOBLIN, *n*, جن *jinn*, دیو *dev*, پری *parī*.

GOD, *n* خدا *khudā*, عزاد *ezad*, باری *bārī*, رب *rabb*, حق *hak*, رب العالمین *rabbul ālamīn*. God the most high, الله تعالی *allāh tadū*, *hakhu julla ua dlā*. God the creator, آفریدش *khudāwandi āfrinish*. God the omnipotent, مطلق *kādiri mutlak*. Blessed God, باریک الله *bāraku'llāh*. Blessed be God, سبحان الله *subhānu'llah*. God be merciful, صلی الله *salla' allāh*. Oh God! یارب *yā allāh* یا الله *ilāhī* *yā rabb*. There is no God but God, لا اله الا الله *lā allāh illā allā*. God willing, انشاء الله تعالی *inshā allāh taāla*. A worshipper of God, خداپرست *khudā parast*, عابد *ābid*. To worship God, خدا کردن *para-rastishi khudā-k*, عبادت کردن *ibādāt-k*. By God's grace, خدا با نوبیت خدا *bā taufiki khudā*, با اعنایت الله *bā āyati allāh*. Praised be God, thanks to God, الحمد لله *alhamdulillā*. God preserve you, خدا شمارا نگاه دارد *khudā shumārā nigāh dārad*. To swear by God, بالله خورون *kasam ba allāh-kk*. By God! بالله *bi'llāh*, والله

wa'llāh God forbid, خدا نکند *khudā nakhunā*, خدا نخواست *khudā nakhāsta*, *na'asbi'llāh* God forbid that, *hā hā hi* Good God! (in admiration) *subhāna' allāh*, *bārak' allāh* For God's sake, *az barāi k'hu lā*

GODDESS, *n.* الهة *ilāhat*.

GODHEAD, *n.* vide DEITY.

GODLESS, *a.* بی خدا *bī khudā*, ملحد *mulhīl*.

GODLIKE, *a.* *khudāi*, الهی *ilāhī*.

GODLINESS, *n.* تقوی *takwā'* خدا پرستی *khudā parastī*

GODLY, *a.* *ahli takwā'*, خدا اهل تقوی *khudā parast*.

GODSPEED, *n.* کامیابی *kāmyābī* ظفر *zafar*.

GOOGLE, *vi.* نشانز, *shanf-k* شدف کردن *tashāzur-k*, خیره نگریستن کردن *khīru-n*.

GOING, *a.* *rahlat*, رحلت *rawān*, روان *āmuul u raft*, آمد و رفت *āmuul u shud*.

GOLD, *n.* زر *zar*, طلا *tīla*, ذهب *zahub* Pure gold, طلای خالص *tīlāi khālis* *sarī jadfarī*. Unrefined or base gold, طلای خام *tīlāi khām*, پانچ *pākh*. Gold coin, زر مسکوک *zari maskūk*. Gold thread, زر رشته *zari rishta*. Gold wire, نار طلائی *tāri tīlāi*. Gold leaf, ورق طلائی *warkh ti'lāi*. A gold wire-drawer, زر کش *zar kash* Made of or covered with gold wire, زر کش *muzarkash*. A mass or ingot of gold, سمدیکت *sabīlat*. A bit or particle of gold, زر پاره *zar pāra*.

zar pāra, نهدیت *zahabat*. Liquid gold, انفعده *anfaghda*, سونچ *sūfcha*. An ounce of gold, نوات *nauāt*. Gold and silver, زر و سیم *zar u sīm*. Gold dust, زر سگت *zarī sag*. Gold lace, زر *zari* طراز ده *tirāzi zahab*. Interwoven with gold, بشار *bishār*. Adorned with gold and gems, مرصع *murasad*, زر و جواهر مزین *bā zar u jawāhir muzayyan*. Written in letters of gold, آرده *āzada*. To gild with gold, زر اندودن *zar andūdan*. Inlaid with gold, زر نگار *zar nigār*. A refiner of gold, زر شداس *zar shadās*. A gold-beater, زر ساو *zar sāw*. زر سای *zar sāya*.

GOLDEN, *a.* طلایی *tīlāi*, زرین *zarrīn*. --(colom) زد *zard*.

GOLD-SMITH, *n.* زرگر *zar gar*, طلاکار *tīlākār*.

GONG, *n.* *jaras*, نافوس *nāhūs*.

GONORRHEA, *a.* سوراخ *sūzāk*, آنشک *ālīshak*.

GOOD, *a.* خوب *khūb*, خیر *khayr*, خوش *khūsh*, نیک *nek*, حسن *hasan*. Whether good or bad, خواد نیک *khāh nek khāh bad*. Good morning, صباح الخیر *sabākhū'l khair*. Good evening, مساء الخیر *masāwū'l khair*. With good faith, با اعتقاد *bā dītikāl*. With good fortune, با طالع *bā tāl*. With good manners, با ادب *bā adab*. Good natured, نیک لطیف مشرب *lutīf mashrub*, نیک طبع *nek tabi*, خوش مزاج *khush mizāj*. A good work, نیک فعل *futli nek*, حسنات *hasanat*. Good qualities, اوصاف جمیل *ausāfi jamīla*. Good news, خوش خبری *khush khubarī*.

- بشارت *bashārat*. In good time, هرزه گو *bihūlu gū*, گفتگو *sakhun chīn*.
 محل *bur mahl*. To make good, *hī-sū gū*, چین سخن *sakhun chīn*.
 (perform) بجا آوردن *buja-ā* —(prove by argument) ثابت کردن *sābit-k*. To do good, نافع کردن *nāft-k*, احسان نمودن *ihsān-n*.
 GOOD, GOODNESS, *n*. خیریت *khay-riyat*, نیکوئی *nekūi*, بهتری *buhārī*. The good and the bad, حسن و سهو *hasana u sia*, خطا و صواب *khatā u sawāb*. A common good, جدوی *jadwa'*.
 GOOD, *ad.* خوب *khūsh*, خوش *khūb*. Good! خیر *khayr*.
 GOOD-BYE, *n*. or *interj.* خدا حافظ *khudā hāfiz*.
 GOOD-DAY, *n*. سلام علیکم *salām alai-kum*.
 GOOD-FRIDAY, *n*. جمع خیر *jumat khair*, روز نجات *rosi najāt*.
 GOOD-WILL, نیک نیتی *nek niyati*, خیر خواهی *khair khāhī*.
 GOODS, *n*. مال *māl* (*pl.* اموال *ashyā*, اسباب *asbāb*, معام *matād*, (املاک *pl.* *milk*).
 GOOSE, *n*. بط *bat*, غاز *kāz*, غزال *ghāz*.
 GORE, *n*. خون *khūn*, دم *dam*.
 GORE, *vt.* سوراخ کردن *shākh-k*, سوراخ کردن *sūrākh-k*.
 GORGE, *n*. حلق *halak*. —(narrow passage) راه تنگ *tang rāh*.
 GORGEOUS, *a*. شاهانه *shāhāna*, بزرگوار *buzurgwār*, جلیل *julil*.
 GORGEOUSLY, *ad.* شاهانه *shāhāna*, عظمت *bā dsmat*.
 GORGET, *n*. گلو بند *galū band*.
 GORY, *a*. خونخوار *khūnīn*, خونی *khār*.
 GOSLING, *n*. بچه قاز *bachai kās*.
 GOSPEL, *n*. انجیل *injil*.
- GOSSAMER, *n* نسال *nū-āl*, تار *tār*.
 GOSSIP, *n* هرزه گو *bihūlu gū*, گفتگو *sakhun chīn*.
 GOSSIP, *vi.* بیوده گفتن *bihūla-g*, گفتگو *guftu gu-k*, یاده گفتن *yādu-g*.
 GOURD, *n*. کدو *kudū*.
 GOUT, *n*. (taste) لذت *lazzat*. —(disease) نفرس *nikris*.
 GOUTY, *n*. صاحب نفرس *sāhibi nikris*, نفرس دار *nikris dār*.
 GOVERN, *vt.* فرمودن *farmādan*, داور *dhawar-k*, حکم رانی کردن *hukm-rānī-k*, حراست کردن *hīrāsāt-k*, ضبط و ربط کردن *sabtu rabt-k*.
 GOVERNABLE, *a*. متواضع *mutawāṣṣ*, فرمان بردار *hukm bardār*, فرمان بردار *farmān bardār*.
 GOVERNED, *a*. مضبوط *muhkūm*, مضبوط *masbūt*.
 GOVERNESS, *n*. کد بانو *kud bānū*, حاکمه *hākima*.
 GOVERNMENT, *n*. ریاست *riyāsat*, عمل *amal*, حکم رانی *hukm rānī*, حکومت *hukumat*. —(state) سرکار *sarkār*, حکم رانی *hukmrān*. Self-government, خود حاکمی *khud hākimi*.
 GOVERNOR, *n* حاکم *hākīm* (*pl.* حاکم *hākīm*), فرمان روا *āmīl*, ناظم *nāsim*, فرمان روا *far-mān rauā*. The governor of a large province, سوبا دار *sūba dār*. The governor of a district, فوجدار *faujīdār*. —(preceptor) اتالیق *atālīk*. —(for machinery) ضابطه *sābita*.
 GOVERNORSHIP, *a*. فرمان فرمائی *far-mān farmāi*, منصب حکومتی *man-sabi hukūmati*.
 GOWN, *n*. (woman's) پیشواز *peeshwās*, تلک *tilak*. —(man's) جامه *jāma*, نیمه *nēma*.

GRADATION, } n درجہ *daraja*, تدریج
 GRADE, } *tadrīj* تدریج *tadarruj*,
 مرتبہ *martaba*.

GRAMMATICALLY, ad. با قاعدہ صرف و نحو *bā kāidai sarf-u nahv.*

GRANARY, *n.* انبار خاد *ambār khāna*,
خاد ذخیره *zakhīra khāna*.

GRAND, *a* عظیم *dzīm*, کبیر *kbīr*,
شرف *sharīf*, بزرگ *buzurg*, کلان *kalān*.

GRAND HILD, *n.* حامد *hāfīd* — (by
a son) پسر زاده *pisar zāda*. — (by a
daughter) دبیره *nabīra*.

GRANDEE, *n.* عظیم *sharīf*, شریف
dzīm, میرزا *mīrzā*. Grandees, ارباب
ارکان سلطنت *arḥābī daulat*, دولت
arkānī sultanat, مملکت
aiyānī munlakut.

GRANDEUR, *n.* عظمت *dzumat*,
دولت و ابدال *buzurgwārī*, دولت
daulat u ikbāl, شکوه *shukoh*,
حشمت *his'mat*, جاه و جلال *jā' u jalāl*.

GRANDFATHER, *n.* نیا *jadd*, حد
niyā — (paternal) پدر پدر *pidari
pilar*, حد صحیح *jaldī saht*. —
(maternal) پدر مادر *pilari mālar*,
جد فاسد *jaldi fāsīd*.

GRANDMOTHER, *n.* حده *jaldā*.

GRANDSON, *n.* نواده *nawāda*, دبیره
nabīra; نواده پسر *nawāda pisarīna*.
— (a son's son) پسر زاده *pi'ar zāda*.
— (daughter's son) دختر زاده *dukhtar
zā la*, نواده دختر *nawādu dukhta-
rīna*.

GRANGE, *n.* صیعت *sayāt*.

GRANITE, *n.* سماق *summāk*.

GRANT, *vt.* اجازت *kabūl-k.* قبول کردن
ijāzat-k. موافق شدن *muwā-
fik-sh.* — (bestow) بخشیدن *bakhshīlan*,
دادن *dādan*, عطا کردن *dtā-k.* To
grant permission, اجازت فرمودن
ijāzat-f. رخصت کردن *rukhsat-k.*

GRANT, *n.* بخشش *bakhshish*, احسان
ihsān, عطا *dtā*, انعام *indm.* — (con-
cession) اجابت *ijābat*, اجازت *ijāzat*,
قبول *kabūl*.

GRANTOR, *n.* بخشنده *bakhshanda*
بخش *bakhsh*.

GRANULAR, *a.* دان دار *dāna wār*, دان
دار *dāna dār*.

GRANULATE, *vt.* دان دار کردن *dāna
dār-k.* دان دار کردن *dāna dāna-k.*

GRANULE, *n.* دان *dāna*, حب *habb*.

GRAPE, *n.* انگور *angūr*, عد *tnab*.
A bunch or cluster of grapes, خوشه
khushai angūr, Sour or unripe
grapes, خام انگور *angūri khām*, غوره
ghūra. A grape-stone, انگور
dānai angūr, درصاف *firsāl*. A grape-
seller, انگور فروش *angūr farūsh*, غناب
dnāb.

GRAPHIC, *a.* واضح *wāzih*, منقش
munaklāsh.

GRAPNEL, *n.* لنگر خورد *langari khurd*.

GRAPPLE, *n.* فلاں آهین *kullābi
āhanīn*, گیر و دار *gīr u dār*.

GRAPPLE, *vt.* گرفتن *giriftan*. — (with a
hook) با خطاف گرفتن *bā khutāf-g.* —
(contend) اختلاف نمودن *ikhtilāf-n.*

GRASP, *n.* (of the hand) قبض *kabsa*,
گیر *lastgīr*, پنجه *panja*. — (pos-
session, hold) تصرف *tasarruf*, گرفت
girift.

GRASP, *vt.* بدست گرفتن *giriftan*, بدست
ba last-g. در مشت دادن *dar musht-d.*,
بجنگال گرفتن *ba changāl-g.*

GRASS, *n.* علف *giyā*, نبات *nabāt*, علف
dlaf — (under grass) اغمرا *aghmira*.
Dry grass, دغلان *silsilān*. A grass-
plot, سدرزار *sabz zār*, علفزار *dlaf zār*.

GRASSHOPPER, *n.* ملح *malakh*, جراد
jarād.

GRATE, *n.* شبکه *shabuka*. A fire-grate,
موقد *marukid*, آتش دان *ātish dān*.

GRATE, *vt.* ساییدن *sāidan*,
ساییدن *sūdan*, راندیدن *randidan*.

خراشیدن *khirāshidan*.—(make a harsh noise) صریخ ساختن *arīf-s* — (offend) آزاردن *āzārīdan* *jafā-n* — (lattice) قفس کردن *kufas-k*.
GRATEFUL, *a.* وفادار *wafā-lār*, شکر *shukūr*.—(agreeable) دلخوش *dilkhūsh*, مقبول *mahbūl*, دلپذیر *līl pasīr*.
GRATEFULLY, *ad.* با شکر *bā shukr*, با حق شناسی *bā hakk shināst*.
GRATEFULNESS, *n.* پسنیدن *pasandīdan*, *di-lagī*, دلخوشی *dilkhūshī*.
GRATER, *n.* سوهان *sauhān*, رنده *rinda*.
GRATIFICATION, *n.* خوشی *khūshī*, خاطر نواز *farhat*, عیش *dīsh*, کامرانی *kām-rānī* — (reward) انعام *inām*, عوض *twas*, جزا *jazā*.
GRATIFY, *vt.* کامران کردن *kām-rān-k.*, اطمینان *khātīr nāvās-k.*, خاطر نواز کردن *itmī'nān-d.*
GRATINGLY, *ad.* با طعنه *bā ṭaurī nāpasandīda*, ناخوش *bā vajai nā khūsh*, مکروهانه *makrūhan*.
GRATIS, *ad.* مفت *muft*, رایگان *rāīgān*, بی عوض *bīlā twas*.
GRATITUDE, *n.* شکر *shukr*, وفاداری *wafā-lārī*, شکر گذاری *shukr guzārī*, حق شناسی *hakk shināst*.
GRATUITOUS, *a* مفت *muft*, رایگان *rāiyagān*.
GRATUITOUSLY, *ad.* به میل خود *bā maylī khud*, مفت *muft*.
GRATUITY, *n.* انعام *inām*, اجر *ajr*, بخشش *bakhshish*.
GRAVE, *n.* قبر *gūr*, ترحم *kabr*, مزار سنگ *turbat*. A grave-stone, سنگ مزار *mazār sang*. To dig a grave, گور کردن *gūr-k*.
GRAVE, *vt.* قلمکاری کردن *kalam kārt-k.*, تراشیدن *tarāshidan*.

GRAVE, *a.* (solemn) شکوهمند *shukohmand*, اهل وقار *ahli-wikār*, هیبتور *hai-batwār*.—(deep in sound) بم *bamm*, نرم *narm*.—(not showy) نا تابدار *nā tābdār*, نا روشن *nā raushan*. A grave matter, کار مهم *kāri muhim*.
GRAVEL, *n.* سنگ ریزه *sang rīza*, ریگ *rig*, رمل *raml*. The gravel or stone in the bladder, ریگ مثانه *rigi masāna*, سنگ مثانه *sangi masāna*.
GRAVEL, *vt.* سنگ ریزه گستردن *sang-rīza-g*.—(puzzle) مشوش کردن *mushash-k.*, پریشان کردن *purīshān-k*.
GRAVELLY, *a.* پر ریگ *pur rig*, پر رمل *pur raml*.
GRAVELY, *ad.* از سنجیدگی *az sanjīdagī*, با ثقلات *bā sākalut*.—(not showily) نا تابدار *nā tābdār*.
GRAVENESS, *n.* vide GRAVITY.
GRAVER, *n.* قلمکار *kalamkār*, نقشبند *naksh band*, نقاش *nakkāsh*.
GRAVING, *n.* کندگی *kandagī*, نقاشی *nakkāshat*.
GRAVITATION, *n.* کشش *kashish*.
GRAVITY, *n.* سنجیدگی *sanjīdagī*, وقار *wahār*, شکوهمندی *shukohmandī*, سنگینی *gīrānī*, گرانی *gīrānī*. Centre of gravity, مرکز ثقلات *markazi sākalat*. Specific gravity, وزن مخصوص *wazni mahkhsūs*.
GRAVY, *n.* آب گوشت *ābi gusht*.
GRAY, *a.* سنجابی *sanjābī*, خاکستری *khākīstārī*, خاکی *khākī* — (old) ضعیف *za'if*, پیر *ptr*. Gray hair, سفید موی *sufed mū*.
GRAZE, *vt.* چریدن *charīdan*, گاو رعی *giyā-kh*.—(feed cattle) خوردن *rat-k*, سوز کردن *sawm-k*.

GRAZIER, *n.* (feeder of cattle) شبان *shabān*.—(seller of cattle) حیوان فروش *haywān farūsh*.

GRAZING, *a.* علف خوری *raṭ*, رعی *raf khūrī*.

GREASE, *n.* چربی *charbī*, پخ *pīh*, روغن *raughan*, شحم *shahm*.

GREASE, *vt.* با روغن اندودن *bā rau-ghan-a.*, با شحم آلودن *bā shahm-a.*, چرب کردن *charbī kardan*.

GREASY, *a.* چربی دار *raughanī*, روغنی *charbī dār*, شحمی *shahmī*.

GREAT, *a.* (illustrious) کبیر *dsīm*, عظیم *kabīr*, مشهور *buzurgwār*, بزرگوار *ma-shhūr*, کریم *karīm*.—(powerful) قادر *kādir*, توانا *tawānā*—(large of size) کلان *kalān*, بزرگ *buzurg*, عظیم *dsīm*—(principal) مطلق *mutlak*, اصلی *asli*, نخست *nakhust*—(intimate) آشنا *āshnā*, همدم *hamdam*. Great bellied, باردار *bārdār*, حامله *hāmulu*—(violent) ضربی *zarabī*, شدید *shadīd*. A great man, بزرگوار *buzurgwār*, امیر *amīr*. Having a great name, نامدار *nāmdār*, نامی *nāmī*. Great in number, بسیار *bisayār*, عدید *adīd*. A great deal, بسیار *bisayār*. Of great value, بهای *ghirān bahā*. A great effort, جد مؤثر *jiddī mauṭūr*. A great misfortune, عظیم *fiṣāli-dsīm*. To become great, کبیر گشتن *ka-bīr-g*, بزرگ شدن *buzurg-sh*. To make great, تعظیم کردن *tadzīm-k.*, اشراف *ashraf-n*. With great care, بآرام *bā āhrām*, تام *tām*. How great? چقدر *chand*. So great, چندان *chandan*, چندین *chandin*. Greater, greatest, اکبر *akbar*, اعظم *ad-sam*. Greater, بزرگتر *buzurgtar*, کلانتر

kolāntar. With the greatest honor, با بزرگترین *bā tadzīmī tamam wa takrīmī tamām*.

GREATLY, *ad.* (in a great degree) بسیار *bisayār*, نهایت *nahāyat*, غایت *ghāyat*—(illustriously) مشهورانه *mashhūrāna*, بزرگانه *buzurgāna*—(bravely) دلیرانه *dālerāna*, بهادرانه *buhādūrāna*.

GREATNESS, *n.* (illustrious) بزرگی *buzurgī*, کلائی *kalānī*, لوات و اقبال *daulat u ikbāl*.—(largeness of quantity, extent, number, &c.) کلانگی *kalānī*, وسعت *wasat*, کثرت *kasrat*, فراخی *fiṣākhī*.—(dignity) جاه *jāh*, قوت *kuwat*, مرتبه *martaba*—(power) توانائی *tawānāī*—(comparative quantity) مقدار نسبت *mīqdārī nisbat*.—(swelling pride) کبر *kibr*, تکبر *takabbur*, غرور *gharūr*—(familiarity) همدمی *musāhibat*, مصاحبت *hamdamī*.

GREECE, *n* یونان *yūnān*, روم *rūm*.

GRECIAN, *a.* یونانی *yūnānī*, رومی *rūmī*.

GREEDILY, *ad.* با حرص *bā tamt*, با طمع *bā hirs*, با رشک *bā rishk*.

GREEDINESS, *n.* حرص *hirs*, آرز *ās*, طمع *tamt*.

GREEDY, *a.* حرص آلود *ās mand*, حرص *harīs*, طمعکار *tamt kār*, راغب *rāghīb*, آرزومند *ārsūmand*.

GREEN, *a.* (in colour) سبز *saḅz*, اخضر *akhzar*. Very green, سر سبز *sar saḅz*—(fresh) تازه *tāza*, تر و تازه *tar u tāza*.—(not dry) خشک *nā khushk*.—(pale, sickly) زرد *sard*, پژمرده *pash murda*.—(young, unripe) نارسیده *nā rasīda*, خام *khām*.—(raw) ناکار *nā kār*, بی تجربه *bī taj-*

rabat. A light green, اشهب *akhsar*. Clothed in green, *ash-hab akhsar*. Green herbs, سبز *sabz pūsh*. To make green, خضر ساختن *sabz-k.*, سبز کردن *khazar-s*. To become green, سبز گشتن *sabz-g.* اخضر شدن *akhsar-sh*.
GREEN, n. چمن *sabza sār*, سبزه زار *chaman*.
GREENISH, a اندک سبز *andak sabz*, سبز فام *sabz fām*.
GREENLY, ad. سبزان *sabzāna*, "اخضرا" *akhsaran*. — (freshly) تازه (*freshly*) *bawajai tar u tāzu*. — (immaturely) خامه *khāmāna*. — (without experience) بی تجربت *bi tajaribat*.
GREENNESS, n. خضرت *sabzi*, سنز *khazarat*. — (immaturity) خامی *khāmi* — (want of experience) نا آزموده *nā āzmūda kārī* — (freshness) تازگی *tāzgi*, تری *tarī*.
GREEN-VITRIOL, n و نیایی آهن *tū-tiyāi āhan*.
GREET, vt. خطاب سلام دادن *salām d*, خطاب *khitāb-k*, مبارک گفتن *mubāarak-g*.
GREETING, n. بهدیت *salām*, سلام *tuhniyat*, بندگی *bundagi*.
GREGARIOUS, a آبادی *abābila*, اجتماعی *ijtimāi*.
GRENADIER, n. بهادان *bahādūrān*, سرباز *sar bāz*.
GREYHOUND, n. سگ تازی *sagi tāzi*, سگ شکاری *sagi shikārī*.
GRIEF, n. اندوه *gham*, رنج *ranj*, آزرده *andūh*, الم *alam*, درد *dard*, آزردهگی *āzurdagi*, دلتنگی *diltangi*. To cause grief, غمگین کردن *ghamgīn-k.*, غم دادن *gham-d.*, آزاردن *āzārdan*.
GRIEVANCE, n. ستم *sulm*, ظلم

sakht, شدت *shidlat*, جور *jaur*, تعدی *taddi*, ستم *situm*, سر *sirar*, زبردستی *sabardasti*.
GRIEVE, vt. (vex) آزرده *āzurdan*, رنج دادن *ranj-d.*, ظلم کردن *zulm-k.* غمگین (mourn) غم خوردن *gham-kh.*, افسوس کردن *afsa-s-k.*, رنجیدن *ranjīdan*.
GRIEVED, a. غمگین *ghamghīn*, رنجیده *ranjīda*, دردمند *dardmand*.
GRIEVOUS, a. دردناک *dardnāk*, الم *alamdah*, دلگیر *ghamnāk*, دلیلی *dilyār*.
GRIEVOUSLY, ad. با طور دردناک *ba towar dardnāk*, ظلم *bā zulm*.
GRIFFIN, n. سیرمغ *sirang*, سرنگ *simurg*.
GRILL, vt. بران کردن *biryān-k*.
GRIM, a. ب *muhtab*, درشت *duru-shi*, ترش *tursh*. A grim countenance, ترش روی *dbus rūi*, عروس *tursh rūi*.
GRIMACE, n. روکشی *rū kashī*, له *lahd*, ترشروی *tursh rūi*.
GRIMALKIN, n گر *gurba*.
GRIME, vt. چرک کردن *ālūdan*, آلودن *churk-k*.
GRIMLY, ad. ترشانه *turshāna*, "عروسا" *dbūsan*.
GRIMNESS, n. سخت *dbūsat*, عروسیت *sakht rūi*.
GRIN, n. دندان نمازی *kalahat*, کلحت *dandān numāi*.
GRIN, vi. روی درهم کشیدن *rūi dar-ham-k.*, دندان نمودن *dandān-n.*
GRIND, vt. ساین *sāidan*, سحق کردن *sahk-k.* — (sharpen) تیز کردن *tes-k.* — (smoothe) مالیدن *mālidan*, ساینده *sāyida-k.* — (oppress) جور کردن *jaur-k.*, تهر نمودن *kahr-n.*

GRINDER, *n.* طحان *sāyanda*, *tahhān*. — (grinding instrument) *tahn-gar*.

GRINDSTONE, *n.* سنگ نسان *sangi fisān*, سنگ آسیا *sangi āsiyā*.

GRIPE, *vt.* بدست گرفتن *giriftan*, گرفتگی *badast-g.*, درد شکم دادن *dar kabz-g.* — (give the belly ache) *dard shikam-d.*, پیچش کردن *pechish-k.*

GRIPE, *n.* (grasp) گیر *gir*, قبض *kabz*, ظلم *dastgir*. — (oppression) *zūlm*, ستم *sitam*.

GRIPING, *n.* درد شکم *pechish*, *dardi shikam*.

GRIST, *n.* آرد *ārd*. — (provision) *ghalla*. — (grain) *naft*, فایده *fāyada*.

GRISTLE; *n.* غصه روف *ghuzūf*.

GRIT, *n.* رمل *raml*, ریگ *rig*.

GRITTINESS, *n.* زبک آمیز *rig āmiz*, ریگی *rigi*.

GRIZZLE, *n.* خاکی رنگ *khāki rang*, خاکستری *khākistari*.

GROAN, *v.* ناله زدن *āh-z.*, ناله زاریدن *ālidan*, ناله زار کردن *nālīsh-k.*, زاری نمودن *zārīdan*, فغان نمودن *fighān-n.*

GROAN, *n.* ناله زاری *zārī*, آه *āh*, ناله *nālīsh*, فغان *fighān*.

GROCER, *n.* عطار *bakkāl*, بقال *attār*.

GROCERY, *n.* (commodities) آبار *ābāzār*, اسباب بقالی *āsābābi bakkālī* — (store) مخزن عطاری *mukhsuni dātārī*.

GROIN, *n.* زهار *zahār*, ریف *rafgh*.

GROOM, *n.* نفر *sāis*, سائیس *nafar*.

GROOM, *vt.* تیمار کردن *tīmār-k.*

GROOVE, *n.* نقیر *nāwīdan*, ناو *ūf*, جوف *nakir*. — (a deep hollow) شکاف *shigāf*, نغرت *sugharat*.

GROOVE, *vt.* نقیر زدن *nāwīdan*, ساختن *nakir-s.*, کاویدن *kāwīdan*.

GROPE, *vi.* تهمم کردن *tahammum-k.*, لمس کردن *lams-k.*

GROSS, *a.* (thick, bulky) جسيم *jasim*, گنده *kalān*, تنار *tanāwar*. — (coarse) *ganda*, غلیظ *ghalīz*, نا خالص *nā pāk*, (not pure) *nā khālī*. — (indelicate) فاحش *fāhish*, بی نزاکت *bi nizāhat*. — (rude, ill mannered), بی ادب *bi adab*. — (dull, stupid) خیره *khīra*, کند *kund*, جملة *ahmak*. — (entire, total) *jumla*, تمام *tamām*.

GROSS, *n.* (bulk or chief part) مجموع *majmūd*, کثرت *kisrat*. — (a collective body) جمع *jamt*, جملة *jumla*. — (twelve dozen) حاصل دوازده در دوازده *hāsil-i duwāsda dar duwāsda*.

GROSSLY, *ad* (bulkily) جسيمانه *jasimāna*. — (without delicacy or good manners) فاحشانه *bi adabāna*, فاحشانه *fāhishāna*. — (exceedingly) با نهایت *ba nihāyat*, درشتی *durushti*.

GROSSNESS, *n.* (coarseness) هنگفتی *hangufti*. — (unwieldy fatness) جسامت *jisāmat*, فریبی *farbūhi*. — (want of delicacy) ناپاکی *nāqāki*, عدم فصاحت *alam-i fahsh*.

GROTESQUE, *a* شوخ *khīyālī*, خیالی *shokh*, هفت رنگی *haft rangi*.

GROTTO, *n.* سرداب *sirāb*, مغاره *maghāra*, حجرة *hujra*.

GROUND, *n.* زمین *zumīn*, ارض *arz*, تراب *turāb*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zumīn*. A race ground, میدان *mullak*, میدان *maidān*. — 2. (land, estate) مزرع *mazrī*, اجاره *ajāra*. To level with the ground, زمین برابر کردن *zamin*

GROW, *vi.* (vegetate) رستن *rustan*, ازدياد *rudidan*.—(increase) ترقى يافتن *tarakkiy*. To grow tall, باليدن *balidan*. To cause to grow, تدبیت کردن *tambiyat-k*. To grow by degrees, قدم بقدم

GUARD, vt. (defend) حفاظت کرنا

- hiḥāsat-k.*, حمایت دادن *himāyat-d.*,
hirāsat-k.—(watch) حراست کردن
nigāhbānt-k., نگاهبانی کردن
pāsānt-k. To guard against,
احتیاط *khubardār-sh.*, احتیاط
نمودن *ahtiyāt-n.*
- GUARDED, *a.* نگاه داشته *mahfūz*,
نگاه داشته *nigāh dāshita.*
- GUARDIAN, *n.* نگاهبان *hāfiz*,
نگاهبان *nigāhbān*, حامی *muhāfiz*,
حامی *hāmt*, امین *amīn*. A guardian to
orphans, وصی *wasīy*.
- GUARDIANSHIP, *n.* محافظت *muhā-*
fuzat, نگاهبانی *nigāhbānt*.
- GUARDING, *n.* محافظت *himāyat*,
محافظت *hiḥāzat*, حراست *hirāsat*.
- GUARDLESS, *a.* بی حمایت *bi himā-*
yat, بی نگاهبان *bi nigāhbān*.
- GUESS, *n.* خیال *hiyās*, قیاس *hiyāl*,
وهم *wahm*, گمان *gumān*. By guess,
تخمین *takhmīn*.
- GUESS, *vt.* خیال *hiyās-k.*, قیاس کردن
hiyāl-k., گمان داشتن *gumān-d.*
- GUEST, *n.* مهمان *mihmān*, ضیف *ṣaṭf*.
- GUGGLE, *vi.* قلقل کردن *kulkul-k.*
- GUIDANCE, *n.* راهنمایی *rahnumāy*,
راهنمایی *rah barī*, روش *rah*, راه
دلاست *dulālat*.
- GUIDE, *n.* راهنما *rāhnumā*, راهبر *rāh-*
bar, بدرقه *badrīka*, هدایت *hidāyat*.
- GUIDE, *vt.* راهنمای کردن *rāhnumāi-k.*,
هدایت کردن *dalālat-k.*, دلاست کردن
hidāyat-k.
- GUIDED, *a.* راهنموده *rahnamūda*,
مندل *mundall*.
- GUIDELESS, *a.* بی راهنما *bi rāhnumā*.
- GUILE, *n.* حیله *hila*, فریب *fareb*, مکر
makr, دغا *daghā*.
- GUILEFUL, *a.* دغاوار *hilaḥāz*,
دغاوار *daghāḥāz*, مکار *makkār*,
غدار *ghaddār*.
- GUILELESS, *a.* بی مکر *bi makr*,
بی حیله *bi hila*.
- GUILT, *n.* گناه *gunāh*, تقصیر *taksīr*,
جرم *jurm*.
- GUILTY, *ad.* مجرم *mujrimāna*,
گناه *bā gunāh*.
- GUILTINESS, *n.* گناهکاری *gunāhgārī*,
تقصیرواری *taksīrwārī*.
- GUILTLESS, *a.* بی گناه *bi gunāh*,
مقصوم *ma'sūm*, بی تقصیر *bi taksīr*.
- GUILTY, *a.* گناهکار *gunāhgār*,
تقصیروار *taksīrwār*, مجرم *mujrim*.
- GUINEA-FOWL, *n.* مرغ زبرک *murghī*,
زبرک *zīrak*.
- GUISE, *n.* صورت *rajah*, وجه *shakl*,
صورت *sūrat*, رسم *rasm*.
- GUITAR, *n.* دیعار *kīṭār*, ستار *sītār*.
- GULF, *n.* خلیج *khalīj*—(abyss) جای
گرداب *jāi bi tīk*—(whirlpool)
گرداب *girdāb*.
- GULFY, *a.* دراز گرداب *pur az girdāb*.
- GULL, *vt.* غدر کردن *farīftan*,
غدر *ghadr-k.*
- GULL, *n.* (fraud) حیله *hila*, غدر *ghadr*.
—(dupe) ابله *abluh*.
- GULLET, *n.* حلقوم *nāi gulū*,
حلقوم *halkūm*.
- GULLY, *n.* کارز *kārtz*.
- GULP, *vt.* بلع کردن *farū-b.*, بلع کردن
balā-k.
- GULP, *n.* شرب *shurb*, جرعت *jurdī*.
- GUM, *n.* (of teeth) دندان *bunṣ*,
دندان *dandān*, عطر *ūmur*.
- GUM, *n.* صمغ (vegetable substance) صمغ
saṃgh, صمغ عربی *sudrūr*. Gum Arabic,
صمغ عربی *saṃghī drabī*. Gum traga-
canth, کتیره *katīra*, صمغ القاعد *saṃgh-*
u'll katād. Gum ammoniac, لذاب
līzākus' saḥab, اشتی *ushak*.
Gum sandarac, سندروس *sandaros*.

GUM, *vt.* با صمغ *bā samgh-p.*,
باشلم وصل کردن *bā shilim wasl-k.*

GUMMY, *a.* چسپان *chaspān*,
saṃghī چسپان *chaspān*.

GUN, *n.* توپ *tūp*, مدفع *midft*,
بندوق *bandūk*. To fire a gun, توپ
سردادن *sar dādani tūp*. The explosion of
a gun, واولاء *walwala's bandūk*

GUNNER, *n.* توپ انداز *tūp andāz*,
توپچی *tūpchī*, بندوقچی *bandūkchī*.

GUNNERY, *n.* علم توپ اندازی *ilmī*
tūp andāzī.

GUNPOWDER, *n.* باروت *bārūt*, داروی
بندوق *dārūī bandūk*.

GUNSHOT, *n.* ضرب توپ *zarbi tūp*,
تیر تندی *tīrī tufang*.

GURGLE, *vi.* غرغره کردن *gharghara-k.*

GURGLING, *n.* غرغره *gharghara*,
نقل *kukul*.

GUSH, *vi.* شدن جاری شدن *tez jārtī-sh.* انفال
inhilāl-n.

GUST, *n.* (of wind) نفعت *naḥat*,
خرسی *latmat*.—(pleasure) لطمت
khurramt, شادی *shādī*.—(relish) سره
maza, ذوق *zauk*.

GUT, *n.* روده *rūda*, معده *mid*,
حشا *hashā*.—(stomach) بطن *batn*,
درون *darūn*.

GUT, *vt.* روده ها برآوردن *rūdahā bar-ā.*—
(remove the contents of) خالی کردن
khālī-k.

GUTTER, *n.* آب ریز *ābrīz*, آبخانه *ābkhāna*,
ناودان *nāwdān*.

GUTTURAL, *a.* (pronounced in the
throat) در حلقوم تلفظ ساختار *dar halkūm*
talaffuz sākhtā.—(belonging to the
throat) حلقی *halkī*, حنجری *hanjartī*.
A guttural letter, حرف حلقی *harfī*
halkī.

GYMNASIUM, *n.* کشتی گاه *kushī gāh*,
مسارگاه *musā'idī gāh*.

GYMNASTIC, *n.* کشتی *kushī*,
زورخانهگی *zūr khānagī*.

GYRATION, *n.* دوران *daurān*, گردش
gardīsh.

GYVE, *n.* قید *kaḡl*, بند *pā band*.

H.

HA, *interj.* واه واه *wāh wāh*, آه *āh*.

HABEAS-CORPUS, *n.* خط آزادی *khātī*
āzādī, رهای نوشتن *nāvishtai rahāīy*.

HABERDASHER, *n.* خورده فروش *khur-*
da farūsh.

HABILIMENT, *n.* جامه *jāma*, پارچه
pārcha, لباس *libās*.

HABIT, *n.* (dress) لباس *libās*, جامه
jāma.—(custom) دستور *dastūr*, خوی
khūī, عادت *ādat*, قاعده *kāṭila*.—
(mode, manner) طریقی *tarik*.—(tem-
perament) مزاج *mizāj*, طبع *tabī*.

HABIT, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, رخت
پوشیدن *rihīht-p*.

HABITABLE, *a.* قابل استقامت *kābili*
istikāmat, قابل سکون *kābili sukūn*.

HABITATION, *n.* (place of abode)
خانه *khāna*, مسکن *maskan*, مکان
makān, حویلی *havīlī*.—(act of in-
habiting) سکونت *sakūnat*, استقامت
istikāmat. A winter habitation,
کاشانه *kāshāna*. To fix a habitation,
جایگیر شدن *tawattun-k*,
jūīgīr-sh.

HABITUAL, *a.* مستعمل *mustadmal*,
عادت *ādattī*, دستوران *dastūrāna*.

HABITUALLY, *ad.* عادتاً *ādatan*.

HABITUATE, *vt.* استعمال کردن *istim-āl-k.*, پیش نهاد گرفتن *peeshnihāil-g.*, خو گرفتن *khu-g.*, عادت دادن *ālat-d.*

HABITUDE, *n.* رسم *raam*, عادت *ādat*

HACK, *vt.* زدن پاره پاره *pāra pāra-z*, قطع کردن *kat-k.*, بریدن *burīdan*

HACK, *n.* قطع *kat*, پاره *pāra*.—(hesitating speech) کلام با نرد *kalām bā taraddud*.—(horse) اسب کراه *aspi kirāya*.

HACKLE, *vt.* کتان زدن *kattān-z*, پاک کردن *pāk-k.*

HACKNEY, *n.* اسب پرخوش راه *aspi khushrah*, اسب رفص *aspi rak.*.—(hired horse) اسب کراه *aspi kirāya*.—(hireling) عتیل *ajēr*, مرد عتیل *mardi dtīl*.—(prostitute) روسپی *rospi*.

HACKNEYED, *a.* مستعمل *mustdmil*.—(worn out) خسته *khasa*.

HAFT, *n.* دست *dasta*, قبضه *kabza*.

HAG, *n.* (sorceress) زن جادوگر *zani jā dūgar*, معجزة *sukhārat*.—(ugly old woman) بد نما *ūjūzi badnumā*.

HAGGARD, *a.* (lean) لاغر *lāghir*.—(ugly) بد شکل *kubih*, بد شکل *bad shakl*.—(wild) وحشی *wahshī*.

HAGGARDLY, *ad.* زشتانه *sishtāna*, قبیحانه *kabthāna*.

HAGGLE, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k*

HAIL, *n.* زله *hāla*, بر *barad*, نگرگ *tagrag*.—(salutation) سلام *salām* تهنیت *tahnīyat*.

HAIL, *vt.* سلام دادن *salām-d.*, مبارک *mubārak-g.* مرحبا گفتن *marhabā g.*.—(pour down as hail) نگرگ باریدن *tagrag-b.*

HAIR, *n.* موی *mūi*, مو *mū*, شعر *shār*.
A curling lock of hair, زلف *sulfi*, گیسو *gisū*.

gisū. Dishevelled hair, زلف پربشان *sulfi parīshān*. White or grey hair, موی سفید *sufed mūi*. Red or brown hair, امغر *amghar*.

HAIR-BREADTH, *n.* سر موی *sari mūi*, موی *pahnāi-mūi*.

HAIR-CLOTH, *n.* لند *libd*, پارچه موی *pārchai mūi*

HAIR-LACE, *n.* موی بند *mūi band*, گیسو بند *gisū band*.

HAIR-LESS, *a.* بی موی *bī mūi*, کل *kal*.

HAIRY, *a.* موی دار *mūdār*, هلو *hillawaf*.—(made of hair) موی *mūi*.

HALBERD, *n.* شمشیر *shishpar*, تور *tavar*.

HALBERDIER, *n.* شمشیردار *shishpardār*.

HALCYON, *a.* همانون *humāyūn*.

HALE, *a.* موی *kawī*, زور آور *zor-āwar*.

HALF, *a.* نیم *nīm*, نصف *nisf*, شطر *shatr*. The other half, نصف دیگر *nisfi digar*.

Half-eaten, نیم خورده *nisfi khorda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*. Half of a sheep, طابی *nīm khurda*.

HALL, *n.* دالان *aiwān*, دالان *dālān*.—(of audience) دوان خانه *dīwān khāna*, دیوان عام *dīwāni ām*.—(court of justice) عدالت *ddālat*, محکمت *mah-kumat*.

HALLELUJAH, *n.* شکر خدا *shukri khudā.*

HALLOO, *vi.* فریاد *bāng-z.* بانگ زدن *faryād-k.*

HALLOO, *n.* بلند آواز *buland āwāz.* بانگ *bāng.*

HALLOW, *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.* تقدس کردن *takdis-k.*

HALO, *n.* (round the sun) سراج ماه *sarāchai shams.*—(round the moon) سراج ماه *sarāchai māh.*

HALT, *vi.* (limp) لنگیدن *langidan,* عرج *arj-n.*—(stop) ایستادن *istikāmat-k.* منزل *wā-i.* وایستادن *manzil-k.* To halt on a march, اقامت کردن *mukām-k.* پس و پیش کردن *ihāmat-k.*—(hesitate) تردید نمودن *pas u pesh-k.* *taraddud-n.*—(falter) زبانه زدن *zabān girifta-sh.*

HALT, *n.* لنگی *langi,* عرجان *arjān.* The halt of an army, ایستادن *ihāmat,* توقف *wakfi-ūskar.*—(stay) توقف *tawakkuf.*

HALTER, *n.* زمام *zimām,* ریسمان *ris-mān,* خطام *khitām.*

HALTER, *vt.* *bā habl-b.* با حبل بستن *bā rishta band-k.* با رشته بند کردن

HALTING, *n.* توقف *tawakkuf,* تردد *taraddud,* نازل *nāzil.*

HALVE, *vt.* نصف کردن *nīm-k.* نیم کردن *nisf-k.* تنصیف کردن *tansif-k.*

HAM, *n.* (thigh) ران *rān,* دامن *dā-ghisat.*

HAMLET, *n.* داه *dah,* روستا *rūstā.*

HAMMER, *n.* آژنه *chākoch,* چاکوچ *āsh-īna.* A smith's hammer, مطرقة *mitr-akat,* *putk.* A brazier's hammer, چکش *chakkush.* To bruise with a hammer, مرتع نمودن *muwakkh-n.*

HAMMER, *vt.* چاکوچ زدن *chākoch-z.* کوفتن *kūftan,* ضرب کردن *zarb-k.* چکش زدن *chakkush-z.*

HAMMOCK, *n.* مرجوحه *marjūhat,* بستری *bistari āwizān.*

HAMPER, *n.* زنبیل *zambīl,* جلت *jullat.*

HAMPER, *vt.* (embarrass) اضطراب کردن *istirāb-k.* پریشان کردن *parishān-k.*—(ensnare) گرفتار کردن *dar dām-g.*—(enchain) در زنجیر بستن *dar sanjir-b.*

HAMSTRING, *vt.* عقر کردن *dkr-k.* پا بریدن *pā-b.*

HAND, *n.* *yadd,* دست *dast.* The right hand, دست راست *dasti rāst,* *yaddi-yamini.* The left hand, دست چپ *dasti chap,* دست *dasti yasār.* The two hands, دو دست *dū dast,* *yaddayn,* *ayādī.* Hand and foot, دست و پا *dast u pā.* The palm of the hand, کف دست *kafi dast.* A tendon of the hand, حبل *habl-us-zirā.* To give the hand, *dast-d.* To take the hand, دست گرفتن *dast-g.* To strike with the hand, دست زدن *bā dast-z.* مشت زدن *muht-z.* To clap the hands, تصدیت کردن *tasdiyat-k.* Hand writing, دست خط *dast khat.* To write a fine hand, *khush khatt-n.* Hand in hand, دست بدست *dast ba dast.* Walking hand in hand, نخامر *takhā-sur.* To come to hand, دست آمدن *ba dast-ā.* Mutilated or lame in the hands, چنگلوک *changgalok.* The hand of a watch, clock &c., میقات *mikyās,* عقر *dkrab.* Beforehand, اول *aw-walan.* To be beforehand, پیش بودن *pesh dast-b.*—(to be rich

دستمال *dastmāl-sh.* Behind hand, *tang dast*, مجلس *muftis.* To be behind hand, *āhista rū-n.* Out of hand (presently), *a'l'alfaur*, فی الحال *fil'hāl.* Under hand, *hila bāz*, غدار *ghaddār.* At hand, *karīb*, نزدیک *nazdīk.* A bird in the hand is worth two in the bush, *kunj-īshk dar dast bah az bāz dar hawā.* To be hand and glove, *hamdam-b.* To wash one's hands of life, *dast az jān-sh.* To stretch forth the hand, *dast-k.* To open the hand (exercise liberality), *dast-k.* Bound hand and foot, *dast u pā basta.* From hand to hand, *dastā dast.* Hand to the hilt, *dast ba kabzu.* Kissing of hands, *dast bos.* Broken handed, *dast shikusta.* Amputated in the hand, *dast kulam.* A little hand, *dastak.* Rubbing the hands, *dastmāl.*

HAND, vt. vi از دست دادن *az dast budast-l.* To hand down, *ina basīna-k.* (to lead by the hand) *az dast-k.* (to lay hands on) *girištār-k.* دستگیر کردن *dast-gīr-k.*

HAND-BREADTH, n. کف *arsh.* دست *kafi dast.*

HANDCUFF, n. دست بند *dast band,* زنجیر دست *zanjīri dast.*

HANDED, a. (from one to another)

از دست بدست رسانده *az dast ba dast rasānīd.* Right handed, *āsta.* Left handed, *chap dast.* Clever handed, *dasthār,* صاحب دلی *sāhibi-yadīlī.* Empty handed, *tihī dast.*

HANDFUL, n. مشت *musht.* *dasta.*—(small quantity) جزوی *jus-wī,* ذلیل *kalīl.* A handful of sticks, *bastai chobān.* A handful of papers, *dastai kāgh-as.* By handfuls, *dasta dasta.*

HAND-GALLOP, n. وکرت *uak-wakat,* متداحی *mutadakhī*

HANDICRAFT, n. دستکاری *dastkāri,* پیشموری *peshauari.*

HANDICRAFTSMAN, n. دستکار *dast-kār,* کارگر *kārgar,* پیشمور *peshawur*

HANDILY, ad. دستکارانه *dastkāranā,* با ظرافت *bā zarāfat,* با دلبلیت *bā kā-biliyat.*

HANDINESS, n. سهولت *sahūlat,* ظرافت *zarāfat,* دلبلیت *kāb.iliyat,* تیز دستی *tes dasti*

HANDIWORK, n. دستکاری *dastkāri,* کارگری *kārgari,* صنعت *sindt*

HANDKELCHIEF, n. رومال *rūmāl,* دستمال *dastmāl.* چین *chīn.*

HANDLE, n. جسم *habz,* دست *dasta.* *dastij.*—(cause, pretence) *bukāna,* موجب *mūjib.* Without a handle, *bī takrīb.*

HANDLE, vt. دست نهادن *dast-n.,* استعمال کردن *badust-g.,* معامله کردن *istimāl-k.*—(deal with) *muāmala-k.,* تadmیل کردن *tadmīl-k.,* معامله ساختن *maālīja-s.* To handle in discourse, مکالمه کردن *makālama-k.,* مذاکره نمودن *musākara-n.*

HANDMAID, *n.* کنیز *kaniz*, حارم *jāriya*

HAND-MILL, *n.* دست آسیا *dast āsyā*, راحی *raha'*.

HANSEL, *n.* دست دستلی *dastlāf*, دست فال *dast fāl*

HANDSOME, *a.* (good-looking) خوبروپ *khūb rūṭi*, خوش نما *khush numā*, حسن صورت *hasn sūrat*, زیبا *zebā*. A handsome fortune, گران غنیمت *mālī girān*, گشاده *karīm*, (liberal) کردم *kushāla* دست.

HANDSOMELY *ad.* (beautifully) در حسن حال *jamilāna*, زیبای *hūsn hāl* *bā zibāi*.—(liberally) جوانمردانه *jawānmardāna*, کریمانه *karīmāna*.

HANDSOMENESS, *n.* خوب صورتی *khūb sūratī*, جمال *jamāl*, حسن *hūsn*.

HANDY, *a.* دست نابل *dastī kābil*, کارگر *kārgar*, کارساز *kārsāz*.—(convenient) لای *lāyak*, مناسب *munāsib*, موجود *madkūl*.—(at hand) نزدیک *mojūd*, نزدیک *nasīk*.—(performed by the hand) بدست ساختن *badast sākhtā*.

HANG, *vt.* or *vi.* آویختن *āwikhān*, معنی کردن آویزان *āwizān-n.*, بردار *mudllak-k.*.—(kill by suspending) کشیدن *bar dār-k.*, معلق شدن *mū'allak-sh.*, آویخته شدن *āwikhā-sh.*.—(to be strangled) مصلوب بودن *maslūb-b.*.—(to be delayed) موقوف شدن *mo-kūf-sh.*, تاخیر شدن *tākhīr-sh.*.—(to be in a dependent state) تابع بودن *tābt-b.*, آویزان شدن *āwizān-sh.*.—(to be displayed) اظهار شدن *ishār-sh.* To

hang round the neck, در گردن آویختن *dar gardan āwikhā-sh.* To hang together, مواصت شدن *muwā-silat-sh.*, یکجهد نمودن *yak jahad-n.*.—(to be firm) برقرار شدن *bar karār-sh.*.—(to be in suspense with doubt) در گمان بودن *dar gumān-b.* To hang upon (be suspended by delight or attention) مشغول بودن *andīsha-k.*, آویخته شدن *mashghūl-b.* To hang the head upon the bosom, سر بسین نهادن *sar ba sinā-n.* To hang a wall with tapestry, پندشیب ریختن *diwār parda-k.* To hang or tend downward, *ba nashīb-r.*

HANGED, *a.* (strangled) بردار *bar-dār*, مصلوب *maslūb*. Deserving to be hanged, واجب الصلب *waajib-u's salb*. To be hanged, مصلوب شدن *maslūb-sh.*

HANGER, *n.* (one who suspends) آویزنده *āwizānda*.—(a kind of sword) شمشیر *shamsīr*. A hanger on, متعلی *mutadllak*, آویز کن *āwiz kun*.

HANGING, *p. a.* آویز *āwiz*, آویزان *āwizān*. Hanging loose, معلق *mua'llak*, آویخته *āwikhā*. Hanging up, آویزش *āwizish.*.—(strangulation) صلب *salb*, بر داری *bar dārī*.

HANGING, *n.* (tapestry) پرده *parda*.

HANGMAN, *n.* جلد *jullād*, صفات *saffāk*.

HANK, *n.* دست *dasta*, وشیعت *washīdt*.

HANKER, *vi.* میل داشتن *mayl-d.*, آرزومند شدن *ārzumand-sh.*

HANKERING, *n.* رغبت *raghbat*, میل شوق *mayl shauk*.

HAP, n. سرگذشت *sar guzasht*. نضا *kazā*,
اتفاق *ittifāk*, حادثه *hādīsa*, مروج *mu-
wakht*.

HAPLESS, a. کم بخت *bīkhāra*,
kambakht, بدبخت *bad bakht*, صاحب
بدطالع *sāhib-i bad talī*.

HAPLY, ad. اتفاقی *ittifākan*. — (per-
haps) شاید *shāyad*, مگر *magar*.

HAPPEN, v. صادر *wākī-sh.*,
واقیع شدن *wāqī-sh.*, آمدن *āmdn*,
دیدن *ādīr-sh.*, اتفاق افتادن *ittifāk-u.*,
سر زدن *sar-z.*, رونق گرفتن *wukū-y.*

HAPPILY, ad. (fortunately) بالخير *b' il-
khair*, با اقبال *bā daulat u ikbāl*,
خوبی *bu khair u khūbi*.
— (gracefully) خوشحالانه *khūsh hālā-
na* — (successfully) حسب مراد *hasb-i
murād*.

HAPPINESS, n. سعادت *khushī*, خوشی
saādat, اقبال *ikbāl*, برکت *barakat*,
فرح *hāmranī*, کامرانی *nasīb*, نصیب
furah.

HAPPY, a. خیر *khūsh*, خوش *khair*,
مبارک *mubārak*, سعادتمند *saādatmand*,
خجسته *khujusta*, فیروز *fīrozī*,
نیک *maymūn*, کامران *kāmran*,
خیر *nek akhtur*. Happy tidings,
بشارت *bashārat*, مزه *muzhila*. A
happy omen, مبارک *fā'i mubār-
ak*. May he be happy! مبارک باد *mubārak bād*. Having a happy con-
clusion فرجام *khujasta farjām*.

HARANGUE, n. کلام *kalām*, خطاب *khī-
tāb*, مکالمه *mukālama*.

HARANGUE, vt. کلام کردن *kalām-k.*,
نثر گفتن *sakhun-p.*, سخن برداشتن
nasr-g.

HARANGUER, n. متکلم *mutakallim*,
سخن پرداز *nasr gū*, نثرگو
pardāz.

HARASS, vt. تکلیف *izā-d.*, ادا دادن
tallīf-d., تصدیع دادن *tasdīd-d.*,
آزردن *āzurdan*, رنج دادن
azīyat-k.

HARBINGER, n. پیشرو *pesh rau*,
مقدمه *mushda rasān*.

HARBOUR, n. (for shipping) بندر *ban-
dar*, پناه *mīnā*, — (asylum) مأمن
māman, ملجأ *maljā*. To arrive in
harbour, در بندر رسیدن *dar ban-
dar-r.*

HARBOUR, vt. (shelter) پناه دادن *pan-
āh-d.*, حفظ کردن *hifz-k.* — (take
shelter) پناه گرفتن *panāh-g.* —
(receive hospitably) میزبانی نمودن
mīlmān-i dārī-n.

HARD a., ad. (firm, solid) سخت *sakht*,
ظالمکار *sulb*. — (oppressive)
zālmgār, درشت *durushī* — (diffi-
cult) دشوار *muskhī*, مشکل *dushwār*.
— (distressful) زحمت دار *zihmatdār*,
بی رحم (unfeeling) *nāsib* —
bī rahm. — (stingy) چشم *īang*
chashm, طمعکار *tamtār*. Hard to
the taste, خام *khām*, نرسیده *nā
rasīda*. To be hard at work, بکار
ba kār مشغول بودن *mashghūl-b.*
Hard to get, کم باب *ham yāb*. Hard
to be understood, مشکل فهم *muskhil-
fahm*. Hard of digestion, ناخوشگوار
nā khushgawār. To run hard,
تند دویدن *shitāb-r.*, شتاب رفتن
tund-d., نیز رفتن *tez-r.* Hard by,
عند *karīb*, نزدیک *nāzīk*, *īnd*.

HARDEN, vt. سخت کردن *sakht-k.*,
تصلیب ساختن *taslīb-s.* To harden
the heart, متعصب گشتن *mut'attīb-g.*
To harden in impudence, بی ادب
گشتن *gustāk-k.* کردن *bī adab-k.*

To harden into firmness پانداري دادن *āya lārī-d*.—(with difficulty) مشکلا *mushkilāna*, با دشواری *bā dušhwārī*

HARD-HANDED, *a* رحمت کش *zah-mut kush*.

HARD-HEARTED, *a*. دل سخت *sakht dil*, بي رحمت *bī rahmat*.

HARD-HEARTEDNESS, *n*. سخت *sakht dilī*, سبکدلي *zulm*, دلی *sanglīlī*.

HARDINESS, *n*. مردانگی *mardāngī*, دلیری *dilērī*, نیز دلي *tez dilī*.—(vigour) قوت *kuwat*, توانا *tawānā*.—(effrontery) شوخي *shokhī*, گستاخي *gustākhi*.

HARDLY, *ad*. (with severity) با ندب *bā tundī*, با درشتي *bā durushtī*. To treat hardly, درشتي کردن *durushtī-k*.

HARDNESS, *n*. سختي *sakhtī*, صلابت *salābat* — (rigidness) درشتي *durushtī*, شدت *shidlat*.—(severity of countenance) سخت روی *sakht rūī*.—(callosity) ناسور *nāsūr*.—(difficulty) دشواری *dušhwārī*.—(brave) بهادر *bahādur*.

HARDSHIP, *n*. ظلم *sakhtī zulm*, تعدي *tadīlī* — (difficulty) نا همواری *nā hamwārī*, اضطراب *iztirāb*, ماندگي *māndagī*.

HARDWARE, *n*. ظریف آهني *zurūfi āhanī*.

HARDY, *a*. دلیر *dilīr*, باک *bī bāk*.—(stout) مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, توانا *tawānā*, قوي *hawī*.

HARE, *n*. خرگوش *khargūsh*, ارنب *ar-nab*. The crying of a hare, نعباب *sughāb*.

HARK, *vi*. استماع کردن *istimād-k*, سرگوشي کردن

HARK, *interj*. ای *ay*, آيا *ayā*, هيا *hayā*.

HARLOT, *n* روسپي *rospī* زانی *zānīyā*, فاحشه *fājira*

HARLOTRY, *n*. روسپي گری *rospīgari*.

HARM, *vt*. رسانیدن ضرر *zarar-r*, اذیت *āzīyat*, آزار دادن *āzār-d*, متهم کردن *istā-h*, ستم کردن *sitam-k*, ظلم کردن *zulm-k*, جفا کردن *jufā-k*.

HARM, *n*. ضرر *zarar*, گزند *gazand*, تکلیف *taklīf*, اذیت *āzīyat*, زیان *ziyān*.—(oppression) جور *jaur*, ستم *sitam*. (fault, crime) خطا *khutā*, گناه *gunāh*. To receive harm, با آزار *āzār-y*, جفا بردن *jufā-p*.

HARMFUL, *a*. مضر *musir*, جفاکار *jafā-kār*, موب *mūzi*.

HARMFULLY, *ad*. با زیان *bā ziyān*, از ضرر *az zarar*, با نقصان *bā nuksān*.

HARMLESS, *a*. بی گناه *bī gunāh*, معصوم *māsūm*, پاک *pāk*, آزاد *āzād*.—(unhurt) بی زیان *bī ziyān*, بی نقصان *bī nuksān*.

HARMLESSLY, *ad*. "معصوماً" *māsūman*, بی گناهانه *bī gunāhāna*.

HARMONIOUS, *a*. هم آهنگ *ham āhang*, هم ساز *ham sās*, خوشخوان *khush khān*, صاحب نغمه *sāhibi naghmat*.—(sweet sounding) ملایم *mulām*, خوش *shirīn āwāz*, آواز *khūshāwāz*.—(well adapted) هموار *hamwār*, موافق *muwāfuk*.

HARMONIOUSLY, *ad*. با آهنگ *bā āhang*, با نغمه *bā naghmat*.

HARMONY, *n*. هم سازی *ham sāsī*, هم ترانه *ham tarāna*.—(proportion) موافقت *muwāfakat*, مناسبت *munāsabat*.—(concord of sentiment) یکدلي *yak dilī*, یگانگی *yagānagī*, اتفاق *ittifāk*.

HARNESS, *n.* ساز *sāz*, رخت *rīkht*, سامان *sāmān*.

HARNESS, *vt.* رخت ساز نهادن *sāz-n.*, رخت نهادن *rīkht-n.*

HARP, *n.* چنگ *chang*, برت *barbat*.
To play upon a harp, نواختن *nawā-khtan*, چنگ نواز کردن *chang nawāz-k.*

HARPER, *n.* برت نواز *barbat nawāz*, برت سرای *barbat sarāy*.

HARPOON, *n.* چنگ *chang*.

HARPOON, *vt.* چنگ زدن *bā chang-s.*

HARRIDAN, *n.* روسپی *rospī*.

HARROW, *n.* کھ *māzū*, مازو *khāle-kash*, ملق *malāk*.

HARROW, *vt.* مازو ملق کردن *malāk-k.*, مازو کردن *māzū-k.*

HARSH, *a.* (to the ear) نا خوش آواز *nā khūsh āwāz*, بی آهنگ *bi āhang*.
— (to the taste) تارش *tursh*, حامز *kāmiz*, شور *shūr*, تلخ *talkh*.— (in disposition) درشت *durusht*, زشت *zishst*, تند *tund*.

HARSHLY, *ad.* (sourly) "حامزا" *kāmisan*, ترشانه *turshāna*— (morosely) *ishstāna*, درشتی *bā durushtī*.
— (violently) جبراً *jabran*, باستم *bā-sīam*.

HARSHNESS, *n.* (of taste) تلخی *talxī* *talxī*, (of sound) مرارت *marārat*.— (of disposition) درشتی *durushtī*, نندی *tundī*.— (violence) ضرب *zarb*, نهر *kihr*, حور *jaur*.

HART, *n.* گاو دشتی *gāw dashtī*, آهو *āhū*.

HARTSHORN, *n.* شاخ آهو *shākhī āhū*.

HARVEST, *n.* محصول *khirman*, خرم *mahsūl*, حاصل *hāsīl*. The season of harvest, هنگام درو *hangāmī darv*. In harvest, درو در موسم *dar musimī drav*.

HASH, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, قطع کردن *katt-k.*

HASP, *n.* بند *band*, زنجیر *zanjīr*.

HASSOCK, *n.* سجاده *musulla*, صلا *sajjādut*.

HASTE, *n.* رودی *jaldī*, حلدی *sūdī*, تعجیل *tundī*, تند *tundī*, چالاکي *chālākī*, شتاب *shītāb*. Making haste, عاجل *ājil*, شتابان *shītābān*. Make haste, شتاب کن *shītāb kun*.

HASTEN, *vt.* زودی کردن *sūdī-k.*, سرعت ساختن *surat*, شتابان *shītāftan*, تعجیل کردن *tadjīl-k.*

HASTILY, *ad.* (in haste) از حلدی *az jaldī*, از حلد *jaldī*, زودانه *zūdāna*, سریعاً *sarīdan*.— (rashly) غداً *ghāfilāna*.— (passionately) باحداً *bā hiddat*, اکید و شدید *akīd u shadīd*.

HASTINESS, *n.* تیز مزاجی *tez mizājī*, شدت *shiddat*, درشتی *durushtī*.

HASTY, *a.* حلد *jald*, عجل *ajil*, زود *sūd*.
تیز مزاج *tez mizāj*.— (passionate) سریع *sarī*.— (rash) تند *tadbir*, غستاخ *ghustākh*.

HAT, *n.* کلاه *kulāh*, پوش *kulāh posh*.
A hatband, بند کلاه *kulāh band*. A hat-maker, کلاهگر *kulāhgar*.

HATCH, *vt.* مرغ *tafrīkh-k.*, پرورش *murgh bacha az bayza bar-ā.*, پرورش *ishāna-k.*, اختراع *tadbīr-k.*, تدبیر کردن *ikhtirād-k.*. To hatch or to be hatched, پرورش در آوردن *az bayza bar-ā*.

HATCH, *n.* پرورش (brood of chickens) *ishāna*.— نیم باب (half-door) *nīm bāb*, در نصف *nisfi dar*.

HACHEL, *vt.* پک *kattān-s.*, کتان زدن *pāk-k.*

HATCHET, *n.* تبر *tabar*, تیش *tīsha*,

دوم *ka lūm*. To hew with a hatchet, رندیدن *randidan*.
HATE, *vt.* مکره داشتن *makrūh-d.*, کینه داشتن *kirāhiyat-k.*, کینه *kina-d.* To hate one another, نشان کردن *tashānu-k.*, تصان کردن *tasā-ghun-k.*
HATE, *n.* کینه *kina*, کراهیت *kirāhiyat*, استکراه *istikrāh*, دشمنی *dushmani*, بدخواهی *bal khāhi*, غرض *gharas*
HATEFUL, *a.* مکره *makrūh*, معیوب *ma'yūb*, ناپسندیده *nāpasandida*.
HATEFULLY, *ad.* معصوبانه *maghrūbāna*, مانفورانه *manfūrāna*.
HATRED, *n.* vide **HATE**.
HAUGHTILY, *ad.* مغرورانه *maghrūran*, متکبرانه *bā khud bīnī*, متکابیرانه *mutakabbirāna*.
HAUGHTINESS, *n.* مغروری *maghrūrī*, خود بینی *khud bīnī*, گستاخی *gustākhī*, تکبر *takabbur*.
HAUGHTY, *n.* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*, خودبین *gustākh*, خودبین *khudbīn*.
HAUL, *vt.* vide **DRAG**, **DRAW**.
HAUNCH, *n.* vide **HIP**.
HAUNT, *vt.* آمد و *imbāgh-k.*, آمد و رفت کردن *amad u raft-k.*
HAUNT, *n.* جای آمد و رفت *jāi āmad u raft*, سپیخ *sapikh*.
HAUNTER, *n.* خراباتی *khārābātī*.
HAUTBOY, *n.* نای *nāy*, سرنای *surnāy*.
HAVE, *vt.* داشتن *dāshtan*, نصرف کردن *tasarruf-k.* To have confidence, اعتقاد بردن *attikād-b.* To have doubts, شک بردن *shak-b.* To have malice, حسد بردن *hasad-b.* To have possession, داشتن *tasarruf-d.* Have a care! دور باش *dūr bāsh*.

HAVEN, *n.* بندر *bandar*, کشتی گاه *kishti gāh*.
HAVOC, *n.* ویرانی *wairāni*, خرابی *khā- rābi*, بگم *yaghmā*, خلل *khālāl*.
HAVOC, *vt.* خراب کردن *khārāb-k.*, ویران کردن *wairān-k.*, تباه کردن *tabāh-k.*
HAW, *n.* (hedge) احاطه *ahāta*.—(hesitation of speech) زبان گیری *salān girī*, لکنه *laknat*.
HAWK, *n.* بار *bāz*, شکره *shikra*.
HAWK, *vi.* بهار شکار کردن *ba bāz shi- hār-k.* با بار صید کردن *bā bāz saidi tuyūr-k.*—(cough) نگیخت کردن *tak- hiyat-k.*, سرم نمودن *surfa-n.*
HAWKER, *n.* پلور *pīlwar*, خود *khurda farūsh*.
HAWKING, *n.* با باز صید طیور *bā bāz saidi tuyūr*.—(coughing) نخم *nakhmat*.
HAY, *n.* گیاه خشک *giyāi khuskh*, حشیش *hashish*, علف *dlaf*. A bundle of hay, حرت *jursat*.
HAZARD, *n.* (accident) سرگذشت *sar guzasht*, سر انجام *sar anyām*.—(danger) خطر *khatar*, هول *haul*, ششدر بازی *bīm*.—(game of dice) ششدار بازی *kimār bāzi*, *shashdar bāzi*.
HAZARD, *vt., vi.* در خطر انداختن *dar khatar-a.*, در بلا افکندن *dar balā-a*.
HAZARDOUS, *a.* پر خطر *pur khatar*, خطرناک *khatar-nāk*, مخوف *mukhaw- wif*, مهلک *muhlik*.
HAZE, *n.* vide **FOG**.
HE, *pron.* او *ū* و *wa*, او *ū*.
HEAD, *n.* 1. سر *sar*, راس *rās*, کله *halla*.—(chief part of any thing) سرات *sarāt*. Exalting the head, سر افراز *sar afrās*. Striking the head, سر کوب *sar kūb*. To bow the head,

کله سر نهان *sar-n*. The hind head, کله *kallah*, چاکاد *chakāl*. 2.—(chief, leader) سردار *sardār*, پيشوا *peshwā*. 3.—(intellect) عقل *dkl*, هوش *hūsh*. 4.—(source) اصل *asl*, مبداء *mabdā*. To get a head, پيش رفتن *pesh-r.*, ندم نمودن *kadam-n.*—(become superior) دست داستن *dast-y*. From head to foot, سرآپا *sarāpā*, سراسر *sarāsar*. To nod the head, سر دوان کردن *sar dawān-k.* To recline the head, سر زبر کردن *sar ser-k.* To draw back the head, سر کشیدن *sar bās-k.* To number by the head, سر مرد کردن *sar marā-k.* To hang the head, سرنگون نمودن *sar nagūn-n.* A crowned head, سر با *sari bā aḥsar*. To lift up the head, سر بر کردن *sar bar-k.* To turn away the head, سر بر تافتن *sar bar-t*.
HEAD, vt. (to lead) کردن رهدهای *rah-numāi-k.*, پيشوا بودن *pishwā-b*—(behead) گردن زدن *gardan-z*, دطع کردن *katā-k.* **vi.** (originate) پيدا شدن *paidā-sh.*, با ظهور آمدن *ba saḥūr-ā*.
HEADACHE, n. درد سر *dardi sar*, وجع الراس *wajau'r rās*. To have a headache, درد سر داشتن *dardi sar-d.*, سر بار شدن *sar bār-sh*.
HEAD-BAND, n. سر بند *sar band*.
HEAD-DRESS, n. کلاه پوش *kallah pūsh*.
HEADED, a. صاحب سر *sāhibi sar*, سردار *sardār*. Bare headed, سر روا *sar rawā*. High headed, سر بلند *sar bul-and*. Light headed, سبکسر *sabuk sar*, سر در هوا *sar dar hawā*.
HEADINESS, n. گستاخی *gustākhī*, بی تدبیری *bi tadbīrī*.
HEADLAND, n. راس جبل *rāsi jabal*, انف الجبل *anfu'l jabal*.

HEADLESS, a. سر بی *bi sar*, غیر راس *ghayri rās*.—(beheaded) سر بریده *sar burīda*, گردن زده *gardan-sada*.—(without a chief) سالار بی *bi sālār*.—(inconsiderate) بی فکر *bilā fikr*.
HEADLONG, a. سرنگون *sar nigūn*.—(rash) گستاخ *gustākh*, سرکش *sarkash*.—(sudden) ناگهانی *nāghāni*, ناگه *nāghāh*. **ad.**—(rashly) سرآه *khud sarāna*.
HEAD-PIECE, n. سر پايان *sar pāyān*, سر پنگت *sar pang*.
HEAD-QUARTERS, n. مقر *makarr*, مرجع *marjā*, عرصة *arṣṣah*.
HEADSHIP, n. سرداری *sardārī*, سالاری *sālārī*.
HEADSMAN, n. جلا *jallāl*.
HEADSTRONG, n. (obstinate) سرکش *sarkash*, خود پسند *gustākh*, خود شوخ *khud pasand*, شوخ *shokh*.
HEAL, vt. (cure) شفا دادن *shifā-d.*, معالجت نمودن *mudlajat-n.*, علاج دادن *ilāj-d.* **vi.** شفا یافتن *shifā-y.*, تندرست شدن *tandurust-sh*.
HEALING, a. شافی *shāfi*, چاره کنان *chāra kunān*.
HEALTH, n. تندرستی *tandurustī*, سلامت *sihhat*, عافیت *āfiyat*, سلامت *salāmat*. To recover health, شفا یافتن *shifā-y.*, صحت یافتن *sihhat-y*. To wish a restoration of health, مستشفي کردن *mustashfi-k.* To wish health, سلام دادن *salām-d.* Health to you, صحت و عافیت *sihhat u āfiyat*.—(purity of mind) پاکي *pākī*, نجات *sādagī*.—(salvation) نجات *najāt*, خلاص *khalās*.
HEALTHY, a. تندرست *tandurust*, برونمند *bahbūd*, بارونمند *barūmand*. To

- be healthy, تندرست شدن *tandurust-sh.*, خوش شدن *khūsh-sh.*
- HEAP, *n.* نوده *tūda*, انبار *ambār*, دشته *pushta*, مجمع *mujmā*. A heap of corn, چا *chāch*, راز *rāsh*. A heap of earth, تودع خاک *tūdai khāk*. A heap of sand, خام *khāma*. A heap of money, صوبت *sūbat*. A heap of stones, خرگ سنگ *kharai sang*. A heap of books, اسماءت کتب *ismā-mati kūtub*.
- HEAP, *vt.* انبار کردن *tūda-k.*, نوده کردن *ambār-k.*, فراهم جمع کردن *jamā-k.*, آوردن *farāham-ā*.
- HEAPED, *a.* جماعت *mujtamā*, مجمع شده *jamādt-shuda*, مرتجع *murtajam*.
- HEAR, *vt.* شنیدن *shānidan*, سماعت *simādt-k.*, گوش دادن *gūsh-d.*, شنودن *shanūdan*, شنیفتن *shinuftan*, استماع کردن *istimād-k.*. To hear judicially, عدالت کردن *ādālat-k.*, دعوی حکم نمودن *dadwai hukm-n.*. To hear with pleasure, خوش شنیدن *khush-sh.*. To hear with attention, گوش زدن *mutavajja-sh.*, مستمع *mustamīan*.
- HEARER, *n.* شنونده *shanwanda*, سامع *sāmī*, مستمع *mustamī*.
- HEARING, *n.* مستمع *mustamī*. The sense of hearing, سمع *samī*, استماع *istimād*.—(audience) چهار مجلس *hussāri majlis*, مستمعان *mustamīān*. A judicial hearing, حکم شرع *hukmī sharī*.
- HEARKEN, *vi.* vide HEAR.
- HEARSAY, *n.* شهرت *āwāsa*, آوازه *uhrat*, سخا *salikhuni samāty*.
- HEART, *n.* دل *dil*, صمیر *zamīr*, قلب

- kalb*, خاطر *khātir*. Alluring, ravishing, deceiving the heart, دلربا *dilrubā*, دلکش *dil kash*. Inflaming the heart, دلسوز *dil sūz*. Tormenting the heart, دلزار *dilāzār*. Rejoicing the heart, دلپذیر *dilpasir*, دلپسند *dilpasand*. A pure heart, پاک قلب *kalbi pāk*, خاطر خالص *khātiri khālis*. With heart and soul, با دل و جان *bā dil u jān*. From the bottom of the heart, عن صمیم القلب *darūnidil*, از درون دل *an samimūl kalb*. By heart, از بار *as bar*, خاطر نشان *khātir nishān*.
- 2.—(courage) دلیری *dilīrī*, دلوری *dilāwarī*. Belonging to the heart, خاطر مدسوب *kalbi*, علبی *mansūb*. To recite by heart, ظاهر *āhīr karu'at-k.* Black at the heart, سیاه دل *siya dil*. Hard-hearted, دلزار *dilāzār*, ظالم *ālīm*. Light-hearted, خوش خاطر *khush khātir*. Faint-hearted, بد دل *bad dil*. Tender-hearted, نرم دل *narm dil*.
- HEART-ACHE, *n.* دلفکاری *dilfigārī*, دلتنگی *diltangī*, درد دل *dardī dil*.
- HEART-BROKEN, *a.* دلشکسته *dil shikasta*, خاطر مانده *dilrēsh*, *khātir-mānda*.
- HEART-BURN, *n.* جگر سوز *jigar sūz*, دلسوزش *dil sūzish*.
- HEART-BURNING, *n.* نا خوشنودی *nā khūshnūdi*, کینه *kina*.
- HEARTEN, *vt.* دلیر کردن *dilīr-k.*, تجربی نمودن *dilāsa-k.*, دلالت کردن *tahrīs-n.*
- HEART-FELT, *a.* دلگیر *dilgīr*, خاص *khālis*, جانی *jānī*.
- HEARTH, *n.* آتشدان *ātishdān*.
- HEARTILY, *ad.* (sincerely) بدل *badil*,

از دل و (eagerly) *khālisan* خالصه
 دلیرانه *as dīl u jān* دلیرانه *dilerāna*,
 آرزومندانه *ārsūmandāna*.

HEARTINESS, n. (sincerity) حقیقت *hakikat*,
 صداقت *sa-lākat* —(earnest-
 ness) شوق *shauk*, اشتیاق *ishti-yāk*.

HEARTLESS, a. بیجان *bidīl* بی دل
bī jān, بد دل *bad dīl*.

HEARTLESSNESS, n. بی دلی *bī dīlī*,
 ظلم *sulm*, بد دلی *bad dīlī*.

HEARTY, a. (sincere) مخلص *mukhlis*,
 صادق *sādik*, صاف دل *sāf dīl*. —
 تندرست *tandurust* (healthy) بهبود
bah būd.

HEAT, n. گرمی *garmī*, تاب *tāb*, گرما
garmā, حرارت *harārat*. —(passion)
 خشم *khashm*, غصب *ghasab* —(ard-
 our) غیرت *ghairat*, شوق *shauk*.

HEAT, vt. تابدان کردن *garm-k*, گرم کردن
tābdār-k. —(excite) تحریک کردن
tahrīk-k, انگیزختن *angīzhtan* —
 (enrage) غضوب ساختن *ghazūb-s*.

HEATED, a. محموم *mahmūm*, محر
mukhīrr. —(enraged) غضوب *ghasūb*.

HEATH, n. بونه *bota*.

HEATHEN, n. بت پرست *butparast*,
 کافر *kāfir*, ملحد *mulhid*.

HEATHENISM, n. بت پرستی *but-
 parastī*, کفر *kufir*.

HEAVE, vt. برداشتن *bardāshthan*,
 انداختن *raft-k*. —(throw) انداختن
andākhthan, انگندن *afgandan*. vi.
 خیزان و افتان شدن *khīzān u uftān-sh*.

HEAVE, n. بردار *bardār*, برآمدگی
āmadaḡī, برخاست *bar khāst*.

HEAVEN, n. (sky) آسمان *āsmān*, چرخ
 جنت *jalāl*. —(paradise) ملک *charkh*,
 برکت *jinnat*, بهشت *bihisht*. —(bliss)

barukat, سعادت *sādāt*. The highest
 heaven, ملک الافلاک *jalālul aḡlāk*.
 The revolutions of the heavens, گردش
 چرخ دوار *girdīshī āsmān*,
 چرخ *charkhī dawwār*. The assistance of
 heaven, غیبی امداد *imādādi ghaybī*.

HEAVEN-BORN, a. آسمان زاده *āsmān
 zāda*, آسمان پرور *āsmān parwar*.

HEAVENLY, a. آسمانی *samāwī*, سماوی
āsmānī, رانی *fulākī*. —(godlike)
 ربانی *rabbānī*. ad. با وجه آسمانی *ba wajai
 āsmānī*.

HEAVILY, ad. با گران *bā girānī*, با
 سنگینی *bā sangīnī*, ثقیلاً *sukīlan*.
 Going heavily, رو آهسته *āhasta rau*.
 Raining heavily, سیال باران *sa-
 yālī bārān*. —(grievously) بدشواری
ba dushwārī, دشوارانه *dushwārāna*.

HEAVINESS, n. (weight) گرادی *girānī*,
 وزن *wasn*, نقلت *saklat*. —(depres-
 sion) رنج *dard*, غم *gham*, رنج *ranj*. —
 عدم عقل *himākat* حماقت (dulness)
ādami dkl. —(slowness of motion)
 آهستگی *āhistagī*.

HEAVY, a. گران *girān*, وزنی *wasnī*,
 اندوه گین (sorrowful) *sukīl*. —
 غمگین *andūhgin*, غمگینی *ghamgin*. —(oppres-
 sive) ظالم *sālīm*, آزار *jān āzār*.
 —(stupid) احمق *ahmak*, نا زبردت *nā
 zardak*. —(dull, lazy) سست *sust*, کاهل
kāhil. —(indigestible) نا گوارنده *nā
 guwāranda*. —(large in amount)
 بسیار *bisayār*, خیلی *khailī*.

HEAVY-LADEN, a. گران بار *girān bār*.

HEBREW, a. عبری *ibrī*, عبرانی *ibrā-
 nī*, یهودی *yahūdī*.

HEBREW, n. یهودی *yahūdī*, عبران *ibrān*.

HECTIC, a. صاحب دق *ākhībī dīkk*. —
 عادی (habitual) *ādī*. vide FEVER.

HECTOR, *n.* vide BULLY.

HEDGE, *n.* خار بند *khār band*, احاطه *ahāta*, خار بست *khār bast*.

HEDGE, *vt.* سیاج کردن *ahāta-k.*, سیاج *siyāj* بنا کردن *siyāj binā-k.*

HEDGEHOG, *n.* خارپشت *khārpusht*, خدیگی *khādlang*

HEDGER, *n.* سیاج ساز *siyāj sās*

HEED, *vt.* گوش دادن *gūsh-d.*, استماع *istimād-k.*, التفات کردن *ilti-fāt-k.*, احتیاط کردن *ihtiyāt-k.*

HEED, *n.* انتباه *intiḥāh*, احتیاط *ihtiyāt*, التفات *iltifāt*.

HEEDFUL, *a.* ملاحظه *multafit*, بیدار *bīdār*, متوجه *mutawajju*.

HEEDLESS, *a.* غافل *bī khabar*, بیخبر *bī khāḥ*, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*.

HEEDLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, بی خبری *bī khabarī*, تعامل *taghāful*.

HEEL, *n.* پاشنه *pāshna*, کعب *kāb*, عقب *akb*.

HEEL, *vt.* (as a ship) بجای مایل *ba jānīb māyil-b* — (dance) بودن *pā-k.* — (heel a shoe), پا کوبیدن *pāshna-z.*

HEGIRA, *n.* هجرت *hijrah*.

HEIFER, *n.* گوساله ماده *gūsāla māda*, بقره *bakra*, عجل *tjl*.

HEIGHT, *n.* بلندی *bulandī*, رفعت *rafat*, ارتفاع *irtifād*, دالی *bālāi*. The height of glory and magnificence, *irtifāifarrū shokat*. The height of the tide, *madd*. Equal in height, *hamsar*. The height of excellence, کامل *fasli*, کامال *kamālī tamām*.

HEIGHTEN, *vt.* برداشتن *bardāshtan*, بلند کردن *buland-k.*, افراختن *afrah-tan*. — (meliorate) بهتر کردن *behtar-k.*

خوبتر *khūbtar-s.* — (aggravate) بدتر کردن *badtar-k.*, زیاده ساختن *si-yāla-s.* — (embellish by decorations) زینت کردن *sinat-k.*, آرایش کردن *ārā-yish-k.*

HEINOUS, *a.* شرور *sharir*, زشت *sisht*, سخت *sakht* بد *bad*, معیوب *mayūb*, زبون *zabūn*. A heinous crime, گناه *gunāhi kabīr*.

HEINOUSLY, *ad.* "شرا" *sharran*, ظالما *sālīman*.

HEINOUSNESS, *n.* بدی *badī*, فساد *fiṣād*, شرارت *sharā'at*, ظلم *zulm*.

HEIR, *n.* وارث *wāris*, میراث گیر *mīrās-gīr*. Heir apparent, ولی عهد *wālī-ahd*. To appoint an heir, وارث *wāris-k.*, توارث ساختن *tawāris-s.*

HEIR, *vt.* میراث بامتن *mīrās-y.* To be heir, میراث رن *mīrās-s.*, میراث خوردن *mīrās-kh.*

HEIRESS, *n.* وارثه *wārisa*.

HEIRLESS, *a.* بی وارث *bī wāris*, لا وارث *lā wāris*.

HEIRSHIP, *n.* وراثت *warāsat*, میراث گیری *mīrās-girī*.

HELIOTROPE, *n.* آفتاب پرست *āftāb parast*, خور پرست *khūr parast*.

HELL, *n.* جهنم *jahannam*, دوزخ *du-zakh*, سقر *sakar*. Hell fire, دوزخ *ātashī duzakh*. The lowest pit of hell, *asfulū's āfīlīn*. The inhabitants of hell, اهل جهنم *ahli jahannam*.

HELLEBORE, *n.* خردق *khārbuk*.

HELLISH, *a.* دوزخی *dūzakht*, اهل جهنم *ahli jahannam*, جهنمی *jāhan-namī*.

HELM, *n.* (of a ship) خلاء *khalla*, خلاش *khulāshu*, سکان *sukkān*.

HELM, *vt.* خلاش *khalla-g*, خلدن گرفتن *khālāsha-d.* — رهبری (guide) داشتن *rahbart-k.*, ارشاد کردن *irshād-k.*

HELMET, *n.* زره کلاه *sirih*, مغفر *mighfar*, خود *kūl*. The plume of a helmet, سرفوچ *sarkūch*

HELP, *n.* مدد *yārī*, یاری *madad*, اعانت *muāwinat*, عون *dun*, استعانت *istiānat*. To beg for help, معاودت طلب کردن *muāwinat talab-k.*, استعانت ساختن *istiānat-s.* To call out for help, وراک کردن *far-yāl-k.*

HELP, *vt.* مدد دادن *yārī-k.*, یاری کردن *mada-l-d.*, امداد کردن *imdād-k.*, دست *muāwinat-k.*, معاودت دادن *dust-d.*

HELPER, *n.* مددگار *madadgār*, ناصر *nāsir*, عون *dun*.

HELPLESS, *a.* یار *muāvin*, معاون *yār*, بکار *imlād āwar*, امداد آور *bakār*.

HELPLESS, *a.* بی مدد *bi madad*, در ماند *dar*, لاچار *ājis*, عاجز *mānda*, بیچاره *bichāra*.

HELPLESSLY, *ad.* عاجزانه *ājisāna*, بیچارگی *ba bichāragi*.

HELPLESSNESS, *n.* عدم امداد *dda-mi imdād*, در ماندگی *dar māndagi*.

HELTER-SKELTER, *n.* درهم درهم *dar-ham barhum*, هرج مرج *harj marj*.

HELVE, *n.* دست تیر *dastai tabar*.

HELVE, *vt.* دست کردن *dasta-k.*

HEM, *n.* دوخت کنار *dukhti kinār*, سجناب *hāshīya*, مغزی *maghzi*, حاشیه *sajāf*.

HEM, *vt.* دامن کنار دوختن *kinār-d.*, دامن دایره *dāman-s.* To hem in, احاطه کردن *ihāta-k.*, بستن *dāyara-b.*

HEMISPHERE, *n.* نصف الارض *nisfu'*-*larz*, نصف الدایره *nisfu'd dāyara*.

HEMISTICH, *n.* مصراع *mīsrād*. The first part of the first hemistich of a poem, صدر *sadr*. The last part of the hemistich, عروض *urūs*.

HEMLOCK, *n.* شیکران *shūgirān*, شایکریان *shaykriān*.

HEMORRHAGE, *n.* خون جاری *khūn jāri*, خون اسهال *is hāli khūn*.

HEMORRHOIDS, *n.* بواسیر *bawā-sir*, بواسیر *jarayāni dam*.

HEMP, *n.* کند *kand*, کدو *kanū*. Hemp-seed, کدو دان *kanū dāna*

HEN, *n.* ماکیان *mākiyān*, داجاج *dajāja*. A hen-roost, خانه *dajāja khāna*. — (female bird) مرغ ماده *murghi māda*.

HENCE, *ad.* (from this place) ارا *in* *ha* از این وقت *az in waqt* — (from this time) ارا برای (from this reason) *az in waqt*. — (from this source) *az bas āya in*. — (from this source) *as in masdur*.

HENCEFORTH, *ad.* بعد ارا *bād āsan*, من بعد *as in pas*, بعد *mim baād*.

HEPTAGON, *n.* هفت گوش *haft gūsha*, مسجد *musabbā*.

HERALD, *vt.* سبب نمودن *sabat-n.*, شهرت نمودن *shukrat-n.*

HERALD, *n.* جارچی *naktib*, خبر آور *jār-chi*, خبر *khabar āwar*.

HERB, *n.* نبات *nabāt*, گیاه *giyā*, سبزی *sabzi*, علف *dlaf*.

HERBACEOUS, *a.* نباتی *nabāti*.

HERBALIST, *n.* گیاه شناس *giyā shandā*.

HERCULEAN, *a.* زور آور *harwī*, زور *zor āwar*, دشوار *dushwār*.

HERD, *n.* جماعت *galla*, گرو *guroh*, روم *jamādt*, رما *rama*. Herds of cattle, اقاطیع *akātiyi bakar*.

HERD, *vi* گروه کردن *guroh-k.*, جماعت انس (*associate*) نمودن *jamādt-n.*— صاحبیت نمودن, *musāhibut-n.*

HERDSMAN, *n.* گله بان *gallabān*, شکار *shabān.*

HERE, *ad.* اینجا *injā*, در اینجا *darinjā*. Here and there, اینجا آنجا *injā ānjā*, من هنا و هنا *min hunā wa hunā*.

HEREABOUT, *ad.* نزدیک *nazdik*, در اینجا *dar injā*, از این طرف *az in tarf.*

HEREAFTER, *n., ad.* آینده *āyanda*, بهمان *umāni mustahbil*, بعد از این *ba'd az in.*

HEREAT, *ad.* در این *dar in* سبب *az in sabab.*

HEREBY, *ad.* از این *az in.*

HEREDITABLE, *a.* ممکن موروث *mumkini maurūs.*

HEREDITAMENT, *n.* میراث *mīrās*, تملیک *tamlīk.*

HEREDITARILY, *ad.* بطریق میراث *ba turīki mīrās.*

HEREDITARY, *a.* موروثی *maurūsī*, تملیکی *tamlīkī*, ملک *mlkī*. Hereditary possessions, مال موروث *māl maurūs*, ایلاد *ailād*

HEREIN, *ad.* در این *dar in*, بدین *bad in.*

HEREOF, HEREFROM, *ad.* از این *az in*, من هذا *min hazā.*

HEREON, *ad.* علی هذا *bar in*, از این *alā hazā.*

HEREOUT, *ad.* از این *az in jā.*

HERESY, *n.* بدعت *bidāt*, الهاد *ilhād*, کفر *kuf.*

HERETIC, *n.* خارجي *rāfi*, ملحد *mulhid*.

HERETO, *adv.* تا اینجا *bad in*, اینجا *injā.*

HERETOFORE, *ad.* پیشتر *peshtar*, قبل ازین *pešh az in*, مقدمه *kabl az in*, سابقه *mukuddaman*, سابقه *sābihāna*. As heretofore, چنان *chunān dar wakti pešh in.*

HEREWITH, *ad.* با این *ba in*, همراهی *ba hamrāhi in.*

HERITABLE, *a.* ممکن میراث *mumkini mīrās*, قابل موروث *kābili maurūs.*

HERITAGE, *n.* میراث *mīrās*, وراثت *wirāsāt*, موروث *maurūs*. To leave in heritage, میراث نمودن *mīrās-n.* To take by heritage, میراث خوردن *mīrās-kl.*

HERMAPHRODITE, *n.* خندقی *khunsu'*, مذهب *mulhannas.*

HERMES, *n.* هرمس *hurmus*

HERMIT, *n.* گوشه نشین *gūsha nish in*, زاهد *khilwat nish in*, شاهد *sāhid.*

HERMITAGE, *n.* خلوت خانه *khilwat khāna*, گوشه *gūsha.*

HERNIA, *n.* باد خا، فنی *fitak*, باد *bād khāya.*

HERO, *n.* بهادر *bahādur*, غازی *ghāzi*, شهسوار *diler*, پهلوان *pahlwān*, بل *yal*, گرد *gurd.*

HEROIC, *a.* دلیرانه *pahluānāna*, شجاع *dilerāna shujād*. A heroic achievement, کار همایی *kāri humāmī.*

HEROICALLY, *ad.* دلیرانه *dilerāna*, مردانه *mardāna.*

HEROINE, *n.* دلیران *zani dilerāna*, شجاع *shujād.*

HEROISM, *n.* بهادری *bahāduri*, شجاعت *shujādī*, دلوری *dilāwari.*

HERON, *n.* بوتیمار *būtmār*, ماهی خوار *māli khār.*

HERSE, *n.* در بند *dar-band*, مسده *ma-sadla*.

HESITATE, *vi* پس و پیش کردن *pas u pesh-k*, گمان کردن *gumān-k*, شک کردن *shuk-k*, تردد نمودن *turāldud-n*, داشتن *shubah-d*.—(stammer) زبان گرفتن *zibān-g*.

HESITATION, *n.* پس و پیش *pas u pesh*, تردد *turāldud*, گمان *gumān*.—Without hesitation, بی تردد *bi turāldud*, بلا شبه *bilā shubah*.

HETERODOX, *a.* کافر دین *kāfirī dīn*, غیر مومن *ghayrī mu'min*.

HETEROGENEOUS, *a.* مخالف *mu-khālīf*, نا موافق *nā muwāfak*, ناهموار *nā hamwār*, نا جنس *nā jins*.

HEW, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, بردن *buridan*, رندیدن *rundidan*.

HEWER, *n.* بچار رنده *randā gar*, بچار *nojjār*, تراشنده *tarāshanda*.

HEXAGON, *n.* شش گوش *shash gūsha*, شش جانب *shash musaddas*, *jānīb*.

HIATUS, *n.* سوراخ *sūrākh*, شکاف *shigāf*.

HIBERNAL, *a.* شتوی منسوب *shatvī mansub*.

HICCOUGH, *n.* هکفت *huk-huk*, فواق *fu'āk*.

HICCOUGH, *vi.* هکفت کردن *huk-huk-k*, فواق کردن *fu'āk-k*.

HIDE, *vt.* پوشیدن *poshidan*, پنهان کردن *panhān-k*, مخفی کردن *makhfi-k*. To be concealed, رو پوش شدن *rū pūsh-sh*, مخفی شدن *makhfi-sh*.

HIDE, *n.* جلد *jil*. A raw hide, پوست *pūst*, خامسوز *khām-soz*.

HIDEOUS, *a.* شنیع *shā-nīd*, زشت *zisht*, هولناک *haulnāk*, مهیب *mahīb*.

Hideous in countenance, فبیح المنظر *halīhul manzar*.

HIDEOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*, زشتانه *zishtāna*.

HIDEOUSNESS, *n.* شنیعیت *shānīdt*, هیدت *haibat*, زشتی *zishti*.

HIE, *vi.* شتافتن *shitāftan*

HIGH, *a.* بلند *buland*, بالا *bālā*, عالی *ālā*, رفیع *rafīd*, برین *barīn*. Most high, بلند برین *buland tarīn*. The most high, حق تعالی *hakk tadla*. High-born, شریف *sharīf*, نژاد پاک *pāk nuzhād*. High-minded, متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*. High in prize, گران بها *girān bahā*, گران مایه *girān māya*. On high, بالا *bālā*. High-sounding, جهوری *ghawarty*. High-spirited, دل داور *dil āwar*. High water, مد *madd*, آب *āb* *āb pur*.

HIGH-HANDED, *a.* ظالم *zālīm*, زور دست *zabar dust*.

HIGHLAND, *n.* کوهستان *kuhistān*, زمین بلند *zamīni buland*.

HIGHLANDER, *n.* اهل کوه *ahli kuh*, صاحب جبل *sāhibi jabal*.

HIGHLY, *ad.* بلندانه *bulandāna*, رفیعاً *rafīdān*.—(in a high degree) فهايت *nihāyat*, غایت *ghāyat*—(proudly) گستاخانه *mutakabbirāna*, با التعات *gustākhhāna*.—(with esteem) با اعتبار *bā iltifāt*, با ادب *bā dītibār*.

HIGHNESS, *n.* بلندی *bul-andī*, رفعت *rafīdt*, برتری *bartarī*.—(a royal title) حضرت *huzrat*, خداوند *khudāwand*, عالی حجاب *ālī janāb*.

HIGHWAY, *n.* شہراه *shahrāh*, طریق *tarikī ām*, شارع *shārī*.

HIGHWAYMAN, *n.* رافزن *rāhzan*, قطاع *kattāu't tarik*.

HILARITY, *n.* عیش *dysh*, عشرت *dashrat*, مسرت *masarrat*.

HILL, *n.* جبل *jabal*, کوه *kūh*. The top of a hill, کوه کوه *kullai kūh*. From hill to hill, کوه کوه *kūh ba kūh*.

HILLOCK, *n.* کوهچه *kūhcha*, تپه *tappa*, پشت *pushta*.

HILLY, *a.* نشیب و فراز *kūhisār*, ناشیب و بلند *nashīb u farāz*, پست و بلند *past u buland*.

HILT, *n.* دسته *kabza*, دست *dasta*.

HIMSELF, *pron.* خود *khūd*, او خود *ū khūd*.

HIND, *a.* پسین *pastn*, آخرین *ākhirīn*.

HIND, *n.* (female of a stag) آهوساده *āhū māda*.—(peasant) دهقان *dahkān*, روستایی *rūstāī*.

HINDER, *a.* آخر *ākhir*, پسین *pastn*. The hinder part, پس *pas*, آخر *ākhir*.

HINDER, *vt.* مزاحمت کردن *mānt-k.*, مزاحمت *mānt*, تعرض کردن *ta-darruz-k.*, باز داشتن *bās-d.*, ممانعت کردن *mumānadt-k.*

HINDERANCE, *n.* مزاحمت *muzāhamat*, ممانعت *mumānadt*, معارضت *muārazat*, مانع *mānt*, تعرض *tadrūz*.

HINDOO, *n.* هندی *hindū*, اهل هند *ahli hind*.

HINDOOSTAN, *n.* هندوستان *hindūstān*, هند ملک *mulki hind*.

HINGE, *n.* فنبض *kabza*, فرماده *narmāda*.

HINGE, *vt.* با فنبض آراستن *ba kabza-ā*.

HINT, *vt.* شمرزدن *ishāra-k.*, اشاره کردن *ghamz-k.* روز کردن *ramz-k.*

HINT, *n.* اشاره *ishāra*, کدابه *kināya*, خبر *ramz*, خبر *khabar*.

HIP, *n.* سرین *surīn*. The hips, پشت *pusht māsa*. The hip bone, ور *warr*, ورک *wark*.

HIPPOPOTAMUS, *n.* فرس الدهر *furasu'l-bahr*.

HIRE, *vt.* (rent) اجاره کردن *ijāra-k.*—(take on hire) گرفتن *ba kirāya-g.* To let on hire, دادن *ba kirāya-d.*—(let in farm) اجاره دادن *ijāra-d.*—(bribe) رشوت دادن *ishwat-d.*

HIRE, *n.* اجاره *kirāya*, مزد *muzd*, اجاره *ijāra*, اجرت *ujrat*. On hire, کرایه *ba kirāya*, العرامانه *iltizāmāna*.

HIRELING, *n.* مردور *mas-dūr*, احیر *ojir*, کراچی *kirājī*.

HIRER, *n.* اجاره دار *kirāya dār*, دار *ijāra dār*, ملتزم *multasim*.

HISS, *vi.* هشت کردن *sufār-z*, صفیر *hisht-k.*, صفیر *safīr-z*.

HISS, *n.* هشت *hisht*, صفار *sufār*, صفیر *safīr*, هف *haff*.

HIST, *interj.* خاوش *khāmūsh*, باش *bāsh*.

HISTORIAN, *n.* تواریخ نویس *tawārīkh navīs*, روای *muwarrikh*, روای *rāī*. Historians, تواریخ اصحاب *ashābitawārīkh*, مورخین *muwarrikhīn*, روای *ruwāt*. The writers of history, راویان *rāwīyāna akhbār*.

HISTORICAL, *a.* تاریخ منسوب *tārīkh mansūb*, نقل پیوند *nakl paywand*.

HISTORICALLY, *ad.* از روی حکایت *as rūi hikāyat*, بطریق تاریخ *ba tarīki tārīkh*.

HISTORY, *n.* تاریخ *tārīkh* (*pl.* تواریخ), روایت *riwāyat*, داستان *dāstān*.—(account) قصه *kissa*, نامه *nāma*, حکایت *hikāyat*.

HIT, *vt., vi.* زدن *sadan*, ضرب کردن *sarb-k.* To hit a blow, زدن *sarb-z.*, مشت زدن *musht-z* To hit the mark,

- kadaf-z, *kadaf-z*. To hit the fancy, *khūsh-ā*. To hit upon, *rāst-u*, *rāst* راست. *musādūf-k* —(accord with) *yak rāi-sh* —(fall upon by accident) *neku-ā*.
 HIT, n. *zab* ضرب, *kūb* کوب, *musādumat* مصادمت.
 HITCH, n. (knot) *dkd* عقد, *girih* گره. —(defect causing a break) *āfat*, *mānt* مانع.
 HITCH, vi. *farsūdan* فرسودن, *ba kulāb-g* با گرفتن.
 HITHER, ad. *in taraf* این طرف, *insū* آنسو. Hither and thither, *ānsū insū*. Hithermost, *az hama nazdiktār*.
 HITHERTO, ad. *tā hāl* تا حال, *hanūz* هنوز, *ila'l-a'n* الی الان.
 HIVE, vt., vi. *dar kandū* در کندو نهادن, *jamt-k* جمع کردن, *jamt-sh* جمع گشتن, *mujtam-g* مجتمع شدن.
 HIVE, n. (of bees) *ghantna* غنچه, *jamt sambūri dal* کندو, *kandū* —(company) *jami-dt*, *ambūh* انبوه.
 HO, interj. *yā* یا, *ayahā* ایها.
 HOARD, n. *jamt* جمع, *ganjina* گنجینه, *zakhtra* ذخیره, *ambār* انبار.
 HOARD, vt. *jamt-k* جمع کردن, *andūkhthan* اندوختن, *farāham-ā* فراهم آوردن.
 HOAR-FROST, n. *pūsha* پُش, *shāla* زاله, *pashtak* پشتک.
 HOARINESS, n. *pukhtai mūi* پختگی, *shibat* شیبته.
 HOARSE, a. *āwāz girifta* آواز گرفته, *gulu girifta* گلو گرفته, *bahhat* وحاحت.
 To make a hoarse noise, *wahwahat-k*.
 HOARSELY, ad. *bā girif-tagt i āwāz* با گرفتن آواز.
 HOARY, a. *sufed mūi* سفید مو, *pukhtai mūi* پختگی, *shāyib* شایب.
 HOBBLE, n. *langt* لنگی. —(difficulty) *muskhilat* دشواری, *dushwārī*.
 HOBBLE, vi. *langidan* لنگیدن.
 HOBBY, n (nag) *yābū* —(favourite theme of discourse) *mukūd*, *mallūb* مطلوب.
 HOBGOBLIN, n. *ghul* غول, *jinn* جن.
 HOBNAIL, n. *mekh* میخ, *mis-mār* مسمار.
 HODGE-PODGE, n. *makhūt* مخلوط.
 HOCKY, n. *gūi bāzi* گوی بازی.
 HODIERNAL, a. *imrūzi* امروزی.
 HOE, n. *bit* بیل.
 HOG, n. *khūk* خوک, *khansir* خدربر, *khansir* (pl. خدازر). The grunting of hogs, *kubdt* شنه, *shana* قبیعت.
 HOGGISH, a. *khansiri* خدربری, *khūkt* خوک.
 HOIST, vt. *bardāshthan* برداشتن, *afākhtan* افراختن, *buland-k* بلند کردن.
 HOIST, n. *tanāb* طناب, *raean* راسن, *afākht* افراخت, *buland-nūmāi* بلند نماهی.
 HOLD, vt. (contain) *gunjidan* گنجیدن, *dāshthan* داشتن, *tasarruf-k* تصرف کردن, *sābit-k* صابط کردن, *sukht-g* سخت گرفتن. To hold back, *bās-d* باز داشتن, *mant-k* مانع کردن. To hold in (a horse, &c) *zabt-k* ضبط کردن, *mant* مانع ساختن, *restrain one's self* —(restrain one's self) *nafas sabbt-k*. To hold forth, *namūdan* نام بردن, *ayā-d-s* آید.

—(harangue) سخن راندن *sakhun-r.*
To hold off, (keep one at a distance) دفع کردن *bāz-d.*, داشتن *daft-k.*—(procrastinate) واپس انداختن *wāpas-a.* To hold on, (continue) نمودن *mudāwamat-n.*—(proceed) پیش رفتن *pesh-r.*, گذشتن *gusashtan.* To hold out, (stretch out the hand, &c.) دست درازی کردن *dast darāzi-k.*—(continue to bear) بردباری نمودن *tahmul-k.* عرض *burd bārī-n.*—(offer, propose) درختن *drz-n.*—(last) ماندن *māndan,* بربودن *kāyim-b.*—(not to yield) نماندن *nā makhūr-sh.* To hold together, درهم گرفتن کردن *darham girifta-k.*—(to be joined) پیوسته شدن *paywasta-sh.*—(remain in union) پیوسته ماندن *dāyiman muwāsilat-sh.* To hold up (raise) برداشتن *bardāshstan.*—(continue fair weather) ادامه داشتن *bī bārān-sh.*—(continue at full speed) زود رفتن *sūd-r.* To hold one's peace, سکونت نمودن *sakūnat-n.* To hold a council, دوان *divān-d.*, دربار فرمودن *darbār-f.* To hold a conference, عقد *dhdi majlis-d.*

HOLD, n (grasp) گرفتن *giriftagi,* دهن *kuhs.*—(support) دستگیری *dast-girī,* اعتماد *atimād*—(the power of seizing) قدرت *kuwat gir,* امکان *imkāni girift.*—(prison) زندان *zindān,* قدرت *habs.*—(power) *hudarāt,* ثروت *kuwat.*—(strong-hold) *hisār,* دلمه *kilt.*—(lurking place) *kamīngāh.* The hold of a ship, درون *batani jehāz,* بدنه *darūni kishti.*

HOLDING, n. گیران *girān,* محاسب *mumsik.*—(in comp.) گیر *gir,* دار *dār.*

HOLE, n. سوراخ *sūrākh,* ثقب *salb,* رخ *rakhna.* A round hole, خرب *khurb.* A hole in a wall, دیوار *sūrākhī dīwār.* A hole under ground, غار *ghār.* Full of holes, سوراخدار *sūrākh-dār.* To make a hole, سوراخ کردن *sūrākh-k.,* ثقب کردن *sukb-k.*

HOLIDAY, n. روز جشن *rozi ʿid,* روز عید *rozi jashan,* تعطیل *tadtil.*

HOLILY, ad. مقدسا *mukaddasan,* با طهارت *bā tahārat.*

HOLINESS, n. پاکي *pākt,* پارسايي *parsāiy,* تقدیس *tahdīs.*

HOLLOW, a. خالي *khālī,* مجوف *mujawwaf,* میان نهی *miyān tihī.*—(insincere) بی وفا *bī wafā,* نا صادق *nā ṣādiq*—(resounding) مصوات *miswāt.*

HOLLOW, n. (cavity) کواک *kāwāk,* تجويف *tajwīf.* The hollow of the hand, روی دست *rūi dast.* The hollow of the eye, چشم خانه *chashm khāna.*

HOLLOW, vt. میان تهی کردن *miyān tihī-k.,* تجويف ساختن *kāwādan,* *tajwīf-s.*—(shout) بانگ زدن *bāng-z.*

HOLLOWNESS, n تهی میادی *tihī miyānī,* کواکي *kāwākī,* جوف *jūf,* عدم حقیقت *ʿadam-i hakikat,* رباکاری *rayākhārī.*

HOLM, n. سندیان *sindiyān,* بلخ *bulakh.*

HOLOCAUST, n. محرقیت *muhraqat,* وژود *wukūd.*

HOLY, a. پاک *pāk,* پارسا *parsā,* اهل معا *ahli safā,* مقدس *mukaddas.* The holy land, ارض المقدس *arṣul mukaddus.*

HOLY GHOST, n. روح الله rūh'ullāh, روح القدس rūh-uluhaddus.

HOMAGE, n. فرمانبرداری atādt, اطهار اطاعت izhā'i atādt. To do homage, اطهار اطاعت izhā'i atādt-n.

HOME, n. سرای khāna, بیت bait, مقام sarāya, وطن mukām, وطن watan, در خانه mashan At home, مسکن dar khāna. To go home, در خانه رفتن dar khāna-r. To come home, در خانه آمدن dar khāna-ā. Home-bred, خانه پرور khāna paruar

HOMELINESS, n. خلف ادب khilā-fi adab, خوریادی khuryādī.

HOMELY, a. غیر ادب ghayr adab, بی آزارم bt āzarm.

HOME-MADE, a. در خانگی khānagī, در خانه ساختار dar khāna sākhā.

HOMESTALL, } n. جای فرار jāya

HOMESTEAD, } کارگاه karār, گاه gāh.

HOMEWARD, ad. به سوی خانه ba sūi khāna, سوی مکان sūi mukān.

HOMICIDAL, a. قاتل khūnī, قتل kattāl, مردم کش mardum kush.

HOMICIDE, n. مردم کشی mardum kushī, قتل khūn, قتل kattāl.

HOMOGENEAL, } a. هم جنس ham jins,

HOMOGENEOUS, } یکسان yaksān,

موافق muwāfak. To make homogeneous, تهنیس کردن tajnīs-k.

HOMOGENEOUSNESS, n. همجنس hamjins, موافقت muwāfakat, مطابقت mutābikat, برابری barābarī.

HOMOLOGOUS, a. هم قدر ham kadr, مناسب munāsib, منسوب mansūb, موافق muwāfak.

HONE, n. مشحذ mish-haz.

HONEST, a. دیانت دار diyānatdār, صادق sādiq, عادل ādil.

HONESTLY, ad. صالحانه sālihāna, با پاکي bā pākī, با عدل bā dāl.

HONESTY, n. راستی rāstī, دیانتداری diyānatdārī, عدل ikhlās, دیانتداری diyānatdārī.

HONEY, n. شهد shahīd, عسل asal, انگبین angabīn.

HONEY-COMB, n. معرمان shān, شان mihān.

HONEYMOON, n. اوقات عروسی aukāti drūsi.

HONORARIUM, n. اجرت muzd, مزد ujrat.

HONORARY, a. باخره fākhirā, عزت mukarram, بخش tazat bakhs.

HONOUR, n. حرمت ābrū, آبرو hurmat,

عزت tazat, حلال jalāl, بزرگواری buzurgwārī.—(magnanimity) دلوری dilāwārī, مردانگی mardānagī.—(chastity) عصمت dāmāt, پاکي pākī, پرهیز pahēs.—(reverence) حرمت hurmat,

تکریم takrīm, شکوه shukoh.—(reputation, good name) دیک نامی nek nāmī, ناموری nāmwarī. To defend one's honour, حفظ نام و یتگ کردن hifz-i nām u nang-k. Without honour, بی ناموس و یتگ bt nāmūs u nang.

HONOUR, vt. تعظیم tadzīm-k, حرمت دادن takrīm-s., احترام akām-k., توفیر نمودن ihtirām-n., تشرف کردن musharraf-k., عزت داشتن dsīs-d.

HONOURABLE, a. صاحب عزت sāhibi izzat, محترم nāmwar, نامور nāmwar, احترام karm, با احترام bā ihtirām.

HONOURABLENESS, n. کرامت karāmāt, جلال jalāl, رفعت rafādī.

HONOURABLY, *ad.* از حرمت *as hur-mat*, با کرم *ba karām*, با عزت *bā ʔzzat*, با بلند همت *bā buland himmat*.

HONOURED, *a.* معظم *muharram* مکرم *mu'azzam*, مرفوع *marfū*, مجید *majīd*.

HOOD, *n.* سرانداز *sar andāz*, کلاه *kulāh*, آویزه *āwīza*.

HOOD, *vt* چشم بند کردن *chashm band-k.*, چشم پوشیدن *chashm-p.*

HOOF, *n.* سم *sum*, حافر *hāfir*, نعل *nadl*, سنب *sumb*.

HOOK, *n.* فلاں *kulāb*, خطاب *khuttāf*. A fish-hook, شست *shust*. By hook or crook, بهر حال *buhar hāl*.

HOOK, *vt* با فلاں *ba kulāb-g.*, با *ba kulāb-k* — (join together) پیوستن *paywastan*. — (entrap) در دام گرفتن *dar dām-g.*

HOOKED, *a.* قلاب گرفته *kulāb girifta*. — (suspended by a hook) آویخته *āwītkhta* — (drawn with a hook) کشیده *as kulāb-kashīda* — (joined) پیوسته *paywasta*. — (curvated) کج *kaj*, پیچیده *pechīda*.

HOOP, *n.* چنبر *chambar*, حلقه *halqa*, دایره *dāira*.

HOOP, *vi.* (cry out) شور کردن *shūr-k.*, سرفه کردن *gharṭv-k.* — (cough) حلقه بر گرد زدن *surfa-k vt.* — (encircle) حلقه *halqa bar gard-s.*

HOOPING-COUGH, *n.* سرفه سیاه *surfa siyāh*.

HOOT, *vi.* بهقارت *bāng-s.* بانگ زدن *ba hikārat shūr-k.* شور کردن

HOP, *n.* رقص *raks*, تکت *tak*.

HOP, *vi.* رقصیدن *raks-k.*, رقص کردن *raksidan*, جستن *jastan*.

HOPE, *n.* امید *umed*, توقع *tawakkd*, انتظار *intizār*, توقف *tawakkuf*. A

place of hope, امیدگاه *umed gāh*. The forlorn hope, پشیمانی *pesh-ufiād*.

To lose hope, نا امید شدن *nāumed-sh*.

To give hope, امیدوار کردن *umeduār-k*. To cut off hopes, امید قطع کردن *umed katt-k*.

HOPE, *vi.* امید داشتن *umed-d.*, چشم داشتن *chashm-d.*, توفع نمودن *tawakkd-n*.

HOPEFUL, *a.* امیدوار *umedwār*, معوقع *mutawakkf*, راجی *rājī*.

HOPEFULLY, *ad.* امیدوارانه *umedwārāna*, با امید *bā umed*, توفع *tawakkd*.

HOPEFULNESS, *n.* امیدواری *umed wārī*, چشم *chashm*.

HOPELESS, *a.* نا امید *nā umed*, بی توفع *bī tawakkd*, غیر امل *ghayr amal*.

HOPPER, *n.* دلو *dalw*.

HORAL, *a.* ساعت منسوب *sādt mansūb*, وقت پیوند *wakt paywand*.

HORDE, *n.* طایفه *taīfe*, آورد *urdū*, جماعت *jamīdt*.

HORIZON, *n.* افق *ufuk*, (آفاق *pl.*) خفاتی *khāfīk*, (خافقان *pl.*)

HORIZONTAL, *a.* افقی *ufāki*, مخالف *ba khāfīki masāwī*.

HORIZONTALLY, *ad.* در طریق مساوی *dar tarīki masāwī*.

HORN, *n.* شاخ *shākh*, قرن *karn*, (۲ ل. *du shākh* دو شاخ, *shāl kar nayn* دو القرنین). Two horned, (قرن *nēk* The horn of the moon, *gūshkui* گوشه کمان, *hamān*. — 2. (musical instrument) بوق *būk*, کرنا *karnāy*.

HORNED, *a.* شاخدار *shākhddār*, صاحب القرن *shāhibūl karn*.

HORNET, *n.* زنبور *sambūr*, خرگ *khargaz*.

HORNY, a. شاخ و مسوب *shākhī, shākh mansūb.*

HOROLOGE, n. ساعت *sādt.*

HOROSCOPE, n. اختر *ahhtar*, برج طالع *ālṭ*, *buji tālṭ*, راجه *zāicha*, نام طالع *tālṭ nāma*

HORRIBLE, a. هولناک *haulnāk*, مخوف *mukhawwaf*, مکروه *makrūh*, هائل *hāil*, مهیب *mahib*

HORRIBLENESS, n. هولناکی *haulnākī*, وحشت *wahushat*, رشتی *zishtī*

HORRIBLY, ad. از هولناک *az haulnāk*, مخوفانه *mukhawwifāna*, با وحشت *bā wahashat*.

HORRID, a. بدیم *kabīh*, رشت *zisht*, مکروه *makrūh*, شنیع *shantīd*.

HORRIDNESS, n. شنیعت *shantīd*, قباح *kabāhat*.

HORRIFIC, a. دلگیر *dilgīr*, ساز نفرت *nifrat sāz*.

HORRIFY, vt. دادن دهشت *dahshat-d.*, خوف آوردن *khauf-ā.*

HORROR, n. خطر *khatra*, هول *haul*, کراهت *haibat*, نفرت *nifrat*, نفرت *karāhat*. To conceive horror, نفرت داشتن *nifrat-d.*, استکراه کردن *istikrah-k.* Held in horror, مکروه *makrūh*, منفور *manfūr*.

HORSE, n. اسب *asp*, فرس *fars*, (pl. فراس) *markab*. A piebald horse, اسب ابرق *aspi abrak*. A bay horse, کمیت *kumayt*. An Arabian horse, اسپ تازی *aspi tāzi*. A fleet horse, باد عنان *bād t'nān*. An unbroken or unmanageable horse, اسب سرکش *aspi sarkash*, توسن *ta-wsan*. A well broke, gentle going horse, اسپ نرم رو *aspi nārm raw*. To mount or ride on horse-back,

در نشستن *bar-n.* *suwār-sh.* از اسب فرود *asp farūd-ā*, فرار شدن *nās l-sh*, پیاده شدن *piyāda-sh*. A galloping horse, اسب راکس *aspi rākis*. To break or exercise a horse, جولان *asp farjām-k.* رام کردن *raam-k.* To dress or curry a horse, اسپ تیمار *asp tmār-k.* 2 — (cavalry) سپاه سوار *sipāh suwār*, موک *mawhib*. A troop of horse, رساله *risāla*. Horse and foot, سوار و پیاده *suwār u piyāda*. A set of horses, طوار *taula*. Horse-dealer, اسب فروش *asp farūsh*, دلال *dallāl*.

HORSE, vt. (mount a horse) در اسب راکب *bar asp rākib-k.* سوار کردن *suwār-k.* — (carry one upon the back) در سوار *bar pusht-k.* — (ride) سوار شدن *sawār-sh.* راکب شدن *rākib-sh.*

HORSE-BACK, n. راکب *rākib*, سواره *suwāra*. To ride on horse-back, سوار شدن *suwār-sh.* سوار رفتن *suwār-r.*

HORSE-BOY, n. غلام اخور *ghulamī ākhūr*.

HORSE-BREAKER, n. چابک سوار *chābuk suwār*, سلاح شور *silāh shor*.

HORSE-DEALER, n. اسب فروش *asp farūsh*, سوداگران اسبان *saudāgarāni aspān*.

HORSE-DOCTOR, n. دیطار *baitār*.

HORSE-GUARDS, n. اسب موک *asp mawhib*.

HORSE-LAUGH, n. قهقهه *kahkah*.

HORSE-LEECH, n. علقه *alk*, علقه *alkat*.

HORSE-LITTER, n. تخت روان *takhti rawān*.

HORSEMAN, n. سوار *suwār*, فارس

شهرسوار (good rider) *rāhīb* راکب *fāris*
sh ih suwār
 HORSEMANSHIP, *n* سوارى *suwārī*,
 سوارى شه *shah suwārī*.
 HORSE-RACE, *n* اسب دوى *asp dawī*,
 تاز *tāz*, شرف *sharaf*.
 HORSESHOE, *n* نعل اسب *nadli asp*.
 HORTICULTURE, *n* باغبانى *bāgh-*
bānī, دوستان پيړياي *būstān payrāiy*
 HORTICULTURIST, *n* درخت نشان *dirakht nishān*, باغ ساز *bāgh sāz*.
 HOSE, *n* موز *mūz ih*, چورب *jaurab*.
 HOSIER, *n* چورب *jaurabgur*, چورب گر *jaurab jarūsh*.
 HOSPITABLE, *a* غريب نواز *ghurīb*
nawāz, مهماندار *mehmāndār*, اهل
 ميزبان *mez-bān* (man) *ahli mudārā* -
bān, صاحب صيانت *sāhibi ziyāfat*.
 HOSPITABLY, *ad* مهماندارانه *milmān-*
dārāna, با ميزباني *bā mezbānī*.
 HOSPITAL, *n* نيمار خانه *tīmār khāna*,
 دارالمرض *dārush shifā* دارالشفا
shifā khāna.
 HOSPITALITY, *n* مهمانداری *milmān-*
dārī, صيانت *ziyāfat*, ميزباني *mezbā-*
nī, مدارا *mudārā*, غريب پروري *gharīb*
parvart
 HOST, *n* مهماندار *mihmāndār*, صاحب
 صيانت *sāhibi ziyāfat*, کتخدا *kut-*
khudā.
 HOSTAGE, *n* کفيل *yarghamāl*, برضمال
kafil, رهن *rahn*.
 HOSTESS, *n* ام المنزل *ummūlmanzil*,
 زن مهماندار *zani mehmāndār*,
 کدبانو *kud bānū*, خادمه *khādima*.
 HOSTILE, *a* مخالف *mukhālīf*, حربي
harbiy, دشمن منسوب *dushman*
munsūb. A hostile excursion, هجوم

حربي *hujūmi harbiy*. Hostile troops,
 گروه دشمن *girūhi dushman*. In a
 hostile manner, آسا *dushman*
āsā
 HOSTILITY, *n* دشمني *d lāwat*, عداوت
dushmanī, مخالفت *khaśumat*,
 جنگ *jang*. To com-
 mit hostilities, عداوت گردن *ddāwat-*
k, جنگ کردن *jang-k*.
 HOSTLER, *n* اهل آخور *sāīs*, سائس
ahli ākhūr.
 HOT, *a* گرم *garm*, تابدار *tābdār*, حر *harr*.
 Hot water, آب گرم *ābi garm*, حميم
hamīm. A hot bath, گرماء *garmā-*
wa, حمام *garmāba*, حمام *hammām*.
 —(furious) تيز *tez*, آتشي *ātishī* —
 (lascivious) شوخ *shokh*. —(acid) تيز
tez, حريف *hirrif*. A hot day, گرم
nihārī garm. A very hot place,
 گرمگاه *garmgāh*, جاحم *jāhim*. Some-
 what hot, نيم گرم *nīm garm*. Hot
 wind, عجز *djūz*. To be hot, شدن
garm-sh. To make hot, کردن
garm-k. Hot and cold, سرد و گرم
garm u sard.
 HOT-BRAINED, *a* تيز مزاج *tez mizāj*,
 گستاخ *gustāk*.
 HOTCH-POTCH, *n* اجتماع *ijtimād*. —
 نندي *tundī*.
 HOTEL, *n* مهمان خانه *mihmān khāna*,
 رباط *ribāt*.
 HOTLY, *ad* گرمانه *garmāna*, محرا
muhirran —(violently) با گرمي *bā*
garmī, شدت *ba shiddat*. —(lewdly)
 حريصانه *harisāna*, با شهوت *bā shahvat*.
 HOTNESS, *n* گرمي *garmī*, گرما *garmā*,
 حرارت *harārat*.
 HOT-SPUR, *n* سر گرم *sar garm*, جلقي
jullakī.

HOUGH, *n.* داغست *dāghisat*.

HOUND, *n.* سگ شکار *sagi shikār*, صیود *sayūd*.

HOUND, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, صید *sayd-n*.

HOURLY, *n.* ساعت *sādt*. From hour to hour, ساعت ساعت *sādt ba sādt*. In a happy hour, در ساعت مسعودت *dar sādti masūdāt*. Every hour, ساعت هر *har sādt*. Hour-hand, دست ساعت *dastai sādt*. Hour-glass, شیشه ساعت *shishai sādt*.

HOUSE, *n.* خانه *khāna*, حویلی *hawaili*, دار *dār*, بیت *bait*, مسکن *maskan*, مکان *makān*, سرای *sarāy*.—(descendants from one ancestor) خاندان *khāndān*, نسل *nasl*, اهل *ahl*, آل *āl*. A royal house, دولت خان *duulat khāna*, بارگاه *bārgāh*. The master of the house, صاحب خانه *sāhibi khāna*, کتخدان *kathkudā*. A court before a house, پیشگاه *pesh gāh*. A toll house, خانه جزیت *jazīyat khāna*. A store-house, انبار خانه *ambār khāna*. A counting-house, دفتر خانه *daftar khāna*. A work-house, کار خانه *kār khāna*. A house of correction, زندان *zindān*. A coffee-house, قهوه خانه *kahwa khāna*. The house of Commons, مجلس العموم *majlisu'l ūmūm*. The house of Lords, مجلس الخصوص *majlisu'l khusūs*. The house of parliament, مجلس مشورت *majlisi mashwarat*.

HOUSE, *vt.* (shelter) پناه گرفتن *panāh-g.*, مخفی شدن *makhlas-y.*—(harbour) پناه دادن *panāh-d.*, پناه دادن *ma-khlas-d.* *vi.*—اقامت بودن *būdan*, اقامت نمودن *akāmat-n.*, ماندن *māndan*.

HOUSE-BREAKER, *n.* خانه ناز *khāna dūz*, نصاب نقب *nahab san*.

HOUSE-BREAKING, *n.* خانه ناز *khāna dūzi*, نقب زنی *nahab zani*.

HOUSE-HOLD, *n.* خاندان *khāndān*, اهل بیت *ahli bait*. Household furniture, اسباب خانه *asbābi khāna*, رخت خانه *rikhti khāna*.

HOUSE-KEEPER, *n.* خانه دار *khāna dār*, کتخدان *kathkudā*, صاحب خانه *sāhibi khāna*.

HOUSE-KEEPING, *n.* خانه داری *khāna dāri*, نفقات *nafahat*.

HOUSE-LESS, *n.* بی خانه *bi khāna*, غیر بیت *ghayri bait*.

HOUSE-MAID, *n.* کنیز *kaniz*.

HOUSE-ROOM, *n.* جایگاه در خانه *jāi-gāh dar khāna*.

HOUSE-WARMING, *n.* حتره *hutrat*, خانه گرمی *khāna garmi*.

HOUSE-WIFE, *n.* ام المنزل *umm'ul mansil*, زن خانه دار *zan khāna dār*.

HOUSEWIFERY, *n.* خانه داری *khāna dāri*.

HOUSING, *n.* (saddle-cloth) زین پوش *zīn pūsh*, اسب رخت *rikhti asp*, بیوت (houses) نامادی *namadi zin*.—(houses) دیوار *bayyūt*, دیوار *diyār*.

HOVEL, *n.* نواره *tauwāra*, خرگاه *khargāh*.

HOVER, *vi.* (over head, as a bird) معرش *tafarrūsh-k.*—(hesitate) شک کردن *shak u shubah-d.*

HOW, *ad.* چگونه *chigūna*, چون *chūn*, بطور *ba chi taur*, بجهت *bucha*, چقدر *tā kay*. How long? چقدر *chād bār*. How often? چقدر *chād*. How many? چقدر *chād*. How then? فکیف *fakif*. How do you do? خیر و عافیت *khayr u āfiyat*.

- misāji sharīf.** How much? How great? چند *chund*, چہ قدر *che kadar*, چہ مقدار *chi miklār*.
- HOWEVER, ad.** لیکن *likin*, ولیکن *walikin*, مگر *magar*, مع هذا *ma'hāsā conj.*—(in whatever manner) ہر وجہ *bahar waja*, ہر حال *har hāl*.
- HOWL, vi.** رونا *vulvala-k*, رونا *sinūsilan*, غریو *gharī-k*.
- HOWL, n.** رونا *valala*, غریو *gharīv*, واوہ *wāwailā*.
- HOWSOEVER, ad.** vide **HOWEVER**.
- HUBBUB n.** غوغا *ghaughā*, ہنگامہ *hangāma*, فتنہ *fitna*.
- HUCKLE-BACKED, a.** کڑ *kūsh*, گرد *girā*, پشت *pushi*.
- HUCKSTER, n.** حرکت فروش *khurda farūsh*, بازارچی *bāzārjī*.
- HUDDLE, vi.** سرسری کردن *sarāsī-k*, علی التعمیل ساختن *alī tādīl-s*, سرعت نمودن *sarīd-n*.
- HUDDLE, n.** vide **CROWD**.
- HUE, n.** رنگ *rang*, گون *gūn*—(legal pursuit) داد و فراد *dādu farīd*. To make hue and cry, داد و فراد کردن *dād u farīd-k*.
- HUFF, vt.** لاف ردن *lāf-k*—(treat with insolence) گستاخی نمودن *gustākhī-n*, نف کردن *naf-k*.
- HUFF n.** حملہ *hūfagī*, حملہ *hamalai khul bīnī*, ہر *hahr*.
- HUG, n.** آغوش *āghūsh*, دمس *hab*.
- HUG, vt.** آغوش *baghal-g*, سخت گرفتن *agūsh-k*—(hold fast) *sakht-g*.
- HUGE, a.** کلاں *kalān*, عظیم *āzim*, بزرگ *buzurg*, بی قیاس *bī kiyās*.
- HUGELY, ad.** بی قیاسانہ *bisayār*, بی *bī kayāsāna*.
- HUGENESS, n.** کلائی *buzurgī*, کلائی *kalānī*.
- HULK, n.** حرام *jirmi jahās*—(any thing bulky) چیز عظیم الحرم *chizi āsimuljirm*.
- HULL, n.** (of a ship) تنہ *tana*, جسد *jasil*—(of a nut) پوست *pūst*.
- HUM, vi.** دند کردن *dandana-k*, رستن *ristan*. To hum and haw, رفتار زبانی *ghiriftārī zabānī-n*. خطل کردن *khutl-k*. To hum an air, آہستہ سرود *āhista-sarūd-k*.
- HUM, n.** دمدہ *damdama*, زمزمہ *zam-zam*, غنمت *gunnat*.
- HUMAN, a.** آدمی *ādami*, بشری *basha-rī*, انسانی *insānī*. Human nature, انسانیت *insāniyat*, آدمیت *ādmiyat*. The human race, بشر *bushar*, انس *ins*. A human being, انسان *insān*, آدم زاد *ādam zād*.
- HUMANE, a.** نرم دل *narm dīl*, حلیم *halīm*, ملاطفت *mulātufat*, لطیف *latīf*, مروت اہل *ahli muruwat*.
- HUMANELY, ad.** با ملامت *bā mulā-yamat*, از روی مروت *az rūy muruwat*.
- HUMANITY, n.** حلم *hilm*, رحم *rahm*, نرم دلی *narmdilī*, ملاطفت *mulātāfat*, مروت *muruwat*, مدارا *mudārā*.
- HUMANIZE, vt.** آدمیت دادن *ādmiyat-d*, ملایم کردن *mulāyim-k*, نرم دل کردن *narm dīl-k*.
- HUMANLY, ad.** آدمیانہ *ādmiyāna*, با انسانیت *bā insāniyat*.
- HUMBLE, a.** مسکین *farūtan*, متواضع *gharīb*, کمینہ *kamīna*, دون *dūn*. A humble petition, عرض داشت *arsa-dāsh*.
- HUMBLE, vt.** تہقیر کردن *tahkīr-k*,

- حقارت کردن *farūtan-s.*, فروتن ساختن *hikārat-k.*, سر فرو آوردن *sur furū-d.*,
 one's self, تواضع نمودن *tawāzū-n.*,
 نازکس *makhzūd* متواضع *nākas*, تواضع *muttawāzū*. To be
 humbled, فروتن گشتن *furū tun-g.*,
 متواضع بودن *makhzūd-b.*
- HUMBLY, *ad.* از فرو ندی *az farūtanī*,
 حقیرانه *hākīrānā*, تواضع *bā tawāzū*
- HUMBUG, *n* حیل *kila*, مکر *makr*, دروغ
durugh.
- HUMID, *a.* نم *nam*, آبدار *āb-dār*, نم‌دار
namdār, رطب *ratb*.
- HUMIDITY, *n.* نمدی *namī*, تری *turī*,
 رطوبت *rutūbat*, نمدکی *namnākī*
- HUMILIATE, *vt.* تحقیر کردن *tahkīr-k.*,
 پست کردن *pasat-k.*
- HUMILIATION, *n.* تحقیر *tazarrū*, تنگ‌نظر
tahkīr, انکسار *inkisār*.
- HUMILITY, *n.* فروندی *tawāzū*, تواضع
farūtanī, انکسار *inkisār*, خضوع *khuzūd*,
 مدارا *mulārah*.
- HUMOR, *n.* (moisture) نمدی *tarī*, نمدی
namī, رطوبت *rutūbat*.—(state of
 mind) خوی *khui*, راج *mizāj*.—(jocularity)
 لطیفه *latīfa*, بدله گوئی *bazla guī*.—(caprice)
 خود سرب *khud sarī*, خلط *khud rāya*. Humours,
 خلط *khilt*, (pl. اخلاط). Morbid humours,
 اخلاط فسادت *ikhilālī fisālat*.
- HUMOR, *vt.* خاطر داشتن *khātir-d.*,
 دست دادن *dast-d.*, نوازش کردن *nawāzish k.*
- HUMORIST, *n.* خود رای *khud rāya*,
 لطیفه گو *hawā parast*, هوا پرست
fa gu.
- HUMOROUS, *a.* خود سر (capricious)
- khulsar*, خود اندیش *khud andīsh*.—
 (jocular) لطیفه گو *latīfa gu*, مسخره
maskhura, بدله گو *bazla gu*.
- HUMOROUSLY, *ad.* با خود سرب *bā khud sarī*,
 با لطیفه *bā latīfa*
- HUMOROUSNESS, *n.* خود سرب *khud sarī*,
 بی حراری *bī harārī*
- HUMOR-SOME, *a.* خود سر *khud sar*,
 خوش *bī harār*, بی دراز *shohk*, شوخ
khush mizāj
- HUMP, *n.* کور *kūhān*, کور *kūz*. Hump-
 backed, کور پشت *kūz pushl*, احدا *ih lab*.
- HUNDRED, *n* صد *sad*. A hundred
 thousand, صد هزار *sad hazār*, لک
lak. About a hundred, صد چندان
sad chandān. A hundred fold, صد
sad tā, صد بار *sad bār*.
- HUNG, *a.* معطل *muṭlik*, آویخته *āwī-*
khta, متعلل *mutallik*.
- HUNGER, *n* گرسنگی *gurisnagi*, جوع
jūā, اشتها *ishtihā*. Extreme hunger,
 هجمه *hamaj*, هجمه *hamaj*, هجمه *hajw*.
- HUNGER, *vt.* گرسنه شدن *gurisna-sh.*,
 بیجوع ساختن *taywīd-s*
- HUNGRILY, *ad.* با گرسنگی *bā guris-*
nagi.
- HUNGRY, *a.* گرسنه *gurisna*, جوعان
javān. To be hungry, گرسنه شدن
gurisna-sh., اشتها داشتن *ishtihā-d.*
- HUNT, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, صید
sayd-k., تعقیب کردن *nakhchīr-k.*—
 (pursue) عقب کردن *dkub-k.*,
 گشتن *gashtun*, جستن *justun*.
- HUNT, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*,
 تعقیب *nakhchīr*. To go a hunting,
 عزم شکار کردن *azm shikār-k.*
- HUNTER, *n.* شکاری *shikārī*, صیاد
- HUNTSMAN, *n.* شکارگر *sayyād*, تعقیبگر *nakhchīr gir*.

HUNTING, n. شکار *siyādat*, *shikār*.

HUNTRESS, n. زن شکار *zani shikār*, *bāz*, صیاده *saiyyāda*.

HURL, vt. رمی انداختن *andākhtan*, رمی ساختن *rami-s.*, افگندن *afgandan*.

HURLY-BURLY, n. غوغا *ghaughā*, *harj u marj*.

HURRAH, interj. "مرحبا" *marhaban*, *āfarin*, شاباش *shābāsh*.

HURRICANE, n. تند گرد باد *gird bād*, تند باد *tund bād*, باد سخت *bādi saḥt*, *tūfān*.

HURRY, vt. شتاب کردن *shitāb-k.*, تعجیل کردن *jaldī-k.*, *tadji-l-k.*

HURRY, n. عجلت *shitābi*, *djilat*, تعجیل *tadji-l*.

HURT, vt. آزریدن *arjidan*, *āsurdan*, صرر کردن *isā-n*, اذیت نمودن *asar-k.*, نقصان زخم کردن *sakhm-k.*, نقصان رسانیدن *nuksān-r.*

HURT, n. (harm) آزار *asār*, اذیت *asīyat* — (wound) زخم *sakhm*, نقصان جراحت *jarāhat*. — (damage) نقصان *nuksān*, صرر *asar*.

HURTFUL, a. مضر *muṣirr*, زبان کار *siyān kār*, مفسد *muṣfid*, Very hurtful, کثیرالضرر *kasīru'z asar*.

HURTFULLY, ad. مفسداً *bā āsār*, با آزار *muṣfidan*.

HURTFULNESS, n. زبان کاری *siyān kāri*, آفت *āfat*, مضرت *mazarraṭ*.

HURTLESS, a. نامضر *nā muṣar*, بی آزار *bī āsār*, بی ضرر *bī zarar*.

HUSBAND, n. شوهر *shauhar*, شوی *shuy*, خاوند *khāwand*, زوج *sauj*.

HUSBAND, vt. زوج دادن *sauj-d.* — (manage frugally) خرچ قلیل کردن *kharchi kalīl-k.*, اِمساک کردن *imsāk-k.*

h. — (farm) زراعت کردن *sarādt-k.*, کشتکاری نمودن *kisht kāri-n.*

HUSBANDMAN, n. کشتکار *kishtkār*, دهقان *musār*, کشاورز *kashāwarz*, *dahkān*.

HUSBANDRY, n. کشتکاری *kishtkāri*, زراعت *sarādt*, فلاحت *fulāhat*. — (frugality) داری خانه *khāna dār*, منفعت بینی *munṣid bīnī*.

HUSH, interj. ساکت خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*.

HUSH, vt. خاموش کردن *khāmūsh-k.*, خاموشیدن *khāmūshidan*, ساکت بودن *sākit-b.*

HUSK, n. پوست *kishr*, قشر *pūst*.

HUSK, vt. مقشر برداشتن *pūst-b.*, مقشر پوست کردن *mukashshar-k.*, پوست کردن *pūst-k.*

HUSKY, a. قشری *pūst-dār*, پوست دار *pūst-dār*, قشری *kishri*.

HUSSY, n. زن شوخ چشم *zāf*, جاف *zani shokh chashm*.

HUSTLE, vt. با هم لاندن *bā ham lāndan*, دنج کردن *daft-k.*

HUT, n. خانه کوچک *khāna kūchak*, کلبه *khargāh*, زاوه *āwīya*, کلبه *kulba*, کاشانه *kāshāna*.

HUTCH, n. صندوق *sandūk*.

HUZZA, n. شورو *shimātat*, و شغب *shur u shaghab*.

HYACINTH, n. (flower) سنبل *sumbul*. — (gem) آسمان گون *āsmān gūn*.

HYBRID, n. حیوان دو رنگ *haywāni-du rang*, دو نسل *du nasl*.

HYDRA, n. مار بسیار سر *māri bisyār sar*.

HYDRAULIC, n. آب شناسی *āb shā-nāsi*, آب روی *āb ravi*.

HYDROCELE, n. نوزل آب *nuṣūlī āb*.

HYDROMEL, *n.* ماء العسل *shahdāb*, شهد آب *māu'l dsal*.

HYDROPHOBIA, *n.* نفرتن آب *nafr-i āb*, خوف الماء *kharfu'l mā*.

HYENA, *n.* کفتار *kaftār*, مدح *sabud*.

HYGIENE, *n.* علم حفظ *sihhat*, صحت *ilmi hifsi sihhat*.

HYMEN, *n.* پردہ *parda* — (marriage) نکاح *nikāh*, عروسی *ārūsī*.

HYMN, *n.* تسبیح *tasbih*, (pl. تسبیحات), مداحات *munājāt*.

HYMN, *vt.* تسبیحات خواندن *tasbiḥāt-kh.*, سعایش *ilāhī adā-k.* ادا کردن *ilāhī adā-k.*, گفتن *itāyish-g.*

HYPERBOLE, *n.* مبالغت *mubālaghat*, اغراق *ighrāk*.

HYPERBOLICAL, *a.* صاحب مبالغت *saḥibi mubālighat*, دلیغ *baligh*.

HYPERBOREAN, *a.* شمالی *shimālī*, باری *bārīd*.

HYPERCRITIC, *n.* نکته سنج بلاحد *nukta sanj bilā ḥadd*, سودائی *savdāi*, سودا زده *savdā sada*.

HYPHEN, *n.* علامت وصل *dlāmat-i vasl*.

HYPOCRISY, *n.* مرات *riyā*, ربا *ma-rāt*, بغاف *du rangī*, دو رنگی *nifāk*.

HYPOCRITE, *n.* مکار *riyākār*, رباکار *makkār*, اهل بغاف *ahl-i nifāk*.

HYPOCRITICALLY, *ad.* از سر *makr*, با بغاف *bā nifāk*.

HYPOTENUSE, *n.* وتر قائم *vatarī*, *ḥāima*.

HYPOTHESIS, *n.* قیاس *maṣinna*, مظنه *kayās*.

HYPOTHETICAL, *a.* فرضی *farsī*, قیاسی *kayāsī*.

HYSSOP, *n.* اشنان دارو *ush-nān dārū*, زونا *sūfā*.

HYSTERIA, *n.* غشیان *ghashayān*, خفقان *khafakān*.

HYSTERICAL, *a.* غشیانی *ghashayānī*, اختدائی *ikhtinākī*.

HYSTERICIS, *a.* غشی *ghashī*, بی هوشی *bī kūshī*.

I.

I, *pron.* من *man*, انا *ana'*. I myself, خود *man khud*.

IAMBIC, *n.* رجز *rajaḥ*.

IBEX, *n.* بز کوهی *buzī kūhī*.

ICE, *vt.* اسپردن *afsurdan*, بچ ساختن *yakh-s.*

ICE, *n.* بچ *yakh*, جم *jumāl*, آبگون *āb-gūn*, Icedwater, بچ *ābi yakh*.

ICEBERG, *n.* بچ کوه *kūhī yakh*.

ICECREAM, *n.* بستنی شیر *bastanī shīr*.

ICE-HOUSE, *n.* بچدان *yakhdān*, یخچال *yakh chāl*.

ICHOR, *n.* ردادب *sardāb*, ریش *resh*, آب *ābila*.

ICICLE, *n.* بچ *halami yakh*, فلم *kalafakhshang*.

ICINESS, *n.* یخی *yakhī*, جمادی *jamadī*.

ICY, *a.* بچ *pur yakh*, بخدار *yakh dār*.

IDEA, *n.* تصور *tasawwur*, خیال *khīyāl*, وهم *wahm*, گمان *gumān*. An absurd idea. خیال باطل *khīyālī bātīl*. Foolish ideas, خیالات بی معنی *khīyālātī bī ma'natī*. To entertain an idea, خیال کردن *tāsaawwur-k.*, تصور کردن *khīyāl-k.*

IDEAL, *a.* متصور *mutasawwar*, وهمی *vahmī*, خیالی *khīyālī*.

IDEALLY, *ad.* از تصور *az tusuwur*, خیالانه *khīyālāna*.

IDENTICAL, *a* همان *hamānā*, همانی *hamān*, حقیقی *hakīkī*.

IDENTICALLY, *ad.* بطور *baina*, بهمانگی *butauri yagānagī*.

IDENTIFY, *vi.* مطابقت کردن *mutābik-k*, بک ساختن *shunākhtān*, شناختن *shuk-s*.

IDENTITY, *n* وحدت *hamānī*, همدانی *khudyūt*.

IDIOM, *n.* معاورت *istilāh*, اصطلاح *mu-hāwarat*.

IDIOMATIC, *a.* اصطلاحی *istilāhī*, موائی معاورت *mustalīh*, مصطلح *muwājīhī muhāwarat*.

IDIOT, *n.* ابله *abla*, بیوقوف *bī wukūf*, هیچمدان *ahmak*, جاهل *jāhīl*, *hīh madān*.

IDLE, *a.* (lazy) مست *sust*, کاهل *kāhīl*. —(unemployed) بی کار *bīkār*, معطل *mudtāl*. —(trifling) هرزه *hīrza*, هوائی *hawāī*.

IDLE, *vi.* بی کار شدن *bī kār-sh*.

IDLENESS, *n.* بیکاری *butlān*, بیکاری *kārī*, تعطیل *tadtīl*, سستی *sustī*, کاهلی *kāhīlī*.

IDLER, *n.* آواره *āwāra*, اوباش *aubāsh*, بکار *nābakār*.

IDLY, *ad.* (inactively) بی کارانه *lī kārāna*, غفلتانه *kāhīlāna*, *ghaf-latāna* —(triflingly) بی معنی *ba wajai bī madnī*.

IDOL, *n.* (image) بت *but*, صنم *sanam*, نگار *nigār*. —(person) معبود *mah-būb*, معشوق *madshūk*.

IDOLATER, *n.* بت پرست *but parast*, وثنی *wasnī*, ملحد *mulhad*.

IDOLATROUS, *a.* عبادت بهای صنم

ibādlat numāī sanam, بت پرست *but parast*.

IDOLATRY, *n.* بت پرستی *but par-astī*, عبادت صنم *ibādlatī sanam*.

IDOLIZE, *vt.* بکریم کردن *takrīm-k*, تعظیم نمودن *tadīm-n*.

IF, *conj.* اگر *agar*, گر *gar*, ار *ar*. And if, اما *in*, اگر *war*. But if, آن *ammā*. If not, اگر نه *agar na*, آن *in lam*.

IGNEOUS, *a.* آتشی *nārī*, ناری *ālīshī*.

IGNITE, *vt.* سوزانیدن *suzāntān*, آتش زدن *ātīsh-z*.

IGNOBLE, *a.* فرومانه *hamīna*, کمین *far-mūmāya*, بد دراد *bad nīzhād*, دون *dūn*, بد سرشت *bad sarīshī*. —(dishonourable) بی احترام *bī ihtirām*, خوار *khār*.

IGNOMINIOUS, *a.* ناشایسته *nā shāy-ista*, خوار *khār*, فضیحه *fastīh*, معیوب *māyūb*, بدنام *bad nām*, بی آبرو *bī ābrū*.

IGNOMINIOUSLY, *ad.* به رسوائی *bā ruswāīy*, با طعنه *bā tadna*.

IGNOMINY, *n.* رسوائی *ruswāī*, فضیحت *fazīhat*, عار *ārb*.

IGNORAMUS, *n.* نادان *nādān*, احمق *ahmak*.

IGNORANCE, *n.* نادانی *jāhl*, جهل *nādānī*, جهالت *jahālat*, جهالت *hī-mākat*. Gross ignorance, جهل مرکب *jahālī marakhab*. Pretended ignorance, تجاهل *tajāhul*.

IGNORANT, *a.* نادان *nādān*, بی وقوف *bī wukūf*, جاهل *jāhīl*.

IGNORANTLY, *ad.* جاهلانه *jāhīlāna*, بطور نادانی *ba taurī nādānī*.

IGNORE, *vt.* تجاهل *jāhīl-k*, بجاهل کردن *tajāhul-n*.

ILL, *n* (evil) بدی *ba.lē*, ظلم *zulm*, عیب *ʿīb*, *dīb*, ادا *isā* — (calamity) مصیبت *musibat*, آفت *āfat*.

ILL, *ad.* رشعانه *ʾishtāna*, قديعهه *kabī-hāna*. To be ill, بیمار شدن *bīmār-sh.*, رنجور کردن *ranjūr-k.*

ILL, *a.* (bad) بد *ba.l*, قديعهه *kabīh*, رشت *ʾisht.* — (indisposed) بیمار *bīmār*, ناحوش *maris* — (not well) دشوار *nākhūsh* — (not easily) دشوارانه *dush-vārāna*.

ILLATION, *n.* نتیجه *natīja*, حاصل *hāsīl*.

ILLAUDABLE, *a* ناستوده *nā sitūda*, ناپسند *nāpasand*.

ILL-BRED, *a.* بد اخلاق *ba.l iklāl*, گستاخ *gustākh*, بد ادب *bī adab*, زشت نهاد *ʾisht nihāl*.

ILLEGAL, *a.* خلاف شرع *khilāfi sharʿ*, غیر *nā huk*, حرام *harām*, واجب *ghayr wājib*.

ILLEGALITY, *n.* مخالفت شرع *mukhā-lifati sharʿ*, عدم شریعت *ʾadamishu ridd*, برخلاف شرع *bar khilāfi sharʿ*.

ILLEGALLY, *ad.* حرامانه *hurāmāna*, مکره *nā mahrūh*.

ILLEGIBLE, *a* ناخواندنی *nā khāndanī*

ILLEGIBLY, *ad.* ناخواندنی *ba tauri nā khānī*.

ILLEGITIMACY, *n* حرامرادی *harām-zādugi* بد اصلي *bad asli*, ناپاکي *nāpākī*.

ILLEGITIMATE, *a* حرامراده *harāmzāda*, بد اصل *bad asl*, بد نژاد *bad nizhād*.

ILLEGITIMATELY, *ad.* بطور حرامراده *ba tauri harāmzāda*.

ILL-FAVOURED, *a.* رشت رو *ʾisht rū*, صورت *bad sūrat*, قبيح *kabīh*.

ILLIBERAL, *a.* بد اصل *bad asl* —

(parsimonious) بدخيل *badkhil*, ندگ *ʾang last* — (disingenuous) دخیل *hili bas*.

ILLIBERALLY, *ad.* با رنگ *ba rang*, بطور خيل *batauri hila bāz*.

ILLCIT, *a.* نادرست *nā durust*, حرام *harām*, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*.

ILLCITLY, *ad.* برخلاف شرع *bar khilāfi sharʿ*, در صد نادرست *bar ʾiddi kānūn*.

ILLIMITABLE, *a* بلا امکان حد *bilā imkāni had*, غیر منتهی *ghayri mun-tuhī*.

ILLITERATE, *a* ناخوانده *nā khānda*, نادان *bī ʾilm*, جاهل *jāhil*, نادانی *bī dānīshī*.

ILLITERATENESS, *n* نادانی *nā dānī*, بی دانشی *bī dānīshī*, نا سداسی *nā shunāsī*.

ILLNESS, *n.* بیماری *bīmārī*, آزار *ʾāzār*, بدی *badī*, رنج *ranj* — (badness) بدی *badī*, فساد *fisād*, دباح *kabāhut*.

ILL-NATURE, *n.* بد خوئی *badkhūī*, بد نهادی *bad nihāilī*, بد گوهری *bad gauharī*.

ILL-NATURED, *a.* بد خو *badkhu*, بد نهاد *bad nihād*, بد اندیشه *bad andesh*, کینه *kīna khāh*.

ILL-NATUREDLY, *ad.* بطور بد خوا *ba tauri bad khāh*, نا کینه *bā kīna*.

ILL-TIMED, *a.* بی زمان *bī zamān*, بی هنگام *bī hangām*, غیر مهل *ghayri mahl*.

ILLUDE, *vt.* فریفتن *farīftan*, فریب *farīb* دادن *dādan*.

ILLUMINATE, *vt.* روشن کردن *raushan-k.*, افروختن *ʾaf-rūkh-tan*, منور کردن *mu-navvar-k.*, تابش کردن *tābish-k.* — (adorn) آراستن *ʾārāstan*, دادن *dādan*.

zīnat-d., نگار ساختن و نقش و نگار *naksh u nigār-s.*

ILLUMINATED, *a.* دور *munawwar*, روشن *raushan*, نادار *tāb-lār*.

ILLUMINATION, *n.* ادروختگی *tāb* ناب — *ufrūkhhtagī*, نور *nūr* نور *ziyā* صیا (with lights) چراغان *chērāghān*. — (of books) نقش و نگار *naksh u nigār*. — (infusion of intellectual light or knowledge) روشن سازی *raushan sāzi*, تافهیم *tafhīm*.

ILLUMINATOR, *n.* نور *munīr*, معذیر *nūr* بخش *nūr bakhsh*.

ILLUMINE, *vt.* روشن ساختن *raushan-s*, دور *munawwar-s*, ساختن *s*.

ILLUSION, *n.* تصور *khīyāl* خیال *ta-sawwur*, شبعده *shu'bada* حیل *hīlu*. The illusions of dreams, خیالات *khīyālāt* روبا *royā*. The illusions of the devil, شیطانیّت *shaytānīyat* تسوولات *taswīlāt* نسوبات.

ILLUSIVE, *a.* متخیل *mutakhayyil*, خیالی *khīyālī*, بی ثبات *bī sībāt*.

ILLUSTRATE, *vt.* واضح کردن *wāsih-k.*, بیان کردن *bayān-k.*, تبیین کردن *mubīn-k.*, اظهار کردن *taẓhīr-k.*, تفسیر ساختن *tafsīr-s.*, توضیح کردن *taūsih-k.*, اظهار *ishār-k.*.

ILLUSTRATED, *a.* مشروح *mashrūh*.

ILLUSTRATION, *n.* توضیح *taūsih*, تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*, اظهار *ishār*, مثال *misāl*, تاویل *tāwil*.

ILLUSTRATIVE, *a.* منکشف *munla-shif*, تعبیر کن *bayyinat sāz* ساز *tadbīr kun*.

ILLUSTRATIVELY, *ad.* بطور شرح *ba taurī sharīh*, بوجه بیان *ba wajai biyān*.

ILLUSTRIOUS, *a.* نامدار *nāmdār*, صاحب جلال *sāhibi* نامور *nāmwar*.

jalāl, مشهور *busurgwār* در گزار *mask-hūr*, کرم *karīm*, عالی *ālī*.

ILLUSTRIOUSLY, *ad.* از بزرگواری *as busurgwārī*, مشهور *mashhurān*, احترام *bā ihtīām*.

IMAGE, *n.* صورت *sūrat*, شکل *shakl*, تصویر *taswīr*, پیکر *paihar*, صدم *sanam*, بت *but*, نگار *nigār*.

IMAGE, *vt.* تصویر کردن *taswīr-k.*, مثال *misāl* آوردن *āwrdn*.

IMAGINABLE, *a.* متصور *mutasawwur*, ممکن *mumkinī* وهم *wahm*.

IMAGINARY, *a.* خیالی *khīyālī*, متخیل *mutakhayyul*, وهمی *wahmī*.

IMAGINATION, *n.* خیال *khīyāl*, تصور *tasawwur*, متخیلت *mutakhayyilat*, وهم *wahm*, تعکیر *tafakkur*.

IMAGINATIVE, *a.* فکر انگیز *fikr angīz*, خیالی *khīyālī*.

IMAGINE, *vt.* تصور کردن *tasawwur-k.*, خیال کردن *khīyāl-k.*, تپاس کردن *hiyās-k.*, ظن کردن *zann-k.*.

IMBECILE, *a.* ناتوان *nāta-wān*, زبون *zabūn*, کمزور *kamzōr*, ضعیف *su'f*.

IMBECILITY, *n.* ناتوانی *nā tuwānī*, ضعف *zudf*, کم عقلی *kam dklī*.

IMBIBE, *vt.* نوشیدن *noshīdan*, آشامیدن *āshāmīdan*, مشرب کردن *mashrab-k.* — (absorb) جذب کردن *jazb-k.*, نشف *nashf-n.*

IMBITTER, *vt.* تلخ کردن *talkh-k.*, مر *murr-s.* — (render unhappy) مسکین *mustamand-s.* ساختن *mishkin-n.*

IMBODY, *vi.* vide EMBODY.

IMBOLDEN, *vt.* دایر کردن *dāler-k.*

IMBOSOM, *vt.* در در گرفتن *dar bar-g.*, در خاطر پذیرتن *dar khātīr-p.*

IMBOWER, *vt.* با درختها پوشیدن *bā dirakht hā-p.*

- IMBROWN**, *vt.* اسمر کردن *asmar-k.*, رنگ کردن *gandumī rang-k.*
- IMBRUE**, *vt.* در خون غرق کردن *dar khūn-ghark-k.*, خون آلود کردن *khūn ālūd-k.*, تر کردن *tar-k.*
- IMBUE**, *vt.* مصبوغ، رنگ زدن *rang-z.*, مصبوغ کردن *masbūgh-k.*
- IMITABLE**, *a.* ممکن، انتدا *mumkinī iktidā*, قابل تقلید *kābilī taklīd*, لای *lāy*, انتدا *lāyaki iktidā*.
- IMITATE**, *vt.* 1. (copy) نقل کردن *nakl-k.*, موافقت کردن، انتدا نمودن *iktidā-n.*, صورت *murwāfakat-k.* 2. (counterfeit) تزویر، معامله کردن *sūrat muāmalā-k.*, تصویر *taswīr-n.* To imitate another's hand, دستخط، تقلید کردن *taklīd-k.*, دستخط، دیگر تمثیل ساختن *dast khatī digar tamassul-s.*
- IMITATION**, *n.* تقلید *taklīd*, انتدا *iktidā*, نقل *nakl*, متابعت *mutābiḥt.*
- IMITATIVE**, *a.* نقلی، تقلیدی *taklīdī*, نقلی *naklī*.
- IMITATOR**, *n.* مقلد *mukallīd*, متابع *mutābiḥt.*
- IMMACULATE**, *a.* بی عیب *bī dib*, بی جرم *bī jurm*, پاک *pāk*, معصوم *ma-ḍsūm*.
- IMMATERIAL**, *a.* بی جوهری *bī jau-harī*, غیر *nā hayūlānī*، هیولانی، مادی *ghayrī māddī*.—(unimportant) نا چیز *nā chīz*، نا مهم *nā muhimm.*
- IMMATERIALLY**, *ad.* بی جوهر *bī jā*, جوهر *jauhar*، بی جسمانه *bī jismāna*.
- IMMATURE**, *a.* (not ripe) خام *khām*، نارسیده *nā rūsidā*، نا *nā rūpukhtā*، نا کامل (not perfect) *nā kāmil*، نا تمام *nā tamām*.—(unseasonable) بی هنگام *bī hangām*، بیش زمان *peskī samān*، بی وقت *bī wakt.*
- IMMATURELY**, *ad.* بی هنگامی *bī han-gāmāna*، بطور بی وقت *ba taurī bī wakt.*
- IMMATURITY**, *n.* نارسیدگی *nā rūsidā-gī*، خامی *khāmī*، نا تمامی *nā tamāmī*.
- IMMEASURABLE**, *a.* بی اندازه *bī andāza*، بی حد *bī hadd*، بی پایان *bī pāyān*.
- IMMEDIATE**, *a.* حاضر *hāsir*.—(instant) نزدیک *karīb*.—(near) زود *sūd*.
- IMMEDIATELY**, *ad.* در حال *hālā*، حال *darhāl*، فوراً *fi'l'faur*، فوراً *fi'l'hāl*، فوراً *ala'l'faur*.
- IMMEMORIAL**, *a.* بی ذکر *bīlā sikr*، یاد *bīlā yād*، مدید *madīd*، سابق *sābīk*.
- IMMENSE**, *a.* بی اندازه *bī andāza*، بیکران *bī kīrān*، بی پایان *bī pāyān*، بی حد و شمار *bīlā kiyās*، *hadd u shumār*. Immense wealth, نا تصور *amwālī nā mahsūr*.
- IMMENSELY**, *ad.* از حد بیرون *az hadd bīrūn*، بطور بی اندازه *ba taurī bī andāza*.
- IMMERGE**, *vt.* در آب نهادن *serī āb-n.*، غرق کردن *gharq*، غوطه خوردن *ghūta-kh.*، فرو بردن *farū-b.*
- IMMERSE**, *vt.* غرق کردن *gharq*، غوطه دادن *ghūta-d.*، غوطه خوردن *maghmūr-k.*.
- IMMERSION**, *n.* غرق *gharq*، غوطه *ghūta*، صبغ *sibagh*.
- IMMETHODICAL**, *a.* بی نظام *bī nizām*، بی اصول *bī uslūb*، بی اسلوب *bīlā asūl*، بی قاعده *bī kāḍda*.
- IMMINENT**, *a.* قریب *muḥrif*، قریب *karīb*، نزدیک *nasīb*. Imminent danger, خطر تخریب *khatarī takhviḥf*.
- IMMISSION**, *n.* دخول *dukhūl*، ادخال *idkhāl*، ارسال *irṣāl*.
- IMMIT**, *vt.* دخول کردن *dukhūl-k.*، در آوردن *dar-ā*، ادخال کردن *idkhāl-k.*

IMMOBILITY, *n.* پایداری *sukūn*, سکون *pāyadārī*.

IMMODERATE, *a.* بی انداز *bī andāza*, بی اعتدال *bī tīdāl*.

IMMODERATELY, *ad.* بطور منتبج *ba taurī muntahiz*, غیر معتدلانه *ghayri mutadilāna*.

IMMODERATION, *n.* بی اندازگی *bī andāzagi*, بی اعتدالی *bī tīdālī*.

IMMODEST, *a.* بی شرم *bī sharm*, بی حیاء *bī hayā*, فاحش *fāhish*, بی حجاب *bī hujāb*.

IMMODESTY, *n.* بی حیای *bī hayāy*, بی ادبی *bī adabī*.

IMMOLATE, *vt.* قربانی کردن *kurbānī-k.*, فدا کردن *fidā-k.*

IMMOLATION, *n.* فدا *fidā*, دبح *zibh*, قربانی *kurbānī*, قتل *qatl*.

IMMORAL, *a.* فاسد *bad kirdār*, با بد کردار *fasid*, شوخ *shokh*, داجر *fājir*, ناپاک *nābakār*.

IMMORALITY, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, فحش *fuhsh*, بدی *badī*, دغا *nifāk*, فجور *fujūr*.

IMMORALLY, *ad.* از روی فجور *az rūi fujūr*, فاسقانه *fāsīkāna*.

IMMORTAL, *a.* لایموت *lāyamaut*, بی ابدی *bī murg*, بی زوال *bī zuwāl*, آباد *abadī*.

IMMORTALITY, *n.* عدم موت *ādami maūt*, بقا *bahā*, زندگی *zindagānī*, بی زوال *bī zuwāl*.

IMMORTALIZE, *vt.* بی زوال کردن *bī zuwāl-k.*, بقا دادن *bāki-k.*, آباد *bakā-d.*

IMMORTALLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, آباد *abadan*.

IMMOVABLE, *a.* مستقیم *mustakīm*, پایداری *kāyīm*, بی حرکت *bilā harakat*.

غیر متحرک *ghayri mutaharrīk*. Im-

movable property, عقارات *dlārāt*.

A collection of movable and immovable (effects), جمع صامت و ناطق *jamī sāmat u nātīk*. Immovables and movables. رمیده و آریده *ramīda u āramīda*.

IMMOVABLY, *ad.* در حال بی حرکت *dar hālī bilā harakat*.

IMMUNITY, *n.* معافی *mu'afi*, رهایی *rihāt*, در گذر *dar guzar*, نجات *najāt*, امتیاز *amīnī*. A privilege or charter of immunity, معافی نامه *muāf nāma*, برائی آزادی *barāī āzādī*.

IMMURE, *vt.* زندان حبس کردن *habs-k.*, زندان کردن *zindān-k.*

IMMUTABILITY, *n.* بی تبدیلی *bī tabīlī*, ثابت *sābit*.

IMMUTABLE, *a.* بی تغییر *bilā taghayyur*, بی تبدیلی *bī tabīlī*.

IMP, *n.* دو *zinn*, جن *dev*.

IMPAIR, *vt.* کم کردن *kāstan*, کاستن *kam-k.*, خراب کردن *sūdan*, سودن *kharāb-k.*, زیان آوردن *ziyān-ā*.

IMPAIRMENT, *n.* نقصان *kāhish*, نقصان *nuksān*, زیان *ziyān*. To be impaired, کم شدن *kam-sh*, فرسودن *farsūdan*, کمتر گشتن *hamtar-g.*

IMPALE, *vt.* دربار کشیدن *bardār-k.*, مصلوب کردن *maslūb-k.*

IMPALPABLE, *a.* ناممکن لمس *lā mā mumkinī lams*, غیر محسوس *ghayri mam-sūs*.—(not coarse) لطیف *latīf*.

IMPANNEL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism navīsi-k.*

IMPART, *vt.* آگاه *vākīf-k.*, واقف کردن *āgāh-k.*—(grant) عطا ساختن *dtā-s.*, دادن *dādan*, بخشیدن *bakh-shīdan*.

IMPARTIAL, *a.* بی جانبداری *ādīl*, عدیل *ādīl*,
bī jānīb dārī, راست *rāst*, معدل *mad-*
dīl, صادق *sādik*, بی نصیب *bī ta'assub*.
IMPARTIALITY, *n.* معدل *mdalat*,
بی طرفداری *bī tarafdārī*, راستی *rāstī*,
بی جانبداری *bī jānīb dārī*.
IMPARTIALLY, *ad.* از روی اعتدال *az*
ru'ī dīlālā, بالاصواب *ādilāna*,
bī's sa'āb.
IMPARTIBLE, *a.* غیر منقسم *ghayrī*
munkasim.
IMPASSABLE, *a.* ناممکن *nā*
mumkīni dūr, بی طریق *bī tarīk*,
ناگذشتگی *nā guzashtagī*.
IMPATIENCE, *n.* بی صبری *bī sabrī*,
غیر تحملی *nā shakībāī*, نا شکیبایی
ghayr tahammulī.
IMPATIENT, *a.* بی صبر *bī sabr*,
بی تحمل *bī tahammul*.
IMPATIENTLY, *ad.* بی صبرانه *bī*
sabrāna, نا شکیبانه *bawajrī nā*
shakībā.
IMPAWN, *vt.* گذاشتن رهن *ruhn-g*,
گرو *gīrau-d*.
IMPEACH, *vt.* نالاش کردن *nālīsh-k*,
دعوی کردن *fargāī-k*,
فریاد کردن *shikāyat-k*.
IMPEACHABLE, *a.* لای شکیبایی *lāyaki*
shikāyat, ممنوع *mamnūd*,
ممتنع *mut-tahim*.
IMPEACHMENT, *n.* در آمد *bar āmad*,
شکایت *shikāyat*,
دعوی *fargāī*,
دعا *da'va*,
دعا *shikāyat*,
دعا *zamm*,
دعا *iftirā*,
دعا *buktān*.
IMPEDE, *vt.* نعرض *manī-k*,
معارض کردن *tadrīz-k*,
معارضت کردن *muzā-*
himat-k,
باز داشتن *bāz-d*.
IMPEDIMENT, *n.* نعرض *manī*,
معارض *tadrīz*,
معارض *mānī*,
معارض *muzā-*

himat. An impediment in speech,
لکنت *luknat*, زبانی *radlī zabān*.
IMPEL, *vt.* تسویب کردن *rāndan*,
تسویب *taswīh-l*.
IMPELLENT, *n.* قدرت *hudratī*
دافعت *dafīdt*.
IMPEND, *vi* قرب شدن *karīb-sh*,
نزدیک بودن *mushrif-b*,
نزدیک بودن *mudlūk-b*,
نزدیک بودن *nazīk-b*.
IMPENETRABLE, *a.* منتهی مطلع *lā*
mumtān muttālī,
لا ممکن الدخول *lā*
mumkinuddukhūl,
غیر مدعود *ghayrī*
manfūz.
IMPENITENCE, *n.* عدم پشیمانی *āda-*
mī pashīmānī, عدم *ādami tūba*.
IMPENITENT, *a.* بی توبه *bī tūba*,
بی پشیمانی *bī pashīmānī*,
سخت *sakht*.
IMPENITENTLY, *ad.* بی توبه *bī*
tūba,
غیر بازمانده *ghayrī*
tāibānu.
IMPERATIVE, *a.* فرمان ده *farmāndah*,
حاکمیت ران *hakūmat rān*—(in Gram-
mar) امر *amr*. The negative impera-
tive, نهی *nahī*.
IMPERCEPTIBLE, *a.* نا آشکار *nā āsh-*
kār, نا منظور *nā manzūr*,
بیرون از نظر *burūn az nazar*,
نا دیدنی *nā dīdanī*.
IMPERCEPTIBLENESS, *n.* نا منظور *nā*
manzūrī, عدم آشکارا *ādami āsh-*
kārā.
IMPERCEPTIBLY, *ad.* بطور نا منظور *ba*
tauri nā manzūr,
نا آشکارا *ba*
wayrī nā āshkār,
رفتار *rafta rafta*.
IMPERFECT, *a.* ناقص *nā tamām*,
ماضی *nālī*,
عبدار *ābīdār*.—(tense)
استمراری *māzī istamrārī*.
IMPERFECTION, *n.* ناقص *nā*
tamāmī,
عبد *ābī*,
قصور *kusūr*.
IMPERFECTLY, *ad.* ناقص *nā tamām*,
با عیب *bā ābī*,
کمال *bilā kamāl*.

- IMPERFORATE**, *a.* نا سوراخدار *nā sūrahdār*.
- IMPERIAL**, *a.* شاهي *pādashāhī*, شاهي *shāhī*, عالیشان *shahryārī*, خسرواني *ālshān*, خسرواني *khusravānī*.
- IMPERIALLY**, *ad.* خسروانه *khusravāna*, پادشاهانه *pādashāhāna*.
- IMPERIOUS**, *a.* مغرور *mutakabbīr*, مغرور *maghrūr*, مستعظم *sālim*, مستعظم *sitamgār*.
- IMPERIOUSLY**, *ad.* با عنف *bā ʿnuf*, کاهران *kahrān*, مغرورانه *maghrūrāna*.
- IMPERIOUSNESS**, *n.* عنف *ʿnuf*, کهر *khār*, ظلم *zulm*, مغروري *maghrūrī*.
- IMPERISHABLE**, *a.* ناپایدار *nā pāyadār*, بی زوال *bī zawāl*.
- IMPERSONAL**, *a.* غیر شخصي *ghayrī shakhsī*, ناقص *nākīs*.—(verb) فعل بی فاعل *fadlī bī fall*.
- IMPERTINENCE**, *n.* گستاخي *gustā- khī*, بی پرواگی *bī hūdagi*, شوخي *shokhī*, ابلهگی *ablahī*, بی ادبی *bī adabī*.
- IMPERTINENT**, *a.* بی پروا *bīhūda*, گستاخ *gustākh*, بی امتیاز *bī imtiyāz*, نامناسب *nā munāsib*, نالایق *nā lāyak*, شوخ *shōkh*. An impertinent fellow, ابله *ablah*, هرزه خوار *harsa khār*. An impertinent action, وضع نامرغوب *wāzī nā marghūb*. An impertinent speech, هفت *yāfa*, بیاد *huft*.
- IMPERTINENTLY**, *ad.* گستاخانه *gus- tākhāna*, بی ادبانه *bī adabāna*, بی مناسب *bī munāsib*.
- IMPERVIOUS**, *a.* غیر منقول *ghayrī munfūs*, بی مدخل *bī madkhal*.
- IMPETUOSITY**, *n.* تندگی *tesī*, تندگی *tundī*, غالب *ghalba*, شدت *shiddat*, سختی *sakhtī*, جبر *jabr*.
- IMPETUOUS**, *a.* تند *tes*, گرم *garm*, جبری *shadīd*, سخت *sakht*, جبری *jabrī*.
- IMPETUOUSLY**, *ad.* بشدت *bā shid- dat*, با عنف *bā ʿnuf*, با حدت *bā hiddat*.
- IMPETUS**, *n.* زور *zūr*, قوت *kūwat*, حمل *hamla*, حرکت *harakat*.
- IMPIETY**, *n.* فجور *fujūr*, فسق *fisk*, نفاق *nifāk*, الهاد *ilhād*.
- IMPIOUS**, *a.* ملحد *malhad*, بی دین *bī dīn*, کافر *kāfir*, دهری *dahrīy*.
- IMPIOUSLY**, *ad.* ملحدانه *malhadāna*, کافرانه *kāfirāna*.
- IMPLACABLE**, *a.* بی مرحمت *bī mār- rahmat*, سختدل *sakhtdīl*, بی رحم *bī rahm*.
- IMPLACABLY**, *ad.* سختدلانه *sakhtdīlāna*, از سنگ دلی *az sang dīlī*.
- IMPLANT**, *vt.* نشان دادن *nishāndan*, نصب *nasb-k.*, ادخال کردن *idkhal-k.*
- IMPLEMENT**, *n.* آلات *ālat*, ساز کاری *sāz kāri*, ادات *adāt*, اسباب *asbāb*.
- IMPLEX**, *a.* در هم بر هم *dar ham bar ham*, مشکل *mushkīl*.
- IMPLICATION**, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*, نتیجه *natija*.
- IMPLICIT**, *a.* کامل *kāmil*, تام *tām*, بی قصور *bī kusūr*. Implicit confidence, اعتماد *attimādi tamām*, اعتماد کامل *attimādi kāmil*. Implicit obe- dience, اطاعت متواضع *itādti muttu- wāzī*, امثال اعتماد *imtisāli mudbbad*.
- IMPLICITLY**, *ad.* با اعتماد تمام *bā atti- mādi tamām*, با اطاعت متواضع *bā itādti, mutawāzī*.
- IMPLORE**, *vt.* امداد طلب کردن *imddādī talab-k.*, تمنا کردن *tamannā-k.*, نیاز مناجات *niyāz-k.*, دعا کردن *duā-k.*, مناجات کردن *munājāt-k.*
- IMPLORE**, *n.* نیاز *niyās*, دعا *duā*, مناجات *munājāt*, فریاد *faryād*.

IMPLORER, n. استدعاي *dā'i*, مستعدعلي *mustadā*, فريادکننده *faryād kunanda*, مدد خواه *madad khāh*.

IMPLY, vt. اشاره *dalālat-k*, دلالت کردن *ishāra-k*, معني دادن *madnī-d*.

IMPOISON, vt. با زهر آلودن *bā zahr-ā*.

IMPOLITIC, a. بي بصيرت *bī basīrat*, مناسب *nā munāsib*.

IMPORT, vt. نقل کردن *dar-ā*, وارد نمودن *nakl-k*, *wārid-n*. To import goods, نقل اسباب کردن *nakli asbāb-k*, در آوردن *imtidt-dar-ā*. —(signify) معني داشتن *madnī-d*, دلالت کردن *dalālat-k*.

IMPORT, n. تجارت *āmadanī*, در آورده *dar-āwarda*. —(consequence) نتيجہ *natiġa* —(meaning) معني *madnī*, دلالت *dalālat*.

IMPORTANCE, n. مهم *zarūr*, ضرورت *mu-himm*, لازمت *lāzimat*. To be of importance, لازم بودن *zarūr-sh*, لازم شدن *lāzim-sh*. A thing of no importance, نا چيز *nā chīz*, لا شي *lā shī*.

IMPORTANT, a. گران *girān*, مهم *mu-himm*, نزرگ *zarūr*, خطير *khatīr*, بزرگ *buzurg*, عظيم *āzim*.

IMPORTATION, n. در آورد *dar āward*, تجارت نقل *nakli tijārat*, ايراد *īrād*, واردات *wāridāt*.

IMPORTUNATE, a. متعاضی *mutakāzī*, مبلط *mublīt*, مبرم *mubrim*.

IMPORTUNATELY, ad. با ابرام *bā ibrām*.

IMPORTUNE, vt. تقاضا کردن *takāzā-k*, رحمت دادن *likdām-s*, ساختن *sahmat-d*, ابرام کردن *ibrām-k*.

IMPORTUNE, a. بي وقت *bī waqt*, بي محل *bī mahl*, مناسب *nā munāsib*.

IMPORTUNITY, n. تقاضا *takāzā*, تصدیع *ibrām*, ابرام *ibrām*.

IMPOSE, vt. خراج گذار *niḥālan*, حمل کردن *khirāj guzār-k*, فرض نمودن *hamal-k*. —(enjoin as a duty, obligation, &c.) امر ساختن *amr-s*, حکم کردن *hukm-k*. To impose upon, فریب دادن *farībān*, غدر کردن *ghadr-k*, حیل کردن *hila-k*.

IMPOSITION, n. وضع (act of laying on) *waz'*, نهاد *niḥād*, طرح *tarah*. —(taxes) *khirāj*. —(burdens) *bāj*, خراج *khirāj*. —(command) *takālīf*, رسوم *rusūm*. —(deceit) *farmān*, امر *amr*. —(deceit) *khīyā-nat*, خیانت *farīb*, فریب *ghadr*, غدر *hila*. —(inflicting) *tambih*, تنبيه *ilkūbat*.

IMPOSSIBILITY, n. نا ممکني *nā mumkinī*, امتناع *imtinād*, امکان عدم *ādami imhān*.

IMPOSSIBLE, a. ناممکن *mumtānī*, نا ممکن *nā mumkin*, محال *muhāl*, میسر *nā muyassar*.

IMPOST, n. خراج *khirāj*, باج *bāj*, تکلیف *taklīf*, رسم *rasm*.

IMPOSTHUME, n. آبله *ābila*, دنبل *dumbal*, زخ *karh*, ورم *waram*.

IMPOSTOR, n. مکار *makkār*, مدیس *mulabbis*, حیل باز *hila bāz*, غدار *ghad-dār*, عیار *dyār*, دغا باز *daghābāz*.

IMPOSTURE, n. تلبیس *farīb*, فریب *talbis*, حیل *hila*, مکر *makkār*, تزویر *taz-wir*, روباہ بازی *rūbāh bāzī*.

IMPOTENCE, n. عدم قوت *ādami kuvvat*, کم زوري *nā tawānī*, نا تواني *ham sorī*, نا مردی *nā mardī*, مستي *sustī*.

IMPOTENT, a. بي توان *nā tawān*, بي قوت *bī kuvvat*, ضعیف *zāif*, نا مرد *ham kuvvat*, کم قوت *nā mard*.

IMPOTENTLY, ad. از ناتواني *az nātawānī*, ضعیفانہ *zāifāna*.

IMPOUND, *vt.* حبس *lahāta-k.*, احاطه کردن *habs-k.*

IMPRACTICABLE, *a.* ناممکن *nā mum-kīn*, محال *muhāl*.

IMPRECATE, *vt.* نفرین کردن *nafrīn-k.*, لعنت کردن *bad duā-g*, بد دعا گفتن *ladnat-k.*

IMPRECATION, *n.* بد دعا *bad duā*, لعنت *ladnat*, نفرین *nifrīn*.

IMPREGNABLE, *a.* دشوار *manī*, مدبوع *mum-tant alkhāi*. An impregnable fortress, حصن حصین *hisni hasīn*, قلعه کبر دشوار *kild dushwārgīr*.

IMPREGNATE, *vt.* حامله کردن *hāmi-la-k.*, آبرستن *bār dār-k.*, آبرستان *pur-k.*

IMPREGNATION, *n.* حاملگی *hāmi-lagī*, برکت دار دار ساری *bārdār sāzī*, برکت بخشی *barakat-bakhshī*

IMPRESS, *vt.* نشان کردن *nishān-k.*, تاثیر نمودن *tāsir-k.*, انز کردن *asar-k.* — (force into the public service) سخره گرفتن *sukhra-g.*, با زور گرفتن *ba zūr-g.* To impress upon the mind, خاطر نشان کردن *khātar nishān-k.*

IMPRESS, *n.* علامت *nishān*, نشان *ālāmat*, انز *asar*, نقش *naksh*.

IMPRESSION, *n.* شکل *shikl*, انز *asar* To make an impression, تاثیر کردن *tāsir-k.*, انز کردن *asar-k.*

IMPRINT, *vt.* چاپ *talī-k.*, طبع کردن *chāp-k.*

IMPRISON, *vt.* در زندان نهادن *dar zindān-n*, محبوس کردن *habs-k.*, قید کردن *kayd-k.*, بند کردن *band-k.*

IMPRISONMENT, *n.* حبس *habs*, بند *band*, گرفتاری *giriftārī*.

IMPROBABILITY, *n.* عدم معقولات *adami madkūlat*, غیر احتمال *ghayri ihtimāl*, سباعدت *mubādilat*.

IMPROBABLE, *a.* بی احتمال *bī ahtimāl*, غیر معقول *ghayri madkūl*, دور *dūr az āhl*, نامحتمل *nā muhtamal*.

IMPROBITY, *n.* بی ایمانی *sharr*, شر *bī imānī*, راستی *ruswāi*, رسوائی *nā rāstī*.

IMPROPER, *a.* نالایق *nā lāyak*, نامناسب *nā munāsib*. — (unseasonable) بیجا *bī jā*, بی زمان *bī zamān*.

IMPROPERLY, *ad.* بدحرفه *nā munāsib*, نالایقانه *nā lāyakāna*.

IMPROPRIETY, *n.* نامناسبیت *nā munāsibat*, بی شایستگی *nā shāyistagī*, بد کرداری *bad kirdārī*.

IMPROVABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, نافع *naft*, قابل اصلاح *kābili islāh*.

IMPROVABLENESS, *n.* امکان نافع *imkāni naft*, قابل آباد *kābili ābād*.

IMPROVABLY, *ad.* بطور ممکن *batawari mumkinī*, نافع *naft*.

IMPROVE, *vt.* خوبتر کردن *khūbtar-k.*, ترقی کردن *turakh-k.*, بهتر کردن *bahtar-k.*, تعلیم (edify) *aslak-k.*, اصلاح کردن *aslak-k.* — *muaddab-k.* To improve a country or estate, معمور *madmūr-k.*, آباد ساختن *ābād-s.* — (become better) بهتر گشتن *bahtar-g*, خوبتر شدن *khūbtar-sh.*

IMPROVEMENT, *n.* بهتری *bahtarī*, آبادی *azdiyād*, ترقی *tarakkt*, معمور و آبادانی *madmūr u ābādānī* — (edification) تربیت *tarbiyat*, تعلیم *taālīm*.

IMPROVIDENT, *a.* کونا *kūnā*, اندیش *āndīsh*

andish, بی بصیرت *bī basīrat*, تدبیر *bī tadbīr*, غافل *ghāfil*.

IMPROVIDENTLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna*.

IMPRUDENCE, *n* بی امتیاری *bī imtiyāzi*, غفلت *ghaflut*, بی تمیزی *bī tamīzi*, نادانی *bī tadbīri*, بی تدبیری *nā dāni*.

IMPRUDENT, *a* بی تمیز *bī tamīz*, بی امتیاز *bī imtiyāz*, بی عقل *bilā dhl*, بی تدبیر *bī tadbīr*, نادان *nādān*, جاهل *jāhil*.

IMPRUDENTLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna*, بی عقلی *bī dhl' ghaflat*, غفلتی *dkalāna*.

IMPUDENCE, *n.* گستاخی *shokhē* و شوخی *gustākhi*, بی شرمی *bī sharmī*, بی حیای *bī hayāy*, عدم ادب *adami adub*.

IMPUDENT, *a.* شوخ *shokh*, گستاخ *gustākhi*, بی ادب *bī adab*, بی حیای *bī hayā*.

IMPUDENTLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, شوخانگی *az gustākhi* یا گستاخانگی *shokhāna*.

IMPUGN, *vt.* مخالفت نمودن *mukhālafat-n.*, مناقشه *utirāz-k.*, اعتراض کردن *munākasha-k.*, زد کردن *radd-k.*

IMPULSE, *n.* دعویت *kuwati da'fiat*, قوت تحرک *tahrīk*, مساق *masāk*, حالت *hālat*, باعث *bāts*.

IMPULSIVE, *a.* سائق *muharrīk* و محرک *sāyik*, موجب *mūjab*. Impulsive force, قوت محرکه *kuwati muharrika*.

IMPUNITY, *n.* بی سیاستی *bī sayāsati*, بی سزائی *adami dklūbat*, عدم عقوبت *bī sazāi*. With impunity, بی عذاب *bī dsāb*, بی سزا *bī sazā*, مضرأ *mizran*.

IMPURE, *a.* نا پاک *nā pāk*, پلید *palid*, نجس *najis*, غلیظ *ghalīz*, ملوث *mu-lawas*.

IMPURELY, *ad.* ناپاکانه *nāpākāna*, از نجاست *az najāsat*.

IMPURITY, IMPURENESS, *n.* نا پاکي *nāpākī*, پلیدی *palidī*, نجاست *najāsat*, آلابش *ālāyish*.

IMPUTABLE, *a.* محتمل *muhlāmāl*, منسوب *mumkinī isnād*, ممکن *mansūb*.

IMPUTATION, *n.* احتمال *ihimāl*, بهتان *isnād*, اسناد *tuhmat*, افترا *iftirā*.

IMPUTE, *vt.* حمل کردن *haml-k.*, تهمت *ihimāl*, احتمال کردن *tuhmat-n.*, منسوب کردن *iftirā-k.*, افترا کردن *mansūb-k.*

IN, *prep., ad.* در *dar*, اندرون *andarūn*, در میان *dar miyān*, درون *dar-darūn*. In the mean time, در این میان *dar in mayān*. In fact, فی الحقیقت *fi'l hakikat*. Inasmuch, چون *chūn*, چونکه *chūnki*. In debt, در صدار *haraz-dār*. In two or three days, بعد دو سه روز *baddi du si rūz*. In order that, تا که *tā ki*. In short, فی الجمله *fi'l jumla*. In spite of, با وجود *bā wujūd*.

INABILITY, *n.* ناتوانی *nā tawānāi*, ننگدستی *dar mānlagi*, درماندگی *tangdasti*, عدم قوت *adami kuwat*.

INACCESSIBILITY, *n.* مناعت *ma-nādt*, تمنع *tamannd*.

INACCESSIBLE, *a.* نا باب *nā yāb*, مدیغ *mumtanu'l wusul* و ممتنع الوصول *manā*.

INACCURACY, *n.* نا صحت *nā sihat*, نا راستی *adami aslāh*, بی سازگاری *bī sāzkārī*, غلط داری *ghalat dāri*.

INACCURATE, *a.* نا صحیح *nā sahit*, غلطی *ghalatī*, نا درست *nā durust*, بی اصلاح *bī islāh*.

INACTION, *n.* بی حرکت *bi harakat*,
بی شغلی *bi shughulī*, آرام *ārām*,
فراغت *furāghat*.

INACTIVE, *a.* بی حرکت *bi harakat*,
سست *sust*, باطل *kāhil*, بابتل *bātil*.

INACTIVELY, *ad.* کاهلان *kāhīlāna*,
بطریق *bu tarīhi kāhīl*.

INADEQUATE, *a.* نا لایق *nā lāyāk*,
نا مناسب *nā muroāfak*, نا موافق
nā munāsib, غیر کافی *ghayrī kāfi*.
To be inadequate, نا لایق شدن *nā*
lāyāk-sh., نا موافق کم شدن *kam-sh.*,
بدون *nā muwāfak-b.*

INADEQUATELY, *ad.* بطور نالایق *ba*
taurī nālāyāk, از قصور *az kasūr*,
ناقصان *nākisāna*.

INADVERTENCY, *n.* سهو *khatā*, غافل
sahw, غافل *ghāfil*, فراموشی *farā-*
mūshī, بی خبری *bi khabarī*, بی
التفانی *bi iltifātī*.

INADVERTENT, *a.* غافل *bi fikr*, بی فکر
ghāfil, بی خبر *bi khabar*.

INADVERTENTLY, *ad.* غافل *ghāfilan*,
بی خبرانه *bi khabarāna*.

INAFFABLE, *a.* بی ادب *bi adab*,
نارام *nā rām*.

INALIENABLE, *a.* غیر مغارق *ghayrī*
mufārik.

INANIMATE, *a.* جامد *bi jān*, بی جان
jāmid, دلمرده *dil murda*.

INAPPLICABLE, *a.* نا مناسب *nā mu-*
nāsib, بی موافقت *nā shāyista*, نا شایسته
bi muwāfakat, نا مطابق *nā mutābik*.

INAPPROPRIATE, } *a.* نا بیجا *bi jā*,
INAPT, } مناسب *nā mu-*
nāsib, نا موافق *nā muwāfak*.

INARTICULATE, *a.* بی تلفظ *bi talaffuz*,
آواز نا آشکار *laknat*.—(sound)
āwāsi nā āshkār.

INARTICULATELY, *ad.* با آواز نا صاف

bi talaffuz
āna.

INARTIFICIAL, *a.* بی هنر *bi hunar*,
بی صناعت *bi sinādt*.

INATTENTION, *n.* تغافل *ghaflat*,
تغافل *taghāful*, بی خبری *bi khabarī*,
بی خبری *bi parwāi*, غافل *ghāfilī*.

INATTENTIVE, *a.* غافل *ghāfil*, بی
خبر *bi parwā*, کاهل *bi khabarī*,
کاهل *kāhil*.

INAUDIBLE, *a.* نا ممکن استماع *nā*
mumkīni istimād, نا شنیده *nā sha-*
nīda.

INAUGURATE, *vt.* تقدیس کردن *tak-*
dīs-k., داخل کردن *dākhil-k.*,
ابداء کردن *ibtidā-k.*

INAUGURATION, *n.* بخت *baydt*,
تقدیس *takdīs*.

INAUSPICIOUS, *n.* بد بخت *bad bakht*,
بد اختر *bi tālt*, بد طالع *bad akhtar*,
نا مبارک *nā mubārak*, شوم *shūm*,
بد فال *bad fāl*.

INBORN, *a.* مطبوع *matbū*, ذاتی *zātī*,
طبیعی *tabīy*.

INCAGE, *vt.* در قفس نهادن *dar kafus-n.*

INCAPABLE, *a.* (unfit) نا لایق *nālāyāk*,
بی قابلیت *bi kābīl*, نا قابل
liyat.—(without power) بی قدرت
bi kudrat, بی قوت *bi kuwat*.—
(without understanding) بی عقل *bi*
dhl, بی علم *bi hunar*, بی هنر *bi ilm*.

INCAPACIOUS, *a.* تنگ *tang*, نا فراخ
nā farākh.

INCAPACIOUSNESS, *n.* تنگی *tangī*,
عدم وسعت *ādami wasīdt*.

INCAPACITY, *n.* نا قابلیت *nā kābīl-*
iyat, عدم عقل *ādami dhl*.

INCARCERATE, *vt.* حبس کردن *kabī-k.*,
قید کردن *kayd-k.*

INCARNATE, *a.* متجسم • *mutajassam*,
تجسد • *mutajassid*.

INCARNATION, *n.* جسمانیت *jismā-niyāt*,
بیکر گیری *paykar girī*.

INCAUTIOUS *a.* بی بصرت *bī bast-rat*,
غافل *ghāfil* داری خبر *bī khabar*
دار *dārī*, بلا ملاحظه *bilā mulāhaza*

INCAUTIOUSLY, *ad.* غافلاً *ghāfilan*,
کاهلاً *kāhī'āna*, با غفلت *bā ghay'at*.

INCENDIARISM, *n.* آتش افروزی *ātish*
افروزی *af-rūzi*, خاد *khāna* سوزی *sūzi*

INCENDIARY, *n.* آتش افروز *ātish af-rūz*,
حراقی *ālish angiz*, آتش انگیز *angiz*,
دشمن *hurāk*.—(a seditious man) دغاب *angiz*,
مفسد *muḥsūd*, عاصی *āsī*, *fitna angiz*

INCENSE, *n.* لوبان *lobān*, کدور *kanūtur*.

INCENSE, *vt.* آردن *khafū-k.*, آردن *āzurdan*,
چشمه پاک *rangīlan*, رنگین *khashamnāk-k.* To be incensed,
کردن *kahr-g*, گرم شدن *garm-sh.*

INCENTIVE, *a.* محرّض *muharriz*,
محرّک *muharrik*.

INCEPTIVE, *a.* آغاز نما *āghlāz numā*,
ابتدائی *ibtidāi*, شروعی *shurūi*.

INCESSANT, *a.* بی توقف *bī tawakkuf*,
دایم *dāyam*, مداوم *mudmīn*.

INCESSANTLY, *ad.* همیشه *hamīsha*,
دایماً *dayiman*, با مداومت *bā mudā-
vamat*.

INCEST, *n.* زنا *fujr'ul kurāba*,
زناکاری *zanākhāri* با خویشان *bā khishān*.

INCH, *n.* یک بند انگشت *asbt*,
یک *yal bandi angusht*.

INCIDENT, *n.* حادثه *hādīsa*,
افتاق *ittifāk*, ماجرا *mājarā*, سرگذشت *sar*
guzasht, قضا *kazā*, وقوع *wuqūḍ*.—
(casual) اتفاقی *ittifākī*, واقعی *wāḥḥīy*.

INCIDENTAL, *a.* عارضی *ittifākī*, اتفاقی *arīzī*,
ناگهانی *nāghānī*.

INCIDENTALLY, *ad.* عارضاً *arīzāna*,
اغداً *ittifākī*.

INCIPIENT, *a.* بدی *bādī*, مستأنف *mustānaf*,
ابتدائی *ibtidāi*.

INCISION, *n.* برش *burish*, زخم *zakhm*,
جراح *jarāhat*

INCISIVE, *a.* قطع ساز *kutī sāz*, زخم نما *zakhm numā*

INCITE, *vt.* انگیزتن *angīkhtan*, برکت *tahrīk-s.*,
بجز کردن *tez-k.*, اغوا ساختن *targhib-n.*,
فرغیب نمودن *ighwā-s.*

INCITEMENT, *n.* انگیزش *angīzish*,
تحرّک *tahrīk*, تحریز *tahriz*.

INCIVILITY, *n.* بی مروتی *bī muruv-watī*,
بی ادبی *bī adabī*.

INCLEMENCY, *n.* بی رحمی *bī rahmī*,
ظلم *zulm*, درشتی *durushī*

INCLEMENT, *a.* بی رحم *bī rahm*, ظالم *zālīm*,
سخت *shadīd*, سخت *sahht*

INCLINABLE, *a.* مایل *māil*, راغب *rāghib*,
آرزومند *arzūmand*.

INCLINATION, *n.* میل *mayl*, رغبت *raghubat*,
آرزو *arzu*, خواهش *khāhish*,
خوبی *khūi*, خاطر *khāṭir*, اراده *irāda*

INCLINE, *vi., vt.* آردن *māil-sh.*,
مایل شدن *ārzū-d.*, میل کردن *māil-k.*,
التهافت کردن *raghubat-k.*,
altifāt-k. To incline the body or the
head, معور ردن *rukū-k.*, رکوع کردن *sughw-s*—(lean)
تکیه دادن *takīya-d.*

INCLINED, *a.* مایل *māil*, عاطف *ālīf*,
مایل شدن *māil-sh.*

Inclined plane, مایل *munhūdār*

INCLOSE, *vt.* بند کردن *banī-k.*,
مغلّف کردن *malfūf-k.*

INCLOSURE, *n.* حصار *hissār*, حیاط *hiyāta*,
احاطه *u'ā'a*.

INCLUDE, *vt.* داخل کردن *dākhil-k.*

شامل کردن *shāmil-k* داشتن *ishtihān-k*
māl-k, متضمن شدن *mutazammīn-sh.*

INCLUDING, a. متضمن *mutazammīn*,
 مشتمل *muštāmil*, شامل *shāmil*.

INCLUDED, } a. داخل *dākhil*, شامل

INCLUSIVE, } *shāmil*, مندرج *mun-*
darīj.

INCLUSIVELY, ad. مجموعانه *majmūā-*
na, تضمنانه *tazammunān*.

INCOGNIZABLE, a. منکر *munkar*, نا
 معلوم *nā madlūm*.

INCOHERENCE, n. عدم عطفانیت *ghayri*
mutābahat, عدم مناسبت *adami*
munāsabat.

INCOHERENT, a. بی همبود *bi hūda*, بی
 مناسبت *bi madnī*, نا مناسب *nā mu-*
nāsib, بی ربط *nā muwājiq*, نا موافق
bi rabt

INCOHERENTLY, ad. بطور نا هوائی *ba*
tauri nā muwājiq, نا موافق *ba*
wajai nā malhuk.

INCOMBUSTIBLE, a. سوزش
 نمند *muntanī sūzish*, نا سوختنی
sūkhtanī.

INCOME, n. حاصل آمدنی *āmadanī*, حاصل
hāsil, وصول *mudākhil*, وصول *vusul*,
 حاصل *mā husal*. Income-tax,
 عشر *khirāji āmadanī*, خراج آمدنی
ashr mah-sūl.

INCOMMENSURABLE, a. متنوع دیاس
mumtānī kiyās, غیر مساوی *ghayri*
musāwī.

INCOMMODE, vt. ادا دادن *isā-d.*,
 تصدیع دادن *tahfīf-d.*, تکلیف دادن
tasdīf-d., زحمت دادن *zahmat-d.*,
 ستم نمودن *sitam-n.*

INCOMMODIOUS, a. متصدع *mutasa-*
ddī, نا مناسب *nā munāsib*, نا
 ماکول *nā madkūl*.

INCOMMODIOUSLY, ad. با تکلف *bā*
takalluf, با زحمت *bā zahmat*.

INCOMMODIOUSNESS, n. زحمت
zahmat, مزاحمت *takalluf*, تکلف
zāhamat, نا مناسب *nā munāsabī*.

INCOMMUNICABLE, a. نا ممکن بیان
nā mumkīni bayān, نا گفتنی
nā guftanī.

INCOMPACT, a. نا پیوسته *nā paywasta*,
 نا ملکی *nā mulhak*.

INCOMPARABLE, a. بی نظیر *bī nāstir*,
 لا شبیه *bī misāl*, نادر *nādīr*, مثال
lā shabīh, نادیده *bī mānand*, نادیده
lā ānī

INCOMPASSIONATE, a. بی رحمت
bī rahmat, بی شفقت *bī shafakat*,
 سدیگدل *ālīm*, ظالم *sangdīl*.

INCOMPATIBLE, a. مخالف
mukhālīf, نا مناسب *nā munāsib*.

INCOMPETENT, a. نا مناسب
nā mu-
nāsib, نا لایق *nā lāyiq*, بی موافقت
bī muwājiqat.

INCOMPETENTLY, ad. نا مناسب
ba wajai nā munāsib, نا قابلانه
nā kābilāna.

INCOMPLETE, a. نا تمام
nā tamām, نا نایس *nā kās*,
 نا کامل *nā kāmil*.

INCOMPLETENESS, n. نا تمامی
tamāmī, ناقص *naks*.

INCOMPLIANCE, n. درشتی *durushtī*,
 عدم موافقت *adami muwāfiqat*.

INCOMPREHENSIBLE, a. (not to be
 conceived) نا ممکن *bī kiyās*,
 فهم *nā mumkīni fahm*, بلا ادراک
idrāk.—(not to be contained) بلا قیاس
bilā kiyās, از حد بیرون *az hadd berūn*,

INCOMPREHENSIBLY, ad. از بی قیاسی
az bī kiyāsi, بی دیاسانه
bī kiyāsāna.

INCOMPREHENSIBILITY, n. عدم

عدم ادراک *ādami daryāft*, درافت
ādami idrāk.

INCOMPRESSIBLE, *a.* ممتنع فشار
mumtani fishār, افشرش *nā*
kābili afshurišk.

INCONCEALABLE, *a.* نا پوشیدگی *nā*
poshtilagi, ممتنع پنهانی *mumtani*
nihuftagi.

INCONCLUSIVE, *a.* ناقص *nākis*, قاصر
hāsir, بی نتیجه *nā tamām*, نا تمام
natija.

INCONCLUSIVELY, *ad.* بلا نتیجه *bi'lā*
natija, غیر مفیدانه *ghayri muftidāna*.

INCONCLUSIVENESS, *n.* عدم نتیجه
ādami natija, نا تمامی *nā tamāmī*,
قصور *kusūr*.

INCONDITIONAL, *a.* بی شرط *bi shart*

INCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādami*
muwāfiqat, نا مطابقی *nā mutā-*
bakī.

INCONGRUITY, *n.* نا همواری *nā ham-*
wārī, نا شایستگی *nā shāyislagi*, نا
لاذقی *nā lāyaki*.

INCONGRUOUS, *a.* نا وافی *nā mu-*
wāfak, نا هموار *nā hamwār*, نا
مطابقت *nā mutābaki*.

INCONGRUOUSLY, *ad.* بطور نا هموار
ba tauri nā hamwār, بی ماسدانه *bi*
munāsibāna, نا موافقانه *nā muwāfi-*
kāna.

INCONSIDERABLE, *a.* بی اعتبار *bi*
attibār, کم بها *nā chiz*, نا قدر
bahā, نا گران *bi kār*, نا گران *nā girān*,
دون *dūn*.

INCONSIDERABLENESS, *n.* نا چیری
nā chizi, عدم اعتبار *ādami attibār*,
کوچکی *kūchaki*.

INCONSIDERATE, *a.* بی پروا *bi parwā*,
بی اندیشه *bi andisha*, بی

بی فکر *bi dhl*, غافل *ghāfil*, بی عقل
bi fikr. An inconsiderate speech,
گذاب *sakhuni bikhūda*, سخنی دیهود
gazīf.

INCONSIDERATELY, *ad.* بی ادب *bi*
tāmul, بلا بصیرت *bi'lā basirat*, بلا
بی عقلانه *bi'lā mulāhazai*, *bi*
dhlāna.

INCONSIDERATENESS, *n.* عدم فکر
ādami fikr, غفلت *ghaflat*, بی حدایی
bi higyāli, نا دانی *nā lāni*.

INCONSISTENCE, } *n.* دیهودگی *bihu-*
INCONSISTENCY, } *n.* سازگاری *dugi*,
nā sāz'āri, مخالفت *mukhālafat*,
تدلیل *tadlil*, اختلاف *ikhtilāf*.

INCONSISTENT, *a.* دیهود *bikhūda*,
nā lāyak, نا لایق *bi madni*, دیهودی
nā munāsib, نا مناسب *mu-*
mukhālif, مخالف *munāhaz*.

INCONSISTENTLY, *ad.* دیهودانه *bihu-*
dāna, نا لایقانه *nā lāyakāna*, نا
باطالانه *ba tauri nā munāsib*,
bātālāna.

INCONSOLABLE, *a.* اندوه گین *an-*
dūghin, دل تنگ *diltang*, دل
tina dīl.

INCONSTANCY, *n.* بی ثباتی *bi ha-*
rārī, بی پایداری *nā pāyadārī*,
sabukāsāri, بی استقلالی *bi istiklālī*.
The inconstancy of fortune, چرخ دوار
charkhi dawwār.

INCONSTANT, *a.* بی ثبات *bi harār*,
nā pāyadār, نا پایداری *nā*
ustuwār, غیر ثابت *ghayri sābit*,
متغیر *mutaghayyir*.

INCONTESTABLE, *a.* مستحیل منازعت
mustahili munā'at, شافی *shāfi*,
kāfi. An incontestable proof,
دلیل شافی *dalili shāfi*.

INCONTINENCE, *n.* بی عصمتی *bī as-matī*, شهوت پرستی *shahwat parastī*, نعلس اماره *nafsi amnāra*.

INCONTINENT, *a.* بی پرهیز *bī par-hiz*, شهوت پرست *shahwat parast*, بی عصمت *bī asmat*.

INCONTINENTLY, *ad.* بی پرهیزی *az bī parhīzī*, بی پرهیزانه *bī parhī-zāna*.

INCONTROVERTIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkīni*, نیز *nizū*.

INCONVENIENCE, *n.* نا شایستگی *nā shayistagi*, تکلف *takalluf*, زحمت *zahmat*, عدم ایامت *ādamī liyākat*, عذاب *āzāb*, ناهمواری *nā hamwōrī*.

INCONVENIENT, *a.* (incommodious) نالایق *bī huzūr*, مزاحم *muzāhim*, نالایق *zahmatlūr*.—(unfit) نالایق *nālāyak*, ناموافق *nā muwāfaq*, نامعقول *nā maāhūl*.

INCONVENIENTLY, *ad.* زحمت *bā zahmat*, مزاحمانه *muzāhimāna*, تکلف *bā takalluf*.

INCONVINCIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkīni*, الزام *alzām*.

INCORPORAL, *a.* معجز *mujarrad*, بلا جسم *bilā jasad*, بی جسم *bī jism*.

INCORPORATE, *vt.* سرشتن *sarishtan*, صمیمیت آوردن *āmīkhtan*, صمیمیت *zāmīmat-ā*, احلام کردن *ilhām-k.*, جمع کردن *jamt-k.* To incorporate cities, ملحقیات کردن *mulhakāt-k.*

INCORPORATION, *n.* آمیزش *lhalt*, آمیزش *āmīzish*, ضم *ilhāk*, ضم *zamm*, صمیمیت *zāmīmat*.—(body of artists, &c.) عرفیت *ārfat*, رفاقت *rafāhat*.

INCORPOREALLY, *ad.* بلا جوهری *bilā jawharī*, نامجسمانه *nā jismāna*.

INCORRECT, *a.* ناصحیح *nā sahīh*,

نا درست *nā durust*, خطا *khatā*, غلط *ghalat*.

INCORRECTNESS, *n.* نادرستی *nā durustī*, غلط *ghalat*.

INCORRIGIBLE, *a.* شدبد *shadīd*, لاعلاج *lā ilāj*, ناصلاح پذیر *nā islāh pazīr*, از حد خراب *az hadd kharāb*.

INCORRIGIBLENESS, *n.* عدم اصلاح *ādamī islāh*, از حد خرابی *az hadd kharābī*.

INCORRIGIBLY, *ad.* ارشاروت *as sha-rarat*, با عدم اصلاح *bā ādamī islāh*.

INCORRUPT, *a.* پاک *khālīs*, خالص *pāk*, بی فساد *bī fisād*, صالح *sālīh*.

INCORRUPTIBILITY, } *n.* سادگی
INCORRUPTNESS, } *sādūgi*, پاکي
عدم *ādamī*, اخلاص *ihlās*, پاکي *pākī*, ندهای *bī tabāhī*.

INCORRUPTIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkīni*, قابل تباه *itlāf*, بی عیب *bī ayb*, ناپاک *bī funā*.

INCRASSATE, *vt.* سلب کردن *sitbar-k.*, غلبت ساختن *ghulīb-k.*

INCREASE, *vi.* افزودن *afzūdan*, مزید *muzīd-k.*, ترقی کردن *tarakki-k.*, از دباد کردن *ziyālah-k.*, زیاد شدن *izāfat-n.*—(grow more or greater) شدن *ziyāda-sh.*, ازدباد داشتن *azdiyā-l-y.*, رستن *rustan*, ترقی *tarakki-k.* افزودن *afzūnī*.

INCREASE, *n.* ترقی *afzūnī*, زیادتی *ziyādātī*, اضافت *izāfa*, برکت *barakat*.

INCREDIBILITY, *n.* عدم اعتبار *āda-mī ittibār*, نامعتبری *nā mudtabarī*.

INCREDIBLE, *a.* نالایق *nālā-yaki*, باور *bāwar*, نالایق *nā lāyahī*, واجب اعتقاد *nā wājib ittibār*, غیرممکن *itkāh*.

INCREDULITY, *n.* بی اعتقادی *bī* *atikhālī*, کفر *kufr*, انکار *inhār*

INCREDULOUS, *a.* بی ایمان *bī* *imān*, منکر *munhīr*

INCREMENT, *n.* افزودی *tarakhī*, افزودی *afzūnī*.

INCRUST, *vt.* اندودن *andūdān*, اندوده *andūdān*, —(cover with a husk) *bā* *kishr-p*.

INCRUSTATION, *n.* اندودگی *anlū-dagī* —(husk) *kishr*, پوست *pāst*.

INCUBATE, *vi* بر دایم نشستن *bar bar-zān*, حسن کردن *hazn-k*.

INCUBUS, *n.* حفتک *kābūs*, کادوس *khufṭak*.

INCULCATE, *vt.* آموختن *āmūkhṭān*, درس گفتن *nasihat-d.*, نصیحت دادن *daras-g*, تعلیم نمودن *idlīm-n*

INCULPABLE *a* بی گناه *bī* *gunāh*, بی خطا *bī* *khātā*, بی تقصیر *bī* *takhsīr*, بی ازلام *bī* *ilzām*

INCULPABLY, *ad.* ار بی گداهی *as* *bī* *gunāhī*, ماصومانه *maḍṣūmāna*.

INCUMBENT, *a.* (lying upon) واکن *wākhīn*, متکلی *muttakī* —(imposed as a duty) لازم *lāzim*, واجب *wājib*, مقتضا *mukṭazā*. To be incumbent, واجب شدن *wājib-sh.*, لایستدن *lāyis-tān*. It is incumbent on me, مرا لازم است *marā lāzim ast*.

INCUR, *vt.* مستوجب گشتن *yāftān*, مستوجب *mastawjib-g*. To incur expense, صرف کردن *sarf-k*, خرج کردن *kharch-k*.

INCURABLE, *a.* معتمد *lā* *ilāj*, لا علاج *lā* *ilāj*, معتمد *mumtani' ul ilāj*.

INCURABLENESS, } بی علاجی *bī* *ilājī*, }
INCURABILITY, }
عتمد *imtinā' ul ilāj*.

INCURSION *n.* تاخت *tākhī* هجوم *hujūm*, حمله *humla*.

INCURVATION, *n.* کجی *mayl*, مایل *hajī*.

INDEBTED, *a.* (being in debt) مقروض *mahṛūz*, دار *harzidār*, دین دار *dayn-dār*, مدیون *madīyūn*. —(having obligations) مدیون *minnatidār*, مدیون *mamnūn*.

INDECENCY, *n.* ادا *adab*, عدم *adab*, شوخی *shokhī*, بی حرایتی *bī* *hayāi*

INDECENT, *a.* بی ادب *bī* *adab*, لا شایسته *nālāyakh*, لا سرا *nā* *sazā*, نا شایسته *nā* *shāyista*.

INDECENTLY, *ad.* بی ادبانه *bī* *adabāna*, لا شایستگی *bā* *nā* *shāyisṭagī*.

INDECISIVE, *a.* متردد *mutaraddid*, بی عزم *bī* *dzm*.

INDECLINABLE, *a.* غیر صرف *ghayrī* *munṣarif*, بی صرف *bī* *taṣrif*.

INDECORUM, *n.* بی ادبی *bī* *adabī*, اصولی *fuzūlī*.

INDEED, *ad.* الواح *albatṭa*, فی الواقع *fi'l* *wāḥī*, حقیقتاً *hakikatān*, بی یقیناً *fi'l* *ḥakikat*, یقیناً *yakinān*.

INDEFATIGABLE, *a.* معتمد *mumtani'* *māndagī*, معتمدی *mihnatī*.

INDEFATIGABLY, *ad.* بی مادیگی *bī* *māndagī*, بلا اعباء *bilā* *atāb*.

INDEFEASIBLE *a.* معتمد *mumtani'* *ibtāl*.

INDEFENSIBLE, *a.* معتمد *mumtani'* *mukāwamat* —(admitting no apology) معتمد *mumtani' ul* *ūzr*.

INDEFINITE, *a.* غیر معین *ghayrī* *mayyīn*, غیر محقق *ghayrī* *muhakkak*, نامحدود *nā* *mahdūd*. An indefinite number, ادنک *adank*.

- INDEFINITELY, *ad.* بطریق نا مقرر *ba tarīkī nā mukarrar*
- INDELIBLE *a.* مستعمل الابد *must-ahilūl indirās*, ممتنع ابطال *mum-tanā iblāl*.
- INDELICACY, *n.* شوخی *shokhī*, نا پاکیزگی *nā pākīzagi*, نا شادستگی *nā shāyistagi*, فحش *fahsh*
- INDELICATE, *a.* نا پاک *nā pāk*, نا بی ادب *nā shāyista*, شادست *nā shāyista*, فحش *fahsh*, بی دراکت *bī nisāhat*
- INDEMNIFICATION, *n.* امن *aman*, نصمین *tazmīn*, تاوان *tāwān*
- INDEMNIFY, *vt* تاوان دادن *tāwān-d*, نصمین کردن *mahfūz-d*, عفو داشتن *tazmīn-k*.
- INDEMNITY, *n.* آزادی از تعذیب *āzādī az tadzīb*, سلامت از عقوبت *alāmat az ākūbat*.
- INDENT, *vt.* کند کردن *kanīd-k* — عهد و شرط کردن *shart-k*, عهد و پیمان *ahdu paymān-k*.
- INDENTURE, *n.* اقرار نامه *ikhrār nāma*, قول نامه *ahul nāma*, عهد نامه *nāma*.
- INDEPENDENCE, *n.* استقلال *istīqlāl*, استعلا *amīnī*, امید *āzādī*, استیغناء *istīghnā*, عدم ضد و ربط *adami zabt u rabt*, مختاری *mukhtārī*.
- INDEPENDENT, *a.* مستقل *mustakill*, مختار *khud mukhtār*, مطلق *mutlak*. — (without reference or connection) بی نسبت *bī nisbat*, بی تعلی *ghayrī mutālluk*, بی تعلق *bī tadlluk*.
- INDEPENDENTLY, *ad.* مستقلاً *mustakillan*. — (without relativeness) بطریق بی نسبتانه *bī nisbatāna*, بی تعلق *ba tarīkī bī tadlluk*.
- INDETERMINABLE, *a.* ممتنع فصل *mumtanā fasl*.
- INDETERMINATE, *a.* غیر معین *ghayrī muyyin*, نا محدود *nā mahdūd*.
- INDETERMINATELY, *ad.* بطور نا محدود *ba taurī nā mahdūd*, بطریق نا مقرر *ba tarīkī nā mukarrar*.
- INDETERMINATION, *n.* عدم تعیین *adami tadyyun*, بی استقلال *bī istīklālī*.
- INDEVOUT, *a.* بی تقوی *bī takwa'*, بی فزوت *bī hunūt*.
- INDEX, *n.* نامونه *namūn*, نامونه *namūna*, دلیل *dalīl*. The Index to a book, فهرست *fahrist*, سر دفتر *sari daftar*.
- INDIA, *n.* p. ولایت هند *wilāyati hind*, هندوستان *hindustān*.
- INDIAN, *a.* هندی *hindī*. — (language) زبان هند *zabāni hind*.
- INDICATE, *vt* نمودن *namūdan*, اظهار *izhār-k*, آشکاره کردن *ashkāra-k*, آگاهی دادن *dalālat-k*, دلالت کردن *āyāhi-d*.
- INDICATION, *n.* اشاره *ishāra*, دلالت *dalālat*, نمادش *numāyish*, علامت *dlāmat*, اظهار *izhār*.
- INDICT, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n*, شکایت کردن *malāmat-k*, شکایت کردن *shikāyat-k*, دعوی کردن *dadwa-k*, شکوه کردن *shukuh-k*.
- INDICTABLE, *a.* واجب شکایت *wājibush shikāyat*, قابل اسناد *kābilī asnād*.
- INDICTMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, اسناد *asnād*, افترا *iftirā*.
- INDIFFERENCE, *n.* (want of affection) عدم محبت *adami mohabbat* — (carelessness) بی روائی

bī parwāi, بی غرضی *bī gharazī*,
غفلت *ghaflat* — (equipoise) اعتدال
ātilidāl, معادلت *mudālat*, برابری
barāburi.

INDIFFERENT, *a.* (cold, unaffection-
ate) صاحب برودت *sāhib-i barūdāt*,
بی محبت *bī mohabbat* — (careless)
غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*. — (left
to free choice) مخیر *mukhayyar*. —
(disinterested) خالص *khālīs*, خالص
الجنان *khālīs-ul-janān*. An indiffer-
ent action, امر عادت *amri ādat*, بی
جائز *jā'iz*. — (impartial) عادل *ādil*, بی
غرض *bī gharaz*.

INDIFFERENTLY, *ad.* غفلتاً *ghafla-
tan*, کاهلانہ *kāhilāna*. — (indiscriminate-
ly) با مخییر *bā mukhayyar*. — (tolerably)
mudtadilāna.

INDIGENCE, *n.* بی نوائی *gadāī*, بی نوائی
bī nauāī, ابلاس *iflās*, معلسی *muf-
lisī*, حاجت *hājat*, نیازمندی *niyāz-
mandī*, ضرورت *sarūrat*.

INDIGENOUS, *a.* ملکی *mulki*, وطنی
vatanī.

INDIGENT, *a.* گدا *gadā*, بی نوا *bī nauā*,
تھبی دست *tuhī dust*, معلس *mufliṣ*,
محتاج *muhtāj*, حاجتمند *hājatmand*.

INDIGESTED, *a.* (not arranged) بی
ترتیب *bī tartīb*, نامرتب *nā mu-
rattab*. — (not concocted in the sto-
mach) نا گواریدہ *nā guwārīdā*, بی
تحلیل *bī takhīl*, نا هضم *nā hasīm*.

INDIGESTIBLE, *a.* نامتج گوار *mumta-
nī guwār*, منعضم *mumtanī-ul-
hasm*, نا گوارہ *nā guwārā*.

INDIGESTION, *n.* بد هضمی *badhazmī*,
تخمہ *tukhmat*, وخامت *wakhāmat*.

INDIGNANT, *a.* غضبناک *ghuṣṣanāk*,

خشمناک *khashmnāk*, پھر *pur*
kahr, خشمگین *khashmgin*.

INDIGNATION, *n.* غضب *ghaṣab*, خشم
khashm, پھر *kahr*. To excite indig-
nation, انگیزتن غضب *ghaṣab-a.*,
آرودہ خاطر کردن *āsur'dā khatir-k*. To
be fired with indignation, آنشی گشتن
ālishī-g., خشم گرفتن *khashm-g*.

INDIGNITY, *n.* حوب *khijāt*, بی
بهرت *bī hurmatī*, اہانت *ihānat*,
دانت *sillat*.

INDIGO, *n.* ذیل *nīl*, وسمت *wasmat*.

INDIRECT, *a.* (not straight) نا درست
ناستوی *nā durust*, معوج *mudirwaj*,
نا صادق *nā mulṭawī*. — (not in
express terms) بی اطلاق *bī ihklās* — (not in
express terms) ظاہر *nā dar*
kalāmī sāhir.

INDIRECTLY, *ad.* بطور *ba tar-
īq* نا راست *nā rāst*, معوج *ba wujūq*
mudirwaj — (dishonestly) بی صالحانہ
bī sālihāna, نا حیلہ داری *bā hīla bāzī*.
— (not clearly) نا جدا *nā jiddan*.

INDIRECTNESS, *n.* نا راستی *nā rāstī*,
بیچیدگی *nā durustī*, نا درستگی
prachīdagī — (unfairness) نا
صفائی *nā safāī*, حیلہ *hīla*, مباحثہ
kabāhat.

INDISCERNIBLE, *a.* نامظور *nā man-
zūr*, نا ہودا *bī namūd*, نا
hawīdā.

INDISCERNIBLY, *ad.* نا منظورانہ
manzūrāna, نا آشکارانہ *nā āshkārāna*.

INDISCREET, *a.* بی امتیاز *bī imtiyās*,
بی تدبیر *bī tamīz*, بی نصیرت
bī basīrat, غافل *ghāfil*.

INDISCREETLY, *ad.* غافلانہ
ghāfilāna, غفلتاً *ghafulatan*.

INDISCRETION, *n.* غفلت *ghaflat*, بی
اندیشہ *bī tadbīrī*, بی تدبیری

- an leshī*, گستاخی *gustāhkhī*, نادادی *nādānī*, بی عقلی *bī dhlī*
- INDISCRIMINATE, *a.* نا معرف *nā mu-fīrūk*, بی وصل *bī fael*
- INDISCRIMINATELY, *ad.* بلا فرق *bilā fark*, نا مایرؤنانا *nā mayrūnāna*.
- INDISPENSABLE, *a.* لازمی *lāzimī*, لزم *multazim*, مقتضی *mukhtaz'ā*.
- INDISPENSABLENESS, *n.* لزومت *lā-zimāt*, اختصا *ikhtazā*, ضرورت *zurūrat*.
- INDISPENSABLY, *ad.* فارضاً *farzan*, لا حرم *lā juram*, ضرورتاً *zurūratān*, لازماً *lāzimāna*, بی ضرورت *bī zurūrat*.
- INDISPOSE, *vt.* (in point of health) *mizāj nālhāsh-k.*, مزاج نا خوش کردن *tamrīz-k.*—(render unfit) نا موافق کردن *nā lāyah-k.*, متذعر *nā muwāfah-k.*—(make averse) مخالف کردن *mutanaffir-k.*, *mu-khālīj-k.*
- INDISPOSED, *a.* بیمار *marīz*, دیمار *bīmār*, خسته *khasta*.
- INDISPOSITION, *n.* بیماری *marz*, دیمار *bīmārī*.
- INDISPUTABLE, *a.* ممتنع *munmtanā bahe*, معتدع *mutad'aj*, نا قابل *nā kābili* اعتراض *attirāz* بی نزاع *bī nizā*.
- INDISPUTABLENESS, *n.* یقین *yahīn*, بی اختلاف *bilā gumān*, عدم گمان *bī ikhtilāfī*.
- INDISPUTABLY, *ad.* بلا شک *bilā shakk*, یقیناً *yahīnān*, تحقیقاً *tahkīqān*.
- INDISSOLUBILITY, *n.* امتناع *imtināi* گداز *gudāz*, با داری *pāyudārī*.
- INDISSOLUBLY, *ad.* بطور ممتنع *ba tauri munmtanāi gudāz*, گدازان *nā gudāzāna*.
- INDISSOLVABLE, *a.* ممتنع *munmtanāi gudāz*, گداز *gudāz*, نا قابل *nā kābili* غریب *tafrīk*.
- INDISTINCT, *a.* نا هویدا *nā harīdā*, بی نمیر *bī namīr*, غایب *ghayrī wāzih* واضح *tamīz*
- INDISTINCTLY, *ad.* آشکار *nā āshkār*, بی امتیاز *bī imtiyāz*, بلا فرق *bilā fark*, *yāzāna*
- INDISTINCTNESS, *n.* آشکار *tashwīsh*, عدم *ddami fark*, بی امتیاز *bī imtiyāz*—(want of clearness) عدم *ddami tabayyun*.
- INDITE, *vt.* انشا *inshā-k.*, نوشتن *navishtan*.
- INDITEMENT, *n.* انشا *tasnīf*, تصدیق *inshā*.
- INDIVIDUAL, *a. n.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, فرد *shakhs*, شخص *fard*.
- INDIVIDUALITY, *n.* احدیت *ahdīyat*, انفراد *infirād*, فردیت *fardīyat*.
- INDIVIDUALLY, *ad.* فرداً *furdan*, یگان *yaghān*, یک *yak yak*, جدا *uāhidan*, جدا *judā judā*.
- INDOCIBLE, *a.* نا قابل *nā kābilī* تعلیم *tadlīm*, ممتنع *munmtanā* معرفت *ma'rifat*, نا پذیر *ta'biyat nā pazīr*.
- INDOCILITY, *n.* عدم *ddami* قابلیت *kābiliyat*, امتناع *imtināi ilm*.
- INDOLENCE, *n.* کاهلی *susti*, سستی *kāhili*, کسالت *ghāflāt*, غفلت *ghāfil*.
- INDOLENT, *a.* سست *sust*, غافل *ghāfil*, بلا درد *kāhil*—(free from pain) بی رنج *bī ranj*.
- INDORSE, *vt.* پشت نویسی کردن *pusht navīst-k.*, پسند کردن *pasand-k.*, مهر کردن *takwīyat-d.*, *muhr-k.*
- INDUBITABLE, *a.* بی شک *bī shakk*, بی شبهه *bī shubh*, بی گمان *bī gumān*.

- NDORSEMENT, *n.* پشت نویسی *pusht nawīst*, تقویت *takwīyat*.
- NDUCE, *vt.* فرغیب *angīkhtan*, انگیزش *targhīb-s.*, ساختن *targhīb-s.*, تهریب *tahrīb* — (motive) قصد *hasd*, آهنگ *āhang*.
- NDUCEMENT, *n.* ترغیب *targhīb*, قصد *tahrīb* — (motive) *hasd*, آهنگ *āhang*.
- INDUCTION, *n.* نیاس *istidlāl*, استدلال *istidlāl*, *kiyās*.
- INDUCTIVE, *a.* قابل استدلال *kābil-i istidlāl*.
- NDULGE, *vt.* (grant) عذایت کردن *ʔn-āyat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-d.* — (show kindness) مهربانی کردن *mehr-bānī-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*, نوازش نمودن *nawāzish-n.*
- NDULGENCE, *n.* نوازش *nawāzish*, مهربانی *mīhrbānī* شفقت *shafakat* — (grant) عذایت *ʔnāyat*, اجازت *ijāzat*. — (remission of punishment) مغفرت *maghfurat*.
- INDULGENT, *a.* مهربان *mīhrbān*, شغیق *shafīq*, کرم *karm*.
- INDULGENTLY, *ad.* از مهربانی *as mehr-bānī*, با شفقت *bā shafakat*, از عذایت *az ʔnāyat*.
- INDURATE, *vi., vt.* سخت شدن *sakht-g.* — (make hard) سخت کردن *sakht-k.*, تصلیب ساختن *taslīb-s.*
- INDURATION, *n.* (growing hard) سختی *sakhtī*, تصلیب *taslīb*. — (obduracy) اقسا *iksā*, مقاسات *mukāsāt*.
- INDUSTRIOUS, *a.* محنتی *mīhnatī*, محنت کش *jāhid*, ساعی *ʔāy*, *mīhnat kash*.
- INDUSTRIOUSLY, *ad.* با سعی *bā ʔāy*, با کوشش *bā kūshish*. — (on purpose) قصداً *hasdan*, با غرض *bā gharaṣ*.
- INDUSTRY, *n.* حد و جهد *hadd u jahd*, محنت سعی *ʔāy mahnat*, شغل *shughal*, کوشش *kushish*.
- INEBRIATE, *vt.* مست کردن *mast-k.*, سر مست *madhūsh-k.*, مدھوش کردن *sar mast-k.* — (to be intoxicated) سکران *madhūsh-g.*, مدھوش گردیدن *mast-ʔh.*, مست شدن *sakrān-ʔh.*
- INEBRIATION, *n.* مستی *mastī*, مدھوشی *madhūshī*, نشا *nishā*.
- INEFFABLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*, با چرا *bī chūn u charā*.
- INEFFECTIVE, *a.* باطل *bī ʔasr*, اثر *bāʔil*, نا کانی *nā kāfī*, غیر عمل *ghayrī ʔmal*, نا کار ساز *nā kārsāz*, غیر موثر *ghayrī muʔassar*.
- INEFFECTUALLY, *ad.* بلا دوت *bilā kuwat*, بی اثرانه *bī ʔasarāna*.
- INEFFICACY, *n.* عدم ثوت *ʔdamī kuwat*, عدم تاثیر *ʔdamī tāʔir*, بی دوت *nā ʔawānt*, نا نوادی *bī ʔmalī*, عملی *bī ʔmal*.
- INEFFICIENT, *a.* بی عمل *bī ʔmal*, نا لایق *nā lāyiq*, بی کاره *bī kāra*.
- INELEGANCE, *n.* عدم لطافت *ʔdamī latāfut*, نراکت *ʔdamī nasākut*. — (of writing or composition) عدم انشایرداری *ʔdamī ʔstīlāh*, عدم انشایرداری *ʔdamī inshā pardāzī*.
- INELEGANT, *a.* نا شایسته *nā shāyista*, بی ادب *bī ʔizākat*, بی نراکت *nā latīf*.
- INELEGANTLY, *ad.* با لطیفانه *bā latīfāna*, با طور بی ظرافت *bā taurī bī ʔarāfat*.
- INELOQUENT, *a.* نا زبان آور *nā zabān āwar*, بی علم کلام *bī ʔlmi kalām*.
- INEPT, *a.* بی مناسبیت *bī munāʔabat*, بی موافقت *nā kābil*, بی موافقت *bī muwāfaqat*, بی معنی *bī madnī*.

INEQUALITY, *n.* نامساوي *nā ham-wārī*, دراري *ddami barābarī*.
 INERT, *a.* بي حرکت *bī harakat*, سست *sust*, کاهل *kāhil*.
 INERTIA, *n.* بي حرکتی *bī harakatī*, سکون *sukūn*, نکالت *sakālat*.
 INERTLY, *ad.* کاهلان *kāhilāna*.
 INERTNESS, *n.* کاهلي *susti*, سستی *kāhili*.
 INESTIMABLE, *a.* بلا *bī bahā*, بي همت *bilā kīmat*, گران *girān māya*.
 INEVITABLE, *a.* ممتنع اجتناب *mu-mtant ijtināb*, اجتناب دا شدنی *ijti-nāb nā shudanī*.
 INEVITABLY, *ad.* خواهد مخواست *khāh makhāh*, اجتناب *bī imkā-ni ijtināb*.
 INEXCUSABLE, *a.* نا واجب العذر *nā wājibul ʿẓr*, بي پوشش *bī pūzish*, بي تعلل *bī taʿlīl*.
 INEXCUSABLENESS, *n.* خلاف واجب *khilāf wājibul ʿẓr*, نا معذوري *nā ma'zūrī*.
 INEXCUSABLY, *ad.* نا معذوران *nā mādūrāna*, بطور نا واجب العذر *batarurī nā wājibul ʿẓr*.
 INEXHAUSTED, *a.* نامحلول *nā mahlūl*.
 INEXHAUSTIBLE, *a.* مستعجیل *mustahil*, محلول *mahlūl*.
 INEXISTENCE, *n.* ناستی *nīstī*, نا *nābūdī*, عدم موجود *ddami maujūd*.
 INEXISTENT, *a.* نا پدید *nābūd*, نا بود *nā padīd*, عدم *ddim*, بي وجود *bī wujūd*.
 INEXORABLE, *a.* بي رحم *bī rahm*, سخت دل *sakht dil*.
 INEXORABLY, *ad.* سنگدلان *sangdilāna*.

INEXPEDIENCE, *n.* عدم مناسبت *ddami munāsabat*, نالایقي *nālāyaktī*, بي منفعتی *bī munfidtī*.
 INEXPEDIENT, *a.* نا مناسب *nā munāsib*, نا شایسته *nā shāyista*, نالایق *nā muwāfaq*, ناموافق *nālāyak*.
 INEXPERIENCE, *n.* نا آزموده کاری *ddami nā āzmūdahārī*, تجربه *ddami tajribat*, عدم و فوف *ddami wukūf*.
 INEXPERIENCED, } *a.* بي وقوف *bī wukūf*,
 INEXPERT, } نا واقف *wukūf*,
 نا آزموده کار *nā wākīf*, نادان *nādān*, نا آزموده کار *nā āzmūda kār*.
 INEXPIABLE, *a.* ممتنع *bī dīw*, بي عفو *ddami mumtant takfīr*.
 INEXPIABLY, *ad.* ممتنع تکفیر *ba vajui mumtant takfīr*.
 INEXPLICABLE, *a.* نا ممکن تفسیر *nā mumkinī tafsīr*, نا قابل بیان *nā kābili bayān*, ممتنع شرح *mumtant sharah*.
 INEXPLICABLY, *ad.* بي تعذیرانه *bī tadbīrāna*.
 INEXPRESSIBLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*, نا ممکن تلفظ *nā mumkinī talaffuz*.
 INEXPRESSIBLY, *ad.* بي گفتارانه *bī guftārāna*, نا ممکن تلفظ *bī imkāni talaffuzāna*.
 INEXTINGUISHABLE, *a.* ممتنع اطفا *mumtani itfā*, نا کشتنی *nā ākushantī*.
 INEXTRICABLE, *a.* از مشکلات *az mushkalāt*, ممتنع رها *mumtant rihā*, نا ممکن حل *nā mumkinī hall*.
 INEXTRICABLY, *ad.* مشوشانه *mush-arwishāna*, بدون رستگاری *badūni rastgārī*.
 INFALLIBILITY, *n.* بي گناهی *bī gunāhī*, بي خطايی *bī khatāi*.

INFALLIBLE, *a.* خطا بی *bī khatā*, محقق *muhakkak*.

INFALLIBLY, *adv.* خطا بلا *bilā khatā*, تخطئه *tahkikan*, بیغلطان *bī ghala-tāna*.

INFAMOUS, *a.* بی آبرو *bī ābrū*, بی حرمت *bī hurmat*, بدنام *badnām*, نصیب *ruswā*, معیوب *ma'yūb*, فاسد *fasih*.

INFAMOUSLY, *adv.* با رسوائی *bā rus-wāiy*, فضیلت *fuzihāna*, با بدنامی *bā badnāmī*.

INFAMY, *n.* بی آبرویی *bī ābrūī*, بی سب *bī hurmatī*, سب *dyb*, بدنامی *badnāmī*.

INFANCY, *n.* کودگی *bachagī*, کودکی *kudakī*, طفولیت *tufuliyat*.

INFANT, *n.* بچه *bacha*, طفل *tiḡl*, کودک *kodak*, صبی *sabī*.

INFANTINE, *a.* بزرگی *tiḡl āsā*, پسر *pisarī*.

INFANTRY, *n.* پیادگان *rojlan*, پیادگان *piyādagān*.

INFATUATE, *vt.* دوانه کردن *dīwāna-k.*, بی ووف *bī hūsh-k.*, بی هوش کردن *bī wukūf-k.*, فریفتن *farīftan*, شیفتن *shīftan*.

INFATUATION, *n.* دوانگی *dīwānagī*, فریفتگی *farīftagī*, بی هوشی *bī hūshī*.

INFECT, *vt.* اصابت کردن *isābat-k.*, وبا گستران *sirāyat-k.*, و با *wabāg.*, فاسد کردن *fāsid-k.*.

INFECTION, *n.* اصابت *isābat*, سرایت *sirāyat*, وبا *wabā*, عفونت *āfūnat*.

INFECTIOUS, *a.* مری *muddī*, ساری *sārī*, وبا گستر *wabā gushtar*.

INFELICITY, *n.* بد بختی *badbakhtī*, زوال *zawāl*, ناهنجاری *nā mubārakī*.

INFER, *vt.* دلالت کردن *dalālat-k.*, بر

آوردن *bar-ā.*, نتیجه *natīja-n.*, سبب آوردن *sabab-ā.*.

INFERENCE, *n.* حاصل *natīja*, نتیجه *hāsil*, قیاس *kiyās*, بر آورد *bar āward*, سبب *sabab*.

INFERIOR, *a.* کمتر *kamtar*, پست *past*, کمتر *kuhtar*, پائین *pāyīn*, دون *dūn*, اسفل *asfal*, ادنا *adnā*, تحت *taht*. To be inferior, پست شدن *past-sh.*, دون شدن *dūn-sh.*, اسفل بودن *asfal-b.*, کمتر شدن *kamtar-sh.*.

INFERIOR, *n.* صاحب دونی *sāhibi dūnī*, مرد اسفل *murdi asfal*.

INFERIORITY, *n.* فروندی *pastī*, پستی *farū tanī*, دونی *dūnī*, کمتری *kamtari*.

INFERNAL, *a.* جهنمی *jahannamī*, دوزخی *dūzakhi*.

INFERTILE, *a.* بی برکت *shūr*, شور *bī barakat*, حاصل *bī hāsil*.

INFERTILITY, *n.* عدم برکت *ādamī barakat*, کمروزی *nā samarī*, با نمری *ham sūrī*.

INFEST, *vt.* تعدی ساختن *taddī-s.*, آزاردن *ranjīda-k.*, رنجیده کردن *āzārdan*. To infest the roads, ورنه *kutiūtтарīh-k.*, قطع الطریق کردن *rahzanī-k.*.

INFIDEL, *a.* کافر *kāfir* (*pl.* کفار), زندیق *zindik*, ملحد *mulhid*.

INFIDELITY, *n.* بی دینی *kufī*, کفر *bī dīnī*, عدم ایمان *ādamī imān*.— (treachery) خیانت *khiyānat*, بی وفایی *bī rafāī*.

INFINITE, *a.* بی انجام *bī anjām*, بی انتها *bī intihā*, بی دیاس *bī kiyās*, بی پای *bī pāyān*, بی نهایت *bī nihāyat*.

INFINITELY, *adv.* بی نهایت *bilā nihāyat*, به حد و شمار *ba turthi bī hadd u shumār*.

INFINITIVE, *a.* مصدر *masdar*.

INFIRM, *a.* کمزور *hamzor*, ضعیف *sa'if*,
مریض *nā tavān*, دلیل *dlil*, متردد
mariz, بیمار *bimār*.—(irresolute) متردد
mutaraddid, بی ثبات *bi sabāt*.

INFIRMARY, *n.* دارالشفاء *dārush shafā*,
بیمارخانه *dārul mara*, بیمارخانه
bimār khāna.

INFIRMITY, *n.* ناتوانی *sa'f*, ضعف
nātavānī, کمزوری *hamzori*, سستی
susti, مرض *marā* Infirmity of mind,
غیبت *ghubānat*.

INFIX, *vt.* در زدن *dar-s.*, در کردن *dar-*
k., در نشیب *tanshib-k.* To infix
in the ground, نشانیدن *nishāndan*,
نصب کردن *nasb-k.* To infix or drive
nails, چکیدن *chakidan*, وند کردن
vatad-k.

INFLAME, *vt.* (set on fire) افروختن
afrūhtan, آتش افروختن *ātish-a.*,
ساختن *ilhāb-s.*—(kindle de-
sire) هواي *targhib-k.*, نرغیب کردن
hawāi nafsānī-a—
(exaggerate) مبالغت ساختن *mubā-*
laghat-s.—(fire with rage) آتشمراح
کردن *ātish mizāj-k.*, کهرانگیختن *kahr-a*

INFLAMED, *a.* مشتعل *mushtal*, ملتهب
mulṭahib, افروخته *afrūkhla*.

INFLAMMABLE, *a.* سوز پذیر *sūz pazir*,
بائبات *ābnāk*.

INFLAMMATION, *n.* سوزش *sūzish*,
وزم *āmās*, اشتعال *ishtihāl*,
waram.

INFLAMMATORY, *a.* محرق *muhrik*,
آماسی *āmāsi*.

INFLATE, *vt.* نفخ کردن *nafkh-k.*,
دمیدن *dar-d.*, باد دم *bā dam-a.*

INFLATION, *n.* انتفاخ *intifākh*, آماس
āmās, ورم *waram*.

INFLECT, *vt.* نافعن *tāftan*, پیچیدن
pechidan, اماله کردن *imāla-k.* To
inflect (a noun or verb) تصرف کردن
tasrif-k.

INFLECTION, *n.* پیچش *pechish*, کطاف
dtaf, میل *mayl*.—(modulation of
the voice) نعمت *naghmat*, ترانه
tarāna.—(of a noun) تصرف *tasrif*.

INFLECTIVE, *a.* گردان *gardān*, پیچ
pech dvar.

INFLEXIBILITY, *n.* سختی *sakhti*,
استواری *ustuwārī*, عدا
īnād.

INFLEXIBLE, *a.* سخت *sakht*, سرکش
sarkish, استوار *ustuwār*.

INFLEXIBLY, *ad.* با عدا *bā īnād*,
سرکشانه *sarkishāna*.

INFLICT, *vt.* تعذیب کردن *tadsib-k.*,
سیاست کردن *siyāsāt-k.*, سزا دادن
asā-d.

INFLECTION, *n.* ابراک *īrād*.—(punish-
ment) عقوبت *ahkūbat*, سیاست *siyāsāt*.

INFLUENCE, *n.* اثر *asar*, تأثیر *tāsir*,
قدرت *kuḍrat*, قوت *kuwat*.—(autho-
rity) حکم *hukm*, اقتدار *iktidār*.

INFLUENCE, *vt.* اثر کردن *asar-k.*,
تأثیر کردن *tāsir-k.*, حکم کردن *hukm-k.*,
ترغیب نمودن *kuwat-d.*, قوت داشتن
targhib-n.

INFLUX, *n.* در آمد *dar āmad*, وصول
wusūl, مداخلت *mudākhlat*, جریان
jarayān.

INFOLD, *vi.* در پیچیدن *dar-p.*, لغاف
lifāfu-k. پوشیدن *poshtan*, ملفوف
کردن *malṭuf-k.*

INFORM, *vt.* آگاهی *ittilā-k.*, اطلاع کردن
āgāht-d., خبر دادن *khābar-d.*,
تفهیم کردن *atlām-k.*, اعلام کردن
hīm-k.

INFORMATION, *n.* اطلاع *ittilād*, آگاهی

āgāhī, خبر *khābar*. To have information, اطلاع دادن *ittilāḍ-d.*, آگاهی داشتن *āgāhī-d.*, مطلع شدن *mutlī-sh.*, واقف شدن *wākīf-sh.*

INFORMED, *a.* خبردار *mutlī*, خبردار *khābardār*. To be informed, خبردار شدن *khābardār-sh.*, واقف شدن *wākīf-sh.*

INFORMER, *n.* (one who informs) خبر دهنده *khābar dehandā*, اطلاع کننده *ittilā kunanda*, خبر گیر *khābar gīr* - (accuser) شکایت نما *shikāyat numā*, غماز *ghammāz*, عیب گو *dīb gu*.

INFRACTION, *n.* شکستگی *shikastagī*, نسخ *fashk*, شگاف *shigāf*. Infraction of the peace, شکستگی صلح *shikas-tagī i sulh*.

INFREQUENT, *a.* کم اتفاق *nādir*, نادر *kam ittīfāk*.

INFRINGE, *vt.* نسخ کردن *fashk-k.*, تخاصس کردن *ta nakz-s.*, نقض ساختن *nākuz-k.*

INFRINGEMENT, *n.* نقض *fashk*, نسخ *nakz*.

INFUSE, *vt.* القا ساختن *rtikhlan*, زبختن *ilkā-s.* — (macerate) خیسانیدن *khisānidan*, خیسیدن *khisidan*. — (inspire) دم دادن *dam-d.*

INFUSIBLE, *a.* ممتنع گذار *mumtān-gudāz*, قابل فیضان *kabilī fayzān*.

INFUSION, *n.* (pouring) زرش *rīzish*, القاء *ilkā*. — (steeping) انقاع *inkā*. A cold infusion, خیسانده *khisānda*. — (hot) جوشانده *jūshānda*.

INFUSIVE, *a.* فرت انقاع دار *rīzān*, فرت *kuwati-inkāddār*.

INGENIOUS, *a.* لطیف *sarīf*, ظریف *latīf*, زبرد *zīrak*, خردمند *khīrad-mand*, دهلین *hūshyār*, هوشیار *sahīn*. An ingenious man, عاقل صاحب *ā-*

hibi dhl, اهل کیاست *ahli kiyāsat*, مرد ظریف *mardī sarīf*.

INGENIOUSLY, *ad.* ظریفانه *sarīfāna*, با کیاست *bā kiyāsat*, با فراست *bā furāsat*.

INGENUITY, *n.* عقل *dhl*, فراست *fīrāsat*, کیاست *kiyāsat*, زبردگی *zīrākī*, هوشیاری *idrāk*, ظرافت *zarāfat*, ادراک *hūshyārī*.

INGENUOUS, *a.* بی صاف دل *sāf dil*, بی مخلص *bi riyā*, صادق *sādīk*, خالص *khālīs*, زکی *zakī*.

INGENUOUSLY, *ad.* مخلصانه *mukhlī-sāna*, صادقانه *sādīkāna*.

INGENUOUSNESS, *n.* راستی *rāstī*, خلوص *khulūs*, حقیقت *hakikat*, صلاح *salāh*, صفا *saḥā*.

INGLORIOUS, *a.* بی نام *bi nām*, بی حقیر *bi ghayrat*, رسوا *riswā*, عزت *hakīr*, بی عزت *bi tzzat*.

INGLORIOUSLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, حقارت *bā hakārat*, قبیحانه *kabīhan*.

INGOT, *n.* خشت زر *khafcha*, زار *khishti zar*.

INGRAFT, *vt.* پیوستن *paywastan*, در کردن *dar-k.* نشانیدن *nishāndan*.

INGRAFTMENT, *n.* پیوند *paywand*, نشانندگی *nishāndagī*

INGRATITUDE, *vt.* اذوختن *moh-bat-a.*, دل گرفتن *dil-g.*, خاطر نواختن *khātīr-n.*, اسدعطاف کردن *istittāf-k.*

INGRATITUDE, *n.* بی وئافی *bi wufā-ty*, نمک حرامی *namak harāmī*, کفرت *kufrat*, غدر *ghadr*.

INGREDIENT, *n.* جز *juz*, جزی *juzwī*.

INGRESS, *n.* در آمد *dukhul*, در آمد *dar āmad*, مداخلت *mudākhalat*. Ingress and egress, دخول و خروج *dukhul u khurūj*, آمد و شد *āmad u shud*.

- INGULF, *vt.* در عمق انداختن *dar amak-a.*, در خلیج انداختن *dar khu-lj-u.*
- INHABIT, *vt.* سکونت داشتن *sakūnat-d.*, مسکن *istikāmat-d.* استقامت داشتن *sākin-b.*, مقیم بودن *mukīm-b.*, *mukām-d.* To come to inhabit, در مقام آمدن *dar mukām-ā.*, نزول کردن *nuzūl-k.*
- INHABITANT, *n.* باشنده *bāshanda*, مدوطن *sākin*, مقیم *mukīm*, متواتر *mutawattin.*
- INHABITED, *pa.* مسکون *maskūn*, معمر *madmūr*, آباد *ābād.* To be inhabited, آبادی شدن *ābādān-sh.*
- INHALE, *vt.* با هوا کشیدن *bā hawā-k.*, در دمیدن *dar-d.*, دم کشیدن *dam-k.*
- INHARMONIOUS, *a.* بی آهنگ *bī āhang*, نا خوش *nā dam sāz*, نا دمساز *nā khūsh khān.*
- INHERE, *vi.* مدعلی شدن *mutdlik-sh.*, مایراد شدن *mulāzim-sh.*, مایراد شدن *mālar zāl-sh.*
- INHERENT, *a.* جبری *jaballī*, اصلی *asli*, مطبوع *matbūd*, طبیعی *tabīi.*
- INHERIT, *vt.* میراث یافتن *mīrās-y.*, وراثت داشتن *wāris-sh.*, وراثت *warāsat-d.*
- INHERITANCE, *n.* میراث *mīrās*, وراثت *wirāsat*, ترک *taraka.*
- INHIBIT, *vt.* منع کردن *mant-k.*, نهی کردن *nahi-k.*
- INHIBITION, *n.* مانع *mant*, ممانعت *mumānadt*, مزاحمت *muzāhimat.*
- INHOSPITABLE, *a.* نا مهماندار *nā mī-hmāndār*, بی مدارا *bī mudārā*, بی نوبت *bī taufik*, بی تواضع *bī tarwāz.*
- INHOSPITABLENESS, *n.* عدم ضیافت *ādami ziyāfat*, عدم نوبت *ādami taufik*, عدم تواضع *ādami tarwāz.*
- INHOSPITABLY, *ad.* بطور بی میزبانی *ba tauri bī mezbānī.*
- INHUMAN, *a.* بی رحم *bī rahm*, سنگدل *sangdil*, درشت *durusht*, نا مرد *nā mard*, ظالم *zālim.*
- INHUMANITY, *n.* سنگدلی *sangdilī*, درشدی *bī rahmī*, بی رحمی *zulm*, درشتی *durushtī.*
- INHUMANLY, *ad.* ظالمانه *sālimāna*, ستمگرانه *sitamgarāna.*
- INIMITABLE, *a.* ممتنع تقلید *mumta-nī taklīd*, بی مثل *bī misl.*
- INIQUITOUS, *a.* غیر *bī dād*, غیور *ghayr insāf*, متعدی *mutaddī*, انصاف *zālim*, جاکار *jafākār*, ظالم *nā rāst*, معیوب *maḍyūb.*
- INIQUITY, *n.* بی انصافی *bī insāfi*, خلاف حق *ghayr wājabi*, غیور *khilāfi hukm*, تعدی *taddī*, ظلم *zulm*, جور *juur.*
- INITIAL, *a.* مقدم *mukaddam*, ابتدایی *ibtidāi*, نخستین *nakhustīn.*
- INITIATE, *vt.* آغاز کردن *āyāz-k.*, شروع *shurūd-k.* داخل کردن *dākhil-k.*
- INITIATED, *u.* مدخول *mashrūd*, شروع *madlehl.*
- INITIATION, *n.* ادخال *idkhāl*, مداخلت *mudākhālat*, آغاز *āghāz.*
- INJECT, *vt.* در انداختن *dar-a.*, ادخال *idkhāl-k.* تزقیه نمودن *tunkīya-n.*
- INJECTION, *n.* در انداختگی *dar andā-khtagī*, ادخال *idkhāl*, القا *ilkā.* An injection, حققت *huknat*, شاف *shāf.* To give an injection, حققت دادن *shāf-d.*
- INJUDICIOUS, *a.* بی تامل *bī tāmmul*, بی بصیرت *bī basīrat.*
- INJUDICIOUSLY, *ad.* بی تامل *bī tāmmul*, بی عقلانه *bī āklāna.*

INJUNCTION, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*, منع *manʿ*.

INJURE, *vt.* زیان آزار دادن *āzār-d.*, زیان کردن *ziyān-k.*, جفا کردن *jafā-k.*, ستم نمودن *sitam-n.*, نقصان رسانیدن *nuk-sān-r.*

INJURER, *n.* اهل عذر *jafākār*, جفاکار *ahli ʿẓr.*

INJURIOUS, *a.* ظالم *zālīm*, مصر *mu-zirr*, ستم آمیز *silam āmīz*.—(unjust) بی انصاف *bī insāf*, بی داد *bī dād*.—(reproachful) مذمت دهنده *mazam-mat numā*.

INJURIOUSLY, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, ستم با *bā sitam*.

INJURIOUSNESS, *n.* مضرت *isrār*, اضرار *mazarrat*.

INJURY, *n.* زیان *ziyān*, جور *jaur*, مضرت *ma-zarrat*, ضرر *zarar*, نقصان *nukṣān*, دست درازي *dast darāst*, بهر *kahr*.

INJUSTICE, *n.* بی انصافی *bī insāfi*, ظلم *zulm*, غیبت *ghayr wājibi*, خلافِ حق *khilāfi hakk*.

INK, *n.* مرکب *murak-kab*, سیاهی *siyāhi*, مداد *midād*.

INK, *vt.* با مرکب اندودن *bā murakhab-a.*, سیاه کردن *siyā-k.*

INK-HORN, } دوات *dawāt*, مهندره
INK-STAND, } مرکب دان *mahbara*,
murakhab dān.

INLAID, *a.* مریخ *murasad*, معین *mu-dyyan*.

INLAND, *n.* بعید از بحر *baʿīd az bahr*, دری *barī*, دور از دریا *dūr az daryā*, بلدی *baladī*.

INLAY, *vt.* زر نگار *tarsīd-k.*, ترصیع کردن *zar nigār-k.*

INLET, *n.* مدخل *maḍkhal*, راه *rāh*.

INLY, *a.* باطنی *bātinī*, اندرون *and-arūn*.

INMATE, *n.* همخانه *hamkhāna*, ساکن *sākin*, مقیم *mulīm*, اهل *ahl*.

INMOST, *a.* درونی *darūnī*, دخیل *dakhil*.

INN, *n.* سرای *sarāya*, مدرسه *manzal-gāh*.—(hotel) مهمانخانه *mihmān khāna*, کاروان سراي *kāruān sarāya*.—(tavern) خمارخانه *khimār khāna*, شرابخانه *sharāb khāna*.—(college) مدرسه *madrasa*.

INN, *vt.* در کاروان سرای رفتن *dar kāru-wān sarāi-r.*, داخل *dakhil-k.* کردن *dar mihmān khāna dakhil-k.* Inn-keeper, مالک سرای *mālīki sar-āya*, رباطی *ribātī*.

INNATE, *a.* طبیعی *tabīʿī*, اصلی *asli*, جلدی *jibillī*, ذاتی *zātī*, مطبوع *malbūd*. Innate ideas, عقل اول *akliawwal*, جبلت *jibillat*. An innate quality, خاصیت *khāsiyat*.

INNATENESS, *n.* ذات *zāt*, طبیعت *tabīʿiyat*, ذاتی *kuwatī zātī*, جبلت *jibillat*.

INNER, *a.* درونی *darūnī*, اندرونی *ānd-arūnī*. An inner garment, اندرون *andarūna*.

INNING, *n.* جمع *jamʿ*, آری *far-āhamārī*.

INNOCENCE, *n.* معصومیت *maḍṣūmī*, بی گناهی *bī gunāhi*.—(purity) پاکی *pākī*, عصمت *ḍemat*, خلوص *khulūs*.

INNOCENT, *a.* بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maḍṣūm*, بی خطا *bī khatā*.—(pure) پاک *pāk*, ساده *sāda dil*, خالص *khālīs*.

INNOCENTLY, *ad.* بی گناه *bīlā gunāh*, بی آزارانه *bī takṣīrāna*, آزاران *āzārāna*.

INNOVATE, *vt.* ايجاد کردن *ibtidād-k.*,
احداث نمودن *ijād-k.*,
ihdās-n., نو ساختن *nu-s.*,
تغیر دادن *taghyyir-d.*

INNOVATION, *n.* ايجاد *ibtidād*,
پیدايش *paylāyish*, ايجاد *ijād*,
بدعت *biddt*, اختراع *ikhtirād*.

INNOVATOR, *n.* مبتدع *mubtaddt*,
مخترع *mukhtarrt*.

INNOXIOUS, *a.* vide INNOCENT.

INNUMERABLE, *a.* بي حد *bī hadd*,
بي شمار *bī shu-*
mār.

INNUMERABLY, *ad.* از روي بي شمار *az rūi bī shumār*,
از روي بي حساب *az rūi bī hisāb*.

INOFFENSIVE, *a.* vide INNOCENT.

INORDINATE, *a.* بي فاعده *bī kāyada*,
بي نظام *bī nizām.*—(excessive)
مُسْرِيف *musrif*.

INORGANIC, *a.* بي رگ و زنده *bī ragu*
risha, هَيُولِي *hayūla'*.

INQUIRE, *vi.* (ask about) پرسیدن *pur-*
sīdan, پرسش کردن *pursish-k.*,
استقصا *istikhā-k.*,
استفهام کردن *istifhā-*
m-k.—(search after) جستن *justan*,
تفحص *justujū-k.*,
تفحص کردن *tafahhus-k.*,
تفتيش کردن *taftish-k.*

INQUIRER, *n.* متفحص *mutafahhis*,
پرسنده *pursanda*.

INQUIRY, *n.* تفتيش *pursish*, پرسش
taftish, استفسار *istifsār*,
تفحص *tafahhus*, جستو جو *justu jū*,
و *tak u pū.*

INQUISITIVE, *a.* متجسس *mutajassīs*,
پرسشگر *sāhibi hūsh*.

INQUISITIVELY, *ad.* با استقصا *bā*
istikhā, جستو جو *bā just u jūi.*

INQUISITIVENESS, *n.* جستو جو *just*
u jū, استقصا *tajassūs*,
تفتيش *istikhā*.

INQUISITOR, *n.* تفتيش کننده *taftish*
kunanda, مفتش *mufattish*,
مبیت *mubīs*.

INRAIL, *vt.* با دار بزین احاطه کردن *bā*
dar bazīn ahāta-k.

INROAD, *n.* تاخت *tākh*, حمله *hamla*.

INSANE, *a.* دیوانه *diwāna*,
مجنون *mujnūn*, بی عقل *bī dkl*.

INSANITY, *n.* دیوانگی *diwānagi*,
سودا *saulā*, جنون *junūn*.

INSATIABLE, *a.* تنگ چشم *tang*
chashm, ناپایان پذیر کردن *nā sayr kardant*,
حریص *haris*, آزمند *āzmand*.

INSATIABLENESS, *n.* طمعکاری *tamt-*
kārī, حرصی *harisī*.

INSATIABLY, *ad.* با طمع *bā tamt*,
حرصانه *harisāna*.

INSCRIBE, *vt.* نگاشتن *nigāsh*,
رقم *rakm-k.*, نوشتن *navishtan*.—
(dedicate) نامزد نمودن *nāmzad-n.*,
اسناد نمودن *isnād-n.*

INSCRIPTION, *n.* کتابت *kitābat*,
رقم *rakm*, نگارش *nigārish*,
رسم *rasm*.—
(dedication) نامزد *nāmzad*,
تسمیه *tasmiya*.

INSCRUTABLE, *a.* منتهی تفتيش *mum-*
tant taftish, مشکل *muskhil*.

INSECT, *n.* کرم *kirm*, حشر *hasharat*,
هامت *hāmat*.

INSECURE, *a.* نا مسلم *nā musallam*,
نا محفوظ *nā mahfūz*, بی امن *bī aman*.

INSECURITY, *n.* بی امیني *bī amīnī*,
خطر *khatar*, خوف *khauf*.

INSENSIBILITY, *n.* خلای حس *khi-*
lāfi hiss, عدم جان *adami jān*.—(stu-
pidity) حماقت *bī wukufī*,
حمایت *hamākat*.—(dulness)
سستی *susī*, نا تواني *nā tawānī*.

INSENSIBLE, a. (imperceptible) *بلا حس* *bi'lā hiss*.—(stupid) *بی عقل* *bi dhl*, *غیر* *ahmak*.—(void of feeling) *غیر محبت* *ghayrī mohabbat*.

INSENSIBLY, a l (by degrees) *بدرجہ* *ba tadrīj*, *درجہ بدرجہ* *daraja ba daraja* —(without mental or corporal sense) *بی حس* *az bi hiss*.

INSEPARABLE, a. *ممنوع مفروق* *mum-tant mafrūk*, *نا ممکن جدا* *nā mumkini judāy*.

INSEPARABLY, ad. *بطور ممنوع مفروق* *ba tūurī mumtant mafrūk*, *ملازمانہ* *mulāzimāna*.

INSERT, vt. *درمیان* *darj-k.*, *درمیان* *darmiyān-n.*, *داخل کردن* *dākhil-k.*, *نشان دادن* *nishānilan*.

INSERTION, n. *درج* *idkhāl*, *درج* *darj*, *تدسیق* *taḍmīq*.

INSIDE, a. *درمیان* *andarūn*, *درمیان* *darmiyān*, *درون* *durūn*.

INSIDE, n. *ضمن* *batn*, *ضمن* *zimn*.

INSIDIOUS, a. *زبانکار* *ruyākār*, *حیلہ باز* *hila bāz*, *مکار* *makkār*.

INSIDIOUSLY, ad. *خدارانہ* *ghudārāna*, *مکارانہ* *bā hila bāzī*, *مکارانہ* *makkārāna*.

INSIGHT, n. (inspection) *مباشرت* *mu-bāsharat*, *بصیرت* *basīrat*.—(skill) *مدریت* *madrifat*, *علم* *ilm*.

INSIGNIFICANCE, n. *نا چیرہ* *nā chīzī*, *بی مقدار* *bīhūdagī*, *بی قدر* *bī kadārī*.

INSIGNIFICANT, a. *بی معنی* *bī madnt*, *نا فایده* *bi'lā fāyada*, *نا چیز* *nā-chīz*. An insignificant talk, *کلام بیہودہ* *kalāmi bīhūda*, *نا فرجام* *sakhū-ni nā farjām*.

INSIGNIFICANTLY, ad. *بلا معنی* *bi'lā*

madnt, *از بیہودگی* *az bīhūdagī*, *نا فرجام* *bi'lā farjām*, *حقیرانہ* *hakīrāna*.

INSINCERE, a. *نا راست* *nā rāst*, *بی وفا* *bī wafā*, *نا محصل* *nā mukhlis*, *رنگ آمیز* *rang āmīz*.

INSINCERELY, ad. *بلا حقیقت* *bi'lā hakikat*, *نا راستانہ* *nā rāstāna*.

INSINCERITY, n. *بی وفائی* *bī wafāyī*, *رہا* *rayā*, *نا راستی* *nā rāstī*.

INSINUATE, vt. *اشارہ کردن* *ishāra-k.*, *باہر باہر ادخال کردن* (introduce gently) *pāya pāya idkhāl-k.*, *قدم قدم در* *kadam ba kadam dur-ā*. To insinuate one's self, *خاطر نواختن* *khā-tir-n.*, *دل گرفتن* *dīl-g.*

INSINUATION, n. (hint) *اشارہ* *ishāra*, *نوازش* *kināya*.—(into favour) *نوازش* *nawāzish*, *خاطر نوازی* *khātir nauāzī*.

INSINUATIVE, a. *دل دار* *dīl-dār*, *دل* *dīl*, *جان نواز* *jān nauāz*.

INSIPID, a. *بی ذائقہ* *bī maza*, *بی روح* *bī zāika*.—(dull) *بیجان* *bījān*, *بی رُح* *bī rūh*.

INSIPIDITY, n. *بی لذتی* *bī lazzatī*.

INSIPIDLY, ad. *بلا مزہ* *bi'lā maza*, *بدون ذائقہ* *bīlūni zāika*.

INSIST, vi. *قائم ماندن* *har-t.*, *اوامت نمودن* *hāyūm-n.*, *تکلیف کردن* *taklīf-k.*

INSNARE, vt. *در دام گرفتن* *dar dām-g.*, *کمند انداختن* *kamand-a*. To be ensnared, *در کمند گرفتار شدن* *dar kamand giriftār-sh.*

INSOLENCE, n. *گستاخی* *shohkhī*, *گستاخی* *guṭākhī*, *بی ادبی* *bī adabī*, *کبر* *kibr*, *بی شرمی* *bī imtīyāzī*, *بی شرمی* *sharmī*.

INSOLENT, a. *گستاخ* *guṭākh*, *شوخی* *shohkh*, *بی ادب* *bī adub*, *بی حیا* *bi'lā hayā*, *مغرور* *maghrūr*.

INSOLENTLY, *ad.* گستاخانه *gustākhdāna*, متکبرانہ *mutakabbirāna*, با شوخ *bā shokh*.

INSOLVABLE, *a.* محتمنع حل *mumtani hall*, بی تفسیر *bī tafsir*.

INSOLVENCY, *n.* شکستگی حال *shikastagi hāl*, مغرم *mughrām*, مدیونی *madyūnī*, مدیونی *madyūn*.

INSOLVENT, *a.* مدیون *madyūn*, مفلس *muflis*, مقروض *makrūz*.

INSOLVENT, *n.* شخص نادار *shakhṣi nādār*, قرضداری بی مقدر *muflis*, قرضداری *karzdārī* *bī maklūr*.

INSOMUCH, *ad.* چنانچہ *chunāncha*, چنانکہ *chunānki*, بنا بریں *banābarīn*, تا حدی کہ *tā haddi ke*.

INSPECT, *vt.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر *nazar-k.*, ملاحظہ کردن *mulāhaza-k.*, مباشرت نمودن *mubāsharat-n.*

INSPECTION, *n.* نظر *nasar*, نگاه *nigāh*, ملاحظہ *mulāhaza*, مباشرت *mubāsharat*, مشاہدہ *mushāhada*.

INSPECTOR, *n.* ناظر *nāzir*, مباشر *mubāshir*, کار گذار *kār guzār*, نگاه بان *nigāh bān*, امین *amīn*.

INSPIRATION, *n.* الہام *ilhām*. — (breathing) دم کشی *dam kashī*, نفس *nafs girī*. Divine inspiration, وحی ربانی *ilhāmi ilāhi*, وحی *wahī* *i rabbānī*.

INSPIRE, *vi. vt.* (draw in breath) دم کرنستن *dam-g.*, دم کشیدن *dam-k.* — (affect, as with a supernatural influence) وحی ساختن *ilhām-k.*, نفخ کردن (breathe into) *wahī-s.* *naṣkh-k.*

INSPIRER, *n.* ملهم *mulhim*.

INSPIRIT, *vt.* دلگرم کردن *dilgarm-k.*, روح دادن *dilfurūs-s.*, ساختن *rūh-d.*

INSPISSATE, *vt.* تغلیظ کردن *taghlīz-k.*, کام دادن *kawām-d.*

INSTABILITY, *n.* ناپایداری *nā pāyā dārī*, بی استعلائی *bī istiklālī*, تبدیل *tabaddul*.

INSTALL, *vt.* نصب کردن *naṣb-k.* To install in an office or dignity, منصب *mansub* *tuklīf-k.*, بر دوشن *bar martaba-b.* — (invest with a robe of honour) خلعت دادن *khildt-d.*

INSTALLATION, *n.* مسند نشینی *masnad nishtīnī*, اجلاس *ijlās*, تعیین *tāyīn*.

INSTALMENT, *n.* قسط *kist*.

INSTANCE, *n.* 1. (example) مثال *misāl*, عبرت *ibrat*, 2. (proof) دلائل *dalīl*, اثبات *idbāt*, 3. (intreaty) درخواست *dar khāst*, استدعا *istidaā*, 4. (importunity) مزاحمت *takāṣā*. For instance, مثلاً *masalan*, "فرضا" *farazan*.

INSTANCE, *vt.* تمثیل کردن *tamāsil-k.*, شاهد آوردن *masul-n.*, مثل نمودن *shāhid-ā.*, مثل زدن *masal-s.*

INSTANT, *a.* (immediate, present) حاضر *hāzir*, موجود *maujūd*, زود *sūd*. — (urgent) ضرور *sarūr*, لازم *lāzim*, واجب *wājib*.

INSTANT, *n.* (of time) دم *dam*, لحظہ *lahza*, دقیقہ *duktlat*.

INSTANTANEOUS, *a.* (without interval) بی میانہ *bī miyāna*. — (quick, without delay) زود *sūd*, توتف *bilā tawakkuf*, فوراً *fi'l'faur*, فوراً *fururan*.

INSTANTLY, *ad.* در حال *ba sūdī*, در حال *dar hāl*, فوراً *fi'l'faur*, فوراً *mujarrad*, فوراً *sūstī*.

INSTEAD, *ad.* عوض *ti'*

kāfāt, بجای *ba jāi*. Instead of which, بدل آن *badlī ān*.
INSTEP, *n.* روی پشته *pushtī pā*, روی قدم *rūi kadam*.
INSTIGATE, *vt.* انگیزانیدن *angikhtan*, تحریک ساختن *ighwā-k.*, اثر کردن *tahrīk-e.*, تحریض کردن *tahrīs-k.*, بر *barghalāntidan*.
INSTIGATION, *n.* اثر *ighwā*, بر تحریض *bar angikhtagt*, انگیزانگی *tahrīs*, تحریک *tahrīk*.
INSTIGATOR, *n.* محرک *muharrīk*, محرض *ighwā sāsandā*, سازنده *muharriz*.
INSTIL, *vt.* در قطار کردن *taktīr-k.* To instil into the mind, در خاطر قدم بقدم *dar khātīr kudam bakadam-n.* نشانیدن
INSTILLATION, *n.* استقطار *taktīr*, قطار *istiktār*.
INSTINCT, *n.* عقل حیوانی *akli haywāni*, جبلات *jiblat*.
INSTINCTIVE, *a.* از عقل حیوانی *akli haywāni*, طبیعی *tabīī*.
INSITUTE, *vt.* (establish) بر پا کردن *bar pā-k.*, نصب کردن *nasb-k.*, فایم *kāyim-k.*, نشانیدن *nishāndan*.—(instruct) تعلیم ساختن *tadlīm-s.*, نادید نمودن *tādīb-n.*
INSTITUTE, } آیین *kānūn*, قانون *n*
INSTITUTION, } فرمان *farmān*, *āyīn*—(establishment) نصب *nasb*, وضع *wazf*.
—(maxim, precept) عادت *ādāt*.
نزدیت (education) *kānūn*.—(institution) تعلیم *tarbiyat*, مدرسه *madrasa*, مکتب *muktab*.
INSTRUCT, *vt.* آموختن *āmūkhthan*, تعلیم کردن *tarbiyat-k.*, نزدیت کردن *tadlīm-k.*, پند دادن *pund-d.*
INSTRUCTION, *n.* تربیت *tarbiyat*, تعلیم *tadlīm*, تادیب *tādīb*.

INSTRUCTIVE, *a.* تعلیم ساز *tadlīm sās*, دانش آموز *dānīsh āmūs*.
INSTRUCTOR, *n.* معلم *mudllīm*, استاد *ustād*.
INSTRUMENT, *n.* 1. (tool) آلات *ālat*, ادات *adāt*. Warlike instrument, آلات حرب *ālātī harb*. Musical instrument, ساز *sās*, آهنگ *āhūng*. 2. (a legal writing) قباله *kabāla*, عهد *dhāl nawīshla* 3. (agent) وکیل *wakīl*, کار گذار *kār guzār*. 4. (cause or mean of any thing) سبب *sabab*, موجب *mūjib*.
INSTRUMENTAL, *a.* (aiding) مددگار *mada lgār*, فاعلی *fāīlī*.—(musical) سازی *sāzi*, آلتی *ālātī*.
INSTRUMENTALITY, *n.* امداد آوری *imdad āwarī*, آلیت *ālīyat*.
INSTRUMENTALLY, *ad.* با قوت ساز *bā kuwat sās*, با آلات *bā ālāt*.
INSUBORDINATION, *n.* سرکشی *sar kashī*, نا فرمانبرداری *nā farmān barā dārī*.
INSUFFERABLE, *a.* نا تحمل *n-tuhammul*, نا برداشتنی *nā bardāsh-tanī*, سخت *sukht*.
INSUFFICIENCY, *n.* عدم کفایت *dda-mi kifāyat*, بی مداخلت *bī munāsa-batī*, قصور *kusūr*.
INSUFFICIENT, *a.* بی کفایت *bī kifāyat*, نا قابل *nā kāfī*, نا کافی *nā kābīl*.
INSUFFICIENTLY, *ad.* بلا کفایت *bīlā kifāyat*.
INSULAR, *a.* جزیره منسوب *jazīra munsūb*, جزیری *jazīrī*.
INSULATE, *vt.* جدا کردن *judā-k.*, بکسو *yak sū-n.*
INSULT, *n.* هانت *dushnām*, دشنام *ikhānat*, تحقیر *tahkīr*.

- INSULT, vt.** دشنام دادن *dushnām-d.*, آزریدن *malāmat guftan*, ملامت کردن *āzur-lan*, حقیر، اهانت کردن *ihānat-k.*، hakir داشتن *hakir-d.*
- INSUPERABLE, a.** نامغلوب *nā magh-lūb*، باربار *bar tar*، بی غالب *bi ghālīb.*
- INSURANCE, n.** (against risk) بیم *bima*، خاطر جمع *khātir jamʿ.*
- INSURE, vt.** باپرداری کردن *pāyudārt-k.*، بیم کردن *bima-k.*
- INSURGENT, a.** نغیز *fitna angiz*، نغی *bughī*، عاصی *āst.*
- INSURRECTION, n.** نغی *fitna*، هنگامه *hangāma*، فساد *fusād*، هجوم *hujūm*، طغیان *tughiyān.*
- INFEEGER, n.** عدد صحیح *diladi saht*، کلیت *kulliyat.*
- INTEGRAL, a** صحیح *saht*، کامل *kāmil*، کلی *kullī.*
- INTEGRITY, n.** خلوص *khulūs*، دبالت *diyānatdārt*، راستی *rāstī.*
- INTELLECT, n.** عقل *ākl*، فهم *fahm*، ادراک *hūsh*، فراست *farāsat*، ادراک *ilrāk.*
- INTELLECTUAL, a.** عقل منسوب *ākl mansūb*، عقلی *āklī*، ذهنی *zhiknī.*
- INTELLIGENCE, n.** 1. (information) خبر *khubar*، اطلاع *ittilā.* 2. (understanding) هوشیاری *hūshyārī*، عقل *ākl*، ادراک *ilrāk.*
- INTELLIGENT, a.** عاقل *ākil*، عالم *ā'im*، زبرد *dānā*، هوشمند *hūshmand*، صاحب فراست *zākin*، دهن *zīrak*، *sāhibi farāsat.* To be intelligent. render intelligent کردن *adkil-k.*
- INTELLIGENTLY, u.l.** عاقلانه *ākilāna*، معقولانه *madkulāna.*
- INTELLIGIBLE, a.** فهمیدنی *fahmī-dant*، قابل ادراک *kābili ilrāk.*
- INTELLIGIBLY, ad.** بطور معقول *ba tauri madkul*، واضحاً *wāzihan.*
- INTEMPERANCE, n.** بی پرهیزی *bi parhīzī*، بی اعتدال *bi attidāl*، بی تقوی *bi takwā.*
- INTEMPERATE, a.** بی پرهیز *bi parhes*، غیر اعتدال *maṣt*، مست *maṣt*، ناسانی *ghayri ditidāl.* To be intemperate, *bi parhīz-b.*
- INTEMPERATELY, ad.** بی اعتدال *bi la attīlāl*، بی پرهیزی *bi parhīzī.*
- INTEND, vt.** اراده کردن *irāda-k.*، عزم *azm-k.*، قصد کردن *kasd-k.*، مقصد *maksad-b.*، خواستن *khāstan.*
- INTENDANT, n.** ناظر داروغه *dārūgha*، ناظر *nāsir*، امین *wakil*، وکیل *amīn.*
- INTENSE, a.** شدید *saht*، سخت *sha-dīd*، قوی *kanvī*، شدت *shiddat*، شعله *shilālātī shītā*، صبارت *sabārat*، Intense heat، گرمی *mutakhim*، گرمی *garmī.*
- INTENSELY, ad.** شدت *ba shiddat*، بغایت *ba ghāyat.*
- INTENSITY, n.** شدت *shiddat*، بسیاری *biyārī.*
- INTENT, a.** مشغول *maṣghūl*، مطلع *maṭlū*، آرزومند *ā'zūmand.*
- INTENTION, n.** اراده *irāda*، عزم *azm*، کام *kām*، مراد *murād*، مقصد *mukṣad*، نیت *niyat.*
- INTENTIONAL, a.** نیت *niyat*، وند *niyat*، بالقصد *bi'l kasd.*
- INTENTIONALLY, ad.** بقصد *ba kasd*، قصداً *kasdan.*
- INTENTLY, a l.** حد و جهد *ba ḥad u jaddu jahd*، مشغولانه *maṣghūlāna.*
- INTER, vt.** درن کردن *dafn-k.*، زیر خاک *ziri khāk-n.*
- INTERCALARY, a.** کبیسه *kabīse.*

(day) روز کبیس *rosi kabisa* —(month) سال ماه کبیس *māhi kabisa*. —(year) سال سال کبیس *sāli kabisa*.

INTERCALATION *n.* کبیسایی *kabīsāy*, روز افزونی *rosi afsūnt*.

INTERCEDE, *vi.* شفاعت کردن *shifādt-k.*, میانہ کردن *tuwassut-k.*, میانه *miyānu-k.*

INTERCEPT, *vt.* در اثنای راه گرفتن *dar asnāi rāh-g.* —(prevent) مزاحمت کردن *musāhamut-k.*

INTERCEPTION, *n.* گرفتن *giriftagt*, مزاحمت *musāhamut*, منع *mant*.

INTERCESSION, *n.* شفاعت *shifādt*, توسط *tuwassut*.

INTERCESSOR, *n.* شفیع *shafīa*, میانجی *miyānchī*.

INTERCHANGE, *vt.* مبادله کردن *mu-bādala-k.*, رد و بدل کردن *radd u badal-k*

INTERCHANGEABLE, *a.* ممکن بدل *mumkinī badal*, قابل تبدیل *kābili tubtīl*.

INTERCOURSE, *n.* صحبت *saulbat*, آمد و شد *tlāha*, علاقه *muāmla*, معامله *āmad u shud*, رفت *āmadu raft*, همقدمی *hāmkadamt*.

INTERCURRENT, *a.* در میان روان *dar miyān rawān*, اثنای *asnāi*.

INTERDICT, *vt.* منع کردن *mant-k.*, ناهي نمودن *nāhi-n.*, باز داشتن *lās-d.*

INTERDICTION, *n.* منع *mant*, ممانعت *mumānīdt*, ناهي *nāhi*.

INTERDICTORY, *a.* حاجز *mānt*, مانع *hājiz*, امتناعی *imtināi*

INTEREST, *vt.* (give a share in) تشریفات *tashrīk* کردن *tashrīk-k.*, بهره دادن *bahra-d.* —(excite emotion) دلکشیدن *līl-k.*, خاطر، علاقه داشتن *khātīr-g.* —(concern) علاقه *tlāha-d.*, داخل دادن *dakhil-d.*

INTEREST, *n.* (advantage) فایده *fāida*, نفع *naft*, سود *sūd*. —(participation) حصه داری *hissa dāri*, بهره *bahra*. —(concern) علاقه *tlāka*, دلچسپی *dība-stagt*. Interest of money, سود *sūd*, ربا *ribā*. —(excitement of feeling) رغبت *rughbat*, شوق *shauk* —(influence) وسیله *wasila*, غلبه *ghalaba*. To lend upon interest, تضمین کردن *tazmt-n-k.* To take interest, شریک شدن *sharik-sh*, لطف آوردن *lu fā* Simple interest, سود *sūd*. Compound interest, سود در سود *sūd dar sūd*. Against the interest of, خلاف فایده *khilāfi fāida*.

INTERESTED, *a.* (concerned) شریک *sharik* —(moved) دلچسپ *dil busta*. Self-interested, خود غرضی *khud ghā-rāz*, غرضمند *gharazmand*.

INTERFERE, *vi.* مانع و مزاحم شدن *mānt wa musāhim-sh*, مخالف بودن *mukhālīf-b.*, مانع و معارض شدن *mānt wa muāris-sh*, رخنه کردن *rakhna-k.*

INTERFERENCE, *n.* توسط *tuwassut*, مداخله *mulākhala*.

INTERIM, *n.* اثنای وقت *asnāi waht*, عرصه مابین *dar miyān*, در میان *ārsā mā bayn*.

INTERIOR, *a.* درون *darūn*, باطن *bātin*, اندرني *andarūnt*. Interior and exterior, ظاهر و باطن *bātin u zāhir*, درون *darūn u berūn*.

INTERJACENT, *a.* متوسط *mutawassit*, متعرض *mutadriz*.

INTERJECTION, *n.* صوت *saut*, (pl. حرف ندا *harfi nidā*, حرف تعجب *harfi tadjrib*.

INTERLACE, *vt.* درهم آمیختن *darham-ā*, مشبک نمودن *mushabbak-n.*

- INTERLEAF, n.** ورق میانه *warki miy-āna*.
- INTERLINE, vt.** در میان دو سطر نوشتن *dar miyāni du satar-n*.
- INTERLOCUTION, n.** مکالمه *mukā-lamat*, محاوره *mukāwara*.
- INTERLOPE, v.** فضولی نمودن *fusūlt-n*, مداخله کردن *mulākhala-k*.
- INTERLUDE, n.** تماشای *tumāshā*, نعل *nakl*.
- INTERLUNAR, a.** حلول قمری *hulūli kumartiy*.
- INTERMARRIAGE, n.** شغار *shaghār*, زن دهی و زن گیری *zun dahi wa zun giri*, مزاجت *musāwajat*.
- INTERMARRY, vi.** شغار کردن *shaghār-k*, وصلت کردن *wasalat-k*.
- INTERMEDDLE, v.** مداخلت کردن *mulākhalat-k*, دست اندازی کردن *dast anilāzi-k*.
- INTERMEDIATE, a.** متوسط *mutawas-sut*, درمیان *dur miyān*.
- INTERMENT, n.** تدفین *dafn*, تدفین *taḍfīn*.
- INTERMINGLE, vt.** آمیختن *āmtkhtan*, مخلوط ساختن *sarishān*, مخلوط *makhlūt-s*.
- INTERMISSION, n.** فراغت *furāghat*, احوال *ihmāl*, توقف *tuwakkuf*. The intermission of the pulse, فتر *fatur*. The intermission of a fever, کلاه *kalā*.
- INTERMIT, vt.** فراغت نمودن *farāghat-n*, توقف کردن *tuwakkuf-k*.
- INTERMITTENT, a.** مہمل *mukmil*, با فاصلہ *bā fāsila*. Intermittent fever, حمای متقطع *hamāi ghīb*, تب نوبت *tapi nuubut*.
- INTERMIX, vt.** vide INTERMINGLE.
- INTERNAL, a.** درون *darūn*, باطن *bāṭin*, اندرون *andarūn*.
- INTERNALLY, ad.** باطناً *bāṭinan*, داخلی *dākhilān*.
- INTERNATIONAL, a.** ما بین اقوام *ma bayini ukwām*, درمیان مختلف قوم *dar miyāni mukhtalif kaum*.—(law) قانون شعوبی *kānūni shaūbt*.
- INTERPOLATE, vt.** داخل کردن *dākhil-k*, درج کردن *darij-k*.
- INTERPOSE, vt.** در میان آمدن *dar miyān-nā*, وساطت کردن *wasālat-k*, میانجی شدن *miyānchi-sh*.
- INTERPOSITION, n.** میانداری *miyān-dārt*, وساطت *wasālat*.
- INTERPRET, vt.** ترجمہ کردن *tarjuma-k*, تفسیر کردن *sharāh-d*, شرح دادن *tafsir-k*, تعبیر کردن *tadbir-k*.
- INTERPRETABLE, a.** ممکن ترجمہ *mumkin-i tarjuma*.
- INTERPRETATION, n.** ترجمہ *tarjuma*, تفسیر *tafsir*, تفسیر، تاویل *tāwil*, شارح *shārh*. The interpretation of dreams, تعبیر خواب *tadbiri khāb*.
- INTERPRETER, n.** مترجم *mutarjim*, مفسر *mufasssūr*, ترجمان *tarjumān*. An interpreter of the law, مفتی *mufti*.
- INTERREGNUM, n.** حلول مہملت *hulūli munlakat*, فترت *fitrat*.
- INTERROGATE, vt.** پرسیدن *pursidan*, استفسار کردن *pursish-k*, استیضاح نمودن *istiṣṣāh-n*, استفهام نمودن *istiḥām-n*.
- INTERROGATION, n.** پرسش *pursish*, استفسار *istiṣṣār*, استفهام *istiḥām*, سوال *sawāl*.
- INTERROGATIVE, a.** استفہامی *istiḥāmī*, پرسشی *pursishi*—(pronoun) ضمیر استفہام *samiri istiḥām*.
- INTERROGATIVE, INTERROGATORY, }** n. بطور سوال *bā sawāl*, از تاور *tauri sawāl*.

- استغفام *as istiḡfām* سائل *sā'il*, مستغفم *mustaḡfīm*.
- INTERRUPT**, *vt.* گفتار دیگر را قطع ساختن *guftāri dīgar rā maktt-e.*, ساکت *sākit-k.*, سخن قطع کردن *sakhun katt-k.*—(business) تعرض کردن *tadr-us k.*, مزاحمت کردن *musāḥimat-k.*
- INTERRUPTION**, *n.* (in business) تعرض *tadrus*, مزاحمت *musāḥamat*, خلل *khalal*—(of speech) قطع *maktt*, شکستگی *shikustagī*.
- INTERSECT**, *vt.* میان بریدن *miyān-b.*, تقسیم *katt miyān-k.*, قطع میان کردن *takṣim-k.*
- INTERSECTION**, *n.* قطع میان *katt miyān*.
- INTERSPERSE**, *vt.* در میان افشاندن *dar miyān-a.*, نثار کردن *nisār-k.*, متفرق گردانیدن *mulafarīk-g.*
- INTERSPERSION**, *n.* در میان افشانی *darmiyān afshānī*, نثار *mā buyni nisār*.
- INTERTWINE**, *vt.* در پیچیدن *dar-p.*, بهم پیچ کردن *baham peh-k.*
- INTERVAL**, *n.* اثنا *asna*, مابین *mā boyn*, میانه *miyānu*, مسافت *masāfut*, مدت *mudilat*.
- INTERVENE**, *vt.* در آمدن *dar-a.*, دخل کردن *miyān-a.*, مابین آمدن *dakhl-k.*, مابین آمدن *mābuyi-a.*—(happen) واقع شدن *wā'it-sh.*
- INTERVENTION**, *n.* در میان آمدگی *dar miyān āmadagi*, توسط *taṭassut*.
- INTERVIEW**, *vt.* ملاقات کردن *mulākāt-k.*, خدمت رسی کردن *khidmat rasī-k.*
- INTERVIEW**, *n.* ملاقات *mulākāt*, مواصلت *muwāsalat*, دوچار *duchār*, دیدار *atīlār*.
- INTERWEAVE**, *vt.* میان بافتن *miyān-b.*, بهم بافتن *baham-b.*
- INTESTATE**, *a.* بی وصیت *bī vasiyat*, بی وصیت *bīlā tawasiyat*.
- INTESTINAL**, *a.* معی *maṣ*, احشای *ahshāi*.
- INTESTINE**, *n.* روده *rūda*, امعاء *amā*.
- INTESTINE**, *a.* درونی *darūnī*, باطنی *bātinī*.
- INTRAL**, *vt.* استعباد کردن *istidbād-k.*, اسیر کردن *usir-k.*
- INTIMACY**, *n.* همدمی *hamdamī*, مصاحبت *musāḥabat*, مواسست *muānasat*.
- INTIMATE**, *a.* مونس *munis*, صاحب *musāhib*, همدم *hamdam*.
- INTIMATE**, *vt.* اشاره کردن *ishāra-k.*, اطلاع کردن *ilīlāt-k.*
- INTIMATION**, *n.* اشاره *ishāra*, کلام *kināya*, خبر *ittilāt*, اطلاع *khubar*.
- INTIMIDATE**, *vt.* ترسانیدن *tarāntīlan*, هراسان کردن *bā khauf*, ترسان *hiāsān-k.*
- INTO**, *prep.* در *dar*, درون *darūn*, در میان *darmiyān*, اندرون *undarūn*, فی *fī*.
- INTOLERABLE**, *a.* غیر محتمل *ghayr muhtamul*, نا برداشت *nā bardāshī*, دشوار *dushwār*.
- INTOLERANT**, *a.* بی تحمل *bī tahamul*, بی صبر *bī sabr*.
- INTOXICATE**, *vt.* مست کردن *mast-k.*, مسکور نمودن *madhūsh-k.*, مخمور ساختن *mukhmūr-n.*, مسکور *masūr*.
- INTOXICATED**, *a.* مست *mast*, سرشار *sarshār*, مدهوش *madhūsh*, مخمور *makhmūr*, مسکور *maskūr*. To be intoxicated, مست شدن *mast-sh.*, مدهوش شدن *madhūsh-sh.*
- INTOXICATION**, *n.* مستی *masti*, مخموری *makhmūrī*, نشاء *nashā'*, مدهوشی *madhūshī*.

INTRANSITIVE, *a.* (verb) فعلی لازمى *fu-*
dlī lāzimī. متغیر متعدی *ghayr mutadī*.

INTRENCH, *vt.* با خندق تصدین کردن.
bā khandaq tahsīn-k., مورچه ساختن
mūrcha-s.

INTRENCHMENT, *n.* مورچه *mūrcha*,
خندق *khandaq*, قلعه بندى *kalt bān-*
dī.—(defence) حصار *hisār*—(en-

croachment) دست اندارى *dust andāst*.
INTREPID, *a.* دلور *bī bāk*, باک *bā-*
dīlāwar, دلیر *bī parwā*, دلیر *dīlār*,
مردانه *mardāna*.

INTREPIDITY, *n.* بهادری *bahādurtī*,
مردانگى *mardānagtī*, دلیری *dīlārī*,
باک *bī khaufī*.

INTREPIDLY, *adv.* دلورانه *dīlāwarāna*,
باک *bīlā bāk*.

INTRICACY, *n.* پیچ و تاب *pech*,
pech u tāb, خلط *khālāt*, خلط *khālāt*,
دار درهم درهمی *istarābī*, اصطرابی
ham burhamī.

INTRICATE, *a.* پیچدار *pechdār*, مشوش
mushawwash, درهم درهم *darhum bar-*
ham, مشکل *mushkil*.

INTRICATELY, *adv.* پیچش *bā pechish*,
با پیچ و خم *bā pech u khum*.

INTRIGUE, *n.* سازش *sāzish*, سازى *sā-*
kār sāzī, اتفاق پنهان *ittifāqī pinhān*,
مکر *makr*.

INTRIGUE, *vi.* حیل مکر کردن *makr-k.*, حیل
کردن *hīl-k.*

INTRINSIC, *a.* حقیقی *sāttī*, ذاتی *sā-*
haktī, معنوی *madnawī*, اصلی *asli*.

INTRODUCE, *vt.* (to a place) در آمدن
dar-ā., ادخال کردن *ilkhāl-k.*—(to a
person) ملاقات کرداندن *mulākāt-k.*,
معروف گرداندن *mdrūf-g.*

INTRODUCED, *a.* در آورده *dar āwar-*
dā, مدخل *madkhal*.

INTRODUCTION, *n.* ادخال *ilkhāl*,
در آورده *dar āwar*, وسيلت *wasīlat*,
دباچه *dagī*, ظهور *zuhūr*.—(to a book)
dībācha, تمهید *tamhīd*. A letter of in-

troduction, سفارش نامه *ijārish nāma*.

INTRODUCTORY, *a.* دباچه وار *dībā-*
cha wār مقدم *mukaddam*.

INTRUDE, *vi.* بی طلب ادخال کردن
bī talab ilkhāl-k., بی اجارت دخل
داخل شدن *bī ijāzat dukhl-k.*,
dākhil-sh.

INTRUDER, *n.* نا خوانده آفنده *nā khā-*
nā āyanda, مداخل *mu.ālkhil*, مزاحم
muzāhim.

INTRUSION, *n.* ادخال نا خواسته *ilkhā-*
li nā khāsta, بی دعوى *bī dadwatī*,
مداخل *mu.ālkhala*.

INTRUST, *vt.* تفویض سپردن *sipurdan*,
حواله کردن *tafūyaz-k.* *hawāla-k.*

INTUITION, *n.* خیال *ilhām*, خیال
khīyāl, درایت *dirāyat*.

INTWINE, *vt.* پیچانیدن *pīchānidan*.

INUNDATE, *vt.* سیلاب نمودن *saylāb-n.*,
مستغرق ساختن *mustaghraq-k.*

INUNDATION, *n.* سیلاب *saylāb*, جوان
jūyān, سیل *sayl*.

INVADE, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*,
تاخت کردن *humla-k.*, تاخت کردن
tākh-k. To invade a country, سیل
sayli sayf-k. To invade
in the night-time, شبخروزی کردن
shābkhūnī-k. To invade suddenly,
شول کردن *gawl-k.*

INVALID, *a.* نا چیز *bī kuwat*, بی قوت
nāchīs, باطل *bātil*, بیمار *bīmār*,
مریض *marīz*.

INVALIDATE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*,
منسوخ کردن *mansūkh-k.*

INVALIDITY, *n.* عدم قوت *ādami*
kuwat, باطلان *butlān*, ابطال *ibtāl*.

INVALUABLE, *a.* بی بها *bī bahā*, بلا قیمت *bilā kīmat*, گران *girān māya*.

INVARIABLE, *a.* نامتغیر *nā mutaghayyur*, بی تبدل *bī tabdil*, دائم *dāim*, پایدار *pāyadār*.

INVARIABLENESS, *n.* عدم تبدل *ādami tabaldul*, استقامت *istikāmat*.

INVARIABLY, *ad.* نامتغیرانه *nā mutaghayyarāna*, همواره *hamwāra*, هر وقت *har waqt*.

INVASION, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*, تاخت *tākh*.

INVECTIVE, *n.* طعن زنی *tudna zani*, دشنام *dushnām*, بهتان *buhātān*, ملامت *malāmat*, شکایت *shikāyat*.

INVEIGH, *vi.* طعن زدن *tadna-z*, دشنام دادن *dushnām-d*, ملامت کردن *mulāmat-k*.

INVEIGLE, *vt.* از شیرین زبانی فرودفتن *az shirīn zabānī-f*, اغوا کردن *ighwā-k*, ازاله کردن *izāl-k*.

INVENT, *vt.* ایجاد پیدا کردن *paydā-k*, ایجاد *ijād-k*, اختراع کردن *ikhtirād-k*, — (fabricate) افترا نمودن *iftirā-n*.

INVENTION, *n.* احداث *ihdās*, ایجاد *ijād*, اختراع *ikhtirād*.

INVENTIVE, *a.* مبدع نما *mubdd numā*, اختراعی *ikhtirāi*.

INVENTOR, *n.* موجد *mujid*, مبدع *mubdd*, مخترع *mukhtar*.

INVENTORY, *n.* صورت فهرست *filhrīst*, صورت *sūrat daftar*.

INVERSE, *a.* سرنگون *wāzhgūn*, وارزون *sarnigūn*, منقلب *madkūs*, معکوس *munkalīb*.

INVERSELY, *ad.* بر عکس *bar dks*, معکوسانه *madkūsāna*.

INVERSION, *n.* عکس *dks*, انقلاب *inkīlāb*.

INVERT, *vt.* سرنگون کردن *sar nigūn-k*, زیر و زبر نمودن *gardānīdan*, گردانیدن *zer u zabar-n*, معکس کردن *mundkas-k*, در خلایک کردن *bar khilāf-k*.

INVEST, *vt.* (in an office) تقلید کردن *taklīd-k*, تکلیف کردن *taklīf-k* — (with possession) تصرف دادن *tasarruf-d*, ضبط گیر ساختن *zablgīr-s* — (with a robe of honour) خلعت دادن *khildt-d* — (surround) احاطه کردن *ahāt-k*, پوشیدن (dress) *poshīdan*, محاصره (besiege) *ārāstan* — *muḥāsara-k* کردن.

INVESTIGABLE, *a.* ممکن، معتدبش *mumkīni taftīsh*, قابل معحص *kābīlī tafahhus*.

INVESTIGATE, *vt.* معتدبش کردن *taftīsh-k*, معحص کردن *talāsh-k*, تلاش کردن *tafahhus-k*, پژوهش کردن *pazūhīsh-k*.

INVESTIGATION, *n.* تلاش *talāsh*, معحص *tafahhus*, پژوهش *pazūhīsh*, معحص *tafahhus*, معحص *tafahhus*, معحص *tafahhus*.

INVESTITURE, *n.* (in office) تقلد *takallud*, نص *nasb* — (in possession) (with a robe of honour) خلعت *khildt*, پوشاک *poshāk*.

INVESTMENT, *n.* محاصره *muḥāsara*.

INVETERACY, *n.* شدت *shiddat*, سختی *sakhtī*, فرسودگی *farsūdagi*, کهنگی *kūhnagi*.

INVETERATE, *a.* کهنه *kūhna*, آرموده *ārmūda*, کار دیده *kār dīda*.

INVIDIOUS, *a.* انگیز *kīna angīz*, بد فرجام *bad farjām*, عداوت گیر *ddāwatgīr*, بد خواه *bad khāh*.

INVIDIOUSLY, *ad.* از عداوت انگیزی *az ddāwat angīzī*, حسودانه *hasūdāna*, بد چشمانه *bad chashmāna*.

INVIDIOUSNESS, *n.* عداوت انگیزی *adāwat-angizī*, رشک *hasad*, ریشک *riṣhḥ*.

INVIGORATE, *vt.* فوت دادن *kuwat-d.*, تقویت دادن *tahwiyat-d.*

INVINCIBLE, *a.* غلبه مغلوب *ghaiṛi maghlūb*, منتهز مغضول *mumtand-mafzūl*, "المظفر دایما" *al muzaffar dāiman*.

INVINCIBLENESS, *n.* نا مغلوبی *nā maghlūbī*, استحکام *istihkām*.

INVINCIBLY, *ad.* نا مغفوره *nā muk-hūrāna*.

INVIOABLE, *a.* ممتنع نقص *mumtand nakz*, مستحيل فسخ *mustahili fashh*.

INVIOLATE, *a.* بی نقص *bī nakz*, بلا *bilā*, مضرت *nukṣān*, بی زیان *bī ziyān*, بی ضرر *bī ḥusūr*.

INVISIBILITY, *n.* عدم احساس *ada-mi ihsās*, غیوبت *ghayūbat*, نا پیدایی *nā paydāi*, نهیفتگی *nihuftagī*.

INVISIBLE, *a.* نا پدید *ghāib*, غایب *ghāib*, *parḥid*, مخفی *mukhtafi*. To render invisible, *na padid* گردانیدن *nā padid-g.*, غیبی ساختن *ghaybi-s.*

INVITATION, *n.* طلب دعوت *dadwat*, طلب *talab*, استدعا *khāndagi*, *istiduā*, طعمت *tulmat*, ضیافت *ziyāfut*.

INVITE, *vt.* دعوت کردن *dadwat-k.*, طلب کردن *talab-k.*, خواندن *khāndan*. To invite to an entertainment, *tadmat-d.* To invite to supper, *bu tulmi shām dadwat-k.* To invite to nuptials, *dar drūsi-kh.*

INVOCATION, *n.* مداجات دعا *duā*, *munājāt*, خواندگی *khāndagi*.

INVOICE, *n.* فهرست ارسال *fihristi irsāl*, بیجک *bijak*, خرید نامه *lhar'ed nāma*.

INVOKE, *vt.* خواندن *khāndan*, مداجات دعا *duā-k.*, *munājāt-k.*

INVOLUNTARILY, *ad.* بی اختیارانه *bī ikhti-yārāna*, کرها *karhan*.

INVOLUNTARY, *a.* بی اراده *bī irāda*, بی اختیار *bī ikhti-yār*.

INVOLUTION, *n.* پیچش *pechish*, لایف *lafif*, خطا *khilt*.—(Mathe.) حساب صعود *hisāb-suūd*.—(Gram.) جمله معترضه *jumla mudtariza*.

INVOLVE, *vt.* 1. (intwist, inwrap) در پیچیدن *lifāfa-k.* لغافه کردن *dar-p.*, مبتلا کردن *mubtalā-k.* 2.—(comprise, imply) اشتغال کردن *ishtimāl-k.*, نتیجه نمودن *natija-n.* To involve in difficulties, *istirāb-d.*, در پرتگاه ساختن *parishān-s.* To involve in darkness, *dar zulmat wash-k.*

INVOLVED, *a.* ملتف *pechida*, پیچیده *pechida*, مخلوط *mulṭaf*, گرفتار *giriftār*.

INWARD, *a.* باطن *bātin*, درونی *darūnī*.

INWARDLY, *ad.* از درون *az darūn*, باطن *bātinan*, در داخل *dar dākhil*.

INWRAP, *vt.* vide INVOLVE.

IRASCIBLE, *a.* غضبناک *ātishī*, آتشی *ātishī*, تند طبیعت *tund tabī'at*, *ghazabnāk*.

IRE, *n.* خشم *ghazab*, غضب *kīn*, کین *kīn*, *khashm*.

IRIS, *n.* کمان فلکی *kaṃāni falakī*, قوس نزع *kausi nazaḥ*.

IRK, *vt.* آردن *bizār-k.*, آزار دادن *āzardān*.

- IRKSOME, *a.* بيزاری *bizāri*, مشکل *mu-shkil*, درد داک *dard nāk*.
- IRON, *n.* آهن *āhan*, حدبد *haddīd*.—(chain) زنجیر *zanjir* Iron mine, آهن معدن *maddani āhan*.
- IRON, *a.* آهنین *āhanin*, حدبدی *haddīdī*. Iron-foundry, کارخانه آهن رری *kārkhānai āhan resī*.
- IRON, *vt.* (smooth with an iron) باند *bān*, پوداختن *bā tala-p*.—(put in irons) * در زنجیر بند کردن *dar zanjir bund-k*.
- IRONICAL, *a.* طعن *pur tan*, با *kināya* سرزنش *bā sarzanish*, دار *kināya* زخمت نما *tanz āmīz*, طعز آهیز *zaghsaghat numā*.
- IRONICALLY, *ad.* با طعز *ba tauri* *kināya*.
- IRON-MONGER, *n.* آهنگر *āhangar*, حداد *haddād*.
- IRONY, *a.* طعز *tanz*, استهزا *istihzā*, تسخر *tasakhkhur*, سخت *sakht*.
- IRRADIANCE, *n.* پرتو انداز *partau andāzī*, شعاع *shiā*.
- IRRADIATE, *vt.* پرتو انداختن *partau-a*, شعاع نمودن *shiā-n*.
- IRRATIONAL, *a.* غیر *bī akl*, عقلی *ghayri nātik*. An irrational animal, حیوان غیر ناطق *haywāni ghayri nātik*.
- IRRATIONALITY, *n.* بی عقلی *bī aklī*, بی ناطقی *bī nātikī*.
- IRRATIONALLY, *ad.* احمقانه *ahma-kāna*, با طعز *ba tauri* *bī akl*.
- IRRECLAIMABLE, *a.* ناممکن *nā mumkinī* تهذیب *tahzīb*, اصلاح *bilā islāh*.
- IRRECONCILIABLE, *a.* کینه خواد *kīna khāh*, صلح نا پذیر *sulh nāpazir*.—(inconsistent) غیر موافق *ghayri mu-wāfuk*, غیر مطابق *ghayri mutābik*.
- IRRECOVERABLE, *a.* از دست رفته *as dust rafta*, لا علاج *lā ilāj*.
- IRRECOVERABLY, *ad.* ناممکن *mumtaniul* الحصول *husul*.
- IRREGULAR, *a.* بی ترتیب *bī tartīb*, خلاص *lā kātila* بی واعد *bī wāda*, بی نظم *bī nizām*, بی دستور *bī dastūr*.
- IRREGULARLY, *ad.* بی نسبت *bī nisbat*, غیر انتساب *ghayr intisāb*, بی اعتدال *bī atilālāna*.
- IRRELEVANT, *a.* بی تعلی *bī jā*, بی موضوع *bī tadlluk*, بی مصلحت *bī mauḥd*.
- IRRELIGION, *n.* بی دینی *bī dīnī*, کفر *kufī*.
- IRRELIGIOUS, *a.* بی دین *bī dīn*, کافر *kāfir*, ملحد *mulḥad*.
- IRREMEDIAL, *a.* لا علاج *lā ilāj*, بی چاره *bī chāra*.
- IRREMISSIBLE, *a.* ناممکن *mumtani* دفع *afw*.
- IRREMOVABLE, *a.* ناممکن *nā mumkinī* دوح *dafī*, ناممکن *nā lā-bili jumlish*.
- IRREPARABLE, *a.* ناممکن *nā mumkinī* باز *adā*.
- IRREPARABLY, *ad.* ناممکن *mumtani* مرمت *marammat*, با *ba wajai mumtani* مرمت *marammat*.
- IRREPREHENSIBLE, *a.* بی حرم و گناه *bī jurm u gunāh*.
- IRRESISTIBILITY, *n.* مقاومت *kuati bilā mukhālifāt*.
- IRRESISTIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkinī* مقاومت *mumtani mukāwamat*, ناممکن *imtināi* امتناع *amal*.

- IRRESOLUTE, *a.* بی قرار *bī karār*, متزلزل *mutaraddid*, نا پایدار *nā-āydar*, بی ثبات *bī istiklāl*, بی سبابت *bī sabāt*.
- IRRESOLUTELY, *ad.* از سدکساری *az sabuksārī*, بی قرارانه *bī karārāna*.
- IRRESOLUTION, *n.* تردد *taraddud*, بی بی استقلال *bī karārī*, بی سبابت *bī subālī*.
- IRRETRIEVABLE, *a.* vide IRRECOVERABLE.
- IRREVERENCE, *n.* بی عزتی *bī tzzatī*, ترک ادب *turki adab*.
- IRREVERENT, *a.* بی ادب *bī adab*, بی حرمت *bī hurmat*.
- IRREVOCABLE, *a.* غیر متغیر *omumtant*, محکم *mulham*, taghayyur.
- IRRIGATE, *vt.* تبدیل آب دادن *āb-d.*, آبیاری *ishā-n.*, tablil-s.
- IRRITATE, *vt.* عصبانیت کردن *ghazab-nāk-k.*, عصبانیت کردن *ranjīdan*, عصبانیت کردن *maghūb-k.*, āzurdan.
- IRRITATION, *n.* عصبانیت *tahriz*, آزار *āzār*, عصب *khashm*, عصب *ghazab*.
- IRRUPTION, *n.* هجوم *hamala*, دخول *hujūm*, (forcing an entrance) *dukhūl*, در آمد *dar āmad* To make an irruption. *ba zūr dar āmadan*, دخول کردن *dukhūl-k.*
- ISCHURY, *n.* حبس دول *usr*, اسیر *habsi būl*.
- ISINGLASS, *n.* سربش *sarish*, بلم *yalam*.
- ISLAND, ISLE, *n.* جزیره *jazīra* (pl جزائر *ajzār*), آبله *ābjū*.
- ISLANDER, *n.* اهل جزیره *ahli jazīra*.
- ISOLATE, *vt.* مجرد ساختن *mujarrad-s.*, جدا کردن *judā-k.*
- ISSUE, *n.* (egress) خروج *khurūj*, صدور *sudūr*, (termination) سرانجام *sar anjām*, عاقبت *ākibat*, (event) سرگذشت *sarguzusht*, ویدیت *uakīdt*, (progeny) اولاد *aulād*, نسل *nasl*, (consequence) نتیجه *natīja*, (edition) نسخه *nuskha*, بار *bār*.
- ISSUE, *v.* صدور کردن *sudūr-k.*, جاری *jārī-k.*, (sally forth) هجوم *hujūm-s.* To issue out money, خرج کردن *kharch-k.* To issue out a decree, فرمان اصدار کردن *farmān isdār-k.*, حکم جاری کردن *hukm jārī-k.*
- ISSUELESS, *a.* بی اولاد *bī ulād*, بی فرزند *bī farzand*.
- ISTHMUS, *n.* تنگی ارض *unki arz*, گردن *gardani zamīn*.
- IT, *pron.* آن *ān*, او *ū*.
- ITCH, *n.* خارش *khārish*, جرب *jarab*, (longing) آرزو *āzū*, هوا *hawā*.
- ITCH, *vi* خاریدن *khāriḍan*, (have the itch) خارش داشتن *khārish-d.*, (long for) آرزو نمودن *āzū-n.*
- ITEM, *ad.* انضاء *izan*, هم *ham*, نیز *nez*.
- ITEM, *n.* جزئی *chiz*, بابت *bābat*, حساب *juzi i hisāb*.
- ITERATE, *vt.* تکرار کردن *mukarar-k.*
- ITERATION, *n.* تکرار *tākīd*, اعداد *aāda*.
- ITINERANT, *a.* مسافر *musāfar*, پویان *poyān*.
- ITSELF, *pron.* خود *khud*.
- IVORY, *n.* عاج *āj*, دندان *dandāni*, فیل *fil*.
- IVORY, *a.* عاجی *ājī*, (like ivory) عاج آسا *āj āsā*.
- IVY, *n.* لبلاب *liblāb*, عشقه *ashika*.

J.

JABBER, *vi.* هرزه گفتن *harza-g.*, بي *بی* *bi madnī-g.*

JABBER, *n.* هرزه *harza*, ناوه گوی *yāwa gūi.*

JACK, *n.* (paltry fellow) مردک *mardak.*
—(machine) آلت *ālūt.* —(leathern cup) فدت *kadat.* —(coat of mail) *jabah.* Jack of all trades, *بیش ناظم نازر و بیش ناظر نازم* *lit.* With a poet an orator, and with an orator a poet; and with both neither, and with neither both.

JACKAL, *n.* شغال *shighāl*, ددند *damna.*

JACKDAW, *n.* کلاغ *kulāgh* پیشه *pesha*, ران *rāgh.*

JACKET, *n.* کورت *kurtu*, دبا *kabā.*

JADE, *n.* (mean horse) بار گیر *bārgīr*
—(wench) روسپ *rospā.*

JADE, *vt.* خسته کردن *khasta-k.*, عاجز کردن *ājiz-k.*

JADISH, *a.* شہوت پرست *shahwat parast*, بدکار *bad kār.*

JAG, *vt.* دندان آساکردن *dandān āsā-k.*

JAGGEDNESS, *n.* دندانگی *dandānagi*, رندگی *randagi.*

JAIL, *n.* زندان *zindān*, دیدخانه *kayd khāna.*

JAILER, *n.* داروغه *dārogha*, زندانبان *zindān bān.*

JAKES, *n.* جاپ ضرور *jav zarūr*, پای خانه *pāya khāna.*

JALAP, *n.* گل عباس *bikhi guli dabbās.*

JANGLE, *vi.* صدای نا ساز کردن *sadāi nā sāz-k.*, غوغا کردن *nizād-k.*, غوغا *ghaughā-k.*

JANUARY, *n.* کانون آخر *bahman*, کانونی آخر *kānūni ākhir*, جنوری *janvarī.*

JAR, *n.* (vessel) سبو *sabū* خم *khum.*
—(discord) احتلاف *ikhtilāf*, هنجامه *hangāma.*

JAR, *vi.* دا وانی شدن *nā muuāfal-sh.*, مخالفت کردن *mukhālafat-k.*

JARGON, *n.* غلط *ghalat*, سخن بی *sakhuni bi madnī.*

JASMINE, *n.* یاسمن *yāsmīn*, یاسمن *yāsmān*, سمن *saman.* Scented like Jasmine, یاسمن بویی *yāsmān būi.*

JASPER, *n.* ششف *yashf.*

JAUNDICE, *n.* درتان *yarkhān*, مرض زهره *marzi sahra.*

JAUNDICED, *a.* دردانی *yarkhāni*, غلط *ghalat bin.*

JAUNT, *vi.* سببر کردن *sayr-k.*, گردش کردن *gardish-k.*

JAUNTINESS, *n.* چالاکي *chālākī*, خوشدودی *khushnūdi.*

JAVELIN, *n.* نیزه *nayza*, حریت *harbat.*

JAW, *n.* چانه *chāna*, دَن *fukk.* The upper jaw, دَن اعلی *fukki āla.* The lower jaw, دَن اسفل *fukki asfal.* —(scolding) طعنه *tuḍna*, ملامت *malāmat.*

JAW-BONE, *n.* استخوان *māzighat (pl. sanakhdān).*

JAY, *n.* غراب البین *ghurābū'l bayn.*

JEALOUS, *a.* رشکین *rashkīn*, حاسد *hāsīd.* To be jealous, رشکین شدن *rashkīn-sh.*, غیرت دردن *ghayrat-b.*

JEALOUSLY, *ad.* از غیرت *az ghayrat* با رشک *bā rashk.*

JEALOUSY, *n.* رشک *rashk*, غیرت *ghayrat*, بد گمانی *bad gumāni.* To cause jealousy از نیختن *ghayrat-a.*, رشک کردن *rashk-k.*

JEER, *vi.* vide DERIDE.

JEHOVAH, *n.* باهو *yākhūwa.*

- JELLIED, *a* انسردہ *munjamid*, افسردہ *afsurda*
- JELLY, *n.* بستندی *munjamad*, باستان *ba-stanī*. Jelly-fish ماهیانه *māhīyāba*
- JEOPARDY, *n* بیم *bim*, نرس *tars*, خوف *khawf*.
- JERK, *vt.* (move quick) نیر جندادیدن *tez-j.*—(give a sudden pull) نیر ردن *tez-z.* دد کوتن *tund-k*.
- JERK, *n.* ضرب تیر *kūbi tund*, کوب *kūb* دد *zarbi tez*, تکان *takān*.—(a spring) دد *tafrati tund*.—(a sudden jolt) جندش باگهانی *jumbishināghānī*
- JERKIN, *n.* کراغند *kazlāghand*.
- JERUSALEM, *n* بیت المقدس *bait u'l muhāldas*, دس شریف *kudsi sharif*, کدبه دس *kadba kuds*. An inhabitant of Jerusalem, دسی *kudsiy*, مقدسی *mukadasi*
- JESSAMINE, *n.* vide JASMINE.
- JEST, *n.* مسخره *istizhā*, استیزا *bazla* بزم *maskhara*, بازی *bāzi*, لعب *ladb*, با لطیف *rishkhand*. In jest, با لطیف *bā latif*, با صورت *bā sūrat-madmalu*.
- JEST, *vi.* بذله *istizhā-k.* استیزا کردن *bazla-b* باختن
- JESTER, *n.* مسخره *bazla bāz* بذله باز *maskhara*, لطیف گو *latifa gu*.
- JESTING, *n.* بذله ساری *bazla sāzi*, لطیف گوئی *latifa gūi*.
- JESTINGLY, *ad.* با لطیف *bā latifat*, شوخی کنان *shokhi kunān*.
- JET, *n.* سنگ موسلی (fossile) *sangi mūsā*.—(a rush) فواره *fawwāra*, شادروان *shādurwān*.
- JET, *vi.* فواره کردن *fawwāra-k.* پیش شدن *pesh-sh*.
- JEW, *n.* یهودی *yahūdī*, جهودی *jahūdī*.
- JEWEL, *n.* جوهر *jauhar*, گوهر *gauhar*, رنور *siwar*.
- JEWELLER, *n.* جوهری *jauhari*, گوهری *gauhari*, حکاک *hakkāk*.
- JEWELRY, *n.* زیورات *jawāhir*, جوهر *zīwarāt*.
- JEWESS, *n.* عورت جهود *aurati ju-hūd*, کت'بیت *kitābiyat*.
- JIG, *n.* سماعی *samāi*.
- JILT, *n.* زن هر حاجی *zani harjāi*.
- JILT, *vt.* دلبرفتن *dil-f.*, عشوت زدن *tshwat-z*.
- JINGLE, *vi.* صدا دادن *sadā-d*, طنطنه کردن *tantana-k*.
- JINGLE, *n.* طنطنه *tantanat*, صدا *sadā*.
- JOB, *n.* کار *kār*, فعل *fidl*, صغیر *dmali saghīr*.
- JOB, *vt.* کار صغیر کردن *kār saghīr-k.* عمل نمودن *amal-n*.
- JOCKEY, *vt.* فرب دادن *farīb-d*.
- JOCKEY, *n.* چابک سوار *chābuk sawār*, اسب فروش *asp farūsh*.
- JOCOSE, } *a.* خوش طبع *khūsh tabi*.
- JOCULAR, } ظریف *latifagū*, لطیف گو *zarif*, مسخره *maskhara*.
- JOCULARITY, *n.* خوش طبعی *khūsh tabiyy*, ظرافت *zarāfat*, لطیف گوئی *latifa gūi*.
- JOCUND, *a.* شاد *khūsh*, شاد *shād* لطیف *latif*.
- JOCUNDLY, *ad.* با شادی *bā-shādī*, لطیفانه *latifāna*.
- JOG, *vt.* راندن *rāndan*, دفع کردن *daft-k*.
- JOIN, *vt.* پیوستن *paywastan*, وصل کردن *wasl-k.* چسپیدن *chaspidan*, با هم آمدن *bāham-ā*.
- JOINED, *a.* متصل *muttasil*, متصل *mu-tawassil*. To be joined شدن پیوسته

paywasta-sh. To join hands, دست بدست *dast ba dast-n.*

JOINER, *n.* نجار *najjār.*

JOINT, *n.* مفصل *paywand*, مفاصل *mafasil* (*pl.* معاصلات), بند *band*, عصب *asw.* The space between two joints, لب *lumbub.* The junctures of the joints, معاصلات *mufāsalāti ash-lā.* The joints of the back, پشت مازہ *pusht-māza.* (of the jaw) فذیک *funik.* Out of joint, منفک *munfak.*

JOINT, *a.* وصل کرده *paywasta,* *wasl kardā.* Joint consent, متفی *muttafik,* متحد *muttahid.* Joint action, فعل مشترک *fatli mush-tarik.* Joint stock, سرمایه *sarmāya.*

JOINT, *vt.* تقسیم کردن *tafsil-k.,* تقسیم *tuksim-k.,* رنده نمودن *randā-n.*

JOINTLY, *ad.* باهم *bāham,* با نفع *ba ittīfāk,* به همراهی *ba hamrāht-i-yak digar.*

JOINTURE, *n.* مهر *mahr,* چهار *jihāz.*

JOIST, *n.* نیر *īr.*

JOKE, *n.* vide JEST.

JOLILY, *ad.* خرمانه *khurramāna,* با شادی *bā shādī.*

JOLLITY, *n.* شادی *shādī,* خوشی *khūshī,* خرمی *shī,* نشاط *ashrat,* خوشی *khurramī.*

JOLLY, *a.* شاد *shād,* خرم *khurram,* دلشاد *khūsh hāl,* خوش حال *dilshād.*

JOLT, *n.* جذبش ناگه *jumbishī nāgah,* خلبان ناگهان *khalaajāni nāgahāna.*

JOLT, *vi.* جذبیدن *jumbīdan,* خلبان کردن *khalaajāni nāgahāna-k.*

JOSTLE, *vt.* بهم بر خوردن *baham bar-lh.*

JOT, *n.* ذره *zarra,* نکته *nukta,* سر مو *sari mū.*

JOURNAL, *n.* روزنامه *rūz nāma,* روزبانه *rūzīna,* اخبار *akhbār.*

JOURNEY, *n.* سفر *sāfur* سیر *sayr,* سیاحت *siyāhat.* A day's journey, یک منزل *yak manzul,* مرحلت *marhalat.* A nocturnal journey, سوا آمد اللیل *sau āmi tul layl.* A journey of a day and night, سیر المبعاب *sayr-ul mtkāb.* A journey by post, سیر فی البر *sayr fīl barid.* A long journey, سلک رید *sulāki rūd.* To undertake or begin a journey, عزم راد کردن *dzmi rāh-k.,* عزم طریق ساختن *dzmi tarīk-s.* To set off upon a journey, کوچ کردن *kūch-k.,* رحلت کردن *rahlāt-k.,* قطع راه نمودن *katī rāh-n.* To make a journey on foot, پیاده رفتن *payāda-r.*

JOURNEYMAN, *n.* روزور *muzdūr.*

JOVIAL, *a.* شاد *shād,* مسرور *masrūr,* خرم *khurram.* A jovial fellow, عیاش *dyyāsh.*

JOVIALLY, *ad.* با شادی *bā shādī,* خوشحالانه *khūsh hālāna.*

JOY, *n.* شادی *shādī,* خرمی *khurramī,* مسرت *khushī,* فرح *farah,* مسرت *masarrat,* ادبساط *inbisāt.* To give or wish joy, مبارک باد گفتن *mubārakbād-g.* To give joy or delight, مسرور کردن *khūshī-d.,* مسرور کردن *masrūr-k.* To show great demonstrations of joy, تام نمودن *ibtikāji tāmm-n.*

JOYFUL, *a.* شاد *shād,* خوش *khūsh,* خرم *khurram,* مسرور *masrūr.* Joyful news, بشارت *ba-shārat.* Be joyful, شاد باش *shād bāsh.* To be joyful, مسرور بودن *masrūr-b.,* شاد شدن *shād-sh.* To make joyful, شاد کردن *shād-k.,* دل شاد کردن *dil shād-k.*

JOYFULLY, *ad.* شادمانانه *shādmānānā*, خوشامد *khushāmānā*, مسرورانه *masrūrānā*

JOYFULNESS, *n* شادمانی *shādmānī*, مسروری *masrūrī*.

JOYLESS, *a.* بی شادی *bīshādī*, غیر مسرت *ghayr masarrat*.

JOYOUS, *a.* شادمان *shādmān*, مسرت ده *masarrat dah*

JUBILEE, *n* شادمانی جشن *jashan*, شادمانی عید *īd*.

JUDGE, *n.* حاکم (قضات *kāzī* (pl. *ḥākim*, (حکام *pl.* *dāwar*, مدصف *munsif* My lord judge, مولانا قاضی *mawlānā kāzī*. The decree of a judge, حکم شرع *hukmi shari*. The signature of a judge to any decree, deed, &c., نروده *tarāzū*. The actuary who writes the sentence of a judge, دواج *sahk*. A judge's robe, دواج *duwāj*. The chief judge, قاضی اعظم *kāzī 'l kuzāt*. The greatest judge of its age, اعظم قضات زمان *azami kuzāti zamān*. To appoint a judge, تاقضیت کردن *takziyat-k* To go or appear before a judge, معانجت نمودن *mufātahat-n*. To cite before a judge, پیش قاضی طلب کردن *pešhi kāzī talab-k*, معضرت دعوت نمودن *mahzarī dādwat-n*. Belonging to a judge, ماولائی *mawlawī* 2. (umpire, an expert), صاحب عقل *sāhibi dkl*, اهل علم *ahli ilm*.

JUDGE, *vi., vt.* (do justice) ادعای کردن *insāf-k*, عدالت کردن *ādālat-k*.—(decide law suits) حکم نمودن *hukm-n* فصل خصوصیت کردن *fasli khasūmat-k*, فصل فضا کردن *fasli khasūmat-k*.—(form an opinion) نظر برون *zann-k*, فراسات کردن *farāsāt-k*.

b. قیاس کردن *kiyās-k*. Civil judge, حاکم دیوانی *hākimi diwānī*. Criminal judge, قاضی *hākimi faujdarī*.

JUDGMENT, *n.* (opinion) ظن *zann*, اندرز *āyū*, تدبیر *tādbīr*.—(understanding) عقل *dhl*, فراسات *farāsāt*.—(sentence of a judge) فتوی *fatwa'*, حکم *hukm*, قصا *ḥazā*.—(punishment from heaven) قهر الهی *kahri ilāhī*. The day of judgment, روز قیامت *rozi kiyāmat*, رستخیز *rastakhīz*. To pronounce judgment, فتوی دادن *fatwa'-d*. Sound judgment, عقل دورین *dhlī dūr bin*, ذهن سدید *zahni sadīd*. A man of sound judgment, صاحب عقل *sāhibi dhl*, اهل خرد *ahli khīrad*. Without judgment, بی عقل *bī dhl*, بی رای *bī rāya*. Judgment-seat, کرسی عدالت *kurseti dālat*, محکم *mahkama*, دادگاه *dādghāh*.

JUDICATORY, *n* 1. (court of justice) عدالت *dālat*, محکمت *mahkamat*. 2 (distribution of justice,) داد دهی *dā' dahl*, شریعت نهایی *sharīdt numāi*.

JUDICATURE, *n.* قصا *ḥazā*, حکم *hukm*, انصاف *insāf*.—(court of justice) محکمت *mahakamai dālat*.

JUDICIAL, *a.* شرعی *sharī*, قضای *ḥazāi*.

JUDICIALLY, *ad.* موافق شرع *muwāfaki shari*, عادلانه *ādilānā*.

JUDICIOUS, *a.* عاقل *ākīl*, صاحب زبرد *sāhibi farāsāt*, سیراک *sirak*.

JUDICIOUSLY, *ad.* عاقلانه *ākīlānā*, با عقل و فراسات *bā dhl u farāsāt*.

JUG, *n.* کوزه *kūza*, ابرق *ibrik*.

JUGGLE, *vi.* نظر بندی کردن *nazar bandī-k*, شعبدیت کردن *shudbadat-k*.

- JUGGLE, *n.* حقه باری *hukka bāst*, شعله *shudbadā*, بازیگر *bāsigari*.
- JUGGLER, *n.* حقه نظر بند *nazar band*, حقه بازی *hukhabās*, شعله بازی *shudbad bāz*.
- JUGULAR, *a.* حقه *halkūmī*, حقه *hanjari*. The jugular vein, حقه *hablu' l'warid*.
- JUICE, *n.* آب *shīra*, شیره *shīra*, عرق *ark*, آب لیمو *ābi ghūra*. Lemon-juice, لیمو *līmūnā*.
- JUICELESS, *a.* بی عرق *bī ark*, بی شیره *bī shīra*, خشک *khushk*.
- JUICINESS, *n.* عرق داری *ark dārī*, رطوبت *rutūbat*.
- JUICY, *a.* پر رطوبت *pur rutūbat*, سیراب *serāb*, آبدار *ābdār*.
- JUJUBE, *n.* سنجد *annāb*, سنجد *sinjīd*. —(tree) پستک *pistak*.
- JULEP, *n.* شربت *sharbat*, جلاب *jullāb*.
- JULY, *n.* جمادی الاول *marḍād*, جمادی اول *jamāliu' l'awwal*, جولای *julāī*.
- JUMBLE, *vt.* خلط *barham-z.*, درهم زدن *barham-z.*, آمیزش *khilt-k.*, خلط کردن *khilt-k.*, آمیزش *āmisishi khilāfi kāyada-k.*
- JUMBLE, *n.* آمیزش *khilt*, خلط *khilt*, آمیزش *āmisishi khilāfi kāyada*.
- JUMP, *n.* جست *jast*, روز *yūz*.
- JUMP, *vi.* جهیدن *jihīdan*, —(agree with) موافق شدن *muwāfak-sh.*
- JUNCTION, *n.* پیوستگی *paywastagi*, اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*.
- JUNCTURE, *n.* حادثه *hādīsa*, سرگذشت *sarguzasht*, واقع *wāqt*. —(time) زمان *zamān*, وقت *wāqt*.
- JUNE, *n.* تیر *tir*, جیون *jūn*.
- JUNGLE, *n.* جنگل *jangal*.
- JUNIOR, *a.* کوچکتر *khurdtar*, کوچکتر *kuchiktar*, کمتر *kiltar*.
- JUNIPER, *n.* اردج *ardij*.
- JUNK, *n.* رسن کاه *rusani kuhna*. — (Chinese vessel) چین جهاز *jeħāsi chin*.
- JUNTO, *n.* مکر *mahr*, فتنه *fitna*.
- JUPITER, *n.* مشتری *mushtarī*.
- JURIDICAL, *a.* شرعی *shar'ī*, فصولی *kazāwī*.
- JURIDICALLY, *ad.* شرعاً *shar'an*, از روی دانون *az rūi kānūn*.
- JURISDICTION, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم *hukm*, قضا *kazā*. Absolute jurisdiction, حکم حکومت *hukmi hukūmat*. Exercising jurisdiction, والی *wālī*.
- JURISPRUDENCE, *n.* علم *shar'ī*, علم *ilm*, فقہ *fiqh*.
- JURIST, *n.* دانون دان *kanūndān*, فقیه *fakih*.
- JUROR, *n.* اهل انصاف *ahli inṣāf*, دانونی *kānūnī*.
- JURY, *n.* مجلس عدالت *majlis adālat*, اهل قضا *ahli kazā*.
- JURYMAN *n.* فتوی ده *fatwa dah*, شریعت دان *sharī'atdān*.
- JUST, *a.* صدق *rāst*, راست *rāst*, عادل *ādil*, صحیح *sahih*. —(accurate) *sadik*. Just weight, وزن وافی *waznī wāfi*. A just price, واجب *kīmatī wājib*, صغ الثمن *sibghu's saman*. To do what is just, حق کردن *ahkākī hakk-k.* To distinguish the just from the unjust, فرق *hakk az bātīl fark-k.* To oppose what is just, حق را مخالفت نمودن *hakk rā mukhālafat-n.* To be just, عدل بودن *maḍdil-b.* Just as, بوقتیکه *bu waqtī ki*. Just then, در این دین *dar in bayn*. Just in time, با موقع *bā maukt*.

JUST, *ad.* **حالا** *hālan*.—(alike) **عدل** *ādīl*.

JUSTICE, *n.* **عدل** *ādīl*, **داد** *dād*, **انصاف** *insāf*, **راستی** *rāstī*, **شریعت** *shurīat*. Public justice, **سیاست** *siyāsāt*. Distributive justice, **عدالت** *ādālat*, **فاسمت** *fāsmat*. Commutative justice, **سطر مبادل** *ḥisṭi mubādala*. An administrator of justice, **دادگر** *dādgar*. According to justice, **بحسب شرع** *ba ḥasbi shart*, **شرع شریف** *shart shartīf*. Contrary to justice, **خلاف شرع** *khilāfi shart*. To administer justice, **عدالت** *ādālat* کردن *ādālat-k.*, **دادن** *dād* کردن *dād-k.* To implore justice, **داد خواستن** *faryād-k.*, **داد** *dād*, **داد** *dād*, **داد** *dād*. A petitioner for justice, **داد خواه** *dād khāh*. The lord chief justice, **احکم الہاکمین** *ahkamū'l ḥākimīn*, **قاضی القضاۃ** *kāsi'ul kazāt*. A court of justice, **عدالت** *ādālat*. Practiser of justice, **عدالت پیشہ** *ādālat pesha*. Connected with justice, **عدالت فرین** *ādālat karīn*.

JUSTIFIABLE, *a.* **حقیقی** *ḥaqīqī*, **عادل** *ādāl*, **عادل** *ādāl*, **عادل** *ādāl*.

JUSTIFIABLY, *ad.* **با حقیقت** *bā ḥaqīqat*, **عادلانہ** *ādālānah*.

JUSTIFICATION, *n.* **عذر** *pūsisah*, **عذر** *pūsisah*, **عذر** *pūsisah*.—(purgation from sin) **خلاص** *khalās*.

JUSTIFIER, *n.* **عذر کننده** *ḥisr kunanda*, **مصدق** *musaddik*.

JUSTIFY, *vt.* **عذر نمودن** *ḥisr-n.*, **عذر** *ḥisr*, **عذر** *ḥisr*, **عذر** *ḥisr*.

JUSTLE, *vt.* **تصادم کردن** *tasādum-k.*, **تصادم** *tasādum*, **تصادم** *tasādum*.

JUSTLY, *ad.* **عادلانہ** *ādālānah*, **عادلانہ** *ādālānah*, **عادلانہ** *ādālānah*.

JUSTNESS, *n.* **راستی** *rāstī*, **درستی** *durustī*.

JUT, *vi.* **در آمدن** *bar-ā*, **در آمدن** *bar-ā*, **در آمدن** *bar-ā*.

JUVENILE, *a.* **جوان** *jawān*, **خوردسال** *khurdsāl*. The juvenile age, **عہد شباب** *ahdi shabāb*.

JUVENILITY, *n.* **جوانی** *jawānī*, **شباب** *shabāb*.

JUXTAPOSITION, *n.* **نزدیکی** *nasdīkī*, **مقابلہ** *mukābala*.

K.

KALI, *n.* **کلیا** *kilyā*.

KECK, *vi.* **منہ زدن** *manish-z.*, **پیشین** *ptishn-k.*

KEEK, *vi.* vide PEEP.

KEEL, *n.* **تہ کشتی** *tahī kishṭī*.

KEEN, *a.* (eager) **تیز طبع** *tes-tā'ib*, **آرزومند** *ārsūmand*.—(sharp) **تیز** *tes*, **آبدار** *ābdār*.—(severe) **درشت** *durushṭ*, **شدید** *shadīd*.

KEENLY, *ad.* **تیزانہ** *tesānah*, **تندانه** *tundānah*.

KEENNESS, *n.* (eagerness) **تیز مزاجی** *tes misājī*, **شدت** *shiddat*.—(ardor) **اشتیاق** *ishṭiyāq*.—(sharpness of edge) **تیزی** *tezī*.—(severity) **تندی** *tundī*, **درشتی** *durushṭī*.—(rigour of weather) **شدت ہر** *siddatī bard*.

KEEP, *vt.* **داشتن** *dāshṭan*.—(preserve) **پاسبانی** *pāsbānī* کردن *pāsbānī-k.*, **محافظت** *muhāfazat-k.*—(detain) **باز داشتن** *bās-d.*, **و** *wā-d.*.—(last) **برقرار شدن** *bar karār-sh.*, **پایدار کردن** *pāyadār-k.*—(not to spoil) **ب** *b*.

itlāf-sh., *nā musrif-sh.*—(maintain) *parwardan*.
 To keep back, (withhold) باز داشتن *bās-d.*—(restrain) ضبط کردن *ʿsabt-k.*
 To keep company, صحبت نمودن *suhbat-n.* To keep in (conceal) پنهان کردن *panhān-k.* To keep off, keep aloof, واپس رفتن *wā-m.*, واپس ماندن *wā-pas-r.*—(hinder) مانع کردن *manī-k.*
 To keep up, بی نقص برداشتن *bī naks-b.*—(hinder from ceasing) بی فراغت نمودن *bī farāghat-n.*—(remain undis-mayed, دلیر شدن *dilīr-sh.* To keep under, (oppress) ظلم نمودن *zulm-n.*, جور کردن *jaur-k.* To keep on, (advance) پیش رفتن *pesh-r.* To keep in mind, استظهار کردن *istishār-k.* To keep or dwell, ساکن شدن *sākin-sh.*, مقیم شدن *mukīm-sh.* To keep house, (maintain a family) پروردن *khānmān-p.* To keep the house, (to be at home) در خانه ماندن *dar khāna-m.* To keep out, (prevent entrance) دخول کردن *mukhā-līfat dakhūl-k.* To keep a promise, عهد و پادار شدن *dhd wafā-k.*, وفادار شدن *wafā-lār-sh.* To keep guard, پاسبان بودن *pāsbān-b.*, نگاه داشتن *nigāh-d.*
KEEPER, *n.* محافظ *muhāfis*, دارنده *dāranda.*—(in comp) دار *dār*, بان *bān*, استاد *ʿj.*—(tutor) *ustād.*—(jailor) زندان *dārū-ghai sindān.*—(governor) حاکم *hā-kim.*
KEEPING, *n.* (holding) نگاهداشت *ni-gāhdāsh-t.*—(custody) حفظ *hifz.*
KEEPSAKE, *n.* یادگار *yādgar*, خاطر *khātir* نشان *nishān.*
KEN, *vt.* (know) دانستن *dānistān.*—(descri) دانستن *dānistān*

KEN, *n.* دیدار *dīdār*, نظر *nazar*, نگران *nigrān.*
KENNEL, *n.* (for dogs) سگخانه *sag-khāna.*—(a pack of dogs) کلایب *ka-lib*—(hole of a fox, &c.) مکا *makā.*
KENNEL, *vi.* در سگخانه خستیدن *dar sagkhāna-lh.*, جا کردن *jā-k.*
KERCHIEF, *n.* دستمال *dast-māl.*
KERMES, *n.* نرگس *hirmis.*
KERNEL, *n.* مغز *maghs*, آسته *āsta.*
KETCH, *n.* قسم چهار *kismi jehās.*
KETTLE, *n.* دیگ *dīg*, دیگچه *dīgche*, آبتاب *ābtāba.* Stone kettle, میدان *saydān.* Brass kettle, مسین *dīgi misin.* The lid of a kettle, سرپوش *sar pūshi* دیگ.
KETTLEDROM, *n.* نقره کوس *kūs*, ناکه *nak-kāru.*
KEY, *n.* کلید *kilīd*, مفتاح *miftāh* (*pl.* مفاتیح). A key of a musical instrument, دستان *dustān.*—(solution) حل *hall*, کشف *kashf.*
KEY-HOLE, *n.* کابرد سوراخ *sūrākhi kilīd.*
KEY-STONE, *n.* سنگ در میان عمارت *sang dar miyāni ʿimārat.*
KHAN, *n.* خان *khān.*
KIBE, *n.* شق در کعب *shak dar kadb.*
KICK, *vt.* پا زدن *lakad-s*, پا زدن *pusht pāya-s.*
KICK, *n.* لگد *lakad*, لجم *laj.*
KID, *n.* بزغاله *buz ghāla*, بره *barra.*
KIDNAP, *vt.* بچه‌گمان *bacha-gān* iltimād-k., در بدن *durdān.*
KIDNAPPING, *n.* ربودن *duslī*, ربودگی *rabūdānī.*
KIDNEY, *n.* گرده *gurda*, کلیه *kulya.*—(sort) جنس *jins*, قسم *kism.*
KIDNEY-BEAN, *n.* داسمر *dasmar*, لوبیا *lūbiya.*

KILL, *vt.* کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, مقتال کردن *miktāl-k.* To kill animals for food, *halāl-k.*, ذبح کردن *zibh-k.*

KILLED, *a.* کشته *kushta*, مهلک *muh-lak*, مقتول *maktul*. Killed by poison, *masmūm*. Half-killed, نیم کشته *nīm kushta*. To be killed, *kushta-sh*, هلاک شدن *halāk-sh*

KILLER, *n.* قاتل *kātil*, قاتل *kattāl*, خونی *khūnī*.

KILLING, *ppr.* کشتن *kushān*, جانستان *jān sitān*.

KILN, *n.* فروز *furūn*, نوره *tannūr*.

KIMBO, *a.* گدبد آسا *gumbad āsā*, کج *kaj*.

KIN, *n.* خویشان *khishān*, قرابت *karābat*.

KIND, *a.* مهربان *mīhrbān*, شفیق *shafīq*, کریم *karīm*, خیرخواه *khayrkhāh*, محب *mukabb*, احسان *ihsān*.

KIND, *n.* (sort) نوع (احناس) *jins* (ادسام) *nisam* (pl. انواع) *nisam* (race) نسل *nasl*, دیلیت *kabilat* — (quality) سیرت *khāsiyat* (character) نشان *nishān*. — (way, manner) طریق *tarīk*, راه *rāh*. Of all kinds, همه قسم *az har kism*. Of the same kind, از یک گونه *az yak gūna*. Another kind, نوع دیگر *nau digar*. Of different kinds, انواع گوناگون *gūnā gūn*, انواع *anwād*, اجناس *ajnās*. Of two kinds, از دو گونه *az du gūna*. Of what kind, از چه قسم *az che kism*.

KINDLE, *vt.* افروختن *afrūkhtan*, احراق *ihraq-k.*, روشن کردن *raushan-k.* To kindle a fire, آتش افروختن *ātish-a.* — (catch fire) آتش گرفتن *ātish-g.*, سوزان گشتن *sūzān-g.*

KINDLED, *pp.* افروختن *afrūkhta*, مشعل *mushdl*.

KINDLING, *ppr.* افروزان *afrūsān*.

Kindling fire, آتش افروز *ātish afrūs*.

Kindling rage, اندکیز غضب *ghazab angiz*.

KINDLY, *a.* مهربانی *bā mīhrbāni*, محبت *muhībāna*, بالطف *bā lutf*, دوستانه *dūstāna*, لطفاً *lutfan*.

KINDNESS, *n.* مهربانی *mīhrbāni*, نیکوکاری *nikū kāri*, خاطر نواری *khā-tir nawāzi*, لطفت *lutf*, ملطفت *mulātafut*.

KINDRED, *n.* (by blood) خویشی *khīshī*, قرابت *karābat*, نسب *nisb*. — (by affinity) همخانگی *hamkhānagi*, وسیلت *wasīlat*, خویشاوندی *khīshāwandī*.

KINDRED, *a.* خویشاوند *karīb*, خوشاوند *khīshāwand*, خوش *khīsh*, متعلق *mutaallik*.

KINE, *n.* گاوان *gāwān*, بقر *bukur*, مواشی *marwāshī*.

KING, *n.* شاه *shāh*, پادشاه *pādshāh*, ملک *malik*, خسرو *sharyār*, شهریار *shahyār*, دین دار *dīn dār*, پرور *parwar*, فرمانده *farmāndah*, کسری *kasra*. A king of kings, شاهنشاه *shāhshāh*; خاقان *khākān*, خاقانی *khawākīn*. A certain king, پادشاهی *pādshāhī*. Belonging to the king, شاهانه *shāhāna*, میری *mīri*. Any thing worthy of a king, شایمان *shāyagān*.

KINGCRAFT, *n.* سیاست *siyāsāt*, آئین *āīn* شهریار *shahyār*.

KINGDOM, *n.* مملکت *mamlakat*, سلطنت *saltanat*, ملک *mulk* (pl. ممالک) *shāhī*.

KINGLY, *a.* شاهوار *shāhwār*, شاهانه *shāhāna*, خسروانه *khusravāna*.

KING'S-EVIL, *n.* سراج چخش *chakhsh*, سراج *surāja*.

KINGSHIP, *n.* پادشاهی *pādshāhī*.

KINSFOLK, *n.* خویشان *khīshān*, قبیله *kabila*.

KINSMAN, *n.* خوشاوند *khīshāwand*, اقرب *karīb* (pl. اقربا).

KINSWOMAN, *n.* زن خوشاوند *sanī kishāwand*, تربت *karibat*.

KISS, *n.* بوسه *būsa*, التماس *iltisām*. To smack the lips, in kissing, بوسه شکستن *bosa-sh*.

KISS, *vt.* بوسیدن *bosīdan*, دامن بوسه *bosa-d*. To cause to kiss, بوسانید *bosānīdan*. To kiss the mouth, دهان بوسیدن *duhn-b*. To kiss the cheek, رخسار بوسیدن *rukhsā-b*. To kiss the ground, زمین بوسیدن *zanīn bosī-k*. To kiss hands, دست بوسی کردن *dast bosī-k*. To kiss one another, یک دگررا بوسه دامن *yak digar rā bosa-d*.

KISSED, *pp* بوسیده شده *bosīda shuda*, ملتزم *multasam*. A person or thing kissed, مقبل *mukabbal*.

KISSING, *n.* بوس *bos*, لثم *lasam*, تقبیل *tahbīl*. Kissing and embracing, بوس *bos* u *kinār*. The place of kissing (mouth) حایب بوس *jāī bos*.

KIT, *n.* گره بچه *gurba bacha* — (goods) سامان *sāmān*, اسباب *asbāb*.

KITCHEN, *n.* طبخ خانه *tubkh khāna*, مطبخ *matbakh*, باورچی خانه *bāwarchī khāna*. — (furniture) اسباب باورچی خانه *asbābi bāwarchī khāna*.

KITE, *n.* زغن *zaghan*, خاد *khād*, غلیواج *ghaliwāj*. A paper kite, کاغذ باد *kāghaz-bād*.

KITTEN, *n.* هر کوچک *hirī kūchak*.

KITTEN, *vi.* حمل بچه کرد *hamli bachai gurba wazī-k*.

KLICK, *vi.* صدای تیر زدن *sudāi tīr z*.

KNACK, *n.* سلیقه *salika*, لیاقت *liyāqat*, قابلیت *kābīlyat*. To have the knack, سلیقه داشتن *salika-d*, قابلیت داشتن *kābīlyat-d*.

KNAG, *n.* عقد *dkd*, گره *giri-k*.

KNAPSACK, *n.* جامدان *jāmadān*, رابوت *rāwiyat*, رخت دان *rukhtdān*.

KNAVE, *n.* حیل ساز *hīla sās*, دغاوار *daghāwar*, غدار *ghadbās*, غدار *ghadidār*.

KNAVERY, *n.* دغا بازی *daghā bāzī*, غدر *ghadr*, حیل *hīla*, نلبیس *talbis*, عیاری *dyyārī*.

KNAVISH, *a.* دغا باز *hīla bās*, حیل باز *daghā bās*.

KNEAD, *vt.* خمیر ساختن *khamīr-s*, تاخت کردن *takhmīr-k*.

KNEADING-TROUGH, *n.* ناه *nāw*, طشت *tasht*.

KNEE, *n.* رانو *sānū*, رکبت *rukbat*. Knee to knee, زانو برانو *sānū ba sānū*. Sitting on the knees, زانو زده *sānū sada*.

KNEEL, *vi.* بر زانو نشستن *bar sānū-n*.

KNEE-PAN, *n.* سر زانو *sarī sānū*.

KNELL, *n.* صدای جرس *sudāi jaras*.

KNIFE, *n.* کار *kārd*, سکین *sakhīn*. A large butcher's knife, ساطور *sātūr*. A shoemaker's paring-knife, شغره *shafra*. A pen-knife, تراش *ka-lam tarāsh*, میبره *mībrā*.

KNIGHT, *n.* خان *khān*, میرزا *mīrzā*.

The knight Templars, دوت *dawtiyat*.

KNIGHT, *vt.* بهادر کردن *bahādur-k*.

KNIGHT-ERRANT, *n.* یکسوار *yak-su-wār*, خان دلوار *dilāwar khān*

KNIGHT-ERRANTRY, *n.* یکسواری *yak suwāri*, رزم خواهی *rasm khāhi*.

KNIGHTHOOD, *n.* بهادری *bahāduri*, خانی *khāni*.

KNIT, *vt.* (unit by knots) گره کردن *girah-k.*—(by texture) بافتن *bāftan*. To knit the brows, جبین پر چین نمودن *jibin pur chīn-n.*, درهم کشیدن *dar ham-k.*

KNITTER, *n.* تعقید کننده *tadkid kun-anda*, بافنده *bāfanda*.

KNOB, *n.* دره *darra*, افراز *afraz*. A knob on a tree, لک *luk*. A knob behind the ear, افراز پس گوش *afrazi pasi gūsh*. The joint knob on a stalk of corn, کعبرت *kuāburat*.

KNOBBY, *a.* پر انراز *girihdār* گره دار *afraz*.

KNOCK, *vi.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, ضرب زدن *zarb-z*. To knock at the door, دق *halqa dar-z.*, دق کردن *dakki bāb-k.* To knock down, با خاک *bazamin-z.*, برابر نمودن *bā khāk barābar-n.* To knock on the head, کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k.* To knock under, مطیع گردان *garādan-n.*, مطیع گشتن *mutt-g.*

KNOCK, *n.* کوب *kūb*, ضرب *zarb*, مصادمت *musādamat*. A knock at a door, دق *zarb bar dar*, دق *dakki bāb*.

KNOCKER, *n.* ضرب کننده *zarb kun-aara*, ضارب *zārib*—(ring of a door) حلقه *halqa*, آهنچه *āhanja*.

KNOT, *n.* عقد *akd*, گره *giriḥ*, دشواری *dushwāri*. A knot in wood, عجزت

ijrat. The matrimonial knot, عقد *akd*, نكاح *nikāh*. Thread full of knots, رشته پر عقد *rishta pur akd*. An unlooser of knots, گره کش *girah kushāyanda*. To unloose a knot, گره کشادن *girah-k.*

KNOT, *vt* عقد کردن *akd-k.*, ساختن *giriḥ-s.*

KNOTTY, *a.* عقد دار *giriḥdār*, گره دار *akd dār*.

KNOW, *vt* دانستن *shinākhtan*, شناختن *dānistan*, معلوم کردن *madlūm-k.*, مطلع شدن *wākif-sh.*, واقف شدن *muttalt-sh.*, علم دانستن *ilm-d.*, معرفت نمودن *madrifat-n.* To let know, خبر دادن *khābar-d.*

KNOWABLE, *a.* ممکن عرف *mumkin-i-urf*, دانستنی *dānistani*.

KNOWING, *a.* آگاه *dānā*, واقف *wākif*, خبردار *khābardār*, آگاه *āgāh*.

KNOWINGLY, *adv.* آگاهانه *āgāhāna*, با دانی *bā dānish*.

KNOWLEDGE, *n.* علم *ilm* (pl. علوم), فن *dānish*, دانش *madrifat*, معرفت *basar*, بصیر *hunar*, (فنون) *fann* (pl.). A knowledge of laws, علم فقهی *ilm-i-fakih*. Desirous of knowledge, طالب *tālībī ilm*. Without knowledge, علم *tālībī ilm*. Without knowledge, غیر معرفت *bī dānish*, دانش *ghayri mādrifat*. Belonging to knowledge, علم منسوب *ilm mansūb*, معرفت *madrifat* پیوند *paywand*.

KNOWN, *pp.* معروف *madrūf*, معلوم *madlūm*, دانسته *dānista*.

KNUCKLE, *n.* بند انگشت *bandi an-gusht*, مفضل *mufsil*.

KNUCKLE, *vi.* مطیع شدن *mutt-sh.*, فرمان بردار شدن *farmān bardār-sh.*

KORAN, *n.* القرآن *al kurān*.

L.

LABEL, n. سرنام *sarnāma*, نشان *nishān*

LABEL, vt. سرنام نوشتن *sarnāma-n.*, نشان کردن *nishān-k.*

LABIAL, a شفاهی *shafīy*, شفاهی *shafahī* — (letters) حروف شفاهی *hurūfi shafahīya.*

LABORATORY, n. کارخانه کیمیاگر *kār khānāi kīmīyāgar*, کیمیا دستگاهی *kīmīyādestgāhī.*

LABORIOUS, a. محنتی *mahnatī*, جاهد *jāhid.* — (not easy) دشوار *dushwār*, بی سهولت *bī saḥūlat.*

LABORIOUSLY, ad. با محنت *bā mahnat*, با جد و جهد *bā jadd u jahad.*

LABOUR, n. (hard work) محنت *mahnat*, مزدوری *mazdūri.* — (work, action) کار *kār*, عمل *amal*, فعل *fudl.* — (endeavour) سعی *saʿi*, جهد *jahd.* — (pain, trouble) رنج *ranj*, درد *dard.*

Labour in vain, کوشش بیبوده *kushīshi bīhūda.* Labour and industry, کار و کسب *kār u kasb*, کار و جهد *kār u jahd.* Oppressed with labour, محنت کشیده *mahnat kashīda*, وا مانده *wā mānda.* Without labour, بی محنت *bī mahnat*, بی کوشش *bī kushīsh.* With great labour, با محنت *bā mahnat*, با تعب و *bā mahnatī bisyār*, با تعب و *bā mahnatī bisyār.* — (child birth) وضع حمل *wazʿi haml.*

LABOUR, vi. محنت کشیدن *mīhnat-k.*, محنت کردن *jahd-k.*, سعی کردن *saʿi-k.*, کوشش نمودن *kushīsh-n.* To labour the ground, کاشتن *kāshān.* To labour under difficulty, ورنجیده و رمیده بودن *ranjīda wa ramīda-b.*, مجتلا بودن *mubtalā-b.* To labour in mind, آشفتن *āshufta-b.* بودن *āshufta-b.*

tagf-y. To be in childhood, وضع حمل کردن *wazʿi hamal-k.*

LABOURER, n. (for hire) مزدور *mazdūr* — (workman, &c.) کارگر *kārgar*, عامل *āmil*

LABOURSOME, a. با گران سعی *bā girāni saʿi*, با بذل همت *bā bazzl-i himmat.*

LABYRINTH, n. پیچ *pech*, درلاب *dulāb*, ورطه *warta*

LAC, n. صد هزار *sad hasār.*

LACE, n. رژه *rasha*, طراز *tarrāz.* — (boot-lace) بند کفش *kafsh-band.* Gold or silver lace, قلابتون *kalābatūn.* — (cord) ریسمان *risman.*

LACE, vt. با کلابتون آراستن *bā kalābatūn-ā.*, با طراز آراستن *bā tarrāz-p.*

LACEMAN, n. کلابتون فروش *kalābutūn farūsh*, طراز فروش *tarrāz farūsh.*

LACERABLE, a. ممکن دریدن *mumkin-i darīdan.*

LACERATE, vt. دریدن *darīdan.*, چاک کردن *chāk-k.*

LACERATION, n. دریدگی *darīdagī*, خراش چاک *chāk.* — (with the nails) خراش *khurāsh.*

LACHRYMAL, a. اشکبار *ashkbar.*

LACING, n. بند *band.* — (cord) ریسمان *risman.*

LACK, vt. کم شدن *kam-sh.*, معدوم شدن *maddūm-sh.* احتیاج داشتن *ihṭiyāj-d.*

LACK, n. ضرورت *ihṭiyāj*, احتیاج *ihṭiyāj*, حاجت *hājat.*

LACKEY, n. خدمت گار *pas rau*, پیک *khidmatgār*, پیک *payk.*

LACONIC, a. مختصر *kūlāh*, مختصر *mukhtasar.*

LACONICALLY, ad. مختصراً *mukhtasaran*, باختصار *bā ikhtisār.*

- LACONISM**, *n* کلام مختصر *kalāmi mukhtasar*.
- LAD**, *n*. کودک *kuḍak*, طفل *tift*.
- LADDER**, *n* زین *zina*, سلم *sullam*, دربان *nardubān*.
- LADDE**, *vt*. حمل کردن *bār-k.*, حمل کردن *haml-k.*—(throw out) آب انداختن *āb-a.*
- LADEN**, *a*. حمل کرده *hāmīl*, حمل *haml kardā*.
- LADING**, *n* بار *bār*, حمل *haml*.
- LADLE**, *n*. کفگیر *kafgir*, کفچه *kafcha*.
A ladle full of holes, کفچلهز *kufchalez*.
- LADY**, *n*. خانم *khātūn*, بانو *bānū*, صاحب *sāhibā*, بیبی *bībī*, بیگم *begam*.
Lady like, لطیف *sālat āsā*, سادت آسا *lutf*. A lady's maid, مشاط *mash-shāla*.
- LADYSHIP**, *n*. بانوگری *bānūgarī*.
- LAG**, *vi*. واپس ماندن *wāpas-m.*, آخر *ākhir-sh.*, در شدن *der-sh.*, فرو ماندن *farū-m.*
- LAG**, *n*. (fag end) سررسمان *sar rismān*.
- LAKE**, *n* آبرگیر *ābgir*, تالاب *tālāb*, غدیر *ghadīr*.
- LAMB**, *n*. میش بچه *mesh bacha*, برة *barra*, خروف *khurūf*.
- LAME**, *a*. لنگ *lang*, اعرج *draj*.
- LAME**, *vt*. لنگ کردن *lang-k.*, اعرج ساختن *draj-s.*
- LAMELY**, *a*. لنگانه *langāna*, عرجاء *arjun*.
- LAMENESS**, *n*. لنگی *langī*, عرج *drj*.
- LAMENT**, *vt. vi*. نالیدن *nālīdan*, زاریدن *zārīdan*, مدامف کردن *girya-k.*, شکایت کردن *mutāsuḥ-k.*, افسوس کردن *afsūs-k.*
- LAMENTABLE**, *a*. مستوجب الشکایت *mustawjibū's shikāyat*, واجب الشکو *wājibush shakw.*
- LAMENTABLY**, *ad*. باشکایت *bā shikāyat*, نالشی *bā nālīsh*.
- LAMENTATION**, *n* نالش *nālīsh*, گریه *girya*, زاری *zārī*, فرباد *faryād*, فغان *fighān*.
- LAMENTER**, *n*. فرباد کننده *faryād kūnanīda*, ناله زن *nāla san*.
- LAMINA**, *n*. طبعی *tabak*.
- LAMP**, *n*. چراغ *chirāgh*, سراج *sirāj*, فندل *kandīl*.
- LAMP-BLACK**, *n*. دوده چراغ *dūdaī chirāgh*, سیاهی چراغ *siyāhī chirāgh*.
- LAMPOON**, *n* هجو *hayw*, دشنام *dushnām*.
- LANCE**, *n*. نیزه *nayza*, رمح *rumh*, نشتر *nishtar*.
- LANCE**, *vt*. نشتر زدن *nishtar-s.*, نیزه اندکدن *nayzu-a.*
- LANCET**, *n*. نشتر *nishtar*, قلم جراح *kalami jarrāk*.
- LAND**, *vt. vi*. (set on shore) از جهاز بساحل آمدن *as jehās ba sāhil-b.*—(come on shore) از جهاز بساحل آمدن *as jehās ba sāhil-ā.*, از کشتی فرود آمدن *as kishṭī farūd-ā.*
- LAND**, *n* (region) کشور *kishwar*, ملک *mulk*, ولایت *wilāyat*.—(earth) زمین *zamin*, ارض *arz*, بوم *būm*.—(immoveable estate in land) عمار *ākār*, (surface of the ground) روی زمین *rūi zamin*.—(nation) خلق *khalq*, قوم *kaum*.
By sea and land, و در *bihran wa barran*.—(Land forces) لشکر *lashkar*.
- LANDED**, *a*. بساحل آورده *ba sāhil āwarda*, درکنار آمده *barḥinārā mada*.—(possessed of an estate in land) صاحب عمار *sāhibi ākār*.
- LAND-HOLDER**, *n*. زمیندار *zamīndār*.
- LANDLESS**, *a*. بی زمین *bī zamīn*, بی عمار *bī ākār*.

LANDLADY, *n.* vide HOSTESS.

LANDLORD, *n.* زمیدار *zamīn-dār*,
مالک *mālīk*, صاحب *sāhib khāna*.

LANDMARK, *n.* اُرت *urus*.

LANDSCAPE, *n.* نخطیط *takhtiti*
بالاد *balād*, نقش *naksha*, نظرگاه *nazargāh*.

LANDWARD, *ad.* بسوی زمین *ba sūi*
zamīn.

LANE, *n.* کُرچ *kūcha*, رزن *burzan*,
خانق *khānīk*.

LANGUAGE, *n.* زبان *zabān*,
لسان *lisān*, گفتار *guftār*, سخن *su-*
khun.—(Arabic) زبان عربی *zabāni*
drabī, زبان نازی *zabāni tāzi*.—(Per-
sian) زبان عجمی *zabāni djamī*, زبان
فارسی *zabāni fārsī*. The language
of the moderns, متاخرن *lisāni*
mukhlakhirīn—(foreign) زبانی
zabāni ajnabī. Expressive language
لسان عذب البیان *lisāni dzu'lbayān*.
—(vernacular) لغت *lughat*.—
(metaphorical) مجاز *majāz*.—(style)
وَجْه *wajh*.

LANGUID, *a.* سست *sust*, ضعیف *zāif*,
کاهل *kāhil*, ناتوان *nātawān*.—(dull
heartless) بیدل *bīdil*, بیجان *bījān*.—
To make languid, ملول ساختن *malūl-*
sh. To become languid, ضعیف شدن
zāif-sh.

LANGUIDNESS, *n.* کاهلی *susti*, سستی
کاهلی *kāhili*, ناتوانی *nātawānī*,
ماندگی *mān lagī*.

LANGUISH, *vi.* پژمردن *pashmurdan*,
افسردن *afsurdan*, کاستن *kāstan*,
سست بودن *sust-b*.

LANGUISHINGLY, *ad.* ضعیفانه *zāifāna*,
سستی با *bā sustī*.

LANGOUR, *n.* کمزوری *nātawānī*, ناتوانی
kamzorī.

LANK, *a.* لَخر *lāghir*, نا سمن *nā samīn*.

LANTERN, *n.* چراغ برهیز *fānūs*, فانوس
chī āg parhez.—(magic lantern) فانوس
شعبده *fānūsī shu'bada*.

LAP, *n.* زانو *kinār*, آغوش *āghūsh*,
دامن *dāman*.—(of a garment) زانو
zānū.

LAP, *vi.* لاف کردن *pechīdan*,
لیسیدن *lisīdan*, لاف *lifāfa-k*.

LAPDOG, *n.* سگچه *sagcha*.

LAPIDARY, *n.* سنگ *hakhāk*, حکاک
تراش *sang tarāsh*, جواهری *jauharī*.

LAPIS-LAZULI, *n.* لاجورد *lājaward*,
مید *mīnā*.

LAPPER, *n.* لاف *laffāf*, پیچیده *pechīda*.

LAPPET, *n.* چین *chīn*, دامن *dāman*.

LAPSE, *n.* سقوط *uftādagī*, افتادگی
سایل *sakūt*.—(flow) جاری *jārī*,
سایل *sayl*.—(error) خطا *khatā*, نقص *tukstī*.

LAPSE, *vi., vt.* سایل *jārī-sh*, حارب شدن
سهمو کردن *sayl-k*.—(commit a fault) ساهو
کردن *sahv-k*, غلط کردن *ghulat-k*.—(pass
away) گزشتن *guzashtan*.—(deviate
from rectitude), حنی *hakk* سقوط یافتن
sakūt-y.

LARBOARD, *n.* طرف چپ *tarfi*, چپ
جهاز *chapi jehāz*.

LARCFENY, *n.* دزدی *duzdi*.

LARCH, *n.* کاج *kāj*.

LARD, *n.* شحم خنزیر *shahm khanzīr*.

LARD, *vt.* شحم آمیختن *bā shahm-ā*.

LARDER, *n.* محزون لادم *mukhzuni lahm*,
طعام گاه *taām gāh*.

LARGE, *a.* واسع *wāst*, فراخ *furāh*,
بزرگ *kalān*, فسیح *fasīh*.—(big) بسیار
buzurg, عظیم *dzīm*.—abundant
bisyar, وافر *wāfir*, کثیر *kasīr*.

LARGELY, *ad.* بسیارانه *bisyarāna*,
زیاده *ziyāda*, نهایت *ba nihāyat*.

LARGENESS, *n.* بزرگی (greatness)

- buzurgī*, عظمت *d̄mat*.—(bigness)
 کثرت *wusatt*—(abundance)
kasrat—(generosity) سخاوت *sakhāwat*
 LARGESS, *n* انعام *nām*, بخشش *balh*
 شیش *shish*, هدیه *hadīya*
 LARK, *n*, چکاوک *chakāwuk*
 LARYNX, *n*, حلقوم *halqūm*, حنجره *hunjara*
 LASCIVIOUS, *a* شهونی *shahwatī*, دوسادی
nafsānī, مست *mast*.—(person) دوس
 شهوت پرست *nafsi shahwat parast*
 LASCIVIOUSLY, *ad* با هوا و هوس *bā*
hawā u hawās, با شهوت *bā shahwat*,
 فاسقانه *fāsiqāna*, شوحانه *shūkhāna*
 LASCIVIOUSNESS, *n*, شهونی *shahwatī*,
 دوس *bud nafsi*
 LASH, *n*, شلاق *shallāk*, تازیانه *tāziyāna*,
 چمن *kamīl*. The eye-lashes, جفن
jafn, میژه *mizha*
 LASH, *vt* شلاق *tāziyāna-z*, تازیانه زدن
 هجو کردن *shallāk*.—(satirize)
haju-k, ملامت کردن *malāmat-k*
 LASS, *n*, صبیله *dushīza*, بکر *bīkr*,
 صبیله *sabīya*
 LASSITUDE, *n*, سستی *sustī*, ماندگی
māndagi یا ناله *nālah*
 LAST, *a*, آخر *ākhir*, پسین *pasīn*. The
 last day, آخر زمان *ākhirī zamān*. The
 last war, جنگ *jungi pasīn*.
 The last, آخر *ākhir*, آخرت *ākhirat*.
 The last horse in a race, فاسل *fuskul*.
 Last week, هفته *haftai pasīn*.
 Last month, ماه *māhi guzashta*.
 Last year, سال *māhi ākhar*. Last night,
 گذشته *sāli guzashta* Last night,
 دیشب *dishab*
 LAST, *vi*, ماندن *kāyim-sh*, ماندن
māndan, تداوم *karār-y*, تداوم
 کردن *mudāwamat-k*
 LAST, *n*, کلبه *kālībī kafash*
 LASTING, *a*, پایدار *kāyim*, پایدار *pāyadār*,
 دایم *dāyam*
 LASTINGLY, *ad*, جاودانه *jāwādāna*, پایما
kāinam
 LASTLY, *ad*, عاقبت الامر *ākhir*,
batul amr, عیدالاعابت *andul ākibat*
 LATCH, *n*, دکل *kufi*, زردفین *zūrfīn*
 LATCHET, *n*, چکم بند *chakma band*
 LATE, *a*, درنگ *dirang*, دیر *der*,
 نا سرعته *nā surdān*. Very late, دیری *derī*.
 The late, مرحوم *marhūm*
 LATELY, *ad*, اندک پیش *andak pesh*,
 اندک اندک *andak kabl azīn*. Lately
 born, نو زاده *nau zāda*
 LATENESS, *n*, دیری *derī*, درنگی *dirangī*
 LATENT, *a*, پنهان *pinhān*, نهفته *nihufā*,
 مخفی *makhfi*
 LATER, *a*, دیر تر *der tar*, پس تر *pas tar*
 LATERAL, *a*, جانبی *jānībī*, پهلوی *pahlū*
 LATERALLY, *ad*, بجانب *ba jānīb*,
 جانباً *jānībān*
 LATEST, *a*, پس از هم *az hama pas*,
 پسین *pastarīn*
 LATH, *n*, تراشه *tarāsha*
 LATH, *vt*, با تراشه پوشیدن *bā tarāsha-p*
 LATHE, *n*, خرا *kharād*
 LATHER, *n*, کف صابون *kafi sābūn*
 LATHER, *vt*, کف صابون کردن *kafi sābūn-k*
 LATIN, *n*, لاتین *lātin*
 LATISH, *a*, اندک دیر *andak der*,
 قدری *kadarī der*
 LATITUDE, *n*, پهنائی *pahnāi*, عرض *drz*.
 —(extent) وسعت *wusatt*.—(freedom
 from rules, &c.) آزادی *āzādgi*, خودسری
khud sarī
 LATITUDINARIAN, *n*, آزاده *āzāda*
 LATITUDINARIAN, *a*, بی قید *bī kayd*,
 بی پروا *bī parwā*
 LATTER, *a*, پسین *pasīn*, آخرین *ākhirīn*.
 The latter part, دابرت *dābirat*

LATTERLY, *ad.* آخر در زمان *dar zamā-ni ākhir*.

LATTICE, *n.* شبکه *shabka*, دار برین *dār bazīn*.

LATTICE, *vt.* meshak کردن *mushabbak-k*.

LAUDABLE, *a.* لایق تعریف *lāyiqi tadrif*, حمید *hamid*, ستایش *sitāyish*. Laudable actions, مدایح *mada'ih*, محمود *mahūmid*. Laudable qualities, اخلاق حمیدت *ikhilāki hamidat*. Laudable endeavours مساعی *masā'i*. Of laudable morals, ستوده *sitūda ikhlāk*.

LAUDABLY, *ad.* بطور حمیدگی *ba tauri hamidgī*.

LAUDANUM, *n.* جوهر ترافیق *lādan*, جواهر ترافیق *jauhari tiryāk*.

LAUDATORY, *n.* ستایش *muall*, مدح *sitāyish*.

LAUGH, *vi, vt.* خندیدن *khandidan*, خندیدن *kah kah-k*.—(ridicule) مسخره کردن *muskhara-k*, استهزا کردن *istihzā-k*.

LAUGH, *n.* خنده *khandā*, ضحک *zalk*, خنده *kahkah*.

LAUGHING, *n.* خندیدن *khandān*, و بشخصه *rishkhand*.

LAUGHTER, *n.* خندیدن *khandidgī*, ضحک *zalk*, خنده *kahkah*.

LAUNCH, *vt.* چهار بدریا راندن *jehūz ba daryā-r*.

LAUNCH, *n.* سفینه *safīna*.

LAUNDRESS, *n.* گازور *gāzur*, دساره *kassāra*.

LAUREATE *a.* آراسته *bādāhmasht ārāsta*. A poet laureate, شاعر شاهي *shāhri shāhi*.

LAUREL, *n.* دهمست *dahmast*.

LAVISH, *a.* مذبذره *mubazzir*, مسرف *masrif*.

LAVISH, *vt.* بسیار خرچ کردن *bisyar kharch-k*, اسراف کردن *israf-k*.

LAVISHLY *ad.* مذبذرانه *mubazzirāna*.

LAVISHNESS, *n.* اسراف *israf*, مذبذری *mubazzarī*.

LAW, *n.* (rule, custom) قانون *kānūn* (pl. قواعد *qā'idat*), رسم *rasm*. —(right, justice) حق *haqq*, عدالت *ādālat*—(divine) شرع *shar'at* (pl. شرائع *sharā'ic*), حکم شرع *hukma shar'at*. The law of retaliation, پاداش *pādash*. The holy law, شریعت شریفه *sharī'at shurīfa*. According to law وافی شرع *muwāfiq shari'*. Contrary to law, خلاف شرع *khilāfi shar'*. Penal law, حدود *hudūd*. The divine laws, حقوق الهیت *hukūn ilāhiya*. 'To put the laws in execution, اجرای شرع کردن *ijrāi shar'-k*. To obey the laws, مراسم نمودن *ifāi murāsam-n*.

LAWFUL, *a.* وافی شرع *shar'at*, حائز *muwāfiq shari' shurīfa*, حلال روا *rawā*. A lawful wife, حلال *halāl*. To be lawful, حلال شدن *halāl-sh*. **LAWFULLY**, *ad.* با شریعت *shar'at*, با *bā shar'at*.

LAWFULNESS, *n.* شریعت *shar'at*, عدالت *ādālat*.

LAWGIVER, *n.* شارع *shar'*, واسع قانون *wā'iz kānūn*.

LAWLESS, *a.* بی قاعده *bī qā'idat*, بی دین *bī dīn*, بی شرع *bī shar'*.

LAWN, *n.* مرغزار *margh-zār*, میدان *may-dān*.—(fine linen) کرباس *kurbās*, پارچه *pārchai khass*.

LAWSUIT, *n.* دعوی *dāwa*, قضیه *kazīya*, خصوصیت *khasūnat*. To carry on a lawsuit, احتجاج کردن *ihtijāj-k*, خصوصیت نمودن *khasūnat-n*. To decide a lawsuit, داد دادن *dād-d*. An adversary in a lawsuit, مدعی *muddā'*.

- LAWYER, n.** اهل فقه *ahli fikh*, فقیه *fakih*, وکیل الدعوا *wakilud dadwā*.
- LAX, a.** مسترخي *mustarkhi*, سست *sust*.
—(vague) بی دقت *bī dikkat*.
- LAXATIVE, a.** مهمل *mus-hil*.
- LAXITY, n.** کسل *kasal*, رخوت *rikhwat*, سستی *susti*.
- LAY, vt.** (place) نصب *nihādan*, تسکین کردن *nash-s*.—(settle) تسکین کردن *tashkīn-k*. To lay or spread carpets, &c., بسط کردن *bast-k*, گستردن *gustar-dan*. To lay about, بهر جانب کوشیدن *bahar jānīb-k*. To lay aside, در طرف *ba kinār wazt-k*. To lay before, پیش *pesh-n*. To lay before, نمودن *namūdan*. To lay by, استقبلا کردن *istikbā-k*. To lay down, فرو نهادن *furū-n*.—(quit) ترک نمودن *tark-n*.—(advance as a proposition) رای دادن *rāya-d*. To lay hold of, ذخیره گرفتن *giriftan*. To lay in, خراج مقرر *zakhīra-k*. To lay on taxes, خراج مقرر *khirāj mukarar-k*. To lay on, at, ضرب کردن *zarb-k*. To lay open, کشادن *kushādan*. To lay over, اندودن *andūdan*. To lay out, خرج کردن *kharch-k*—(display) اظهار کردن *izhār-k*.—(plan, arrange) ترتیب کردن *tartīb-k*. To lay to, جهد تمام کردن *jehd tamām-k*. To lay together, جمع کردن *jamāt-k*. To lay under, ضبط کردن *zabt-k*. To lay under contribution, خراج گرفتن *khirāj-g*. To lay eggs, بیض نهادن *baiza-n*. To lay a wager, شرط کردن *shart-k*.
- LAYER, n.** (stratum) تہ *tah*, طبق *tabaq*.
—(row) صف *saff*—(a sprig) غصنت *ghusnat*.—(person who lays), تهنده *tahanda*.—(a bed) بساط *bisāt*.
- LAYMAN, n.** دنیادار *duniyādār*, نا ملا *nā mullā*.
- LAZAR, n.** اهل برص *ahli baras*.
- LAZARETTO, n.** برص خانہ *baras khāna*.
- LAZILY, ad.** بکاهلی *ba kāhili*, بطور نا بکار *ba tauri nā bakār*.
- LAZINESS, n.** سستی *susti*, کاهلی *kāhili*, بیکاری *bī kāri*.
- LAZY, a.** سست *sust*, غافل *ghāfil*, نا بکار *nā bakār*.
- LEAD, n.** سرب *surb*, رصاص *rasās*. Melted lead, سرب گداخته *surbī gudākhta*. To lead or cover with lead, از سرب پوشیده کردن *az surb poshida-k*. White lead, سفیداب *sapedāb*. Red lead, سرنج *suranj*.
- LEAD, vt.** (draw) کشیدن *kashīdan*, بردن *burdan*.—(to guide) راهنمای کردن *rāh numāi-k*.—(to induce) دلالت کردن *dalālat-k*.—(to lead about) اندکیختن *angikhtan*. To lead an army, لشکر کشیدن *lashkar-k*. To lead against, علمی کشیدن *ālā-k*. To lead astray, املال کردن *izlāl-k*. To lead back, گمراه ساختن *gumrāh-s*. To lead back, رجوع نمودن *rajt-n*. To take the lead, در پیش شدن *dar pesh-sh*. To lead a life, زندگانی کشیدن *zindagāni-k*. To lead an agreeable life, زندگانی به پیش بردن *zindagāni ba dish-u*. To lead a life, عشرت بآنتن *dish u dshrat-y*.
- LEAD, n.** (first place) پیش کار *peshkār*, مقدمت *mukaddamat*. To give the lead, پیشوازی *takdim-k*.—(guidance) راهنمایی *peshwāi-d*.—(guidance) دلالت *rahnumāi*, دلالت *dalālat*.

LEADER, n. سرهنگ *sarhang*, سرور *sar-war*, سردار *sardār*, سالار *sālār*, پیشوا *peshwā*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar kash*.—(leading article) فصل مقدم *fasli mukaddam*.

LEADING, a. (showing the way) ره‌ما *rahnumā*, ارشاد *irshād*—(principal) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*. Leading or catch word, خراج *kharājā*.

LEAF, n. (of a tree) برگ *barg*, ورق *warak* (pl. اوراق).—(thin plate or sheet) طبعی *tabak*. A leaf of paper, کاغذ *tabaki kāghaz*, کاغذ *waraki kāghaz*. Leaf of a book, ورق *warak*, مطاوی *matwa*, (pl. مطاوی). Falling leaves, برگ‌باران *awrāki parīshān*. Leaves and fruits, برگ و بار *barg u bār*. Fallen leaves and fruit, نغص *nafaz*. A green leaf, برگ سبز *bargi sabz*, تازه *bargi tāza*. To be in leaf (as a tree) برگ‌دار شدن *bargdār-sh*. To strip a tree of its leaves, از درخت اوراق گرفتن *az dirakht aurāk-g*. To cover with leaves برگ‌دار کردن *bargdār-k*. To turn a leaf, ورق برگ‌اندیدن *warak bar-g*.

LEAF, vi. (put forth leaves) تصنیف نمودن *tasnīf-n*.

LEAFAGE, n. برگ *barg*, ورق *warak*.

LEAFLESS, a. برگ‌بی *bī barg*, برهنه *barahna*.

LEAFLET, n. برگ کوچک *bargi kūchak*.

LEAFY, a. برگ‌دار *barg dār*, اوراق *puri awrāk*.

LEAGUE, n. (confederacy) عهد *ahd*, (pl. عهود) معاهده *muāhada*, اتفاق *it-tifāk*.—(combination) سازش *sāzish*, فرسنگ *bastagī*.—(three miles) عهد *farsang*, فرسخ *far-sakh*.—(alliance) عهد *ahd*, پیمان *paymān*.

LEAGUE, vi. معاهده کردن *muāhada k*, پیمان بستن *paymān-b*. To observe a league, عهد و پیمان‌دارا *ēfā-k*, رعایت نمودن *dhd u paymān rā raāyat-n*. To break a league, پیمان شکستن *paymān-sh*, فسخ‌العقد شدن *fāsikhu'l dkd-sh*. A written league, عهد نامه *dhd nāma*.

LEAGUER, n. معاهد *muāhid*, هم راز *ham rāz*.

LEAK, n. شکاف *shikāf*, شق *shakk*, رخمد *rikhna*. A leak in a ship, شکاف کشتی *shikāfi jahāz*, شق کشتی *shukki kishti*, رخمد کشتی *rikhmai jehāz*.

LEAK, vi. رخمد دار شدن *rikhna dār-sh*, چکیدن *shigīf-n*, شکاف نمودن *chikīdan*.

LEAKAGE, n. چکه *chakka*, نقطه *takattur*.

LEAKY, a. رخمد دار *rikhna dār*, پر شکاف *pur shikāf*.

LEAN, vi. تکیه کردن *takiya-k*, مایل *māil*, تکیه کردن *tasānud-k*. To lean upon a staff, بر عصا ایستادن *bar dsā ittikā-n*. To lean against a wall, بر دیوار ایستادن *ittikāi dīwār-k*. To lean to an opinion, مایل شدن *ba rāi māil-sh*. To lean to a side, (to be partial) عول شدن *awl-sh*.

LEAN, a. (not fat) لاغر *lāghir*, ضعیف *zaiif*, کم گوشت *kam gusht*. Lean-faced, لاغر روی *lāghir rūi*.

LEAN, n. (of meat) لحم *lahmi*, لاغر شدن *bī shahm*. To grow lean, لاغر کردن *lāghir-k*. Make lean *lāghir-sh*.

LEANLY, ad. لاغری *lāghirāna*, ضعیفی *nahīfan*.

LEANNES, n. کم گوشتی *lāghirī*, کم گوشتی *kam gushtī*, ضعیفی *zaiifī*.

LEAP, vi. جهیدن *jastan*, جهیدن *jahīdan*.

LEAP, *n.* رقص *just*, پرتاب *partāb*, رقص *raks*.

LEAP-FROG, *n.* مازیدا *mazhīda*.

LEAP-YEAR, *n.* سال کدیس *sālī-kabīsa*.

LEARN *vt., vi.* تحصیل *āmūkhān*, درس گرفتن *tahsil ilm-n.*, درس دادن *dars-g* — (to teach) *āmūkhān*, آموختن *āmūzānīdan*. To learn by heart, حفظ کردن *yād girdan*, *hifz-k*.

LEARNED, *a.* عالم *danā*, عالم *ālim* (*pl.* حکیم, *fāzıl*, *pl.* فضلاء), *hakīm* (*pl.* حکماء).

LEARNEDLY, *ad.* دانشمندانه *dānishmān-dāna*, عالمانه *ālimāna*.

LEARNER, *n.* شاگرد *āmūzandā*, ورنده *shāgird*, نلمیذ *murīd*, *talmīz*.

LEARNING, *n.* علم *ilm*, معرفت *maʿrifat*, فصل *fann*, ادب *adab*, هنر *hunar*, طالب علم *fāzıl* Desirous of learning, طالب علم *tālībī ilm*.

LEASE, *n.* اجاره *ijāra*, کرایه *kirāya*. — (deed) اجاره نامه *ijāra nāma*.

LEASE, *vt.* کرایه کردن *ijāra-k.*, درکاره *ba kirāy-e*. To take on lease, اجاره گرفتن *ijāra-g*.

LEASH, *n.* بند *band*, زنجیر *kaid*, پالهای *pālhang*. — (three) سه *sih*. A leash of hounds, سه سگ *sih sag*.

LEASH, *vt.* بستن *bastan*.

LEAST, *a.* کمترین *kamtarīn*, کوچکترین *kuḥkhtarīn*, خرد ترین *khurd tarīn*, اصغر *asghar*.

LEAST, *ad.* در مرتبته ادنا *dar martabati adnā*, بدترین *bad tarajai kahtarīn*. At least, باری *bārī*, اقل *aklan*. — (not in the least) هرگز نه *hargiz na*.

LEATHER, *n.* چرم *chirm*, پوست *pūst* چرم جلد *jild*. Russia leather, چرم بلغار *bulghār*.

charmī bulghār. Cow or ox leather, شغور *shughūr*. Thin leather for lining boots, shoes, &c., سلال *silāl*. Morocco leather, ادیم *adīm*. Black leather, اردنج *ardinj*. A leather garment, پوستین *pūstin*. A leather sword belt, شمشیر دوال *duwālī shamshūr*. A leather bucket, دوال *duwāl*, دولچه *dulchah*. A leather dresser, چرم کار *charmīkār*, دباغ *dibāg*. A leather seller, چرم فروش *charm farūsh*.

LEATHERN, *a.* پوستین *charmīn*, پوستین *pūstin*.

LEAVE, *n.* اجازت *parwānagī*, *ijāzat*, رخصت *rukhsat*, *ruḥṣat*. — (leave to depart) اجازت خواستن *ijāzat-kh.*, دستور طلب کردن *dastūr talab-k.*, اجازت گرفتن *ijāzat-g*. To give leave, رخصت فرمودن *rukhsat-f*.

LEAVE, *vt.* ترک کردن *guzāshān*, ترک کردن *tark-k*, هجر کردن *hajr-k.*, هجر کردن *hibah-k.*, وصیت نمودن *wasīyat-n*. To leave off, دست برداشتن *waṭ-m.*, دست برداشتن *dast-b.* To leave out, فراموش نمودن *farāmūsh-n*. To leave a remainder of anything, باقی نمودن *bākī-n*. To leave one behind, در پی گذاشتن *dar paya-g*.

LEAVEN, *n.* مایه *māya*, خمیر *khamīr*.

LEAVEN, *vt.* مایه *tukhmīr-k.*, خمیر کردن *māya-n*.

LEAVENED, *a.* مخمر *mukhammar*. — (leavened bread) نان خمیری *nānī-khamīrī*.

LEAVINGS, *n.* باقیات *bakiyat*, خوربار *bākīyāt*, فضل *fazla*. — (of food) خوربار *khūrpāra*.

LECHER, *n.* زنجاره *zampāra*, شویوتی *shahwātī*.

LECHEROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, فاسق *fāsik*.

LECHEROUSLY, *ad* باشهوت *bā shahwat*, فاسقاً *fāsikan*.

LECHEROUSNESS, *n.* شهوت *shahwat*, فجور *fajūr*, هوا *hawā*

LECHERY, *n.* هوس *hawās*, مستی *mastī*

LECTION, *n.* نوان *navān*, درس *dars*.

LECTURE, *n.* درس *dars*, سبک *sabak*, وعظت *mau'izat*. A public lecture, سرزنش *darsi ām*.—(reproof) درس عام *sarzanish*.

LECTURE, *vi* درس دادن *dars-d*, درس *dars*, گفتن *dars-g*, سبکی کردن *sabak-k*.—(reprove) ملامت کردن *malāmat-k*.

LECTURER, *n.* مدرس *mudarris*, خواننده *khānanda*, درس دهنده *dars dehandā*, واعظ *wā'iz*.

LEDGE, *n.* تخته *takhta*, طبقه *tabaka*.

LEDGER, *n.* دفتر *daftar*, حساب نامه *hisāb nāma*.

LEECH, *n.* علقه *ālka*, زالو *zālū*, زلو *zalū*

LEEK, *n.* گندام *gundāna*.

LEER, *n.* نگاه *kuj nigāhī*, غمز *ghamz*.

LEER, *vi.* کج نگاه کردن *kuj nigāhī-k*, غمز نمودن *ghamz-n*.

LEES, *n.* درد *durd*, فضل *fazla*.

LEEWARD, *a.* بسوی باد *ba sūi bād*.

LEEWAY, *n.* پهلو روی *pahlū rawī*.

LEFT, *a.* (not right) چپ *chap*, راست *nārāst*, یسار *yasār*, چپ دست *dasti-chap*, دست یسار *dasti yasār*. Going to the left, چپ رو *chap rau*. The left wing of an army, میسر *maysarat*. To the right and left, بسوی چپ *basūi chap u rāst*. میمنت *meymanat* میسر *maysarat*.

LEFT-HANDED, *a.* چپ دست *chap-dast*, شمای *shimālī*.

LEG, *n.* ساق *sāk*, پا *sāki pā*.

Calf of the leg, گوشت ساق *gūshṭi sāk*.

LEGACY, *n.* میراث *mīrās*, ترک *tarka*, وصیت *wasīyat*.

LEGAL, *a.* موافق شرع *muwājaki sharʿ*, مشروع *mashrūd*, شرعی *sharʿī*, حلال *halāl*.

LEGALITY, *n.* شریعت *sharʿāt*, جوار *javāz*.

LEGALIZE, *vt.* مشروع کردن *mashrūd-k*, حلال نمودن *sharʿī-s*, ساختن *halāl-n*.

LEGALLY, *ad* شرعاً *sharʿān*, حلالانه *halālāna*, با شریعت *bā sharʿāt*.

LEGATE, *n.* vide DELEGATE.

LEGATION, *n.* الحقی *ilchī garī*.

LEGATOR, *n.* وصی *musī*, وصیت گر *wasīyat gar*.

LEGEND, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*.

—(memorial) تذکرت الاولیا *tazukīratu'l aulīyā* —(chronicle) روایت *rawāyat*.

LEGENDARY, *n.* نقل خلاف باور *nakli khilāfi bāwar*, باور یگو *yāw iyū*.

LEGER, *n.* دفتر *daftar*.

LEGERDEMAIN, *n.* حقه بازی *hukka bāzī*, شعبده *shu'badah*.

LEGGED, *a.* ساق دار *sākūār*.

LEGIBILITY, *n.* خوانده شدگی *khānda shudagī*, صافی *sāfi*.

LEGIBLE, *a.* خوانده شدنی *khānda shudanī*, خوانا *khānā*, ممکن خوانده شدن *mumkinī khānda shudan*.

LEGIBLY, *ad* صاف صاف *sāf sāf*, بطور *bu taurī* خوانای *khānāi*.

LEGION, *n.* گروه *guruh*, تمن *taman*, چند *jund*, (pl. لشکر *sipāh*, (اجناد *ashkār*).

LEGIONARY, *a.* سپاهی *sipāhī*, لشکری *lashkarī*.

LEGISLATE, *vi.* قانون ساختن *kānūn-s.*

LEGISLATION, *n.* وضع قانون *waz' kānūn,*
قانون سازی *kānūn sāzī.*

LEGISLATIVE, *a.* قانون شرابعی *shar'āī,* قانون ساز *kānūn sāz.*

LEGISLATOR, *n.* واضع القانون *shar'f,* واضع القانون *wāzi'u'l kīnūn.*

LEGISLATURE, *n.* قوت شرابع گزاری *kuwātī shar'ādī guzārī,* حکمرانی *hukm-rānī,* اهل قانون *ahli kīnūn.*

LEGITIMACY, *n.* مواولر محلول *maulūdi mahlūl,* حلال زادی *halāl zādīgī.*

LEGITIMATE, *a.* حلال زاده *halāl zāda,* حلال جابر *jāiz,* حقیقی *hukūkī.*

LEGITIMATE, *vt.* حلال راده ساختن *halāl zāda-s.,* روا گردانیدن *rawā-g.*

LEGITIMATELY, *ad.* بالحلل *bilhalāl,* حسب قانون *hasbi kānūn.*

LEGITIMATION, *n.* دادن حلال زادی *dāni halāl zādīgī,* پارسا سازی *pārsāsāzī.*

LEGUME, *n.* حب و طیبت *katīnat,* حب *habb.*

LEGUMINOUS, *a.* طایبت مدسوب *katīnat mnsūb.*

LEISURE, *n.* فراغت *fursat,* فرصت *fursat,* مهلت *mohlat,* آزادی *āzādī.*

LEISURELY, *ad.* فرصتانه *fursatāna,* با فراغت *bā farāghat.*

LEMMA, *n.* مقدمه *mukaddama.*

LEMON, *n.* ترنج لیمو *līmu,* ترنج *turanj,* Lemon juice, عرق لیمو *draki līmu,* لایمون *laymūnā.*

LEMONADE, *n.* شربت لیمو *sharbatī līmū,* آب لیمو *ābi līmū.*

LEND, *vt.* (money) وام دادن *wām-d.,* عاریت دادن *karz-d.,* عاریت دادن *ārīyat-d.,* اقراض نمودن *ikrāz-n. — (goods)* اعانت ساختن *iārat-s.* To lend upon interest, ربا خوردن *ribā-kh.* Lend without interest, اسلاف کردن *aslāf-k.,* سلف

گوش *salaf-n.* To lend an ear, گوش

دادن *gūsh-d.* To lend assistance,

عون دادن *yārī-d.,* عون دادن *dun-d.*

LENDER, *n.* وام دهنده *wām dahanda,* مقروض *wām sitān,* عاریت رباخور *ribā khur. — (of goods)* عاریت دهنده *ārīyat dahanda.*

LENGTH, *n.* طول *darāzī,* طول *tūl.*

Length of head, شنی *shanak.*

Length of time, مدت *muddat,* دیر *derī,* کثرت زمان *kasratī zamān.*

Length of life, درازی عمر *darāzī i ūmr,* زندگی طول *tūlī zindagānī.*

Length and breadth, عرض و طول *tūl u drz.* In length and breadth, طولاً *tūlan u drzan.* Extended in length, دراز کرده شده *darāz kardā shuda,* طول *tawīl.* According to the length, بداری *badarāzī.* At length, طولاً *tūlan.*

LENGTHEN, *vt., vi.* (make long) دراز کردن *darāz-k.,* طول ساختن *avīl-s. — (grow long)* دراز گشتن *darāz-g.,* طول شدن *tawīl-sh.*

LENGTHILY, *ad.* بطور دراز *bā taurī darāz.*

LENGTHWISE, *ad.* از درازی *az darāzī,* طولاً *tūlan.*

LENGTHY, *a.* دراز *darāz,* مطول *mutawwal.*

LENIENCY, *n.* نرمی *narmī,* عطوفت *atūfat.*

LENIENT, } *a.* نرم *narm,* ملایم *mulā-*

LENITIVE, } *yīm,* ملایمی *mullayyīn.*

LENITY, *n.* ملایمت *mulā-yamat,* نرم دلی *narm dilī,* حلم *hilm,* مهربانی *mehr bānī.*

LENT, *n.* رمضان *ramazān,* روزه *rūza.*

LENTEN, *a.* روزه رمضان *rūzai ramzānī.*

LENTICULAR, *a* عدسي *dilasī*.
 LENTIL, *n.* عدس *adus*, منجوج *manjū*.
 LEO, *n.* اسد *asud*, درج *burji asud*.
 LEONINE, *a.* اسدی *asadī*, شیری *shirī*.
 LEOPARD, *n.* پلنگ *pilang*. A young leopard, بوزک *yūzak*.
 LEPER, *n.* اهل برص *barīs*, برصی *baras*, جذام *juzām*.
 LEPROSY, *n.* برص *baras*, پرسی *pīsī*, جذام *juzām*, بیاض *bayāz*.
 LEPROUS, *a.* جذام *juzām*, برص *barīs*, مبروص *malrūs*.
 LESION, *n.* زخم *zakhm*, صدمه *sadma*.
 LESS, *a.* کمتر *kūchaktar*, کمتر *kamtar*, اصغر *asghar*. More or less, کم و بیش *kam u bish*. So much the more or less, فکیف *fakayf*.—(in a lower degree) بدرجه کمتر *badarajai kamtar*.
 LESSEE, *n.* اجاره دار *ijāra dār*, کراجی *kirājī*.
 LESSEN, *vt.* کم کردن *kam kardan*, کاستن *kāstun*, تخفیف نمودن *takhfīf-n*.
 LESSON, *n.* نصیحت *nasīhat*, پند *pand*, تلمیذ *tambīh*.—(scholar's lesson) سبق *sabak* درس *dars*. To receive a lesson, درس گرفتن *dars-g*. To give a lesson, سبق باندن *sabak-y*. To give a lesson, درس دادن *dars-d*, سبق گفتن *sabak-g*.
 LEST, *conj.* مبادا *mabādā*, تا که *tā ke*.
 LET, *vt., vi.* (allow) اجازت دادن *ijāzat-d*, دستور دادن *rukhsat-n*, دستور دادن *dastūr-d*, اذن کردن *izn k*.—(hinder) مخالفت نمودن *manā-k*, منع کردن *mukhālafat-n*. To let or let out for hire, اجاره بکرایه دادن *ba kirāya-d*, اجاره نمودن *ijāra-n*. To let blood, رگ زدن *rag-z*, فرو فصد کردن *fasd-k*. Let down, فرو دخول دادن *farū-h*. Let in, اجازت خرج دادن *dukhūl-d*. Let out, اجازت

ijāzati kharj-d. Let off a gun, بندوق رسی کردن *bandūk ramī-k*. Let loose, نوپ سر دادن *top sar-d*. Let slip an opportunity, پراگنده ساختن *kushādu-k*, پراگنده *parāganda-s*. Let slip an opportunity, فوت فرصت کردن *fuuti fursat-k*, کم فرصت شدن *kam fursat-sh*. Let alone! بگذار *buguzār*.
 LETHAL, *a.* سدیگین *sangīn*, مهلک *ma-līk*, قاتل *kātil*.
 LETHARGIC, *a* سبانی *subānī*, غشیان *ghashyān*, غشی *ghashy*.
 LETHARGY, *n.* سبات *subūt*, غشییت *ghashīyat*, سستی *sustī*.
 LETTER, *n.* (of the alphabet) حرف *harf*, (pl. حروف or احرف). The letters of the alphabet, حروف التهجی *hurufut tahajji*.—(written character) روم *rakm*, (pl. روم). To repeat the letters of the alphabet, تہجی کردن *tahijji-k*. Letter by letter, حرف خط *harf buharf*.—(epistle) خط *khatt*, مکتوب *maktūb*, روم *ruk*, نامه *nāma*. Friendly letters, دوستی نامه *nāmai dūstī*, مکتوب محبت *maktūbi mahabbat*. Imperial or royal letters, خط همايون سعادت و قرون *nāmai khākānī*. Letters patent, رقوم *khali humāyuni saādat maktūrūn*, رقوم شاه *rūkūmi shāh*. Letters of agreement, عهد نامه *dūd nāma*. Letters of compliment, مکتوب ملاطفت اسلوب *maktūbi mulātafat uslūb*. Agreeable letters, دلکشا نامه *nāmai dīlku-shā*. Judicial letters, کاغذ قاضی *kāghazī kāzī*, حجت قاضی *hujjati kāzī*. Consolatory letters, تسلیت نامه *tasliyat nāma*. Congratulatory letters, تهنیت نامه *tahnīyat nāma*. Letters of attestation, شهادت نامه *shahādat nāma*.

Supplicatory letters, مکتوبِ صراعت *maktūbi zarādt uslūb*. Letters of apology, اعتذار نامہ *aātizār nāma*. Letters of recommendation or intercession, سفارش نامہ *safārish nāma*, شفاعت نامہ *shifādt nāma*. Threatening letters, مکتوبِ تهدید و مصحوب *muktūbi tahdūd mas-hūb*, مکتوبِ ستم *muktūbi sitam āmiz*. Letters of capitulation, اطاعت نامہ *atādt nāma*, عهد نامہ *dhul nāma*. Letters announcing victory, فتح نامہ *fath nāma*. A letter of exchange, ہندوی *hunduvī*. A letter-carrier, کاسد *kāsīd*, یک *payk*, حاملہ مکتوب *hāmili maktūb*. Sending letters to one another, مراسلت *murāsulat*, مکاتبت *mukātabat*. To write letters, خط نوشتن *khatt khutūt-n*, مکتوب مسطور نمودن *maktūb mastūr-n*. The forms of letter writing, اشیا *inshā*. The cover of a letter, لِفَافَةُ *lifāfa*.

LETTER, *vt.* (stamp with letters), باحروف کردن *bā hurūf nishān-k*.

LETTERED, *a.* صاحبِ علم *sāhibi ilm*, دانا *ḡānā*.

LETTERLESS, *n.* نادان *nādān*.

LETTUCE, *n.* کاهو *kāhū*, خس *khass*.

LEVANT, *a.* vide EASTERN.

LEEVE, *n.* سلام دربار *darbār*, عام *salāmī ān*.

LEVEL, *n.* (a plain) جای هموار *jāi hamwār*, عریض *jāi basūt*, آمینات *āmīnat*. Soft level ground, سردج *sardak*.—(rate, standard) میزان *mīzān*, وزن *vazn*.—(equality of rank) همزادگی *hamsarī*, تناسبیت *munāsabat*,—(proportion) انداز *andāza*. A mason's level, ہنجار *hanjār*.

hanjār. To be upon a level (with any person) همسر شدن *hamsar-sh*, جفتی *hamkadī-sh*, یکسان شدن *yaksān-sh*. To put upon a level, همسری دادن *ham sarī-d*, یکسان ساختن *yaksān-s*.

LEVEL, *a.* صاف *sāf* هموار *hamwār*, امانی *hampāyi*, همسر *hamsar*, برابر *barābar*, *ufākī*.

LEVEL, *vt.* برابر کردن *barābar-k*, هموار *hamwār-s*, گردانیدن *hamdarāju-g*.

LEVELLED, *a.* (grounded) مسطح *mu-sattah*, برابر ساخته *barābar sākhṭa*.

LEVELLER, *n.* برابر کننده *barābar kun-anda*, یکسان سازنده *yaksān sāzanda*.

LEVELNESS, *n.* برابری *hamwārī*, برابریت *barābarī*, تسویات *taswīyat*.

LEVER, *n.* پیتکانی *pītkānī*, بالکن *balkān*.

LEVERAGE, *n.* ارتعاع *irtifād*, رفع *raft*.

LEVERET, *n.* خرمن *khirnik*, (پل خزان).

LEVIABLE, *a.* قابل تحصیل *kābili tahsīl*.

LEVIGATE, *vt.* ساددن *sāydan*, سحی *sahk-k*.

LEVIGATION, *n.* سحی *sahk*.

LEVITE, *n.* شریف *sharīf*, لوی *lāvī*.

LEVITIC, *a.* شریفی *sharīfī*, سیدی *sayyidi*.

LEVITY, *n.* سبکی *subukī*, سبکساری *subuksārī*, خفت *khiffat*. Levity of behaviour, بی نبدانی *bī sabātī*, بی استقلال *bī istiklālī*.

LEVY, *vt.* لشکر جمع کردن *lashkar jamt-k*. Levy tributes or taxes, خراج *khirāj* و اخذ کردن *akhz-k*, خراج *bāj u khirāj tahsīl-k*. To levy war, جنگ کردن *jang-k*. To levy a fine, جریمه کردن *jarīma-k*.

LEVY, *n.* (of men) لشکر جمعیت *jamī*.

āti laskhar.—(of money) خراج *bāj*, *khirāj*.

LEWD, *a* دوسادې *shahwatī*, شهوتی *nafsānī*, زناکار *zinā kār*.

LEWDLY, *ad.* نا پرهیرگارانه *nāparhīzgarāna*.

LEWDNESS, *n.* دوس درستی *nafs-parastī*, شهوت *shahwat*.

LEXICAL, *a.* لغوی *lughwī*, فرهنگې *farhangī*.

LEXICOGRAPHER, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, لغت نوېس *lughat navīs*.

LEXICOGRAPHY, *n.* علم لغت *ilmi lughat*, لغت نوېسي *lughat navīsī*.

LEXICOLOGY, *n.* سخن شناسي *sakhun shanāsī*, علم کلام *ilmi kalām*.

LEXICON, *n.* لغت *lughat*, (pl. لغات), فرهنگ *kitābi lughat*, کتاب لغت *farhang*.

LIABILITY, *n.* سزاواري *istilākā*, استحقاق *sazāwārī*.

LIABLE, *a.* (not exempt) معرض *muāṭ-raz*, سزاوار *nā muāṭf*, نامعاف *sazāwār*. Liable to indisposition, همراه *mimrāz*, موصوب *mūwassab*. Liable to suspicion, مرام *muraṣam*. Anything liable to error, اغلوطه *ughlūtāt*.

LIAR, *n.* کاذب *durūghū*, دروغ گو *kāzib*, کذاب *kazzāb*. To prove one a liar, مکتذب کردن *mukzīb-k*. Treating as a liar, تکذیب *takzīb*.

LIBATION, *n.* هدم *bādu rīzī*, پاده ریزی *hadaya khamrī*.

LIBEL, *n.* هجو *bad nāmī*, بد نامی *haju*, بختان *bukhtān*, مذمت *mazannmat*, افترا *iftirā*.

LIBEL, *vt.* هجو کردن *haju-k*, مذمت کردن *mazannmat-k*, عیب نادت کردن *āib sābit-k*.

LIBELLER, *n.* بدنامي نوېس *badnāmī navīs*, مغذری *muṣṭarī*.

LIBELLOUS, *a.* vide DEFAMATORY.

LIBERAL, *a.* سخني *sakhī*, (munificent) دل کشاده *kushāda dil*, کرم *karīm*, عطا بخش *javānmard*, جوامرد *javānmard*, *ātī-bakhsh*. Of liberal extraction, اصل *asl zāda*, پاک نژاد *pāk nīzhād*, صاحب ادب *sharīf*—(polite) اهل *ahli āzārī*.

LIBERALITY, *n.* کشا دلی *kushāda dilī*, کرم *karam*, جوامردی *javānmardī*, بذل *barī*, سخا *sakhā*, سخاوت *sakhāwat*.

LIBERALIZE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k*, خوش خیال کردن *khush khīyāl-k*.

LIBERALLY, *ad.* جوامردانه *javānmardāna*, کریمانه *karīmāna*, فیضاً *jayzan*.

LIBERATE, *vt.* خلاص *āzād-k*, آزاد کردن *āzād-k*, نجات *rahāt-k*, رها کردن *rahāt-k*, دادن *rajāt-d*.

LIBERATION, *n.* آزادی *khulāsī*, خلاصی *āzādī*, رهای *rahāī*.

LIBERATOR, *n.* رهای بخش *rahāī bakhsh*, نجات آور *najāt āvar*.

LIBERTINE, *n.* خردا دې *bī kapi*, دید *khārā'ātī*, بدکار *badkār*, رند *rind*, صاحب شهوت *sāhibi shahwat*, هوس *sāhibi hawas*.

LIBERTINISM, *n.* بدکاری *badkārī*, کفر *kufī*, شهوت *shahwat*, رندی *rindī*, فساد *fusād*.

LIBERTY, *n.* آزادی *āzādī*, رهای *rahāī*, رستگاری *rustgarī*, خلاصی *khulāsī*.—(exemption) معافی *muāṭī*.—(relaxation of restraint) اطلاق *itlāk*, کشادگی *kushādagī*.—(leave) اجازت *ijāzat*. To set at liberty, آزاد کردن *āzād-k*, خلاص کردن *rahānīdan*, *khulās-k*.

- LIBIDINOUS, *a.* شهوتي *shahwatī*, بي ضبط *bī zabt*.
- LIBRA, *a.* ميزان *mīzān*, درج *burjī mīzān*.
- LIBRARIAN, *n.* داروغه کتب خانہ *dārūgh-ghai kutub khāna*, صحاب *sahhāf*, سفار *saffār*.
- LIBRARY, *n.* کتب خانہ *kutub khāna*, کتھر *kimatr*, کتاب خانہ *kitāb khāna*.
- LIBRATE, *vt.* تعدیل کردن *taḍdīl-k.*, سنجیدن *sanjidan*.
- LIBRATION, *n.* تعادل *muādalat*, تعادل *taḍdīl*, هموزی *hamwazanī*.
- LICENSE, *n.* خود کامی *khud kāmī*.— (permission) اجازت *ijāzat*, رخصت *rukhsat*, دستور *dastūr*, اذن *izn*. Letter of license, حکم نامہ *hukm nāma*, پروانہ *parwāna*.
- LICENSE, *vt.* اجازت دادن *ijāzat-d.*, پروانہ دادن *parwāna-d.*
- LICENSER, *n.* اجازت دہندہ *ijāzat-dahund*, پروانہ دہندہ *parwāna-dahanūdu*.
- LICENTIATE, *n.* اجازت یافتہ *ijāzat yāfta*, مرخص *murakhkhas*.
- LICENTIOUS, *a.* بد اخلاق *bad ikhlāk*, شقی *shakīy*, مسرف *musrif*.
- LICENTIOUSLY, *adv.* شوخانہ *shokhāna*, مسرفانہ *musrifāna*.
- LICENTIOUSNESS, *n.* شوخی *shokhī*, عدم ضبط و ربط *shukāwat*, شقاوت *ādami zabt u rabt*.
- LICIT, *a.* حلال *halāl*, روا *rawā*, جائز *jāiz*.
- LICK, *vt.* لیسیدن *līsīdan*, لیس کردن *lahs-k.*— (beat) ضرب کردن *zarb-k.*, کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*. Lick up, خوردن *khurdan*, بلع کردن *balt-k.*
- LICK, *n.* لیسیدگی *līsīdagī*, لیس *lahs*.— (blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*. Any thing licked, لسوب *lasūb*.
- LICKERISH, *a.* نفیس *nafīs*, طامع کار *tamīkār*.
- LICORICE, *n.* اصل السوس *aslu's sūs*.
- LICTOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *mahzar*.
- LID, *n.* سرپوش *sar pūsh*, سرخم *sarkham*, تم *tam*. Redness of the eye-lid, رمش *ramash*. Having a pain in the eye-lids, مرسع *murassē*.
- LIE, *n.* دروغ *durūgh*, کذب *kizb*, بہتان *buhātān*, خلاف *khilāf*. To invent lies, افترا کردن *iftirā-k.*
- LIE, *vi.* (tell a lie) دروغ گفتن *durūgh-g.*, ترویر بستن *tazwīr-b.*, کذب کردن *kizb-k.*
- LIE, *vi.* (recline) آرام کردن *ārām-k.*, خفتن *khuftan*, استراحت کردن *istirāhat-k.*, خوابیدن *khābīdan*.—(remain fixed) ثابت *bar karār-sh.*, نشست کردن *sābit-m.*—(reside) مکان داشتن *makān-d.* To lie hid, پنهان شدن *ba pinhān-sh.*, نهفته بودن *makhfī-sh.*, در زندان *nihūfta-b.* To lie in prison, در زندان بودن *dar zindān-b.* To lie in one's power, بدست آمدن *badast-ā.* To lie by, واماندن *ārāmīdan*, واما ندن *wā māndan*, اقامت نمودن *akāmat-n.* To lie down, استراحت کردن *istirāhat-k.*, آرام کردن *ārām-k.* To lie in (to be in child-bed) وضع حمل کردن *wazī haml-k.* To lie under, بر دار بودن *farmān bardār-b.* To lie upon, لازم گشتن *lāzim-g.* To lie with, نکاح کردن *nikāh-k.*
- LIEF, *adv.* بخوشنودی *ba khūshnūdī*.
- LIEGE, *n.* vide Sovereign, Subject.
- LIEU, *n.* عوض *twaz*, بدل *badal*. In lieu of, بجای *bajāi*.
- LIEUTENANCY, *n.* جانشینی *jā nishīnī*, نیابت *niyābat*.
- LIEUTENANT, *n.* قائم مقام *kāim mukām*

نايب *nāib*, (pl. نواب *khulīfa* (pl. وکلا *wakīl*, Lord Lieutenant, اکرم سردار *sardārī akram*. *sadrī adzam*. Lieutenant-colonel, نایب سرهنگ *nāibī sarhang*. Lieutenant-General, نایب سردار *nāibī sardār*. Lieutenant-Governor, نایب *nāibu'l hukūma*.

LIEUTENANTSHIP, *n.* فام مقامی *kāy-i im mukāmī*, وکالت *wakālat*.

LIFE, *n.* زندگانی *zindagī*, زندگی *zindagānī*, عمر *umr*, حیات *hayāt*, جان *jān*, همدی *hastī*. Present life, این جهان *in jehān*, دارالبقا *ākhiri*, حیاتِ عاجل *hayātī ājilat*. The life to come, آخری *ākhiri*, دارالبقا *daru'l bakā*. The present and future life, دو جهان *dū jehān*, دارن *dārān*. An agreeable life, بهیشت و عشرت *zindagāni ba dīsh u āshrat*. Life is sweet, شیرین جان *jān shūrīnast*, *umr āzīz ast*. A long life, عمرِ طویل *umrī tarwīl*. Possessing life, حادار *jāndār*. Possession of life, جانداري *jāndārī*. To restore life, زنده کردن *zinda-k*. Restoring life, زنده ساز *zinda sāz*. To lead a life, زندگانی گذران کردن *zindagāni guzarān-k*. To expose one's life, جانبازی کردن *jānbāzī-k*, سر نمودن *tarki sar-n*. Increasing life, روح افزا *rūh afzā*. — (vivacity) زنده دلی *zinda dīlī*, زبکی *zīrakī*, دلیری *dīlī*, تیزی *tēzi*.

LIFE-GIVING, *a.* بخش روح *rūh bakhsh*, عمر ده *umr dah*.

LIFE-GUARD, *n.* محافظ جان *muhāfizī jān*.

LIFELESS, *a.* بی حیات *bī-jān*, بی قدرت *bī hayāt*, نا روان *nā rawān*,

بے کولرات *bī kuwrat*, نازوان *nā rawān*, افسرد *afsurda*.

LIFELESSLY, *ad.* بطور *bilā jān*, بی حیات *batauri bī hayāt*.

LIFELESSNESS, *n.* بی جانی *bī jānī*, عدم دوت *ddami kuwat*.

LIFT, *vt., vi.* برداشتن *bur-d*, بردار ساختن *buland-s*, افراختن *afrahktan*.

LIFT, *n.* (assistance) کمک *yārī*, بار *kumak*. — (rise) رفعت *rafʿ*, برداشت *bur-dāsh*.

LIGAMENT, *n.* پیوند *pay*, بند *band*, عقید *mukayyad*, پیوند *payvand*.

LIGATURE, *n.* بستگی *bastagī*, عقد *ahd*.

LIGHT, *n.* نورانی *raushnī*, نور *nūr*, نورانی *nūrānī*, شعاع *shuā*, نور آفتاب *nūrī āftāb*, شمع *shuāi shamsh*. The light of the moon, ماه *māh*, روشنای *mahtāb*. Diffusing light, ضیا پاش *ziyā pāsh*. To bring to light, اظهار کردن *izhār-k*, شمع *zāhir-k*. — (lamp) چراغ *chirāgh*, قندیل *kandīl*. — (instruction) تالیم *tālīb*, تعلیم *taʿlīm*.

LIGHT, *a.* (bright) روشن *raushan*, مدور *mūnawwar*, تابناک *tābnāk*.

LIGHT, *a.* 1. (not heavy) سبک *subuk*, خفیف *khufīf*, ناگران *nā girān*. Somewhat light, سبکچه *subukchu*. 2. (active) چالاک *chālāk*. 3. (easy of digestion, as light food) خوش گوار *khush guvār*. 4 (not chaste) ناپاک *naṭīk*, ناپرهیز *nā parhez*. 5. (not gross) ناستبر *nā sitabr*. 6. (of little value) سبکمایه *sabukmāya*. 7. (unencumbered) بار *nā girānbār*. 8. (not difficult) آسان *āsān*, بی نادشوار *nādushwār*. 9. (not painful) بی رنج *bī ramj*.

LIGHT, *vt.* (set on fire) افروختن *afrukhtan*, *tan*, (set on fire) آتش افروز کردن *ālīsh afrūz-k.* Light a candle or a lamp, شمع افروز ساختن *shamē afrūz-s.*, موم سوز کردن *mūm sūz-k.*, چراغ افروختن *chirāg-a.*—(to give light) روشنی دادن *raushnī-d.*, نور نمودن *nūr-n.* *ziyā-p.*, صیّا پاشیدن

LIGHT, *vi.* (come down) آمدن *farūd-ā.*, (to light as a bird on a tree) لود نمودن *labūd-n.* To light upon by chance, راست *az ittīfāk-y.* از اتفاق بافتن *rūst-u.* افتادن

LIGHTEN, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, درخشیدن *bark-k.*—(shine like lightning, درق آسایا پاشیدن *bark āsā ziyā-p.*—(illuminate) روشن کردن *raushan-k.* *ziyā-g.*—(exonerate) سبک نارساختن *sabukbār-s.*—(exhilarate) دلشاد کردن *dilshād-k.*, خوش خاطر کردن *khush khātīr-k.*

LIGHT-FINGURED, *a.* چابک دست *chābuk dast.*

LIGHT-FOOTED, *a.* تیز رو *subukpā,* *tez rau.*

LIGHT-HEADED, *a.* سبکسر *sabuksar,* بی حواس *shūrīda.*—(delirious) شوریده *bī hawāss,* بی خود *bī khud.*

LIGHT-HEARTED, *a.* دلشاد *dilshād,* دلخوش *dil khush.*

LIGHT-HEARTEDNESS, *n.* بی خودی *bī khūdī,* بی حواسی *bī hawāssī.*

LIGHT-HOUSE, *n.* منار *manār,* معارف *manārat,* (پل. مناور - معایر).

LIGHT-INFANTRY, *n.* سرباز سبک دست *sarbāzi subuk dast.*

LIGHTLY, *ad.* (without weight) سبکانه *sabukāna,* خفیهانه *khafīfāna.*—(without difficulty) نامشکلهانه *nā mushkilāna,* بی سبب *āsāna.*—(without cause)

bī sabuk, بی تغرب *bī takrīb.*—(cheerfully) شادمانه *shādmāna,* خرمانه *khurramāna.*—(not chastily) بی پاکي *bī pākī,* غیر پرهیز *ghayri parhez.*—(nimbly) بی سبکپای *bā subuk pāya.*—(without steadiness) بی فراری *bī karārī.*

LIGHT-MINDED, *a.* سبک خرد *subuk khirad,* بی فرار *bī karār.*

LIGHTNESS, *n.* سبکي *subukī,* چستی *chustī,* خفت *khiffat.*—(agility) چالاکي *chālākī.*—(want of chastity) بی پرهیزی *bī parhezī.*

LIGHTNING, *n.* برق *bark,* تاب *tāb,* آتش ناز *darakhsh,* صایقه *sārika,* درخش *ātīsh bāz.*

LIGHTNING-ROD, *n.* میل برق *mayli bark.*

LIGHTS, *n. pl.* شش *shush,* ره *rāh.*

LIGHTSOME, *a.* (exhilarating) دلنواز *dil narwāz.*—(not dark) روشن *raushan.*

LIGHTSOMENESS, *n.* شادی *shādī,* روشنی *khurramī.*—(brightness) *raushnī.*

LIKE, *a.* مانند *mānand,* مثل *mīsl,* برابر *barābar,* یکسان *yaksān,* مشابه *mushābih,* مانستن *hamāwar,* To be like, مانستن *mānistān,* مشابه شدن *mushābah-s.* To make like, تدایر کردن *tanzīr-k.*, نمذیل نمودن *tamsīl-n.* *ad.* (in comp.) سان *sār* و ش *asā* سا *sā* سار *sār,* چون *chūn,* همچون *hamchūn,* چنان *chunān,* چو *chu.* Like a man, (manlike) مرد آسا *mard āsā.* Like ambergris, عذبرسا *āmbersā.* Like a king, (royal) شاهوار *shāhrvār.* Like an atom (minute), ذره وار *zarravār.* Like the moon, قمر و ش *kamrwash.* Like the sea, دریا مانند *daryā mānand.* Like wax, شمع سان *shamtsān.* Like the full moon, بدر صفت *badar sifāt.*

- Like the sun, *شمال شمس shams misāl*. In like manner, *آینچنان ān chunān*, *کما kamā*.
- LIKE, *vt.* دوست داشتن *dūst-d.*, پسندیدن *pasandiden*, *پاسند کردن pasand-k.*, راضی شدن *rāzī-sh.*, دیکو داشتن *neku-d.*, تحسین کردن *tuhsīn-k*
- LIKELIHOOD, *n.* معقولیت *madkūlīyat* (*pl.* احتمالات *ihitmāl*)
- LIKELY, *a.* معقول *madkūl*, محتمل *muhtamal*, پسندیده *pasandīda*
- LIKELY, *ad.* معقولا *madkūlan*, احتمالا *ihitmālan*, اغلب *aghlāb*.
- LIKEN, *vt.* vide COMPARE.
- LIKENESS, *n.* ماندگی *mānandagī*, مثل *tamsīl*, برابری *barābarī*, تشبیه *tushbīh*, تصویر *taswīr*, صورت *sūrat*.
- LIKEWISE, *ad.* نیز *nez*, هم *ham*, ایضا *aīzan*.
- LIKING, *n.* پسندگی *pasandagī*, دیکوداری *nekūdārī*, رغبت *raghbat*.
- LILAC, *n.* گلِ باس *guli yūs*.—(color) ارغوانی *arghauwānī*.
- LILY, *n.* سوسن *sūsan*, سمن *saman*.—(water-lily) نیلوفر *nīlūfar*.
- LIMB, *n.* عضو *ūzw* (*pl.* اعضا *ajzā*). Maimed, *جُزئی تان, shilw*, (*pl.* اشلا *ashlā*). Maimed, lamed in any member, مقطوع العضو *maktūw'ul uzw*.—(edge) لب *lab*, جانب *jānīb*, کناره *kināra*.
- LIMB, *vt.* دریدن وصل کردن *wasal-k.*—(cut) دریدن *burīdan*.
- LIMBER, *a.* نرم *narm*, مطیع *mutīd*.
- LIMBO, *n.* برزخ *barzakh*.—(prison) زندان *zindān*.
- LIME, *n.* آهک *āhak*, نوره *nūra*, لیاط *liyāt*, پاج *pāk*, ساروج *sārūj*. Burnt lime, کوهیج *kūhīj*, مکلس *mukallas*.

- Bird lime, دبی *dibk*.—(a sort of lemon) لموی کاغذی *līmūi kāghzī*.
- LIME, *vt.* 1 (to ensnare with birdlime) با دبی گرفتن *bā dibk-g*. 2. (manure with lime) بار دادن *bār-d*. 3. (cement) وصل کردن *wasal-k.*, بچتن *bāch-tan*, آهک *āhak*.
- LIMEKILN, *n.* آهک از خانه *āhak paz khāna*, کوره آهک *kurai āhak pazī*.
- LIMESTONE, *n.* سنگ آهک *sangi āhak*.
- LIME-WATER, *n.* آب آهک *ābi āhak*.
- LIMIT, *n.* حد *hadd*, (حدود *pl.*) سرزمین *sarzamīn*, کران *kirān*.
- LIMIT, *vt.* حد کردن *hadd-k*, محدود بستن *hadd-b*, تحدید نمودن *tahdīd-n*.
- LIMITATION, *n.* تحدید *tahdīd*, حد *hadd*.
- LIMITED, *a.* محدود *mahdūd*, متحدد *mutahaddad*.
- LIMITLESS, *a.* بی حد *bī hadd*, بی کران *bī kirān*.
- LIMN, *vt.* vide PAINT.
- LIMNER, *n.* نقاش *nakkāsh*, مصور *musarwar*, آتش *āsh*.
- LIMP, *vi.* لنگیدن *lungīdan*, رفتن *langān-r.*, سادط بودن *sākit-b*.
- LIMPID, *a.* پاک *pāk*, صاف *ṣāf*, زلال *zulāl*. Limpid water, زلال آب *ābi zulāl*.
- LIMPIDITY, LIMPIDNESS, *n.* صفا *ṣafā*, زلالی *zulālī*, پاکي *pākī*.
- LIMPING, *a.* لنگان *langān*, لنگان *langān*.
- LIMPINGLY, *ad.* لنگانه *langāna*.
- LINCH-PIN, *n.* میخ *mekh*, مسمار *mismār*.
- LINE, *n.* خط *khatt*, (خطوط *pl.*) سطر *satar*.—(a slender cord) طناب *tanāb*, رسمان *rismān*.—(the equator) خط استوا *khatti istiwā*. Equinoctial line, خط اعتدال *khatti attidāl*. A right line, خط مستقیم *khatti mustakīm*. A parallel line, خط متوازي *khatti muta-wāzī*. A curved line, خط منحنی *khatti munhanī*, موج *muwaj*, خط *khatti muwaj*.

wiraj. A longitudinal line, خط مجوز *khatī mīlavar*. An unequal line, خط مختلف *khatī mukhtadif*. A meridional line, خط نصف النهار *khatī nisfu'n nahār*. Crooked line, خط کج *khattī kaj*. A circular line, خط مستدبر *khatī mustadīr*. A perpendicular line, خط عمود *khattī amūd*. A definite line, خط محدود *khatī mahdūd*. An indefinite line, خط غیرمحدود *khatī ghayr mahdūd*. Foundation line of a house, خطت *khittat*. A plumb line, خط سرب *sirr* or *surr* (pl. اسرار). Lines on the face, خطار *nizār*. Fishing line, رشته ماهی *rishṭai māhī*. Line of a book, سطر *satar*.—(verse, hemistich) مصراع *misrāḥ*. In one line, یکزده *yak zadda*—(military trenches) مواضع *muhāsir*, (pl. خنادق) *khāndak*. A line of battle, صف *saff*. Family line, نسل *nasl*, رسم سلسله *rasm silsila*, آل *āl*, خاندان *khāndān*. To draw a line, خط کشیدن *khatt-k*.

LINE, *vt.* استر *tabtīn-k.*, نبطین کردن *astar-n.*, To line with fortification, استر کردن *astar-k.* To line with soldiers, باسپاه *tahsīn-k.* To line with hafz *bā sipāh hafz-s.*

LINEAGE, *n.* نسل *nasl*, خاندان *khāndān*, اصل *asl*.

LINEAL, *a.* (composed of lines) خطوطی *khutūtī*, مستور *mastūr*.—(genealogical) اصلي *aslī*, خاندانی *khāndānī*.

LINEALLY, *ad.* در خط مستقیم *dar khattī mustakīm*, نظامانه *nazāmāna*.

LINEAMENT, *n.* نقشه *chehra*, صورت *surat* بدنی *bandī*.

LINEAR, *a.* vide LINEAL.

LINEN, *n.* کتان *kattān*, شرب *sharb*, کرباس *kirbās*. Linen-draper, بازار *bazzāz*, فروش *pārcha furūsh*.

LINEN, *a.* کرباسی *kirbāsī*.

LINGER, *vi.* (remain long in pain) بزمان *ba zamānī tarwīl* طول در کشیدن *dar-d-k*—(to be in suspense) دودل *dudul-sh.*, در راه خود متروک بودن *dar rāya khud mutaraddud-b.*, در پی *derī-n*, تردد نمودن *taraddud-n.*—(to protract) درنگ کردن *dirang-k.*, واکشیدن *wāpas-a.*, واپس اندکدن *wā-k.* Linger behind, استکان *pas-ī*. Linger in expectation or uncertainty, مدت مدید امید داشتن *ba mudlati maṭīd umed-d.* Linger long without action, بزمان کدیر بی کار بودن *ba zamānī kasīr bī kār-b.*

LINGERING, *a.* درنگ *dirang*, واکش *wākash*.

LINGERINGLY, *ad.* بانوایی *bā tawānī*, بدری *ba derī*.

LINGUADENTAL, *a.* لسانی و سنی *lisānī wa sinnī*.

LINGUAL, *a.* لسانی *lisānī*, زبانی *zabānī*.

LINGUIST, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, زبان *ahli zabān*, زباندان *zabāndān*, لسان آموز *lisān āmūz*.

LINGUISTIC, *a.* لسانی *lisānī*, متعلق بلسان *mutaḍalluk ba lisān*.

LINIMENT, *n.* مرهم *marham*, طلا *tīlā*.

LINING, *n.* استر *astar*, بطانه *batāna*.

LINK, *n.* (of a chain) حلقه زنجیر *halkai zanjir*.—(torch) مشعل *mashāl*.

LINK, *vt.* پیوستن *silsila-k.*, پیروستن *paywastan*, مکرر نمودن *makrūr-n.*

LINNET, *n.* کنجشک خوش الحان *kunjishki khush alhān*.

LINSEED, *n.* تخم کتان *tukhmī kattān*,
کت *bazrak*.

LINSEED-OIL, *n.* روغن در کتان *raughani
bazari kattān*.

LINSEY-WOOLSEY, *a.* از ار کتان و پشم *az
kattān u pashm*.

LINT, *n.* کتان *kattān*, صوف *sūf*.

LINTEL, *n.* سر آستانه *sardar*, سر *sari*
āstāna.

LION, *n.* شیر *shīr*, حیدر *haidar*, لایه *lais*,
اسد *asad*. A roaring lion, شیر زان
shīri zhiyān. A furious lion, شیر شرزه
shīri sharza, شیر مست *shīri mast*.
Hunting lions, شکار شیر *shikāri
shīr*. Bold as a lion, شیرانه *sherāna*.

LIONESS, *n.* شیر ماده *mālai shīr*, شیر
ماده *shīr māda*, اسدات *asadat*.

LIP, *n.* لب *lab*, شفه *shafa*, مشفر *mishfar*
(*pl.* مشافر). The two lips, الودر بان *al
wazratāni*. Lip or edge of anything,
لب *lab*, کنار *kinār*. Full to the lip,
لبالب *labālab*, لبریز *labrīz*. To be
full to the lip, لبریز شدن *labrīz-sh*.

LIQUEFACTION, *n.* گداز *gudāz*, ادابت
izābat.

LIQUEFIABLE, *a.* ممکن گدار *mumkinī
gudāz*.

LIQUEFY, *vt.* گداختن *gudākhtan*, گداز
کردن *gudāz-k*, گداخته شدن *gudākhta-
sh*, ادابت کردن *izābat-k*.

LIQUESCENT, *a.* گدازا *gudāzā*, دایب
zā'ib.

LIQUID, *a.* آبی *ābi*, مذاب *muzāb*. To
render liquid, تمویه کردن *tamwīh-k*.

LIQUID, *n.* آب *āb*, ماء *mā*.

LIQUIDATE, *vt.* باز دادن *alā-k*, ادا کردن
bāz-d.

LIQUIDATION, *n.* قرض دهی *alā*, ادا
karz dalā.

LIQUIDNESS, *n.* آبداری *ābdārī*, گداری
gulāzi.

LIQUOR, *n.* آب *āb*, ماء *mā*.—(spirit)
شراب *sharāb*.

LIQUORICE, *n.* اصل السوس *asl's sūs*.

LISP, *vi.* میل طعنان ناصی گفتن *misli
teflān nā sāf-g*.

LISP, *n.* زبان گرفتگی *zabān giriftagī*,
لکنت *luknat*.

LIST, *n.* (catalogue) فهرست *fihris*, دفتر
daftar, جدول *jadwāl*. A list of
names, اسم نویسی *ism navīsī*. 2.
(enclosed ground for combats) میدان
maydān, کشته گاه *kushtī gāh*. 3.
(border of cloth) کنار *kinār*, دامن
dāman.

LISTEN, *vi.* گوش دادن *gū h-d*, استماع
istimād-k, شنیدن *shanīdan*.

LISTENER, *n.* مستمع *mustamī*, سماع
sāmī.

LISTENING, *n.* استماع *istimād*.

LISTLESS, *a.* غافل *ghāfil*, مست *sust*.

LITERAL, *a.* حرفی *harfī*, لفظی *lafzī*,
لغوی *lughavīy*. The literal meaning,
معنی لغوی *ma'nī lughavīy*. A literal
translation, ترجمه لفظی *tarjūmai lafzī*.

LITERALLY, *adv.* حرف بحدف *harf ba
harf*, بطور لغوی *ba tavīri lughavīy*.

LITERARY, *a.* علمی *ilmī*, دانشی *dānīshī*,
مركب از الفاظ *murakkab az
alfāz*, اهل علم *ahli ilm*.

LITERATE, *n.* فضلا *fuzalā*, علما *illamū*.

LITERATURE, *n.* معرفت *ilm*, علم *ma-
drifat*, دانش *dānīsh*, فهم *fahm*, علمیت
ilmīyat, فضیلت *fazīlat*.

LITHARGE, *n.* مردار سدگ *murdārsang*.

LITHOGRAPH, *n.* سدگ نویسی *sang
navīsī*, طبع *tabī*.

LITIGANT, *n.* مدعی *mudā'ī*, متخاصم
mutakhāsim.

LITIGANT, *a.* مدعی *khasīm*, مدافع *mudāi*, منازع *munāẓt*.

LITIGATE, *vt.* نزاع *dadwa-k.*, دعوی کردن *nizād-k.*, خصومت ساختن *kha-sūmat-s.*

LITIGATION, *n.* منازعت *dadwi*, منازیدت *munāzidt*, خصومت *kazīya*, قضیه *kazīya ju*.

LITIGIOUS, *a.* منازع *munāẓt*, قضیه جو *kazīya ju*.

LITIGIOUSNESS, *n.* جدیگی حوی *jang-jūi*, قضیه جوی *kazīya jūi*.

LITTER, *n.* پالکی *miyāna*, پالاکه *pālaki*, معانه *muhāfa*. An elephant-litter, عماری *īmārī*. 2. (a bed of straw for animals) آخور *ākhūr*. 3. (a brood of pigs), ناتیجه *natīja*. 4. (a condition of disorder), پریشانی *parīshānī*.

LITTER, *vt.* (bring forth as beasts) ولیدت *valīdat-n.*—(spread straw) نمرودن *ākhūr-g*—(strow about) پریشان نمودن *parīshān-n.*

LITTLE, *a.* (small) خورد *khurd*, کوچک *kūchak*, معدر *saghīr*.—(in quantity) اندک *andak*, ذلیل *kalīl*. To become little, اندک شدن *kam-sh.*, گشتن *andak-g*. A little boy, پسرک *pisarak*. Little bits, خوربار *khur pāra*. Little matters, خرده مرده *khurda murda*. The little finger, انگشت خورد *angushti khurd*. Of little value, متاع باق *matāi bā'k*.

LITTLE, *n.* جزوی *juzwī*, اندکی *andakī*.—(a small space of time) بکچندی *yekchandi*, دقیقه *dakikat*. By little and little, اندک اندک *andak andak*, آهسته *āhista āhista*.

LITTLENESS, *n.* اندکی *kūchakī*, کوچک *andakī*.

LITURGY, *n.* آداب نماز *ādābi namāz*.

LIVE, *vt, vi.* زیستن *zīstan*, زندگی کردن *zindagānī-k.*, زنده شدن *zinda-sh.*, عمر کشیدن *ām-k.*. To live long, سال *sāl-kh.*, سال دادن *sāl-d.*. To live in a place, خانه گیر شدن *khānagīr-sh.*. To live well, عیش و عشرت کردن *dish ū dshrat-k*, بر خورداری گرفتن *bur khurdārī-g*. To live poorly, مغلس بودن *muflis-b.*, حاجتمند شدن *hājat-mand-sh.*

LIVELIHOOD, *n.* گذران *rozī*, روی *guzarān*, معاش *maāsh*, خوردوبی *khurdanī*.

LIVELINESS, *n.* شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, خوش طبعی *khūsh taba'iy*.

LIVELY, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, دلشاد *dil shād*, خوش طبع *khūsh tab'*.

LIVELY, *ad* شادان *shādāna*, با فرح *bā farih*.

LIVER, *n.* 1. (one who lives) زندگانی *zindagānī* کشنده *kaashanda*. 2. جگر *jigar*, کبد *kabīl*. Inflaming the liver, جگر سوز *jigar sūz*. The disease of the liver, زبادت الکبد *ziyādatu'l kabīd*.

LIVERY, *n.* لباس نوکران *libāsi naukarān*.

LIVID, *a* دیل وام *nūlfām*, زرد *zard*.

LIVIDITY, *n.* ذیل فامی *nūlfāmī*.

LIVING, *a* زنده *zinda*, زبان *ziyān*, حی *hayy*. Ever living, حی لایموت *hayy* *lā yamūt*. Living and eternal, حی *hayy u kayyūm*.

LIVING, *n.* vide, LIVELIHOOD.

LIZARD, *n.* چالپاس *khunnāz*, خداز *chal-pāsa*.

LOAD, *n.* بار *bār*, حمل *haml*. Carrying loads, باربرداری *bār kashī*, بار بردار *bār bardārī*. A bearer of loads, بار حامل *bār bardār*, حامل *hāmīl*. To lay down a load, وضع حمل کردن *waz'*

- haml-k.* Horse or camel loads, حمولات *humūlat*.
- LOAD**, *vt* بار نهادن *bār-n.*, حمل کردن *haml-k.* To load with chains, در زنجیر کردن *dar zanjīr-k.* To load a cannon, توپ تیار کردن *top tayyār-k.* — (a musket) بندوق بپار کردن *bandūq tayyār-k* — (make heavy) بار کردن *pur bār-k.*, گران کردن *girān-k.*
- LOADED**, *pp., a.* گران بار *mahmūl*, میوه دار *girān bār*. Loaded with fruit, مسنار بار *mewadār*. Loaded with debt, در زنجیر قید شده *dar zanjīr kayd shuda*.
- LOADSTONE**, *n.* آهن کش *āhan kash*, عباطیس *maghnātīs* آهن ربا *āhan rubā*.
- LOAF**, *n.* نان *nān*, کما *kumāch*.
- LOAM**, *n.* وحل *wahāl*, خلاب *khilāḥ*.
- LOAMY**, *a.* گلی *gilī*.
- LOAN**, *n.* (of goods) عاریت *āriyat*. — (of money) وام *wām*, قرض *karz*, دین *dayn*. — (promissory) سند استقراض *sanadī istikrāz*.
- LOATHE**, *vt.* نفرت داشتن *nifrat-d.*, کراهیت داشتن *karāhīyat-d.*
- LOATHFUL**, *a.* نفرت انگیز *nifrat-angīz*, مکروه *makrūh*.
- LOATHSOME**, *a.* مکروه *makrūh*, نفرت انگیز *nifrat angīz*.
- LOATHSOMENESS**, *n.* کراهیت *karāhīyat*, نفرت *nifrat*.
- LOBE**, *n.* (of the ear) بدائی گوش *banāi gūsh*, نرم گوش *narmai gūsh*.
- LOCAL**, *a.* محلی *mahallī*, مقامی *mukāmī*, مدسوب *jāi mansūb*.
- LOCALITY**, *n.* مکان *makān*, جای *jāya*, گاه *gāh*, محل *mahl*, موضع *mauzt*.
- LOCALLY**, *ad.* بالمكان *bi'l makān*.
- LOCK**, *n* (of hair) زلف *zulf*, جعد *jadd*. — (of a door) قفل *kufī*, (pl. اقفال).
- LOCK**, *vt.* با قفل بستن *bā kufī-band-k.*, قفل بستن *kufī-b.*
- LOCKED**, *a.* مقفل *mukfal*.
- LOCKER**, *n.* در فند *barfunda*, پرورنده *parwanda*.
- LOCOMOTION**, *n.* حرکت از جا *harakat az jā bajā*.
- LOCUST**, *n* جراد *jarād*, ملخ *malukh*. A swarm of locusts, نوات *sawwālat*.
- LODGE**, *vi, vt.* (reside) ماندن *māndan*, متمکن شدن *nashistan*, نشستن *mutu-makin-sh* — (place, fix) نهادن *nihādan*, نصب کردن *nash-k.* — (furnish with a temporary habitation) دوش دادن *būd u bāsh-d.*, منزل دادن *manzal-d.* To lodge at an inn, در کاروان سرای شدن *dar kārwān sarāya-sh*. To lodge with any person, همخانه بودن *hamkhāna-b*, هم سفره شدن *ham sufra-sh*. To lodge in the memory, در خاطر نشاندن *dar khātir-n.* — (lay flat) بر زمین نهادن *barābar zamīn-n.*
- LODGE**, *n* خانه *khāna*, مقام *mukām*. — (small house) خرگاه *khargāh* — (secret association) محل اجتماع *mahalli ijtīmād*.
- LODGER**, *n* مقیم *mukīm*, ناشده *bāshan-du*, مسافر *musāfar*. A fellow-lodger, همخانه *hamkhāna*, هم سفره *hamsufra*.
- LODGING**, *n.* جای فرار *jāi karār*, دوش و هممان *būd u bāsh*, منزل *manzal*, سرای *mahnān sarāya*.
- LODGMENT**, *n.* جمع *jamt*, آغالش *āghālīsh*. — (possession of an enemy's work), نصب در حصار *nash dar hisārī dushman*.
- LOFT**, *n.* سقف *sakf*, طبقه *tubaka*. A cock-loft, طبی فوانی *tabakai faukānī*. A hay-loft, گاه خانه *kāh dān*, کاه *kāh*.

khāna. A corn-loft, خرمن گاه *khir-man gāh*.

LOFTILY, *ad.* (haughtily) متکبرانہ *muta-kabbirāna*, با کبر *bā kibr*.—(on high) بالا *bālā*, بلند *buland*, رفیع *ba mukāni rafīd*.

LOFTINESS, *a.* (haughtiness) تکبر *taka-bbūr*, مغروری *maghrūrī*.—(height) بلندی *bulandī*, ارتفاع *irtifād*.

LOFTY, *a* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*.—(high) بلند *buland*, رفیع *rafī*, علی *dl'a*.

LOG, *n.* کد *kud*, حابر *jāiz*, (pl. جواثر — اچوز)

LOGGERHEAD, *n.* احمق *ahmak*, بی ووف *bī wukūf*.

LOGIC, *a.* علم منطقی *ilmi mantik*.

LOGICAL, *a.* منطقی *mantikī*.

LOGICALLY, *ad.* از روی منطقی *az rūi mantik*.

LOGICIAN, *n.* صاحب منطقی *sāhibi mantik*, منطقی *mantikī*.

LOGWOOD, *n* بقم *bakam*.

LOIN, *n* میان *miyān*, کمر *kanar*.

LOITER, *vi., vt.* درنگی کردن *dirangī-k.*, در پی کردن *dar pas-m.*, در پی *derī-k.*

LOITERER, *n* درنگ کننده *derī kunanla*, آواره *āwāra*.

LOITERING, *a* در پی *derī*, درنگی *dirangī*.

LONE, LONESOME, LONELY, *a* یگانه *yagāna*, تنه *tanhā*, منفرد *munfarad*.

LONELINESS, *n.* خلوت *tanhāi*, یگانگی *khilwat*, یگانگی *yagānagī*.

LONG, *a.* دراز *darāz*, طول *tawīl*, طول *tūl*, مدید *madīd*. Long and broad, *tawīl u āriz*. A long time, مدت *muddati madīd*.

To become long, دراز شدن *darāz-sh*, شدن *tatwīl-sh*. To make long, طول *darāz-k.*, ساختن *ta-wīl-s*. How long? چقدر *ba tā*. Long ago, از مدت *az muddat*, در *der*. Long-lived, دراز عمر *darāz umr*. A long way off, دور *dūr*, بعید *baīd*.

LONG, *vi.* آرزو داشتن *ārzu-d*, رغبت نمودن *raghbat-n*.

LONGEVITY, *n.* عمر درازی *umr darāzī*, طول *tūl*.

LONGIMANUS, *n.* دراز دست *darāz dast*

LONGING, *n.* خواهش *khāhish*, رغبت *raghbat*.

LONGITUDE, *n.* درازی *darāzī*, طول *tūl*, درجه طول *darajai tūl*.

LONGITUDINAL, *a.* بادری *bā darāzī mansūb*.

LONG-WINDED, *a.* سخنران *sakhsunrān*.

LOOK, *vi, vt.* نظر کردن *didan*, *nazar-k*, نگاه کردن *nigāh-k*, نگرستن *nigrīstan*, صورت *sūrat* پذیر شدن *—(seem) pazīr-sh*. To look after, صیرت نمودن *basīrat-n.*, بیدار شدن *bedār-sh*.—(look back) باز نگرستن *bāz-n.* To look for (expect), انتظار کردن *intizār-k.*, منتظر شدن *muntaẓir-sh*.—(search after) تپسس کردن *tajassus-k.*, تلاش *talāsh-k.* To look into, تفتیش کردن *taftīsh-k.* To look on (respect), التفات نمودن *attībār-k.*, ناظر بودن *iltifāt-n.*—(to be a spectator) جستن *nāẓir-b.* To look out (search), *justan*.—(discover) معلوم کردن *mad-lūm-k.*, دریافت کردن *daryāft-k.* To look to, (take care of) نگاه داشتن *nigāh-d.*, خبرداری کردن *khābardārī-k.*

LOOK ! *interj.* اینک *īnak.*

LOOK, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*.—(appearance) روی *ruī*, چهره *chehra*, دیدار *didār*, صورت *sūrat*.

LOOKING-GLASS, *n.* آینه *āyina*, مرآت *mirāt*, آینه *ābgīna*.

LOOM, *n.* منسج *minsaj*, منوال *minvāl*

LOOP, *n.* جوشک *jushuk*.

LOOPHOLE, *n.* شکاف *shigāf*.—(shift, evasion) حیل *hila*, دانه *baluāna*.

LOOSE, *vt., vi.* (untie) کشادن *kushādan*, حل کردن *hall-k.*, کشودن *kashūdun*.—(set free) خلاص کردن *khalās-k.*, رها کردن *rahā-k.* To loose a knot, گره کشادن *girah-k.*, عقد حل کردن *dkd hall-k.* To loose the belly, اسهال کردن *is-hāl-k.* To loose a bolt, کمربند کشادن *kamr band-k.* To loose and tie, حل و ربط کردن *hall u rabt-k.*

LOOSE, *a.* (untied) ناسته *nā basta*, کشاده *kushāda*.—(relaxed) مسترخ *mustar-kha'*, سست *sust*.—(not fixed) نا پایدار *nā pāyadār*, بی نبات *bī sabāt*.—

(hanging down) آویزان *āwīzān*, معلق *muallak*.—(not close) نا افشوده *nā afshurda*.—(not chaste) نا پاکیزه *nāpākīza*, نا پاک *nā pāk*.—(undeterminate) غیر معین *ghayri muyyin*, نامحدود *nā mahdūd*.—(unconnected) بی پیوستگی *bī paywastagī*, نا مقرون *nā mukrūn*.—

(not costive) نا مدقبض *nā munkabiz*.—(not enslaved) آزاد *āzād*, رها *rahā*.—(not attentive) نا مشغول *nā mashghūl*.

To break loose, رهای یافتن *rahāi-y.* To let loose, آزاد کردن *āzād-k.*, رهای دادن *rahāi-d.*

LOOSE, *n.* رهای *rahāi*, آزادی *āzādī*.

LOOSELY, *ad.* (not fast) بی قرار *bīkarār*, نا پایدار *nā pāyadārī*.—(without bondage) بی بند *bī bund*.—(irregu-

larly) بی نظام *bī nizām*.—(carelessly) شوخان *ghāfilāna*.—(dissolutely) از بی پاکي *shūkhāna*.—(unchastely) *az bī pākī*, غیر پرهنز *ghayri perhez*.—

(meanly) حقیرانه *hakīrāna* To sew loosely, شل کردن *shull-k.*

LOOSEN, *vt.* حل کردن *kushādan*, کشادن *hall-k.*

LOOSENESS, *n.* (unfixedness) بی ثباتی *bī karārī*, کشادگی *kushādagī*.—(laxity) رخاوت *rakhāwat*, سستی *sustī*.—(irregularity) بی ترتیبی *bī tartībī*.—

(want of chastity) عدم پاکي *ddami pākī*, شهوت *shahwat*.—(diarrhoea) اسهال *is-hāli shikam*. To have a looseness, اسهال داشتن *is-hāli shikam-d.* To give a looseness, اسهال دادن *is-hāl-d.*

LOP, *vt.* قطع کردن *hitāb-k.*, خطاب کردن *katt-k.*, نشذب کردن *tashcīb-k.*

LOP, LOPPING, *n.* خطاب *hitāb*, قطع *kitād*

LOQUACIOUS, *a.* زیادگو *mikvāl*, زیادگو *ziyāda gū*.

LOQUACITY, *n.* زاده گوئی *ziyāda guī*, کمال و مال *kāl u māl*.

LORD, *n.* مبر *mīr*, خان *khān*, بیگ *beg*, مولی *maulā'*, آغا *āghā*. My lord, حضرت *khudāwān-d*, خدایوند *maulāna*.

LORD, *vt.* سلطنت نمودن *saltanat-n*, حکم کردن *hukm-k.*

LOSE, *vt., vi.* (miss) گم کردن *gum-k*, غایب ضایع کردن *ghāyib-k.*.—(waste) زیان کردن *zān-k.*.—(ruin) نقصان کشیدن *nuksān-k.* To lose one's self, گم شدن *gum-sh.* To lose one's labour, جفا کشیدن *ābas jafā-k.* To lose at play, قمار نقصان کردن *nuksān dar kīmār-k.* To lose

the way, راه گم کردن *rūh gum-k.*, گمراه شدن *gumrāh-sh.* To lose hope, نا امید شدن *nā umed-sh.* To lose courage, دلشکستگی یافتن *dil shikastagi-y.* To lose an opportunity, فرصتی گم کردن *fursati gum-k.* To lose time, تلف کردن اوقات *talafi aukāt-k.*

LOSER, *n.* گم کننده *gum kunanda,* زیان زبان کار *ziyān kār,* خسارت زده *khassār-at zuda.*

LOSS, *n.* نقصان *nuksān,* زیان *ziyān,* اتلاف *itlāf,* خسارت *khassārat.* To suffer a loss, نقصان کشیدن *nuksān-k.*, زبانی *ziyānī-y.* To be at a loss, حیران شدن *hayrān-sh.*

LOST, *pp.* ضایع *zāyī,* غایب *ghāib.* To be lost, گم شدن *gum-sh,* غایب شدن *ghāyib-sh.*

LOT, *n.* نصیب *nasīb,* قسمت *kismet,* حصه *hissa,* بهر *bahra,* فال *fāl.* 2. (dice) قرمه *kurd,* کعبه *kadb.* To cast or draw lots, قرمه دادن *kurd-d.*

LOTE, *n.* (tree) دوم *dawn.*

LOTION, *n.* شستنی *shustagi,* غسل *ghusl.*

LOTTERY, *n.* قرعه بازی *kurd bāzī,* شرطی *sharatī.*

LOUD, *a.* بلند *buland,* جهور *jahūr.* A loud voice, بلند آواز *āwāzi buland,* بانگ *bāng.* To cry with a loud voice, بانگ زدن *bāng z.*, هنگامه کردن *hangāma-k.*

LOUDLY, *ad.* با بلند آواز *bā buland āwāz,* با هنگامه *bā hangāma.*

LOUDNESS, *n.* بلند آوازی *buland āwāzi.* — (shout) بانگ *bāng,* هنگامه *hangāma,* غوغا *ghaughā.*

LOUSE, *n.* سوس *supus,* کملت *kamlat.*

LOVE, *n.* محبت *mohabbat,* مودت *mu-wadhat,* عشق *ishk,* یاری *yārī,* آشنا

āshnāī, مهربانی *mihrbānī.* Sincere love, بی غرضانه *mohabbati bī gharazāna.* The love of one's country, حب الوطن *hubbu'l watan.* Paternal love, پدری *ātūfati pidarī.*

LOVE, *vt.* (as a friend) دوستی داشتن *dūstī-d.* *ātūfat-n.* To be in love, عاشق شدن *āshik-sh.* To make love, عشق کردن *ishk-k.* To love one another, معاشرت نمودن *muāshakat-n.* A love-letter, عشق نامه *ishk nāma,* محبت نامه *mahabbat nāma.*

LOVED, *a.* معشوق *madshūk,* محبوب *mahbūb.*

LOVELINESS, *n.* دلکشی *dilbarī.* دلکشی *dil kashī.* — (beauty) حسن *husn,* جمال *jamāl.*

LOVELY, *a.* دلکش *dilkash,* نازنین *nāznīn,* لطیف *latīf,* حسبن *hasīn.*

LOVER, *n.* عاشق *āshik,* حبيب *habīb,* محب *muhibb.* A lover and his beloved, معشوق و عاشق *āshik u madshūk,* حبيب و محب *habīb u mahbūb.* To toy as lovers, عشق بازی کردن *ishk bāzī-k.*, ناز نمودن *nāz-n.*

LOVING, *a.* عاشق *āshik,* محب *muhabb.*

LOVINGKINDNESS, *n.* رحم *rahm,* شفقت *shafakat.*

LOVINGLY, *ad.* عاشقانه *āshikāna,* با محبت *bā mahabbat.*

LOW, *a.* 1. (not high) پست *past,* فرو *farūl.* 2. (mean) فرومایه *farū māya,* کمینه *kamīna,* دون *dūn.* 3. (not loud) نا بلند آواز *nā buland āwāz.* To be low in the world, تنگ شدن *tang-sh.*

LOW, *vi.* (as a cow) گاوی *bāngī,* گاو زدن *gāw-z.*

LOWER, *vt.* (let down) فرود آوردن *farūd-ā,* زیر کردن *zer-k.* To lower the

head, سر فرو کردن *sar farū k* — (fall, grow less) کمتر گشتن *kamtar-g*, افتادن *uftādm*. — (appear dark, stormy) تاریکی نمودن *tārīkī-n* — (look sullen) نگاه ظلمت آلود نمودن *nigāhi zulmat ālūd-n*.

LOWER, (compr. of low) پستتر *pastar*, فروتر *farūtar*, اسفل *asfal*. The lower part of any thing, پایین *pāyīn*.

LOWLAND, *n*, زمین پست *zamīni past*, زمین نشیب *zamīni nashīb*.

LOWLINESS, *n*, (humility) تواضع *tarwāzī*, فروماندگی *farūmāndgī* — (meanness) *farū māndagī*, پستی *pastī*. — (want of dignity) عظمت *adami dmat*. — (dejection) دلندگی *diltangī*.

LOWLY, *a*, (humble), متواضع *mutawāzī*, حقیر *hakīr*, فروتن *farūtan*. — (mean) غبر *zālī*. — (without dignity) غبر *ghayrī dmat*.

LOWNESS, *n*, (want of height) پستی *pastī*, بلندی *bulandī*. — (meanness) خوردگی *khurdī*.

LOW-SPIRITED, *a*, دلندگی *dil tang*, دلشکسته *dil shikasta*.

LOYAL, *a*, مطایع *mutīd*, وفادار *wafādār*, نمک حلال *farmānbandār*, فرمان بردار *namak halāl*.

LOYALIST, *n*, اهل وفاداری *wafādār*, اهل صداقت *ahli sadākat*.

LOYALLY, *ad*, از فرمانبرداری *az farmānbandārī*, از اطاعت *az atādt*, صادقانه *sādikāna*.

LOYALTY, *n*, فرمانبرداری *farmānbandārī*, نمک حلالی *atādt*, اطاعت *namak halālī*, وفاداری *wafādārī*.

LUBRICATE, *vt*, لیسو کردن *nasū-k*, لایس ساختن *malas-s*.

LUCID, *a*, روشن *raushan*, نورانی *nūrānī*, لامع *lāmī*, شعله دار *shudla dār*.

LUCIFER, *n*, (match) کبریت *kibrīt*. — (venus) زهره *zuhra*.

LUCK, *n*, نصیب *nasīb*, بخت *bakht*, طالع *tālī*, قسمت *kismat*. Good luck, بختیاری *bakhtiyārī*, بد بختی *nek bakhtī*, بد بختی *baul bakhtī*.

LUCKILY, *ad*, از بخت *az nek bakhtī*, از قسمت *az kismat*, از دولت و اقبال *az daulat u ikbāl*.

LUCKLESS, *a*, بی نصیب *bī nasīb*, کم بخت *kam bakht*, بی طالع *bī tālī*.

LUCKY, *a*, نیک اختر *nek akhtar*, بختیار *bakhtiyār*, طالع *tālī*.

LUCRATIVE, *a*, سودمند *sūdmand*, مفید *mufīd*.

LUCRE, *n*, فایده *fāyada*, سود *sūd*, نفع *naft*.

LUCUBRATE, *vi*, نبدیت ساختن *talhyīt-s*.

LUDICROUS, *a*, طیار *tannāz*, لعبدی *ladbb*.

LUDICROUSLY, *ad*, از مسخرگی *az maskharagī*, طیارانه *tannāzāna*.

LUDICROUSNESS, *n*, مسخرگی *maskharagī*, لعبد *ladbb*.

LUGGAGE, *n*, اسباب *asbāb*, ائقال *askāl*.

LUKEWARM, *a*, نیم گرم *nīm garm*, فاتر *fātir*. — (indifferent) بی پروا *bī parwā*.

LUKEWARMLY, *ad*, نیم گرمانه *nīmgar-māna*, معتدلاً *muṭṭadīlan*. — (coldly) با برودت *bā burūdat*.

LUKEWARMNESS, *n*, شیر گرمی *shīr garmī*, معتدلی *muṭṭadīlī*. — (indifference) برودت *burūdat*.

LULL, *vt*, آرامیدن *ārāmīdan*, خوابانیدن *khābānīdan*, تسکین دادن *tashkīn-d*.

LULLABY, *n*, آواره خواب سار *āwāzai khāb sār*.

LUMBAGO, *n*, درد کمر *dardī kamar*.

LUMBER, *n*, اسباب گران *asbābi girān*, ائقال *iskāl*.

- LUMINARY**, *n.* روشدی *raushnī*, ضیا *ziyā*, چراغ *chirāgh*, شمع *shumt*.
- LUMINOUS**, *a.* روشن *raushn*, منور *munawwar*, نورانی *nūrānī*.
- LUMP**, *n.* (mass) کنده *kundā*. A lump of gold or silver, سیدک *sabīkut*.—(gross) مجموع *muajmūʿ* ابار *ambār*.
- LUMP**, *vt.* آمیختن *āmīkhtan*, مجموع کردن *muajmūʿ-k*.
- LUNACY**, *n.* دیوانگی *diwānagī*, سودا *saudā*.
- LUNAR**, *a.* قمری *kamrīy*, ماهی *māhī*.
- LUNATIC**, *a.* دیوانه *diwāna*, سوداایی *saudāīy*.
- LUNATION**, *n.* سیر *duuri kamr* دوزر *duzr* مهر *māh*, ماه *sayri kamr*.—(month) ماه *māh*, شهر *shahr*.
- LUNCHEON**, *n.* ناه *pāra*, ناه *katiāt*.
- LUNGS**, *n.* ریه *rīya*, فو *fuwād*.
- LURCH**, *vi.* دغا دادن *hila-k*, دغا دادن *daghā-d*.—(dovour) بلع کردن *balā-k*.—(disappoint) محروم ساختن *mahrūm-s*.—(pilfer) استراغ کردن *istirāk-k*. To leave in the lurch, در بلا گذاشتن *dar balā-g*.
- LURE**, *n.* قریب *furīb*, کشاکش *kashū* *kash*, طمع *tumt*.
- LURE**, *vt.* کشاکش *tamt-n.*, طمع نمودن *kashākash-n*.
- LURK**, *vi.* پنهان شدن *pinhān-sh*, نهفتن *nihufta-sh*, کمین کردن *kamīn-k*.
- LURKING-PLACE**, *n.* کمینگاه *kamīn gāh*.
- LUSCIOUS**, *a.* مزه دار *luzīz*, لذیذ *maza-dār*.
- LUSCIOUSNESS**, *n.* شیرینی *shīrīnī*, لذت *lazzat*, مزه *maza*.
- LUST**, *n.* شهوت *shahwat*, حرص *hawā* *hirs*, آرزوی نفس *ārzuī nafs*. To restrain lust, نفس را ضبط کردن *nafsā zabt-k*.
- LUST**, *vt.* شهوت داشتن *shahwat-d.*, هوس نمودن *hawās-n*.
- LUSTFUL**, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, مست *mast*, فاسق *fāsīk*.
- LUSTFULLY**, *ad.* باشهوت *bā shahwat*, از مستی *az mastī*.
- LUSTFULNESS**, *n.* شهوت پرستی *shahwat parastī*.
- LUSTILY**, *ad.* با زور *bā zor*, با کور *bā kurwat*.
- LUSTINESS**, *n.* زور *zor*, کور *kurwat*, مضبوطی *mazbūtī*.
- LUSTRE**, *n.* (brightness) روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*, تاب *tāb*.—(renown) نامداری *nāmdarī*, بزرگواری *buzurgwārī*.
- LUSTY**, *a.* تندرست *tandurust*, قوی *karwī*, مضبوط *mazbūt*.
- LUTE**, *n.* بربط *barbat*.
- LUXATE**, *vt.* فسخ کردن *faskh-k*.
- LUXURIANCE**, *n.* رادتی *afzūnī*, فراوانی *farāwānī*, زیوراتی *ziyūlatī*.
- LUXURIANT**, *a.* کثیر *ziyāda* زباده *kasīr*, وافر *wāfar*, فراوان *farāwān*.
- LUXURIANTLY**, *ad.* وافرانه *wāfirāna*, کدیرا *kasīran*.
- LUXURIOUS**, *a.* اهل *dyāsh* عیاش *ahli zaūk u safā*.
- LUXURIOUSLY**, *ad.* با عیش و عشرت *bā dysh u dshrat*, و صفا *bā zaūk u safā*.
- LUXURY**, *n.* عیش و *dyāsh* عیاشی *dysh u dshrat*, عیش و عشرت *zaūk u safā*, لذت *zauk u nidmat*.
- LYING**, *n.* کذب *durūgh guī*, دروغگویی *kizb*. Lying in bed, بستر نشینی *bistar nishīnī*. Lying hid, نهفته شده *nihufta shuda*.
- LYNX**, *n.* سیاه گوش *siyāh gūsh*.
- LYRE**, *n.* بربط *barbat*.
- LYRIC**, *a.* سرودی *sarūdī*.—(poetry) نظم *naghma*, سرود *sarūd*.
- LYRIST**, *n.* بربط نواز *barbat nawāz*.

M.

MACE, *n.* گرز *gurz*, گوپال *gūpāl*.—(club)
چوب *chūb*, عا *dsā*.—(the second
coat which covers the nutmeg) پوست
گز *pusti jauz*. A mace-bearer, گرز
بردار *gurz bardār*, عا *dsā-bardār*.

MACERATE, *vt.* (inake lean) لافز کردن
lāghir-k., نحیف ساختن *nahif-s.*,
(mortify the flesh) ریاضت کردن *riyā-
zat-k.*—(steep almost to solution)
خیسیدن *khisidan*.

MACERATION, *n.* لافز سازی *lāghir sūzī*.
(mortification of the flesh) ریاضت
riyāzat.—(steeping) خیس *khis*.

MACHINATE, *vt.* کارسازی کردن *kārsāzī-
k.*, مکر و حیله *sāzish-k.*, سازش کردن
makr u hila-k.

MACHINATION, *n.* ترویر *tazwīr*, حیله
hila, خدعه *ghadr*.

MACHINE, *n.* آلات *ālat*, (*pl.* آلات),
منجذینی *manjanik*.

MACHINERY, *n.* دولادی *ālatī*, دستگاه
dūlābi, دستگاه *dastgāh*.

MAD, *a.* دیوانه *dīvāna*, شوریده *shorīda*,
مجنون *majnūn*.

MAD, *vt.* (make mad) دیوانه کردن
dīvāna-k, مجنون ساختن *majnūn-s.*—
(become mad) دیوانه شدن *dīvāna-sh.*,
آشفتن *āshuftan*.

MADAM, *n.* دایمی *shāhībā*, صاحب *bībī*,
بانو *bānū*.

MADCAP, *n.* دیوانه *dīvāna*, مجنون
majnūn.

MADHOUSE, *n.* دیوانه خانه *dīvāna
khāna*, بیت المجنون *baytu'l majnūn*.

MADLY, *ad.* دیوانه وار *dīvāna wār*, مثل
مجنون *mislī majnūn*.

MADMAN, *n.* دیوانه *majnūn*, مجنون
dīvāna.

MADNESS, *n.* دیوانگی *dīvānagī*, مجنون
مجنون *majnūnī*, شور بدگی *shorīdagī*.

MAGAZINE, *n.* مخزن *makhzan*, خزانه
khazāna, گنج *ganj*, ندر *nabar*, خانه
ambār khāna.—(of arms) سلاح خانه
salāh khāna.—(a pamphlet) رساله
rasāla.

MAGGOT, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*. 2.
(whim) وهم *wahm*.

MAGGOTY, *a.* کرم دار *kirm dār*

MAGI, *n. pl.* آتش پرستان *ātish parastān*,
مغان *mughān*, گبران *gabrān*.

MAGIC, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*, سحر
sīhr.

MAGIC, *a.* افسونگی *afsūnī*, جادوگری
jādūgarī.

MAGICALLY, *ad.* از جادوگری *az jādūgarī*.
سحر با *bā sīhr*.

MAGICIAN, *n.* جادوگر *jādūgar*, سحر
سحر *sīhr bāz*.

MAGISTERIAL, *a.* مغرور (imperious)
maghrūr, متکبر *mutakabbir*.—(per-
taining to a master) حاکمی *hākīmī*,
فرمان روائی *farmān ravāī*.

MAGISTERIALLY, *ad.* متکبران *muta-
kabbirāna*, حاکمانه *hākīmāna*, مالکانه
mālikāna.

MAGISTRACY, *n.* حکومت *hukumat*,
ریاضت *riyāsat*.

MAGISTRATE, *n.* حاکم *hākīm*, رئیس
rai's, عامل *āmil*.

MAGNACHARTA, *n.* حکم عالی *hukmī
ālī*, امر شاهي *amrī shāhī*.

MAGNANIMITY, *n.* شجاعت *shujādt*,
دلیری *dilīrī*, جوانمردی *jawānmardī*,
همت *himmat*.

MAGNANIMOUS, *a.* صاحب همت *sā-
hibi himmat*, شجاع *s. shujād*, بهادر *bahā-
dur*, بلند همت *buland himmat*.

MAGNANIMOUSLY, *ad.* دلاورانه *dilāwārāna*, از جوانمردی *az jawān mardī*.

MAGNET, *n.* آهن ربا *āhan rubā*, آهن کش *āhan kash*, مغناطیس *magnatīs*.

MAGNETIC, *a.* آهن ربا پیوند *āhan rubā payvand*.

MAGNETISM, *n.* دوت آهن کش *kuwati āhan kash*, کشش *kashish*.

MAGNIFICENCE, *n.* بزرگی *buzurgī*, حشمت *hishmat*, شوکت *shaukat*, بزرگواری *buzurgwārī*.

MAGNIFICENT, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, شکوهمند *shukūhmand*, عظیم *āzīm*.

MAGNIFICENTLY, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, کریمانه *az buzurgī*, از بزرگی *az buzurgī*, با عزت *bā izzat*.

MAGNIFIER, *n.* بزرگ کننده *buzurg kunanda*—(optical instrument) دره *zarra bīn*, شیشم بزرگ *shishm buzurg numā*.

MAGNIFY, *vt.* بزرگ کردن *kalān-k.*, بزرگ *buzurg-k.*, تعظیم کردن *taāzīm-k.*—(extol) ستودن *sitūdun*.

MAGNITUDE, *n.* کلاهی (greatness) *kalānī*, عظمت *āzmat*—(importance) *muhammī*, لایزیمت *lāzimat*.

MAGPIE, *n.* غراب البین *gurābūl bayn*, کندش *kundush*.

MAHOMEDAN, *n.* اسلامی *islāmī*—(religion) دین محمدی *dīnī muhammadi*.

MAID, MAIDEN, *n.* دوشیزه *dūshīza*, دختر *dukhtarīna*, بکر *bīkr*. A bride-maid, واسطه *wāsitat*.

MAIDEN, *a.* بکری *bīkrī*, دختری *dukhtarī*.

MAIDENHOOD, *n.* بکارت *bīkārat*, دوشیزگی *dūshīzagī*.

MAIDENLY, *a. ad.* باحیا *bīkr āsā*, با حیا *bā hayā*.

MAID-SERVANT, *n.* کنیزک *kanīzak*, جار *jārīya*, پرستار *parastār*.

MAIL, *n.* 1. (armour) جوشن *jaushan*, زره *zirih*, جب *jabba*, خفتان *khafātān*. Armed with a coat of mail, زره پوش *zirih posh*. 2. (letter-bag) خرطوم *kharvā*. 3. (post) داک *dāk*.

MAIM, *vt.* زخمی کردن *zakhmī-k.*, سقط *sakut-k.*

MAIM, *n.* زخم *zakhm*, لدگی *langī*, عضو *uzwi* نافض *nāfis*.

MAIN, *a.* اول *awwal*, مقدم *mukaddam*. —(important) مهم *muhimm*, گران *girān*.—(forcible) قوی *kawī*, شدید *shadīd*.—(chief part) مجموع *majmūʿ*.

MAIN, *n.* (ocean) بحر محیط *bahrī mahīt*. —(hamper) رذیل *zambīl*.

MAINLAND, *n.* در *barr*, زمین عمده *zamīnī āmda*.

MAINLY, *ad.* غالباً *ghālibā*, اولاً *awwalan*. —(powerfully) با قوت *bā kuwat*, با شدت *bā shiddat*.

MAIN-MAST, *n.* تیر کلان چهار *tīrī kalānī jehāz*.

MAIN-SAIL, *n.* بادبان کلان *bādbānī kalān*, شراع بزرگ *shirāt buzurg*.

MAINTAIN, *vt.* (affirm) اقرار کردن *ikrār-k.*, (defend by argument) دلیلی اظهار کردن *dalīl izhār-k.*—(support with) پروردن *parwar-dan*, خوراک *parwarish-k.*, پرورش کردن *khurāk-d*. To maintain a family, خانمان بروردن *khānmān-p.*—(bear up) برداشتن *bardāshtan*—(continue) مداومت *mudāwamat-k.*—(preserve from failure) از نقص نگاه داشتن *az naks nigāh-d*.

MAINTAINABLE, *a.* لایق اقرار *lāyaki ikrār*, محفوظ *mahfūz*.

MAINTAINER, n. پرورش دهنده *parwarish dihandā*, پروردگار *parwardigār*.

MAINTENANCE, n. پرورش *parwarish*, خوردنی *khordnī*, معاش *mu'āsh*, خوراک *khurāk*, روزی *rozī* — (support) *khurdanī*, نگهداری *muhāfazat*, نگاه *nigah-dārī*.

MAJESTIC, a. خسروی *khusrawī*, ذوالجلال *zūjalāl*, همانون *humāyūn*.

MAJESTICALLY, ad. با عظمت *bā ʿazmat*, شاهانه *shāhāna*, از شوکت *az shaukat*.

MAJESTY, n. سلطنت *salṭanat*, وقار *wikār*, جذاب *javvāb*, شوکت *shaukat*, فر *farr*. — (king's address) حضرت *hazrat*, جناب عالی *janābī ʿālī*.

MAJOR, a. بیشتر *bištar*, اکبر *akbar*, اعظم *ʿaẓam*.

MAJOR, n. (officer) عملدار *ʿamal-dār*. A majordomo, خانسامان *khānsāmān*, ناظر *nāẓir*. — (first proposition) تقدیمت *takdimat*, مقدم *mukaddam*, Major-general, سر عسکر *sarī ʿaskar*.

MAJORITY, n. کثرت *kasariyat*, اکثری *akbarī*, اغلب *ughlab* — (full ago) بلوغ *bulūgh*. — (the office of major) سرداری *sardārī*.

MAKE, vt. ساختن *sākhtan*, کردن *kardan* — (cause) کنانیدن *kunānīdan*. To make away with, قتل کردن *katl-k.*, کشتن *kushtan*. To make account, حساب کردن *hisāb-k.* To make account of, iltifāt-k To make good ناپت کردن *sābit-k.* To make light of, بیهوده پنداشتن *bihūla-p.* To make merry, شاد کردن *shād-k.* To make much of, عزز داشتن *ʿazīz-d.*, نوازش کردن *navāzish-k.* To make over, سپارش کردن *sipārish-k.* To make out, تعریف *ʿashkāra-k.*

tadrif-n. To make sure of, یقین پنداشتن *yakīn-p.* To make up, (reconcile) اصلاح ما بین ساختن *islāh mā bayn-s.* — (repair) رمت *marʿamat-s.* — (compound) ساختن *tarkīb-k.* — (put together) صورت بهم *baham-n.* — (shape) تمام کردن *sūrat-b.* — (complete) تمام *tamām-k.* To make for (advantage) فایده دادن *fāyada-n.* — (operate as a proof) برقرار کردن *barkarār-k.*, ثبوت *takwīyat-s.*

MAKE, n. ساخت *sākht*, صورت *sūrat*, شکل *shikl*, کالبد *kālbud*.

MAKER, n. سازنده *sāzinda*, مانع *sānt*, خالق *khālik*.

MALADMINISTRATION, n. بد عملی *bad ʿamālī*, بد انتظامی *bad intizāmī*, بد تدبیر *tadbīrī fīṣād*.

MALADY, n. بیماری *marz*, در *dawl*, آزار *āzar*, رنج *ranj*.

MALE, n. در *nar*, مذکر *muzakkar*. Male and female, در و ماده *nar u mādah*, مذکر *muzakkar u mudnas*. A male animal, حیوان *ḥaywān*.

MALARIA, n. ابخیرت *abkhirati*, فاسد *fāsīd*.

MALCONTENT, n. نا راض *nā rāz*, نا خوش *nā khūsh*.

MALEDICTION, n. بد دعا *bad duʿā*, لعنت *ladnat*.

MALEFACTION, n. گناه *gunāh*.

MALEFACTOR, n. گناهگار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*.

MALEVOLENCE, } n. بد خواهی *bad khāhī*, کینه *kīna*, **MALICE, } دشمنی *dushmanī*.**

MALEVOLENT, a. بد خواه *bad khāh*, بد بدیش *bad gumān*.

andish, بد کردار *bad kirdār*, بد فرجام *bad farjām*.

MALEVOLENTLY, } *ad.* بد خواهانه *bad*
MALICIOUSLY, } *khāhāna*, با کین *bā*
kīn.

MALICIOUS, *a.* بد ذات *bad zāt*, بد نیت *bad niyat*.

MALIGNANT, *a.* نا خواد *bad khāh*, نا بکار *nābakār*, ور کینه *kīna war*.

MALIGNANTLY, *ad.* vide MALICIOUSLY.

MALIGNITY, *n.* دشمنی *dushmanī*, کینه *kīna*.

MALLEABILITY, *n.* امکان کوفته شدن *imkāni kufta-sh.*, ملایمگی *mulāyamī*.

MALLEABLE, *a.* کوفته شدنی *kufta shudanī*, امتداد یابی *imtidād yābī*.

MALLET, *n.* میخ چوب *mekh chūba*, میخ کوب *mekh kūb*.

MALT, *n.* بوزه *boza*.

MALTREAT, *vt.* بد سلوکی کردن *bad sulūkī-k.*

MAMMA, *n.* vide MOTHER.

MAMMALIA, *n.* حیوانات شیر ده *hayvānāt nūti shīr dah*

MAMMON, *n.* مال دولت *daulat māl*. — (deity) رب المال *rabbu'l māl*.

MAN, *n.* انسان *ādām*, آدم (mankind) *insān*, ناس *nās*, بشر *bashar*. — (a male) مرد *murd*, مردم *murdum*. — (servant) خادم *chākar*, خدمتگار *khidmatgār*. A common man, نفر *nafar*. A man of war, جهاز جنگ *jehāzi jung*, مرزب *mirzīb*. Every man, هرکس *har kas*. No man, هیچکس *hīch kas*. A little man, مردمک *mardumak*.

MAN, *vt.* مردمان تعیین کردن *mardumān tayyūn-k.*, مردمان نهادن *mardumān-n.*

MANACLE, *n.* دستبند *dastband*.

MANACLE, *vt.* زنجیر کردن *zanjīr-k.*, دست بند کردن *dast band-k.*

MANAGE, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, کار معامل *kār guzārī-n.*, نمودن *muāmala-k.*, سر براهی کردن *sar ba rāhī-k.*, مباشرت کردن *mubāsharat-k.* To manage well (an estate or money matters) ترقیع کردن *tarkīh-k.* — (make tractable) رام ساختن *rām-s*, حکم بردار کردن *hukm bardār-k.* — (use with ease) با آسانی ساختن *bā āsānī-s.*, تیز دستی نمودن *tezdaštī-n.* — (treat with address) ادب نمودن *adab-n.*, آبرم نمودن *kābīliyat wa āzram-n.*

MANAGEABLE, *a.* دست آموز *dast āmūz*, آسان معامل *bā kār shāyista*, میسر *āsān muāmala*, فرمان بردار *farmān bardār*.

MANAGEABLENESS, *n.* دست آموزی *dast āmūzī*, فرمانبرداری *farmān bardārī*.

MANAGEMENT, *n.* کارگذاری *kār guzārī*, مباشرت *mubāsharat*, معامل *muāmala*, کارسازی *kār sūzī*, تدبیر *tadbīr*.

MANAGER, *n.* کارگذار *kār guzār*, پیشکش *peshtkār*, عامل *āmil*, مباشر *mubāshir*, وکیل *wakīl*, خانه دار *khānadār*.

MANDATE, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*, وصیت *wasīyat*.

MANDATORY, *n.* فرمان ده *farmān dah*, حکم گذار *hukm guzār*.

MANDRAKE, *n.* مردم گیاه *mardum giyāh*, ببروج *yabrūj*.

MANE, *n.* عرف *yāl*, بال *ūrf*.

MANFUL, *a.* دلیر *diler*, مردانه *mardāna*.

MANFULLY, *ad.* دلیرانه *dilerāna*, مردانوار *mardānawār*.

MANFULNESS, *n.* مردانگی *mardanagī*, دلیری *dilūwarī*.

MANGE, *n.* خارش *garī*, جرب *jarab*, *khārish*.

MANGER, *n.* معلف *madlaf*, ادرون *idraun*.

MANGLE, *vt.* بی آزمودگی پاره پاره زدن *bi āzmūdagi pāra pāra-z.*, در بدن *darīdan*.

MANGO, *n.* انبه *amba*, نعرک *naghzak*.

MANGY, *a.* گری دار *puri khārish*, پرخارش *garī dār*.

MANHOOD, *n.* رجولیت *rujūliyat*—(opposite to childhood) شباب *shubāb*, مردانگی *jawānī*—(prowess) *ardānagī*, جوانمردی *javānmardī*—(puberty) بلوغت *bulūghat*, رسیدگی *rasīdagī*.

MANIACAL, *a.* دیوانه *dirwāna*, مجنون *majnūn*.

MANIFEST, *a.* آشکارا *āshkāri*, ظاهر *zāhir*, روشن *hawīdī*, *raushan*. To be manifest, ظاهر شدن *zāhir-sh.*, واضح شدن *wāzih-sh.*

MANIFEST, *vt.* هویدا کردن *zāhir-k.*, روشن نمودن *hawāyidī-n.*, روشن کردن *rau-shan-k.*, بیان ساختن *bayān-s.*

MANIFESTABLE, *a.* آسان اظهار *āsāni izhār*.

MANIFESTATION, *n.* توضیح *izhār*, اظهار *tauzih*, کشف *kashf*, بیان *bayān*.

MANIFESTLY, *ad.* ظاهراً *zāhiran*, ظاهرانه *zāhirāna*.

MANIFESTO, *n.* اظهار نامه *izhār nāma*, صورت حال *surati hāl*.

MANIFOLD, *a.* گوناگون *gunāgūn*, انسام *aksām aksām*.

MANIFOLDLY, *ad.* با گوناگونی *bā gunā-gūnī*, با چندان *bā chandān bār*.

MANIKIN, *n.* مردمک *mardumak*.

MANIPLE, *n.* دست *dasta*, چند نفر *chand-nafar*.

MAN-KILLER, *n.* مردم کش *mardum kush*.

MANKIND, *n.* بشری آدم *banī ādam*, بشر *bashar*, خلقت *khalkat*.

MANLINESS, *n.* مردمی *mardumī*, حوا *javānmardī*, دلوری *dilāwarī*.

MANLY, *ad.* مردانه *mardāna*, دایر *dīler*.

MANNA, *n.* ترنجبین *taranjubīn*, شر *shirk*, خست *shirkkist*.

MANNER, *n.* وجه *vajih*, طور *taur*, روش *raavish*, مینوال *minvāl*, رسم *rasm*, طریق *tarīk*, آئین *āyīn*, دستور *dustūr*, عادت *ādat*, خوی *āyīn*, نامت *namat*—(disposition) *khūi*, مزاج *mizāj*—(sort) *kisim*, نوع *nau*—(air) *vajih*, چهره *chahra*. In what manner? چگونه *chīgūna*, چطور *chitūr*. Manners, آداب *ādāb*, اخلاق *akhlāk*, خصال *khassāl*.

MANNERLY, *a.* خوش اخلاق *khush akhlāk*, خلیل *khalīk*, ادبانه *adubāna*, نالطف *bā lutf*.

MANŒUVRE, *n.* تدبیر *tadbīr*, حکمت *hikmat*, چالاک *chālākī*.

MANSION, *n.* حویلی *hawīlī*, بیت *bayt*, دار *dār*, خانه *khāna*, مسکن *muskān*.

MANSLAUGHTER, *n.* مردم کشی *mardum kushī*, قتل *qatl*.

MANTLE, *n.* خرقه *bālā posh*, بالایش *khirka*.

MANTLE, *vi.* کف در آوردن *kaf bar-ā*, *vt.* پوشیدن *poshīdan*—(disguise) *tadbīlī wazt-k.*

MANUAL, *a*, *n.* دستی *dastī*, دستی *yadī*, کتاب کوچک *kitābi kūchak*, رساله *risāla*.

MANUFACTORY, *n.* کارخانه *kār khāna*, دستگاه *dastgāh*.

MANUFACTURE, *n.* دستکاری *dastkārī*, صنعت *sunāt*, کارگری *karīgarī*.

MANUFACTURE, *vt* از دست ساختن *az dast-s.*, دستکاری کردن *dastkārī-k.*

MANUFACTURER, *n.* کاربگر *kārīgar*, صانع *sānī*, دستکار *dast kār*.

MANUMISSION, *n.* آزادی *āzādī*, آزادی *āzādī*.

MANURABLE, *a.* لای زراعت *lāyaki zirādt*

MANURE, *vt.* سرگین دادن *sargīn-d.*, زبل دادن *zabl-d.*

MANURE, *n.* سرگین *sargīn*, زبل *zabl*, دمال *damāl*.

MANUREMENT, *n.* زراعت *zirādt*, زمین زامی *zamīn tīmārī*.

MANURER, *n.* زراعت گر *zirādt gar*.

MANUSCRIPT, *n.* دست خط *dast khatt*, نوشند *nawishta*.

MANY, *a.* (a good many) فراوان *farāwān*, بسیار *bisṣyār*, کثیر *kasīr*, بسی *basī*.—(several) چند *chund*. How many? چند *chund*, چه قدر *chi kudr*. So many, چند *chundīn*, این قدر *īn kudr*.—(as many as that) آنقدر *ānkudr*. Many times, بارها *bār hā*, کثرت *chund bār*. Many words, کثرت *chund bār*. Many favours, کثرت *kasrati kulām*. Many favours, کثرت *altāfi wāfiyat*.

MAP, *n.* هیت نقش زمین *nakshai zamīn*, هیات *hiatul arz*, نقشه *tukhtīti balād*.

MAR, *n.* (injury) ضرر *zarar*, زیان *ziyān*.—(blot) عیب *dīb*.

MAR, *vt.* ضرر رسانیدن *ziyān-k.*, زیان کردن *zarar-r.*, خسارت کردن *klusārat-k.*

MARBLE, *n.* سنگ مرمر *sangi marmar*, رخام *rukhām*.

MARBLE, *a.* رخامی *marmarī*, مرمری *rukhāmī*.

MARCH, *vi.* رفتن *raftan*, سپردن *sayr-k.*, گام نهادن *gām-n.* To march on

foot, پیاده رفتن *payāda-r.* To set off upon a march, کوچ کردن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlāt-k.*

MARCH, *n.* (walking) سیر *raftār*, سیر *sayr*.—(military progress) کوچ *kūch*, رحلت *rahlāt*.—(month) فروردین *farwardīn*, مارچ *march*.

MARCHIONESS, *n.* بانو *khānam*, خانم *bānū*

MARE, *n.* ماده *aspi māda*, ماده *mādiyān*.

MARGARITE, *n.* مروارید *marwārīd*, لؤلؤ *lūlū*.

MARGIN, *n.* (border) حاشیه *hāshīya*.—(brink, edge) کناره *kināra*, لب *lab*, حد *hadd*.

MARGINAL, *a.* کناری *kinārī*. A marginal note, حاشیه *mahshahī*, حاشیه *hāshīya*. To write marginal notes on a book, توشیه *tushīyat-k.*

MARGRAVE, *n.* مرزبان *marzbān*, شربف *shurīf*.

MARIGOLD, *n.* صد گل *guli sad barg*.

MARINE, *a.* دریایی *daryāī*, بحری *bahrī*.

MARINER, *n.* کشتی بان *mallāh*, کشتی *kishī bān*, اهل جهاز *ahli juhāz*.

MARITIME, *a.* دریایی *daryāī*, بحری *bahrī*.

MARJORAM, *n.* حبیب العیال *habku'lfūl*, مرزنجوش *marzanjūsh*.

MARK, *n.* علامت *dlāmat*, نشان *nishān*, اشارت *ishārat*. A mark on cattle, داغ *dāgh*. A mark for shooting at, هدف *haduf*, نشان *nishāna*.—(proof) عیار *ayyār*, شهادت *shahādat*.

MARK, *vt.* علامت نمودن *dlāmat-n.*, نشان *nishān-k.*, رسم کردن *rasm-k.*, داغ کردن *dāgh-k.*—(take notice of)

بصیرت نمودن *basī-rat-n.*, غور کردن *nazar-k.*, نظر کردن *nazar-k.*

MARKER, *n.* نشان کننده *nishān kun-anda*, علامت سازنده *ālāmat sāzanda*.

—(counter) پیش تخت *pesh takhta*.

MARKET, *n.* بازار *bāzār*, چوک *chauk*.

—(buying and selling) خرید و فروخت *kharīd u farūkh*. The market people,

مردمان بازار *mardumāni bāzār* —

(certain price) نرخ *nirakh*, بازار *kīmātī bāzār*. Belong ^{to} to a market,

بازار *bāzārī*. A dull market, بازار

بازاری *bāzārī ghirān*, بازار *ghirān*.

MARKET, *vi.* بیع و خرید کردن *bāzār-k.*

بیع و خرید کردن *bāzār-k.*

MARKETABLE, *a.* رایج الوقت *bāzārī*, رایج الوقت *rāij ul waqt*.

MARKING-INK, *n.* مرکب نشان *marak-kabi nishān*.

MARKSMAN, *n.* نشان دار *nishān-dār*,

شکار *shikārī*.

MARMALADE, *n.* مربای نارنج *murabbāi nāranj*.

MARQUIS, *n.* میر *mār*, خان *khān*.

MARRIAGE, *n.* نکاح *nikāh*, ازدواج *izda-wāj*, شادی *shādī*, مزاجت *muzāwajāt*.

A marriage contract, معاهدت نکاح *mu-āhadat nikāh*, عقد نام *akd nāma*. A

marriage contract signed by a judge,

حجت نکاح *hujjati nikāh*. A mar-

riage portion, کابین *kābīn*. A mar-

riage settlement, زن *kābīni zan*,

سداق *sadāk*. A marriage entertain-

ment, مهمانی عروس *mahmāni drūs*.

To ask in marriage, طلب کردن *ba nikāh talab-k.*

To contract mar-

riage, عقد نکاح کردن *akdi nikāh-k.*

MARRIAGEABLE, *a.* لایق نکاح *lāyaki nikāh*.—(at the age of puberty) بالغ

bāligh, رسیده *rasīda*.

MARRIED, *a.* متزوج *matnūh*. A mar-

ried man, کد خدا *kud khudā*, زوج *zauj*.

A married woman, زوجه *zaujah*, عروس *drūsa*.

MARROW, *n.* مغز *maghz*.

MARROWLESS, *a.* بی مغز *bī maghz*.

MARRY, *vt.* نکاح کردن *nikāh-k.*, ازدواج

izdiwāj-k., عقد نکاح *akdi nikāh-b.*, عروس کردن *drūs-k.*

MARS, *n.* مریخ *mirrīkh*, بهرام *bahrām*.

MARSH, *n.* گلاب *gilāb*, وحل *wahal*, خلاب *khalāb*.

MARSHAL, *n.* سپاه سالار *sipāh sālār*.—

(harbinger) پیشرو *peshrau*.

MARSHAL, *vt.* صف کردن *saff saff-k.*,

صف آراستن *saff-ā*.

MARSHALLER, *n.* صف آرا *saff ārā*, ناظم *nāzim*.

MARSHY, *a.* گلادی *gilābī*, شوره *shūra*.

MART, *n.* بازار *bāzār*, تجارتگاه *tijāratgāh*.

MARTIAL, *a.* لشکری *lashkarī*, جنگی *jangī*, قانون (law) *qānūn* *shipāhī*.—(law) *qānūn* *shipāhī*.

MARTIN, *n.* ابابیل *abābil*, وطواط *watwāt*.

MARTINGALE, *n.* پیش بند *pesh band*, زربند *zer band*.

MARTYR, *n.* شهید *shahīd*, (pl. شهدا).

MARTYR, *vt.* شهید کردن *shahīd-k.*, قتل *katl-k.*

MARTYRDOM, *n.* شهادت *shahādāt*. A

place of martyrdom, مشهد *mashhad*.

MARVEL, *vi.* تعجب کردن *tadjjub-k.*, متعجب شدن *hayrān-sh.*, متعجب شدن *mutadjjib-sh.*, آشفته شدن *āshufta-sh.*

MARVEL, *n.* تعجب *djub*, بدیع *badīd*, کرامت *karāmat*.

MARVELLOUS, *a.* عجیب *djīb*, غریب *ghurīb*, حیرت انگیز *hayrat angīz*.

- MARVELLOUSLY, *ad.* عجبانه *djabāna*, بطور تعجب *ba tauri taʿjīb*.
- MARVELLOUSNESS, *n.* غرندی *gharībī*, عجبی *djabī*.
- MASCULINE, *n.* مذکر *muzakkur*, نر *nar*. —(strong) دلیر *dīler*, مردانه *marḍāna*.
- MASH, *n.* خلط *khilt*, آمیزش *āmizish*.
- MASH, *vt.* خلط باهم زدن *khilt bāham-z*, کوفتن *kūftan*.
- MASK, *n.* (visor) درنع *burkt*, حجاب *hijāb* — (subterfuge) حیل *hila*, بهانه *bahāna*. —(revel) مسخره *maskhara*.
- MASK, *vi.* درنع نیادن *burkt-n*. —(cover) پوشیدن *poshūdan*, پنهان کردن *pinhān-k*.
- MASKER, *n.* پوش درنع *burkt pūsh*, مسخره *maskhara*.
- MASON, *n.* سنگ نراش *sang tarāsh*, مرخم *murakhkhim*. —(a builder with stone, &c.) معمار *mīmār*. A mason's rule, قاعده *qāʿid*. A mason's trowel, مال *māla*.
- MASONRY, *n.* سنگنراشی *sang tarāshī*, معمارى *mīmārī*.
- MASQUERADE, *n.* تبدیل صورت و بدله *tabdili sūrat wa buzla bāzī*, مسخره *maskhara* بازی *bāzī*.
- MASQUERADE, *vi.* تبدیل صورت و بدله *tabdili sūrat wa buzla bāzī-n*, مسخره کردن *maskhara-k*.
- MASS, *n.* (large quantity) انبار *ambār*, جماعت (assemblage) *tūla*. — توده *tūda*, گروه *gurūh*.
- MASS, *vt.* اندوختن *farāham-ā*, درهم آوردن *andūkhān*.
- MASSACRE, *n.* خونریزی *katli āmm*, کشتگي *kushṭagī*.
- MASSACRE, *vt.* مقتولیت کردن *mukātilat-k*, خون ریختن *katl-k*, کشتن *khūn-r*.
- MASSINESS, *n.* کلاهی *kalānī*, سنگینی *sangīnī*.
- MASSIVE, *a.* کالی *kalān*, عظیم *dzīm*, سنگین *sangīn*.
- MAST, *n.* نیر کشتی *tīri kishtī*, ستون *sitūni safīn*.
- MASTER, *n.* مالک *mālik*, خداوند *khudāwand*, صاحب *sāhib*, خواج *khāja*. The master of a house, خداوند خانه *khudāwandi khāna*, کاتب *kat khudā*. —(a teacher) استاد *ustād*, معلم *muallim*. —(mister, sir) صاحب *sāhib*, آغا *āghā*.
- MASTERPIECE, *n.* مغلوب شدن *maghlūb-k*, دست یافتن *shāst*, باران *barān* *dusN*, *n.* (تتم کردن *arā-n mut-k*, فایز *fāz*) *fath-k*.
- MASTERLY, *a.* دانای *ustādāna*, دانا *dānā*, کمال *kāl*, نیک *nīk*.
- MASTER-PIECE, *n.* کار استاد *kāri ustād*, کار گزیده *kāri guzīda*.
- MASTICATION, *n.* هرمت *harmazat*, خیسیدگی *khisīdagī*.
- MASTICH, *n.* مصطکی رومی *mastakī rūmī*, شهدانه *shahidāna*.
- MASTIFF, *n.* سگ بزرگ *dirwās*, درواس *sagī buzurg*.
- MAT, *n.* حصیر *būryā*, دوربا *hasīr*. A maker of mats, دوربا *būryā bāf*.
- MAT, *vt.* با حصیر پوشیدن *bā hasīr-p*, دوربا *būryā-b*.
- MATCH, *n.* (of a gun) فتیل *fatīla*. — (a contest at any athletic exercise) مبارزه *mukābalat*, کشتی *kushtī*, بازی *bāzī* (game) *jang*. — (an equal) لادب *ladbat*. — (anything resembling) مانند *mānand*, نکاح *mushābih*. —(a marriage) *nikāh*, عروسی *drūsī*. A safety match, کبریت سلامت *kibrītī salāmātī*.

MATCH, vt. (to be equal to) برابر شدن *barābar-sh.*, برابر همپایه بودن *hampāya-b* —(make equal) همقدم نمودن *hamka-dam-n.*, برابر کردن *barābar-k* —(confront) مقابله کردن *mukābala-k.* —(suit) موافق ساختن *muwāfik-s*, معادل کردن *muwāfik-k.* —(proportion) موافق کردن *muwāfik-k.* —(join in marriage) نکاح *nikāh-k.* —(to be married) نکاح کردن *nikāh karda-sh.*

MATCHLESS, a. منال *bī misāl*, بی نظیر *lāsānī*, بی نظیر *azīr.*

MATCHLESSLY, ad. بی نظیرانه *bī nazīrāna.*

MATCHLESSNESS, n. بی نظیری *bī nazīrī*, بی مثالی *bī misālī.*

MATCH-MAKER, n. (maker of matches) ساز کبریت *kibrītsāz.* —(marriage-broker) مشاط *darmiyānī*, مشاط *mashshāta.*

MATE, n. (husband or wife) زوج *zauj.* —(companion) رفیق *rafīq*, همدم *hamdam.* —(assistant) یار *yār.* Check-mate, (at chess) شاه مات *shāh māt.*

MATERIAL, a. (consisting of matter) جسمانی *jismānī*, مادی *māddī.* —(important) ضرور *zarūr*, مهم *muhimm* —(essential) ذاتی *asatī*, ذاتی *asatī.* A material cause, علت مادی *illatī māddiyat.* A material witness, شاهد *shāhīdī ūmdah.*

MATERIALITY, n. جسمانیت *jismānīyat*, مادیت *māddiyat.*

MATERIALS, n. اسباب *sāmān*, اسباب *asbāb.*

MATERIALLY, ad. در اصل *dar asl.* —(importantly) با ضرورت *bā zarūrat.*

MATERIA MEDICA, n. قرابادین *karābādīn*, کتاب ادوی *kitābī adwīya.*

MATERNAL, a. مادری *mādarī.*

MATERNITY, n. امومت *umūmat*, مادری *mādarī.*

MATHEMATICAL, a. هندسی *handasī*, ریاضی *riyāzī.*

MATHEMATICALLY, ad. از روی هندس *az rūi handasa.*

MATHEMATICIAN, n. مهندس *muhandis*, ریاضی دان *riyāzī dān.*

MATHEMATICS, n sing. علم ریاضی *ilmī riyāzī*, هندس *handasa.* Axioms in mathematics, اصول ریاضیت *ullūmī riyāziyat.*

MATINS, n. نماز فجر *nīmāzī fajr*, نماز صبح *nīmāzī subh.*

MATRICE, n. قالب *kā'ib.* —(womb) رحم *rihm.*

MATRICIDE, n. قتل مادر *katli mādar.*

MATRICULATE, vt. پذیرفتن *pazīruftan*, اذن دخول *talmīz-s.*, تلمیذ ساختن یافتن *izni dukhūl-y.*

MATRICULATION, n. ادخال در مدرسه *idkhāl dar madrasa.*

MATRIMONIAL, a. نکاحی *nikāhī*, زوجی *zaujī.*

MATRIMONIALY, ad. نکاحیانه *nikāh-yāna.*

MATRIMONY, n. نکاح *nikāh*, ازدواج *izdirwāj.*

MATRON, n. کدبانو *khātūn*, کدبانو *kad bānū.*

MATRONAL, a. خانوبه *khātūnī*, بیگم *begamī.*

MATTER, n. جسم *jism*, جسد *jasad*, کار *kār*, باب *bābat*, تن *tun.* 2. (affair) کار *kār*, امر *amr*, مطلب *matlab*, کار و بار *kār u bār.* What is the matter? چه شده است *chi shuda ast.* —(importance) مضایقه *mu-zāyaka.* —(purulent matter) ریم *rīm.*

MATTER, *vi.* مضایقه شدن *muzāyaka-sh.*

مهم و لازم شدن *muhimm wa lāzim-sh.*

It does not matter, هیچ مضایقه نیست *hich muzāyaka nīst.* — (suppurate)

ریم ناک شدن *rīm nāk-sh.*

MATTOCK, *n.* تیشه *tīsha*, کلند *kuland*, بیل *bīl*.

MATRESS, *n.* توشک *tūshak*, بستر *bistar*.

MATURE, *a.* پخته *pukhta*, رسیده *rasīda*, کامل *kāmil*.

MATURE, *vt.* رسیدن *pukhta-k.*, رسیدن *rasīdan*, کامل شدن *kāmil-sh.*

MATURELY, *ad.* از پختگی *az pukhtagī*, کاملاً *kāmilan*.
—(good time) بازمان *bā zamān*. —(with
counsel well digested) برای نصیحت *bā
rāya nasīh*.

MATURITY, *n.* پختگی *rasīdagī*, رسیدگی *pukhtagī*. —(puberty) بلوغ *bulūghat*

MAUL, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*,
مرب کردن *zarb-k.*

MAUND, *n.* (weight) من *man*.

MAUSOLEUM, *n.* مقبره *rauza*, روضه *makbara*.

MAW, *n.* ماده *māda*, دان *chīna* *dān*.

MAXIM, *n.* مقوله *makūla*, مسلم *masala*,
قانون *kānūn*, آئین *āīn*, کاتدا *kātda*.

MAY, *n.* خورداد *khurdād*, ربیع الاول *rabī'ul
awwal*, می *may*.

MAYOR, *n.* *vide* MAGISTRATE.

MAZE, *n.* دولاب *dolāb*. —(confusion of
thought) حیرت *hayrat*, سرگردانی *sargardānī*.

MAZE, *vt.* حیران کردن *hayrān-k.*, سر
گردان کردن *sargardān-k.* To be in
a maze, حیران شدن *hayrān-sh.*

MAZY, *a.* معرود *mutaraddid*, پیچ دار
pīch dār, مشکل *mushkil*.

MEADOW, *n.* چراگاه *charāgāh*, علزار
ālafzār, مرغزار *marghzār*.

MEAGRE, *a.* لاغر *lāghir*, کم گوشت *kam
gusht*, حقیر *hakīr*.

MEAGRENESS, *n.* لاغری *lāghirī*, ضعیفی
zā'ifī, محتاجی *mukhtājī*.

MEAL, *n.* 1. (ground corn) آرد *ārd*, دقیق
dakīk. 2 (repast) خورش *khurish*,
طعام *taām*.

MEALY, *a.* پر آرد *pur ārd*, نرم *narm*.

MEAN, *a.* (despicable) فرومایه *farūmāya*,
کمینه *kamīna* —(moderate) میانه *mi-
yāna*, معدل *mu'atadil* —(niggardly)
بد نژاد *bakhlīl*. Of mean birth, بد نژاد
bad nizhād, بد اصل *bad asl*. In a
mean condition, کمپایه *kampāya*.

MEAN, *n.* (mediocrity) میان *miyān*,
اعتدال *attidāl*, وساطت *wasātat*. Mean
time, mean while, در این میان *dar īn
miyān*, در این اثنا *dar īn asnā*.

MEAN, *vt.* (signify) معنی داشتن *madnī-
d.* —(intend) مقصود داشتن *maksūd-d*,
اراده داشتن *irāda-d*.

MEANDER, *n.* پیچ *pīch*.

MEANING, *n.* (design) قصد *kasd*, غرض
āzm, کام *kām*, اراده *irāda*, مراد
murād —(signification) معنی *madnī*,
نتیجه *natīja*.

MEANLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با دونی
bā dūnī, با فرومایه *bā farūmāya*.

MEANNESS, *n.* حقارت *hikārat*, دونی
dūnī, نال *zill*, نال مردی *nā mardī*. —(want of liberality)
بخیلی *bakhlīlī*.

MEANS, *n.* (revenue) مال *māl* (*pl.* اموال),
رزق *rizk* (*pl.* ارزاق). By all means,
بهر صورت *bahar waja*, هرگز نه *hargiz
sūrat*. By no means, از وسایل *na*,
از اسل *aslan*. By means of,

az wasīla, بسبب ba sabab. Means of subsistence, وجہ کفاف waja kafāf.

MEASLES, n. سرخک surkhak, سرخچه surkhcha, سرخگان surkhgān

MEASURABLE, a. لائق اندازہ lāyaki andāza, ممکن میمان mumkini paymān.

MEASURE, n. اندازه paymāyish, اندازه andāza, میزان mīzān, قیاس kiyās, مقدار mikdār. A measure, میمان paymāna, قیاس mikiyās. To stamp measures with standard marks, نغور tadwīr-k. A wine measure, ناطل nātil Full measure, واقعی wāfi. Poetic measure, میزان mīzān, وزن wazn.—(tune) ترانہ turāna. Above measure, بی حد bi haḍḍ, بی سروسامان bi sar u sāmān. The greatest common measure, اعظم عاقل āddi aḍam.

MEASURE, vt میموند paymūdān, قیاس kiyās-k, اندازه andāza-k. To measure ground, مساحت کردن misāhat-k. To measure by the cubit, نذرع کردن tazār-k.

MEASUREMENT, n. میمانش paymāyish, مساحت کیاس kiyās.—(of ground) مساحت misāhat.

MEASURER, n. میماننده paymāyanda. A land measurer, مساحت دار misāhatdār.

MEAT, n. (flesh) گوشت gūsh, لحم lahm —(food) خوراک khorāk, غذا ghazā. Roast meat, کباب kabāb.

MECHANICAL, a. منجیدین شداس man-janīk shanās.—(belonging to an art) هنرمند sandt paywand, هنرمند hunarmand.

MECHANICALLY, ad. موافق علم ادات muwāfaki ilmi adāt.

MECHANICS, n. اهل اهل حرفه ahli hirfa, اهل صنعت ahli sandt.

MECHANISM, n. علم ادات ilmi adāt, منجیدین علمی ilmi munjanīk.

MEDAL, n. سکه sikka, علامت dlāmat.

MEDALIST, n. گیر علامت dlāmat gīr, نشان داب nishān yāb.

MEDDLE, vi. دخل کردن dakhil-k., مداخله mu- dākhlat-k, دست زدن dust-z.

MEDDLER, n. دخیل dakhil, فصولی fuzūlī

MEDIAL, a. میانه miyāna, متوسط muta- wassit

MEDIATE, vi. وساطت کردن wasātat-k, توسط کردن miyāndār-sh., توسط کردن tarwassut-k.

MEDIATE, a. متوسط mutawassit.—(interposed) درمیان دهادہ darmiyan nihādu, مابین نیست mā bayn nishasta.

MEDIATELY, ad. بواسطت ba wasātat.—(by a secondary cause) از وجہ az mūjabī sunyān.

MEDIATION, n. میانه miyān-i, وساطت wasātat, شفاعت shifādt, میانداری miyāndārī

MEDIATOR, n. میانجی miyānchī, شافع shaft, میانداز miyāndār, مصف munsif.

MEDIATORIAL, a. میانداری miyāndārī.

MEDIATRIX, n. واسطه wāsita, میانداز zani miyāndār.

MEDICAL, a. طبیبی tibbī, معسوب ilāj mansūb The medical art, علم طب ilmi tibb, طبابت tibābat.

MEDICINAL, a. دوائی dawāyī, طبی tibbī.

MEDICINALLY, ad. از روی طبابت az rui tibābat.

MEDICINE, n. علاج ilāj, دارو dārū, معالجت mulālujat, دوا dawā. A medicine chest, دارو دان dārū dān. To profess medicine, رشکی نمودن

bizishki-n. To administer medicine, *دوا دادن* *duwā-d.*, *علاج نمودن* *ilāj-n.*
MEDIOCRITY, *n.* میاندگی *ttidāl*, میانگی *miyāngī*.
MEDITATE, *vi, vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,
 غور کردن *ghaur-k.*, تصور کردن *tasav-*
vur-k., فکر نمودن *fikr-n.*, پنداشتن *pin-*
dāsh-tan. To meditate on the issue
 of any thing, اندیشیدن *ākibat-*
a. To meditate flight, آهنگ گزیر کردن *āhangī gurīz-k.* To meditate any
 thing good, خیر اندیشیدن *khayr-a.*
 To meditate any thing bad, بد اندیشیدن *bad-a.*
MEDITATION, *n.* اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*,
 غور *ghaur*, تأمل *tāmmul*, تصور *tasav-*
vur.
MEDITATIVE, *a.* متأمل *mutā'mmīl*,
 متفکر *mutafakkir.*
MEDITERRANEAN, *a.* بحر ارمی *bahrū'r rūmī*.
MEDIUM, *n.* درمیان *miyāna*, میان *miyān*,
 واسطه *wasita*, بین *bayn*, ادوا *asnā*,
 دربره *zurīya*.
MEDLAR, *n.* کندس *kundus*.
MEDLEY, *n.* خلط *khilt*, آمیزش *āmīzish*.
MEDLEY, *a.* مخلوط *makhhlūt*.
MEDULLAR, *a.* مغزی *maghzi*.
MEEK, *a.* نرم دل *narm dīl*, حلیم *halīm*,
 سلیم *salīm*.
MEEKEN, *vt.* ملایم کردن *salīm-k.*, ملایم
 نمودن *mulāyīm-k.*, حلیم نمودن *halīm-n.*
MEEKLY, *ad.* ملایمانه *mulāyāmāna*,
 با نرم دلی *bā narm dilī*.
MEEKNESS, *n.* نرمی *narmī*, حلم *hilm*.
MEET, *vt.* (encounter) ملاقات کردن *mu-*
lākāt-k., دو چار شدن *du chār-sh.*, روبرو
 شدن *rūburū-sh.*—(assemble) جمع
 شدن *junt-sh.*, فراهم آمدن *farāham-a.*
 —(engage) محاربه ساختن *muhāraba-*

s.—(join) انصال یافتن *ittisāl-y.*, وصال
wasāl-k. To go out to meet a
 person on the road, استقبال کردن
istikbāl-k.
MEETING, *n.* (assembly) مجلس *majlis*,
 انجمن *anjuman*, اجتماع *jamā'at*, محفل
mahfil, ملاقات *mulākāt*.—(encounter)
 اجتماع *mu-lākāt*, دیدار *dīdār*.—(conflux)
 انجمن *majmunnaharīn*. A meeting
 house, مجلس خانه *majlis khāna*,
 عبادتگاه *ibādāt-gāh*.
MEETLY, *ad.* vide FITLY.
MEGRIM, *n.* سرگردانی *dardi sar*, سرگردانی
sargardānī.
MELANCHOLIC, *a.* سوداوی *malūl*, ملول
saudāwī, غمگین *ghamgīn*, دل‌بسته
dil-basta, دلگیر *dilgīr*.
MELANCHOLY, *n.* ملالات *malālat*, سودا
 دلگیری *saudā dil shikastagī*, دل‌شکستگی
dilgīrī, ماخلولیا *mākhulyā*.
MELIORATE, *vt.* بهتر کردن *bahtar-k.*,
 خوبتر کردن *khūbtar-k.*
MELIORATION, *n.* بهتری *bahtarī*, بهبودی
bahbūdī.
MELLIFEROUS, *a.* شهد *asāl*, عسل
 آمیز *shahd āmīz*.
MELLIFLUENCE, *n.* شکر زبزی *shakar*
rīzī, شیرینی *shīrīnī*.
MELLIFLUOUS, *a.* شکر ریز *shakar rīz*,
 شیرین *shīrīn*.
MELLOW, *a.* (ripe) رسیده *pukhta*, پخته
rasīda.—(soft) ملایم *mulāyām*, نرم
narm.—(intoxicated) مست *mast*.
MELLOW, *vi.* ملایم شدن *pukhta-sh.*, پخته
 شدن *mulāyīm-sh.* *vt.* نرم کردن
pukhta-k., نرم کردن *narm-k.*
MELLOWNESS, *n.* پختگی *pukhtagī*,
 نرمی *rasīdagī*.—(softness)
 ملایمت *mulāyāmat*, نرمی *narmī*.
MELODIOUS, *a.* خوش نوا *khush nawā*,
 خوش آهنگ *khush alhān*.

MELODIOUSLY, *ad.* *با خوش الحان* *bā khush alhān*, *با نغم خوش* *bā nagh mai khush*.

MELODY, *n.* *آهنگ* *āhang*, *ترانه* *tarāna*, *نغم* *naghma*.

MELON, *n.* *خربزه* *kharbuza*. A water-melon, *نرزد* *tarbuz*, *هندوانه* *hinduwāna*. A musk-melon, *خربزه* *kharbuza*. A melon-ground, *فالیز* *fālīz*.

MELT, *vt.* *آبدار کردن* *gudākhtan*, *آبدار کردن* *ābdār-k.*, *دوب ساختن* *zūb-s*. To melt gold, *زر تسبیک کردن* *zar tasbīk-k.*—(soften) *ملازم کران* *mulāyam-k.*, *نرم کردن* *narm-k.*

MELTED, *a.* *مذاب* *gudākhta*, *مذاب* *muzāb*.

MELTING, *a.* *گدازش* *gudāzish*, *گدازش* *gudākhtagī*, *دوب* *zarūb*.

MEMBER, *n.* (limb.) *شلو* (اعضا) *ūzū* (اشلا) *shīlv*, (*pl.* *اشلا*). 2. (a constituent of a body) *یکی از صاحبان مجلس* *yaki az sāhibāni majlis*, *قطعه* *katt*. A member of a college, *مدرسه پروردگ* *parwardai madrasa*.

MEMBRANE, *n.* *حجاب* *hijāb*, *پرده* *parda*. The membrane of the brain, *غشا* *ghishā*. The membrane which envelopes a child in the womb, *مشیمت* *mashīmat*.

MEMBRANOUS, *a.* *غشائی* *ghishā'iy*, *پرده پر* *puri parda*.

MEMENTO, *n.* *اشاره* *ishāra*, *کنانه* *kināya*, *تذکره* *tazkira*.

MEMOIR, *n.* *سرگذشت* *tazkara*, *سرگذشت* *sarguzasht*.

MEMORABLE, *a.* *یادداشتی* *yāddāshtī*, *یادگار* *yādgār*, *یاد لایق* *lāyaki yād*, *مستحب* *mash-hūr*. Any thing memorable, *مذکرت* *mazkarat*.

MEMORANDUM, *n.* *یادداشت* *yād dāsh*, *ذکر* *zīkr*. A book of memorandum, *مذکرنامه* *zīkrnāma*, *موساویزه* *musawwada*.

MEMORIAL, *a.* *یادگار* *yādgār*, *نذکره* *tazkara*.—(petition) *عرضداشت* *arz dāsh*, *عرضی* *ārzi*.

MEMORIALIST, *n.* *تذکره نویس* *āriz*, *تذکره* *tazkara nawīs*.

MEMORY, *n.* *حفظ* *hifz*, *یاد* *yād*, *حافظت* *hāfizat*.—(remembrance) *خاطر نشان* *khātir nishān*, *یاد* *yād*. To commit to memory, *استظهار کردن* *istizhār-k.*, *یادداشت* *yād dāsh*. To occur to the memory, *دید آمدن* *bayād-ā.*, *در خاطر رسیدن* *dar khātir-r*. To preserve in memory, *یاد داشتن* *yād-d.*, *یاد گرفتن* *yād-g*. To recall to memory, *یاد آوردن* *bayād-ā.*, *تذکره کردن* *tazkār-k.*

MENACE, *vt.* *تهدید کردن* *tahdīd-k.*, *تهدید* *takhwif*.

MENACE, *n.* *تهدید* *tahdīd*, *تهدید* *takhwif*.

MENAGE, *n.* *خوش خانه* *khush khāna*.

MEND, *vt.* (repair) *مرممت کردن* *marammat-k.*, *تعمیر کردن* *ta'mīr-k.*—(improve) *بهبود کردن* *islāh-k.*, *بهبود* *bahtar-k.* *vi.* *بهبود گشتن* *bahtar-g*. To mend a garment, *رفو کردن* *rafū-k.*, *تندرستی* *tarkī-k*. To mend in health, *افادت یافتن* *ifākat-y*. To mend one's fortune, *مال نرفی کردن* *māl tarakkī-k*.

MENDABLE, *a.* *ممکن* *mumkinī*, *ممکن* *marammat*, *ممکن* *mumkinī islāh*.

MENDER, *n.* *مرممت کننده* *marammat-k.*

MENDICANT, *n.* *درویش* *darwīsh*, *گدا* *gudā*, *فقیه* *fukīr*.

MENIAL, *n.* *نوک* *naukar*, *خدمتگار* *khidmatgār*, *بند* *banda*.

MENSES, *n. pl.* حیض *haiz*, طمس *tums*.

MENSTRUAL, *a.* ماهواره *māhwāra*, ماهی *māhi*.

MENSTRUOUS, *a.* دار حیض *haiz dār*.

MENSURATION, *n.* علم مساحت *ilmi masāḥat*, پیمایش *paymāyish*.

MENTAL, *a.* خاطر منسوب *zami'rī*, ذهن *zihn*, *khātir mansūb*.

MENTALLY, *ad.* از خاطر *az khātir*, در باطن *dar bāṭin*.

MENTION, *n.* ذکر *zikh*, تذکره *tazkara*, ادراک *irād*. Honourable mention, ذکر جمیل *zikri jamīl*.

MENTION, *vt.* ذکر کردن *yād-k.*, یاد کردن *zikh-k.*, بیان کردن *bayān-k.*

MERCANTILE, *a.* بازاری *tijārati*, بازاری *bāzārī*. A mercantile agent, گماشته *gumāshṭa*. A mercantile agreement, بیعت *bay'at*.

MERCENARY, *n.* مزدور *ajir*, اجبر *ajūr*, مزدور *muzdūr*.

MERCENARY, *a.* طامع *harīs*, حربص *harīs*, طامع *tāmī*.

MERCER, *n.* ابریشمی فروش *harīrī*, ابریشمی *abrīshamī* فروش *farūsh*.

MERCERY, *n.* امباب *harīr*, حریر *harīr*, اسبابی سوداگری *asbāhi saudāgarī*.

MERCHANDISE, *n.* سوداگری *saudāgarī*, تجارت *tijārat*, داد و ستد *dād u sitad*, خرید و فروش *kharīd u farūkht*.— (wares) اموال *amwāl*, اجناس *ajnās*, امتعت *matā'i*. Rich merchandise, امتعت *amtiāti girān bahā*. Low priced merchandise, متاع باقی *matāt bāyik*.

MERCHANDISE, *vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*, سوداگری کردن *saudāgarī-k.*, بازار کردن *bāzār-k.*

MERCHANT, *n.* سوداگر *saudāgar*, تاجر *tājir*, بازرگان *bāzurgān*.

MERCHANTMAN, *n.* چهار تجارت *jehāzi tijārat*.

MERCIFUL, *a.* رحیم *rahīm*, شفیق *shafīq*, رحمان *rahmān*.

MERCIFULLY, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, با مرحمت *bā marhamat*.

MERCIFULNESS, *n.* مرحمت *marhamat*, نرم دلی *narm dilī*.

MERCILESS, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی شفقت *bī shafakat*.

MERCILESSLY, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, از بی رحم *az bī rahm*.

MERCURIAL, *a.* سیمایی *sīmābī*.— (active) چالاک *chālāk*.

MERCURY, *n.* سیماب *sīmāb*, زینتی *zībak*.— (the planet) عطارد *utārid*.

MERCY, *n.* رحم *rahm*, رحمت *rahmat*, شفقت *shafakat*, لایمت *mulāyamat*, نرم دلی *narm dilī*.

MERE, *a.* محض *mahz*, فقط *fakat*, مجرد *mujarrad*.

MERE, *n.* بهیرت *bahīrat*, آبدان *ābdān*.

MERELY, *ad.* فقط *fakat*, محض *mahzan*.

MERIDIAN, *a.* ظهری *zuhrī*.

MERIDIAN, *n.* نصف النهار *zuhr*, نصف النهار *nisfu'n nahu'r*.

MERIT, *n.* سزاواری *liyākat*, سزاوار *sazāwārī*, فضل *fazl*, قدر *kadr*, قابلیت *kābiliyat*.

MERIT, *vt.* vide DESERVE.

MERITORIOUS, *a.* سزاوار *sazāwār*, واجب *wājib*, قابل *kābil*, مایه *fazīlat māb*.

MERITORIOUSLY, *ad.* از سزاواری *az sazāwārī*.

MERITORIOUSNESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*, لیاقت *liyākat*.

MERMAID, *n.* بنت البحر *bintu'l bahr*.

MERRILY, *ad.* با شادی *bā shādī*, شادمانه

- shādmāna*, خوشی *bā khushī*, خرم آمد *khurramāna*.
- MERRIMENT, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khushī*.
- MERRY, *a.* شاد *shād*, خوش *khūsh*, مسرور *masrūr*, خرم *khurram*. To make merry, عیش و عشرت کردن *dysh u dshrat-k.* To be merry, شاد بودن *shād-b.*, خوش دل شدن *khūsh dil-sh.*
- MESH, *n.* دام *dāma*, شبکه *shabaka*.
- MESMERISM, *n.* مغناطیس حیوانی *maghnāṭisi haiwānī*, تاثیر قوت نفس *tāṣiri quwat nafs.*
- MESMERIZE, *vt.* دیدخود گردانیدن *bikhūd-g.*, خواب انداختن *ba khāb-a.*
- MESS, *n.* طعام *tadm*, خوراک *khurākī*. —(difficulty) مشکلی *mushkalī*, ورطه *warata*, ضایع *zāya*.
- MESSAGE, *n.* پیغام *payghām*, رسالت *rasālat*.
- MESSENGER, *n.* پیغامبر *payghambar*, رسول *rasūl*, داسد *kāsīd*, پیک *payk*.
- MESSIAH, *n.* مسیح *al-masīh*.
- MESSMATE, *n.* همسفر *hamsufra*.
- MESSUAGE, *n.* بیت *bayt*, خانه *khāna*, سرا *sarā*.
- METAL, *n.* معدنی *madḍanī*, مهل *muhl*, فلز *filizz*.
- METALLIC, *a.* معدنی *madḍanīya*, فلزی *filizzī*.
- METAMORPHOSE, *vt.* تبدیل صورت *tabdīl sūrat-k.*
- METAMORPHOSIS, *n.* تبدیل شکل *tabdīl shikl*.
- METAPHOR, *n.* کنایه *kināyat*, استعاره *istiāra*, مجاز *majāz*.
- METAPHORIC, *a.* رنگین *rangīn*, مجازی *majāzī*. Metaphorical expressions, مصطلحات *mustalahāt*.
- METAPHORICALLY, *ad.* مجازانه *majāzāna*, از روی استعاره *az rūi istiāra*, To speak metaphorically, استعاره گفتن *istiāra-g.*
- METAPHYSICS, *n. sing.* علم کلام *ilmi kulām*, الهیات *ilahīyāt*.
- METEMPSYCHOSIS, *n.* التماسح *al tanāsukh*, شکل دردی *shikl ba shikl gardī*.
- METEOR, *n.* شهاب *shahāb*, آثر علویه *āsāri ilwīya*.
- METEOROLOGY, *n.* علم شهبان *ilmi shuhbān*.
- METHINKS, *v. impers.* قیاس کردن *kayās-k.*, گمان بردن *gumān-b.*
- METHOD, *n.* طریق *tarīka*, سلیقه *salīka*, قاعده *kāḍa*, رسم *rasm*, طور *taur*.
- METHODICAL, *a.* مرتب *murattab*, منظم *muntazim*. —(person) صاحب نظام *sāhibi nizām*.
- METHODICALLY, *ad.* به ترتیب *ba tartīb*, به نظام *ba intizām*.
- METHODIZE, *vt.* مرتب کردن *murattab-k.*, نظام کردن *nizām-k.*
- METONYMICAL, *a.* کنایه منسوب *kināyat mansūb*.
- METONYMICALLY, *ad.* به کنایه *ba kināyat*.
- METONYMY, *n.* کنایه *kināyat*.
- METRE, *n.* نظم *nazm*, میزان *mīzān*, وزن *vazn*, شعر *shdr*, عروض *drūz*.
- METRICAL, *a.* موزون *mauzūn*, مسجع *musajjid*.
- METROPOLIS, *n.* دارالسلطنه *dārus saltanat*, پادشاه تخت *pāya takht*.
- METROPOLITAN, *n.* مطران *matrān*.
- MEW, *n.* قفس *kafs*.
- MEW, *vt.* در قفس نهادن *dar kafs-n.*
- MICROSCOPE, *n.* خرد چیز دراز نما *chīz darāz numā*, ذره بین *zarra bīn*.
- MID, *a.* میان *miyān*, در میان *dar miyān*.

MIDCOURSE, *n.* راه نیم *nīm rāh*.

MIDDAY, *n.* ظهر *zuhr*, نیم روز *nīm rūz*. At midday, نصف النهار *nisfu'n nihār*. In the middle of the day, در نیم روز *dar nīm roz*. In the middle of the night, در نصف الليل *dar nisfu'l layl*.

MIDDLE, *a.* وسطی *wasatī*, میانه *miyāna* —(intermediate) میانداز *miyāndār*, میانی *miyāni*. The middle finger, انگشت میانی *angushti wasatī*. Middle aged, نیم سال *nīm sāl*. The middle place, قلبگاه *kalb gāh*. Of middle stature, میان قد *miyāni kaḍ*.

MIDDLE, *n.* میانه *miyāna*, وسط *wasat*, انداز *asnā*, نصف *nisf*, متوسط *mutawassit*. In the middle, در میان *dar miyān*, در میانه *dar miyān*. In the middle of the day, در نیم روز *dar nīm roz*. In the middle of the night, در نصف الليل *dar nisfu'l layl*.

MIDDLING, *a.* وسطی *wasatī*, میانه *miyāna*.

MIDLAND, *a.* در میان زمین *dar miyāni zamīn*, دور از کنار دریا *dūr az kanāri daryā*, وسطی *wasatī*, ملکی *mulki*.

MIDMOST, *a.* میانی *miyāni*, وسطی *wasatī*.

MIDNIGHT, *n.* نصف نیم شب *nīm shab*, نصف لیل *nisfu'l layl*. At midnight, در نیم شب *dar nīm shab*. Till midnight, تا نیم شب *tā nīm shab*.

MIDRIFF, *n.* پرده فاصل *pardai fāsil*.

MIDSHIPMAN, *n.* ناظر کشتی *nāziri kishī*, سرکار جہاز *sar-kāri jehāz*.

MIDST, *n.* میان *miyān*. From the midst, از میان *az miyān*. In the midst of them, در میان ایشان *dar miyāni tishān*. In the midst of the journey, در انجای سفر *dar asnāi safar*. In the midst of the crowd, در میان جمع *dar miyāni hangāma*.

MIDSTREAM, *a.* میان رودخانه *miyāni rūd khāna*, وسط رودبار *wasatī rūdbār*.

MIDSUMMER, *n.* رأس السرطان *rāsu's saratān*, وسط الصيف *wasatī's saif*.

MIDWAY, *n.* نصف طریق *nisfi tarīk*, راه نیم *nīm rāh*.

MIDWIFE, *n.* قابله *kābila*, دایه *dāya*, ماماچ *māmācha*.

MIDWIFERY, *n.* دایگری *dāyagari*, مامائی *māmāi*.

MIDWINTER, *n.* وسط الشتاء *wasatish shītā*.

MIEN, *n.* چهره *chihra*, سیما *sīmā*, منظر *manzar*, رو *rū*.

MIGHT, *n.* توانائی *tawānāi*, قوت *kuwat*, قدرت *kudrat*. — (ability) قابلیت *kābīliyat*. — (energy) دل و جان *dil u jān*, جگر *jigar*.

MIGHTILY, *ad.* نهایت *nihāyat*, بشدت *ba shiddat*, از زور *az zūr*.

MIGHTINESS, *n.* زور آوری *zūr āwarī*, قدرت *kudrat*. — (dignity) جاه *jāh*, بزرگواری *buzurgwārī*.

MIGHTY, *a.* توانا *tawānā*, قوی *kawī*, دلاور *dilāwar*. — (in a great degree) نهایت *ghāyat*, غایت *gāyatu'l ghāyat*.

MIGRATION, *n.* انتقال *intikāl*, تبدیل *tabdīl*, مکان *makān*, وطن *watan*.

MILCH, *a.* شیرده *shīrdah*. — (cow) گاو *gāu*, شیرده *gāwi shīrdah*.

MILD, *a.* حلیم *halīm*, نرم *narm*, ملایم *mulāyim*, لطیف *latīf*.

MILDLY, *ad.* نرمی *narmī*, با ملایمت *mulāyamāna*, با لطف *ba lutf*.

MILDNESS, *n.* نرمی *narmī*, لطف *lutf*, حلیم *hilm*, ملایمت *mulāyamat*.

MILE, *n.* میل *mīl*, رتوت *ratwat*.

MILE-STONE, *n.* علامت میل *ālāmati mīl*, سنگ *sangi*, میل *mīl*.

- MILFOIL**, *n.* بومادران *hazārdāna*, هزاردان *būmādarān*.
- MILITARY**, *a.* جنگی *jangī*, سپاهی *sipāhī*, لشکری *lashkart*. Military affairs, جنگی احوال *ahwālī jangī*. A military pass word (parole) شعار *shiār*.
- MILITARY, MILITIA**, *n.* لشکر *lashkar*, عسکر *dskar*.
- MILK**, *n.* شیر *shīr*, لبن *laban*—(sour milk) دوغ *dūgh*, ماست *māst*.
- MILK**, *vt.* شیر کشیدن *dūshidan*, شیر کشیدن *shīr-k*.
- MILKER**, *n.* دوشنده *dūshanda*, حالب *kālīb*.
- MILKING**, *n.* شیر دوشی *shīr dūshī*, حلب *halb*.
- MILKMAID**, *n.* زن شیر دوشی *zani shīr dūshī*.
- MILKMAN**, *n.* شیر فروش *shīr farūsh*, لبان *labbān*.
- MILK-PAIL**, *n.* دول *dol*.
- MILL-PAN**, *n.* شیر دان *shīrdān*.
- MILKSOP**, *n.* نامرد *nāmard*, زنانه *zanāna*.
- MILK-WHITE**, *a.* شیر رنگ *abyaz*, شیر رنگ *shīr rang*.
- MILKY**, *a.* شیری *shīrī*.—(resembling milk) شیر مانند *shīr mīnand*.—(giving milk) شیر ده *shīrdah*.
- MILKY-WAY**, *n.* کهکشان *kahkashān*, مجرای *mujarra*.
- MILL**, *n.* آسیا *āsyā*, آس *ās*. A wind mill, آسیای باد *āsyāi bād*. A powder mill, آسیای باروت *āsyāi bārūt*. A paper-mill, آسیای کاغذ *āsyāi kāghaz*. A water mill, ناور *nāūr*, آسیاب *āsyāb*. A hand-mill, دست آس *dast ās*. The handle of a hand mill, رابد *rāīd*. An oil mill, ملطاط *miltāt*. A mill-hopper,
- دول *dalw*. The mill-clapper, بیدند *bīmand*.
- MILL**, *vt.* آسییدن *āsīdan*, سحق کردن *sahk-k*.
- MILLEPEDES**, *n.* هزار پای *hazār pāya*, صد پای *sad pāya*.
- MILLER**, *n.* طحان *āsyā bēn*, آسیا بان *tahhān*. The trade of a miller, طباحت *tihānat*. The miller's hire, تزد *tazda*.
- MILLESIMAL**, *a.* هزارم *hazār um*, الف الف *alf*.
- MILLET**, *n.* ارزن *arzan*, دخن *dukhān*.
- MILLION**, *n.* ده صد هزار *dah sad hazār*, الف الف *alf alf*.
- MILLIONAIRE**, *n.* دولتمند *daulatmand*.
- MILLSTONE**, *n.* سنگ آسیا *sangi āsyā*, راجی *rajī*. The iron axle of a mill-stone, تزر *tuzra*.
- MILL-WHEEL**, *n.* چرخ آسیا *charkhi āsyā*.
- MILL-WRIGHT**, *n.* آسیا گر *āsyā gar*.
- MILT**, *n.* طحال *tihāl*.
- MIMIC**, *a.* تقلید *mukhāz*, تقلید *mukallid*, باز *bazū* باز *bazū*.
- MIMIC**, *vt.* نقل کردن *nakl-k*, تقلید کردن *taklūl-k*.
- MIMICAL**, *a.* تمسخری *tumashuri*, استهزا *istihzā*.
- MIMICALLY**, *ad.* تقلید *baawajai* تقلید *mukallid*, تقلید *nahl bāzāna*.
- MIMICRY**, *n.* نقل *nakl*, تقلید *taklūl*.
- MINARET**, *n.* مناره *mināra*.
- MINCE**, *vt.* قیم کردن *kīma-k*, دغ *cutt kutīl* —(walk with short stops) بداز خرامیدن *banāz-kh*.
- MINCED**, *a.* پاره پاره زده *pāra pāra zada*. Minced meat, قیم *kīma*, کوفته *kūfta*.
- MIND**, *n.* خاطر *khātīr*, دل *dīl*, جان *jān*, فهم *zamīr*.—(intellect) فراست *farāsat*,

ادراک *idrāk* — (inclination, choice), خواهش *khāhish*, آرزو *ārzū*, مراد *murād*. To dwell on the mind, باد بودن *yād-b*. To come into one's mind, در باد آمدن *dar yād-ā*, در باد آوردن *dar yād-ā*. To recall to mind, در باد آوردن *dar yād-ā*. Having an enlightened mind, روشن ضمیر *raushan zamīr*.

MIND, *vi., vt.* آگاهی *ghaur-k*, غور کردن *ghaur-k*, فکر داشتن *fikr-d.*, نمودن *āgāhī-n*, بصیرت نمودن *basīrat-n*.

MINDFUL, *a.* هوشیار *khābardār*, خبردار *khābardār*, آگاه *āgāh*, *hūshyār*.

MINDFULNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*, خبرداری *khābardārī*, بصیرت *basīrat*, آگاهی *āgāhī*.

MINDLESS, *a.* غافل *bī khābar*, بی خبر *bī khābar*, غافل *ghāfil*, بی عقل *bī dkl*.

MINE, *n.* معدن *ma'ādan*, کان *kān*. A mine rich in ore, معدن ادالت *ma'ādani in'ālut*.

MINE, *vi.* معدن در کردن *ma'ādan dar-k.*, کاویدن *nakh-k*.

MINER, *n.* معدنی *kān kan*, کان کن *ma'ādunī*.

MINERAL, *a.* معدنی *ma'ādunī*, کانی *kānī*.

MINERALIST, *n.* معدن شناس *ma'ādan shīnās*.

MINERALOGY, *n.* علم معدن *ilmī ma'ādan*.

MINGLE, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیختن *āmīkhtan*, سرشتن *sirīshkan*, خلط کردن *khilt-k.*, جمع کردن *jamt-k*.

MINIMUM, *n.* غایت کمی *ghāyati kamī*.

MINISTER, *n.* (of state) وزیر *wazīr*, (pl. وزراء) *mudabbir*. The prime minister, وزیر اعظم *wazīrī āzam* — (agent) گماشته *gumāshtha*, وکیل *wakīl*. — (a christian priest) شماس *shammās*

The ministers of state, ارکان دولت *arkāni dawlat*, وکالی دولت *wukālātī dawlat*. — (of foreign affairs) وزیر امور خارجه *wazīrī umūri khārija*.

MINISTER, *vi.* خدمت کردن *khidmat-k.*, دادن *mutawajja-sh.* متوجه شدن *mutawajja-sh.* *vt.* دادن *dādan*, عطا کردن *ātā-k*.

MINISTERIAL, *a.* حکم بردار *hukmbardār*, فرمان بردار *farmān bardār*. — (pertaining to ministers of state), وزیری *wazīrī*, امیری *amīrī*.

MINISTRY, *n.* خدمت *khidmat*. — (office of ministers of state) وزارت *wazārat*, وکالت *wakālat*, — (dignity of prime minister) وزارت عظمی *wazarātī āzmi*. The ministry, ارکان دولت *arkāni dawlat*.

MINIUM, *n.* زنجفره *zinjifra*.

MINOR, *a.* اصغر *asghar*, کمتر *kamtar*. — (petty) مغیر *saghīr*, کوچک *kūchak*. — (under age) نا بالغ *nā bāligh*.

MINOR, *n.* خرد سال *nā bāligh*, نا بالغ *khurd sāl*.

MINORITY, *n.* کمتاری *kahtari*, کلت *killut*. — (being under age) خردری *khurd tarī*. — (being under age) خرد سالی *khurdsālī*, نا بالغی *nā bālighī*.

MINSTREL, *n.* مغنی *mutrib*, مطرب *mughannī*.

MINSTRELSY, *n.* جماعت مطربی *mutribī*, مطربان *jumādī mutribān*.

MINT, *n.* 1. (plant) پودینه *pūdīna*, 2. ضرب (a place where money is coined) ضرب دار الصرب *zarb khāna*, ضرب دار *dārūz*, ضرب داروش *zarb*. The master of the mint, ضرب دارالضرب *dārūghai dārūz*.

MINT, *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z.*, سکه زدن *sikka-zarb-k*.

MINUS, *n.* علامت تفریق *tafrīk*. — (sign) علامت تفریق *ālāmātī tafrīk*.

MINUTE, *a.* باریک *bārīk*, رفیق *rakīk*, خرد *khurda*. Minute objects, خرد *khurda* مرده *khurda murda*

MINUTE, *n.* 1 (of time) لحظه *lahza*, دره *zarra*, لمحہ *lam'ha* 2. (memorandum) یاد آور *yād āwar*, راکم زاد *rakam zad*. A minute book, یاد داشت نامه *yād dāsh't nāma*. A minute glass, شیشہ دقیقه *shīshai dakīka*

MINUTE, *vt.* یاد داشت نوشتن *yād dāsh't n.*, راکم زاد کردن *rakam zad-k.*

MINUTELY, *ad* عسیلانہ *bādlikkat*, با دوت *tufsilāna*.

MINUTENESS, *n* دلیت *dikkat*—(smallness) خردی *khurdī*, کوچکی *kūchakī*.

MINX, *n.* زن شوخ *zani shūkh chashm*.

MIRACLE, *n.* کرامت *karāmat*, (pl. کرامات), معجزه *mu'djaza* (pl. معجزات).

MIRACULOUS, *a.* معجزه نما *ā'jib*, عجیب *mu'djiza numā*.

MIRACULOUSLY, *ad* از کرامت *karāmat*, بطور اعجاز *batawri ā'jiz*.

MIRE, *n.* خلل *khilāb*, وحل *wahl*.

MIRROR, *n.* آینه *āyīna*, مرآت *mīrāt*, آینه *ābgīna* A convex mirror, آینه محدب *āīnai muḥaddab*. A concave mirror, آینه مقعر *āīnai muja'waf*.

MIRTH, *n* شادی *shutī*, خوشی *khushī*, عشرت *surūr*, سرور *khurramī*, مسرت *ashrat*, فرح *farah*.

MIRTHFUL, *a.* خرم *shādmān*, شادمان *khurram*, مسرور *khursand*, مسرور *masrūr*.

MIRTHLESS, *a.* بی شادی *bī shādī*, ناخرسند *nā khursand*.

MIRY, *a.* گلداز *gildār*, پر وحل *puri wahl*.

MISACCEPTATION, *n.* خیال خام *khīyālī khām*.

MISAPPLICATION, *n.* بیوجهی *bī wajahī*, بی شایستگی *bī shāyistagī*.

MISAPPLY, *vt.* بیجا خرچ کردن *bījā kharch-k*, بیوجهی کردن *bī wajahī-k*.

MISAPPREHEND, *vt.* نا فهمیدن *nā-f.*, خلاف حقیقت دریافت کردن *khilāfi ma'ānī daryāft-k.*

MISAPPREHENSION, *n.* خلاف فهمیدگی *khilāfi fahmīdagī*.

MISAPPROPRIATE, *vt.* تصرف دبیجا *bījā* نیدن کردن *tasarrufi bījā-k.*, غصب کردن *ghaban-k*

MISAPPROPRIATION, *n.* تعیین نامناسب *tayīnī nā munāsib*, تصرف دبیجا *tasarrufi bījā*.

MISBEHAVE, *vi.* بد سلوکی نمودن *bad sulūkī-n* بی 'یاست عمل کردن *bi-yāst liyākat āml-k.*, بی ادب کار کردن *bī adīb kān-k.*

MISBEHAVIOUR, *n.* بد سلوکی *bad sulūkī*, نا شایستگی *nā shāyistagī*.

MISBELIEF, *n.* بی اعتقادی *bī ātīkhādī*, الحاد *ilhād*.

MISBELIEVER, *n.* ردی *kāfur*, کافر *zindik*.

MISCALCULATE, *vt* غلط در حساب کردن *ghalat dar hisāb-k.*, خلاف حساب کردن *khilāfi hisāb-k*, ناراست نمودن *nā'rāst-n.*

MISCALL, *vt* نام ناراست دادن *nāmi nā'rāst-d.*, بی موافقت نامیدن *bī muwāfakat-n* — (rail at) دشنام دادن *dushnām-d.*, نام کشیدن *nām-k*

MISCARRIAGE, *n.* بد انجام *bad anjām*, اسقاط *abortion* بد بختی *iskāti haml*.

MISCARRY, *vi.* بد انجام یافتن *bad anjām-y.*, نامراد شدن *nāmurād-sh* — (have an abortion) حمل داشتن *iskāti haml-d.*

MISCELLANEOUS, *a.* متفرق *mutafarīk*, مخلوط *majmūd*, مجامع *makhlūt*.

MISCELLANY, *n.* مجموعه *majmūʿ*, مجموعه *majmūdāt*.

MISCHANCE, *n.* کم بختی *kambakhtī*, بد بختی *bad bakhtī*, آسب *āsib*, سدید *sadima*, بلا *balā*, کلا *kauzā*, فضا *bad bakhtī*.

MISCHIEF, *n.* ظلم *ẓalīm*, آزار *āzār*, زیان *ziyān*, فتنه *fitna*, ضرر *zarar*, گزند *gazund*.

MISCHIEF-MAKER, *n.* فتنه انگیز *fitna angiz*, آشوب *āshūb*.

MISCHIEVOUS, *a.* بد بخت *bad bakht*, رنج سار *ranj sār*, فساد *fisād*, فتنه انگیز *fitna angiz*, کینه ور *kīna war*, (malicious) *bad khāh*.

MISCHIEVOUSLY, *ad.* مضمرانه *muzirrāna*, بطور فتنه انگیز *az shārārāt*, از شرارت *ba taʾuri fitna angiz*.

MISCHIEVOUSNESS, *n.* زبانکاری *ziyān-kārī*, فتنه انگیزی *fitna angizī*.

MISCONCEIVE, *vt.* سوء کردن *sahv-k*, خلاف معنی *khilāf maʿnī*, خطا ساختن *khilāfī mādānī-f*.

MISCONCEPTION, *n.* خلاف فهمی *khilāfī fahmī*, خطا *khilāfī ghalaṭ*.

MISCONDUCT, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, سوء *sahv*, غفلت *ghaflāt*.

MISCONDUCT, *vt.* بد معامله کردن *bad muʿāmalā-k*.

MISCONSTRUCTION, *n.* تعبیر خلاف *taʿbīr khilāfī*, شرح بد معنی *sharḥ bi-maʿnī khilāfī*, هرزه *hīrza*, عداوت *ʿidārat*.

MISCONSTRUE, *vt.* خلاف معنی تعبیر کردن *khilāfī maʿnī taʿbīr-k*, مخالف *muḥālif*, بیان کردن *bayān-k*.

MISCREANT, *n.* اوباش *aubāsh*, ملحد *muhid*.

MISDEED, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, خطا *khilāfī*, گناه *gunāh*.

MISDEMEANOUR, *n.* بد رفتاری *bad raftārī*, گناه *gunāh*.

MISDIRECT, *vt.* غلط ارشاد کردن *ghalat irshād k*, غلط ارسال نمودن *ghalat irsāl-n*.

MISDO, *vt.* گناه کردن *khatā-k*, خطا کردن *gunāh-k*.

MISDOER, *n.* بدکار *bad kirdār*, باطلکار *baṭṭkār*, مفسد *mufsid*.

MISDOUBT, *vt.* ظن فریب بردن *ẓannī farīb-b*.

MISEMPLOY, *vt.* بجا صرف نمودن *bijā sarf-n*, ضایع کردن *zāʿ-k*.

MISER, *n.* طمعکار *tamīkār*, بخیل *bakhīl*, خسیس *khāsīs*, لایم *luīm*.

MISERABLE, *a.* دلیل *dalīl*, خوار *khār*, شکسته *shikastahāl*, مستمند *mustamand*, سیاه بخت *siyā bakht*, To make miserable, دلیل کردن *zalīl-k*, mustamand-z, To be miserable, دلیل بودن *zalīl-b*, miskīn-sh, شکنیدن *miskīn-sh*.

MISERABLY, *ad.* مستمندانه *mustamandāna*, بد بختانه *bad bakhtāna*, دلیله *zalīlan*.

MISERY, *n.* شکسته *shikastā*, خوار *khār*, خوار *shikasta hālī*, خست *khasta*, آفت *āfat*, ناکبت *nakbat*, زلت *zillat*, بلا *balā*.

MISFORTUNE, *n.* آسب *āsib*, آفت *āfat*, حادثه *hādīsa*, بد بختی *bad bakhtī*, مصیبت *musibat*, سبب *sabktī*.

MISGIVE, *vt.* بد فال گرفتن *bad fāl-g*, در شک انداختن *dar shakk-a*.

MISGUIDANCE, *n.* گمراهی *gumrāhī*, ازلال *izlāl*.

MISGUIDE, *vt.* گمراه کردن *gumrāh-k*, اغوا کردن *ighwā-k*, فریفتن *farīftan*.

MISHAP, *n.* vide MISFORTUNE.

MISINFORM, *vt.* خبر ناراست دادن *khābarī nārāst-d*, دروغ گفتن *durūgh-g*, بد رسانیدن *bad-r*.

MISINFORMATION, *n.* خبر ناراست *khābari nārāst*, خبر دروغ *khābari darūgh*, بد فهمیدن *bad-f*

MISINTERPRET, *vt.* بد تاویل کردن *bad tāwīl-k.*

MISJUDGE, *vt.* بد گمانی کردن *bad gumānī-k.*, فکر فاسد کردن *fikri fāsīd-k.*

MISLAY, *vt.* در جای غلط نهادن *dar jāi ghalat-n.*, گم کردن *gum-k.*

MISLEAD, *vt.* vide **MISGUIDE**

MISMANAGE, *vt.* بد تدبیر کردن *bī tadbīrī-k.*, بدیوده عمل ساختن *bīhūda āmal-s.*, بدی معنی کار کردن *bī madnī kār-k.*

MISMANAGEMENT, *n.* بد تدبیری *bī tadbīrī*, بدیوده عمل *āmali bīhūda*, بدی معنی کار *kāri bī madnī*.

MISMATCH, *vt.* بدی مثل کردن *bī misl-k.*, بدی ماندن *bī mānand-k.*, بدی جفت کردن *bī juft-k.*

MISNAME, *vt.* نام ناراست دادن *nāmi nārāst-d.*

MISNOMER, *n.* خلاف نام *khilāfi nām*, سهو نام *sahvi nām*.

MISPLACE, *vt.* بدی جای غلط نهادن *bi jāi ghalat-n.*

MISPRINT, *n.* غلط چاپ *ghalat chāp*, غلط طبع *ghalat tabī*.

MISPROPORTION, *n.* بدی اندازه کردن *bī andāza-k.*, غیر مناسب ساختن *ghayr munāsib-s.*

MISQUOTE, *vt.* خلاف عبارت بیان کردن *khilāfi ibārat bayān-k.*

MISRELATE, *vt.* ناراست بیان کردن *nārāst bayān-k.*, بدی دقت گفتن *bī dikkat-g.*

MISREPRESENT, *vt.* تلبیس کردن *talbīs-k.*, دروغ بی صداقت گفتن *bī sadākat-g.*, دروغ تکرار کردن *durūgh takrār-k.*

MISREPRESENTATION, *n.* انگیلاب *inki-lāb*, تلبیس *talbīs*, بی صداقت *khābari bī sadakat*, خلاف گوئی *khilāf guī*.

MISS, *vt.* (the mark) خطا کردن *khatā-k.* — (fail of obtaining) نایافتن *nā yāftan*, غور کردن *gum-k.* — (omit) گم کردن *kasūr-k.*, از غفلت گذاشتن *az ghaflat-g.* (to be lost or missing) گم شدن *gum-sh.*, غایب شدن *ghāyib-sh*

MISS, *n.* غور *kusūr*, نقصان *nukṣān*, غیب *ghayb*

MISSHAPE, *vt.* بد شکل کردن *bad shakl-k.*, صورت بدیج کردن *surati kalīh-k.*

MISSILE, *a.* رمی *ramī*, دور الداری *dūr andāzī*.

MISSION, *n.* رسالت *rasālat*, فرستادگی *firistādagi*, ارسال *irsāl*.

MISSIONARY, *n.* پیغمبر *payghambar*, رسول *rasūl*.

MISSIVE, *a.* ارسالی *irsālī*.

MISSIVE, *n.* رساله *rasāla*, خط *khat*.

MIST, *n.* دود *dūd*, دخان *dukhān*, بخار *bukhār*.

MISTAKE, *vt.* خطا کردن *khatā-k.*, سهو *sahv-k.*, غور *kusur-k.*

MISTAKE, *n.* خطا *khatī*, سهو *sahv*, قصور *kusūr*, غلط *ghalat*.

MISTELL, *vt.* vide **MISREPRESENT**.

MISTER, *u.* آغا *āghā*, صاحب *sāhib*.

MISTIME, *vt.* بدی وقت کردن *bī wakt-k.*, بدی هنگام ساختن *bī hangām-s.*

MISTINESS, *n.* نیرنگی *tirāgi*.

MISTRESS, *n.* صاحب *sāhiba*, خاتون *khātūn*, بدی *bībī*. — (sweet heart) شاهد *madshūka*, دلدار *dildār*, — (woman teacher) آنون *ātūn*, معلم *muallima*.

MISTY, *a.* بخاردار *bukhārdār*, بره یغ *fur megh*.

MISUNDERSTAND, *vt.* خلاف فهمیدن *khilāf-f.*, خلط دانستن *ghalat-d*

MISUNDERSTANDING, *n.* مخالفت *mukhālafat*, منازعت *munāziāt*, اختلاف *ikhtilāf*, خلط *ghalat*

MISUSAGE, *n.* بد استعمالی *bad ist'mālī* بد سلوکی *bad sulūkī*.

MISY, *a.* مسمی *misi*.

MITE, *n.* (insect) دوجمه *dīrcha* — (a small particle) ذره *zarra*, شمه *shamma*

MITIGATE, *vt.* کم کردن *kam-k.*, ملایم *mullāyam-k.*, ملین نمودن *mullayyin*, تسلی دادن *ārām-d*, آرام دادن *tasallī-d*.

MITIGATION, *n.* نرمی *takhfīf*, تضعیف *narmī*, ملایمت *mullāyamat*.

MITRE, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.

MIX, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیختن *sirish-tan*, نخلط *tashwīsh-k.*, نشو و بش کردن *tukhlīt-k*, شوریدن *shorīdan*. To mix milk with water, سمیج کردن *samhaj-k*, آب در شیر نهادن *āb dar shīr-n*. To mix severity with soft words, شمتا کردن *shamz-k*.

MIXED, *a.* آمیز *āmīz*, مخلوط *makhlūt*, شوریده *shūrīda*, مرکب *murakkab*. Words mixed with threats, کلام ستم آمیز *kalāmi sitam āmīz*. A speech mixed with entreaties, دیار آمیز *sakhuni niyāz āmīz*. Advice mixed with wisdom, پند حکمت آمیز *pandi hikmat āmīz*.

MIXEN, *n.* دما مایل *damāmīl*

MIXTURE, MIXTION, *n.* آمیزش *āmīzish*, خلط *khilt*, اجزا *mizāj*, مزاج *ajzā*.

MOAN, *vt.* زاریدن *nālīdan*, نالیدن *zārīdan*, فغان کردن *fughān-k*.

MOAN, *n.* ناله *nāla*, فغان *faryād* *u fughān*, غریه *gīrya*, غرور *gharīv*, شکایت *shikāyat*.

MOAT, *n.* خندق *khandak*, ترس *matars*.

MOB, *n.* مجمع *majmt*, اندوه *ambūh*, جماعت *jamādt*. — (tumultuous rout) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

MOB, *vt.* فتنه انداختن *fitna-a.*, هنگامه *hangāma-k*, شوریدن *shurīdan*.

MOBBISH *a.* از دحام آسا *azdihām āsā*, گروهی *gurūhī*.

MOBILITY, *n.* عوام *awwām*, اناس *arwāmū'n nās*.

MOCK, *vt.* (deride) مسخره کردن *maskha-ra-k*, صحت *istihzā-k.*, استهزا کردن *zuhk-k.* — (elude) حیل، بازی کردن *hīla bāzī-k.*, فریفتن *furīftan*.

MOCK, *a.* تقلبی *nakalī*, ساخت *sākhta*.

MOCKER, *n.* مستهزی *tudna zan*, طعن زن *mustahazī*, طعزگو *tanz gū*.

MOCKERY, *n.* مسخرت *istihzā*, استهزا *maskharat*, نصیحت *tazahhuk*.

MOCKINGLY, *ad.* استهزانه *istihzāna*, تحقیرانه *tahkīran*.

MODE, *n.* صورت *sūrat*, منوال *minwāl*, شکل *shakl*, وجه *wajah*, طور *taur*, طریق *tarīk*, رسم *rasm*, طرز *tarz*, دستور *dastūr*, صابطه *zābitat*. According to the modo, بطور *ba taur*, در روش *dar rawish*. A mode of expression, ضرب *zarbi* مثل *misl*. A musical mode, پرده *parda*, نوا *nawā*.

MODEL, *n.* نمود *namūna*, نقل *nakl*, بار نامه *bār nāma*, نقشه *naksha*, نسجه *nuskha*.

MODEL, *vt.* تشکیل کردن *tashkīl-k.*, قالب *shakl-s.*, شکل ساختن *kālīb-s.*, صورت بند کردن *sūrat band-k*.

MODERATE, *a.* معتدل *mu'atadil*, متوسط *mutawasit*, میانه *mayāna*. Moderate in temper, مودب *halīm*, *muaddab*. Moderate weather, هوای معتدل *harwāi mu'atadil*.

MODERATE, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*, ضبط ساکن کردن *zabt-k.*—(pacify) ساکن کردن *sākin-k.*, خاموش کردن *khāmūsh-k.*—(make temperate) معتدل کردن *mud-tadīl-k.*

MODERATELY, *ad.* ملایمانه *mulāyamāna*, با لطف *bā lutf.*—(with temperature) معتدلاً *mudtadīlan*, با اعتدال *bā ātīdāl*—(in a middle degree) در میانه *dar miyāna*, بدرجه *ba darajai* وسطی *wasatī*.

MODERATENESS, *n.* اعتدال *itidāl*, توسط *tawassut.*

MODERATION, *n.* ملایمت *mulāyamat*, سکونت *sakūnat*, اطاعت *itmi-nāni khātir*—(forbearance) بردباری *burdbārī*. Moderation in expense, خانه داری *khāna dārī*, اعتدال خرج *itidālī kharch*.

MODERATOR, *n.* مدبر *mudabbir*, حاکم *hākīm*, مودب *muaddib*, عادل *ādīl*. To appoint a moderator, مدبر ساختن *mudabbir-s.* To preside as a moderator, تسوس کردن *taswīs-k.*

MODERN, *a.* متاخر *mutāakhkhir*, نو *nau*, جدید *judīd*, نوخاسته *nau khāsta*. The moderns, متاخرین *mutāakhkhirīn*, انبای زمان *ibnāi zamān*.

MODERNNESS, *n.* الحالت *hālātī nau*, نو پیدایش *nau paydāyish*.

MODEST, *a.* (bashful) شرمگین *sharmgīn*, حیا *sāhibi hayā*, خجالت *khajil*.—(not arrogant) مغرور *nā maghrūr*, غریب *gharīb*.—(not chaste) پاک *pāk*, زاهد *zāhid*.

MODESTLY, *ad.* (not presumptuously) ادبانه *adabāna*, غریبانه *gharībāna*.—(chastely) زاهدانه *zāhidān*. To behave modestly, ادب و آزرم نمودن *adab u āzaram-n.*

MODESTY, *n.* شرمساری *sharmsārī*, حیا *hayā*, وفار *wakār*, خجالت *khijālat*, تواضع *tawāzzul*.—(chastity) پاکي *pākī*, زاهدی *zāhidī*

MODIFICATION, *n.* ترکیب *tarkīb*, شکل *tushkīl*, تعدیل *tadīl*, اصلاح *islāh*.

MODIFY, *vt.* (moderate) معتدل کردن *mudtadīl-k.*, اعتدال دادن *itidāl-d.*—(form) صورت دادن *sūrat-d.*, ساختن *sākhtan*.

MODISH, *a.* موافق دستور *muwāfaki dastūr*.

MODULATE, *vt.* خوش الحان ردن *khush alhān-z.*, نغمه سوا کردن *naghma sarā-k.*, رواختن *nawākhtan*.

MODULATION, *n.* نغمه *naghma*, نوا *nawā*, لحن *lahn*, خوش خوانی *khush khānī*.

MODULATOR, *n.* مطرب *mutrib*, سرابنده *sarābanda*, نغمه پرداز *naghma pardāz*.

MOHAMMED, *n. p.* محمد *muhammed*.

MOIETY, *n.* نیم *nīm*, نصف *nisf*.

MOIST, *a.* نم *nam*, نمگین *namgīn*, تر *tar*.

MOISTEN, *vt.* تر ساختن *nam-k.*, نم کردن *nam-k.*, ترسیدن *tar-s.*, نمگین کردن *namgīn-k.*, خیسیدن *khīsīdan*.

MOISTURE, *n.* نمدی *namī*, تری *tarī*, رطوبت *rutūbat*.

MOLE, *n.* کوروش *kūr mūsh*. 2. (mole of the skin) خال *khāl*, شامت *shāmat*.

3. (dike) پشت *pushta*, بند دروغ *bandrūgh*, نوده *tūdah*.

MOLE-HILL, *n.* توده کوروش *tūdai kūr mūsh*.

MOLEST, *vt.* آزریدن *ranjīdan*, آزرده شدن *āzurdan*, جفا زدن *jafā-z.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*, تصدیع دادن *tasdīi-d.*

MOLESTATION, *n.* آزرده‌گی *āzurdagī*, آسیدگی *zahmat*, زحمت *tasdīi*, تصدیع *āsīh*, رنج *ranj*.

MOLESTER, *n.* مودبی *mūdī*, جفا زن *jafā zan*.

MOLLIFY, *vt* ملائم *mulāyim-s*, نرم کردن *narm-k*.

MOMENT, *n* 1. (of time) لحظه *lamha*, لحظه *lam*, ساعت *sāāt*, دقیقه *dukikat*. —(importance) لزوم *zurūrat*, لزوم *lāzimt*. Every moment, هر دم *har-dam*, در دم *dimūlam*. In a moment, یک لحظه *yik lam'ha*, در یک دم *dar yak dam*.

MOMENTARY, *a*, نا پایدار *nā pāyudār*, یک دم *yik dumī*, فانی *fānī*.

MOMENTOUS, *a*, گران *girān*, مهم *muhim*, ضرور *zarūr*.

MONAD, *n* یک *yik*, فرد *fard*, احد *ahd*.

MONARCH, *n*, شاه *shāh*, ملک *malik*, پادشاه *pādshāh*, جهاندار *jehāndār*, خسرو *khusrū*, فرمانده *farmāndah*.

MONARCHICAL, *a*, شاهانه *shāhī*, جهاندارانه *jehāndārī*.

MONARCHY, *n*, مملکت *mamlakat*, سلطنت *sultanat*, پادشاهی *pādshāhī*, دولت *darulat*.

MONASTERY, *n*, خانقاه *khānakāh*, صومعه *sūmt*, تکیه *takiya*.

MONASTIC, *a* زاهدی *zāhidī*, زهد *zuhd*.

MONASTICALLY, *ad*, زاهدانه *zāhidāna*.

MONDAY, *n*, دو شنبه *du shamba*, یوم الدنیا *yaumu'l isnayn*.

MONEY, *n*, زر *zur*, نقد *nakd*, مال *māya*.

Ready-money, نقد *nakd*, (*pl* نقد) *pl*.

زیر حاضر *zari hāzir*. Money paid in

advance, پیشگی *peshgī*, سلف *salaf*.

To lend money, قرض دادن *karz-d*.

دادن *wām-d*. To pay money, ادا

کردن *adā-k*. A sum of money, مبلغ

mublagh. Any place where money

is spent, مصرف *masrif*. Tribute

money, طبلیت *tabliyat*. Earnest

money, زبون *zabūn*. To change money,

تصرف کردن *tasrif-k*.

MONEY-BAG, *n*, کیسه *kīsa*, سره *surra*.

MONEY-CHANGER, *n*, صراف *sarrāf*, نقد *nakkād*.

MONEYED, *a*, زردار *zardār*, مالدار *māldār*.

MONEYLESS, *a* بی نقد *bi nakd*, بی دست *tihī dast*, بی دست *muftis*.

MONGER, *n*, فروش *furūsh*, دلال *dallāl*.

MONITOR, *n*, واعظ *wā'iz*, معلم *mudllim*, ناصح *nāsih*, پند بخش *pand bakhsh*.

MONITORY, *a*, مشورت نما *mashwarat numā*, نصیحت ده *nasihat dah*.

MONK, *n*, راهب *rāhib*, زاهد *zāhid*, گوشه *gūsha*, قلندر *kalandar*.

To make a monk, تهریب کردن *tarhīb-k*.

To become a monk, رهبت شدن *rahbat-sh*.

MONKEY, *n*, بوزن *būzana*, میمون *maymūn*.

MONOCULAR, *a*, یک چشم *yik chashm*, عور *ādwar*.

MONODY, *n*, مرثیه *marṣiya*, ماتم نام *mūtam nāma*.

MONOGRAM, *n*, روز *ramz*, اسم *ism*, علامت *ālāmat*.

MONOGRAPH, *n*, نوشته *nawishta*, نقل *nakli*, مطلب *matlab*.

MONOMANIA, *n*, جنون مخصوص *junūni makhsūs*.

MONOPOLISE, *vt*, بخود کشیدن *ba khud-k*, تصاحب نمودن *tasāhub-n*.

MONOPOLY, *n*, تصاحب *takhsūs*, تصاحب *tasāhub*, مال خود ساری *māli khud sāzī*.

MONOSYLLABLE, *n*, یک هجا *yik hijā*.

MONOTONY, *n*, یک صدا *yik sadā*, بی تبدیلی آواز *bi tabdili āwāz*.

MONSOON, *n*, موسم *mausim*, (*pl* مواسم) *pl*.

MONSTER, *n*, دیو *dīv*, غول *ghol*, مرد شریر *mardi sharīr*.

MONSTROUS, *a*, مسموم *mamsūkh*, ستمناک *sahimnāk*.

MONSTROUSLY, *ad.* با نهایت *ba nihāyat*,
بغایت *ba ghāyat*, هایلانه *hāyilāna*.

MONTH, *n.* ماه *māh*, شهر *shahr*, (pl. شهر *shahr*,
اشهر). The space of one month, ماهی *māhi*,
شهری *shahrī*. The end of the
month, عقب آخر ماه *ākhirī māh*,
شهر *shahr*. The first ten days
of a month, اوایل *awāil*. The second
ten days of a month, اواسط *awāsīt*.
The last ten days of a month, اواخر *awākhir*.
From month to month, ماه به ماه *māh ba māh*.
Every month, ماه هر ماه *har māh*. Lunar month,
ماه قمری *māhi kamari*. Solar month,
ماه شمسی *māhi shamshī*.

MONTHLY, *a.* ماهیانه *māhyāna*, شهری
شهری *shahrī*, هر ماه *har māh*, ماهواره
ماهواره *māh-wāra*. Monthly pay, مشهوره
مشهوره *mushāhara*, ماهیانه *māhyāna*.

MONUMENT, *n.* یادگار *yādgār*, تذکره
تذکره *tazkara*, نشان *nishān*. A monument
for the dead, مرقده *markad*, مقبره
مقبره *makbarat*.

MONUMENTAL, *a.* یادگاری *yādgārī*,
علمی *dlāmatī*.—(belonging to a
tomb) مقبره *makbarī*, گوری *gurī*.

MOOD, *n.* (state) حالت *hālat*, حال *hāl*.
—(state of mind) مزاج *mizāj*, حالت
حالت *hālati khātir*.—(anger) کاهر *kahr*,
خشم *khashm*.—(style of music) پرده *parda*.
—(in gram.) مدیغ *sigha*.

MOODY, *a.* غصه آلود *ghazab ālūd*,
آزرد *āzurda*.

MOON, *n.* ماه *māh*, ماهتاب *māhtāb*, قمر
کمار *kamar*, هور *hor*. The new moon, هلال
hilāl. The full moon, بدر *badr*. The
moon's disk, ماه قرص *kursi māh*.
The change of the moon, تحول ماه *tahwīl māh*.
Like the moon, مهوار *mahwār*, ماه
ماه *māh wash*. Round

the moon, اطراف ماه *atrāfi māh*,
بگرد ماه *ba girdi māh*.

MOONEEAM, *n.* ماه شعله *shaulai māh*,
بدر *partavi badr*.

MOONLIGHT, *n.* روشنی ماه *raushni i māh*,
ماهتاب *māhtāb*.

MOONSHINE, *n.* ماهتاب *māhtāb*,
اواضح *awāzih*.

MOONSTRUCK, *a.* ماه زده *māhzada*,
مجنون *majnūn*.

MOOR, *n.* 1. (marsh) اجم *ajm*, کول *kol*.
2. (negro) رنگی *zangī*, حبشی *habashī*.

MOOR, *vt.* چهار در میاید صاب کردن *jehāz dar mīna nasb-k*,
لنگر انداختن *langar-a*.

MOORISH, *a.* (marshy) وحلی *wahālī* —
(of moor) حبشی *habashī*, رنگی *zangī*.

MOOT, *vt.* جدال کردن *jidal-k*, بحث
بحث *bahs-n*.

MOP, *n.* خاکروب *khāk rūb*.

MOPE, *vi.* غمگین شدن *ghamgīn-sh*,
غم خوردن *gham-kh*.

MORAL, *a.* پند دامن *pākdāman*, پندانه
پندانه *pandāna*, اخلاق نما *akhlāk numā*.

MORAL, } *n.* اخلاق *akhlāk*, سلوک
MORALITY, } *n.* آداب *ādāb*, مدارا
مدارا *mudāra*, پند *pand*. The science of
morality, علم اخلاق *ilm-i akhlāk*.

MORALISE, *vt.* اخلاق فهمانیدن *akhlāk-f*,
معدوب نمودن *mdnavī-n*.

MORALISER, *n.* خیر اندیشی کننده *khayr andīshī kunanda*,
آداب آموز *ādāb āmūz*.

MORALIST, *n.* امانت *atātīk*, ناصح *nāsīh*,
واعظ *wāẓ*.

MORALLY, *ad.* در حق *dar hakk*, راستی
راستی *ba rāstī*.

MORASS, *n.* خلاب *khilāb*, گلاب *gilāb*.

MORBID, *a.* مریض *marīz*, خست *khasta*.

MORBIDNESS, *n.* مرض *marz*, بیماری
بیماری *bīmārī*, خستگی *khastagī*.

- MORBIFIC**, *a.* مرض ده *marz dah*, بیمار *bimār sāz*, ساز *bimār sāz*.
- MORE**, *a.* زیاده *ziyāda*, افزون *afzūn*, بیش *bīsh*. Two or more things, دو چیز *dū chīz yā bīsh*. More than enough, افراط *afrāt*. More or less, کم و بیش *kam u bīsh*. Neither more nor less, همین *hamīn*. To add more, زیاده کردن *ziyāda-k*. To give more, زیاده دادن *ziyāda-d*. More necessary, واجب *awjab*, الزم *alzam*. More than, زیاده تر از *ziyāda tar az*, فوق *fauk*. More behind, پستتر *pastar*, فراتر *farātar*. More before, پیشتر *peshtar*.—(a greater quantity) گذیر *kasīr*, زیاده *ziyāda*.
- MOREOVER**, *ad.* جز آن *juz ān*, علاوه *dlāwa*, جز از آن *juz az ān*.
- MORION**, *n.* سر پایان *sar pāyān*, خود *khud*.
- MORNING**, *n.* صبح *fajar*, صبح *subh*, سحر *sahar*, بامداد *bāmūdād*. Early in the morning, سحر گاهی *sahr gāhī*. To rise early in the morning, صبح خیزی *sahr khīzī*. علی الصباح برخاستن *sahr khīzī-sh*. In the morning, *ala's sabāh bar-kh*. Morning and evening, صبح و عصر *subh u masā*, سحر و شام *sahr u shām*. Tomorrow morning, فردا *fardā ba wakhti sabāh*. Good morning, صبح بخیر *sabāhu'l khayr*, احوال شریف *ahwāl sharīf*. Morning prayer, نماز صبح *namāzi sabāh*.
- MOROSE**, *a.* درشت *durusht*, تند و زاج *tund mizāj*, سخت *sakht*. To be morose, درشت شدن *durusht-sh*, نقیل شدن *sakīl-sh*.
- MOROSELY**, *ad.* درشتانه *durushtāna*, ثقیلاً *sakīlan*.
- MOROSENESS**, *n.* ترش روی *tursh rūi*, درشتی *durushtī*.
- MORPHIA**, *n.* بهی *bahak*, نهمش *namash*.
- MORSE**, *n.* اسب بحر *aspi bahrī*.
- MORSEL**, *n.* لقمه *lukma*, نواله *nawāla*. In morsels, لقمه لقمه *lukma lukma*. (a little piece) پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.
- MORTAL**, *n.* انسان *insān*, آدم *ādam*.
- MORTAL**, *a.* (doadly) فانی *kātil*, مهلک *muhlik*.—(subject to death) فانی *fānī*, اجل ساز *mūtī*.—(bringing death) مرگ آور *marg-āwar*, مرگ *marg*.
- MORTALITY**, *n.* فنا *fanā*, وفات *wafāt*. A great mortality, هلاکت *halkat halkā*, جالف *jālīf*.—(human nature) بشریت *basharīyat*, انسانیت *insānīyat*.
- MORTALLY**, *ad.* فانیانه *kātilāna*, مهلکانه *muhlikāna*, دعایت *ba ghāyat*.
- MORTAR**, *n.* 1. (for pounding) هاون *hāwun*, 2. (for building) هراس *mīhrās*, نواش *nawāsha*, ریخته *rīkhta*.
- MORTGAGE**, *vt.* گرو نهادن *girau-n*, رهن گذاشتن *rahn-g*.
- MORTGAGE**, *n.* گرو *girau*, رهن *rahn*.
- MORTGAGEE**, *n.* مرتهن *murtahin*.
- MORTIFICATION**, *n.* (gangrene) خورا *khūrā*.—(self-denial) ضبط نفس *zabtī nafs*, رهنیزگاری *parhīzgārī*.—(vexation) آزار *azār*, اضطراب *istarāb*.
- MORTIFY**, *vi.* دشنام آزار دادن *āzār-d*, دشنام دادن *dushnām-d*, رنج دادن *ranj-d*, رنجانیدن *ranjānīdan*.—(to be abstemious) نفس ضبط کردن *nafs zabt-k*, پرهیز داشتن *parhīz-d*.
- MOSAIC**, *a.* ترصیع *muṣyṣin*, معین *tarsīd*, نقش دار *nakshdār*.
- MOSLEM**, *n.* مسلم *muslim*, اسلامی *islāmī*.
- MOSQUE**, *n.* مسجد *masjīd* (pl. مساجد),

- گاد مسجد *ejda gāh*, عبادتگاه *tbādat gāh*.
 A great mosque, جامع مسجد *masji-di-jāmī*.
- MOSQUITO, *n* کَرک *pashsha karik*
- MOSS, *n*. (of any kind) اشن *ushna*.
- MOSSINESS, *n*. اشنگی *ushnagi*.
- MOSSY, *a*. اشن دار *ushna dār*.
- MOST, *a, ad* اکثر *aksar*, بیشترین *bishtarīn*,
 زیاد *az hama ziyāda*, مبالغه *mubālagha*.
- MOSTLY, *ad*. اکثر *aksar*, غالباً *ghālībān*.
- MOTE, *n*. ذره *zarra*, شمع *shamma*. A
 mote in the eye, رابدالعین *rāidu'l dīn*.
- MOTH, *n*. پروانه *parwāna*, فراش *farāsh*,
 دبوک *devak*.
- MOTHER, *n*. مادر *mādar*, والدۀ *wālida*,
 ام *umm* A wife's mother, زن مادر *mādari zan*. A step mother, مادر اندر *mādar andar*. A mother-in-law,
 خوشدامن *khūsh dāman*.
- MOTHERHOOD, *n* مادری *mādarī*, حال
 مادر *hālī mādar*.
- MOTHERLESS, *a*. بی مادر *bī mādar*,
 غبرام *ghayri umm*
- MOTHERLY, *a*. مادر آسا *mādar āsā*,
 مادر بوجہ *ba wajai mādar*.
- MOTION, *n* جنبش *jumbish*, حرکت
harakat, جولان *jaulān*.—(proposition)
 تقریر *takrīr*, مقدمت *mukaddamat*. To
 make a motion, نمودن *muharrik-sh*. The motion of the pulse,
 نبض *nabz*.
- MOTIONLESS, *a*. بی حرکت *bī harakat*,
 بی جنبش *bī jumbish*.
- MOTIVE, *a*. محرک *muharrik*, حرکت
 بخش *harakat bakhsh*.
- MOTIVE, *n*. سبب *sabab*, باعث *bā'is*,
 موجب *mūjib*, مراد *murād*, مطلب
matalab, علت *illat*, وجہ *wajuh*.
- MOTLEY, *a*. رنگارنگ *rangārang*, گوناگون
gūnāgūn.
- MOTTO, *n*. نقش *naksh*, علامت *dlāmat*,
 تکبیر کلام *takiya kalām*.
- MOULD, *n*. قالب *kālīb*, کالبد *kālbud*.
 To cast in a mould, در قالب افراغ
dar kālīb ifrāgh-k.—(soil) خاک
khāk, تراب *tarāb*.
- MOULD, *vt*. صورت بند نمودن *sūrat*
band-n, تشکیل کردن *tashkīl-k*.
- MOULDABLE, *a*. ممکن *mumkinī*,
 تشکیل *tashkīl*.
- MOULDER, *n* صورت بند *sūrat band*,
 تشکیلگر *tashkīlgar*.
- MOULDER, *vt*. خاک شدن *khāk-sh*,
 غبار شدن *tarāb-sh*, غبار شدن
ghubār-sh.
- MOULDINESS, *n*. زنگ *zang*, زغار *zaghār*.
- MOULDY, *a*. زنگار *zaghār*, زنگ
zung گرفتن *girifta*. Mouldy bread, نان
nāni mutasannih. To become mouldy,
 زنگ گرفتن شدن *shang girifta-sh*. To
 make mouldy, زنگ پوش کردن *bā*
zang pūsh-k.
- MOULT, *vi*. زنگار کردن *karīz-k*,
 پرفشردن *par fashurdan*.
- MOUND, *n*. پشت *pushta*, ددروع *landurūgh*.
- MOUND, *vt*. بدی کردن *pushta*
bandi-k, سد کردن *sadd-k*.
- MOUNT, *vt* (go up) بالا رفتن *bālā-r*.—
 بالا کردن *bardāshstan* بر داشتن *bālā-h*. To mount on horseback
 سوار *sarwār-r*. To mount or rise in
 price, گران بها گردیدن *girān bahā-g*.
 To mount in the scale, کمیدن *kamīdan*.
 —(embellish clothes, &c.,) آرايش
ārāyish-n. نقش کردن *naksh-k*.
 To mount guard, ساختن پاسبانی
pāsbānī-sh, نگاهبان شدن *nigāhbān-sh*.

To mount a cannon, توب بر عربہ نصب *tūp bar ʿaraba nasb-k.*

MOUNT, *n.* تل *tull*, پشت *pushta*. Mount Sion, صیون *sayhūn*. Mount Sinai, طور *tūr*, صیبا *tūri sīnā*.

MOUNTAIN, *n.* کوه *kūh*, جبل *jabal*, (*pl.* جبال). The top of a mountain, سر *sari kūh*, کوه *kullai kūh*. The foot of a mountain, کوه *dāmani kūh*, پای *pāyi kūh*. To climb a mountain, بالایی کوه رفتن *bālāi kūh-r.* From mountain to mountain, کوه بکوه *kūh ba kūh*. A pass between mountains, دره *darrah*, عرفوب *ʿarkūb*. Clefts in mountains, غور *sughūr* (*pl.* of غور). Mountains covered with snow, شیب *shīb* (*pl.* اشیب).

MOUNTAINOUS, *a.* کوهسار *kūhisār*, جبلی *jabali*. A mountainous country, کوهستان *kūhistān* کوه پای *kūh pāya*.

MOURN, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین شدن *ghamgīn-sh*, افسوس کردن *afsūs-k.*, ناله کردن *nālā-k.*, زاری کردن *zārī-k.*, تأسف کردن *tāssuf-k.* To mourn for the dead, ماتم کردن *mātam-k* — (wear mourning) سیاه پوش کردن *siyāpūsh-k*

MOURNER, *n.* ماتم زده *shākī*, ماتم زده *mātam zada*.

MOURNFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, دغمکار *dilfigār*, ملول *malūl*.

MOURNFULLY, *ad.* از غم *az gham*, ماتم *mātam*, با غم *bā gham*.

MOURNFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, ماتم *mātam*, غمخواری *ghamkhārī*.

MOURNING, *a.* ماتم کنان *mātam kunān*, زاری *zārī*.

MOUSE, *n.* موش *mūsh*, فار *fār*, فرنب *fīrnīb*. A mouse hole, وره *warb*. A mouse trap, موش گیره *mūshgīra*, دام *dām*, موش *dāmi mūsh*.

MOUTH, *n.* دهان *dahān*, دهان *dahan*, دهان کشادن *fū*. To open the mouth *dahān-k.*, دهان باز کردن *dahān bāz-k.* The mouth of a vessel, دهان *dahan*. To rub or clean the mouth, تسوکت کردن *tasawwuk-k.* Belonging to the mouth, دهانی *dahnī*. The mouth of a river, دهان رود *dahnai rūd khāna*, خور *khawr*.

MOUTH, *vt.* بازگ برزدن *āwāz-k.*, بازگ *bāng bar-z.* — (chew) خاچیدن *khāīdan*. — (form by the mouth) سازدن *az dahan-s.*

MOUTHFUL, *n.* لقمه *lukma*, نواله *nawāla*.

MOUTHLESS, *a.* بی دهان *bī dahan*, بی سر *bī sar*.

MOVE, *vt., vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, متحرک کردن *harakat-d.*, متحرک کردن *mutaharrik-k.* *vi.* جنبیدن *jumbīdan*, رفتن *raft-an*. Unable to move, حرکت *bi kuwati harakat.* — (propose) مقدمه کردن *mukaddama-k.* To make angry, قهر انگیزختن *kahr-a.* — (touch pathetically) دل نواختن *dil-n.*, ملایم ساختن *mulājīm-s.* — (make melancholy) دلفگار *dilfigār-s.*, دلتنگ کردن *angīkhtan.* — (excite) گردیدن *gardīdan.* — (move in a circle) دور کردن *daur-k.* — (go from one place to another), آمد و *jābajā-r.*

To move to mutiny or sedition, آمد و شد *āmad u shud-k.* To move one's self forward, پیش رفتن *pesh-r.*, استیمرار کردن *istimrār-k.* To move anything forward, پیش راندن *pesh-r.*

MOVABLE, *a.* متحرک *mutaharrik*, ممکن *mumkīni*, جنبش *jumbish*, ممکن حرکت *mumkīni harakat.* Not mov-

- able, نا ممکن *nā mutaharrik*, حرکت *nā mumkini harakat*. Movable powers, متحرک قوای *kuwāya mutaharrika*.
- MOVABLY, *ad.* متحرک *mutaharrikan*.
- MOVEMENT, *n.* جنبش *harakat*, تحریک *jumbish*, تحرک *tahrīk*.
- MOVER, *n.* جنبش کننده *jumbish kunanda*, محرک *muharrik*. A mover of mischief, *muharriki fitna*, فتنه انگیز *fitna angiz*, مقدم *mukaddam*.
- MOVING, *a.* جنبان *jumbān*, محرک *muharrik*.—(pathetic) جگر سوز *jigar sūz*, دل سوز *dil sūz*.
- MOVINGLY, *ad.* از جگر سوزی *as jigar sūzi*, مفسرانہ *mufasssīrāna*.
- MOW, *vt.* حصاد کردن *darv-k.*, حصاد کردن *hasād-k.*, درودن *darūdan*.
- MOW, *n.* خرمن *khirman*, توده *tūda*.
- MOWER, *n.* حاصد *hāsīd*, درونده *darwanda*.
- MUCH, *a.* بسیار *bisyyār*, کثیر *kasīr*, فراوان *farāwān*, بسی *basī*, بلیغ *balīgh*. Much time, زمان کثیر *zamāni kasīr*, وقت *wakti bisyyār*. Little or much, کم بیش *kam besh*, کثیر *kalīlu kasīr*. Much water, آب بسیار *bisyyār āb*, هرهار *harhār*. As much as, چندان *chandān*, هر قدر *har kadr*. Much money, بسیار نقد *zari kasīr*, بسیار *bisyyār nakd*. Raining much, سیال *sayāl*. Much rain, بسیار باران *bisyyār bārān*, مطر کثیر *matri kasīr*. How much? چه قدر *chi kadr*. Very much, بغایت *ba ghāyat*, خیلی *khaylī*. Much the same, همسر *hamkadr*, همقدر *hamsar*.
- MUCID, }
MUCILAGINOUS, } *a.* لعابدار *luābdār*,
لعابی *luābī*.
- MUCILAGINOUSNESS, *n.* لعاب *luāb*.
- MUCOUS, *a.* لعابدار *luābdār*.
- MUCUS, *n.* مخاط *mukhāt*, بلغم *balgham*.
- MUD, *n.* گل *gil*, کدورت *kadarat*, وahl.
- MUD, *vt.* در گل مغمس کردن *dur gil muna-ghghas-k.*
- MUDDILY, *ad.* بطو گل آلوده *batauri gil ālūda*.
- MUDDINESS, *n.* کدورت *kudūrat*, گل آلودگی *gil ālūdagi*.
- MUDDLE, *vt.* نیم مست کردن *nīm mast-k.*, مکدر کردن *mukaddur-k.*
- MUDDY, *a.* (turbid) آلوده *ālūda*, مکدر *mukaddar*.—(full of mud) گلی *gilī*. Muddy water, آب تیره *ābi tīra*, رن *ranak*. To make muddy, مکدر کردن *mukaddar-k.*
- MUFFLE, *vt.* (cover from the weather) از آب و هوا پوشیدن *az āb u hawā-p.*—(blindfold) چشم پوش کردن *chashm pūsh-k.*—(speak inarticulately) آواز نا آشکاره زدن *āwāzi nā āshkāra-z.*
- MUFFLER, *n.* نقاب *nikāb*, پرده *parda*, دهن بند *dahan band*.
- MUG, *n.* بط *bat*, کوزه *kūza*.
- MULATTO, *n.* دو رنگ *dū rang*.
- MULBERRY, *n.* توت *tūt*, شہتوت *shahtūt*.
- MULCT, *n.* جرمانہ *jarīmāna*, ناوان *tāwān*.—(for murder) خونبہا *khūn bahā*.
- MULCT, *vt.* جرمانہ گرفتن *jarīmāna-g*, تیرہم ساختن *tāwān-a.*, انداختن *tajrīm-s.*
- MULE, *n.* استر *ustar*, بغل *baghl* (*pl.* بغال).
- MULETEER, *n.* استردان *ustarbān*, بغال *baghghāl*.
- MULLET, *n.* چناغ *chanāgh*.
- MULTANGULAR, *a.* کثیرالاطراف *kasīru'l atarāf*.
- MULTIFARIOUS, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگ *rangārang*, انواع *anwād*.

MULTIFARIOUSLY, *ad.* با گوناگونى *bā gūnā gūnī*, اصدافانہ *isnāfāna*.

MULTILATERAL, *a.* اطراف پر *puratarāf*, کثیر الجنوب *kasīru'l junūb*.

MULTINOMINAL, *a.* بسیار نام *bisayār nām*, کثیر الاسما *kasīru'l ismā*.

MULTIPED, *n.* صد پا *hazār pā*, صد پا *sad pā*.

MULTIPLIABLE, *a.* ممکن ضرب *mumkini zarb*, تعداد *taddād yāb*.

MULTIPLICAND, *n.* مضروب *mazrūb fihī*.

MULTIPLICATION, *n.* تکثیر *takāsūr*, ضرب *zarb* (in arithmetic) *taufīr*.

MULTIPLICITY, *n.* کثرت *kasrat*, افزونی *afzūnī*.

MULTIPLIED, *a.* متراشد *afzūda*, افزوده *mutazāyid*.—(in arithmetic) مضروب *mazrūb*.

MULTIPLIER, *n.* مشر *musmir*.—(in arithmetic) ضرب کننده *zarb kunanda*, مضروب *mazrūb*.

MULTIPLY, *vt.* (cause to increase) زیادہ کردن *ziyāda-k*, تکثیر نمودن *taksīr-n*. To multiply or become multiplied, افزودن *afzūdan*, کثیر شدن *kasīr-sh*. To multiply arithmetically, ضرب کردن *zarb-k*.

MULTITUDE, *n.* کثرت *kasrat*, بسیاری *bisayārī*, جمع *jamā*, توافر *tawāfar*, جماعت *jamāat*, اندوه *ambū*. A great multitude, جمع کثیر *jamā kasīr*.

MUM, *n.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*.

MUMBLE, *vt.* زمزمه ساختن *zamzama-s*, آواز نا ظاهر کردن *āwāza nā zāhir-k*, نرم خاگدن *narm narm-kh*.

MUMBLER, *n.* زمزمه *mutaramrim*, زمزمه گو *zamzama gū*.

MUMBLING, *a.* زمزمه *zamzama*, دمدمد *damdama*.

MUMM, *vt.* تبدیل صورت و بدلہ باری کردن *tabdīlī sūrat wa bazla bāzī-k*.

MUMMER, *n.* مسخرہ *maskhara*, بدلہ باز *bazla bāz*.

MUMMERY, *n.* تبدیل صورت و بدلہ باری *tabdīlī sūrat wa bazla bāzī*.

MUMMY, *n.* مومیہ *mūmiyā*.

MUMP, *vt., vi.* خاگدن *dandīdan*, خاگدن *khāīdan*.

MUMPER, *n.* در بدر *dar ba dar*, گدا *gadā*.

MUNDANE, *a.* روزگار *rozgārī*, عالمی *ālimī*, دنیوی *dunyavī*.

MUNICIPAL, *a.* محلی *shahrī*, محلی *mahallī*.

MUNIFICENCE, *n.* سخاوت *sakhāwat*, بخشندگی *dād u dahish*, جوانمردی *bakhshindagī*, بدل *bazl*, جوانمردی *jawānmardī*.

MUNIFICENT, *a.* سخا *sakhī*, کشاده *kushāda dast*, عطا بخش *ātā bakhsh*.

MUNIFICENTLY, *ad.* جوانمردانه *jawān-mardāna*, با سخاوت *bā sakhāwat*.

MURAL, *a.* دیوار منسوب *dīwār mansūb*.

MURDER, *n.* خون *khūn*, قتل *katl*, خونریزی *khūn rīzī*. A place of murder *katlgāh*.

MURDER, *vt.* هلاک کردن *kushtan*, قتل کردن *halāk-k*, خونریختن *katl-k*, خونریختن *khūn-r*.

MURDERED, *a.* کشته شده *maktūl*, کشته *kushta shuda*.

MURDERER, *n.* قاتل *khūnī*, قاتل *kattāl*.

MURDERESS, *n.* قاتله *kātīla*.

MURDERING, *a.* جانستار *jānsitān*.

MURDEROUS, *a.* خون ریز *khūn rīz*, قاتل *katl*.

MURMUR, *n.* شکایت (complaint) *shikāyat*, نالشی *nālīsh*.—(confused noise) واد واد *wadwād*. The murmur

of a crowd, غلغلہ *ghulghula*, هډکام *hangāma*, غوغا *ghaughū* The murmur of flowing water, شران *sharrān*. The murmur of a boiling pot, هرت *hizzat*
MURMUR, *vi.* (complain) شکایت کردن *shikāyat-k.*, نالیدن *nālidan* To murmur as water, شران کردن *sharrān-k.*—(mutter) غلغلہ کردن *ghulghula-k.*
MURMURER, *n.* شکایت شاکي *shākī*, شکایت کننده *shikāyat kunanda*.
MURMURING, *a.* وعوشت کنان *wadwat kunān*.—(as water) شران *sharrān*, آبشار *ābshār*.
MURRAIN, *n.* طاعون حیوان *wabā*, وبا *tāūni haywān*.
MUSCLE, *n.* عضل *āzalat*, عصب *āsab*.
MUSCULAR, *a.* دار عضل *āzala dār*, ورام *waszām*. Very muscular, کثیر العضل *kasīru'l āzala*. A muscular arm, بازو عضل *bāzūi āzala*.
MUSE, *n.* اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*.
MUSE, *vi.* اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k.*, در اندیشه مستغرق بودن *dar andīsha mustagharik-b.*
MUSEUM, *n.* نادره خانه *nādīra khāna*, مجمع الصنائع *majmau's sanāya*.
MUSHROOM, *n.* سماروع *samārūgh*.
MUSIC, *n.* موسیقی *ilmī mausikī*. Vocal music, سماع *samād*, سرود *surūd*. Skilled in music, موسیقی دان *mausikī-dān*.
MUSICAL, *a.* خوشخوان *āhangī*, خوشگلخان *khūshkhān*, موسیقی منسوب *mausikī mansūb*. A musical instrument, ساز *sāz*. A musical note, پرده *parda*, A musical air, نوا *navā*, ترانه *tarāna*.
MUSICALLY, *ad.* ساز و سوز *bā sāz u sūz*, با آهنگ *bā āhang*.
MUSICIAN, *n.* مطرب *mutrib*, مغنی *mughannī*, نغمه پرداز *naghma pardāz*

MUSK, *n.* مشک • *mushk*, اناب *anāb*, H. کستوری *kastūrī*. Dry musk, دشت *dušt*. Adulterated musk, ناک *nāk*. A bag of musk, بادیه مشک *nāfai mushk*. Perfumed with musk, ممسک *mumussak*. Having the odour of musk, مشک بو *mushk bū*.
MUSKET, *n.* تفنگ *tufang*, بندوق *bandūk*. The explosion of a musket, واوله بندوق *walwalai bandūk*.
MUSKETEER, *n.* بندوقچی *bandūkhchī*, تفنگچی *tufangchī*.
MUSK-MELON, *n.* خربوزه *kharbūza*.
MUSKY, *a.* معطر *muḍṭtar*, مشکین *mushkīn*.
MUSLIN, *n.* ملال *malmal*, کرباس *karbās*. Fine muslin, ملال باریک *malmali bārīk*.
MUSSULMAN, *n.* مسلمان *musalmān*.
MUST, *vi.* ضرور شدن *zarūr-sh.*, لازم شدن *lāzim-sh.* It must be, ضرور است *zarūr ast*, لازم است *lāzim ast*.
MUSTACHE, *n.* دروت *burūt*, خط *khat*, لحيه *lihyat*.
MUSTARD, *n.* خردل *khardal*, سپید دان *sapīd dān*.
MUSTER, *vt.* موجودات گرفتن *mojūdāt-g.*, جمع کردن *jamt-k.*, آورده *baham-ā*.
MUSTER, *n.* جایزه *mojūdāt*, شمار *shumār*, جازیه *jāiza*, عرض لشکر *ārzi lashkar*. To pass muster, تأیید یافتن *tahsīn-y.* A muster or pay book, دفتر *daftar*, کتابت عسکر *kitābatī āskar*. A muster-roll, دفتر لشکر *daftari lashkar*. A muster-master, عارض *āriz*.
MUSTILY, *ad.* از بوسیدگی *az būsīdagī*.
MUSTINESS, *n.* بوسیدگی *būsīdagī*.
MUSTY, *a.* بوسیده *būsīda*, بوگرفتگی *bugirifta*. To become musty, بوسیده شدن *būsīda-sh.*

- MUTABILITY**, *n* بی‌دراری *bī karārī*, بی‌ثباتی *bī sabātī*, نا‌پایداری *nāpāyadārī*, تبدیل *tabdīl*.
- MUTABLE**, *a* بی‌درار *bī karār*, نا‌پایدار *nāpāyadar*, متغیر *mutaghayyir*.
- MUTE**, *a* خام‌وش *bī zabān*, ساکت *khāmūsh*, بی‌آواز *bī āwāz*, مالِ صامت *sākin*. Mute property, مالِ صامت *mālī sāmit*.
- MUTE** *n*. زبانِ آدمی *ādami bī zabān*.
- MUTELY**, *ad*. از بی‌زبانی *az bī zabānī*, خام‌وشانه *khāmūshāna*.
- MUTILATE**, *vt*. مکتود *maktūd* *n*., سقَط کردن *sakat-k.*, نقصان کردن *nuksān-k.*, خراب کردن *kharāb-k.*
- MUTILATED**, *a*. مکتود *maktūd*, مخدَل *mukhabbal*.
- MUTILATION**, *n*. نقصان *nuksān*, سقَط *sakat*.
- MUTINEER**, *n*. نا‌درمان *bāghī*, نا *nā farmīn*, فتنه انگیز *fitna angīz*.
- MUTINOUS**, *a*. سرکش *bāghī*, عاصی *āsī*, فتنه جو *fitna jū*, سركاش *sarkash*.
- MUTINY**, *n*. طغیان *baghī*, فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*, فساد *fusād*, توطئه *tughyān*.
- MUTINY**, *vi*. فتنه *baghī-k.*, فتنه *fitna*, عاصی شدن *āsī-sh.*, انگیختن *fitna-a.*
- MUTTER**, *vi., vt*. دمدَم و زمزمه ساختن *damdama wa zamzama-s.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, کلامت مشوش کردن *kalāmat mushawwash-k.*, لندلیدن *lundīdan*.
- MUTTER**, *n*. لندلش *lundīsh*, زمزمه *zamzama*.
- MUTTON**, *n*. گوشتِ گوسفند *gushṭi gusfand*, لحم غنم *lahmī ghanam*.
- MUTUAL**, *a*. جانبین *tarfayn*, طرفین *jānibayn*, دو طرفی *du tarafī*. Giving mutual assistance, متبادی *mutaādī*.
- MUTUALLY**, *ad*. از طرفین *az tarafayn*, به‌مشارکت *ba mushārakat*.
- MUZZLE**, *n* دهن *dahan*, دهان *dahān*.
—(for a dog) دهن بند *dahan band*.
- MUZZLE**, *vt*. دهن بستن *dahan-b.*
- MY**, *pron* من — *i man*.
- MYOPIA**, *n*. کوتاه نظری *kūṭāh nazarī*.
- MYRIAD**, *n* ده هزار *da hazār*. —(a large number indefinitely) هزارها *hazārḥā*.
- MYROBALAN**, *n*. آمله *āmīla*, هلیل *halīla*.
- MYRRH**, *n*. مر *murr*. Oil of myrrh, مامیت *māidit*.
- MYRTLE**, *n*. آس *ās*, مورد *mūrd*.
- MYSELF**, *pron*. من خود *man khud*, خودم *khudam*.
- MYSTERIOUS**, *a*. مخفی *makhfī*, غیبی *ghaybī*.
- MYSTERIOUSLY**, *ad*. باعبرت *bā tibrat*, به‌راز *bī'r ramz*.
- MYSTERY**, *n*. راز *rāz*, رمز *ramz*, سر *sirr*, علامت *hikmat*, حکمت (اسرار *pl.*), عِلْمَت *ālāmat*, غیب *ghayb*. Divine mysteries, اسرارِ خدا *isrārī khudā*.
- MYSTICAL**, *a*. باطنی *bāṭinī*, رمزی *ramzī*.
- MYTH**, *n*. قصه کهنه *kissa kulna*, فسون *fusūn*.
- MYTHOLOGY**, *n*. موهومات *marḥūmāt*, علم جن و شیاطین *ilmī jinmi wa shayātīn*.

N.

- NADIR**, *n*. نظیرالسمت *nazīru's simt*.
- NAG**, *n*. اسب کوچک *aspi kūchak*, بابو *yābū*.
- NAIL**, *n*. 1. (of a finger) ناخن *nākhun*.
2. (spike of iron) میخ *mekh*, مسمار *mismār*.
- NAIL**, *vt*. میخ زدن *mekh-z.*, کردن *mekh-k.*

NAKED. *a.* برهنه *barhana*, عربان *ūryān*.

—(clear, plain) آشکاره *āshkāra*, ظاهر *zāhir*.—(simple) صرف *sarf*, مطلق *mutlak*.

NAKEDLY, *ad.* برهنه *barhana*, بیدون *ūryān*.

پوشاک *bīdūni poshāk*, عربان *ūryān*.—(plainly) آشکاره *āshkāra*, طاهرانه *zāhirāna*.—(simply) مطلقاً *mutlakan*.

NAKEDNESS, *n.* برهنگی *barahnagī*, عربت *ūryat*.

NAME, *n.* نام *nām*, اسم *ism*.—(title) لقب *lakab*, (القباب *pl.*). A celebrated name, نامی *nāmi* *nāmī*. A good name, نیک نامی *nek nāmī*. A bad name, بد نام *nāmī bad*. To give a name, نام دادن *nām-d.*, تسمیه کردن *tasmīyat-k.* To substitute one name for another, وا خواندن *wā khāndan*. To call names, نام کشیدن *nām-k.*

NAME, *vt.* تسمیه کردن *nāmīdan*, نامیدن *tasmīyat-k.* اسم نمودن *ism-n.*—(appoint) نامزد ساختن *nāmzad-s.*

NAMELESS, *a.* بی نام *bī nām*, مخیر اسم *ghayrī ism*.—(not famous) بی ناموری *bī nāmwarī*, نا معروف *nā madrūf*.

NAMELY, *ad.* با اسم و رسم *yanī*, به خصوصاً (particularly) *bā ism wa rasm*.—(particular) به خصوص *bī l khasūs*.

NAMESAKE, *n.* هم نام *ham nām*, سیمی *samī*, هم اسم *ham ism*.

NAP, *n.* خواب *khāb*, نوم *nawm*. The nap of cloth, پرزه *purza*.

NAP, *vi.* نخودن *khāb-k.*, خواب کردن *ghamūdan*.

NAPE, *n.* پس گردن *pasi gardan*, قفا *kafā*.

NAPHTHA, *n.* نفت *naft*.

NAPKIN, *n.* دستمال رومال *rūmāl* دستمال *dastmāl*.

NAPLESS, *a.* بی پرزه *bī purza*.

NAPPY, *a.* خواب آلود *khāb ālūd*.—(having a nap) پرزه دار *purza dār*.—(frothy) کف دار *kaf dār*.—(half drunk) نیم مست *nīm nast*.

NARCISSUS, *n.* نرگس *nirgis*, نسرین *nasrīn*.

NARCOTIC, *a.* مسکر *muskir*, حیرت انگیز *hayrat angīz*.

NARD, *n.* نرد *nard*.

NARRATE, *vt.* بقررد نمودن *takrīr-n.*, بیان نمودن *biyān-n.*

NARRATION, *n.* قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*, روایت *riwāyat*, داستان *dāstān*, نقل *nakl*.

NARRATIVE, *a.* قصه خوان *nakl gū*, نقل گو *kissa khān*.

NARRATIVELY, *ad.* بطور حکایت *batauri hikāyat*, از روی حکایت *az rūi hikāyat*.

NARRATOR, *n.* راوی *rāwī*, نادل *nākil*, مورخ *muarrikh*.

NARROW, *a.* تنگ *tang*, (not broad) *nā pahn*, دی وسعت *bī wasīdt*.

—(covetous) تنگ دست *tang dast*, دره *darra*. A narrow road, راه تنگ *rāh tang*. Narrow circumstances, تهی دستی *tahī dastī*, درویشی *darwīshī*.

NARROW, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, بی وسعت نمودن *bī wasīdt-n.*

NARROWLY, *ad.* (without extent) تنگی *bā tangī*.—(closely, vigilantly) بیداری *bā bīdārī*.—(nearly) عذوق *ānkarīb*.—(avariciously) با طمعکاری *bā tamī kārī*.

NARROWNESS, *n.* کم پهنایی *tangī*, تنگی *kam pahnāi*.—(avarice) بخل *bukhl*, عدم *tamī*.—(want of capacity) عقل *ādami ākl*.

NASAL, *a.* بینی منسوب *bīnī mansūb*.—(spoken through the nose) غنچه *ghunna*, گفتار *az bīnī gufta*.

NASTILY, *ad.* ملوثاً *mularwasan*,
ناپاکانه *nāpākāna*.

NASTINESS, *n.* غلاظت *nā pākī*, غلاظت
ghilāzat, آلايش *ālāyish*, نجاست *na jāsat*.

NASTY, *a.* ناپاک *nāpāk*, غلیظ *ghalīz*,
زشت *mularwas*, نا صاف *nāsāf*, زشت
zisht, نا پسند *nā pasand*.

NATAL, *a.* تولدی *maulūdī*, مولودی
tarvallūdī.

NATION, *n.* قوم *kaum*, خلق *khalk*.

NATIONAL, *a.* ملتى *ūlmūmī*, عمومى
millatī, وطن دوست *watan dūst*.

NATIONALITY, *n.* قومیت *kaumīyat*,
قومى صفت *kaumī sifat*.

NATIONALLY, *ad.* عمومانه *ūlmūmāna*,
فوما *kauman*.

NATIVE, *a.* ذاتى *zātī*, اصلى *aslī*, طبعى
tabīī. Native country, وطن *watan*.

NATIVE, *n.* اهلى ولايت *mutawattin*, موطون
ahli wilāyat.

NATIVITY, *n.* توليد *maulūd*, مولود
tanūid, ولادت *wilādat*, بخت *bakht*.

NATURAL, *a.* ذاتى *zātī*, طبعى *tabīī*,
جيبلى *jibillī*. — (easy, unaffected)
صاحب ادب *latīf*, نازک *nāzūk*, لطيف
āshibī adab. A natural death, معلوم
ajlī maḍlūm. A natural instinct, طبيعت
tabīāt. A natural inclination, ميل طبع
maylī tabī. — (illegitimate) حرام زاده
harām zāda.

NATURAL, *n.* جاهل *jāhīl*, احمق *ahmak*.

NATURALLY, *ad.* بذات *ba zāt*, از طبيعت
az tabīyat.

NATURE, *n.* ذات *zāt*, طبيعت *tabīyat*,
وجود *wajūd*, جبلت *jibillat*. — (sort)
جنس *jins*, قسم *kism*. Divine nature,
طبع الهى *tabī ilāhī*. Human nature,
بشریت *basharīyat*, آدمیت *ādmīyat*.
Against nature, خلاف طبيعت *khilāfi*
tabīyat. Of a jovial nature, شوخ طبع

shokh tabī. Good natured, خوش مزاج
khūsh mizāj. Ill-natured, بد نهاد
nihād, بد خو *bad khū*.

NAUGHTINESS, *n.* شرارت *sharārat*,
بدى *badī*.

NAUGHTY, *a.* شربر *sharīr*, بد *bad*, مفسد
mufsid.

NAUSEA, *n.* استفراغ *istifarāgh*, حالت
قي *hālātī kai*.

NAUSEATE, *vt, vi.* نفرت داشتن *nīfrat-d.*,
قي کردن *istīfrāgh-k.*, استفراغ کردن
kai-k.

NAUSEOUS, *a.* مکروه *makrūh*,
کاي انگيز *kai angīz*.

NAUSEOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*,
از کراهيت *az karāhiyat*.

NAUSEOUSNESS, *n.* نفرت *nīfrat*,
کراهيت *karāhiyat*.

NAUTICAL, *a.* ملاحى *mallāhī*, بحرى
bahrī.

NAVAL, *a.* جهاى *jahāzī*, کشتى پيوند
kishti paywand.

NAVEL, *n.* ناف *nāf*, سرت *surrat*.

NAVIGABLE, *a.* قابل ابهار *kābili abhār*,
ادلاع *lāyaki iklād*.

NAVIGABLENESS, *n.* قابليت ابهار
kābīliyati ibhār, کشتى روى *kishti rawī*.

NAVIGATE, *vt, vi.* ملاحى کردن *mallāhī-k.*,
کشتى روان کردن *ibhār-s.*, ساختن
kishti rawān-k.

NAVIGATION, *n.* ملاحيت *mallāhiyat*,
ابهار *ibhār*, اقلع *iklād*, ملاحات *mālāhat*.

NAVIGATOR, *n.* ملاح *mallāh*.

NAVY, *n.* جمعيت جهاها *jamiāti*
jehāzhā, جهازات جنگى *jehāzāti jangī*.

NAY, *ad.* نه *na*, نى *nay*.

NEAP, *n.* جزر *jazr*, پست *past*.

NEAR, *a.* نزد *nazd*, نزدیک *nazdīk*,
قرب *karīb*. — (related) قریب *karīb*

- دور و نزدیک *khīsh*. Far and near, *dūr u nazdīk*.
- NEARLY, *ad.* غالبانه *ghālibāna*, عنقریب *ānkarīb*.
- NEARNESS, *n.* نزدیکی *kurb*, نزدیک *nazdīkī*, خوشی *khīshī*, تقریب *takrīb*.
- NEAT, *a.* لطیف *latīf*, نعیس *naḥīs*, خوشنما *khushnūmā*.—(clean) پاکیزه *pākīza*, صاف *sāf*.—(unadulterated) ناب *nāb*, خالص *khālīs*.
- NEAT, *n.* بقر *bakar*.
- NEATLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*, از نفاست *az nafāsat*.
- NEATNESS, *n.* نفاست *latāfat*, لطافت *latāfat*, نفاست *naḥāsāt*.—(cleanliness) پاکیزگی *pākīzagi*, صفائی *saḥāī*.
- NECESSARIES, *n.* ضروریات *asbāb*, ضروریات *zarūriyāt*, حاجات *hājāt*.—(for food) ضروریات *zarūriyāt* معاشی *maāshī*.
- NECESSARILY, *ad.* لازماً *lāzimāna*, بالضرورت *biz'zarūrat*, البته *albatta*.
- NECESSARY, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, واجب *wājib* مهم *muhim*. Necessary consequences, مقتضیات *muktaziyāt*. Necessary to be performed, لازم الادا *lāzimu'l adā*. Necessary to be preserved, لازم الوجود *lāzimu'l wukū*. Necessary to be obeyed, لازم الانقیاد *lāzimu'l inkiyād*. Necessary to be esteemed, لازم التکریم *lāzimu't takrīm*. It is necessary, لایق است *lāzim ast*, لازم است *lāzim ast*. Very necessary, لازم *lāyak ast*. To be necessary, ضرور *awajab*. To be necessary, ضرور *zarūr-sh*, لازم شدن *lāzim-sh*.
- NECESSITATE, *vt.* ضرور کردن *zarūr-k.*, لازم کردن *lāzim-k.*
- NECESSITOUS, *a.* محتاج *muhtāj*, تنگدست *hājatmand*, تنگدست *tang dast*.
- NECESSITOUSLY, *ad.* حاجتمندان *hājat-mandāna*, نیازمندان *niyāz-mandāna*.
- NECESSITY, *n.* ضرورت *zarūrat*, در تنگ دستی *dar māndagi*, تنگ دستی *tang dasti*, احتیاج *ihtiyāj*.—(fatality) تقدیر *kazā*, قدر *kazā u kadr*, قصا *takdir*.—(indispensableness) لزوم *lāzimat*, ضرورت *zarūrat*.
- NECK, *n.* عنق *gulu*, گردن *gardan*, بگردن *ānuk*. To seize by the neck, دراز کردن *bagardan-g*. Long-necked, دراز گردن *darāz garden*.
- NECKERCHIEF, *n.* گلو بند *gulu band*.
- NECKLACE, *n.* گردن بند *gardan band*, کِلَادَت *kilādat*.
- NECROMANCER, *n.* جادوگر *jādūgar*, فالگو *sāhir*, شعبد باز *shudbad bāz*, فالگو *fālgū*.
- NECROMANCY, *n.* سحر *jādū*, جادو *jādū*, جادوگری *jādūgarī*, فال *fāl*, سحر *sahr*.
- NECTAR, *n.* آب حیات *ābi hayāt*.
- NECTARINE, *n.* شفتالو *shaftālū*.
- NEED, *n.* احتیاج *hājāt*, ضرورت *zarūrat*.—(exigence) ضرورت *zarūrat*, لزوم *lāzimat*.
- NEED, *vt.* احتیاج کردن *ihtiyāj-k.*, ضرور شدن *hājāt-d.*, درکار شدن *zarūr-sh*, خواستن *khāstan*, درکار شدن *dar kār-sh*.
- NEEDFUL, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, ملتمز *multazim*.
- NEEDFULLY, *ad.* لازماً *lāzimāna*.
- NEEDILY, *ad.* نیازمندانه *niyāzmandāna*, محتاجمندان *hājatmandāna*, مفلسانه *muflisāna*, با احتیاج *bā ihtiyāj*.
- NEEDLE, *n.* سوزن *sūzan*, خیاط *iḥyāt*, ابري *darzan*. A needle-dealer, زنبیل *zanbīl*. The eye of a needle, سوراخ *sufār*, سوزن *surākhi sūzan*. Needle-work, نقش بندی *nakshbandi*, طرار *tirāz*.
- NEEDLESS, *a.* بی احتیاج *bī ihtiyāj*.

غیر ملزم *bī zarūrat*, بی ضرورت *ghayri multazim*.
NEEDLESSLY, *ad.* بلا لزمت *bilā lāzimat*,
 نا لزمانه *nā lāzimāna*.
NEEDLESSNESS, *n.* عدم لزمت *ādami lāzimat*,
 اقتضا *ādami iktazā*.
NEEDS, *ad.* لزمانه *lāzīmāna*, لاجرم *lājaram*.
NEEDY, *a.* حاجتمند *hājatmand*, محتاج
muhtāj, تنگ دست *tang dast*.
NEGATION, *n.* نفی *nahī*, نفی *nafī*,
 انکار *inkār*.
NEGATIVE, *a.* منفی *manfī*, نافی *nāfiya*,
 منکر *munkir*. The negative imperative,
 امر نفی *amri nahi*. A negative particle,
 حرف نفی *harfi nafī*.
NEGATIVE, *vt.* نفی کردن *nafī-k.*, انکار
inkār-k.
NEGATIVELY, *ad.* با نفی *bā nafī*, بوجه
 نافی *barwaja nafī*.
NEGLECT, *vt.* غافل کردن *khatā-k.*, غافل
 شدن *ghāfil-sh.*, اهمال نمودن *ihmāl-n.*,
 غفلت کردن *ghaflat-k.*
NEGLECTFUL, *a.* غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.
NEGLIGENCE, *n.* غفلت *ghaflat*, خطا
khatā, تغافل *taghāful*, نواون *tahāwun*,
 مساهلت *musāhalat*.
NEGLIGENT, *a.* غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*,
 بیخبر *bī khabar*, سهواً *sahwān*. To be
 or become negligent, غافل شدن *ghāfil-*
sh., کاهل گشتن *kāhil-g.*
NEGLIGENTLY, *ad.* غافلامه *ghāfilāna*,
 کاهلامه *kāhilāna*, "غفلانه" *ghafulatan*.
NEGOTIATE, *vi., vt.* معامله کردن *muāmala-*
k., مصلحت کردن *karbār-k.*, کاربار کردن
maslihat-k.—(as a merchant) تجارت
 کردن *tajārat-k.*, بازار کردن *bāzār-k.* To
 negotiate a treaty, عقد نمودن *ākd-n.*,
 عهد و پیمان جانیبن کردن
paymāni jānibayn-k., عقد صلح مقرر
 کردن *ākdī sulha mukarar-k.*

NEGOTIATION, *n.* معامله *muāmala*,
 مصلحت *maslihat*, جواب سوال *javāb*
sawāl.
NEGOTIATOR, *n.* معامله *muāmil*,
 کارباری *karbārī*, میاندار *miyāndār*.
NEGRO, *n.* زنگی *zangī*, حبشی *habashī*.
NEIGH, *vi.* شخولیدن *shakhūlīdan*, زنون
zanūdan.
NEIGH, *n.* مهیل *sahīl*, وشنه *washna*.
NEIGHBOUR, *n.* همسایه *hamsāya*,
 همجوار *hamjawār*, (pl. همسایگان
mujāwir.
NEIGHBOUR, *vt.* نزدیک بودن *nazdīk-b.*,
 قریب بودن *muttasīl-sh.*, متصل شدن
karīb-b., ملاصق شدن *mulāsik-sh.*
NEIGHBOURHOOD, *n.* همسایگی *ham-*
sāyagī, قرب *kurb*, نواحی *nawāhī*,
 هم دیوار *ham dīwārī*, نزدیکی
nazdīkī.
NEITHER, *a.* نه این نه آن *na in na ān*.
 Neither one nor the other, نه یک نه
 دیگر *na yak na digar*. Neither long
 nor short, وسطی *wusta*. Neither more
 nor less, نه کم نه زیاد *na kam na ziyād*.
NEPHEW, *n.* (brother's son) برادر زاده
birādar zāda—(sister's son) خواهر زاده
kāhar zāda.
NERVE, *vt.* تقویت کردن *takwīyat-k.*
NERVE, *n.* حبل *ḥabl*, عصبت *asbat*,
 قوت *kuwat*.—(power) رگ *rag*.
NERVELESS, *a.* داناوان *nātarwān*, بی
 قوت *bī kuwat*.
NERVOUS, *a.* عصبی *asbi*, رگی *ragī*.
 —(timid) ترسان *tarsān*.
NEST, *n.* آشیانه *āshiyāna*, کابوک *kābuk*.
 To build a nest, آشیانه کردن *āshiyāna-k.*
NESTLE, *vi., vt.* در آشیانه رفتن *dar āshyā*
na-r.—(cherish) پرورتن *parwardan*.
NESTLING *a.* بچه مرغ از آشیانه گرفته
bachai murgh az āshiyāna girifta.
NET, *n.* دام *dām*, شبک *shabaka*. A fishing
 net, شبک *shabaka*, کمند *kamand*. A

fowler's net, شَرَكَت sharakat, طرفت tarakat. A hunter's net, کابول kābūl. To catch in a net, در دام گرفتن dar dām-g.
NETHER, *a.* پست past, فرو farū.
NETTLE, *n.* گزنه gazna, انجرة anjurat.
NETTLE, *vt.* حما ساختن āzurdan, آزدن āzurdan, جفا jafā-s.
NETWORK, *n.* شبکه shabaka.
NEURALGIA, *n.* درد عصب dardī āsub, پای درد paya dard.
NEUTER, *a.* بی جانب masāwī, بی جازبی bī jānīb-dārī.—(gender) غیر غیری bī jānīb-dārī.—(verb) فعل لَرَدِي ghayri zīrū.—(fatli lāzīmī).
NEUTRAL, *a.* هیچ طرفی hich tarafi, نه این نه آن na īn na ān.
NEUTRALITY, *n.* بی طرفی bī tarafi, حال میانه hālī miyāna.
NEVER, *ad.* هرگز نه hargiz na, اصلاً aslan. Never hereafter هرگز بعد اربن hargiz baḍd azīn. Nevertheless, تاہم tāham, آن بارووجودی būwujūdi ān.
NEW, *a.* نو nau, نورسیده nau rasīda, جدید jadīd, تازه tāza, نو خاسته nau khāsta. The new moon, هلال hālāl. The new year, روز نو nauroz.—(rare, wonderful) نو آورد nau āward, مبدع mabadd. To make now, نو ساختن nau sākhtan, نو جدید کردن nau-jadīd kardan.
NEWLY, *ad.* نو از az nau, مبدعاً mujaddad. Newly made, نو ساخته nau-sākht, نو حدیث hadīṣ. Newly born, نو زاده nau zāda.
NEWNESS, *n.* نو رسیدگی tāzagī, تازهگی tāzagī, نو رسیدگی nau rasīdagī.
NEWS, *n.* خبر khabar (pl. اخبار), حدیث hadīṣ. Good news, خوش خبر khabari khūsh, مژده muzhda. To bring or announce good news, مژده آوردن muzhda āwardan.

muzhda-ā. The messenger of good news, مژده فرمای muzhda farmāya, bashārat rasān. Bad news, خبر ناخوش khabari nākhūsh. False news, خبر دربدیده arjāf, khabari furībānda. A news writer, اخبار نویس akhbār nawīs. To hear the news, اخبار شنیدن akhbār-sh. News-paper, روز نامچه roz nāmchāi akhbār.
NEXT, *a.* (adjoining) متصل muttasīl, پیوسته paywasta. The next house, خانه همدموار khānai hamdīwār.—(then, after which) بعد ازان baḍd azān, پس pas.—(immediately following) بعد از آن ānkarīb, دیگر dīgar. Next year, سال آینده sāli āyanda, دیگر سال dīgar sāl. Next time, وقت دیگر wakhti dīgar.
NIB, *n.* (beak) منقار mīnkār.—(of a pen) سر قلم nauki kalam, سر قلم sani kalam.
NIBBLE, *vt.* پیاپی پیاپی pāya pāya-d., گازیدن gazīdan, خایدن khāidan.
NICE, *a.* 1 (accurate) دقیق bārīkībīn, نکته دان nukta dān. 2 (squeamish) لذیذ manīsh zan. 3 (delicious) مزه دار maza dār. 4 (minute) دقیق dakīk. 5 (tender) نرم narm, آسوده āmda. 6 (delightful) دلکش dīlkash, خوش khūsh.
NICELY, *ad.* بخوبی ba khūbī, صافانه safiyāna, بدقت ba dīkakat.
NICENESS, NICETY, *n.* دقت dīkakat —(squeamishness) منشی manīsh, نرفین nafrīn —(exquisiteness) صفا safā, نزاکت nizākat.
NICHE, *n.* محراب tākcha, مَحْرَاب mah-rāb.—(place for statue) صنم گاه sanam gāh.

- NICK, *n.* *giz*, شمار *shumār*. The nick of time, عین الوقت *aynu'l wakt*.
- NICK, *vt.* *giz-k*. To nick the time, وقت آمدن *dar āyn wakt-ā*.
- NICKNAME, *n.* نرب *nazb* (*pl.* انزاب), لقب *lakab*, عرب *urf*.
- NICKNAME, *vt.* نام کشیدن *nām-k*, نام زشت گذاشتن *nāmi zisht-g*.
- NIECE, *n.* (brother's daughter) دختر برادر *dukhtari birādar*.—(sister's daughter) دختر خواهر *dukhtari khāhar*.
- NIGGARD, *n.* دست بخیل *bakhil*, ننگ *tang dast*, لئیم *la'im*.
- NIGGARDLINESS, *n.* طمعکاری *tamt kārī*, بخل *bukhl*.
- NIGH, *a.* نزد *nazd*, فریب *karīb*. To draw nigh, نزدیک آمدن *nazdik-ā*, فریب رفتن *karīb-r*.
- NIGHT, *n.* شب *shah*, لیل *layl*. Night and day, شب و روز *shah u roz*, لیل و نهار *layl u nahār*. A dark night, تاری شب *shabi tār*, دیجور *dayjūr*. At night, وقت شب *wakti shab*. An invasion, attack or surprise by night, شبخونی *shah khūnī*. To attack by night, شبخونی کردن *shah khūnī-k*. One night, یک شب *yak shaba*. Good night, خدا حافظ *khudā hāfiz*.
- NIGHTCAP, *n.* شبکلاه *shah kulāh*.
- NIGHTDEW, *n.* شبذم *shabnam*.
- NIGHTDRESS, *n.* لباس شب *libāsi shah*, شبانه *shabāna*.
- NIGHTFALL, *n.* شبانگاه *shabāngāh*.
- NIGHT-GOWN, *n.* جامه شب *jāmai shah*.
- NIGHTINGALE, *n.* بلبل *bulbul*, (*pl.* بلابل), هزار عندلیب *āndalīb*, (*pl.* عنادل), داستان *hazār dāstān*.
- NIGHTLY, *ad.* (by night) شبوقت, *ba wakti shah*, در شب *dar shah*.—(every night) هر شب *har shah*, شب شب *shah ba shah*.
- NIGHTMARE, *n.* کابوس *kābūs*, خفتک *khaftak*.
- NIGHTSHADE, *n.* انگور سگ *angūrī sag*, عنب الغلب *ambu's sadlab*.
- NIGHT-WALK, *n.* شبگردی *shahgardī*, مشی اللیل *mashīu'l layl*.
- NIGHTWARD, *a.* نزد شب *nazdi shah*, عداللیل *indū'l layl*.
- NIGHTWATCH, *n.* شب پاسبان *pās-bāni shah*.
- NIMBLE, *a.* زود *zūd*, تیز *tez*, تیز رو *tez rau*, چالاک *chālāk*.
- NIMBLENESS, *n.* جلدی *jaldī*, زودی *zūdī*, چالاکي *chālākī*, روند *tund rūi*.
- NIMBLY, *ad.* تیرانه *tezāna*, با تدی *bā tundī*, سریع *surīdān*.
- NINE, *a.* نه *nuh*, تسع *tisā*.
- NINEFOLD, *a.* نه چند *nu chand*, نه تا *nu tā*.
- NINE-SCORE, *a.* یک صد هشتاد *yak sad hishtād*.
- NINETEEN, *a.* نوزده *nūzda*, تسع عشر *tisāt āshara*.
- NINETEENTH, *a.* نوزدهم *nūzdahum*.
- NINETIETH, *a.* نودم *nawadum*.
- NINETY, *a.* نود *nawad*, تسعون *tisūn*.
- NINTH, *a.* نهم *nuhum*, تسع *tāsā*.
- NIP, *vt.* با ناخن گرفتن *bā nākhūn-g*, چنگال *changāl*, گازیدن *gazīdan*.—(bite) *changāl-z*.—(blast) با سردي زدن *bā sardī zadan*.
- NIP, *n.* چنگال *changāl*, گیر *gīr*, دندان *dān*, سرما برد *sirr*, سرما برد *sarmā bard*.
- NIPPERS, *n.* موچینه *mūchīna*.
- NIPPLE, *n.* سر پستان *sari pistān*, حلمت *halamat*.
- NIT, *n.* سرکه *sirka*, شپش *shapish*.

NITRE, *n.* شورہ *shūra*, ابقر *abkar*, نطرون *natrūn*.

NITROUS, *a.* شورہ دار *shūra dār*, نطرونی *natrūnī*.

NITTY, *a.* سرکہ *pur sirka*, صواب دار *sugābdār*.

NO, *a.* نہ *na*, نی *nai*, ہیچ *heech na*.
Of no account, نا چیز *nāchīz*, نا کارہ *nā kāra*.

NOBILITY, *n.* شرافت *amīrī*, امیری *sharāfat*, بزرگواری *buzurgwārī*, رفعت *rafiāt*, مکرمیت *makrumat*.

NOBLE, *a.* شریف *sharīf*, (pl. اشراف *ashraf*).
اصل *asıl*, بزرگوار *buzurgwār*, کبیر *kabīr*, پاک نژاد *pāk nīzhād*, عزیزی *ālī*. A noble disposition, مزاج *mizājī sharīf*. To be or become noble, شریف شدن *sharīf-sh.*, بزرگ شدن *buzurg-sh.*, رفعت یافتن *rafiāt-y.* To make noble, شریف دادن *sharīf-d.* Nobler, noblest, اشرف *ashraf*, اکرم *akram*, افضل *afzal*.

NOBLEMAN, *n.* امیر *amīr* (pl. امرا *amra*).
میرزا *mīrzā*, سید *sayyad*, شریف *sharīf* (pl. شرابا *sharāba*). A noble lady, بانو *bānū*, خاتون *khātūn*, سیدہ *sayyuda*.

NOBLENES, *n.* vide NOBILITY.

NOBLY, *ad.* شریفانہ *sharīfāna*, امیرانہ *amīrāna*, دلیرانہ *dīlārāna*.

NOBODY, *n.* ہیچ شخص *hīch kas*, ہیچ کس *hīch shakhs na*. There is no body, کسی نیست *kasī nīst*.

NOCTURNAL, *a.* شبینہ *shabīna*, لیلی *laylī*.

NOD, *n.* سر دوان *sar dawān*, اشارت *ishārat*.

NOD, *vi.* سر دوان کردن *sar dawān-k.*, رمز کردن *ramz-k.*, اشاره کردن *ishāra-k.*, جنبانیدن *jumbānīdan*.

NODDLE, *n.* سر *sar*, کلمہ *kallā*.

NODDY, *n.* احمق *ahmaq*, ابله *ablah*.

NODE, *n.* گره *gīrīh*, ورم *waram*.—(astr.) ملتقا *multaka*.

NOISE, *n.* (sound) صدا *sadā*, آواز *āwāz*, شور *sūt*, نعرہ *nādīra*—(clamour) *shūr*, غوغا *ghaughā*, درباد *faryād*. The noise of thunder, رعد *raād*—(of the clashing of arms) *shakhshakha*.—(of falling water) *tantana*, غلغل *azīz*—(of liquor decanting) *ghulghul*.—(of fire-arms) *walwalai bandūk*—(of the chirping of birds) *chāw chāw*.—(of a crowd) *āwāza*. To make a noise, شورش کردن *ghaughā-n.*, *shūrīsh-k.*

NOISE, *vt.* شور کردن *āwāz-k.*, بانگ *shūr-k.*, ساز کردن *walwala-s.*, غوغا *ghau-ghā-s.*, بشارت *sadā-z.*—(spread by a report) *shuhrat-k.*, هوا کردن *hawā-k.*

NOISINESS, *n.* بلند آوازی *buland āwāzī*.

NOISOME, *a.* دم گزینہ *dam girfta*.—(mischievous) *mufsid*, زانکار *ziyānkār*.—(disgusting) *nāguwār*, نفرت *nafrat*.

NOISOMENESS, *n.* دم گزینگی *dam giriftagī*.—(noxiousness) *ziyānkārī*, ضرر *zarar*.—(disgustfulness) *makrūhī*.

NOISY, *a.* آوازی *āwāzī*, صداکن *sadākun*, ساز *hangāma sāz*.

NOLENS VOLENS, *ad.* و کرہا *taudān wa karhān*.

NOMINAL, *a.* نامی *nāmī*, منسوب *ism mansūb*.—(not real) *farzī*, خیالی *khīyālī*.

NOMINALLY, *ul.* از نام *az nām*, از لقب *az lakab*.

- NOMINATE, *vt* نامزد کردن *nāmzād-k.*,
توسمهیت کردن *tusmiyat-k.*
- NOMINATION, *n* نامزدگی *nāmzadagī*,
توسمهیت *tusmiyat*
- NOMINEE, *n.* منصوب *yumāshita*,
مناسب *mansāb.*
- NONAGE, *n.* نایانگی *nā bālighī*,
خورد *khurd sālī.*
- NONCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādami murwāfukat.*
- NONE, *a.* کسی نه *chīzī na*,
کسی نه *kasī na*,
هیچ نه *hīch na*,
لاشي *lā shī.*
- NONENTITY, }
NON-EXISTENCE, } *n.* نابودی *nābūdī*,
نیستی *nīstī.*
- NONPAREIL, *a.* بی نظیر *bī nazīr*,
لانی *lā sānī.*
- NONPLUS, *n.* تشویش *hayrānī*,
تاشویش *tashwīsh*,
مات *māt*,
لا جوابی *lā jawābī*,
خاموشی *khāmūshī.*
- NONPLUS, *vt.* لا جواب کردن *lā jawāb-k.*,
تشویش *hayrān* کردن *hayrān-k.*,
مات *māt-k.*,
خاموش کردن *khāmūsh-k.*
- NON-RESISTANCE, *n.* عدم تردد *ādami taraddud*,
عدم مقاومت *ādami mukāwamat.*
- NONSENSE, *n.* لغو *bīhūdagī*,
بیهوده *yāwa*,
گراف *gazāf*. To speak
nonsense, بیهوده گفتن *yāwa-g.*,
بی معنی *bī madnī-g.*
- NONSENSICAL, *a.* بیهوده *behūda*,
بی معنی *bī madnī*,
باطل *bātil.*
- NOON, *n.* نصف النهار *nīm-rūz*,
نصف النهار *nīshun nihār.*
- NOONDAY, *n.* نیمروزی *zahrī*,
نیمروزی *nīm-rūzī.*
- NOOSE, *n.* کمند *kamand*,
دام *dām*,
باید *pā band.*
- NOOSE, *vt.* در دام گرفتن *dar dām-g.*,
در دام گرفتن *dar kamand-g.*
- NOR, *ad.* نه این نه آن *wa na, na ēn*
na ān.
- NORMAL, *a* قانونی *kānūnī* —(med.)
معلم خانه *gharīzīy.* —(school)
muāllim khāna.
- NORTH, *n.* شمال *shimāl*. North-east,
شمال شرق *shimāl shark*. North-west,
شمال غرب *shimāl gharb*. The north
pole, شمالی قطب *kutbi shimālī.*
- NORTHERLY, *ad.* بسوی شمال *ba sūi*
shimāl.
- NORTHERN, *a.* شمالی *shimālī.*
- NOSE, *n.* بینی *bīnī*,
انف *anf*. The tip of
the nose, نوک بینی *nauki bīnī*. The
two sides of the nose, مرقیالانف
markaya'l anf. The cartilage of the
nose, خیشوم *khayshūm*.
- NOSE, *vt.* بوی یافتن *ākab-k.*,
بوی یافتن *būi-y.*
- NOSEGAY, *n.* گل دسته *gul dasta.*
- NOSELESS, *a* بی بینی *bī bīnī.*
- NOSTRIL, *n.* بیهی *parrai bīnī*.
- NOT, *ad.* نه *na*, لا *nā*, لا *lā*,
غیر *naī*, نه *ghayr*. Not at all.
اصلاً *aslan*, نه *hargiz na.*
- NOTABLE, *a.* ناموز *mashhūr*,
مشهور *nāmwar*. —(careful)
جد و جهد ساز *jadd u jehad sār*. —(active)
چالاک *chālāk*. —(industrious)
معدت کش *mahnat kash.*
- NOTABLENESS, *n* معروفی *shuharī*,
معروفی *maḍrūfī.*
- NOTABLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna*,
مشهورانه *ba izhārī jaddu jehad*.
- NOTARIAL, *a.* دفتر داری *daftar dārī*.
- NOTARY, *a.* دفتر نویس *sharatī*,
دفتر نویس *daftar nawīs*,
دبیر *dabīr*. The attesta-
tion of a notary, سچل *siḡl*.
- NOTATION, *n.* رقم *rakam*,
اشارت *ishārat*, نشان *nishān*.

NOTCH, *n.* دهنه *dahna*, دندان *dandāna*, سؤفار *sūfār*.

NOTCH, *vt.* دهنه کردن *dahna-k.*, دندان کردن *dandāna-k.*

NOTE, *n.* علامت *dlāmat*, رقم *rakam*, آگاهی *ishārat*.—(attention) *āgāhī*, بصیرت *basīrat*.—(reputation) *āgāhī*, ناموری *nāmwarī*, شهرت *shuhrat*.—(a memorandum), یادداشت *yād dāshit*, ذکر *zikrat*.—(a short letter) *rukā*.—(a bill) *tamassuk*, دستاویز *dastāwiz*. A note in music, مقام *makām*, لحن *lahn*. A marginal note, حاشیه *hāshīya*.—(money) *kāima*. Official note, رسمی نامه *kāghazī rasmānī*. Foot-note, دبل *zail*. Note-book, یادداشت نامه *yād dāshit nāma*, مفید *safīna*.

NOTE, *vt.* ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*, انگاشتن *angāshitan*. To note down, درج کردن *darj-k.*, داخل کردن *dākhil-k.*

NOTED, *a.* نامدار *nāmdār*, معروف *ma-drūf*, نامور *nāmwar*, مشهور *mashhūr*.—(marked) *mukayyad*, نشانه *nishānda*.

NOTEWORTHY, *a.* قابل ذکر *kābīlī zikr*.

NOTHING, *ad.* چیزی نه *chīzī na*, هیچ نه *hīch na*, چیزی *chīzī na*, نه *nā chīz*.

NOTHINGNESS, *n.* چیزی نه *nā chīzī*, نیستی *nīstī*.

NOTICE, *n.* (observation) نگاه *nigāh*, غور *ghaur*, نظر *nazar*, بصیرت *basīrat*.—(intelligence) *āgāhī*, خبر *khābar*, اطلاع *ittilād*. To give notice, خبر دادن *khābar-d.*, اطلاع دادن *ittilād-k.*, ظاهر *zāhir-k.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*

NOTIFICATION, *n.* خبر *ittilād*, اطلاع *khābar*, اشتها *āylām*, اشتها *ishtihār*.

NOTIFY, *vt.* اعلام کردن *āylām-k.*, اشتها *ishtihār-d.*

NOTION, *n.* خیال *khīyāl*, فکر *fikr*, پندار *pindār*, رای *rāi*, اندیشه *andīsha*, تدبیر *tadbīr*, ظن *zann*.

NOTIONAL, *a.* وهمی *walmī*, خیالی *khīyālī*.

NOTIONALLY, *ad.* از خیال *az khīyāl*, در فکر *dur fikr*.

NOTORIETY, *n.* شهرت *shuhrat*, اظهار *izhār*, بد نامی *bad nāmī*.

NOTORIOUS, *a.* مشهور *mash hūr*, معروف *ma-drūf*, آشکار *āshkār*.

NOTORIOUSLY, *ad.* بشهرت *ba shuhrat*, آشکاره *āshkāra*.

NOTWITHSTANDING, *conj., prep.* با وجود *bā wujūd*, با وجودی که *bā wujūdi ki*, با آنکه *bā ānki*, حال آنکه *hāl ānki*.

NOUGHT, *n., ad.* هیچ نه *hīch na*, مغر *sifr*. To set at nought, فا چیز اندیشیدن *nā chīz-a.*, سبک گرفتن *sabuk giriftan*. To come to nought, نابود شدن *nā būd-sh*.

NOUN, *n.* اسم *ism* (*pl.* اسما).—(common noun) اسم عام *ismi ām*.—(abstract noun) اسم ذات *ismi zāt*.—(collective noun) اسم جمع *ismi jam*.—(definite noun) اسم معرّف *ismi madrūf*.—(indefinite noun) اسم منکر *ismi munakkār*.—(derivative noun) اسم مشتق *ismi mushtak*.—(diminutive) اسم تصغیر *ismi tasghīr*.—(generic noun) اسم جنس *ismi jins*.—(noun of agency) اسم فاعل *ismi fāʿl*.—(of instrument) اسم آلت *ismi ālat*.—(of place) اسم مکان *ismi makān*.—(of time) اسم زمان *ismi zamān*.—(declinable noun) اسم منصرف *ismi munsarif*.—(primitive noun) اسم جامد *ismi jāmid*.

- (verbal noun) مصدر *masdar*.—(proper noun) اسم خاص *ismi khās*.
- NOURISH, *vt.* پرورش *parwardan*, پرورش کردن *parwarish-k.*, تربیت کردن *turbiyat-k.*
- NOURISHABLE, *a.* قابل پرورش *kābili parwarish*.
- NOURISHER, *n.* پرورنده *parvaranda*, پرور *parvar*.
- NOURISHMENT, *n.* پرورش *parwarish*, غذا *ghazā*, طعام *taām*, خوراک *khōrāk*.
- NOVEL, *a.* نو *nau*, تازه *tāza*, جدید *jadīd*.
- NOVEL, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*, داستان *dāstān*.
- NOVELIST, *n.* قصه خوان *kissa khān*, قصه نویس *kissa navīs*.
- NOVELTY, *n.* نو رسیدگی *nau rasīdagī*, حدث *ḥadth*, مبدع *mubdā*, تجدد *tajaddud*, حادث *ḥawās* (pl. احداث *ghurābat*).
- NOVEMBER, *n.* نوامبر *navember*.
- NOVICE, *n.* با آموخته کار *nau āmūz*, نو آموز *nā āzmūdākār*, تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*.
- NOVITIATE, *n.* نو آموزی *nau āmūzī*, شاگردی *shāgirdī*.
- NOW, *adv.* اکنون *aknūn*, حالا *hālā*, فی الحال *fi'lhāl*, این وقت *in wakt*. Now and then, گاه گاه *gāh gāh*, وقت بوقت *wakt ba wakt*. Now-a-days, در این زمان *dar in zamān*.
- NOWHERE, *adv.* در هیچ جا نه *dar hē-jā nā*.
- NOWISE, *adv.* هیچ وجه نه *hēch wajā nā*.
- NOXIOUS, *a.* مضر *mucīrr*, مضر *asīd*, زیان *ziyān*, مودی *mūzī*, آلود *zahr ālūl*, نا صواب *nāsawāb*.
- NOXIOUSLY, *adv.* مفسدانه *mufsidāna*, نا صوابانه *nā sawābāna*.
- NOXIOUSNESS, *n.* زهر ناگی *zahr nāgī*, زیان *zahr*, زیاننداری *ziyāndārī*, ایذا *izā*.
- NUBILE, *a.* بالغ *lāyaki nikāh*, نابالغ *bāligh*.
- NUCLEUS, *n.* مغز *asl*, قلب *kalb*, مغز *maghz*.
- NUDITY, *n.* برهنگی *barahnagī*.
- NUGATORY, *n.* بی معنی *bī ma'nī*, بی فایده *bī fāyada*.
- NUISANCE, *n.* آزار *āzār*, وبال *wabāl*, رنجش *ranjish*.
- NULL, *a.* بی قوت *bī kūwat*, باطل *bātil*, ردی *radī*, سست *sust*.
- NULLIFY, *vt.* بر طرف کردن *bar taraf-k.*, باطل کردن *bātil-k.*, رد کردن *radd-k.*, ابطال کردن *ibtāl-k.*
- NULLITY, *n.* بطلان *butlān*, ناچیزی *nāchīzī*, نیستی *nīstī*.
- NUMB, *a.* (cold) سرد *bard*.—(motionless) بی حرکت *bī harakat*.—(torpid) بی حس *bī hiss*.
- NUMB, *vt.* بی حس کردن *bī hiss-k.*, بی حرکت ساختن *bī harakat-s.*
- NUMBER, *n.* شمار *shumār*, عدد *ādad*, حساب *hisāb*, تعداد *ta'dād*. A great number, عدد کثیر *ādadi kasīr*. A small number, عدد قلیل *ādadi kalīl*. An even number, عدد شفع *ādadi shaft*, زوج *zūj*. An odd number, عدد تک *ādadi tak*. To make an odd number even, عدد شفع کردن *shaft-k.* Without number, بی شمار *bī shumār*, عدد *be hisāb*.—(in gram.) عدد *ādad*, صیغه *sīgha*. A cardinal number, عدد مطلق *ādadi aslī*, عدد اصلی *mutlak*. An ordinal number, عدد ذاتی *ādadi zātī*.—(fractions of numbers) عدد (concrete) خودها *khurdahā*.—(whole number) عدد نام *ādadi tāmm*.

NUMBER, *vt* شمردن *shumurdan*, اعداد *aidād-k.*,
حساب کردن *hisāb-k.*, عد ساختن *add-s.*

NUMBERER, *n.* شمارگر *shumār gīr*, محاسب *muhāsib.*

NUMBERLESS, *a.* بی شمار *bī shumār*, بی عدد *bī dād.*

NUMBNESS, *n.* بی حرکتی *bī harakatī*, سستی *sustī.*

NUMERABLE, *a.* لای حساب *lāy hisāb*, کثیر *kasīr*, بسیار *bisyyār* (many) *hisāb.*

NUMERAL, } *a.* شماری *shumārī*,
NUMERICAL, } عدد مدسوب *hisābī*, حسابی *ādali*
mansūb, رقم *rakam.*

NUMERALLY, *ad.* بحسب عدد *bahasbi ādad*, موافق حساب *muvāfaki hisāb.*

NUMERARY, *n.* شمار مدسوب *shumār mansūb*, عددی *ādadi.*

NUMERATION, *n.* تعداد *shumār*, شمردن *taddād*, رقم *rakam*, شمردگی *shumurdagi.*

NUMERATOR, *n.* شمار کننده *shumār kunanda.*—(in math.) حساب میران *mīzāni hisāb.*

NUMEROUS, *a.* کثیر *bisyyār*, بسیار *kasīr*, وافر *vāfir.*

NUMMARY, *n.* نقد مدسوب *nakdi mansūb.*

NUN, *n.* زن گوشه نشین *rāhiba*, راهبه *zani gūsha nashīn.*

NUNNERY, *n.* راهب خانه *saumā*, راهب *rāhīb khāna.*

NUPTIAL, *a.* عروسی *nikāhī*, نکاحی *drūsī.*

NUPTIALS, *n.* نکاح *nikāh*, شادی *shādī*, عروس *drūs.*

NURSE, *n.* دایه *dāya*, مامع *māmācha*, پرستار *tīmārdār.*

NURSE, *vt.* (a child) شیر دادن *shīr-d.*, دایگی کردن —(attend upon a sick person) بیدمار پرستی کردن *bīmār purstī-k.*

NURSERY, *n.* دایه خانه *dāya khāna*, بچه خانه *bacha khāna.*

NURSLING, *n.* پرورده *parwarda.*—(infant) شیر خوره *shīr khūra.*

NURTURE, *n.* پرورش *parwarish*, پروردگی *khurdanī.*—(education) تربیت *turbīyat.*

NUT, *n.* گردان *girdgān*, جوز *jauz*, چار معز *chārmaghz.*

NUTCRACKER, *n.* فندق شکن *fundak shikan.*

NUTGALL, *n.* مازو *mazū.*

NUTMEG, *n.* جوز الطیب *jauzu't tib.*

NUTRIMENT, *n.* خوراک *ghozā*, خوردگی *khordagi*, خوردنی *khordani.*

NUTRITIOUS, } *a.* مقوی *mukawwī*,
NUTRITIVE, } پرورش ده *parwarishdah*,
طعم بخش *tuām bakhsh.*

NUTSHELL, *n.* پوست جوز *pustī jauz.*

NUT-TREE, *n.* درخت جوز *dirakhti jauz.*

NUX VOMICA, *n.* کچیل *kuchil*, فلووس ماهی *fulūsi māhī.*

NYMPH, *n.* نری (حواری *ghl.*) *hūr*, حور *parī.* A nymph of paradise, حور بهشت *hūrī bahisht.*

O.

OAK, *n.* درخت بلوط *dirakhti ballūt.*—
—(the royal oak) شاه بلوط *shāh ballūt.*

OAKEN, *a.* بلوطی *ballūti.*

OAR, *n.* خاده *khāda*, هلیس *halīsa*, قنادوف *ghādūf.*

OAR, *vt.* هلیس *mījdāf-k.*, مجذاف کردن *halīsa-d.*

OATH, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasam*, عهد *ahd*. To exact or administer an oath, سوگند دادن *sogand-d*. To bind one another by oath, تقاسم کردن *takāsum-k*. To take an oath, سوگند خوردن *sogund-kh*, قسم گرفتن *kasam-g*.

OATMEAL, *n.* آرد زن *ārdi zinn*.

OATS, *n.* خرتال *khartāl*, زن *zinn*.

OB DURACY, *n.* سنگدلی *sangdilī*, سختی *sakhti*, عدم شفقت *ādami shafakkat*, فساد *fisāl*.

OB DURATE, *a.* سنگدل *sangdil*, بی رحم *bī rikm*. *bī shafakkat*, بی شفقت.

OB DURATELY, *ad.* فاسدان *fāsidāna*, با سخت دلی *bā shakht dīlī*.

OBEDIENCE, *n.* طاعت *tādt*, فرمانبرداری *farmān bardārī*, اتباع *ittibād*.

OBEDIENT, *a.* مطیع *mutī*, بردار *farmān bardār*, تابع *tābt*, رام *rām*.

OBEDIENTLY, *ad.* با طاعت *ba itādt*, از فرمان برداری *az farmān bardārī*.

OBEISANCE, *n.* تسلیم *taslim*, تکریم *takrīm*, سجده *sijda*.

OBELISK, *n.* میل *mīl*, علامت *ālāmat*.

OBEY, *vt.* فرمان بردن *farmān-b*, مطیع *mutīd-sh*, اطاعت نمودن *itādt-n*, شدن *mutīd-sh*, تابع شدن *tābt-sh*, تسلیم کردن *taslim-k*.

OBITUARY, *n.* مرگ نامه *marg nāma*, وفاتی *wafātī*, موتی *mawtī*.

OBITUARY, *n.* مرگ نامه *marg nāma*, نذر الاوات *tazarahu'l amwāt*.

OBJECT, *n.* (any thing seen) منظر *manzar* (pl. مناظر), مظهر *mazhar* (pl. مظاهر). — (desire) قصد *kasd*, مراد *murād*, غرض *gharaz*, مقصود *maksūd*, شی *shī*, چیز *chīz*.

OBJECT, *vt.* کلام رد کردن *raddi kalām-k*, مخالف بودن *itirāz-k*, اعتراض کردن *itirāz-k*, *mukhālif-b*.

OBJECTION, *n.* اعتراض *itirāz*, ايراد

irād, کلام رد *raddi kalām*, مضایقه *muzāika*, عیب *dib*, شک *shakk*.

OBLATION, *n.* قربان *kurbān*, صدقه *sidka*, نذر *nazr*.

OBLIGATION, *n.* فرض *farz* (pl. فرائض), عهد *ahd*, (pl. عهود). — (favour) احسان *ihsān*, مروت *minnat*.

OBLIGATORY, *a.* قادر *kādir*, واجب *wājib*. An obligatory writing, اقرار نامه *ikrār nāma*, عهد نامه *ahd nāma*.

OBLIGE, *vt.* (bind) بستن *bastan*, بند کردن *band-k*, عقد کردن *ākd-k*. — (compel) الزام نمودن *ilzām-n*, مجبور کردن *majbūr-k*. — (confer favours) مروت *minnat-n*, احسان کردن *ihsān-k*, عدايت کردن *ināyat-k*.

OBLIGED, *a.* (bound) بسته *basta*, مقید *mukayyid*. — (compelled) مجبور *majbūr*. — (favoured) مومن *mamnūn*, مروت دار *ihsānmanūl*. To be obliged, مروت دار بودن *minnat dār-b*.

OBLIGING, *a.* نوازش نما *nawāzish numā*, مشفق *mushfaq*, ملاطفت *mulātafat*.

OBLIGINGLY, *ad.* از لطف *az lutf*, از نوازش *az nawāzish*, از مروت *az muru'at*.

OBLIQUE, *a.* ناراست *nārāst*, کج *kaj*, کج *kham*, ملتوی *multawī*.

OBLIQUELY, *ad.* نا نمودان *nā āmudāna*, با کجی *bā kajī*. Going obliquely, کجرو *kajrau*.

OBLIQUITY, *n.* ناراستی *nārāstī*, کجی *kajī*, اعوج *āwuj* (pl. of اعوج).

OBLITERATE, *vt.* محو کردن *mahw-k*, نسخ کردن *naskh-k*, حک کردن *hakk-k*, عفو نمودن *āfw-k*.

OBLITERATION, *n.* محو *mahw*, نسخ *naskh*.

OBLIVION, *n.* فراموشی *farāmūshī*, نسیان *nisyān*.

OBLIVIOUS, *a.* فراموشکار *farāmūshkār*,
نسبیان *nisyān*.

OBLONG, *a.* مطر *mutirr*, مستطیل *mustatīl*.

OBLOQUY, *a.* زبان درازی *zabān darāzī*,
شکایت *shikāyat*, ملامت *malāmat*,
تهمت *tuhmat*.

OBNOXIOUS, *a.* مکروه *makrūh*. Obnoxious
to punishment, گناهگار *gunahgār*,
سزاوار *sazāwār*. Obnoxious to censure,
معرض *bataḍn-madriz*.

OBNOXIOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*.

OBNOXIOUSNESS, *n.* مکروهی *makrūhī*.

OBSCENE, *a.* فاحش *fāhish*, ناپاک *nāpāk*,
زشت *zisht*, گستاخ *gustākh*.
Obscene discourse, فحشیات *fahshiyāt*.

OBSCENELY, *ad.* دبیحانه *kabīhāna*,
فاحشانه *fāhishāna*. To speak obscenely,
زشت گوی کردن *zisht gūi-k*.

OBSCENITY, *n.* فحش *fahsh*, گستاخی *gustākhi*,
gustākhi.

OBSCURATION, *n.* کسافت *kasāfat*, تاریکی *tārikī*,
tārikī.

OBSCURER, *a.* تاریک *tārik*, نیرد *tīra*,
مشکل (abstruse) *mulm*, ظلم *zulm*, تاری *tār*,
مضحک *mushkīl*.—(mean) حقیر *hukīr*.—(not
known) نا معروف *nā maḍrūf*, بی نام *bī nām*
و نشان *u nishān*.

OBSCURER, *vt.* تاریک کردن *tārik-k*,
پوشیدن با ظلمت *bā zulmat-p*.

OBSCURELY, *ad.* (not brightly) نا روشنانه
nā raushanāna, تاریکی *bā tārikī*.—
(not distinctly) نا مفصلانه *nā muḥsilāna*,
مشکله *mushkilāna*.

OBSCURENESS, } تاریکی *tārikī*, *n.*

OBSCURITY, } سیاهی *siyāhi*, }
ظلمت *zulmat*, }
تنهایی *tanhāi*, }
پنهانی *panhāi*.

OBSEQUIES, *n.* تهنیت و تکیف *tajhīz u*
takfīn, جنازه *janāza*.

OBSEQUIOUS, *a.* فرمان بردار *farmān*
bardār, مطیع *mutīd*, رام *rām*, بند *band*,
فرمان *bandai farmān*.

OBSEQUIOUSLY, *ad.* با اطاعت *bā itāḍt*.

OBSEQUIOUSNESS, *n.* اطاعت *itāḍt*,
تواضع *taawāḍ*.

OBSERVABLE, *a.* مشهور *mash-hūr*, ظاهر
zāhir.

OBSERVABLY, *ad.* مشهورانه *mash-*
hūrāna, ظاهرانه *zāhīran*.

OBSERVANCE, *n.* ادب *adab*, اطاعت
itāḍt, التفات *iltifāt*, اکرام *akrām*, عزاز
āzāz, رعایت *raʿiyat*.

OBSERVANT, *a.* متوجه (attentive)
mutavajji, متفکر *mutafakkir*.—(respect-
ful) صاحب التفات *sāhibi iltifāt*,
حرمت آور *hurmat āvar*.

OBSERVATION, *n.* ملاحظه *mulāhaza*,
مشاهده *mushāhada*, نظارت *nazārat*,
نظارت *basīrat*, نگهداری *nigahdārī*.—
(astr.) رصد *rasad*.

OBSERVATORY, *n.* مرصد *marasad*, رصد
rasad.

OBSERVE, *vt.* نگریستن *nigristan*, چشم
داشتن *chushm-d*, نظر کردن *nazar-k*,
نگاه کردن *nigāh-k*.—(pay attention to)
گوش دادن *raʿiyat-b*, رعایت کردن
gūsh-d, اندیشیدن *andishīdan*, نگاه
داشتن *nigāh-d*. To observe a fast,
روزه داشتن *roza-d*. To observe a
promise, وفا کردن *āhli wafā-k*.
To observe the flight of birds, ارطیرفال
az tayīr-fāl-g. To observe the stars,
نجم کردن *tanajjum-k*.

OBSERVER, *n.* ناظر *nāzir*, حارس *hāris*,
بیننده *bīnanda*, راسد *rāsīd*, غاط *zaghīt*.

OBSERVING, *a.* نگران *nigrān*, رعایت
کنان *riʿiyat kunān*, ملاحظه *mulāhaza*.

OBSOLETE, *a.* مهمل *mahmal*, معطل
muḍṭṭal, متروک *matruk*, منسوخ *man-*

- sūkh*. To render obsolete, ابطال کردن *ibtal-k*. To grow obsolete, باطل شدن *bātil-sh*. An obsolete word, کلام مهمل *kulāmi mahmal*, باطل سخن *sukhuni bātil*.
- OBSOLETENESS, *n*. باطلی *butlān*, بطلان *bātil*.
- OBSTACLE, *n* مانع *mānt*, سد *sadd*, اعتراض *itirāz*, ممانعت *mumāniāt*.
- OBSTETRIC, *a*. دایگی *dāyagī*, متعلی *mutallik ba kābila*.
- OBSTETRICS, *n*. زای، تولید *taulūd*, بچه زای *bacha zāi*.
- OBSTINACY, *n*. گردنکشی *gardan kashī*, سرکشی *sarkashī*, خودکامی *khudkāmi*, نمرود *tamarrud*, خود دینی *khud bīnī*.
- OBSTINATE, *a*. متهمرد *mutamarrid*, سرکش *sar kush*, خودسر *khud sar*, خودرای *khud rāi* To be obstinate, سرکش شدن *sarkush-sh*, متهمرد شدن *mutamarrid-sh*.
- OBSTINATELY, *ad*. از خود سری *az khudsarī*, باعداد *bā īnād*.
- OBSTRUCT, *vt*. ممانعت کردن *mumāni-āt-k*, مزاحمت کردن *muzāhamat-k*, تدریس *taḍrīz-k*, نعره کردن *naḥr-k*, منع کردن *manḥ-k*.
- OBSTRUCTION, *n*. ممانعت *mumāniāt*, مزاحمت *muzāhamat*, نعره *taḍrīz*.
- OBSTRUCTIVE, *a*. متعصر *mutaḍrīz*, مانع *mānt*.
- OBSTRUCTOR, *n*. مزاحم *mānt*, مزاحم *muzāhim*.
- OBTAIN, *vi*, *vt*. یافتن *yāftan*, حاصل کردن *hāsīl-k*, اندوختن *andūkhtan*, میسر کردن *muyassar-k*.—(come or continue in use) رابح شدن *rāyīj-sh*, دراستعمال آوردن *dar istimāl-ā*.
- OBTAINABLE, *a*. میسر *muyassar*, ممکن *mumkin* الوصول *al-husūl*.
- OBTRUDE, *vt*. انداختن *andākhtan*, افگندن *afgandan*.
- OBTUSE, *a*. نا نیز *nā tez*, کند *kūnd*, بی نوک *bī nauk*. An obtuse angle, زاویه مدفرجه *zāwīya munfarija*.
- OBTUSELY, *ad*. جهلانه *kundāna*, جاهلان *jāhilāna*.
- OBTUSENESS, *n*. بی نوکی *kundi*, بی نوکی *bī naukī*, ابله *ablahī*.
- OBVERSE, *n*. روی سکه *rūi sikka*.
- OBVERSE, *a*. برعکس وار *bālā pahā*, برگشت *bargwār*.
- OBVIATE, *vt*. استقبال کردن *istakbāl-k*, چاره نمودن *mānā-sh*, رفع کردن *rufī-k*. To obviate an objection کلام رد کردن *raddi kalām-k*.
- OBVIOUS, *a*. (clear) آشکار *āshkā*, واضح *wāzih*, روشن *harvīdā*, هوبدا *raushan*. —(opposite) مقابل *mukābil*.
- OBVIOUSLY, *ad*. آشکارانه *zāhīran*, آشکارانه *āshkā*.
- OBVIOUSNESS, *n*. اظهار توضیح *tauzīh*, آشکارا *āshkā*.
- OCCASION, *n*. 1 (convenience) فرصت *fursat*, دست یافت *dast yāft*. 2 (cause) باعث *bāts*, جهت *jehat*. 3. (need) احتیاج *ihitiyāj*, ضرورت *zarūrat*. 4. (occurrence) سرگذشت *sar guzasht*. Pressing occasion, لزوم *lāzimat*, بی باعث *iktizā*. Without occasion, بی سبب *bī bāts*, Seeking an occasion, جو فرصت *fursat ju*.
- OCCASION, *vt*. باعث بودن *bāts-b*, پیدا کردن *sabab-sh*, پدید آوردن *paydā-k*.
- OCCASIONAL, *a*. عارضی *ārizī*, اتفاقی *ittifāqī*.—(producing by accident) از سر گذشت آور *az sar guzasht āwar*.

OCCASIONALLY, *ad.* گاه گاه *gāhghāh*,
بافرست *bā fursat*.

OCCIDENTAL, *a.* مغربی *maghrībī*

OCCULT, *a.* مخفی *makhlīfī*, پنهان *niḥān*,
پوشیده *pushīda*.

OCCULTATION, *n.* پنهانگی *niḥuftagī*,
خفیت *khafiyat*, پوشیدگی *poshūdagī*

OCCUPANCY, *n.* تصرف *tasarruf*, دپس
kabz, تملک *tamalluk*.

OCCUPANT, *n.* متصرف *mutasarrif*,
قابض *kābiz*.

OCCUPATION, *n.* 1. (employment) عمل
āmal, شغل *shughal*. 2. (trade) پیشه
pesha, کسب *kisb*. 3. (possession)
تصرف *tasarruf*, ضبط *zabt*.

OCCUPY, *vt.* تصرف کردن *giriftan*,
tasarruf-k., ضبط کردن *zabt-k.*, دپس
کابز *kabz-k.*, ساختن *akhuṣ-k.*,
کار کردن *maṣghul-d.*, مشغول داشتن
kār-k., پیشه کردن *pesha-k.*, عمل
کردن *āmal-k.*

OCCUR, *vi.* انتادن *wāqt-sh.*, واقع شدن
uftādan, با ظهور آمدن *ba zuḥūr-ā.* To
occur to the mind, در خاطر آمدن *dar*
khātir-ā.

OCCURRENCE, *n.* سرگذشت *sarguzasht*,
عارض *āriz*, اتفاق *ittifāk*, وقوع
wuqūḍ, ماجرا *mājarā*.

OCEAN, *n.* ناموس *bahri mulūt*, بحر
kāmūs. The Indian ocean, بحرالهند
bahrul hind.

O'CLOCK, *n.* وقت *sā'at*, ساعت *wakt*.

OCTAGON, *n.* هشت گوشه دار *hasht*
gūsha dār, هشتگوشه *musamman*.

OCTAVE, *a.* هاشتم *sāmin*, ثامن *hashtum*.

OCTAVO, *a.* هشت برگی *hasht bargī*.

OCTENNIAL, *a.* هشت سال *hasht sāla*,
هشت ساله *hasht sāli*.

OCTOBER, *n.* ابان *ibān*, شعبان *sudābān*,
اکتوبر *aktubar*.

OCTUPLE, *a.* هشت نا *hasht tā*.

OCULAR, *a.* چشمی *chushmī*, بصری
basarī, عین منسوب *āyn mansūb*.

Ocular demonstration, مشاهده *maushū-*
hasla, نمایش نظری *numāyishi nazarī*.

An ocular witness, شاهد *shāhid*.

OCULIST, *n.* کحال *kahlāl*, حکیم چشم
hakimi chashm.

ODD, *a.* (not even) یک *yek*, تک *tak*,
تک یا جمع *furd*. Odds or evens, *tak yā juft*.—(strange) عجیب *ājīb*,
فادر *nādir*, غریب *gharīb*—(fantasti-
cal) خود سر *khudsar*, هوادار *hawādār*.

ODDLY, *ad.* (not evenly) فردا *fardam*.
—(strangely) غریبانه *gharībāna*, مهملان
mahmilāna.

ODDNESS, *n.* غریبی *gharībī*, نادری *nādara*.

ODDS, *n.* (strife) مساک *fiṣād*, ستیز *sitiz*,
منازعت *munāziat*.—(advantage, sup-
riority) فایده *fāyda*, ظفر *zafar*.—
(difference) فرق *furk*, تفاوت *tufāwat*.

ODE, *n.* غزل *ghazal*, سرواد *sarwād*.

ODIOUS, *a.* نامقبول *nā makhbūl*, مسخره
mustakra, نا پسند *nā pasand*, ملعون
malūn.

ODIOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*,
حاسودانه *hasūdāna*.

ODIOUSNESS, *n.* کراهیت *karāhiyat*,
نفرین *nafrīn*.

ODIUM, *n.* بد خواهی *bad khāhī*, کینه
kīna, عار *ār*, نفرت *nifrat*, آوری *āvarī*.

ODORIFEROUS, *a.* خوشبو *khush bū*,
معطر *mu'attar*, مشموم *mashmūm*.

ODORIFEROUSNESS, *n.* خوشبوئی *khush*
bū, راحت *rāihat*.

ODOUR, *n.* بو *bū*, رایحه *rāiḥa*, ششم
shamm, عطر *itr*.

OF, *prep.* از *az*, ز *ze*, من *mīn*, () *zer* or
اضافه *izāfat*.

OFFICE, *n.* (put ^{tu} in charge) ^{د. amal}, منصب ^{م. mansab}, خدمت ^{د. khidmat}, ^{م. imat}, عهدہ ^{د. uhda}, نزلت ^{م. manzalat}. A good office, سلوک ^{د. sulūk}, نعمت ^{م. nadamat}, نفع ^{د. naft}, خیر خواہی ^{م. khayr khāhī}. An office, دفتر خانہ ^{د. daftar khāna}. To solicit an office, طالب منصب شدن ^{م. talibi mansab-sh}. To confer an office, عهدہ دادن ^{د. uhda-d}, خدمت دادن ^{م. kidmat-d}. To resign an office, منصب نمودن ^{م. mansab farāghat-n}. To remove from an office, منصب عزل ^{م. mansab dzl-k}, جہاء معزول ساختن ^{م. jāh madzūl-s}.

OFFICER, *n.* منصبدار *shda dār*, مناصبدار *mansabdar*, عملدار *amal-dār*. A military officer, سپه سالار *sipah sālār*, سردار *sardār*, جنگ *sardārī jung*. The officer of a court, سرهنگ *sarhang*, محضر *mihzar*.
OFFICIAL, *a.* منسوب *jāh munsub*, رسمی *rasmī*.

OFFICIALLY, *ad.* رسمانه *rasmāna*.

OFFICIATE, *vi.* خدمت کردن *khidmat-k.*, سر براهی کردن *adā-k.*, سر بر *sar ba rāhī-k.* To officiate for another, دیابت کردن *twaz-k.*, نییابت کردن *niyābat-k.*

OFFICIOUS, *a.* (kind) نیکو کار *nekukār*, خیر خواه *khayr khāh*.—(impertinent) گستاخ *gustākh*.—(importunely for ward) طلب مدد کننده *bi talab madad kunānda*.

OFFSPRING, *n.* اولاد *aulād*, نسل *nasl*, فرزند *farzand*, بچه *bacha*, (pl. بچگان).

OFT, } چند بار *bis-yār bār*, بسیار بار *ad.*
OFTEN, } *chand bār*, اکثر اوقات *aksar ankāt*, چند دفعه *dafa'n*. How often? *chand dafa'n*, چندان بار *chand bār*. As often as, هر بار *har chandke*, هر بار *har bār ke*, هر دم *hardamke*. Not often, *ghibban*.

OGLE, *vt.* شوخ چشم *nazar-b.*, شوخ چشم *shokh chashm-sh.*, شیره نمودن *shewa-n.*

OGLE, *n.* زالعین *nazar bāzī*, زالعین *ramzu'l āyn*.

OGLER, *n.* شیره نما *nazar bāz*, شیره نما *shewa numā*.

OH! *interj.* وا *wāh*, ای *ayā*, وای *wāya*.

OIL, *n.* روغن *raughan*, دهن *duhan*. An oil mill or press, بزر خان *bazr khāna*.

OIL, *vt.* با دهن *raughan-m.*, روغن مالیدن *bā duhan nasū-k.*, روغن

اندودن *bā raughan-a.*

OILINESS, *n.* دهنیت *duhnīyat*.

OILMAN, *n.* روغن فروش *raughan farūsh*, عصر *bazrjī*, عصر *āssār*.

OILY, *a.* روغنی *raughanī*, آلود *raughan ālūd*.

OINTMENT, *n.* مرهم *marham*, طبیب *tib*, روغن *dahn*, روغن *raughan*.

OLD, *a.* 1. (aged) سالدیده *sāldīda*, کهنه *kuhna*, پیر *pīr*. 2. (ancient) قدیم *kadīm*, پیشین *pushin*, کهن *kuhn*. 3. (not new) کهنه *kuhna*, نا تازه *nā tāza*. 4. (worn) پوشاک *farsūda*. Old clothes, *poshāki kuhna*. Old age, *shayukhīyat*, پیر *pīr*. An old man, *shayikh*, (پیران *pl.*), *pīr* (pl. *shayikh*). (شيوخ *pl.*), *fartūt*. Like an old man, *pīrāna*. Old and young, *pīr u jawān*. To grow old, کهنه شدن *kuhna-sh*, سابقه *pīrāna-gh*. Of old, *sābikāna*, قدیمانه *kadīmāna*.

OLEANDER, *n.* خر زهره *khar zahra*.

OLEASTER, *n.* زیتون دیابان *zaitūni bayābān*.

OLIVE, *n.* زیت *zait*, زیتون *zaitūn*. Olive-oil, روغن زیتون *raughanī zaitūn*.

OMELT, *n.* عجت *ūjjat*, کوکو *kūkū*.

OMEN, *n.* فال *fāl*, شگون *shugūn*. A good omen, نیک اختر *nek akhtar*, فال *fālī khujasta*. A bad omen, بد فال *fālī bad*.

OMINATE, *vt.* فال گرفتن *fāl-g*.

OMINOUS, *a.* بد فال *bad fāl*, خوش فال *khush fāl*.

OMINOUSLY, *ad.* بد فالانه *bad fālāna*.—(with a good omen) نیک اخترانه *nek akhtarāna*.

OMISSION, *n.* سهو *sahu*, قصور *kusūr*,

خطا *khatā*, غفلت *ghaflat*, ترک *tark*, مساهلت *musāhalat*.
 OMIT, vt. ترک کردن *sakv-k*, ترک کردن *tark-k*, دریغ کردن *ghāfil-k*, دریغ کردن *darigh-k*, فرو گذاشتن *farū-g*.
 OMNIBUS, n. کالسک *kāliska*, گاری *gārī*.
 OMNIPOTENCE, n. قدرت مطلق *kudratī mutlak*, جبروت *jabrūt*.
 OMNIPOTENT, a. دادگر *dādgar*, کردار *kirdār*.
 OMNIPRESENCE, n. در همه جای *dar hama jāi*, هر جا حاضر *kanjā hāzīrī*.
 OMNIPRESENT, a. در هر جا *dar har jā*, در همه جا *dar hama jā*.
 OMNISCIENCE, n. علم غیب *ilmī ghayb*, علم *allām*.
 OMNISCIENT, a. عالم الغیب *ālimu'l ghayb*, علیم *ālīm*.
 ON, prep., ad. در *bar*, بالا *bālā*, علی *faruk*, علی *ālī*. On the contrary, در خلاف *bar khilāf*. On account of, در باب *barāya*. To be on foot, پیاده شدن *payāda-sh*. To be on horse back, بر اسب سوار *bar asp sarvār-sh*. To go on, رفتن *pesh-r*. To put on clothes, پوشیدن *libās-p*. To come on, هجوم *pesh-ā*.—(assault) سود داشتن *hujūm-ā*.—(thrive) آوردن *sūd-d*. Come on! بیا بیا *biyā biyā*. Go on, برو برو *buru buru*.
 ONAGER, n. حمار وحشی *himāri wahshī*, گورخر *gūr khar*.
 ONCE, ad. یکبار *yakbār*, دفعه *yak dafāt*. Once more, دیگر بار *digarbār*, دفعه *bāz yak dafāt*. Once or twice, یک دو بار *yak du bār*. At once, یکبارگی *yak bārgī*, یک *yaka*. Once (at a former time) سابق *sābik*. Once upon a time, پیشتر *pesh-tar*. Once upon a time, باری *bārī*, وقتی *waktī*.

ONE, a. یک *yak*, واحد *wāhid*, فرد *fard*. One by one, یک یک *yak yak*. From one to another, از یک نا دیگر *az yak tā digar*. One another, یکدیگر *yak digar*. One after another, پس از پس *pas az pas*, پی در پی *pay' dar pay*. From one another, از یکدیگر *az yak digar*. One time, یکبار *yakbār*. All one, یکسان *yaksān*. One man, کسی *kasī*, یکی *yakī*. To be or become one, یک شدن *yak-sh*. To come one by one, یک رسیدن *yak-r*. One-eyed, چشم یک *yak chashm*. No one, هیچکس *hēch kas*.
 ONENESS, n. یکتائی *yak tāi*, یکی *yakī*.
 ONE-SELF, a. خود *khud*, نفس *nafs*.
 ONION, n. پیاز *piyāz*, بصل *basal*.
 ONLY, ad. (singly) بگانه *yagāna*, 'فردا' *fardān*, یکتا *yaktā*—(merely) صرف *sarf*, فقط *fakat*.
 ONLY, a. فرد *fard*, واحد *wāhid*.
 ONSET, n. هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.
 ONUS, n. حمل *haml*, بار *bār*.—(onus-probandi) حمل اثبات *hamli isbāt*.
 ONWARD, ad. پیش *pesh*, تقدم *takad-dum*, پیشتر *pesh-tar*.
 OOZE, n. گل *gil*, وحل *wahil*, طین *tin*.
 OOZE, vi. چکیدن *chakīdan*, ریختن *rikhtan*.
 OOZY, a. وحل دار *wahal dār*, گلی *gilī*.
 OPACITY, n. غیری شفاف *ghayrī shaffāfī*, تیرگی *tiragī*.
 OPAQUE, a. ناشفاف *nā shaffāf*, تار *tār*.
 OPEN, vt. (unclose) کشادن *kushādan*, کشودن *kashūdan*, نتج کردن *fath-k*.—(explain, show) ظاهر کردن *zāhīr-k*, نمودن *namūdan*, اعلام دادن *ailām-d*.—(divide, break, separate) چاک کردن *chāk-k*, شکافتن *shigāftan*, دو نیم زدن

du nīm-z. To open the mouth, دهن
dahn-k. To open the eyes, چشم
chash wā-k. To open a door, وا کردن
dar-k. To open one's mind, در کشادن
kishfi rāz-k. To open
 or begin, شروع کردن *shurū-k* To open
 or expand as a flower, شگفتن *shiguftan*
OPEN, a. (not closed) کشاده *kushāda*,
 وا کرده *wā kardū* معتوج *maftūh*. —
 (clear, shining) روشن *raushan*. —(ap-
 parent) ظاهر *āshkāra*, آشکاره *āshkāra*.
 —(not gloomy) نا نیره صمیر *nā tīra*
zamīr. —(not fortified) دی حصار *lā*
hisār. —(not denied) غیور ممنوع *ghayrī*
mamnūd. —(candid) مخلص *mukhlis*,
 صادق *sādik*.
OPENING, n. کشاد *kushād*, فتح *fath*.
 —(exordium) شروع *shurū*, ابتدا *ibtidā*
 —(hole) سوراخ *surākh*, نقب *nakab*.
OPENLY, ad. ظاهراً *zāhiran*, هویدا
hawidā, در کشادگی *dar kushādagi*.
OPENNESS, n. اختلاص *kushādagi*, کشادگی
ikhlas.
OPERA, n تماشا *tamāshā* —(house)
 تماشاخانه *tamāshā khāna* —(glass)
 دوربین تماشاخانه *dūrbīni tamāshā*
khāna
OPERATE, vi., vt. ناذیر *asar-k.* ادر کردن
tāsīr-k. کار *āml-k.* عمل کردن
kār-k. جراحی ساختن *sākhtan*, جراحی
jarrāhī-k. کردن
OPERATION, n. (work) کار *kār*, عمل *amal*,
 اثر *fāal*, کردار *kirdār*. —(effect)
asar, حرکت *tāsīr*. —(movement)
harakat. —(surgical) جراحی *jarrāhī*.
OPERATIVE, a. کارگر *kārgar*, مؤثر *muassir*.
OPERATOR, n. عامل *fāil*, عامل *āmīl*,
 کارگذار *kārguzār*, کار ران *kār rān*,
 کارکن *kārkun*.
OPHTHALMIC, a. چشمی *chashmī*, رمادی
ramadī.

OPHTHALMY, n. آشوب چشم *āshūbī*
chashmī, رمد *ramad*.
OPIATE, n. دواي خواب بخش *darwāī*
khāb bakhsh, معجون ادویي *madjūni*
afyūnī.
OPINATIVE, a. خود بین *khud bīn*,
 و همی *maghrūr*, خیالی *khiyālī*,
wahmī
OPINE, vi. خیال کردن *fikr-k*, فکر کردن
khiyāl-k.
OPINION, n. ظن *zann* (pl. ظنون *fikr* (pl. افکار *wahm* (pl. وهم *gumān*, ادبش *adīslā*, رای *rāī*,
 خیال *khiyāl*. To form an opinion, ظن
 پنداشتن *zann-k.*, فکر کردن *fikr-k*,
pindāshstan, گمان داشتن *gumān-d*.
OPIUM, n. تریاق *afyūn*, تریاق *tiryāk*.
OPPONENT, n. مقابل *harif*, حریف
mukābil, معارض *mukhālīf*,
muāriz.
OPPORTUNE, a مناسب *munāsib*, موافق
muwāfīk, به وقت *bar wakt*, به موقع
bā mauka.
OPPORTUNELY, ad. در وقت و زمان *bar*
waktu samān, به لایق *līyākāna*,
 مناسب *bā munāsabat*.
OPPORTUNITY, n. فرصت *fursat*, قابو
kāhū محل *mukall*, وقت *wakt*, موقع
maukt. To give an opportunity, فرصت
 دادن *fursat-d*. To find an opportu-
 nity, دست گرفتن یافتن *fursat-y*.
dast-g. To seize the opportunity,
 فرصت را غنیمت شمردن *fursat rā ghanī-*
mat-sh.
OPPOSE, vt., vi مخالفت نمودن *mukhā-*
lafat-n, مقاومت نمودن *mukāwamat-k*,
 مانع کردن *muzāhim-sh*, مزاحم شدن
māmī-k, ساختن اعتراض *tīrāz-s*,
 مقابل نمودن *rūbarū-n*, روبرو نمودن
mukābala-k.

OPPOSITE, *a.* (facing each other) روبرو *rūba rū*, مقابل *mukābil*.—(adverse) مخالف *mukhālif*, موافی *nā muwāfīk*, ضد *zidd*.

OPPOSITELY, *ad.* مقابلانه *mukābilāna*, در مقابلت *ba waja rūbarū*, در مقابلت *dar mukābilat*.—(adversely) مخالفانه *mukhālifāna*.

OPPOSITION, *n.* مقابلت *mukābilat*, روبرویی *rū ba rūi*.—(contrariety) مخالفت *mukhālifat*, تعرض *taḍruz*. Without opposition, بلا نرد *bilā tarākhud*, بی مزاحمت *bī muzāhimat*, بی مخالفت *bī mukhālifat*.

OPPRESS, *vt.* تعدی نمودن *taddī-n.*, ظلم کردن *zulm-k.*, زور کردن *jaur-k.*, انبست کردن *zūr-k.*, جفا کردن *jafā-k.*, اذیت دادن *azīyat-d.*

OPPRESSED, *a.* مظلوم *mazlūm*, ستم دیده *sitam دید*

OPPRESSION, *n.* ظلم *zulm*, زبردستی *zabardustī*, تعدی *taddī*, ستم *sitam*, اذیت *azīyat*, زور *jaur*.

OPPRESSIVE, *a.* ظلم نما *zulm numā*, سخت *sikht*, ستم *sitam*, در آفر *ahar āwar*, دشوار *dushwār*.

OPPRESSOR, *n.* ظالم *zālim*, ستمگر *sitam-gar*, کار مردم آزار *mardum āzar*, جفا کار *jafā kār*.

OPPROBRIOUS, *a.* دشنام زن *dushnām zan*, مبدوب *mdyūb*.

OPTATIVE, *a.* مراد نما *murād numā*, صیغه تمنی *arzūmand*. (mood) *sighai tamannā*.

OPTICAL, *a.* بصری *basarī*, نظری *nazarī*.

OPTICS, *n.* دوربین *dūrbīn*. The science of optic, علم بصر *ilmī basar*.

OPTICIAN, *n.* صاحب علم بصر *sāhibi ilmī basar*.

OPTION, *n.* اختیار *ikhtiyār*, مرضی *marzī*, پسند *pasand*.

OPULENCE, *n.* دولت *daulat*, غنا *ghamā*, اموال *amwāl*.

OPULENT, *a.* مالدار *māldār*, غنی *ghanī*, دولتمند *daulatmand*, تونگر *tarwāngar*.

OPULENTLY, *ad.* دولتمندانه *daulatmandāna*, با نوانگری *bā tarwāngarī*, با مالدار *ba wajari māldār*.

OR, *conj.* یا *yā*. Or else, الا *illā*, وگرنه *wagarna*.

ORACLE, *n.* خطاب الهی *khitābi ilāhī*, کلام ربانی *kalāmi rabbānī*. To deliver oracles, خطاب الهی دادن *khitābi ilāhī-d*, آیات گفتن *āyāt-g*.—(diety) بت *but*, خدا *khudā*.

ORACULAR, *a.* فرمانی *āyat gū*, آیت گو *furmānī*.

ORAL, *a.* لفظی *lafzī*, زبانی *zabānī*, گفته *gufta*.

ORALLY, *ad.* لفظاً *lafzan*, زبانی *sabānī*.

ORANGE, *n.* نارنگی *nārangī*, نارنج *nīrangj*.

ORATION, *n.* سخن *sakhun*, خطاب *khitāb*, تقریر *guftār*, کلام *kalām*, سخن *takrīr*. To make an oration, سخن گفتن *sakhun-g.*, نثر کردن *nasar-k*. To begin an oration, سخن آغاز کردن *sakhun āghāz-k*. A funeral oration, ندب *nadb*, مرثیه *marṣīya*.

ORATOR, *n.* سخن ران *sakhun rān*, سخن گو *sakhungū*, سخن دان *sakhun dān*, اهل کلام *ahli kalām*, نثر گو *nasar gū*, نکته سنج *nukta sanj*.

ORATORICAL, *a.* علم کلام منسوب *ilmī kalām mansūb*, فصاحت *bā fasāhat*.

ORATORICALLY, *ad.* از سخن پردازی *az sakhun pardāzī*.

ORATORY, *n.* زبان آوری *zabān āwarī*, فصاحت *sakhun rānī*, سخن رانی

fasāhat, بلاغت *balāghat*, کلام علم *ilmi kalām* — (a private chapel) نمازگاه *nimāzgāh*, خلوت گاه *khilwat gāh*

ORB, *n.* چرخ *charkh*, دایره *dāira*, دور *daur*, کره *kura*, حلقه *halka* The celestial orb, چرخ فاکت *charkhi falak*, گردون *gardūn*.

ORBICULAR, *a.* مدور *mudawwar*, مستدیر *mustadīr*, دوار *dawwār*.

ORBICULARLY, *ad.* بوجه دوار *ba wajai dawwār*, در دوار *dar dawwārī*.

ORBIT, *n.* دایره *dāira*, دور *daur*, گردش *gardish*, فلک *falak*.

ORCHARD, *n.* باغ *bāgh*, بوستان *būstān*

ORCHESTRA, *n.* دوست خانه *naubat khāna*. — (stalls) مراذب پائین *marātibi pāyīn*.

ORDAIN, *vt.* (appoint) فایم کردن *kāim-k.*, مقرر کردن *muyyin-k.*, مقرر کردن *mukarar-k.* — (decree) فرمان کردن *farmān-k.*, حکم نمودن *hukm-n.* — (establish) وضع کردن *mukarar-k.*, مقرر کردن *wazt-k.* — (appoint to an office) منصب کردن *mansab taklif-k.*

ORDAINER, *n.* گذار *famānguzār*, نامزد کننده *nāmazd kunāda*.

ORDEAL, *n.* آموایش *tajriba*, آزمایش *āzmāyish*.

ORDER, *n.* (method, regular disposition) اسلوب *ārayish*, ترتیب *tartīb*, اسلوب *uslūb*, نظام *nizām*, سلک *silak*. — (rule, regulation) فاعده *kāda*, دستور *dastūr*, قانون *kānūn*. — (mandate) طریق *tarīk*, حکم *hukm*, امر *farmān*, فرمان *amr*. — (rank, class) قسم *kism*, جنس *jins*, درجه *daraja*. — (fraternity, society) برادری *birādarī*. Of the same order, همسر *hamsar*. Of one order, یکسان *yaksān*. In alphabetical order, در ترتیب *dar tartibi hijā*,

Arranged in order, آراسته *ārāsta*, منظم *manzūm* Following in order, طبق *tabak pas tabak*. Orders. — (ranks of men, &c.) اصاف *asfāf*. — (commands) احکام *ahkām*, اوامر *awāmīr*, رسوم *rusūm*. In order that, تا *tāki*

ORDER, *vt.* (regulate, arrange) آراستن *ārāstan*, ترتیب *tartīb*, نظم کردن *nazm-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*, انتظام نمودن *intizām-n.* — (manage) مباشرت کردن *mulāshahat-k.*, معامله *muāmalahat-k.* — (direct) فرمان دادن *firmūdan*, حکم کردن *hukm-k.*, امر کردن *amr-k.*

ORDERLY, *a.* از آراستگی *az ārāstagi*, با ترتیب *bā tartīb*. — (not tumultuous) ساجن *sājīn*, صلح *sulh-jū*.

ORDERLY, *ad.* بترتیب *ba tartīb*, منظم *munazzam*. — (according to custom) موافق *muwāfaki*, فاعده *kāda*, فاعلی *faki kāyūla*.

ORDINAL, *a.* نظام نما *nizām numā*

ORDINANCE, *n.* شرع *sharʿ*, آئین *āyīn*, قانون *kānūn*, تقدیر *takdīr*.

ORDINARILY, *ad.* روش *rawīsh*, در وفق *bur wafk*, با عادت *bā ādat* — (usually) اکثر *akthar*, عموماً *āmūman*

ORDINARY, *a.* (usual) رسمی *rasmī*, عام *āmalī*, رایج *rāyij*. — (vulgar) عام *ām*, فرومایه *farū māya* — (of inferior rank) پست *past*, فرومایه *farū māya*. — (not handsome) زشت *nā zibā*, زشت *zish*.

ORDINATION, *n.* تقدیر *takdīr*, نظم *nazm*, ترتیب *tartīb*.

ORDNANCE, *n.* توپخانه *tūpkhāna*.

ORDURE, *n.* چرکین *charkīn*.

ORE, *n.* فلز خام *filzzi khām*, معدنی *maʿdani*.

ORGAN, *n.* (musical instrument) ارغنون

arghanūn, چغانه *chughāna*.—(instrument) آلات *ālat*, عضو *āzu*. The organ of hearing, قوت سامعت *kūwati sāmīdt*.—(of speech) زبان *zibānt*.—(of taste) ذائقه *ālātī zāikat*.—(of touch) لامست *ālātī lāmīsat*.—(of smell) بوی *kūwati shāmina*.—(of sight) باصرت *ālātī bāsirat*

ORGANIC, *a.* ترکیبی *tarkībī*, اعضای *āzāī*, آلتی *ālātī*.

ORGANIST, *n.* ارغنون نواز *arghanūn nawāz*

ORGANIZE, *vt.* درست *ārāstan*, آراستن *ārāstan*, درست کردن *durast-n*, ترکیب کردن *tarkīb-k*, ترتیب دادن *tartīb-d*.

ORIENT, *a.* (bright) روشن *ābdār*, آب دار *ābdār*, مطلع *maṭla*, (rising as the sun) مشرق *maṣhrīk*.

ORIENTAL, *a.* شرقی *mashrīkī*, مشرقی *sharqī*. Oriental countries, مشارق *mashārik*.

ORIENTAL, *n.* خاوری *shāurīkī*, شاروی *khāwarī*

ORIFICE, *n.* (mouth) دهان *duhn*.—(opening) سوراخ *sūrākh*. The orifice of the uterus, مهبل *mahbil*, کراش *kirāz*.

ORIGIN, *n.* (source) اصل *asl*, بنیاد *bunyād*. اصل *asl*, (descent) دیخ *bekh*. نسل *nasl*, نژاد *nizhād*. Of an illustrious origin, اصلي *pāk nizhād*, پاک نژاد *aslī*. Of a mean origin, بد اصل *bad asl*, بد نژاد *bad nizhād*.

ORIGINAL, *n.* (first copy) اصل *asl*, نسخه *nushkat*, مسوده *musawwada*. An original author, مؤلف الاصل *muallifu'l asl*, مصنف الاصل *musannifu'l asl*.

ORIGINAL, *a.* اصلی *aslī*, ذاتی *zātī*, اول *awwal*, نخست *nukhust*.

ORIGINALITY, *n.* اصلیت *aslīyat*, بدعیت *badiyat*.

ORIGINALLY, *ad.* اول *awwal*, در اصل *dar asl*, ابتدا *ibtidan*.

ORIGINATE, *vt.* صادر شدن *sādir-sh*, بنیاد گرفتن *bunyād-g*, اصل گرفتن *asl-g*, شروع کردن *shurūd-k*.—(bring into existence) وجود دادن *wujūd-d*, در هستی آوردن *dar hastī-ā*.

ORINATION, *n.* ایجاد *ijād*, طریقه افشا *tarīkai inshā*.

ORIGINATOR, *n.* مبدع *mubdā*, موجد *mujīd*.

ORISON, *n.* نماز *namāz*, دعا *duā*.

ORNAMENT, *n.* زیبایش *ārāyish*, آرایش *ārāyish*, زیور *zīwar*, طراز *tirāz*, پیرام *pīrāya*, زینتی *zīnatī*.

ORNAMENTAL, *a.* مزین *muzayyan*, زینتی *zīnatī*.

ORNAMENTALLY, *ad.* زیبانه *zībāna*, آرایش با *bāārāyish*.

ORNAMENTED, *a.* آراسته *ārāsta*, مزین *muzayyan*, زیبا *zībā*.

ORNATE, *a.* آراسته *ārāsta*, زیبا *zībā*, An ornate style, فصیح کلام *kalāmi fasīh*, سخن رنگین *sakhuni rangīn*.

ORNATENESS, *n.* آراستگی *ārāstagī*.

ORPHAN, *a.* بی پدر و مادر *bīpidar u mādar*, یتیم *yatīm*, (pl. یتام *yatīm*).

ORPHANAGE, *n.* یتیمی *yatīmī*, یتیم خانه *yatīm khāna*.

ORPIMENT, *n.* زردیخ *zarnīkh*.

ORTHODOX, *a.* دین دار *dīndār*, مومن *mumīn*, اهل ایمان *ahli imān*, معتدین *mutadayyīn*.

ORTHODOXY, *n.* راستی *islām*, اسلام *islām*, دینداری *dīndārī*.

ORTHOEPY, *n.* قرائت *kirāat*, تلفظ *talaffuzi*, درست *durust*.

ORTHOGRAPHY, *n.* رسم خط *imlā*, رسم نویسی *rasmī khatt*, درست *durust*, نویسی *nawīstī*.

ORTHOGRAPHICAL, *a.* نما *imlā* *numā*.

OSCILLATE, *vi.* جندیدن *jumbidan*

OSCILLATION, *n.* جنبش *jumbish*

OSSIFY, *vt.* استخوان نمودن *ustukhān-n.*

OSTENSIBLE, *a.* ظاهر *zāhir*, نمایان *numāyān*, واضح *wāzih*.

OSTENTATION, *n.* خود نمایی *khud numāi*, *numāi*, لاف *lāf*, هوا داری *hawādārī*, افتخار *iftikhār*.

OSTENTATIOUS, *a.* خود نما *khud numā*, *numā*, لاف *lāf* زن *lāf zan*, هوا پرست *hawā parast*.

OSTENTATIOUSLY, *ad.* از خود نمایی *az khud numāi*, با لاف *bā lāf*, با کبر *bā kibr*.

OSTRICH, *n.* شتر مرغ *shutur murgh*, سنگ خور *sang khūr*.

OTHER, *a.* دیگر *dīgar*, دگر *digar*, آخر *ākhir*. Each other, یک دیگر *yak dīgar*.

The one and the other, یک و دیگر *yak wa dīgar*. The one or the other, یک یا دیگر *yak yā dīgar*. One after the other, یکی در یکی *pay dar pay*.

Others, دیگران *dīgarān*. Other than, از دیگر *dīgar az*.

OTHERWISE, *ad.* (if not) وگرنه *wagar na*, والا *wa illā*.—(in other respects) دیگرگون *dīgar gūn*, دیگر طریق *dīgar tarīk*.

OTTER, *n.* ماهی گیر *sag ābi*, سگ آبی *māhi gīr*.

OTTO, *n.* (of roses) عطر گل *ttri gul*.

OTTOMAN, *n.* ترک *turk*, رومی *rūmī*.

OUGHT, *v., imp.* (should) باید *bāyad*, شاید *sāyad*.

OUNCE, *n.* انس *uns*.

OUR, *pron.* ما — *i mā*.

OURSELF, *pron.* ما *mā*, خود *khud*.

OUST, *vt.* راندن *rāndan*, اخراج کردن *ikhraj-k.*

OUT, *ad.* بیرون *berūn*, بدر *badar*, خارج *khārij*. Out of hand, بروی *ba zūdī*, بلا توقف *bilā tawakkuf*. To turn out of office, از منصب معزول کردن *az mansab nuázul-k.* To copy out, نقل کردن *nuql-k.* Out of tune, بی ساز کابی *bī sāz kābī*. Out of time, بی وقت *bī waqt*, بی هنگام *bī hangām*.

OUTBALANCE, *vt.* ترجیح دادن *tarjih-k.*, سنگین تر شدن *sangīntar-sh.*

OUTBREAK, *n.* فتنه *fitna*, هدماء *hangāma*.

OUTBURST, *n.* طغیان *khurūj*, خروج *tughyān*.

OUTCAST, *a.* منفی *manfī*, مردود *mardūd*, رانده *rānda*.

OUTCRY, *n.* شور *shūr*, فغان *faryād u fughān*, غریو *gharīv*, بازگ *bāng*, نعره *nadra*.—(auction) مزاد *mazād*.

OUTDO, *vt.* زنده کردن *ziyāda-k*, افزودن *afzūlan*.

OUTDOING, *n.* کار از دست گیری *kār az dast gīrī*.

OUTER, *a.* بیرونی *birūnī*, ظاهری *zāhirī*.

OUTERMOST, *a.* از همه بیرون *az hama birūn*, آخر ترین *ākhir tarīn*.

OUTFACE, *vt.* گستاخی غلبه *ba nihāyat gustākhī ghalaba-k.* کردن *mukābala-k.* مقابل کردن

OUTGO, *vt.* سبقت بردن *sabakat-b.*, پیش اندادن *pesh uftādan*.

OUTGUARD, *n.* طالب *talāya*, مقدمه *mukaddamai* لشکر *lashkar*.

OUTHOUSE, *n.* بیرون خانه *berūn khāna*, انبار *ambār*.

OUTLAST, *vt.* زنده استوار شدن *ziyāda usturwār-sh.*

OUTLAW, *vt* مردود کردن *murdūd-k.*,
خارج کردن *khārij-k.*

OUTLAW, *n* مرد بلا حجابت، شریعت *mardī bilā ḥumāyati shurīdt.* بی دین
bī dīn, خارج *khārijī.*

OUTLET, *n.* خروج *bar āmaul*, در آمد
kharij makhrāj

OUTLINE, *n.* خط *khatt*, نقشه *naksha*
رسم *rasm*, خلاصه *khulāsa.*

OUTLIVE, *vt* در نر زیستن *der tar-z.*
زیاده عمر کردن *ziyāda ūmr-k.*

OUTMOST, *ad* ابعاد *alād*, دور ترین *dūr tarīn*

OUTNUMBER, *vt.* شمار افزون شدن
bashumār afzūn-sh.

OUTRAGE, *n* ظلم *sulm*, ستم *sitam*, حما
قوه *jafā*, زبردستی *zabardastī*, اذیت

OUTRAGE, *vt* آزار *zulm-k.*, ظلم کردن
دادن *āzār-d.*, تعدی کردن *taddī-k.*

OUTRAGEOUS, *a.* مستمگر *sitamgar*, ظالم
zālim, ستم و تعدی *sitam wa taddīti*
نمودن *numī.*

OUTRAGEOUSLY, *ad.* با ظلم و بهر *bā*
zulm u kahr.

OUTRAGEOUSNESS, *n* ظلم و بهر *zulm*
wa kahr, زور و جبر *zor u jubr*, جفا *jafā*
ستم *sitam.*

OUTRUN, *vt.* زود تر دویدن *zūdtar-d.*,
پیش دویدن *pesh-d.*

OUTSIDE, *n., a.* بیرونی *bīrunī*, ظاهری
zāhirī, خارج *khārij*, بیرون *bīrūn.*

OUTSTANDING, *a.* بیرون مانده *bīrūn*
mānda, باقی *bāqī*, تاتمه *tatama.*

OUTSTRIP, *vt.* در پیش رفتن *pīsh-r.*,
پس گذاشتن *dar pas-g.*

OUTWALL, *n.* دیوار بیرونی *dīwārī*,
bīrūnī.

OUTWARD, *a., ad.* بیرونی *bīrūn*, ظاهری

zāhirī. The outward appearance, صورت
sūrati zāhir.

OUTWARDLY, *ad.* از بیرون *as bīrūn*,
"ظاهراً *zāhiran*"

OVAL, *a* بیضوی *baizawī*, بادامی *bādāmī.*

OVARY, *n.* تخم دان *tukhm dān.*

OVEN, *n.* دود *tinnur*, آتش *yan.*

OVER, *prep, ad.* (above, superior) اعلیٰ
ala', بالا *bālā*, فوقانی *faukānī*, زبر *zabar*,
از کنار بکنار *albūr* عبور (across) در *bar* —
as kinār ba kinār. — (above the top)
bālāi sar, در *bar*, علی *ala'.* —
(too much) زیاده *ziyāda*, خیالی *khaylī*,
روبرو *bī hadl.* Over against, *bī* حد
rū ba rū, مقابل *mukābil.* To cross
over, عبور رفتن *albūr-r.* To pass over
a river, در با کردن *albūr i daryā-k.*

OVERACT, *vt.* زیاده کار کردن *ziyāda kār-k.*

OVERANXIOUS, *a.* بغایت متعسر *ba*
ghāyat mutafakkir.

OVERAWE, *vt.* نرسا دیدن *tarsānīdan*,
تدبیه کردن *tambih-k.*

OVERBALANCE, *vt.* وزن زیاده نمودن
wazni ziyāda-n.

OVERBEAR, *vt.* زبردستی کردن *zabar-*
dastī-k., غالب شدن *zer-ā.* زبر آوردن
ghālīb-sh.

OVERBOARD, *ad.* بیرون جهاز *bīrūnī*
jehāz, از کشتی بیرون افتاده *az kishti*
bīrūn uftāda, بدر با انداختن *ba daryā-a.*

OVERBURDEN, *vt.* کثرت العمل کردن
kasr ul haml-k., گران بار نهادن
gīrān bār-n.

OVERCAST, *a.* مغوم *maghmūm*, تیره *tīra.*

OVERCAST, *vt.* با ظلمت پوشیدن *bā*
zulmat-p. تار بک شدن *tārīk-sh.*, تزیین
tangdil-s. دل ساختن

OVERCHARGE, *vi.* (rate too high)
قیمت زیاده خواستن *kīmat ziyāda-kh.*

OVERCOME, *vi., vt* مغلوب کردن *maghlūb-k.*, غلبه کردن *ghālīb-sh.*, غلبه شدن *ghalaba-k.*, فاتح شدن *fat-h-k.*

OVERDO, *vt.* زیاده پندیدن *ziyāda-p.*, بسیار کار نمودن *bisyyār kār-n.*

OVERFALL, *n.* آبشار *ābshār*, ریزش *rīzish.*

OVERFLOW, *vt.* سیلاب کردن *(deluge)* *silāb-k.*, طوفان نمودن *tūfān-n.* To overflow the brim, لبریز شدن *labrīz-sh.* To overflow or cause to run over, سر شار *sar shār wa labrīz-k.* —(abound) کثرت یافتن *kasrat-y.*

OVERGROW, *vt.* تارویل و بالا رستن *tawīl wa bālā-r.*, بلند تر شدن *buland tar-sh.*, فزون یافتن *fazūn-y.*

OVERGROWTH, *n.* فزون روئی *fazūn rawī*, زیاده‌رزی *ziyādāzī*, پرورانی *pur darāzī.*

OVERHANG, *vt.* مشرف بودن *mushrif-b.*, آویختن *bīrūn-ā.*

OVERHASTY, *a.* پورشتاب *pur shītāb*, مستعجل *mustājil.*

OVERHEAR, *vt.* گوش دادن *gūsh-d.*, مستمع بودن *mustamī-b.*

OVERJOY, *vt.* از حد شادمان شدن *az hadd shādmān-sh.*, بغایت مسرور ساختن *ba ghāyat masrūr-s.*

OVERJOY, *n.* فرح زیاد *farahi ziyād*, بسیار خوشی *khushī i bisyyār.*

OVERLABOUR, *vt.* بسیار رنج دادن *bisyyār ranj-b.*, محنت بی حد کردن *mihnatī bī hadd-k.* —(harass) وادار کردن *wā mānda-k.*

OVERLAND, *a.* خشکی *khushkī*, دری *barrī.*

OVERLAY, *vt.* رو پوش کردن *rū pūsh-k.*, بر رو نهادن *bar rū-n.*

OVERLOAD, *vt.* زیاد بار کردن *zayād bār-k.*, بار کردن *pur-k.*

OVERLOOK, *vt.* از بالا نظر کردن *az bālā nazar-k.*, از مشرف نگریستن *az*

mushrif-n. —(superintend) نگاه کردن *nigāh-k.*

mubāshir-b. —مباشر بودن *mubāshir-b.*

ghaflat-n. —غفلت نمودن *(neglect)*

chashm چشم پوشی کردن *(connive)*

pūshī-k. —(forgive) معاف کردن *muāf-*

k., بخشیدن *bakhshīdan.*

OVERMATCH, *n.* مغایر *muzaaffar*, غالب *ghālīb*, پیش دست *pesh dust.*

OVERMUCH, *ad* زیاده *zayāda*, افزون *afzūn*, از حد بیرون *az hadd bīrūn.*

OVERPOWER, *vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.*, مستولای کردن *mastūlī-k.*, ظفر گرفتن *zafar-g.*

ghālīb-b. غالب بودن *ghālīb-b.*

OVERPRIZE, *vt.* بقیامت زیاده اندیش کردن *bakīmat ziyāda andīsh-k.*

OVERRATE, *vt.* زیاد سنجیدن *ziyād-s.*

OVERREACH, *vt.* فریفتن *farīftan*, دغا *daghā-k.* کردن

OVERRULE, *vt.* ضبط و ربط کردن *zabt u rabt-k.*

kahr u taaddī-s., قهر و تعدی ساختن *radī-k.*

دفع نمودن *radī-k.*, دفع *dafī-n.*

OVERRUN, *vt.* پیش *farū-g.* را گرفتن *farū-g.*

دویدن *pesh-d.*

OVERSEE, *vt.* مباشرت نمودن *mubāsharat-n.*

ناظر بودن *nāzīr-b.*

OVERSEER, *n.* پیشکار *peshkāār*, داروغه *dārūgha*

مباشر *mubāshir*, کارگذار *kār-guzār*

گماشته *gumāshtha.*

OVERSET, *vt.* سرنگون کردن *sarnigūn-k.*

واژگون کردن *wāzhgūn-k.*

OVER-SHADE, *vt.* ساد گستردن *sāya-g.*

پوشیدن *hamāyat-d.* حمایت دادن *poshīdan.*

OVERSIGHT, *n.* خطا *khatā*, غلط *ghalat*

سهو *sahw*, غفلت *ghaflat.*

OVERSLEEP, *vi.* زیاده خوابیدن *ziyāda-kh.*

OVERSPREAD, *vt.* بر *pur-k.* پراکندن *bar rūi-g.*

روی گستردن *bar rūi-g.*

OVERSTOCK, *vt.* بی حد افرون کردن
bī haḍḍ afzūn-k.

OVERSTRAIN, *vi.* بی حد کشیدن *bī haḍḍ-k.*, جد و جهد از حد قدرت کردن, *jahd u jahad az haḍḍi kūdrat-k.*

OVERTAKE, *vt.* برانر آمدن *barābar-ā.*, در پای رفتن و واصل شدن *dar pāya raftan wa wāsil-sh.*, در پی رفتن و گرفتن *dar pāya raftan wa-g.*

OVERTHROW, *vt.* (turn upside down) سر زدن *sar zer-n.*, سرنگون ساختن *sar nigūn-n.*, زدن و زدن کردن *zer u zabar-k.*—(ruin) ویران *pāyamāl-k.*—(defeat) مغلوب کردن *maghlūb-k.*, شکستن *shikustan.*

OVERTHROW, *n.* (defeat) شکست *shikast*, هزیمت *hazimat*—(destruction) خرابی *khurābī*, هلاک *halāk.*

OVERTIME, *n.* وقت زیاد *wakti ziyād*, وقت نامعین *wakti nā muayyīn.*

OVERTOP, *vt.* فصیلت داشتن *fazīlat-d.*, افزونی باندن *afzūnī-y.*

OVERTURE, *n.* اظهار *izhār*, کشف *kishf.*—(proposal) اظهار مطالب *izhāri mata-lab*, عرض *arz.*

OVERTURN, *vt.* سرنگون کردن *sarnigūn-k.*, واژگون کردن *wāzhgūn-k.*, شکست *shikast-d.*

OVERTURN, *n.* خلل *khalal*, شکست *shikast.*

OVERWEIGH, *vt.* در وزن افروندن *dar wazn afzūdun.*

OVERWHELM, *vt.* غلبه کردن *ghulaba-k.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, غرق کردن *ghark-k.*

OVERWORK, *n.* کار بسیار *kāri bisyār.*

OVERWORK, *vt.* خسته گردانیدن *khasta-g.*, زیاد کار کردن *ziyād kār-k.*

OVIPAROUS, *a.* دار بایض *baiza dār.*

OWE, *vt.* وام گرفتن *karz-d.*, قرض داشتن

wām-g., داشتن *dayn-d.* To pay what one owes, ادا قرض کردن *adāi karz-k.* Owing to this, بسبب این *ba sababi in.*

OWL, *n.* بوم *būm*, چغد *chughd.*

OWN, *pron.* خود *khud*, خودش *khudish*, خویش *khūsh*, خوبستن *khishtan.*

OWN, *vt.* (acknowledge) قبول کردن *kabūl-k.*, اعتراف *ikrār-k.*, اثبات کردن *itirāf-n.* To own a fault, خطا قبول کردن *khatā kabūl-k.*—(possess) مالک شدن *tasarruf-k.*, تصرف کردن *mālik-sh.*—(claim) ادعای کردن *dadwa-k.*

OWNER, *n.* مالک *mālik*, صاحب *sāhib.*

OWNERSHIP, *n.* مالکیت *mālikīyat*, خداوندی *khudāwandī.*

OX, *n.* نر گاو *nar gāv*, بقر *bakar.* A wild ox, گاو دشتی *gāvi dashtī.* A yoke of oxen, جفت نر گاو *jufti nargāv.*

OXIDE, *n.* جوهر *jauhar.*—(of zinc) توتیا *tutiya.*—(of iron) جوهر آهن *jauhari āhan.*

OX-STALL, *n.* بقر خانه *bakar khāna*, بقر آخور *ākhūri bakar.*

OXYGEN, *n.* مولد الهاموس *mauladdu'l humūza.*

OXYMEL, *n.* شکبجین *shikanjabīn.*

OYSTER, *n.* صدف *sadaf.*

P.

PABULUM, *n.* غذا *ghazā*, خوراک *khōrāk.*

PACE, *n.* قدم *kadam*, گام *gām*, خطوط *khatwat.* Pace by pace, قدم بقدم *kadam ba kadam*, پایه پایه *pāya pāya.*

PACE, *vt.* رجع نمودن *rajz-n.*—(go gently) رفتن آهسته *āhista*—(measure by steps) پایه پایه *pāya pāya-p.*

PACIFIC, *a.* صلح ساز *sulh sāz*, ملایم *mulāyam*, سلیم *salīm*.

PACIFICATION, *n.* صلح *sulh*, نسکین *taskīn*, تسلی *tasallī*.

PACIFY, *vt.* (tranquilize) نسلی کردن *tasallī-k*, آرام *taskīn-k.*, نسکین کردن, صلح و *ārām-d.*—(make peace) فرو نشاندن *sulh wa salāh-k.*, صلح کردن *farū-n*, اظفا کردن *itfā-k*.

PACK, *n.* 1. (bale) بسته *basta*. 2. (load) بار *bār*. A pack of hounds, کلبه *kalīb*, دسته دست *dastai sug* A pack of cards, دسته اوراق *ganjifa*, *dastai aurāk*.

PACK, *vt.* (bind up) بستن *bastan* To pack off (drive away) دفع کردن *dafʿ-k*, راندن *rāndan*.—(run away) گریختن *gurikhtan*.

PACKAGE, *n.* بسته *bukcha*, بسته *basta* —(charge) مرد بار ددی *muzdi bār bandī*.

PACKET, *n.* (parcel) بسته *basta*, دسته *dasta*.—(mail) خریطه *kharīṭa*.

PACK-HORSE, *n.* اسب نارگیر *aspi bāngīr*, حموله *hamūla*.

PACKING, *n.* بندی *bukcha banūlī*.

PACK-SADDLE, *n.* خورگیر *khūgīr*, پالان *pālān*.

PACK-THREAD, *n.* ریسمان *rīsmān*.

PACT, *n.* شرط *shart*, عهد *āhd*.

PAD, *n.* (road) راه *rāh*.—(an easy going horse) اسب آهسته *aspi āhista rāu*—(low soft-saddle) خورگیر *khūgīr*.

PAD, *vt., vi.* (travel gently) آهسته آهسته *āhista āhista-r.*—(rob) راه ردن *rāh-z.*, قطع التروی کردن *katiu't tarīk-k.*

PADDLE, *vi.* بازب نمودن *āb bāzī-n*.

PADDOCK, *n.* شکار گاه *shikārgāh*, آهوستان *āhūstān*.

PADLOCK, *n.* قفل *kufī* (*pl.* انقاع)

PADLOCK, *vt.* بستن *bā kufī-b.*, بند نمودن *band-n*.

PAGAN, *n.* بت پرست *but parast*, کافر *kafir*.

PAGANISM, *n.* بت پرستی *but parastī*.

PAGE, *n.* 1. (of a book) صفحه *safha* (*pl.* (اوراق) *warak* (*pl.* (boy) نوکر *ghulām*, نانکر *nanakur*.

PAGE, *vt.* ورفی داغی کردن *warak dāghī-k.*, صفحه نشان کردن *safhah nishān-k.*

PAGEANT, *n.* تماشا *tamāshā*, منظر *manzar*.—(a statue in a show) منم پرواره *sanam parwāza*.

PAGEANT, *a.* vide, POMPOUS.

PAGEANT, *vt.* تماشا نمودن *tamāshā-n*.

PAGEENTRY, *n.* حشمت *hishmat*, نمایش *numāyish*, تماشا *tamāshā*.

PAGODA, *n.* بت خانه *butkhāna*, بت کده *but kadah* —(idol) بت *but*, منم *sanam*.

PAID, *a.* داده شده *adā shuda*, ودا ساخدم *kazā sākhta*.

PAIL, *n.* شیردان *shīrdān*, دول *dul*.

PAIN, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, الم *zihmat*, اضطراب *iztirāb*, غم *gham*, ملالت *malalat*.—

(punishment) عذاب *siyāsāt*, عذاب *dzāb*. Pains, محبت *mahnat*, سعی *sāi*, جد و جهد *maushakkat*, مشقت *jahd u jehād*. To take pains, سعی *zihmat-k.* رحمت کشیدن *sāi-k.* کردن

PAIN, *vt.* رنجیدن *ranjīdan*, درد کردن *dard-k.*, آزار دادن *āzār-d*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*

PAINFUL, *a.* درد مند *dard nāk*, دلگیر *dard mand*, غمناک *ghamnāk*, دلگیر *dilgīr*.—(paining) درد کنان *dard kunān*, رنج آور *ranj āwar*.—(difficult) مشکل *mushtak*, سخت *sakht*.—(indus-

- trious) محنتي *mehnatī*, کارگذار *kār-guzār*.
- PAINFULLY, *ad.* با رنج و غم *bā ranju gham*, ددردمندانه *dard mandāna*.—(laboriously) با محنت *bā mihnat*, با جد و جهد *bā jadd u jehad*.
- PAINFULNESS, *n.* درد مندی *dard mandī*.—(industry) محنت *mihnat*.
- PAINLESS, *a.* بی درد *bī dard*, بی رنج *bī ranj*—(without labour) بی جد و جهد *bī jadd u jehad*, بی محنت *bī mahnat*.
- PAINSTAKER, *n.* محنت کننده *mihnat kunāda*, زحمت کش *zahmat kash*.
- PAINT, *vt.* نگاریدن *naksh-k*, نقش کردن *nigārīdan*, تصویر کشیدن *taswīr-k*.—(colour) ملون کردن *rang-k*, رنگ کردن *mulavvun-k*.
- PAINT, *n.* رنگ *rang*.—(for the face) بولغونه *bulghūna*.
- PAINTED, *a.* رنگ کرده *rang kardā*.—(as a picture) منقوش نگاریده *nigārīda*, منقوش *mankūsh*.
- PAINTER, *n.* مصور *nakkāsh*, نقاش *mu-sawwīr*, تصویر کش *taswīr kush*.
- PAINTING, *n.* نگار *nigār*, نقش *naksh*, علم، صورت *sūrat* The art of painting, علم، تصویر *ilmī taswīr*. Full of paintings, پر و نگار *purī naksh u nigār*. A gallery of paintings, نگارستان *nigārīstān*.
- PAIR, *n.* جفت *juft*, زوج *zauj*. A pair of compasses, پرگار *pargār*, وانساز *wānsāz*. A pair of gloves, جفت *jufti dastīna*. A married pair, دستینم *zūj*. A pair of oxen, جفت *juft*.
- PAIR, *vt., vi.* جفت کردن *juft-k*—(to be joined in couples) جفت شدن *juft-sh.*, زوجه شدن *zaujī-sh*.
- PALACE, *n.* ایوان *aiwān*, کوشک *kūshak*, سرای *sarāya*, قصر *kasr*, بارگاه *bārgāh*, درگاه *dargāh*.
- PALANQUIN, *n.* بالکی *pālakī*, تخت روان *takhti rawān*.
- PALATABLE, *a.* لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza-dār*, خوش ذائقه *khūsh zāika*, خوش مزه *khush maza*.
- PALATAL, *a.* حرف لهوي *harfī lahvī*.
- PALATE, *n.* کام *kām*, حنک *hanak*, مذاق *mazāk*.
- PALATINE, *n.* شهرباري *mulkī*, شهریار *shahar yārī*.
- PALE, *a.* (in color) زرد *zard*, اصفر *asfar*. To make pale, زرد کردن *zard-k*.
- PALE, *n.* (for making inclosures) میخ *mekh*, واتد *watad*, مسماک *mismāk*.
- PALE, *vi.* (encompass) درون کردن *dārba-zīn-k*, (make pale) زرد کردن *zard-k*.
- PALEFACED, *a.* زرد رو *zard rū*, زرد رنگ *zard rang*.
- PALENESS, *n.* پژمرستگی *zardī*, پژمردگی *pazhmurdagī*.
- PALL, *vt., vi.* (become insipid) بی مزه *bī maza-g.*, غیر لذت شدن *ghayrī lazzat-sh.*—(make insipid) بی مزه کردن *bī maza-k.*, لذت ساختن *bī lazzat-s.*
- PALLET, *n.* تخت رنک *bistarak*, تخت *takhtai rang*.
- PALLIATE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, عذر خواستن *izr-kh.*—(mitigate pain) تسکین کردن *takhfīf-k.*, تسکین *tashkīn-k.*
- PALLIATION, تسکین *takhfīf*, تسکین *tashkīn*, معاف *muāf*.
- PALLIATIVE, *a.* تسکین بخش *tashkīn bakhsh*.
- PALLID, *a.* زرد *zard*, اصفر *asfar*.
- PALM, *n.* درخت خرما *dirikhti*, ظفر *khurmā*, نخل *nakhl*.—(victory) زافر *zafar*, نصرت *nusrat*. The palm of the hand, کف دست *kafi dast*.

PALM, *vt.* حیل بازی کردن *farīftan*, *hīla bāzi-k.*, مشت زدن *musht-z.*

PALMER, *n.* صلیبی *salībī*, حاجی *hājī*.

PALMISTRY, *n.* دست شناسی *dast shanāsi*, علم کف *ilmi kaf*.

PALPABLE, *a.* قابل لمس *kābil u'l lams*, ممکن پرواس *mumkini parwās* — آشکارا *raushan*, روشن (manifest) *āshkārā*, ظاهر *zāhir*.

PALPABLENESS, *n.* امکان پرواس *imkāni parwās*, قابلیت لمس *kābiliyati lams*. — (manifestation) روشنازی *raush-nāi*, ظاهری *zāhirī*. — (by the touch) از لمس *az lams*, از پرواس *az parwās*.

PALPITATE, *vi.* بر تپیدن *tapīdan*, لرزیدن *larzīdan*, جستن *bar jastan*.

PALPITATION, *n.* خفقان *tapish*, خفقان *khafakān*.

PALSIED, *a.* زمزمین *zamin*, زمزمین *muzmin*, فالج دار *fālījdār*.

PALSY, *n.* شل *shall*, فالج *fālīj* — (hemiplegia) نیمه *nīma*, فالج *fālīj*. — (paralysis) لقمه *lakwa*, راعشه *radsha*.

PALTRY, *a.* فرومایه *farū-māya*, حقیر *hakīr*, پست *past*, ذلیل *zalīl*.

PAMPER, *vt.* با ناز و نعمت پروردن *bā nāz u nadmat-p.*

PAMPHLET, *n.* رساله *risāla*, دفتر *daftar*.

PAMPHLETEER, *n.* رساله نویس *risāla navīs*.

PAN, *n.* تابه *tāwa*, طبوق *tabak*.

PANACEA, *n.* علاج مطبوع *ilājī mutlak*.

PANCAKE, *n.* رفاقی *khām-sūz*, خامسوز *rukāk*, روغن جوش *raughan jūsh*.

PANE, *n.* (of glass) شیشه *zujāj*, زجاج *shīsha*.

PANEGYRIC, *n.* تعریف *madh*, مدح *taadrīf*.

PANEGYRIST, *n.* مداح *maddāh*, مدح خوان *madh khān*.

PANEL, *n.* تخته *takhta* — (roll of jury) دفتر اسامی *daftari asāmī*.

PANG, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, غم *gham*, آزار *āzār*, الم *alam*.

PANG, *vt.* درد رسانیدن *āzārdan*, دard-r.

PANIC, *n.* بیم *hauḍ*, باک *bāk*, هول *bīm*, ترس *tars*.

PANNIER, *n.* زبدیل *zambīl*, جوالی *javālik*, سبد *sabāḍ*.

PANT, *vi., vt.* تیز دم زدن *tapīdan*, آرزو داشتن *tez dam-z.* To pant after, آرزو داشتن *hawas-d.* *ārzu-d.*

PANTHER, *n.* پلنگ *palang*, یوز *yūz*.

PANTOMIME, *n.* خفیه آموز *khafīya amūz*, مقلد دی صدای *mukallīdi bī sadā*.

PANTRY, *n.* ابدار خانه *ambār khāna*.

PAP, *n.* سر پستان *sari pistān*. — (food) خوراک *khōrāk*.

PAPA, *n.* vide FATHER.

PAPER, *n.* کاغذ *kāghaz*, بیاض *bayāz*, کیرتاس *kirtās*, رچل *riḍl* Glazed paper, کاغذ مهره دار *kāghazi-mukhradār*. To glaze paper, کاغذ مهره کردن *kāghaz mukhra-k.* A glazer of paper, مهره گر *muhra gar*. To commit to paper, رقم زدن *rakam-z.* A sheet of paper, ورق *warak*. A quire of paper, دسته کاغذ *dastai kāghaz*. A bundle of papers, بسته کاغذ *bastai kāghaz*. Folded paper, طومار *tūmār*.

PAPER-MAKER, *n.* کاغذ گر *kāghaz-gar*, کاغذی *kāghazī*.

PAR, *n.* مساوات *masā-wāt*, برابر *barābar*, عدل *ādil*. At par, برابر *barābar*, در حال عدل *dar hālī ādl*. To be at par, برابر شدن *barābar-sh.*

PARABLE, *n.* مغل *misl*, تمثیل *tamsīl*, مانند *mānand*. To speak parables,

مِثْل مِثْل گو دودن , *afsa'na-g* , افسانه گشتن *gu-b*.
 PARABOLICAL, *a.* مثل آسا *misal āsā*,
 تمثیل وار *tamsil wār*.
 PARABOLICALLY, *ad.* تمثیلاً *tamsīlan*.
 PARADE, *n.* (pomp) حشمت *hashmat*,
 میدان (ground) شوکت *shaukat*,
 صف آرای (Military parade) *maydān* —
saf ārāya, فواید گاه *karwātīl gāh*.
 PARADIGM, *n.* مثال *misāl*, بار نام *bār*,
 نامودار *namūlār*.
 PARADISE, *n.* فردوس *firdaus* (pl. فرداس),
 بهشت *jinnat* (pl. جنات), جنت *jinnat*,
 خلد *khuld*.
 PARADISE, *a.* بهشتی *firdausī*, فردوسی
bihishtī.
 PARADOX, *n.* خلاف *ibtidād*, ابتداء
khilāfi fikri mutlak. — (as-
 sertion contrary to appearance) مغالطه
mughālata, معما *mu'ammā*.
 PARADOXICAL, *a.* بعید عقل *barīdī āql*,
 مبدع نما *mutbadī numā*.
 PARAGON, *n.* نمونه *namūna*,
 دستورالعمل *dasturūl*, پیشرو *peshrū*,
āmāl — (supremely excellent) بی مثال
bī misāl, بی نظیر *bī nazīr*.
 PARAGRAPH, *vt.* تفصیل کردن *tafsīl-k.*,
 مطلب جدا کردن *matlab judā-k.*
 PARAGRAPH, *n.* فصل *fakra*, فقره *fasl*
 قطعه *kittā*.
 PARAGRAPHICALLY, *ad.* فصل بفصل
fasl ba fasl, قطعه قطعه *kittā kittā*.
 PARALLEL, *a.* مساوی *barābar*, برابر
masāwī, متوازی *mutawāzī*. A parallel
 line, خط متوازی *khati mutawāzī*.
 A parallel figure, شکل متوازی *shakli*
mutawāzī. — (comparison) تشبیه
tashbīh, تمثیل *tamsīl*. — (conformity)
 موافقت *mutāfakat*, مطابقت *mutā-*
bakat.

PARALLEL, *vt.* برابر شدن *barābar-sh.*,
 تمثیل داشتن *hamsar-b.*,
tamsīl-d. — (place in parallel lines)
 در خط متوازی نشاندن
dar khati muta-
wāzī-n. — (compare) تشبیه کردن
tash-
bīh-k., مقابله کردن *mukābala-k.*
 PARALLELISM, *n.* برابری *bārābarī*,
 موافقت *mutāfakat*.
 PARALOGISM, *n.* سبب بی حقیقت
sababi bī hakikat, حجت نا صحیح
hujjati nā sahīh.
 PARALYSIS, *n.* ریش *rādsha*, فالج *fālij*.
 PARALYTIC, *a.* زده فالج *fālijzada*,
 اندلیج *iftlij*.
 PARAMOUNT, *a.* صدر نشین *sadr nishīn*,
 اکرم *akram*, اعظم *azam*, اکبر
akbar, عالی *ālā*.
 PARAMOUNT, *n.* شاهنشاه *shāhīnshāh*,
 پادشاه *pādshāh*.
 PARAMOUR, *n.* یار *yār*, آشنا *āshnā*,
 عاشق *āshik*.
 PARAPET, *n.* کنگره *kungara*.
 PARAPHRASE, *n.* شرح مجازی *sharḥ*
mujāzī, تعبیر *tadbīr*, تفسیر *tafsīr*.
 PARAPHRASE, *vt.* شرح کردن *sharḥ-k.*,
 تفصیل کردن *tafsīl-k.*
 PARAPHRASE, *n.* اهل تفصیل *ahli tafsīl*,
 شارح *shārah*.
 PARASITE, *n.* مفت خور *muft khur*,
 خوشامد *khushāmad*, طفیل *tufail*.
 PARASOL, *n.* چتر *chatr*, سایبان *sāyabān*,
 سرپرده *sarāparda*.
 PARBOIL, *vt.* زیم جوش کردن *nīm jūsh-k.*
 PARCEL, *n.* بسته *basta*, (small bundle)
 حصه *pāra*, پاره *pāra*. — (part) بقیه
bukcha, شمار *hissa*, قطعه *kittā*. — (number)
 عدد *dad*, *shumār*.
 PARCEL, *vt.* تقسیم کردن *hissa-k.*,
 تقسیم کردن *takīm-k.*

PARCH, *vt.* محرق *khushīdan*, محرق ساختن *muhrik sākhān*.

PARCHED, *a.* ذیم *khushīda*, خوششیده *nīm sūkhā*.

PARCHMENT, *n.* پوست *rikk*, رق *pust*.

PARDON, *n.* عفو *muāfi*, معافی *āfu*, مغفرت *maghfirat*. To ask pardon, استعفار *āfu talab-k.*, عذر ساختن *uzr-s.*

PARDON, *vt.* در *muāf-k*, معافی کردن *dar-g.*, عفو *bakhshīdan*, بخشیدن *āfu-k.*, شفاعت نمودن *shafakkat-n.*

PARDONABLE, *a.* معافی کردنی *muāf kardanī*, واجب العفو *wājibul āfu*.

PARDONABLENESS, *n.* معذوری *maḍ-zūrī*.

PARDONABLY, *ad.* معذورانہ *maḍzūrāna*.

PARDONED, *a.* معذور *muāf*, معذوری *maḍzūr*, بخشیده *bakhshīda*. To be pardoned, معذور *muāf-sh*, معذوری شدن *maḍzūr-sh.*

PARDONER, *n.* عفو کننده *āfu kunānda*, بخشنده *bakhshānda*, غفور *ghafūr*.

PARDONING, *a.* معفرت نما *maghfirat-numā*, خطا بخش *khatā bakhsh*.

PARE, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, تراش کردن *tarāsh-k.*

PARENT, *n.* والد *wālid*, ناحل *nāhil*, Parents, پدر و مادر *pidar u mādar*, ابا *abāni* (dual of والدان *wālidāni*).

PARENTAGE, *n.* نسل *nasl*, اصل *asl*, نسب *nasb*.

PARENTAL, *a.* والدین منسوب *wālidān mansūb*.—(affectionate) مشفق *mushfik*.

PARENTHESIS, *n.* جمله معترضه *jumla-i mudta'rizā*.

PARHELION, *n.* سرآیه آفتاب *sarāchāi āftāb*.

PARING, *n.* تراش *tarāsha*, Paring-knife, تراش ناخن *nākhūn tarāsh*.

PARITY, *n.* مشابهت *barābarī*, برابری *mushābahat*, اعتدال *itidāl*.

PARK, *n.* شکارگاه *shikārgāh*, صیدگاه *sayd gāh*. Public Park, باغ عامه *bāghi āmma*.

PARLEY, *vi* مکالمه کردن *mukālama-k.*, جواب و سوال *javāb u suwāl-k.*

PARLEY, *n.* مکالمه *mukālama*, جواب و سوال *javāb sarwāl*.

PARLIAMENT, *n.* دارالشوری *darūsh shūrī*, مجلس ملت *majlisi millat*.

PARODY, *n.* تمذیل *tamsil*, مدل *misal*.

PARLOUR, *n.* دیوانخانه *dī-wānkhāna*, ایوان *iwān*.

PAROLE, *n.* کلمه *kulama*, قول *kaul*. A military parole, شعار *shihār*.

PAROQUET, *n.* طوطی *tūtī*.

PAROXYSM, *n.* حالت نوبت *naubat*, نوبت *hālat*.—(of a fever, &c.,) تب *naubati tap*.

PARRICIDE, *a.* قتل پدر *katli pidar*, پدر کش *pidar kush*.

PARRICIDE, *n.* قاتل الوالد *kātilul wālid*.

PARROT, *n.* طوطی *tūtī*, پروان *parwān*, نوا *nawā*.

PARRY, *vt.* دفع کردن *dafʿ-k.*

PARSIMONIOUS, *a.* تنگ *bakhil*, بخیل *tangdast*.

PARSIMONIOUSLY, *ad.* طمعکارانه *tamʿ kārāna*, بخیلانه *bakhilāna*—(frugally) با تنگ دستی *bā tang dastī*.

PARSIMONY, *n.* امساک *bukhl*, بخل *tang dastī*, تنگ دستی *imsāk*.

PARSLEY, *n.* کرفس *karfas*, اجمود *ajmūd*.

PARSNIP, *n.* اسطوخودوس *ustūn*, گره *guzar*.

PARSON, *n.* کشیش *kushish*.

PART, *n* 1. (piece, portion) پاره *pāra*, پزیر *purza*, قطعه *kiti*, جزوی *juzvī*
 2 (share, lot) حصه *hissa*, قسمت *kismat* 3. (business, duty) خدمت *khidmat*, کار *kār*, عمل *āmal*, امر *amr*
 4. (side, party) طرف *taraf*, جانب *jānib*. The best part of any thing, خلاصه *khulāsat*. The greatest part of any thing, اکثری *aksarī*. Third part, یک *sah yak*, ثلث *salas*. The fourth part, چهار یک *chelhūr yak*, ربع *rabī*. From this part, از این جانب *az īn jānab*. That part, آنسو *ānsū* From every part, از هر طرف *az har taraf*. The fore-part, قبل *kabl*, پیشگاه *pešgāh*. The latter part, پای *pāya*, آخر *ākhir*. In whole and in part, کلی و جزوی *kullī u juzvī*. To take in good part, نیکو داشتن *nekū-d*. To take in ill part, زبون دانستن *zabūn-d*. To take a part, طرفداری کردن *tarafdārī-k*, جانب‌داری کردن *jānibdārī-k* Parts, (abilities) قابلیت *kābīliyat*, ادراک *idrāk*, عقل *akl*.—(quarters) اطراف *atrāf*, اقالیم *akālīm*. In every part, در اکناف *bahar jānib*, در اکناف *dar aknāf u atrāf*. In parts, پاره پاره *pāra pāra*, قطعه قطعه *kiti kiti* To divide into two equal parts, نصف کردن *tasnīf-k*.

PART, *vt.* (divide) تقسیم کردن *taksīm-k*, حصه کردن *kismat-k*, جدا کردن *hissa-k*.—(separate) جدا کردن *judā-k*, تفريق نمودن *tafrīk-n*.—(keep asunder) تفاوت داشتن *tafāwat-d*. *vi.*—(be separated) جدا شدن *judā-sh*.—(take farewell) وداع گفتن *widāʿ-g*, رخصت گرفتن *rukhsat-g*. To part with, گذاشتن *guzāsh-tan*, ترک کردن *tark-k*.

PARTAKE, *vi.* بهره‌مند بودن *bahramand-b*, حصه گیر *sharīk-sh*, شریک شدن

شراکت داشتن *hissa gīr-sh*, شریک شدن *sharīkat-d*.

PARTAKER, *n.* حصه گیر *hissa gīr*, مشارک *hissa dār*, شریک *sharīk*, مشارک *mishārīk*.

PARTED, *a* جدا کرده *judā kardā*, مقسوم *maksūm*.

PARTERRE, *n* گلزار *gulzār*, چمن *chaman*.

PARTIAL, *a.* جانبدار *jānibdār*, طرفدار *tarafdār*.—(not universal) خاص *khāss*, نا مطلق *nā mutlak*.—(little) قدری *kadrī*.

PARTIALITY, *n.* جانبداری *jānibdārī*, عدم راستی *ādami rāstī*.

PARTIALLY, *ad.* با جانبداری *bā jānib dārī*, از روی تعصب *az rūi tāssub*—(not totally) نا تمامانه *nā tamāmāna*, نا جمله *nā jumlatan*.

PARTICIPATE, *vi.* حصه گرفتن *hissa-g*, شریک شدن *bahra-d*, بهره داشتن *sharīk-sh*.

PARTICIPATION, *n.* حصه داری *hissa dārī*, شریک شدن *sharīkat*. To give a participation, بهره دادن *hissa-d*, بهره دادن *bahra-d*.

PARTICIPLE, *n.* (present) اسم فاعل *ismi fāʿl*.—(past) اسم مفعول *ismi mafūl*.

PARTICLE, *n.* ذره *zarra*, ریزه *rīza*, شمه *shamma*. A particle of gold, ذره *zahbat*.—(parts of speech) حرف *harf*, (pl. حروف). A particle of relation or possession, ادات نسبت *adāti nisbat*. A particle of action, فاعل *adāti fāʿl*. Affirmative particle, حرف *harfi iḡāb*. Negative particle, حرف نفی *harfi nafī*. Adversative particle, حرف استدراک *harfi istidrāk*. A disjunctive particle, حرف تردید *harfi tardīd*.

PARTICULAR, *a.* 1. (not general) مخصوص *makhṣūs*, خاص *khāss*. 2. (single) مفرد *mufrad*, مفصل *mufassal*. 3. (odd) عجیب *ʿajīb*. 4. (uncommon) نادره *bilā kātda*. To apply to any particular use, خاص کردن *khāss-k*. To do any thing particular, خصوصاً *khasūs-s*. In particular, خصوصاً *khasūsān*.

PARTICULAR, *n.* (individual) یکی *yakī*, شخص *shakhs* — (a single point, thing, or instance) نکته *nukta*. — (a minute detail) تفصیل *tafsil*, کیفیت *kaifyat*, بابت *bābat*.

PARTICULARISE, *vt.* تفصیل کردن *tafsil-k*, جدا جدا بیان کردن *judā judā bayān-k*, مفصل گفتن *mufasssil-g*.

PARTICULARITY, *n.* شرح تفصیل *tafsil*, شرح *sharah*. — (individuality) یگانگی *yagā-nagī*. — (oddness) خود ساری *khud sarī*, هوا داری *hawādārī*.

PARTICULARLY, *ad.* (distinctly) تفصیلاً *tafsīlan*, مفصلاً *mufasssilāna*. — (peculiarly) خصوصاً *khasūsān*. — (extremely) بغایت *baghāyat*.

PARTING, *n.* تقسیم *taksīm*, فراق *furāk*, روانگی *rawāngī*.

PARTISAN, *n.* (adherent) رفیق *rafīk*, دامن گیر *dāman gir*. — (commander of a party) رساله دار *rasāladār*.

PARTITION, *n.* (division) قسمت *kismat*, تقسیم *taksīm*, تفریق *tafrīk*, حصه *hissa*. The partition of an inheritance, افتسام *iktisām i mīrās*. — (separation) جدائی *judāī*, فراق *firāk*. — (a wall, &c.) پرده دیوار *pardai dīwār*, حجاب *hiṣāb*. A partition of boards, تخته دیوار *takhtai dīwār*. A partition of stone, سنگ دیوار *sangi dīwār*.

PARTITION, *vt.* پرده کردن *parda-k*, تقسیم کردن *judāī-k*, جدائی کردن *taksīm-k*.

PARTLY, *ad.* نزدیک *nazdīk*, یکجند *yak chandī*, در جز *dur juz*. Partly one partly another, یکجند دیگر *yak chand yak, yak chand digar*.

PARTNER, *n.* شریک *sharīk*, مشارک *mushārik*, حصه دار *hissa dār*, زوج *zauja*, رفیق *rafīk*. A partner in wealth, هم مال *ham māl*. A partner in situation, هم حال *ham hāl*. A partner at play, هم باز *ham bāz*.

PARTNERSHIP, *n.* شراکت *shirākat*, حصه داری *hissa-dārī*. To be in partnership, شریک شدن *sharīk-sh*.

PARTRIDGE, *n.* کبک *kabk*, تهر *tihū*.

PARTY, *n.* اهالی همروانی *ahālī i ham wisāk*, اهل تشارور *ahli tashāwur*. A party in a law-suit, نایب *farīki sānī*. A party (assembly) مجلس *majlis*, جماعت *jamādt*. (side) جانب *jānīb*, طرف *taraf*. — (banquet) ضیافت *ziyāfat*. Party-coloured, بو ذلمون *bu kalamūn*, گوناگون *gunā*, گون *gūn*. Party-man, طرفدار *tarafidār*, جماعت دوست *jamādt dūst*. Party spirit, تعصب *taʿassub*. Party wall, دیوار میان *dīwāri miyān*.

PASS, *vi., vt.* (go forward, by or through) گذشتن *guzashtan*, گذر کردن *guzar-k*, — (cross over) عبور کردن *ʿubūr-k*, مرور کردن *murūr-k*. To pass away, گذشتن *guzashtan* — (make a transition) از چیزی به چیزی گذشتن *az chīzi ba chīzi-g*. — (to be at an end) تمام شدن *tamām-sh*, سر انجام دادن *sar anjām-y*. — (depart this life) فوت شدن *farut-sh*, حکم کردن *murdan*. To pass a law, حکم و فرمان گذاری کردن *hukm wa farmān guzārī-k*, شرع مآختن *shart-s*. To pass or to be current, بدست بدست

روان گشتن *az dast ba dast-r.*, *rawān-g.* To pass sentence, حکم کردن *hukm-k.*, حکم شرع گفتن *hukmi shar'ī-g.* To pass, pass by, pass over, (omit) ترک کردن *tark-k.*, غافل شدن *ghāfil-sh.* —(excuse) در گذشتن *dar-g.*, معذور داشتن *ma'āzūr-d.* To pass or surpass, افروتن آمدن *afzūn-ā.*, گذشتن *guzashtan*, غلبه شدن *ghālib-sh.* —(allow, admit, approve) پسندیدن *pasandīdan*, تحسین کردن *tahsīn-k.* —(to be approved) پسندیده شدن *pasandīda-sh.* To pass upon, غدر ساختن *farīftan*, غدر شدن *ghadr-sh.* To pass or send from one place to another, جابجا روان کردن *jā ba jā rawān-k.*, فرستادن *firistādan*. To pass one's word for another, ضامن شدن *zāmin-sh.* To pass one's time, زندگانی کردن *aukāṭ-g.*, زندگی *zindagānī-k.* To pass for, (personate another) اسم و صورت دیگر را گرفتن *ism wa sūratī digar rā girifta-f.* To pass under examination, نجوز یافتن *tajwīz-y.*, آزموده شدن *āzmūda-sh.* To come to pass, واقع شدن *wāq'ī-sh.*, اجازت افتادن *uftādan*. To let pass, رخصت کردن *ruḥsat-d.* To cause to pass, گذرانیدن *guzrānīdan*.

PASS, n. (passage) راه تدبک *rāhi tang.* —(of a mountain) دره *darra*, عرقوب *arkūb*. A dangerous pass, خطرناک *maḍbari khatur nāk.* —(condition) حال *hāl*, دفتر *waṣṭ* Pass-book, دفتر حساب نامه *hisāb nāma*.

PASSABLE, a. قابل عبور *kābili ābūr*, گذر لایق *lāyaki guzar.* —(supportable) قابل تحمل *kābili tahammul.* —(allowable) روا *rawā*, جایز *jāiz*.

PASSAGE, n. (road) راه *rāh*, ره *rah*, طریق *tarīk.* —(journey) سفر *saḥar*,

مقاله *sayr*. A passage in a book, مقاله *makālat*, فکره *fikra*.

PASSED, a. گذشته *guzashta*, رفته *rafta*. Passed over, معطل *muḍṭṭil*, ناسی *nāsi.* —(forgiven) معاف شده *mu'āf shuda*, مغفور *maghfūr*.

PASSENGER, n. راننده *rawanda*, راهرو *rāhrau*, مسافر *musāfar*, راهگذار *rāh-guzār*, سالک *sālik*.

PASSING, a, ad. گذر کنان *guzar kunān.* —(going through) گذران *guzarān.* —(exceedingly) نهایت *nihāyat*, زیاده *ziyāda*.

PASSION, n. ادعاع *infīāl.* —(anger) غضب *ghazab*, خشم *khushm.* —(love) عشق *ishk*, محبت *mohabbat*. The passions of the mind, هوائی نفسانی *hawāi nafsānī*. To restrain the passions, نفس را ضبط کردن *nafsā rā zabt-k.* To give way to the passions, تابع هوا *tābi hawā u hawas-sh.* The passion of love, هوائی عشق *hawāi ṭshk*.

PASSIONATE, a. آتش مزاج *ātish mizāj*, خشمناک *khushm nāk*, کینه *kihr* —(earnest, eager) آرزومند *ārzū-mand*, گرم *garm*.

PASSIONATELY, ad. با کینه *bā kihr*, با غضب *ghazabāna* —(with strong desire) با عشق و آرزومندی *bā ishik u ārzū-mandī*, با هوا و هوس *bā hawā u hawas*.

PASSIONATENESS, n. خشمناکی *khushm-nākī*, آرزومندی *ghazabnākī*, رشک و غیرت *ārzūmandī*, ریشک *rishk* u *ghayrat*.

PASSIVE, a. متحمل *mutahammil*, بی ساکن *bī mukhālif*, ساکن *sākin*. A passive verb, فعل مجهول *fā'ili majhūl*.

PASSIVELY, ad. با تحمل *bā tahammul*, متحملانه *mutahammilāna*.

PASSIVENESS, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, بردباری *burd bārī*.

PASSPORT, *n.* راهدار *rāhdārī*, روانه *gharān*, گذرنامه *parwānai rāhdārī*, گزرنامه *guzar nāma*.

PAST, *a.* گذشته *guzashta*, رفته *rafta*, سابق *māzī* متقدم *mutakaddim*, سابقه *sābika*.—(beyond) بالا *bilā*, فوق *fauk*. Past hope, امید *bilā umīd*, امید گذشته *umīdi guzashta* — (past tense) ماضی مطلق *māzī mutlak*.—(past continuous) ماضی استمراری *māzī istimrārī*.—(past perfect) ماضی بعید *māzī ba'id*.—(past potential) ماضی محال *māzī tamarra*. The past principle, اسم مفعول *isni mafūl*.

PAST, *n.* زمان گذشته *zamāni guzashta*, سال *salf*. The past or last year, سال گذشته *sālī guzashta*, پارسال *pārsāl*. Past ages, زمان متقدم *zamāni mutakaddim*.—(predecessors) رفتگان *raftagān*, باستان *guzashtagān*, باستان *bāstān*.

PASTE, *n.* خمیر *khamīr*, عجن *ajīn*, سریش *sarish*.

PASTE, *vt.* چسباندن *chaspanīdan*, سریش کردن *sarish-k*.

PASTE-BOARD, *n.* کاغذ و صلب *kāghazi waslī*, مقوای *makwa*.

PASTER, *n.* وظیف *wazīf*, خرده *khurda*.

PASTIME, *n.* تماشا *tamāshā*, تفریح *tufariz*, بازیچه *bāzīcha*.

PASTOR, *n.* گله بان *galla bān*, چوپان *chaupān*, راعی *rāī*.

PASTORAL, *a.* چوپانی *chaupānī*, صحرا *sahrā* نشین *nishīn*.

PASTRY, *n.* سنبوسه *sambūsa*, گوشت *gushti* آگنده *āganda*.—(confectionary) حلاوا *halwā*, نان روغنی *nāni raughanī*.

PASTURE, *n.* چراگاه *charāghāh*, دلفزار *dlafzār*, مرعی *marāī*.

PASTURE, *vi., vt.* (feed as cattle) چریدن *charīdan*, مرعی شدن *marāī-sh*, علف *dlaf-kh*, چراندن *charānīdan*, مرعی کردن *marāī-k*.

PASTY, *n.* سنبوسه *sambūsa*.

PAT, *a.* لایق *lāyiq*, شایسته *shāyista*, سزاوار *sazāwār*.

PAT, *vt.* ضرب سبک زدن *zarbi subuk-z*.

PATCH, *n.* پاره *pāra*, پیوند *payvand*, پینه *pīna*, رقع *rukh*.

PATCH, *vt.* پینه زدن *pīna-z*, پینه کردن *pīna dūz-k*.

PATCHER, *n.* پاره زن *pāra dūz*, پینه دوز *pīna dūz*.

PATCHWORK, *n.* پزوش *murakkh*, پش *pūsh*.

PATE, *n.* سر *sar*, راس *rās*.

PATENT, *a.* کشاده *kushāda*, هوا *hawāda*.

PATENT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*, پاره *parwāna*, پارت عالیشان *barāti ālīshān*. The royal sign on letters patent, نوبع پادشاه *tauki i pādshāh*.

PATENT, *a.* ظاهر *zāhīr*, واضح *wāzīh*.

PATENTEE, *n.* سند دار *sanadlār*, پاره دار *parwānālār*.

PATERNAL, *a.* پدری *pidarī*, اباوی *abawī*. Paternal succession, میراث *mirās*, مورث *murās*.

PATERNITY, *n.* پدری *pidarī*, اבות *ubwat*.

PATH, *n.* راه *rāh*, ره *rah*, سبیل *sabīl*, طریق *tarīk*.

PATHETIC, *a.* دلگیر *dilgīr*, دلدوار *dil nawāz*, دلجو *dilāwīz*, گش *gān kash*, جگر سوز *jigar sūz*.

PATHETICALLY, *ad.* دلدوارانه *dil nawāzāna*, از حان گذاری *az jān guzārī*. To touch pathetically, دلدوار ختن *dil-n*, دلدور کردن *dil āwīz-k*.

PATHLESS, *a.* بی راه *bī rāh*, بی سبیل *bī sabīl*, بی طریق *bī tarīk*.

PATHOLOGY, *n.* علم امراض *ilmi imrāz*.

PATHWAY, *n.* طریقی *tang rāh*, تنگ راه *tarīk*.

PATIENCE, *n.* صبر *sabr*, صبور *sabūrī*, شکیب *shikīb*, تحمل *tahammul*, برد *burd* *būrī*. To have patience, صبر کردن *sabr-k.*, داشتن *sabr-d.*

PATIENT, *a.* صابر *sābir*, بردبار *burdbār*, شکیب *shakībā*. To be patient, صابر شدن *sābir-sh.*, صبر و تحمل نمودن *sabr u tahammul-n.*

PATIENT, *n.* مریض *marīz*, علیل *ālīl*.

PATIENTLY, *ad.* صبراً *sabran*, شکیبانه *shakībāna*.

PATRIARCH, *n.* شیخ *shaykh*, بطریق *batarīk*, *shekh*.

PATRICIDE, *n.* قتل پدر *katli pidar*.

PATRIMONIAL, *a.* میراثی *mīrāsī*, تملیکی *tamlīkī*. Patrimonial possessions, مال *māl*, سورت *maurūs*.

PATRIMONY, *n.* میراث *mīrās*, وراثت *warāṣat*.

PATRIOT, *n.* وطن دوست *watan dūst*, اهل حب الوطن *ahli hubbul watan*.

PATRIOTIC, *a.* حبیب الوطن *habību'l watan*.

PATRIOTISM, *n.* حب الوطن *hubbul watan*, وطن دوستی *watan dustī*.

PATROL, *n.* پاسداری *pāsbānī* *shab*, شبگرد *shab gird*.

PATROL, *vt.* شب گردی کردن *shab girdī-k.*, پاسداری کردن *pāsbānī-k.*

PATRON, *n.* حارس *hāris*, مربی *murabbī*, حمایت *himāyatī*, دستگیری *dastgīr*.

PATRONAGE, *n.* حمایت *hamāyat*, دستگیری *dastgīrī*, مربی *murabbī*, مربیگری *murabbīgarī*.

PATRONESS, *n.* دستگیر *zani dastgīr*, حارسه *hārisa*.

PATRONISE, *vt.* مربی شدن *murabbī-sh.*,

حمایت *dastgīrī-n.*, دستگیری نمودن *himāyat-d.*

PATTER, *vi.* قطر و طنطنه کردن *katr wa tan tana-k.*, بارش زدن *bārīsh-z.*

PATTERN, *n.* نمونه *namūna*, نمودج *unmudaj*, نمودار *namūdār*, طرح *tarah*, طرز *tarz*.

PATTERN, *vt.* نقل کردن *nahl-k.*, نمونه ساختن *namūna-s.*

PAUCITY, *n.* کمی *kamī*, قلت *kiltat*, اندکی *andakī*.

PAUNCH, *vt.* شکم دریدن *shikam-d.*

PAUPER, *n.* مسکین *miskīn*, فقیر *fakīr*, محتاج *muhtāj*.

PAUSE, *n.* توقف *tawakkuf*, (stop) شبهه *shubb*, شک *shakk*.

PAUSE, *vi.* (make a stop) توقف کردن *tawakkuf-k.*, وقف کردن *wakf-k.*—(hesitate) تردد نمودن *fikr-k.*, درنگ نمودن *taraddud-n.*, درنگ *dirang-n.*

PAVE *vt.* فرش بندی *farsh-k.*, فرش کردن *farsh bandī-k.* To pave the way, راه کشادن *rāh-k*

PAVEMENT, *n.* فرش *farsh*, بلاط *balāt*.

PAVER, *n.* فرش بند *farsh band*, بلاط گر *balāt gar*.

PAVILION, *n.* خیمه *khaima*, سرپرده *sarāparda*. An open pavilion, شامیانہ *shāmyāna*, سایبان *sāyabān*.

PAW, *n.* پنجه *panja*, چنگ *chang*.

PAW, *vt.* پای بر زمین کشیدن *pāya bar zamīn-k.*—(handle) سودن *sūdan*, لمس کردن *lams-k.*

PAWN, *n.* گرو *girau*, رهن *rahn*. A pawn at chess, پیاده *piyāda*.

PAWN, *vt.* گرو کردن *rahn-k.*, رهن کردن *girau-k.* To demand a paw, رهن خواستن *rahn-kh.* To redeem pawn, فک کردن رهن *fakki rahn-k.* To receive a pawn, رهن گرفتن *rahn-g.*

PAWNBROKER, *n.* رهن گیر *rahngīr*, گیر گرو *girau gir*.

PAWNER, *n.* گنده گرو *girau kunanda*, مرتن *murtahin*.

PAY, *vt., vi.* گذاردن *adā-k*, ادا کردن *guzārdan* To pay debt, فرض ادا کردن *karz adā-k*, وام ونا کردن *wām wafī-k* To pay tribute, خراج گذار کردن *khirāj guzār-k*. To pay or atone for, تکویر *takfir-k*. To pay wages, وظیفه کردن *wazīfa-d*, مرد دادن *muzd-d* To pay or beat, ضرب کردن *zarb-k*, زدن *zadan*.

PAY, *n.* وظیفه *wazīfat*, طلب *talab*, موجب *mawājib*, مرد *muzd*. Daily pay, روزانه *rozīna*, روزانه *rozyāna*. Monthly pay, ماهیانه *māhiyāna*. Yearly pay, سالیانه *sālyāna*. Advance of pay, پیشگی *peshgī*, سلف *salaf*.

PAYABLE, *a.* واجب ادا *wājibul adā*, واجب ادا *wājibul'kazā*, دادانی *dādāni*.

PAYEE, *n.* دار *tankhāh dār*.

PAY-DAY, *n.* روزگزار *ruzi adā*, روزگزار *ruzi guzār*.

PAYER, *n.* ادا کننده *adā kunanda*, گذارنده *guzāranda*.

PAYMASTER, *n.* خزانچی *khazānchī*, وجه ادا کننده *wajh adā kunanda*.

PAYMENT, *n.* ادا *adā*, گذارش *guzārish*, جزا *jazā*, عوض *iwaz*.

PEA, *n.* کرسنه *karasna*, مشو *mushū*.

PEACE, *n.* صلح *sulh*, سازگاری *sāz kāri*, عقد *āshitī*. A treaty of peace, عهد و صلح *ākdī sulh u salāh*, عهد نام *āhd u paymāni sulh*. Articles of peace, صلح نام *sulh nāma*, راحت *ārām*, آرام *ārām*, *rāhat*. To make peace, صلح کردن *sulh-k*, آشتی کردن *āshitī-k*.

PEACE, *interj.* خاموش *khāmūsh*.

PEACEABLE, *a.* صلح جو *sulh jū*, اندیش *salāh andish*. A peaceable dwelling, آرامگاه *ārām gāh*. Peaceable times, آشتی و صلح *ayyāmi sulh wa āshitī*.

PEACEABLENESS, *n.* صلح راحت *rāhat*, حوی *sulh jū*.

PEACEABLY, *ad.* بی جدجت و شمانت *bi jang u shamānat*, بمصالح *ba masālah*, آسوده *āsūda*.

PEACEFUL, *a.* vide PEACEABLE.

PEACEFULLY, *ad.* vide PEACEABLY.

PEACEMAKER, *n.* مصالح *muslih*, صلح و صلح ساز *sulh kār*, صلح *sulh u salāh sār*.

PEACH, *n.* شفتالو *shaftālū*.

PEACOCK, *n.* طاووس *tāus* ((*pl.* اطواس). To strut like a peacock, خرامیدن *kharāmīdan*.

PEAHEN, *n.* ماده طاووس *tāusi māda*.

PEAK, *n.* سر کوه *sar kūh*, کله *kulla*, راس الجبل *rāsu'l jalal*.

PEAL, *n.* غرش *ghurriish*, رعد *radd*.—(of bells) ططنه زنگبارها *tantanai zang bārha*.

PEAR, *n.* ناشپانی *nāsh*, امرو *amrūd*, پتی *pātī*.

PEARL, *n.* مروارید *marwārīd*, در *durr*, (لالی *lālī* (*pl.* لالو *lālū* (*pl.* درر). A large royal pearl, لولی شاهوار *lūlūi shāhwār*. Piercing pearls, سفتن مروارید *suftani marwārīd*. A pearl or speck on the eye, ظفر چشم *zufri chashm*. Mother of pearl, گوهر درو *gauhar parwar*, ام *ummi tūmat*.

PEARLY, *a.* در آسا *durr āsā*, مروارید دار *marwārīd dār*.

PEASANT, *n.* دهقانی *dihkānī*, روستائی *rūstāī*, فالج *fallāh*.

- PEASANTRY, *n.* اهالی قریب *ahālī i karīb*, روستایی *rūstāī*.
- PEAS-COD, *n.* پست نخود *pusti nukhūd*.
- PEBBLE, *n.* سنگه پاره *hasā*, سنگه شعی *sangi shuffāf*.
- PECCADILLO, *n.* عیب *ḍib*, قصور *kusūr*.
- PECCANT, *a.* (corrupt) شر *sharr*, بد *bad*.
—(criminal) مجرم *mujrim*, گناهکار *gunāhgār*.
- PECK, *vt* سوراخ منقار زدن *minkār-z.*, سوراخ کردن *sūrāk-k*.
- PECTORAL, *a.* صدری *sadrīya*, سین *sīna*, مخصوص *sīna mukhsūs* —(breast plate), جبه *jubba*, سین پوش *sīna pūsh*.
- PECULATION, *n.* فریب بیت المال *farībī baytu'l māl*, خیانت *khayānat*.
- PECULIAR, *a.* خاص *khāss*, مخصوص *mukhsūs*, غیر عمومی *ghayr dmūmī*, عجیب *ajīb*.
- PECULIARITY, *n.* خاصیت *khāssiyat*, مخصوصیت *mukhsūsiyat*.
- PECULIARLY, *adv.* خصوصاً *khāssān*, خاصه *khāssitan*.
- PECUNIARY, *a.* (relating to money) نقدی *nakdī*, زر منسوب *zar mansūb* (consisting of money) از زر *az zar*. A pecuniary consideration, عوض در نقد *ʿiwaz dar nakd*. Pecuniary payment, ادا کردن زر حاضر *adā kardan ba zari hāzir*.
- PEDAGOGUE, *n.* خواجه *ustād*, مکتب *khāja maktab*.
- PEDAL, *a.* پای منسوب *pāya mansūb*, پای *pāya*.
- PEDANT, *n.* مغرور *ilm maghrūr*, خود فروش *ālīmī khud farūsh*.
- PEDANTIC, *a.* فضیلت فروش *fazīlat farūsh*.
- PEDDLAR, *n.* دست فروش *dast farūsh*, خرده فروش *khurda farūsh*.
- PEDDLERY, *n.* خرده فروشی *khurda farūshī*, اسباب کمبها *asbābi kam bahā*.
- PEDDLING, *n.* دست فروشی *dast farūshī*, سوداگری *saudāgarī*.
- PEDESTAL, *n.* بن ستون *bunni sitūn*, پایه *pāya umūd*.—(basis of a statue) پایه صنم *pāya sanam*.
- PEDESTRIAN, *n.* پیاده *payāda*, قاصد *kāsīd*.
- PEDIGREE, *n.* نسب *nasab* (pl. انساب), نسل *nasl*, آل *āl*, (اصول *asl*, (pl. اصول).
- PEEL, *vt.* پوست برداشتن *pūst-b.*, قشر غارت کردن *kishr-k*.—(plunder) غارت کردن *ghārat-k*.
- PEEL, *n.* پوست *pūst*, قشر *kishr*, جلد *jild*.
- PEEP, *vi.* چشم داشتن *chashm-d.*, نظر *nazar*, نگریستن *nagrīstan*, (look at privately) پنهان نگریستن *pīn-hān-n*.—(make the first appearance) بنظر آمدن *ba zahūr-ā*, بنظر آمدن *ba nazur-ā*.
- PEEP, *n.* لطمه *lamh*, نظرت *nazarat*.—(appearance) نظر اول *nazari awwal*, طلوع *tulū*.
- PEEP-HOLE, *n.* چشمک *chashmak*, منظر *manzur*, سوراخ *sūrāk*.
- PEER, *n.* همسر *ham sar*, همنشین *ham-nishīn*.—(lord) شریف *sharīf*, سید *sayyid*.
- PEERAGE, *n.* سیادت *siyādat*, شرافت *sharāfat*.—(body of peers) شرفا *shurafā*, بزرگان *buzurgān*.
- PEERLESS, *a.* بی نظیر *bī nazīr*, بی مثال *bī misāl*, بی همتا *bī hamtā*.
- PEERLESSNESS, *n.* بی مثالی *bī misālī*.
- PEEVISH, *a.* تیز مزاج *tez mizāj*, تند خو *tund khu*, نیز طبیعت *tez tabīyat*.
- PEEVISHLY, *adv.* تندانه *tundāna*.
- PEEVISHNESS, *n.* تندگی *tundī*, تیز طبیعتی *tez tabīyati*.
- PEG, *n.* میخ *mekh*, وتد *vatad*, مسمار *mismār*.

- PEG**, *vt.* بند کردن *ba mekh band-k.*, تسمیر ساختن *tasmīr-s.*
- PELF**, *n.* مال *māl*, زر *zar*, نقد *nakd.*
- PELLET**, *n.* گوله *gulla*, گلوله *gulula.*
- PELLICLE**, *n.* پوست باریک *pusti bārik*, پرده *parda.*
- PELLUCID**, *n.* شفاف *shaffīf*, صاف *sāf*, بلورین *bilaurīn.*
- PELT**, *n.* پوست *pūst.*—(blow) ضرب *zarb.*
- PELT**, *vt.* زدن *zudan*, رسانیدن *sadma-r.*
- PELVIS**, *n.* نهیگاه *tuhīgāh*, پای شکم *pāya shikam.*
- PEN**, *n.* قلم *kalam*, خامه *khāma*, کلک *kilk.* The nib of a pen, قلم نوک *nauki kalam.* To mend a pen, قلم تراش *kalam tarāsh-k.*, قلم ساختن *kalam-s.* Pencaso, قلم دان *kalamdān.*
- PEN**, *vt.* رخم کردن *narvishan*, نوشتن *rakm-k.*, مسطور ساختن *mastūr-s.*
- PENAL**, *a.* سیاست سار *sazāi*, سزائی *siyāsāt sāj.* Penal laws, حدود شرعیت *hudūdi shariāt.* To put in execution the penal laws, اجرای حدود کردن *ijrāi hadūd-k.*
- PENALTY**, *n.* تاوان جریمانه *jarīmāna*, تاوان *tāwān*, سزا *sazā*, عقوبت *ukūbat.*
- PENANCE**, *n.* نكعير گناه *takfīri gunāh.* جزای شر *jazāi sharr.* عقوبت *ukūbat.*
- PENCIL**, *n.* مداد کلامی *kalami surb*, سرب *midād.*
- PENCIL**, *vt.* نقش کردن *naksh-k.*, تحریر *tahrīr-k.*
- PENDANT**, *n.* آویزه *āwīza*, معلقه *muḏllaka.*
- PENDENCY**, *n.* آویختگی *tadlik*, تعلیق *āwīkhtagī*—(delay of legal decision) توقف قضا *tākhīri hukm.*, تاخیر حکم *taravakkūfi kazā u hujjat.*
- PENDENT**, *a.* آویزان *āwīzān*, معلق *mu-ḏllak*, متعلق *mutadllik.*
- PENDING**, *a.* نا محکم *nāmukhūm*, غیر قضا *ghayri kuzā u hujjat.*
- PENDULUM**, *n.* آویزه ساع *āwīza sāit*, شامل *shāhūl* متحرک *mutaharrik.*
- PENETRABILITY**, *n.* امکان نفوذ *imkāni nufāz*, مداخل *tadākhul.*
- PENETRABLE**, *a.* ممکن نفوذ *mumkīni nufāz*, رادده *rādhah.*
- PENETRATE**, *vt.* نفوذ *suftan*, نفوذ *nufāz-n.* گذر کردن *guzar-k.* داخل شدن *dākhil-sh.*, تضمین کردن *tasmīm-k.*—(reach the meaning) در یافت کردن *daryāft-k.*, مطلع شدن *mutlī-sh.* فراست *furāsāt-k.*—(make an impression on the mind) در یافتن *daryāftan* مفهوم *mafhum-b.*—(pierce the heart) در زدن *dil-rīsh-k.* دلگرفتن *dil-g.*
- PENETRATED**, *a.* متحرک *muassār*, متحرک *madkhil.*
- PENETRATING**, *a.* نافذ *nāfiz.*—(inspecting) بصیرت نما *basīrat numā*, مطلع *mutlī*, اطلاع *itlād numā.*
- PENETRATION**, *n.* در آمد *dakhil* در آمد *dar āmad* نفوذ *nafāz* نازیر *tāsīr.*—(acuteness) تندی *tundī*, تیزی *tezī.*—(sagacity) زیرکی *zīrakī*, عقل *ahl*, فراست *firāsāt.*
- PENINSULA**, *n.* جزیره *jazīra* (pl. جزایر).
- PENITENCE**, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, توبه *tauba*, ندامت *nidāmat*, تاسف *tāssuf*, افسوس *afsūs.*
- PENITENT**, *a.* متاسف *mutāassuf*, تائب *tāib*, نادم *nādam*, پشیمان *pashīmān* پشیمان شدن *pashīmān-sh.* نادم شدن *nādīm-sh.*
- PENITENTLY**, *ad.* از تاسف *az tāassuf*, پشیمانی *bā pashīmānī.*
- PENKNIFE**, *n.* قلم تراش *kalam tarāsh*, سبرات *mibrāt*, چاقو *chākū.*
- PENMAN**, *n.* مصنف *musannif*,

کاتب *kātib*, نویسنده *navīsanda*.—
(fine writer) خوش قلم *khush kalam*,
نویس خوش *khush navīs*.
PENMANSHIP, *n.* خوش نویسی *khush navīsī*, کتابت *kitābat*
PENNANT, *a.* نشان *nishān*, علم *ālum*.
PENNILESS, *a.* معلس *muflis*, محتاج *muhāj*, بی زر *bī zar*.
PENSION, *n.* وجه گذران *wajai guzarān*,
وظیفه *maḍadi muāsh*, مدد معاش *wazīfu*,
جایگز *jāgīr*, علوف *dlūfa*.
PENSION, *vt.* وجه گذران دادن *wajai guzarān-d.*,
جایگز *jāgīr-d.*, وظیفه *wazīfu-d.*
PENSIONER, *n.* جایگز *wazīfadār* وظیفه دار *jāgīrdār*,
اهل معاش *ahli maāsh*.
PENSIVE, *a.* اندیش *fikrmand*, فکرمند *andīsha nāk*.
PENSIVELY, *ad.* با اندیش *fikrāna*, فکرانه *bā andīshu*.
PENSIVENESS, *n.* دلگیری *dilfigārī*,
اندیش ناک *andīsha nākī*, تاویل *ta'ānuṣ*.
PENTAGON, *n.* پنج گوش *panj gūsha*,
مخمس *mukhammas*.
PENTAGONAL, *a.* پنج گوش دار *panj gūsha dār*.
PENTATEUCH, *n.* تویت *tūrīyat*.
PENTECOST, *n.* عیدالحمین *idu'l kham-sīn*.
PENULTIMATE, *a.* حرکت پیش از آخری *harakat pesh az ākhiri*.
PENURIOUS, *a.* تنگدست *tangdast*,
لعم *lām*, شوم *shūm*, بخیل *bakhīl*.
PENURIOUSLY, *ad.* از تنگدستی *az tang-dastī*,
با طمعکاری *bā ṭam'kārī*, بخیل *bakhīlan*.
PENURY, *n.* تنگ دستی *ihtiyāj*, احتیاج *tang dastī*,
گدازی *gadāt*.
PEON, *n.* پیاده *payāda*, خادم *khādim*.

PEOPLE, *n.* خلق *khalk* (*pl.* خلائق *pl.*),
قوم *kaum* (*pl.* اقوام *pl.*), طایفه *tāifa* (*pl.* طوایف).
A concourse of people, جمعیّت *jami'ati khalk*.
The common people عوام *āwām*, عوام الناس *āwāmmunnās*.
People of a higher class, ارباب دولت *arbabī dawlat*,
اشراف *ashraf*. People of various nations, طوایف مختلفه *tarwāfi mukhtalifa*.
PEOPLE, *vt.* آباد کردن *ābād-k.*, معمور *maāmūr-k.*,
آباد و معمور نمودن *ābād u maāmūr-n.*
PEOPLED, *a.* آبادان *ābādān*, معمور *maāmūr*.
To be peopled, آباد شدن *ābād-sh.*
PEPPER, *n.* فلفل *filfil* دراز فلفل *filfil darāz*.
A pepper box, فلفل دان *filfil dān*.
PEPPER, *vt.* با دمل پاشیدن *bā dāml pashīd-n.*
PEPPERMINT, *n.* نعنع *na'na*.
PEPSIN, *n.* هاضم *hāzima*.
PER, *a.* فی *fī*, به *bā*. Per annum, سالیان *sālyāna*.
Per cent, فی صد *fī sad*.
PERADVENTURE, *ad.* شاید *shāyad*, مگر *magur*,
انواعاً *ittifākan*.
PERAMBULATE, *vt.* گشتن *gashtan*,
طواف نمودن *tarwāf-n*, سیر کردن *sayr-k.*,
مساحت کردن *masāhat-k.*
PERAMBULATION, *n.* طواف *tarwāf*,
گردش *gardish*, حد *hadd*.
PERAMBULATOR, *n.* گردونچ *gardūncha*.
PERCEIVE, *vt.* دریافته *daryāftan*, معلوم *ma'lūm-k.*,
ادراک کردن *idrāk-k.*, دریافته کردن *daryāft-k.*,
تفهّم کردن *tafhūm-k.*.
PERCEIVED, *a.* معلوم *ma'lūm*, معلوم *mafhūm*,
دریافته *daryāfta*.
PERCEPTIBILITY, *n.* ادراک *kābilīyati idrāk*.
PERCEPTIBLE, *a.* ممکن *mum-kini daryāft*,
ممکن *malikūs*.

PERCEPTIBLY, *ad.* ظاهراً *zāhīran*.

PERCEPTION, *n.* ادراک, دریافت *daryāft*, *idrāk*, بصیرت *fahm*, آگاهی *āgāhī*, فهم *basar*.

PERCEPTIVE, *a.* مدبرک *mudrik*, دینا *bīnā*.

PERCH, *n.* پاگیره *pā gīra* بازو *bāzū*.

PERCH, *vt.* قرار دادن *nihādan*, نهان *nikhādan*, قرار *karār-d*.

PERCHANCE, *ad.* شانعا *shāyad*, "انعاماً" *ittifākan*, مگر *magar*.

PERCOLATE, *vt.* صاف کردن *pālūdan*, صافی *sāf-n* نمودن.

PERCOLATOR, *n.* پالونه *pālūna*.

PERCUSSION, *n.* ضرب *sadmat*, ضربه *zarb*, کوب *kūb*, زدگی *zadagī*.

PERDITION, *n.* نهایه *halākat*, هلاکت *tabāhī* خرابی *kharābī*.

PEREGRINATION, *n.* مسافرت *safar*, مسافر *musāfirat*, سیاحت *siyāhat*, غربت *ghurbat*.

PEREMPTORILY, *ad.* با تاکید *bā tākid*, فیصله *ba wajai faisalāna*, فایصله *kātiāna*. To decide peremptorily, فیصله کردن *faysal-k*.

PEREMPTORINESS, *n.* استبداد *isti-hkām*, فیصله *faysal*, قطعی *katīat*.

PEREMPTORY, *a.* قاطع *n. kāti*, ناظر *nātik*, شافی *shāfī*.

PERENNIAL, *a.* دائم *dāyīm*, پاینده *pāyanda*, ابدی *jāwīd*, ابدی *abulī*.

PERFECT, *a.* تمام *tamām*, درست *durust*, کامل *kāmil*, فاضل *fāzil*, صحیح *sahīh*, —(pure) پاک *pāk*, پاکیزه *pākīza*, بی عیب *bī āib*.

PERFECT, *n.* (tense) ماضی فریب *māzī karīb*.

PERFECTION, *n.* کمال *kamāl* (pl. تکمیل *takmil*), تکمیل *tatamat*, فضیلت *fazīlat* (pl. فصایل *fazāil*).

PERFECTIVE, *a.* مکمل *mukammil*, فضل بخش *fuzl bakhsh*.

PERFECTLY, *ad.* کاملاً *kāmilāna*, فاضلاً *fāzilāna*, کاملاً *ba kamāl*.

PERFIDIOUS, *a.* نمک حرام *namak harām*, خائن *khāin*, غدار *ghaddār*, بد نهاد *bad nihād*, اهل فریب *ahli farīb*.

PERFIDIOUSLY, *ad.* با خیانت *bā khīyānat*, بد وجه *ba wajai bad nihād*. To act perfidiously, خیانت *khīyānat-n*, غدیر کردن *ghadr-k*.

PERFIDIOUSNESS, *n.* خیانت *khīyānat*, نمک حرامی *namak harāmī*, مکر *makr*, فریب *farīb*.

PERFIDY, *n.* خیانت *khīyānat*, غدیر *ghadr*, بیوفائی *bī wafāyī*, حیله *hīla*.

PERFORATE, *vt.* سوراخ کردن *surākh-k*, سوراخ *surākh*, رخنه ساختن *rakhna-s*, نقب کردن *sakab-k*.

PERFORATION, *n.* رخنه داری *rakhna dārī*, سوراخ *surākh*, بقع *sukab*.

PERFORATOR, *n.* سب *miskab*, عقب *sunib*.

PERFORCE, *ad.* بزور *bazor*, ضرباً *zaraban*, برور *jabrāna*. To seize perforce, برور *bazor-g*.

PERFORM, *vt.* ساختن *kardan*, کردن *sākhtan*, بکار آوردن *ba jā-ā*, بکار آوردن *bakār-ā*, پرداختن *pardākhtan*, ادا *adā-n*. To perform on a musical instrument, نواختن *nawākhtan*.

PERFORMABLE, *a.* قابل ادا *kābili adā*, شدنی *mumkinī pardāz*, پرداخت *shudunī*.

PERFORMANCE, *n.* عمل *kirdār*, کار *kār*, ساز *sāz*, آواز *adā*, —(literary composition) تصنیف *tasnīf*, انشاء *inshā*. Performance of a promise, ایفا *ifā*.

PERFORMER, *n.* سازنده *sāzanda*, عامل

āmīl, صانع *sānī*.—(in comp.) گار *gar*,
 گار *gār*, سار *sār*. A musical performer,
 سازنده *sāzanda*, نواز *navāz*.
 PERFUME, *n.* خوش بویی *khūsh bāi*,
 عطر *ʿitr*, شمیم *shamīm*.
 PERFUMER, *n.* عطر فروش *ʿitr farūsh*,
 عطار *attār*.
 PERFUMERY, *n.* عطریات *ʿtriyyāt*,
 مشمومات *mashmūmāt*.
 PERFUNCTORY, *a.* غافل *ghāfil*,
 بی خبر *bī khabar*.
 PERHAPS, *ad.* شاید *shāyad*,
 انعاما *ittifākan*.
 PERICARDIUM, *n.* پردۀ دل *pardai dil*.
 PERICRANIUM, *n.* پردۀ معسر *pardai*
maghzi sar.
 PERIL, *n.* خطر *khatar*, بیم *bīm*,
 نرس *tars*, باک *bāk*.
 PERILOUS, *a.* خطرناک *khatar-nāk*, بیم
 آور *bīm āwar*, مخوف *mukhawwaf*,
 هولناک *hulanāk*, مهلک *muhlik*.
 PERILOUSLY, *ad.* محووانه *mukhawwi-*
fāna, با خطر *bā khatar*, مهلکانه *muhli-*
kāna.
 PERINEUMONY, *n.* دات الربت *zātu'r*
riyyat.
 PERIOD, *n.* دور *daur* (دوار *pl.*)
dauri zamān.—(time) وقت *wakt*,
 زمان *zamān*, عهد *ahd*.—(a full sent-
 ence) جمله *jumla*, فقره *fukra*.—(con-
 clusion) انجام *anjām*, آخرت *ākhirat*,
 تمام *ṭamām*. Periods or cycles of years,
 ادوار و اکرار *adwār u akrār*.
 PERIODICAL, *a.* فصلی *dawwārī*,
 فصولی *fasalī*, موسمی *mausamī*,
 ایهامی *ayyāmī*.
 PERIODICALLY, *ad.* باعقبیت *bā ākabat*,
 بنوبت *ba naubat*.
 PERIOSTEUM, *n.* ضریع *zarī*.
 PERIPHERY, *n.* دایره *dāira*.
 PERIPHRASE, *n.* افادۀ کلام *ifādai kalām*,
 سخن گردانی *sukhun gardānī*.

PERISH, *vi.* هلاک شدن *halāk-sh.*, مردن
murdan, فوت شدن *faut-sh.*, ضایع
 کردن *zāyī-k*.
 PERISHABLE, *a.* فانی *fānī*,
 نابودآیدار *nāpāyudār*, زایل *zā'il*,
 ساقط *sākit*.
 PERITONEUM, *n.* صفان *sifān*, شکم
 پردۀ *pardai shikam*.
 PERJURE, *vt.* (one's self) سوگند
 خوردن *saugandi durūgh-kh.*, قسم
 خلاف حی کردن *kasami khilāfi hakk-k*.
 PERJURED, *a.* حنپث *hanīṣ*.
 PERJURY, *n.* سوگند کاذب *saugandi*
khāṣ, سوگند خلاف حی *saugandi*
khilāfi hakk.
 PERK, *vi.* سرافراز نمودن *sar afrāz-n.*,
 آراستن *ārāstun*.
 PERMANENCE, *n.* پایداری *pāyadārī*, بقا
 باقی *bakā*, ثبات *sabāt*, مداومت
mudāwamat.
 PERMANENT, *a.* استوار *pāyadār*,
 جاوید *dāyīm*, دائم *kāyīm*,
 جاوید *jāwīd*.
 PERMANENTLY, *ad.* پایما *kāiman*,
 دایما *dāiman*.
 PERMEABLE, *a.* قابل نفوذ *kābili*
nifāz, گذار *munākiri gudāz*.
 PERMISSIBLE, *a.* واجب الاجارت
wājibul ijāzat, پذیر *āmīzish*
pazīr, روا *rawā*, جائز *jāiz*.
 PERMISSION, *n.* پروانگی *parwānagī*,
 انان *ijāzat*, اجازت *rukhsat*,
 رضای *izn*, رضا *razā*.
 PERMISSIVE, *a.* رخصت نما *rukhsat*
numā.
 PERMISSIVELY, *ad.* با اجازت *bā*
ijāzat, با طور انان *ba tauri izn*.
 PERMIT, *vt.* پروانگی دادن *parwānagī-d.*
 انان دادن *izn-d.*, اجازت دادن
ijāzat-d., جایز کردن *jāiz-k*.
 PERMIT, *n.* پروانه *parwāna*,
 دستک *clastaki rāh dānī*.

PERMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*.

PERNICIOUS, *a.* مضر *muzīrr*, ضرر رسان *zarar-r.*, مفسد *mufsid*, مهلك *muhlak*.

PERNICIOUSLY, *ad.* "مضرا" *muzirran*, مفسدانه *mufsidāna*.

PERNICIOUSNESS, *n.* ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, فساد *fisād*.

PERORATION, *n.* عاقبت کلام *ākibat kalām*, ختم سخن *khatami sakhun*.

PERPENDICULAR, *a.* معمد *muḍammad*.
— (perpendicular line) خط مستقیم *khatī mustakīm*.

PERPENDICULARLY, *ad.* عموداً *dmū-dan*.

PERPETRATE, *vt.* ارتکاب کردن *irtikāb-k.*, گناه کردن *gunāh-k.*, بجا آوردن *bajā-ū*.

PERPETRATION, *n.* ارتکاب *irtikāb*, سازي گناه *gunāh sāzi*.

PERPETUAL, *a.* دائم *dāyīm*, جاویدان *jāwīdān*, سرمدی *sar-madī*, پایدار *pāyidār*.

PERPETUALLY, *ad.* همیشه *hamūshā*, "دایما" *dāiman*, "الدوام" *āludlavām*, "ابداً" *abdan*.

PERPETUATE, *vt.* مداومت کردن *mudāwamat-k.*, استمرار *abādī-k.*, اندی کردن *istimrār-d.* دادن *istimrār-d.*

PERPETUATION, *n.* استداامت *istidlāmat*, استمرار *istimrār*.

PERPETUITY, *n.* همیشگی *hamūshgī*, مداومت *mudāwamat*, دوام *darwām*, استمرار *istimrār*, نبات *abād*, ابد *sabāt*.

PERPLEX, *vt.* (distract the mind) حیران کردن *hairān-k.*, پریشان کردن *parīshān-k.*, (confound) اضطراب کردن *iztirāb-k.*, مشوش نمودن *bar ham-z.*, درهم زدن *mushawwash-n.*

PERPLEXED, *a.* مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*, مشوش *mushawwash*. Per-

plexed in mind, حیران *hairān*, مضطرب *muztarib*, پریشان *parīshān*. To be perplexed, حیران شدن *hairān-sh.*, سرگردان شدن *sar gardān-sh.*

PERPLEXING, *a.* مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*, در گمان و شک *bar gumān u shakk*

PERPLEXITY, *n.* دشواری *tashwīsh*, تشویش *dushwārī*, اضطراب *hairānī*, حیرانی *iztirāb*, پریشانی *ashuftagī*, آشفتگی *ishānī*, سرگردانی *sar gardānī*.

PERQUISITE, *n.* دستوری *dastūrī*, مزد *muzd*.

PERSECUTE, *vt.* آزار دادن *āzardan*, ظلم و سافیدن *zulm wa tuādī-r.*, آزار دادن *iztirāb-d.*, اضطراب زدن *iztirāb-d.*

PERSECUTION, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*, آزار *jafā*, آزاردهی *āzardagī*, تشویش *tuādī*, اضطراب *iztirāb*.

PERSECUTOR, *n.* آزارگر *jafūkār*, ستمگر *sitamgar*, مردم آزار *mardam āzār*, اضطراب سازنده *iztirāb sāzanda*.

PERSEVERANCE, *n.* مداومت *mudāwamat*, استمرار *istimrār*, بقا *bakā*.

PERSEVERE, *vt.* استمرار کردن *istimrār-k.*, قیام کردن *ahāmāt-k.*, اقامت کردن *kāim-b.*, مداومت کردن *mudāwamat-k.*, صبر کردن *sal-r-k.*

PERSEVERING, *a.* ثابت قدم *sābit-kulam*, صابر *sābir*.

PERSEVERINGLY, *ad.* با استمرار *bi istimrār*, از ثابت قدم *az sābit kudam*.

PERSIA, *n.* پارس *pāris*, عجم *ājam*, ایران *īrān*, فارس *fāris*.

PERSIAN, *a.* عجمی *ājamī*, پارسی *pārsī*, فارسی *fārsī*.

PERSIST, *vi.* ثابت و رزیدن *sabāt-w.*, اصرار نمودن *isrār-n.*

PERSISTENCE, *n.* اصرار *isrār*, ابرام *ībrām*.

PERSISTENT, *a.* مستمر *mustamirr*, مبرم *mubrim*.

PERSON, *n.* آدم *ādam*, شخص *shakhs* (*pl.* اشخاص *akshās*), کس *kas*, (*pl.* کسان *kisān*), تن *tan*, انسان *insān*, فرد *fard* (*pl.* افراد *afād*). —(self) خود *khud* نفس *nafs*. —(external appearance) صورت *sūrat*, ظاهر *zāhir*, شکل *shakl*, پیکر *paykar*. A certain person, فلان *falān*, شخصی *shakhsī*, کسی *kasī*. —(in Gram) The first person, متکلم *mutakallim*, The second person, مخاطب *mukhātīb*, حاضر *hāzır*. The third person, غایب *ghāyib*. In person, شخصاً *shakhsan*, فی دات *fi zātihī*.

PERSONABLE, *a.* خوب صورت *khūb sūrat*, خوش اندام *khūsh andām*, خوش منظر *khūsh manzar*.

PERSONAGE, *n.* دات شریف *zāti sharīf*, اصلی *aslī*, بزرگوار *buzurgwār*, امیر *amīr*, سید *sayyid* —(appearance) صورت *sūrat*. —(character) عادت *ādāt*, وصف *wasf*.

PERSONAL, *a.* شخصی *shakhsī*, دانی *zātī*, مخصوص *mukhṣūs*, خاص *khāss*. A personal property, مال و متاع *māl u matāʿ*, جدس *jids*. Personal reflections, طعن *taʿn*, دم *zamm*. PERSONALITY, *n.* آدمیت *ādmiyat*, دات *zāt*.

PERSONALLY, *ad.* بالذات *biz zāt*, خود *khud* بخود *khud ba khud*.

PERSONATE, *vt.* صورت نقل کردن *nakl-k.*, صورت منتمل *sūratī shakhsī-g.*, تشبیه شدن *mutamassil-sh.*

PERSONIFICATION, *n.* تشبیه *tashbīh*, جان بخشی *jān bakhshī*.

PERSONIFY, *vt.* تشبیه نمودن *tashbīh-n*.

PERSPECTIVE, *n.* دوربین *dūrbīn*. —(view) بصر *basar*.

PERSPECTIVE, *a.* نظری *nazarī*.

PERSPICACIOUS, *a.* صاحب بصیرت *sāhibi basīrat*, تیز چشم *tez chashm*, خرد بین *zū idrāk*, خرد بین *khīrad bīn*.

PERSPICUITY, *n.* سلاست *salāsāt*, انجلا *anjilā*, روشنی *raushnī*.

PERSPICUOUS, *a.* آشکار *zāhir*, ظاهر *āshkār*, هوبدا *hawīdā*, واضح *wāzih*.

PERSPICUOUSLY, *ad.* هوبدا *hawīdā*, آشکارا *zāhirāna*, آشکارا *āshkāra*.

PERSPIRATION, *n.* عرق *ārak*, بصیع *basīd*, رشت *rash-hat*.

PERSPIRATIVE, *a.* عرق ریز *ārak rīz*, خوی نما *kharwīnumā*.

PERSPIRE, *vt.* عرق کردن *ārak-k.*, خوی *kharwī-k*, رشت کردن *rashhat-k.*

PERSUADABLE, *a.* نصیحت پذیر *nasīhat pazīr*, نابل پذیر *kābili pand u tadbīr*.

PERSUADE, *vt.* مایل شدن *māil-sh.*, نصیحت کردن *targhīb-k.*, نصیحت کردن *nasīhat-k.*, رای دادن *pand-g.*, داند گفتن *rāi-d.*

PERSUADER, *n.* داند گو *pandgū*, ناصح *nāsīh*.

PERSUASION, *n.* نصیحت *nasīhat*, داند *pand*, تحریر *tahrīk*. —(opinion, belief) اعتماد *itimād*, باور *bāwar*.

PERSUASIVE, *a.* دلنواز *dīl nawāz*, ناصح *nāsīh*, جهت خاطر نشین *khātīr nishīn*, جهت *jehāt*.

PERSUASIVELY, *ad.* باوجیه *ba wajai nāsīh*, با داند دلپسند *bā pandi dilpasand*.

PERT, *a.* شوخ *shūkh*, گستاخ *gustākh*.

PERTAIN, *vt.* نسبت داشتن *nīsbat-d.*, تعلق داشتن *tadlluk-d.*

PERTINACIOUS, *a.* ملزم *mulāzim*, سخت *sakht*.

- PERTINENCY**, *n.* سزاواری *sazāwārī*,
* مناسب *munāsibat*.
- PERTINENT**, *a.* سزاوار *sazāwār*, لای *lāyak*, واجب *wājib*.
- PERTINENTLY**, *ad.* با شایستگی *bā shāyistagī*, لایقانه *lāyakāna*, سزاوارانه *sazāwārāna*, با مناسب *bā munāsibat*.
- PERTLY**, *ad.* شوخانه *shūkhāna*.
- PERTNESS**, *n.* گستاخی *harwādārī*, گستاخی *gustākhi*.
- PERTURBATE**, *vt.* اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آشفتن *āshuftan*.
- PERTURBATION**, *n.* درشانی *parishānī*, حیرت *tashwīsh*, اضطراب *iztirāb*, آشوب *haghat*, آسیب *āsib*.
- PERUSAL**, *n.* مطالعه *mutālā*, آزمون *āzmāyish*, امتحان *imtihān*.
- PERUSE**, *vt.* مطالعه *khāndan*, خواندن *mutālā-k.* کردن.
- PERVADE**, *vt.* داخل در آمدن *dar-ā.*, داخل شدن *dākhil-sh.*
- PERVERSE**, *a.* کجروی *kajrav*, ضدی *ziddī*, سرکش *fāsīd*, گمراه *gūmrāh*, سرکشی *sarkish*, خود سر *khudsar*, شرور *sharīr*.
- PERVERSELY**, *ad.* فاسدانه *fāsīdāna*, شرار *sharran*.
- PERVERSENESS**, *n.* کجروی *kaj ravī*, سرکشی *girdankashī*, گردنکشی *sur kashī*, خود سری *khudsarī*.
- PERVERSION**, *n.* انقلاب *inkilāb*, در *bar khilāf sāzī* خلاف سازی.
- PERVERT**, *vt.* اصلاح کردن *izlāl-k.*, در *bar khilāf-k.* خلاف کردن، *bar gashta-n.* گشتن نمودن *man-kūs-k.* مکتوس کردن.
- PERVERTED**, *a.* بر گشته *bar gashta*, در *bar khilāf kardā* خلاف کرده *munkalib*.
- PERVIOUS**, *a.* قابل دخول *kābili dakhūl*, ممکن *mumkinī* نفوذ *nafāz*.
- PEST**, *n.* وبا *wabā*, آفت *āfat*.
- PESTER**, *vt.* آزار دادن *āzār-d.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*
- PESTILENCE**, *n.* طاعون *tūn*, سرایت *sarāyat*, وبا *isābat*, واپا *wabā*.
- PESTILENT**, *a.* معسد *mufsid*, طاعونی *tuānī*, ساری *sārī*.
- PESTILENTIAL**, *a.* طاعونی *tūnī*, وبا *wabā*.
- PESTLE**, *n.* دسته هاون *dastai hāwan*.
- PET**, *vt.* دوست *nawāzish-k.* دوازش کردن *dūst-d.* داشتن.
- PET**, *n.* خفگی *khafagī*, اضطراب *iztirāb*.
— (doar) معشوق *madshūk*, عزیز *āzīz*.
- PETITION**, *n.* درخواست *arz*, عرض *dar*, طلب *khāst*, آرزو *ārzū*, مآل *matalab*, استدعا *istidlā*. — (written) عرضی *ārzī*, عرضداشت *ārzdash*.
- PETITION**, *vt.* درخواست *ārz-k.* عرض کردن *khāstan*, استدعا *iltimās-k.* آلتماس کردن *istidlā-n.* خواهش نمودن *khāhish-n.*
- PETITIONER**, *n.* خواه *dād khāh*, داد *tālib*, سائل *sāil*.
- PETRIFICATION**, *n.* تحجر *tahajjur*.
- PETRIFY**, *vt.* در حجر گردانیدن *hijr-g.* سنگ کردن *sang-k.*
- PETTICOAT**, *n.* فرجی *farjī*, فستان *fistān*.
- PETTINESS**, *n.* کورجکی *kuchakī*, اندکی *andakī*.
- PETTY**, *a.* خورد *khurd*, کوچک *kuchak*, ضعیف *saghīr*, پست *pust*, ذلیل *kalīl*.
- PETULANCE**, *n.* گستاخی *shokhī*, گستاخی *gustākhi*, هواداری *harwādārī*.
- PETULANT**, *a.* هوادار *hawādār*, گستاخ *gustāk*, بی ادب *bī adab*.
- PETULANTLY**, *ad.* با شوخی *bā shokhī*, بی ادبانه *bī adabāna*.
- PEWTER**, *n.* رصاص *kalatī*, فلزی *rasās*.
- PHAETON**, *n.* عرابه *ārāba*.

PHALANX, *n.* صف *saff*, دست *dasta*.
 PHANTASM, *n.* باطل خیال *khiyālī bātīl*,
 متخیلات *muthakhayyulat*, توهم *tawahhum*.
 PHANTASTICAL, *a.* خیالی *khiyālī*,
 متخیل *mutakhayyul*, خود رای *khud rāi*,
 خود کام *khud kām*.
 PHANTOM, *n.* خیال *khiyāl*, ریه *rīn*,
 وهم *whim*, صورت *sūratī wahīmā*.
 PHARMACEUTICA, *n.* عجون *madjūn*
nāmī, فرابادین *karābādīn*.
 PHARMACY, *n.* دوا ساری *dawā sārī*, علم
 ادویه *ilmī adwīya*.
 PHAROS, *n.* فانوس *fānūs*, منار *manār*,
 مشعل *mushall*.
 PHASE, *n.* صورت *sūrat*, شکل *shakl*.
 PHEASANT, *n.* بزر *tazarū*.
 PHENOMENON, *n.* نادره *nādīrah*, عارض
āriz, علامت *ālāmātī tabīʿī*.
 PHIAL, *n.* سیش *shīsh*, کاس *kāsa*.
 PHILANTHROPY, *n.* خیر خواهی *khayr*
khāhī, نیک طبعی *nek tabʿīy*, لطیف
 مشرب *latīf mashurb*.
 PHILOGER, *n.* محقق *mujawwid*, زبان
 دان *zabān dān*, کلام فهم *kalām fahm*.
 PHILOLOGY, *n.* علم لغات *ilmī lughāt*,
 لغات شناسی *lughāt shīnāsī*.
 PHILOMEL, *n.* بلبل *bulbul*, عدلیب
āndalīb.
 PHILOSOPHER, *n.* حکیم *hakīm* (pl. حکما),
 صاحب دانش *ālīm*, فیلسوف *fīlsūf*,
 صاحب دانیش *sāhibi dānīsh*. Philosophers' stone,
 اکسیر *aksīr*, کیمیا *kīmiyā*.
 PHILOSOPHICAL, *a.* حکیمانه *hakīmāna*,
 عالم *ālīm*, فیلسوفی *fīlsūfī*.
 PHILOSOPHICALLY, *ad.* حکیمانه *hakīm-*
mānī, از روی حکمت *az rūy hikmat*.
 PHILOSOPHIZE, *vt.* فلسفه نمودن *falsafa-n*.
 PHILOSOPHY, *n.* علم حکمت *ilmī*
hikmat, فلسفه *falsafa*, دانش *dānīsh*.
 PHIZ, *n.* بیکر *paykar*, وجه *wajh*, روی *rūy*

PHLEBOTOMIST, *n.* نشتر زن *nishtar-*
zan, رگ زن *rag zan*, فساد *fassād*.
 PHLEBOTOMIZE, *vt.* نشتر زدن *nishtar-*
z, رگ زدن *rag-z*.
 PHLEGM, *n.* بلغم *balgham*, کف *kaf*.
 PHLEGMATIC, *a.* بلغمی *balghamī*,
 کمدار *kufīlār*.
 PHOENIX, *n.* عقاب *ankā*, سیمرغ *sīmurg*.
 PHONETIC, *a.* صوتی *sūtī*, صدائی *sadāī*.
 PHONOGRAPHY, *n.* علم صوت *ilmī sūt*,
 صدا فهمی *sudā fahmī*.
 PHOSPHORUS, *n.* (morning star) *(morning star)*,
 ستاره بامداد *sutārai-bāmdād*.
 PHOTOGRAPH, *n.* صورت عکس *sūratī*
āks.
 PHOTOGRAPHER, *n.* صورت گبر *sūrat-*
gīr, عکاس *ākhās*.
 PHRASE, *n.* اصطلاح *istilāḥ* (pl. اصطلاحات),
 عبارت *ibārat* (pl. عبارات), لغت *lughat*,
 کلام *kalām*. A proverbial phrase, ضرب
 مثل *zarbī misl*.
 PHRASEOLOGY, *n.* طرز کلام *tarzī*
kalām, عبارت *ibārat*, گفتار *guftār*, لغت
lughat.
 PHRENOLOGY, *n.* ذهن دانی *zihn dānī*.
 PHTHISIS, *n.* سل *sill*, مرض *marzī*
rīa.
 PHYSICAL, *a.* (relating to nature) طبیعی
tabīʿī, دانی *zātī*.—(relating to medi-
 cine) دوائی *davāī*. Physical strength,
 قوت جسدی *kuwātī jasadī*.
 PHYSICALLY, *ad.* طبیعتاً *tabīʿatan*,
 از روی طبیعت *az rūy tabīʿat*.
 PHYSICIAN, *n.* طبیب *tabīb* (pl. اطبا),
 حکیم *hakīm* (pl. حکما), پزشک *pazīshk*.
 PHYSIC, *vt.* علاج دادن *ilāj-d*, جلاب
 دادن *jullāb-d*.
 PHYSICS, *n.* sing. (the science of healing)
 طب *ilmī tibb*, طبابت *tibābat*,
 معرفت ادویه *maʿrifatī adwīya*.—

• *muālajat*, *alāj* (medicine) علاج, شربت, *jullāb* (purge) جلاب, *darvā*. — *sharbatī mus-hil*, مسهل.

PHYSIOGNOMIST, *n.* دانیف *kiyāfa* دان, صاحب فراسط *sāhibi farāsat*.

PHYSIOGNOMY, *n.* علم قیافه *ilmī kiyāfa*, چهره (face) — *chakra*, وجه *waja*.

PIAMATER, *n.* پردق مغز *pardui maghiz*.

PICK, *vt.* اختیار کردن *chidan*, انتخاب ساختن *intikhāb* — *khāb-s*. — (cleanse) ساب کردن *sāf-k*. To pick a quarrel, فضاوت انداختن *kazīya-a*.

PICKAXE, *n.* بیل *bīl*, کلند *kulanā*.

PICKLE, *n.* ترشی *turushī*, آچار *āchār*.

PICKLE, *vt.* آچار ساختن *āchār-s*.

PICKPOCKET, *n.* کیسه بر *kīsa bar*, خرده دستی *khurda-dustī*.

PICKTOOTH, *n.* خلال *khilāl*.

PICNIC, *n.* طعام و شراب *taām u sharāb*.

PICTURE, *n.* تصویر *taswīr* (pl. تصاویر), نقش *naksh* (pl. نقوش *shubh*).

PICTURE, *vt.* نقش کردن *naksh-k*, صورت کشیدن *sūrat-k*, تصویر کردن *taswīr-k*.

PICTURESQUE, *n.* خوش منظر *khūsh manzar*, تصویر *taswīr*.

PIE, *n.* سنبوسه *sambūsa*.

PIEBALD, *a* دو رنگ *ablak*, *durang*.

PIECE, *n.* (bit) پاره *pāra*, قطعه *katī*, رتبه *rīza*. A piece of cloth or paper, رقعہ *rukt*. 2. (composition) اشعار *inshā*, تصنیف *tasnīf*. A piece of ordnance, توپ *tūp*, بندوک *bandūk*. A piece of money, عدد *ādul*. A-piece, هر یک *hāryak*, یک *yak*, یک *yuk*. Of a piece with, همتا *hamtā*, همجنس *hamjins*.

PIECE, *vt.* پیوستن *paywastan*, وفا کردن *wafā-k*, پیوند کردن *payvand-k*.

PIER, *n.* بندرگاه *bandargāh*, عمود گنبد *āmūd i gūn*.

PIERCE, *vt.* سفتن *suftan*, نفوذ کردن *nufūza*, سوراخ کردن *rikhnā-z*, سوراخ کردن *sūrākh-k*.

PIERCING, *a.* نازد *nāfīz*, دخول *dakhāl*, گذر *guzar*.

PIETY, *n.* تقوی *takva*, دیانت *diyānat*, ریاضت *riyāzat*, رهیزگاری *parhīzgārī*.

PIG, *n.* خوک *bachai khūk*, خنزیر *khinzīr*.

PIGEON, *n.* کبوتر *kabūtar*, حمامه *hamāma*. The carrier pigeon, کبوتر بار *kabūtari bār*. The wood pigeon, فاخته *fākhā*.

PIGMY, *n.* مرد خرد اندام *mirādi khurd anām*, کوتاه *kūtā kud*.

PIKE, *n.* نیزه *nīza*, سندان *sinān*, پیکان *paykān*. A pikeman, باز نیزه *nīza bāz*.

A pikestaff, چوب نیزه *chūbi nīza*.

PILASTER, *n.* ستونچه *sitūncha*, عمود صغیر *āmūdi saghīr*.

PILE, *n.* توده *tūda*, انبار *ambār*, پشت *pushtu*. A pile of buildings, بنا *binā*.

A pile of stones, خرد سنگ *kharaī sang*. The piles, بواسیر *barūsīr*.

PILE, *vt.* توده کردن *khara-k*, خرد کردن *tūda-k*, انبار جمع *jamā-s*, ساختن *ambār-k*.

PILFER, *vi.* دزدیدن *dusdīdan*, ربودن *rubūshan*.

PILGRIM, *n.* سیاح *sayyāh*, طایف *tāif*, — (to Mecca) حاجی *hājī*.

PILGRIMAGE, *n.* زیارت *ziyārat*, سیاحت *siyāhat*. The pilgrimage to Mecca, حج *hajj*. To go on a pilgrimage, سیاحت کردن *ziyārat-k*, سیاحت *siyāhat-k*.

PILL, *n.* حب *habb* (pl. حبوب *habba*).

PILLAGE, *n.* غارت *tārāj*, غنیمت *ghanīmat*, یغما *yaghmā*, راهزنی *rāhzanī*.

PILLAGE, *vt.* غارت کردن *tārāj-k*, یغما گرفتن *yaghmā-g*, غارت کردن *ghārat-k*.

PILLAGER, *n.* غارتگر *ghāratgar*.

PILLAR, *n.* عمود *āmūl*, ستون *sitūn*, ركن *rukṇ*. The pillars of the state, ارکان دولت *arkāni duulat*. The capital of a pillar, سر عمود *sari āmūl*. The base of a pillar, پايه ستون *pāya sitūn*.

PILLORY, *n.* دوشاخه *du shākha*, دالهیگ *pālhang*, صلیب *salīb*.

PILLORY, *vt.* مصلوب ساختن *maslūb-s.*, عقوبت کردن *bardār-k.*, بردار کشیدن *akūbat-k.*

PILLOW, *n.* تکیه *takiya*, بالیخ *bālīsh*. To lean on a pillow, توسل کردن *taṭassud-k.*

PILLOW, *vt.* مستند تکیه کردن *takiya-k.*, مستند نمودن *mustanad-n.*

PILOT, *n.* معلم دریا *muallim daryā*, کشتی بان *kishtī bān*, ملاح *mallāh*.

PILOT, *vt.* رهبرانی *jehāz-r.*, چهار راندن *radnunātī-k.*

PILOTAGE, *n.* علم، جهاز گذاری *ilmi jehāz-guzārī*, ملاحی *mallāhī*.

PIMP, *n.* دلال *dallāl*, فرمساب *kurmsāk*.

PIMP, *vi.* فرمسابی کردن *kurmsākī-k.*, دلال بودن *dallāl-b*

PIMPLE, *n.* بثر *basar*, آبله *āblah*.

PIN, *n.* وتد *watad*, میخ *mekh*, سوزن *sūzan*, سنجاق *sanjāk*. A rolling-pin, چوبه *chūba*, مسطح *mistah*.

PINCERS, *n.* موچینه *mūchīna*, اندر *ambur*

PINCH, *vt.* نگیختن *taārīk-k.*, آزار دادن *bakhīya-k.* — (gall, fret) *āzār-d.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.* — (gripe, oppress) چور کردن *jaur-k.*, چور نمودن *kahr-n.* — (to be frugal), دستگیر نمودن *tang dastī-n.*

PINCH, *n.* نیشکج *nīshkunj*, نخیله *bakhiya* خورده *nākhun.* — (small quantity) *khurda*, فلیل *kalīl*.

PINCUSHION, *n.* بالش *sūzan* بالیش *bālīsh*.

PINE, *n.* صنوبر *sinaubar*, سرو *sarv*.

PINE, *vi.* افسردن *afsurdan*, ضعیف زادی نمودن *zārī-n.*, زایل گردیدن *zāif-g.*, مانع خواری کردن *mātam khārī-k.*

PINE-APPLE, *n.* عین الداس *ainu'n nās*.

PINHOLE, *n.* چشمهک *chashmak*, عین *āyn*

PINION, *n.* بال *bāl*, بازو *bāzū*, جناح *junāh* (pl. *ajnah*).

PINION, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*

PINK, *n.* قرنفل گل *guli karanful*.

PINK, *a.* غلابی *ānābī*, گلرنگ *gulrang*.

PINK, *vt.* سوراخ دار نمودن *surākhdār-n.*, بخیه کردن *bakhīya-k.*

PINNACE, *n.* دونی *dūnī*, کشتی *kishtī*, ناو *nāv*.

PINNACLE, *n.* کدکرة *kungura*, کله *kalla*, سر *sar*.

PIONEER, *n.* بیلدار *bīldār*, پیشرو *pesh rau*.

PIOUS, *a.* صالح *sālīh*, اهل تقوی *ahlī takwī*, زاهد *zāhid*, دیندار *dīndār*.

PIOUSLY, *ad.* با تقوی *bā takwī*, صالحانه *sālīhāna*.

PIPE, *n.* نی *nāya*, لوله *lūla*. A water-pipe, مرزاب *mirzāb*, آبزن *ābrīz*. The wind-pipe, نای گلو *nāya galū*. A tobacco-pipe, لوله *lūla*. A musical pipe, نی *nāya*, نای *nāya*.

PIPE, *vi.* نای زدن *nāya-z.*, سفلیدن *siflīdan*

PIPER, *n.* زمار *zammār*, نی زن *nāya zan*.

PIPING, *a.* گرم *garm*, تابدار *tābdār*.

PIQUANCY, *n.* ترشی *tezī*, تیزی *turshī*.

PIQUANT, *a.* تیز *tez*, ترش *tursh*, مضر *muzīr*. — (severe) تند *tund*, درشت *durusht*.

PIQUANTLY, *ad.* زشتی *bā zishtī*, تندانه *tundāna*.

PIQUE, *n.* بد خواهی *badkhāhī*, کینه *kīna*, عداوت *ādāwat*.

PIQUE, *vt.* رنجآوردن *āzurdan*, رنجآیدن *ranjānidan*.

PIRACY, *n.* دزدی *duzdī daryā*, تاراج *tārāj ba daryā*.

PIRATE, *n.* دزد *duzd ba daryā*.

PIRATE, *vt.* دزدی کردن *bar daryā duzdī-k*.

PIRATICAL, *a.* دزد کار *duzd kār*.

PISCES, *n.* حوت *hūt*, سمک *samak*.

PISMIRE, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

PISS, *vi.* پیشاب کردن *pishāb-k*, بول *bol baul-k*, شاشیدن *shāshīdan*.

PISS, *n.* پیشاب *pishāb*, بول *baul*.

PISTACHIO, *n.* پسته *pasta*, فستق *fustuk*.

PISTOL, *n.* تانگه *bandūkcha*, بندو تچه *tufang*.

PIT, *n.* چاه *ghār*, مغاک *maghāk*, چاه *chāh*.
To dig a pit, چاه *ghār-s*, خاک ساختن *ghār-s*, چاه *chāh-k*.

PITCH, *n.* سفت *ziftī shāmī*, زفت *ziftī*, شامی *shāmī*, حد *dujayl* — *measure* (دجیل *dujayl*), قامت *andāza* — *(stature)* اندازه *andāza*, ارتفاع *kāmat*, اندام *andām* — *(height)* ارتفاع *irtifād*, افرازی *afrazī*.

PITCH, *vt.* (smear with pitch) قیر مالیدن *kīr-m* — *(fix, plant)* برپا کردن *barpā-k*, کایم کردن *kāyim-k*. To pitch a camp, خیم زدن *khaima-z* — *(throw head long)* انداختن *peshe-a* — *(fall head long)* سرپیش انداختن *sarpeshe-u*, سرنگون افتادن *sar nigūn-u* — *(choose)* اختیار کردن *pasand-k*, پسند کردن *ikhtiyār-k*.

PITCHER, *n.* کوزه *sabū*, سبو *kūza*, آفتاب *āftāb*.

PITCHFORK, *n.* چنگال *shilgha*, شلغم *chāngāl*.

PITCHINESS, *n.* تاریکی *tārīkī*.

PITCHY, *a.* تاریک *tārīk*, سیاه *siyāh*.

PITEOUS, *a.* درد انگیز (exciting pity) *dard angīz*.

dard angīz, دلسوز *dilsūz* — *(compassionate)* دلدمند *dardmānd*, مشفق *mushfak* — *(sorrowful)* دلنگار *dilfigār*, مذموم *ghamgīn* — *(paltry)* *mazmūm*.

PITEOUSLY, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, دلسوزانه *dilsūzāna*.

PITH, *n.* مغز *maghz*, قلب *kulb*, روح *rūh*.

PITHILY, *ad.* زور *bā kuwat*, با زور *ba zaur*.

PITHINESS, *n.* زور آوری *zaur āwarī*, توانائی *tawānāī*.

PITHLESS, *a.* کم زور *kam zūr*, بی زور *bī kuwat*.

PITHY, *a.* زور آور *zūr āwar*, پر مغز *pur maghz*.

PITIABLE, *a.* واجب الرحمت *wājibur rahmat*, لایق رحمت *lāyiqi rahmat*.

PITIFUL, *a.* vide, PITEOUS.

PITLESS, *a.* بی شفقت *bīrahm*, بی رحم *bī shafakat*, دروست *durust*.

PITTANCE, *n.* نوانه *wazīfa*, وظیفه *nawāla*, کفای *kafāf*.

PITY, *n.* شفقت *rahm*, رحمت *shafakat*, ملامت *marhamat*, حیف *mulāyamat*. What a pity? افسوس *haif*, افسوس *afsūs*.

PITY, *vt.* ترحم کردن *rahm-k*, شرافت نمودن *tarhum-k*, شرافت *shafakat-n*.

PIVOT, *n.* محور *maḍār*, مدار *mihwar*.

PIX, *n.* ظرف *zarf*.

PLACABLE, *a.* حلیم *mulāyim*, حلیم *halīm*.

PLACARD, *n.* اشتهار نامه *ishtihār nāma*, اعلام *ailām*.

PLACE, *n.* 1. مکان *jāi*, جای *makān*, موضع *mauza* — *(in compos.)* گاه *gāh*, *sitān*, جا *jā*. 2. (priority of rank) تقدم *takaddum*. 3. (employ-

ment) عهدہ *ūhda*, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*. A market-place, بازار *lāzār*. A place of destination, منزل *manzil*. To give place گنجایش *gunjīyish-n*. To give place or precedence, تقدیم کردن *takdīm-k*. From place to place, جا بجا *jābajā*. In the same place, یکجا *yakjā*, در همان *dar hamān jā*. In the first place, نخستین *nakhustīn*. In every place, در هر جا *dar har jā*. From another place, از دیگر جا *az digar jā*. Places, مواضع *mukāmāt*, مقامات *jāhā*, مواضع *muwāzāt*. In place of, بجای *bajāi*, عوض *twaz*. In place, بامحل *bā mahall*. Out of place, بی محل *bī mahall*.

PLACE, *vt*. نشان دادن *nihādan*, نشانیدن *nish-āndan*, موضوع نمودن *nash-k*, نصب کردن *nuuzūl-n*, قرار دادن *karār-d*. To place the foot, وضع قدم کردن *vazī kadām-k*, پای نهادن *pāya-n*.

PLACID, *a* ملایم *mulāyīm*, نرم *narm*, حلیم *halīm*, سلیم *salīm*.

PLACIDLY, *ad*. بلا بهمت *bā mulāyamat*, مظلومان *mazlūmāna*.

PLAGIARISM, *n*. حرف سرقت *sarikat*, حرف دوزی *harf duzdi*.

PLAGUE, *n*. طاعون *tāūn*, وبا *wabā*, تکلیف *sirāyat*.—(distress) سرایت *taklīf*, تصدیع *tasdiḍ*.

PLAGUE, *vt*. سرایت افشاندن *sarāyat-a*.—(vex) تکلیف دادن *īzā-d*, اذیت دادن *taklīf-d*, اضطراب کردن *iztirāb-k*, آزریدن *āzurdan*.

PLAGUY, *a*. آزار رسان *āzār rasān*, جفا ساز *jafā sāz*.

PLAIN, *n* میدان *maydān*, همواری *hamwārī*, هموار *zamīni hamwār*, بسط *zamīni basīt*. An extensive plain, دشت و هامون *dasht u hāmūn*.

PLAIN, *a*. (level, even,) هموار *hamwār*, برابر *barābar*, مسطح *mistah*.—(void of ornament) بی زینت *bī zīnat*, ساده *sāda*.—(artless) دل ساده *sāda dil*.—(honestly, open) بی نراکت *sāda dili bī nazākat*.—(clear, evident) ظاهر *zāhir*, هویدا *hawīdā*. A plain statement, تقریر واضح *takrīri wāzih*.

PLAIN, *vt*, *vi*. هموار ساختن *hamwār-s*, یکسان ساختن *barābar-k*, یکنان *yaksān-s*.

PLAIN-DEALING, *n*. سادگی *sādagī*.

PLAINLY, *ad*. (levelly) هموارانه *hamwārāna*.—(without ornament) بی زینت *bīlāsīnat*.—(sincerely) بی ربا *bā ikhlās*, بی ریا *bī riyā*.—(in earnest) حقیقتاً *hakīkatan*.—(evidently) آشکاره *zāhirāna*, آشکاره *āshkāra*.

PLAINNESS, *n* همواری *hamwārī*, برابری *barābarī*.—(openness) کشادگی *kushādagī*.—(simplicity) سادگی *sādagī*, اخلاص *ikhlas*.—(want of ornament) سادگی *sādagī*.

PLAINT, *n*. فریاد *faryād*, شکایت *shikāyat*, گرد *giryā*.

PLAINTIFF, *n*. مدعی *muddaī*, دادخواه *dād khāh*, فریادی *faryādī*.

PLAIT, *n*. تپ *tah*, چین *chīn*, پیچ *pech*.

PLAIT, *vt*. تاپ جامه ساختن *tāya jāma-s*, چین انداختن *chīn-a*.

PLAN, *n*. 1 (scheme) قصد *kasd*, تدبیر *tadbīr*. 2.—(form) نقش *naksha*, صورت *sūrat*.

PLAN, *vt*. تدبیر کردن *tadbīr-k*, بندش *bandish-s*. To plan a building, نقش عمارت بستن *nakshai imārat-b*, رسم مبنی کردن *rasmī mabnī-k*.

PLANE, *n*. بسط *basīt*. A joiner's plane, رندۀ نجار *randai najjār*.

PLANE, *vt.* رنده کردن *randa k.*, هموار کردن *hamwār-k.*

PLANET, *n.* سیاره *sayyāra*, نجم *najm*, اختر *akhtar*, *najmi sāyar*.

PLANETARY, *a.* سیاره منسوب *sayyāra mansūb*.

PLANK, *n.* تخته *takhta*, لوح *lūh*.

PLANK, *vt.* تخته وضع کردن *takhta wazī-k.*

PLANT, *n.* نهال *nihāl*, شجر *shajar*, غرس *ghars*.

PLANT, *vt.* نصب کردن *nash-k.*, نشانیدن *nishāndan*, کاشتن *kāsh-tan*. To plant a colony, جای ویران آباد ساختن *jāi wairān ābād-s.*

PLANTAIN, *n.* (fruit) (herb) موز *mūz* — (herb) لسان الحمل *lisān-ul-haml*

PLANTATION, *n.* نصب *nash*, نشانندگی *nishāndagi*, نهالستان *nakhlistān*.

PLANTER, *n.* غراس *gharrās*, بامب *nāsib*, کشت کار *kisht kār*

PLASTER, *n.* آزند *āzhand*, گچ *gach*. 2. (for a wound) مرهم *marham*, (pl. مرهم), ضماد *zamād*.

PLASTER, *vt.* گچگری *andūdan*, اندودن کردن *gachgarī-k.*

PLAT, *vt.* بافتن *bāftan*.

PLATE, *n.* طبنی *tabak*, رکابی *rakābī*, صحن *sahn*.

PLATE, *vt.* ملایم کردن *mulammad-k.*, با نیک آراستن *bā tankā-ā* — (with silver) تفضیض کردن *tufziz-k.*

PLATFORM, *n.* چمبوره *chabūtrah*, سقاف *sakf*, اجار *izzār*.

PLATTER, *n.* تشت *tasht*, پنگره *pingara*.

PLAUSIBILITY, *n.* نهایش *numāyish*, آراستگی *ārāstagi*.

PLAUSIBLE, *a.* خوش نما *khush numā*, نهایشی *numāyishī*.

PLAY, *vt., vi.* بازی کردن *bāhktan*, باختن

bāzī-k., لعبت *laābat-s* — (at dice) قمار *shashkabāzī-k.*, ششدر بازی کردن *kimār-b.* To win at play, بازی

باختن *bāzī-y.* — (on a musical instrument) نواختن *nawāhktan*. — (jest) بازی

بازن *bazā-b.* — (represent on a theatre) بازی کردن *nakl-k.* — (toy) بازی

شبهه بازی کردن *nāz u nawāz-n.*, نمودن *shewā bāzī-k.* To play with life,

بازی کردن *jānbāzī-k.* To play odd or even, زوج و فرد باختن *zūj u fard-b.*

To play upon, استهزا کردن *istihzā-k.* بازی افسوس *ajūs-s*

PLAY, *n.* بازی *bāzī*, لعبت *laābat*. — (at cards, dice, &c.) بازی *bāzī*

kimār bāzī. Belonging to play, لعبتی *laābatī* A stage-play, تماشا *tamāsha*,

بازی *bāzīcha*, تقلید *taklīd*. Play-game, بازی *bāzīcha*, نقال خانه *laābat*. A play house, تماشاگاه *nakl khāna*, تماشاگاه *timāshā gāh*.

PLAYER *n.* بازیگر *bāzanda*, لاعب *lāth*. A stage player, نقال *nakkāl*, نقال بازی *nakl bāz*. A player on an instrument,

سازنده *sāzanda* — (in compos.) بازی *bāz*, شطرنج بازی *nawāz*. A chess-player, شطرنج *shitrānj bāz*.

PLAYFELLOW, *n.* همکار *ham bāz*, مبارزت *sahadirat*.

PLAYFUL, *a.* عشوت بازی *ishwat bāz*, شبهه نما *shewa numā*.

PLEA, *n.* دعوی *hujjat*, حجت *dadwa*, دلیل *dalīl*, بحث *tahs*

PLEAD, *vi.* (a cause) احتجاج کردن *ihtijāj-k.*, حجت کران *dadwa-k.*, حجت *hujjat-k*, دلیل آوردن *dalīl-ā.*, بحث *bahs-n.*, داند حواستن *dād-kh*.

PLEADABLE, *a.* ممکن *mumkinī* احتجاج *ihtijāj*.

PLEADER, *n.* وکیل الدعوا *wakīlu'd dāwa*, داد خواه *dād khāh*.

PLEADINGS, *n.* مباحثه *mubāhasa*, احتجاج *ihitijāj*.

PLEASANT, *a.* لطیف *latīf*, خوش *khush*, مفرح *mufarrih*, خوشنما *khūshnumā*, دلپذیر *dil pazīr*.—(gay, lively) شاد *shād*, شادمان *shādmān*, مسرور *masrūr*, خرم *khurram*.

PLEASANTLY, *ad.* (delightfully) لطیفانه *latīfāna*, دلجوئی *bā tafarruj*, با تفرج *bā tafarruj*, *dil āwīz*.—(gaily) شادمانه *shād māna*, خرمانه *khurramāna*, مسرورانه *masrūran*.

PLEASANTNESS, *n.* خوشی *khushī*, عیش *dil āwīz*, تفرج *tafarruj*, عشرت *diysh u āshrat*.

PLEASANTRY, *n.* خرمی *shādī*, لطافت *latāfat*, لطف *lutf*, خرمی *khurramī*, لذت *bazla*.

PLEASE, *vt., vi.* شاد *khūsh-k.*, خوش کردن *khūsh-k.*, دلپذیر کردن *dilāwīz-k.*, خوشنود *dil pasand-k.*, دلپسند کردن *khūsh nūd-k.*, دلشاد کردن *shād-s.*

PLEASING, *a.* خاطر نواز *dilāwīz*, *khātir nawāz*.

PLEASINGLY, *ad.* دلجووانه *dilāwīzāna*, از خاطر نواری *az khātir nawāzī*.

PLEASINGNESS, *n.* دلجوئی *dilāwīzī*, خاطر نوازی *khātir nawāzī*.

PLEASURE, *n.* خرمی *khūshī*, خرمی *khurramī*, عیش *khursandī*, سرور *dysh*, سرور *sarūr*, دوف *sauk*, تفرج *tafarruj*, کامرانی *kāmrānī*.—(choice, will) مراد *ikhtiyār*, اختیار *ikhtiyār*, مراد *murād*, واردات *wāridāt*.

PLEBEIAN, *n.* عام *āmm* (*pl.* عوام).

PLEBEIAN, *a.* حقیر *hakīr*, فروما *farū-māya*.

PLEDGE, *n.* کفیل *girau*, رهن *rahn*, کفیل *kafīl*.

PLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.* 2. (give

in surety) ضمانت دادن *zāmin-d.*, کفالت دادن *kafālat-d.*

PLEIADES, *n.* پارسا *parwān*, پارسا *surayyā*.

PLENIPOTENTIARY, *n.* (powers) استقلال *istiklālī*, مبادی *mubāsharat*, *istiklālī kullī*.—(negociator invested with full powers) وکیل مطلق *wakīl mutlak*, وزیر مختار *wazīr mukhtār*. A plenipotentiary commission, وکالت نامه *wakālat nāma*.

PLENTEOUS, *a.* فراوان *farāwān*, وافر *wāfir*, بسیار *bisyar*, کثیر *kasīr*.

PLENTEOUSLY, *ad.* بسیارانه *bisyarāna*, کثیرانه *kasīranā*, فراوانی *bā farāwānī*.

PLENTY, *n.* فراوانی *bisyarī*, فراوانی *farāwānī*, زیاده *ziyādātī*.

PLENTY, *a.* وافر *wāfir*, بسیار *bisyar*, فراوان *farāwān*.

PLEONASM, *n.* فضول *fuzūl*, زیاده *ziyādātī*.

PLETHORA, *n.* افراط خون *ifrāti khūn*.

PLETHORIC, *a.* پر خون *damawī*, پور *pur* *khūn*.

PLEURISY, *n.* ذات الجنب *zātu'l jāmb*, درد پهلو *dardi pahlū*.

PLIABLE, *a.* خمیدگی *khamīdgi*, آسان *āsāni*, مایل *māyal*, نرم *narm*.

PLIANCY, *n.* ملایمت *mulāyamat*, سلاست *silāsāt*.

PLIANT, *a.* نرم *narm*, زود اعتقاد *zūdi*, *itikād*.

PLIGHT, *vt.* زار کردن *dhd-d.*, اقرار *ikrār-k.*, بستان *paymān-b.*, بستان *kaul-d.*

PLIGHT, *n.* حالت *hāl*, وضع *waz*, حالت *hālat*.—(pledge) قول دهی *kaul 'dahī*.

PLOD, *vt.* محنت کردن *mahnāt-k.*, جد *jaddu*, جهد کردن *jehād-k.*

- PLOT, n.** 1. (scheme, plan) غرضی *gharaz*, قصد *kasd*, نیت *niyat* 2. (conspiracy) بندش *bandish*, سازش *sāzish*. 3. (piece of ground) زمین *katdi zamīn*. 4. (bed in a garden) چمن *chaman*
- PLOT, vi., vt.** (conspire) سازش کردن *sāzish-k.*, بندش کردن *bandish-k* —(machine) فتنه برپا کردن *hila-b.*, فتنه *fitna bar pā-k.*
- PLOTTER, n.** بندشی *bandishī*. —(con- triver of mischief) انگیز *fitna angīz*, باز *hila bāz*.
- PLOUGH, n.** فلج *kulba*, فدان *fadān*.
- PLOUGH, vt.** راندن *kulba-r.*, زمین *zamin* فلاحه *zamin timār-k.*, فلاحه *falāhat-k.*
- PLOUGHMAN, n.** ران *kulba rān*, زارع *zārī*, حرث *hurrās*.
- PLOUGHSHARE, n.** آهن *āhani* *kulba*, سپار *supār*.
- PLUCK, vt.** بزودى *bazūr-g.*, گرفتن *bazūdī-g.* To pluck up by the roots, از بیخ کشیدن *az bekh-k.* — (gather) چیدن *chīdan*. To pluck a rose, گل چیدن *gul-ch.* To pluck up courage, دلیرى *himmat-g.*, دلیرى *dīler-sh.* To pluck hairs, نهمى *tanammus-k.*
- PLUG, n.** سداد *sadād*, سیم *simūm*.
- PLUG, vt.** سیم زدن *simām-z.*
- PLUM, n.** آلو *ālū* (pl. آلوان *ālū*).
- PLUMAGE, n.** زلف *par u bāl*, زلف *zulf*.
- PLUMB, vt.** سرب انداختن *surb-a.*
- PLUMB, n.** سرب *surb*, رسامه *rasāsa*.
- PLUMBAGO, n.** سرب *surma*, سرب *surb*.
- PLUMBER, n.** سرب *surb gar*, سرب *surb rīz*.
- PLUMBERY, n.** سرب ریزی *surb rīzi*.
- PLUMB-LINE, n.** بلد *balad*, هنجار *hinjār*.
- PLUME, n.** سرفوج *sarkūch*, طره *turra*, پَر *par*.
- PLUME, vt.** سرفوج آراستن *bā sarkūch- ā.*, پیراستن *payrīstān*.
- PLUMMET, n.** هنجار *hinjāra*, سرب *surb*.
- PLUMP, a.** فرم *farba*, جسيم *jusim*, سمين *samīn*
- PLUMP, vt.** فرم کردن *farba-k.*, تسمين *tasmīn-s.* —(fall in a direct line) راست افتادن *rāst-u.*
- PLUMPNESS, n.** جسامت *farbahī*, جسامت *jasāmat*, گوشه‌داری *gūshetdārī*.
- PLUNDER, n.** غنیمت *yaghmā*, غنیمت *ghanīmat*, (غنایم *ghānīm*), غارت *ghārat*, تاراج *tārāj*.
- PLUNDER, vt.** غارت کردن *ghārat-k.*, غنما کردن *baghārat-b.*, غنما کردن *yughmā-k.*, غنیمت کردن *ghanīmat-b.*, دزدی کردن *duzdī-k.*
- PLUNDERER, n.** غارت گر *ghārat gar*, دزد *yaghmānī*, دزد *duzd*.
- PLUNGE, vt.** زير آب انداختن *zerī āb-a.*, (one's self into water) فرو زدن *dar āb farū-z.* — (one's self into water) غوطه خوردن *ghūta-kh.*, خود را در آب انداختن *khudrā dar āb andākhtan*. —(one's self into danger) خود را در خطر انداختن *khudrā dar khatar-a.*
- PLUNGE, n.** غوطه *ghūta*, غوص *ghaus*.
- PLUPERFECT, a.** ماضی بعید (tense) *māzī baīd*.
- PLURAL, a** جمع *jamī*.
- PLURALITY, n.** جمعیت *jamīāt*, کثرت *kasrat*.
- PLUS, n.** جمع *jamī*, و *bā*, و *wa*.
- PLY, vt.** مشغول داشتن (keep one busy) *mashghūl-d.* —(practise diligently) با جد و جهد *mahnat-k.*, کار ساختن *bā jaddu jehad kār-s.* —

(solicit importunately) تصدع کردن *tasdid-k.*, آزار دادن *āzār-d* —(offer service) خدمت نمودن *khidmat-n.* — (bend) مایل کردن *kham-k.*, مایل کردن *māil-k*

PLY, *n* نه *tah*, تا *tā*, چین *chīn* —(bent, bias) مایل *māil*, مایل *mayl*

PNEUMATICAL, *a* باد منسوب *bād mansūb*, ریخی *rīkhī*, بادی *bādī*.

PNEUMATICS, *n* معرفت هوا *maʿrifati harvā*, هوا شناسی *harvā shunāsī*.

POACH, *vt.* دیم جوش *nīm-p*, دیم بخدن *nīm-jūsh-k.* —(steal game) دزدیدن *nakhchūr-d.*

POACHER, *n.* دزد *nakhchūr duzd*, دزدی شکار *duzdi shikār*.

POCK, *n.* آبله *ābila*.

POCKET, *vt.* درجیب نهادن *dar jīb-n.* —(steal) دزدیدن *duzdīdan* To pocket up (to bear), برداشت کردن *bardāsh-k.*

POCKET, *n.* جیب *jīb*, دستگی *kīsa*, دزدان *juzdān*. Pocket-money, خرچ جیب *kharchi jīb*.

POD, *n.* (of cotton) جوزق *jauzak*.

POEM, *n* شعر *shiʿr*, قصیده *kasīda* (pl. قصاید) Heroic poem غزل *ghazal*.

POESY, *n.* vide POETRY

POET, *n.* شاعر *shāʾir*, (شعرا. pl.) ناظم *nāzim*.

POETESS, *n* شاعره *shāʾira*.

POETIC, *a* شعری *shʿrī*, نظمى *nazmī*.

A poetic work, دیوان *dīwān*. Poetic licence, ضرورت شعر *zarūratī shadr*.

POETICALLY, *ad.* شعرا *shʿrāna*.

POETIZE, *vi.* شعر ساختن *shʿr-s.*, شعر گوی کردن *shʿr-gūi-k.*

POETRY, *n.* نظم (اشعار. pl.) شعر *shʿr* *nazm*

POIGNANCY, *n.* تیزی *tezī*, نندی *tundī*, درشتی *hiddat* —(severity) شدت *shiddat*.

POIGNANT, *a-* تیز *tez*, تند *tund*, ترش *tursh*.

POINT, *n.* نوک *nauk*, سر *sar*. —(period)

نقطه *mahatt*. —(dot) نقطه *nukta* —

(nicety) دقیقه *dakika*, نکته *nukta*. A

point of time, لحظه *lahza*. —(object)

مقصد *maksad*, مطلب *matlab*. A mat-

erial point, امر مهم *amri muhim*.

—(aim, mark) نشان *nishān*. The point

of a pen, نوک قلم *nauki kalam* From

point to point, نقطه بنقطه *nukta ba*

nukta. Point blank, راست *rāst*, در خط

دست *dar khati mustakim*. To the

point, بعین *baʿīn*. At the point of

death, باب جان *jān balab*. —Points

at issue, تصفیة طلب *umūri tasfihi*

talab. In point of, نسبت *ba nisbat*.

The diacritical vowel points, حرکات

harakāt.

POINT, *vt.* 1. (sharpen) تیز کردن *tez-k.*,

شست *tahdīd-k.*, 2. (aim) شست

کردن *shast-k.* 3. (mark with vowel

points) نقطه زدن *āirāb-d.*, نقطه

نقطه *nukta-z.* To point out, نمودن

namūdan, اظهار کردن *izhār-k.* To point with the

finger, انگشت دلالت کردن *bā angusht*

dalālat-k. To point out the way, ره

راهِ *rāh*, راه دلالت کردن *rah*

dalālat-k.

POINTED, *a.* تیز *tez*, نوک دار *naukdār*.

(epigrammatical) نکته آمیز *nukta āmīz*.

POINTEDLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*,

با آینه *ba āyn*, با نکته *bā nukta*.

POINTLESS, *a.* بی نوک *bī nauk*, غیر

غیر *ghayr nukta*.

POISON, *n.* زهر *zahr*, سم *samm* (pl. سهام).

Mortal poison, زهر هلال *zahrī halāl*,

زهر قاتل *zahrī kātil*. To drink poison,

سم آشامیدن *āshāmīdan*, زهر *zahr* سم آشامیدن *samm āshām-sh.*

POISON, *vt.* زهر دادن *zahr-dān*, زهر آلودن *zahr-d.*, سم دادن *samm-d.*

POISONED, *a.* از زهر کشته *az zahr kushta*, مسموم *masmūm*.

POISONOUS, *a.* زهر آلود *zahr ālūd*, زهری *zahrī*, سام *sām*.

POISE, *n.* اعتدال *attidāl*, برابری *barābarī*, ترازو *tarāzū*, معادلت *maādilat*.

POISE, *vt.* (weigh) وزن کردن *wazn-k.*, سنجیدن *sanjidan*.—(place in equilibrium) معادل کردن *muḍḍidāl-k.*, در ترازو داشتن *dar tarāzū-d.*

POKE, *vt.* سپوختن *baham-z*, بهم زدن *supūkhtan*, سیخ زدن *sikh-z.*

POKER, *n.* سیخ آتش *ātish kāw*, آتشکاو *sikhi ātish*.

POLAR, *n.* قطبی *kutbi*.

POLE, *n.* قطب *kutb* (*pl.* قطب — (north pole) قطب شمالی *kutbi shi-mālī*.—(south pole) قطب جنوبی *kutbi janūbī*. The two poles, قطبین *kutbayn*. 2. (long stick) چوب دراز *chūbi darāz*. A tent-pole, عمود *āmūd*, واتیرا *watira*. Pole-axe, بیلچه *bilcha*, ندر *tabar*. Pole-star, ستاره قطب *sitā-rai kutb*.

POLICE, *n.* ضبط و ربط *zabtu rabti shahr*, شهر، بستی ملت *bandu bast i millat*, شهر، نگهبانان *nigahbānāni shahr*, پاسبان *pāshan*.

POLICY, *n.* (art of government) علم حکومت *ilmi hakūmat*—(art, stratagem) حکمت *hikmat*, تدبیر *tabīr*, هنر *hunar*.—(of insurance) بیمه نامه *bīma nāma*.

POLISH, *vt.* زدودن *saykal-k.*, صیقل کردن *zadūdan*, جلا دادن *jilā-d.*—(make of elegant manners), ادب و آزر کردن *adab u āzarm-k.*, تهذیب کردن *tahzīb-k.*

POLISH, *n.* (gloss) زدودگی *zadūdagī*.

ظرافت *jilā*—(elegance of manners) *zarīfat*, ادب *adab*, خوش *khūsh*, رفیارت *rafiārī*

POLISHABLE, *a.* قابل صیقل *kābili saykal*.

POLISHER, *n.* صقال *sakkāl*, صیقل گر *saykal gar*. A polisher of gems, حکاک *hakkāk*. A polisher of arms, صیقل گر *saykalgar*.

POLITE, *a.* خوش اخلاق *adīb*, ادیب *adīb*, اخلاق *ikhhlāk*, اهل مروت *ahli muru'at*, لطیف *latīf*. To be polite, ادیب *adīb*, خوش اخلاق شدن *adīb-sh.*, اخلاق شدن *khūsh ahlāk-sh*

POLITELY, *ad.* از ادب *az adab*, ظریفانه *zarīfāna*, خوش طبعانه *khūsh tabīāna*.

POLITENESS, *n.* ادب *adab*, آزر *āzram*, لطافت *tadāzim*, مروت *murū'at*, بی ادبی *latāfat* Want of politeness, بی ادبی *bī adabī*, نرکت ادب *tarki adab*.

POLITICAL, *a.* ملکی *mulktī*, مدبر *mudabbir*, واقف امور دولت *wāqifi umūri daulat*.—(cunning) زبرک *zīrak*, هنرمند *hunar-mand*.

POLITICALLY, *ad.* مدبرانه *mudabbirāna*, با تدبیر *bā tadbīr*, با فن *bā fann*.

POLITICIAN, *n.* صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, مدبر *mudabbir*.—(artful man), حیل باز *hīlabāz*.

POLITICS, *n.* علم سیاست *ilmi sayāsāt*, علم تدبیر *ilmi tadbīr*.—(public affairs) امور مملکت *umūr mamlakat*.

POLITY, *n.* نظام ملک *nizāmi mulk*, دستور العمل مملکت *dastūr u'l amali mamlakat*.

POLL, *n.* سر شماری *rās*, سر *sar*, اسم نویسی *sar shumārī*. A poll-book, سر خراجی *ism nauīsī*. A poll-tax, سر *sar khirājī*, جزیه *jizya*.

POLL, *vt.* در دفتر (enter in a register)

سز بردن (lop) *dar daftar-n.*—نوشتن
sur-b, حطاب کردن *hitāb-k.*
POLLUTE, *vt.* ملوث کردن *ālūdan*, ملوث کردن
mulawwas-k., ناپاک کردن *nāpāk-k.*
POLLUTED, *a* آلوده *ālūda*, پلید *patid*,
مردار *murdār* ناپاک *nāpāk.*
POLLUTION, *n* آلودگی *ālāyish*, ناپاکی
nāpākī, نجاست *najāsāt.*
POLTROON, *n* شتر دل *nāmarā*, نا مرد
shutur dil.
POLYGAMIST, *n.* کثیر النکاح *kasīru'n*
nikāh.
POLYGAMY, *n.* نکاح *nikāh* (*pl.* انکحات),
بسیار زنی *bisayār zanī.*
POLYGON, *n.* بسیار پهلو *bisayār pahlū.*
POMATUM, *n.* روغن خوش بوی *raughani*
khush būi, مسحه *mus-hā.*
POMEGRANATE, *n.* رمان *anār*, گلر انار
rummān.—(flower) گلر انار *guli anār.*
—(tree) درخت انار *dirikhti anār.*
POMMEL, *n.* شمشیر *kubzai sham-*
shīr, دستمه *dustai sayf.*
POMMEL, *vt.* زدن *zudan*, کوفتن *kūftan.*
POMP, *n* احتشام *hishmat*, حشمت
shām, شوکت *shaukat*, جلال *jāhu*
jalāl.
POMPOUS, *a.* اهل شوکت *ahli shaukat*,
اهل شوکت *bā hishmat*, با حشمت
karr u farr.
POMPOUSLY, *ad* بزرگان *dzamāna*, بزرگان
buzurgāna, با حشمت *bā hishmat*, با
شوکت *bā shaukat.*
POND, *n.* آبرگیر *tālāb*, حوض *hauz*,
آبرگیر *ābgīr*, غدیر *ghadīr.* The bottom of a
pond, پایاب *pāyāb.*
PONDER, *vt.* اندیشیدن *pindāshdan*, اندیشه
کردن *andīsha-k.*
PONDEROUS, *a.* ثقیل *sangīn*, سنگین
sakīl, گران *girān bār.*
PONDEROUSLY, *ad.* ثقیلانه *sakīlāna.*

PONDEROUSNESS, *n.* گران *girānī*,
سنگینی *sangīnī.*
PONIARD, *n.* پش قبض *pesh kabz*, خنجر
khanjar.
PONTIFF, *n.* امام *imām*, خلیفه *khalīfa.*
PONTOON, *n.* مبر *mībar.*
PONY, *n.* یابو *yābū*, اسپچه *aspcha.*
POOL, *n.* آب استاده *ābi istāda*, برک *birka*,
آبرگیر *ābgīr.*
POOR, *a.* غریب *muflis*, غریب *gharīb*,
فقر *tihi dast*, گدا *gadā*, فقیر
fakīr (*pl.* فقرا *miskīn.* To be
poor, مسکین شدن *miskīn-sh.* To make
poor, مسکین کردن *miskīn-k.* Poor-
spirited, بی دل *bī dil.* Poor-house,
گدا خانه *gadā khāna.*
POORLY, *ad.* درویشان *fakīrāna*, درویشان
darwīshāna, حقیرانه *hakīrāna.* *a.*,
نا توان *na tawān*, بیمار *bīmār.*
POORNESS, *n.* تنگ دستی *iflās*, تنگ
دستی *tangdastī*, گدائی *gadāi.*
POP, *n.* صدای تیز *sidāi tez.*
POP, *vt.* انداختن *andākhtan.*
POPE, *n.* ریم پاپا *rīm pāpā.*
POP-GUN, *n* تفنگچه *tufangcha.*
POPLAR, *n.* چنار *chinār*, حور *harwar.*
The white poplar, سپیدار *sapīdār.*
The black poplar, حوری رومی *harwari*
rūmī.
POPPY, *n.* خشخاش *khashkhāsh.* Poppy-
seed, پوست دانا *post dānā.* Poppy
juice, (opium) شیر خشخاش *shīri*
khashkhāsh.
POPULACE, *n.* عوام *dwāmm*, عامت
āmmat, مردم *jamhūr*, مردم *mar-*
dumān, خلق *khalk.*
POPULAR, *a.* عام *āmm*, مشهور *mash-hūr*,
معروف *madrūf*—(suitable to the
people) ملت *lāyaki millat*,
واجب العامة *wājibu'l āmmat.*—

- (esteemed by the people) محبوب القلوب *mahbūb u'l kulūb*.
- POPULARITY, *n.* اعتبار خاق *ttibāri khalk*, محبت امت *mahabbatul immat*, معرفیت *maḍrūfiyat*.
- POPULARLY, *ad.* با اعتبار خلق *bā ttibāri khalk*, با دوستی و محبت ملت *bā dushṭi u mahabbati, milla't*.—(vulgarly) عاموماً *āmūman*.
- POPULATION, *n.* آبادانی *ābādānī*, جمعیت *jamā'at*, معموری *maḍmūrī*, باشندہ *bāshinda*.
- POPULOUS, *a.* معمور *maḍmūr*, آبادان *ābādān*, پر خلق آباد *pur khalk ābād*.
- POPULOUSNESS, *n.* کثرت الخلق *kasratul khalk*, معموری *maḍmūrī*.
- PORCELAIN, *n.* چینی *chīnī*, ظروف *zurūfi chīnī*.
- PORCH, *n.* دھلیز *peshgāh*, پیش گاہ *dahlīz*, طاق *tāk*, دالان *dālān*.
- PORCUPINE, *n.* خار پشت *khār pusht*, شبہم *shabham*.
- PORE, *n.* (of the body) مسام *masāmm* (*pl.* مسامات).—(hole) سوراخ *surākh*, منفذ *manfaz*.
- PORK, *n.* گوشت خوک *gūshṭi khūk*, لحم خنزیر *lahmī khanzīr*.
- POROSITY, *n.* منفذ داری *manfaz dārī*.
- POROUS, *a.* مسام دار *masāmmḍār*, پر منفذ *pur manfaz*.
- PORPHYRY, *n.* سنگ سماق *sangi sum-māk*.
- PORPOISE, *n.* خوک دریائی *khūkī daryāī*.
- PORT, *n.* بندر *bandar* (*pl.* بندادر *mīnā*), در *dar*, سنار *sinār*.—(a gate) در *dar*, باب *bāb*.—(air, mien) رفتار *raftār*, روش *rawish*, چہرہ *chehra*.
- PORTABLE, *a.* قابل حملت *kābīlī hamūlat*, لایق بارگیز *lāyaki bārgīr*.
- PORTABLENESS, *n.* قابلیت حملت *kābīlīyati hamūlat*.
- PORTAGE, *n.* کرایہ حمل و نقل *kirāya haml u nakl*.
- PORTEND, *vt.* دلالت کردن *dulālat-k*, نشان دادن *nishān-d*.
- PORTENT, *n.* نحوست فال, بد *fālī bad*, نحوست *nahūsāt*.
- PORTENTOUS, *a.* بد فالی *lad fālī*, عیب نما *āibnumā*.
- PORTER, *n.* 1. (to a gate) دربان *darbān*, دواب *barwāb*. 2. (carrier of burdens) بار بردار *bār bardār*, بارکش *bār kash*, حامل *hammāl*.
- PORTERAGE, *n.* مزدوری *muzdūrī*, بار کشی *bār kashī*.
- PORTFOLIO, *n.* جز دان *juz dān*.
- PORTICO, *n.* پیش طاق *ruwāk*, پیش طاق *pesh tāk*, دھلیز *dhlīz*.
- PORTION, *n.* حصہ *hissa* (*pl.* حصص), نصیب *nasīb*, بھرہ *bahra*, قسمت *kismat*. The portion of a wife, مهر *mahr*, کابین *kābīn*. The portion of a child, نصیب *nisbi*, انتظام میراث *iktisā-mī mīrās*. A small portion, چیز *chīzī*, شی *shī*.
- PORTION, *vt.* حصہ کردن *hissa-k*, تقسیم کردن *taksīm-k*.
- PORTLINESS, *n.* وقار *wakār*, بزرگواری *buz-urgwārī*, عظمت *āzmat*.
- PORTLY, *a.* بزرگوار *shāhāna*, بزرگواری *buz-urgwār*.
- PORTMANTEAU, *n.* جامہ دان *jāmadān*, خورجی *khūrjī*.
- PORTRAIT, *n.* تصویر *taswīr*, شبہ *shabīh*, صورت *sūrat*. A portrait painter, مصور *musawwir*. To draw portraits, تصویر کشیدن *taswīr-k*, شبہ کشیدن *shabīh-k*.
- PORY, *a.* مسام دار *pur surākh*, پرسیورخ *pur surākh*, مسام *masāmmḍār*.

POSITION, *n.* نهاد *nihād*, محل *mahall*,
 طرَح *tarah*, موضع *maruzt*, حالت *hālat*,
 جا *jā*, مرتبہ *martaba*.

POSITIVE, *a* (not negative) موجب *mūjiba*,
 محقق *ghayri nafi*.—(certain) غیر نفی
muhakkik, یقینی *yakīnī*.—(dogmatical)
 خود راي *khud sar*, خود سر *khud*
rāi.—(degree) اسم محض *ismi malz*.

POSITIVELY, *ad.* (not negatively) بلا
 یقیناً *bilā istiklāl*.—(certainly) یقیناً
yakīnan, بلا شک *bilā shak*.—(dogma-
 tically) از خود سر *az khud sarī*, از
 خود راي *az khud rāi*.—(in strong
 terms) با اقرار شدید *bā ikrārī shadīd*.
 —(peremptorily) قطعاً *kitān*.

POSITIVENESS, *n.* عدم نفی *adamī nafi*,
 اَدَمی نَفی *adami nafi*, معنیت *maḍniyat*.—(cer-
 tainty) تيقن *tuyakkun*, نبوت *subūt*,
 تحقیق *tahkīk*.—(dogmaticalness)
 خود کامی *khud kāmī*.

POSSESS, *vt.* داشتن *dāshtan*, بدست
 آوردن *ba dast-ā*, تصرف نمودن *tasar-
 ruf-n.*, مالک شدن *mālik-sh.*—(seize)
 ضبط *ba tasarruf-ā*, آوردن *zabt-k.*

POSSESSED, *a.* دَاشْتَم *dāshta*, نملک
tamalluk, متصرف *mutasarrif*. Posses-
 sed of (in comp.) دار *dār*, ناک *nāk*,
 مند *mand*, ذی *zī*, ذی *zī*, صاحب *sāhib*.

POSSESSION, *n.* قبضه *kabza*, تصرف *tasar-
 ruf*, عمل *āmal*.—(property) مالکیت
mālikīyat, ملک *millk* (pl. املاک)—
 Hereditary possession, میراث *mīrās*.
 Complete and absolute possession,
 مالکانه تصرف *tasarrufi mālikāna*. To
 take possession, ضبط کردن *zābt-k.*,
 گرفتن *tasarruf-g*. To give posses-
 sion, دادن تصرف *tasarruf-d.*, املاک
 دادن *imlak-k.*, تملیک ساختن *tamlīk-k.*

POSSESSIVE, *a.* مالکي *mālikī*.—(case)
 اضافت *izāfat*.

POSSESSOR, *n.* دارنده *dāranda*, مالک
mālik, متصرف *mutasarrif*, قابض *kābiz*,
 خداوند *khudāwand*.

POSSIBILITY, *n.* امکان *imkān*, احتمال
ihimāl, قابلیت *kābīliyat*, مقدور *makdūr*.

POSSIBLE, *a.* ممکن *mumkin*, بودنی
būdanī, قابل *kābil*. Possible things,
 ممکنات *mumkināt*, محتملات *muh-
 tamāt*. To be possible, ممکن شدن *mumkin-
 sh.*, مقدور داشتن *makdūr-d.*

POSSIBLY, *ad.* شاید *shāyad*, باشد *bāshad*.

POST, *n.* (mail) برید *barīd*.—(letter car-
 rier) پیک *payk*, فادد *kāsīd*.—(situa-
 tion) مقام *mukām*, محل *mahall*. An
 advanced post, مقدمت *mukaddamat*,
 خدمت *pesh rav.*—(employment) پیشرو
khidmat, عهده *uhda*, منصب *mansab*,
 جاه *jāh*.—(a piece of timber set
 erect) چوب *chūb*, ستون *sitūn*. The
 winning post at a race, میثا *mītā*,
 نشانگاه *nishāngāh*. The starting post,
 مقوس *mikwas*. A direction post on
 a road, ساره *sāra*. The post of a door,
 در *labi dar*. By post, برید *ba zarīya barīd*.
 A travelling by post, سیر فی البرید *sayr fī'l barīd*.
 A post-boy, برید *barīd*. Post-day, روز
rūzi rawāngī yā روانگی با آمد برید
āmadi barīd. Post-horse, منزل *man-
 zal*. Postman, نامه بر *nāmabar*.

POST, *vt. vi.* فرود کردن *ba zūdi safar-
 k.*—(to assign to a station) تعیین کردن
tayyīn-k., وضع ساختن *wazt-s.*—(ad-
 vertise) اشتها کردن *ishtihār-k.*

POSTAGE, *n.* محمول خط برید *mahsūli*
khatti barīd.

POST-DILUVIAN, *n.* بعد از طوفان نوح
badā az tūfāni nūh.

- POSTERIOR, *a* موخر *pas*, بعد *baād*, آخر *muakhkhir*, آخر *ākhir*. Posteriors, *nashistgāh*.
- POSTERITY, *n*. نسل *nasl*, اولاد *aulād*.
- POSTERN, *n* در بچه *bābcha*, در بچه *darīcha*.
- POST-HASTE, *n*. با سرعت *ba surāt*.
- POSTHUMOUS, *a*, پس از مرگ *pas az marg*.
- POSTMASTER, *n*. صاحب البرید *sāhibu'l barīd*, مختار برید خانہ *mukhtārī barīd khāna*.
- POSTMERIDIAN, *a*, بعد الظہر *baād u'z'zuhur*.
- POST-MORTEM, *a*, تشریح مردہ *tashrīhi murda*.
- POST-OFFICE, *n*. برید خانہ *barīd khāna*.
- POSTPONE, *vt*. تاخیر کردن *tākhīr-k*, مهلت کردن *tawakkuf-k*, موئوف کردن *maukūf-k*.
- POSTSCRIPT, *n*. دبل الخط *zailu'l khat*, ملحقیات *mulhaksāt*, خط ناتمام *tatammai khat*.
- POSTULATE, *n*. دعا بلا دلیل *dāwa bilā dalīl*, مطالبہ بی اثبات *matlūbi bī isbāt*.
- POSTURE, *n* طرز *tarz*, وضعت *waziāt*, حالت *hālat*. The posture of the body, *wazuāti tan*, وضع بدن *wazd badn*. The posture of affairs, *hālī umūri amūm*.
- POSY, *n*. گلدستم *guldasta*.
- POT, *n*. دیگ *dīg*, سبو *sabū*, آوند *āwand*. A water pot, آبتابہ *ābtāba*, آبریق *ibrīk*. An earthen pot, سفالین *sifālīn*, فلجان *filjān*. A flower pot, گلدان *guldān*. To go to pot, ویران شدن *wayrān-sh*, مفلس شدن *muflis-sh*. Pot upon pot, دیگ بر دیگ *dīg bar dīg*. The foot of the pot, دیگ پایہ *dīg pāya*.
- POT, *vt*. در دیگ نهادن *dar dīg-n*, در ظرف کاغذین *dar zarf-k*.
- POTABLE, *a*, مشروب *mashrūb* (pl. مشروبات), شرب *shurb*.
- POTASH, *n*. رماد *ramād*, شخار *shakhār*.
- POT-BELLIED, *a*. شکمدار *shikamdār*, سبو شکم *sabū shikam*.
- POTCOMPANION, *n*. همپیالہ *hampiyāla*, همسفرہ *ham sufra*.
- POTENCY, *n*. زور *zūr*, قوت *kuwat*, توانائی *tawānāī*.
- POTENT, *a*. زورآور *zūrāwar*, قوی *kawī*, توانا *tawānā*, قادر *kādīr*.
- POTENTATE, *n*. شاہ *shāh*, ملک *malik*.
- POTENTIAL, *a*. ممکن *mumkin*, محتمل *muhtamil*. — (mood) فعل ممکن *fatli mumkin*.
- POTENTLY, *ad*. زورآورانہ *zūrāwarāna*, قادرانہ *kādīrāna*.
- POTHER, *n*. ہرج مرج *harj marj*, آشوب *āshūb*.
- POT-HERB, *n*. ترہ *tarah*, سبزہ *sabza*.
- POTION, *n*. مشروب *mashrūb*, شربت *sharbat*.
- POTLID, *n*. سر پوش *sar pūsh*, دیگ پوش *dīg pūsh*.
- POT-SHERD, *n*. پاره سعال *pārai sifāl*.
- POTTAGE, *n*. فالودہ *fālūda*, شوربا *shūrba*.
- POTTER, *n*. سفالگر *sifālgar*, خزانہ *khazāf*, گل کار *gil kār*.
- POTTERY, *n*. کارخانہ چینی سازی *kārkhāna chīnī sāzī*, ظروف چینی *zurūfi chīnī*.
- POUCH, *n*. کیسہ *kīsa*, جیب *jīb*.
- POULTERER, *n*. مرغ فروش *murgh farūsh*.
- POULTICE, *n*. ضماد مرہم *marham*, ضماد *zamād*.
- POULTICE, *vt*. مرہم دادن *marham-d*, ضماد نهادن *zamād-n*.
- POULTRY, *n*. مرغ و خروس *murgh u khurūs*, ماکیان *mākiyān*.
- POUNCE, *n*. چنگل *changal*, چنگ *chang*.

POUNCE, *vt.* چنگ زدن *chang-z.*,
با چنگل گرفتن *ba changal-g.*

POUND, *n.* ده روایه *nīm asār*,
dah rūpiya.

POUND, *vt.* دق کردن *kūftan*,
dak-k., فرسودن *farsūdan*, زدن *zadan.*

POUNDER, *n.* دسته *dasta*, کوبه *kūba.*

POUR, *vt.* ریختن *rīkhtan*, ریزیدن *rīzīdan.*

To pour out water, آب ریختن *āb-r.*

To pour down blood, خونریز شدن *khūn rīz-sh.*

POUT, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, اندوه *andūh.*

POUT, *vi.* روی نمودن *sakht rūi-n.*,
قهر کردن *kahr-k.*

POVERTY, *n.* مفلسی *muflisī*, فقر *fakr*,
تنگدستی *tangdastī*, مسکینی *miskīnī.*

POWDER, *n.* سفوف *safūf*, تراب *turāb*,
گرد *gard.*—(for face) سفیداب *safīdāb.*
—(gunpowder) باروت *bārūt.* Powder
room, باروت خانه *bārūt khāna.*

POWDER, *vt.* سفوف کردن *safūf-k.*, ریزه
کردن *rīza-k.*, ساویدن *sāwīdan*,
سحق زدن *sahk-z.*

POWDERY, *a.* سفوف آمیز *safūf āmīz*,
گرد آلود *gard ālūd*, سحقی پذیر *sahk
pazīr.*

POWER, *n.* زور *zūr*, قوت *kuwat*, توانایی
tawānāī, طاقت *tākat*, عزت *izzat*,
مجال *majāl.*—(authority) حکومت
hukūmat, اختیار *ikhtiyār.*—(vigour)
تندرستی *tandurastī*, عنفوان *anfawān*,
Absolute power, کل اختیار *kull
ikhtiyār.* The power of attraction,
جاذبه *kuwati jāzibat.* The
repelling power, دافعت *kuwati
dāfiāt.* The power of motion, قوت
حرکت *kuwati muharrikat.* The in-
tellectual power, قوت مدرک *kuwati
mudraki.* The thinking power, فکر

fikrat. The power of memory, حافظت
hāfizat. Natural or inherent power,
قوت ذاتیه *kuwati zātīya.* Animal
or vital powers, حیوانیت *kuwāi
haywānīyat.* The powers or
senses of the body, قوا *kuwāi
badan.* To gain power, نیرو گرفتن
nerū-g. High in power, بلند مرتبه
buland martaba. Possessed of power,
اهل *iktidār.* Possessed of power,
قدرت *ahli kudrat.* Without power,
بی قدرت *bī kudrat.* A power,
(potentate) شاه *shāh*, سلطان *sultān.*—
(military force) لشکر *lashkar*,
عسکر *askar.*

POWERFUL, *a.* زورآور *zūrāwar*, قوی
karwī, توانا *tawānā*, قادر *kādīr*,
زبردست *zabardast.* Very powerful,
بلند اقتدار *buland iktidār.* عزت
مرفوع *izzat marfū.* To be or become
powerful, زورآور شدن *zūrāwar-sh.*,
قوی شدن *karwī-sh.*, توانستن
tawānistān. To make power-
ful, زور بخشیدن *zūr bakhshīdan*,
دادن *kudrat-d.* A powerful man,
دوالاقتدار *sāhibi kudrat*, صاحب
قدرت *zu'l iktidār.* A powerful speech,
کلام موثر *kalāmi muassir.*

POWERFULLY, *ad.* با قدرت *ba kudrat*,
تندرستانه *ba kuwat*, زور *ba zūr*,
تندرستانه *tandurustāna.*

POWERLESS, *a.* بی توانایی *bī tawānāī*,
عاجز *bī tākat*, بی طانت *ājiz.*

POX, *n.* آبله *ābila.*—(venereal) آتشک
ātishak.

PRACTICABLE, *a.* ممکن *kardānī*,
ممکن *mumkin.*

PRACTICAL, *a.* عملی *istīmālī*,
عملی *āmālī.*

PRACTICALLY, *ad.* از روی استعمال *az
rūi istīmāl*, کار گذاری *kārguzārī.*

PRACTICE, *n.* (experience, use) استعمال *istimāl*, کار گذاري *kār*, عمل *amal*, کار گذاري *kār guzārī*.—(habit) عادت *adat*, خو *khu*.—(custom) دستور *dastūr*, حيله بازی *zābita*. Bad practice, حيله بازی *hila bāzī*, بد کرداري *bad kirdārī*. In practice, در استعمال *dar istimāl*.

PRACTISE, *vt.* عمل کردن *kardan*, عمل کردن *amal-k.*, استعمال کردن *istimāl-k.*, مشق کردن *tajriba-k.*, تجربه کردن *mashk-k.* To practise artifice, حيله بازی *hila bāzī-k.* To practise physis, طبابت کردن *tibābat-k.*

PRACTITIONER, *n.* طبیب *tabīb*, حکیم *hakīm*, کار آزموده *kār āzmūda*.

PRAGMATIC, *a.* مداخل *gustākḥ*, گستاخ *madākḥal*.

PRAGMATICALLY, *ad.* از روی گستاخی *az rūi gustākḥī*, بطور فصولی *ba tauri fuzūlī*.

PRAISE, *n.* ستایش *ṣitāyish*, تعریف *tadrīf*, ثنا *sanā*, نعت *na'at*, شکر *shukr*, صفت *sifat*, تحسین *tahsīn*, مدح *madḥ*, آفرین *āfrīn*. The praise of God, شکر *shukr*, ذکر خدا *zikrī khudā*. Praise be to God, الحمد لله *al hamdu'llah*.

PRAISE, *vt.* ستایش کردن *ṣitāyish-k.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*, ثنا کردن *sanā-k.*, شکر کردن *tahsīn-k.*, تحسین کردن *shukr-k.*, سپاس دادن *sipās-d.*, حمد *ḥamd-k.*, ستودن *sitūdan*.

PRAISEWORTHY, *a.* لایق ستایش *lāyaki ṣitāyish*, مدوح *mamdūh*, مستحسن *mustahsan*.

PRANCE, *vi.* وکری کردن *wakra'-k.*, رقصيدن *raksīdan*.

PRANCER, *n.* وکری *wakra'.*

PRANK, *n.* بازی *bazla*, بازی *bāzī*, زنگ *rang*, مستخره *maskhara*.

PARATE, *vi.* بافه کردن *hirza-g.*, هرزه گفتن *yāfa-k.*

PRATE, *n.* گفت و گو *guftagū*, گو *gū*, هرزه *hirza*, گو *gū*, هرزه *hirza*.

PRATER, *n.* بافه *yāfa gū*, خوار *hirza khār*.

PRAVITY, *n.* vide DEPRAVITY.

PRAWN, *n.* اردیان *irbiyān*.

PRAY, *vi.* دعا کردن *nimāz-k.*, استدعا کردن *istiduā-k.*— (entreat) درخواست کردن *darkhāst-k.*, التماس کردن *iltimās-k.*, عرض کردن *arz-k.*

PRAYER, *n.* نماز *nimāz*, خطبه *khutba*, نمازگاه *duā*. A place of prayer, نمازگاه *ibādatgāh*.— (entreaty) نیاز *niyāz*, عرض *arz*.

PREACH, *vi., vt.* نصیحت کردن *wa'z-k.*, نصیحت *nasihat-k.*, پند دادن *pand-d.*, مواعظ نمودن *muwāṭzi-n.*

PREACHER, *n.* واعظ *wāṭz*, خطیب *khatīb*, شیخ *shekh*.

PREAMBLE, *vt.* دباجه نوشتن *dibācha-n.*

PREAMBLE, *n.* مقدمه *mukaddamat*, دباجه *dibācha*.

PRECARIOUS, *a.* بی قرار *bi karār*, نا پایدار *nā pāyadār*, ثابت *nā sābit*, بی اعتبار *bī ttibār*.

PRECARIOUSLY, *ad.* از بی ثباتی *az bī sabāti*.

PRECARIOUSNESS, *n.* بی قراری *bi karārī*, بی ثباتی *bī sabāti*.

PRECAUTION, *n.* عاقبت اندیشی *ākibat andīshī*, خبر دور اندیشی *dūr andīshī*, بصیرت *basīrat*, داری *khābardārī*, هوشیاری *hūshyārī*.

PRECAUTION, *vt.* آگاه کردن *agāh-k.*, احتیاط دادن *pand-g.*, پند گفتن *ihtiyāt-d.*

PRECEDE, *vt.* پیش رفتن *pesh-r.*, تقدم *ikdām*, اقدام کردن *ikdām-k.*, در پیش شدن *dar pesh-sh.*

PRECEDENCE, *n.* پیش روی *pesh rawī*, تقدم *takaddum*, سبقت *sabkat*, اقدام *ikdām*.

PRECEDENT, *a* پیش رو *pesh rau*, مقدم *peshīn*, اول *arwal*, سابق *mukaddam*, سابق *sābik*, قبل *kabl*.

PRECEDENT, *n.* دستور *dastūr*, نمونه *namūna*, مثال *masal*, پیشدها *pesh nihād*.

PRECEPT, *n.* پند *pand*, نصیحت *nasīhat*, حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*, قانون *kānūn*, قاعده *kāida*.

PRECEPTOR, *n.* معلم *muāllim*, استاد *ustād*, ادیب *adīb*.

PRECESSION, *n.* پیش رفتاری *pesh raftārī*, مقدمت *mukaddamat*.

PRECINCT, *n.* حد *hadd*, دیار *dayār*, اطراف *kishwar*, حوالی *harvālī*, کشور *atrāf*.

PRECIOUS, *a.* گران *girān* مایه *girān māya*, باارزش *kīmatī*, عزیز *āzīz*, فاخر *fākhīr*. A precious gift, هدیه *hadiyai bahīya*. Precious effects, اموال *amwālī* نفایس *nafāis*. A precious stone, سنگ *sangi* پیش قیمت *besk kīmat*.

PRECIOUSLY, *ad.* بگران *ba girān bahā* لایقانه *ba girān māya*, لایقانه *lāyākāna*.

PRECIOUSNESS, *n.* گران *girān* قیمتی *kīmatī*, ارزشمندی *arjūmandī*, قیمت *kīmat*, بها *bahā*.

PRECIPICE, *n.* مسقط *maskat*, هلاکت *halak*, ورطه *warta*.

PRECIPITANCE, *n.* شتاب *shitāb*, تعجیل *tājīl*, چالاکي *chālākī*.

PRECIPITATE, *vt.* انداختن *andākhtan*, سرفرو کردن *halak-k.*, سر فرو کردن *farū-k.* To precipitate one's self into danger, خود را در خطر انداختن *khudrā*

dar khatar-a.—(hurry rashly) تعجیل *tājīlī bī tadbīr-k.*—سرنگون افتادن *sar nigūn-u.*

PRECIPITATE, *a.* (hasty) جلد *jald*, زود *zūd*.—(imprudently hasty) معالک *mutahālik*, متهور *mutaharwir*.—(violent) خشمناک *ghazabnāk*, خاشمناک *khashmnāk*.

PRECIPITATELY, *ad.* بهشتاب *ba shitāb*, به سرعت *ba sūrdt*.

PRECISE, *a.* (accurate) درست *durust*, صحیح *sahīh*, کامل *kāmīl*.—(definite) مقرر *muyyīn*, محدود *mahdūd*, مقرر *mukarrar*.

PRECISELY, *ad.* (exactly) با دقت *bā dīkāt*, کاملاً *mukammalan*.—(definitely) مستقلاً *mustakīlāna*.—(ceremoniously) با تکلف *bā takalluf*.

PRECISENESS, *n.* (exactness) درستی *durustī*, راستی *rāstī*, کمال *kamāl*.—(definiteness) یقین *yakīn*, تحقق *tahkīk*.

PRECLUDE, *vt.* بیرون داشتن *birūn-d.*, منع کردن *manī-k.*, محروم کردن *mahrūm-k.*, دفع کردن *dufī-k.*

PRECLUSION, *n.* منع *manī*, سد *sadd*.

PRECOCIOUS, *a.* زود رس *zūd ras*, سبقت گیر *sabakat gīr*.

PRECOGNITION, *n.* پیش دانی *peshdānī*, علم سابق *ilmi sābik*.

PRECONCEIVE, *vt.* پیش پنداشتن *pesh-p.*, پیش از وقت اندیشیدن *pesh az wakt-a.*

PRECONCEPTION, *n.* پیش بینی *pesh bīnī*, فکر مقدم *fikri mukaddam*, فکر سابق *fikri sābik*.

PRECONTRACT, *n.* عقد مقدم *dkd*, عهد و پیمان پیشین *mukaddam*, عهد و پیمان *ahd u paymāni peshīn*.

PRECONTRACT, *vt.* عقد مقدم ساختن *ākdī mukaddam-s.*

PRECURSOR, *n.* پیشرو *pes̄h rau,* مقدم *mukaddama.*

PREDAL, *a.* تاراجی *tārājī,* غارتی *ghāratī*

PREDECESSOR, *n.* پیشین *pes̄hīna* (*pl.* پیشینگان *salaf,* متقدم *mutakaddim.*

PREDESTINARIAN, *a.* قابل تقدیر *kābili takdīr,* قدری *kadrī.*

PREDESTINATION, *n.* سر نوشت *sar narwīsh,* تقدیر *takdīr,* قضا و قدر *kazā u kadr,* طالع *tāl.*

PREDESTINE, *vt.* تقدیر کردن *takdīr-k.,* قسمت *mukaddar-s.,* مقرر *kismat-n.*

PREDESTINED, *a.* مقرر *mukaddar,* سر نوشت *sar narwīsh.*

PREDETERMINATION, *n.* عزیمت پیشین *āzīmāti pes̄hīna,* قرار *karārī* مقدم *mukaddam.*

PREDETERMINE, *vt.* نیت پیش گرفتن *nīyat pes̄h-g.,* عزیمت پیش گرفتن *āzīmāt pes̄h-g.*

PREDICAMENT, *n.* شان *hālat,* حالت *shān,* نوبت *naubat,* حال *hāl.*

PREDICATE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.,* نسبت نمودن *khabar-d.,* خبر دادن *nisbat-n.*

PREDICATE, *n.* (in Gram.) خبر *khabar.* — (logic) محدد *muhaddas.* The subject and the predicate. مقدم و تالی *mukaddam u tālī.*

PREDICATION, *n.* اقرار *taadrīf,* تعریف *ikrār,* اثبات *isbāt.*

PREDICT, *vt.* خبر غیب *pes̄h-g.,* خبر غیب *khabarī ghayb-n.,* دلالت ساختن *dālāt-s.,* فال گفتن *fāl-g.*

PREDICTION, *n.* خبر غیب *khabarī ghayb,* فال گوئی *fāl-gūī.*

PREDISPOSE, *vt.* پیش تیار کردن *peȳs tayyār-k.,* آمادہ ساختن *āmāda-s.*

PREDISPOSITION, *n.* توجه *tuwajjā,* پیش تیار *pes̄h tayyārī,* میل *mayl,* رغبت *raghibat.*

PREDOMINANCE, *n.* دست *dast,* غلبه *ghalaba,* سبقت *sibkat,* عموم *umūm,* رواج *riwāj.*

PREDOMINANT, *a.* غالب *ghālīb,* غلبه *aghlāb,* مستولی *mustūlī,* رایج *rāij.*

PREDOMINATE, *vi.* غالب آمدن *ghālīb-ā.,* مسلط شدن *musallit-sh.*

PRE-ELECT, *vt.* پیش گذاشتن *pes̄h-g.,* قبل *kabl* اختیار نمودن *ikhtiyār-n.*

PRE-EMINENCE, *n.* فوقیت *sibkat,* برتری *faukiyat,* فضیلت *fazīlat,* امتیاز *imtiyāz.*

PRE-EMINENT, *a.* افضل *afzal,* ممتاز *mumtāz,* پیش دست *pes̄h dast,* مستولی *mustūlī.*

PRE-ENGAGE, *vt.* پیش مقرر کردن *pes̄h mukarrar-k.,* پیش وعده کردن *pes̄h wāda-k.*

PRE-ENGAGEMENT, *n.* عقد پیشین *ākdī pes̄hīn,* شرط مقدم *shartī mutakaddim.*

PRE-ESTABLISH, *vt.* پیش مقرر کردن *pes̄h mukarrar-k.,* سابق قرار دادن *sā-bik karār-d.*

PRE-ESTABLISHMENT, *n.* بند و بست *band u bastī pes̄hīn,* تعین مقدم *tayyūnī mukaddam.*

PRE-EXIST, *vt.* وجود مقدم داشتن *vujūdī mukaddam-d.*

PRE-EXISTENCE, *n.* وجود مقدم *vajūdī mukaddam,* پیش هستی *pes̄h hastī.*

PREFACE, *n.* دیباچه *mukaddama,* دیباچه *dībācha.*

PREFACE, *vt.* مقدمه پيش کردن *pesh-k.*, ديباچه نوشتن *mukaddama-n*, ديباچه نمودن *dibācha-n.*

PREFATORY, *a.* متعلق ديباچه *mutadl-iki dibācha.*

PREFECT, *n.* مباشر *sarwar*, مباشر *mubāshir*, والي *wālī*, ناظر *nāzir*.

PREFER, *vt.* (give a preference) مقدم کردن *mukaddam-k.*, تقدم دادن *takaddum-d.*, ترجيح کردن *tarjih-d.*, قبول کردن *ka-būl-k.*, اختيار کردن *ikh-tiyār-k.*—(advance) *sar farāz-k.*, بر سر بلند کردن *sarbuland-k.*, بر ترقی دادن *tarakkī-d.* To prefer a complaint, شکایت *shikāyat-n.*

PREFERABLE, *a.* لائق ترجیح *bakhtar*, افضل *afzal*, لایق *lāyaki tarjih*, احسن *ahsan*.

PREFERENCE, *n.* برگزیدگی *bar guzīdagī*, رغبت *raghbat*, تقدم *takdim*, ترجیح *tarjih*.

PREFERMENT, *n.* سر بلندی *tarakkī*, سر فرازی *sar bulandī*, سر فرازی *sar farāzī*, اقبال *ikbāl*—(a place of honor or profit) منصب *mansab*, مرتبه *martaba*, پای *pāy*.

PREFIX, *vt.* تقدم پيش نهادن *pesh-n.*, در قبل نشان دادن *takaddum-s.*, ساختن *dar kabl-n.*, با مقدمت نمودن *ba mukaddamat-n.*

PREFIX, *n.* ادات الجزا *adātu'l jazā*, حرف وصل *harfi wasl*.

PREGNANCY, *n.* حمل *haml*, بار داری *bār dārī*, آبستگي *ābistagi*.

PREGNANT, *a.* باردار *hāmila*, حامله *bārdār*, آبسته *ābista*. To make pregnant, حامله کردن *hāmila-k.* To become pregnant, حامله شدن *hāmila-sh.*, بار گرفتن *bār-g.*

PREJUDGE, *vt.* بی دانش و آگاهی رای *rāi* دادن *bī dānīsh wa āghāzī rāi-d.*, ناراسته حکم کردن *nā dānista hukm-k.*

PREJUDICE, *n.* رای بی دانش و تفحص *rāi bī dānīsh u tafahhus*, فکر بی خبر و *fikr-i bī khabar u taftīsh*.—(prejudice for or against) تعصب *tadassub*.—(in favor of) میل *mayl*, طرف داری *tarafdārī*, رغبت *raghbat*—(against) بد گمانی *bad gumānī*.—(detriment) ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, نقصان *nuksān*.

PREJUDICE, *vt.* (injure) زیان کردن *ziyān-k.*, ضرر رسانیدن *zarar-n.*—(fill with prejudices, بی خبر و تفحص *awhāmi bī khabar u taftīsh-a*.—(for or against) متعصب کردن *mutāssib-k.*—(in favour of) مایل کردن *māyil-k.*—(against) بد گمانی انگیزیدن *bad gumānī-a.*

PREJUDICIAL, *a.* ضرر رسان *muzīr*, ضرر *zarar rasān*, آوار *ziyān āwar*, متعصب *mutāssib*.

PRELIMINARY, *n.* مقدمه *mukaddama*, آغاز *iftitāh*, سر آغاز *sar āghāz*.

PRELIMINARY, *a.* متقدم *mutakaddim*, ابتدای *ibtidāy*.

PRELUDE, *n.* پیشرو *mukaddama*, پیشرو *peshrau*.

PRELUDE, *vt.* مقدمه ساختن *mukaddama-s.*, پیش خواندن *pesh-kh.*

PREMATURE, *n.* قبل الوقت *kabl'ul waqt*, بی محل *bī mahall*, بی وقت *bī waqt*, پیش از زمان *pesh az zamān*. A premature death, اختصار *ikh-tizār*.

PREMATURELY, *ad.* پیش از زمان *pesh az zamān*, قبل الوقت *kabl'ul waqt*, زود *ba zūdī*.

PREMEDITATE, *vi.* پیش بندی کردن *pesh bandī-k.*, پیش اندیشیدن *pesh-andīshīdī-k.*

- فکر معقدم گرفتن
تدبیر نمودن *tadbīr-n.*
- PREMEDITATED, *a.* پیش اندیشیده
pesh andishīda, با فکر معقدم *bā fikri mutakaddim.*
- PREMEDITATELY, *ad.* با قصد سابق
bā kasdi sābik.
- PREMEDITATION, *n.* پیش اندیشه *pesh andīsha*, نیت *niyat*, تامل *tāmmul*, قصد *kasd*, ارادت *irādat*. Without premeditation, بی فکر *bī fikr*, بی تامل *bī tāmmul*. With premeditation, با فکر *bā fikr*, با تامل *bā tāmmul*, با پیشدلی *bā pesh dilī.*
- PREMIER, *n.* وزیر اعظم *wazīri āzam.*
- PREMIER, *a.* نخست *nukhust*, اول *awwal*.
- PREMISE, *vt.* تصور کردن *tasavvur-k.*, تقدیم *mukaddama-s.*, مقدمه ساختن *takdīm-k.*
- PREMISES, *n.* مقدمات *mukaddamāt*, تقدیمات *takaddumāt*.—(houses and lands) عمارات *ākār (pl.)*.
- PREMIUM, *n.* پاداش *pādāsh*, عوض *twaz*, بخشش *bakhshish*, مزد *muzd*, اجر *ujr*, واجب *wajai bīma.*
- PREMONITION, *n.* نصیحت *nasihat*, آگاهی *āgāhī.*
- PREMONITORY, *a.* نصیحت نما *nasihat numā*, آگاه ساز *āgāh sāz.*
- PREOCCUPANCY, *n.* پیش گیری *pesh gīrī*, پیش دستی *pesh dastī.*
- PREOCCUPY, *vt.* پیش گرفتن *pesh-g.*, قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*
- PREORDAIN, vide PREDESTINE.
- PREPAID, *a.* قبل ادا شده *kabl adā shuda.*
- PREPARATION, *n.* آمادگی *āmādagī*, تدارک *takmīl*, تکمیل *tayyārī*, تدارک *tadārūk.*
- PREPARATIVE, *a.* تدارک ساز *tadārūk sāz*, آمادگی *bā āmādagī.*
- PREPARATIVELY, *ad.* تدارک
bawajai tadārūk, آمادگی *bā āmādagī.*
- PREPARATORY, *a.* ابتدائی *ibtidāī*, لازم *lāzim*, اول *awwal.*
- PREPARE, *vt.* آماده کردن *āmādan*, آمادگی *āmāda-k.*, تیار کردن *tayyār-k.*, مهیا *muhyyā-s.*, پرداختن *pardākhtan*, تدارک کردن *tadārūk-k.*
- PREPARED, *a.* آماده *āmāda*, مهیا *muhyyā*, مستعد *musta'idd*, درست *durust*, حاضر *hāwīr.*
- PREPAY, *vt.* اول ادا نمودن *awwal adā-n.*
- PREPAYMENT, *n.* پیش دهی *pesh dahī*, تسلیم قبل *taslīmī kabl.*
- PREPONDERANCE, *n.* ترجیح *tarjih*, تجاوز *zījād sangīnī*, زیاده سنگینی *tajāwuz.*
- PREPONDERATE, *vt.* ترجیح نمودن *tarjih-n.*, زیر کردن *zer-k.*, سنگین تر *sangīn tar-b.*
- PREPOSITION, *n.* حرف جر *harfi jarr*, ادات *adāt.*
- PREPOSSESS, *vt.* قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*
- PREPOSTEROUS, *a.* زیر و زبر *zer u zabar*, معکوس *madkūs*, سرنگون *sur nigūn*, باطل *bātil.*
- PREPOSTEROUSLY, *ad.* بر عکس *bar āks*, مخالفانه *mukhālafāna.*
- PREPUCE, *n.* غلغل *ghulfa.*
- PREROGATIVE, *n.* امتیاز *imtiyāz*, استحقاق *istihkāk.*
- PRESAGE, *n.* حکمت *hikmat*, دلالت *dalālat*, علامت *tālt*, طالع *fāl*, فال *ālāmat.*
- PRESAGE, *vt.* نشان دادن *khabar-d.*, قبل اظهار داشتن *nishān-d.*, قبل *kabl izhār-d.*
- PRESBYTER, *n.* صاحب القدس *sāhibu'l*

kāds, ظاهر کردن *shaykh*, امام *imām* (pl. 'ائم) *rāhib*, راهب.

PRESCIENCE, *n.* علم غیب *ilmī ghayb*, پيش بينى *pesh bīnī*.

PRESCIENT, *a.* غیب دان *ghaybdān*, عالم غیب *ālīmī ghayb*.

PRESCRIBE, *vt.* (order, direct) فرمودن *farmūdan*, امر *amr*, حکم *hukm-k.*, نمودن *amr-n.* To prescribe as a physician, نسخه دادن *nuskha-d*, بندهش *bazashkī-n.* To prescribe bounds, حدود تعیین کردن *hudūd tayyīn-k.*—(become a law) شریعت شدن *shar'āt u ādat-sh.*

PRESCRIBED, *a.* فرموده *farmūda*, مرسوم *māsmūr*, مرسوم *marsūm*.

PRESCRIPTION, *n.* فاعده *kāyida*, رسم *rasm*, دستور *dastūr*.—(ancient custom) سابقه *sābika* A medicinal prescription, نسخه *nuskha*, رسم حکیم *rasmī hakīm*.

PRESENCE, *n.* 1. (state of being present) وجود *wujūd*, حضور *huzūr*. 2. (air, demeanour) روی *rūi*, چهره *chahra*, وجه *waja*. Presence of mind, هشیاری *hūshyārī*, دلیری *dilerī*. In the presence of, در حضور *dar huzūr*, روبرو *rūbarū*.

PRESENT, *a.* 1. (not absent) حاضر *hāzīr*, موجود *maujūd*. 2. (not past) حال *hāl*, گذشته *nā guzashta*. 3. (at hand) تیار *tāyyār*, آماده *āmāda*. To be present, حاضر شدن *hāzīr-sh.* The present time, زمان حال *zamāni hāl*. At present, حالا *hālā*, اکنون *aknūn*.

PRESENT, *n.* بخشش *bakhshish*, نذر *nazr*, تحفه *inhāyat*, انعام *inām*, تحفه *tuhfa*.

PRESENT, *vt.* بخشش دادن *bakhshish-d.*, عطا نمودن *ātā-n.*, تحفه دادن *tuhfa-d*, احسان دادن *ihsān-d.* To present to

view, ظاهر کردن *zāhīr-k.* To present one's self, حاضر شدن *hāzīr-sh.* To present a complaint, شکایت کردن *shikāyat-k.*

PRESENTATION, *n.* اهدا *ihdā*, تقدیم *takdīm*, احضار *ihzār*, عرض *arz.*

PRESENTLY, *ad.* فی الفور *fi'l faur*, زود *zūd*.

PRESENTMENT, *n.* حضور *huzūr*, عرض *arz.*

PRESERVATION, *n.* حفاظت *hifāzat*, حمایت *himāyat*, حراست *hirāsāt*.

PRESERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, محافظت کردن *hifz-k.*, نگاهداری *himāyat-d.*, حراست کردن *hirāsāt-k.* To preserve fruits, مرید ساختن *murabba-s.*

PRESERVE, *n.* مرید *murabba*.

PRESERVER, *n.* محافظ *muhāfiz*, نگاهبان *nigāhbān*, دستگیر *dastgīr*.

PRESIDE, *vi.* صدر نشدن شدن *sadr nishīn-sh.*, پیشرو شدن *pesh rau-sh.*

PRESIDENCY, *n.* صدر نشینی *sadr nishīnī*, ریاست *riyāsāt*, ولایت *vilāyat*.

PRESIDENT, *n.* صدر نشین *sadr nishīn*, مدیر مجلس *peshwā*, پیشوا *sardār*, رئیس *rais*. Vice-president, رئیس نایب *raisi sānī*.

PRESS, *vt.* 1. (compress) شکنجه کردن *shikanja-k.* 2. (squeeze) افشردن *afshurdan*, پالودن *pālūdan*. 3. (distress) آزار دادن *āzardan*, تصدیع دادن *tasdi'ā-d.*, 4. (drive) راندن *rāndan*, جبر کردن *jabr-k.* To press with argument, با حجت الزام *bā hujjat ilzām-k.* دلیل برهانی *dalīli burhānī-n.* To press upon تنگ کردن *dar gusha-r.* در گوشه راندن *tang-k.* To press upon in battle, هجوم

- کردن** *hujūm-k*, **حمله ساختن** *hamla-s*.
 —(blockade) **حصر کردن** *hasr-k*. To
 press into the service of the state,
سخره گرفتن *sukhra-g*. To press on
 (go fast), **شتاب زدن** *shitāb-z*. سرعت
کردن *surdī-k*. To press to a conclusion,
بسرانجام شدن *ba sar anjām-sh*.
- PRESS**, *n*. **معصر** *shikanja*, **معرض** *māsar*,
افشگر *afshurgar*. 2. (chest for holding
 clothes) **جامه دان** *jāma dān*, **برفند**
barfand. 3. (throng, tumult) **هنگامه**
hangāma, **ازدحام** *azhdihām*.
- PRESSING**, *a* **فشار** *fishār*, **عصر** *āsr*,
مزاحمت *muzāhamat*. —(earnest) **مجرم**
mubrim, **مهم** *muakkid*. —(important)
مهم *mukimm*. —(distressing) **سخت**
sakht, **شدید** *shadīd*.
- PRESSMAN**, *n* **مطبع گردان** *matbā gar-*
dān, **چاپ گر** *chāp gar*.
- PRESSURE**, *n*. **فشار** *fishār*, **عصر** *āsr*. —
 (oppression, grievance) **تعدی** *taādī*,
آزار *āzār*, **خبر** *jaur*, **کاهر** *kahr*. —(im-
 pression) **نشانی** *dlāmat*, **نشان** *nishān*
 —(weight) **وزن** *māzn* —(urgency)
تاکید *tākīd*. Pressure of air, **فشار هوا**
fishāri hawā. Pressure of business,
کسرت مشاغل *kasrati mashāghil*.
- PRESTIGE**, *n*. **شهرت** *shuhrat*, **بیک نامی**
nek nāmī, **آبرو** *āl-rū*.
- PRESUMABLE**, *a*. **ممکن** *mulamāl*,
وهمی *wahmī*, **ممکن** *mumkin*.
- PRESUME**, *vt*. (suppose) **پنداشتن** *pin-*
dāshān, **خیال** *gumān-k*. **کردن**
khīyāl-d. —(to have presump-
 tion, impudence) **گستاخ بودن** *gustākh-b*,
جسارت کردن *jisārat-k*.
- PRESUMER**, *n*. **صاحب خیال** *sāhibi*
khīyāl, **اهل مغرور** *gustākh*, **گستاخ**
ahli maghrūr.
- PRESUMPTION**, *n*. (supposition) **پندار**
pindār, **گمان** *gumān*, **اندیشه** *andīsha*,
تکبر *tasawwur*. —(arrogance) **غور**
takabbur, **غور** *ghurūr*.
- PRESUMPTIVE**, *a*. **پنداشتم** *pindāshān*,
مغرور *mutasawwar*, **گستاخ** *gustākh*,
خود دین *maghrūr*, **خود** *khudbīn*.
- PRESUMPTUOUSLY**, *ad*. **گستاخانه** *gustā-*
khāna, **مغرورانه** *maghrūran*.
- PRESUPPOSE**, *vt*. **پیش اندیش** *pesh*
andīsh-k.
- PRETENCE**, *n*. **حیل** *hīla*, **بهانه** *bahāna*,
پوش *riyā*, **ربا** *riyā*, **مکر** *makr*,
دعوی *pūzish*. —(claim) **دعوی** *dūdwa*.
- PRETEND**, *vt, vi*. **بهانه کردن** *bahāna-k*,
عذر *durūgh-k*. **با ربا گفتن** *durūgh-k*,
دعوی نمودن *bā riyā-g*. —(lay claim to)
دعوی طلب کردن *dadwa-n*, **طلب** *tulab-k*. To
 pretend to superior merit, **تغاضل**
izhārī tafāzul-n.
- PRETENDER**, *n* **دعوی کننده** *dāwī*,
دعوی کننده *dadwa kunāda*. —(boaster)
لقب زن *lāf zun*, **خود فروش** *khūd furūsh*.
- PRETENSION**, *n*. **دعوت** *dūdwat*, **علاقه**
ilāka, **دعوی** *dadwa*, **مطلب** *matlab*.
 To explain one's pretensions, **مدعای**
muddaā bayān-k. To sup-
 port one's pretensions, **نازد**
muddaā tāul-k.
- PRETERIT**, *a*. (tense) **ماضی مطلق** *māzī*
mutlak.
- PRETERNATURAL**, *a*. **خلاف ذات**
khilāfi zāt, **خلاف قاعده** *khilāfi kāida*,
نا مطبوع *nā matbūd*.
- PRETEXT**, *n*. vide **PRETENCE**.
- PRETTILY**, *ad* **لطیفانه** *latīfāna*, **با نازکات**
bā nazākat, **با لطف** *zarīfān*, **ظریفانه**
bā lutf.
- PRETTINESS**, *n*. **خوش نمای** *khūsh*

نراکت *numā*, حسن *husn*, جمال *jamāl*, نراکت *nazakat*, لطف *lutf*.

PRETTY, *a.* خوب صورت *jamāl*, لطیف *khūb sūrat*, لطیف *latīf*, خوشنما *khush-numā*. *ad.* (in some measure) بزوجه *bar waja*, بطور *ba taur*,

PREVAIL, *vi.* (over,) غالب شدن *ghālib-sh.*, دست یافتن *dast-y.* To prevail upon, رواج داشتن *rawāj-d.*, جاری شدن *rāghib-sh.*, راجب شدن *jāri-sh.*

PREVAILING, *a.* غالب *ghālib*.

PREVALENCE, *n.* غلبه *ghalaba*, انزونی *afzūnī*, استیلا *istilā*.—(currency) روانی *rawānī*, رواج *rawāj*.

PREVALENT, *a.* مستولی *mastaulī*.—(current) جاری *jārī*, رایج *rājī*, عمومی *ūmūmī*.

PREVALENTLY, *ad.* غالباً *ghāliban*, از قوت *az kuwat*, بزور *ba zaur*.—(currently) عمومی *ūmūman*.

PREVARICATE, *vt.* فسق نمودن *fisk-n.*, معصیت کردن *maḥṣiyat-k.*, بغی گفتن *baghī-g.*

PREVARICATION, *n.* حیله بازی *hīla bāzī*, بغی *bughī*, معصیت *maḥṣiyat*.

PREVARICATOR, *n.* حیله بار *hīla bāz*, محیل *muhīl*.

PREVENT, *vt.* مانع کردن *bāz-d.*, مانع نمودن *manī-k.*, ممانعت کردن *mumāniḍt-k.*, سد کردن *musāhim-sh.*, مزاحم شدن *sadd-k.*, تعرض ساختن *taḍraz-s.*, مانع شدن *mānī-sh.*

PREVENTION, *n.* مانع *manī*, مزاحمت *muzāhamat*, ممانعت *mumāniḍt*, تعرض *taḍrīz*.

PREVENTIVE, *a.* معارض *mānī*, مانع *muḍrīz*.

PREVIOUS, *a.* پیش *pesh*, قبل *kabl*, متقدم *matakaddīm*, سابق *sābīk*. Previous to

this, قبل از این *pesh az in*, قبل از این *kabl az in*.

PREVIOUSLY, *ad.* قبل از این *kabl az in*, قبل من *min kabl*, سابقاً *sābīkan*, قبل از زمان *kabluzzamān*.

PREY, *n.* صید *sayd*, شکار *shikār*, نخبیر *nakhchīr*.—(plunder) تاراج *tārāj*, غنیمت *ghanīmat*. A beast of prey, شیرزه *shīrza*, حیوان درنده *haywānī darinda*.

PREY, *vi.* صید نمودن *shikār-k.*, بیغما گرفتن *sayd-n.* To prey upon, خسارت و غارت کردن *yaghma-g.*, اکل *khīṣārat u ghārat-k.*—(corrode) اکل کردن *akl-k.*, دندیدن *dandīdan*.

PRICE, *n.* قیمت *kīmat*, ارز *bahā*, ارز *are*.

Price paid for any thing hired, کرایه *kirāya*, بای مزده *pāya muzda*. The

current price of provisions, نرخ *nirakh*.

Price paid by a captive for liberty, فدا *fidā*. High price, گران بها *girān bahā*, مبلغ خطیر *mablaghi khatīr*.

Low-priced, سبک ماہ *sabuk māya*, ارزان *arzān*, کمبها *kambahā*. To be

at a low price, ارزان شدن *arzān-sh.*

According to the market price, بحسب نرخ بازار *ba hasbi nirakhi bāzār*. To fix a price, نرخ کردن *nirakh-k.*

Without price, بلا عوض *talīfan*, بسیار *bilā twaz*. At the lowest price, بسیار

با قیمت آخر *ba bisyār arzān*, با قیمت *kīmatī ākhīr*.

PRICE, *vt.* قیمت کردن *kīmat-k.*, نرخ نمودن *nirakh-n.*

PRICELESS, *a.* بی بها *bī bahā*, بی قیمت *bīsh kīmat*.

PRICK, *vt.* خالیدن *khalīdan*, گزیدن *gazīdan*.—(pain) درد کردن *dard-k.*, ترش کردن *āzār-k.*—(make acid) ترش کردن *tursh-k.*, تیز کردن *tez-k.*—(grow

- acid) ترش شدن *tursh-sh*. To prick with reproaches, طعن و تاذر کردن *tadn u tamz-k*.
- PRICK, *n.* سیخ *nishāngāh* نشانگاه *sikh*.
—(pain) درد *dard*, وجع *wajṭ*.
- PRICKLE, *n.* خار *khār*, شوک *shauk*.
- PRIDE, *n.* کبر *kibr*, غرور *gharūr*, خوددینی *khud bīnī*, گردن کشی *takabbur*, تکبر *gardankashī*, نخوت *nikhwat*.
- PRIEST, *n.* امام *imām*, کاهن *kāhin*, ملا *mullā*, پیر *pīr*, مرشد *murshid*.
- PRIESTHOOD, *n.* امامت *imāmat*, پیشوایی *peshwāī*.
- PRIESTLY, *ad.* امامت *imāmat*, کاهن *kāhin* منسوب *kāhin mansūb*.
- PRIM, *n.* راست *rāst*, دقیق *dakīk*.
- PRIMACY, *n.* رباست کبریا *riyāsati kubra'*, سروری *sarwarī*.
- PRIMARILY, *ad.* نخست *nukhust*, اولاً *awwalan*, در ابتدا *dar ibtidā*.
- PRIMARY, *a.* اول *awwal*, اصلی *aslī*, قدیم *kadīm*, سابق *sābik*, پیشین *peshīn*.
- PRIMATE, *n.* امام اعظم *imāmi dzam*, خلیفہ *khalīfa*.
- PRIME, *a.* خوبترین *khūbtarīn*, اصلی *aslī*, افضل *afzal*, اشرف *ashraf*.
- PRIME, *n.* (of day) فجر *fajr*, صباح *sabāh*.
—(best part) عین *āyn*, گزیده *guzīda*.
The prime of life, جوانی *janwāni* *janwānī*. Prime cost, اصل *asl* قیمت *kīmat*, بپای نخست *bahāī nakhust*.
- PRIMER, *n.* کتاب مقدمه *kitābi mukaddama*, اول *kitābi awwal*.
- PRIMEVAL, *a.* قدیم *kadīm*, پیشین *peshīn*, نخستین *nakhustīn*, کهنه *kuhna*, سابق *sābik*.
- PRIMITIVELY, *ad.* مقدمه *mukaddaman*, اصل *dar asl*.
- PRIMITIVENESS, *n.* پیشینی *peshīnī*, قدیمی *kadīmī*.
- PRIMOGENIAL, *a.* نخست زاده *nukhust zāda*.
- PRIMORDIAL, *a.* اول *awwal*, اصلی *aslī*.
- PRINCE, *n.* ملک *malik*, خان *khān*, امیر *amīr*, شاهزاده *shāhzāda*, ملک زاده *malik zāda*.
- PRINCEDOM, *n.* سلطنت *saltanat*, حکومت *hukūmat*.
- PRINCELY, *a.* شاهانه *shāhāna*, امیرانه *amīrāna*.
- PRINCESS, *n.* ملکه *malika*, سلطان *sultāna*.—(kings' daughter) شاهزادی *shāh-zādī*.—(wife of a prince) خاتون شاه *khatūni shāh*, بیگم *begam*.
- PRINCIPAL, *a.* اصل *asl*, اول *awwal*, مطلق *mutlak*.
- PRINCIPAL, *n.* سردار *sardār*, رئیس *ra'īs*, پیشوا *peshwa*.—(sum) اصل زر *zari asl*, سرمایه *sarmāya*.
- PRINCIPALITY, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم رانی *hukm rānī*.
- PRINCIPALLY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, حقاً *hakkan*, فرضاً *farzan*, بغایت *ba ghāyat*.
- PRINCIPLE, *n.* عنصر *unsur* (pl. عناصر).—(original cause) اصل *asl*, مصدر *masdar*.—(fundamental truth) مبدا *mukaddama* *maḍlūm* *banafsihi*, مطلب ظاهر *matlabi zāhir*.—(motive) موجب *mūjab*, باعث *bā'is*.
- PRINT, *vt.* نقش کردن *nakhsh-k*, نشان *nishān-k*, طبع کردن *tabṭ-k*.
- PRINT, *n.* نقش *nakhsh*, علامت *ālāmat*, چاپ *chāp*, اثر *asār*, نشان *nishān*.
- PRINTER, *n.* طابع *tabbā*, چاپگر *chāppgar*.
- PRINTING, *n.* فن طبع *fanni tabṭ*. Print-ing ink, مرکب چاپ *murakkabi chāp*.

- Printing office, چاپخانه *chāpkhāna*, مطبع *mathb*.
- PRINTLESS, *a.* بی نشان *bī nishāna*.
- PRIOR, *n.* رئیس الرهبان *raisurrahbān*.
- PRIOR, *a.* پیشین *peshīn*, پیش *pesh*, قدیم *kadīm*, قبل *kabl*. To be prior, پیش *pesh-sh*, قبل شدن *kabl-sh*.
- PRIORITY, *n.* تقدم *takaddum*, اولیت *arwāliyat*, مقدمت *mukaddamat*.
- PRISM, *n.* منشور *maushūr*.
- PRISON, *n.* زندان *zindān*, حبس *habs*, بندی خانه *kayd khāna*, دیدگاه *khāna*.
- PRISON, *vt.* در زندان نهادن *dar zinān-n*, اسیر کردن *asīr-k*, حبس نمودن *habs-n*.
- PRISONER, *n.* اهل زندان *ahli zindān*, اسیر *asīr*, قیدی *kaydī*. To take prisoner, گرفتار کردن *giriftār-k*, اسیر گرفتن *asīr-g*.
- PRISTINE, *a.* سابق *sābik*, اصلی *aslī*.
- PRITHEE, دارم التماس *iltimās dāram*.
- PRIVACY, *n.* (state of being alone) تنهایی *tanhāi*, یگانگی *yagānagī*.—(retirement) خلوت *khilwat*, گوشه نشینی *gūsha nashīnī*.—(state of being secret) پوشیدگی *poshidagi* *pinhānī*.—(place of retirement) خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATE, *a.* (alone) تنها *tanhā*, یگانه *yagāna*.—(secret) مجرب *mujarrad*.—(not public) مخفی *makhfī*, نهان *nihān*.—(not public) خاص *khāss*, مخصوص *makhshūs*. In private, تنها *tanhā*. Private effects, اموال خاصه *amwālī khāssa*. A private chamber, خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATEER, *n.* دزد کشتی *kishtī i duzd*.
- PRIVATELY, *ad.* (secretly) با نهفتگی *bā nihuftagī*, مخفی *makhfī*.—(alone)
- تنها *tanhā*, خلوت *bakhilwat*. Privately and publicly, "سرا" و "جها" *sirran wa jaharan*. "و علانیة" *sirran wa dlāniyatān*.
- PRIVATENESS, *n.* نهفتگی *nihuftagī*, پنهانی *pinhānī*.
- PRIVATION, *n.* عدم *ādam*, احتیاج *ihtiyāj*.
- PRIVATIVE, *a.* انکاری *ādamī*, انکاری *inkārī*.—(Gram.) حرف نفی *harfī naftī*.
- PRIVILEGE, *n.* امتیاز *āzādī*, آزادی *imtiyāz*, حق *hakk* (pl. حقوق).—(written) برات *barāt*.
- PRIVILEGE, *vt.* معاف کردن *muāf-k*, منشور دادن *barāt-d*, حق دادن *hakk-d*, *man-shūr-d*.
- PRIVILY, *ad.* vide PRIVATELY.
- PRIVITY, *n.* (consciousness) آگاهی *āgāhī*, شناسایی *shināsāī*, خبرداری *khābardārī*.—(joint knowledge) همدانش *ham dānish*, همرازی *ham rāzī*.
- PRIVY, *a.* خبردار *khābardār*, واقف *wākif*. Privy to a secret, همراز *hamrāz*. A privy counsellor, صاحب دِوان *sāhibi dīwān*, وزیر *wazīr*.
- PRIVY, *n.* پای خانه *jāi zarūr*, جای ضرور *pāya khāna*. To go to the privy, بقضای *ba kazāi hājat-r*.
- PRIZE, *n.* عوض *iwaz*, هدیه *hidiya*, غنیمت *bakhshish*.—(booty) غنیمت *ghanīmat*, بغما *yaghmā*.
- PRIZE, *vt.* غنیمت داشتن *āzīz-d*, اعتبار کردن *ghanīmat-sh*, شمردن *ātibār-k*.
- PROBABILITY, *n.* احتمال *ihtimāl*, معقولیت *mdkūliyat*, قابلیت *kābīliyat*.
- PROBABLE, *a.* محتمل *muhtamal*, معقول *mdkūl*, ممکن *mumkin*.
- PROBABLY, *ad.* معقولانه *madkūlāna*,

احتمال *az rūi ihtimāl*, شاید *shāyad*.
PROBATE, *n.* اثبات *isbāt*, امتحان *imtihān*.
PROBATION, *n.* دلیل *dalīl*, برهان *burhān*, آرمایش *isbāt*, امتحان *imtihān*, آزماییش *āzmāyish*.
PROBATIONAL, *a.* امتحانی *imtihāni*, در معرض *dar maḍrazi āzmāyish*.
PROBE, *n.* محراف *mihraḥ*, سبار *sibār*.
PROBITY, *n.* راستی *diyānat*, راستی *rastī*, صلاح *salāh*, پارسائی *pārsāi*, اخلاص *ikhlas*.
PROBLEM, *n.* مسأله *masala*, (pl. مسائل) *muḥammā*, مشکل *mushkil*, لغز *lughaz*.
PROBOSCIS, *n.* خرطوم *khartūm* (pl. خراطیم).
PROCEDURE, *n.* رفتار *muāmala*, معامله *raftār*, سلوک *sulūk*, وضع *wazʿ*, روش *rawish*, عمل *āmal*.
PROCEED, *vt.* پیش رفتن *guzashtan*, حرکت نمودن *harakat-n.*, رفتن *pešh-r.*, استمرار کردن *wazʿ-s.*, وضع ساختن *istimrār-k.*—(act, transact) کردن *kardan*, عمل ساختن *āmal-s.*, معامله *muāmala-k.*—(flow) صدور کردن *sudūr-k.*, در آمدن *dar āmadan*.
PROCEEDING, *n.* روان *rawān*, معامله *muāmala*, مصلحت *āmal*, نصیحت *maṣlahat*, روی داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, پیش رفت *pešh raft*, رویکاری *rū ba kāri*.
PROCEEDS, *n. pl.* پیدایش *paydāyish*, حاصل *hāsīl*, یافت *yāft*.
PROCESS, *n.* ترقی *tarakkī*, عمل *āmal*, روش *rawish*, وجه *waja*. A process at law, روی داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, دعوی *dāwa*.—(method, management) ترکیب *tarkīb*, کار گذاری *kārguzārī*. Process of time, امتداد زمان *imtidādi zamān*.

PROCESSION, *n.* سوار، طواف *taḥwīf*, سوار، طواف *suwārī*, طایفه *tāifa*, جلوس *julūs*.
PROCLAIM, *vt.* مدعی کردن *manādī-k.*, اعلان کردن *ishtihār-k.*, اعلان کردن *ailān-k.*
PROCLAIMER, *n.* موعظ *muazzin*.
PROCLAMATION, *n.* اشتیاع *ishtihār*, منادی *shuhrat*, اعلان *ilān*, منادی *munādī*.—(written) اشتهار نامه *ishtihār nāma*.
PROCONSUL, *n.* نایب *nāyib*.
PROCRASTINATE, *vt.* تا فردا موؤف *tā fardā mokūf-k.*, تاخیر نمودن *tākhīr-n.*, دفع الوقتی کردن *daftul waktī-k.*, معطل کردن *mu'attal-k.*
PROCRASTINATION, *n.* دفع الوقتی *daft ul waktī*, تاخیر *dirangī*, درنگی *tākhīr*.
PROCURE, *vt.* تولید کردن *taulīd-k.*, ولادت کردن *paydā-k.*, پیدایید کردن *wilādat-k.*
PROCREATION, *n.* پیدایش *paydāyish*, آفرینش *wilādat*, تولید *taulīd*, آفرینش *āfrīnīsh*.
PROCREATIVE, *a.* مولد *muwallīd*, وجود ده *wujūd dah*.
PROCREATOR, *n.* والد *walīd*, خالنی *khālīk*.
PROCTOR, *n.* وکیل *wakīl* (pl. وکلا) *muḍallim*.
PROCTORSHIP, *n.* وکالت *wakālat*, ریاست *riyāsāt*.
PROCURABLE, *a.* میسر *muassar*, دستیاب *dastyāb*, یافتنی *yāftanī*.
PROCURATOR, *n.* وکیل *wakīl*, مباشر *mubāshir*, نایب *nāyib*.
PROCURE, *vt.* میسر کردن *muyassar-k.*, بدست آوردن *dastyāb-k.*, ورزیدن *badast-ā*, ورزیدن *warzīdan*.
PROCUREMENT, *n.* تحصیل *tahsīl*, حصول *hūsul*.

PROCURER, *n.* vide PIMP.

PRODIGAL, *a.* مسرف *musrif*, مجذّر *mubazzir*, علف *mutlif*.

PRODIGAL, *n.* صاحب اسراف *āhibi israf*, اهل مجذّر *ahli mubazzir*.

PRODIGALITY, *n.* مجذّر *mubazzirī*, اسراف *israf*.

PRODIGALLY, *ad.* مسرفانه *musrifāna*, مجذّر *mubazziran*.

PRODIGIOUS, *a.* عجیب *ajab*, عجیب *ajīb*, —(big) بزرگ *buzurg*.

PRODIGY, *n.* عجیب *ajab*, العجائب *ajabu'l ajayib*.

PRODUCE, *vt.* ظاهر کردن *bar-ā*, نمودن *zāhir-k.*, حاضر کردن *hāzir-k.*, نامودن *namūdan*, درمیان آوردن *dar miyān-ā*, ظهور کردن *zuhūr-k.*, پدید کردن *padīd-k.* To produce flowers, شگفتن *shiguftan*. To produce fruit, نمر دادن *samr-d.*, وجود دادن *zāidan*.—(give birth) اثبات آوردن *wujūd-d.* To produce proof, ثابت کردن *isbāt-ā*, ثابت *sābit-k.*

PRODUCE, *n.* پیدایش *paidāyish*, حاصل *hāsil*, محصول *mahsul*.—(emolument), نفع *naft*, فایده *fāyada*.

PRODUCIBLE, *a.* بر آورده شدنی *bar āwarda shudanī*.

PRODUCT, *n.* حاصل ضرب *hāsilizarb*.

PRODUCTION, *n.* پیدایش *paydāyish*, اثر *ijād*, اثر *asar*.—(literary composition) تصنیف *tasnīf*, انشاء *inshā*.

PRODUCTIVE, *a.* مولد *murwallad*, سر حاصل *sar hāsil*.

PROEM, *n.* سر دفتر *sar daftar*, دیباچه *dibācha*.

PROFANATION, *n.* بی ادبی *bī adabī*, بی امتیازی *bī imtiyāzī*.

PROFANE, *a.* ناپاک *palid*, ناپاک *nāpāk*, ملحد *mulhid*, بی ادب *bī adab*.

PROFANE, *vt.* ناپاک کردن *palid-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k.*

PROFANELY, *ad.* بی ادبی *az bī adabī*, بی ادبی *az nā pākī*.

PROFESS, *vt., vi.* اقرار کردن *ikrār-k.*, دعوی کردن *daʿ-va-k.* To profess friendship, اظهار کردن *izhāri dostī-k.* To profess veracity, صداقت پیشه شدن *sidā-kut pesha-sh*.

PROFESSEDLY, *ad.* ظاهراً *zāhiran*.

PROFESSION, *n.* پیشه *pesha*, هنر *hunar*, بیان *sandt*.—(declaration) بیان *bayān*, تعریف *tadrīf*.

PROFESSIONAL, *a.* پیشه منسوب *pesha mansūb*, صنعت پزوند *sandt paywand*.

PROFESSOR, *n.* مدرّس *mudarris*, معلم *muallim*.

PROFESSORSHIP, *n.* مدرّسی *ūhdai mudarrasī*.

PROFFER, *vt.* تواضع کردن *tarwāzu-k.*, قصد کردن *kasd-k.*

PROFICIENCY, *n.* ترقی *tarakkī*, لیاقت *liyākat*, قابلیت *kābīliyat*.

PROFICIENT, *a.* واقف گار *wākīfgar*, قابل *sāhibi tarakkī*, قابل *kābil*.

PROFILE, *n.* تصویر یک *nīm rū*, تصویر چشمی *taswīri yak chashmī*.

PROFIT, *n.* سود *sūd*, فایده *fāyada*, نفع *naft*, ترقی *tarakkī*, منفعت *manfiāt*.

PROFIT, *vt., vi.* سود *naft-y.*, سود حاصل گرفتن *sūd-y*, سود دادن *andūkhitan*.—(give advantage) سود دادن *tarakkī-b.* سود کردن *sūd-d.*—(make better) بهتر ساختن *bakhtar-k.*, خوبتر ساختن *khūbtar-s.*—(become better) خوبتر شدن *khūbtar-sh.* تعلیم گرفتن *tadlīm-g.*

PROFITABLE, *a.* سودمند *sūdmand*,
فایده بخش *fāyada bakhsh*.

PROFITABLENESS, *n.* فایده مندی
fāyada mandī, سودمند *sūdmandī*.

PROFITABLY, *ad.* با فایده *bā fāyada*,
مفیدانه *mufidāna*.

PROFITLESS, *a.* بی فایده *bī fāyada*,
بی ترقی *bī tarakkī*.

PROFLIGACY, *n.* فسق بدکاری *badkāri*, فسق
و فجور *fisk u fujūr*.

PROFLIGATE, *n.* حرامزاده *harāmzāda*,
نابکار *nābakār*, رند *rind*, بدکار *badkā*,
ناسق *fāsik*.

PROFOUND, *a.* عمیق *āmik* — (pene-
trating) فاضل *fāzil*, کامل *kāmīl*.

PROFOUND, *n.* (sea) بحر *bahr*.

PROFOUNDLY, *ad.* عمیقاً *āmikān* —
(in a most learned manner) بطور افضل
ba tauri afzal.

PROFOUNDNESS, PROFUNDITY, *n.*
(depth) عمق *āmik*, — (great knowledge)
کثرت اِلْم *kasratu'l ilm*.

PROFUSE, *a.* مبرز *mubazzar*, مسرف
musrif, فراوان *farāwān* Profuse style,
طویل *bayāni tūl u tavīl*.

PROFUSENESS, PROFUSION, *n.* اسراف
isrāf, مبرزی *mubazzarī*. — (abundance)
کثرت *barakat*, برکت *bisyarī*, بسیاری
kasrat.

PROGENY, *n.* نسل *nasl*, اولاد *aulād*,
خانندان *khāndān*, نسب *nasb*, اصل *asl*.

PROGNOSTICATE, *vt.* پیش گفتن *pesh-
g*, دلالت کردن *ghayb-n.*, غیب نمودن
dalālat-k., فال گفتن *fāl-g*.

PROGNOSTICATION, *n.* فال گوی *fālgūi*,
پیش گوی *pesh gūi*, غیب شناسی
ghayb shanāsī.

PROGNOSTICATOR, *n.* منجم *munajjim*,
فالگو *fāl gū*, رمال *rammāl*.

PROGRAMME, *n.* دستور العمل *dasturu'l
amal*, فایم *kāima*.

PROGRESS, *n.* تدریج *raftār*, رونار *raftār*,
روش *rawish*. — (advancement in
knowledge) ترقی *tarakkī*, تعلیم *tadlīm*,
نادب *tādīb*. — (circuit, journey)
طواف *tawwāf*, سفر *safar*.

PROGRESS, *vi.* ترقی کردن *tarakkī-k.*,
سبقت گرفتن *sabkat-g*.

PROGRESSION *n.* پیش روی *pesh rawi*,
حساب سلسله جمع و (arithmetical)
تفریق *hisābi silsilai jam' u tafrik* —
حساب سلسله ضرب و (geometrical)
تقسیم *hisābi silsilai zarb u taksīm*.

PROGRESSIVE, PROGRESSIONAL, *a.*
پیش رو *pesh rawān* متقدم *mutakad-
dim*, متدرج *mutadarrij*.

PROGRESSIVELY, *ad.* بتدریج *ba tadrīj*,
درجه بدرجه *kulam ba kulum*,
درجه رفت رفت *daraja ba daraja*,
rafta rafta.

PROHIBIT, *vt.* منع کردن *manī-k.*, باز
مابع *bāz-d.*, نهی کردن *nahī-k.*,
منع و مزاحم شدن *mūn' u muzāhim-sh.*

PROHIBITION, *n.* ممانعت *mumāniāt*,
نهی *nahī*, امتناع *imtinā*.

PROJECT, *vt., vi.* (contrive) تدبیر کردن
tadbīr-k., ایجاد *ijād-k.*, پیدا
نمودن *paydā-n.*, اختراع کردن *ikhtrā-k.*
— (cast forward) پیش انداختن *pesh-a.*,
بر آمدن *bar-ā*.

PROJECT, *n.* تدبیر *tadbīr*, ایجاد *ijād*
پیش نهاده *pesh nihād*, عزم *azm*.

PROJECTILE, *a.* رمی *ramī*, اندازی
andāzī, متحرک *mutaharrik*.

PROJECTION, *n.* پیش اندازی *pesh
andāzī*, تدبیر *tadbīr*, پیش نهاده
pesh nihād. — (delineation) رسم *rasm*,
نقشه *naksha*.

PROJECTOR, *n.* موجد *mubdī*, موجد
mujid, مخترع *mukhtara*.

PROLATE, *a.* مخمدود *khārīj*, مام-
dūd.

PROLIFIC, *a.* کش *bacha kash*, نو
مند *barūmand*, مضمير *musammir*.

PROLIX, *a.* دراز *darāz*, طول *tarwīl*.

PROLIXITY, *n.* طول *darāzī*, کلام
tūl kalām.

PROLOGUE, *n.* تمهید *tumhīd*, مقدمه
mukaddama, مطلع *dībācha*, مآله *matlā*.

PROLONG, *vt.* دراز کردن *darāz k.*, طول
کردن *tarwīl-k.*, مدید کردن *madīd-k.*

PROLONGATION, *n.* امتداد *imtidād*,
تطویل *tatwīl*, مد *madd*, درازی *darāzī*.

PROMENADE, *vi.* سیر کردن *sayr-k.*,
تفریح کردن *tafarruj-k.*

PROMINENCE, *n.* ابرار *afraz*, رفعت
rafīāt, بزرگی *luzuryt*.

PROMINENT, *a.* مشهور *mashhūr*, رفیع
rafī, ظاهر *paydā*, ید *zāhir*.

PROMINENTLY, *ad.* شرفانه *sharīfāna*,
از روی امتیاز *az rūi imtiyāz*.

PROMISCUOUS, *a.* آمیخته *āmīkhta*,
میشوش *mushawwīsh*, بی تدبیر *bī tud-
bīr*, بی امتیاز *bī imtiyāz*.

PROMISCUOUSLY, *ad.* با آمیزش *bā
āmīzīsh*, از بی امتیاز *az bī imtiyāzī*,
درهم درهم *darham barham*.

PROMISE, *n.* عهد *ahd*, پیمان *paymān*,
اقرار *ikrār*, قول *kaul*. According to
promise, حسب الموعود *hasbū'l mau'ūd*.
The performance of a promise, وفا *wafā*.
A promise breaker, پیمان شکن *paymān
shikan*, بی وفا *bī wafā*. A breach of
promise, پیمان شکنی *paymān shikanī*.
To break a promise, وعده شکستن
wa'da-sh.

PROMISE, *vt., vi.* وعده کردن *wa'da-k.*,
عهد و پیمان *tadhkhud-s.*, تعهد ساختن
اقرار کردن *ahd u paymān-n.*, قول
ikrār-k., قول دادن *kaul-d.*

PROMISING, *a.* عهد کنان *ahd kunān*,
خوش مزاج *pakīza khūi*, پاکیزه خوبی
khush mizāj, فرخ *farrukh*, بخندیار *bakht-
yār*.

PROMISSORY, *a.* متضمن فرار داد *mu-
tazaminna karārdād*, وجه اقرار *ba
wajai ikrār*.—(note) عهد نامه *ahd nāma*.

PROMONTORY, *n.* کوه بینی *bīnī i kuh*,
رأس *rās*, انقباض *anfu'l jabal*.

PROMOTE, *vt.* (prefer) سر فراز کردن *sar
farāz-k.*, ترقی دادن *tarakkī-d.*,
افراشتن *afraštan*, در داشتن *bardāshtan*.—
(patronize) حمایت دادن *himāyat-d.*,
میانیت کردن *siyānat-k.* To promote
any thing, بکار آوردن *bā kār-ā.*, بجا
آوردن *bajā-ā*. To promote to dignity,
مذصب *ba martaba-b.*, در داشتن
mansab-d.

PROMOTER, *n.* کننده ترقی *tarakkī ku-
nūda*, فضیلت ده *fazīlat dah*.

PROMOTION, *n.* سر فرازی *sarfarāzī*,
مذصب *tarakkī*, ترقی *bartarī*, بزرگی
mansabi ālī.

PROMPT, *a.* (ready) حاضر *hāzīr*, مهیا
muhayyī, مستعد *musta'add*.—(acute)
تیز دست *tez dast*, هوشیار *hūshyār*.

PROMPT, *vt.* تذکیر کردن *tazkīr-k.*,
تجربک *targhīb-k.*, ترغیب کردن
tahrīk-k., یاد آوری کردن
yād āwarī-k.

PROMPTER, *n.* یاد ده *yād dah*, مذكر
muzakkir.

PROMPTITUDE, PROMPTNESS, *n.*
تیز دستی *tez dastī*, هوشیاری
hūshyārī, تعجیل *chālākī*,
tadjīl.

PROMPTLY, *ad.* بزودی *ba zūdt*, علی الفور
ala'l faur.

PROMULGATE, *vt.* شهرت دادن *shuhrat-
d.*, اخبار دادن *ishtiḥār-k.*,
اظهار کردن *khābar-d.*, ظاهر کردن
zāhir-k.

PROMULGATION, *n.* اشتہار *ishtihār*, اظہار *izhār*, اعلام *ailām*.

PROMULGATOR, *n.* مشتہر *mushtahir*, اعلام کن *atlām kun*.

PRONE, *a.* مایل *māil*, راغب *rāghib*, فرو *farū rawān*, عطوف *dtūf*. Prone to anger, خشمناک *khashmnāk*, نیز *tez mizāj*.

PRONENESS, *n.* میل *mayl*, رغبت *raghibat*.

PRONG, *n.* شاخ *shākha*, چنگ *chang*.

PRONOUN, *n.* ضمیر *zamīr* (pl. ضمائر) — (demonstrative) اسم اشارہ *ismi ishāra* — (relative) اسم موصول *ismi mausūl* — (interrogative) اسم استہمام *ismi istifhām* — (indefinite) اسم تکمیل *ismi tankīr* — (reflexive) ضمیر مشترک *zāmīri mushṭarik* — (possessive) اسم اضافت *ismi izāfat*.

PRONOUNCE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k*, "ادا نمودن *adā-n*, ذکر کردن *zīkr-k*, To pronounce sentence, کذا کردن *kazā-k*, حکم دہن *fatwa'-d*. To pronounce sentence of death, حکم دہن *fatwa'-d*. To pronounce a speech *hukmi katl-f*. To pronounce a speech *iktirāh-k*.

PRONUNCIATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, کلم *takallum*.

PROOF, *n.* اثبات *isbāt*, دلیل *dalīl*, حجت *hujjat*, برهان *burhān* — (evidence) گواہی *garwāhī*, شہادت *shahādat*.

A convincing or positive proof, دلیل *dalīl*, برہانی *dalīli burhānī* — (test, trial) امتحان *imtihān*, تجربہ *tajrubat*, آزمائش *āzmāyish*.

Without proof, بی دلیل *bī dalīl*, بی ثبات *bī sibāt*. Legal proofs, ادلة شرعیہ *adillat shar'iyat*. To produce proofs before a judge, احتجاج و انراز نمودن *ihṭijāj u ibrāz-n*. A proof mark upon weights, gold, silver, &c., عیار *tyār*.

PROOFLESS, *a.* بی ثبات *bī sabūt*, بی دلیل *bīdalīl*, بلا حجت *bilā hujjat*.

PROP, *n.* پشت *pusht*, تکمیل *takya*, نمود *āmūd*.

PROP, *vt.* دامن دادن *pushtī-d*, تکمیل *takya-k*, بار برداشتن *bar pā-d*.

PROPAGATE, *vt., vi.* جاری کردن *jārī-k*, رائج کردن *rāyij-k*, مروج کردن *muraw-waj-k*, تقویت ساختن *takwiyat-s* — (increase) ازدیاد کردن *azdīyād-k*, — (generate) افزایش نمودن *afzāyish-n* — (generate) تولد کردن *tarwal-lud-k*. To propagate religion انتشار دین *intishāri dīn-k*.

PROPAGATION, *n.* (increase) زیادت *zīyādut*, (diffusing) افزونی *afzūnī* — (generation) پیدایش *intishār* — (generation) تولد *paydīyish*, تولد *tarwallud*.

PROPAGATOR, *n.* والد *wālid*, مولد *murwallid* — (spreader) پاشنده *pāsh-andi*, مروج *murawij*.

PROPEL, *vt.* پیش راندن *pesh-r*, دفع *daft-n*.

PROPENSITY, *n.* میل *mail*, شوق *shauk*, آرزومندی *raghibat*, خاطر *khātir*, آرزومندی *arzūmandī*.

PROPER, *a.* (fit) لایق *lāyak*, مستوجب *mustājib*, موافق *murwāfak* — (peculiar) خاص *khāss*, مخصوص *makhṣūs* — (accurate) درست *durust*, اصلی *rāst* — (natural, original) حقیقی *hakīkī*.

PROPERLY, *ad.* با مقام *lāyakāna*, به مناسبت *ba munāsabat*, از لایقیت *az layākat*, واجبا *wājiban*.

PROPERTY, *n.* 1. (peculiar quality) خصوصیت *khāṣṣiyat*, وصف *wasf*, خاصیت *khāṣṣat*, صفت *sifat*. 2. (possession) مالک *milk*, تصرف *tasarruf*. 3. (goods) مال *māl* (pl. اموال).

- PROPHECY, *n.* غیب دانی *ghaybdānī*, فالگوی *fālgūī*, رمالی *rammālī*.
- PROPHECY, *vt., vi.* غیب گفتن *ghayb-g*, نبوت کردن *nabuwat-k.*
- PROPHET, *n.* پیغمبر *payghambar*, نبی *nabī*, رسول *rasūl*.
- PROPHETESS, *n.* نبیه *nabīya*.
- PROPHETIC, *a.* پیغمبری *nabarwī*, پیغمبری *payghambarī*.
- PROPINQUITY, *n.* قربت *karābat*, نزدیکی *nazdiki*, قرب *qurb*.
- PROPIIATE, *vt.* مهربان کردن *mihrbān-k*, خیر خواه *muwāfik-k*, موافق کردن *khayr khāk-s.*, استغفار کردن *istighfār-k*.
- PROPTIATION, *n.* مهربانی سازی *mihrbān sāzī*, استغفار *istighfār*.
- PROPTIOUS, *a.* خیر *mihrbān*, مهربان *khayr khāk*, خیرست *khujasta*, مهربان *muymūn*, مسعود *masūd*.
- PROPTIOUSLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*, با مهربانی *ba tauri mihrbānī*.
- PROPTIOUSNESS, *n.* مهربانی *mihrbānī*, خیرخواهی *khayrkhākī*, بخدیاری *bakh-tiyārī*, شفقت *shafkat*.
- PROPORTION, *n.* مقدار *andāza*, تساو *miklār*, تساو *muwāfakat*, همواری *hanuārī*—(simple) *tasāwī*, تناسب مفرد *tanāsubi mufrad*—(compound) *tanāsubi murakkab*.
- PROPORTION, PROPORTIONATE, *vt.* با اندازه *munāsabat-k.*, موافق ساختن *bā andāza-s*, موافق *muwāfik-s*.
- PROPORTIONABLE, PROPORTIONAL, PROPORTIONATE, PROPORTIONED, *a.* موافق اندازه *muwāfiki andāza*, مناسب *munāsib*, موافق *muwāfik*, هموار *hamuār*.
- PROPORTIONALLY, *ad.* با اندازه *bā andāza*, با مناسبت *bā munāsabat*.
- PROPOSAL, PROPOSITION, *n.* عرض *arz*, درخواست *suāl*, التماس *iltimās*, استدعا *dar khāst*, قصد *istiduā*, نیت *kasd*, نیت *nīyat*, مراد *murād*. The proposition of a syllogism, تقدمة *takdimat*.
- PROPOSE, PROPOUND, *vt., vi.* مقدمه *mukaddamat-n.*, اقامت کردن *akāmat-k.*, عرض کردن *arz-k.*, التماس *iltimās-k.*, سوال کردن *suāl-k.* To propose to one-self, عزم کردن *āzm-k.*, اراده کردن *irāda-k.*
- PROPOSER, PROPOUNDER, *n.* مقدم *mukaddim*, سائل *sāil*, عارض *āriz*.
- PROPOSITION, *n.* مسأله *masala*, مقدمه *mukaddama*, عرض *arz*—(of Euclid) *tahrīrī uklidas*, تحریر اقلیدس.
- PROPRIETARY, *a.* مالکانه *mālikāna*.
- PROPRIETOR, PROPRIETARY, *n.* صاحب مال *sāhibi māl*, مالک *mālik*.
- PROPRIETY, *n.* شایستگی *liyākat*, لیاقت *shāyistagī*, سزاواری *sazāwārī*, مناسبت *munāsabat*.
- PROROGATION, *n.* توقف *tarwakuf*, تطویل *imtidād*, تطویل *tatwīl*.
- PROROGUE, *vt.* موقوف کردن *mokūf-k.*, تطویل ساختن *imtidād-k.*, تطویل کردن *tatwīl-s.*, تعطیل کردن *tātīl-k.*
- PROSAIC, *a.* نثر منسوب *nasr mansūb*, نثری *nasrī*.
- PROSCRIBE, *vt.* منع کردن *manī-k.*, نفی *nafī-k.*, مردود کردن *mardūd-k.*
- PROSE, *vi.* نثر گفتن *nasr-g*.
- PROSE, *n.* نثر *nasr*, منظوم *kalāmi mansūr*. Prose writer, نثر نویس *nasr nawīs*.
- PROSECUTE, *vt., vi.* کردن *استمرار*

istimrār-k., بجا آوردن *bajā-ā.*—(pursue) پیروی کردن *tadkub-k.*, تعقيب کردن *payravī-k.* To prosecute a design, نيت استعمار کردن *niat istimrār-k.* To prosecute at law, داد خواستن *dād-kh.*, متهم داشتن *mutahhim-d.*

PROSECUTION, *n* (pursuit) پیروی *payravī*, تعقيب *tadkub*—(persevering to carry on) استعمار *istimrār*, مداومت *mudāwamat*. A legal prosecution, داد خواهی *dād waḥī*, داد خواهی *khāhī*, مواخذه *muākhaza*, داد رسی *dād rasī*.

PROSECUTOR, *n* داد خواه *dād khāh*, مدعی *muddaī*, فرادای *faryādī*.

PROSELYTE, *n.* نو دین *nau dīn*, عربد *murīd*, معتقد *muātzkid*.

PROSODY, *n* علم عروض *ilmi ārūz*, میزان شعر *mīzāni shāir*.

PROSPECT, *n.* (view, sight) منظر *manzar*.—(distant view) دید افد نظر *baīdu'l manzar*—(a place which affords an extensive view) دید گاه *dīd gāh*, منظره *manzarat*—(anything hoped or looked for) چشم داشت *chashm dāsh*, انتظار *intizār*.

PROSPECT, *n.* (expectation) امید *umed*, نکیه *takiya*.—(view) منظر *manazar*.—(face) نقشه *naksha*—(anticipation) پیش اندیشی *pesh andishī*.

PROSPECTIVE, *a.* منتظر *muntazir*, آینده *āyanda*.

PROSPECTUS, *n.* تفسیل *tafsīl*, تعریف *tadrīf*, نمونه *namūna*.

PROSPER, *vt. vi.* بختیار کردن *bakhtyār-k.*, خوش بهره دهند *bahramand-k.*, خوش کردن *khush-k.*, سعادت مند کردن *saādat-mand-k.*, فرخنده کردن *farkhanda-k.*—(to be happy or successful) بختیار شدن *bakhtyār-sh.*, فیروز گشتن *fīrūz-g.*

PROSPERITY, *n* بختیاری *bakhtyārī*, سعادت نمندی *bahramandī*, فیروز مندی *saādat-mandī*, فیروز *fīrūz* مندی *mandī*, نیک بختی *nek bakhtī*, بختیاری *bakhtyārī*, اقبال *ikhāl*, برکت *barakat*, نعمت *maḥmat*, فلاح *fulāḥ*.

PROSPEROUS, *a.* بختیار *bakhtyār*, مبارک *mubārak*, بهره مند *bahramand*, سعادت مند *saādat-mand*, فیروز *fīrūz*.

PROSPEROUSLY, *adv.* بختیارانه *bakhtyārānā*, مقبلانه *mukbilānā*, اقبال *ikhāl*.

PROSTITUTE, *vt.* رسوائی نمودن *ruswāī-n*, فاحشه *fāshah*, فاحشه *fāshah*, زانی *zānī*, زانی *zānī*.

PROSTITUTE, *n.* روسپ *rūspī*, فاحشه *fāshah*, زانی *zānī*.

PROSTITUTION, *n* فاحشه *fāshah*, رسوائی *ruswāī*, زانی *zānī*.

PROSTRATE, *a.* سجد *bi sajd*, سر بر زمین نهادن *sur bar zamīn-n.*, استغاثه *ustāḥḥ*.

PROSTRATE, *vt.* سجده کردن *si jda-k.*, سر بر زمین نهادن *sur bar zamīn-n.*, استغاثه *ustāḥḥ*.

PROSTRATION, *n.* سجده *si jda*, استغاثه *ustāḥḥ*.

PROTECT, *vt.* حمایت دادن *hināyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, نگاه بانی *hifāzat-k.*, دستگیری کردن *nigāhbānī-k.*, حفاظت *dastyārī-k.*

PROTECTION, *n* حمایت *himāyat*, پناه *panāh*, نگاهبانی *nigāhbānī*, حفاظت *dastyārī*.

PROTECTOR, *n.* نگاهبان *nigāhbān*, فربادرس *hāris*, پناه *faryādras*, پناه *pusht u panāh*.

PROTEGE, *n.* مریدی *murabbī*, پرورده *parwarda*.

PROTEST, *vt., vi.* انذار کردن *ikrār-k.*
بحث و مطالب نمودن *mutālaba-n.* و
اعتراض کردن *bahs u īrād-g.* و
تیراز کردن *tīrāz-k.*

PROTEST, PROTESTATION, *n* اقرار
ikrār, اشتهاد *ishtihād*, اندازءاء *andāz*
nāma, اعتراض *itirāz*.

PROTESTER, n. اعلام دہ mukir, *flām dah.*

PROTHONOTARY, *n.* دفتر دار *daftar*
dār, مدیر مهر *mīri muharrir*.

PROTRACT, *vt.* کشیدن *darāz-k*,
تا خیر *der-k.*, طول کردن *tūl-k.*,
درنگ کردن *dirang-k.*, *tā khīr-k.*

PROTRACTION, *n.* تاخير *tākhīr*, دېرې
derī.

PROTRUDE, *vt.* پدیش راندن *pesh-r.*, پدیش
آمدن *pesh-ā.*

PROTRUSION, *n.* پش راني *pesh rānī*,
دفع *dafʿ*.

PROTUBERANCE, *n.* آهاس *waram*, ورم
āmās, افراز *afraz*, بلندی *bulandī*.

PROTUBERANT, *a.* افراز *afrāz*, ورمي *waramī*.

PROTUBERATE, *vi.* ورم شدن *waram-sh.*,
افرازیدن *afrāz-n.*

PROUD, *a.* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*,
خودبین *khudbīn*, گردنکش *gardankash*. To be proud, مغرور
maghrūr-b.

PROUDLY, *ad.* مغروران *maghrūran*,
 متكبران *mutakabbirāna*, از خود بینی
az khud bīnī.

PROVE, *vt., vi.* ثابت کردن *sābit-k.*,
 اثبات نمودن *gawāhī-d.*,
 دلائل برهان دادن *dalīl
 burhān-d.*—(try) امتحان کردن *imtihān-
 k.*, آزمودن *āzmūdan.*—(happen) واقع
 شدن *wāqī-sh.*, افتادن *uftādan.*—(be-

come) شدن *shudan*, گشتن *gashtan*.—
(find by experience) از و تو ب یافتن *az*
wukūf-y, از تجربه ت در یافتن *az tajari-*
bat dar-y.

PROVEABLE,^a اثبات قابل *kābili isbāt*,
ممکن، دلائل برهان *dalīli burhān*,
تجربہ ممکنہ *mumkini tajribat*.

PROVENDER, *n.* خوراک *khorāk*, قوت *kūt*.

PROVERB, *n.* مثل *masal*, (*pl.* امثال).
ضرب المثل *zabu'l masal*.

PROVERB, *vt.* مثل گفتن *masal-g.*

PROVERBIAL, *a.* لايق، *masali*، ماضي
مذل *lāyaki masal*.

PROVERBIALY, *ad.* از مثل *az masal*,
بطرز نمایش *ba tarzi tamsil*.

PROVIDE, *vt*, *vi*. تیار کردن *tayyār-k.*,
 آمانده دادن *āmādan*, مهیا کردن *muhyyā-k.*
 To provide necessaries, مهیات دادن *muhimmāt pardāzī-k.*,
 تدارک کردن *tadāruki larwāzim-n.* To
 provide against, بصیرت نمودن *basīr-
 rat-n.*—(stipulate) شرط کردن *shart-k.*

PROVIDENCE, *n.* پاروردگار *parwardigār*,
 خدا *khudā*.—(foresight) عاقبت
 اندیشی *ākibat-andīshī*, بصیرت *basīrat*.

PROVIDENT, *a.* دور اندیش *dūr andīsh*,
عاقل *ākīl*, کارساز *kār sāz*.

PROVIDENTIAL, *a.* القدر *ilāhī*, قدرت *ittifākī*,
 kudrat paywand, انفاي *ittifākī*.

PROVIDENTIALY, *ad.* از فضل خدا
az fazli khudā.

PROVIDENTLY, *ad.* بآبستر *bā bastīrat*,
از آکبات اندیشی *az ākibat andīshī*,
آکیلانه *ākīlāna*.

PROVINCE, *n.* **کشور** *kishwar*, **ولایت** *wilāyat*, **دبارة** *diyār*.—(duty, office) **خدمت** *khidmat*, **عهدہ** *uhdah*, **کار** *kār*.

PROVINCIAL, *a.* ساکن بلد *sākini balad*,
ولایت منسوب *wilāyat mansūb*.

PROVISION *n.* (food) خوراک *khurāk*, خوردنی *khurdanī*, ذخیره *zakhīra*, توشه *tūsha*.—(providing beforehand) تدارک *tadyārī*, تدارک *tadārūk*.—(stipulation) عهده و پیمان *ahd u paymān*, شرط *shart*.

PROVISIONAL, *a.* شرطی *shartī*, مشروط *mashrūt*.

PROVISIONALLY, *ad.* با شرط *bā shart*, موقتاً *muwakkatan*.

PROVISO, *n.* شرط *shart*, پیمان *paymān*, عقد *akd*, اقرار *ikrār*.

PROVOCATION, *n.* تحریک *tahrīk*, تحریز *tahrīz*, غضب انگیزی *ghazab angīzī*, غصه *ghussa*.

PROVOCATIVE, *a.* شہوت انگیز *shahwat angīz*, محرک *muharrīk*.

PROVOKE, *vt.* خشمناک کردن *khashm-nāk-k.*, طعن و ذم گفتن *taḍn u zamm-g.*, نهر اندیختن *kahr-a.*—(promote) بکار آوردن *bā kār-ā.*, پرداختن *pardākhtan*.

PROVOKER, *n.* فہر انگیز *kahr angīz*, محرک *muharrīk*.

PROVOST, *n.* سردار مدرسه *hākīm*, سردار مدرسه *sardāri madrasa*.

PROW, *n.* راس الجہاز *rāsu'l jehāz*.

PROWESS, *n.* مردانگی *mardānagī*, بہادری *bahāderī*, شجاعت *shujāḍ*, دلیری *delerī*.

PROWL, *vi.* شکار کردن *shikār-k.*, پنهان شدن *pinhān-sh.*

PROXIMATE, *a.* نزدیک *nazdīk*, قریب *karīb*, متعل *mutassīl*.

PROXIMITY, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, قریب *takrīb*, قربت *kurbat*.

PROXY, *n.* وکالت نامہ *fwazī*, وکیل *wakīl*, وکالت نامہ *kālat nāma*.

PRUDENCE, *n.* بصیرت *imtiyāz*, بصیرت *basīrat*, ہوشیاری *hūshyārī*, زیرکی *zīrakī*, دانہی *dānīsh*, ہوشمندہی *hūshmandī*.

PRUDENT, PRUDENTIAL, *a.* صاحب بصیرت *sāhibi basīrat*, خردمند *khīrad-manī*, عاقل *āqīl*, دانا *dānā*.

PRUDENTLY, PRUDENTIALLY, *ad.* ہوشیارانہ *hūshyārānā*, با تدبیر *bā tadībīr*, عاقلانہ *āqīlānā*.

PRUNE, *n.* آلوہی بھارا *ālūi bukhārā*.

PRUNE, *vt.* تراشیدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, خطاب کردن *hitāb-k.*

PRAY, *vi.* تہجسس کردن *tajassus-k.*, چشم داشتن *jāsūs-k.*, جاسوسی کردن *chashm-d.*, نظر کردن *nazar-k.*

PSALM, *n.* زبور *zabūr*, زمر *zamar*.

PUBERTY, *n.* رسیدگی *rasīdagī*, بلوغ *bulūgh*. To arrive at the age of puberty, بالغ شدن *bāligh-sh.*

PUBLIC, *a.* عمومی *āmūmī*, عام *āmm*, مشہور *mashhūr*, ظاہر *zāhīr*. Public business, امور دولت *umūrī daulat*. The public treasury, خزانہ عام *khazānāi āmm*. Public burdens, تکالیف عرفیت *takālfi ʿarfīyat*. Public prayers, دعا *duā*, نماز *namāz*. Public works, اعمال *ʿamāl*, ترفیہ *ʿamālī ʿarfīya*.

PUBLIC, *n.* ملت *millat*, قوم *kaum*, رعایا *raʿīyā u barāyā*, عام *āmm*. To make public, افشا کردن *ifshār-k.*, اشتہار *ishtiḥār-d.*

PUBLICATION, *n.* افشا *ishtiḥār*, تصدیف *ifshā*. The publication of a book, تصدیف *tasnīf*, تالیف *tālīf*.

PUBLICLY, *ad.* آشکارہ *zāhīran*, آشکارہ *āshkāra*.

PUBLISH, *vt.* ظاہر کردن *zāhīr-k.*, شہرت *shuhrat-k.*, آشکارہ کردن *āshkāra-k.*, افشا کردن *ifshā-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*, اشتہار دادن *ishtiḥār-d.*

PUBLISHER, *n.* آشکارہ کنندہ *āshkāra kunanda*.—(of a book) مصنف *musannif*, طابع *tabbā*.

PUCKER, *vt.* چپ کردن *pur chīn-k.*

PUDDING, *n.* شیرینی *shīrīnī.*

PUDDLE, *vt.* گل آلود کردن *ālūd-kun* گل آلودگی *gil ālūd-k.*

PUDDLE, *n.* آبگیر *ābgīr*, برکه *birka.*

PUERILE, *a.* پسران *pisārī*, کودکی *kūdakī*, طفولی *tiftī.*

PUERILITY, *n.* نادانی *bachagī*, باطنی *nādānī.*

PUFF, *n.* پف *puf*, نفخت *nafakhat.*

PUFF, *vt, vi.* نفخت *puf-d*, پف دادن *nafakhat-z.* To puff and blow, زدن *tez dam-z.* To puff up,

تیز دم زدن *bā rih par-k.*—(swell with pride) مغرور کردن *maghrūr-k.*—از ستایش سرفراز (swell with praise) زباده *az silāyish sar afrāz-k.* زباده کردن *ziyādu tadārīf-k.*

PUFFY, *a.* پرهوا *pur harwā*, دادی *bādī.*

PUGH, *interj.* واه *wāh*, اه *ah.*

PUGNACIOUS, *a.* جنگجو *jangjū.*

PUISNE, *a.* کوچک *kūchak*, صغیر *saghīr.*

PUISSANCE, *n.* قوت *kuwat*, زور *zūr.*

PULL, *vt, vi.* کشیدن *kashīdan*, جذب *chūdan.* چیدن (gather) *juzb-k.*—To pull up, برکندن *bar-k.* To pull

down, تخریب کردن *takhrīb-k.* To pull back, بار کشیدن *bāz-k.* To pull out, کندن *kandan.*

PULLER, *n.* جاذب *jāzib*, کشنده *kashandā.*

PULLET, *n.* چوزۀ *chūza*, چواچه *chuwācha.*

PULLEY, *n.* چرخ *charikh*, قامت *kāmat.*

A block of pullies, قحطت *kahdat.*

The axle of a pulley, میرو *mirwad.*

PULMONIC, *a.* شخار منسوب *shakhār mansūb.*

PULP, *n.* مغز *maghiz*, لب *lubb.*

PULPIT, *n.* منبر *mimbar* (pl. منابر). Pulpit oratory, واعظ *watiz*, خطیب *khatīb.*

PULPY, *a.* مغزدار *maghiz dār*, نرم *narm.*

PULSATION, *n.* جنبش *jumbish*, حرکت *harakkat*, نبض *nalza* An interval between two pulsations, جینین *jaynīn.*

PULSE, *n.* نبض *nabz* One stroke of the pulse, نبضت *nabzat.* To beat as the pulse, نبضان *nabazān-k.* The motion of the pulse, نبض *nabz.* To feel the pulse, نبض دیدن *nabz-d.*, نبض *nabzgīr-sh.* گیر شدن

PULVERIZABLE, *a.* ممکن السحق *mumkinu'ssahk.*

PULVERIZE, *vt.* سحق کردن *sahk-k.*, ریزه کردن *rīza-k.*

PUMP, *n.* مغرقت *mighrafat*, طلمبه *tūl-amba*, آب کش *āb kasha.*

PUMPKIN, *n.* کدو *krdū.*

PUN, *n.* لطیفه *zarbī masal*, ضربه منزل *latīfa*, بذله *bazla*, ذوالمعدن *zū madīn-ayn.*

PUN, *vi.* لطیفه گفتن *bazla-k.*, بذله گفتن *latīfa-g.*

PUNCH, *vt.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*

PUNCH *n.* درفش *miskat*, منقعت *dirafsh.* —(drink) مشروب نوشیدن *mashrūbi noshīn.*

PUNCTUAL, *a.* راست *ba wakt*, بوقت *rāst bā wakt*, صحیح *sahīh.*

PUNCTUALITY, *n.* صدق *rāstī*, راستی *sīdk.*

PUNCTUALLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, معین *bīl wakt*, بالوقت *muyyīn.*

PUNCTURE, *n.* سوراخ *sūrākh.*

PUNGENCY, *n.* حدت *hiddat*, تیزی *tezī.*

PUNGENT, *a.* تیز *tez*, حد *hādd*, تند *tund.*

PUNISH, *vt.* سیاست کردن *siyāsāt-k.*, عقوبت کردن *sazā-d.*, سزا دادن *taāzīb-k.* تعذیب کردن

PUNISHABLE, *a.* قابل عقوبت *kābīlī*, سزاوار سیاست *sazāwārī siyāsāt.*

PUNISHMENT, *n.* سیاست *siyāsat*, سزا *saẓā*, عقوبت *ʾikūbat*, سرزنش *sar zanish*, نذیب *tambih*.

PUNKAH, *n.* باد کاش *bād kash*, مروحہ *mirvaha*.

PUNY, *a.* کوچک *kūchak*, خورده *khurd*.

PUP, *n.* بچه *bacha*, سگ *bacha sag*.

PUP, *vi.* بچه وضع کردن *bacha waz-k*.

PUPIL, *n.* 1. (apple of the eye) حدقه *hadaka*, مردمک چشم *mardumaki chashm*. 2. (a scholar) شاگرد *shāgird*, مرید *murid*, تلمیذ *talmiz*.

PUPILAGE, *n.* مربوبی *shāgirdī*, شاگردی *muridī*.

PUPPET, *n.* تامور *tāmūr*, لعبت *ladbat*.
—(person) مطیع *mutid*.

PUPPY, *n.* سگچه *sagcha*, کایب *kalīb*.

PURBLIND, *a.* کورانه نظر *shabkūr*, کورانه *kūtāh nazar*.

PURCHASABLE, *a.* قابل خرید *kābili kharid*, ممکن اشترا *mumkini ishtirā*.

PURCHASE, *vt* خریدن *kharīdan*, اشترا *ishtirā-k* کردن.

PURCHASE, PURCHASING, *n.* خرید *kharīd*, اشترا *ishtirā*.

PURCHASER, *n.* مشتری *mushtarī*, خریدار *kharīdār*.

PURE, *a.* 1. (clear, limpid) صاف *sāf*, پاک *pāk*, زلال *zulāl*, شفاف *shaffāf*. 2. (not dirty) صاف *sāf*, پاک *pāk*. 3. (unmixed) خالص *biāmizish*, پاکیزه *khālīs*. 4. (innocent, chaste) پاکیزه *pakīza*, پاکدامن *pākdāman*, پارسا *pārsā*. —(sincere of heart) صاف دل *sāfdil*, شراب *mukhlīs*. Pure wine, شراب ناب *sharābi nāb*. Purer, Purest, اطهر *at-har*, اخلاص *akhlās*.

PURELY, *ad.* با پاکي *sāfāna*, با *bā pākī*, خالصاً *khālisan*. —(merely) محض *mahz*, صرف *sarf*.

PURENESS, PURITY, *n.* پاکي *pākī*, اخلاص *safāi*, سادگی *sādagi*, *ikhhlās*, طهارت *parhīzī*, *tāhārat*. Purity of heart, خاطر *ikhhlāsi khātar*.

PURGATION, *n.* مطهر *safā*, *mutāhīr*, جریان شکم *shikam jāri*, جریانی شکم *jiryāni shikam*.

PURGATIVE, *n.* مسهل *mus-hil*.

PURGATORY, *n.* اعراف *ārāf*.

PURGE, *n.* دواب مسهل *jullāb*, دواب *dawāi mus-hil*.

PURGE, *vt., vi.* پاک کردن *pāk-k.*, صاف کردن *sāf-k.*, شکم رانی کردن *shikam rāni-k*.

PURIFICATION, *n.* پاک سازی *pāk sāzī*, تطهیر *tat hīr*.

PURIFICATIVE, *a.* صاف کننده *safā bakhsh*, ساز *masafā*, پاک ساز *pāk sāz*.

PURIFY, *vt., vi.* صاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.*, تقدس کردن *takaddus-k*, طهارت کردن *tahārat-k*. —(to become pure) صاف شدن *sāf-sh.*, پاک شدن *pāk-g*.

PURLOIN, *vt, vi.* دزدیدن *duzdidan*, خیانت کردن *khiyānat-k*.

PURPLE, *a.* ارغوانی *argharwānī*, قرمز *kirmazī*.

PURPORT, *n.* نتیجه *maḍnī*, کلام *natijai kalām*, مقصود *maksūd*, مضمون *mazmūn*.

PURPORT, *vt.* معنی داشتن *maḍnī-d.*, نتیجه نمودن *natija-n*.

PURPOSE, *n.* قصد *irāda*, اراده *kasd*, مراد *murād*, مقصود *maksūd*, مطلب *matlab*. —(consequence) نتیجه *natija*.

PURPOSE, *vt., vi.* اراده داشتن *irāda-d.*, عزم کردن *azm-k*.

PURPOSELY, *ad.* دبدبه و دانسته *dīda u*

dānista, بالصدق *bil kasd*, کسداً *kasdan*,
 با غرض *bā gharaz*.
 PURR, *vi.* خر خر *harīr-k.*, هر بر کردن
khar khar-k.
 PURSE, *n.* کيسه *kīsa*, صره *surrah*, خر بطه
kharīta.
 PURSE, *vt.* در کيسه نهادن *dar kīsa-n.*
 PURSLANE, *n.* بقلة الحما *kharfa*, خرفه
baklatu'l hanūkā
 PURSUANCE, *n.* تعقيب *istinrār*, استمرار
taḍkub, پی *pay*. In pursuance of,
 وافی *muwāfik*, بحسب *ba hasb*.
 PURSUANT, *a.* حسب *muwāfik*, موافق
hasb, مطابق *mutābik*. Pursuant to the
 signal, حسب الإشارة *hasbu'l ishāra*
 Pursuant to promise, حسب المأور *hasbu'l mānūr*.
 PURSUE, *vt., vi.* در پی رفتن *pas-r.*, پیس رفتن
dar paya-r., تعائب رفتن *taḍkub-r.*,
 پیروی کردن *payaravī-k.*—(prosecute
 with perseverance) استمرار کردن *isti-*
mrār-k.—(prosecute legally) داد
 دادن *dād-kh.*
 PURSUER, *n.* متعائب *mutaḍkub.*—
 (hunter) شکاری *shikārī.*—(prosecutor)
 داد دād *dād khāh.*
 PURSUIT, *n.* پیروی *taḍkub*, تعائب
payaravī. 2. (endeavour) کوشش
koshish, سعی *saī*, جهد *jehd*.
 PURULENCE, *n.* ريم *rīm*, مآدة *māddu*.
 PURVEY, *vt., vi.* ندارک خوردنی کردن
tadāruki khurdanī-k., حاضر کردن
hāzir k.—(buy provisions) خوردنی
 کھردانی *khurdanī ishtirā-k.*
 PURVEYANCE, *n.* ندارک خوردنی
tadāruki khurdanī, آمادہ *āmā-*
dani tadma.
 PURVEYOR, *n.* توشه گیر *tūsha-gīr*,
 تدارک خوردنی کننده *tadāruki khur-*
danī kunanda.

PUSH, *vt., vi.* راندن *rāndan*, دفع کردن
daft-k., تسویق کردن *taswīk-k.* To push
 back or away, رد کردن *radd-k.*, دفع
 کردن *daft-k.* To push or press forward,
 بزور پیش رفتن *bazūr pesh-r.*
 PUSH, *n.* راندگی *rāndagi*, دفع *daft.*—
 (attack) حمل *hamala*, هجوم *hujūm.*—
 (an effort) سعی *saī*, کوشش *kūshish.*—
 (emergence) سر گذشت *sar guzasht*,
 اندضا *iktizā.*
 PUSS, *n.* پوشک *pushak*, گرد *gurba.*
 PUSTULE, *n.* آبله *ābila*, دانه *dāna.*
 PUT, *vt.* نهادن *nihādan*, داشتن *dāshtan*,
 نصب ساختن *wazt-k.*, وضع کردن
nash-s., نشانیدن *nishāndan.* 1. To put
 aside, برطرف کردن *bartaraf-k.* 2. To
 put down, (confound) کردن
āshufta-k.—(degrade) معزول کردن
ma'ā-ul-k.—(confute) رد کلام کردن
raddi kalām-k. 3. To put forth (ex-
 tend) دراز نمودن *darāz-n.*—(sprout)
 کوشش نمودن *shiguftan*—(exert) کوشش
kushish-n.—(propose) عرض کردن *arz-k.*
 4. To put in, ادخال ساختن *idkhāl-s.*
 —(interpose) درمیان آمدن *darmīyān-*
ā. To put in practice, بکار آوردن
ba kār-ā. *bajā-ā.* To put
 in a claim, طلب ساختن *talab-s.*
 mudar-k. To put into
 port, در بندر رفتن *dar bandar-r.* 5. To
 put by (turn off), براه کردن *birāh-k.*
 6. To put off (lay aside) برطرف نهادن
bar taraf-n.—(procrastinate) دافع
 التبعی *daft u'l waktī-k.*—(defer) تاخیر
 کردن *tākhīr-n.*—(discard) ترک کردن
tark-k.—(put to sea) از سنار رحلت
 کردن *az sinār rahlat-k.* 7. To put
 on, لباس شدن *libās-p.*, لباس
malbas shudan.—(assume an air of
 consequence) سر در هوا داشتن *sar dar*

hawā-l.—(proceed briskly) نیز رفتن *tez-r.*

8. To put over (prefer) مقدم کردن *mukaddam-k*

—(sail across a river) عبور دریا رفتن *ūbūrī daryā-r.*

9. To put out, نشان دادن *itfā-k*, آتش *nishāndan.*

To put out a fire, آتش نشان دادن *ātish-n.*

—(publish) آشنه‌ار کردن *ishtihār-k.*

—(disconcert) آشفتن *āshuftan.*

To put to death, قتل کردن *katl-k.*

فرهم *kushtan* To put together, فراهم کردن *farāham-ā.*

جمع کردن *jamʿ-k*

To put up to sale, مبيع کردن *mabīʿ-k.*

طالب خدمت شدن *tālabi khidmat-sh.*

10. To put upon (impose) فریفتن *farīftan.*

غدر کردن *ghadr-k.*

To put a question, سوال کردن *suāl-k.*

PUTREFACTION, PUTRESCENCE

PUTRIDNESS, *n.* گندیدگی *gandīdagī.*

عفروت *ūfūnat.* بوسیدگی *būsīdagī.*

PUTREFY, *vt., vi.* گدبدن *gandīdan.*

بوسیدن *būsīdan.* متعفن ساختن *mutaʿafun-s.*

PUTRID, *a.* گنده *gandū.* بد بو *baul bū.*

PUZZLE, *vt., vi.* حیران کردن *hayrān-k.*

آشفتن *āshuftan.* پریشان کردن *parīshān-k.*

PUZZLE, *n.* رمز *ramz.* معما *muʿammā.*

پریشان *parīshān.* حیران *hayrān.*

PUZZLING, *n.* مشکل *mushkil.* حیرت *hayrat.*

افزا *afzā.*

PYRAMID, *n.* هرم *haram (pl. اهرام).*

مینار *mīnār.*

Q.

QUACK, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*

QUACK, *n.* لاف زن *lāf zan.* پارول *pārūla.*

نیم حکیم *nīm hakīm.*

QUACKERY, *n.* خود فروشی *khud farūshī.*

QUADRANGLE, *n.* چهار گوش *chēhār gūsha.*

شکل مربع *shukli murabbī.*

QUADRANGULAR, *a.* مربع *murabbī.*

چهار گوشه دار *chēhār gūsha dār.*

To make quadrangular, مربع کردن *murabbī-k.*

QUADRANT, *n.* ربع *rabʿ.* ربع دایره *rabʿ dāyura.*

QUADRATE, *vi.* مناسب شدن *munāsab-sh.*

لایق بودن *lāyak b.*

QUADRENNIAL, *a.* چهار ساله *chēhār sāla.*

QUADRILATERAL, *a.* مربع *murabbī.*

QUADRILITERAL, *a.* رباعی *rubʿī.*

QUADRUPED, *a.* چهارپایه *chēhār pāya.*

حیوان *haywān.* ستور *satūr.*

QUADRUPLE, *a.* چهار تا *chēhār tā.*

چهار چند *chēhār chand.*

QUAFF, *vt., vi.* آشامیدن *āshāmīdan.*

نوشیدن *noshīdan.*

QUAIL, *n.* سمانی *sumānī.* سلوا *salva.*

QUAINI, *a.* نازک *nāzūk.* باریک *bārīk.*

QUAINTLY, *adv.* با دقت *bā dikkat.*

لطیفانه *latīfāna.* - (neatly) عجیبانه *ʿajībāna.*

QUAKE, *vi.* لرزیدن *larzīdan.* جندبدن *jandīdan.*

نپیدن *napīdan.* *jumbīdan.*

QUAKE, QUAKING, *n.* لرزه *larza.*

ریش *rīsha.* جندبش *jumbish.*

QUALIFICATION, *n.* وصف *wasf.* (pl. *awṣāf.*)

لیاقت *liyākat.* (صفات *sifat.*)

تضعیف *tawʿīf.* هنر *hunar.* فصل *fazl.*

QUALIFIED, *a.* لایق *lāyak.* سزاوار *sazāwār.*

QUALIFY, *vt., vi.* (make fit for anything) سزاوار نهودن *munāsib-k.*

سزاوار نهودن *sazāwār-n.* پرداختن *pardākhtan.*

— (modify, regulate) راست کردن *rāst-k.*

اندظام کردن *durust-k.* معتدل کردن *intizām-k.*

— (moderate) معتدل کردن *muʿtadīl-k.*

QUALITY, *n.* 1. (property) خاصیت *khasīyat*, سیرت *sīrat*, طبع *tabʿ*, وصف *wasf*, نهاد *niḥād*, 2. (disposition) مزاج *mizāj*, منوال *minwāl*, خو *khū*. 3. (rank) درجه *daraja*, منزلت *manzalat*, جاه *jāh*.

QUALM, *n.* غشیان *ghashyān*.

QUALMISH, *a.* اهل غشیت *ahl-i ghashyat*.

QUANTITY, *n.* مقدار *mikdār*, چندی *chandi*, اندازه *andāza*, قدر *kadr*. A great quantity, کثرت *ziyādati*, زیادتی *kasrat*. A small quantity, شملت *shamat*, مقدار قلیل *mikdār-i kalil*.

QUANTUM, *n.* جملة *jumla*, مقدار *mikdār*.

QUARANTINE, *n.* منع *manʿ*, حبس *habs*.

QUARREL, *n.* مناقشه *kazīya*, فضیه *munākasha*, نزاع *nizā*, خصومت *khū-sūmat*, بحث *bahs*.

QUARREL, *vi.* مناقشه کردن *munākasha-k.*, ستیزیدن *munāzadt-k.*, منازعت کردن *sitizidan*, نزاع کردن *nizāt-k.*, خصومت کردن *khusūmat-k.*

QUARRELSOME, *a.* ستیزه جو *sitiza-jū*, جنگ جو *jung jū*.

QUARRY, *n.* سنگ کان *kāni sang*, معدن الحجر *māḍin u'l hajar*.

QUART, *n.* یک اسار *yak asār*.

QUARTAN, *n.* حمای مربع *hamāya murabbī*.

QUARTER, *n.* 1. (fourth part) ربع *rubʿ*, چهاریک *chēhār yak*. 2. (region) ضلع *zill*, کشور *kishwar*, دیار *diyār*. The quarter of a city, محله *mahalla* (pl. محلات). From every quarter, از هر جانب *az har jānib*. Soldiers' quarters, لشکرگاه *lashkar gāh*. Quarter of an hour, ربع ساعت *rubʿ sāʿat*. To give quarter, پناه دادن *amān-d.*, پناه دادن *panāh-d.*

QUARTER, *vt., vi.* چهار حصه کردن *chēhār hissa-k.*, مسکن دادن *maskan-d.*

QUARTERLY, *a.* چهار پاره *chēhār pāra*, ربع *rubʿ*.—(every three months) هر سه ماه *har sih māh*.

QUARTERMASTER, *n.* داو و غم پدیش *dāvūghaya pesh khayma*, ناظر *nāzir*, معسکر *mudskar*.

QUASH, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, ابطال *naskh-s.*, نسخ ساختن *ibtāl-k.*

QUATRAIN, *n.* رباعی *rubāʿi*, مربع *murabbī*.

QUAVER, *vi.* جنبیدن *jumbidan*, لرزیدن *larzidan*.

QUAY, *n.* پشت *pushta*, بندرگاه *bandargāh*.

QUEEN, *n.* ملکه *malika*, سلطانة *sultāna*. فرزند *begam*. The Queen at chess, *farzīn*. Queen dowager, بیوه سلطان *bewa sultān*.

QUEER, *a.* (whimsical) متخیل *mutakhayyul*, عجیب *ʿajab*, هوادار *harwādār*.—(strange) نادر *nādir*.

QUEERNESS, *n.* تعجب *tadʿjub*, تخیل *talhayyul*.

QUELL, *vt.* آرامیدن *farū-n.*, فرو نشانیدن *ārāmīdan*.

QUENCH, *vt.* (fire) آتش نشانیدن *ātish-n.*, اطعاب آتش کردن *itfāi ātish-k.*—(thirst) تشنگی دفع کردن *tishnagī daft-k.*, دنع عطش کردن *daft ātsh-k.*

QUENCHABLE, *a.* قابل اطفا *kābil-i itfā*.

QUERIST, *n.* پرسنده *sāil*, پرسی *pursanda*.

QUERY, *n.* مسال *masala*, سوال *suāl*.

QUERY, *vt., vi.* پرسیدن *pursidan*, سوال *suāl-k.*

QUEST, *n.* تفتیش کردن *taftish-k.*, جستجو کردن *just u jū-k.*

QUESTION, *n.* پرسش *pursish*, سوال *suāl*.—(doubt) شک *shak*, شبهه *shubah*. An improper ques-

tion غلوطه *ghalūtāt*, مغالطة *maghlatāt*.—

(dispute) قضیه *kazīya*, نزع *nizād*.

Both sides of the question, معذیت

maānīyat bā muārazat.

QUESTION, *vt, vi.* پرسیدن *pursīdan*.

سوال کردن *suāl-k.*, استفسار کردن *istif-*

sār-k.—(doubt) شک کردن *shakk-b.*,

گمان کردن *gumān-b.*

QUESTIONABLE, *a.* مشکتب *mushtab*,

قابل اعتراض *kābili*

ittirāz.

QUESTIONER, *n.* پرسنده *pursanda*,

سائل *sāyil*.

QUIBBLE, *n.* حیل *hīla*, نکته *nukta*,

ایهام *ihām*.

QUIBBLE, *vi.* حیا *bahāna-k.*, حیا

کردن *hīla-k.*

QUICK, *a.* (speedy) جلد *jald*, زود *zūd*,

شتاب *shitāb*.—(living) زنده *zinda*,

حی *haya*. Going quick, زود رو *zūd rau*.

A quick writer, زود نویس *zūd nawīs*

Quick sighted, تیز چشم *tez chashm*.

QUICKEN, *vt, vi.* (make haste) شتابانیدن

shitābānīdan, تعجیل ساختن *taājil-s.*

—(make alive) زنده کردن *zīndu-k.*

QUICKLIME, *n.* آهک *āhak*.

QUICKLY, *adv.* زودی *ba zūdī*, شتابان

shitābān, فبیض *kabīz*.

QUICKNESS, *n.* زودی *shitābī*, شتابی

zūdī, تعجیل *taājil*, چالاکي *chūstī*,

چالاکي *chālākī*.

QUICKSAND, *n.* رگ روان *rīgi rawān*.

QUICKSILVER, *n.* سیماب *sīmāb*, زبق

zībak.

QUIET, QUIESCENT, *a.* (undisturbed)

ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat*.—

(peaceable, silent) خاموش *khāmūsh*,

ساکت *sākit*.—(mild) غریب *gharīb*,

ملایم *mulāyīm*.

QUIET, QUIESCENCE, *n.* آرام *ārām*.

فرار *rāhat*, راحت *āsāyish*, آسایش

karār, استراحت *istirāhat*.

QUIET, *vt.* آرام دادن *ārām-d.*, آسودن

āsūdan راحت دادن *rāhat-d.*

QUIETLY, *adv.* آهسته *āhista*, با راحت *bā*

rāhat.

QUIETNESS, QUIETUDE, *n.* آسودگی

āsūdagī, آرامی *ārāmī*.—(calmness

of mind) اطمینان خاطر *itmināni khā-*

tir, دل دلاسی *dīl āsāī*.—(silence)

خاموشی *khāmūshī*.—(gentleness)

ملایمت *mulāyamat*, غریبی *gharībī*.

QUILL, *n.* شاهر *shāhpar*, خار *khār*.

QUILT, *n.* لپاف *līhāf*, بالاپوش *bālāpūsh*.

QUILT, *vt.* توفیع *sūzanī-k.*, سوزنی کردن

tavzī-k.

QUINCE, *n.* بی *bihī*, سرفر *safarjūl*.

QUINQUANGULAR, *a.* پنج گوش *panj*

gūsha.

QUINSY, *n.* (inflammation in the throat)

خمانی *khunāk*.

QUINTESENCE, *n.* خلاص *khulāsa*,

جوهر *jauhar*.

QUIP, *n.* طنز *taniz*, رمز *ramz*.

QUIRE, *n.* دست *clasta*.

QUIRK, *n.* حکمت *hikmat*, نکته *nukta*.

QUIT, *vt.* ترک *guzāshīdan*, گذاشتن

آزاد کردن *tark-k.*.—(set free)

āzād-k., خلاص کردن *khalāsa-k.*.—(dis-

charge) ادا کردن *adā-k.*

QUITE, *adv.* تمام *tamām*, هر جنب *har*

jānīb, باجم *bīljumla*, کاملان *kāmilāna*,

سراسر *sarāsar*.

QUITTANCE, *n.* ابرار نامه *ibrār nāma*,

وفا *wafā*, فارغ خطی *fārigh khatī*.

QUIVER, *n.* کیش *kīsh*, جعب *jadba*.

تیر دان *tīr dān*.

QUIVER, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, طپیدن

tapīdan, جذبیدن *jumbīdan*.

QUIXOTIC, *a.* عجیب *ajīb*, وهمی *wahmī*.

QUIZ, *n.* معما *mudnma*.

QUORUM, *n.* ارباب فتویٰ *arbābi fatwa'*,
اجلاس عدالت لایق اجرار کار
ādūlat lāyaki ijrāri kār.

QUOTA, *n.* حصہ *hissa*, قسم *kismat*,
مقدار *mikdār*.

QUOTABLE, *a.* قابل ذکر *kābili zikr*.

QUOTATION, *n.* سند کلام *sanadi kalām*,
حوالہ معالہ *harwālai misāl*, عبارات *ibārat*.

QUOTE, *vt.* انتباس کردن *iktibās-k.*, مثال
دادن *misāl-d.*, نقل کردن *nakl-k.*, ايراد
zīkrī ذکر قیمت نمودن *īrād-n.*, نمودن
kīmat-n.

QUOTED, *a.* مقتبس *muktabas*.

QUOTER, *n.* مقتبس *muktabis*.

QUOTH *vi.* گفت *guft*.

QUOTIDIAN, *n.* روز مره *har rūza*, روز
rūz murra. A quotidian aguo, پ
حمای نوی *tapi har rūza*, هممائی
hummaī yūmī.

QUOTIENT, *n.* حاصل *hāsil*, مبلغ *mublagh*.

R.

RABBET, *vt.* وصل کردن *wasl-k.*, اساق
کردن *ilsāk-k.*

RABBET, *n.* دارز *ilsāk*, اساق *darz*.

RABBIT, *n.* خرگوش *khargūsh*, ارنب *arnab*.

RABBLE, *n.* عوام الناس *hangāma*, هنگامه
dwāmunnās.

RACE, *n.* اولاد *awlād*, نسل *asl*, نسل
nasl, خاندان *khān*, سلسله *silsila*, ذات
zāt, نسب *nasab*. Of an illustrious
race, پاک نژاد *pāk nizhād*. Of a mean
race, بد نژاد *bad nizhād*. A race (in
running) تاز دور *tāz daur*, مسابقت
musābakat, شرط *shart*. A race-ground,

تاختانی *tākhtanī*, میدان *maydān*.

A race-horse, اسب شرط *aspi shart*,
اسب چابک *aspi chābuk*.

RACER, *n.* تیز رو *tez rau*, تیز گام *tez gām*,
دونده *darwanda*.

RACK, *n.* شکنجه *shikanja*, کیستار
kistār.—(torture) سیاست *siyāsāt*,
عذاب *dzāb*. A rack for hay, معلف
madlaf, آخوره *ākhūra*.

RACK, *vt.* در شکنجه کشیدن *dar shikanja-*
k, سیاست کردن *dzāb-d.*, سیاست
siyāsāt-k 'To rack off (wine) صاف
کردن *sāf-k.*

RACKET, *n.* شور *shūr*, غوغا *ghanughā*.

RACY, *a.* خوش نازق *aslī*, اصلي *khūsh*
zāika.

RADIANCE, *n.* نور *nūr*, روشنی *ziyā*,
روشنی *raushnī*, تاب *tāb*, لامعان *lamān*,
راوناک *raunak*.

RADIANT, *a.* درخشنده *munarwar*,
نورانی *dirkhshanda*, تابدار *tābdār*,
nūrānī.

RADIATE, *vi.*, *vt.* درخشیدن *dirakh-*
shūn, منیر شدن *lāmī-sh*, شدن
munīr-sh.

RADICAL, *a.* دانی *aslī*, اصلي *zātī*,
مصدری *masdarī*.

RADICALLY, *ad.* از بنیاد *az asl*, از اصل
az bunyād.

RADICALNESS, *n.* اصلیت *aslīyat*.

RADISH, *n.* ترب *turb*, فجل *fujl*.

RADIUS, *n.* نیمه دایره *nīmai dāyara*,
نصف القطر *nisfu'l katr*.

RAFFLE, *n.* همار بازی *kimār bāzī*.

RAFFLE, *vi.* همار باختن *kimār-b*.

RAFT, *n.* رمث *ramas*.

RAFTER, *n.* بالارخانه *tīri chūb*, تیر چوب
pālār khāna.

RAGAMUFFIN, *n.* حرامزاده *harāmzāda*,
وبش *wabash*.

RAGE, *n.* قهر *kahr*, خشم *khashm*, غصه *ghussa*, کین *kīn*.

RAGE, *vi.* خشمناک *kahr-g.*, قهر گرفتن *khashmnvīk-g.*, آشفتن *āshuftan*.

RAGING, RAGEFUL, *a* صاحب قهر *sāhibi kahr*, غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashm nāk*.

RAGOUT, *n.* خوراک لذیذ *nafāis*, خوراک *khurāki lazīz*.

RAIL, *n* دار بزین *dār bazīn*, باره *bāra*, چوب حصاربند *chūbi hisārband*.

RAIL, *vi., vt.* دار بزین کردن *dār bazīn-k.* To rail at, دشنام دادن *dushnām-d.*, طعن *taḍna-z.* To rail at one another, زین *tashātum-k.*

RAILER, *n.* طعنزن *jahhāsh*, فحاش *tadna zan*.

RAILLERY, *n.* استهزا *bazla*, بذله *istihzā*, طعن *dushnām*, طنز *tanz*.

RAILWAY, *n.* راه ریل *rāhi āhan*.

RAIMENT, *n.* جامه *libās*, لباس *jāma*.

RAIN, *n.* باران *bārān*, بارش *bārish*, مطر *matr* (*pl.* امطار). A heavy rain, شتاب *shītāb bārān*, باران شدید *bārāni shaddīd*. A slight rain, باران سست *sust bārān*, دهن *dahn*. A salutary rain, طیب الاثر *matri tayyibu'l asar*. A place where rain water collects, رخت *murhat*. A rain cloak, بارانی *bārāni*.

RAIN, *vt., vi.* باریدن *bārīdan*, مطر کردن *matr-k.* To rain incessantly, نهمان *tahtān-k.* To cause to rain, بارانیدن *bārānīdan*.

RAINBOW, *n.* قوس قزح *kawsu kuza*, کمان رستم *kamāni falakī*, کمان فلکی *kamāni rustam*.

RAINY, *a.* ماطر *mātīr*, از باران *az bārān*. A rainy night, لیل هالجه *layli hālibat*.

The rainy season, بارش *ayyāmi bārish*.

RAISE, *vt.* 1. (lift) برداشتن *bar-d*, افراختن *afrahātan*, برآوردن *buland-k.* رفع *rufī-k.* 2. (prefer) سرفراز کردن *surafarāz-k.* ترفیع کردن *tarūkī-k.*—(excite) انگیزیدن *angīzātan*. To raise an insurrection, انگیزیدن *fitna-a.*, طغیان کردن *tughyān-k.* To raise an army, لشکر برپا کردن *lashkar bar pā-k.*, سپاه جمع کردن *sipāh jamī-k.* To raise contributions, اخذ کردن *khirāj akh-z-k.*, تکالیف عرفیه گرفتن *takālīfi arfīya-g.* To raise money, زر نقد *pūl jamī-k.* جمع کردن *zari nakl hāsīl-k.* To raise a cry *buland āwāz-k.*

RAISIN, *n.* انگور خشک *angūri khushk*, کشمش *zabīb*, زیدیب *muwīz*, مویز *kishmīsh*.

RAKE, *n.* شوپ *khāk kush*, خاک کش *sharf*. A coal-rake, خاده *khāda*. A rake-hell, خرابانگی *kharābūtī*, رند *rind*.

RAKE, *vt., vi.* خاک کشیدن *khāk-k* — با بیل فراهم آوردن (gather with a rake) *bā bīl farāham-ā.*—(clear with a rake) *randīdān*.—(lead a loose disorderly life) زناکاری کردن *zinākārī-k.*, بهرام رفتن *ba harām-r.*

RALLY, *vt., vi.* (dispersed troops) فوج *fauji shikasta* باز جمع کردن *bāz jamī-k.*—(play of railery) برآه ساختن *bazla-s.*, طعن کردن *tanz-k.*

RAM, *n.* غوچه *mīshī nar*, میش *gūch*, حمل *hamal*.—(the celestial sign) حمل *burji hamal*. A battering ram, منجنیق *manjanīk*.

RAM, *vt.* با منجنیق ضرب کردن *bā man-janīk zarb-k.*—(fill with anything driven hard) آگندن *āgandan*.

RAMBLE, *vi.* جا بجا sayr-k, سير کردن jī ba jā-g., پودیدن poīdan.

RAMBLE, *n.* گشت gash, تفرج tafarruj, سير sayr.

RAMBLER, *n.* آواره āwāra, در بدر dar ba dar, گمراه gumrah.

RAMIFICATION, *n.* ریشه ریزی rīsha dārī, شاخه داری shākh dārī.

RAMMER, *n.* میتادūt mitadūt.—(of a gun) گز توپ gazi tūp.

RAMP, *vi.* جستن jastan, جمیدن jahīdan

RAMPANCY, *s.* مستی mastī, شوخی shaukhī, هوا و هوس havā u havās.

RAMPANT, *a.* شوخ shaukh, مست mast.

RAMPART, *n.* دیوار قلعه diwārī kild, شهر پناه shahr panāh.

RANCID, *a.* متعفن mutaāfun.

RANCIDNESS, RANCIDITY, *n.* گنده gandu būi, بوسیدگی busīdagī.

RANCOROUS, *a.* کینه کینه kīna khāh, بد خواہ bad khāh.

RANCOUR, *n.* کینه kīna, بد خواهی bad khāhī.

RANDOM, *n.* اتفاق ittīfāk, سرگذشت sarguzasht, کازā. *a.* عارضی ittīfākī, اتفاقی ārizī.

At random, از اتفاق az ittīfāk, عارضانه ārizāna.—(inconsiderately) غافلانه ghāfilāna, بی محل bī mahl.

RANGE, *vt, vi.* ترتیب āristan, ترتیب tartīb-k., صف بصف کردن saff ba saff-k. To range at large, گشت کردن gash-k., پودیدن poīdan.

RANGE, *n.* سلک silk, قطار kitār, صف saff.—(the step of a ladder) درجه darajja, قدم kadama.—(grate for fire) آتشدان ātishdān.

RANK, *n.* (series) صف saff, قطار kitār, سلسله silk.—(degree) مرتبه martaba, طبقه tabakka, درجه daraja.—(prece-

dency) دست dast, تقدم tukaddim. A man of rank, امیر amīr, میرزا mīrzā.

RANK, *vt, vi.* صف کردن saff saff-k., نظم دادن nazm-d.

RANK, *a.* (luxuriant) خوشرو khushrau.—(rancid) بدبو badbu.—(coarse) کشیف kashīf, غلیظ ghalīz.—(indelicate) فاحش fāhish, ناپاک nāpāk.—(strong) شدید shadīd, سخت sakht.

RANKLE, *vi.* فاسد شدن fāsīd-sh.

RANKLY, *ad.* به شدت ba shiddat, پر جوشانه pūr jūshāna.

RANKNESS, *n.* افراش afzāyish, ازدیاد azdiyād, بوسیدگی busīdagī.

RANSACK, *vt.* تاراج کردن tāraj-k., خسارت و غارت ساختن khisārat u ghārat-s.—(search narrowly) تفتیش talāsh-k., تجسس کردن tajassus-k.

RANSOM, *n.* (of a captive) فدا fidā, خلاص khalās, فدیة fidya.—(compensation for blood shed) خونبها khūn bahā.

RANSOM, *vt.* فدا کردن fidā-k., خلاص khalās-n., فدیة دادن fidya-d.

RANT, *n.* هرزه گوی hirza gūi, پاوه yāwa.

RANTER, *n.* هرزه گو hirzagū.

RAP, *n.* ضرب zarb, لطمت latmat.

RAP, *vt, vi.* زدن zadan, زدن latma-z.

RAPACIOUS, *a.* درنده daranda, ژبان zhyān.—(greedy) حرص harīs.

RAPACIOUSLY, *ad.* قهرا kahran.

RAPACIOUSNESS, RAPACITY, *n.* غضب ghazab, ربا بندگی rubāyandagī, دارندگی darandagī.

RAPE, *n.* تعدی بکاري taddī ba kāri, بی زنا zinā, پردہ دری parda darī, عصبی bī āsmatī. To commit a rape, بی عصبیت bakārat-k., بی عصبیت bī āsmat-k., زنا کردن ba zūr zinā-k.

RAPID, *a.* سریع زود *zūd*, تیز رو *tez rau*, *sart*, شتاب *shitāb*.

RAPIDITY, RAPIDNESS, *n.* زودی *zūdī*, سرعت *sur'at*, چالاکي *chālākī*, شتابي *shitābī*.

RAPIDLY, *ad.* سریعاً *bā sur'at*, با سرعت *sur'atan*, با تیزی *bā tezī*.

RAPIER, *n.* تیغ *tegh*, کدادره *kaddāra*.

RAPINE, *n.* دزدی *duzdī*, نهب *nahb*, غارت *ghārat*, یغما *yaghmā*.

RAPTURE, *n.* دبی *āshuftagī*, آشفنگي *āshuftagī*, خودی *bī khūdī*, شادمانی *shādmānī*.

RAPTUROUS, *a.* دلکش *dīlkash*, دلربا *dil rubā*, دلشاد *dil shād*.

RARE, *a.* کمیاب *kam yāb*, نادر *nādir*, نازک *naẓk* (thin) — عجیب *djīb*, عزیز *azīz*, رقیق *raqīq* *nāẓuk*.

RARELY, *ad.* کم وقت *kam waqt* (not often) گاه گاه *gāh gāh*. Happening rarely. نادر الوقوع *nādiru'l wuqū'at*.

RARENESS, *n.* کمیابی *kam yābī*, نادری *nādirī*, عزیزي *azīzī*, کمیابی *kam yābī*.

RARITY, *n.* ندرت *nādira*, ندره *nādira*, توحفه *tuhfa*.

RASCAL, *n.* شرور *harāmzāda*, حرامزاده *harāmzāda*, شرار *sharār*, غدار *ghaddār*, فاسق *fāsik*, حیل *hīla*, بازی *bāz*.

RASCALITY, *n.* حرامزادگی *harāmzādagī*, بدکاری *bad kāri*, دغا بازی *daghā bāzī*, حیل بازی *hīla bāzī*.

RASCALLY, *a.* بد *bad*, کمین *kamīna*, حقیر *hakīr*.

RASE, *vt.* محو کردن *tarāshīdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, *mahw-k*.

RASH, *a.* بی تدبیر *gustākḥ*, گستاخ *gustākḥ*, بی تدبیر *tadbīr*, متهور *mutahawwir*.

RASH, *n.* گرمی دانه *garmī dāna*.

RASHLY, *ad.* بی اعتدال *gustākḥāna*, گستاخانه *gustākḥāna*, بی تدبیرانه *bī tadbīrāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

RASHNESS, *n.* بی تدبیری *tahawwur*, غفلت *ghaflat*, بی تدبیری *bī tadbīrī*, گستاخی *gustākḥī*, غفلت *ghaflat*.

RASP, *n.* سوهان *sūhān*.

RASP, *vt.* سوهان کردن *sūhān-k.*, ساین *sāidan*.

RASURE, *n.* خراش *tarāshish*, تراشش *tarāshish*, خراشا *kharāsha*.

RAT, *n.* موش *mūsh*, فار *fu'r*.

RATABLE, *a.* خراج *muwāfak*, موافق *muwāfak*, پذیر *khīrāj pazīr*.

RATE, *n.* 1. (proportion) اندازه *andāza*, شمار *shumār*, مقدار *mikdār*. 2. (price) نرخ *nirakh*, ارزش *arz*, قیمت *kīmat*. 3. (tax) خراج *khīrāj*, باج *bāj*. 4. (degree) درجه *darja*, پای *pūya*. At the rate of, بر وفق *bar wafk*.

RATE, *vt.* اندازه کردن *andāza-k.*, قیمت *kīmat mukarrar-s.* مقرر ساختن *malāmat-k.* ملامت کردن *tambīh-k.* (chide) تندی.

RATHER, *ad.* بیشتر *bishtar*, اولاً *awwalan*, بیش *balka*, فی الغالب *fi'l ghālib*, اران *pesh azān*.

RATIFICATION, *n.* اقرار *istikrār*, استقرار *istikrār*, انبات *isbāt*, تقویت *takwīyat*, اقرار *ikrār*.

RATIFY, *vt.* برقرار کردن *muyyin-k.* معین کردن *bar karār-k.* تقویت ساختن *takwīyat-s.*

RATIO, *n.* اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*, نسبت *nisbat*, وجه *waja*, حسب *hasb*.

RATION, *n.* وظیفه *wazīfa* یو میه *yumīya*, وجه *waja* کفاف *kafāf*.

RATIONAL, *a.* عاقل *nātik*, فاطی *ākil*, اهل هوش *ahli hūsh*. A rational creature, حیوان فاطی *haywānī nātik*.

RATIONALITY, *n.* قوت *kurwāt* و هم *wahm*, شایستگی *shāyistagī*.

RATIONALLY, *ad.* معقولانه *bā āql*, با عقل *bā āql*, هوشمندانه *hūshmandāna*, هوشمندانه *hūshmandāna*.

RATTLE, *n.* زنگله *bīmand*, بزمند *zangala*.

RATTLE, *vi.* زنگولان *bīmand-z.*, زنگولان *bīmand-z.*

کردن *ghaughā-k.*, هرزه گفتن *hīrza-g.*,
 راتلیدن *sadā-k.*
RATTLING, *n.* صدای جرس *sadāi jaras*,
 ساز *ghaughā sāz*.
RAVAGE, *vt.* ویران کردن *tārāj-k.*,
 ویران کردن *wayrān-k.*,
 به مال کردن *pāya-māl-k.*,
 غارت کردن *ghārat-k.*
RAVAGE, *n.* به مال *wayrānī*,
 غارت *ghārat*,
RAVE, *vi.* دیوانه وار گفتن *diwāna wār-g.*,
 باوه گفتن *yāwa-g.*
RAVEL, *vt.* درهم زدن *dar-p.*,
 درهم زدن *dar ham-k.*,
 درهم شدن *barham-sh.*
RAVEN, *n.* کلاغ *zāgh*, غراب *ghurāb*,
 کلاغ *kulāgh*.
RAVENOUS, *a.* حریص *khūrān*,
 درنده *daranda*,
 حریصانه *akūlāna*,
 حریصانه *harisāna*.
RAVENOUSNESS, *n.* حرص *hirs*,
RAVISH, *vt.* بکارت گرفتن *bakārat-g.*
 با زور زنا کردن *ba zūr zinā-k.*— (seize
 by violence) *ba zūr-g.*—
 (transport delight) *dil-r.*
RAVISHER, *n.* بکارت گر *bakārat gar*,
 فاسق *fāsik*.
RAVISHMENT, *n.* ربودگی *rabūdagī*,
 زنا *zinā*.
RAW, *a.* خام *khām*,
 نا پخته *nā pukhta*,
 نا رسیده *nā rasīda.*— (unskilful)
 نادان *nādān*,
 نا آزموده *nā āzmūda*.
RAWLY, *ad.* از نا پختگی *az nā pukhtagī*,
 از بی (unskilfully) *khāmāna.*—
 از بی *az bī wukūfī*.
RAWNESS, *n.* نا پختگی *nā pukhtagī*,
 خامی *khāmī.*— (unskilfulness)
 خام دستی *nā āzmūdagī*,
 خام دستی *khām dastī*.

RAY, *n.* شعاع *shella*, پرتو *partau*,
 رخش *ruksh.* Rays of the sun,
 شعاع *shuāʔ āftāb*,
 لامع *lawāmī*.
RAZE, *vt.* به مال کردن *pāyamāl-k.*
RAZOR, *n.* استره *ustara*,
 مردود *mardūda*.
REACH, *vt, vi.* (touch with the hand) دست
 دست رسانیدن *dast ras-k.*,
 رسیدن *dast-r.*— (arrive at, obtain)
 رسیدن *rasidan*,
 یافتن *yāftan*,
 دست *hāsīl-k.* To reach out the hand,
 دست *dast darāz-k.*— (penetrate to)
 در رفتن *dar-r.*,
 داخل کردن *dakhl-k.*—
 (to be adequate to) *lāyak-sh.*
 موافق شدن *muwāfak-sh.*— (extend)
 تطویل ساختن *madd-k.*,
 کشیده شدن *wīl-s.*— (to be extended)
kashīda-sh. As far as the eye can reach,
 مدر مدالصر *kudru maddil basar.* To
 reach (vomit) *kaya-k.*
REACH, *n.* امتداد *imtīdād*,
 مد *madd.*— (intellectual capacity),
 ادراک *kūwati mudrikat*,
 دراک *idrāk*,
 هوش *hūsh.*— (contrivance)
 بندش *banlish*,
 حیا *hīla.*— (power)
 اختیار *kudrat*,
 اختیاری *ikhtiyār.*—
 (vomiting) *kay.*
REACT, *vi.* باز دفع نمودن *daft-n.*,
 هجوم باز *hujūm bāz-a.*
REACTION, *n.* مدافع *mudāfī*,
 هجوم باز *bāz hujūm.*
READ, *vt.* مطالعه کردن *khāndan*,
 خواندن *mutālī-k.*,
 قرائت کردن *kirāat-k.* To
 read backward, *naks-k.* To
 read aloud, *bā* بلند خواندن *āwāzi buland-kh.*
READER, *n.* خواننده *khānanda.*— (a
 reader in university) *mudarris.*
 دقیق قرا *kurra.*
READILY, *ad.* از روی *bazūdī*,
 از روی *al-fur*.

dla'l faur, *surātan*.—(willingly) *bā ārzū*.
READINESS, *n.* نیاری *āmādagī*, *tayyārī*.—(promptitude) *tezī*, *shitāb*. Readiness or fluency of speech, زبان آوری *sabān āvarī*.—(willingness) آرزو *ārzū*.
READING, *n.* خواندگی *khāndagī*, مطالعہ *mutālā*, درس *dars*. To teach by lecture, تدریس کردن *tadrīs-k*. Writing and reading, نوشت و خواند *na-wisht u khānd* Reading-room, خواندنگاه *khāndan gāh*, کیرآت خانہ *kirāat khāna*.
READMISSION, *n.* باز دادن *bāz dādami dakhūl*, باز در آوردگی *bāz dar āwardagī*.
READMIT, *vt.* باز دخل دادن *bāz dakhil-d*, دوباره داخل کردن *du bāra dakhil-k*.
READY, *a.* (at hand) آماده *āmāda*, حاضر *hāzir*, مستعد *mustadī*.—(prompt, quick) تیز *tez*, چالاک *chālāk*, زود *zūd*.—(acute of understanding) زیرک *zīrak*, فهم *fahm*.—(willing) آرزومند *ārzū-mand*. Ready money, نقد *nakd*, حاضر زری *zari hāzir*. Ready to receive, قبول مستعد *mustadī kubūl*. A ready answer, جواب حاضر *javābi hāzir*. Ready at work, کار گذار *kār guzār*. To make ready, تیار کردن *tayyār-k*, حاضر کردن *hāzir-k*. To be ready, مستعد شدن *tayyār-sh*, مستعد شدن *mustadī-sh*.
REAL, *a.* اصلی *aslī*, حقیقی *hakīkī*, صحیح *rāst*, مخلص *mukhlis*, معنوی *maānawī*, *sahīh*.
REALITY, *n.* حقیقت *rāstī*, راستی *hakikat*, معنی *maānī*. In reality, فی الواقع *fil wāqt*.
REALIZE, *vt.* معنوی نمودن *maānawī-n*,

بدست *hakīkī-s*, ساختن *ba dast-ā*, تحصیل نمودن *tahsil-n*.
REALLY, *ad.* البته *albutta*, حقیقتاً *hakī-katan*, یقیناً *yakīnan*, فی الواقع *fil wāqt*, بالفعل *bi'l fāil*.
REALM, *n.* ملک *mulk*, مملکت *mamlakat*, پادشاهی *pādshāhī*, سلطنت *saltanat*.
REANNEX, *vt.* باز پیوستن *bāz-p.*, باز متصل *bāz muttasil-s*.
REAP, *vt., vi.* حصاد کردن *hasād-k.*, درو کردن *darwīdan*, درو کردن *darv-k*.
REAPER, *n.* دروگر *darvigar*, حصاد *hassād*.
REAR, *n.* پس *pas*, عقب *ākab*, دنبال *dumhāl*, لشکر *pasi lashkar*.
REAR, *vt., vi.* پرورش دادن *bar-d.*, پرورش دادن *parwardan*, پرورش دادن *tarbiyat-n.*, پرورش دادن *tuālīm-k*. To rear an edifice, پرورش دادن *binā-k.*, عمارت پرورش دادن *mārat-b*. To rear the head, سر افراز کردن *sar afrāz-k*. To rear as a horse, پرورش دادن *sari du pā-i*. Rear-guard, لشکر *sāki lashkar*.
REAR-MOUSE, *n.* شبیره *shub para*, خفاش *khuffūsh*.
REASCEND, *vi.* بار در آمدن *bāz bar-ā.*, بار بالا رفتن *bāz bālā-r*.
REASON, *n.* 1. (reasoning faculty) فهم *fulm*, ادراک *idrāk*. 2. (ground, principle, cause) سبب *sabab*, موجب *mūjab*, دلیل *dalīl*, وجه *waja*. 3. (moderation) اعتدال *itidāl*. For this reason, از این سبب *az īn jahat*, از این سبب *az īn sabab*. Endowed with reason, عاقلمند *āklmand*. Consistent with reason, معقول *maākul*.
REASON, *vt., vi.* بحث کردن *bahs-k.*, دلیل در میان *munāzara-k.*, رای دادن *dalīl darmiyān-ā.*, رای *rāya-d*.

REASONABLE, *a.* عاقل *ākūl*, خردمند *khiradmand* — (just, proper) واجب *wājib*, مناسب *munāsib*, لایق *lāyāk*, درست *durust*. It is reasonable, لایق *lāyāk ast*, واجب است *wājib ast*.

REASONABLENESS, *n.* شایستگی *shāy-y-istagī*, لایانیت *layākat*, معقولیت *madkū-liyat*. — (moderation) اعتدال *attidāl*, سزاواری *sazāwārī*.

REASONABLY, *ad.* معقولانه *madkūlāna*, با انصاف *bā insāf*, لایقانه *lāyākāna*.

REASONING, *n.* مباحثه *mubāhassa*, مناظره *munāzara*. — (logical) مدطق *mantak*, برهان *burhān*.

REASONLESS, *a.* نا معقول *nā madkūl*, غیر ناطق *ghayrī nātik*.

REASSEMBLE, *vt., vi.* باز جمع کردن *bāz jamt-k.*

REBATE, *vt.* کم کند ساختن *kund-s.*, کم کردن *kam-k.*

REBEL, *n.* گردن آسبی *bāghī*, سرکش *gardankash*.

REBEL, *vi.* طغیان *bāghī-sh.*, گردنکشی نمودن *tughyān-a.*, عاصی شدن *āsi-sh.*, *gardan kashī-n.*

REBELLION, *n.* طغیان *baghī*, فتنه *tughyān*, نافرمانی *nā furmānī*, *fitna*, بر گشتگی *bar gashtagī*.

REBELLIOUS, *a.* گردنکش *bāghī*, سرکش *gardankash*, عاصی *āsi*.

REBELLIOUSLY, *ad.* سرکشانه *sarkashā-na*, ار گردنکشی *az gardan kashī*.

REBOUND, *vt., vi.* باز گشتن *bāz-g.*, جهیدن *jahīdan*.

REBOUND, *n.* باز گشت *bāz gasht*, جستگی *jastagī*.

REBUFF, *n.* دفع *dafṭ*, رد *radd*.

REBUILD, *vt.* باز بنا کردن *bāz binā-k.*

REBUKE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sar zanish-k.*

REBUKE, *n.* ملامت *malāmat*, سرزنش *sar zanish*, تادین *taḍn*, دم *samm*.

RECALL, *vt.* اعدت *bāz talbīdan*, درخواست کردن *iādat-k.* — (from office) بارجاست *barkhāst-k.* To recall to life, انشار کردن *zinda-g*, گردانیدن *inshār-k.* To recall to memory, یاد گرفتن *yād-g.*

RECENT, *vt.* انحراف کردن *inhirāf-k.*, ارتداد کردن *irtidād-k.*

RECAPITULATE, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.*, باز تفصیل گفتن *bāz tafsīl-g.*

RECAPITULATION, *n.* تکرار کلام *takrārī kalām*, نتیجه *natījai kalām*.

RECEDE, *vi.* باز استادن *bar-g.*, تسلیم نمودن *taslīm-n.*

RECEIPT, *n.* رسید *rasīd*, داخلم *dākhila*, وصول *kabzi wusūl*.

Receipt and disbursement, جمع خرچ *jamt kharch*.

A book of receipt and disbursement, کتاب رسید و خرج *āwarja*. — (receiving) *kabz*, گرفتنگی *giriftagī*.

RECEIVABLE, *a.* گرفتنگی *giriftagī*, قابل اخذ و قبض *kābili akhz u kabz*, وصول باب *wusūlyāb*.

RECEIVE, *vt.* اخذ کردن *giriftan*, گرفتن *akhz-k.*, قبض کردن *kabz-k.* — (accept) *pazī ruf-tan*. — (obtain) حاصل کردن *hāsīl-k.*, یافتن *yāftan*. — (entertain as a guest) مهمانداری نمودن *mihmāndārī-n.*

RECEIVER, *n.* گیرنده *gīranda*, قابض *kābiz*, امانت دار *amānat dār*.

REGENCY, *n.* تازگی *tāzagī*, طراوت *tarā-wat*.

RECENT, *a.* تازه *tāza*, نو *nau*, جدید *jadīd*, نا قدیم *nā kadīm*.

- RECENTLY**, *ad.* جدیداً *az 'nau*, نو پیدا *jadīdan*. Recently produced, نو پیدا *nau paydā*. Recently planted, نو *nau paydā*. Recently born, نو آجست *nau ājista*. Recently born, نو زاده *nau zāda*.
- RECEPTACLE**, *n.* مکان *ma'khaz*, مکان *makān*, ظرف *maukt* و نوع *maukt*.
- RECEPTIBILITY**, *n.* امکان *imkāni* اخذ *akhz*, قابلیت *kābiliyat*.
- RECEPTION**, *n.* قبض *giriftagī*, گردنگیری *giriftagī*, اخذ *akhz*, *kabz*. Favourable reception, قبول *kabūl*, اجابت *ijābat* — (entertainment) ضیافت *ziyāfat*, استقبال *istikbāl*.
- RECEPTIVE**, **RECEIVING**, *a.* نابل *kābil*, آخذ *ākhiz*.
- RECESS**, **RECESSION**, *n.* خلوت *khilwat*, تعطیل *gūsha*, توقف *tawakkuf*, تعطیل *tadtil*. — (departure) رحلت *rahlāt*. — (place of retirement) تنهایی *tankhāi*, خلوتگاه *khilwat gāh*.
- RECIPE**, *n.* نسخه *nuskha*, حکیم *rasmī hakīm*.
- RECIPIENT**, *n.* گیرنده *kābil*, *gīrandā*.
- RECIPROCAL**, *a.* از طرفین *az tarfayn*, یکدیگر *yakdigar*.
- RECITAL**, *n.* انشا *inshā*, تقریر *takrīr*, قرائت *kirāat*, بیان *bayān*.
- RECITATION**, *n.* خوانندگی *khāndagī*, قرائت *kirāat*, تقریر *takrīr* کلام *kalām*, از بر خوانی *az bar khānī*.
- RECITE**, *vt., vi.* بیان کردن *guftan*, گفتن *guftan*, خواندن *az bar-g.*, از بر گفتن *bayān-k.*, خواندن *khāndan*, در زبان آوردن *bar zabān-ā*.
- RECITER**, *n.* ناقل *nākil*, راوی *rāwī*.
- RECKON**, *vt., vi.* شمردن *shimurdan*, حساب *hisāb* عدد ساختن *add-s.*, اعتبار کردن *itibār-k.* — (esteem) *itibār-k.* — (intend) نیت نمودن *iltifāt-n.*
- اعتقاد بردن (trust) — *niyat-g* گرفتن *itikād-b.*
- RECKONER**, *n.* شمار *muhāsib* محاسب *shum-irgīr*.
- RECKONING**, *n.* حساب *shumār*, شمار *hisāb*.
- RECLAIM**, *vt., vi.* درست کردن *durust-k.*, راست کردن *islāh-k.*, قابل زراعت کردن *kābili zarāat k.*, *rāst-k.*
- RECLINE**, *vt., vi.* تکیه کردن *takya-k.*, پشت دادن *pusht-d.*, خفتن *khuftan*.
- RECLUSE**, *n., a.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, خلوت نشین *khilwat nishīn*.
- RECOGNIZANCE**, *n.* شناخت *shanākht*, تصدیق *tasdik*, اقرار *ikrār*.
- RECOGNIZE**, *vt.* شناختن *shanākhtan*, تشخیص کردن *tash-k.*, یاد کردن *yād-k.*, اقرار نمودن *ikrār-n.* — (avow) *khis-k.*
- RECOIL**, *vi.* پس رفتن *pas-r.*, باز جستن *bāz jastan*.
- RECOLLECT**, *vt.* یاد *zīk-r-k.* دگر کردن *yād-k.*, در خاطر آوردن *dar khā-tir-ā.* — (collect again) باز فراهم آوردن *bāz farāham-ā.*
- RECOLLECTION**, *n.* یاد آوری *yād āwa-rī*, یادگاری *yādgārī*, تذکر *tazakkur*, حافظ *hāfiza*, یاد داشت *yād dāsh*.
- RECOMMENCE**, *vt.* از سر نو شروع کردن *az sarī nau shurū-k.*
- RECOMMEND**, *vt.* ستودن *sitū-dan*, (praise) *ad-rīf-k.* — (introduce to favour) سفارش کردن *sifārish-k.*, تعریف کردن *tadrīf-k.*
- RECOMMENDABLE**, *a.* واجب الوصف *wājibul wasf*, لایق *lāyaki sitā-yish*.
- RECOMMENDATION**, *n.* ستایش *sitā-yish*, سفارش *wasf* وسیله *wasīla*, سفارش *sifārish*. A letter of recommendation,

- شفاعت نامه *shifā'āt-nāma*, سفارش نامه *shifārish nāma*.
- RECOMMENDATORY, *a.* تائیدی *taa-rīfī*, سفارشی *shifārishī*.
- RECOMPENSE, *n.* پاداش *ṭwaz*, عوض *ṭwaz-d*, مکانات *jazā*, جزا *jazā-d*, مزد *muzd*, پاداش *pādāsh*, mukāfāt.
- RECOMPENSE, *vt.* عوض دادن *ṭwaz-d*, مزد ساختن *muzd-s*, جزا دادن *jazā-d*, بدل کردن *mukāfāt-k.*, مکافات کردن *badl-k.*
- RECOMPOSE, *vt.* از سر *bāz-s*, باز ساختن *bāz-kh*, باز خوابانیدن *az sari nau-s.* نو ساختن *bāz-kh*.
- RECONCILABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*, مستعد اصلاح *musta'ādi masālahat*, سازوار *sazūwār*, موافق *mu-wāfiq*.
- RECONCILABLENESS, *n.* قابلیت اصلاح *kābiliyati islāh*, سازش *sāzish*, امکان دوستی *imkāni dūstī*.
- RECONCILE, *vt.* آشتی *āshtī-k.*, صلح کردن *islāh-k.*, آشتی کردن *āshtī-k.*, مصالحه کردن *muttafik-s.*, متفق ساختن *munāsab-k.*
- RECONCILIATION, *n.* مصالحه *masālahat*, آشتی *āshtī*, دلروازی *dilnawāzī*, خوشنودی *khūshnūdī*, صلح *salāh*.
- RECONDITE, *a.* مشکل *mughlak*, غمگین *mushkil*, سری *sirrī*.
- RECONNOITRE, *vt.* نگاه کردن *nigāhī-k.*, ملاحظه *jāsūsī-k.*, جاسوسی کردن *jāsūsī-k.*, ملاحظه نمودن *mulāhaza-n.*
- RECONQUER, *vt.* باز فتح کردن *bāz fath-k.*
- RECONVEY, *vt.* باز رسانیدن *bāz-r.*
- RECORD, *vt.* در دفتر داخل کردن *dar daftar dākhil-k.*, درج کردن *darj-k.*, در سرشته *mundarij-k.*, مندرج کردن *dar sirishita-n.*
- RECORD, *n.* دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر *daftar*), کل کاغذات *sarishta*, سرشته *kull kāgazāt*. A place where records are kept, دفتر خانه *daftar khāna*. On the record, داخل دفتر *dākhil daftar*.
- RECORDER, *n.* اهل دفتر *ahli daftar*, محافظ دفتر *daftar nawīs*, دفتر نویس *muhāfiz daftar*.
- RECOUNT, *vt.* نقل کردن *bāz-g.*, باز گفتن *nakl-k.*, خبر دادن *bayān-k.*, بیان کردن *khābar-d.*—(count again) باز شمردن *bāz-sh*, بار دیگر حساب کردن *bāri digar hisāb-k.*
- RECOURSE, *n.* انتجا *murāja'āt*, مراجعت *iltijā*.
- RECOVER, *vt., vi.* (anything lost) باز *bāz-y.*, وجد کردن *wajad-k.*—(a sick person) شفا دادن *shifā-d.*, صحت *tandurust-k.*, تندرست کردن *sahhat-d.* To recover health, صحت یافتن *shifā bāz-y.*, شفا باز یافتن *sahhat-y.*
- RECOVERABLE, *a.* ممکن الوصول *mumkin'ul wusul*, باز یافت شدنی *bāz yāft shudanī*, بدست آمدنی *ba dast āmadanī*, ممکن الحصول *mumkin'ul husul*.
- RECOVERY, *n.* شفا *shifā*, ایفاقت *ifākat*, صحت *sahhat*—(of anything lost) باز یافت *bāz yāft*, تحصیل *tahsil*.
- RECREANT, *n, a.* بد دل *buzdil*, بددل *buddil*.
- RECREATE, *vt.* دل شاد کردن *dil shād-k.*, نزهت دادن *khūsh-k.*, خوش کردن *nuzhat-d.*
- RECREATION, *n.* تفریح *farah*, فرح *tafararuj*, شادمانی *gasht*, آرام *ārām*, شادمانی *shādmānī*, آسایش *āsāyish*.
- RECREATIVE, RECREATING, *a.* فرح *farah bakhsh*, نزهت ساز *nuzhat sāz*, جان بخش *jān bakhsh*.

RECREMENT, *n.*, فضال *fuzālu*.

RECRIMINATE, *vt., vi.* بهمد یگر دینان گفتن. *ba hamdigar buhtān-g.* ملامت نمودن *mlāmat-n.*

RECRIMINATION, *n.* نهامت یکدیگر *tuhmmati yak digar*, ملامت *malāmat*

RECRUIT, *vt.* takwīyat-*k.*, تقویت کردن *azdiyād-k.* To recruit an army, سپاه نازد در دینتر لشکر فید کردن *sipāhi tāza durdaftari lashkar kayd-k.*

RECRUIT, *n.* (supply) از دیاد *azdiyād*, زیادت *ziyādat*, تقویت *takwīyat* — (for the army) سپاه *sipāhi naru*, سپاه نازد *sipāhi tāza*.

RECTANGULAR, *a.* قائم الزوایا *kāimu'z zawāyā*.

RECTIFIABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*, درست شو *durust shaw*.

RECTIFICATION, *n.* تصحیح *islāh*, اصلاح *tas-hih*, درست *durustī*.

RECTIFY, *vt.* درست *rāst-k.*, راست کردن *dūrust-k.*, اصلاح دادن *islāh-d.*

RECTILINEAL, *a.* خط مستقیم دار *khattī mustakīm dār*.

RECTITUDE, *n.* صلاح *salāh*, حق *hakk*, صدق *sidk*, راستی *rāstī*, نیکي *neki*, صداقت *sadākat*.

RECTOR, *n.* ملا *mullā*, مرشد *murshid*, ناظم *nāzim*.

RECUMBENCY, *n.* استراحت آرام *ārām*, *istirāhat*.

RECUR, *vi.* مراجعت کردن *murājāt-k.*, *wāki-sh.* واقع شدن *dar khātir* در خاطر باز آمدن *bāz-ā.* یاد آمدن *yād-ā.*

RED, *a.* سرخ *surkh*, احمر *ahmar*.

REDDEN, *vt., vi.* سرخ کردن *surkh-k.*, احمر ساختن *ahmar-s.* — (grow red)

سرخ روی (blush) *surkh-g.* — سرخ گشتن *surkh rūi-sh* شدن

REDDISH, *a.* گندام سرخگون *surkh gūn*, *gulfām*.

REDEEM, *vt.* باز خریدن *fid-i-k.*, آزاد ساختن *bāz-kh*, *āzād-s.*

REDEEMABLE, *a.* قابل *kābili fid-i*, راهای *rahāi yāb*.

REDEEMER, *n.* شافی *shāfi*, حامی *hāmī*.

REDEMAND, *vt.* باز طلب کردن *bāz talab-k.*, باز خواستن *bāz-kh*.

REDEMPTION, *n.* باز خریدگی *bāz kha-rīdagī*, خلاص *khalās*, آزادی *āzādagī*.

REDNESS, *n.* حمیت *surkhī*, سرخی *humrat*.

REDOUBLE, *vt.* دو بار دو تا کردن *du bār dutā-k.*, باز دو چند کردن *bāz du chand-k.*, تضاعف کردن *tazā'if-k.*

REDOUBT, *n.* سد *sadd*, حصار *hissār*.

REDOUBTABLE, *a.* هولناک *haul nāk*, هیدبتوار *hibatwār*.

REDOUND, *vi.* takwīyat-*d.*, تقویت دادن *ziyādu-k.*, افزون ساختن *afzūn-s* To redound to one's honor, مکرمات افزون کردن *makramat afzūn-k.*

REDRESS, *n.* (amendment) اصلاح *islāh*, علاج *ilāj*, — (relief, remedy) بدله *badla*, چاره *chāra*, دادرسی *dādrasī*.

REDRESS, *vt.* تصحیح *islāh-k.*, اصلاح کردن *tas-hih-k.*, چاره دادن *chāra-d.*, تدارک کردن *tadārūk-k.*

REDUCE, *vt.* (bring back) باز آوردن *bāz-ā.*, — (subdue) اعادت کردن *iādat-k.*, ضبط کردن *maghlūb-k.*, کم کردن *kalīl-k.*, — (diminish) دلیل کردن *kam-k.*, — (degrade) معزول کردن *madzūl-k.* To reduce to nothing, تباه ساختن *nā būd-k.*, ترتیب *tubāh-s.* To reduce to order, ترتیب

تارتیب ساختن *tartīb-s*. To reduce to poverty, مسکین کردن *miskīn-k.*, فقیر کردن *fukīr-k.*

REDUCIBLE, *a* قابل تخفیف *kābili takhfiḥ*.

REDUCTION, *n.* (bringing back) باز آوردن *bāz āwarī*, اعدادت *iādat* — (diminution) کاهش *kāhish*, تخفیف *takhfiḥ*. — (degradation) معزولی *ma'āzūlī*, عزل از پای عزل *az pāya dzal*. Reduction to slavery, استرقاق *istīrākā*. — (in arith.) تاحویل مقادیر *tahwīlī mukādīr*.

REDUNDANCE, *n* زیادت *afzūnī*, افزونی *afzūnī*, زیاده *ziyādat*, فاضل *fāsil*.

REDUNDANT, *a* افزون *afzūn*, زاید *zāyid*, مزید *mazīd*, وافر *wāfir*, کثیر *kasīr*.

REDUNDANTLY, *ad.* از افزونی *az afzūnī*, زایدانه *zāidan*.

REDUPLICATION, *n.* دو تا ماری *du tā sāzi*, اصعاف *azāf*.

REDUPLICATIVE, *a* مضاعف *muzādf*, دوتا کرده *du tā kardā*.

RE-ECHO, *vt., vi.* باز آواز کردن *bāz āwāz-k.*, رد صدا کردن *radīlī sadā-k*.

REED, *n.* نی *nay*, قصب *kasab* — (pen) قلم *kalam*, خمام *khāma*. A bed of reeds, نیستان *nayistān*.

REEDY, *a.* نیزار *nayzār*, در قصب *pur kasab*.

REEK, *n.* بخار *bukhār*, دود *dūd*.

REEL, *n.* چرخ *chirkha*, کلاف *kalāfa*.

REEL, *vt* (yarn) تسلیک کردن *tasliḥ-k.*

RE-ELECTION, *n.* باز پسندگی *bāz pas-andagī*, اختیار بار دیگر *ikhṭiyārī bāri dīgar*.

RE-ENFORCE, *vt.* زیادت فوت کردن *ziyādati kuwat-k.*, تأید کردن *tāyid-k.* To re-enforce an army, لشکرزاده کردن *lashkar ziyāda-k.*

RE-ENFORCEMENT, *n.* از بداد لشکر *az diyādi lashkar*, زمیمت سپاه *zamīmati sipāh*, تقویت *takwīyat*.

RE-ENJOY, *vt.* باز تمتع شدن *bāz mutamattī-sh*.

RE-ENTER, *vt.* باز در آمدن *bāz dar-ā.*, باز دخول کردن *bāz dukhūl-k.*

RE-ESTABLISH, *vt.* باز مقرر کردن *bāz mukarrar-k.*, باز بحال کردن *bahāl-k.*, باز وضع کردن *bāz waz'k.*

RE-ESTABLISHMENT, *n.* بحالی *bahālī*, نصب تازه *bāz takarrur*, تازہ *nasbi tāza*.

RE-EXAMINE, *vt.* باز تجویز کردن *bāz tajwīz-k.*, باز تفتیش کردن *bāz taftīsh-k.*, از نو امتحان کردن *az nau imtīhān-k.*

REFER, *vt., vi.* علامت داشتن *ilāka-d.*, اشاره نمودن *nisbat-k.*, رو بکار *ishāra-n* — (for information) رجوع کردن *rujū-k.*, روبرو کردن *rūbakār-k.*

REFEREE, REFERENDARY, *n.* ثالث *sālīs*, وکیل *wakīl*, میاندار *mayāndār*, گماشته *gumāshta*.

REFERENCE, *n* نسبت *ilāka*, نسبت *nisbat*, مناسبت *munāsabat*. — (to another for any thing) رجوع *hawāla*, rujū. — (allusion) اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*. To make a reference, پرسیدن *pursīdan*.

REFINE, *vt., vi.* صاف کردن *sāf-k.*, خالص کردن *khālīs-k.*, پاک کردن *pāk-k.* — (make elegant) ظریف کردن *zarīf-k.*, خوشنما کردن *khush numā-k.* — (grow pure) صفا پذیرفتن *safā-p.*, پالوده شدن *pālūda-sh*. — (become elegant) نزاکت پذیرفتن *nizākā-p.*

REFINED, *a.* مصفای *musaffā*, صاف *sāf*. — (elegant) ظریف *zarīf*, خوشنما *khush numā* — (subtle) باریک *bārik*, دقیق *dakīk*. — (polite) ادیب *adīb*, خوش خلق *khush khulk*.

REFINEMENT, *n.* (from dross, &c.)

صفايى *saḡāi*. — (culture) تهذيب *tahzīb*.
— (elegance) شیرینکاری *shīrīnkārī*,
ظرافت *zarāfat* — (subtlety) دقت *dikkaṭ*,
مردمی (politeness) *bārīkī*.
مردمی *mardumī*, تادیب *tādīb*.

REFINER, *n.* مصفى *musaffā*, صفا بخش

saḡā bakhsh, اهل ادب و آزر *ahli adab u āzarm*.

REFIT, *vt.* مرمت کردن *marammat-k.*,

باز درست کردن *tadmīr-k.*, تعمیر ساختن
bāz durust-k.

REFLECT, *vt., vi.* 1. (throw back) باز انداختن

bāz-a., عکس کردن *aks-k.* To reflect
light, نور انداختن *aksi nūr-a.*
2. (consider attentively) تأمل کردن *tām-*
mul-k., تفکر کردن *tafakkur-k.* 3. (throw
reproach) ملامت انداختن *malāmat-a.*,
طعن زدن *tadna-z.*, شکایت کردن *shikā-*
yat-k. — (bring reproach) رسوایی و ملامت
آوردن *ruswāy u malāmat-a.*

REFLECTION, *n.* 1. انعکاس *aks*, انعکاس

intikās. Reflection of light, نور عکس
aksi nūr, درق *barīk*. 2. (meditation)
تأمل *tāmmul*, اندیشه *andīsha*, تفکر
tafakkur, تصور *tasawwur*. 3. (censure)
تأدب *malāmat*, طعن *tadn*.

REFLECTIVE, **REFLECTING**, **RE-**

FLECTOR, *n., a.* انداز عکس *aks andāz*,
منعکس *mundakī*. — (considering)
اندیشیده *andīshīda*, متفکر *mutafakkir*.
Reflecting deeply, دور اندیش *dūr*
andīsh. Reflecting justly, خیر اندیش
khayr andīsh.

REFLEX, *a.* معکوس *madkūs*, انقلاب *inkilāb*.

REFLEXIBILITY, *n.* امکان عکس *imkāni*
aks.

REFLEXIBLE, *a.* قابل عکس *kābili aks*.

REFLUENT, *a.* باز جریان *bāz jiryān*.

REFLUX, *n.* جزر *jazr*, باز جاری *bāz jārt*.

REFORM, *vt., vi.* اصلاح کردن *islāh-k.*,

بتر کردن *durust-k.*, درست کردن
bahtar-k., اصلاح و ترتیب کردن
islāh u tartīb-k.

REFORM, **REFORMATION**, *n.* اصلاح

islāh, تادیب *tādīb*, ترقی *tarakkī*,
بتر *bahtarī*, تبدل *tabaddul*

REFORMER, *n.* مصلح مذهب *muslih*

mazhab, بتر ساز *bahtar sāz*.

REFRACT, *vt.* عکس کردن *aks-k.*

REFRACTION, *n.* عکس *aks*, انحراف
inkirāf.

REFRACTORY, *a.* سرکش *sar kash*, معاند

muānid, گردنکش *gardan kash*.

REFRAIN, *vt., vi.* خود را باز داشتن *khud-*

rā bāz-d., اجتناب *parhez-k.*, پرهیز کردن
ijtināb-k., مدح کردن *manā-k.*

REFRESH, *vt.* آسایش کردن *āsāyish-k.*,

آسودن *āsūdan*, سرد کردن *sard-k.*

REFRESHING, **REFRIGERENT**, *a.*

مفرح *mufarrah*, آسودگی *āsūdagi*,
تقویت *takwīyat*.

REFRESHMENT, *n.* آسایش *āsāyash*,

تازگی *tāzagī*. — استراحت
istirāhat, طعام *taām*, خوردنی *khurdanī*

REFRIGERATE, *vt.* سرد کردن *sard-k.*,

حرارت دفع کردن *harārat-daft-k.*

REFUGE, *n.* پناه *panāh*, امن *aman*,

ملجأ *maljā*, ملاذ *malāz*. — (device)
تدابیر *tadbīr*, حکمت *hikmat*. To take

refuge, پناه گرفتن *panāh-g.*,
iltijā-k. To give refuge, پناه دادن
panāh-d.

REFUGEE, *n.* فرار *panāhgīr*, فراری

farārī.

REFULGENCE, *n.* روشنی *varushnī*

ضیا *tajallī*, تجلی *ziyā*.

REFULGENT, *a.* تابان *tābān*, ضیا

ziyā pāsh.

- REFUND**, *vt.* واپس دادن *bāz-d.*, باز دادن *wāpas-d.*, باز ادا کردن *bāz adā-k.*
- REFUSAL**, *n.* انکار *nā kabūlī*, ناکابولی *inkār*, امتناع *imtinā*, رد *radd*.
- REFUSE**, *vt., vi.* امتناع کردن *imtinād-k.*, منع دادن *mant-d.*, نفی کردن *naftī-k.*, ناکابولی *nākābūl-k.* یا قبول کردن *radd-k.*, رد کردن
- REFUSE**, *n.* فضل *fuzla*, بقایا *bakāyā*.
- REFUTATION**, *n.* رد، کلام *ibtāl*, ابطال *raddī kalām*.
- REFUTE**, *vt.* نسخ *radd-k.*, رد کردن *naskh-s.*, ساختن *bātīl-k.* باطل کردن
- REGAIN**, *vt.* باز اندوختن *bāz-y.*, باز یافتن *bāz-a.*
- REGAL**, *a.* شاهانه *pādshāhī*, پادشاهی *shāhāna*, خسروی *khusravī*.
- REGARD**, *vt.* (esteem) عزیز داشتن *dzīz-d.*, اخلاص و *takrīm-d.* تکریم داشتن *ikhlas u riāyat-b.*— (observe, attend) نگاه داشتن *nigāh-d.*, چشم داشتن *iltifāt-k.*, التفات *shakm-d.*— (have a relation to) نسبت *nisbat-d.*, موافق بودن *muwāfik-b.* داشتن
- REGARD**, *n.* التفات *takrīm*, تکریم *iltifāt*, غور *ghaur*, (attention) رعایت *riāyat*.— (reference) نسبت *āgāhī*.— (look) مناسبت *munāsibat*.— (look) منظر *manzar*, نگاه *nigāh*.
- REGARDABLE**, *a.* ملتفت *multafit*, خبردار *lāyaki iltifāt*, لایق التفات *khavar dār*.
- REGARDING**, *a.* نسبت *bābat*, بابت *nisbat*.
- REGARDFUL**, *a.* متوجه *mutavajja*, آگاه *āgāh*, خبردار *khavardār*.
- REGARDLESS**, *a.* بی خبر *bī khabar*, بی ملاحظه *gāfil*, غافل *bī mulāhaza*.
- REGENCY**, *n.* فرماندهی *hukūmat*, حکومت *farmāndahī*, حکومت *hukū-matī jā nishīn*, جا نشین *tadbīrī kāyīm mukām*, تدبیر قایم مقام
- REGENERATE**, *vt.* از سر نو پیدا کردن *az sari nau paydā-k.*
- REGENERATION**, *n.* نو پیدایش *nau paydāyish*.
- REGENT**, *n.* فرمانروا *farmān rawā*, جا قایم *jā nishīnī sultān*, نشین سلطان *kāyīm mukāmī pādshāh*, مقام پادشاه
- REGICIDE**, *n.* قاتل الملک *kātil ul malik*.
- REGIMEN**, *n.* تدبیر غذا *parhīz*, رژیم *tadbīrī ghazā*, ترتیب *tartīb*.— (in Gram.) رعایت *riāyat*, عمل *amal*.
- REGIMENT**, *n.* رسال *sālārī*, سالاری *risāla*, دست *dasta*.
- REGION**, *n.* کشور *kishwar*, ملک *mulk*, اقلیم *aklīm*.
- REGISTER**, *n.* دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر), اسم نویس *ism narvīs*. Register of births and deaths, کتاب زایش و مرگ *kitābi zāyish u marg*.
- REGISTER**, *vt.* در دفتر ثبت کردن *dar daftar sabt-k.*, درج کردن *darj-k.*
- REGISTRAR**, *n.* دفتر دار *daftar dār*, امین *amīni daftar*.
- REGISTRATION**, *n.* اسم نویسی *ism narvīsī*, ثبت نمایی *sabt numār*.
- REGISTRY**, *n.* دفتر خانه *daftar khāna*, نوشتجات *narvishatjāt*.
- REGORGE**, *vi.* باز استغفران کردن *bāz istigh-farāgh-k.*, باز فرو بردن *bāz farū-b.*
- REGRESS**, *n.* باز رهگذار *bāz rahguzār*.
- REGRET**, *n.* پشیمان *hasrat*, حسرت *gham*, غم *afsūs*, افسوس *pashimān*.
- REGRET**, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*, غمگین شدن *hasrat-d.*, حسرت داشتن *ghamgīn-sh.*, ندامت کشیدن *nadā-mat-k.*
- REGULAR**, *a.* رسمی *kānūnī*, قانونی *rasmī*, مامول *bā kāyida*, با قاعده *hasbī māmūl*.

REGULARITY, *n.* ترتیب *kāyada*, قاعده *tartīb*, انتظام *intizām*, قربنہ *karīna*, همواری *hamwārī*.

REGULARLY, *ad.* موافق قانون *muwāfaki kāmūn*; با قاعده *bā kāyada*.

REGULATE, *vt.* انتظام کردن *intizām-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārūstan*, تسویت نمودن *taswīyat-n.*

REGULATION, *n.* بندوبست *band u bast*, طریق *tarīq*, انتظام *intizām*, ترتیب *tartīb*, سازگاری *sāzgarī*.

REGULATOR, *n.* منتظم *murattib*, مرتب *muntazim*.

REHEARSAL, *n.* اعادت *takrīr*, تکرار *iādat*.

REHEARSE, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.*, درائت نمودن *iādat-k.*, اعادت کردن *kirāat-n.*

REIGN, *vi.* پادشاهی کردن *pādshāhī-k.*, فرمان روائی *saltanat-k.*, سلطنت کردن *farmān rawāyī-k.*

REIGN, *n.* سلطنت *pādshāhī*, پادشاهی *saltanat*, حکومت *hukūmat*, عهد *āhd*, زمان *zamān*.—(dominion) ملک *mulk*

REIMBURSE, *vt.* عوض دادن *twaz-d.*, ادا کردن *tāwān-k.*, تاوان کردن *adā-k.*

REIMBURSEMENT, *n.* ادا نمایی *adā numāī*, باز دهی *bāz dahī*.

REIN, *n.* عنان *tnān*, لگام *lagām*, زمام *zamām*.

REIN, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*

REINS, *n. pl.* میان *mayān*, کم *kamr*, لجام *lijām*.

RE-INSTAL, *vt.* بحال کردن *bahāl-k.*, باز نصب کردن *bāz nasb-k.*

REJECT, *vt.* دور کردن *radd-k.*, رد کردن *dūr-k.*, نافی *nā kabūl-k.*, نافی کردن *nafī-k.*, ترک کردن *tark-k.*, منظور *nā manzūr-k.*

REJECTION, *n.* رد *radd*, نافی *nā* قبولی *kabūlī*, انکار *inkār*, نافی پسندی *nā pasandī*.

REJOICE, *vt., vi.* شاد شدن *shād-sh.*, خوشنود شدن *masrūr-sh.*, مسرور شدن *khushnūd-sh.*—(make glad) شاد کردن *shād-k.*, خوشنود کردن *khushnūd-k.*, فرح نمودن *farah-n.*

REJOICING, *n.* شادی *shādī*, سرور *sarūr*, نشاط *nishāt*, انبساط *imbisāt*.

REJOIN, *vt., vi.* (join again) باز پیوستن *bāz-p.*, باز جمع ساختن *bāz jamt-s.*—(meet again) بار دیگر ملاقات کردن *bāri digar mulākāt-k.*—(reply) جواب دادن *javāb-d.*

REJOINDER, *n.* باز جواب *bāz javāb*, رد جواب *raddi javāb*.

RELAPSE, *vt.* نکس کردن *bāz-u.*, باز افتادن *nuks-k.*

RELAPSE, *n.* باز افتادگی *bāz uftādagi*, عود مرض *tajdīdi marz*, تجدید مرض *awdi marz*

RELATE, *vt., vi.* بیان کردن *bayān-k.*, تقریر کلام ساختن *takrīri kalām-s.*, نقل گفتن *nakl-g*—(to have reference) نسبت داشتن *tlāka-d.*, علامه داشتن *nisbat-d.*

RELATION, *n.* بیان *bayān*, قصه *kiṣsa*, نقل *nakl*, روایت *riwāyat*.—(reference, regard) تعلق *tlāka*, نسبت *nisbat*, علاقه *taḍlluk*.—(kindred) خویشی *khishī*, نزدیکی *karābat*, قرابت *karīb* (افربا *pl*)
فرب

RELATIVE, *a.* متعلق *mansūb*, متعلقی *mutaḍllik*, راجع *rājī*.

RELATIVELY, *ad.* نسبت با *bā nisbat*, نسبتاً *nisbatan*.

RELAX, *vt., vi.* سست کردن *sust-k.*, نرم کشاده کردن *narm-k.*, کشاده کردن *kuṣhādā-k.*—(remit) ملایمت نمودن *mulāyamat-n.*, آموزدن *āmurzīdan*.—(become

mild) ملایم شدن *mulāyīm-sh.* To relax from favour, فراغت یافتن *farāghat-y.* To relax the mind, تفویج کردن *tafarruj-k.*, دلآسا کردن *dilāsā-k.*

RELAXATION, *n.* استسائی *itlāk*, سستی *sustī*, نرمی *narmī*.—(repose) فراغ *farāgh*, راحت *rāhat*. Relaxation of mind, فراغ خاطر *farāghi khātir*.

RELEASE, *vt.* رهای آزاد کردن *āzād-k.*, رهای *rahāi-d.*, خلاص کردن *khalās-k.*—(free from obligation) مذبذبت از حق *az hakki minnat khalās-k.* To release from debt, ابرا کردن *ibrā-k.*

RELEASE, *n.* نجات *khalāsi*, خلاصی *najāt*, آزادی *āzādī*. A release from obligation, مذبذبت از حق *khalās az hakki minnat*. A release from debt, ابرا *ibrā*, سافی ناه *sāfi nāmah*. A release from responsibility, ارباب *ibrāi zimma*.

RELENT, *vi.* شفقت *rahm-d.*, رحمت داشتن *shafkat-n.*

RELENTLESS, *a.* بی شفقت *bī shafkat*, بی رحمت *bī rahm*.

RELIANCE, *n.* اعتماد *itikād*, اعتقاد *itīmād*, تکیه *takya*.

RELIC, *n.* باز مانده *bākī*, باقی *bāz mānda*.

RELICT, *n.* بیهوده *beva*.

RELIEF, *n.* تسلی *tasallī*, (comfort) آرام *ārām*.—(assistance) مدد *madad*, یاری *yārī*. Relief from duty, فراغت *farāgat*.

RELIEVABLE, *a.* قابل تسلیت *kābīlī*, تسکین پذیر *fazīlat*, تسکین *taskīn pazīr*.

RELIEVE, *vt.* (assist) امداد کردن *imdad-k.*, یاری کردن *pushtī-k.*, یاری *yārī-k.*—(comfort) دلآسا کردن *dilāsā-k.*, آرام دادن *ārām-d.*

RELIEVER, *n.* دستگیر *dastgīr*, یار *yār*, خاطر نواز *khātir nawāz*.

RELIGION, *n.* دین *dīn*, (pl. ادیان), مذهب *mazhab*, ایمان *īmān*. The Christian religion, ملت مسیح *millati masīha*. The Mahommedan religion, اسلام *islām*, امت محمد *ummat muhammad*. Of the same religion, همدین *ham dīn*. Observance of religion, دینداری *dīndārī*. Of no religion, بی مذهب *bī mazhab*.

RELIGIOUS, *a.* دیندار *dīndār*, متدین *mutadayyīn*, ایماندار *īmān dār*. A religious life, درویشی *darwīshī*, زهدات *zahādat*. A religious society, مذهب *mazhab*, طایفه *tāyfa*. A religious man, دیندار *dīndār*, پارسا *pārsā*. To observe religious duties, دیندار شدن *dīndār-sh.*

RELIGIOUSLY, *ad.* زاهدانه *bā dīn*, با دین *zāhidāna*.—(exactly) کاملاً *kāmilāna*.

RELIGIOUSNESS, *n.* دینداری *dīndārī*, ایمانداري *īmāndārī*.

RELINQUISH, *vt.* گزاشتن *guzāsh-tan*, ترک کردن *tark-k.*

RELINQUISHMENT, *n.* گذاشتگی *guzāsh-tagī*, ترک *tark*.

RELISH, *n.* لذت *maza*, ذائقه *zāyika*, لذت *lazzat*, چاشنی *chāshnī*. Having a fine relish, خوش مزه *khush maza*, لذیذ *lazīz*. Having no relish, بی مزه *bī maza*, لذت *bī lazzat*.

RELISH, *vt., vi.* مزه کردن *lazīz-k.*, مزه *maza-d.*, خوشگوار ساختن *khush gawār-s.*—(feel pleasure) نیکو داشتن *neku-d.*, پسند کردن *pasand-k.*

RELISHABLE, *a.* ممکن مزه *mumkīnī*, قابل لذت *kābīlī lazzat*.

RELUCTANCE, *n.* بی دلی *bī dīlī*, نفرت *istīkrāh*, اعراض *i'rāz*, دوری *nīfrat*. To show a reluctance, استیکراه داشتن *istīkrāh-d.*

RELUCTANT, *a.* بی رغبت *bī dīl*, *bī raghat*, بی اختیار *bī ikhtiyār*, دلگیر *dilgīr*, نفرت *ahli nafrat*, متردد *muturaddid*.

RELY, *vi.* باور *i'tikād-b.*, اعتماد بودن *bāwar-k.*, توکل کردن *tawakkul-k.*, اعتماد نمودن *takiya-k.*, تکلیف کردن *i'timād-n.*

REMAIN, *vi.* (continue) ماندن *māndan*, ساکن شدن *ikāmat-k.*, انامت کردن *sākin-sh.*—(to be left as a remainder) فضالت نمودن *bākī-m.*, باقی ماندن *fuzālat-n.*—(endure, last) باقی شدن *bākī-sh.*, استمرار کردن *istimrār-k.*, پایدار شدن *pāydar-sh.* To remain behind, باز ماندن *bāz-m.*, و *wā-m.* To remain firm, برقرار بودن *bar karār-b.* To remain alone, تنها ماندن *tanhā-m.*

REMAINDER, *n.* باقی *bākī* (*pl.* باقیات), *bakāya*, *tatama*.—(mathe.) حاصل تفریق *hāsīl tafrik.*

REMAINS, *n.* (of victuals) خور پاره *khur pāra*.—(traces) آثار *āsār*, رسوم *rusūm*.—(the body left by the soul) لاش *lāsh*, کالیبی قاب *kālībī bī jān*, بی جان

REMAND, *vt.* باز فرستادن *bāz-f.*

REMARK, *n.* نظر *āgāhī*, آگاهی *nazar*, غور *ghaur*.—(annotation) گفتار *guftār*, قول *karul*, شرح *sharih.*

REMARK, *vt., vi.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, اشاره کردن *ishāra-k.*, گفتن *guftan*, آگاهی ساختن *āgāhī-s.*

REMARKABLE, *a.* نادر *ajīb*, عجیب *nādar*, هوبدا *hawīdā*, مشهور *mashhūr*, نامور *nāmwar*, ممتاز *mumtāz*.

REMARKABLY, *ad.* عجبا *djaban*, بطور عجیب *mashhūran*, تهورا *tauri ajīb*.—(exceedingly) نهایت *nihāyat*, بسیار *bisyar*.

REMEDIAL, *a.* قابل علاج *kāhili ilāj*, ممکن شفا *ilāj pazīr*, *mum-kini shifā*.

REMEDILESS, *a.* بی چاره *lā ilāj*, *bichāra*.

REMEDY, *n.* دوا چاره *ilāj*, *chāra*, شفا *shifā*, معالجه *muālaja*, *dawā*.

REMEDY, *vt* شفا *ilāj-d.*, علاج دادن *shifā-s.*, تیمار کردن *timār-k.*

REMEMBER, *vt* یاد داشتن *yād-d.*, یاد *yād-k.*, ذکر کردن *zīkr-k.*, یاد *dar yād-ā.* در یاد آمدن *yād-g.*, گرفتن

REMEMBRANCE, *n.* یاد *yād*, آوری *yād āwarī*, یاد داشت *yād dāsht*, ذکر *hifz*, *zīkr*.

REMEMBRANCER, *n.* یاد آور *yād āwar*, مشیر *mushīr*, مخبر *mukhbīr*.

REMIN, *vt.* یاد دهادیدن *yād-d.*, تذکیر *tazkīr-k.*, خیال کردن *khīyāl-k.*, یاد دادن *yād-d.*

REMIN, *n.* یاد داشت *yād dāsht*, مذکر *muzakkīr*.

REMISS, *a.* غافل *ghāfil*, بی خبر *bī khabar*, سست *sust*.

REMISSLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna*.

REMISSNESS, *n.* سستی *ghaflat*, بی پروایی *sustī*, *bī parwār*.

REMISSION, *n.* آمرزش *āmur-zīsh*, عفو *āfw*, مغفرت *maghfīrat*.—(abatement) تخفیف *talhfīf*, رعایت *riāyat*.—(cessation) توقف *tawakkuf*.

REMIT, *vt., vi.* عفو *muāf-k.*, معاف کردن *āfw-k.*, رعایت کردن *riāyat-k.*, بخشیدن *bakhshīdan*.—(send back) باز فرستادن *bāz-f.* To remit money, ارسال کردن *irsāl-k.*, فرستادن *fīristādan*.

REMITTANCE, *n.* فرستادگی *fīristādagī*, ارسال *irsāl*, ترسیل *tarsīl*, ادا *adā*, امانت *amānat*.

REMITTENT, *a.* با فاصله *naubati*, نوبتی *bā fāsila*.

REMNANT, *n.* باقی *bākī*, بقیه *bākiya*, تمام *tatamma*.

REMONSTRANCE, *n.* اعتراض *tīrāz*, ملامت *malāmat*.

REMONSTRATE, *vi.* تعرض نمودن *tadrūz*, اعتراض نمودن *tīrāz-n.*

REMORSE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, دلآزاری *ta'ssuf*, تاسف *nadāmat*, اندامت *dilāzārī*, افسوس *afsūs*.

REMORSELESS, *a.* بی ندامت *bī nidāmat*, بی پشیمانی *bī pashīmānī*, بی رحمت *bī rahmat*, غیور شفیقت *ghayr shafkat*.

REMOTE, *a.* دور *dūr*, بعید *baīd*, بیگانه *bigāna*.

REMOTELY, *ad.* از دور *az dūr*, بعید *baīd*.

REMOTENESS, *n.* دوری *dūrī*, بعد *bad*, تفاوت *tafāwat*.

REMOVABLE, *a.* انتقال پذیر *intikāl pazīr*.

REMOVAL, *n.* (changing one's abode) انتقال *intikāl* — (departing from a place) رحلت *rahlat*, کوچ *kūch*. Removal from office, معزولی *madzūlī*.

REMOVE, *vt., vi.* کردن انتقال *intikāl* کردن, رحلت کردن *rahlat* کردن, روان شدن *ravāna-sh.*, برداشتن *nakl-k.*, نقل کردن *nakl-k.*, برداشتن *bardāshtan*.

REMUNERATE, *vt.* مکافات کردن *mukāfat-k.*, حق ادا کردن *muzd-d.*, مزد دادن *muzd-d.*, hakk adā-k.

REMUNERATION, *n.* پاداش *pādāsh*, اجور *ajr*, مزد *muzd*.

RENCOUNTER, *n.* تصادم *tasādum*, جنگ *jang*, مبارزه *mukābalat*, مقابله *harb*.

RENCOUNTER, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, مقابله کردن *mukā-*

balat-k., ملاقات کردن *nāgāh mulākāt-k.*

REND, *vt.* چاک کردن *darīdan*, دریدن *chāk-k.*

RENDER, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, ادا کردن *adā-k.* — (translate) ترجمه کردن *tarjuma-k.* — (yield) حواله کردن *harwāla-k.*, تسلیم کردن *taslīm-k.* — (make) کردن *kardan*, ساختن *sākhtan*. To render necessary, لازم کردن *lāzim-k.*, دادن *zarūr-k.* — (give) دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshīdan*.

RENDEZVOUS, *n.* جماعت *jamā'at* — (of an army) لشکر *jamī'dati lashkar*. The place of rendezvous, مرجع *marjad*, فراهم گاه *farāham gāh*.

RENDEZVOUS, *vt, vi.* جمع کردن *jam'k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

RENEW, *vt., vi.* تجدید نو کردن *nau-k.*, تجدید کردن *tajdīd-k.*, ترمیم ساختن *tahrīl-k.*, To renew friendship, تجدید محبت *tajdīdī mohabbat-k.* — (repeat) تکرار *takrār-k.*, اعاده کردن *iāda-k.*

RENEWABLE, *a.* نو کردنی *nau kardani*, تجدید قابل *kābili tajdīd*.

RENEWAL, *n.* تجدید *tajdīd*, ترمیم *tahrīl*.

RENNET, *n.* مایه شیر *māyai shīr*.

RENOUNCE, *vt., vi.* منکر کردن *munkir-k.*, انکار کردن *inkār-k.*, رد کردن *radd-k.*, ترک نمودن *tark-n.*

RENOVATE, *vt.* vide RENEW.

RENOWN, *n.* نیک نامی *nek nāmī*, شهرت *shuhrat*, ناموری *nāmwarī*, عزت *izzat*, ناموس *nāmūs*.

RENT, *n.* 1 (fissure) چاک *chāk*, شق *shakk*, شکاف *shigāf*. 2. (income) آمد *āmad*, مالگذاری *mālguzārī*, خراج *khirāj*, دخل *dakhl*, حاصل *hāsıl*

- Annual rent**, سالانه *sālyāna* Rent paid for any thing held of another, کرایه *kirāya*, اجاره *ijāra*.
- RENT**, *vt., vi.* (to let) دادن اجاره *ijāra-d.* دادن کرایه *ba kirāya-d.*—(to hold by paying rent) اجاره کردن *ijāra-k.*, کرایه کردن *kirāya-k.*, گرفتن کرایه *ba kirāya-g* Rent free, لاخراج *lā khirāj*.
- RENTABLE**, *a.* قابل کرایه *kābili kirāya*
- RENTAL**, **RENT-ROLL**, *n.* جمعبندی *jamt bandī*, طومار جمع *tumār jamt*.
- RENTER**, *n.* کرایه دار *ijāra dār*, دار *kirāya dār*.
- RENUNCIATION**, *n.* قطع علاقه *katt dlāka*, ترک دنیا (of the world) *inkār tarki dunyā*.
- REPAIR**, *vi.* مرمت کردن *marammat-k.*, تعمیر ساختن *durust-k.*, تعمیر کردن *tadmīr-s.* To repair (to any place) رفتن *raftan*, رجوع شدن *rujūd-sh.*
- REPAIR**, *n.* تعمیر *marammat*, تعمیر *tadmīr*, اصلاح *islāh*.
- REPARATION**, *n.* توازن *tāwān*, عوض *ʿwaz*, تلافی *tāwān*, تضمین *mukāfāt*, جزا *jazā*, تضمین *tazmīn*, مرمت *marammat*.
- REPAIRABLE**, *a.* قابل مرمت *kābili marammat*, قابل اصلاح *islāh pazīr*.
- REPARTEE**, *n.* حاضر جوابی *hāzīr jawābī*, باز *bazla*, ظرافت *zarāfat*.
- REPARTEE**, *vt.* حاضر جوابی شدن *hāzīr jawābī-sh.*
- REPASS**, *vt.* باز گذر کردن *bāz guzar-k.*
- REPAST**, *n.* دعوت *khurīsh*, خورش *dadwat*, جشن *jashn*, صیافت *zayāfat*.
- REPAY**, *vt.* ادا کردن *bāz-d.*, باز دادن *adā-k.*
- REPAYMENT**, *n.* ادا *adā*, باز دهی *bāz dahī*.
- REPEAL**, *vt.* نسخ باطل کردن *bātīl-k.*, نسخ ساختن *naskh-s.*, رد کردن *radd-k.*, بارتاریف کردن *bartarīf-k.*
- REPEAL**, *n.* ابطال *ibtāl*, رد *radd*, نسخ *naskh*.
- REPEAT**, *vt.* تکرار گفتن *bāz gūftan*, تکرار گفتن *ba takrār-g.*, اعادت کردن *ādat-k.*, بی در پی کردن *bayān-k.*, بی در پی کردن *paya dar paya-k*
- REPEATEDLY**, *ad.* بار بار *bār bār*, تکرار *ba takrār*.
- REPEL**, *vt. vi.* دفع رد کردن *radd-k.*, دفع *daft-k.*, دور کردن *dūr-k.*, دفع نمودن *mant-k.*, دفع کردن *daft-n.*
- REPENT**, *vt., vi.* پشیمان شدن *pashīmān-sh.*, ندامت داشتن *nidāmat-d.*, افسوس *afsūs-k.*, توبه گرفتن *tuba-g.*
- REPENTANCE**, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, ندامت *nadāmat*, توبه *tūba*. Regret and repentance, حسرت و ندامت *hasrat u nadāmat*.
- REPEOPLE**, *vt.* باز معمور کردن *bāz madmūr-k.*, باز آباد کردن *bāz ābād-k.*
- REPETITION**, *n.* اعادت *takrār*, تکرار *ādat*, بیان *bayān*, باز گویی *bāz gūī*.
- REPINE**, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین *ghamgīn-sh.*, رنجیدن *ranjīdan*.
- REPLACE**, *vt.* عوض دادن *bāz-n.*, باز نهادن *ʿwaz-d.*, بدل کردن *badl-k.*
- REPLANT**, *vt.* باز نصب کردن *bāz nasb-k.*
- REPLENISH**, *vt.* باز پر کردن *bāz pur-k.*, انباشتن *ambāshtan*.
- REPLETE**, *a.* پر *pur*, سیر *sayr*.
- REPLETION**, *n.* سیری *sayrī*.
- REPLY**, *n.* رد کلام *jawāb*, جواب *raddī kalām*, پاسخ *pāsukh*, جواب خط *jawābī khat*.
- REPLY**, *vi.* پاسخ جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsukh-d.*
- REPORT**, *n.* (of news) خبر *khābar*, شهرت *shukhrat*.—(rumour) آوازه *āwāza*, شهرت *shukhrat*. Of good report, نیک نام *neknām*, ذکر جمیل *jāmīlī zikr*. Of

bad report, بد نام *bad nām*. 3. (loud noise) آواز *āvāz*, صدا *sadā*. 4. (account) صورت حال *sūrati hāl*. The report of a cannon, آواز توپ *āvāzi tūp*. A false report, خبر دروغ *khābārī darūgh*. To make a report, صورت حال کردن *sūrati hāl-k*, تألیف کردن *talākhīs-k*.
REPORT, *vi., vt* خبر دادن *khābar-d*, اعلام *āwāza-k*, آواز کردن *āvāza-k*, گفتن *guftan*, شهرت دادن *shukhrat-d*, نمودن *i'lām-n*.
REPORTER, *n.* مؤرخ *mukhbīr*, اعلام نویس *ālām navīs*.
REPOSE, *vt., vi.* 1. (rest) آسودن *āsūdan*, استراحت کردن *ārmīdan*, *istirāhat-k*. 2. (sleep) خوابیدن *khābīdan*, خفتن *khuftan*. To repose confidence, اعتماد کردن *itimād-k*. 3. (place) قرار نهادن *nihādan*, قرار دادن *karār-d*.
REPOSE, *n.* (rest) آرام *ārām*, آسایش *āsāyish*, خواب راحت *rāhat*—(sleep) خواب *khāb*.
REPOSIT, *vt.* سپردن *nihādan*, نهادن *nihādan*, سپردن *sipurdan*, امانت گذاشتن *amānat-g*.
REPOSITORY, *n* خزینه *malhazan*, مخزن *khazīna*.—(for provision) توشه خانه *tūsha khāna*, انبار خانه *ambār khāna*. —(for clothes) جامه دان *jāma dān*.
REPREHEND, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k*, عتاب *sar zanish-k*, سرزنش کردن *ātāb-k*, دم کردن *zamm-k*.
REPREHENSIBLE, *a.* ملامت پذیر *malāmat pazīr*, لایق *lāyaki* سرزنش *sar zanish*.
REPREHENSIBLY, *ad.* نامیدمانه *zamīmāna*.
REPREHENSION, *n.* ملامت *malāmat*, طعن *taḍn*, عتاب *ātāb*, سرزنش *sar zanish*.
REPRESENT, *vt.* (exhibit) نمودن *namūn*

dm, اظهار کردن *izhār-k*.—(by painting, imitation, &c.) تصویر کردن *taswīr-k*, تمثیل کردن *tameīl-k*.—(by reflection) عکس انداز کردن *āks andāz-k*.—(by petition) عرض *iltimās-k*, نمایش *arz-k*.—(act as the representative of another) وکیل شدن *wakīl-sh*, نایب *nāyib* بودن *nāyib-b*.

REPRESENTATION, *n.* 1. (image, form) تصویر *numāyish*, صورت *sūrat*, نمایش *taswīr*, شکل *shakl*.—(a memorial) عرض *arzī*, داشت *ārza dāsh*. —(exhibition) نمایش *numāyish*, اظهار *izhār*. Theatrical representation, تماشای *tamāshā*, نقل *naql*. Representation of the person of another, وکیل *wakīl*.
REPRESENTATIVE, *a.* مأمیل *mumāsīl*, نما *sūrat numā*.—(of another person) جای نشین *jā nashīn*, وکیل *wakīl*. A representative vested with full powers, وکیل مطلق *wakīli mutlak*. To appoint a representative. وکیل نمودن *wakīl-k*, نایب نامزد نمودن *nāyab nāmzad-n*.
REPRESS, *vt* ضبط و ربط ساختن *zabt u rabt-s*, منع کردن *bāz-d*, باز داشتن *mant-k*.
REPRESSION, *n.* ضبط *zabt*, ربط *rabt*, منع *mant*.
REPRIEVE, *n.* مهلت *muhlat*, امهال *imhālī tadzīb*.
REPRIEVE, *vt.* مهلت دادن *mahlat-d*, امهال کردن *imhāl-k*.
REPRIMAND, *vt.* vide **REBUKE**.
REPRISAL, *n.* بدله *badla*, عوض *iwaz*.
REPROACH, *vt.* طعن زدن *taḍna-z*, سرزنش گفتن *malāmat-z*, سرزنش *sar zanish-g*, دشنام دادن *dushnām-d*.
REPROACH, *n.* ملامت *malāmat*, بهتان

buhtān, طعن *taḍna*, سرزنش *sar zanish*,
عقاب *dtāb*.—(infamy) رسوایی *ruswāi*,
بدنامی *bad nāmī*.

REPROACHABLE, *a.* واجب الملامت *wājibu'l malāmat*, قابل دشنام *kābili dushnām*.

REPROACHFUL, *a.* معذوب *mdyūb*,
رسوایی *pur taḍn*, بدنام *bad nām*,
ruswāi.

REPROACHFULLY, *ad.* با ملامت *bā malāmat*, طعنا *taḍnan*.

REPROBATE, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*,
رد کردن *radd-k.*

REPROBATE, *n.* اهل فساد *ahli fasād*,
فاجر *fājir*, اوباش *aubāsh*.

REPRODUCE, *vt.* باز بر آوردن *bāz bar-ā.*,
نو پیدا ساختن *nau paydā-s.*

REPRODUCTION, *n.* اعادت *tādat*,
خلق جدید *khalki jadīd*.

REPROOF, *n.* طعن *taḍna*, ملامت *malāmat*,
سرزنش *sarzanish*.

REPROVE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*,
سرزنش کردن *taḍni-z.*, سرزنش *sar zanish-k.*

REPTILE, *n.* حشره *hashrat*, کرم *kirm*.

REPUBLIC, *n.* جمهور *jāmhūr*.

REPUBLICAN, *n.* جمهوری دوست *jāmhūrī dūst*.

REPUBLICATION, *n.* انشای ثانی *ifshāi sānī*,
اشتهار ثانی *ishtihāri sānī*.

REPUGNANCE, *n.* مخالفت (contrariety) *mukhālāfat*,
اختلاف *ikhtilāf*.—(reluctance) تردد *taraddud*,
پس و پیش *pas u pesh*.—(aversion) کراهت *karāhat*,
نفرت *nafrat*.

REPUGNANT, *a.* مخالف (contrary) *mu-khālīf*,
خلاف *khilāf*.—(reluctant) متردد *mutaraddud*.—(averse) نفور *nufūr*,
مستکره *mustakrah*.

REPUGNANTLY, *ad.* با مخالفت *bā mukhālāfat*,
با تردد *bā taraddud*.

REPULSE, *n.* دفع *daft*, رد *radd*, شکست *shikast*,
حرمان *harmān*. To meet with a repulse, شکست خوردن *shikast-kh.*,
محروم بودن *mahrūm-b.*

REPULSE, *vt.* باز راندن *bāz-r.*, رد کردن *radd-k.*,
دفع ساختن *daft-s.*, شکست *shikast-d.*,
ممانعت دادن *mumāniḍt-k.*

REPULSION, *n.* دفع *daft*, مدافعت *mudāfiḍt*,
باز داری *bāz dārī*.

REPULSIVE, *a.* دفع *daft*, باز دار *bāz dār*,
نفرت انگیز *nifrat angīz*.

REPUTABLE, *a.* معتبر *mu'atabar*, عزت *izzat*,
نامور *nāmwar*.

REPUTABLY, *ad.* با حرمت *bā hurmat*,
شریفانه *sharīfāna*.

REPUTATION, REPUTE, *n.* حرمت *hurmat*,
زیك *izzat*, آبرو *ābrū*, عرض *īrz*,
نامی *nek nāmī*.

REPUTE, *vt.* اندیشیدن *andeshīdan*,
داشتن *dāshtan*, شمردن *shimurdan*.

REQUEST, *n.* درخواست *darkhāst*, عرض *īrz*,
طلب *maksad*, آرزو *ārzū*, رواج *talab*,
خواهش *khāhish*. In request, رواج *riwāj*,
مطلوب *matlūb*. Any thing greatly in request, بغایت *baghāyat*.
To be in request, رواج شدن *riwāj-sh.*,
مطلوب شدن *matlūb-sh.*

REQUEST, *vt.* درخواست کردن *darkhāst-k.*,
التماس کردن *īrtimās-k.*, استدعا کردن *istiduā-k.*,
طلبیدن *talabīdan*, سوال کردن *sua'l-k.*

REQUIRABLE, *a.* لایق درخواست *lāyaki darkhāst*,
واجب المطلب *wājibu'l matlab*.

REQUIRE, *vt.* دعوی نمودن *dadwa-n.*,
لزم داشتن *khāhish-k.*, ضرور داشتن *lāzīm-d.*

REQUISITE, *n.* ضرور *zarūr*, درکار *darkār*, لازم *lāzim*.

REQUISITE, *a.* حاجت *hājat*, لزمت *lāzimat*, واجب *wājib*, ضرور *zarūr*.

REQUISITELY, *ad.* ضرورتاً *zarūratan*, لزماً *lāzimāna*, بالضرورت *bi'z zarūrat*.

REQUISITENESS, *n.* ضرورت *zarūrat*, لزمت *lāzimī*.

REQUISITION, *n.* خواهش *talab*, طلب *talab*, درخواست *khāhish*, درخواست *darkhāst*.

REQUITAL, *n.* عوض *mukāfāt*, مکافات *mukāfāt*, جزا *jazā*, جزا *twaz*.

REQUITE, *vt.* جزا *twaz-k.* عوض کردن *twaz-k.*, جزا *jazā-d.* سزا دادن *sazā-d.*

RESCIND, *vt.* باطل *radd-k.* رد کردن *radd-k.*, بربودن *burīdan*, باطل کردن *bātil-k.*

RESCRIPT, *n.* خط شریف *farmān*, فرمان *farmān*, خط *khatti* شریف *sharīf*.

RESCUE, *vt.* خلاص *āzād-k.* آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*, رها کردن *rihā-k.*

RESCUE, *n.* خلاص *khalās*, رهایی *rihāi*, نصرت *nusrat*, نصرت *nusrat*.

RESEARCH, *n.* تحقیق *talāsh*, تلاش *talāsh*, جستجو *justujū*, جستجو *taftish*.

RESEARCH, *vt.* جست و جو کردن *justujū-k.*, تحقیق *talāsh-k.*, تلاش کردن *taftish-k.*

RESEMBLANCE, *n.* تشبیه *tamsil*, تمثیل *tamsil*, برابری *tashbīh*, مشابهت *mushābahat*, مشابهت *barābarī*.

RESEMBLE, *vt.* تمثیل *mānistān*, مانند شدن *mānistān*, مشابهت داشتن *tamsil-d.*, مشابهت داشتن *mushābahat-d.*, مقابله ساختن *mukā-bala-s.*

RESENT, *vt.* دهر *kīna-d.* کینه داشتن *kīna-d.*, خشم نمودن *kihr-g.*, گرفتن *kihr-g.*

RESENTFUL, *a.* کینه کش *kīna kash*, کینه بد خوا *bab khāh*.

RESENTMENT, *n.* عداوت *kīna*, کینه *kīna*, غضب *ghazab*, عداوت *ādāwat*.

RESERVATION, *n.* باز داری *bāz dārī*, نگاهداشت *nigāh dāsh*, نگاهداشت *nigāh dāsh*, (saving) نگاهداشت *nigāh dāsh*, (concealment of something in the mind) ربا *riyā*, پوشیدگی *pūshīdagī*, (exception, condition) شرط *shart*, اندیشه *intishā*, احتیاط *ihtiyāt*, (caution) احتیاط *intibāh*.

RESERVE, *vt.* نگاه باز داشتن *bāz-d.*, نگاه داشتن *nigāh-d.*, (keep in store) در انبار خانه نهادن *dar ambār khāna-n.*

RESERVEDLY, *ad.* ادبانه *adabāna*, با شرم *bā sharm*, (sullenly) بی ملایمت *tīra zamīrī*, بی ملایمت *bi mulāyamat*.

RESERVEDNESS, *n.* شرم *adaab*, ادب *adaab*, شرم *sharm*, آهستگی *āhistagī*, وقار *wakār*, (sullenness) بی ملایمت *tīra zamīrī*.

RESERVOIR, *n.* حوض *haruz*, تالاب *tālāb*.

RESIDE, *vi.* سکونت *māndan*, ماندن *māndan*, اقامت داشتن *sukūnat-d.*, اقامت داشتن *ikāmat-d.*, سکونت *mukīm-b.*

RESIDENCE, *n.* مسکن *maskan*, اقامت *ikāmat*, منزل *būd u bāsh*, بود و باش *būd u bāsh*, خانه *khāna*, مکان *makān*.

RESIDENT, *a.* ساکن *sākin*, سکونت *mukīm*, متوطن *mutavattin*.

RESIDENT, *n.* گماشته *wakīl*, وکیل *wakīl*, پادشاه *gumūshṭai pādshāh*.

RESIDUARY, *a.* باقی خواه *bākī khāh*.

RESIDUE, *n.* بقیت *bakīyat*, تمام *tatamma*.

RESIGN, *vt.* تسلیم *tark-k.* ترک کردن *tark-k.*, تسلیم *taslīm-k.*, حواله کردن *hawāla-k.*, استعفا خواستن *istifā-kh.*, To resign an office, توکل کردن *tawakkul-k.*, رضا *razā-n.*

RESIGNATION, *n.* (of office, &c.,) ترک *tark*, گذاشتگی *guzāshṭagī*, (submission to providence) تسلیم *taslīm*, رضا *razā*, توکل *tawakkul*.

RESIN, *n.* راتین *rātin*, راتینج *rātinaj*.

RESIST, *vt., vi.* مقاومت کردن *mukāwamat-k.*, مزاحمت کردن *muzāhimat-k.*, مقابلهت *mumāniht-k.*, مانع شدن *māni-sh-k.*, مخالفت نمودن *tadrūz-n.*, مخالفت نمودن *mukhālafat-n.*

RESISTANCE, *n.* مقاومت *mukāwamat*, مزاحمت *muzāhamat*, مقابلهت *mumāniht*, تردد *tarad-dud*, اعتراض *tadrūz*, مانع *manī*.

RESISTIBILITY, *n.* قوت دافعت *kuwati dāfidt*.

RESISTIBLE, *a.* دفع پذیر *daft pazir*, قابل مقاومت *kābili mukāwamat*.

RESOLUTE, *a.* برقرار *bar karār*, استوار *ustuwār*, مستحکم *mustamirr*.—(bold) دلیر *diler*, بی پروا *bī parwā*.

RESOLUTELY, *ad.* بقرار *ba karār*, دلیرانه *dilerāna*, با جان و دل *bā jān u dil*.

RESOLUTION, RESOLUTENESS, *n.* دلیری *dilerī*, غیرت *ghayrat*, دلاوری *dilāwarī*—(fixed purpose) نيات *niyat*, قرار *karār*, استواری *ustuwārī*, قصد *qasd*.

RESOLVABLE, *a.* آسان حل *āsāni hall*, قابل گداز *kābili gudāz*.

RESOLVE, *vt., vi.* (determine) قرار کردن *karār-k.*, قصد گرفتن *qasd-g.*, نیت حل کردن *niyat-n.*—(dissolve) گداختن *gudākhtan*.—(analyse) خبر و *tafrīk-k.*—(inform) آگاهی دادن *khabar u āgāhī-d.*

RESOLVENT, *a.* محلل *muhallil*.

RESORT, *vi.* آمد و رفت کردن *āmad u raft-k.*, بار بار رفتن *bār bār-r.*

RESORT, *n.* آمد و شد *majmā*, آمد و شد *āmad u shud*.

RESOUND, *vt., vi.* صدا کردن *sidā-k.*, آواز رس *āwāz-z.*

RESOURCE, *n.* (fund) اصل *asl*, مایه *māya*.—(remedy) علاج *ilāj*, چاره *chāra*.

RESPECT, *vt.* نکریم داشتن *takrīm-d.*, عزیز داشتن *iltifāt-n.*, احترام *dzīz-d.*, اعتبار کردن *itibār-k.*, نکریم کردن *ihtirām-k.*

RESPECT, *n.* نکریم *takrīm*, تعظیم *tadẓīm*, احترام *izzat*, التفات *iltifāt*, نسبت *ilāka*.—(relation) علی حسب *dar ān bāb*. In this respect, باب در این *dar ān bāb*.

RESPECTABLE, *a.* معتمد *muṭtabar*, مکرم *mukarram*.

RESPECTFUL, *a.* صاحب التفات *sāhibi iltifāt*, مؤدب *muaddab*, متواضع *mutawāẓi*.

RESPECTFULLY, *ad.* با رعایت *bā riāyat*, با نکریم و احترام *bā takrīm u ihtirām*.

RESPECTIVE *a.* مخصوص *khāss*, منسوب *mansūb*.—(relative) متعلق *mutaḍalluk*.

RESPECTIVELY, *ad.* خصوصاً *khāssān*, نسبتاً *nisbatan*, فرداً *fardan*.

RESPIRATION, *n.* دم زدگی *dam zadagī*, تنفس *tunaffus*.

RESPIRE, *vi.* دم زدن *dam-z.*, نفس کشیدن *nafs-k.*

RESPIRE, *n.* فرصت *fursat*, فراغت *farāghat*, مهلت *muhlat*.

RESPLENDENCE, *n.* تجلی *tajallī*, ضیا *ziyā*, تاب *tāb*.

RESPLENDENT, *a.* روشن *raushan*, تابدار *tābdār*, نورانی *nūrānī*.

RESPLENDENTLY, *ad.* روشنائی *raushanānā*, با ضیا *bā ziyā*.

RESPOND, *vi.* جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsuḵh-d.*

RESPONDENT, *n.* جواب ده *jawāb dah.*

RESPONSIBILITY, *n.* ضمانت *zamānat*, دمه *zāminī*, کفالت *kafālat*, ذمه *zimma*, جوابداری *jawābdārī*.

RESPONSIVE, *a.* جواب ده *jawāb dah.*

REST, *n.* آرام *ārām*, آسودگی *āsūdagī*, استراحت *istirāhat*, فراغت *farāghat*, سکون *karār* Rest and motion, حرکت *sukūn u harakat*.—(remainder) باقی *bakiyat*, ما باقی *mā bākī*, سایر *sāyir*.—(others) دیگران *dīgarān*.

REST, *vt., vi.* آرام دادن *ārām-d.*, آسایش *āsāyish-d.*, تسکین کردن *tasḵīn-k.*, استراحت *ārāmīdan*, خوابیدن *istirāhat-d.*—(sleep) خوابیدن *khābīdan*, خسپیدن *khuspidan*.—(to be without motion) ساکن شدن *sāḵīn-sh.*, بی حرکت شدن *bī harakat-sh.*—(to cease from labour) فراغت *farāghat-g.*, از کار باز استادن *az kār bāz-i.*—(lean upon) تکیه کردن *takya-k.* To rest satisfied, راضی شدن *rāzī-sh.*, قبول کردن *kabūl-k.*

RESTAURANT, *n.* میخانه *māya khāna*, خانه اکل و شرب *khānai akl u shurb.*

RESTITUTION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, تسلیم *taslīm*, تلافی *talāfī*, عوض *ṭwaz.*

RESTLESS, *a.* بی آرام *bī ārām*, مضطرب *muṣṭarīb*, بی خواب و راحت *bī khāb u rāhat*. To be restless, بی آرام شدن *bī ārām-sh.*

RESTLESSLY, *ad.* از بی آرامی *az bī ārāmī*, بلا قرار *bilā karār.*

RESTLESSNESS, *n.* اضطراب *iztirāb*, بی آرامی *bī ārāmī*, بی راحتی *bī rāhat*.—(unsteadiness) بی قراری *bī karārī*, نا پایداری *nā pāya dārī*.

RESTORABLE, *a.* قابل اصلاح *kābīlī islāh.*

RESTORATION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, باحالی *bahālī*, استرداد *istirdād*. Restoration of health, شفا *shifā*, صحت *sihhat*.—(of Charles II.) تخت نشینی *takht nishīnī*.

RESTORATIVE, *a.* شفا بخش *shifā bakhsh.*

RESTORE, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, باز *bāz*, مسترد کردن *bāz-f.*, فرستادن *mustaridd-k.*, اصلاح کردن *islāh-k.*, شفا *shifā-d.*

RESTORER, *n.* شفا بخش *shifā bakhsh.*, مسترد ساز *mustaridd sāz.*

RESTRAIN, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, باز *bāz*, تحدید کردن *bāz-d.*—(confine) *tahdīd-k.*, حد نمودن *hadd-n.*—(check) مزاحمت کردن *manṭ-k.*, منع کردن *muzāḵimat-k.*

RESTRAINABLE, *a.* ممکن ضبط *mumkīnī zabt*, قابل ضبط و ربط *kābīlī zabt u rabt.*

RESTRAINT, *n.* ضبط *zabt*, باز داری *bāzdārī*, منع *manṭ*.—(limitation) تحدید *tahdīd*, حد *hadd.*

RESTRICT, *vt.* تحدید کردن *tahdīd-k.*, باز *bāz*, داشتن *hasar-k.*, حصر کردن *bāz-d.*

RESTRICTION, *n.* ممانعت *mumānidṭ*, تحدید *tahdīd*, منع *manṭ*, کاید *kayd.*

RESULT, *n.* نتیجه *natīja*, (نتایج *pl.*), انجام *anjām*, ثمره *sumra*, حاصل *hāsil*.—(decision) فیصله *faisla.*

RESULT, *vi.* حاصل شدن *bar-ā.*, روی *hāsil-sh.*, نتیجه داشتن *natīja-d.*, نمودن *rūī-n.*

RESULTANT, *n.* حاصل قوت *hāsilī kuwwat.*

RESUMABLE, *a.* باز یافت پذیر *bāz yāft pazīr*, ممکن باز گیری *mumkīnī bāz girī.*

RESUME, *vt.* واپس گرفتن *bāz-g.*, باز گرفتن *wāpas-g.*, دو باره شروع کردن *du bāra shuru'-k.*

RESURRECTION, *n.* رستخیز *rast khīz*, قیامت *kiyāmat*, حشر *hashr.*

RESUSCITATE, *vt., vi.* احيا کردن *ihyā-k.* زنده کردن *zinda-k.*

RETAIL, *vt.* خریده فروختن *khurda-f.*

RETAILER, *n.* خریده فروش *khurda farūsh,* جزئی فروش *juzʿī farūsh.*

RETAIN, *vt.* نگاه داشتن *bāz-d.,* نگاه داشتن *nigāh-d.,* واپس داشتن *wāpas-d.,* حفظ کردن *hifz-k.,* در آوردن *ba tasarruf dar-ā.*

RETAINER, *n.* دانه گیر *rafāk,* دانه نگار *dāmangīr,* حکم بردار *hukm bardār.*

RETAKE, *vt.* باز واپس گرفتن *wāpas-g.,* باز گرفتن *bāz-g.*

RETALIATE, *vt., vi.* عوض دادن *twaz-d.,* پاداش کردن *intikām-k.,* پاداش دادن *pādāsh-k.,* معاف ساختن *muākab-s.*

RETALIATION, *n.* بدل *badla,* عوض *twaz,* پاداش *intikām,* مکافات *mukāfāt,* پاداش *pādāsh,* جزا *jazā.*

RETARD, *vt.* منع کردن *bās-d.,* باز داشتن *mant-k.,* در پی کردن *derī-k.*

RETENTION, *n.* امساک *bāz dārī,* حافظت *hāfizat,* حافظت *imsāk.—(memory)* یاد *yād.,* جزا *jazā.*

RETENTIVE, *a.* حافظ *bāzdār,* تیز حافظ *hāfiz,* داعی *dārī.—(memory)* تیز حافظ *tez hāfiza.*

RETINUE, *n.* حشم *jilau,* جلوی *hashm* سوار *sawārī.*

RETIRE, *vt., vi.* انصراف *bāz-r.,* باز رفتن *insrāf-n.,* عزالت گرفتن *ʔzlat-g.* —(resign) دست *ʔzlat-g,* عزالت کردن *ʔzlat-g,* کشیدن *dast-k.*

RETIRED, *a.* نشین *gūsha nishīn,* گوشه نشین *gūsha nishīn,* تنها *tanhā,* معزول *madzūl.*

RETIREMENT, *n.* باز رفت *bāz raft,* گوشه نشینی *ijtināb.—(of life)* خلوت *gūsha nishīn,* تنهایی *tanhāi,* فراغت *khilwat.—(from business)*

farāghat, معزولی از خدمت *madzūlī az khidmat.* A place of retirement, خلونگاه *khilwat gāh,* خلونگاه *khilwat khāna.*

RETORT, *n.* درشت جواب *javābī durusht,* حاصر جوابی *hāzīr javābī.*

RETRACE, *vt.* در پای باز رفتن *dar pāya bāz-r.,* در عقب رفتن *bar ākab-r.*

RETRACT, *vt., vi.* باز کشیدن *bāz-k.,* باز باطل *bāz-m.,* انکار کردن *inkār-k.,* نمودن *bātil-n.*

RETRACTION, *n.* باز کشش *bāz kashish,* اعادت *tādat,* انکار *inkār.*

RETREAT, *n.* خلونگاه *khilwat gāh.* The retreat of an army, لشکر رجع *rajʔ lashkar,* فرار *gurīz,* گریز *farār.*

RETREAT, *vi.* پشت دادن *pusht-d.,* گریختن *gurikhtan,* فرار کردن *farār-k.*

RETRENCH, *vt, vi.* اختصار کردن *ikhtisār-k.,* قطع کردن *kūtāh-k.,* کوتاه کردن *katt-k.,* محدود کردن *mahdūd-k.*

RETRENCHMENT, *n.* اختصار *ikhtisār,* قطع *katt,* کاهش *kāhish.*

RETRIBUTE, *vt.* مکافات کردن *mukāfāt-k,* عوض دادن *twaz-d.*

RETRIBUTION, *n.* جزا *jazā,* بدل *badla,* پاداش *twaz,* مکافات *mukāfāt,* پاداش *pādāsh.*

RETRIBUTIVE, *a.* عوض بخش *twaz bakhsh,* جزا ده *jazā dah.*

RETRIEVABLE, *a.* بدست آمدنی *badast āmadanī,* اصلاح یاب *islāh yāb.*

RETRIEVE, *vt.* تجدید و *bāz-y.,* باز یافتن *tajdīd u islāh-k.,* بدست *badast bāz-ā.*

RETROGRADE, *a.* پس پا *rāʔt,* راجع *pas pā,* معکوس *maʔkūs.*

RETROGRADE, *vi.* رجع نمودن *rajʔ-n.,* باز گشتن *bāz-g.*

RETROSPECT, *n.* پاس پس *pas binī*,
پاس نگران *pas nigūrān*, خیال *khiyāl*.

RETURN, *vi., vt.* (come back) واپس آمدن *wāpas-ā*, باز آمدن *bāz-ā* — (go back)
bāz-r. — (come or go back)
مراجعت کردن *murājadt-k.* — (give
back) واپس دادن *wāpas-d.* — (bring
back) باز آوردن *bāz-ā.* — (send back)
باز فرستادن *bāz-f.* — (make answer)
پاسخ دادن *jawāb-k.*, پاسخ دادن *pāsukh-d* To return to one's sense,
بازگشت *bahūsh-ā.* — (recompense)
عوض دادن *twaz-d.*

RETURN, *n.* بازگشت *bāz gasht*, مراجعت
murājadt — (profit on labour) مدافع
munāfi, منفعت *manfuāt.* — (account)
مورد حساب *sūratī hisāb.* — (recom-
pense) جزا *jazā*, مکافات *mukāfāt.*

RETURNABLE, *a.* قابل رجوع *kābili rujūd*.

REVEAL, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k.*,
ظاهر کردن *zāhir-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*,
نامودن *namūdān.* اظهار کردن *izhār-k.*

REVEL, *vi.* عشرت کردن و عیش *dīsh u*
دشترت *dehshat-k.*, رندی کردن *rindi-k.*

REVELATION, *n.* افشا *ifshā*, اظهار *izhār*,
آشکاره *āshkāra.* A revelation from
heaven, واهی ربانی *wahī rabbānī*,
الهام *ilhām.*

REVENGE, *n.* انتقام *intikām*, جزا *jazā*,
کینه *kīna*, عوض *twaz.*

REVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g.*,
عوض گرفتن *twaz-g* کینه کشیدن *kīna-k.*

REVENGEFUL, REVENGING, *a.* کینه
کینه *kīna-khāh*, ور *kīna war*, انتقام
pur intikām.

REVENGEFULLY, *ad.* با کینه *bā kīna.*

REVENGER, *n.* کین کش *kīn kash*,
انتقام گیر *intikām-gīr.*

REVENUE, *n.* خراج *mālguzārī*, مالگذاری
محصول *maḥsūl*, حاصل *hāsil*, *khirāj*.

ارتجاع *irtifā*, دخول *dukhūl*. A collector
of revenue, تاحصیلدار *tahsildār*, جادار
bājdār. Collection of the revenue,
تاحصیل مالگذاری *tahsili mālguzārī*.
Arrears of revenue, بقیه جمع *bakāyāi*
jamī. A court of revenue, محکم مال
mahakma māl. Fixed revenue, مقرر
mukarrari jamī. Paying the
revenue by instalments, قیسط بندی
kīst bandī. A revenue officer, اهل کار
ahl kāri māl.

REVERBERATE, *vt., vi.* باززدن *bāz-z.*,
منعکس کردن *mundakī-k.*

REVERBERATION, *n.* بازگشت *bāz*
gasht, انعکاس *intikās*, رد صدا *raddi sidā*.

REVERE, *vt.* تکریم نمودن *takrīm-n.*,
احترام ساختن *taḍrīm-k.*, تعظیم کردن
ihṭirām-s, محترم داشتن *mukhtarīm-d.*

REVERED, *a.* مکرم *mukarram*, محترم
mukhtarīm, عزیز *āzīz*.

REVERENCE, *n.* احترام *ihṭirām*, تکریم
takrīm, التفات *taḍrīm*, تعظیم *iltifāt*,
حرمت *hurmaṭ*, توقیر *tauqīr*.

REVEREND, *a.* محترم *mukhtarīm*, عزیز
āzīz, مکرم *mukarram*.

REVERENTIAL, *a.* مودبان *muaddabāna*,
صاحب ادب و آزر *takrīmī*, تکریمی
sāhibi adab u āzram.

REVERENTLY, *ad.* با ادب و آزر *bā*
adab u āzram, با التفات و احترام
iltifāt u ihṭirām.

REVERSE, *vt.* برگردانیدن *bar gardānī-*
dan, منعکس کردن *mundakī-k.*, زبر
زبر *zīr u zabar-k.*, بازگشتن *bāz-g.*,
رد کردن *radd-k.*, مقلوب کردن *maḥlūb-k.*

REVERSE, *n.* عکس *aks*, انقلاب *inkilāb*,
واژگونگی *sar nigūnī*, واژگونگی *wāzh gūnī*,
تبدیل *tabdīl.* — (contrary) خلاف *khilāf*,
ضد *zidd*. The reverses of fortune,

روزگار *inkilābi rūzgār*. The reverse of a coin, عکس سکه *āksi sikka*.
REVERSION, *n.* برگشت *mīrās*, میراث *mirās*, رجعت *rajāt*, *bargasht*.
REVERT, *vt, vi.* باز گشتن *bāz-g.*, رجوع *rujū-k.* کردن
REVIEW, *vt.* ملاحظه *bāz-n.*, باز نگردستن *mulāhaza-k.*, دیگر بار اندیشیدن *dīgar bār-a*. To review an army, عرض *darzi lashkar-k.* To review a book, نظر *mukābala-k.* مقابل کردن *nazari sānī-k.* نظر
REVIEW, *n.* نظر ثانی *nazari sānī*, باز پرسی *bāz pursī*.—(of an army) *darzi lashkar*.—(of a book) *mukābala*, ملاحظه *mulāhaza*.
REVIEWER, *n.* ملاحظه نما *mulāhaza numā*, کاتب *kātib*.
REVILLE *vt.* دشنام دادن *dushnām-d.*, ملامت *sarzanish-k.* سرزنش کردن *malāmat-k.* کردن
REVISE, *vt.* مقابل کردن *mukābala-k.*, تصحیح *nazari sānī-k.* نظر ثانی کردن *tas-hih-k.* کردن
REVISE, *n.* مقابل *nazari sānī*, نظر ثانی *mukābala*.
REVISION, *n.* ملاحظه ثانی *mulāhaza sānī*, باز نگری *bāz nigrī*.
REVIVAL, *n.* ترفی *bāz zist*, باز زیست *tarakkī*.
REVIVE, *vt., vi.* باز زنده شدن *bāz zinda-sh.*, باز زبستن *bāz-z.* زنده کردن *zinda-k.* ترفی دادن *hayāt-d.* دادن *tarakkī-d.*
REVOCABLE, *a.* قابل اعاد *kābīlī iād*, درمان پذیر *darmān pazīr*.
REVOCATION, *n.* نسخ *ibtal*, ابطال *nashk*.
REVOKE, *vt.* باطل کردن *radd-k.*, رد کردن *bātil-k.*

REVOLT, *vt, vi.* برگشتن *bur-g.*, بغی *bāghī-sh.* شدن *tughyān-k.* طغیان کردن *rū gardān-sh.* رو گردان شدن *āsi-sh.* شدن
REVOLT, *n.* رو گردانی *baghāwat*, طغیان *rū gardānī*, *tughyān*.
REVOLUTION, *n.* دور گردش *gardish*, دور *daur*, تحول *inkilāb*, انقلاب *tahwīl*, چرخ *narūbat*.—(of the heaven) دور گردش آسمان *charkhi dawwār*, *gardishi āsmān*.—(of ages) دور زمان *dauri zamān*.—(change of government) تبدیل سلطنت *tabdīlī saltanat*.
REVOLVE, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, دور کردن *daur-k.* تحول *tahwīl-k.*—(consider) اندیشیدن *andīshīdan*.
REVOLVER, *n.* شش لوله *tapān-chai shash lūla*.
REWARD, *n.* عوض *jizā*, مزد *muzd*, پاداش *pādāsh*, مکافات *mukāfāt*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*.
REWARD, *vt.* عوض دادن *īwaz-d.*, جزا *jazā-d.*, بخشش دادن *bakhshish-d.* انعام دادن *inām-d.*
REWARDABLE, *a.* واجب العوض *wā-jīb'ul īwaz*, لایق جزا *lāyaki jizā*.
REYNARD, *n.* روباه *rūbāh*, شغال *shighāl*.
RHETORIC, *n.* علم کلام *ilmī kalām*, علم فصاحت *ilmī balāghat*, بلاغت *fasāhat*.
RHEUM, *n.* زکام *rukām*, نزل *nuzla*.
RHEUMATIC, *a.* زکام پیوند *rukām paywand*, ریحی *rīhī*, بادی *bādī*.
RHEUMATISM, *n.* درد ریحی *dardi rīhī*, وجع مفاصل *wajī maḥāsil*.
RHINOCEROS, *n.* گورگدن *gargadān*.
RHUBARB, *n.* زبوند *rāwand*, راوند *rīwand*.
RHYME, *n.* قوافی *kāfiya* (pl. قوافی), *sajd*, (اسجاع). Without rhyme

and reason, *بی قافیه و بی معنی* *bī kāfiya u bi madnī*.
RHYME, *vt., vi.* هموزن نمودن *mauzūn-n.*, هم قافیه بودن *ham kāfiya-b.*
RHYTHMICAL, *a.* هموزن *mauzūn*, مسجع *musajjā* دار قافیه *kāfiya dār*.
RIB, *n.* استخوان *ustakhāni pahlū*, ضلع *sild (pl. ضلوع)*.
RIBALDRY, *n.* فحش *fuhash*.
RIBBON, *n.* شریط *tarāz*, بافته *bāfta*, شاریط *sharīṭ*.
RICE, *n.* (cleaned) برنج *biranj*.—(in the husk) شالی *shālī*, ارز *urz*. Boiled rice, برنج فروش *khushka*. A rice-seller, *biranj farūsh*.
RICH, *a.* توانگر *tawāngar*, مالدار *māldār*, دولتمند *dawlat mand*, مستغنی *musta-ghanī*. The rich and the poor, غنی *ghanī u muhtāj*. 2. (fruitful) باردار *bārdār*. 3. (costly) نایمندی *kīmatī*, بهار *garān bahā*. 4. (highly flavoured) مزه دار *māz-e dār*.
monj, *n. pl.* دولت *dawlat*, مال *māl*, نعمت *nadmat*.
RICHLY, *ad.* با دولت *bā dawlat*, بکثرت *bakasrat*, بسیار *tamāman*, *bisayār*.
RICHNESS, *n.* توانگری *tawangarī*, دولت‌مندی *dawlatmandī*, برونمندی *barūmandī*, وسعت *wasāt*.
RICK, *n.* توده *tūda*, انبار *ambār*.
RID, *vt.* مشکل کشادن *mushkil-k.*—(set free) آزاد نمودن *khalās-k.*, رستن *rastan*, *āzād-n.* To get rid of, *āzādī-y.*—(drive away) برطرف کردن *daft-s.*, نابود کردن *bartarf-k.*—(annihilate) *nīst-k.*

RIDDLE, *n.* چیسندان *chīstān*, معما *muḍammā*, لغز *laghz*, رمز *ramz*.
RIDDLE, *vt.* شرح رمز ساختن *sharhi ramz-s.*, مشکل کشادن *mushkil-k.*
RIDE, *vt., vi.* سوار شدن *savār-sh.*, راکب شدن *rākib-sh.*
RIDER, *n.* سوار *suwār*, فارس *fāris*, راکب *rākib*.
RIDGE, *n.* پشت *pushta*, سر *sar*, راس *rās*. The ridge of a house, بالی خانه *bālāi khāna*.
RIDICULE, *n.* بذله *bazla*, مسخره *mas-khara*, استهزا *istihzā*.
RIDICULE, *vt.* بذله باختن *bazla-b.*, طعن *tanz-d.*, ضحک کردن *zahak-k.*, تسخر ساختن *tasakhhur-s.*
RIDICULOUS, *a.* مضحک *mūzhak*, هزیه *hirza gū*.
RIDICULOUSLY, *ad.* مضحکانه *mūzhi-kāna*.
RIDICULOUSNESS, *n.* مضحک *hālī mūzhak*.
RIFLE, *vt.* وکوب کردن *rukūb*, تاراج کردن *tārāj-n.*, دزدیدن *duzdīdan*.
RIFLE, *n.* تفنگ شش خان *tufangi shash khāna*.
RIFT, *n.* شکاف *shigāf*, چاک *chāk*.
RIG, *vt.* آراستن *ārāstan*. To rig a ship, جهاز با بادبان و رسن آراستن *jehāz bā bādbān u rasan-ā*.
RIGHT, *a.* 1. (fit, proper) لایق *lāyāk*, سزاوار *munāsab*, مناسب *rawā*, درست *rāst*, راست *durust*, صحیح *sahīh*. 2. (true) راست *rāst*, (just, honest) عادل *ādil*. 3. (not crooked) راست *rāst*, مستوی *mustawī*. 4. (not left) راست *rāst*, یمن *yamīn*. 5. To the right, طرف راست *ba tarāfi rāst*. Right and left, چپ و راست

chap u rāst. Right and wrong, حق با ناحق *hakḡ yū nā hakḡ*. The right wing of an army, میمانات *mīmanat*. A right line, خط مستقیم *khatī mustakīm*. The right way, راه راست *rāhi rāst*. Not right, نه راست *nā rāst*, لایق *nā sarwāb*. To be right, لایق شدن *lāyak-sh.*—(to be straight) راست شدن *rāst-sh.*—(to be correct) صحیح بودن *sahih-b.*

RIGHT, *interj* خوب *khūb*, خیر *khayr*.

RIGHT, *ad.* لازم *lāyakāna*, واجباً *wājiban*.

RIGHT, *n.* (justice) عدالت *adālat*, انصاف *insāf*.—(just claim) حق *hakḡ*, (pl. حقوق) *dadwa*.—(property) مال *māl*.—(prerogative) برات *ikhtiyār*.—(privilege) برات *barāt*, معافی *muāfi*. By right of priority) اولویت *ba tarīki awwālīyat*. Hereditary right, ارث *irs*. To set to rights, درست کردن *durust-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*

RIGHT, *vt.* انصاف داد *dād dād-d.*, انصاف کردن *insāf-k.*

RIGHTEOUS, *a.* صالح *sālih*, صادق *sādīk*, راست *rāst*.

RIGHTEOUSLY, *ad.* صالحانه *sālihāna*.

RIGHTEOUSNESS, *n.* صداقت *sadākat*, راستی *takwā*, حقیقت *hakikat*, تقوی *rāstī*, صواب *sarwāb*.

RIGHTFUL, *a.* مستحق *hakiki*, حقیقی *mustahik*.

RIGHTFULLY, *ad.* از روی انصاف *az rūi insāf*, با حق *bā hakḡ*.

RIGHTLY, *ad.* راستی *lāyakāna*, براستی *barāstī*.—(exactly) با دقت *bā dīkkaṭ*, بطریق *baḡyīn*.—(straightly) بطریق *ba tarīki rāst*.

RIGHTNESS, *n.* درستی *rāstī*, راستی *durustī*.

RIGID, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*, سخت *sakht*.

RIGIDITY, *n.* درشتی *sakhtī*, درشتی *durushtī*, صلابت *shiddat*, سلابت *salābat*.

RIGIDLY, *ad.* با سختی *bā sakhtī*, بشدت *bashiddat*, با تندی *bā tundī*.

RIGOROUS, *a.* سخت *sakht*, درشت *durusht*, سطر *sitabar*.

RIGOROUSLY, *ad.* با سختی *ba sakhtī*, بشدت *bī shiddat*.

RILL, *n.* جدول *jadwāl*, آب رشت *rishtai āb*.

RIM, *n.* کنار *kinār*, لب *lub*.

RIME, *n.* زاله *zhāla*, برف *baraf*.

RIND, *n.* پوست *pūst*, کشر *kishr*.

RING, *n.* (circle) حلقه *halka*.—(of a finger) انگشتی *angushtari*.—(of persons) طایفه *tāifi*.

RING, *vt.* نواختن *navākhtan*, آهنگ آهنگ کردن *āhang-k.*, حلقه کردن *halka-k.*, صدا دادن *sīdā-d*.

RING-DOVE, *n.* کمری *kumrī*, فاکته *fākhta*.

RINGLEADER, *n.* سر گروه *sar giru*, سردار *sardār*, پیشرو *pesh ranu*.

RINGLET, *n.* زلف *zulf*, جمع *juād*.

RINGWORM, *n.* حصف *husaf*, دودا *kūbā*, بهی *buhak*.

RIOT, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*, شورش *shūrish*.

RIOT, *vi.* فتنه انگیزتن *fitna-a.*, هنگامه افروختن *hangāma-a.*

RIOTER; RIOTOUS, *n.*, *a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, فرمان *nā farmān*, سرکش *sarkash*, اوباش *aubāsh*.

RIOTOUSLY, *ad.* با فتنه انگیزی *bā fitna angīzī*.

RIP, *vt.* چاک کردن *chāk-k.*, دریدن *darīdan*, شق کردن *shak-k.*

RIPE, *a.* رسیده *pukhtu*, رسیده *rasīda*. Of ripe years, بالغ *bāligh*, سالیده *sāl*

didu. Not ripe, ناپخته *nā pukhta*, خام *khām*.

RIPEN, *vt, vi.* رسیدن *pukhta-sh.*, رسیدن *rasīdan*.

RIPENESS, *n.* رسیدگی *pukhtugī*, رسیدگی *rasīdugī*.

RISE, *vi.* برخاستن *bar-kh.*, بر آمدن *bar-ā.*, طلوع کردن *tulū-k* — (spring up) بدید *sudūr-ā.* — (emerge) پدید آمدن *padid-ā.* To rise from bed, از بستر برخاستن *az bistar bakhāstan*. To rise in growth, نشو کردن *nushū-k*. To rise in price, گزانشودن *girāntar-sh.*, بالا رفتن *bālā-r.* — (prosper) نروزی *tarakkī-y.* — (make insurrection) فتنه انگیزی *fitna-u.*

RISE, *n.* 1. (elevation) افروزی *afzūnī*, مصدر *ziyādatī*. 2. (source) مصدر *nasdar*, شروع *shurūd*. 3. (preferment) سرافرازی *sarāfrūzī*, نروزی *tarakkī*. 4. (springing up) خیزش *khīzish*. 5. (appearing) طلوع *tulūd*. 6. (action) برخاست *barkhāst*, ارغاع *irtifād.* — (of river) ارباد *azliyād*, طغیان *tugh-yān.* — (of an empire) غلبه *ghalaba*, شروع *shurūd*.

RISK, *n.* خطر *khatar*, بیم *bīm*. To run a risk, خود را در خطر انداختن *khudrā dar khatar-a.*

RISK, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a.*, باختن *bākhthan*.

RITE, *n.* رسم *rasm*, (pl. رسوم) دین *dīn*, (pl. آیدان) قایده *kāyāda*.

RIVAL, *n.* همخوای *harīf*, همخواه *hamkhāh*, غیبر *ghayr*, (pl. اغیار).

RIVAL, *a.* هم مطلب *ham matlab*, همخواه *ham khāh*.

RIVAL, *vt.* رقابت نمودن *rakābat-n.*, هم مطلب شدن *ham matalab-sh.*, رقابت کردن *mukābalat-k.*

RIVALRY, *n.* هم کامی *rakībī*, هم کامی *ham kāmī*.

RIVER, *n.* رود *rūd*, نهر *nahr*, جوی *jūi*. The bed of a river, رودخانه *rūd khāna*. The bank of a river, کنار *kinār*, لب *lab*. The swell of a river (by tides, &c.) مد *madd*. The winding of a river, گرداگرد *girdā gird*.

RIVET, *n.* میخ *mekh*, میسمار *mismār*.

RIVET, *vt* مسمور کردن *masmūr-k.*, وصل نمودن *wasl-n.*

RIVULET, *n.* آبجو *ābjū*, دریاچه *daryācha*.

ROAD, *n.* راه *rāh*, طریق *tarik*, سبیل *sabīl*. The high road, شاه راه *shāh rāh*, عام طریق *tarīkī ām*. A narrow road, تنگ راه *tang rāh*. To show the road, راه نمودن *rāh-n*, دلالت کردن *dalālat-k.* To block up a road, بسته کردن *rāh-b.*, راه سد کردن *rāh sadd-k.*

ROAM, *vt., vi.* آوار بدن *āwārīdan*, بگردان *poīdan*, گشتن *gashtan*.

ROAR, *vi.* غرش کردن *ghurrīdan*, غرش *ghurrih-k.* To roar as the sea, تلاطم *talātami amwāj-s.* — (make a loud noise) بانگ بر زدن *bāng bar-z.*, نعره زدن *nadra-z.*

ROAR, ROARING, *n.* غرش *ghurrih*, غرش *ghurrih*, شدت *shiddat*, جوش *jūsh*, نعره *nādra*, خروش *kharūsh*.

ROAST, *vt., vi.* کباب کردن *kabāb-k.*, برشته کردن *biryān-k.*, برشته *burishtan*.

Roast meat, کباب *kabāb*, بریان *biryān*.

ROB, *vt.* دزدیدن *duzdīdan*, راه زنی کردن *rāh zanī-k.*, غارت کردن *ghārat-k.*, تاراج نمودن *tārāj-n.*

ROBBER, *n.* دزد *duzd*, راه زن *rāh zan*, قطاع الطریق *katāu't tarik*.

ROBBERY, *n.* دزدی *duzdī*, راهزنی *rāh-zanī*, غارت *ghārat*.

ROBE, *n.* کبا *kabā*, خلعت *khildt*, لباس *libās*. رخت *rakht*.

ROBUST, *a* تندرست *tanūmand*, زور آور *zūr āwar*, قوی *kawī*, تندرست *tandurust*.

ROBUSTNESS, *n.* تندرستی *tanūmandī*, توانایی *tanvānāi*.

ROCK, *n* جبل *jabal*, کوه *kūh*, سنگ *sang*.

ROCK, *vt, vi* جنبیدن *jumbīdan*, حرکت *harakat-k*. To rock a cradle, جنبان کردن *gahwāra jumbān-k*.

ROCKET, *n* فشک *fishak*, تیر *tīr*.

ROCKY, *a*, کوه سار *sangistān*, کوه سار *kūh sār*.

ROD, *a* عصا *dsā*, چوب *chūb*, گز *gaz*.

ROE, *n.* ماهی *āhūi māda*, ثراله *ghazāla*.

ROGUE, *n.* اوباش *aubāsh*, دغاوار *daghābāz*, حرامزاده *harāmzāda*, دغاوار *ghadlār*, شریر *sharīr*.

ROGUERY, *n.* حیل بازی *sharārat*, حیل بازی *hīla bāzī*, فریب *farīb*, حرامزادگی *harāmzādagi*, استهزا *istihzā*, باز *bazā*, بازی *bāzī*.

ROGUISH, *a*, حیل بازی *sharīr*, حیل بازی *hīla bāz*, مکر *pur makr*, عیاری *āyyirī*.

ROGUISHLY, *ad* غدارانه *ghadlārāna*, غدارانه *bāsharārat*.

ROLL, *n* 1. (catalogue) فهرست *fihrist*. A muster-roll, اسم نویسی *ism navīsī*.

2. (of paper) دستمه کش *dustai kāghaz* —(register) دفتر *daftar*, طومار *tumār*.

ROLL, *vt, vi.* غلطیدن *ghalatīdan*, گردیدن *gardīdan*. To roll up, پیچ کردن *pech-k*, پیچیدن *barham-z*, پیچیدن *pechīdan*. To roll as the waves, متوج شدن *mut mawwij-sh*. To roll on wheels, چرخه *ba charkha-g*. To roll down, لغزیدن *farū-g*, لغزیدن *laghzīdan*.

ROLLER, *n.* لوح *lūgh*, غلطک *ghaltak*.

ROLLING-PIN, *n.* چوب زان *chūbi nān*, مسطح *mistak*.

ROMANCE, *n.* قصه *kissa*, افسانه *afsāna*, داستان *dāstān*.

ROMANCE, *vi.* افسانه کردن *afsāna-k*, قصه خواندن *kissa-kh*.

ROMANTIC, *a*, انسانه آسا *afsāna āsā*, عجیب *khayālī*, خیالی *djīb*.

ROOF, *n* بام *bām*, سقف *sakf*, خانه *pālār khāna*. A sharp roof, حشمت *khar pushta*. A flat roof, طراد *tarrād*.

ROOF, *vt.* پوشیدن *bā bām-p*.

ROOK, *n.* زاع *zāgh*, غراب *gharāb*, کلاغ *ku-lāgh*. The rook at chess, رخ *rukh*.

ROOM, *n.* 1. (place) مقام *mukām* محل *mahall*, 2. (space) وسعت *wasat*, گنجایش *gunjīsh*.

3. (place of another) عوض *jā*, جای *was*. In his room, بجای او *bajī ū* 4. (apartment) حجرة *hujra*, اتاق *utāk*. A dining room, طعمگاه *taamgāh*.

ROOMY, *a*, وسیع *kushāda*, کشاده *wasī*, فراخ *farākh*.

ROOST, *n.* دجاج خانه *dījāj khāna*, نشیمنگاه مرغ *nashimangāhī murgh*.

ROOT, *n.* بیخ *bikh*, اصل *asl*, بیداد *banyād*. The square root, جذر *jizr*. To take root, اصل گرفتن *asl-g* —(etymology) اصل *asl*, مصدر *masdar*.

ROOT, *vi.* از بیخ کردن *az bikh-k*.

ROPE, *n.* رسی *rasan*, حبل *habl*, ریسمان *rīsmān*, سر رشته *sur rishtu*. A cable-rope, حبل *juml*. A tent rope, رسی *tanāb*. A ship-rope, کشتی *rasani kishī*. To make ropes, حبل *habl-t*. A rope-maker, حبال *habbāl*, تاب *rasan tāb*. A rope-dancer, ریسمان *rīsmān bāz*.

ROPY, *a.* دار لعاب *luāb dār*.

ROSARY, *n.* تسبیح *tasbīh*, سجدہ *siyda*.

ROSE, *n.* گل *gul*, ورد *ward* (*pl.* اوراد).

A rose leaf, برگ گل *gul barg*. A rose bud, غنچه *ghuncha*. A rose tree, گل بن *gul bun*. A bed of roses, گلستان *gulistān*. A handful of roses, گلزار *gulzār*. A handful of roses, گلدسته *guldasta*. Oil of roses, گل دهن *raughani gul*, ورد دهن *dahni vard*. Rose water, گلاب *gulāb*, ماء الورد *māu'lwarad*. Syrup of roses, گل مکرر *guli mukarrar*. Conserve of roses, گل بشکر *gul bashakar*, گل کند *gul kand*. Ottar of roses, گل عطر *ttri gul*. A rosy bower, گلگشت *gul gasht*. A beautiful, delicate scented rose, گل رعنا *gul-radnā*. Scattering roses, گل افشان *gul fishān*. Gathering roses, گل چین *gul chīm*.

ROSEATE, *a.* سرخ *surkh*, گلگون *gulgūn*.

ROSEMARY, *n.* اکیل الجبل *akilu'ljabal*.

ROSY, *a.* گلگون *gulgūn*, گلغام *gulfām*, گلرنگ *gulrang*. Rosy-cheeked, گلزار *gul tār*.

ROT, *vt., vi.* رسیدن *bosīdan*, گندیدن *gandīdan*.

ROTATION, *n.* گردش *gardish*, نوبت *naubat*, چرخ *charkh*, دور *daur*.

ROTE, *n.* از بار *az bar*. To repeat by rote, از بار کلام کردن *az bar kalām-k*.

ROTTEN, *a.* پوسیده *pusīda*, گندیده *gan-dīda*, کرم خورده *kirm khurda*.

ROTUND, *a.* گرد *gird*, مدور *mudavar*.

ROUGH, *a.* ناهموار *nā hamwār*, درشت *durusht*, تند *tund*, ناواقف *nā muwā-fak*. Rough ground, ظلیف *zalīf*. A rough road, شازب *shāzīb*. A rough sea, بحر مواج *bahri mawwāj*. Of rough manners, بی ادب *bī adab* — (not polished) نا تراشیده *nā tarāshīda*, بی

صیقل *bī saykal*. — (harsh to the ear) نا موزون *nā muwazzan*, بی آهنگ *bī āhang*.

ROUGHLY, *ad.* بد درشتی *bā durushtī*, ناهموارانه *nā hamwārāna*, بد تندی *bā tundi*, بی ادبانه *bī adabāna*.

ROUGHNESS, *n.* درشتی *durushtī*, سختی *sakhtī*, عدم ادب *adamī adab*.

ROUND, *a.* مدور *mudavar*, مستدیر *mu-stadīr*, دایره *dāira*. Round about, گرداگرد *girdā gird*, حوال *hawāla*. To wheel round, گردیدن *gardīdan*. To wrap round, دور کردن *daur-k*. To drive round, گردانیدن *gardānīdan*. To turn round, گردان کردن *gardān-k*. To wind round, گرداگرد ساختن *gardāgard-s*.

ROUND, *ad.* دور *daur*, گرداگرد *girdāgard*, در پیرامین *dar payrāman*. — (on every side) هر طرف *bahar jānīb*, هر طرف *har taraf*.

ROUND, *vt.* (make round) مدور ساختن *mudawwar-s*, گرد کردن *gird-k*. — (go round) گردیدن *gardīdan*, در دور رفتن *dar daur-r*. — (become round) مدور شدن *mudawwar-sh*.

ROUNDABOUT, *a.* گرداگرد *girdāgird*, وسیع *wasīd*.

ROUNDLY, *ad.* گرداگرد *girdāgird*, ظاهراً *zāhīran*.

ROUNDNESS, *n.* مدوری *mudawwarī*. — (without reserve) بی ربا *bī riyā*. — (vigorously) با کوشش *bā kushish*, با جد *bā jadd u jahd*.

ROUSE, *vt., vi.* انگیزیدن *angīkhtan*. To rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k*.

ROUT, *n.* شکست *shikast*, انهزام *inhizām*, هزیمت *hazīmat*.

ROUT, *vt.* شکست دادن *shikast-d*, انهزام لشکر کردن *inhizāmi lashkar-k*.

ROUTE, *n.* راه *rāh*, ره *rah*, طریق *tarīk*, سبیل *sabīl*.

ROVE, *vt.* آواره گشتن *gashtan*, گشتن *gashan*, *āvāra-g.*, سیر کردن *gardīdan*, گردیدن *sayr-k.*

ROW, *n.* 1. (line) صف *saff* (پل صف), قطار *kitār*, سلسله *silsila*, *silk* سبک. In a row, صف صف *saff saff*, در سلسله *dar silsila*. 2. (tumult) هنگام *hangāma*, فتنه *fitna*.

ROW, *vt., vi.* غادوف زدن *ghādūf-z.*, خاده *hulisa-kashīdan*, هلیسم کشیدن *khāda-z.*

ROWER, *n.* غادوف کش *ghādūf kash*, غادف *ghādīf*.

ROYAL, *a.* پادشاهان *pādshāhāna*, ملکی *mulki*, خسروی *khusrawī*. The royal treasury, خااص شریع *khālisu sharīfa*.

ROYALTY, *n.* سلطنت *saltant*, پادشاهی *pādshāhī*.

RUB, *vt., vi.* مالیدن *mālīdan*, سایدن *sāyīdan*, سودن *sūdan*, فرسودن *farsūdan*, حک کردن *hakk-k.*

RUB, RUBBING, *n.* مالش *mālīsh*, حک *hakk*. Rubbing the skin, عس *āfas*. Rubbing the teeth, نشو و نص *tashwīs*. 2. (difficulty) مشکل *mushkīl*, اضطراب *iztirāb*, آزار *āzār*. 3. (gibe) طعن *taḍn*, طنز *tanaz*.

RUBBER, *n.* سنگ ساو *sang sāv.*

RUBBISH *n.* خاشاک *khāshāk*, فضال *fuzāla*.

RUBY, *n.* لعل *laāl*, یاقوت *yāqūt*, لعل *ladli* بدخشان *badakhshān*.

RUDDER, *n.* دنبال *dumbāla* جهاز *jehāz*, خله *khalla*, سکان *sukkān*.

RUDDINESS, *n.* سرخی *surkhī*, حمرت *humrat*,

RUDDY, *a.* گلگون *gulgūn*, لعل *laāl* فام *fām*.

RUDE, *a.* (uncivil) بی ادب *bī adab*,

دروست *durusht*, بی مروت *bī muruvāt*.

—(ignorant) بی دانش *bī dānīsh*, نادان *nādān*, بی علم *bī ilm*.

RUDELY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, بی مروت *bī muruvāt*, بی دانش *bī dānīsh*, بی تربیت *bī dikkat*. To behave rudely, ترک *tarki* ادب نمودن *adub-n.*

RUDENESS, *n.* گستاخی *gustākhi*, ترک *tarki* ادب *adub*, درشتی *durushtī*, جاهلی *jāhili*.

RUDIMENT, *n.* اصل *asl*, قاعده *kāḍa*, عنصر *unsar*, علم *musdari ilm*.

RUDIMENTAL, *a.* اصلی *asli*, اصالی *asālī*

RUE, *n.* سداب *sudāb*.

RUE, *vt.* تاسف *afsūs-k.*, اندوس کردن *tāssuf-k.*

RUEFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, ملول *malūl*.

RUFFIAN, *n.* حرام زاده *harāmī*, حرام *harāmzāda*, رهن *rahīn*, اوباش *aubāsh*.

RUFFLE, *vt., vi.* اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آزار دادن *āzār-d* —(put out of form) درهم زدن *barham-z.* —(to be contracted into plaits) چین اندکدن *chīn-u.*

RUG, *n.* نم *numad*, گلیم *galīm*.

RUGGED, *a.* درشت *durusht*, ناهموار *nā hamvār*, سخت *sakht*.

RUGGEDLY, *ad.* ناهموارانه *nā hamvārāna*, درشتی *bā durushtī*.

RUGGEDNESS, *n.* درشتی *durushtī*, ناهمواری *nā hamvārī*.

RUIN, *n.* تخریب *takhrīb*, زوال *zawāl*, ویرانی *wayrānī*, تباهی *tabāhī*. —(of a building) خرابه *kharāba*, ویرانه *wairāna*.

RUIN, *vt.*, ویران کردن *wayrān-k.*, باهمال *pāyamāl-k.*, خراب کردن *kharāb-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, برباد دادن *barbād-d.*

RUINOUS, *a.* *بی مروت* *bī mrammat* - (destructive) *مفسد* *mufsid*, *فاسد* *fāsid*, *مهلك* *muhlik*.

RULE, *n.* 1. (government) *عمل* *amal*, *حکومت* *hukūmat*, *ریاست* *riyāsāt*. 2. (a cannon) *کانون* *kānūn*, *قاعده* *kāṭṭi*, *قانون* *kānūn*. *مواظق* *rasm* According to rule, *مواظق* *mūvāfiki kāṭṭa*. A mason's rule, *گونیا* *gūnyā*. Rule of three, *قانون* *kānūni musallasī*.

RULE, *vt., vi.* *حکومت کردن* *hukūmat-k*, *ندبیر* *zabt u rabt-k.*, *خط کشیدن* *tadbīr-k.*, *خط کشیدن* *khatt-k.*, *مسطر کردن* *mistar-k.*

RULER, *n.* (governor) *حاکم* *hākīm*, *پادشاه* *pādshāh*.—(a ruler by which right lines are drawn) *مسطر* *mistar*, *مسطر* *pl.*

RUMBLE, *vi.* *رعد کردن* *radḍ-k.*, *همگام* *hangām* *ک*.

RUMINATE, *vt., vi.* *زاردن* *zāridan*, *اندیشم کردن* *andīsha-k.*, *فکر کردن* *fikr-k.*

RUMINATION, *n.* *نوشدار* *nushkhār*, *زاد* *zhāzh*, *اندیشم* *andīsha*, *فکر* *fikr*.

RUMMAGE, *vt., vi.* *جستجو کردن* *justajū-k*, *تلاش کردن* *talāsh-k.*

RUMOUR, *n.* *آواز* *āwāza*, *افواه* *afwāh*, *شهرت* *shuhrat*, *خبر* *khbar*.

RUMOUR, *vt.* *شهرت دادن* *shuhrat-d.*, *خبر دادن* *ishtiḥār-k.*, *اشتهار کردن* *khbar-d.*

RUMP, *n.* *سرن* *surīn*, *پشت* *pusht* *میزا* *mīza*.

RUN, *vt., vi.* *دویدن* *dawīdan*, *تاختن* *tākhtan*, *پودن* *poīdan*, *شتاب کردن* *shitāb-k.* To run away (flee) *گریختن* *gurikhtan*, *فرار شدن* (to flow) *جریان* *jarayān-k.*, *جاری شدن* *jarī-sh.* To run up and down, *نک و پودن*

tak u pū-k. — (dissolve) *گداختن* *gudākhtan*. To have a run, *گرفتن* *kuwat-g.* To run after, *باجد و* *bā jadd u jehad-j.* To run away with, *بی رضا* *bī razā* *شتاب کردن* *shitāb-k.* To run on, *روان* *bī inkīṭād rawān-b.* To run over, *لبریز شدن* *labrīz-sh.*—(to be at an end) *بسر آمدن* *basar-ā.*—(expatiate on) *ساختن* *sakhun rān-k.* To run the hazard, *در خطر انداختن* *dar khatar-ā.* To run down (depress) *سر فرو زدن* *sar farū-z.*

RUN, RUNNING, *n.* *دویدگی* *davīdagī*, *دوان* *dawān*, *پویان* *puyān*. Running water *آب جریان* *ābi jarayān*, *آب روان* *ābi rawān* At the long run, *آخر الامر* *ākhirulamar*.

RUNAWAY, *n.* *فراری* *furārī*.

RUNNER, *n.* *قاصد* *kāsad*, *پیک* *payk*.

RUPEE, *n.* *روپی* *rūpiya*.

RUPTURE, *n.* 1. (breach of peace) *شکست* *shikasti salāh*, *رخنه* *rikhna*, *خلل* *khalal*. 2. (hernia) *باد خا* *bādkhāya*, *فتق* *falk*. 3. (dispute) *خلافت* *khilāf*.

RUPTURE, *vt.* *شکستن* *shikastan*, *گسیختن* *gusikhtan*

RURAL, *a.* *دهقانی* *dihkānī*, *روستایی* *rustāī*.

RUSH, *n.* *جست* *jast*, *تاخت* *tākht*.

RUSH, *vi.* *زود رفتن* *zūd-r.*, *تند رفتن* *tund rau-r.* To rush upon, *بر تاختن* *bar-t*, *حمل بردن* *hamla-b.*

RUST, *n.* *زنگ* *zang*, *موریانه* *mūryāna*.

RUST, *vt., vi.* *زنگ خوردن* *zang-kh.*, *زنگ زدن* *zang ālūd-k.*

RUSTIC, *a.* *دهقانی* *rustāī*, *دهقانی* *dihkānī*.—(rude) *نا تراشیده* *nā tarā-shīda*, *بی ادب* *bī adab*.—(honest, simple) *پاک* *pāk*, *ساده دل* *sāda dil*,

صالح *sālih*.—(plain, unadorned) بی زیانت *bī zīnat*.
 RUSTIC, *n.* دهقان *dihkān*, روستا *rūstā*, خور باد *khūryād*, فالج *falāh*.
 RUSTICALLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabānī*.
 RUSTICATE *vt., vi* (banish) دبی بلد *dabī balad*,
 ار شهر بدر رادن *ar shahr badar-r*.—(live in the country)
 در قریت دشتن *dar kariyat-n*.
 RUSTICITY, *n.* دهقانیت *dihkānī*, روستائی *rūstāī*.
 RUSTY, *a.* زنگ خورده *zang khurda*.
 RUTH, *n.* (pity) رحم *rahm* —(misery) غم *gham*, اندوه *andūh*.
 RYE, *n.* گجران *kangarān*.
 RYOT, *n.* زمیندار *raiyat*, زمین *zamīndār*

S.

SABBATH, *n.* يوم السبت *yaumu's sabb*.
 —(Sunday) یک شنبه *yak shamba*.
 SABLE, *n.* سیاه *siyā*, تیره *tīra*.
 SABRE, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tegh*.
 SACCHARINE, *a.* شکرین *shakarīn*, شیرین *shīrīn*.
 SACERDOTAL, *a.* امامی *imāmī*.
 SACHEL, *n.* جز دان *juzdān*, کتابدان *kitābdān*.
 SACK, *n.* 1. جوالی *juwāl*, جوالی *jawālīk*,
 خربط *kharīta*.
 SACK, *vt.* تاراج *ghārat-k*, غارت کردن *ghārat*,
 ناخت و تاراج کردن *tārāj-k*, تاخت *tākht* u *tārāj-k*.
 SACKCLOTH, *n.* لبد *libd*, پلاس *palās*.
 SACRAMENT, *n.* vide OATH.
 SACRED, *a.* مقدس *mukaddas*, معبد *majīd*,
 حرم *pāk*.—(inviolable) پاک

haram —(private) خاص *khāss*, مخصوص *mukhsūs*. The sacred writings, کلام *kulāmi t̄z̄ut*.
 SACREDLY, *ad.* با دین *bā dīn*, راستی *bā rāstī*, مقدسانه *mukaddasāna*.
 SACREDNESS, *n.* تقدس *takaddus*, قدس *kuds*.
 SACRIFICE, *vt, vi* قربان کردن *kurbān-k*,
 ذبح *zibh-k*, فدا کردن *fidā-k*.
 SACRIFICE, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*,
 ذبح *zibh*. A place of sacrifice, قربانگاه *kurbāngāh*.
 SACRIFICER, *n.* ذابح *zābih*, صاحب *sāhibul kurbān*.
 SAD, *a.* دلنگ *diltang*, غمگین *ghamgīn*,
 اندوه گس *andūh/gīn*, حزن *hazīn*, تیره *tīra*.
 SADDEN, *vt.* غمگین کردن *ghamgīn-k*,
 دلنگ کردن *diltang-k*, ملول کردن *malūl-k*,
 ملول گردیدن (grow sad) *diltang-g*,
 دلگیر شدن *dilfigār-sh*.
 SADDLE, *n.* زین *zīn*, رحالت *rihālat*.
 SADDLE, *vt.* زین بستن *zīn-d*, زین *zīn-b*.
 SADDLE-CLOTH, *n.* زین پوش *zīn pūsh*,
 نامد زین *namadī zīn*.
 SADDLER, *n.* سراج *sārāj*, زین *zīn sār*,
 سارراج *sarrāj*.
 SADDLERY, *n.* سراجی *sarrājī*, زین *zīn sārī*.
 SADLY, *ad.* غمگینانه *bā ghāmginī*,
 ملولانه *malūlāna*.
 SADNESS, *n.* اندوه *andūh*, ملوایی *malūlī*,
 غمگینی *ghāmginī*.
 SAFE, *n.* محفوظ *maḥfūz*, امین *amīn*,
 مسلم *musallam*. Safe and sound, صحیح و سالم *sahīh u sālim*.
 SAFE-CONDUCT, *n.* بدرقه *badraka*.
 SAFEGUARD, *n.* حمایت *himāyat*, نگاهبانی *nigāhlānī*,
 صیانت *siyānat*

SAFELY, *ad.* در وجه امنین *bar waja amīn*, با سلامت *bā salāmat*.

SAFETY, *n.* امنیت *salāmat*, امنی *amīnī*, رسیدن *hifāzāt*, حفاظت *raštāgārī*, خلاص *khalās*, عافیت *āfiyat*.

SAFFRON, *n.* زعفران *za'āfrān*, کرکم *karkam*.

SAGACIOUS, *a.* اهل بصیرت *zīrak*, درک *ahlī basīrat*, عقلمند *tez fahm*, نیز فهم *āklmand*, اهل فراست *ahlī firāsāt*.

SAGACIOUSLY, *ad.* زیرکانه *zīrakāna*, عقلمندانه *bā basīrat*, با بصیرت *mandāna*, با فراست *bā firāsāt*.

SAGACITY, *n.* زیرکی *tez fahm*, تیز فهم *zīrakī*, بصیرت *basīrat*, فراست *firāsāt*.

SAGE, *a.* دانا *ālīm*, عالم *ākīl*, عادل *dānā*, درک *hūshyār*, هوشیار *failūsūf*, فیلسوف *zīrak*, روشن ضمیر *raushan zamīr*, خردمند *khīradmand*.

SAGE, *n.* صاحب دانشمند *dānīshmand*, صاحب علم *sāhibī ʿilm*, خردمند *khīradmand*, حکیم *hakīm*, صوفی *sūfī*.

SAGELY, *ad.* هوشیارانه *bā tamīz*, با تمیز *hūshyārāna*.

SAGITTARIUS, *n.* برج کمان *burjī kamān*, برج قوس *burjī kaus*.

SAIL, *n.* بادبان *bādbān*, شراع *shīrād*. To hoist sail, بادبان برداشتن *bādbān-b*. *shīrād-k*. شراع کشیدن

SAIL, *vt., vi.* بروی دریا رفتن *ba rui daryā-r.*, در جهاز سفر کردن *dar jehāz safar-k*.

SAILING, *n.* ابحار *abhār*, اقلع *iklād* ملاحی *mallāhī*.

SAILOR, *n.* ملاح *mallāh*, خلاصی *khalāsī*.

SAINT, *n.* صوفی *sūfī*, ولی *walī*, (pl. *bar* (pl. *abar*)). (اولیا

SAKE, *n.* (end, purpose) قصد *kasd*, مراد *maksūd*, غرض *gharaz*, موجب *murād*.—(cause) سبب *sabab*.

mūjab, For the sake of, برای *barāya*, حسب *alā' hasb*.

SALAD, *n.* مصلط *salāta*.—(oil) روغن *raughani zīt*.

SALAMANDER, *n.* سمندر *samandar*.

SALAMMONIAC, *n.* نوشادار *shakhār*, شکار *naushādūr*.

SALARY, *n.* سالیانه *sālyāna*, مواجب *manvājīb*, وظیفه *wazīfat* (pl. *awzāf-k*). To pay a salary, توظیف کردن *tawzīf-k*, سالیانه دادن *sālyāna-d*.

SALE, *n.* فروخت *farūkht*, بیع *bat*, شرا *sharā*. To put up to sale, مزاد کردن *mazād-k*. To bid again at a sale, musāwamat-s. The time of sale, رواج *rawāj*. Sale to the highest bidder, مزاد *mazād*.

SALEABLE, *a.* فروختنی *farūkhtanī*, بیع *layaku'l bat*, رواج *rawāj*. Not saleable, نا فروختنی *nā farūkhtanī*, لا بیع *nā rawā*. To be saleable, لا بیع *lāyaki farūkht-sh*. To make saleable, روان کردن *rawān-k*, رواج دادن *rawāj-d*.

SALESMAN, *n.* دلال *dallāl*, دست فروش *dast farūsh*, بیاع *bayyā*.

SALIENT, *a.* خیزان *khīzān*.

SALINE, *a.* نمکین *namakīn*, ملحي *milhī*.

SALIVA, *n.* دهن آب *ābi daham*, لعاب *luāb*, تفت *tuf*.

SALLY, *n.* هجوم *hujūm*, خروج *khurūj*. A sally of fancy, خوش خیال *khush khīyāl*, لطیفه *latīfa*.

SALLY, *vi.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, حمله *hamla-k*, تاختن *tākhtan*.

SALT, *n.* نمک *namak*, ملح *milh*.

SALT, *a.* نمکین *namakīn*, شور *shūr*, نمک *namak zada*, مملوح *mamlūh*.

SALT, *vt.* نمک زدن *namak-z.*, مخلوط *mamlūh-n.*, نمکین کردن *namakin-k.*

SALT-CELLAR, *n.* نمکدان *namakdān.*, محلخت *manlahat.*

SALTER, *n.* نمک زدن *namak zadan.*—(a seller of salt) فروش *namak farūsh.*—(a maker of salt) نمک ساز *namak paz.*

SALTISH, *a* مالح *mālih*, شور *shūr.*

SALTLESS, *a* بی نمک *bī namak.*

SALTPETRE, *n.* شوره *shūra*, دوره *būra.*

SALUBRIOUS *a.* صحت بخش *sihht bakhsh*, دوارا *guwārā.*

SALUBRITY, *n.* صلیب *salīmī.*—(of air) خدک *ditidāli hawā*, خدک هوا *khunuk hawā.*

SALUTARINESS, *n.* سودمندی *sūdmandī*, منفعت *manfiāt*, نفع *naft.*

SALUTARY, *a.* خوشگوار *khushguwār*, سودمند *shifā bakhsh*, شفا بخش *sūdmand*, نافع *naft.*

SALUTATION, *n.* دعای سلام *salām*, تسلیم *taslīm* (pl. *duāi salām*, تسلیم *taslīm*), تکریم *takrīm*, (تسلیمات *badā's salām*. After salutations and compliments, بعدالسلام و الکلام *badā's salām wa'l kalām.*

SALUTE, *vt.* سلام دادن *salām-d.*, دعا *duā-g.*, تسلیم گفتن *taslīm-g.*, خیر و عافیت گفتن *khayr u āfiyat-g*

SALVATION, *n.* سعادت ابدیت *saddati abdiyat*, خلاص *khalās*, نجات *najāt*, رستگاری *rastagārī.*

SALVE, *n.* مرهم *marham*, صمد *zamād.*

SALVER, *n.* طابقی *tabak*, خوانچه *khāncha.*

SAME, *a.* مساوی *musāwī*, برابر *barābar.*

At the same time, یکبارگی *yak bāragī*, هموقت *hamwakt.* Of the same society,

هم نام *ham bāsm.* Of the same school, هم دبستان *ham dabistān.* Of the same profession, هم پیشه *ham pesha.* That same, همان *hamān.* This same, همین *hamīn.* The same as this, همچون *hamchunīn.* The same (ditto), همانا *hamānā*, ایضا *ayzan.* Not the same, نا یکسان *nā yaksān.*

SAMENESS, *n.* یکسانی *yaksānī*, برابری *barābarī*, موافقت *muwāfakat*, مطابقت *mutābakat.*

SAMPLE, *n.* نمونه *namūna*, نمودج *namūday*,—(taste) چاشنی *chāshnī.*

SANCTIFICATION, *n.* تقدس *takaddus*, نظهیر *tathīr.*

SANCTIFY, *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.*, تقدیس *takdīs-g.*, پاک کردن *pāk-k.*

SANCTIMONIOUS, *a.* روحانی *rūhānī.*

SANCTIMONY, *n.* روحانیت *rūhānīyat*, پاکیزگی *pākīzagī.*

SANCTION, *n.* رضا *razā*, حکم *hukm*, امر *amr*, تصدیق *tasdik*, رخصت *rukhsat*, پسند *pasand*, امضا *imzā.*

SANCTION, *vt.* تصدیق کردن *tasdik-k.*, پسندیدن *pasandīdan.*

SANCTITY, *n.* طهارت *takaddus*, پاکیزگی *pākīzagī.*

SANCTUARY, *n.* قدس شریف *kadsī sharīf*, مقدس *mukaddis*, پناهگاه *panāh gāh*, معر *majarr.*

SAND, *n.* ریگ *rīg*, رمل *raml.* Sand bank, ریگ *pushtai rīg.* Sand-paper, کاغذ ریگدار *kāghazi rīgdār.*

SANDAL, *n.* نعلین *naālīn.*

SANDAL-WOOD, *n.* صندل *sandal.*

SANDY, *a.* رملی *ramlī*, ریگی *rīgī*,—(full of sand) پر ریگ *pur rīg.* A sandy place, ریگستان *rīgistān.*

SANGUINARY, *c.* خون ریز *khūn rīz*, خون خوار *khūn khār.*

SANGUINE, *a.* خونی *pur khūn*, خوشبین *khūnīn*. — (confident, warm) امیدوار *umedwār*, دلگرم *dilgarm*.
 SANGUINENESS, *n.* امیدواری *umed-wārī*, دلگرمی *dilgarmī*.
 SANIOUS, *a.* ریش دار *pur rīm*, ریش *rīshdār*.
 SANITARY, *a.* بهداشت انگیز *sihhat angīz*, متعلق حفظان *matuāllak hifzāni* *sihhat*.
 SAP, *n.* رطوبت *ratūbat*, عرق *ārak*.
 SAP, *vi., vt.* زدن *nakk-z*.
 SAPID, *a.* لذیذ *khūsh maza*, خوش مزه *lazīz*.
 SAPIENCE, *n.* فراست *farāsat*, عقل *akl*.
 SAPIENT, *a.* خردمند *ākīl*, عاقل *khīradmand*.
 SAPLESS, *a.* خشک *bī ārak*, بی عرق *khushk*.
 SAPLING, *n.* درختال *darakhāl*, نهال *nihāl*.
 SAPONACEOUS, *a.* صابون آسا *sābūn āsā*.
 SAPOR, *n.* لذت *lazzat*, مزه *maza*.
 SAPPHIRE, *n.* یاقوت کبود *yāqūtī kabūd*.
 SARCASM, *n.* سرزنش *sarzanīsh*, طعن *taḍn*, بیعتان *būhtān*.
 SARCASTICAL, SARCASTIC, *a.* طعن ساز *tanz sāz*, طعن آمیز *taḍn āmīz*.
 SARCASTICALLY, *ad.* با طعن و طعن *bā taḍn u tanz*, با سرزنش *bā sarzanīsh*.
 SARSAPARILLA, *n.* عشب *ushba*.
 SASH, *n.* میانه بند *kamar band*, کمربند *miyān band*.
 SATAN, *n.* شیطان *shaytan*, ابلیس *iblis* (*pl.* ابالیس).
 SATIATE, *vt.* آسود *sayr-k*, سیر کردن *āsūda-k*, قانع شدن *kānā-sh*.
 SATIATED, SATED, *a.* آسوده *sayr*, سیر *āsūda*.
 SATIETY, *n.* آسودگی *āsūdagī*, سیری *sīrī*.
 SATIN, *n.* اطلس *atlas*,

SATIRE, *n.* هجاء *hajw*, طنز *tanz*, هجاء *hijā*.
 SATIRICAL, SATIRIC, *a.* هجاء ساز *hajw āmīz*, هجاء *hijā sāz*.
 SATIRIST, *n.* زبان هجاء *hajw-gū*, زبان *zabān burān*.
 SATIRIZE, *vt.* زبان هجاء *hajw-k*, زبان *zabān burān-sh*, دشنام دادن *dushnām-d*.
 SATISFACTION, *n.* خاطر جمعی *khātīr jamāi*, رضا *razā*, خوشدلی *khushdilī*, دلشادی *dilshādī*, دلآسای *dilāsāi*, عوץ *twaz*, جزا *jazā*.
 SATISFACTORILY, *ad.* بارضا *bā razā*, بطور دلخواه *ba taurī dilkhāh*, دلپسند *dil pasand*.
 SATISFACTORY, *a.* دلپسند *dilpasand*, دلپذیر *dīl pazīr*, خاطر خواه *khātīr khāh*, خوشنودی *razā bakhsh*, رضا بخش *khūshnūdī*.
 SATISFIED, *a.* خوشنود *rāzī*, راضی *rāzī*, خاطر جمع *khātīr jamā*. To be satisfied, راضی شدن *rāzī-sh*, خاطر جمع شدن *khātīr jamā-sh*.
 SATISFY, *vt., vi.* راضی کردن *rāzī-k*, خاطر جمع کردن *khātīr jamā-k*. — (fulfil) ادا کردن *ādā-k*, وفا کردن *wafā-k*. — (recomponse) عوض دادن *twaz-d*. — مشکل و شک کشادن (free from doubt) *mushkīl u shakk-k*. — (convince) الزام کردن *ilzām-k*.
 SATURATE, *vt.* سیر کردن *sīr-k*, پر کردن *pur-k*.
 SATURDAY, *n.* یوم السبت *shamba*, شنبه *shamba*, یوم *yawmu's sabt*.
 SATURN, *n.* زحل *zuhl*, کیوان *kaywān*.
 SATYR, *n.* اهرمن *ahraman*, غول *ghūl*, شیطان *shaytān*, دیو *dīv*.
 SAUCE, *n.* چاشنی *chāshnī*, مزه *maza*.
 SAUCE-PAN, *n.* تابه *tāba*, دیگچه *dīgcha*

SAUCER, *n.* تاشتری *tashtarī*, طبقه *tabakcha*.

SAUCILY, *ad.* گستاخانه *gustākhāna*, شوخانه *shūkhāna*.

SAUCINESS, *n.* گستاخی *gustākhī*, بی ادبی *bī adabī*.

SAUCY, *a.* گستاخ *gustākh*, شوخ چشم *shūkh chashm*, بی ادب *bī adab*.

SAUSAGE, *n.* زونج *zawanj*.

SAVAGE, *a.* بی رحم *sang dil*, سدیگ دل *bī raham*.—(uncivilized) بیابانی *bayā-bānī*, وحشی *wakashī*.—(brutal fellow) آدم بی شفقت و رحمت *ādmi bī shafakat u rahmat*.

SAVAGELY, *ad.* بادرشتی *bā durushtī*, بی شفقت *bī shafakat*.

SAVAGENESS, *n.* سنگدلی *sangdilī*, تعدی *taādī*, وحشی *wahshat*.

SAVE, *vt, vi.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, محفوظ داشتن *mahfūz-d.*—(protect)

حمایت کردن *panāh-d.*, آزاد کردن *himāyat-k.*—(set free)

āzād-k., نجات کردن *najāt-k.*—(not to spend) کفایت کردن *kifāyat-k.*—

بخشیدن *muāf-k.*, معاف کردن *bakhshīdan*. God save you, خدا حافظ *khudā hāfiz*, خدا پناه *panāhi khudā*.

SAVE, *prep.* بجز *ba juz*, غیر از *ghayr az*, بجز *baghayr*, الا *illā*.

SAVING, *a.* (frugal) کفایتی *kifāyatī*, خانداندار *khānadār*.—(not turning to loss) نا زیان آور *nā ziyān āwar*.

SAVING, *n.* (expenditure) کفایت *kifāyat*, بقیت *bakiyat*.—(somewhat preserved from being spent)

باقی *bakiyat*.

SAVINGLY, *ad.* با خرج قلیل *bā kharchi kalīl*, بخدیلانه *bakhilāna*.

SAVIOUR, *n.* المسیح *almasīk*.

SAVOUR, *n.* لذت *lazzat*, مزه *maza*.

SAVOUR, *vt., vi.* لذت داشتن *lazzat-d.*, مزه کردن *lazīz-k.*, بو داشتن *bū-d.*

SAVOURY, *a.* خوش مزه *khūsh maza*, خوش گوار *khūsh guvār*.

SAW, *n.* منشار *minshār*, اره *arra*.

SAW, *vt., vi.* اره کردن *arra-k.*

SAWDUST, *n.* براده *burāda*, رند *rand*.

SAWYER, *n.* اره کش *arra kash*.

SAY, *vt., vi.* گفتن *guftan*, گفت کردن *makālat-k.*, کلام کردن *kalām-k.* As you would say, گویا *guyā*. That is to say, یعنی *ydni*.

SAYING, *n.* سخن *sukhn*, کلام *kalām*, (مقالات) *makāl*, گفتار *guftār*, مثل *masal*. An extempore saying, بداهت *badāhat*. A witty saying, لطیفه *latīfu*.

Foolish sayings, افوال هوزه *akwālī harza*.

SCAB, *n.* خارش *khārish*, جرب *jarab*.

SCABBARD, *n.* غلاف *ghilāf*, دیام *niyām*.

SCAFFOLD, *n.* داربست *tabuka*, طبله *tabukha*, دار *dār*, صلیب *salīb*, دار *dār*.

SCALD, *vt* سوختن با آب گرم *bā āli garm-s.*

SCALE, *n.* (bason of a balance) پله *pilla*, تاس *saku'lmāzān*, نرازو *tāsi tarāzū*, میزان *mīzān*. A scale of a fish, فلس *fls*.—(gradation.) درجه *daraja*, تدریج *tadrīj*.

SCALE, *vt., vi.* 1. (fish) ماهی (fish) فلس صاف کردن *flsi māhī-b.*, برداشتن *sāf-k.*

2. (take off any thin lamina) خراشت *pūst-k.*—(pare off a surface) پوست کردن *kharāshat-g.*

بسیطه تراش *basīta tarāsh-k.* To scale a wall, بردان بر دیوار *ba nardlān*, بردان بر دیوار *bar dīwār jastan*.

SCALY, *a.* فلس دار *flsdār*.

SCAMMONY, *n.* سقونیای *sukūmunīyā*.

SCAN, *vt.* 1. (verse) وزن کردن *wazn-k.*

تقطیع کردن *taktid-k.* 2. (examine nicely) امتحان کردن *imtihān-k.*, تحقیق کردن *tahkik-k.*

SCANDAL, *n.* رسوایی *bad nāmī*, رسوایی *ruswāi*, تهمت *tuhmat*, ناموس *nāmūs*.
—(reproach) طعن *tadna*.

SCANDALIZE, *vt.* عیب گفتن *dib-g.*, طعن زدن *tadna-z*, رسوا کردن *ruswā-k.*, افترا کردن *iftirā-k.*

SCANDALOUS, *a.* معیوب *ruswāi*, رسوایی *mayūb*, بدنام *badnām*, عیب گو *dybgū*, ملامت زن *malāmat zan*.

SCANDALOUSLY, *ad.* با رسوایی *bā ruswāi*, با زباندرازی *fazihatāna*, با زباندرازی *bā zabāndarāzi*.

SCANDALOUSNESS, *n.* رسوایی *ruswāi*, عیب داری *dyb dārī*.

SCANNING, *n.* تقطیع *taktid*, موزون *mauzūn*.

SCANTILY, *ad.* بی کفایت *bī kasrat*, تذک دست اند *nā farāwān*, فراوان *tang dustāna*.

SCANTINESS, SCANTNESS, *n.* تنگی *tangī*, کفایت *killat*, کوتاهی *kūtāhī*, عدم کفایت *ādami kasarat*.

SCANTY, *a.* (narrow) تنگ *tang*, نا فراوان *nā pahan*.—(wanting plenty) کم *kalīl*, کم *kam*, کوتاه *kūtāh*.

SCAR, *n.* زخم *dāghi zakhm*, زخم *wasma*, اثر *asar*.

SCAR, *vt.* داغ گرفتن *dāgh-k.*, داغ گرفتن *dāgh-g.*

SCARCE, *a.* 1. (not plentiful) کم *kalīl*, کم *kam*, نادر *nāyāb*, نایاب *nāyāb*, نادر *nādir*, غریب *gharīb*. To be or to become scarce, کم شدن *kam-sh.*, کم شدن *kalīl-sh.*.—(rare) نادر گردیدن *nādir-g.*

SCARCE, SCARCELY, *ad.* با دشواری *bā dushwārī*, با سختی *bā sakhtī*, مشکلان *mushkilāna*.

SCARCENESS, SCARCITY, *n.* کمی *kamī*, کفایت *killat*, تنگی *tangī*.—(rareness) کمی *kam yābī*, نادر *nādirī*.

SCARE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, خوفناک کردن *khūfnāk-k.*

SCARECROW, *n.* الوجل لعین *al rajl lidyn*.

SCARF, *n.* ردا *ridā*.

SCARIFICATION, *n.* حجامة *hajāmat*, سازی *dāgh sāzi*.

SCARIFY, *vt.* داغ ساختن *dāgh-s.*, حجامة کردن *hajāmat-k.*

SCARLET, *n.* قرمز *kirmizi*, قرمز *sakarlat*.

SCATTER, *vt., vi.* پاشیدن *pāshīdan*, پراکندن *afshāndan*, پراکندن *parā-ganda-k.*, گسترده کردن *gustardan*, پراکندن *parīshān-k.*

SCAVENGER, *n.* مهتر *mihtar*.

SCENE, *n.* منظر *manzar*, تماشا *tamāshā*.

SCENERY, *n.* تصویر منظر *taswīrimajlis*, نزهتگاه *nuzhatgāh*.

SCENT, *n.* (power of smelling) قوت بوی *kūwati shāmma*.—(odour) بو *bū*, شام *shamma*, عطر *itr*.

SCENT, *vt.* بوی دادن *būyīdan*, شامیدن *shamīdan*, بوی دادن *būi-d.*

SCEPTRE, *n.* عصا *āsā*.

SCHEDULE, *n.* فهرست *daftar*, فهرست *fihrist*.

SCHEME, *n.* طرح *gharas*, مطلب *matlab*, حکمت *hikmat*, تدبیر *tadbīr*, نیت *niyat*.
—(plot) بندش *bandish*.

SCHEME, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, مکر کردن *makr-k.*

SCHISM, *n.* بدعت *biddt*, اعتزال *ʿitizāl*, جدایی *judāi*.

SCHOLAR, *n.* طالب علم *tālībī ilm.*,
تلمیذ *shāgird*, مرید *murīd*,
talmīz.—(a learned man) عالم *ālim*,
فاضل *fāzil*, دانشمند *dānishmand*,
حکیم *hakīm*.

SCHOLARSHIP, *n.* شاکردی *shāgirdī*,
علم *ilm*, دانش *dānish*, معرفت *ma'rifat*.

SCHOLASTIC, SCHOLASTICAL, *a*
دالمان *ālīmāna*, شاگردانه *shāgirdāna*,
مکتب لایق *lāyaki maktab*.

SCHOLIAST, *n.* شارح *shāriḥ*, مفسر
mufasssīr.

SCHOLIUM, *n.* حاشیه *hāshiyā*, شرح
sharah.

SCHOOL, *n.* مکتب *maktab* (*pl.* مکاتب),
دبستان *dabistān*, مدرسه *madrasa*,
(*pl.* مدرس)

SCHOOL, *vt.* مدارسست دادن *madā-*
rasat-d, نادبب، تعلیم نمودن *tadlīm-n.*,
کردن *tādib-k*.

SCHOOL-BOY, *n.* شاگرد *shāgird*, طفل
مکتب *tiḥli maktab*.

SCHOOL-FELLOW, *n.* هم مکتب *ham*
maktab, خواجم، هم درس *ham dars*,
khāja tāsh.

SCHOOL-MASTER, *n.* استاد *ustād*, آخون
ākhūn, خواجم *khāja*, معلم *muḍllim*,
مدرس *mudarris*.

SCIATICA, *n.* عرق النساء *draku'n nisā*

SCIENCE, *n.* علم *ilm* (*pl.* علوم *funn*),
هنر *hunar* (دنون *pl.*), معرفت *ma'rafat*,
فضل *fazl*, ادب *adab*, حکمت *hikmat*.

Practical and speculative science, علم
ilmī āmalī u tazārī.

Moral science, علم اخلاق *ilmī akhlāk*.

Natural science, علم طبیعی *ilmī tabī'ī*.

SCIENTIFIC, SCIENTIFIC, *a.* علمی
ilmī, معرفت نما *ilm baklsh*, بخش
madrafat numā.

SCIENTIFICALLY, *ad.* از روی علم *as*
rūi ilm, علمیان *ilmīyāna*.

SCIMITAR, *n.* شمشیر *shamshīr*.

SCISSORS, *n. pl.* قیچی *mikrās*, مقاس
makās.

SCOFF, *vi.* طعن زدن *tadn-z.*, استهزا زدن
istihzā-z.

SCOFFER, *n.* طعن زن *tadna zan*.

SCOFFINGLY, *ad.* طعن زان *tadna zanān*,
با طنز و طعن *bā tanz*, استهزا
u tadn.

SCOLD, *vt., vi.* سرزنش کردن *sar zanish-*
g., عذاب کردن *dtāb-k.*, ملامت زدن
malāmat-z.

SCOLDING, *n.* سرزنش *sar zanish*, طعن
dtān, عتاب *tāb*.

SCOOP, *vt.* (cut hollow) کاویدن *kāwīdan*
تجووف کردن *tujawwuf-k*

SCOPE, *n.* غرض *kaṣḍ*, ذبت *niyyat*,
نشانگاه *gharaz*.—(the thing aimed at)
nishān gāh.—(freedom from restraint)
خودکامی *ikhtiyār*, آزادی *āzādī*,
khud kāmī.

SCORCH, *vt., vi.* سوختن *sūkhṭan*, حرق
کردن *hark-k*.

SCORCHED, *a.* سوخته *sūkhṭa*, متعجب
muntahish.

SCORE, *n.* 1. (line drawn) سطر *satar*,
خط *khat*. 2. (a notch) رخم *rakhna*,
نشان *nishān*. 3. (on account) حساب
hisāb, شمار *shumār*. 4. (a debt) وام
wām, دین *dayn*. 5. (reason) سبب
sabab, موجب *mūjab*. 6. (twenty)
بیست *bīst*.

SCORE, *vt.* خط کشیدن *khatt-k.*, علامت
نهادن *ālāmat-n*.

SCORN, *vt.* حقیر دانستن *hakīr-d.*,
نکوهیدن *nikūhīdan*.

SCORN, *n.* نکوه *nikūh*, اهانت *ahānat*,
حقارت *hikārat*, تحقیر *takhfīf*.

- SCORNFUL, *a.* خوار دین *khār bīn*, نیکو *pur niktūh*.
- SCORNFULLY, *ad.* بدو *ba tauri tahkīr*, تخفیفاً *takhfīfan*.
- SCORPION, *n.* عقرب *kazhdūm*, کزدم *akrab*.
- SCOT-FREE, *a.* ایمان *sālim*, سالم *īman*.
- SCOUNDREL, *n.* حرامزاده *harāmzāda*, رند *rind*, شرور *sharīr*, فاسق *fāsik*, خدای *ghaddār*.
- SCOUR, *vt., vi.* صیقل کردن *saikal-k.*, زدودن *zadūdan*.
- SCOURGE, *n.* چابک *chābuk*, تازیانه *tāziyāna* — (tyrant) ظالم *zālim*, ستمگر *sitamgār*. — (punishment) عقوبت *akūbat*.
- SCOURGE, *vt.* تازیانه زدن *tāziyāna-z.*, تنبیه نمودن *shalāk-z.*, شلاق زدن *tambīh-n.*
- SCOUT, *n.* خبرگیر *jāsūs*, جاسوس *khābargīr*.
- SCOUT, *vt.* جاسوسی کردن *jāsūsī-k.*, تجسس کردن *tujassus-k.*
- SCRAMBLE, *vi.* گیر و دار کردن *gīr u dār-k.*
- SCRAP, *n.* تراشه *pāra* باره *tarāsha*. A scrap of paper, برز *purza*. Scraps of victuals, خور باره *khūr pāra*. Scraps of cotton, ریزهای پنبه *rīzhāi pumba*.
- SCRAPE, *n.* اضطراب *istirāb*, آزار *āzār*, مشکلی *mushkilī*.
- SCRAPE, *vt., vi.* خراشیدن *kharāshīdan*, ستردن *siturdan*. To scrape together, اندک اندک جمع کردن *andak andak jamāt-k.*
- SCRAPER, *n.* تراش *tarāsh*, رنده *randā*.
- SCRATCH, *vt., vi.* خاریدن *khārīdan*, محو کردن *kharāshīdan*, خراشیدن *mahv-k.*
- SCRATCH, *n.* خراش *kharāsh*, حکت *hakk*, نزاع *nizād*.
- SCRAWL, *vt., vi.* بد نوشتن *bad-n.*
- SCREAM, *vi.* غریبان *ghurrīdan*, و فریاد *faryād u fighān-k.*
- SCREAM, *n.* غریو *gharīv*, و فغان *faryād u fighān*.
- SCREEN, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*.
- SCREEN, *vt.* پوشیدن *pūshīdan*, پنهان کردن *panhān-k.*, پرده ساختن *parda-s.*
- SCREW, *n.* پیچ *pīch*, نرماده *narmāda*, لولاب *lūlab*.
- SCREW, *vt.* پیچ کردن *pīch-k.*, از لولاب *az lūlab-t.* — (fasten by a screw) فزور *az pīch band-k.* از پیچ بند کردن *bazūr-g.*, گرفتن *sitam-k.* To screw the face, روی درهم کشیدن *rūi darham-k.* — (press) افشردن *afshurdan*, بالودن *pālūdan*.
- SCRIBBLE, *vt., vi.* خط دا حسن کشیدن *khuti nā husn-k.*
- SCRIBBLE, *n.* خط نا حسن *khuti nā husn*, خط خام *khuti khām*, خط بد *khuti bad*.
- SCRIBBLER, *n.* کاتب ناخوش نویس *kātibi nākhūsh narvīs*.
- SCRIBE, *n.* کاتب *kātib*, نویسنده *nawī-sanda*.
- SCRIP, *n.* کیسه *kīsā*, انبان *ambān*, رقع *rukṭ*.
- SCRIPTURE, *n.* کتبت *katabat*. The holy scripture, کلام *kalānni alla*, تورات *turāt*, انجیل *injil*.
- SCRIPTURAL, *n.* توراتی *taurātī*.
- SCROFULA, *n.* دامغول *dāmgūl*, خنازیر *khunāzīr*, خوک *khūk*.
- SCROFULOUS, *a.* خنازیر دار *khānāzīr dār*.
- SCROLL, *n.* دفتر *daftar*, طومار *tūmār*.
- SCRUB, *vt., vi.* زدودن *zadūdan*, سا کردن *sāīdan*.
- SCRUB, *n.* حقیر *danī*, دنی *hakīr*.
- SCRUPLE, *n.* شک *shakk*, شبه *shubah*,

- وهم *wahm*.—(in weight) دان *bist dāna*.
- SCRUPLE, *vi.* داشتن *wahm-d.*, شک *shakk-k.*, احتیاط نمودن *ihtiyāt-n.*
- SCRUPULOUS, *a.* وهمی *wahmī*, شکي *shakkī*.
- SCRUPULOUSLY, *ad.* با وهم *bā wahm*, با شک *bā shakk*, با تردد *bā taraddud*.
- SCRUPULOUSNESS, *n.* احتیاط *ihtiyāt*, وهمناکی *wahmnākī*.
- SCRUTABLE, *a.* از تفحص ممکن *az tafahusi mumkinī izhār*, با تعنی *yāftanī*.
- SCRUTINEER, *n.* محاسب *muhāsib*, مفتش *mufattish*.
- SCRUTINIZE, *vt.* تفحص کردن *tafahus-k.*, تعقیب ساختن *taftish-s.*, جستن *justan*.
- SCRUTINY, *n.* نشتیش *talāsh*, تلاش *taftish*, تفحص *tafahhus*.
- SCRUTOIR, *n.* پشستخند *peshtakhta*.
- SCUFFLE, *n.* هنگام *hangāma*, شمانت *shamātat*, غوغا *ghaughā*.
- SCUFFLE, *vi.* هنگام *hangāma* انگیزدن *angīzdan*, مشت زدن *musht-z.*
- SCULL, *n.* (a boat) کشدی *kishdī*.
- SCULPTOR, *n.* نقاش *nakkāsh*, نقشبند *nakshband*.
- SCULPTURE, *n.* نقاشی *nakkāshī*, تراشش *tarāshish*, کلام کاری *kalam kāri*.
- SCULPTURE, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, کندن *kandan*.
- SCUM, *n.* کف *kaf*.
- SCUM, *vt.* کف برداشتن *kaf bardāshtan*.
- SCUMMER, *n.* کف گیر *kaf gīr*, کبچه *kabcha*.
- SCUPPER, *n.* آبریز جهاز *ābrīzi jehāz*.
- SCURF, *n.* خشک رنده *sabūsa*, سبوسه *khushk randa*.
- SCURFY, *a.* زار *sabūsa dār*.
- SCURRILITY, *n.* دشنام *dushnām*, طعن *taḍna*, ذم *zamm*.
- SCURRILOUS, *a.* دراز زبان *zabān darāz*, دشنام ده *dushnām dah*.
- SCURRILOUSLY, *ad.* با دشنام *bā dushnām*, با طور زباندراز *ba tauri zabān darāz*.
- SCURVILY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna* با دودنی *bā dūnī*.
- SCURVY, *n.* (mean) پست *past*, حقیر *hakīr*, خاکسار *khāksār*.—(disease) رگت الدم *rikkatu'd dam*, جرب *jarab*.
- SCUTTLE, *n.* زنبیل *zambīl*.—(grate) زغالدان *zughāldān*.—(quick pace) تیزگامی *tezgāmī*.
- SCYTHE, *n.* داس *dās*.
- SEA, *n.* دریا *daryā*, بحر *bahr* (pl. بحار). The Indian or Green sea, بحر الاخضر *bahrū'l akhṣar*. The Mediterranean sea, بحر الروم *bahrū'r rūm*. The black sea, بحر اسود *bahrī aswad*. The red sea, بحر الاحمر *bahrul kulzum*, بحر القلزم *bahrul ahmar*. The Caspian sea, بحر الخزر *bahrul khazar*. The deep sea, بحر عمیق *bahrī āmīk*. A swelling sea, بحر الرخار *bahrul rakhār*. Sea and land, بحر و بر *bahr u barr*. By land and sea, "برا" *bahrān barrān*. Belonging to the sea, بحری *bahrī*. On the sea shore, لب دریا *ba labi daryā*, در کنار *bar kinār*. The ebb and flow of the sea, جز و مد *madd u jazr*. The flowing of the sea, جاری دریا *jārī i daryā*. Over flowing as the sea, خیزم *khizrim*. The sound of the sea, نجو *najūkh*. To sail on the face of the sea, مشی علی وجه البحر کردن *mashy ala' wajhil bahr-k*. Sea-breeze, نسیم از بحر *nasīm az bahr*. Sea-chart, کنار نامه *kanār nāma*. Sea-

coast, کدار *kinār*, لب دریا *lahi daryā* Sea-faring, اهل دریا *ahli daryā* Sea-fight, بحال البحر *kattālul bahr*. Sea-fowl, مرغ دریا *murghi daryā* Sea-girt, از بحر *az bahr* Sea-horse, فرس البحر *fursu'l bahr*. Seaman, ملایح *mallaḥ*, اهل جهاز *ahli jehāz*. Sea mark or beacon, نشان در دریا *nishān dar daryā*. Sea-nymph, بنت البحر *bintu-lbahr*. Sea-port, بندر *bandar*, میغار *mīnā*. Sea-sick, بیمار از حرکت دریا *bimār az harkatī daryā*. Sea-service, خدمت *khidmatī jehāz*. Sea-water, آب شور *ābi shūr*, آب دریا *ābi daryā*.

SEAL, *n*, نشان *khātām*, مهر *muhṛ*, نشان *nishān*. 2. (fish) سگابی *sagābi*. The seal-ring of a price, نگین *nagīn*. A wooden seal for sealing parcels of grain, راسوم *rāsūm*. A keeper of the seals, مهر دار *muhṛ dār*. The seal of Solomon, مهر سليمان *muhṛi sulimān*. The seal of a judge, سند *sanad*. To break or open a seal, مهر کشادن *muhṛ-k*. A seal-cutter, مهر کن *muhṛ kan*.

SEAL, *vt*, ختم کردن *muhṛ-k*, ختم کردن *khatm-k*, راسم کردن *rāsūm-k*.

SEALER, *n*, مهر زن *muhṛ zan*.

SEALING-WAX, *n*, طین مختوم *tīni makhtūm*, ختم *khitām*.

SEAM, *n*, درز دوخت *dukht*, درز *darz*, دوز *dūz*.

SEAM, *vt*, درز دوخت کردن *dukht-k*, درز *darz-k*, دوختن *dūkhtan*.

SEAMLESS, *a*, بی دوز *bī dūz*, بی درز *bī darz*.

SEAMSTRESS, *n*, زن دوزنده *zani dū-zanda*, خیاطه *khayyāta*.

SEAMY, *a*, درز دار *darz dār*.

SEARCH, *v*, جستجو *justan*, جستجو

تلاش کردن *justu jū-k*, تلاش کردن *ta-lāsh-k*, تفحص کردن *tafahhūs-k*, تفحص کردن *taftīsh-k*.

SEARCH, *n*, جست و جوی *talāsh*, جستجو *just u jūi*, تفحص *tafahhūs*, تفحص *taftīsh*.

SEASON, *n*, موسم *mausam* — (time) وقت *wakt*, زمان *zamān*, ایام *ayyām*. At a proper season, وقت و *ba wakt u zamān*. Out of season, بی وقت و زمان *bī hangām*, بی وقت و زمان *bī wakt u zamān*.

SEASON, *vt, vi*, لایزال *lazīz-k*, مزه دادن *mazah-d*. — (accustom one to any thing) پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*.

SEASONABLE, *a*, بر محل *bar mahal*, موافق *muwāfīk*, بر وقت *bar wakt*.

SEASONABLENESS, *n*, وقت و زمان *wakt u zamān*, مناسب *munāsab*.

SEASONABLY, *adv*, بر وقت و زمان *bar wakt u zamān*, بر محل *bar mahal*.

SEAT, *n*, جای نشین *jāi nishīn*, کرسی *kursī*, تخت *takht*.

SEAT, *vt*, نشاندن *nishānīdan*, نشان دادن *nishāndan*.

SEAWARD, *a*, سوی دریا *ba sūi daryā*.

SECEDE, *vi*, کنار گرفتن *kanār-g*, خلوت *khilwat-k*, باز دادن *bāz-m*.

SECESSION, *n*, اعتزال *ʿitizāl*, خلوت *khilwat*.

SECLUDE, *vt*, خارج کردن *berūn-k*, محروم کردن *māhrūm-k*, باز داشتن *bāz-d*.

SECOND, *a*, ثانوی *sānī*, دوم *duyūm*. — (in dignity or value) ثانی *sanī*. — (deputy or substitute) جانشین *jā nishīn*. Second hand, اسلحه ای *nā aslī*, اسلحه ای *istīmālī*.

SECOND, *n*, (assistant) مددگار *madadgār*, دستگیر *dastgīr*.

SECOND, *vt* پاشی *yārī-k.*, پاشی *pushtī-d.*, حمایت کردن *himāyat-k.*, تقویت نمودن *takwīyat-n.*

SECONDARY, *a.* ثانیه *sunyān.*

SECONDARY, *n.* جانشین *jā nishīn*, وکیل *wakīl.*

SECOND-RATE, *n.* درجه نایب *darajai sāniya.*, مقام پست *mulāmi past.*

SECRECY, *n.* اخفا *ikhfā*, پنهانی *pinhānt.*, رازداری *rāzdārī*, خاموشی *khāmūshī.*

SECRET, *a.* نهان *nihān*, تنها *tanhā*, رازدار *rāzdār*, مخفی *makhfī*, پوشیده *poshida*, رازخانه *rāzkhāna*.

SECRET, *n.* راز *rāz*, سر *sirr* (*pl.* اسرار), *nihānt.*

SECRETARY, *n.* منشی *kātib*, منشی *munshī*, محرر *muharrir.*

SECRETARYSHIP, *n.* منشیگری *munshīgarī*, خدمت منشی *khidmatī munshī.*

SECRETE, *vt.* پنهان کردن *panhān-k.*, پوشیدنی *poshīdan*, مخفی کردن *makhfī-k.*

SECRETLY, *ad.* پنهانی *ba pinhānt.*, نهانی *nihafta*, سر *sirran*, مخفی *makhfī.*

SECT, *n.* ذات *zāt*, فرقه *firka*, شیوه *shīwa*, جماعت *jamāat*, مذهب *mazhab*, بدعت *bidāt*, طایفه *tāifa*. The head of a sect, پیشوا *peshwā*. Of a bad sect, بد ذات *bad zāt*, بد کیش *bad kīsh.*

SECTARIAN, *a.* مذهبی *mazhabī*, اهل بدعت *ahli bidāt*, خارجی *khārijī.*

SECTION, *n.* فصل *fasl*, قطع *katā*, پارچه *pārcha*, مقطع *maqtā*. The section of a book, جزء *juz*, قطع *katā*.

SECULAR, *a.* دهری *dahrīy*, هرصد سال *har sad sāl.*

SECURE, *a.* محفوظ *mahfūz*, سالم *sālim*, مسلم *musallam*, به ایمین *amīn*, به بیم *bilā bīm*.

musallam.—(careless) بی خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*.

SECURE, *vt.* محفوظ داشتن *mahfūz-d.*, مسلم کردن *musallam-k.*, به خطرات *bī khatar-k.*,—

(make certain) معهود کردن *māhūd-k.*, مقرر کردن *mukarrar-k.*—(make fast, or firm) استوار کردن *ustuwār-k.*, ثابت کردن *sābit-k.* To secure in cus-

tody, در زندان نهادن *dar zindān-n.*

SECURELY, *ad.* با امانی *bā amānt.*—(carelessly) غفلانه *ghaflatāna.*

SECURITY, *n.* سلامت *salāmat*, امان *amān*, اطمینان *amīnī.*—(carelessness) بی خبری *bī khabarī*, بی پروایی *bī parwā.*—(bail) کفالت *kafālat*, ضامنی *zāminī*. A place of security, پناهگاه *panāhgāh*, مامن *māman.*

SEDATE, *a.* آهسته *āhista*, ساکن *sākin*, متفکر *mutafakkir.*

SEDATELY, *ad.* از روی وقار *az rūi wakār.*

SEDATENESS, *n.* بی حرکت *bī harakat.*

SEDENTARY, *a.* ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat.*

SEDIMENT, *n.* دود *durd*, فضل *fuzla.*

SEDITION, *n.* فتنه *fitna*, فساد *fasād*, آشوب *āshūb*, طغیان *tughyān*, هنگامه *hangāma*. To excite sedition, فتنه انگیزی *fitna-angīzī.*

SEDITIOUS, *a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, عصیان *asyān*, فتنه جو *fitna jū.*

SEDITIOUSLY, *ad.* فتنه انگیزانه *fitna angīzāna*, عصیان *asyāna.*

SEDUCE, *vt.* راه کردن *bī rāh-k.*, گمراه کردن *gumrāh-k.*, اغوا کردن *ighwā-k.*, فریفتن *farīftan*, بربانی *barghalā*, افلال کردن *izāl-k.*

SEDUCTION, *n.* اغوا *ighwā*, زنا *zinā.*

SEDULITY, *n.* کوشش *kushīsh*, سعی *sāi.*

SEDULOUS, *a.* مشغول *sār*, ساعی *sā'i*, *mashghūl*, مجتهدی *mahanatī*.

SEE, *vt., vi.* دیدن *dīdan*, نگر بستن *nig-rīstan*, رای کردن *rāi-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

SEE, *inter.* ای ناک *īnak*.

SEED, *n.* حب *dāna*, دانه *tukhm*, تخم *habb* (*pl.* حبوب). Aniseed, حبث *habbatu'l halwa*. — Coriander-seed, حبث السوداء *habbatu's savdā*. Hemp-seed, طالم *talām*. — (semen genitale) نطفه *nutfā*, منی *manī*. To sow seed, کاشدن *kāshdan*, زرع کردن *sart-k.*

SEED-TIME, *n.* موسم کاشدن *mausami kāshdan*, وقت زراعت *wakti zarādt*.

SEEING, *n.* بینش *bīnīsh*, بصر *basar*, ناظر *nāzir*. Seeing far, دور بین *dūr bīn*. Seeing the world, جهان بین *jahān bīn*. Seeing minute objects, خرد بین *khurda bīn*. Seeing that, چون *chūn*, چونکه *chūnke*.

SEEK, *vt., vi.* جستن *justan*, تلاش کردن *talāsh-k.*, جستجو کردن *justajū-k.*, تغذیش کردن *taftīsh-k.*

SEEM, *vi.* نمودن *namūdan*, معلوم شدن *madlūm-sh.*, وجه ظاهر شدن *zāhir-sh.*, می نماید داشتن *waja-d*. It seems, *mī numāyad*, معلوم است *madlūm ast*.

SEEMING, *a.* ظهور *zahūr*, صورت *sūrat*, صورت نمای *tamsīl*. — (apparent) صورت *sūrat numā*, ظاهر *zāhir*.

SEEMINGLY, *ad.* صورتاً *zāhīran*, ظاهراً *sūratan*.

SEEMLINESS, *n.* حسن *zibā'i*, زیبائی *zibā*, جمال *husn*, خوشنمائی *khushnumā'i*, سزاواری *jamāl*, سازواری *sazāwārī*.

SEEMLY, *a.* زیبا *khushnumā*, خوشنما *zibā*, مناسب *lāyak*, لایق *munāsab*,

با *bā* شایستگی *bā adab*, با ادب *shāyistagī*.

SEER, *n.* بیننده *bīnanda*, رای *rāi*, شاهد *mushāhid*.

SEESAW, *n.* خرام *jumbīsh*, جنبش *kharām*. — (swing) آوَرک *āwrak*, بازام *bāzām*.

SEE-SAW, *vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, جنبش دادن *jumbīsh-d*.

SEGMENT, *n.* قطع *katt*, پاره *pāra*.

SEIGNIOR, *n.* آقا *ākā*, خواجه *khāja*.

SEIZE, *vt.* گرفتار کردن *giriftan*, گرفتن *giriftār-k.*, اخذ کردن *akhz-k.*, ربودن *rabūdan*. To seize by force, زور گرفتن *ba zaur-g*.

SEIZURE, *n.* قبض *qabṣ*, گرفت *girift*, گرفتگی *giriftagī*.

SELDOM, *ad.* کم وقت *kam waqt*, کمتر *kamtar*, گاه گاه *gāh gāh*.

SELECT, *vt.* چیدن *chīdan*, گزیدن *guzīdan*, انتخاب کردن *intikhāb-k.*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

SELECTION, *n.* انتخاب *intikhāb*, اصطفا *istifā*, اختیار *ikhtiyār*.

SELECTNESS, *n.* گزیدگی *guzīdagī*, چیدگی *chīdagī*.

SELF, *n., a.* خود *khud*, خویش *khīsh*, من خود *khīshdan*. Myself, خود *man khud*. Thyself, تو خود *tu khud*. Himself, herself, او خود *ū khud*. Ourselves, ما خود *mā khud*. Yourselves, شما خود *shumā khud*. Themselves, ایشان خود *ishān khud*. Self-complacent, خود پسند *khud pasand*. Self-conceited, خود بین *khud bīn*. Self-conceit, خود بینی *khud bīnī*.

SELFISH, *a.* خود غرض *khud gharaz*, خود طلب *khud matlab*.

SELFISHNESS, *n.* خود غرضی *khud gharazī*, خود کامی *khud kāmī*.

SELL, *vt., vi.* فروختن *farūkhtan*, *بیع* *bat-k.*, *کری* *bat-k.*, *کری* *shirā-k.* To buy and sell, *خرید و فروختن کردن* *kharīd farūkht-k.*, *کری و بیع* *bat u sharā-k.*, *کری* *bat u sharā-k.*, *داد و ستد کردن* *dād u sitad-k.* To sell by auction, *با مزاد فروختن* *ba mazād-f.* To sell on credit, *نظر کردن* *nazar-k.* To sell by ready money, *بنقد فروختن* *ba nakd-f.*

SELLER, *n.* *فروشن* *farūsh.*

SELLING, *n.* *بیع* *bīd*, *کری* *sharā.*

SEMBLANCE, *n.* *نمایش* *numāyish*, *تمثیل* *tamtil.*

SEMI, *a.* *نیم* *nīm*, *نصف* *nisf.*

SEMICIRCLE, *n.* *نیم دایره* *nīmdāira*, *نصف دایره* *nisf dāira.*

SEMINAL, *a.* *تخمی* *tukhmī*, *منی* *mani*, *منسوب* *mansūb.*

SEMINARY, *n.* *کشت زار* *zarādt*, *کشت زار* *zarādt*, *مکتب* *kishtzār.*—(a place of education) *مکتب* *maktab*, *تعلیم خانه* *taālīm khāna*, *تربیت گاه* *tarbiyat gāh.*

SENATE, *n.* *مجلس* *majlis*, *عام دیوان* *dīwāni ām.* A senate house, *دیوان* *dīwān*, *مشورت خانه* *khāna*, *مشورتن خانه* *khāna*, *مشورتن خانه* *khāna*.

SENATOR, *n.* *اهل دیوان* *ahli dīwān*, *وزیر* *wazīr*, *مشیر* *mushīr.*

SEND, *vt., vi.* *فرستادن* *firistādan*, *روان* *rawāna-k.*, *ارسال کردن* *irsāl-k.*, *ارسال کردن* *irsāl-k.*, *ارسال کردن* *irsāl-k.* To send to one another, *ارسال کردن* *irsāl-k.* To send from place to place, *ارسال کردن* *irsāl-k.* To send for, *دعوت ساختن* *dadwat-s.*, *طلبیدن* *talabidan.*

SENDER, *n.* *ارسال کننده* *mursil*, *ارسال کننده* *irsāl kunanda.*

SENIOR, *n.* *پیر* *pīr*, *شیخ* *shikh.*

SENIOR, *a.* *کبیر* *kabīr*, *قدیم* *kadīm*, *کلان* *kalām*, *میکتر* *miktar.*

SENIORITY, *n.* *شیوخیت* *shuyūkhīyat*, *کلائی* *kalānī*, *پیری* *pīrī.*

SENNA, *n.* *سنا* *sanā.*—(Mecca) *سنا* *sanā*, *مکی* *makkī.*

SENSATION, *n.* *احساس* *ihsās*, *حالت* *hālat.*

SENSE, *n.* *حس* *hiss* (*pl.* *حواس* *haws*), *حواس* *ihsās.* The five senses, *خمس* *harvāssi khamsa*, *فوی بدن* *kuwāi badan.*—(of seeing) *بصیرت* *bāsirat.*—(of hearing) *سامعت* *samiāt.*—(of tasting) *ذائقه* *zāika.*—(of smelling) *شامه* *shāmma.*—(of touching or feeling) *لامست* *lāmisat.* Common sense, *حکمت* *hūssai āmma*, *احساس* *ihsāsi mashārik.*—(intellect) *فهم* *fahm*, *ادراک* *idrāk*, *عقل* *akl*, *هوش* *hūsh*, *معنی* *samīr.*—(meaning) *معنی* *maānī*, *مضمون* *mazmūn.* The literal sense, *معنای لغوی* *mānāi lughawī.* The idiomatical sense, *معنای مصطلح* *maānāi mustalah.* A mystical sense, *لطیفه* *latīfa*, *نکته* *nukta.* To explain the sense, *شرح دادن* *tafsīr-k.*, *شرح دادن* *tafsīr-k.*, *بیان کردن* *sharāh-d.*, *تأویل کردن* *tāwīl-k.*, *بیان کردن* *bayān-k.*

SENSELESS, *a.* *بی هوش* *bī jān*, *بی هوش* *bī hūsh.*—(without understanding) *بی عقل* *bī ākl*, *بی وقوف* *bī wakūf*, *نادان* *nādān*, *ناشناس* *nā shinās.*—(without meaning) *بی معنی* *bī maānī*, *بی معنی* *bī maānī*, *بی معنی* *bī maānī.*

SENSELESSLY, *ad.* *بی عقلانه* *bī ākalāna*, *بی وقوفانه* *bī wakūfāna*, *بی معنی* *bī maānī.*

SENSELESSNESS, *n.* *بی حواسی* *bī hawsī*, *بی وقوفی* *bī wakūfī*, *حمایت* *hamākat*, *نادانی* *nādānī.*

SENSIBILITY, *n.* *ملایمت* *mulāyamat*, *دانایی* *dānāi*, *عقلمندی* *aklmāndī.*

SENSIBLE, *a.* محسوس *hiset*, محسوس *mahsūs*.—(wise) عاقل *ākīl*, دانا *dānā*,
 هوشیار *hūshyār*.—(aware) واقف *wākīf*,
 هوشیار *hūshyār*.—(visible) ظاهر *āhīr*,
 معلوم *maḍlūm*.

SENSIBLY, *ad.* عاقلانه *ākīlāna*, با هوش *bā hūsh* و دانش *u dānīsh*.

SENSITIVE, *a.* حواس دار *hawāssedār*,
 عادل *ākīl*, تیز فهم *tez fahm*.

SENSUAL, *a.* نفسانی *shahwatī*, شهوتی *nafsānī*.

SENSUALIST, *n.* شهوت پرست *shahwat parast*,
 نفس پرور *nafs parwar*.

SENSUALITY, *n.* مستی *shahwat*, شهوت *mastī*,
 نفس اماره *nafsi amārā*,
 نفس *hawā*, هوس *ammāra*.

SENSUALLY, *ad.* با شهوت *bā shahwat*,
 بطور نفسانی *ba tauri nafsānī*.

SENTENCE, *n.* (of a judge) فتوی *fatwā*,
 قصا *kazā*, حجت *hujjat*, فیصل *faisal*.
 —(a saying) مقال *makāl*, مثل *misāl*.
 —(paragraph) جمله *jumla*, قطعت *katiāt*.—(the end of a sentence) محط *mahatt*.

SENTENCE, *vt.* حکم دادن *hukm-d*,
 قصا کردن *kazā-k*, حجت کردن *hujjat-k*.

SENTENTIOUS, *a.* نکته نگر *nukta sanj*,
 مقال گو *makāl gū*.

SENTIENT, *a.* با ادراک *daryāb*, دریاب *bā idrāk*.

SENTIMENT, *n.* رای *zann*, فکر *fikr*,
 تدبیر *tadbīr*, اندیشه *andīsha*.

SENTIMENTAL, *a.* خیر اندیش *khayr-andīsh*,
 تصوری *khūbrāi*, خوب رای *tasawwarī*.

SENTIMENTALLY, *ad.* بوجه خیر اندیش *bawajai khayr andīsh*.

SENTINEL, *n.* نگهبان *pāsbān*, پاسبان *nigāhbān*,
 حارس *hārie*.

SEPARABLE, *a.* قابل فراق *kābili farāk*,
 جدایی *lāyaki judāi*.

SEPARATE, *vt., vi.* جدا کردن *judā-k*,
 تفريق کردن *tafrīk-k*, فصل کردن *fasl-k*.
 To be separated, جدا شدن *judā-sh*,
 منفصل شدن *munfasal-sh*.

SEPARATE, SEPARATED, *a.* جدا *judā*,
 متفرق *mutafarrik*,
 جدا *ālāhida*.

SEPARATELY, *ad.* جدا گانه *judāgāna*,
 قطع قطع *katt katt*,
 پاره پاره *pāra pāra*, متفرقا *mutafarrikāna*.

SEPARATION, *n.* جدایی *judāi*, مفارقت *mufārakat*,
 انفصال *infisāl*, تفريق *tafrīk*,
 هجر *hijr*.

SEPTEMBER, *n.* مهر *mīhr*, سپتامبر *september*.

SEPTENARY, *a.* هفتی *haftī*, سباعی *sabāi*.

SEPTENNIAL, *a.* هر هفت سال *har haft sāl*.

SEPTUPLE, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت چند *haft chand*.

SEPULCHRAL, *a.* مزارى *kabrī*, قبرى *mazārī*.

SEPULCHRE, *n.* قبر *kabr*, گور *gūr*,
 مرقد *markad*.

SEPULTURE, *vt.* دفن کردن *dafn-k*.

SEQUEL, *n.* (end) عاقبت *ākhir*, آخر *ākibat*.—(continuation)
 مداومت *mudāwamat*, استمرار *istimrār*.—(con-
 clusion) نتیجه *natīja*, حاصل کلام *hāsili kalām*.

SEQUESTER, *vt.* خلوت کردن *khilwat-k*,
 به تنهایی رفتن *ba tanhāi-r*.—(place in
 the hands of trustees) امانت کردن *amānat-k*,
 سپردن *sipurdan*.—(con-
 fiscate) ضبط کردن *zabt-k*.

SEQUESTRATION, *n.* گوش نشینی *gūsha nishīnī*,
 تنهایی *tanhāi*.—(con-
 fiscation) ضبط *zabt*, قبضه *kabz*.

(placing in trust) وضع کردن در امانت *wazt kardan dar amānat*.

SERAGLIO, *n.* زانال *zanāna*, حرام *haram*.

SERAPH, *n.* فرشته *firishta*, ملک *malak*.

SERENE, *a.* صاف *sāf*, روشن *raushan*,

نورانی *nūrānī*. A serene sky, هوای

کشاده *hawāi kushāda* — (calm, placid),

بی حرکت *bī harakat*, بی جنبش *bī jumbish*. A serene countenance,

روی کشاده *rūi kushāda*.

SERENELY, *ad.* (calmly) ملامه *mulāya-*

māna. — (clearly) کشاده *bā*

هوای *hawāi kushāda*.

SERENENESS, SERENITY, *n.* کشادگی

kushādagi, آسودگی *āsūdagi*. — (of

countenance) روی کشاده *kushāda rūi*. —

(of the sky) کشادگی هوا *kushādagi hawā*.

SERGEANT, *n.* حوالدار *hawāldar*, سرهنگ

sarhang, محضر *mahzar*, وکیل *wakīl*,

قاضی *kāzī*.

SERIES, *n.* سر رشته *sar rishta*, سلاک

sīlk, صف *saff*, انتظام *intizām*.

SERIOUS, *a.* سنگین *sangīn*, گران *girān*,

مهم *muhimm*. — (grave) مهیب *muhīb*,

موقر *muvaḥḥid*, شکرهمند *shukrūh mand*.

SERIOUSLY, *ad.* با تحمل *bā tahammul*,

مهم *muhībān*. — (in earnest)

فی الحقیقت *fil hakikat*, با تاکید *bā tākid*.

SERIOUSNESS, *n.* (gravity) تحمل

tahammul, سنگینی *sangīnī*, هپیت

haybat. — (earnest) غور *ghaur*, جد و

جهد *jaddu jehad*.

SERMON, *vt.* وعظ کردن *wadẓ-k*.

SERMON, *n.* وعظ *wadẓ*, مواعظ *muwāḍẓa*,

خطبه *khutba*.

SERPENT, *n.* مار *mār*, افعی *afat*. A

charmer or tamer of serpents, مار ساحر

mār sāhir, مار آموز *mār āmūz*.

SERPENTINE, *a.* مار پیچ *mār pech*,

پیچدار *pech dār*.

SERUM, *n.* زرد آب *zard āb*, مصل *maṣl*.

SERVANT, *n.* نوکر *naukar*, چاکر *chākar*,

خدمتگار *khādīm*, ملزم *mulāzim*,

خدمتگار *khidmatgār*, بنده *banda*, غلام *ghulām*,

حلقه بگوش *halka bagūsh*. A female

servant, کنیزک *kanīzak*.

SERVE, *vt., vi.* نوکری کردن *naukarī-k*

خدمت *mulāzamat-s.*, ساختن

khidmat-k. — (stand instead of

anything) عوض شدن *twaz-sh*, بدل

شدن *badl-sh*. — (to be sufficient) کافی

شدن *kāfī-sh*, کمالت کردن *kifāyat-k*.

— (assist) مدد کردن *madad-k*, باری

کردن *yārī-k*. To serve God, عبادت

کردن *ibādat-k*. To serve an office,

مذنب داشتن *mansab-d*. To serve

one's purpose, بکار آمدن *ba kār-ā*.

SERVICE, *n.* ملازمت *mulāzamat*,

خدمتگار *khidmatgārī*, نوکری *naukarī*.

— (order of dishes on the table)

نعمت *naḍmat*. — (religious worship)

عبادت *ibādat*, طاعت *tādt*. — (actual

duty, place) خدمت *khidmat*, منصب

mansab. — (business) کار *kār*, عمل

amal. — (advantage) فایده *fāyada*,

نفع *naft*.

SERVICEABLE, *a.* سودمند *sūdmand*,

مفید *mufīd*. — (diligent)

مختی *mehnatī*, کار آموز *kār āmūz*.

SERVICEABLENESS, *n.* فایده مندی

fāyadamandī. — (industry) مختی

mehnat, جهد و جهد *jadd u jehad*.

SERVILE, *a.* مطیع *mutīd*, متابع *mutātib*.

— (mean) فرومایه *farūmāya*, حقیر

hakīr.

SERVILELY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*,

زلیلانه *zalīlāna*.

SERVILENESS, SERVILITY, *n.* غلامی *ghulāmī*, فرمان برداری *atādt*, اطاعت *furmānbardārī*.—(meanness) حقیري *hakīrī*.

SERVITUDE, *n.* بندگی *naukarī*, نوکری *bandagī*, عبودیت *ubūdīyat*.

SESSION, *n.* نشست *ijlās*, اجلاس *nishast*.—(an assembly of magistrates, &c.) مجلس القضاة *majlisu'l kassāt*, دربار *darbār*.

SET, *vt., vi.* (put) نهادن *nikādan*, وضع *wast-k.*, نصب کردن *nasb-k.*—(plant) غرس کردن *ājistan*, آجستن *ghars-k.*—(appoint) تعیین کردن *tayyun-k.*—(fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, قابم *kāyim-k.*—(regulate) دندوبست کردن *bandubast-n.*, ترتیب ساختن *tartīb-s.* To set about, شروع کردن *shurūd-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.* To set agānst, رو برو نهادن *ru ba ru-n.*, mukābala-k. To set apart, set aside, set by, بر طرف نهادن *bar taraf-n.*, با گوشه نشاندن *ba gūsha-n.* To set aside (reject), رد ساختن *radd-s.*, نافی کردن *nafi-k.*—(abrogate) maukūf-k. To set by (regard) اعتبار کردن *itibār-k.*, نکريم *takrīm-s.* To set down, ناد *yād dāsht-n.* To set forth, اظهار *āshkāra-k.*, آشکاره کردن *izhār-k.*—(display) نمودن *namūdan*.—(arrange) صف کردن *saff-k.* To set forward, تقدم کردن *takaddum-k.*, شروع *tarakkī-k.* To set in, شروع *shurū-k.* To set off, آراستن *ārāstan*, زینت دادن *zīnat-d.* To set on (instigate), انگیزختن *angīzhtan*—(attack) حملہ کردن *hamla-k.*—(employ) کار دادن *kār-d.* To set out (divide), تقسیم کردن *takīm-k.*—(mark by

boundaries) رسم سر حد کردن *rasmī sar hadd-k.*—(publish) آشکاره نمودن *āshkāra-s.*—(show) نامودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k.*—(have a beginning) ابتدا داشتن *ibtidā-d.* To set to جهد و جهد نمودن *jaddu jehad-n.* To set up, برداشتن *bardāshstan*, نصب بعوانگری *nasb-k.*—(exalt to power) با تواضع کردن *ba tauwāgarī bar-a.*—(exalt to power) بر داشتتن *ba kudrat u āmat-b.*—(place in view) با نظر برداشتن *ba nazar-b.* To set out on a journey, روانه شدن *rawāna-sh.*, کوچ *kūch-k.* To set above or high up, بر نهادن *bar-n.*, بالا نهادن *bālā-n.* To set up a cry, بلند آواز زدن *bāng bar-z.*, بلند *buland āwāz-z.* To set up a claim, طلب ساختن *dadwa-k.*, شایع *talab-s.* To set up an opinion, راب کردن *shiyāt rāya-k.* To set on foot, بر پا ساختن *barpā-s.*, سبک *tarakkī-d.* To set at defiance, خواندن *sabuk-kh.* To set a broken bone, استخوان شکسته راست ساختن *ustukhāni shikasta rāst-s.* To set bounds to, حد بستن *hadd-b.*, حدود *hudūd mukarrar-k.* To set on fire, آتش زدن *ātish-z.* To set (as the sun) غروب کردن *ghurūb-k.*

SET, *n.* طبقات *tabakat*, گروه *gurau*, جماعات *silasila*, طایفه *tāyafa*, سلسله *jamādt.*

SETTLE, *vt., vi.* (determine, fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, بندوبست کردن *bandubast-k.*, در قرار کردن *bar karār-k.*—(reside) قرار گرفتن *mutawattan-g.*, نشستن *karār-g.*—(subside) کارها تقویم کردن *kārha takwīm-k.*, معامله نظام ساختن

muāmala nazm-s. To settle accounts, ادا کردن *hisāb raft-k.*, حساب رفع کردن *adā-k.*

SETTLEMENT, *n.* (residence) سکونت *sakūnat*, جایگاه *jāyghāh*, مقام *mukām*.
—(of any business) بندوبست *bandū-tast*, احوال *infisāl*.—(of an account) رفع *raft*. To come to a settlement, انرار کردن *ikrār-k.*

SEVEN, *a.* هفت *haft*, سبع *sabt*.

SEVENFOLD, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت چند *haftchand*.

SEVENTEEN, *a.* هفده *haftda*.

SEVENTH, *a.* هفتم *haftum*, سابع *sābt*.

SEVENTY, *a.* هفتاد *haftād*, سبعون *sabūn*.

SEVER, *vt., vi.* جدا کردن *burīdan*, جدا ساختن *judā-s.*, تفریق کردن *tafrīk-k.*, تراشیدن *tarāshīdan*, قطع کردن *katī-k.*

SEVERAL, *a.* چندان *chandān*, چند *chand*.—(many) کثیر *kasīr*, بسیار *bisṡār*.—(different) موافق *inā muwā-fak*, متفرق *mutafarrīk*.

SEVERALLY, *ad.* متفرقانه *mutafarrīkāna*, جدا جدا *judā judā*.

SEVERANCE, *n.* جدایی *judār*, بریدگی *burīdagī*, قطع *katī*.

SEVERE, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*, بی شفقت *shadīd*, شدید *zālīm*, ظالم *bi shafakat* —(grave) شکوهمند *shukūh-mand*, درهیدت *pur haybat*.—(painful) جان دلازم *dilāzār*, رنج آور *ranj āwar*, جان آزار *jān āzār*.

SEVERELY, *ad.* بشدت *ba shiddat*, درشتانه *durushtāna*, ظالمانه *zālīmāna*.
—(painfully) با رنج *bā ranj*.

SEVERITY, *n.* درشتی *shiddat*, شدت *durushtī*, ظلم *zulm*, سختی *sakhtī*, تندگی *tūndī*.—(gravity) شکوه *shukūh*. To employ severity, کردن درشتی *durushtī-k.*, سختی نمودن *sakhtī-n.*

SEW, *vt., vi.* دوختن *dūkhthan*, خیاطه کردن *khayyāta-k.* To sew together, بهم دوختن *baham-d.*

SEWER, *n.* دوزنده *dūzanāda* —(drain) آبریز *ābrīz*, آبگذر *ābguzar*.

SEWERAGE, *n.* چرک حاری *chirk jāri*.

SEX, *n.* جنس *jīns*. (pl. اجناس *kism* (pl. اقسام).

SEXAGENARY, *a.* شصت ساله *shast sāla*.

SEXAGESIMAL, *a.* شصتم *shastum*.

SEXTON, *n.* کاونده *turbat kāwanda*, گور کن *gūr kan*.

SEXTUPLE, *a.* شش تا *shash tā*.

SEXUAL, *a.* جنسی *jīnsī*, زوجی *zaujī*.

SHABBY, *a.* حقیر *hakīr*, دون *dūn*, فرامایه *farūmāya*.

SHACKLE, *vt.* زنجیر بستن *dar zanjīr-b.*, مقید کردن *mukayyad-k.*

SHACKLE, *n.* زنجیر *zanjīr*, بند *band*, قید *kayd*.

SHADE, *n.* سایه *sāya*, ظل *zill*.—(darkness) سردی *tārīkī*.—(coolness) سردی *sardī*.—(protection) حمایت *himāyat*, حفاظت *hifāzat*.—(departed spirit) خیال *khiyāl*, وهم *wahm*.

SHADE, *vt.* لایه دادن *sāya-d.*, لایه پوشیدن *izlāl-s.*—(cover, hide) پوشیدن *poshīdan*, پنهان کردن *panhān-k.*, رنگین کردن *rangīn-k.*

SHADINESS, *n.* سایه داری *sāya dārī*.

SHADOW, *n.* سایه *sāya*, ظل *zill*, علامت *dlāmat*. An extensive 'shadow, سایه دراز *sāyi darāz*. A thin or light shadow, شمشع *shāshd*.

SHADY, SHADOWY, *a.* سایه دار *sāya-dār*, سایه گستر *zill gustar*, سایه گستر *sāya gustar*. A shady place, سایه گاه *sāyagāh*, سایه بان *sāyabān*. A shady tree, سایه دار *dirakhtī sāya-dār*.

SHAFT, n. تیر *tīr*, خدنگ *khadang*.

SHAKE, vt., vi. (agitate) جندبايدن *jum-bānidan*, حرکت دادن *harakat-d.*, جندبش دادن *jumbish-d.* To shake hands, دست گرفتن *dast-g*, دست بدست کردن *dast ba dast-k.* To shake off, دفع کردن *duft-k.* To shake one's resolution, متروک کردن *mutaraddid-k.*, در شبهه انداختن *dar shubha-a.*

SHAKING, n. جندبش *jumbish*, ارزش *larzish*.

SHALLOP, n. قارب *zaurak*, کاريب *kārib*.

SHALLOW, a. بي عمق *bī amk*, باب *pā yāb*, کم تک *kam tak*.—(futile) بیوقوف *bīwakūf*, کم عقل *kam ākl*.

SHALLOWNESS, n. عدم عمق *adamī amk*, بیابایی *pāyābī*, بیوقوفي *bī wakūfī*, حمايت *hamākat*.

SHAM, n. بهانه *bahāna*, سازش *sazīsh*, دروغ *darūgh*, ناراست *nā rāst*.

SHAM, vt., vi. بهانه کردن *nakl-k.*, نعل کردن *bahāna-k.*, حیل بازی کردن *hīlā bāzī-k.*

SHAME, n. شرم *sharm*, حیا *hayā*, شرمندگی *sharmindagi*, خجالت *khijlat*, رسوایی *ruswāi*.

SHAME, vt. شرمسار *sharm-d.*, شرم دادن *sharmsār-k* — (disgrace) بی عزت کردن *bī tzzat-k.*, رسوایی کردن *ruswāi-k.*

SHAMEFUL, a. شرم آور *sharm āwar*, مذبذب *mdyūb*, فضیحه *fazīh*.

SHAMEFULLY, ad. با شرم آوری *bā sharm āwarī*, قبیحانه *fazīhāna*, فسیحانه *kabī-hāna*.

SHAMELESS, a. بی شرم *bī sharm*, بی حیا *bī hayā*, بی خجالت *bī khijlāt*.

SHAMELESSNESS, n. ترک ادب *tarki adab*, بی شرمی *bī sharmī*.

SHANK, n. ساق *sāk*, شتالنگ *shitālang*.

SHANKER, n. ریش آتشک *karh*, ریش آتیشک *rīshi ātishak*.

SHAPE, n. شکل *shakl*, صورت *sūrat*, قالب *kālīb*, اندازه *andāza*, قالب *kālbud*.

SHAPE, vt. تشکیل *shakl-k.*, شکل کردن *tashkīl-k.*, تراشیدن *tarāshīdan*.

SHAPELESS, a. بی شکل *bī shakl*, بی صورت *bī sūrat*.

SHARE, vt., vi. حصه کردن *hissa-k.*, تقسیم *taksīm-k.*, قسمت کردن *kismat-k.*, حصه گرفتن *tashrīk-k.*, تشریک کردن *hissa-g.*, بهره داشتن *bahra-d.*, شریک بودن *sharik-b.*

SHARE, n. حصه *hissa*, بهره *bahra*, تقسیم *taksīm*.

SHARK, n. سمک ماهی *sag māhī*.

SHARP, a. تیز *tez*, قاطع *kātt*, بران *burān*, نوکدار *naukdār*.—(acute of understanding) زیرک *tez fahm*, زبرک *zīrak*.—(acid) ترش *tursh*, حاد *hādd*.—(severe, harsh) درشت *durusht*, تند *tund* — (painful) جان آزار *jān āzār*, زنج آور *ranj āwar*.—(lean) لاغر *lāghir*, نحیف *nahīf*.

SHARPEN, vt., vi. تیز کردن *tez-k.*, انحماض کردن *ighmāz-k.*

SHARPER, n. حیل باز *hīlā bāz*, حدار *ghaddār*.

SHARPLY, ad. تیزانه *tezāna*, زیرکانه *zīrakāna*.—(severely) تندانه *tundāna*, بی ملاحظه *bī mulāyamat*.—(painfully) با غم و درد *bā dard*, با غم و درد *gham u dard*.

SHARPNESS, n. تیزی *tezī*.—(acuteness of understanding) تیز فهمی *tez fahmī*, زیرکی *zīrakī*, فراست *farāsat*.—(sourness) ترشی *turshī*.—(painfulness) دردمندی *dardmandī*, رنج *ranj*.—(severity of language) زباندرازی *zabān-darāzī*, طعن *taḍn*, شکایت *shikāyat*.

SHATTER, vt., vi. پاره پاره کردن *pāra*

- pāra-k.*, ریز ریز ساختن *riz rīz-s.*, شکستن *shikastan*.
- SHAVE, *vt., vi.* تراشیدن *siturdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, موی سر تراشیدن *mūi sar-t.*
- SHAVING, *n.* تراش *siturdagī*, تراشیدن *tarāshish*.
- SHE, *pers., pron., fem.* او *ū*, وی *wai*.
- SHEAR, *vt., vi.* مقراض کردن *mikrās-k.*, بریدن *burīdan*, قطع کردن *katt-k.*
- SHEAR, *n.* فیچ *mikrās*, مقراض *kaychī*.
- SHEATH, *n.* غلاف *ghilāf*, میان *mayān*, نیام *niyām*.
- SHEATHE, *vt.* در نیام نهادن *dar niyām-n.*, در غلاف نهادن *dar ghilāf-n.*
- SHED, *vt.* ریختن *rīkhtan*, ریزدن *rīzīdan*, افشاندن *afshāndan*. To shed tears, اشک ریختن *ashk-r.* To shed blood, خون ریختن *khūn-r.*
- SHED, *n.* خرگاه *khargāh*, بار انگیز *bār angīz*, کلبه *kulba*.
- SHEEP, *n.* میش *mīsh*, گوسفند *gūsfand*, غنم *ghanam*, مواشی *mawāshī*. The bleating of sheep, نأج *sāj*.
- SHEEPFOLD, *n.* صیرت *kamrā*, کمرا *strat*.
- SHEER, *vi.* میل نمودن *kaj-k.*, کج کردن *mayl-n.*
- SHEER, *a.* سراسر *khālīs*, فقط *fakat*, خالص *sarāsar*.
- SHEET, *n.* (for a bed) چادر *chādar*, ردا *ridā*. A sheet of paper, ورق کاغذ *waraki kāghaz*.
- SHEET-ANCHOR, *n.* لنگر بزرگ *langari buzurg*.
- SHELF, *n.* تخته *talhta*, رف *raff*, (pl. رفوف).
- SHELL, *n.* صدف *sadaf*.—(external crust of any thing) پوست *pūst*, نشر *kishr*.
- SHELL, *vt., vi.* از صدف گرفتن *as sadaf-g.*, پوست کردن *pūst-k.*
- SHELTER, *vt.* پناه دادن *panāh-d.*, محفوظ داشتن *hifāzat-n.*, حفاظت نمودن *mahfūz-d*
- SHELTER, *n.* پوشش *pushish*.—(protection) پناه *panāh*, حمایت *himāyat*, حفظ *hifz*, امان *amān*.
- SHEPHERD, *n.* چوپان *chaubān*, شبان *shabān*, گله بان *gallahbān*.
- SHEPHERDESS, *n.* زن چوپان *zanē chupān*, مرعیه *marīah*.
- SHERBET, *n.* شربت *sharbat*.
- SHERIFF, *n.* حاکم *hākīm*, مدیر *mudīr*, نایب قاضی *nāibi kāzi*.
- SHIELD, *n.* سپر *sipar*, چنبره *junnah*. حفاظت *hifāzat*, پناه *panāh*.
- SHIELD, *vt.* با سپر پوشیدن *bā sipar-n.*, حمایت دادن *panāh-d.*, پناه دادن *himāyat-d.*
- SHIFT, *vt., vi.* (change place) جا به جا رفتن *jā ba jā-r.*, نقل کردن *nakl-k.*—(change) تغییر کردن *tabdīl-k.*, تبدیل کردن (change) *taghayyur-k.*—(transfer) جا به جا بردن *jā ba jā-b.*—(practice indirect methods) فریب دادن *hīla bāzī-k.*, فریب دادن *farīftan*.
- SHIFT, *n.* (artifice) حیل بازی *hīla bāzī*, غدر *ghadr*.—(expedient) تبدیل *tabdīl*.—(remedy) چاره *chāra*, علاج *ilāj*.
- SHIFTLESS, *a.* بی چاره *bī chāra*, حاجتمند *hājatmand*.
- SHINE, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, برزق *ziyā-p.*, تابانیدن *tāftan*, آبدار شدن *partau-a.*, انداختن *abdār-sh.*, روشن شدن *raushan-sh.*, اشرف *ashraf-b.*, نامدار شدن *nāmdār-sh.*
- SHINE, *n.* روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*.—(fair weather) کیشاده هوا *kushāda havā*.

Sun shine, شمع شمس *shu'āi shameh*, روشنایی آفتاب *rauashnā'ī āftāb*. Moon shine, مهتاب *malitāb*.

SHINING, *a.* درخشان *dirakhshān*, تابان *tābān*, لامع *lāmē*, زیادهایی *ziyā pāshī*.

SHIP, *n.* مرکب *kishti*, کشتی *jahāz*, کشتی *markab*, زورق *zaurak*. To go on board a ship, بر کشتی سوار شدن *bar jahāz suwār-sh*, بار کشتی دخول کردن *ba kishti du-lkhūl-k*. To load a ship, اسباب در کشتی وضع کردن *asbāb dar jahāz wazī-k*, متاع کشتی نهادن *matā' ba kishti-n*. To unload a ship, متاع کشتی بکنار آوردن *matā' az kishti ba kinār-ā*. To rig a ship, کشتی آراستن *jehāz-ā*. The mooring of a ship, مرفأ *murfā*. The holm of a ship, دنبال *dumbāli* کشتی *jahāz*. The freight or hire of a ship, کرایه *kirāi jahāz*, نول *nūl*. The lading of a ship, بار *bārī jahāz*, حمل کشتی *hamli kishti*. The anchor of a ship, لنگر *langar*. The deck of a ship, ساقیفت *sakīfat*. A plank of a ship, تخته *takhtai jahāz*. To caulk or sheathe a ship, کلف ساختن *kalf-s*.

SHIP-MASTER, *n.* صاحب کشتی *sākibi jahāz*, کشتیبان *kishtibān*.

SHIPMENT, *n.* حمل *haml*, بار *bār*.

SHIPPING, *n.* بارگیر *bārgir*, کشتی *jehāz*.

SHIPWRECK, *n.* شکستگی کشتی *shikasta-gī jahāz*, غرق *gharkī kishti*.

To be shipwrecked, غرق شدن *ghark-sh*, شکسته کشتی *shikasta jahāz-sh*.

SHIPWRECK, *vt.* کشتی شکستن *jehāz-sh*, غرق کردن *ghark-k*.

SHIPWRIGHT, *n.* کشتی ساز *jehāzgar*, کشتی ساز *kishti sār*.

SHIRK, *vt.* قاتل نمودن *taghāful-n*, احتراز کردن *ihtirāz-k*.

SHIRT, *n.* قمیص *kamīs*, پیراهن *pirāhan*, زیره *zīr jāma*.

SHIVER, *vt., vi.* لرزیدن *larzēdan*, تپیدن *tapīdan*, — (break in pieces) پاره پاره کردن *pāra pāra-k*.

SHIVER, *n.* لرزش *larzish*, — (fragment) پاره *pāra*, زره *rīza*.

SHOAL, *n.* ازدحام *azdihām*, گروه *gurūh*.

SHOAL, *a.* (shallow) نامعمیق *nā amīk*, کم آب *kam āb*.

SHOAL, *vi.* در جمع کذیر رفتن *dar jam' kasīr-r*, نامعمیق شدن *nā amīk-g*.

SHOCK, *n.* ضرب *zarb*, صدمه *sadma*, — (shake) جنبش *jumbish*, نزاع *larzish*, — (conflict) هجوم *hujūm*, تهم *baham zadagī*, — (offence) آزار *āzār*, اضطراب *iztirāb*.

SHOCK, *vt.* صدمه کردن *sadma-k*, تهم *bāham-z*, — (offend) تهم *barham-k*, اضطراب کردن *iztirāb-k*.

SHOE, *n.* کفش *pāpūsh*, کفش *kafsh*, نعل *nadl*. To put on shoes, پوشیدن *kafsh-p*. To shoe a horse, نعل بند کردن *nadl band-k*.

SHOEMAKER, *n.* کفش دوز *kafsh dūz*, کفشگر *kafshgar*.

SHOOT, *vt., vi.* انداختن *andākhtan*, رمی کردن *ramī-k*. To shoot or kill with a gun, از بندوق قتل کردن *az bandūk katl-k*, از توپ کشتن *az tūp-k*. To shoot with bow and arrow, پرتاب *tīr andāzī-k*, — (germinate) رستن *partāp-a*, روستان *rustan*, روبدن *rūīdan*. To shoot forth ears (as corn), خوشه دار شدن *khūshadār-sh*, — (jut out) تقدم کردن *takaddum-k*.

SHOOT, *n.* شاخ *shākh*, نیل *nihāl*, غرس *ghars*.

SHOP, *n.* دکان *dukān*, حانوت *hānūt*.

SHOPKEEPER; SHOPMAN, n. دکاندار *dukāndār*, فروش *khurda farūsh*.

SHORE, n. لب *lab*, کنار *kinār*, ساحل *sāhil*. To go on shore, بر ساحل کردن *musāhila-k*. There is safety on shore, سلامت بر کنار است *salāmat bar kinār ast*.

SHORT, a., ad. کوتاه *kutāh*, قصیر *kasīr*.

Short of stature, کوتاه *kutāh kadd*. In a short time, در زمان قلیل *dar zamāni kalīl*. A short discourse, کلام موخر *kalām mukhkhār*. A short cut or passage, راه قرب *rāhiḥ-kurb*.—(not adequate) نا سزا *nālāyuk* یا لایق *nā saẓā*.—(friable) ریز ناک *rīz nāk*. To fall short, فاسر شدن *kāsīr-sh*. In short, القص *alkissa*, حاصل کلام *hāsili kalām*.

SHORTEN, vt., vi. کوتاه کردن *kūtāh-k*, مختصر کردن *kasīr-k*, بریدن *burīdan*, *mukhtasar-k*.

SHORT-HAND, n. مختصر نویسی *mukhtasar nawīsi*, کوتاه کلمه *kūtāh kalmī*.

SHORT-LIVED, a کم عمر *kam ūmr*, فانی *fānī*, ناپایدار *nāpāyadār*.

SHORTLY, ad. القص *alkissa*, مختصراً *mukhtasaran*.—(soon) سرعاً *surātan*, بزودی *ba zūdi*.

SHORTNESS, n. کوتاهی *kūtāhi*, قسارت *kasārat*, اختصار *ikhtisār*.

SHORT-SIGHTED, a. کوتاه نظر *kūtāh nazar*, کوتاه بین *kūtāh bin*.

SHOT, n. اندازی *andāzi*, رمی *ramī*. Shot for fire arms, گوله *gūla*, Small shot, سنگرنه *sangrīza*.

SHOULDER, n. دوش *dūsh*, کتیف *katif*, شانه *shāna*. (اگناب *pl.*)

SHOULDER, vt. دوش بردن *bar dūsh-n*, در دوش بردن *bar dūsh-b*.

SHOUT, vi. آواز زدن *āwāz-z*, بانگ بر زدن *bāng bar-z*, خروشدن *kharūshīdan*.

SHOUT, n. آواز *āwāz*, بانگ *bāng*, هنگامه *hangāma*, نعره *naḍra*.

SHOVE, vt., vi. راندن *rāndan*, تدنیع کردن *tadfi-k*.

SHOVEL, n. بیل *bīl*, مسخات *mis-hāt* (*pl.* مساحی).

SHOVEL, vt. بیل زدن *bīl-z*.

SHOW, vt, vi. نمودن *namūdan*.—(make known) اظهار کردن *izhār-k*, هویدا کردن *hawīda-k*.—(demonstrate) درهان دادن *burhān-d*, دلالت و اثبات نمودن *dalālat wa ishāt-n*.—(explain) شرح کردن *sharāh-k*, تعریف *raushan-k*, روشن کردن *tadrīf-n*.—(tell, teach) گفتن *guftan*, اعلام کردن *ilām-k*.—(appear) ظهور کردن *numāyish-k*, نمايش کردن *zahār-k*.

SHOW, n. (appearance) نمايش *numāyish*, صورت *sūrat*, روی *waja*, روه *rūe*.—(splendid appearance) صورت بزرگوار *sūrati buẓurgwār*.—(spectacle) تماشا *tamāshā*, منظر *manzar*.

SHOWER, n. باران *bārān*, بارش *bārīsh*, قطر *matar*. Shower after shower, هطل *huttal*. A heavy shower, باران شدت *shītāb bārān*, وابل *wabl*. A slight shower, سست *bārāni sust*.

SHOWER, vt., vi. باریدن *bārīdan*, قطر کردن *matar-k*.

SHOWERY, a. بارانی *bārānī*, مطر ریز *matar rīz*.

SHOWY, n. نمایش *numāyish*, رونقدار *raunakdār*, روشن *raushan*, آبدار *ābdār*, زینت دار *īnatdār*.

SHRED, n. پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.

SHRED, vt. پاره تراشیدن *pāra-t*, قطع *katt* *katt-k*.

SHREWD, a. هوشیار *hūshyār*, زیرک

- sharak*, ناهن *zahn*.—(malicious) شرار
sharir, بد خواه *bad khāh*.
- SHREWDLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*,
 بد خواهانه *az sharārat*,
bad khāhāna.
- SHREWDNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*,
 شرارت (mischievousness) *sharakī*,
sharārat, حرامزادگی *harām-zādagī*,
 بدکاری *badkāri*.
- SHRIEK, *vi.* غرغریه *shūr-k.*, غرغریه زدن
ghariv-z., واوای زدن *ghurrīdan*,
wāwīlā-z.
- SHRIEK, *n.* واوای *shūr*, غرغریه *ghariv*,
wāwīlā.
- SHRILL, *a.* آواز بلند *buland āwāz*, آواز
āwāzi tez.
- SHRINE, *n.* درگاه *ziyāratgāh*, زیارت گاه
dargāh, مزار *mazār*.
- SHRINK, *vi.* درهم *kūtā-sh.*, کوتاه شدن
darham-k.—(from danger) کشیدن
 از خطر *az khatar-g*.
- SHRIVEL, *vt., vi.* درهم *darham-k.* کشیدن
- SHROUD, *n.* پوشش *kafan*, کفن *pushish*.
- SHROUD, *vt.* با کفن *takfīn-k.*, تکفین کردن
 پوشیدن *bā kafan-p*.
- SHRUB, *n.* گلبون *gulbun*, نهال *nihāl*.
- SHRUG, *n.* جنبش *jumbishi dūsh*, دوش
- SHUDDER, *vi.* لرزیدن *larzidan*, رمیدن
ramīdan, ترسیدن *tarsīdan*.
- SHUFFLE, *vt., vi.* زدن *baham-s.*,
 درهم کردن *zer zabar-k.*,
darham-k. To shuffle cards, گنجینه
 حیل *ganjifa baham-s.*—(trick) بازی کردن
hīlabāzi-k., فریب دادن *farīftan*.
- SHUFFLE, *n.* بازی *āmīzish*, آمیزش
baham zadagī.—(artifice) حیل بازی
hīlabāzi.
- SHUN, *vt., vi.* اجتناب کردن *ijtināb-k.*,
 پرهیز کردن *parhez-k.*, حذر کردن *hazar-k.*,
 اجتناف نمودن *ihterāz-n.*
- SHUT, *vt, vi.* سد کردن *sadd-k.*, بستن
bastan, بند کردن *band-k.*, مسدود کردن
masdūd-k. To shut a door, سد باب
saddibāb-k., در بند کردن *dar*
band-k. To shut up, مسدود ساختن
masdūd-s., محبوس کردن *muhbūs-k.*
 To shut out, بدر کردن *badar-k.*, محروم
 کردن *mahrūm-k.*
- SHUTTLE, *n.* ماکوب *makūk*, مکوک *mā-*
kūb.
- SHY, *a.* شرمشمار *sharmsār*, خجالت *khajal*
 شکمی *khābardār*.—(suspicious) خبردار
shakī, واهم *wahhām*.
- SIBILANT, *a.* صفار *saffār*.
- SICK, *a.* بیمار *bimār*, مریض *mariz*, دردمند
dardmand.—(disgusted) بیزار *bisār*.
 Sick at heart, دل خسته *khasta dīl*,
 شکسته دل *shikasta dīl*.
- SICKEN, *vt.*, بیمار شدن *bimār-sh.*,
 مریض شدن *mariz-sh.*
- SICKLE, *n.* داس *dās*, میج *mijaz*.
- SICKLINESS, *n.* ضعیفی *nāsāzi*, ناسازی
zāfi.
- SICKNESS, *n.* بیماری *bimāri*, مرض
marz, دردمندی *dardmandī*, رنج *ranj*.
- SIDE, *n.* جانب *taraf* (pl. اطراف),
jānīb (pl. jawānīb), پهلو *pahlū*. Near the
 side, by the side, نزد *nāzd*, جانب
jānīb. Both sides, طرفین *tarfayn*,
 جانبین *har du jānīb*,
jānabayn. From side to side, طرف
taraf ba taraf.
- SIDE, *vi.* هموائی *tashrīk-k.*, تشریک کردن
 شدن *hamwīsh-k.*
- SIEGE, *n.* محاصره *muhāsara*, گداز
gardāwari, قلعه بندی *kalībāndī*.
- SIEVE, *n.* غربال *gharbāl*, منخل *munkhal*.
- SIFT, *vt.* بپاشیدن *bīkhtan*, غربال زدن
ghar-
bāl-s.

SIGH, *vt., vi.* حسرت *āh-k.*, آد کشیدن *āh-k.*,
نال زدن *nāla-z.*, *hasrat-k.* کردن

SIGH, *n.* آه *āh*, زاری *zārī*, نالیش *nālīsh.*

An ardent sigh, آه گرم *āhi garm*, آه
جگر سوز *āhi jigar sūz.*

SIGHT, *n.* نظر *nazar*, نگاه *nigāh*, دیدار
didār, بینش *bīnīsh*, بصر *basar*, دین *dīn.*

SIGHTED, *a.* چشم اهل *ahli chahem*, Dim-
sighted, روز کور *rūz kūr*, چشم
tārik chashm. Short-sighted, نظر
کوتاه *kūta nazar.*

SIGHTLY, *a.* خوش منظر *khushmanzar*,
جمیل *jāmīl*, مقبول *maqbūl.*

SIGN, *n.* نشان *nishān*, اشاره *ishāra*,
علامت *dlāmat*, اثر *asar*, دلالت *dilālat.*

SIGN, *vt., vi.* نشان کردن *nishān-k.*,
علامت زدن *dlāmat-z.*, اشاره کردن
ishāra-k.—(with name or mark) دست
خط کردن *dastkhat-k.*

SIGNAL, *n.* اشاره *ishāra*, علامت *ghamz*,
نشان *nishān*, علامت *dlāmat.*

SIGNAL, *a.* مشهور *maṣhūr*, نامدار *nām-*
dār, ظاهر *padīd*, پدید *hawāḍā* هویدا
zāhīr.

SIGNALIZE, *vt.* نامور کردن *nāmwar-k.*,
مشهور کردن *shuhrat-d.*, شهرت دادن
maṣhūr-k.

SIGNALLY, *ad.* نامدارانه *nāmdārāna*,
روشنانه *raushanāna*, معروفانه *maḍrūfāna.*

SIGNATURE, *n.* امضا *dastkhat*, دستخط
imzā, رقم *rakam.* The imperial signa-
ture, طغرا *tughrā.*

SIGNET, *n.* مهر *muhr*, خاتم *khātim.*

SIGNIFICANCE, *n.* معنی *mānī*, مقصد
maksad, قدر *kadr.*

SIGNIFICANT, SIGNIFICATIVE, *a.*
معنوی *madnawī*, با معنی *bā madnī.*—
(important) مهم *muhimm*, گران *gīrān.*

SIGNIFICANTLY, *ad.* با قوت *bā*
kuwātī madnī, مهمانه *muhimmāna.*

SIGNIFICATION, *n.* معنی *madnī*, تفسیر
fahwa', عبارت *ibārat*, نتیجه *natīja.* The
evident signification, نتیجه صریح *nattī-*
jai sarīh. The signification of the
words, نتیجه کلام *nattījai kalām.*

SIGNIFY, *vt.* معنی داشتن *madnī-d.*,
دلالت کردن *dalālat-k.*—(make known)
خبر دادن *maḍlūm-k.*,
khābar-d.

SILENCE, *n.* خاموشی *khāmūshī*, سکوت
sukūt.

SILENCE, *vt.* خاموش کردن *khāmūsh-k.*,
ساکت کردن *sākit-k.*

SILENT, *a.* خاموش *khāmūsh*, ساکت
sākit, بی زبان *bī zabān.* To be silent,
ساکت شدن *khāmūsh-sh.*, ساکت شدن
sākit-sh.

SILENTLY, *ad.* خاموشانه *khāmūshāna*,
با سکوت *bā sukūt.*

SILK, *n.* ابریشم *abrīsham.* Raw silk,
کر *kazz.* Silk cloth, حریر *harīr.*

SILK, SILKEN, *a.* ابریشمی *abrīshamī*,
حریری *harīrī.*

SILK-MERCER, *n.* ابریشم فروش *abri-*
sham farūsh.

SILKWORM, *n.* کرم پیله *kirmi pīla*,
کرم ابریشم *kirmi abrīsham.*

SILLILY, *ad.* احمقانه *ahmak āsā*,
مثل دیوده *misli bihūda.*

SILLINESS, *n.* حماقت *bihūdagī*, بی‌هوشی
himākat.—(harmlessness) ساده دلی
sāda dīlī, پاک *pākī.*

SILLY, *a.* احمق *ahmak*, دیوده *bihūda*,
بی عقل *bī akl.*

SILVER, *n.* سیم *sim*, نقره *nukra*, فضت
fīzzat. A silver mine, سیم
mad-
dant sim.

SILVER, *vt.* با سیم پوشیدن *bā sim-p.*,
مفاسس کردن *mufasss-k.*

SILVERSMITH, *n.* سیمگر *simgar*.

SILVERY, *a.* میمنی *simīn*, مفتضی *mu-fazzaz*, دار نقره *nukra dār*.

SIMILAR, *a.* برابر *barābar* مآذد *mānand*, مثل *misl*, یکسان *yaksān*, همدر *ham-nabar*, مشابه *mushābih*.

SIMILARITY, SIMILITUDE, *n.* مانندگی *mānindagī*, یکسانی *barābarī*, برابر *barābarī*, *yaksānī*, مثل *misl*, تشبیه *tashbīh*.

SIMILARLY, *ad.* بهمان طور *ba hamān taur*.

SIMILE, *n.* تمثیل *tamsīl*, مثل *misl*, تشبیه *tashbīh*.

SIMPLE, *a.* (not compound) غیر مرکب *ghayr murakkab*, بی آمیزش *bī āmīzish*, خلص *khālīs*.—(single) مفرد *mufrad*, بی زبنا *yaktā*.—(plain) ساده *sāda*, بی *bī zībā*.—(artless) احمق *ahmak*, بی *bī wukūf*—(harmless) دل ساده *sāda dil*, بی *bī riyā*.

SIMPLETON, *n.* احمق *sāda dil*, ساده دل *ahmak*, ابله *ablah*.

SIMPLICITY, *ad.* ساده دلی *sāda dilī*.—(without abstruseness) مغلق *ādamī maghlak*, نامشکلی *nā mushkālī*.

—(without finery) طراز *bī zīnat u tīrāz*.—(singleness) بکروگی *yak rūī*, بکنائی *yaktāī*.—(weakness) بیبودگی *bīhūdagī*, بی وقوفی *bī wukūfī*.

SIMPLIFY, *vt.* ساده ساختن *sāda*, خلص گردانیدن *khālīs-g*.

SIMPLY, *ad.* (without artifice) بی فن *bī fann*, بی *bī riyā*.—(without experience) بی وقوفی *bī wukūf*, از *āz āzmūdagī*.—(foolishly) از *āz bīhūdagī*, بی *āz bīhūdagī*, از *āz sāda dilī*.—(solely) صرف *sarf*, فقط *fakat*.—(without addition) بی زیادت *bī ziyādat*, بی افزایش *bī afzāyish*.

SIMULATION, *n.* تباد *tal āna*, ریا *riyā*.

SIMULTANEOUS, *a.* همساز *ham sāz*, همکار *hamkār*, همذات *hamzāt*, همحد *hamhdhad*.

SIN, *n.* گناه *gunāh*, خطا *khatā*, جرم *juurm*, عصیان *dayān*, بر *bīza*.

SIN, *vi.* گناه کردن *khatā-k*, خطا کردن *gunāh-k*, تفسیر کردن *tasīr-k*.

SINCE, *prep. ad.* چون *chūn*, چونکه *chūnki*, از آنجا که *azānjāki*, زیرا که *zārāki*.—(from that time) از آن وقت *azān wakt*, پس از آن *pas azān*, بعد از آن *badd azān*. Long since, در وقت پیشین *dar wakti pāshīn*, قدیمانه *kadīmāna*, من قبل *min kabl*.

SINCERE, *a.* صادق *sādik*, خلص *khālīs*, صاف *sāf*, درست *durust*, پاک *pāk*, صمیمی *siddīk*. A sincere heart, دل صافی *dili sāfi*, قلب طاهر *kalbi tāhir*.

SINCERELY, *ad.* با صداقت *bā sādakat*, با صداق *bī'l siddīk*, با اخلاص *bā ikhlās*, مخلصانه *mukhlisāna*.

SINCERITY, *n.* صداقت *sādakat*, حقیقت *hakikat*, اخلاص *ikhlās*, راستی *rāstī*.

SINECURE, *n.* مفت *muft*, گنج بی رنج *ganji bī ranj*, کار بی زحمت *kārī bī zihmat*.

SINEW, *n.* عصب *asab* (pl. اعصاب *asāb*), بی *paya*, حبل *habal*.

SINFUL, *a.* گناهگار *gunāhgār*, ملحد *mulhad*, بی دین *bī dīn*.

SINFULLY, *ad.* گناهکارانه *gunāhgārāna*, عاصیان *āsīyāna*.

SINFULNESS, *n.* گناه کاری *gunāhgārī*, عدم دین *ādami dīn*.

SING, *vt., vi.* سرودن *sarūdān*, سرائیدن *sarūd-kh*, خواندن *magh-ma-p*, نوا کردن *nawā-k*.

SINGER, *n.* سراینده *sarāyinda*, مغنی *maghni*.

- mughannī*, مطرب گویند *gūyinda*, مطرب *mutrib*, نغمه پرداز *naḡma pardāz*.
- SINGING**, *n.* سرود گویی *surūd gūī*, کدآب موسیقی *taghamnī*.—(book) *kitāb musīqī*—(master) معلم موسیقی *muallimī musīkī*.
- SINGLE**, *a.* یک *yak*, یکتا *yaktā*, نام *yagāna*, فرد *furd*, واحد *wāhid*.—(un-married) بی زوج *bī zauj*, نامکوح *nā mankūh*.
- SINGLE**, *vt.* استغراق ساختن *istifarād-s.*, نبرد کردن *ikhtiyār-k.*, اختیار کردن *tafrīd-k.*, جدا نمودن *judā-n.*
- SINGLENES**, *n.* یگانگی *yagānagī*, نبرد *yaktāī*, وحدت *wahdat*, نبرد *tafurūd*.
- SINGLY**, *ad.* یک *yak yak*, فردا *far lan jūdan*.
- SINGULAR**, *a.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, نادر *farīd*, یگانه *yagāna*—(rare) *nādar*, بدیع *badīd*, کمباب *kamyāl*, واحد (number) *wahad*, عجیب *ajīb*, مفرد *mufrad*.
- SINGULARITY**, *n.* یگانگی *wahdat*, وحدت *yagānagī*.—(peculiarity) خصوصیت *khasūsiyat*, عجیب *ajīb*—(capriciousness) خود سری *khud sarī*.
- SINGULARLY**, *ad.* به وجه عجیب *ba wajai ajīb*, خصوصاً *khasūsan*.
- SINISTER**, *a.* ناراست *nā rāst*, بدیخ *kabīh.*, بد *bud*, زشت *zīst*.
- SINK**, *vt., vi.* غرق شدن *ghark-sh.*, غوطه خوردن *ghūta-kh.*—(cause to sink under water) غرق کردن *ghark-k.*—(penetrate) در رفتن *dar-r.*, فرو رفتن *farū-r.* To sink in value, کم بها گشتن *arzān-sh.*, ارزان شدن *bahā-g.* To cause to sink in value, کم بها گوازدیدن *arzān-k.*, ارزان کردن *kambahā girdānīdun.*—(degrade)
- از حاد معزول کردن *az jāh madzūl-k.*—(decrease) مقصور گشتن *maksūr gashtan*, کامر گردیدن *kamtar-g.* To sink a ship, جهاز غرق کردن *jehāz ghark-k.* To sink (as a ship) غرق شدن *ghark-sh.* To sink a mine, معدن در کردن *madādan dar-k.*—(suppress, conceal) پنهان کردن *panhān-k.*, اخفا کردن *akhfā-k.*
- SINK**, *n.* آبریز *abrīz*, آبراه *ābrāh*.
- SINLESS**, *a.* بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maḡsum*, *maḡsūm*.
- SINNER**, *n.* گناهگار *gunāhgār*, بره گار *baza gār*, داسی *fāsik*, عامی *āstī*.
- SIP**, *vt, vi.* جرعه نوشیدن *jurd jurd-n.*
- SIP**, *n.* جرعه *tamassus*, جرعه *jurd*, نوش *nūsh*.
- SIPHON**, *n.* فضاوت *kasālat*, ادبوب *amlūb*.
- SIR**, *n.* خداوند *sāhib*, آغا *āghā*, خداوند *khudāwand*.
- SIRE**, *n.* پدر *pidar*, والد *wālid*.
- SIRRAH**, *n.* اب *chi*, چم *uff*.
- SIRUP**, *n.* شیرین *shīra*, شربت *sharlat*.
- SISTER**, *n.* همشیره *hamsheira*, خواهر *khāhar*, احت *ukht*. A nephew by the sister, همشیر زاده *hamsheir āda*. Wife's sister, خواهر زوج *khāhar zauja*.
- SISTERLY**, *a.* خواهر آسا *khāhar āsā*.
- SIT**, *vt., vi.* نشستن *nishistan*, جلوس کردن *julūs-k.* To sit upon a throne, در تخت *bar takht julūs-k.* To sit in the principal seat, صدر نشین شدن *sadr nishīn-sh.* To cause or order to sit, اجلاس کردن *nishāndan*, در میان *izlās-k.* To sit in the middle, توسط کردن *dar-miyān-n*, نشستن *tavassut-k.* To sit opposite, روبرو نشستن *rūbarū-n.*, مقابل نشستن *mukābil-n.* To

- sit up, از بستر برخاستن *az bistar barkhista-n*. — (watch) دیدار شدن *bidār-sh*. To sit still, بی کار نشستن *bikār-n*.
- SITE, *n*. محل *maḥall*, وضع *jā* جا.
- SITTING, *n*. جلوس *nishist*, نشست *julūs*—(session) مجلس *majlis* اجتماع *ijtimād*.
- SITUATED, *a*. منصوب *mauzul*, موضوع *mansūb*.
- SITUATION, *n*. جایگاه *jāyagāh*, جا *jā* جا. محل *maḥall*, موضع *mauza*, مقام *mukām*. حالت *hāl*, حال (state, condition) — *hālat*. In a good situation, نیکو حال *nikū hāl*.
- SIX, *a*. شش *shash*, شصت *sitta*.
- SIXTEEN, *a*. شانزده *shānzda*.
- SIXTH, *a*. ششم *shashum*, سدس *suds*.
- SIXTIETH, *a*. شصتم *shastum*.
- SIXTY, *a*. شصت *shast*, ستین *sittin*.
- SIZE, *n*. مقدار *mikdār*, اندازه *andāza*, قدر *kadr*, قامت *kāmat*.
- SIZE, *n*. یلم *yalam*, شربعی *sarīsh*.
- SIZE, *vt*. اندازه کردن *paymūdan*, انداز *andāza-k.*, با شربش اندودن *bā sarīsh-a*.
- SIZING, *n*. شربشم رقیق *bast*, بست *sarīshumi rakik*.
- SKATE, *n*. مزلق *maelak*.
- SKATE, *vi*. یخ سری کردن *yāk sarī-k*.
- SKEIN, *n*. کله *kalāwa*.
- SKELETON, *n*. استخوان و *tashrīh* تشریح. پوست *ustukhān u pūst*.
- SKETCH, *n*. (painting) نقش *naksha*. — (rough draft) مسوده *musarwada*.
- SKETCH, *vt*. نقش کشیدن *naksha-k.*, تصویر کردن *musarwada-k.*, مسوده کردن *taswīr-k*.
- SKILFUL, *a*. هنرمند *peshawar*, ور *hunarmand*, کار آزموده *kār āmūda*, *dānishmand*, دانای *dānā*, حایک *hāsik*.
- SKILFULLY, *ad*. با وقوف *bā wukūf*, با تجربه *hunarmandāna*, با دانشوری *bā dānishwarī*.
- SKILFULNESS, *n*. هنرمندی *hunarmandī*, قابلیت *kābīliyat*, آزمودگی *āzmūdagi*, اهلیت *ahīliyat*.
- SKILL, *n*. هنر *hunar*, معرفت *madrifat*, فن *fann*, قابلیت *kābīliyat*.
- SKILLED, *a*. واثق *kābīl*, قابل *wākīf*.
- SKIM, *vt*. کف گرفتن *kaf-g*. To skim the cream off milk, سر شیر گرفتن *sar shīr-g*. — (glide lightly over) سبک گذشتن *sabuk-g*.
- SKIMMER, *n*. کفگیر *kafgīr*.
- SKIN, *n*. پوست *pūst*, چرم *charm*, جلد *jild*, کشر *kishr*.
- SKIN, *vt., vi*. پوست کردن *pūst-k.*, مچلد *mujallad-s*. — (cover with the skin) با پوست پوشیدن *bā pūst-p*.
- SKINNER, *n*. ساز چرم *charm sāz*, مکش *mukashshir*.
- SKINNY, *a*. لاغر *lāghir*, جلد سا *jild sā*.
- SKIP, *vt., vi*. جستن *jastan*, جهان رفتن *jehān-r*. — (miss) گذاشتن *guzāshstan*.
- SKIP, *n*. جست *jast*, رقص *raks*.
- SKIRMISH, *vi*. جدگ کردن *jang-k.*, هم زدن *mukātala-k.*, مقابله کردن *baham-z*.
- SKIRT, *n*. دامن *dāman*, کنار *kinār*.
- SKITTISH, *a*. ناپایدار *nāpāyadār*, خود رای *khudrāi*, سرکش *sarkash*.
- SKULL, *n*. کاسه سر *kāsai sar*, جمجمه *jumjuma*. A fracture in the skull, شجیت *shajjat*.
- SKY, *n*. آسمان *āsmān*, فلک *falak*. A serene sky, کشاده هوا *kushāda-hawā*. A cloudy sky, سنبهل هوا *sumbul hawā*.

SLAB, *n.* تختۀ لوح *takhta, lūh*.
 SLABBER, *vi.* ریختن *rikhtan*.
 SLACK, *a.* محلول *mahlūl*, مست *sust*,
 غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.
 SLACKEN, *vt., vi.* مست کردن *sust-k.*,
 حل کردن *hall-k.*, کشادن *kushādan*,
 (become remiss) کاهل گشتن *kāhil-g.*,
 غافل گردیدن *ghāfil-g.*
 SLACKLY, *ad.* مستی با *bā susti*,
 خفیفانہ *khafifāna*.
 SLACKNESS, *n.* مستی *susti*, غفلت
ghaflat, نرمی *narmī*.
 SLAKE, *vt., vi.* حل کردن *hall-k.*, نشانندن
nishāndan.
 SLANDER, *vt.* غیبت کردن *ghibat-k.*,
 بھتان گفتن *buktān-g.*, عیب گفتن
gyb-g., بد نام دادن *badnām-d.*
 SLANDER, *n.* انھرا *badnāmī*, بد نامی
iftirā, بھتان *buktān*, دم *zamm*, طعنہ
taāna, غیبت *ghibat*.
 SLANDERER, *n.* زبان دراز *bad gū*, بد گو
zabān darāz.
 SLANDEROUS, *a.* مفتخری *muftari*.
 SLANDEROUSLY, *ad.* با انھرا *bā iftirā*,
 بطرز طعن *batarzi taān*.
 SLANT, *a.* کج *kaj*, عوج *twaj*.
 SLANTLY, *ad.* با کجروی *bā kajrawī*,
 بطور نامعوم *batauri nā āmūd*.
 SLAP, *n.* سیلی *tapāncha*, سیلی *silī*.
 SLAP, *vt.* سیلی زدن *tapāncha-z.*, ضرب
zarb-d.
 SLASH, *n.* زخم *zakhm*, قطع *katt*, چات
chāk.
 SLASH, *vt.* زخم کردن *burīdan*, بریدن
zakhm-k.
 SLATE, *n.* لوح *lūh*, سنگ سیاہ *takhtai*
sangi siyā.
 SLAUGHTER, *vt.* کشتن *kushtan*, قتل
katt-k., ذبح نمودن *zabh-n.*,
 قصابی کردن *kassābi-k.*

SLAUGHTER, *n.* قتل *katt*, مقاتلہ
mukātala, جلال *jadāl*, خون ریزی *khun*
rizi. A slaughter-house, مذبح *mazbah*,
 قصاب خانہ *kassāb khāna*.
 SLAVE, *n.* عبد *ābad*, بندہ *banda*, غلام
ghulām, حلقہ بگوش *halka ba gūsh*.
 SLAVER, *n.* نف *tuf*, لعاب *ladb*, آب دهن
ābi dahan.
 SLAVER, *vt.* نف ریختن *tuf-r.*
 SLAVERY, *n.* عبودت *ābūdāt*, بندگی
bandagī, غلامی *ghulāmī*.
 SLAVISH, *a.* ذلیل *zalil*, حقیر *hakir*,
 وار *dān*, بندہ *banda wār*.
 SLAVISHLY, *ad.* حقیرانہ *hakirāna*,
 ذلیلانہ *zalilan*.
 SLAVISHNESS, *n.* حقارت *hikārat*,
 افغانندی *afgandagī*.
 SLAY, *vt.* کشتن *kushtan*, نعل کردن
katt-k., خون ریختن *khun-r.*
 SLEDGE, *n.* تختہ روان *takhta rawān*,
 عرابہ *ārāba*.
 SLEEK, *a.* مہرہ دار *muhara dār*, مجلسی
majlī.
 SLEEK, *vt.* مہرہ کردن *muhara-k.*, مجلسی
 کردن *majlī-k.*
 SLEEP, *vi.* خفتن *khuftan*, خواب کردن
khāb-k., خمسیدن *khuspīdan*. To cause
 to sleep, خوابانیدن *khābānīdan*. To
 feign sleep, مستنیم کردن *mustanīm-k.*
 SLEEP, *n.* خواب *khāb*, منام *manām*.
 The mid-day sleep, قیلولہ *kaylūlat*.
 The beginning of sleep, a slight sleep,
 خواب سبک *khābi subuk*. Overcome
 with sleep, خوابناک *khābnāk*. To go
 to sleep, بخواب رفتن *ba khāb-r.* To
 rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k.*
 To awake from sleep, بیدار شدن
bīdār-sh.
 SLEEPLESS, *a.* بی خواب *bī khāb*, بیدار
bīdār.

SLEEPY, *a* میسان خوابناک *khābnāk. mīsān.*

SLEET, *n.* بارف داران *barf bārān.*

SLEEVE, *n.* آستین *āstīn*, رهب *rahub.*

SLEEVELESS, *a* بی آستین *bī āstīn* — (without propriety) نا دراز *nā sazā*, غایر ایامت *ghayr liyākat.*

SLEIGHT, *n* فن *fann*, حکمت *hikmat*, حق‌باری *āzmūdayī* — (of hand) آرمودگی *hukka bāzī*, شعله‌دار *shuābada bāzī*.

SLENDER, *a.* نازک *nāzūk*, باریک *bārīk*, لاغر *lāghir*, دودکی *dukīk.*

SLENDERLY, *ad* نازکانه *nāzūkāna*, باریکی *bā bārīkī*, دودکی *dukīkan.*

SLICE, *n.* قطعه *kitā*, تراش *tarāsha*, پاره *pāra*. A slice of meat, گوشت *sharhati gusht*. — (for cutting paper) کاغذ تراش *kāghaz tarāsh.*

SLICE, *vt* بریدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-shīdan*, قطعه ساختن *kitā-s*

SLIDE, *vi.* لغزیدن *laghzīdan*, خیزیدن *khīzīdan*, بخ سرد کردن *yakh sara-k*. — (pass away) گذشتن *guzashtan.*

SLIDE, *n.* لغزش *laghzish*, زلزلت *zalākat.*

SLIGHT, *a.* (inconsiderate) سبک *sabuk*, قایل *dūn*, کم *kam*, نا چیز *nā chīz*, کلیل *kalīl*, صغیر *saghīr*. — (weak, unimportant) نا مهم *nā mahim*, کم‌زور *kam zūr*, نوان *nāturwān*. — (thin) نازک *nāzūk*, رفیق *rakīk*

SLIGHT, *n.* اهانت *mazammāt*, مذمت *ihānat.*

SLIGHT, *vt.* اهانت *sabuk-g*, سبک کردن *ihānat-n.*

SLIGHTLY, *ad.* درجه *bī kurwat*, ناوار *ba wajai nāzūk*, غفلت‌انگ *ghaflatāna*, کم *kam.*

SLIGHTNESS, *n.* باریکی *sadf*, ضعف *bārīkī*, نازکی *nāzūkī.*

SLIM, *a.* نازک *nāzūk*, باریک *bārīk.*

SLIME, *n* گل *gil*, وحل *wahal*

SLIMY, *a.* وحل‌ناک *wahal nāk*

SLING, *t.* از دلاختن *uz fulākhun-a.*, رمی کردن *ramī-k*, زدن *zudan*.

SLING, *n* دلاختن *fulākhun*, مقلع *miklād.*

— (hanging bandage for a broken arm, &c.) عصابات نعلی *dsālātī tadlluk.* —

(a throw) اندازی *andāzī*, رمی *ramī.*

SLINGER, *n.* دلاختن زن *fulākhun zan*, کلوخ انداز *kūlukh andāz.*

SLIP, *vt., vi.* لغزیدن *laghzīdan* — (omit)

غافل شدن *ghāfil-sh.*, سبوت کردن *sahw-k.*

To let slip an opportunity, فوت *foot*.

فوت *fauti fursat-k* — (pass unexpectedly) ناگهان گذشتن *nāghān-g.*

— (sneak) روپوش شدن *rū pūsh-sh.* —

پنهان رسانیدن (convey secretly) *panhān-r* — (let loose)

رها ساختن *ruhā-s.*, حل کردن *hall-k.* — (get clear

of anything that holds one), از بد *az banl khalās sh.*

To slip away (as time, &c.) گذشتن *guzashtan.*

To slip in (to any place) درخول *ba panhānī dukhūl-k.*

پنهانی

SLIP, *n.* لغزش *laghzish*, زلزل *zalak.* A

slip of the foot, قدم *kadam.* A slip of

the pen, قلم *sahri kalam* A slip of

the tongue, لسان *sahwul'insān minil'insān* — (mistake)

خطا *khatā*, سحر *sahw.* — (long narrow

piece) katā tūl wa tang.

SLIPPER, *n.* کفش *pāpūsh*, پا پوش *kafush.*

SLIPPERINESS, *n.* لغزندگی *laghzandagī,*

نا استواری *bī sabātī,*

استواری *astuwārī.*

SLIPPERY, *a.* لغزان *laghzān*, زلزل *zālīk.*

A slippery place, زلزلت *zalākat.*

SLIT, *vt.* چاک کردن *shigāftan*, شکافتن *chāk-k.*

SLIT, *n.* چاک *chāk*, شکاف *shigāf*, شش *shak*, درز *durz*.

SLOOP, *n.* چهار کجک *jehāzi kūchak*, کالیون *kalyūn*.

SLOPE, *vt., vi.* نشیب داشتن *nashīb-d*, سرازیر کردن *māyil-sh.*, مایل شدن *sarāzīr-k.*

SLOPE, *n.* نشیب *nashīb*, سرازیری *sar-ā-zeri*, شیو *shiv*, مایل *māil*, منحدر *munhadir*, کج *kij*.

SLOTH, *n.* مستی *susti*, کاهلی *kāhili*.

SLOTHFUL, *a* مست *sust*, کاهل *kāhil*, ناکار *nābakār*, آوار *āwāra*.

SLOVEN, *n.* مرد بی نزاکت *ghulīza*, غلیظ *ghulīza*, مردی بی نزاکت *mardi bi nazakat*.

SLOVENLINESS, *n.* غلاظت *ghalāzat*, نجاست *najāsāt*.

SLOVENLY, *a., ad.* نجس *ghalīz*, غلیظ *ghalīz*, منوشت *bi nizakat*, بی نزاکت *bi nizakat*, *mulawwas*.

SLOW, *a.* آهسته *āhista*, دیر *dīr*, کاهل *kāhil*, مست *sust*.

SLOWLY, *ad.* آهسته آهسته *āhista āhista*, نا سریع *bi izlat*, دیر *der*, *nā sarīdān*.

SLOWNESS, *n.* کران *āhistagi*, آهستگی *āhistagi*, حرکت کاهل *girān dasti*, دستی *harkati kāhil*.

SLUGGARD, *n.* کاهل *kāhil*, مست *sust*, تکاسل *sāhibi takāsul*.

SLUGGISH, *a.* مست *sust*, کاهل *kāhil*, متکامل *mutakāsīl*.

SLUGGISHLY, *ad.* مساهلان *kāhilāna*, کاهلان *kāhilāna*, *musāhilāna*.

SLUGGISHNESS, *n.* کاهلی *susti*, مستی *susti*, کاهلی *kāhili*, غفلت *ghafāt*, کسالت *kasālat*.

SLUMBER, *n.* نیم خواب *ghanūdagi*, خواب *nīm khāb*, نوم *naum*.

SLUMBER, *vi.* غنودن *ghanūdan*, خواب *khābi sabuk-k.*

SLUR, *n.* دانه می *dāgh*, عیب *ayb*, ناموس *namūs*, *bulnāmī*. To cast a slur, ناموس ساختن *ayb-g*, عیب گفتن *namūs-s*.

SLUR, *vt* ملوث کردن *dāgh-k.*, ساختن *mulawwas-s.*, رسوائی دادن *ruswā-d.*

SLY, *a.* عیار *āyyār*, دغاباز *dughābāz*, مکار *makkār*, حیله دار *hīlabāz*, روادار *rūlāh bāz*.

SLYLY, *ad.* خدارانه *bā hīla*, با حیل *ghaddārāna*.

SMACK, *vt., vi.* لخت داشتن *lazzat-d.*—(kiss) *būsīdan*.—(make any quick smart noise) صدای نیز ساختن *sadāi tez-s*.

SMACK, *n.* (taste) لخت *lazzat*, مزه *maza*, دوت *zauk*.—(kiss) *būsa*, بوسه *būsa*, زادن *zadanī*.—(small ship) چهار کجک *jehāzi kūchak*.

SMALL, *a.* خود *khurd*, کوچک *kūchak*, اندک *andak*, صغیر *saghīr*, کاهل *kāhil*. Of small value, کمبها *kam lahā*. Small in quantity, کم عدد *kam dūd*. A small quantity, جزی *juzwī*, اندکی *andakī*. Great and small, خورد و درگ *khurd u buzurgh*, کاه و ماه *kah wa mah*. To make small, خورد کردن *khurd-k.*, To be small, تسغیر کردن *tasghīr-k.* To be small, کاهل شدن *khurd-sh*, کاهل شدن *kāhil-sh*. Smaller, کوچکتر *kūchaktar*, خردتر *khurdtar*. Smallest, خردترین *khurd tarīn*, کوچکترین *kūchaktarīn*.

SMALLNESS, *n.* خردی *khurdī*, کوچکی *kūchakī*.

SMALL-POX, *n.* چیشک *chīchak*, آبله *ābila*.

SMART, *a.* تند *tund*, تیز *tez*, تیز دست *tez dast*, چست *chust*, تیز فهم *tez fahm*.

SMART, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, وجع *wajʿ*.

SMARTLY, *ad.* زیرکانه *bā tezī*, با تیزی *zīrakāna*.

SMARTNESS, *n.* تندگی *tezī*, تندگی *tundī*, تیز فهمی *tez fahmī*.

SMASH, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, پاره پاره کردن *purza pursa-k.*

SMEAR, *vt.* پلید کردن *ālūdan*, پلید کردن *palīd-k.*, اندودن *andūdan*.

SMELL, *vt., vi.* شمیدن *bu-d.*, بو داشتن *shamīdan*, بو دادن *buīdan*, فراسات در *ba farāsāt dar-y.* بانیستن

SMELL, *n.* (odour) بو *bu*, رایحه *rāiḥa*.—(power of smelling) قوت شام *kurwātī* *shāmma*. Sweet smell خوشبو *khush bū*. Bad smell بد بو *bad bū*, عفونت *ʿifūnat*.

SMELT, *vt.* حل کردن *gudākhtan*, گداختن *hall-k.*

SMILE, *vi.* ابتسام کردن *tibassum-k.*, ابتسام *ibtisām-n.*

SMILE, *n.* ابتسام *ibtisām*, تبسم *tibassum*.

SMITE, *vt., vi.* زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*, کشتن *kushtan*, ضرب کردن *zarb-k.* (kill) هلاک کردن *halāk-k.*, قتل کردن *katl-k.*—(collide) بم زدن *baham-z.*

SMITH, *n.* حداد *haddād*, آهنگر *āhangar*.

SMOCK, *n.* پیراهن *pirāhan*, کرت *kurta*.

SMOKE, *n.* دود *dūd*, دخان *dukhān* (pl. ادخن). Full of smoke, پر دود *puri dūd*. Of the colour of smoke, دود فام *dūd fām*, دخانی *dukhānī*.

SMOKE, *vt., vi.* دخان کردن *dūd-k.*, دخان *dukhān-z.* To smoke tobacco, دود تباکو کشیدن *dūdi tābāku-k.*

SMOKER, *n.* دخان نوش *dukhān nūsh*, کشنده دود تباکو از حلقه و غیره *kashīndai* *dūdi tubāku az hukka waghayra*.

SMOKING, *a.* دود کنان *dūd kunān*, مدخن *madkhan*.

SMOKY, *a.* دود آلود *dūd ālūd*, دخانی *dukhānī*.

SMOOTH, *a.* صاف *sāf*, مهره دار *muhradār*, زبده *saykal*, ساییده *sāyīda*, زبده *zadūda*.—(not rough) برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مستوی *mustawī*.—(not hairy) نا موی دار *nā mūi dar*.—(mild) ملایم *mulāyīm*, خوش *khūsh*.—(polite) خوش اخلاق *khūsh akhlāk*.—(not harsh to the ears) شیرین *shīrīn*.

SMOOTH, *vt.* زدودن *saykal-k.*, صیقل کردن *zadūdan*, مهره دار کردن *muhradār-k.*—(make level) برابر ساختن *barābar-s.*, مسطح کردن *musatta-k.*—(make harmonious) خوش آهنگ کردن *khūsh āhang-k.*—(soften) نرم کردن *narm-k.*, ملایم ساختن *mulāyīm-s.*

SMOOTHLY, *ad.* (in a polished manner) از پرداختگی *az pardākhtagī*.—(evenly) با همواری *bā hamwārī*.—(with smooth language) با فصاحت *bā fasāhat*.—(with gentle manners) با آزر *bā adab u āzram*, نزاکت *bā nazākat*.

SMOOTHNESS, *n.* صیقل *saykal*, جلا *jilā*.—(evenness) همواری *hamwārī*, یکسانی *yaksānī*.—(gentleness of speech) چرب *charbi* *zabānī*.—(gentleness of manners) نزاکت *nazākat*, شیرینکاری *shīrīnkārī*.

MOTHER, *vt., vi.* خفه دم بستن *dam-b.*, خفه کردن *khaffa-k.*

SMUGGLE, *vt.* دزدیده بردن *dusdīda-b.*

SMUGGLER, *n.* سارق محصول سرکار *sārīki mahsūli sarkār*.

SNACK, *n.* حبه *hissa*.—(food) طعام *tadm*.

SNAFFLE, *n.* دهان *dahāna*, لجام *lajām*.

SNAIL, *n.* حلزون *halzūn*.

SNAKE, *n.* مار *mār*, حایه *hayya*.

SNAP, *vt., vi.* شکستن *shikastan*, گزیدن *gurīdan*.

SNARE, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*, پابند *pāband*, زنجیر *zanjīr*.
 SNARE, *vt.* بدام گرفتن *badām-g.*, کمند انداختن *kamand-a.*
 SNARL, *vi.* غرش کردن *ghurriṣh-k.*, عف عف کردن *ghurrīdan*, عف عف *df df-k.*
 SNARLING, *n.* غرش *df df*, عف عف *ghurriṣh*.
 SNATCH, *vt.* بزور گرفتن *ba zūr-g.*, بدست گرفتن *badast-g.*, ربودن *rabūdan*.
 SNATCH, *n.* قبض *kabz*, گرفت *girift*.
 SNEAK, *vi.* در رفتن *dar-r.*—(behave with meanness) زلات کردن *zalālat-k.*
 SNEAKING, *a.* حقیر *hakīr*, فرومایه *farūmāya*, دلیل *salīl*, دون *dūn*.
 SNEER, *vi.* طعنه استهزا کردن *istiḥzā-k.*, طعنه *tanz-k.*
 SNEER, SNEERING, *a.* طعنه *tanz*, استهزا *istiḥzā*.
 SNEEZE, *vi.* عطسه زدن *atsa-z.*, عطسان *atsān-k.*
 SNEEZE, *n.* عطس *ats*.
 SNIP, *vt.* مقراض بریدن *mikrās-b.*
 SNORE, *vi.* خر خر کردن *khurkhur-k.*, خره دادن *khurra-d.*
 SNOUT, *n.* بینی *bīnī*, خرطوم *khartūm*.
 SNOW, *n.* برف *barf*, نلج *salj*.
 SNOW, *vt., vi.* برف ریختن *barf-r.*, نلج باریدن *salj-b.*
 SNOWY, *a.* برفدار *barfdār*, مغلج *musallaj*.
 SNUFF, *n.* مغز روشن *maghz raushan*, سوط *saūt*, نشوق *nushūk*. To take snuff, مغز روشن گرفتن *maghz raushan-g.* The snuff of a candle, شمع *guli shamī*, سر شمع *sari shamī*.
 SNUFF, *vt., vi.* (a candle) شمع گرفتن *guli shamī-g.*—(draw breath by the nose) دم از بینی کشیدن *dam az bīnī-k.* To snuff at, سبک گرفتن *sabuk-g.*

SNUFF-BOX, *n.* مسعط *mus'ut*.
 SNUFFERS, *n. pl.* گل گیر *gul gīr*, گل تراش *gul tarāsh*.
 SNUFFLE, *vi.* از بیدی گفن *as bīnī-g.*, غم کردن *ghunna-k.*
 SNUG, *a.* نهفته *nihufta*, پنهان *pinhān*, مناسب *munāsab*, لایق *lāyak*.
 SNUG, *vi.* نهفتن *nihuftan*, بودن *makhfi-b.*
 SO, *ad.* همچو *hamchu*, همچنین *hamchunīn*. So that, تا *tāki*, حتمی *hattā*. Soso, مودلان *muḍḍalāna*. So and so, اینقدر *fulān*. So many or much, اینقدر *in kadr*, چندین *chandīn*. So long as, تا *tā*. So on, همچنین *hamchunīn*.
 SOAK, *vt., vi.* خیسانیدن *khīsānīdan*, خیزدن *āguṣhtan*. To soak in, خیزدن *khizīdan*, بلع کردن *balā-k.*
 SOAP, *n.* صابون *sābūn*, صابج *zajt*.
 SOAR, *vi.* بلند پرواز شدن *buland parwāz-sh*, مطلع کردن *parīdan*.—(rise) *matlī-k.* بالا بر آمدن *bālā bar-ā.*
 SOB, *vi.* زروغ زدن *furwāk-k.*, زروغ *zarūgh* زادن.
 SOBBING, *n.* زروغ *zarūgh*, فغان *fighān*, گریه *gīrya*.
 SOBER, *a.* پرهیزگار *parhīzgār*, هوشیار *hūshyār*, نا مست *nā mast*, نا سر خون *nā sar khūn*.
 SOBER, *vt.* باز آمدن *ba hūsh bāz-ā.*, از سر مستی باز گردانیدن *az sar mastī bāz-g.*
 SOBERLY, *ad.* پرهیزانه *parhīzāna*, با هوشیاری *bā hūshyārī*.
 SOBERNESS, SOBRIETY, *n.* هوشیاری *hūshyārī*, پرهیزکاری *parhīzgārī*, اعتدال *ttidāl*, زهد *zuhd*.
 SOCIABLE, SOCIAL, *a.* همنشین *ham-nishīn*, مصاحب *musāhib*, همدم *hamdam*.

SOCIABLY, *ad.* با صحبت *bā suhbat*, از الفت *az ulfat*.

SOCIALNESS, *n.* همگساری *ulfat*, همگساری *ghamgusārī*, صحبت *suhbat*.

SOCIALY, *ad.* بطریق اجتماعی *ba turiki iltifāt*, بواسطه *ba tauri muā-nasat*.

SOCIETY, *n.* مشارکت *suhbat*, مشارکت *mushāarakat*, رفاقت *rafākat*, معاشرت *muānasat*. To live in society, مشارکت *mushāarakat*-s.

SOCKET, *n.* پیاله *payāla*, خاند *khāna*, سوراخ *surākh*. The socket of the eye, چشم خاند *chashm khāna*.

SOD, *n.* کلوخ *āzk*, کلوخ *kulūkh*.

SOFA, *n.* صفا *saffa*, تخت *muttakā*, تخت *takht*.

SOFT, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāyam*, نازک *nāzūk*. A soft voice, آواز آهسته *āwāzi āhista*.

SOFTEN, *vt., vi.* ملایم ساختن *mulāyim-s*, نرم کردن *narm-k.*, ملایم کردن *mahk-k.*

SOFTLY, *ad.* ملایمانه *bā narmī*, ملایمانه *mulāyamāna*.—(not loud) آهسته *āhista*.—(by degrees) آهسته آهسته *āhista āhista*, قدم ب قدم *kadam ba kadam*. To read softly, آهسته آهسته *āhistagī-kh*. To speak softly, آهسته آهسته *āhista-g*.

SOFTNESS, *n.* ملایمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

SOIL, *vt.* پلید کردن *ālūdan*, نجس کردن *palīd-k*, نجس کردن *najis-k*.

SOIL, *n.* 1. (ground) زمین *amīn*, خاک *khāk*, ارض *arz*. 2. (land, country) زمین *amīn*, کشور *walāyat*, ولایت *kishwar*. 3. (manure) سرکین *sarkīn*.

SOJOURN, *vi.* مقام گرفتن *mukām-g*, اقامت *sakūnat-w.*, سکونت ورزیدن *ikāmat-k*.

SOJOURN, *n.* منزل *manzil*, مسکن *maskan*, سکونت *sukūnat*, اقامت *ikāmat*.

SOLACE, *vt.* تسلی کردن *tasallī-k.*, خاطر نواختن *dilāsāi-d.*, تسلی پذیرفتن *khātīr-n.*, تسلی *tasallī-p.*, تفریح کردن *tufurruj-k*.

SOLACE, *n.* دلآسای *dilāsāya*, خرمندی *khursandī*, تسلی *tasallī*, فرح *farah*, راحت *rāhat*.

SOLAR, *a.* آفتابی *āftābī*, شمسی *shamsī*.

SOLDIER, *n.* جنگی *jangī*, سپاهی *sipāhī*, لشکر *lashkarī*. A gallant soldier, پهلوان *bahādur*, پهلوان *pahlwān*, غازی *ghāzī*.

SOLDIERLIKE, SOLDIERLY, *a.*

سپاهیان *sipāhiyāna*, دایران *dilerāna*.

SOLDIERSHIP, *n.* سپاهیکاری *sipāhigarī*, نبرد آزمایی *nabard āzmāi*.

SOLDIERY, *n.* لشکر *lashkar*, سپاه *sipāh*, فوج *fauj*.

SOLE, *n.* تنها *tanhā*, بگانه *yagāna*, مفرد *mufrad*. The sole of the foot, کف *kafi* پا *pā*.

SOLELY, *ad.* فقط *fakat*, صرف *sarf*, خاص *khāss*.

SOLEMN, *a.* شکوهمند *shukūhmand*, با وقار *haybatwār*, عظیم *dzīm*, با وقار *bā wakār*.

SOLEMNITY, *n.* عید *īd*.—(gravity) شکوه *shukūhmandī*, هیبت *haybat*.

SOLEMNIZE, *vt.* عید تعید کردن *tatīd-k.*, عید *īd-n*.

SOLEMNLY, *ad.* بطور عید *ba tauri īd*.—(gravely) شکوهمندان *shukūhmandāna*, با هیبت *bā haybat*.

SOLICIT, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, اقدام *darkhāst-k.*, درخواست کردن *ikdām-k.*, ابرام کردن *ibrām-k.*

- To solicit assistance, مدد طلبیدن *madud-t.*
SOLICITATION, *n.* التماس *iltimās*, درخواست *durkhāst*, نیاز *niyāz-mandī*, استدعا *istiduā*
SOLICITOR, *n.* وکیل دادگستری *kānūn dān*, وکیل *wakīl*.
SOLICITOUS, *a.* نیازمند *niyāzmand*, متامنی *mutamanna*, آرزومند *ārzu-mand*, متفکّر *mutafakkir*.
SOLICITOUSLY, *ad.* آرزومندانه *ārzu-mandāna*, نیازمندانه *niyāzmandāna*, آرزو *bā ārzū*.
SOLICITUDE, *n.* آرزومندی *arzumandī*, اندیشه *andisha*.
SOLID, *a.* منجمد *munjamid*, مستحکم *sakht*, قوی *kawī*.—(firm) مستحکم *mustahkim*, استوار *ustuwār*.—(real, true) حقیقی *hakīkī*, ذاتی *zātī*. Of solid judgment, قوی طبع *kawī tabi*.
SOLIDNESS, SOLIDITY, *n.* انجماد *injimād*, استواری *bastagi*, استواری *ustuwārī*.—(certainty) حقیقت *hakikat*.
SOLIDLY, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, یقیناً *yakīnan*—(truly) محکماً *muhkamam*, با حقیقت *bā hakikat*.
SOLITAIRE, *n.* دوشین *gūsha nishīn*, صحرای *sahra' nishīn*.
SOLITARILY, *ad.* در خلوت *dar khilwat*, تنها *tanhā*.
SOLITARINESS, SOLITUDE, *n.* تنهایی *tanhā*, خلوت *khilwat*, یکنواختی *yakā-nagī*.—(lonely place) ویرانه *wayrāna*, بیابان *biyābān*.
SOLITARY, *a.* خلوتنشین *tanhā*, خلوت *khilwat*، مجرد *wāhid*, مجرد *mujarrad*.
SOLITUDE, *n.* تنهایی *khilwat*، وحدت *wahdat*.
SOLSTICE, *n.* راس السرطان (summer) *rāsul sartān*.—(winter) راس الجدی *rāsul jadī*.

- زاده *halāl zāda*. An illegitimate son, حرام زاده *harām zāda*. An adopted son, پسر خونده *pisari khānda*, ولد المعبود *walad du'l mutabanna*. An only son, ابن الواحد *ibnū'l wāhid*. A son's son, نواسه پسر *nawādai pisari-na*. A daughter's son, دختر پسر *nawādai dukhtarina*. Oh son! ای جان *aya jāni pidar*. Having no son, پدر بی فرزند *bī farzand*.
- SONG, n. سرود *sūrūd*, نغمه *naghma*, نوا *nawā*, ترانه *lahn*, لحن *tarāna*. Belonging to song, سماعی *samāi*. A funeral song, مرثیه *marṣiya*. To sing a song, سرود کردن *sūrūd-k.*, نواختن *nawākhtan*, سماع کردن *simād-k.*
- SON-IN-LAW, n. داماد *dāmād* (pl. دامادان).
- SONNET, n. غزل *ghazal*.
- SONOROUS, a. بلند آواز *sidā dah*, بلند *buland āwāz*.
- SOON, ad. زود *zūd*, جلد *jald*, فی الفور *fil'faur*, علی التعمیل *ala'l ta'jīl*. As soon as, هرگاه *har gāh ke*. Not soon, دير *der*, نا زود *nā zūd*.
- SOOT, n. دوده *dūda*, سواد *sawād*.
- SOOTHE, vt. تسلی کردن *tasallī-k.*, دلان *dilāsā-k.*, خاطر نواختن *khātīr-n.*, آسودن *āsūdan*.
- SOOTHSAY, vi. فال گفتن *fāl-g.*, غایب *ghāyib-g.*, طالع دیدن *tāl-d.*
- SOOTHSAYER, n. فالگو *fālgū*, کاهن *kāhin*, طالع بین *iāl bīn*.
- SOOTY, a. دوده آلود *dūda ālūd*, پر دود *pur dūd*.
- SOP, n. لکمه *lukma*.
- SOPHISM, n. تصرف *tasawwuf*.
- SOPHIST, n. اهل تصرف *ahli tasawwuf*, صوفی *sūfī*.
- SORCERER, n. جادوگر *jādūgar*, ساحر *sāhir*.
- SORCERESS, n. زن جادوگر *zani jādūgar*, ساحره *sāhira*.
- SORCERY, n. جادو *jādū*, سحر *sihr*.
- SORDID, a. طمکار *tamkār*, نا کس *nākas*, فرومایه *farūmāya*, پلید *palid*.
- SORDIDNESS, n. طمکاری *tamkāri*, حقارت *hakārat*, پلیدی *palidī*.
- SORE, a. ریش دار *rishdār*, خسته *khasta*.
- SORE, n. ریش *rish*, جراحت *jarāhat*, زخم *zakhm*.
- SORE, SORELY, ad. بشدت *bā shiddat*, با رنج و الم *bā ranj u alam*.
- SORENESS, n. جراحت *jarāhat*, درد *dard*, مجروحی *majrūhī*.
- SORROW, n. غم *gham*, اندوه *andūh*, پشیمانی *pashimāni*, دلگیری *dilgiri*, رنج *ranj*, توبه *tauba*.
- SORROWFUL, a. اندوه گین *andūh gīn*, ملول *malul*, دلگیر *dilgīr*, غمگین *gamgīn*, حزین *hazīn*.
- SORRY, a. نادام *nādīm*, پشیمان *pashīmān*, غم *gham*, پُر افسوس *pur afsūs*, مان *mān*.
- SORT, n. (kind) نوع *naw*, جنس *jins*, کیفیت *kayfiyat*, قسم *kism*, وجه *waḡa*, صفت *sifat*, (manner) مزاول *minwāl*, (class) طایفه *tāifa*, سبک *silkh*.
- SORT, vt., vi. (separate into classes) ترتیب *rakm-k.*, (arrange) مناسب شدن *tartīb-k.*, (suit) موافق بودن *munāsab-sh*, *muwāfak-b.*
- SORTIE, n. حمله *hamla*, هجوم *hujūm*.
- SOT, n. می خور *bāda parast*, پسته *maya khur*.
- SOT, vt. پسته بودن *bāda parast-b.*
- SOUL, n. جان *jān*, (روح) ارواح *rūh*, (انفاس) نفس *nafs*, روان *rawān*, فرد *fard*, شخص *shakhs*, (individual) تنومند *tandurust*, (right) صحیح *sahih*, *tanūmand*.

- durust.**—(free from blemish) درصفت *durust*.
bi ayb. A man of sound judgment. اهل بصیرت *ahli basīrat*, عقلمند *āklmand*.
- SOUND, n.** آواز *āwāz*, صدا *sidā*, صوت *saut*, آهنگ *āhang*.
- SOUND, vt., vi.** آواز کردن *āwāz-k.*, صوت دادن *saut-k.*, صدای دادن *sidā-k.*, باغ کردن *bāng bar-z.* To sound an instrument, نواختن *navākhitan*, زدن *zadan*.
 —(try the depth) اندازه کردن *andāza-k.*
- SOUNDLY, ad.** با تندرستی *bā tandurustī*, با خوشی *bā khūshī*.—(truly) راستانه *rāstāna*, حقیقتاً *hakīkatan*.
- SOUNDNESS, n.** بی عیبی *bī dībī*, تندرستی *tandurustī*.—
 (truth) حقیقت *hakīkat*, راستی *rāstī*.
- SOUP, n.** آشپوش *shūrbā*, آشپوش *ābjūsh*.
- SOUR, a.** ترش *tursh*, حامض *hāmiz*.
 Very sour, بسیار ترش *bis-yār tursh*.
- SOUR, vt., vi.** ترش کردن *tursh-k.*, تیز کردن *tez-k.*—(make uneasy) آزار دادن *āzar-d.*, مضطرب کردن *muztarib-k.*
- SOURCE, n.** مصدر *masdar*, سر *sar*.—
 (fountain) چشم *chashma*.
- SOURLY, ad.** ترشانه *turshāna*, حامضاً *hāmizān*.
- SOURNESS, n.** حموضت *turshī*, حموضت *hamūzat*.—(of temper) درشتی *durushtī*, تند *tundī*.
- SOUTH, n.** جنوب *junūb*. South-east, جنوب شرق *junūb shark*. South-west, جنوب غرب *junūb gharb*.
- SOUTHERN, n.** جنوبی *junūbī*.
- SOVEREIGN, n.** شاه *shāh*, سلطان *sultān*, شاهنشاه *shāhīnshāh*.
- SOVEREIGN, a.** اعظم *adzam*, اکبر *akbar*, اگر کم *buland tarīn*, اگر کم *ala*, اگر کم *akram*.
- SOVEREIGNTY, n.** استقلال *istiklāl*, سلطنت *riyāsat*, داری *dāwarī*, حکومت *saltanat*, حکومت *hukūmat*.
- SOW, n.** خوک ماده *khūki māda*, گراز *gurāz*.
- SOW, vt., vi.** کاشتن *kishtan*, کاشتن *kāshtan*, زرع کردن *zart-k.*
- SOWER, n.** کشتکار *kishtkār*, مزارع *muzārī*.
- SOWN, a.** کاشته *kāshita*, مزروع *mazrūd*.
 A sown field, کشت *kisht*, زرع *zart*, زار کشت *kisht zār*.
- SPACE, n.** فاصل *fāsila*, وسعت *wasāt*, مقدار *mikdār*. A space of time, عرص *drsa*, مدت *muddat*.
 A long space of time, مدتِ مدید *muddati ma'id*. A short space of time, زمانِ قلیل *zamāni kalīl*. The space of a month, یک ماه *drsuī yak māh*.
 A space of interval, فاصل *fāsila*, مسافت *masāfat*, اند *asnā*.
- SPACIOUS, a.** وسیع *wasīd*, فراخ *farākh*, گشاده *kushāda*. A spacious space, جایِ گشاده *jāi kushāda*, عرص *drsa*, میدان *maydān*.
- SPACIOUSNESS, n.** گشادگی *kushādagi*, وسعت *fas-hat*, وسعت *wasāt*.
- SPADE, n.** بیل *bīl*, مسحات *mis-hāt*.
- SPAN, n.** وجب *wajab*, تابش *tābish*, بدست *badast*.
- SPAN, vt.** وجب کردن *wajab-k.*, شبر کردن *shibr-k.*
- SPARE, vt., vi.** [use frugally] امساک *imsāk-k.*, نگاه داشتن *nigāh-d.*, خرجِ قلیل ساختن *kharchi kalīl*.—
 —(show mercy) معاف کردن *mu'af-k.*, عفو کردن *marhamat-n.*, بخشیدن *bakhshīdan*.
- SPARE, a.** (scarce) قلیل *kalīl*, کم عدد *kam ādad*, کم *nā kasīr*.—(superfluous) زباده *ziyāda*, زاید *zāid*, —(lean)

لاغر *lāghir*, گوشت کم *kam guisht*.
 SPARING, *a.* پرهیزگار *parhīzgār*, کم *bakhil*.—(scarce) کم *kalil*, کم *kam*.—(frugally) کم *bā* خرج *kharchi kalil*.—(not abundantly) کم *ghayri kasrat*.

SPARK, *n.* آتش *ātiśh*, آخگر *akhgar*, پاره *pāra*.

SPARKLE, *n.* لامت *lamt*, درخش *dirakhsh*.

SPARKLE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, لامت *lamt-k*, تافتان *tāftan*.

SPARKLING, *a.* درخشان *dirakhshān*, تابان *tābān*.

SPARROW, *n.* کدچشک *kunjishk*, سرفور *usfur*. The chirping of a sparrow, چاو چاو *chāw chāw*.

SPASM, *n.* تپش *tads*, پیچش *pechish*, تشنج *tashannuj*.

SPATTER, *vt.* (defame) ناموس کردن *nāmūs-k*, بدنام دادن *badnām-d*.—(with dirt) از چرک *az chark-p* پاشیدن.

SPATULA, *n.* مرهم کش *marham kash*.

SPEAK, *vt., vi.* گفتن *guftan*, کلام کردن *kalām-k*, حرف *khitāb-k*, خطاب کردن *harf-z*, مکالمه کردن *makālama-k*, سخن راندن *sakhun-r*. To speak clearly, صاف *sāf-g* گفتن.

SPEAKABLE, *a.* لسان دار *guftant*, گفتنی *lisāndār*.

SPEAKER, *n.* گوینده *guyanda*, معکلم *mutakallim*, سخن ران *sakhun rān*.

SPEAR, *n.* نیزه *naysa*, سنان *sinān*, پیکان *paykān*.

SPEARMAN, *n.* رامج *neza bāz*, نیزه باز *rāmih*.

SPECIAL, *a.* خاص *makhṣūs*, ممتاز *khāṣ*, مستثنی *mustakill*.—(excellent) فاضل *fāsil*, نادر *nādar*, شریف *sharīf*. Special favour, iltifāt *iltifāt* مخصوص، عرابه *arābai makhṣūsa*.

SPECIALLY, *ad.* مستثلاً *mustakillan*, خاص *alā'l khusūs*, خاصه *khāssa*, مخصوصاً *khasūsan*.

SPECIALTY, SPECIALITY, *n.* خصوصیت *khusūsiyat*, استقلال *istiklāl*, تخصیص *takhsīs*.

SPECIES, *n.* قسم *kism*, ذات *zāt*, نوع *nau*, نوع و جنس *jins*. Species and genus, نوع *nau wa jins*. Of the same species, هم جنس *ham jins*. Different species, اجناس مختلف *ajnās mukhtalif*.

SPECIFIC, *a.* نوعی *nauī*, خاص *khāṣ*, مخصوص *makhṣūs*. Specific gravity, وزن مخصوص *wazni makhṣūs*.

SPECIFICALLY, *ad.* از روی جنس *as rūi jins*, مخصوصاً *makhṣūsan*.

SPECIFICATION, *n.* تفریق *tafrīk*, تفصیل *tafsīl*, حد *hadd*, تشخیص *tashkīl*.

SPECIFY, *vt.* تعیین کردن *tayunn-k*, بیان کردن *takhsīs-k*, تعیین کردن *bayān-k*.

SPECIMEN, *n.* نمونه *namūna*, کارنامه *kār nāma*, نمونہ *namudaj*, مثال *misāl*.

SPECIOUS, *a.* ظاهر حال *sākīr hāl*, خوشنما *khushnumā*.

SPECIOUSLY, *ad.* با ظاهر حالی *bā sāhīr hālī*, مستحسنانه *mustahsanāna*.

SPECK, SPECKLE, *n.* نقطه *nukta*, داغ *dāgh*, لکه *lakka*, عیب *dyb*.

SPECK, SPECKLE, *vt.* داغ دار کردن *dāgdār-k*, لکه دار کردن *lakkadār-k*.

SPECTACLE, *n.* تماشا *tamāshā*, منظر *manzar*, آوازه *āwāza*.

SPECTACLES, *n.* چشمه *chashma*, عینک *atnak*.

SPECTATOR, *n.* ناظر *nāzir*, بیننده *binānda*, مشاهد *muashāhid*, تماشاگر *taamashagār*.

SPECTRE, *n.* خیال *khayāl*, وهم *wahm*, سایه *sāya*, اثریت *ifrit*.

SPECULATE, *vi.* اندیش کردن *andīsha-k.*,
تأمل کردن *khiyāl-k.*, خیال کردن
tāmmul-k., ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

SPECULATION, *n.* اندیشه *andīsha*,
تصور *khiyāl*, خیال *mulāhaza*, ملاحظه
tasawwur—(scheme) مقصد *maksad*,
غرض *gharas*.

SPECULATIVE, *a* متفکر *mutafakkir*,
متخیل *sāhibi andīsha*, صاحب اندیشه
mutakhayyul, وهمی *wahmī*. The
speculative sciences, معارف معنویه
maārifī madnawīya.

SPECULATIVELY, *ad.* با اندیشه *bā andīsha*,
خیالانه *khiyālāna*.

SPECULATOR, *n.* اهل ملاحظه *ahli mulāhiza*,
صاحب اندیشه *sāhibi andīsha*,
تجارت پیشه *tijārat pēsha*, معامله دان
muāmala dān.

SPECULUM, *n.* آئینه *āina*, مرآت *marāt*

SPEECH, *n.* زبان *zabān*, گفتار *guftār*,
تکرار *takrīr*, سخن *sakhun*, کلام *kalām*,
کلمه *bayān*. A part of speech, کلام
kalama, جز کلام *juzi kalām*. Softness
of speech, رخامت *rakhāmat*. Slow of
speech, بطی الکلام *batī'ul kalām*.

SPEECHLESS, *a* بی سخن *bī sakhun*,
بی زبان *bī zabān*.

SPEED, *vt, vi.* شتاب کردن *shitāb-k.*,
سرعت نمودن *tadājil-k.*, تعجیل کردن
surdāt-n.—(make prosperous) بختیار
نرخنده کردن *bakhtiyār-k.*,
farkhunda-k.

SPEED, *n.* شتاب *shitāb*, زودی *zūdi*,
سرعت *surdāt*, تیز *tez*, کامی *kāmī*,
عجلت *ājlat*. To ride at full speed,
اسب با *tinān rīz-k.*, عیدن ریز کردن
asp bā chustī-r.

SPEEDILY, *ad.* بزودی *ba zūdi*, شتابان
shitābāna, عجله *dlāt tadājil*,
سرعه *ala'l faur*, سرعت *surdātān*.

SPEEDY, *a.* جلد *jald*, زود *zūd*, شتابان
shitābān, تیز *tez*, تند *tund*, سریع *sarī*.

SPELL, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*,
سحر *sihr*.

SPELL, *vt, vi.* تہجی کردن *tahajjī-k.*,
املا کردن *imlā-k.*,—
(charm) افسون کردن *afsūn-k.*

SPELLING, *n.* املا *imlā*, تہجی *hijā*.

SPEND, *vt, vi* (consume), ضایع کردن
sāt-k., تلف کردن *talaf-k.*—(wear out)
معلف بودن *kharch-sh.*, خرچ شدن
mutalaf-b. To spend money, خرچ
کردن *kharch-k.*, صرف کردن *sarf-k.*

SPENDTHRIFT, *n.* فضول خرچ *fuzūl kharch*,
مصرف *musrif*.

SPERM, *n.* آب منی *ābi manī*

SPHERE, *n.* کره *kura*, گوی *gūi*,
موقع *mukām*—(celestial) سیاره
siṭīr.

SPHERICAL, *a.* کره آسا *kura dāṣ*,
مکوره *mudawwir*.

SPHINX, *n.* ابو الهول *abu'l haulā*,
عنقا *ānkā*.

SPICE, *n.* مصالح *masāla*.

SPICE, *vt.* مصالح دادن *masāla-d.*,
مطهر *mu'attar-s.*

SPIDER, *n.* عنکبوت *ānkabūt*,
کبوتر *kahwal*. A spider's web, عنکبوت
pardui ānkabūt. To spin a web as a
spider, نذیدن *tanīdan*.

SPIKE, *n.* میخ دراز *mekhi darāz*,
مسمار *mismāri kalān*.

SPIKE, *vt.* میخ دراز نصب کردن *mekhi darāz nasb-k.*

SPIKENARD, *n.* سبیل هندی *sumbuli hindī*,
سبیل الطیب *sumbul u'ttib*.

SPILL, *vt, vi.* ریختن *rikhtan*,
افشاندن *afshāndan*.

SPIN, *vt, vi.* رشتن *rishtan*,
تافتن *tāftan*. To spin out, تطویل کردن
tatwīl-k.

کشیدن *ba darāzi-k*. To spin out a discourse, کلام کردن *tatwili kalām-k*.

SPINAL, *a*. مهره *muhri paywand*, قنات منسوب *kanāt mansūb*.—(spinal cord) نخاع *nukhā*.

SPINDLE, *n*. مغزل *dūk*, مغل *mighzal*.

SPINE, *n*. حرز الظهر *hirz u'z zahr*, قنات *kanāt*, پشت مهره *pusht muhra*.

SPINNER, *n*. نافتده *tāfanda*, مغزل *mughtazil*.

SPINNING, *a*. چرخ زدن *charkh zanī*, دوک ریسی *dūk-rīstī*, غزل *ghazl*.

SPIRAL, *a*. پیچدار *pechdār*, لوبی *lūbī*.

SPIRALLY, *ad*. پیچ در پیچ *pech dar pech*.

SPIRE, *n*. منار *manār*, سر *sar*.

SPIRIT, *n*. 1. (soul) روح *rūh*, جان *jān*, نفس *nafs*, روان *rawān*. 2. (breath)

دلوری *dam*, نفس *nafs*. 3. (courage) دلوری *dilāwarī*, مردانگی *mandānagī*.

4. (magnanimity) شجاعت *shujādt*, همت *himmat*. 5. (habit, constitution)

طبع *tabī*, مزاج *mizāj*. 6. (genius, wit) کوروت *kūrwatī madrakat*,

مهارت *mihārat*. The Holy Spirit, روح القدس *rūh allā*, روح الهی *rūhu'lkads*,

The vital spirit, روح حیوانی *rūhi hayātī*. The animal spirits, روح حیوانی *rūhi haywānī*.

7. (activity) چستی *chustī*, تیزی *tezi*. 8. (essence) خلاصه *khulāsa*, مطلب *matlab*. The spirit of

vitriol, روح اعظم *rūh adzm*. 9. (liquors) خمر *khamr*, شراب *sharāb*, می *maya*.

10. (apparition) صورتی *sūratī*, واهی *wahmī*. 11. (turn of mind) طبعیت *tabīdt*.

SPIRIT, *vt* جان دادن *diler-k*, دلیر کردن *jān-d*, جرأت دادن *jurāt-d*.

SPIRITED *a*. دلور *dilāwar*, بهادر *bahādur*, زنده دل *zinda dīl*.

SPIRITLESS, *a*. شکر دل *bi jān*, شکر دل *shutar dīl*, نا مرد *buz dīl*, نایرد *nāmard*. —(dejected) تنگدل *tang dīl*, تیرا دل *tīra dīl*.

SPIRITUAL, *a*. روحانی *rūhānī*, نفسانی *nafsānī*, غیبی *ghaibī*, باطنی *bātinī*, پاک *pāk*.

SPIRITUALITY, *n*. روحانیت *rūhānīyat*, نفسانیت *nafsānīyat*.

SPIRITUALLY, *ad*. با روحانیت *bā ruhānīyat*, مقدس *mukaddasan*.

SPIRITUOUS, *a*. روحانی *rūhānī*. —(active) تند *tez*, تیز *tund*.

SPIRY, *a*. پیچدار *minār āsā*, پیچدار *pechdār*.

SPIT, *n*. (for roasting) میخ *stkh*. —(from the mouth) نف *tuf*, لعاب دهن *luābī dahn*.

SPIT, *vt*, *vi*. (eject from the mouth), آب دهن افکندن *tuf-z*, آب دهن افکندن *ābī dahan-a*, نف بر آوردن *tuf bar-ā*.

SPITE, *n*. بد خواهی *bad khāhī*, کینه *kīna*, بدی *badī*. In spite of, با وجود *bā vajūd*, نهایت الامر *nihāyatul'amr*.

SPITE, *vt*. بد خواهی *kīna-g*, کینه گرفتن *bad khāhī-n*.

SPITEFUL, *a*. کش بد خواه *bad khāh*, کینه کش *kīna kash*, بد اندیش *bad andīsh*.

SPITEFULLY, *ad*. بد خواه *ba wajāi*, بد خواهی *bad khāh*, با کینه *bā kīn*.

SPITEFULNESS, *n*. کینه *kīna warī*, بد خواهی *bad khāhī*.

SPITTLE, *n*. نف *tuf*, آب دهن *ābī dahan*, لعاب *la'āb*.

SPLASH, *vt*. پاشیدن *pāshidan*, ترشح *tarashsha-k*.

SPLEEN, *n*. طحال *tihāl*, (طحال) *pl*. —(melancholy) سودا *saudā*, دلنگاری *dīlfigārī*. —(anger) خشم *khashm*, غصه *ghussa*.

SPLENDID, *a.* درخشان *raushan*, روشن *raushan*, *dirakhshān*, جلیل *jalīl*, عظیم *āzīm*.

SPLENDIDLY, *ad.* روشنانه *raushanāna*, با زینت و زینت *bā zeb u zīnat*.

SPLENDOUR, *n.* رونق *jalāl*, جلال *jalāl*, راناک *raunak*, جلوه *jalva*, تابش *ziyā*, تابش *tābīsh*.

SPLINTER, *n.* چوب پاره *tarāsha*, تراشه *tarāsha*, *chūb pāra*.

SPLINTER, *vt.* پاره پاره زدن *pāra pāra-z.*, ریزه کردن *rīza-k.*

SPLIT, *vt., vi.* شق کردن *shāgāftan*, شکافتن *shāgāftan*, *shakk-k.*, دریدن *chāk-z.*, چاک ردن *darīdan*.

SPOIL, *vt., vi.* (injure) زیان کردن *ziyān-k.*, خسارت کردن *kharāb-k.*, غارت کردن *khasārat-k.* — (lay waste) تاراج *ghārat-k.*, ویران کردن *wayrān-k.*, تاراج *ghārat-k.*, تباهی ساختن *tārāj-k.* — (corrupt) زیان رساندن *ziyān-s.*, تباهی *tabāhī-s.*

SPOIL, *n.* غارت *ghanīmat*, غنیمت *ghanīmat*, غارت *ghārat*, تاراج *tārāj*, یغما *yaghma*.

SPOKE, *n.* (of a wheel) فراش *farāsh*.

SPOKESMAN, *n.* ترجمان *tarjumān*.

SPOILIATION, *n.* vide, SPOIL.

SPONGE, *n.* اسفنج *isfanj*, ابر مرده *abr-murda*.

SPONGE, *vt., vi.* اسفنج نم کردن *as asfunj nam-k.*, پاک کردن *pāk-k.*

SPONGY, *a.* اسفنجی *isfanj āsā*.

SPONTANEOUS, *a.* خود بخود *khud ba khud*, ذاتی *zātī*, مرادی *murādī*.

SPONTANEOUSLY, *ad.* از خود *az khud*, با ارادت *ba irādat*, نبرعانه *tabarrāna*.

SPOON, *n.* چمچه *chamcha*, ملاط *ma'laka*.

SPORT, *n.* بازی *bāzī*, لعبت *ladbat*, لاهو *lahu* — (hunting) شکار *shikār*, صید *sayd*.

SPORT, *vt., vi.* بازی کردن *bāzī-k.*, بازیچه *bāzīchā-k.*, عیب ساختن *bas-s.*, صید کردن *shikār-k.*, شکار کردن *suyd-k.*

SPORTFUL, SPORTIVE, *a.* شاد *shād*, بازی *khūsh*, مسرور *masrūr*, بازی دوست *bāzī dust*.

SPORTSMAN, *n.* شکاری *shikārī*, شکارچی *nakhchīngīr*.

SPOT, *n.* داغ *dāgh*, خال *khāl*, نشان *nishān*, عیب *nukta*, لکه *lakka* — (disgrace) *āyb*, جا *jā*, فضالت *kazādt.* — (place) در حال *makān* On the spot, *dar hāl*, هماندم *hamāndam*.

SPOT, *vt.* نقطه دار کردن *nukta dār-k.*, (stain with spots) با لکه آلودن *bā lakka-ā*, پاک کردن *bā dāgh palīd-k.*

SPOTLESS, *a.* بی داغ *bī dāgh*, بی عیب *bī āyb*, پاک *pāk*.

SPOTTED, SPOTTY, *a.* لکه دار *lakka dār*, داغ دار *dāghdār*.

SPOUSAL, *n.* عروسی *drūsī*, نکاح *nikāh*.

SPOUSE, *n.* شوهر *drūs*, عروس *zauj*, زوج *shauhar*.

SPOUSE, *vt.* نکاح کردن *nikāh-k.*, عقد *ākd-k.*

SPOUT, *n.* دهان *dahna* — (mouth of a pipe) لوله *lūlu* — (gutter) نالدان *nāvdān*, مزاج *mīzāj*.

SPOUT, *vt., vi.* فواره زدن *fawwāra-z.*, افاده نمودن *ifāda-n.*, صدور *sadūr-k.*

SPRAIN, *n.* پیچش *pechish*.

SPRAY, *n.* سر شاخ *sari shākh*.

SPREAD, *vt., vi.* گسترده کردن *gustardan*, پاشیدن *farsh-k.* — (scatter) پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan* — (publish) دیان *āshkāra-k.*, ساختن *bayān-s.* To spread the wings, *basti janāh-k.* To spread on the ground, فرش *bālāi zamīn farsh-k.*

SPREAD, *n.* (extent) امتداد *imtidād*, بسط *baet*, افزایی *afrāzī* — (expansion)

گسترده‌گی *gustardagt*.—(as a carpet)
کشاده *mafrūsh*—(as wings) *kushāda*—(diffused) افشاندۀ *afshānda*,
مشهور *muntashir*.—(published) *mashhūr*,
پیدا شده *payadā shuda*.

SPRIG, *n* شاخچه *shākhcha*.

SPRIGHTLINESS, *n* انبساط *imbisāt*,
رنوکی *nishāt*, شادمانی *shādmānī*,
زیرکي *zīrakī*.

SPRIGHTLY, *a* زیرک *shādmān*,
زیرک *zīrak*, چالاک *chālāk*, مسرور *masrūr*.

SPRING, *n*. 1. (season) فصل بهار *faslī bahār*,
ربیع *rabīd*. 2. (instrument) چشمه
kamāncha. 3. (fountain), چشمه *chashma*,
چشمه *yambū*. 4. (leap) جست *jast*,
رکس *raks*. 5. (elasticity) جهیدگی *jahīdagī*,
دمداری *damdārī*. 6. (origin) مصدر
masdar, اصل *asl*.

SPRING, *vt., vi.* چشمه *chashma* بر آمدن
bar-ā, صادر شدن *sādir-sh*. To spring
up, طلوع کردن *zakhūr-k*,
tulūd-k.—(as plants) رستن *rustan*,
جهیدن *nāshī-sh*.—(leap) جهیدن
jahīdan, چستن *jastan*. To spring from
ancestors, از اصل آمدن *az asl-ā*. To
spring from a cause, موجب داشتن
mūjab-d. To spring game, بخجیر
nakhchīr-ā. To spring a leak,
راکنا دار شدن *rakhna dār-sh*.

SPRINKLE, *vt., vi.* افشاندن *afshāndan*,
پاشیدن *pāshīdan*, ریختن *rīkhtan*. To
sprinkle a house with water, نصح کردن
nus-h-k. To sprinkle with sugar, شکر
کردن *shakar riz-k*.

SPROUT, *vi.* رویدن *rustan*, رویدن *rūtdan*.

SPROUT, *n*. شاخه *shākha*, نشاء *nashā*.

SPUR, *n*. میخ *mihmiz*, خار *khār*. The
spur of a cock, میخ خروس *mahmizi kharūs*,
ناخن خروس *nākhuni kharūs*.
To spur a horse, میخ زدن *mahmiz-z*.

SPUR, *vt.* میخ زدن *mahmiz-z*.—(incite)
بر انگیزتن *bar-ā*.

SPURIOUS, *a* (not genuine) مکذوب *muk-*
allad, لباستی *libāstī*—(illegitimate)
حرامزاده *harām*. A spurious son, حرامزاده
harāmzāda, ولد زنا *valadī zinā*.

SPURN, *vt., vi.* پا زدن *pā-z*,
lakad-z, سپردن *sipur-dan*—(reject
with contempt) با اهانت رد کردن *bā*
ihānat radd-k, تانز و مذمت زدن *tanz*
u mazammāt-z.

SPY, *n*. جاسوس *jāsūs*, راز جو *rāz-ju*,
خبر جو *khābar-ū*. To play the spy,
جاسوسی کردن *jāsūstī-k*.

SPY, *vt.* نظر کردن *didan*, نظار کردن *nazar-k*,
نگریستن *nigristan*, جاسوسی کردن
jāsūstī-k.

SQUAB, *n*. (newly hatched), بی پرو بال
bī par u bāl.—(short of stature and
thick) کوتاه قد *kutāh kadd*.

SQUABBLE, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k*,
نیزاع کردن *nizā-k*, سدیزه ساختن
sitīza-s.

SQUABBLE, *n*. ستیزه *sitīza*, غوغا
ghaughā, منازعت *munāzadt*, فتنه *fitna*,
نزاع *nizā*.

SQUADRON, *n*. جماعت *jamādt*, حلقه
halka.—(of horse) رساله *risāla*.—(of
ships) جماعت *jamādtī jehāz*.

SQUALL, *vi.* غریو زدن *gharīv-z*,
ولول *walwala-k*, فریاد زدن *faryād-z*.

SQUALL, *n*. فریاد *gharīv*, فریاد *faryād*.
A squall of wind, تند باد *tund bād*.

SQUANDER, *vt.* تلف کردن *talaf-k*, ضایع
کردن *zāyf-k*, بارباد دادن *barbād-d*.

SQUANDERER, *n* مبدل *mubazzir*, مسرف
musrif.

SQUARE, *a*. مربع *murabbī* دار
chehār gushadār, مکعب *mukāb*—
(square root) جذر *jazr* (*pl.* جذور).

- (figure) چهار چہار *chēhār jānīb*, جانب *chēhār gūsha*.
- SQUARE, *n* میدان چہار جانب *may-dāni chēhār jānīb*.
- SQUARE, *vt* مربع کردن *murabbī-k.* گوشہ چہار گوشہ کردن *chēhār gūsha-k.*
- SQUASH, *n* انفعالگی ناگہانہ *uftādagi i nāghāna*.
- SQUASH, *vt* سہق نمودن *sahk-n*, کوفتن *kūftan*.
- SQUEAMISH, *a* نازک طبع *nufūr*, ذہور *nāzūk tabī*.
- SQUEAMISHNESS, *n* لطیف مزاجی *latīf mizājī*.
- SQUEEZE, *vt., vi* افشردن *afshurdan*, فشاریدن *fishārdan*.
- SQUINT, *vt.* بکجی دیدن *ba kajī-d.*, از گوشہ چشم نظر کردن *az gūsha chashm nazar-k.*, احوال شدن *ahwal-sh*.
- SQUINT, *n* کج بینی *kaj bīnī*, چشم لُک *lūkh chashm*. Squint-eyed, احوال *ahwal*, کج بین *kaj bīn*.
- SQUIRREL, *n* موش پرندہ *mūshi paranda*, سنجاب *sanjāb*.
- STAB, *vt., vi* خنجر زدن *khanjar-s.*, خستن *khastan*.
- STAB, *n* زخم از نوک خنجر *zakhm az nauki khanjar*.
- STABILITY, *n* پایداری *karār*, قرار *pāydārī*, استواری *ustuwārī*.
- STABLE, *n* اصطبل *istabal*, آخور *ākhūr*, طویل *tawīla*.
- STABLE, *a*- Vide, STEADY, FIRM.
- STACK, *n* خرم انبار *ambār*, تودہ *tūda*, خرمن *khirman*.
- STACK, *vt* انبار کردن *tūda-k.*, تودہ کردن *ambār-k.*
- STAFF, *n* چوب دستی *chūb dastī*, عصا *dasā*, سردستہ *sardasta*.
- STAG, *n* آہوی نر *āhūi nar*, بارو *lāsū*, گوزن *gawzun*.
- STAGE, *n* تماشا گاہ *tamāshā gāh*, مظهر *mazhar*. — (a resting place) فرود گاہ *farūd gāh*, منزلگاہ *manzalgāh* — (a step) *daraja*, طبقہ *tabaka*. In every stage, ہر درجہ *bahar daraja*. Stage-player, باربگر *bāzīgar*, ناکال *nakkāl*.
- STAGGER, *vt., vi* خیزان رفتن *uftān u khizān-r.*, خمبیدن *jumbidan*. — (begin to lose courage) ترسان گشتن *tarsān-g.* — (to be struck with doubt) عاجز شدن *hayarān-sh.*, عاجز شدن *ājiz-sh.*
- STAGNANT, *a* نا روان *nā rawān*, بی جریان *nā jiryān*, استادہ *istāda*, بی جنبش *bī jumbish*. Stagnant water, آب استادہ *ābi istāda*, متادفین *mutadffin*.
- STAGNATE, *vi* استادن *istādan*, نا روان شدن *nā rawān-sh*.
- STAGNANCY, STAGNATION, *n* نا روانی *nā rawānī*, تونف *istādagi*, استادگی *tatwakkuf*.
- STAIN, *n* داغ *dāgh*, لک *lakka*, عیب *dyb*, آلایش *ālāyish*.
- STAIN, *vt* آلودن *ālūdan*, لک کردن *lakka-k*, داغدار کردن *dāghdār-k.*
- STAINLESS, *a* بی عیب *bī āyb*, بی داغ *bī dāgh*, پاک *pāk*.
- STAIR, *n* زبنہ *nardubān*, نردبان *zīna*, درجہ *daraja*. The step of a stair, پلہ *pāya*, درجہ *daraja*. Stair case, پلہ *pilla*, مدرج *madraj*.
- STAKE, *n* میخ *mekh*, مسمار *mismār*, واتد *watad*. A stake at play, شرط *shart*, رهن *rahn*.
- STAKE, *vt* رهن ساختن *girau-k.*, گرو کردن *rahn-s.*
- STALE, *a* نا تازہ *kūhna*, کهنہ *nā tāsa*. Stale victuals, شادینہ *shadīna*.

STALENESS, *n* دوسیدگی *kuhnagi*, کهنگی *busidagi*.

STALK *vi.* خرامان *kharāmīdan*, خرامان شدن *khurāmān-sh*.

STALK, *n.* (of a plant) گلبن *sāk*, ساق *gulbun*. A stalk of corn, نازنه *nāiza*, خوشه *shākha*.—(of a grape) خوشه *khusha*.

STALL, *n.* ستوردان *saturdān*, آخور *ākūr*. A bench on which goods are exposed for sale) دکانچه *dukāncha*, تخته *takhta*.—(at theatre), اوطان *utāk*.

STALLION, *n.* اسپ *aspi nar*, اسب *aspi kirāz*.

STAMMER, *vi.* لکنت کردن *luknat-k*.

STAMMERING, *n.* لکنت زبانی *luknat zabānī*, زبان گریختگی *sabān-girāftagi*.

STAMP, *vt., vi.* زدن *zarb-k.*, ضرب کردن *zadan*.—(with a mark) داغ نهادن *dāgh-n.*, نقش کردن *naksh-k*. To stamp money, سکه ضرب کردن *sikka zarb-k*. To stamp with the foot, پای زدن *pāya-z*.

STAMP, *n.* (impression), نقش *naksh*, نشان *nishān*, علامت *ālāmat*. A stamp on weights and measures, عیار *tyār*. An instrument for stamping, دار *dār*, سکه *sikka*.—(seal) مهر *muhr*.

STANCH, *a.* ثابت *sābit*, برقرار *bar karār*.

STAND, *vt., vi.* ایستادن *istādān*, در پا شدن *bar pā-sh.*, قیام کردن *kayāk-k.*, ایستقامت کردن *istikāmat-k.*—(stop) ماندن *māndan*, توقف کردن *tawakkuf-k.* To stand still, آرام داشتن *ārām-d.*, بی حرکت شدن *bī harakat-sh.*—(remain firm) برقرار شدن *bar karār-sh.* مستقیم شدن *mustakīm-sh.*—(not to fly) مقاومت کردن *mukāwamat-k.* To stand opposite, روبرو شدن *rūbarū-sh.*, مقابل شدن *mukābil-sh.* To stand by,

عن قریب *nazdīk-sh.*, نزدیک شدن *dn karīb-sh.*—(assist) مدد دادن *madad-d.*, یاری دادن *yārī-d.* To stand aside, کنار گذاشتن *kināra-g.*, در طرف امیدوار *bar taraf-r.* To stand for, *umedwār-b.*—(represent another) قائم مقام *jā nishīn-b.*, جانشین بودن *kāyim mukām-sh.* To stand off, باز اسعدان *bāz-i.*—(not to comply) ناکابل کردن *imtinād-k.*—(avoid intimacy) مصاحبت امتناع کردن *musāhibat imtinā-k.* To stand out, ثابت پا *bar karār-n.*, برقرار نمودن *sābit pā-n.*—(to be prominent) تقدم کردن *takaddum-k.* To stand to, جد و جهد کردن *jad u jahad-k.*, ملزمت نمودن *mulāzamat-n.* To stand to a promise, وفاداری کردن *wafādārī-k.*, عهد وفا کردن *dhd wafā-k.* To stand up, برخاستن *kiyām-k.*, تکیه کردن *barkhāstan.* To stand upon, *takya-k.*, در نشستن *bar nishashtan.*—(insist on) اقامت کردن *akāmat-k.*, *khud rāi-sh.*—(value, take pride in) عزیز داشتن *āzīz-d.* To stand in (cost), بها کردن *bahā-k.*, داشتن *kīmat-d.* To stand one's ground, ثابت پای نمودن *sābit pāya-n.* To stand entry, نوبت داشتن *naubat-d.*, *pāsbān-sh.* To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-ā.* در عوض *dar twaz-b.* To stand in need, محتاج شدن *muhtāj-sh.* To stand in the way, اعتراض کردن *itirāz-k.*, مانع *mānt-sh.* Stand off! برو دور *barau dūr bāsh.*

STAND, *n.* منزل *manzil*, مقام *mukām*, مقاومت *takhta*, To make a stand,

کردن *mukāwamat-k.* To be at a stand,
حیران شدن *mā't-sh.*, مایت شدن
hayrān-sh.

STANDARD, *n.* علم *dlam*, نشان *nishān*,
لوا *liwā*, رایت *rāyat*, علامت *dlāmat*.
To erect the standard, علم نصب کردن
dlam nasb-k. The standard of weights
or measures, عیار *tyār*. A standard
bearer, علم بردار *dlam bardār*,
میرلوا *mīri liwā*.

STANDING, *n., a.* پایدار *kāyim*,
پایدار *pāyadar*, در قرار *bar karār*,
استنادگی *istādagi*, ثبات *sabāt*. Of long stand-
ing, قدیم *kadīm*, کهنه *kuhna*. Of short
standing, نو رسیده *nau rasīda*.

STANZA, *n.* شعر (ابیات) *bayt* (*pl.* اشعار)
shēr (*pl.* اشعار).

STAPLE, *n.* (market), بندر *bāsār*,
بازار *bandar*.—(product) حاصل *hāsil*.—(of
a lock) قلاب *kulāba*.—(thread) رنجه *rīza*.

STAR, *n.* ستاره *sitāra*, (*pl.* ستارگان),
اختر *akhtar*, کوکب *kaukab*, (*pl.* کواکب),
نجم *najm* (*pl.* نجوم). The polar star,
قطب *kutb*. The morning star, نجم
najmi sabāh.—(planet, comet)
سیاره *najmi sāyir*, *sayyāra*.
A falling star, شهاب *shihāb*. The
ascendant of a star, اوج *auj*. The star
of the state, نجم الدوله *najmuddawla*.
To shine or twinkle as stars, کوکب
کردن *kaukab-k.* To rise as stars, نجم
کردن *najm-k.* To observe the stars,
تنبه کردن *tanajjum-k.*—(mark of
reference) علامت *dlāmat*, نشان *nishān*,
—(fate) بخت *bakht*, طالع *tālā*.
Star-like, ستاره وار *sitāra wār*,
نجم آسا *najm āsā*.

STARCH, *n.* نشاسته *nishāsta*, آهار *āhār*.

STARE, *vt., vi.* استن *imān-s.*,
با دقت نظر کردن *wā-n.*, وانگرستن
bā dikkat nazar-k.

STARE, *n.* استن *imān*, وانگرایی *wā*
nigrānē, نظر *nazari tes*.

STARK, *a.* مطلق *mutlak*, کامل *kāmil*.

STARLESS, *a.* بی نجم *bē najm*, بی
ستاره *bī sitāra*.

STARLIGHT, *n.* روشنی ستاره *raushni e*
sitāra.

STARLING, STARE, *n.* مار *sār*, روسا
warsā.

STARRY, STARRED, *a.* نجومی *nujūmī*,
کواکب دار *kawākab dār*.

START, *vt., vi.* در جستن *bar-j.*,
رمیدن *ramīdan*, جهیدن *jahīdan*. To start
horses at a race, اسبان از مقصد روانیدن
aspān az mīkbas dawānīdan.—(set
out on any pursuit) روان شدن
rawāna-sh., کوچ کردن *kūch-k.*—(pro-
duce to view) در میان آوردن *dar miyān-*
ā., پیدا کردن *paydā-k.* To start a
subject or opinion, رایی در میان آوردن
rāya dar miyān-ā. To start (put sud-
denly out of place) نگاه از جا جهانیدن
nāgāh az jā jehānīdan. To start from
sleep, از خواب در جستن *az khāb bar-j.*

START, *n.* (quick and sudden spring)
پرتاب تیز و *barjastagi*, در جستگی
ناهان *partāpi tes u nāgahān*.—(sudden
effort) جدی ناهانی *jaddi nāgahānē*.—
(departure) رحلت *rahlat*, کوچ *kūch*.

STARTER, *n.* رواننده *ramānanda*,
حرکت کننده *harakat kunanda*.

STARTLE, *vi., vt.* حیران کردن *hayrān-k.*,
مضطرب شدن *tarsānīdan*, مضطرب
muztarīb-sh.

STARVATION, *n.* گرسنگی *gurīonagi*,
جوع *jūd*.

STARVE, *vt., vi.* از گرسنگی مردن *as gurienagi-m.*, از جوع جان تسلیم کردن *az jūd jān taslīm-k.*—(kill with hunger) *az gurienagi halāk-k.*, از شدت سردی کشتن *as shiddati sardi-k.*

STATE, *n.* 1. (condition) حال *hāl*, حالت *hālat*, چگونگی *chigūnagī*. 2. (station, rank) مرتبه *martaba*, منزلت *mansalat*, منصب *mansab*, جاد *jāh*. 3. (the public, Government) سرکار *sarkār*, مملکت *mamlakat*, حکومت *hukūmat*. 4. (pomp) عظمت *ʿasmat*, شوکت *shaukat*, دولت و اقتبال *daulat u ikbāl*. 5. (statement, representation) عرض حال *ʿirzi hāl*, صورت *surat hāl*. Affairs of state, امور سلطنت *amūri saltanat*. In this state of affairs, در این حال *dar ʿin hāl*. According to the state, حال بحسب *ba hasbi hāl*. A good state, حال خوش *hālī khush*, نیکو *hālī nekū*. A bad state, حال بد *hālī bad*. A state of confusion, اضطراب *hālī parīshān*, حال پریشان *ʿitirāb*. Ministers of state, ارکان دولت *arkāni daulat*. The pillar of the state, عمودت المملکت *ʿamūdatu'l mulk*.

STATE, *vt* صورت حال کردن *sūrat hāl-k.*, عرض کردن *ʿarz-k.*, بیان کردن *bayān-k.*. To state an account, حساب دادن *hisāb-d.* — (arrange) ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārāstan*.

STATELINESS, *n* بزرگواری *buzurgwārī*, جلالت *jalālat*, عظمت *ʿasmat*.—(of walk) خرامش *kharāmish*.

STATELY, *a.* عظیم *ʿazīm*, بزرگوار *buzurg-wār*, شاهانه *shāhāna*.

STATEMENT, *n.* بیان *takrīr*, تقریر *bayān*, توضیح *tauzīh*.

STATESMAN, *n.* مدبر *mudabbir*, اهل تدبیر *ahli tadbīr*.

STATICS, *n.* علم قوام اشیا *ʿilmī karwāmī ashyā*.

STATION, *n.* مقام *mukām*, جای *jāya*, منزل *manzil*, (pl. منازل) *maḥall*, مسکن *maskan*, موقت *maukif* (pl. موقوف) *mansab*, خدمت *khidmat*, جاد *jāh*, درجه *daraja*, مرتبه *martaba*.—(rank) *pāya*.

STATION, *vt.* نصب کردن *naṣb-k.*, قایم کردن *kāyīm-k.*, تعیین کردن *tayyīn-k.*, قرار دادن *karār-d.*

STATIONARY, *a.* ثابت *sābit*, برقرار *bar karār*, ساکن *sākin*.—(for writing) کاغذ و غیره *kāghaz waghayra*.

STATIONER, *n.* کاغذ فروش *kāghaz farūsh*, خرده فروش *khurda farūsh*.

STATIONERY, *n.* اسباب خرده فروشی *aslābi khurda farūsh*.

STATISTICS, *n.* مصالح شناسی *masālih shanāsī*, قوام دانی *karwām dāni*.

STATUARY, *n.* تراشیده *nakkāshī*, نقاشی *tarāshanda*.

STATUE, *n.* بت *but*, منمن *sanam*, وثن *wasan*.

STATURE, *n.* قد *kadd*, اندام *andām*, قامت *kāmat*. Middle stature, میان قامت *miyāni kāmat*. Tall of stature, بلند قامت *kashīda bālā*. Short of stature, کوتاه قد *kūtāh kadd*.

STATUS, *n.* حال *hāl*, حالت *hālat*, میزان اطلاع *miṣāni ʿittilād*, چگونگی *chigūnagī*.

STATUTE, *n.* قاعده *kāyida*, آیین *ʿayn*, قانون *kānūn*.

STAVE, *vt.* دفع کردن *shikastan*, شکستن *daft-k.*, رد کردن *radd-k.*

STAY, *vt., vi.* ماندن *māndan*, سکونت ساکن شدن *sakūnat-k.*, ساکن *sākin-ak.*

- STAY**, *n.* سکونت *būd u bāsh*, بود و باش *akūnat*.
- STEAD**, *n.* بدل *badal*, جا *jā*, عوض *twaz*.
Instead of, بجای *la jāi*. با عوض *ba twaz*.
To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-ā*,
fāyada-ā، فایده آوردن، *fāyada-ā*.
- STEADFAST**, *a.* استوار *pāyadār*، پایدار
ustuwār، ثابت قدم *kāyim*، قائم *ābit*
kadam.
- STEADFASTLY, STEADILY, ad.** فایما *kāyaman*،
با استواری *ba isbāt*، باثبات *bā ustuwārī*.
- STEADINESS**, *n.* ثبات *ustuwārī*، استواری *isbāt*.
- STEADY**, *a.* پایدار *bar karār*، برقرار
pāyadār، محکم *muhkam*، ثابت *ābit*.
- STEAK**, *n.* گوشت پاره *gūsh t pāra*.
- STEAL**, *vt, vi.* التماع *duzdīdan*، دزدیدن
روبوشت کردن *iltimād-k*. To steal away, روپوش
شدن *rūpūsh-sh*، پنهان رفتن، *pinhān-r*.
To steal upon, آهسته و پنهان پیش آمدن،
āhista wa pinhān pesh-ā، روباه بازی،
ساختن *rūbāh bāzī-s*.
- STEALTH**, *n.* پنهانی *duzdī*، دزدی
pinhānī. By stealth, بدزدی *ba duzdī*،
پنهانی *ba pinhānī*.
- STEAM**, *n.* بخار *bukhār*. Steamer
جهاز دودی *jehāsi dūdī*.
- STEAM**, *vt, vi.* بخار کردن *bukhār-k*،
تبخیر کردن *tabkhīr-k*.
- STEED**, *n.* مرکب *asp*، اسب *markab*.
- STEEL**, *n.* یلب *pūlād*، فولاد *fūlād*،
yalah.
- STEEL**, *vt.* صلب کردن *sukht-k*، سخت کردن
ساختن *sulb-s*.
- STEEP**, *a.* سر بالا *sar bālā*، سرازیر *sarāzīr*،
نشیب دار *nashīb dār*.
- STEEP**, *vt.* خیسانیدن *āghushtan*، آغوشیدن
khīsanīdan.
- STEEP**, *n.* زمین که سراسیم *sarāshīb*،
zamīn ki māyil bāshad، مایل باشد
نشیب *nashīb*، زمین *shīb*،
zamīn.
- STEEPLE**, *n.* منار *manār*.
- STEEPLY**, *ad* سرازیرانه *bā nashīb*،
sarāzīrāna.
- STEEPNESS**, *n.* نشیب داری *nashīb*،
dārī، سرازیر *sarāzīr*.
- STEER**, *vt., vi.* کشتی رافدن *kishtī-r*،
سوق کردن *sauk-k*.
- STEERAGE**, *n.* راه *nāhi jehāz*،
کشتی رادی *tarīki kishtī*،
kishtī rānī.
- STEM**, *n.* اصل *asl*، ساق *āsk*.—(family)
نسل *nasl*.—(the fore part of a ship)
راس *rās*، سر *sar jehāz*.
- STEM**, *vt.* در گذاشتن *dar-g*.—(stop)
سد کردن *sadd-k*، باز داشتن *bā-d*.
- STENCH**, *n.* گند *bad būi*، بد بوی *gand*.
- STEP**, *n* رجب *pā*، قدم *kadam*، گام *gām*،
rajā. The step of a stair، درجه *daraja*،
زین *zīna*، پای *pāya*. A step of promo-
tion، مرتبه *martaba*، رتبه *rutba*، پای *pāya*.
A descending step، درکت *darakat*،
نزول *martabai nuzūl*. An ascend-
ing step، درجه *darajai masād*،
قدم *pāya āla'*. Step by step،
kadam ba kadam، پای *pāya*،
pāya. Stepping-stones، پا گاه *pā gāh*.
Step-brother، برادر اند *birādar andar*.
Step-child، فرزند خوانده *farzandi*
khānda. Step-daughter، دختر اند *dukhtar andar*.
Step-father، پدر اند *dukhtar andar*.

pidar andar. Step-mother, مادر اندر.
mādar andar. Step-son, پسر مادر
pisar andar, رباب *rabāb.*

STEP, vt., vi. گام نهادن *kadam-n.*, گام
 نهادن *gām-n.*, وضع کردن *wazʿ-k.* To
 step out, بیرون رفتن *berūn-r.* To step
 in, دخول کردن *dukhūl-k.* To step back,
 باز رفتن *bās-r.* To step after one,
 در پی *dar payā-r.* To step on,
 تیز گام کردن *tez gām-k.* To step up,
 در آمدن *dar āmdn.*

STEREOSCOPE, n. مجسم نگر *mujassam nigar.*

STEREOTYPE, n. لوحه طبع *lūha tabʿ,*
 حرف ثابت *harfi sābit.*

STERILE, a. بی ثمر *bī samr,* عقیم
ākīm.—(land) شوره زمین *shūra zamīn.*

STERLING, a. رایج *rāyij,* صحیح *sahih,*
 پاکیزه *pākīza.*

STERN, a. درشت *sakht rū,* سخت رو
durusht, تند *tund.*

STERN, n. دنبال جهاز *dumbāli jehāz,*
 دوسه *dabūsa.*

STERNLY, ad. با ترش روی *ba tursh rūi,*
 درشتان *durushtāna.*

STERNNESS, n. سخت روی *sakht rūi,*
 درشتی *durushti,* تندی *tundī.*

STETHOSCOPE, n. آلات سینه بین *ālātī*
sīna bīn.

STEW, n. (brothel) خرابات *kharābāt.*—
 (stewed meat) قلیه *kaliya,* بخنی *yakhnī.*

STEW, vt., vi. قلیه کردن *kaliya-k.,* قییم
 کردن *kīma-k.*

STEWARD, n. ناظر *dūwān,* دیوان *nāzar.*
 —(of the household) خانسامان *khānsāmān.*

STICK, n. چوب *chūb,* عصا *asā,* چماق
chumāk. To beat with a stick, چوب
 زدن *chūb-z.*

STICK, vi., vt. چسبیدن *chaspidan,* وصل
 کردن *wasl-k.* To stick in the mind,
 پادار گل داشتن *pā dar gil-d.*—(to be
 embarrassed) سرگردان بودن *sargardān-*
b., حیران شدن *hayarān-sh.*—(remain)
 باقی شدن *bāqī-sh.* To stick to,
 و استادن با چیزی *wā istādan ba chīz.*
 در زمین نصب
 نشان دادن *dar zamīn nasb-s.,*
 تقدم کردن *nishāndan.* To stick out,
 takaddum-k.—(refuse compliance)
 امتناع نمودن *imtinād-n.*

STIFF, a. سخت *sakht,* درشت *durusht.*
 —(proud, obstinate) سرکش *sarkash,*
 گردن کش *gardan kash.*

STIFFEN, vt., vi. سخت کردن *sakht-k.,*
 درشت کردن *durusht-k.*

STIFFLY, ad. درشتان *durushtāna,* با
 سختی *bā shakhtī.*

STIFFNESS, n. سختی *sakhtī,* درشتی
durushtī, سرکشی *sarkashī,* عناد *ʿnād.*

STIFLE, vt. خفه کردن *khaffa-k.,* نفس گرفتن
nafs-g., دم بستن *dam-b.*—(conceal)
 مخفی کردن *makhfī-k.,* پوشیدن *poshtē-*
dan.

STIGMA, n. داغ *dāgh,* ننگ *nang,* عیب
ʿayb, بدنامی *badnāmī.*

STIGMATIZE, vt. داغ زدن *dāgh-z.,*
 موب کردن *ruswāi-k.,* موب کردن
mdyūb-k.

STILL, vt. ساکن کردن *sākin-k.,* تسکین
 دادن *taslīm-s.,* آسودن *āsūdan,*
 بی حرکت *khāmūsh-s.,* ساکن
 ساختن *bī harakat-s.*

STILL, a. (quiet) ساکن *sākin,* آسوده
āsūda.—(silent) خاموش *khāmūsh.*
 ساکن *sākit.*—(motionless) ساکن
sākin, بی جنبش *bī jumbish.*

STILL, ad. (till now) تا این زمان *tā in*
zamān, تا آن *hanūz.*—(till then) تا آن

- وقت** *tā ān wakt* — (notwithstanding) **STIPENDIARY**, *n.* **اجیر** *masdūr*, **آجیر** *ajir*.
- تا هم** *tā ham*, **با وجود** *bā wajūd*. — **STIPULATE**, *vi.* **عهد** *shart-k.*, **عهد** *paymān-k.*, **کردن** *ahd-k.*, **ایمان** *paymān-k.*, **قرار دادن** *karār-d.*
- (ever)** *hamīsha*, **هر زمان** *har zamān*. — (after that) **بعد از آن** *bad az ān*. — (in continuance) **در مداومت** *dar mudāwamat*, **در استمرار** *dar istimrār*.
- STILLNESS**, *n.* **سکوت** *sukūt*, **راحت** *rāhat*, **خواب** *āsūdagi*, **خواب** *khāmūshī*.
- STIMULANT**, *a.* **مفرج** *mufarrih*, **محرک** *muharrrik*, **مقوی** *mukawwī*.
- STIMULATE**, *vt.* **در انگیزیدن** *bar-a.*, **ترغیب کردن** *tahrīk-k.*, **ترغیب کردن** *targhīb-k.*, **تقویت بخشیدن** *takwīyat-b*.
- STIMULATION**, *n.* **انگیزش** *angīzish*, **ترغیب** *tahrīs*, **ترغیب** *targhīb*.
- STIMULUS**, *a.* **باعث** *tahrīk*, **ترغیب** *bāts*.
- STING**, *n.* **نیش** *nīsh*, **ناوک** *nāwak*. — (of a bee) **ناوک زدن** *nāwaki zambūr*. — (of a serpent) **نیش مار** *nīsh i mār*. — (of a scorpion) **نیش عقرب** *nīshi ākrab*.
- STING**, *vt.* **گزیدن** *nīsh-z.*, **گزیدن** *gazīdan*, **ناوک زدن** *nāwak-z.*
- STINGILY**, *ad* **با طمعکاری** *bā tamīkārī*, **بخیلانه** *bakhīlāna*.
- STINGINESS**, *n.* **طمعکاری** *tamīkārī*, **تند دستی** *tang dastī*, **بخیلی** *bakhīlī*.
- STINGY**, *a.* **طمعکار** *tamīkār*, **بخیل** *bakhīl*, **تنگ دست** *tang dast*, **لزم** *laīm*.
- STINK**, *n.* **بوی بد** *bad bū*, **گند** *gand*.
- STINK**, *vi.* **گندیدن** *bad bū-k.*, **گندیدن** *gandīdan*.
- STINKING**, *a.* **بوی آلود** *bad bū ālūd*, **معاذ** *mutadāffīn*.
- STIPEND**, *n.* **وظیفه** *wazīfa*, **علوفه** *ālūfa*, **تنخواه** *tanikhāh*.
- STIPENDIARY**, *a.* **دار** *ālūfa dār*, **وظیفه دار** *wazīfa dār*.
- STIR**, *vt. vi.* **جذبش دادن** *jumbīsh-d.*, **حرکت دادن** *jumlānīdan*, **گردانیدن** *gurdānīdan*. — (to be in motion) **جذبش کردن** *jumbīsh k.*, **حرکت کردن** *harakat-k.* **To stir up**, **تحریش کردن** *tahrīz-k.*, **در انگیزیدن** *bar-a.*
- STIR**, *n.* **هنگامه** *hangāma*, **غوغا** *ghaughā*, **فتنه** *fitna*, **شورش** *shūrīsh*.
- STIRRUP**, *n.* **رکاب** *rakāb* (*pl.* **رکبت**).
- STITCH**, *vt., vi.* **دوختن** *dūkhtan*, **بخیه** *bakhīya-k.*, **جز بستن** *juz-b.*
- STITCH**, *n.* **دوخت** *dūkht*, **بخیه** *bakhīya*.
- STOCK**, *n.* (trunk of a tree) **قلم درخت** *tana-dirakht*, **تیر** *tīra*. — (of a gun) **تند** *kundāgh*, **تند** *tanah*. — (race, lineage) **اصل** *asl*, **نسب** *nasl*, **اصل** *nasb*. — (capital) **سرمایه** *sarmāya*, **اصل** *asl*. **Joint stock**, **صاحب داران** *sarmāyai hissa dārān*. **Joint stock company**, **شرکاء** *jamā'ati shirkā*.
- STOCK**, *vt.* **انباشتن** *pur-k.*, **فرار** *farāham-ā.*, **دور کردن** *ambāshkan.*, **دور کردن** *zakhīra-k.*
- STOCKING**, *n.* **پایه** *pāya tāba*, **وز** *mūza*.
- STOMACH**, *n.* **شکم** *shikam*, **معدة** *mīda*, **درد شکم** *batn*. **Stomach-ache**, **درد شکم** *dardi shikam*.
- STOMACHIC**, *a.* **معدة منسوب** *mīda mansūb*, **معدة مقوی** *mukawwī i mīda*.

STONE, *n.* سنگ *sang*, حجر *hajar*, رجام *rajām*. A hewn stone, تراشیده *trāshīda*. A flint stone, رنزه *sang trāshīda*. A whet stone, سای *sang riza*. A precious stone, کوهر *sangi sāya*. A touch stone, سنگ قیمتی *sangi bish kimat*. A hard stone, سنگ محکم *sangi mihak*. A mill-stone, سنگ آسیاب *sangi āsiyā*. To pave or strew with stones, مبلط کردن *muballat-k.* The stone of fruit, حب *habb*, تخم *tukhm*, دانه *dāna*. To throw stones, سنگ انداختن *sang-a.* سنگ *sang*. 3. (weight) سنگ *sang*. Stone-cutter, تراش *sang tarāsh*.

STONE, *vt.* سنگسار کردن *sangsār-k.*, رجم کردن *rajm-k.*

STONY, *a* سنگی *sangi*, سنگلاخ *sang lākh* — (persons) بی شفقت *bī shafakat*, سنگ دل *sangdil*.

STOOL, *n.* کرسی *kursī*, تخته *takhta*, مس *ekh pāya*. To go to stool, قضای *ba kazāi hājat-n.*

STOOP, *vt., vi.* خمیدن *khamīdan*, میل *mayl-k.* — (yield) نمودن *tazallul-n.* سر فرو نمودن *sar farū-n.* — (condescend) تواضع ساختن *tawāzūl-s.* لبود (alight) *iltifāt-k.* ساختن *labūd-s.*

STOOP, STOOPING, *n.* خمیدگی *khamīdagī*, میل *mayl*, رکوع *rukūd*. — (condescension) تواضع *tawāzūl*.

STOP, *vt., vi.* متوقف *istādan*, متوقف کردن *mokūf-k.* قایم شدن *kāyim-sh.* سدو باز داشتن *bāz-d.* باز ماندن *bāz-m.* مانع کردن *sadd u manād-k.* خاموش شدن *mumāniḍ-k.* راه بستن *khāmūsh-sh.* راه *rāh-b.* To stop

up, سد کردن *sadd-k.*, مسدود کردن *masdūd-k.*

STOP, *n.* توقف *istādagi*, توقف *tarwak-kuf.* — (stoppage) سد راه *saddi rāh*, ممانعت *manḥ*, تعارض *taʿarūf*, منقطع *mumāniḍ*. — (interruption) نقطه *inkitād*, شکستگی *shikastagi*. — (point in writing) نقطه *nukta*, محط *maḥṭ*, علامت *ālāmātī wakf*.

STOPPAGE, *n.* سد *sadd*, بند *band*, توقف *tarwak-kuf*.

STOPPER, STOPPLE, *vt.* سر بستن *sar-b.*, بند کردن *band-k.*

STOPPLE, *n.* سدای *dasām*, سدای *saddād*, سر شیش *sar shīsha*.

STORAX, *n.* استرک *istarak*, میعت *maiḍt*.

STORE, *n.* (abundance) فراوانی *farāwānī*, کثرت *kasrat*, بسیاری *bisayārī*. — (hoard) انبار *khazāna*, ذخیره *zakhīra*, انبار *ambār*.

STORE, *vt.* پر کردن *zakhīra-k.* ذخیره کردن *pur-k.*, مال مال ساختن *mālāmāl-s.*

STORK, *n.* لکک *laktak*, لکک *laktak*.

STORM, *n.* تند باد *tūfān*, تندی *tund* باد شدید *bādī shadīd*. — (assault on a fortified place) هجوم *hujūm* با کله *ba kal*, حمله *hamla*.

STORM, *vt., vi.* هجوم آوردن *hujūm-ā.* شدت و رزیدن *yurish-k.* سرزنش کردن *ba shiddat-w.* سرزنش *sar zanish-g.*

STORMY, *a.* طوفانی *tūfānī*, آشوبی *āshūbī*, طوفانی *pur ghaughā*. A stormy sea, تیز مزاج *bahri marwāj*. — (violent) غضبناک *ghazabnāk*, تیز مزاج *tez mizāj*.

STORY, *n.* داستان *hikāyat*, قصه *kissa*, افسانه *afāna*. An idle story, حاکایت بی اصل *hikāyati bī asl*. — (a floor) طبقه *tabaka*, مرتبه

- martaba*. To tell a story حکایت گفتن *kisā-g.* A story-teller, قصه گو *kisā khān*, نقال *nakkāl*.
- STOUT**, *a.* مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, دلیر *dilir*, قوی *kawī*, توانا *tarwānā*.
- STOUTLY**, *ad.* با قوت *bā kuwat*, با زور *bā zūr*, دلیرانه *dilirāna*.
- STOUTNESS**, *n.* زور *zūr*, آوری *ustuwārī*, دلیری *kuwat*, فوٹ *diliri*.
- STOVE**, *n.* تنور *tannūr*, تابخانه *tāb khāna*, گولخن *kura*, گولخان *gulkhan*.
- STOW**, *vt.* وضع کردن *bajā-n.* بجا نهادن *wazī-k.* To stow a ship, بار در جهاز نهادن *bār dar jehāz nihādan*.
- STOWAGE**, *n.* جایگاه *gunjāyish*, گنجایش *jāyagāh*.
- STRAGGLE**, *vi.* آواره شدن *āwāra-sh.*, دیراد شدن *bī rāh-sh.*
- STRAGGLER**, *n.* گمراه *gumrāh*.
- STRAIGHT**, *a.* (right) مستقیم *rāst*, راست *mustakīm*, درست *durust*. A straight road, راه راست *rāhi rāst*. A straight line, خط استوا *khatti istiwā*. 2. (honest), متدین *mutadayyin*.
- STRAIGHT**, *ad.* بطور راست *bā tauri rāst*, یک سر *yak sar*.
- STRAIGHTFORWARD**, *a.* راست رو *rāst raw*, درست رفتار *durust raftār*, صادق *sādik*.
- STRAIGHTWAY**, *ad.* در حال *dar hāl*, فی الفور *fi'l'fawr*.
- STRAIN**, *vt., vi.* (filter) بالودن *pālūdan*, صاف کردن *sāf-k.* — (make a violent effort) جهد و جد *jaddu jahad-k.* کوشیدن *koshidan*, سعی کردن *sai-k.*
- STRAIN**, *n.* زور *zur*, سعی *sai*, کوشش *koshish*. A strain of music, نغمه *naghma*, ترانه *tarāna*. — (mode of speaking or writing) سخن *wajai sakhun*, مدیریت *sirati kalām*.
- STRAINER**, *n.* بالونه *pālūna*, میزله *mibzal*.
- STRAIT**, *a.* تنگ *tang*, نا پهن *nā pahn*, سخت *sakht*.
- STRAIT**, *n.* (narrow) راه تنگ *rāhi tang*, دره *darra*. — (difficulty) سختی *sakhti*, تنگی *tangī*. Straits of the sea, تنگه *tang daryā*. The straits of Gibraltar, باب الزقاق *bābus' sukāk*. The straits of Babelmandib, باب المندب *babu'l mandab*.
- STRAITEN**, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, تنگدست ساختن *baham-k.*, تنگدستی *tang dast-s.* عذاب دادن *āzāb-d.*
- STRAITLY**, *ad.* با تنگی *bā tangī*, با دقت *bā dikkat*.
- STRAITNESS**, *n.* تنگی *tangī*, ضیق *zīkat*, مسکنیت *maskanat*, افساس *iflās*.
- STRAND**, *n.* کناره *kināra*, ساحل *sāhil*.
- STRAND**, *vt., vi.* بکنار دریا راندن *bā kināri daryā-r.*
- STRANGE**, *a.* غریب *gharīb*, اجنب *ajnaḥ*, دیگانه *bigāna* — (wonderful) نادر *nādir*. — (uncommon) عجیب *ajīb*, غریب *gharīb*, بدیع *badīʿ*, معمول *muḥmal*. — (new) نو *nau*, جدید *jadīd*. — نا معروف *maḥhūl* (unknown) نا همدرد *nā madrūf*. — (not acquainted) نا همدان *nā hamdam*.
- STRANGELY**, *ad.* غریبانه *gharībāna*, عجابه *ajaban*.
- STRANGENESS**, *n.* دیگانگی *bigānagī*, تعجب *tadajjub*, غریبی *gharībī*.
- STRANGER**, *n.* دیگانه *bigāna*, اجنبی *ajnabi*, غریب *gharīb*, مهمان *nā mah-rūm*. — (guest) مسافر *musāfar*, مهمان *mihmān*. To speak like a stranger,

کردن *istidjām-k.* To become a stranger, مسافر شدن *musāfar-sh.*, غریبی کردن *gharībī-k.*

STRANGLE, *vt.* خفه کردن *khaffa-k.*, نفس بردن *khunāk-k.*, نفس *nafs-b.*

STRANGLER, *n.* گلوگیر *galu gir*, خفه ساز *khaffa sās.*

STRANGULATION, *n.* حبس النفس *habsu'l nafs*, خدانی *khunāk*, خفگی *khaffagī.*

STRANGURY, *n.* حبس البول *habs'ul baul*, عسر البول *asru'l baul.*

STRAP, *n.* فتراک *fitrāk.*

STRATAGEM, *n.* حیل *hīla*, فریب *farīb*, دغا *daghā*, رنگ *rang*, ربه *riv*, مکر *makr.*

STRATUM, *n.* طبقة *tabaka*, بساط *bisāt*, درک *darak.*

STRAW, *n.* کاه *kāh*, کم *kah*, تبن *tabn*, علف *dlaf.*

STRAWBERRY, *n.* میوه شاکله *mewai shākala.*

STRAY, *vi.* گمراه شدن *gumrah-sh.*, بی راه شدن *bi rāh-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh.*

STRAY, *n.* انحراف *in-hirāf*, گمراه *gumrah.*

STREAK, *n.* خط *khatt*, تحریر *tahrīr.*

STREAK, *vt.* خط کشیدن *khatt-k.*

STREAM, *n.* سیل *sayl*, جریان *jiryan*, رود *rūd*, جو *jū.*

STREAM, *vt., vi.* روان شدن *rawān-sh.*, سیلان شدن *jārī-sh.*, جاری شدن *sailān-sh.*

STREET, *n.* کوچه *kūcha*, بزرگ *barzan*, زقاق *sukāḥ*, محله *mahalla.* A broad street, شارع *shārt.* From street to street, کوچه *kūcha* با کوچه *ba kūcha.*

STRENGTH, *n.* زور *zūr*, قوت *kuwat*, نیرو *zūrāwarī*, طاقت *tākat*, آوردن

nīrū. استواری *ustuwārī*, مجال *majāl.* To acquire strength, باطن *kuwat* دلیوری *zūr-g.*—(courage) *dilerī.* Strength of mind, قوت *kuwatī samīr* Strength of argument, دلیل *dalīli burhānī.*

STRENGTHEN, *vt., vi.* زور دادن *zūr-d.*, قوت دادن *kuwat-d.*, محکم کردن *mah-kum-k.*, توانا کردن *tawānā-k.*, استوار *ustuwār-k.*—(confirm) مقرر کردن *ustuwār-k.*—(confirm) مقرر کردن *ustuwār-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*, استحکام کردن *istihkām-k.*

STRENGTHLESS, *a.* بی قوت *bi kuwat*, بی زور *bi zūr.*

STRENUOUS, *a.* سرگرم *sar garm*, دایر *dāir*, شدید *shadīd*, سخت *sakht.*

STRENUOUSLY, *ad.* با جد و جهد *bā jaddu jahd*, بشدت *ba shiddat.*

STRESS, *n.* گران *girānī*, لازمت *lāzimat*, زور *zūr*, مهم *muhimmi.*—(violence) جفا *jafā*, جور *jaur.* To lay a stress, گران *girān-p.*

STRETCH, *vt., vi.* کشیدن *kashīdan*, دراز کردن *darāz-k.*, مد ساختن *madd-s.*, بسط کردن *bast-k.*—(to be extended) کشیده شدن *kashīda-sh.*, ممدود شدن *mamdūd-sh.*

STRETCH, *n.* کشش *kashīsh*, بسط *bast*, مد *madd.* Stretch of power, تعدی *taddī* زور دستی *zabar dastī.*

STRICT, *a.* دقیق *dakīk.*—(severe) درشت *shadīd*, سخت *sakht*, ظالم *ālīm.*—(not remiss) مشغول *mashghūl*, کامل *kāmil.*

STRICTLY, *ad.* با دقت *bādikkat*, بشدت *bashiddat*, با شغل *ba shakhtī*, با مشغول *bā shughl.*

STRICTNESS, *n.* سختی *sakhtī*, شدت *shiddat.*—(accuracy) دقت *dikkat.*

STRICTURE, *n.* حَرْف اِيعْرَاض *itirās*, حَرْف گيرى *harf gīrī*.

STRIDE, *vi.* گام فراخ نهادن *gāmi farākh-n.*

STRIDE, *n.* گام فراخ *gāmi farākh*, خطوط *khatwati tūl*.

STRIFE, *n.* منافشه *munākasha*, سعيه *sittsa*, مجازعت *munāsidt*, جدال *jidāl*, جنگ *jang*.

STRIKE, *vt., vi.* زدن *sadan*, کوفتن *kūftan*, عهده و پیمان ساختن *bāham-e*. To strike a bargain, از *ahd u paymān-e*. To strike off, قطع *az arb judā-k.* ساختن *katt-s.*—(from an account) To strike out, تراشیدن *tarāshidan*, مچو کردن *mahv-k.* To strike a bell, جرس زدن *jaras-z.* To strike fire, آتش زدن *ātish-z.* To strike terror, هراس انداختن *hirās-a.*

STRIKING, *a.* حيرت انگيز *ājab*, دلربا *hayarat angīz*, دلگیر *dilgīr*, دلربا *dil rubā*.

STRING, *n.* رِسمَن *rīsmān*, رِسمَن *rasan*, تار *rishla*, رشته *tār*.

STRING, *vt.* در رشته کشیدن *bar rishla-k.* منظوم ساختن *nawākhtan*, نواختن *manzūm-s.*

STRINGENT, *a.* اکید *akīd*, موکود *muakkid*.

STRIP, *vt., vi.* درهنه کردن *barahma-k.* محروم کردن *uryān-k.*—(deprive) پوست را کردن *mahrūm-k.*—(peel) تقشیر کردن *pūst wā-k.* *takshīr-k.*

STRIPE, *n.* تازبانہ *tāsiyāna*, ضرب *zarb*, رسم *rasm*, خط *khatt*.—(on cloth, &c.)

STRIPE, *vt.* تضطیغ کردن *takhtāt-k.* خط کاری کردن *khatt kār-k.*

STRIPLING, *n.* بالغ *bāligh*, جوان *javān*, بچه *bacha*.

STRIVE, *vi.* کوشش کردن *kūshish-k.*, جهد کردن *jadd u jahad-k.*, محنت کردن *mahnat-k.*—(contest) مجادله کردن *munāsidt-k.*, مجادله کردن *mujādala-k.*

STROKE, *n.* ضرب *zarb*, صدمه *sadma*, زدن *zadani*, لطمه *latma*. A stroke of the pen, کشش *kashishi khatt*.

STROKE, *vt.* مالیدن *mālidan*, سودن *sūdan*, لمس کردن *lams-k.*

STROLL, *vi.* گردیدن *gardidan*, جا بجا رفتن *jā ba jā-r.*

STRONG, *a.* زورآور *sūrāwar*, مضبوط *masbūt*, قدير *kawī*.—(mighty) سخت *kādir*, نوانا *tarwānā*.—(violent) شديد *shadīd*—(convincing) دلائل برهان نما *dalīli burhān numā*.—(firm, lasting) مضبوط *masbūt*, استوار *ustuwār*, پایدار *pāyadār*.—(fortified) مضبوط *masbūt*.—(potent, as liquor) مسکری *muskir*, هوشکاش *hūshkash*. Strong in taste, تیز *tez*. Strong in smell, بد بو *bad bu*. A strong castle, حصار استوار *hisāri ustuwār*, حصین *hisni hasin*. Strong-hand, ظلم *zulm*, زبردستی *zabar-dastī*. A strong gale, باد شدت *bādi shiddat*. Strong colour, شوخ رنگ *shūkh rang*. Strong style, چست عدارت *chust tīarat*.

STRONGHOLD, *n.* قلعه *kalt*, حصن *hisen*.

STRONGLY, *ad.* زورآورانہ *zūrāwarāna*, بدقت *bā kuwat*, بشدت *bashiddat*.

STROPHE, *n.* مطلع *kitā*, مطلع *matlā*.

STRUCTURE, *n.* عمارت *tmārat*, بنا *binā*, صورت *shikl*.—(form, make) اندام *andām*.

STRUGGLE, *vi.* جد و جهد کردن *jadd u jahad-k.*, محنت کردن *mehnat-k.*

—(under difficulties) اضطراب و آزار *dar-ā. āstirāb u āsār-y.*
STRUGGLE, *n.* سعی *saī*, کوشش *kushish*, جهد *jehad*.—(pain, anguish) درد *dard*, رنج *ranj*, اضطراب *āstirāb*.
STRUT, *vi.* خرامیدن *kharāmīdan*, خرامان رفتن *kharāmān-r.*
STRUT, *n.* خرام *kharām*, کشیدگی *kashīdagī*.
STRYCHNIA, *n.* جوهر کوچک *jauhar kūchūla*.
STUBBORN, *a.* سرکش *khud bīn*, سرکش *sar kash*, گردنکشی *gardankash*, معاند *muānid*.
STUBBORNLY, *ad* با سرکشی *bā sarkashī*, با خود سر *bā khud sarī*.
STUBBORNNESS, *n.* گردنکشی *gardankashī*, خود سر *khudsarī*, عناد *īnād*.
STUD, *n.* دکم *dukma*.
STUD, *vt.* مرصع نمودن *ārāstan*, آراستن *murast-n.*
STUDENT, *n.* طالب علم *tālibi ilm*, شاگرد *shāgird*, تلمیذ *talmīz*.
STUDIO, *n.* نقاش خانه *nakkāsh khāna*.
STUDIOUS, *a.* طالب علم *tālibi ilm*, درس خوان *ilm dust*, دلس *ilm dust*, عارف *ārif*.—(attentive to any thing) مشغول *mashghūl*, جاهد *jāhid*, سعی *sāī*.
STUDIOUSLY, *ad* طالبانه *tālibāna*, علیم *ālīm āsā*. با جد و جهد *bā jadd u jahad*, با اجتهاد *bā ijtihād*.—(on purpose) بالقصد *bī'l kasd*, با غرض *bā gharaz*.
STUDIOUSNESS, *n.* علمی *tālibī*, علمی *ilm parastī*.
STUDY, *n.* (of books) مطالعه *mutālādī*, تحصیل علم *tahsīl*, مدارس *mudārasat*, علم *ilm*.—(attention, effort) سعی *saī*, محنت *mahnat*, جد و جهد *jadd u jahad*, قصد *hasd*. Intense study, شدت

shiddat tadlūk u tamassuk.
STUDY, *vt., vi.* آموختن *ilm-ā.*, تحصیل علوم *mutālādī-k.*, مطالعت کردن *tahsīl*, درس کردن *ilm-s.*, کوشش (endeavour diligently) *dare-k.*, جد و جهد ساختن *kūshish-k.*, شغل کردن *shughal-k.*
STUFF, *vt., vi.* آلودن *āgandan*, انباشتن *ambāshatan*, پر کردن *pur-k.*
STUFF, *n.* جنس *jins*, چیز *chīz*.—(furniture) اسباب *asbāb*, سامان *sāmān*.—(medicine) دارو *dārū*, علاج *ilāj*.—(cloth) پارچه *pārcha*. Woollen stuff, پشمینه *pārchai pashmina*. Cotton stuff, پنبه *pārchai pamba*.
STUMBLE, *vt., vi.* لغزیدن *laghẓīdan*, سهو کردن *sakūt-k.*—(err) خطا کردن *sahw-k.*, *khatā-k.*
STUMBLING-BLOCK, *n.* مزاحمت *muzāhamat*, سنگ *sangi*, تساد *tasādum*.
STUMP, *n.* کنده *kunda*, تنه *tana*, چوب *chūb*.
STUN, *vt.* تصدیع کردن *tasdīd-k.*, بی *bī*، مدهوش نمودن *bī hūsh-k.*، مدهوش *madhūsh-n.*
STUNT, *vt.* از رو بدی باز داشتن *az ruyadagī bāz-d*، کوتاه نمودن *kūtah-n.*
STUPEFACTION, *n.* مدهوشی *madhūshī*، بی خبری *bī khabarī*، سرکشی *sar kashī*، حیرت *hayrat*.
STUPEFIED, *a.* سرگشته *sar gashta*، سرگردان *sar gardān*، بی هوش *bī hūsh*، بی خود *bīkhud*.
STUPENDOUS, *a.* عجز *djīb*، عجز *ibrat*، عجز *āmīz*، حیرت انگیز *hayrat angīz*.

STUPID, *a.* احمق *bi wukūf*, نادان *ahmak*, ابله *abla*, احمق *bi dkl*, نادان *nādān*.

STUPIDITY, *n.* حماقت *himakat*, احمق *bi dkl*, نادان *bi wakūfi*, احمق *bi dkl*.

STUPIDLY, *ad.* با احمق *bi dklāna*, با حماقت *bā himakat*, احمق *ahmakāna*.

STUIFY, *vt.* سرآسیم ساختن *sar āsima-s.*, مدهوش گردانیدن *madhūsh-g.*, هوش کردن *bi hūsh-k.*

STUPOR, *n.* بی حواسی *bi hawwās*, بی هوشی *bi hūsh*, غش *gash*, حیرت *hayrat*.

STURDY, *a.* دایر *dilīr*, باک *bi bāk*.

STUTTER, *vi.* vide STAMMER.

STYLE, *n.* (of writing) عبارت *ibārat*, اصطلاح *istilāh*, کلام *kalām*. — (title, appellation) لکب *lakab*, خطاب *khitāb*. Sublimity of style, ادب *itnāb*. — (manner) طرح *waja*, طریقی *tarīk*.

STYLE, *vt.* نام زد کردن *nām-n.*, نام زد کردن *nām zad-k.*, تسمییت کردن *tasmīyat-k.*, لکب دادن *lakab-d.*

SUBDIVIDE, *vt., vi.* باز تقسیم ساختن *bāz takṣīm-s.*, بار دیگر تقسیم کردن *bāri dīgar takṣīm-k.*

SUBDIVISION, *n.* تقسیم *takṣīm*, تقسیم *takṣīm*, تقسیم *takṣīm*, تقسیم *takṣīm*.

SUBDUE, *vt.* مغلوب کردن *zer-k.*, شکست دادن *shikast-d.*, ضبط کردن *zabt-k.*, غلبه کردن *ghalaba-k.*, غالب آمدن *ghālib-ā.*

SUBDUE, *n.* غلبه *ghālib*, فاتح *fātih*, ظفر *zafar yāb*.

SUBJACENT, *a.* زیر *zīr*, تحت *taht*, فرو *farū*.

SUBJECT, *n.* رعایا *raiyat* (pl.), فرمان بردار *farmān bardār*, تواع *tawāb*, معنی *madnī*, مضمون *mazmūn*, مطلب *matlab*.

The subject and predicate, مقدم و تابع *mukaddam u tābi*, خبر *mubtadā u kha'ar*.

SUBJECT, *a.* مطیع *muti*, تابع *tābi*, فرمان بردار *farmān bardār* — (liable to) مستوجب *sasāwār*, سزاوار *mastūjab*.

SUBJECT, *vt.* اطاعت کردن *itādt-k.*, بندگان فرمان کردن *tābi-k.*, غالب آمدن *ghālib-ā.*, تعرض کردن *tadrīz-k.*

SUBJECTION, *n.* تسخیر *tashkīr*, فرمان برداری *farmān bardārī*, اطاعت *itādt*, تواضع *tawāzūl*.

SUBJOIN, *vt.* افزودن *afzūdan*, مضاف *ziyāda-k.*, اضاف کردن *izāfa-k.*, مضاف کردن *muzāf-k.*

SUBJUGATE, *vt.* vide SUBDUE

SUBJUGATION, *n.* ظفر *zafar*, مطیع *muti*, فتح ممالک *fath mamlak*, کیشوار *kishwar* کشای *kushāi*.

SUBJUNCTIVE, *a.* فعل ماضی *fatli*, ماضی *masnūn*, فعل مشروط *fatli mashrūt*.

SUBLIMATE, *vt.* تصعید ساختن *tasīd-s.*, رفعت دادن *rafīdt-d.*, پاک نمودن *pāk-n.*

SUBLIMATION, *n.* تصعید *tasīd*, رفعت *rafīdt*.

SUBLIME, *a.* رفیع *rafī*, بلند *buland*, عالی *ālī*, بالا *bālā*, شریف *sharīf*. A sublime orator, سلاک *sallāk*.

SUBLIME, *vt., vi.* vide SUBLIMATE.

SUBLIMELY, *ad.* با رفعت *bā rafīdt*, با بلندی *bā bulandī*, با توری *ba tauri ālī*.

SUBLIMITY, *n.* علویت *ulwīyat*, ارتفاع *irtifād*, رفعت *rafīdt*, بلندی *bulandī*.

SUBLUNARY, *a.* دنیوی *dunyawī*, پست *past*.

SUBMARINE, *a.* تحت البحر *taktu'l bihr*.

SUBMERGE, *vt., vi.* vide DROWN.

SUBMERSION, *n.* غرق *ghūta*, غرق *garkābi*.

SUBMISSION, *n.* فرمانبرداری *itādt*, اطاعت *farmānbardārī*, فروتنی *tawāzūl*, تواضع *farūtanī*.—(surrender) تسلیم *taslīm*.
With all submission, با خضوع تام *bā khusūi tām*.

SUBMISSIVE, *a.* فرمانبردار *mutīd*, مطیع *farmānbardār*, فروتن *mutawāzūl*, متواضع *farūtan*, ذلیل *salīl*, انابت *atādt*, انابت *numā*, رام *rām*. A submissive voice, آواز آهسته *āwāzi āhista*. To be submissive, مطیع شدن *mutīd-sh.*, فرمانبرداری *farmān bardār-sh.*

SUBMISSIVELY, *ad.* با تواضع *bā tawāzūl*, با طاعت *bā tādt*, متعبدانه *mutadbbi-dāna*. To beg submissively, نیاز مند *niyāzmand-sh.*, التماس کردن *iltimās-k.*

SUBMISSIVENESS, *n.* فرمانبرداری *farmān bardārī*, اطاعت *itādt*, تسلیم *taslīm*.

SUBMIT, *vt., vi.* تواضع کردن *tawāzūl-k.*, اطاعت کردن *sar farū-n.*, سر فرو نمودن *itādt-k.*, مطیع *taslīm-k.*, تسلیم کردن *mutīd-g.*

SUBORDINATE, *a.* متعلقی *mutābt*, متعبد *mutadbbik*, زیر حکم *zari hukmi digar*, زیر دست *serdast*, فرمانبر *farmān bar.*

SUBORDINATELY, *ad.* در مرتبهٔ اسفل *dar martabai asfal*, بدرجۂ اسفل *ba darajai asghar*, متتابعانه *mutābiāna*.

SUBORDINATION, *n.* متابعت *mutābiāt*, فرمانبرداری *seri hukmī*, خدمت *farmān bardārī*, خدمت *khidmat*, زیر دست *zer dastī*.

SUBSCRIBE, *vt., vi.* پایی نوشتن *pāyīn-n.*—(write one's name) امضا کردن *imzā-k.*, اسم نوشتن *ism-n.*—(as money) اعانه نمودن *tawzī-n.*, اعانه نمودن *aāna-n.*—(give consent) قبول کردن *kabūl-k.*, رضا دادن *razā-d.*

SUBSCRIBER, *n.* امضا ساز *imzā sās*, اعانه دهنده *aāna dastgīr*, دستگیر *dihanda*.

SUBSCRIPTION, *n.* دستخط *imzā*, تقسیم *dastkhatt*, تقسیم *takṣīm*—(of money) اعانه توزیع *aāna tawzī*.

SUBSEQUENT, *a.* موخر *muakkhīr*, اخیر *akhīr*. Subsequent of which, بعد از آن *badd azān*.

SUBSEQUENTLY, *ad.* بعد از آن *badd azān*, در ثانی *dar sānī*, من بعد *min badd*.

SUBSERVIENT, *a.* مددگار *muāwan*, مددگار *madadgār*, مطیع *mutābt*, مطیع *mutī*.

SUBSIDE, *vi.* فرونشستن *farū-n.*, آرام *ārām-g.*, فرار یافتن *karār-y.*

SUBSIDIARY, *n., a.* معاون *muāwin*, امداد آور *imdad āwar*, دستگیر *dastgīr*.

SUBSIDY, *n.* امداد *imdad*, یاری *yārī*, مددگاری *wajai muāwanat*, مددگاری *madadgārī*.

SUBSIST, *vi.* پایدار شدن *pāyadār-sh.*, روزی *rīz-k.*, روزی *parwardan*, وجود داشتن *wajūd-d.*, زیستن *zīstan*.

SUBSISTENCE, *n.* وجود *hastī*, وجود *wajūd*, برقرار *barkarārī*.—(maintenance) گذران *guzarān*, معاش *maāsh*, پرورش *parwarīsh*.

SUBSISTENT, *a.* موجود *maujūd*, برقرار *bar karār*.

SUBSTANCE, *n.* جنس *shī*, چیز *chīz*, وجود *jīn*, وجود *wajūd*.—(essential part) حقیقت *khulāsa*, جوهر *jauhar*, قوت *hakikat*.—(solidity, firmness) استواری *ustuwārī*.—(result) دولت *māl*, نتیجه *natīja*.—(means) مال *maāl*, کلام *kalām*, مال *māl*, مال *māl*.

SUBSTANTIAL, *a.* جوهری *jauharī*,
ذاتی *zātī*, اصلی *aslī*, موجود *maujūd*,
مضبوط (firm, strong) جسمانی *jismānī*.
mazbūt, قوی *karvī*, استوار *ustuwār*.—
(wealthy) مالدار *māldār*.

SUBSTANTIALITY, *n.* جسمانیت *jismā-*
niyat, مادیت *māddiyat*, حقیقت *hakikat*.

SUBSTANTIALLY, *ad.* با هستی *bā hasti*,
از ذات *az zāt*, با قوت *bā kūwat*,
و با الحقیقت *bā ustuwārī*, با استواری
fil' hakikat — (wealthily) مالدارانه
māldārāna, با مایه *bā māya*.

SUBSTANTIATE, *vt.* دادن *hastī-d.*,
اثبات نمودن *wujūd-n.*, وجود نمودن
isbāt-n.

SUBSTANTIVE, *n.* اسم *ism*, نام *nām*.

SUBSTANTIVE, *a.* مثبت *musbit*, اصلی
aslī, موجب *mūjiba*.

SUBSTITUTE, *vt.* عوض کردن *twaz-k.*,
تبدیل کردن *tabdīl-k.* بدل کردن
badl-k. — (one person for another) فایم مقام
kāyim mukām-k., جانشین کردن
jā nishīn-k.

SUBSTITUTE, *n.* جانشین *twazī*,
jā nishīn, فایم مقام *kāyim mukām*,
نایب *nāyib*, وکیل *wakīl*.

SUBSTITUTION, *n.* تعویض *tadwīs*, بدل
badl, تبدیل *tabdīl*.

SUBTERFUGE, *n.* حیله *hīla*, بهانه *bahāna*,
مکر *makr*.

SUBTERRANEAN, *a.* زیر زمین *zīrī*
zamīn, تحت الارض *tahtu'l arz*.

SUBTILE, *a.* باریک *bārīk*, دقیق *dakīk*,
نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*. — (artful)
hīla حیله باز, نکتہ پیوند
nukta paywand, *bās*.

SUBTILENESS, **SUBTILTY**, *n.* باریکی
bārīkī, دقت *dīkkat*, نازکی *nāzūkī*. —

(artfulness) ظرافت *zarāf-*
fat, حیله بازی *hīla bāzī*.

SUBTILIZE, *vt., vi.* ساختن *dakīk-*
s., نکتہ پرداختن *nāzūk-s.*, ساختن
nukta-p.

SUBTLE, *a.* vide **SUBTILE**.

SUBTRACT, *vt.* کم کردن *dūr-k.*, دور کردن
kam-k., تفریق کردن *wazf-k.*, تفریق
tafrīk-k.

SUBTRACTION, *n.* وضع *wazf*, تفریق
tafrīk.

SUBURB, *n.* شهر *payrāmāni shahr*,
حوالی *hawālī*, گرد شهر *girdi shahr*.

SUBURBAN, *a.* ساکن *sākīnī*
payrāmāni shahr.

SUBVERSION, *n.* انقلاب *inkilāb*,
خراب *kharāb*, انهدام *inhidām*, شکست
shikast.

SUBVERSIVE, *a.* زیر ساز *zer u zabar*
sāz, مهملک *muhlik*

SUBVERT, *vt.* گردانیدن *zer-g.*, سر
پایمال کردن *sarnigūn-k.*, ویران کردن
wayrān-k., *pāyamāl-k.*

SUBVERTED, *a.* منهدم *munhadim*, زیر
رود کرده شده *zer zabar karda shuda*.

SUCCEED, *vt., vi.* (follow in order) پس
آمدن *pas-ā.*, پیروپ کردن *payrawī-k.*
— (to be a successor) فایم مقام شدن
kāyim mukām-sh., خلافت نمودن
khilāfat-n — (prosper) کام یافتن
kām-y., کام یاب شدن *kām yāb-sh.* To suc-
ceed to an estate, میراث خوردن
mīrās-kh., وارث شدن *wāris-sh.* To
succeed alternately, تعاقب کردن
taākub-k.

SUCCESS, *n.* ظفر *zafar*, کامیابی *kām*
yābī, عاقبت *bahari mandī*, بهره مندی
ākibati khayr, فیروزی *fīrūzī*.

SUCCESSFUL, *a.* کامیاب *kām yāb*, بهره
مند *bahra mand*, مبارک *mubārak*,
بخشنده *bakhtyār*.

- SUCCESSFULLY**, *ad.* باکلیتیارلم *baklityārāna*, با عاقبت خیر *bā ākibati khayr*.
- SUCCESSFULNESS**, *n.* بهره مندگی *bahra mandī*, کامیابی *kāmyābī*.
- SUCCESSION**, *n.* جانشینی *jā nishīnī*, خلافت *khalāfat*, سلسله *silsila* — (inheritance) میراث *mīrās*, ترکہ *taraka*. In succession, پی در پی *paya dar paya*, علی‌التوالی *ālātawālī*.
- SUCCESSIVE**, *a.* متوالی *mutawālī*, مسلسل *musalsal*, پی در پی *pay dar pay*, متعاقب *mutaā'kib*.
- SUCCESSIVELY**, *ad.* پی در پی *pay dar pay*, علی‌التوالی *ālātawālī* — (from father to son) پدر به پسر *jadd ba jadd*.
- SUCCESSLESS**, *a.* نامراد *nā murād*, بد بخت *bad bakht*.
- SUCCESSOR**, *n.* قائم مقام *kāyam mukām*, جانشین *jā nishīn*, خلیفہ *khālif*, (pl. خلفاء *walī dhd*, ولی عهد *wāris*, وصی *wasī*).
- SUCCINCT**, *a.* خورد *khurd*, کوتاہ *kutāh*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*. A succinct discourse, کلام موجز *kalāmi mūjis*.
- SUCCINCTLY**, *ad.* "مختصراً" *mukhtasaran*, بطور اجمال *batauri ijmāl*.
- SUCCORY**, *n.* کاسنی *kāsnī*.
- SUCCOUR**, *n.* مدد *madad*, یاری *yārī*, معاونت *muāwanat*, امداد *imdād*.
- SUCCOUR**, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, معاونت دادن *iānat-k.*, امداد و یاری نمودن *muāwanat-d.* امداد *imdād u yārī-n.*
- SUCCOURER**, *n.* ناصر *nāsir*, یار *yār*, رفیق *rafīq*, دوست *dūst*.
- SUCCOURLESS**, بی چاره *bī chāra*, بی یاور *bī yāwar*.
- SUCCULENT**, *a.* تر و تازه *ābdār*, *tar u tāza*.
- SUCCUMB**, *vi.* تن در دادن *tan dār-d.*, مطیع شدن *taslīm-n.*, تسلیم نمودن *mutīd-sh*.
- SUCCUSSION**, *n.* جنبش *jumbish*, لرزش *larzish*, تحریک *tahrīk*.
- SUCH**, *a.* همچو *hamchū*, همچنان *hamchunān*, چنان *chunān*, آنچنان *ān chunān*. In such manner that, چنانچه *chunāncha*, چنانکه *chunānki*. Such a one, فلان *fulān*.
- SUCK**, *vt, vi.* مکیدن *makīdan*, مک کردن *mass-k.* To suck up or suck in, آب جذب کردن *āb-k.* کشیدن *ab-k.* جذب *jazb-k.*
- SUCK**, *n.* مک *makk*, مص *mass*, رضاعت *rizāat*, جذب *jazb*.
- SUCKER**, *n.* مک کش *makk-kash*, مکده *makanda*. — (a young twig) شاخچه *shākhcha*.
- SUCKING**, *a.* مکان *makān*, راضع *rāzū*, طفل شیر خواره *tiflī shīr khāra*. A sucking lamb, عمروس *āmrus*.
- SUCKLE**, *vt.* شیر دادن *shīr-d.*, ارضع کردن *irzā-k.*
- SUCTION**, *n.* مکش *makish*, راضع *razī*, جذب *jazb*.
- SUDDEN**, *a.* ناگهان *nāgihān*, ناگه *nāgah*. A sudden accident, بلائی ناگهان *balāi nāgahāna*. Sudden death, موت ناگهان *mauti nāgahāna*, مرگت مفاجات *margi mufājāt*.
- SUDDENLY**, *ad.* ناگاه *nāgāh*, دفعهء *dafātān*, بی خبر *bī khabar*.
- SUDORIFIC**, *a.* معرق *muḍrrīk*, عرق *ark* انگیز *angīz*.
- SUE**, *vt, vi.* نیاز کردن *niyāz-k.*, استدعا *istiduā-k.* To sue at law, داد

خواستن *dād-kh.*, داد خواه شدن *dād khāh-sh.*

SUET, *n.* چربی *pih.*, چربی *charbī*, شحم *shahm.*

SUFFER, *vt, vi* تحمل کردن *tahammul-k.*,
درد داشتن *sabr-d.* To suffer loss,
ضرر یافتن *nukṣān-k.*, زیان کشیدن
zarar-y., خسارت کردن *hasarat-k.* To
suffer pain, آزار یافتن *āsār-y.*, رنج
داستن *ranj-d.* To suffer misfortunes,
معضت کشی کردن *mihnat kashī-k.*,
عقوبت *balā-kh.* To suffer punish-
ment, عذاب کشیدن *ḍaḥb-k.*, پذیرفتن
ikubat-p. To suffer or allow,
رخسعت دادن *ijāzat-d.*, اجازت دادن
rukhsat-d.

SUFFERABLE, *a* برداشتنی *bardāshthanī*,
قابل تحمل *kābili tahammul.*

SUFFERANCE, SUFFERING, *n.* رنج
ranj. درد *dard.* اضطراب *iztirāb.*—
(patience) صبر *sabr.* تحمل *tahammul.*—
(toleration) رخصت *ijāzat.* اجازت
rukhsat.

SUFFERER, *n.* درد خور *dard khur.*,
خسارت گیر *ziyān-pazīr.* زبان پذیر
hasarat-gīr. عذاب کش *ḍaḥb kash*

SUFFICE, *vt., vi.* وافر شدن *wāfir-sh.*
کفایت کردن *kifāyat-k.*

SUFFICIENCY, *n.* کفایت *kifāyat.* وافر
شدن *wāfir.* اکتفا *iktifā.*

SUFFICIENT, *a.* کافی *kāfi.* بس *bas.* وافی
شدن *wāfi.* با کدري احتیاج *ba kadri ahtyāj*

SUFFICIENTLY, *ad.* بس *bas.* با کفایت
bā kifāyat.

SUFFIX, *n.* ملحق *mulhak.* ضمیم *zamīma.*

SUFFOCATE, *vt., vi.* خفه کردن *khaffa-k.*,
دم گرفتن *nafs-g.*, دم گرفتن *dam-g.*

SUFFOCATION, *n.* حبس النفس *habs-*
un nafs. خفه *khaffa.* دم گرفتن *dam*
girafatgī.

SUFFRAGE, *n.* طرفداری *tarafdārī.*
تصدیق *tasdiq.* دعا *duā.*

SUFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshidan.*
اشکاندن *afshāndan.* ریختن *rīkhtan.*

SUGAR, *n.* شکر *shakar.* مصری *misrī.*
Refined sugar, نبات *nalāt.* شکر مصفی
shakari musaffa. Sugar of roses, گلشکر
gul shakar.

SUGAR-CANDY, *n.* نبات *nabāt.* مصری
misrī.

SUGAR-CANE, *n.* نی شکر *naya shakar.*

SUGGEST, *vt.* (hint) اشاره دادن *ishāra-d.*,
پند دادن *imā-d.*—(advise) پند دادن
pand-d. نصیحت دادن *nasihat-d.*

SUGGESTION, *n.* اشاره *ishāra.* پند *imā.*
پند *pand.* نصیحت *nasihat.*

SUICIDE, *n.* خود کشی *khud kashī.*
قتل نفس *khud halākī.* قاتل النفس
katli nafs.—(the person) کاتیلو'n نفس
kātilu'n nafs.

SUIT, *n.* (set) سلسله اسباب *silsila asbāb.*
—(regular order) نظام *nisām.* سلیک
silk. سلسله *silsila.*—(retinue) حشمت
hashmat. سوارى *surwārī.*—(petition)
خواهش *arzdash.* عرضداشت *arzdash.*
خواستگاری (courtship) *khāshish.*—
khāstgārī. طلب *talab.* Civil suit, دعوی
dāwa dīwānī. Criminal suit, دیوانی
dāwa dīwānī. فوجداری *faujdārī.*
Object of suit, مراد دعوی *murādī*
dādwa. Original suit, مراجع *murādī*
mukaddami murāfi' ibtidārī. ابتدای
Summary suit, دعوی سرسری *dāwaī*
sarsarī.

SUIT, *vt., vi.* شایستن *shāyīstan.* سزاوار
شدن *sazāwār-sh.* مناسب شدن
munāsib-sh. نسبت داشتن *nisbat-d.*,
لائق شدن *lāyak-sh.*—(fit, adapt)
موانق کردن *munāsib-k.*, مناسب کردن
munwāfik-k., سزاوار کردن *sazāwār-k.*

SUITABLE, *a.* مناسب *murwāfak*, شایسته *shāyista*, سزاوار *sazāwār*, مناسب *munāsib*, واجب *wājib*.

SUITABLENESS, *n.* شایستگی *shāyist-agī*, موافقت *murwāfakat*, مناسبیت *munāsibat*, سزاواری *sazāwārī*.

SUITABLY, *ad.* با موافقت *bā murwāfakat*, سزاوارانه *sazāwārāna*, لایقانه *lāyikāna*, با مناسبیت *bā munāsabat*.

SUITE, *n.* ملازمان *mulāzamān*, خدمت *khadam* و *hasham*.

SUITOR, *n.* خواستگار *tālib zan*, دادخواه *khāstagār*.—(petitioner) *dād khāh*, نیازمند *mustadua'*, نیازمند *niyāzmand*.

SULKY, *a.* ناخوش *tursh-rū*, ترشرو *nā khūsh*, درهم *bai ham*.

SULLEN, *a.* تیره *siyah darūn*, مسیه درون *tīra zamīr*, ترش رو *tursh rū*, سرکش *sarkash*.

SULLENLY, *ad.* تیره *tīra zamīr-rāna*, درخشانه *durushtāna*.

SULLENNESS, *n.* سیاه درونی *sīyadarūnī*, درخشندگی *durushti*, مغمومی *maghmūmī*.

SULLY, *vt., vi.* پلید کردن *ālūdān*, اهانت کردن *palīd-k.*, عیب گفتن *ayb-g.*, اهانت *ihānat-k.*

SULPHUR, *n.* گوگرد *kibrīt*, گوبریت *gūgird*.

SULPHUROUS, *a.* گوگرد آمیز *gūgird āmīz*, کبریتی *kibrīti*.

SULTAN, *n.* سلطان *sultān*, (پلاطین *pl.* سلاطین).

SULTRINESS, *n.* حماوت *tābdārī*, تابدار *tābdārī*, سخت گرمی *sakht garmī*.

SULTRY, *a.* حمی *tābdār*, تابدار *tābdār*, گرم *garm*, محرم *mukhīr*.

SUM, *n.* رقم *rakam*, مبلغ *mablagh*. A sum total, جمع *jamā*, جمله *jumla*. A principal sum, اصل *asl*, مایه *māya*.—(substance or result) حاصل *hāsil*, نتیجہ

natija. Sum in advance, پیشگی *zari peshgī*.

SUM, *vt.* (compute) حساب کردن *hisāb-k.*, جمع کردن *shimurdan*, جمع کردن *jamā-k.*—(collect into a narrow compass) جمع کردن *jumla-k.*, تعدیل ساختن *ta'did-s.*, اختصار کردن *ikhtisār-k.* To sum up all, فی الجمله *fi'l jumla*, القصه *al kissa*, عاقبت الامر *ākibatul amr*, غالباً *ghālībān*, الغرض *al gharaz*.

SUMMARILY, *ad.* مجملہ *mujmalan*, مختصراً *mukhtasaran*.

SUMMARY, *a.* مجمل *mujmal*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*.

SUMMARY, *n.* مجمل *mujmal*, فهرست *fihrist*, سر دفتر *sar daftar*.

SUMMER, *n.* تابستان *tābistān*, گرما *gar-mā*, صیف *sayf*. A summer house, تابخانه *tābkhāna*, آفتابخانه *āftāb khāna*.

SUMMIT, *n.* قله *kulla*, سر *sar*, راس *rās*.—(of a mountain) راس الجبل *rāsu'l jabal*, کوهی *kullai kuhī*.

SUMMON, *vt.* خواندن *talab-k.*, طلب کردن *talbīdan*, مراعات کردن *marāfat-k.*, دعوت کردن *dadwat-k.*

SUMMONS, *n.* دعوت *dadwat*, مراعات *marāfat*. A judicial summons in writing, اعلام نامہ *ilām nāma*, طلب نامہ *talab nāma*, احضار نامہ *ihzār nāma*.

SUMPTUARY, *a.* منسوب خرچ *kharch*, منسوب *mansūb*, انفاقی *infāqī*.

SUMPTUOUS, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, بیش قیمت *bīsh kīmat*, شاهانه *shāhāna*, خوش گذاران *dyyāsh*, عیاش *guzārān*.

SUMPTUOUSLY, *ad.* بزرگوارانه *buzurgwārāna*, عیاشانه *dyyāshāna*.

SUMPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *dyyāshī*, عظمت *āzmat*, جلال *jalāl*.

SUN, *n.* آفتاب *āftāb*, شمس *shams*, مهر *mahr*, خورشید *khurshīd*, خور *khur*, خاور *khāwar*. The Sun's course, طریق *tarīqi* شمس *shams*. The disk of the sun, کرسی خورشید *kursi khurshīd*. A halo round the sun, سراج آفتاب *sarā-chai āftāb*. The light of the sun, در *sihh*. To expose to the sun, در آفتاب نهادن *dar āftāb-n.* A sun-beam, پرتوی آفتاب *partawai āftāb*. Sundial, دایره هندی *dāirai hindī*. Sun-rise, مطلع آفتاب *matlai āftāb*, طلوع شمس *tulūš shams*. Sun-set, غروب آفتاب *ghurūbi āftāb*. Sun-shine, روشنی آفتاب *raushnī āftāb*. Sun-stroke, ضرب آفتاب *zarbi āftāb*.

SUNDAY, *n.* یکشنبه *yakshamba*.

SUNDRY, *a.* vide SEVERAL.

SUNNY, *a.* آفتابی *āftābi*, رو آفتاب *rū āftāb rū*.

SUP, *vt., vi.* جرعه خوردن *jurt jur-t-kh.*—(eat supper) شام خوردن *shām kh.*, عشا خوردن *dshā-kh.*

SUPERABUNDANCE, *n.* زیادت *ziyādat*, افزونی *afzūnī*.

SUPERABUNDANT, *a.* زاید *zāid*, افزون *afzūn*, فضول *fuzūl*.

SUPERADD, *vt.* زیاده کردن *ziyāda-k.*, فضول ساختن *afzūn-k.*, اضافان کردن *fuzūl-s.*, *izāfa-k.*

SUPERANNUATE, *vt.* سالدار کردن *sāl-dār-k.*, بیکاره ساختن *bikāra-s.*

SUPERANNUATION, *n.* سالداری *sāldārī*, کهن سالی *kuhan sāli*.

SUPERB, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, عظیم *azīm*, دولتمندانه *dawlatmandāna*.

SUPERBLY, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, جلیلانه *jālilāna*.

SUPERFICIAL, *a.* ظاهر *zāhir*, بیرونی *birūnī*, صورتنما *sūrat numā*—(shallow,

futile) بیهوده *bihūda*, بی معنی *bī ma'nī*, بی علم و عقل *bī ilmi u ākl*.

SUPERFICIALLY, *ad.* ظاهراً *zāhirāna*, بی عمق *bī āmk*, صورتاً *sūratān*.—(triflingly) بطور هرزه *batauri hirza*.

SUPERFICIALNESS, *n.* ظاهری *zāhirī*, سبکسری *sabuk sarī*, بیهودگی *bihūdagi*.

SUPERFICIES, *n.* بساط *safhah*, بساط *basāt*, میدان *maydān*.

SUPERFINE, *a.* نازکترین *nāzuk tarīn*, عظیم *azīm*, *ūmda*.

SUPERFLUITY, SUPERFLUOUSNESS, کثرت *kasrat*, زیادت *ziyādat*, افزونی *afzūnī*.

SUPERFLUOUS, *a.* زاید *zāid*, افزون *afzūn*, کثیر *kasīr*, فضول *fazūl*.

SUPERHUMAN, *a.* فوق الانسانی *fauku'l insāniyat*, آسمانی *āsmānī*.

SUPERINTEND, *vt.* سرداری کردن *sar-dārī-k.*, نظارت کردن *nazārat-k.*, مباشرت کردن *mulbāsharat-k.*, نگاهبانی کردن *nigahbānī-k.*

SUPERINTENDENCE, *n.* مباشرت *mulbāsharat*, نظارت *nazārat*.

SUPERINTENDENT, *n.* کارگذار *kār-guzār*, ناظر *nāzir*, سرکار *sarkār*, مدبر *mudabbir*.

SUPERIOR, *a.* بلندتر *bulandtar*, عالی *ālī*, اعظم *akbar*, فوقانی *faukānī*, اغلب *aghlab*. To become superior, دست یافتن *dast yāftan*, بلند تر شدن *buland tar shudan*. To render superior, تغلیب کردن *taghlīb-k.*

SUPERIOR, *n.* صاحب دسترس *sāhibi dastras*, سردار *sardār*, رئیس *raīs*, بالادست *bālādast*, عالی *ālī*.

SUPERIORITY, *n.* غلبه *ghalaba*, اعلویت *ūluwīyat*, پیش دستی *pesh dasti*, فضیلت *fazīlat*, برتری *bartarī*.

- SUPERLATIVE**, *n*, *a*. افضل *afzal*.—
(noun) اسم مبالغه *ismi afzal*, اسم افضل *ismi mubālagha*.—(degree) تفضیل *tufzīl*.
- SUPERNATURAL**, *a*. فوق طبیعی *fauk tabāi*, زیاده از شمار *ziyāda az shumār*.
- SUPERNUMERARY**, *n* نفر موقت *nafari muakkat*. *a*. بی حساب *bī hisāb*, زاید *zāyid*.
- SUPERSCRIBE**, *vt*. سرنا. خط نوشتن *sarnāmai khat-n.*, بالایی چیزی نوشتن *bālāi chizī-n.*, بر پشت نوشتن *bar pusht-n.*
- SUPERScription**, *n*. خط سرنا. *sarnā-mi khat*, امضا *imzā*.
- SUPERSEDE**, *vt*. نسخ *bātil-k.*, باطل کردن *nakh-k*, بطرف کردن *bartarf-k.*, برتر یافتن *ghālib-k.*, غلبه کردن *bar tar-y.*
- SUPERSTITION**, *n*. ایمان باطل *īmāni bātil*, دین باطل *dīni bātil*, وسواس *waswās*.
- SUPERSTITIOUS**, *a*. خیالی *khiyālī*, متعصب *muta'assib*.
- SUPERSTITIOUSLY**, *ad*. با ایمان باطل *bā imāni bātil*, بوجه رقیب *ba wajai rakīb*.
- SUPERVISE**, *vt* نظارت کردن *nazārat-k.*, سرکاری کردن *sarkārī-k.*
- SUPERVISION**, *n*. سرکاری *sarkārī*, نظارت *nazārat*, امتحان *imtihān*.
- SUPERVISOR**, *n*. ناظر *nāsir*, کارگذار *kār guzār*, کار فرما *kār farmā*.
- SUPINE**, *a*. (lying on the back) بر پشت خواب *bar pusht khāb*.—(negligent, remiss) سهل *sust*, کاهل *kāhil*, غافل *ghāfil*.
- SUPINELY**, *ad*. از دید باری *az bī khabarī*, غافلانه *ghāfilāna*.
- SUPPER**, *n*. عشا *ashā*, شام *shām*.
- SUPLANT**, *vt*. زیر پا کردن *ziri pā-k.*, دور کردن *dūr-k.*
- SUPPLEMENT**, *n*. تكميل *tatimma*, ضمیمه *zamīmat*, ملحقه *malhakat*, ذیل *zīl*.
- SUPPLEMENTAL, SUPPLEMENTARY**, *a*. منسوب *zamīmai mansūb*, تكميل *tatimma paywand*.
- SUPLIANT, SUPPLICATING**, *a*. نیازمند *niyāzmand*, متضرع *mutazarf*.
- SUPLIANT** *n*. داد خواه *dād khāh*, مستدعی *mustadī*.
- SUPPLICATE**, *vi*, *vt*. نیاز کردن *niyāz-k.*, التماس کردن *tazarf-k.*, استدعا کردن *istidua-k.*, تمنای کردن *tamanna-k.*
- SUPPLICATION**, *n*. نیازمندی *niyāz-mandī*, استدعا *iltimās*, التماس *istidua*, تضرع *tazarf*, ابتهاج *ibtihāl*.
- SUPPLY**, *vt* (give, yield, afford) دادن *dādan*, بخشیدن *bakhshidan*, عطا کردن *adā-k.*—(succour) مدد دادن *madad-d.*, معاونت کردن *muāwanat-k.* To supply the place, عوض کردن *ewaz-k.*, جانشین بودن *badl-k.*, جایگزین کردن *kāyim mukām-sh.*
- SUPPLY**, *n*. مدد *madad*, معاونت *muāwanat*, کفاف *kafāf*.
- SUPPORT**, *vt*. (prop) تکیه کردن *takiya-k.*, پشتی دادن *pushtī-d.*—(endure) برداشت کردن *tākat-d.*, تحمل ساختن *tahammul-k.*, احتمال نمودن *ihitmāl-n.*—(defend) حمایت نمودن *himāyat-d.*, پروردن *ināyat-n.*—(maintain food) رزق بخشیدن *parwardan*, رزق *rizq*.
- SUPPORT**, *n*. 1. (prop) تکیه *takiya*, پشت *pusht*, عود *umūd*. 2. (assistance) یاری *yārī*, اعانت *iānat*. 3. (main-

- tenance) معاشي *zarūriyāti* ضروریات, *muāshī* رزق, *waja* وجه گذران, *risk* رزق, *guzrān*.
- SUPPORTABLE, *a.* برداشتمنی *bardāsh-tanī*, برداشت قابل *kābili bardāsh-t*.
- SUPPORTER, *n.* متاعمل *mutahmmil*, پورنده *parwaranda*, دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*.
- SUPPOSE, *vt.* فکرم *pindāshtan*, پنداشتن *fikr-k.*, خیال کردن *khīyāl-k.*, توهم کردن *tawah-hum-k.*, بی دلیل پذیرفتن *bī dalīl-p.*
- SUPPOSITION, *n.* قیاس *kiyās*, رای *rāi*, خیال *khīyāl*, فکر *fikr*, پندار *pindār*, ظن *zan*.
- SUPPRESS, *vt.* پنهان کردن *pushīdan*, باطل (abolish) کردن *pinhān-k.*, ابطال نمودن *ibtāl-n.*, مغلوب کردن *maghlūb-k.*, —(subdue) ضبط کردن *zabt-k.* To suppress intelligence, خبر اخفا کردن *khābar ikhfā-k.*
- SUPPRESSION, *n.* پوشتیدگی *ikhfā*, اخفا *pushīdagī*.
- SUPPRESSOR, *n.* اخفا کننده *ikhfā kun-anda*, باطل کننده *bātīl kunanda*, غالب *ghālib*.
- SUPPURATE, *vi.* ریش پخته شدن *rīsh pukhta-sh.*, ریم کردن *rīm-k.*
- SUPPURATION, *n.* پختهگی ریش *pukh-tagī rīsh*.
- SUPREMACY, *n.* مقدمتی *mukaddamat*, اولیت *awwaliyat*, سروری *sarvārī*, برتری *bartarī*.
- SUPREME, *a.* بلندترین *bartarīn*, درترین *bulandtarīn*, اعلیٰ *alā'*, مطلق *mutlak*, صدر نشین *sadr nishīn*. A supreme judge, القضاة *kāzī ul kuzāt*, احکام *ahkam ul hākīmīn*, Supreme power, قدرت مطلق *kudrati mutlak*, کمال *kamāl astiklāl*.
- Supreme court, صدر عدالت *sadr adālat*.
- SUPREME, *ad.* نهایت *as hadd*, از حد *nihāyat*, مطلقانه *mutlikāna*.
- SURCINGLE, *n.* زین بند *tang*, تانگ *zīnband*.
- SURD, *n.* اسم *asamm*.
- SURE, *a., ad.* یقینی ثابت *yakīn*, ثابت *sābit*, محقق *muhakkak*, یقین *n. dhūd* — (safe) *amīn*, قایم *mahfūz* — (firm) *kāyim*, پایدار *pāyadār*, ثابت قدم *sābit kadam*. To be sure, شک *bī shak*, بی شبهه *bī shubh*.
- SURELY, *ad.* بی گمان *bī gumān*, بی شک *bī shak*, یقیناً *yakīnan*, حقاً *hakkan*, بی شبهه *bī shubh*. — (firmly) *bar karārāna*, برقرارانه, *mukarran* — (without hazard) *bilā khatar*.
- SURENESS, *n.* یقین *yakīn*, یقینی *tahkīk*, اطمینان *aminī*, سلامت *salāmat*.
- SURETY, *n.* (security) صامدی *zāminī*, صامن *kafālat* — (bondsmen) *zāmin*, کفیل *kafil* — (certainty) *tayakkun*.
- SURFACE, *n.* رو *rū*, وجه *waja*, صفا *safah*, بساط *basāt*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zamīn*. The surface of the water, روی آب *rūi āb*.
- SURFEIT, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*, پر *aghālīdun*, خوراندن *pur-k.*.
- SURFEIT, *n.* شبع *shalt*, سیری *sīrī*.
- SURGE, *n.* موج *mauj*, لطمه *latma*.
- SURGEON, *n.* جراح *jarrāh*, حاجم *hājim*, فصاد *fassād*.
- SURGERY, *n.* جراحی *jarrāhī*, فصادی *fassādī*.
- SURGICAL, *a.* منسوب *jarrāhī mansūb*.
- SURMISE, *n.* خیال *khīyāl*, وهم *wahm*, گمان *gumān*.

SURMISE, *vt.* خیال مآختن *khiyāl-s.*,
وهم کردن *wahm-k.*, گمان کردن *gumān-k.*,
پنداشتن *pindāsh-tan.*

SURMOUNT, *vt.* ساختن *saxhtan* *zahūr-s.*,
غالب شدن *ghālib-sh.*, گذشتن *guzashtan*,
ظفر بافتن *zafar-g.*

SURMOUNTABLE, *a.* قابل مغلوب *kābili*
maghlūb, بدست آمدن *badast āmadan.*

SURNAME, *n.* لقب *lakab*, تخلص *takh-*
allus, ورنامه *warnāma*. To give a
surname, لقب دادن *lakab-d.*, تخلص
takhallus-n., ورنامه نهادن *war*
nāma-n.

SURNAMED, *a.* ملقب *mulakkab*,
متخلص *mutakhallus.*

SURPASS, *vt.* سبق *guzashtan*, گذشتن
sibk-k., غالب شدن *ghālib-sh.*,
تقدم *pesht* *dasti-y.*, پیش دستی دادن
takaddum-d., فایق بودن *fāyik-b.*

SURPLUS, *n.* افزونی *afzūn*, بقیه *bakiya*,
زیادتی *ziyādati.*

SURPRISE, *vt.* ناگهان آمدن *nāgahān-ā.*
—(astonish) متعجب کردن *mutajjib-*
k., حیران *mutahayyir-k.*, متعجب کردن
hayrān-k.—(confound) سرگردان کردن
sargardān-k., آشفتن *āshuftan*,
سراسیمه کردن *sarāsima-k.*

SURPRISE, *n.* اضطراب ناگهانی *istirābi*
nāgahān, آشفتگی *āshuftagi*, بدیع
badīd, حیرت *hairat*, عجب *ājab.*

SURPRISINGLY, *ad.* عجبانه *ājabāna*,
با حیرت *bā hayrat.*

SURRENDER, *vt., vi.* (yield) سپردن
sipurdan, تسلیم *tafawis-k.*, تفویض کردن
taslīm-k. To surrender on terms,
بر عهد و پیمان تسلیم کردن
paymān taslīm-k.

SURRENDER, *n.* سپرد *tafawis*, تفویض
sipurd, تسلیم *taslīm*, اطاعت *itādt.*

SURREPTITIOUS, *a.* پنهانی *pinhān*,
خفیه *khafī.*

SURREPTITIOUSLY, *ad.* پنهانی *pin-*
hān, بطور فریب *ba tauri farīb.*

SURROUND, *vt.* گردش کردن *gardish-k.*,
احاطه کردن *muhāsara-k.*, محاصره کردن
ihāta-k., احصار کردن *ihsār-k.*

SURVEY, *n.* نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāhaza*,
مساحت *masāhat.*

SURVEY, *vt.* نظر کردن *nasar-k.*, نگر بستن
nigrīstan.—(measure) پیمودن *paymū-*
dan, مساحت نمودن *masāhat-n.*

SURVEYING, *n.* علم مساحت *ilmī*
masāhat, پیمایش زمین *paymāyishi*
zamīn.

SURVEYOR, *n.* مباحثه *mubāshir*, ناظر
nāsir. A land surveyor, مساح الارض
masā'u'l arz.

SURVIVE, *vt., vi.* در زبستن *der-s.*,
باقی شدن *bākī-sh.*, باز ماندن

SURVIVOR, *s.* باقی مانده *bākī mānda*,
وارث *wārīs.*

SUSCEPTIBILITY, *n.* نرمدلی *narmdili*,
قابلیت *ta'assur*, رقت *rikkat*,
kābiliyat.

SUSCEPTIBLE, *a.* قابل *kābil*, نرم دل
narm dil, ملایم *mulāyīm*, تاثیر پذیر
tā'ir pazir.

SUSPECT, *vt., vi.* گمان بردن *gumān-b.*,
شبهه داشتن *shakk-d.*, شک داشتن
shubha-d., وهم کردن *wahm-k.*

SUSPEND, *vt.* آویختن *āwīkhtan*, معلى
mudllak-n.—(interrupt) قطع
katt-k.—(delay) متوقف کردن
maukūf-k., باز داشتن *bāz-d.*—(from
office) معزول کردن *madzūl-k.*, برای
مدتی برطرف کردن *barāya muddati*
bar taraf-k.

SUSPENSE, *n.* تردد *taraddud*, شبهه

shubha, شک *shakk*, فکر *fikr*, تشویش *tashwīsh*.

SUSPENSION, *n.* تعلیق *āwīshish*, تعطیل *tadlīk*.—(interruption) گسسته‌گی *gusastagī*, انقطاع *inkitād*.—(delay) توقف *tawakkuf*, مهلت *muhlat*. Suspension from office, عزل از خدمت *dzl az khidmat*.

SUSPICION, *n.* گمان *gumān*, وهم *wahm*, شبه *shubha*, ظن *sann*, احتمال *ahtimāl*. To remove suspicion, دفع شبه کردن *daft shubha-k*.

SUSPICIOUS, *a.* بد گمان *wahmī*, وهمی *bad gumān*.—(causing suspicion) وهم *wahm* گمان آور *waham angīz*, در گمان بودن *dar gumān-b*. To be suspicious, در گمان بودن *pur wahm-sh*.

SUSTAIN, *vt.* برداشتن *bardāshtan*, برداشت کردن *timād-k*, اعتماد کردن *bardāsht-k*, صبر داشتن *sabr-d*, نهمل *tahammul-k*—(maintain) پروردن *parwardan*, تکفیل کردن *takfīl-k*.

SUSTAINABLE, *a.* قابل حمل *kābili haml*, برداشتنی *bardāshtanī*.

SUSTENANCE, *n.* ضروریات معاشی *sarūriyāti madshī*, پرورش *parwarish*, خوردنی *khurdanī*, غذا *ghasā*.

SUTURE, *n.* دوخت *dukht*, درز *darz*.

SUZERAIN, *n.* فرمان روا *farmān rawā*, متبوع *matbūd*.

SWADDLE, *vt.* بستن *kimat-k*, نهط کردن *bastan*.

SWAIN, *n.* دهقان *diḥkān*, جوان *juwān*, چوپان *chupān*.

SWALLOW, *vt.* اکل *farū-b*, فرو بردن *akl-k*, در گلو فرو بردن *dar galū farū-b*, بلع کردن *balṭ-k*.

SWALLOW, *n.* خطاف *khuttāf* (pl. چغنه *chughna*), خطاطیف.

SWAMP, *n.* مرداب *murdāb*, خلاب *khalāb*.

SWAMP, *vt.* سیلاب غرق کردن *ghark-k*, سیلاب کردن *sailāb k*.

SWAN, *n.* قاز *kāz*, غو *ghau*.

SWARM, *n.* (of bees) دوبر *dubr* (pl. دوبر *and* andر *jamā zambūrī* جمع زنبور عسل), (crowd) طایفه *tāyafa*, گروه *gurūh*.

SWARM, *vi.* ازدحام جمع شدن *famā-sh*, ازدحام نمودن *asdiḥām-n*.

SWARTHY, **SWARTH**, *a.* سیاه چرده *siyāh charda*, گندم گون *asmar*, گندم *gandum gūn*.

SWAY, *n.* حکمرانی *hakūmat*, تأثیر *hukmrānī*, اختیار *tāṣīr*, غلبه *ikhtiyār*, غلبه *ghalaba*.

SWAY, *vt., vi.* متوجه کردن *mutawajja-k*, مایل کردن *māyil-k*.—(rule) حکم حکومت داشتن *hukm-f*, فرمان دادن *hukūmat-d*.

SWEAR, *vt., vi.* قسم خوردن *kasam-kh*, سوگند خوردن *saugand-kh*.—(administer an oath) سوگند دادن *saugand-d*. To swear falsely, دروغ گواهی دادن *durūgh gawāhī-d*. To swear one another, تقاسم کردن *takāsum-k*.

SWEARING, *n.* قسم خوری *kasam-khurī*, سوگند یاد کنی *saugand yād kunī*.

SWEAT, *n.* عرق *drak*, خوی *khawī*.

SWEAT, *vi.* عرق کردن *drak-k*, خوی کردن *khawī-k*.

SWEEP, *vt., vi.* جاروب *rūftan*, رونغن *rūftan*, جاروب زدن *jārūb-z*. To sweep a house, خانه جاروب ساختن *khāna jārūb-s*.—(carry off) رفع کردن *rafṭ-k*.

SWEEPER, *n.* جاروب کش *qā rūb kash*, روبنده *rūbanda*.

SWEEPINGS, *n. pl.* خاک روم *khāk rūbah*, کناسه *kunāsāt*.

SWEET, *a.* شیرین *khush*, خوش *shirīn*, لذیذ *lazīz*, نوشین *naushīn*.—(mild, gentle) ملایم *mulāyīm*, نرمدل *narm*.

- dil* — (not sour) نَا تَرَش *nā turah*. — (not salt) نَا نَمَک زَدَه *nā namak zada*
Sweet scented, خوش بوی *khush būi*,
سَمَن بَوِی *saman būi*.
- SWEETEN, *vt., vi.* شیرین کردن *shīrīn-k.*,
مَلاَبِم (smooth) لَذِیذ کردن *lazīz-k.* — (grow sweet)
mulāyim-k. — شیرین گشتن *shīrīn-g.*
- SWEETHEART, *n.* معشوم *madshūka*,
شَاهِد *shāhid*, نِگَار *nigār*.
- SWEETLY, *ad.* با حلاوت *bā halāwat*,
خوشان *khūshāna*.
- SWEETMEAT, *n.* شیرینی *shīrīnī*, مَرَبَّه
murabba, حَلَوَا *halwā*.
- SWEETNESS, *n.* شیرینی *shīrīnī*, حلاوت
halāwat.
- SWELL, *vt., vi.* آماسیدن *āmāsīdan*,
وَرَم کردن *warm-k.* To swell with pride,
مَتَكَبِّر مَغْرُور گشتن *maghrūr-g.*,
mutakabbir gardīdan. — (with rage)
غَضَب ناک شدن *kahr-g.*, قَهْر گرفتن
ghazab nāk-sh — (increase) افزودن
afzūdan. To swell with wind, پَر باد
pur bād-k., نَفَخ کردن *nafakh-k.*
- SWELL, SWELLING, *n.* آماس *āmās*,
وَرَم *waram*, پَر باد *pur bād*.
- SWERVE, *vi.* گمراه شدن *gumrāh-sh.*,
آوَارَه شدن *āwāra-sh.*
- SWIFT, *a.* زود *zūd*, جَلَد *jald*, سَرِیْع *sart*,
سَهْتَابَان *shitābān*, تَیْزِگَام *tezgām*, بَاد پَا
bād pā.
- SWIFTLY, *ad.* با تَدَجِیل *ba tadjīl*, زَوِی *bā sūdī*.
- SWIFTNESS, *n.* زودی *zūdī*, چالاکي *chālākī*,
تَیْز *tund rawī*, تَنَد رَوِی *tund rawī*, عَجَلَت
tez gāmī.
- SWIM, *vt., vi.* شناور کردن *shināwarī-k.*,
سَبَاحَت شَدَا کردن *shinā-k.*, سَبَاحَت
sibāhat-k.
- SWIMMER, *n.* شناور *shināwar*, سَبَاح
sabbāh.
- SWIMMING, *n.* شناوری *shināwarī*,
سَبَاحَت *sibāhat*.
- SWINDLE, *vt.* فریبتن *farīftan*, غَدَر نمودن
ghadr-n.
- SWINDLER, *n.* حیل باز *ghaddār*, مَکَار
hīla bāz, مَکَار *makkār*.
- SWINE, *n.* خوک *khūk*, خَنزِر *khinzir*
(پَل خَنزِر) *gurās*.
- SWING, *n.* باد پیچ *bād pech*, مَهْد *mahd*,
جَنبِش *chambālul*, چَنبَلُول *bāzām*,
jumblish.
- SWING, *vt., vi.* دَیْلَبَازِی جَنبَان شدن
bājānbāzī jumbān-sh., دَیْلَبَلُول جَمِیدَن
ba chambālul-j., بَاد دَاَدَن *bād-d*,
حَرَکَت *harakat-k.*, بَاد خَوَرَدَن *bād-kh.*
- SWOON, *n.* غَش *ghash*, بَی هُوشِی *bē hūshī*,
مَدَهوشِی *madhūshī*.
- SWOON, *vi.* دَیْلَبُوش شدن *bē hūsh-sh.*,
دَیْلَبُود گشتن *bē khud-g.*
- SWOOP, *vt.* رُبُودَن *rubūdan*, قَبْض کردن
kabz-k.
- SWORD, *n.* شَمشیر *shamshīr*, تِیغ *tigh*,
سَیْف *saiḥ*. A sharp sword, شَمشیر تِیْز
shamshīrī tez. The point of a sword,
سَر شَمشیر *nauki shamshīr*, نوک شَمشیر
sari shamshīr. The edge of a sword,
دَم *dam*. To smite with a sword,
شَمشیر زَدَن *shamshīr-z.*, تِیغ زَدَن *tegh-z.*
- SWORDSMAN, *n.* سَیْف دَار *saiḥ dār*,
شَمشیر زَن *shamshīr zan*.
- SYCOPHANT, *n.* مَغْت خُور *muft-khur*,
صَاحِب خُوشَاهَدِی *rishkhand*, رِشکخَنَد
sāhibi khush āmadi.
- SYLLABLE, *n.* هِجَا *hijā*, حَرَکَت لَفْظ
harkati lafz.
- SYLLOGISM, *n.* قِیَاس *kiyās*, دَلِیل *dalīl*.
A perfect syllogism, دَلِیل صَحِیْح *dalīli*

<i>sahih</i> . A conditional syllogism, قیاس استثنائی <i>kiyāsi istisnā'iyi</i> . An absolute syllogism, قیاس استقرائی <i>kiyāsi istikrā'ī</i> .	SYNDICATE, <i>n.</i> مجلس وکلا <i>majlis-i wukalā</i> .
SYLVAN, <i>a.</i> دشتی <i>kuhistānī</i> , کوهستانی <i>dashtī</i> .	SYNOD, <i>n.</i> جمعیت علما <i>jami'dti 'ulamā</i> , انجمن بزرگان دین <i>anjumani buzurgāni dīn</i> .
SYMBOL, <i>n.</i> علامت <i>dlāmat</i> , نشان <i>nishān</i> , اشاره <i>ishāra</i> , شعار <i>shadr</i> .	SYNECDOCHE, <i>n.</i> نسیم کل باسم جز <i>tas-nīyai kull ba ismi juz</i> .
SYMBOLICAL, <i>a.</i> اشاره <i>dlāmatī</i> , علامتی <i>ishāra numā</i> .	SYNONYM, <i>n.</i> اعضا مترادف <i>lafzi muta-rādif</i> .
SYMBOLICALLY, <i>ad.</i> با علامت <i>lā dlāmat</i> , با نقیض <i>bā nakīsh</i> .	SYNONYMOUS, <i>a.</i> هم معنی <i>bam madnī</i> , مترادف <i>mutarādif</i> . A synonymous word, هم معنی <i>lafzi ham madnī</i> , کلامی هم معنی <i>kalami ham madnī</i> .
SYMBOLIZE, <i>vt.</i> علامت نمودن <i>dlāmat-n</i> , تعقیب ساختن <i>taftīsh-s</i> .	SYNOPSIS, <i>n.</i> مختصر <i>mukhtasar</i> , مجمل <i>mujmil</i> , جمله <i>jumla</i> .
SYMMETRICAL, <i>a.</i> خوش اندام <i>khush andām</i> , هم انداز <i>mudtadil</i> , متعادل <i>ham andāza</i> .	SYNTAX, <i>n.</i> علم نحو <i>ilmi nahw</i> , النحو <i>al nahw</i> .
SYMMETRY, <i>n.</i> هم مقداری <i>ham mikdārī</i> , اندازه <i>andāza</i> , یکسانی <i>yak sātī</i> .	SYNTHESIS, <i>n.</i> ترتیب <i>tartīb</i> , وضع <i>wasf</i> .
SYMPATHETIC, <i>a.</i> همطبع <i>ham tabt</i> , از روی مهربانی <i>ham mizāj</i> , هم مزاج <i>az rūi mihrbānī</i> .	SYRINGE, <i>n.</i> حقن <i>mihkna</i> , حقنه <i>hukna</i> .
SYMPATHETICALLY, <i>ad.</i> همدردی <i>ham dardī</i> , از دلسوزی <i>az dilsūzī</i> .	SYRINGE, <i>vt.</i> حقن کردن <i>hukna-s</i> .
SYMPATHIZE, <i>vt.</i> همطبع و همدم شدن <i>ham tabt u ham hass-sh</i> .	SYSTEM, <i>n.</i> قانون <i>kānūn</i> , ترکیب <i>tarkīb</i> , قاعده <i>kāida</i> , دستور <i>dastūr</i> , طریق <i>tarik</i> .
SYMPATHY, <i>n.</i> غم خواری <i>gham khārī</i> , همدردی <i>ham tabat</i> , همطبعی <i>ham dardī</i> , رغبت <i>raghbat</i> .	SYSTEMATIC, <i>a.</i> قانونی <i>kanūnī</i> , دستوری <i>dastūrī</i> , مترتب <i>mutarattib</i> .
SYMPHONY, <i>n.</i> هم آهنگی <i>ham āhangī</i> , اتفاق نغم <i>ittifāki naghma</i> .	SYSTEMATICALLY, <i>ad.</i> به ترتیب <i>ba tartīb</i> , به حسب القانون <i>ba hasbu'l kānūn</i> , حسب الرسم <i>hasbu'r rasm</i> .
SYMPTOM, <i>n.</i> نشان <i>dlāmat</i> , اثر <i>nishān</i> , آثر <i>asar</i> .	T.
SYNAGOGUE, <i>n.</i> کذیست <i>kanīsat</i> , معبد <i>madbad</i> .	
SYNCOPE, <i>n.</i> غشایی <i>ghashī</i> , — (cutting off part of a word) حذف <i>hazf</i> .	TABBY, <i>a.</i> ملون <i>pelang rang</i> , رنگ <i>mulawwan</i> .
SYNDIC, <i>n.</i> مباشر <i>mufattīsh</i> , مباشر <i>mabāshar</i> , عرفت <i>urfat</i> .	TABERNACLE, <i>n.</i> خیم <i>khaima</i> .
	TABLE, <i>n.</i> تخت <i>takhta</i> , لوح <i>lauh</i> . A table with legs, میز <i>mīz</i> . A table of accounts, صورت دفتر <i>sūratī daftar</i> . A table of contents, فهرست کتاب <i>jadwal</i> .

fihristi kitāb. Arithmetical tables, از قلم هندی *arkāmi hindī*. Astronomical tables, زیج *zīj*. Tables of daily expense, روزنامه *rūznāma*. To cover a table, میز آراستن *mez-ā*. Sitting at a table, سفره نشین *sufra nishīn*. Sitting at the same table, همسفره *hamsufra*. To turn the tables, زیر و زبر کردن *zer u zabar-k*.

TABLE, *vt.* ham *sufra-sh*. همسفره شدن
—(catalogue), دفتر کردن *daftar-k*,
حساب کردن *hisāb-k*.

TABLE-CLOTH, *n.* دستار خان *dastār khān*, سفره *sufra*, سوما *sūmāt*.

TABLE-LAND, *n.* بقع مرتفع *buk' mur-taft*.

TABLET, *n.* لوح *lauh*, تختی *takhtī*.

TABLE-TALK, *n.* الکلام الطعام *alkalām ul taām*, گفتگو *guftagu*.

TABOUR, *n.* طبل *tabl*, دهل *duhul*.

TACIT, *a.* ساکت *sākit*, خاموش *khāmūsh*.

TACITLY, *ad.* ساکانه *sākitāna*, بدون *badūni* اعتراض *tīrās*.

TACITURNITY, *n.* خاموشی *sukūt*, سکوت *khāmūshī*.

TACK, *n.* میخ *melh*, جریان *jariyān*.

TACK, *vt.* بهم دوختن *baham-d*, پستیدن *paywastan*.

TACKLE, **TACKLING**, *n.* ریسمان, جهاز *rīsmāni jihās*, اسباب *asbāb*.

TACKLE, *vt.* جور کردن *girafthan*, گردن *jaur-k*.

TACT, *n.* حکمت *hikmat*, فراست *firāsāt*, زیرکی *zīrakī*.

TACTICS, *n.* علم آرایش لشکر *ilmī ārāyīshī lashkar*, صنعت حرب *sandī harb*.

TAG, *vt.* چسپانیدن *paywastan*, پیوستن *chaspānīdan*.

TAG, *n.* نوک *nauk*, سر *sar*.

TAIL, *n.* دم *dum*, دنبال *dumbāl*. A short tail, دمچه *dumcha*. Wagging

the tail, بصره *basbasa*. To turn tail, پشت دادن *pusht-d*.

TAILOR, *n.* خیاط *khayyāt*, درزی *darzī*.

TAINT, *vt.* فاسد کردن *fāsīd-k*, عیب ملوث ساختن *ālūdan*, آلودن *ālūdan*, رنگ دادن *rang-d*, *mulawwas-s*.

TAINT, *n.* بوسیدگی *busīdagī*, آلابش *ālāyish*, فساد *fāsād*, عیب *āib*.

TAKE, *vt., vi.* (seize) گرفتن *girafthan*, گرفتار *giriftār-k*, قبض ساختن *kabz-s*. —(receive, accept) پذیرفتن *pasīraftan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k*, قبول کردن *kabūl-k*, —(understand) دریافتن *dar-y*. —(succeed) عاقبت خبر داشتن *ākī-batī khayr-d*. To take away, (deprive of) محروم ساختن *mahrūm-s*. —(remove) دفع کردن *daft-k*. To take care, احتیاط نمودن *agāh-sh*, آگاه شدن *ihhtiyāt-n*. —(to be vigilant) بصیرت *basīrat-n*. —(superintend) موباشه *mubāsharat-n*. —(attend as a nurse, &c.) بیمار پرستی کردن *bimār parastī-k*, تیمار کردن *tīmār-k*. To take down, سرفرو کردن *sarfarū-k*, ضبط و ربط کردن *sabt u rabt-k*. —(swallow) فرو بردن *farū-b*. —(from a higher place) زیر آوردن *farūd-ā*. To take from, غیبت کردن *ghībat-k*, مالامال کردن *malāmat-k*. To take heed, مشغول شدن *mashghūl-sh*, شغل دادن *shughl-d*. To take in, (contain) دخول (admit) *shāmil-k*. —(receive) مدخل کردن *dukhhūl-d*, قبول کردن *kabūl-k*. —(receive) پذیرفتن *pasīraftan*. To take oath, سوگند خوردن *sogand-kh*. To take off, بی قوت کردن *bi kuwat-k*. —(remove) از جا رفع ساختن *as jā raft-s*. —(withhold, cut off) باز داشتن *bāz-d*, قطع

کردن *katt-k.*—(purchase) خریدن *kha-ridan.*—(copy) نفل کردن *nakl-k.*, نسخیدن *nuskhā-s.* To take out, آوردن *bar-ā.*, بیرون کردن *berūn-k.* To take part, بهره‌مند بودن *bahra mand-b.* To take part with, طرفداری کردن *tarafdārī-k.* To take place, واقع شدن *wākē-sh.* To take up (borrow) گرفتن *istiārat-k.*—(seize) برداشتن *giriftār-k.*—(lift) داخل شدن *bardāsh-tan.*—(occupy) بهتر *dākhil-sh.*—(reform one's life) باhtar کردن *islāh-k.* To take upon, دعوی کردن *dadwi-k.* To take up with, راضی شدن *rāzī-sh.*—(lodge with) نزل کردن *nazl-k.* To take by the hand, دست گرفتن *dast-g.* To take with, خاطر نواختن *khātir-n.* To take an affront, سرزنش خوردن *sarzanish-kh.* To take prisoner, اسیر گرفتن *asir-g.*, گرفتار کردن *giriftār-k.* To take vengeance, اخذ انتقام کردن *akhzi intikām-k.* Take care! خبردار *khābardār*, دُربار *dūrbāsh*, زین‌هار *zinhār*.

TALE, *n.* قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*, داستان *dāstān*, افسانه *afsāna*. A tale-teller, قصه خوان *kissa khān*. Idle tales, ترهات *turrahāt.*—(number reckoned) شمار *shumār*, حساب *hisāb*. A tale-bearer, سخن‌چین *sakhun chīn*, شمار *ghammāz*.

TALENT, *n.* فراست *kābiliyat*, قابلیت *firāsat*, ادراک *idrāk*, مجال *majāl*, عقل *akl*, علم *ilm*.

TALISMAN, *n.* طلسم *tilism* (*pl.* طلسم), سحر بند *sahr band*.

TALISMANIC, *a.* پر جادو, طلسمی *tilismī*, پُر جادو *pur jādū*.

TALK, *n.* گفتار *guftār*, گفتگو *guftagū*, مکالمه *mukālama*, Public talk, گپ

gap, زمانه سخن *sakhuni zamāna*. Idle talk, نافرجام سخن *sakhuni nāfarjām*.

TALK, *vt.* گفتن *guftan*, کلام کردن *kalām-k.*, حرف زدن *kaul-k.*, حرف زدن *harf-z.*

TALKATIVE, *a.* زیاد گو *siyādagū*, سخن‌ران *sakhunrān*.

TALKATIVENESS, *n.* بسیار گوئی *bis-ārgūi*, گفت و *kasrati kalām*, گفتگو *guftugu*.

TALKER, *n.* قایل *kāyil*, متکلم *mutakalim*, سخن‌ران *sakhun rān*. An idle talker, هرزه گو *behūda gū*, هِرزه‌گو *hirza gū*.

TALL, *a.* بلند *buland*, رفیع *rafi*, طويل *tarvīl*. Tall of stature, قد دار *darāz kadl*, بلند اندام *buland andām*.

TALLOW, *n.* پیه *pīh*, چربی *charbī*, شحم *shahm*.

TALLY, *n.* موازی *kitai murwāfak*, مطابق شدن *mutābik-sh.*

TALLY, *vt.* موافقت داشتن *murwāfikat-d.*, مقابل شدن *mukābil-sh.*

TALON, *n.* ناخن *nākhun*, چنگال *changāl*, پنجه *panja*.

TAMABLE, *a.* قابل دست آموزی *kābili dast āmūzi*, ممکن *mumkini rāmī*.

TAMARIND, *n.* تمر هندی *tamari hindī*.

TAMARISK, *n.* درخت گزم *dirakhti gzm*, طرنا *tarfā*.

TAMBOURINE, *n.* دایره *dāira*.

TAME, *a.* رام *rām*, مطیع *mutīd*, نایع *tābī*, دست آموز *dast āmūz*, خاکنی *khānagī*, *unst*.

TAME, *vt.*, رام ساختن *rām-s.*, تابع کردن *tabī-k.*, دست آموز کردن *dast āmūz-k.*

TAMELY, *ad.* با نرمی *bā narmī*, بی وحشت *bī wahshat*.

TAMENESS, *n.* اطاعت *rāmī*, نرمی *narmī*, ملاطفت *itādt*, *mulāyamat*.

TAMPER, *vi.* کار سازی کردن *kārsāzi-k.*,
 بی شایستگی *fuzūlī-sh.*, فصاحتی شدن
 در کای بی طلب *bī shāyistagi-k.*,
 دست انداختن *dar kāri bī talab dast-a.*,
 مداخله نمودن *mudākhalā-n.*

TAN, *vt.* دباخت *dabgh-k.*, دباخت
 کردن *dibāghat-k.*

TANGENT, *n.* مماس *mumāss.*

TANGIBILITY, *n.* امکان *imkānilams.*

TANK, *n.* آبدان *tālāb*, حوض *hawz*,
 آبدان *ābdān*, آبگیر *ābgīr.*

TANKARD, *n.* کوزه *kūza*, ابرقی *abrīk.*

TANNER, *n.* دباغ *dabbāgh.*

TANTALIZE, *vt.* نا امید ساختن *nā umed-*
s, محروم کردن *mahrūm-k.*

TANTAMOUNT, *a.* مساوی *muādil*, عادل
masāwī.

TAP, *vt.* ضرب سبک زدن *zarbi sabuk-z.*,
 نشتر زدن *surākh-k.*, سوراخ کردن
nishtar-z., نقب زدن *nukab-z.*

TAP, *n.* ضرب سبک *zarbi sabuk.*

TAPE, *n.* نوار *narvār*, حبل *habl*, بند *band.*

TAPER, *n.* وندیل *kandīl*, شمع *shamī.*

TAPER, TAPERING, *n.* گاردم *gārdum* —
 (like a cone), مخروط آسا *makhṛūta āsā.*

TAPER, *vt.* مخروط آسا شدن *makhṛūta*
āsā-sh.

TAPESTRY, *n.* پردۀ نقش *pardai*
munakkash, فلاپدوزی *kullābdūzi.*

TAPE-WORM, *n.* القرم *habbū'l karf.*

TAR, *n.* قطران *kāri sayyāl*, قار سیال
kitrān.

TAR, *vt.* قطران مالیدن *kitrān-m.*

TARDILY, *ad.* با درنگی *derāna*, دیرانی
bā dirangī.

TARDINESS, *n.* دیرینی *dirangī*, دیری
derī, کاهلی *kāhīlī*, مستی *susti*, سری
girān sarī.

TARDY, *a.* دیر *dirang*, دیر *dīr*, مست
sust, کاهل *kāhīl.*

TARE, *n.* تلخ دانه *waghl*, تلخ *talkhdāna.*

TARE, *vt.* حساب ظرف کردن *hisābi zarf-k.*

TARGET, *n.* سپر *sipar*, هدف *hadaf.*

TARIFF, *n.* نرخ بازار *nar'khi bāzār.*

TARNISH, *vt.* بی جلا کردن *bī jilā-k.*,
 آلوده کردن *bī raunak-k.*, بی رونق کردن
ālūda-g., بی آب شدن *bī āb-sh.*

TARRY, *vi.* ماندن *māndan*, بار ماندن
bāz-m., دیر کردن *derī-k.* — (wait for)
 نگران شدن *nigrān-sh.*, نظر کردن *nazar-k.*

TART, *n.* ترش *tursh*, تیز *tez*, حامز *hāmiz*,
 تند *tund.*

TARTAR, *n.* تاتار *tatār*, جوهر *jaruḥar*,
 نمک *namak.*

TARTARY, *n.* تاتار *tātār.*

TARTLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, حامز
hāmizan.

TARTNESS, *n.* ترشی *turshī*, تیزی *tezī.*

TASK, *n.* کار و بار *kār u bārī*,
 عمل نامزد *dmali nāmzad*,
 شغل *shughl*, مصلحت *maslihat.* A
 daily task, کار روزانه *kāri rozīna.* —
 (a lesson) درس *darṣ*, سبق *sabak.*

TASK, *vt.* کار و بار نمودن *kār u bār-f.*,
 کار متعین کردن *kār mutayyīn-k.* To
 take to task, سرزنش گفتن *sarzanish-g.*,
 تذکره زدن *tanz-z.*, تنبیه کردن
tambih-k.

TASTABLE, *a.* مزه دار *maza dār*, لذیذ
lazīz.

TASTE, *vt., vi.* چشیدن *chashīdan*, لذت
 گرفتن *lazzat-g.*, ذائقه گرفتن *zāika-g.* —
 (to have a taste), لذت داشتن *lazzat-d.*
 — (feel) احساس داشتن *ihsās-d.*

TASTE, *n.* چاشنی *chāshnī*, ذوق *zaruk.* —
 (flavour) لذت *lazzat*, مزه *maza.* —
 (intellectual perception), احساس خاطر
ihsāsi khātir, ادراک *idrāk.*

TASTEFUL, *a.* خوش مزه *khush maza*,
 لذیذ *lazīz*, خوش ذائقه *khush zāika*,
 خوش گوار *khush guwār.*

TASTELESS, *a.* بی مزه *bīmaza*, بی ذوق *bī zauk*, غیر ذائقه *bī lazzat*, بی لذت *bī lazzat*, *ghayr zāika*.

TASTELESSNESS, *n.* بی مزگی *bī mazagī*, بی لذتی *bī lazzatī*.

TATTER, *n.* پاره *pāra*, رقعہ *rukʿt*.

TATTER, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, چاک کردن *chāk-k.*

TATTLE, *n.* دبل و فال *guftagu*, گفتگو *kūl u kāl*.

TATTLE, *vi.* باهم گفتن *yāfa-g.*

TATTOO, *n.* کبودی *khāl*, کبودی *kabūdī*.

TAUNT, *vt.* سرزنش *taʿnī-z.*, طعنہ زدن *sarzanish-z.*

TAUNT, *n.* سرزنش *taʿn*, طعن *tanz*, طعنہ *sarzanish*, ملامت *malāmat*, بذله *bazlah*.

TAUNTINGLY, *ad.* با سرزنش *ba tanz*, بطعن *bā sarzanish*.

TAURUS, *n.* بوج ثور *burji saur*.

TAUTOLOGY, *n.* تکرر سخن *takriri sakhun*.

TAVERN, *n.* میخانه *maikhāna*, خرابات *kharābāt*, شراب خانہ *sharāb khāna*.

میکنده *maikhada*. A tavern keeper,

میخانچہ *maikhānachī*, خمار *khanmār*.

TAWDRY, *a.* بی نراکت *bī nazākat*, بی ظرافت *bī zarāfat*.

TAWNY, *a.* کھوه گندم کون *gandūm gūn*, کھوه رنگ *kahwa rang*.

TAX, *n.* محصول *khirāj*, باج *bāj*, خراج *mahsūl*. A capitation or poll-tax,

سر *khirāji sar*, جزم *jaziya*. A tax upon effects, خراج مال *khirāji māl*.—(upon lands) مالگذاری *mālguzārī*.

A tax-gatherer, تحصیلدار *tahsildār*, باجدار *bājdār*. Any office where taxes are received, خراج خانہ *khirāj khāna*.

TAX, *vt.* باج نهادن *khirāj-n.*, باج نهادن *bāj-n.*, حمل باج کردن *hamali bāj-k.*,

(charge, censure) تهمت نهادن *tukmat-n.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*

TAXABLE, *a.* قابل *lāyaki bāj*, باج *kābuli mahsūl*.

TAXATION, *n.* طلب باج *talabi bāj*, مکرر کردن خراج *mukarrar kardani kharāj*.

TEA, *n.* چای *chā*. A tea-pot, چای دان *chāi-dān*.

TEACH, *vt., vi.* تعلیم *āmūkhtan*, آموختن *taʿlīm-k.*, درس ساختن *dars-s.*, تدریس کردن *tarbiyat-k.*, تدریس کردن *tadrīs-k.* To teach and learn, افادہ و *ifāda u istifāda-k.* To teach and demonstrate, انادہ و تصریح *ifāda u tasrīh-k.* To teach to read, درس *tadrīs-k.*, تدریس کردن *dars-g* To teach good manners, ادب دادن *alah-d*

TEACHER, *n.* مدرس *muʿallim*, معلم *mudarris*, استاد *ustād*, آخون *akhūn*.

TEACHING, *n.* تدریس *tadrīs*, تعلیم *taʿlīm*.

TEAK, *n.* ساگون *sāgūn*, ساح *sāj*.

TEAM, *n.* دستہ *dasta*, جوت *juft*.

TEAR, *n.* اشک *ashk*, دمعت *damiʿat*, آب چشم *ābi chashm*. A torrent of tears, اشک سیل *sayli ashk*. To shed tears, *ashk-r* گردستن *girīstan*, *giriyā-k.* A flow of tears, جاری اشک *ashk jāri*.

TEAR, *n.* شکاف *shakk*, شش *chāk*, چاک *shigāf*.

TEAR, *vt.* چاک کردن *darīdun*, دریدن *chāk-k.*, شق ساختن *shigāftan*, شکافتن *shakk-s.* To tear in pieces, پاره پاره *pāra pāra-d.*

TEASE, *vt.* تصدیع *āzār-d*, آزار دادن *tasdīd-d.*, اضطراب رسانیدن *izti-rāb-r.*—(cotton, &c.) پنبه زدن *pamla-z.*

TEAT, *n.* سرپستان *saripistān*, ضرع *zart*.

TECHNICAL, *a.* صنعت منسوب *sandāt mansūb*, اصطلاحی *istilāhī*, حکمی *hikmatī*.

TECHNICALITY, *n.* اصطلاحی *istilāhī*, صنعت *sanādāt*.

TEDIOUS, *a.* کاهل *kāhil*, دیر کش *der kash*, بی مزه *bī maza*, ملال انگیز *malāl angīz*.

TEDIOUSLY, *ad.* سستانه *sustāna*, با دیری *bā dīrī*, با تاخیر *bā tākhīr*.

TEDIOUSNESS, *n.* دیر کشی *der kashī*, سستی *susti*, کاهلی *kāhīlī*, تاخیر *tākhīr*, خاطر ماندگی *khātīr māndagī*.

TEEM, *vi., vt.* باردار *hāmil-sh.*, حامل شدن *bārdār-sh.*, کثرت یافتن *kasrat-y.*

TEETH, *n.* دندانها *dandānhā*, آسنان *asnān*. Having sharp teeth, تیز دندان *tez dandān*.

TEETHING, *n.* دندان بیرون آوری *dandān berūn āvarī*.

TEETOTALER, *n.* پرهیزگار *parhīzgār*.

TEINT, *n.* رنگ *rang*.

TELEGRAPH, *n.* تلگراف *talagrāf*.

TELEPHONE, *n.* آلت دور شنوی *ālātī dūr shanwī*.

TELESCOPE, *n.* دور بین *dūrbīn*.

TELL, *vt.* بیان کردن *bayān kardan*, گفتن *guftan*, سخن راندن *kalām-k.*, کلام کردن *kalām-k.*, اطلاع کردن *ittilāf-k.* — (number) شمردن *shimurdan*.

TEMERITY, *n.* تهور *gustākhtī*, گستاخی *tahawwur*.

TEMPER, *vt.* (mingle) آمیختن *āmīkhtan*, معتدل *sarishtan*. — (moderate) معتدل کردن *muḥtadil-k.*, دادن اعتدال *ittidāl-d.* — (soften) نرم کردن *narm-k.*, ملایم ساختن *mulāyīm-s.*

TEMPER, TEMPERAMENT, *n.* خوی *khūi*, سیرت *sīrat*, طبع *tabīʿ*, طبیعت *tabīyat*, مزاج *mezāj*, سرشت *sarisht*. Good tempered, خوش خوی *khush khūi* نیک نهاد *nek nihād*. — (of a bad temper) بد خوی *bad khūi*, بد نهاد *bad nihād*. — (moderation) اعتدال *ttidāl*.

TEMPERANCE, TEMPERATENESS, *n.* پرهیزگاری *parhīzgārī*, تقوی *takwā*, ریاضت *rayāzat*.

TEMPERATE, *a.* معتدل *muḥtadil*, متوسط *mutawassit*. — (not passionate) ملایم *mulāyīm*. — (abstemious) پارسا *pārsā*, پرهیزگار *parhīzgār*. Temperate weather, خنک هوای *hawāi muḥtadil*, معتدل هوا *khunuk hawā*.

TEMPERATELY, *ad.* معتدلاً *muḥtadilāna*, با اعتدال *bā ttidāl*. — (abstemiously) پارساوارانه *parhīzgārāna*, با ریاضت *bā rayāzat*.

TEMPERATURE, *n.* اعتدال *ittidāl*, هوا و آب *āb u harwā*, فتور *futūrat*.

TEMPEST, *n.* باد سخت *bādi sakht*, باد تند *bādi tund*, طوفان *tūfān*.

TEMPESTUOUS, *a.* تند باد *tund bād*, شدید طوفانی *tūfānī*, شدید *shadīd*.

TEMPLARS, *n.* دوزت *dawīyat* (knight).

TEMPLE, *n.* مسجد *masjid*, (pl. معابد *masājid*), معبد *ibādat gāh*, کنیسه *kanīsa*, معبد *madbad* (pl. معابد *madbād*). The temple of Mecca, کعبه *kāba*, بیت الا *bayt ul lah*. 2. (of the head) جبّه *jabbah*, شقیقه *shakīka*.

TEMPORAL, *a.* زماني *samānī*, روزگاری *rūzgārī*, دنیوی *dunyawī*. — (belonging to the temples of the head) شقیقه *shakīka* منسوب *mansūb*.

TEMPORARY, *a.* نا پدیدار *nāpāyadār*, موقت *muwakkat*.

TEMPORIZE, vi. زمانه سازی zamā-na sāzi-k.

TEMPT, vt. ترغیب کردن targhīb-k., اغوا ighwā-s., درغلازدیدن bargha-lānidan, آزمایش کردن āzmāyish-k., آزمودن āzmūdan.

TEMPTATION, n. ترغیب targhīb, اغوا ighwā, آزمایش āzmāyish.-(temptations of the devil) waswasā, فریب farīb.

TEN, n. ده dah, عشو āshr. One of ten, از ده یک az dah yak. Ten thousand, ده هزار dah hazār. The ten commandments, عشر کلمات āshra kalamāt.

TENABLE, a. قابل التصرف kabilu't tasarruf, پذیر isbāt pazīr.

TENACIOUS, a. سخت گیر sakhtgīr, تنگ دست māsik.-(covetous) tangdast, طمعکار tamtkār.-(cohesive) multasik, ملحق mulhak.

TENACITY, n. عناد īnād, الٹساک īltisāk, تمسک tamassuk.

TENANT, n. اجاره kirāyadār, ساکن izāradār, رعیت rayīyat, رعیه sākin.

TENANT, vt. بکرایه گرفتن ba kirāya-g., اجاره دار شدن izāradār-sh.

TEND, vi., vt. روی مایل شدن māyil-sh., توجیه tarwajja-k., متوجه شدن mutawajja-sh.-(contribute towards) imdād کردن imdād-k., دست رس کردن dast ras-k.

TENDENCY, n. میل mayl, توجیه tarwajjuh, مراد murād, مقصد maksad.-(drift)

TENDER, a. نازک nāzūk, ملایم mulāyim, حلیم halīm, رقیق rakīk. Tender hearted, نرم دل narmdil. Tender constitution, نازک اندام nāzūk andām.

TENDER, n. عرض arz, تقدیم takdīm, حق شرعی hakki shara'i, تکلیف taklif.

TENDER, vt. عرض کردن arz-k., تقدیم takdīm-s., اظهار ساختن izhār-s, تکلیف کردن taklīf-k.

TENDERLY, ad. با نراکت bā nizakat, بطور نرمی bā mulāyamat, با ملائمت ba tauri narmī.

TENDERNESS, n. ملائمت tāzagī, نرمی narmī. Tenderness of age, طعونیّت tafūliyāt-(of heart) narmdilī, رقت قلب rikkati kalb.

TENDON, n. عصب āsab (pl. اعصاب), حبل الذراع pay.-(of the arm) hablu'z zirād.-(of the neck) hablu'l ātik.

TENDRIL, n. زیشه انگور hālik, حالی rīshai angūr.

TENEMENT, n. منزل ملتزم manzili multazim, خانه maskin, مسکن khāna.

TENET, n. رای tarīka, طریقہ āyīn, آئین rāya, فکر fikr.

TENOR, n. مفهوم nazmūn, مراد murād, معنی ma'nī, کیفیت kayfiyat.

TENSE, n. وقت sāgha, میانه zamān, زمان waqt.

TENSE, a. محکم sakht, سخت mulham.

TENSION, n. کشش imtidād, امتداد kashish.

TENT, n. خیمه khaima, خیمه کرایه khargah. A royal tent, خیمه همایون khaimai humāyūn, سراپرده sarāparda. To pitch a tent, خیمه زدن khaima-z., mukhayyam-k. A tent pole, ستون چوب خیمه chūbi khaima, sutūn. A tent-pin, میخ mekh, وتد watad. A tent rope, راس خیمه rasanī khaima.

TENTH, a. دهم dahum, عاشر āshir. A tenth part, از ده یک az dah yak, عشر āshr.

TENTHLY, *ad.* عاشرا *āshiran*.

TENUITY, *n.* تنگی *tanukī*, رت *rikkat*,
باریکی *bārīkī*.

TENURE, *n.* قرار داد *karār dād*, تصرف *tusarruf*.

TEPID, *a* شیر گرم *shīr garm*, نیم گرم *nīm garm*.

TEREBINTH, *n.* بطم *butm*.

TERM, *n.* 1. (name) نام *nām*, اسم *ism*.

2. (condition, stipulation) شرط *shart*,

عهد *ahd*. 3. (a limited space of time)

مدت *muddat*, مهلت *muhlat*. Law

terms, اصطلاحات *istilāhāti fakhā*.

Astrological terms, منجم *istilāhāti munajjam*.

4. (phrase) عبارت *ibārat*. 5

اصطلاح *istilāh*, حد *hadd*. To be on good

terms, خوب ابراق شدن *khūb ittifāk-sh*.

TERM, *vt.* نسیه دادن *nāmīdan*, نسیه

کردن *tasmiyat-k*, اسم دادن *ism-d*.

TERMAGANT, *n.* عورت زبان دراز *aurati*

zabān darāz, غوغائی *jaulūlī*,
ghaughāī.

TERMINAL, *a.* انقضائی *inkizāī*, سر

انجامی *sar anjāmī*.

TERMINATE, *vt.* (bound) محدود ساختن

mahdūd-s, حد کردن *hadd-k*.—(con-

clude) ختم *tamām-k*, تمام کردن

khatam-s.—(have an end) ساختن

tamām-sh, آخر شدن *ākhir-sh*.

TERMINATION, *n.* حد *hadd* (pl. حدود),

(conclusion) آخر *ākhir*, انجام *anjām*,

خدمت *ākibat*, تمام *tamām*, ختم

khatam.

TERMINUS, *n.* انقضا *inkizā*, آخر *ākhir*.

TERMLESS, *a.* بی حد *bī hadd*.

TERRACE, *n.* پاشگاه *bām*, پشهگاه *pešgāh*.

TERRESTRIAL, *a.* ارضی *arzi*, ترابی

turābī, خاکی *khākī*.

TERRIBLE, *a.* مخوف *mukharwif*,

هولناک *haulnāk*, مرهوب *marhūb*,

خطرناک *khatar nāk*, مهیب

muhīb, هولناکی *haulnākī*.

TERRIBLENESS, *n.* هولناکی *haulnākī*,

وحشت *mahābat*, هول *haul*, وحشت

wahshat.

TERRIBLY, *ad.* مخوفانه *mukharwifāna*,

هولناکانه *haulnākāna*, بسیار *bisyyār*,

نیهایت *nihāyat*.

TERRIFY, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*,

دهشت دادن *takhwīf-k*, تهدید

dahshat-d, هراسیدن *harāsīdan*,

تهدید کردن *tahdīd-k*.

TERRITORY, *n.* ملک *mulk*, کشور

kishwar, زمین *diyār*, زمین *zamīn*.

TERROR, *n.* ترس *tars*, خوف *khawf*,

هراس *haul*, بیم *bīm*, آشوب *āshūb*,

هراس *hirās*, مهیب *nihīb*.

TERSE, *a.* مختصر *mukhtasar*, مجمل

mujmal, خوش *khūsh*.

TERTIAN, *n.* (ague) تب غب *tapi ghap*,

تب دوبت *tapi naubat*.

TEST, *n.* آزمون *āzmāyish*, آزمون *tafhus*,

آزمون *taftīsh*, امتحان *imtihān*, محک

mihakk, عیار *dyār*, وزن *wazn*. To bring

to the test, آزمودن *āzmūdan*, تجربت

tajribat-s, امتحان کردن *imti-*

hān-k, عیار کردن *dyār-k*.

TESTACEOUS, *a.* صدفی *sadaftī*.

TESTAMENT, *n.* وصیت نامه *wasīyat*

nāma, وصیت *wasīk*, وئیق *mīshāk*. To

make a testament, وصیت کردن *wasīyat-*

k, وصیت نامه نوشتن *wasīyat nāma-n*.

The Old Testament, توریت *taurīt*.

The New Testament, انجیل *injīl*.

TESTAMENTARY, *a.* موصی *musa'*,

وصیت نامه بخشیده *awwasīyat nāmāh*

bakhshīdah, وصیدی *wasīyatī*.

TESTATOR, *n.* موصی *musa'*, وصی *wasīy*.

TESTATRIX, *n.* موصیه *musīya*.

TESTER, *n.* سببان بستر *sāibāni bistar*.

TESTICLE, *n.* خاله *khāya*, خصیم *khuya*.

TESTIFY, *vt.* گواهی دادن *gawāhī-d*, اظهار داشتن *shahādat-k.*, اظهار کردن *ishār-d*.

TESTIMONIAL, *n.* شهادت نامه *shahādat nāma*, سپارشنامه *sipārish nāma*, ورنه *waraki tadrīf*.

TESTIMONY, *n.* گواهی *shahādat*, برهان *burhān*, دلیل *dalīl*.

TETE-A-TETE, *n.* مقابل *mukābil*, روبرو *rūbarū*, سرگوشی *sargūshī*.

TETHER, *n.* پالهدنگ *pā-lahang*, پابند *pā band*.

TEXT, *n.* متن *matan*, اصل *asl*, مصدر *masdar*. An exposition of a text, شرح *sharih matan*. A text-book اصل *asl nāma*.

TEXTILE, *a.* بافته *bāfta*, منسوج *mansūj*.

TEXTURE, *n.* نساجت *bāftagī*, بافتگی *naṣājat*, نمد *kunāsh*. Of a thin texture, نازک *bārīk*, نسج *naṣj*.

THAN, *conj.* از *az*, ز *ze*, من *min*, عن *in*.

THANK, *vt.* شکر کردن *shukr-k.*, ستایش *sitāyish-k.*, سپاس داشتن *sipās-d*. Thank God, الحمدلله *alhamdu'lillāh*.

THANK, *n.* شکر نعمت *shukri nadmat*, حق شناسی *shukr guzārī*, حق گذاری *hakk shināsī*, حق گذاری *hakk guzārī*.

THANKFUL, *a.* شکرگذار *shukr guzār*, حق شناس *hakk shinās*.

THANKFULLY, *ad.* با شکر *bā shukr*, حق شناسانه *hakk shanāsāna*.

THANKFULNESS, *n.* شکر گذاری *shukr guzārī*, حق گذاری *hakk guzārī*.

THANKLESS, *a.* بی شکر نعمت *bī shukri nidmat*, بی وفا *bī wafā*, حق نا *nā hak* شناس *shinās*, بی سپاس *bī sipās*.

THANKLESSNESS, *n.* بی شکر گذاری *bī shukr guzārī*, بی وفایی *bī wafāī*, حق نا سپاسی *nā sipāsī*.

THANKSGIVING, *n.* ذکر خدا *zikr khudā*, ادای شکر نعمت *adāi shukri nidmat*.

THANK-WORTHY, *n.* واجب الشکر *wājibush shukr*.

THAT, *pr.* آن *ān*, که *ki* That which, آنکه *ānki*, آنچه *ānchi*. For that reason, آنکه *ānki*, برای آن *barāya ān*. To that, تا *tā* که *tā ki*. After that, (when) چون *chūn* That is to say, گویا *gūyā*, یعنی *ya'ni*. In order that, تا *tā*.

THATCH, *n.* کاهبن *kāhbun*, فش *kashsh*.

THATCH, *vt.* با کاهبن پوشیدن *bā kāhbun-p*.

THAW, *vi.* گداختن *gudākhtan*.

THE, *def. art* ال *al*.

THEATRE, *n.* تماشاگاه *tamāshā gāh*, نقل خانه *nakl khāna*, منظر *manzar*, مظهر *mazhīr*.

THEATRICAL, *a.* منظر منسوب *manzar mansūb*, تماشا گاه پیوند *tamāshā gāh payvand*.

THEE, *pron.* ترا *turā*.

THEFT, *n.* دزدی *duzdī*, سرقت *sark*.

THEIR, *a. pron.* ایشان *ishān*, شان *shān*.

THEISM, *n.* پرستش *ilāhiyat*, پرستیدن *yazdān parastī*.

THEIST, *n.* پرست *yazdān parast*.

THEME, *n.* مصدر *masdar*, منشا *mansha'*, مدار سخن *madārī sakhun*.

THEMSELVES, *pron.* ایشان خود *ishān khud*.

THEN, *ad.* آن وقت *ān wakt*, آن زمان *ān zamān*.—(after that) پس *pas* از آن *az ān pas*, بعد از آن *baad azān*.—(for this or that reason) پس *pas*, برای این *barāyi in*, جهت *az ān jihat*.

THENCE, *ad.* از آن وقت *az ān wakt*, از آن سبب *az ān sabab*.

THENCEFORTH, *ad.* از آن وقت *as ān wakt*, از آن پس *as ān pas*.

THEOLOGIAN, *n.* صاحب علم الهی *sāhibi ʿilmi ilāhī*, عارف اهل قلوب *ʿarifī ahli kulūf*.

THEOLOGY, *n.* علم الهی *ʿilmi ilāhī*, خدا علم *ʿilmi khudā*.

THEOREM, *n.* مسئله مشکل *maslai mushkil*.

THEORETICAL, *a.* خیالی *khayālī* قیاسی *kiyāsī* *khiyālī*.

THEORETICALLY, *ad.* بوجه خیال *bawajai khiyāl*, از روی قیاس *as rūi kiyās*.

THEORIST, *n.* صاحب قیاس *sāhibi kiyās*.

THEORY, *n.* خیال *khiyāl* قیاس *kiyās*.

THEOSOPHIST, *n.* عارف *ʿarif* صوفی *sufī*.

THEOSOPHY, *n.* تصوف *tasawwuf*.

THERAPEUTIC, *ad.* شفا بخش *shifā bakhsh*.

THERE, *ad.* آنجا *ānjā* در آنجا *dar ān jā*. Here and there, آنجا آنجا *in jā ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād as ān*. Thereat, در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Thereby, از آنجا *az ān jā*, آنجا *ānjā*. Therefore, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therefrom, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therein, در آن *dar ān*, آنجا *ānjā*. Thereof, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Thereout, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereto, تا آن *tā ān*, آنجا *ānjā*. Thereupon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Therounder, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād as ān*. Thereat, در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Thereby, از آنجا *az ān jā*, آنجا *ānjā*. Therefore, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therefrom, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therein, در آن *dar ān*, آنجا *ānjā*. Thereof, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Thereout, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereto, تا آن *tā ān*, آنجا *ānjā*. Thereupon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Therounder, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād as ān*. Thereat, در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Thereby, از آنجا *az ān jā*, آنجا *ānjā*. Therefore, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therefrom, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therein, در آن *dar ān*, آنجا *ānjā*. Thereof, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Thereout, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereto, تا آن *tā ān*, آنجا *ānjā*. Thereupon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Therounder, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād as ān*. Thereat, در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Thereby, از آنجا *az ān jā*, آنجا *ānjā*. Therefore, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therefrom, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therein, در آن *dar ān*, آنجا *ānjā*. Thereof, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Thereout, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereto, تا آن *tā ān*, آنجا *ānjā*. Thereupon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Therounder, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād as ān*. Thereat, در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Thereby, از آنجا *az ān jā*, آنجا *ānjā*. Therefore, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therefrom, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therein, در آن *dar ān*, آنجا *ānjā*. Thereof, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Thereout, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereto, تا آن *tā ān*, آنجا *ānjā*. Thereupon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Therounder, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād as ān*. Thereat, در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Thereby, از آنجا *az ān jā*, آنجا *ānjā*. Therefore, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therefrom, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therein, در آن *dar ān*, آنجا *ānjā*. Thereof, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Thereout, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereto, تا آن *tā ān*, آنجا *ānjā*. Thereupon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Therounder, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād as ān*. Thereat, در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Thereby, از آنجا *az ān jā*, آنجا *ānjā*. Therefore, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therefrom, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therein, در آن *dar ān*, آنجا *ānjā*. Thereof, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Thereout, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereto, تا آن *tā ān*, آنجا *ānjā*. Thereupon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Therounder, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān hawālī*, نزدیک آن *nazdiki ān*, در گرد آن *dar girdi ān*, دور آن *dar ān daur*—(about) تخمیناً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*. Thereafter, از آن پس *az ān pas*, بعد از آن *baād as ān*. Thereat, در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Thereby, از آنجا *az ān jā*, آنجا *ānjā*. Therefore, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therefrom, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Therein, در آن *dar ān*, آنجا *ānjā*. Thereof, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Thereout, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*. Thereto, تا آن *tā ān*, آنجا *ānjā*. Thereupon, بر آن *bar ān*, آنجا *ānjā*. Therounder, از آن *az ān*, آنجا *ānjā*.

آن *ān*. Therewith, با آن *bā ān*, مع آن *mat ān*.

THEREWITHAL, *ad.* با وجود آن *bā wajūdi ān*, سواب آن *siwāyi ān*.

THERMOMETER, *n.* میزان حرارت *mizāni harārat*, حرارت سنج *harārat sanj*.

THESE, *pron.* اینها *inān*, اینها *inhā*. These two, این دو *in du*.

THESIS, *n.* مصدر *masdar*, مدشا *mansha'*.

THEY, *pron.* ایشان *ishān*, آنها *ānhā*.

THICK, *a.* (dense) کثیف *kasīf*, هنگفت *hanguft*, غلیظ *ghalīz*.—(not slender)

عظیم *dzīm*, حسیم *jasīm*.—(muddy) دردی *dardī*.—(viscous)

منجمد *munjamid*, چرب *charb*.—(coagulated) افسرده *afsurda*.—(frequent)

تنگ *tang*.—(crowding) منقبض *munkabiz*.—(thick and entangled) درهم *darham*. To go through thick and thin, بی باک و پروا رفتن *bī bāk u parwār*.

THICKEN, *vt.* (make dense) کثیف کردن *kasīf-k*, غلیظ کردن *ghalīz-k*.—(become dense) غلیظ شدن *ghalīz-sh*.—(condense) منجمد کردن *munjamid-k*, افسردن *afsurdan*.—(make close) تنگ کردن *tang-k*.—(become condensed) منجمد گشتن *munjamid-g*.

THICKET, *n.* جنگل *jangal*, شجره *shajara*, غابه *ghāba*.

THICKNESS, *n.* گندگی *gandagi*, هنگفتی *hangufti*, غلظت *ghalazat*.—(closeness) تنگی *tangī*. Thickness or coarseness of cloth, بزم *buzm*.

THIEF, *n.* سارق *sārik*, دزد *duzd*, خارب *khārib*.

THIEVE, *vi.* دزدیدن *duzdīdan*, سرقت کردن *sarkat-k*.

THIEVISH, *a.* خوي درد *duzd khūi*,
بدزدې مابل *ba duzdi māyil*.

THIGH, *n.* ران *rān*.

THIMBLE, *n.* انگشتانه *angushtāna*.

THIN, *a., ad.* (fine, delicate) باريک *bārīk*,
نارک *nāruk*, لطيف *latīf*.—(as paper,
&c.) تنک *tanuk*, رفيق *rakīk*.—(lean)
نهديف *nahīf*, لاف *lāghir*.—(not dense)
نا گنده *nā gunda*—(not thick, liquid)
آبدار *ābdār*, باريک *bārīk*.—(not
numerous) گم عدد *kam kalīl*.
A thin woman, زن باريک جسم *zani bārīk jism*. Thin paper, کاغذ
kāghazi tanuk, کاغذ رفيق *kāghazi rakīk*. Thin of hair, تنک موي *tanuk mūi*.

THIN, *vt.* تنک کردن *tanuk-k.*, رفيق *rakīk-k.*,
باريک کردن *bārīk-k.*, نارک کردن *nāruk-k.*,
گداختن *gudākhtan*, دایب ساختن *zāib-s.*,
کم کردن *kam-k.*, دليل کردن *kalīl-k.*

THINE, *pron. a.* تو *az āni tu*.

THING, *n.* شي *shē*, (شي *chēz*, (اشيا *pl.* *shē*).

THINK, *vi., vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,
قياس کردن *pindāshītan*, گمان *kīmān*,
تفکّر کردن *tafakkur-k.*, گمان *kīmān*,
ظن کردن *zann-k.*, خیال کردن *khīyāl-k.*

THINKING, *n.* فکر *fikr*, گمان *gumān*,
ظن *zann*.

THINLY, *ad.* با نراکت *bā nazākat*,
با تنکی *bā tanukī*, رفيقا *rakīkan*,
لافرا *lāghirāna*.

THINNESS, *n.* تنکی *tanukī*, قلمت *killat*,
ريکاکت *rikākat*, باريکی *bārīkī*.

THIRD, *a.* س يک *si yak*, ثلث *sul*.

THIRDLY, *ad.* سيوم *siyum*, ثالثا *sālisan*.

THIRST, *n.* عطش *atash*, نشنگي *tishnagī*,
جودت *jūdat*. Extreme thirst, غلبه
تشنگي *ghalabai tishnagī*, حرارت *hararat*.

hararat. To quench thirst, تشنگي فرو
دفع عطش *tishnagī farū-n.*, دفع
کردن *daft ātash-k.*

THIRST, *vi.* تشنگي داشتن *tishnagī-d.*,
عطش داشتن *ātash-d.*

THIRSTINESS, *n.* تشنگي *tishnagī*,
عطش *atash*.

THIRSTY, *n.* تشنه *tishna*, عطشان *ātashān*.
Blood thirsty, خونخوار *khūnkhār*.

THIRTEEN, *a.* سيزده *sīzda*.

THIRTEENTH, *a.* سيزدهم *sīz dahum*,
ثالث عشر *sālīs āshr*.

THIRTIETH, *n.* سيم *siyum*, ثلاثون *silāsūn*.

THIRTY, *n.* سي *sē*, سولسازن *sulsāzn*.

THIS, *pron.* این *in*. This and that, آن و آن
in u ān. This day, امروز *imrūz*. This
night, امشب *imshab*.

THISTLE, *n.* اشتر خار *ushtar khār*, خس
khās, خسک *khāsak*.

THITHER, *ad.* بسوي آن *ba sūi ān*, آنسو
ānsū.

THONG, *n.* تسم *tasma*, دوال *duwāl*.

THORN, *n.* خار *khār*, خس *khās*, شوک
shauk. Covered with thorns, خاردار
khārdār, خس پوش *khāspūsh*. Bearing
thorns, خار آور *khār āwar*.

THORNY, *a.* خاردار *khārdār*, پرخس *pur*
khās, مشوک *mushawwak*.

THOROUGH, *a.* سراسر *sarāsar*, کامل
kāmil, تمام *tamām*.

THOROUGHFARE, *n.* گذرگاه *guzargāh*,
راه *rāh*, طریق *tarīk*.

THOROUGHLY, *ad.* سراسر *sarāsar*,
کاملا *kāmilān*, بالتمام *bi't tamām*.

THOSE, *pron* آنها *ānān*, آنان *ānān*. Of those,
از آن جمله *az ān jumla*.

THOU, *pron.* تو *tu*, انت *anta*.

THOUGH, *ad., conj.* گرچه *garchi*, اگرچه
agarchi, هر چند که *harchand ki*.

THOUGHT, *n.* قیاس *kiyās*, تامل *tāmmul*, رای *rāya*, تصور *tasaavwar*, گمان *gumān*, تخیل *takhayyul*. A bad thought, فکر فاسد *fikri fāsid*. A foolish thought, خیال باطل *khiyālī bātīl*.

THOUGHTFUL, *a.* اندیشمند *andīsha nāk*, فکرمند *fikrmand*, دلاکار *dilfigār*, متفکر *mutafakkir*, متأمل *mutāmmil*.

THOUGHTFULLY, *ad.* با اندیش *bā andīsha*, اندیشا *andīsha*, متفکرا *mutafakkirāna*.

THOUGHTFULNESS, *n.* تامل *tāmmul*, تخیل *takhayyul*.

THOUGHTLESS, *a.* بی اندیش *bī andīsha*, بی بصیرت *bī basīrat*, غافل *ghāfil*.

THOUGHTLESSLY, *ad.* بی فکر *bī fikrāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

THOUGHTLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, بی تاملی *bī tāmmulī*.

THOUSAND, *n.* هزار *hazār*, الف *alf*. Many thousands, چاند هزار *chand hazār*. Ten thousand, صد هزار *sad hazār*.

THOUSANDTH, *a.* هزارم *hazārum*, الف *alf*.

THRALDOM, *n.* اسیری *ghulāmī*, بندگی *bandagī*, *asīrī*.

THRALL, *n.* بنده *bandu*, عبد *abd*.

THRASH, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, شلاق زدن *shalāk-z.*, چوب زدن *chūb-z.*

THREAD, *n.* رشته *rishta*, ریسمان *rīsmān*, تار *tār*. A gold thread, زر رشته *zar rishta*, بسم *basma*. A single thread, یکتا *yaktā*, سخیل *sahīl*. A thread of silk, ابریشم رشته *rishtai, aḥriṣham*, کناغ *kunāgh*. A cotton thread, رشته *rishtai*, پامبا *pamba*. To spin thread, رستن *rīstan*, غزل کردن *ghazl-k.* Brahminical thread, زار *zunnār*.

THREAD, *vt.* نساجن *silk.s.*, نساجن *nizām-k.* To thread a needle,

رشته در سوراخ *rishta dar sūrākhi sauzan-n.*

THREAT, *n.* تهدید *takhwīf*, تهدید *tahdīd*, سرزنش *sarzanish*, ترهیب *tarhīb*.

THREATEN, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, ترسانیدن *takhwīf-k.*, ترسانیدن *tarsānīdan*.

THREATENING, *a.* ترهیب *tarhīb*, تهدید *takhwīf*, تهدید *tahdīd*. A threatening answer, جواب نهید آمیز *jarwābi tahdīd āmīz*. Threatening letters, مکتوب تهدید مصحوب *maktūbi tahdīd mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب محبت مصحوب *maktūbi mahabbat mas-hūb*.

THREE, *n.* سه *sih*, ثلاثت *salāsāt*. One of three, یک از سه *az si yak*. To make three, مثلث کردن *musallas-k.* Three-fold, سه چند *sih chand*, ستا *sitā* Three score, شصت *shast*, ستون *sittūn*. The space of three days, سه روز *sih ruz*. In threes, ثلاث *sulās*, سه *sih* سه *sih*. Relative to three, ثلاثی *sulāsī*.

THRESHOLD, *n.* آستانه *āstāna*, درگاه *dargāh*, *dargāh*.

THRICE, *a.* سه بار *sihbār*, سه دفعه *sihdafā*.

THRIFT, *n.* کفایت *kifāyat*, نفع *naft*, سود *sūd*.—(frugality) خانه داری *khāna dāri*, کفایت شعاری *kifāyat shuārī*.

THRIFTY, *a.* کم خرج *kamkharch*, بهیژگار *parhīzgār*, خانه دار *khānadār*.

THRILL, *vt.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*, تاثیر *tāṣīr*, تاسیدن *tāsīn-n.*

THRIVE, *vi.* ترقی یابتن *tarakkī-y.*, بهختیار *bakhtiyār-sh.*, کامیاب شدن *kām-yāb-sh.*

THROAT, *n.* حلق *galū*, حلق *halk*, حلقوم *halkūm*.—(windpipe) نای *nāya*

galū. To cut the throat, گلو بریدن
galū-b, گلو زدن zubh-k.

THROB, vi. حرکت نمودن, چسبیدن justan,
harakat-n., تطمیدن tapīdan.

THRONE, n. تخت takht, مسند masnad,
سرور sarīr, اورنگ aurang — (chair)
کرسی kursī. A royal throne, تخت
مسند سلطان talakhti pādshāh,
masnadi sultān. Sitting on a throne,
مسند نشین masnad nishīn. To mount
the throne, جلوس کردن jalūs-k.,
تخت نشستن bar takht-n. To abdi-
cate a throne, خلعت کردن
tarki khilāfat-k. To depose from a
throne, عزل کردن takht ma-
zūl-k., از مسند وضع ساختن
wuzū-s.

THRONG, vi. فراهم آوردن farāham-ā,
جمع شدن jamd-sh.

THRONG, n. جماعت jamā'at, گروه gurūh.

THROUGH, prep., a. (from side to side)
از طرف به طرف ba taraf ba
taraf. — (by means of) از az, به ba,
من min. To pass through, گذشتن guzash-
tan, از عبور ibūr-k. Through me, از
من az min. Through which, از چه az
chi. Through the whole year, من سנה
min sana.

THROUGHOUT, prep. از سر تا پا az sar
tā pā, سراسر sarāsar, همه bahar waja

THROW, vt. انداختن andākh-tan, افکندن
afjandan, رمی کردن ramī-k. To
throw by, بر طرف انداختن bar taraf-a.
To throw away, در انداختن bar-a., در
دادن barbād-d. To throw down,
برهم زدن zer-a — (overturn)
barham-z, سرنگون کردن sarnigūn-k.
To throw one on another, انبار کردن
ambār-k. To throw forward, پیش

انداختن pesh-a. To throw out عقب
گذاشتن ākah-g. To throw up, گذاشتن
guzāsh-tan, دست بردار شدن dast bardār-
sh. To throw into prison, در زندان
dar زندān-n., محبوس کردن
mahbūs-k. To throw lots, اوراق کردن
ikrāā-k. To throw dice, قمار با حلقه
kimār-b. To throw all about, هر طرف
ba har taraf-a.

THROW, n. انداختگی andākh-tagī, رمی
ramī. A throw at dice, قمار بازی
kimār bāzī.

THRUST, vt. زدن zadan, نشاندن nishān-
dan, در میان انداختن darmiyān-a.
To thrust one's self in, زور دخل کردن
ba zūr dakh-l-k.

THRUST, n. هجوم hujūm, حمله hamla,
ضرب zarb.

THUMB, n. انگشت انگشت در angushti nar,
انگشت ibhām.

THUMP, n. ضرب zarb, طپانچه tupāncha.

THUMP, n. کوفتن kūftan, ضرب کردن
zarb-k.

THUNDER, vi. رعد کردن raād-k., غریدن
ghurīdan.

THUNDER, n. رعد raād.

THUNDERBOLT, n. صاعقه sā'ka, برق bark.

THUNDER-STROCK, a. حیران hairān,
مدهیم mutadajjib.

THUNNY, n. تنی tanī.

THURSDAY, n. پنجشنبه panjshamba.

THUS, ad. چنانچه chunān, و به
badīn waja, همچو hamchū.

THWART, vt. مزاحمت کردن muzāhimat-k.,
تعرض mawkhālafat-n., مخالفت نمودن
tā'arruz-k., اعتراض نمودن ttirāz-n.

THY, pron. ت tu, preceded by fatah.
Thyself, تو خود tu khud.

THYME, n. ابار ipār.

TIARA, n. تاج tāj, تاجیم dahīm.

TICK, *n.* دن *dayn*, وام *wām*.—(a little insect) نارد *nārad*.

TICKET, *n.* دستک *dastak*, ورقه *waraka*, نشانه *nishāna*.

TICKLE, *vt.* دغدغه کردن *daghdagha-k.*, بچشمال نواختن *ba changāl-n.* To tickle the fancy, دلونز کردن *dilāwīz-k.*

TIDE, *n.* مد *madd*, جریان *jarīyān*. Ebb tide, جزر *jazr*. Flood tide, مد *madd*.

TIDINGS, *n. pl.* خبر *khavar* (*pl.* اخبار), حدیث *hadīs*. Joyful tidings, مزده *muzhda*, بشارت *bashārat*.

TIE, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, ربط ساختن *rabt-s.*, فید کردن *kaid-k.*—(restrain) باز داشتن *bāz-d.*, منع کردن *manē-k.*

TIE, *n.* عقد *ākd* (*pl.* عقود), گره *giriḥ*, بند *band*, علامه *ālaka*—(bond) عهد *dhd*, سر بستن *sar basta*.

TIER, *n.* طبقه *tabaka*, صف *saff*, نظام *nizām*.

TIGER, *n.* پلنگ *pilang*, ببر *babar*.

TIGHT, *a.* تنگ *tang*, چست *chust*, اسدوار *ustuwār*, سخت *sakht*.

TIGHTEN, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, مستحکم کردن *mustahkum-k.*, استوار کردن *ustuwār-k.*

TIGHTLY, *ad.* بطنگی *ba tangī*, بطریق *ba tarīqi* استوار.

TIGHTNESS, *n.* تنگی *ustuwārī*, استوار *ustuwārī*, تنگی *tangī*, مضبوطی *mazbūti*.

TIGRESS, *n.* پلنگ ماده *pilang māda*, ببر ماده *babar māda*.

TILE, *n.* سفال *sifāl*, قرمید *karmīd*.

TILE, *vt.* قرمید کردن *sifāl-n.*, سفال نهادن *mukarmad-k.*

TILER, *n.* سفالگر *sifālgar*, قرمید *mukarmid*.

TILL, *prep.* تا *tā*, تاکی *tāki*, حتی *hatta*, الی *ila'*. Till when, تا کی *tā kī*. Till this time, تا این وقت *tā in waqt*. Till

this day, تا امروز *tā imrūz*. Till the end of time, الی آخر زمان *ila' akhari zamān*.

TILL, *vt.* زراعت کردن *zarādt-k.*, کاشتن *kāshṭan*, کشتکاری کردن *kishtkāri-k.*, کشتن *kishtan*.

TILLAGE, *n.* زراعت *zirādt*, کشتکاری *kishtkāri*, فلاحت *falāhat*.

TILLER, *n.* راع *zārī*, کشتکار *kishtkār*.

TILT, *n.* (tournament) رماح بازی *rimāh bāzi*, (cover of a boat, &c.) ضرب اسنان *zarbi asnān*.—(a leaning on one side) میل *mail*.

TIMBER, *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*. A timber-merchant, خشاب *khashshāb*, حطاب *hattāb*. A piece of timber, چوب پاره *chūb pāra*.

TIMBREL, *n.* طبل *tabl*.

TIME, *n.* زمان (اوقات *pl.*) *wakt*, فصل *zamān* (*pl.* ازمه *hangām*), روزگار *roz* (*days*) *mausam*.—(present) حال *wakti hāl*, وقت گذشتن *zamāni hāl*.—(past) *wakti guzashta*, زمان ماضی *zamāni māzī*. In former times, سلف *dar ayyāmi salaf*. Harvest time, درو *mausimi darv*. In good time, بر وقت و زمان *bar waqt u zamān*. From time to time, گاه گاه *gāh gāh*. In time of necessity, حاجت *dar wahti hājat*. Out of time, بی وقت *bi hangām*, بی وقت *bi waqt*. A long time, زمان طول *zamāni tūl*. A short time, زمان قلیل *zamāni kalīl*. At all times, هر زمان *har zamān*. At the time when, وقتی که *waktiki*. The revolutions of time, دور زمان *dauri zamān*. A length of time, دیری *derī*

Life time, عمر، حیات *hīni hayāt*.
Amr. An appointed time, وقت مقرر *wakti mukarrar*. A convenient time, وقت مناسب *fursat mahall*. Time serving, زمانه ساز *zamāna sāz*. Time keeper, وقت دهن *wakt dēn*. Time table, لوح وقت *lauhi wakt*.
 TIME, *vt*. یافتن محل *muhall-y.*, زمان *zamān-g*.
 TIMELY, *a ad*. با محل *bar wakt*, وقت *bā mahall*.
 TIMID, *a*. بزدل *buzdil*, ترسان *tarsān*, ساهمگین *sahamgīn*, هراسان *hirāsān*.
 TIMIDITY, *n* خوف *khauf*, هراس *hirās*, بیم *bīm*, ترس *tars*, باک *bāk*.
 TIMIDLY, *ad*. با خوب *bā khauf*, هراس *bā hirās*.
 TIN, *n*. فلز *kalāī*, رصاص *rasās*. Tin-man, سفیدگر *sufedgar*. Tin-mine, معدن فلز *maddani kalāī*.
 TIN, *vt*. نرصیس کردن *kalāī-k.*, نرصیس کردن *tarsīs-k.*
 TINNED, *a*. در عس *kalāī dār*, در عس *murassas*.
 TINCTURE, *n*. رنگ *rang*, گون *gūn*, خلاصه *jaubar*, کمی *kīmīyā*, *khulāsa*.
 TINCTURE, *vt*. رنگ دادن *rang-d.*, صبغ کردن *sibagh-k.*
 TINDER, *n*. سوختن *sūkhita*. A tinder-box, سوختن دان *sūkhita dān*.
 TINGLE, *vi*. طپطنه ساختن *tantana-s*, زمزمه ساختن *zamzama-s*.
 TINSEL, *n*. آرایش *zari nākis*, آرایش *ārāyish*.
 TINSEL, *vt*. با روشنی صورتها اندودن *bā raunaki sūrat numā-a.*, آراستن *ārāstan*.
 TINT, *n*. رنگ *rang*, گون *gūn*, صبغ *saigh*.

TINY, *a*. کوچک *khūrd*, خرد *kalīl*, *kūchak*.
 TIP, *n*. سر *sur*, نوک *nauk*, بن *bun*. The tip of the finger, سر انگشت *suri angusht*. The tip of the tongue, نوک *nauki zubān*.
 TIP, *vt*. در نوک نهادن *bar nauk-n*, سر چشم کردن *sur-k.* To tip the wink, چشم زدن *chushm-z*.
 TIPPLE, *vt*. باده پرستی کردن *bāda parastī-k.*
 TIPPLE, *n*. نوش *sharāb*, شراب *nūsh*.
 TIPSY, *a*. مست *must*, مکرور *mukhmūr*.
 TIPTOE, *n* سر انگشت *sari pā*, سر انگشت *sari angusht*.
 TIRE, *n*. مسلسل *silsila*, صف *saff*.— (head dress) کلاه پوش *kalla pūsh*, تاج *tāj*.
 TIRE, *vt*. آردن *mānda-k.*, ماده کردن *āzurdan*, خسته کردن *khasta-k.*
 TIRESOME, *a*. آزار آسا *āzār āsā*, نعره انگیز *nifrat angīz*, سر درد *pur dardi sar*.
 TIRESOMENESS, *n*. رنج رسانی *ranj rasānī*, عذاب داری *āzāb-dārī*.
 TIREWOMAN, *n*. مشاطه *mashshātah*.
 TISSUE, *n*. زر بخت *zar baft*, زر دوزی *zardūzī*.
 TISSUE, *vt*. زر بختی کردن *zar baftī-k.*, زر دوزی کردن *zar dūzī-k.*
 TIT, *n*. اسپه *aspcha*.
 TITBIT, *n*. قطعه *pāra*, پاره *kitā*.
 TITHE, *n*. یک ده *dih yak*, عشیر *āshīr*. Legal tithes, اعشار شرعیت *āshāra sharīyat*. To collect tithes, عشیر کردن *taāshīr-k.*
 TITILLATE, *vt*. دغدغه ساختن *dughdagha-s*.
 TITILLATION, *n*. دغدغه *daghdagha*.
 TITLE, *n*. لقب *khitāb*, خطاب *lakab*, وصف *wasf*. A title-page of a book, عنوان *narwāsh*, سر نوشت *narwān*. — (claim of right) دعوی *dadwa*, حق

- hakke*, اقتضا *iktizā*. Title-deed, قبالة *kalāla*, دسآویز *dastāwīz*.
- TITLE, *vt.* لقب *khitāb-d.*, خطاب دادن *lakab-d.* To title a book, نعتین دادن *tānīn-s.*
- TITTER, *vi.* کاه کاه-ک., فقهیم کردن *kah kah-k.*, خندیدن *khanlīdan*.
- TITLE, *n.* نقطه *nukta*, پارچه *pārcha*.
- TITULAR, *a.* لکابی *lakabī*, خطابی *khitābī*.
- TO, *prep.* تا *ba*, را *rā*. In order to, تا که *tāki*.—(as far as) تا *tā*, الی *ilā* — (until) تا *tā*. To the end of time, تا آخر زمان *tā ākhīr zumān*. To no purpose, بی‌نوده *bīhūda*, بی معنی *bī madnī*. To-day, امروز *īm-rūz*. To-night, امشب *īmshab*. To-morrow, فردا *fardā*. Face to face, روبرو *rū ba rū*.
- TOAD, *n.* غوک *ghuki* زهردار *zihrdār*. وزغ زهردار *wazagi zihrdār*.
- TOAST, *vt.* برستن *biryān-k.*, بران کردن *burushtan*.—(drink one's health) نوش سلامتی خواستن *nūsh bād-k.*, باد کردن *salāmātī-kh.*
- TOAST, *n.* برشته نان *nāni burushta*.— سلامتی (health to a friend, &c.) *salāmātī*, دوستکام *dustakām*.
- TOBACCO, *n.* تنباکو *tambākū*, دخان *dukhān* (pl. اذخینه).
- TOBACCONIST, *n.* تنباکو فروش *tambākū farūsh*.
- TOE, *n.* انگشت پا *angushti pā*. The toe of a boot, نوک *nauk*.
- TOGETHER, *ad.* باهم *bāham*, همراه *hamrāh*, شامل *shāmil*, مع *mat*, جمیعاً *jamiān*. To assemble together, فراهم آمدن *farāham-ā*. To collect together, فراهم آوردن *farāham-ā*. To join together, باهم پیوستن *bāham-p*. Together with, با *bā* مع *mat*.
- TOIL, *n.* محنت *mahnat*, کوشش *kūshish*, رنج *ranj*, جهد *jehad*.
- TOIL, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.
- TOIL, *vt.* محنت کشیدن *mīhnat-k.*, رنج کشیدن *ranj-k.*
- TOILET, *n.* لباس *libās*, زینت *zīnat*, آرایش *ārāyish*.
- TOILSOME, *a.* محنت طلب *mahnat talab*, پر زحمت *pur zahmat*.
- TOILSOMENESS, *n.* محنت طلبی *mahnat talabī*, زحمت *zihmat*, رنج *ranj*.
- TOKEN, *n.* اشاره *ishāra*, نشان *nihān*, علامت *dlāmat*, یادگار *yādgār*.
- TOLERABLE, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, برداشتمند *bardāshtanī*.
- TOLERABLENESS, *n.* احتمال *ihtimāl*, تحمل پذیری *tahammul pazīrī*.
- TOLERABLY, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, متعادل *muta'dil*.
- TOLERANCE, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, برداشت *bardāsht*.
- TOLERATE, *vt.* جانز داشتن *jāiz-d.*, روا داشتن *rawā-d.*, اجازت دادن *ijāzat-d.*, تحمل کردن *tahammul-k.*
- TOLERATION, *n.* اجازت *ijāzat*, حلم *hilm*, صبر *sabr*, تحمل *tahammul*.
- TOLL, *n.* ماحول *mahsul*, راهداری *rāh-dārī*, باج *bāj*, خراج *khirāj*, Toll-gatherer, تحصیلدار *tahsīldār*, باج گیر *bājgir*. To pay toll, خراج دادن *bājgir*. To collect tolls, باج تحصیل *khirāj-d.* To toll a bell, جرس کردن *bāj tahsīl-k.* To toll a bell, جرس نواختن *jaras-n.*
- TOMB, *n.* گور *gūr*, قبر *kabr*, تربت *turbat*, مزار *mazār*, سنگ مزار *mazāri sang*.
- TOMB, *vt.* دفن نهادن *dar kabr-n.*, دفن نمودن *dafn-n.*

TOMBLESS, *a.* بى کبر *bī kabr*.

TOME, *n.* جلد *jild*, دفتر *daftar*.

TONE, *n.* صدا *sidā*, آواز *āwāz*, نوا *navā*, آهنگ *āhang*, نغمه *naghma*.

TONGS, *n., pl.* دست پناه *dast panāh*, کلبتان *kalbutāni*.

TONGUE, *n.* زبان *zabān*, لسان *lisān*. To hold the tongue, حاشوش شدن *khāmūsh-sh.*, سکوت نمودن *sukūt-n.* The tongue of a balance, میزان لسان *lisāni mīzān*, زبان ترازو *zabāni tarāzū*. - (speech) گفتار *guftār*, فصاحت *fasāhat*.

TONIC, *n.* دواى مقوي *dawāi mukawwī*.

TOO, *ad.* نیز *nez*, هم *ham*. Too much, زیاد *zāyad*, بسیار *bisyar*.

TOOL, *n.* آلات *ālat*, ادات *adāt*, ابزار *auzār*.

TOOTH, *n.* دندان *dandān*, سن *sinn*. A canine-tooth, دندان سگ *dandāni sag*, ناب *nāb*. A back tooth (grinder) دندان آسیا *dandāni āsyā*. The stupor of the teeth, کندی دندان *kundi i dandān*. To draw teeth, دندان بر کردن *dandān bur-k*. The tooth of a saw, comb, &c., دندان *dandāna*. To gnaw with the teeth, دندانیدن *dandānidan*. To cast in the teeth, سر زدن کردن *surzanish-k*. To sharpen the teeth, دندانرا تیز کردن *dandānrā tez-k*. Tooth-ache, وجع الاسنان *wajūl asnān*, درد دندان *dardi dandān*. Tooth-brush, مسواک *miswāk*. Tooth-pick, خلال *khilāl*. Tooth-powder, دندان فرزند *dandān fariz*. Tooth-gardak *gardaki dandān*. دندان مال *dandān māl*.

TOOTH, *vt.* دندان آراستن *bā dandāna-ā*.

TOOTHsome, *a.* صاحب لذت و ذوق *lazīz*, لذیذ *lazīz*.

TOP, *n.* سر *sar*, راس *rās*, فوق *fauk*, بالا *bālā*, قلم *kulla*. The top or best of any

thing, سرات *surūt*. From top to bottom, از سر تا پا *az sar tā pā*, سراسر *sarāsar*.—(a cover), سر پوش *sar pūsh*. The top of a tower, شرف *shurfat*. A boy's top, فر فر *far far*.

TOP, *vt.* افراز گشتن *afraz-g.*, رفیع بودن *rafīd-b.*, سر پوش کردن *surpūsh-k*. Top-full, لابلاب *labālab*. Top-heavy, سر گران *girān sar*. Top-most, بزرگ *barturīn*, اعلى *ālā*.

TOPAZ, *n.* زبرجد *zabarjad*.

TOPICAL, *a.* محلى *mahallī*.—(peculiar) مخصوص *mukhsūs*, خاص *khāss*.

TOPIC, *n.* باب *bāb*, مطلب *matlab*, معنی *madnī*.

TOPOGRAPHY, *n.* تخطيط البلاد *takhtitu'l balād*, بیان محل *bayāni mahall*.

TOPSY-TURVY, *ad.* نه بالا *tih bālā*, زیر *zīr*, سر دگون *sar nigūn*.

TORCH, *n.* مشعل *mashāl*, مشعل *mashāla*, فلیت *jalīta*. A torch-bearer, مشعلچی *mashālchī*, فلیت بردار *jalīta bardār*.

TORMENT, *n.* عذاب *āzāb*, آزار *āzār*, بلا *balā*, جفا *jafā*.

TORMENT, *vt.* تعذب کردن *tuāzīb-k.*, آزار رسانیدن *āzār-r.*, آزار دادن *āzār-d.*, درد دادن *dard-d.*, جفا کردن *jafā-k.*

TORMENTER, *n.* آزار رسان *āzār rasān*, جفاکار *jafākār*.

TORNADO, *n.* باد شدید *bādi shadīd*, طوفان *tufān*.

TORPEDO, *n.* رعاد *riād*, رعاد *riāda*.

TORPID, *a.* بی حرکت *bī harakat*, بی جنبش *bī jumbrish*, کاهل *kāhil*.

TORPIDNESS, *n.* کاهلی *kāhili*, بی حسی *bī hissī*.

TORRENT, *n.* سیل *sayl*, سیلاب *saylāb*, روان *rawān*, جاری *jaryān*.

TORRID, *a.* سوزان *sūzān*, محروق *mahrūk*,

- حار *hūr*. The torrid zone, منطقه *muntakai mahrūka*.
 TORSION, *n.* پیچ *pīch*, تاب *tāb*.
 TORTOISE, *n.* پشت سگه *sang pusht*, کشف *kashf*.
 TORTURE, *n.* شکنجه *shikanja*, عذاب *dzāb*, عقوبت *dkūbat*, سیاست *siyāsāt*.
 TORTURE, *vt.* در شکنجه کشیدن *dar shikanja-k.*, تعذب کردن *tadzīb-k.*, سیاست بست کردن *siyāsāt-k.*
 TOSS, *vt.* افداختن *andākhtan*, رمی کردن *ramī-k.*, مضطرب شدن *muztarib-sh.*, باختن *bākhtan*.
 TOSS, *n.* اندازی *andāzi*, رمی *ramī*, بازی *bāzi*.
 TOTAL, *a* تمام *tamām*, کلی *kullī*, جمع *jamt*.
 TOTAL, *n* جمله *jumla*, تمامی *tamāmī*.
 TOTALLY, *ad.* تماماً *fi'l-jumla*, سراسر *bi'l-jumla*, سراسر *sarāsar*.
 TOTTER, *vi* تزلزل کردن *tazalzul-k.*, خندیدن *jumbidan*.
 TOUCH, *vt.* لمس کردن *lams-k.*, محاسنت *mamāsāt-k.*, تلمس کردن *tams-k.*.
 To touch one another, لمس را لمس *yak digar rā lams-k.*—(affect the heart) خاطر *dilāwīz-k.*, خاطر *khātir-k.*—(to be in a state of junction) موصول بودن *mosūl-b.*, مقرر شدن *makrūn-sh.* To touch up, تعمیر کردن *marammat-k.*, تلمس کردن *taadmīr-s.* To touch at, نازل کردن *nazl-k.* To touch upon, ذکر مبحث کردن *zikri sabuk-k.*
 TOUCH, *n.* (contact), محاسنت *mumāss*, لمس *lams*, لاسوق *lasūk.*—(sense of feeling) قوت لامسه *kuwati lāmisa*.
 TOUCHING, *a.* غم آور *gham āwar*, دلگیر *dilgīr*, مؤثر *muassir.*—(in respect of)
- (of) در باب *dar bāb*, نسبت *nisbatan*,
 TOUCH-STONE, *n.* سنگ عیار *sangi iyyār*, محک *mihakk*.
 TOUCHY, *a.* آتش مزاج *ātish mizāj*.
 TOUGH, *a.* (not brittle) ناشی *nā hashīm*, نامنکسر *nā munkasir.*—(stiff) نابل *nā zābil*.
 TOUGHNESS, *n.* نامندری *nā munkasirī*, نابل *nā zābilī*, چربی *charabī*.
 TOUR, *n.* سفر *sayr*, گردش *gardish*, سفر *safar*.
 TOURIST, *n.* سیاح *sayyāh*, طواف *tarwāf*.
 TOURNAMENT, *n.* جرید بازی *jarīd bāzi*, رامک بازی *ramāk bāzi*.
 TOWARD, *prep., ad.* سوی *sūi*, بجانب *ba jānib*, نزدیک *karīb*.
 TOWEL, *n.* دستمال *dast māl*, رومال *rūmāl*.
 TOWER, *n* منار *minār*, برج *burj*.
 TOWER, *vi.* بلند پروازی کردن *buland parwāzi-k.*, بالا رفتن *bālā-ō*.
 TOWN, *n* شهر *shahr*, قصه *kasabah*, بلد *balad*. The town-hall, محکمه *mahkamat*. Town-talk, بلد گفتگوی *guftagui balad*.
 TOWNSMAN, *n.* شهر *shahrī*, ساکن شهر *sākinī shahr*.
 TOXICOLOGY, *n.* علم زهر شناسی *ilmī zahr shanāsī*.
 TOY, *n* بازیچه *bāzīcha*, لعبت *ladbat*, خرد *khurd murd.*—(humour) بذله *bazla*, لعبت لطیفه *latifa.*—(amorous dalliance) دوکان بازی *ladbat bāzi*. A toy-shop, دکان بازیچه فروش *dukāni bāzīcha farūsh*.
 TOY, *vi.* لعبت بازی کردن *ladbat bāzi-k.*, نوازش *ishk bāzi-k.*, نوازش *nawāzish-k.*
 TRACE, *n.* نشان *nishān*, علامت *ālāmat*, اثر *asar*, سراغ *surāgh*.
 TRACE, *vt.* (on paper) نشان ساختن

nishān-s., رسم کردن *rasm-k* — (follow)
 در پی رفتن *dur paya-r*.
TRACK, *vt.* سراع کردن, *paya-r*, سراع
surāgh-k.
TRACK, *n.* سراع *rāh*, طریق *tarīk*, سراع
surāgh, قدم *kadam*.
TRACKLESS, *a.* بی اثر *bī nishān*, بی
bī asar.
TRACT, *n.* ناحیه *nāhiyat*, بقعه *bukīāt*.
 — (treatise) رساله *risāla*.
TRACTABLE, *a.* دست آموز *dast āmūz*,
 فرمان بردار *farmān bardār*, رام *rām*,
 ملایم *mulāyīm*.
TRACTABLENESS, *n.* فرمان برداری
farmān bardārī, دست آموزی *dast*
āmūzī.
TRACTABLY, *ad.* با اطاعت *bā itāāt*,
 با ملایمت *bā mulāyimat*.
TRADE, *n.* تجارت *tijārat*, داد و ستد *dād u*
sitad, کاروبار *kārūbār*, بازرگانی *bāzargānī*,
 (employment) سوداگری *saudāgarī*.
 — (employment) *pesha*, پیشه
hīrfat, حرفت *kasb*, کسب *kasb-k*.
 To follow a trade, کردن کردن
pesha-k.
TRADE, *vi.*, *vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*,
 داد و ستد *saudāgarī-k.*, سوداگری کردن
dād u sitad-k., خرید و فروخت
kharīd u farūkht-k.
TRADER, *n.* سوداگر *saudāgar*, ناچر *tājir*,
 بازرگان *bāzargān*.
TRADESMAN, *n.* پیشه ور *pīsha war*, اهل
 کار *ahli hīrfat*, صانع *sānī*, کارگر
kārīgar.
TRADITION, *n.* خبر *rivāyat*, روایت
khābar, نقل *nakl*, حدیث *hadīs*.
TRADITIONAL, *a.* حدیثی *hadīthī*,
 روایتی *rivāyatī*.
TRA DUCE, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n.*,
 بدنامی دادن *bad-namī*, طعن زدن
tan-z-z.

نام کشیدن *iftarā-k.*, افترا کردن *nām-k.*
TRAFFIC, *vi.* تجارت کردن *tijārat-k.*,
 داد و ستد کردن *dād u sitad-k.*
TRAFFIC, *n.* اموال *amwāl*, اجناس *ajnās*,
 آمد و شد *amad u shud*, متاع
matād, بیع و شرا *bai u shirā*.
TRAGACANTH, *n.* (gum) کتیره *katīra*,
 صمغ *samagh*.
TRAGEDY, *n.* مریدیه *marsīya*, تعزیه *tadzīya*,
TRAGICAL, *a.* غمگین *ghamgīn*, دلگیر
dilgīr, پر آفت *pur āfat*.
TRAIL, *vt.* کشیدن *kashīdan*, دبل
 ساختن *zayl-s*.
TRAIL, *n.* نشان *nishān*, سراع *surāgh*.
TRAIN, *vt.* پروردن *parwardan*, تربیت
tarbiyat-k., تعلیم کردن *tadlīm-k.*
TRAIN, *n.* 1. (series), قطار *kitār*, سلسله
silasila 2. (followers) پیروی *payarawī*,
 حشم *hushn*. Railway train, کالسکه
kāliska rāhi āhan.
TRAINING, *n.* تربیت *tarbiyat*, تعلیم
tadlīm.
TRAITOR, *n.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār*,
 حرام زاده *harām zāda*.
TRAITOROUS, *a.* خائن *khāin*, غدار
ghaddār.
TRAMPLE, *vt.* پامال کردن *pāyamāl-k.*,
 پا خوست ساختن *pākhūst-s*.
TRANCE, *n.* بی خودی *bī khūdī*, غشیت
ghushyat.
TRANQUIL, *a.* با راحت *bā rāhat*,
 آسوده *āsūda*.
TRANQUILLITY, *n.* آسایش *āsāyish*,
 اطمینان *ilmīnān*, آرامش *ārāmish*,
 راحت *rāhat*, آسودگی *āsūdagi*.
TRANSACT, *vt.* معامله کردن *muāmala-k.*,
 پرداختن *sar ba rāhi-k.*, سر براهی کردن
pardākhtan, جاری کردن *jārī-k.*, کار
 کردن *kār-k.*, ساختن *sākhthan*.

TRANSACTION, *n.* معامله *mudmala*, امر *amr*, کار *kār*, عمل *amal*, اجرا *ijrā*.

TRANSCEND, *vt.* گذشتن *guzashtan*, دست بردن *ghālib-sh*, غالب شدن *dast-b.*, دست داشتن *fazilat-y.*

TRANSCENDENCE, *n.* سبقت *sil'kat*, وندیلست *afzūnī*, افزونی *ziyādātī*, زیادتی *fazilat*, دست برد *dast burī*.

TRANSCENDENT, *a.* متقدم *ajzal*, اصل *mutakaddim*, غالب *ghālib*.

TRANSCRIBE, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, نسخ کردن *naskh-k.*

TRANSCRIPT, *n.* نقل *nakl*, نسخه *nuskha*.

TRANSFER, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جای دیگر بردن *az jāi ba jāi diğar-b.*, انتقال کردن *intikāl-k.*

TRANSFER, *n.* نقل *nakl*, تحویل *tahwīl*.

TRANSFORM, *vt.* تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-k.*, ظاهر ساختن *taghyyur zāhir-s*.

TRANSFORMATION, *n.* تبدیل صورت *tabdīlī sūrat*, غیرشکل *taghyyuri shīkl*.

TRANSFUSE, *vt.* حواله *nakl-k.* نقل کردن *harwāla-k.*

TRANSFUSION, *n.* نقل پذیر *nakl pazīr*.

TRANSGRESS, *vt.* از حد بیرون رفتن *az hadd berūn-r*, از حد گذشتن *hadd-g.*, تعدی کردن *tajāwuz-n.*, تجاوز نمودن *taādī-k.*, خطا کردن *khatā-k.*

TRANSGRESSION, *n.* تجاوز *tajāwuz*, خطا *khatā*, تعدی *taādī*, سهو *sahw*.

TRANSGRESSOR, *n.* باغی *fāsik*, فاسق *bāghī*, عاصی *āṣī*, گناهکار *gunāhgār*.

TRANSIENT, *a.* نا پایدار *fānī*, فانی *nā pāyadār*.

TRANSIENTLY, *ad.* "سرعة" *sur'atan*, شتابان *shītābāna*.

TRANSIENTNESS, *n.* نا پایداری *nā pāyadārī*, حالی *hālī jūnī*.

TRANSITION, *n.* گذار *guzār*, عبور *dl'ūr*.

TRANSITIVE, *a.* قابل گذشتن *kābīlī guzashtan* — (verb) متعدی فعل *fidlī mutadāḍī*.

TRANSITORY, *a.* نا پایدار *fānī*, فانی *nā pāyadār*.

TRANSLATE, *vt.* ترجمه کردن *tarjuma-k.*, معنی کردن *maānī-k.*, نقل کردن *nakl-k.*

TRANSLATION, *n.* ترجمه *tarjuma*, معنی *maānī*.

TRANSLATOR, *n.* ترجمان *tarjumān*, مترجم *mutarjim*.

TRANSLITERATE, *vt.* تبدیل حروف کردن *tabdīlī hurūf-k.*

TRANSMIGRATE, *vi.* نقل مکان کردن *naklī makān-k.*, انتقال کردن *intikāl-k.*

TRANSMIGRATION, *n.* نقل مکان *naklī makān*, انتقال *intikāl*. — (of the soul) *al tanāsukh*.

TRANSMISSION, *n.* تعبیر *irṣāl*, ارسال *tadbīr*.

TRANSMISSIVE, *a.* انعادی *mursal*, مرسول *infāzī*.

TRANSMIT, *vt.* ارسال کردن *irṣāl-k.*, روانه کردن *rawāna-k.*, فرستادن *firistādan*.

TRANSMUTABLE, *a.* ممکن ابدال *mum-kini ibdāl*, تبدیل پذیر *tabdīl pazīr*.

TRANSMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*, تحویل *tahwīl*. — (of metals) *kīmyā u sīmyā-k.*

TRANSMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تحویل کردن *tahwīl-k.* To transmute metals, *kīmyā u sīmyā* ساختن *u sīmyā-s.*

TRANSPARENCY, *n.* شفافیت *shaffāfat*, نور گذرانی *nūr guzārānī*, صفا *saḥā*.

TRANSPARENT, *a.* شفاف *shaffāf*, صاف *saḥ*, آشکار *wāṣih*, واضح *āshkār*.

TRANSPIRE, *vt.* آشکاره گشتن *āshkāra-g.*, وارد شدن *wārid-sh.*, واقع شدن *wāqī-sh.*

TRANSPLANT, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*,
انتقال انتیکال کردن *intikāl-k.*, باز آجستن *bāz ājistan.*

TRANSPLANTATION, *n.* انتقال *intikāl*,
تبدیل تبدیلی *tabdili ghars.*

TRANSPORT, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جا بردن *az jā ba jā-b* — (ravish) مسرور کردن *musrūr-k.*, دلشاد ساختن *dilshād-k.* — (a prisoner) منقذی کردن *manfī-k.*, راندن *rāndan.*

TRANSPORT, *n.* دلخوشی *dil khushi*, مطرود *mut-rūl*, شادی *shādī*. — (prisoner) منقذی *manfī*.

TRANSPORTATION, *n.* انتقال *nakl*, اخراج *intikāl az jā ba jā*, نفی *ikhrāj*, نفعی *nafi*.

TRANSPORTING, *a.* دارا *dilāwiz*, داریا *dilruba*

TRANSPOSE, *vt.* تبدیل ساختن *tabdīl-k.*, ناخیز کردن *takdīm u tākhīr-k.*

TRANSPPOSITION, *n.* تبدیل *tabdīl*, انقلاب *inkilāb*, تحریف *tahrīf*.

TRANSVERSE *a.* معترض *mu'tariz*, مقلوب *muqlūb*.

TRANSVERSELY, *ad.* از گوشه گوشه *gūsha ba gūsha*, معترضاً *mu'tarizan.*

TRAP, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.

TRAP, *vt.* دام گرفتن *dar dām-g.*, کمند انداختن *kamand-u.*

TRAPEZIUM, *n.* منحرَف *munharaf*.

TRAPPINGS, *n.* رخت *rikht*, جلال *jalāl*.

TRASH, *n.* خرد مرد *khurd murd*, خاار *khār u khāshāk*.

TRAVAIL, *vi.* درد وضع حمل کشیدن *dardi wazt haml-k.*, ولادت کردن *wilā-dat-k.*, زاییدن *zāidan.*

TRAVAIL, *n.* درد وضع حمل *dardi wazt haml*, محنت *malnat*.

TRAVEL, *vi.*, *vt.* سیاحت کردن *siyāhat-k.*, سیر ملک کردن *safar-k.*

sayri mulk-k., تسفر کردن *tasaffur-k.*

To travel on foot, پیاده رفتن *payāda-r.*

To travel on horseback, سوار رفتن *sawīr-r.*

To travel fast, نیز رفتن *tez-r.*

To travel slow, آهسته رفتن *āhista-r.*

To travel in company, همراه *hamrāh musāfurat-k.*

TRAVEL, *n.* سفر *safar*, سیاحت *siyāhat*,

راه گذاری *rah guzārī*, رحلت *rahlat*, سیر *sayr*.

TRAVELLER, *n.* مسافر *musāfir*, سیاح *sayyāh*,

سبیل ابن *ibni sabīl*, راهبان *rāhbān*.

TRAVERSE, *a.* گوشه گوشه *gūsha ba gūsha*,

چپ و راست *chap u rāst*, متقاطع *mutakātt.*

TRAVERSE, *vt.* طی کردن *taya-k.*, نورد بدن *nawardīdan*,

عبر کردن *ābūr-k.* — (oppose) مخالفت کردن *mukhālafat-k.*,

نظر کردن *mnī-k.* — (survey) جمع کردن *nazar-k.* — (wander over) پویدن *poīdan.*

TRAY, *n.* طبق *tabak*, خوان *khān*.

TREACHEROUS, *a.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār*,

بی ایمان *bī īmān*.

TREACHEROUSLY, *ad.* با خیانت *khiyānat*,

غدارانه *ghaddārāna*.

TREACHERY, *n.* خیانت *khiyānat*, غدر *ghadr*,

بی وفایی *bī wafāi*, دغا *daghā*.

TREACLE, *n.* نردانی *tiryūk*, تریانی *tiryūk*.

TREAD, *n.* قدم *kadam*, گام *gām*.

TREAD, *vi.*, *vt.* پاهای نهادن *pā-n.*, پاهای نهادن *kadam-n.*,

زیر پا نهادن *pā-n.* To tread under foot, پاهای نهادن *pāyamāl-k.*,

زیر پا نهادن *zēr pā* *seri pā-m.* To tread firmly, پایداری کردن *pāyadārī-k.*

TREADLE, *n.* پا چال *pā chāl*.

TREASON, *n.* خیانت *khiyānat*, غدر *ghadr*,

نمک حرامی *namak harāmī*.

TREASONABLE, *a.* غدار *ghaddār*, خائن *khāin*,

دغا باز *daghābāz*.

TREASURE, *n.* خزانة *khazāna*, گنج *ganj*,
دخیره *zakhīra*. Hidden treasure, دفینم
dafina.

TREASURE, *vt.* خزینه کردن *khazāna-k.*,
دفینم ساختن *jumī-k.*, جمع کردن
dafina-s., گنج نهادن *ganj-n.*

TREASURER, *n.* خزانچي *khazānchī*,
تجربلدار *tahwīldār*.

TREASURY, *n.* خزانة *khazāna*, گنجینه
ganjīna, مخزن *makhzan*.—(Public)
خالص *khālisa*, بیت المال *baytu'l māl*.
The royal treasury, خالص شریف *khālisa*
sharīfu.

TREAT, *vt.* نواز کردن *kaul u karār-*
k., انعامی کردن *muāmala-k.*, ربط کردن
ittifāk-k.—(manage) *rabt-k.*, مباشرت کردن
mubāsharat-k.—(give
an entertainment) *ziyāfat-k.*,
zīyāfat-k.—(dis-
course on) *mukāmala-k.*
To treat well, التعمات کردن *iltifāt-k.*,
سلوک کردن *riāyat-k.*, رعایت کردن
sulūk-k. To treat ill, جفا کردن *jafā-k.*,
فهر کردن *kahr-k.*

TREAT, *n.* صیافت *ziyāfat*, مهمانی
mehmānī, التعمات *iltifāt*.

TREATISE, *n.* رساله *risāla*, نامه *nāma*,
نسخه *nushka*.

TREATMENT, *n.* سلوک *sulūk*, معامله
muāmala, رفتار *raftār*. Good treat-
ment, التعمات *iltifāt*, نوازش *navāzish*,
رعایت *riāyat*. Ill treatment, بد سلوکی
bad sulūki, ظلم *zulm*, جور *jaur*.

TREATY, *n.* فرار *kaul karār*, شرط
shart, عهد و پیمان *ahd u paymān*. A
treaty of peace, صلح احوال *muākarati ahwālī sulah*.—(in writing)
kaulnāma, قول نامه *karār*
nāma.

TREBLE, *a.* سه چند *sih chand*, سدا *setā*.
—(sharp of sound) تیز صدا *tez sadā*.

TREBLE, *vt.* سه چند کردن *seh chand-k.*,
سدا کردن *setā-k.*

TREE, *n.* درخت *dirakht*, (pl. درختان),
شجر *shajar*, (pl. اشجار). Abounding
in trees, درختستان *dirakhtistān*. The root of a tree, دیخ
bekhī dirakht.

TRELLIS, *n.* شبک *shabaka*, چیز مشبک
chizi mushabbak, داربست *dārbast*.

TREMBLE, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, تپیدن
tapīdan, جدمیدن *jumbīdan*. To tremble
as the earth, تزلزل کردن *tazalzul-k.*
To tremble with cold, کاف قعقم کردن
kaf kafu-k. To cause to tremble,
لوراندیدن *larzānīdan*.

TREMBLING, *n.* لرزان *larzān*, لرزش
larzish.

TREMENDOUS, *a.* مخوف *mukhawwaf*,
هولناک *haulnāk*, خطرناک *khatar nāk*,
نرسداک *tarsnāk*.

TREMENDOUSLY, *ad.* مهیبانه *mahībāna*,
بذهابت *ba nihāyat*.

TRENCH, *n.* خندق *khandak*, مدرس
matars.

TRENCH, *vt.* کاویدن *kāwīdan*, خندق
ساختن *khandak-s.*

TREPAN, *n.* دام *dām*, میزال *mibzāl*.

TREPIDATION, *n.* خوف *khauf*, ترس
tars, اضطراب *hawl*, *iztirāb*.

TRESPASS, *n.* تعدی *tadīr*, تجاوز *tajā-*
wuz.—(fault), عیب *dyb*, خطا *khatā*.

TRESPASS, *vi.* تعدی کردن *tadīrīd-k.*

TRIAL, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajriba*,
تفاهک *tafahkus*, امتحان *imtiḥān*. 2.
(endeavour) کوشش *kūshish*, سعی *saī*.
3. (temptation) آزمایش *āzmāyish*, اغوا
ighwā. 4. (judicial examination),
تجربہ *tajwīz*, تہک *tahkik*.

TRIANGLE, *n.* مثلث *sih gūshu*, مصلح *musallas*.

TRIANGULAR, *a.* گوش دار *sih gū-shadār*.

TRIBE, *n.* قوم *kaum*, فرقه *firka*, طایفه *tā'ifa*, (*pl.* طوایف).—(family) *قبیل* *kabīla* (*pl.* قباایل).

TRIBULATION, *n.* آزار *iztirāb*, اضطراب *āzār*, رنج *ranj*, غم *gham*.

TRIBUNAL, *n.* محفل قضا *mahfili kazā*, محکم *mahkama*, بارگاه *bārgāh*.

TRIBUNE, *n.* وکیل قوم *kāzī*, قاضی *wakīli kaum*.

TRIBUTARY, *a.* اهل باج گذار *bāj guzār*, اهل دمت *ahli zimmat*.

TRIBUTE, *n.* خراج *bāj*, باج *khirāj*, جزیت *jiziyat*.

TRICE, *n.* لحظه *lahza*, دم *dam*.

TRICK, *n.* مکر *farīb*, حیله *hīla*, مکر *makr*, بازی *bahāna*, نیرنگ *nīrang*, عادت *ādat* (habit) *ghadr*, *illat*. A trick at cards, دست *dasta*.

TRICK, *vt.* حیله باختن *makr-k*, مکر کردن *hīla-b*, فریب دادن *farīftan*.

TRICKLE, *vi.* ریزان *chakīdan*, چکیدن *rīzān-sh*, شدن *takattur-k*, تقطر کردن.

TRIDENT, *n.* سه انگشت *sih angusht*, سه شاخه *sih shākhī*.

TRIENNIAL, *n.* هر سه سال *sih sāl*, هر سال *har sih sāl*.

TRIFLE, *n.* نا چیز *harza*, هره *nā chīz*, لاشی *lāshī*. Trifles, خرد مرد *khurd murd*, ترهات *turrahāt*.

TRIFLE, *vi., vt.* سخن *sakhuni* پیچوده گفتن *bīhūda-g*, هرزه گفتن *hirza-g*. 2. (act with impropriety), بی شایستگی عمل *bī shāyistagī āmal-k*, کردن *āmal-k*.

TRIFLING, *a.* 1. (unimportant), سبکمایه *sabukmāya*. 2. (foolish), پیچوده *bīhūda*,

بازی *bī mānī* 3 (playing) *ba'la bāz*.

TRIFLINGLY, *ad.* بی معنی *bī mānī*, بازی کنان *bāzī kunān*.

TRIFORM, *a.* سه شکلی *sih shaklī*.

TRIGNOMETRY, *n.* علم زوایای مثلث *ilmī sawāyī musallas*.

TRILATERAL, *a.* سه حاذب *sih jānīb*, مثلث *musallas*.

TRILITERAL, *a.* سه حرفی *salāsī*, نذیب *sih harfī*.

TRIM, *a.* زیبا *zibā*, خوشنما *khushnumā*, لطیف *latīf*, نازک *nāzuk*, حسن *husn*.

TRIM, *vt.* زیبا کردن *ārāstan*, تراشیدن *tarāshīdan*, 2. (clip) *zibā-k*, 3. (rebuke) *burīdan*, ملامت *malāmat-n*.

TRIMMING, *n.* حاشیه *hāshya*, برش *rīsha*.

TRINITY, *n.* تثلیث *taslīs*.

TRIP, *vi., vt.* 1. (stumble), سقوط کردن *sakūt-k*. 2. (fail, err) *sahv-k*, سفر کردن *khatā-k*. 3. (to take a brief journey) *safari nā darāz-k*.

TRIP, *n.* 1. (stumble), ام *sakūt*, 2. (mistake) *khatā*, *sahv*. 3. (short journey) *salūki*, *kalīl*, *safari nā darāz*.

TRIPARTITE, *a.* مصلح *musallas*.

TRIPE, *n.* جگر بند *rudahī*, رودها *jigar band*.

TRIPEDAL, *a.* سه پایه *sih pāya*.

TRIPLE, *a.* مثلث *sih chand*, سه چند *musallas*, سه تا *sih tā*.

TRIPLE, *vt.* سه چند کردن *sih chand-k*, مصلح ساختن *musallas-s*.

TRIPLET, *n.* مثلث *musallas*.

TRIPPLICATE, *a.* سه یک *az sih yak*, مصلح *sih chandān*, چندان *musallas*.

TRIPOD, *n.* سه پا *sih pā*.

TRIPPING, *a.* سبکها *tez rau*, نیز رو *sabuk pā.*

TRISECT, *vt* سه باره کردن *sih pāra-k.*

TRITE, *a.* قدیم *kadīm*, مشهور *mashhūr* کهنه *kuhna.*

TRIUMPH, *n.* غلبه *fat'h*, ظفر *zafar*, غلبه *ghalba*, نصرت *nusrat*.—(Joy for success) شادی *shādī*, مسرت *masarrat*.

TRIUMPH, *vi.* مغرور شدن *muzaffar-sh.* دست یافتن *dast-y.*, ظفر یافتن *zafar-y.*, پیروز شدن *ghālib-sh.*, غلبه شدن *pīrūz-sh.*—(rejoice), شادی کردن *shādī-k.*, مسرت کردن *masarrat-k.*

TRIUMPHAL, *a.* مغرور *fīrūz*, ظفر *zafar* مدسوب *ghalba pay-vand*

TRIUMPHANT, *a.* مدصور *muzaffar*, منصور *munsūr*, پیروز *pīrūz*, مسرور *masrūr*.

TRIUMPHANTLY, *ad.* مغرورانه *muzaffaran*, غلبه *ghālibān*, پیروزانه *fīrūzāna*.

TRIUMPHER, *n.* مغرور *muzaffar*, منصور *munsūr*.

TRIUMVIRATE, *n.* حکومت سه شخص *hukūmati sih shakhs.*

TRIVIAL, *a.* حقیر *sabuk*, سبک *hakīr*, کوچک *kūchak*, نا چیز *nā chīz*, خفیف *klafif*.

TROCAR, *n.* مشقابه *miskāb*, نشتر *nishtar*.

TROLL, *vt.* دور کردن *gardīdan*, دور کردن *daur-k.*

TROOP, *n.* طایفه *tāyafā*, گروه *giruh*, جماعت *jamāāt*, حلقه *halqa*.—(army), لشکر *fauz*, سپاه *shipāh*. To assemble troops, لشکر جمع کردن *lashkar jamt-k.*

TROOP, *vi.* شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh.*, جمع شدن *jamī-sh.*

TROOPER, *n.* سوار *suwār*, یکسوار *yak suwār*, ترکسوار *turk sarvār*.

TROPE, *n.* میجاز *majāz*, عبارت *ibārat*.

TROPHY, *n.* غنیمت *ghanīmat*, علامت *ālāmati* زافر *zafar*.

TROPIC, *n.* (of Cancer) دایره راس السرطان *dāirai rāsu's saratān*.—(of Capricorn) دایره راس الجدی *dāirai rāsul jadī*.

TROT, *vi.* نیز گام رفتن *tez gām-r.*, دراندن *darvāndan*.

TROTH, *n.* قول *kaul*, عهد *āhd*.

TROUBLE, *vt.* رنج دادن *āzurdan*, رنج *ranj-d.*, تصدیع دادن *tasdī-d.*, حما *izā-k.* To be troubled, آزار یافتن *āzār-y.*, مضطرب *muztarib-sh.*, بهم بر آمدن *baham bar āmadan*.

TROUBLE, *n.* درد *āzār*, رنج *ranj*, اید *dard*, غم *gham*, محنت *mihnat*, اید *izā*, زحمت *zihmat*. To take trouble, زحمت کشیدن *zihmat-k.* To give trouble, تصدیع دادن *tasdī-d.*

TROUBLESOME, *n.* جان *dilāzār*, دلازار *jān āzār*, سخت *ranjūr*, رنجور *sakht*.

TROUBLESOMENESS, *n.* رنجش *ranjish*, تصدیع *tasdī*, آزار *āzār*, عذاب *āzāb*, آزاری *āzārī*.

TROUGH, *n.* ناو *nāw*, ناو *navzha*. A kneading-trough, ناو *nāwa*.

TROUSERS, *n.* پانجامه *pāya jāma*, زبر جامه *zer jāma*, آزار *āzār*, سروال *surwāl*.

TROWEL, *n.* مال *māla*, بیلچه *bilcha*, کفچه *kafcha*.

TRUANT, *n.* هرنزه *āwāra*, کرد *harza* *gard*.

TRUANT, *a.* کاهل *āwāra*, کاهل *kāhīl*.

TRUCE, *n.* جنگ *tawakkufi jang*, صلح *sulh*, موئیت *muhlat*, موئیت *muwakkat*.

TRUCKLE, *vi.* مطیع شدن *mutī-sh.*

TRUDGE, *vi.* سیر کردن *girān sayr-k.*

TRUE, *a.* درست *durust*, راست *rāst*,
حق *hak*, محقق *muhakkik*, صادق
sāḍik, معذوی *maḍnawī*, دانی *zātī*,
صحیح *sahih*. The true religion,
اعتقاد *sād-i-ī āiktād* Not true
با راست *nā rāst*. True intelligence,
خبر راست *khābari sahih*, خبر صحیح
khābari rāst. True-born, پاک
pāk nizād. True-hearted وفادار *wafī-*
dār, صافی دل *sāfi dil*.

TRULY, *ad* واقعاً *ba rāstī* در راستی
یقیناً *bi'l hak*, بالحق *bi'l hak*,
یقیناً *yakīnan*, تحقیقاً *tahkikan*

TRUMP, *vi, vt* مار و حیل بستن *mar wa*
hila-b, بوق زدن *būk-z*.

TRUMP, *n.* بوق *warkāsi burd*, بوق
būk.

TRUMPET, *n.* نغیر *karnāi*, نغیر *naḥir*,
بوق *būk*, گاو دم *gāw dum*. To sound
a trumpet, نغیر زدن *naḥir-z*. The
sound of a trumpet, نغیر *walwalai*
naḥir.

TRUMPETER, *n.* نغیرچی *naḥirchī*,
نغیرزن *naḥir zan*.

TRUNCHEON, *n.* عصا *chūh*, چوب *āsā*.

TRUNDLE, *vt.* غلطانیدن *ghaltānīdan*.

TRUNK, *n.* 1. (of a tree) تنه *tana*, ساق
sāk. 2. (of an elephant) خرطوم
khartūm. 3. (for clothes) صندوق
sandūk.

TRUSS, *n.* بست *basta*, تنگ *tung*, نعل
fatk band.

TRUSS, *vt.* تنگ کردن *bastan*, بستن
tang-k.

TRUST, *n.* 1. (confidence) اعتقاد *i'tikād*,
اعتبار *i'tibār*, امید *umed*. Trust in
God, توکل *tawakkul*. 2. (charge) سپرد
sipurd, حواله *hawāla*. 3.
(deposit) امانت *amānat*. 4. (credit

in money matters) وام *karz*, وام *wām*,
دین *dayn*

TRUST, *vt* اعتبار *i'tikād-k*, اعتقاد
کردن *i'tibār-k*, و *hāwar-k*.—
(deposit) امانت داشتن *amānat-d*,
سپردن *sipurdan*.

TRUSTEE, *n* امانت دار *amānatdār*,
صاحب وصیج *amīn* وکیل *wakīl*,
sāhibi wuzih.

TRUSTINESS, *n* امانت داری *amānat*
dārī, صداقت *diyānat dārī*,
siddakat.

TRUSTWORTHY, *a.* معتقد *muatakid*,
قابل اعتبار *kābili itibār*.

TRUSTY, *a.* امانت دار *amānat dār*,
ایماندار *diyānat dār*,
īmāndār, امین *amīn*.

TRUTH, *n.* صدق *rāstī*, راستی *sāḍik*, حق
hak, حقیقت *hakikat*, درست *durustī*.
The undisguised truth, حق صحیح
hakki sahih. A well known truth,
حقیقت عرفیه *hakikati ʿarfīya*. Loving
the truth, سداد آشنا *sadād āshnā*. This
is the truth, این تحقیق است *in*
tahkik ast. To acknowledge or certify
as truth, تحقیق کردن *tahkik-k*. Con-
cealing the truth, تلبیس *talbīs*. In
truth, بالحق *bi 'lhakk*, یقیناً *yakīnan*,
فی الحقیقت *fi'l hakikat*.

TRUTHFUL, *a.* صادق *sāḍik*, راستگو *rāstgū*.

TRUTHFULNESS, *n.* حقی *rāstī*, راستی
hak, صداقت *siddakat*.

TRY, *vi., vt.* (attempt, make an experi-
ment) کوشش *āzmāyish-k*, آزمایش کردن
kūshish-k, سعی کردن *sāi-k*,
جد و جهد کردن *jadd u jahad-k*.—
تفتیش کردن (examine, investigate)
taftish-k. To try lawsuits, criminals,
&c, فضا کردن *tajwiz-k*, نبونز کردن
kazā-k.

TUBE, *n.* نای *nāy*, نی *nay*, لوله *lūla*.

TUBERCLE, *n.* دُنبَل *dumbal*, آماس *āmās*.

TUCK, *n.* مَف *sait*, نَبَع *tegh*.

TUCK *vt.* چَپَن *baham-k*, بَیْم کَشیدن *chūn-k* کردن.

TUESDAY, *n.* سَه شَدَم *sih shamba*.

TUFF, *n.* طَرَه *turra*, سَرَنُوح *sarkūch*.

TUG, *vt.* حَذَب *ba zūr-k*, دُرُور کَشیدن *jazb-k* کردن.

TUG, *n.* جَد و کَشَش بَارُو *kashishi bāzū*, جَد و جَدِی *jard u jahadi maufür*.

TUITION, *n.* تَرَبِیت *tadlīm*, تَدْرِیس *darś*, تَدْرِیب *bīyat*, تَدْرِیب *tādīb*.

TULIP, *n.* شَقَر *shakir*, لَال *lāl*.

TUMBLE, *vi., vt.* سَقُوط کردن *zer-u*, زَبَر زدن *sukūt-k*.—(roll about) غَلَطیدن *ghala-tīdan*. To tumble down, زَبَر زدن *zār zabar andākhtan*. To tumble over, جُستو جُوی کردن *justu jūi-k*.

TUMBLER, *n.* آبِجُورَه *ābkhūra*.

TUMEFACATION, *n.* دَنْدَل *waram*, وَرَم *dumbal*.

TUMID, *a.* وَرَم شَدَه *waram shuda*, مَدْفُوح *minfūkh*.

TUMOUR, *n.* دَنْدَل *āmās*, آماس *dumbal*, وَرَم *waram*.

TUMULT, *n.* غَوْغَا *hangāma*, گَوِی و دَار *daghdagha*, دَغْدَغَم *ghaughā*, گَیَر و دَار *gār u dār*, فِتْنَه *fitna*, غَرَب *gharīb*, هَرَج و مَرَج *harj u murj*.

TUMULTUOUS, *a.* پُر هَدِگَامَه *pur hangāma*, جَنجَو *jangjū*, فِتْنَه خَیز *fitna khīz*.

TUMULTUOUSLY, *ad.* بَا غَوْغَا و غَلْغَل *bā ghaughā u ghul ghul*, بَا هَدِگَامَه *bā hangāma*.

TUMULTUOUSNESS, *n.* فِتْنَه گِیَر *fitna-gīr*, غَوْغَا *ghaughā*.

TUN, *n.* بَرَمَبِل *barmil*.

TUNE, *n.* سَرُود *sarūd*, نَغْم *naghma*, پَرْدَه *parda*, تَارَنَه *tarāna*, سَاز *sāz*.

TUNE, *vi., vt.* نَوَاحَتَن *āhang-k*, نَوَاحَتَن *navākhtan* To be in tune, هِمَا هَدِگ *hamāhang-sh*. To be out of tune, نَا دَمَسَار شَدَن *nā dam sās-sh*. To tune an instrument, سَاز دَرَسَت *sāz durust-k*, سَاز آهَدِگ *sāz āhang-k* نَوَاحَتَن *navākhtan*.

TUNEFUL, *a.* خُوش آوَار *khūs āwāz*, دَمَسَاز *shīrīn āhang*, شِیرِیَن *damsāz*, خُوش اَلْحَان *khush alhān*.

TUNEFULNESS, *n.* خُوش آوَازِی *khūsh āwāzī*, هِمَا هَدِگِی *hamāhangī*, سَارْکَارِی *sāzkārī*.

TUNEFULLY, *n.* بَا خُوش لَحَن *bā khush lahn*, شِیرِیَن آوَازَنَه *shīrīn āwāzāna*.

TUNELESS, *a.* بِي آهَدِگ *bī āhang*, بِي نَغْم *bī naghma*, نَا سَاز کَار *nā sās kār*.

TUNER, *n.* نَوَازَنَدَه *navāzanda*, نَغْم دَه *naghma dah*.

TUNIC, *n.* جَامَه *jāma*, قَبَا *kabā*.

TUNNEL, *n.* دُود کَش *surākhi kūh*, سُرَاخِ کُوه *kamī*.—(passage for smoke) دُود کَش *dūdakash*, مَدِکْهَان *madkhan*.

TUNNEL, *vt.* سُرَاخ *nakk-z*, دُود کَش *surāk-k* کردن.

TURBAN, *n.* دَسْتَار *dastār*, عِمَامَه *āmmāma*, سَرَبَنْد *sarband*.

TURBID, *a.* آلودَه *ālūda*, مَکْدَر *mukaddar*, تِیرَه رَنگ *nā sāf*, نَا عَاف *tīra rang*.

TURBULENCE, *n.* اِغْطِرَاب *iztirāb*, وِثَن *fitna*, فِتْنَه اِنگِیزِی *angīzī*, فُساد *fusād*.

TURBULENT, *a.* شِمَانَتِ گِیَر *shamātat gīr*, پُر آشُوب *hangāma khīz*, خَیَر *pur āshūb*.

TURBULENTLY, *ad.* مُضْطَرَبَانَه *muztari-bāna*, شِمَانَتِ گِیَر *ba tauri shamātat gīr*.

TURF, *n.* مَدَرَه *dzk*, عَزَق *madara*.

TURF, *vt.* بَا عَزَق پُوشِیدَن *bā dzk-p*.

TURGID, *a.* پور باد *pur bād*, ورم کرده *waram karda*.

TURK, *n.* ترک *turk*, عثمانی *usmānī*.

TURKEY, *n.* (the fowl) فیل مرغ *fi'l murgh*.—(country) روم *mulki rūm*, ترکستان *turkastān*.

TURKISH, *a.* ترکی *turkī*.

TURMERIC, *n.* زرد چوب *zard chūb*.

TURMOIL, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*.

TURN, *vt., vi.* چرخ گردانیدن *gardānīdan*, چرخ دادن *charkh-d*.—(to put the upside downward) سرنگون ساختن *sarnagūn-s*, زبر زبر کردن *zer zabar-k*.—(alter) گردانیدن *gar-dānīdan*, تبدیل ساختن *tabdīl-s*.—(bend) کج کردن *kaj-k*, مایل کردن *māyīl-k*.—(translate) ترجمه ساختن *tarjuma-s*, نقل کردن *nakl-k*.—(transform) تبدیل صورت کردن *tabdīlī sūrat-k*.—(become) گشتن *ghashktan*. To turn round, گردیدن *gardīdan*, دور کردن *daur-k*.—(walk round) طواف کردن *tauwāf-k*, گردا گرد رفتن *gardā gard-r*. To turn away, وا راندن *wā-r*, عزل کردن *āzl-k*. To turn off, دوطرف رفتن *bar taraf-r*, بجاان رفتن *bajānīb-r*. To turn or go back, باز گشتن *bāz-g*, مراجعت کردن *murājaāt-k*. To turn out, بدر کردن *badar-k*. To turn the back, پشت دادن *pusht-d*. To turn over, نقل کردن *nakl-k*. To turn over a leaf, گردانیدن ورق *warak-g*. To turn the eyes, نظر کردن *nazar-k*, نگران شدن *nigrān-sh*. To turn the mind, اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k*. To turn the face, روی آوردن *rūi-ā*, متوجه شدن *muttawajja-sh*. To turn the face from, رو گردان شدن *rū gar-dān-sh*. To turn (change sides) تبدیل

کردن *tabdīlī taraf-k*. To turn or grow giddy, سر گردان گشتن *sargar-dān-g*.

TURN, *n.* 1. (circular motion), تهرول *tahwīl*, دور *daur*, چرخ *charkh*. 2. (winding) گرداگرد *girdā gird*. 3. (a walk) گشت *gusht*, سیر *sayr*. Walking to and fro تفرج *tafarruj*, سیر *sayr*. 4. (change) انقلاب *inkilāb*, تغییر *tagh-ayyir*. 5. (occasion), فرصت *fursat*, صورت *mahl*. 6. (manner, form), شکل *shakl*. 7. (disposition of mind), خور *khū*, روش *rawīsh*, مزاج *mizāj*. 8. (time, periods), نوبت *naubat*, دور *dauri zamān*. By turns, بی در *paya dar paya*, با نوبت *bā naubat*. To act by turns دگر کار کردن *dur paya yak digar kār-k*, عقب کردن *ākab-k*. To succeed by turns, تعادب *taākeb-k*. To take a sudden turn, انقلاب ناگهانی گرفتن *inkilābi nāgihānī-g*. Turns (vicissitudes) گردشها *gardish-hā*, انقلابات *inkilābāt*.

TURNER, *n.* خراط *kharrāt*, خراپی *kharrādī*.

TURNING, *n.* میل *mayl*, گردش *gardish* دوران *daurān*. Turning-lathe, چرخ خراطی *charkhi kharrātī*.

TURNIP, *n.* شلغم *shalgham*.

TURPENTINE, *n.* طرمندین *tarmantīn*.

TURPITUDE, *n.* رسوای *ruswāi*, حقارت *hakārat*, ذلت *zillat*.

TURQUOIS, *n.* لاجورد *fīrūza*, فیروزه *lājward*.

TURRET, *n.* کنگره *kungura*, برج *burj*.

TURTLE, *n.* فاخته *fākhta*, کمری *kumrī*.

TUSK, *n.* دندان *dandān*, ناب *nāb* (پل نیوب).

TUTELAGE, *n.* تادیب *tadīm*, تعلیم *tādīb*, حفاظت *shāgirdī*, شاکردی *hifāzat*.

TUTOR, *n.* استاد *ustād*, معلم *mua'llim*, اتالیق *atālik*, وصی *wasī*.
TUTOR, *vt.* تربیت *tadlīm-d.*, تعلیم دادن *tarbiyat-k.*
TUTORAGE, *n.* پرورش *parwarish*, حفاظت *hiḥāzat*.
TUTTY, *n.* سنگ نونیا *sangi tūtiyā*.
TWIN, *n. a.* دو *du*, جفت *juft*.
TWANG, *n.* طنطنه *tantana*, آواز *āwāz*.
TWANG, *vt.* بصدا آوردن *ba sadā-ā*.
TWEAK, *vt.* چنگل کردن *changal-k.*, زدن *zadan*.
TWEEDLE, *vt.* با دست بازی نواختن *bā dast bāzī-n.*, دغدغه کردن *daghdagha-k.*
TWEEZERS, *n.* موچین *muchīna*, منقاش *minkāsh*, آهنگ *āhanj*.
TWELFTH, *a.* دوازدهم *duwāzdahum*, شانزدهمین *shānzahum*.
TWELVE, *n.* دوازده *duwāzda*, اثناعشر *asna' ushr*.
TWENTIETH, *a.* بیستم *bistum*.
TWENTY, *a.* بیست *bist*.
TWICE, *ad.* دو بار *dū bār*, مضاعف *muzā'af*, یک دو *dū daf*. Once or twice, یک دو *yak dū bār*. To do any thing twice, دو بار *dū bār-k*، طی کردن *taya-k*. Twice as many, دو چند *dū chand*.
TWIG, *n.* شاخ *shākh*, نپال *nihāl*.
TWILIGHT, *n.* شفق (of the morning) *shafak* — (of the evening) شفق الغروب *shafakul ghurūb*.
TWILIGHT, *a.* تاریک نیم *nīm tārik*, نصف ظلم *nisf zulm*.
TWIN, *n.* توأم *tarwām*, همراہ *hamzād*, جفت *juft*.
TWINE, *vt.* پیچش کردن *pechish-k.*, پیچیدن *pechidan*, تافتن *tāftan*.
TWINE, *n.* رسمان *riemān*, رشته *rishta*.
TWINGE, *vt.* رنج دادن *āzārdan*, آزاریدن *ranj-d.*

TWINGE, *n.* آزار *āzār*, رنج *ranj*, درد *dard*.
TWINKLE, *n.* لامع *lamē*, کرکب *karukaba*, درخش *dirakhsh*. The twinkling of the eye, طرفت العین *turafatu'l dīn*, غمزه *ghamza*. In a twinkling, در یک لحظه *dar yak lahza*.
TWINKLE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, طرفت زدن *turfat-z.*, غمزه کردن *ghamza-k*.
TWIRL, *n.* گردش *gardish*, دوران *daurān*.
TWIST, *vt.* تاب دادن *tāftan*, تابیدن *tāb-d.*, پیچیدن *pechidan* — (as a mouth) روی گشیدن *rūi-g*.
TWIST, *n.* پیچش *pechish*, تاب *tāb*. — (string) تار *tār*, رسمان *riemān*. Twisting two threads together, مبرم *mubram*. Twisting one's self, تلوی *talawwa'*.
TWIT, *vt.* سرزنش دادن *sarzanish-d.*, طعنه زدن *tanz-z.*
TWITCH, *vt.* با چنگال گرفتن *bā changāl-g.*, قلعه نمودن *kandn*, کندن *kandn*.
TWITCH, *n.* دغدغه *dighdigha*, چنگل گیر *changal girī*.
TWITTER, *vt.* و طوطی کردن *watwata-k*.
TWITTER, *n.* و طوطی *watwata*. — (mental emotion) آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب *iztarāb*.
TWO, *a.* دو *dū*, اثنان *isnān*. Two or three, دو و نیم *du u nīm*. Two and a half, دو و نیم *du u nīm*. Two in a hundred, دو از صد *du az sad*. The two hands, دو دست *du dast*, بدان *yadān*. One of the two, از دو یک *az dū yak*.
TWOFOOLD, *a.* دو دو *dū tā*, چند *chand*.
TYMBAL, *n.* نقره *nakkāra*, طبل *tabl*.
TYMPANY, *n.* انفاج البطن *intifākhul batn*.

TYPE, *n* نشان *nishān*, علامت *ālāmat*,
حرف طبع *harf tabʿ*.—(for printing)
harf tabʿ.

TYPICAL, *a*. مناسبتی *dlāmati*,
misālī.

TYPOGRAPHY, *n*. چاپ *chāp*,
طبع *tabʿ*.

TYRANNICAL, *a*. ستمی *zālīm*,
ستامی *sitāmī*, جفا *jafā* پشما *pesha*.

TYRANNICALLY, *ad* زبردستانه *zabardas-*
tāna, ظالمانه *zālīmāna*, با ستم *bā sitam*.

TYRANNICIDE, *n*. قاتل جبار *katlī jabbār*.

TYRANNIZE, *vt*. ظلم کردن *zulm-k.*,
تعدی *zabardastī-n.*, زبردستی نمودن
taʿdī-n., جفا کردن *jafā-k.*

TYRANNY, *n*. ظلم *zulm*, ستم *sitam*,
زبردستی *zabardastī*, جفا *jafā*, زور *zūr*,
تعدی *taʿdī*, ستمگری *sitamgarī*.

TYRANT, *n*. ستمگر *zālīm*, ظالم *zālīm*,
زبردست *zabardast*, جبار *jabbār*,
جفاکار *jafākār*.

TYRO, *n*. تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*,
نویز *nau amūz*.

U.

UDDER, *n*. پستان *pistān*, شیردان
shīrdān.

UGLINESS, *n*. زشت روی *zisht rūi*,
بدشکلی *kabihu'l manzar*, قبیح المنظر
bad shaklī.

UGLY, *a*. زشت *zisht*, بد شکل *bad*
shaklī, قبیح *kabīh*.

ULCER, ULCERATION, *n*. قرح *kurh*,
ریش *rīsh*, دُنبَل *dumbal*, ناسور *nāsūr*.

ULCERATE, *vt*. ریش کردن *rīsh-k.*,
زخم ساختن *zakhm-s.*

ULTERIOR, *a*. بعدی *ānsūi*, آنسوی *ānsūi*,
باید *baīd*.

ULTIMATE, *a*. انجامی *ākhirīn*, آخرین
anjāmī.

ULTIMATELY, *ad*. عاقبتاً *ākibatū'l*
amr, آخر الامر *ākhirū'l amr*.

ULTIMO, *n*. ماه گذشته *māhi guzashta*,
ماه قبل *māhi kabl*.

ULTRAMARINE, *n*. نیل *ūbūrīdaryā*.

UMBRAGE, *n*. سایبان *sāyabān*, ظل *zill*.
—(resentment) خشم *khashm*, کهر *kahr*.

UMBRAGEOUS, *a*. سایه دار *sāyadār*,
ظلیل *zālīl*.

UMBROSITY, *n*. سایه داری *sāyadārī*.
ظل *zill*.

UMBRELLA, *n*. سایبان *sāyabān*, آفتاب
چتر *āftābgīr*, چتر *chatr*.

UMPIRE, *n*. میاندار *sālīs*, بال *bal*,
منصف *munsif*.

UN, This negative particle is generally
expressed by, بی *bī*, نا *nā*, نه *na*, غیر
ghayr, لا *lā*, بِلَا *bilā*, &c.

UNABASHED, *n*. بی حرمت *bī hurmat*,
بی شرم *bī sharm*.

UNABLE, *a*. ناتوان *nātarwān*, عاجز *ājīz*.

UNACCEPTABLE, *a*. ناپسند *nā pasand*,
نا مقبول *nā makhbūl*.

UNACCOMPANIED, *a*. بی رفیق *bī*
rafīq, نا مصحوب *nā mashhūb*.

UNACCOMPLISHED, *a*. نا کامل *nā*
kāmil, نا تمام *nā tamām*.

UNACCOUNTABLE, *a*. بی حساب *bī*
hisāb, فرمان نا پذیر *farmān nā pazīr*.

UNACCUSTOMED, *a*. بی استعمال *bī*
istīmāl, نو *nau*, بی ربط *bī rabṭ*.

UNACKNOWLEDGED, *a*. نا قبول *nā*
kabūl, نا مسلم *nā musallam*.

UNACQUAINTED, *a*. نا واقف *nā wāqif*,
غیر معروف *ghayr maʿrūf*, بی خبر
bī khabar, نادان *nādān*.

UNADORNED, *a*. بی آرایش *bī ārayīsh*,
ساد *sāda*.

UNADVISABLE, *a.* نا معقول *nā madkul*,
غیر نافع *ghayr nāfʿ*.
UNAFFECTED, *a.* (real), بی ربا *bī riyā*,
حقیقی *hakīqī*.—(not moved) بی
درشت *bī mulāyamat*, *durusht*.
UNAIDED, *a.* بی یاری *bī yārī*,
نصرت *bī nusrat*.
UNALLIED, *a.* بی نسبت *bī nībat*,
حمایت *bī himāyat*.
UNANIMITY, *n.* اتفاق *hamdilī*,
یکدل *ittifāk*, موافقت *murwāfakat*,
yak dilī.
UNANIMOUS, *a.* همدل *hamdil*,
متفق *yak jahat*, یکجهت *mattafik*.
UNANIMOUSLY, *ad.* با همدلی *bā*
همخیالان *hamdilī*, متفقاً *muttafikan*,
ham khīyālāna.
UNANSWERABLE, *a.* لا جواب *lā jawāb*,
کلام *lā kalām*.
UNAPPALLED, *a.* بی پروا *bī parwā*,
باک *bī bāk*.
UNAPPEASABLE, *a.* بی مرحمت *bī*
marhamat.
UNAPPREHENSIVE, *a.* نادان *nādān*,
نا شناس *nā shīnās*.
UNAPT, *a.* کذب *ahmak*, کذ *kund*.—
(improper) نا مناسب *nā lāyāk*,
nā munāsabat.
UNARMED, *a.* بی سلاح *bī silāh*.
UNASKED, *a.* بی طلب *bī talab*,
خواهش *bī khāhish*.
UNASISTED, *n.* بی مدد *bī madad*,
دستگیری *bī dastagīrī*.
UNASPIRING, *a.* نا آرزومند *nā ārsūmand*,
حرص *bī hirs*.
UNASSUMING, *a.* بی تکلف *bī takalluf*,
ساده *sāda*.
UNATTAINABLE, *a.* نامیسر *nā muyas-*
sar, نایاب *nāyāb*.

UNATTEMPTED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*.
UNATTENDED, *a.* بی خدم و حشم
bī khadam u hashm.
UNAUTHORISED, *a.* بی حکم *bī hukm*,
نا مرخص *nā murakhkhas*.
UNAVAILING, *a.* بی فایده *bī fāyada*,
باطل *bātil*.
UNAVOIDABLE, *a.* وقوع یانغنی *wukūt*
ضرور *wājib*, واجب *yāftanī*,
zarūr.
UNAWARE, *ad.* (without thought) بی
اندیش *bī andīsha*, غافل *ghāfil*.—
(unexpectedly), نا گاه *nāgāh*,
علی الفور *ālā'l fawr*.
UNAWED, *a.* بی تکریم *bī takrīm*,
باک *bī bāk*.
UNBAR, *vt.* قفل کشادن *kufī-k.*,
سر دادن *sar-d*.
UNBECOMING, *a.* نا سزاوار *nā sazāwār*,
نا لایق *nā lāyāk*, نا شایسته *nā shāyista*.
UNBIND, *vt.* حل کردن *hall-k.*,
کشادن *kushādan*.
UNBLAMABLE, *a.* بی خطا *bī khatā*,
بدگاه *bī gunāh*.
UNBLEMISHED, *a.* بی عیب *bī ayb*,
بی رسوائی *bī riswāī*.
UNBOSOM, *vt.* اسرار کشادن *rāz-g.*,
راز گفتن *isrār-k.*.
UNBOUND, *a.* بی قید *bī kayd*,
کشاده *kushāda*.—(as a book),
بی جلد *bī jild*, نا مچلد *nā mujallad*.
UNBROKEN, *a.* نا شکسته *nā shikasta*,
نا دست *sālīm*.—(not tamed),
نا رام *nā rām*, نا رام *nā dast āmūz*.—
(unsubdued), مغلوب *nā maghlūb*.
UNBROTHERLY, *a.* غیر برادری *ghayr*
birādarī.
UNBURIED, *a.* نا مدفون *nā madfūn*.
UNBURNT, *a.* نا سوخته *nā sūkhṭa*,
خام *khām*.

- UNBUTTON, *vt.* گره کشادن *giriḥ-k.*,
تکم کشادن *tukma-k.*
- UNCALLED *a.* نا خوانده *nā khānda*,
نا مطلوب *nā matlūb.*
- UNCASE, *vt.* غلاف بي کشادن *bī galāf-k.*,
کشادن *kushādan.*
- UNCERTAIN, *a.* نا معلوم *nā maḍlūm*,
غير محقق *ghayir muḥakkik*, غير معين *ghayir mu'yin*,
قرار بي *bī karār.* ثبات بي *bī sabāt.*
- UNCERTAINTY, *n.* بي خبرداري *bī khabardārī*,
قراری *bī karārī*, نا پایداری *nā pāyadārī*.
Uncertainty of mind, تردد *taraddud*, دو دلي *dū dilī*.
- UNCHAIN, *vt.* زنجير کشادن *zanjir-k.*,
آزاد کردن *āzād-k.*
- UNCHANGEABLE, *a.* بلا تغير *bilā ta-ghayyir*,
تبدیل بي *bī tabdīl.*
- UNCHARITABLE, *a.* بی شفقت *bī shafakat*,
بد خواه *bad khāh*, درشت *durushṭ*,
بي مروت *bī muruwat.*
- UNCHARITABLENESS, *n.* درشتي *durushṭī*,
سنگدلي *bad khāhī*, بد خواهي *bad khāhī*,
sang dilī.
- UNCHARITABLY, *ad.* بی شفقت *bī shafakat*,
سنگدلانه *bad durushṭī*, با درشتي *ba durushṭī*,
sangdilāna.
- UNCHASTE, *a.* نا پاک *nāpāk*,
دامان *dāman*, شهوت پرست *shahwat parust.*
- UNCHASTITY, *n.* شهوت *shahwat*, هوا
هوس *harwā u harwas.*
- UNCHECKED, *a.* بی ضبط *bī zabt*, بي
قيد *bī kayd.*
- UNCIRCUMCISED, *a.* بی سنت *bī sunnat*,
نا مختون *nā makhtūn.*
- UNCIRCUMSPECT, *a.* بی بصيرت *bī basīrat*,
غافل *ghāfil.*
- UNCIVIL, *a.* بد خلق *bad khulk*, بي
بي مروت *bī adab u āzram*, و آرم
bī muruwat.
- UNCIVILIZED, *a.* بی ادب *bī adab*,
نا تراشیده *bī tarbiyat*,
na tarāshīda.
- UNCLASP, *vt.* کشادن *kushādan*,
وا کردن *wā-k.*
- UNCLE, *n.* عم *dmn.*-(a mother's brother)
خال *khāl*,
- UNCLEAN, *a.* نا پاک *nāpāk*,
پلید *palīd*, ملوث *mulaḥwas.*
- UNCLEANNES, *n.* نا صافي *nā sāfi*,
پلیدی *palīdī*, فجور *fujūr*, شوخی *shokhī.*
- UNCLENCH, *vt.* مشت کشادن *musht-k.*
- UNCLOSE, *vt.* ظاهر نمودن *zāḥir-n.*,
وا کردن *wā-k.*, باز کردن *bāz-k.*
- UNCLOTHE, *vt.* برهنه کردن *barahna-k.*
- UNCOIL, *vt.* پیچ کشادن *pech-k.*
- UNCOMFORTABLE, *a.* بی راحت *bī rūḥat*,
نا خوش *nā khūsh.*
- UNCOMMON, *a.* نادر *nādir*, کم یاب
kam yāb, غیر معمول *ghayr madhūd*,
بی مثال *bī misāl.*
- UNCONCERN, *n.* (negligence), غفلت
ghaflat, بی نگرانی *bī parwā*, بی پروا
bī fikr, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*,
بی خیال *bī khiyāl.*
- UNCONDITIONAL, *a.* بدون شرط *bidūnī shart*,
نا مقید *nā mukayyad.*
- UNCONNECTED, *a.* بی ربط *bī rabṭ*, بي
مشارکت *bī mashāarakat*, بی علاقه
bī ilāqa, جدا *judā*, خارج *khārij.*
- UNCONSCIOUS, *a.* بی هوش *bī khud*,
بی هوش *bī hūsh.*
- UNCOVER, *vt., vi.* کشادن *kushādan*,
اظهار *sar pūsh-b.*, سرپوش برداشتن
izhār-d., نمودن *namūdan.*
- UNCTION, *n.* مالش *mālīsh*, مسح *mas'h.*
- UNCTUOUS, *a.* چرب *charb*, روغنی
raughanī.
- UNCULPABLE, *a.* بی جرم *bī jurm*,
بی گناه *bī gunāh.*

- UNCULTIVATED, *a.* غبر آباد *ghayr ābād*,
 نā mizrūd, ویران *wayrān*,
 نā muaddib, نا تراشیده *nā tarāshīda*,
 لادان *nādān*.
- UNCURABLE, *a.* نā kābili shifā, نا قابل شفا.
- UNCURL, *vt.* گیسو راست کردن *gisū rāst-k.*,
 مو پیچیده کشادن *mūi pechīda-k.*
- UNCURRENT, *n.* نā rawān, نا روان,
 غبر رایج *ghayrī rāyij.*
- UNCUSTOMARY, *a.* غبر مامول *ghayr māmūl*,
 بی دستور *bī dastūr.*
- UNCUT, *a.* نā maktūd, نا مقطوع,
 تراشیده *nā tarāshīda.*
- UNDAUNTED, *a.* دلیر *dilīr*, بی باک *bī bāk*.
- UNDAUNTEDLY, *ad.* بی باکانه *bī bākāna*,
 جرأت *bā jurāat.*
- UNDECAYED, *a.* بی نقص *bī naks*,
 نā kāsta, نا کاسته.
- UNDECEIVE, *vt.* نā farīf-
 ta-k., خبر صحیح گفتن *khābari sahih-g.*
- UNDECIDED, *a.* بی فیصله *bī faisla*,
 غبر موقوف *ghayr maukūf.*
- UNDECISIVE, *a.* غبر نā kātt, نا قاطع,
 غایر *ghayr kātt.*
- UNDECLINABLE, *a.* غبر مذکور *ghayr munsharif*,
 نā mashrūh, نا مشروح,
 نā mafsal, نا مفصل.
- UNDENIABLE, *a.* نā kābili inkār, نا قابل انکار,
 بی اعتراض *bī ātirāz.*
- UNDER, *prep.* زیر *zīr*, تحت *taht*, پائین *pāyīn*.
 To tread under foot, زیر پا *zīr pā mālīdan*.—(lower, inferior) فروتر *farūtār*, اسفل *asfal*. To be under, زیر شدن *zīr-sh*. Over and under, زیر و بالا *zīr u bālā*. An under garment, زیر جامه *zīr pūsh*, زیر *zīr jāma*. Under age, نā bāligh, نا بالغ.
 Under date, تاریخ *ba tārikh*. Under lock and key, مففل *mukaffal*.
- UNDERDO, *vt.* تقصیر کم کردن *kam-k.*,
 تaksīr-k. کردن
- UNDERGO, *vt.* صبر و تحمل نمودن *sabr u tahammul-n.*, برداشت کردن *bardāsh-k.*
- UNDERGRADUATE, *n.* شاگرد درجه نا *shāgirdi daraja nā yāfta*.
- UNDERGROUND, *a.* زیر زمین *zīri zamīn*,
 تحت الارض *tahtu'l arz.*
- UNDERHAND, *a., ad.* مخفی *makhfi*,
 نهانی *nihānī.*
- UNDERLAY, *vt.* زیر نهادن *zīr-n.*
- UNDERLINE, *vt.* زیر الفاظ خط کشیدن *zīri alfāz khatt-k.*
- UNDERLING, *n.* وکیل کوچک *wakīli kūchak*.—(mean fellow), مرد بیست *mardi past u khār*,
 فرومایه *farūmāya.*
- UNDERMINE, *vt.* نقب کردن *nakk-k.*,
 معدن کندیدن *maādan-k.*
- UNDERMOST, *a.* زیر ترین *zīr tarīn*,
 اسفل *asfal*.
- UNDERNEATH, *ad., prep.* در زیر *dar zīr*,
 تحت *taht*, پائین *pāyīn*.
- UNDERSIGN, *vt.* در ذیل نوشتن *dar zayl-n.*, امضا داشتن *imzā-d.*
- UNDERSIGNED, *n.* امضا دار *imzādār*,
 در ذیل نویس *dar zayl navīs.*
- UNDERSTAND, *vt., vi.* فهمیدن *fahmīdan*,
 شناختن *shanākhtan*, در یافتن *dar-y.*
- UNDERSTANDING, *a., n.* دریافت *dar-yāft*, عقل *akl*, فهم *fahm*, ادراک *idrāk*,
 دانش *dānish*, خبرداری *khābardārī*.
- UNDERSTOOD, *pp.* معروف *maadrūf*,
 مضممر *muzmirr*, مقدر *mukaddar*.
- UNDERTAKE, *vt., vi.* عزم کار کردن *azmī kār-k.*, سعی نمودن *sāi-n.*,
 ارتکاب *mubāsharat-k.*, مباشرت کردن
 بدست گرفتن *irtikāb-s.*, ساختن *dast-g.*, قصد کردن *kasd-k.*—(promise)

کاول دادن *kaul-d.*, تعهد ساختن *tahud s.*
To undertake a journey, عزم طریق
رو برآوردن *azmi tarik-s.* *ru ba rāh-sh.* To undertake a warlike
expedition, عزم سفر جنگ گرفتن
azmi safari jang-g.

UNDERTAKER, n. مباشر *kārgir*, مباشر
mubāshir.

UNDERTAKING, n. سعی *ijтира*, عزم *azm*, کار *kār*, جهاد *jehad*, معامله *muāmala*.

UNDERVALUE, vt. حقارت کردن *hakā-*
rat-k., کم قیمت کردن *kam kīmat-k.*,
اهانت کردن *sabuk-g.*, *ahānat-k.*

UNDERVALUE, n. ارزانی *arzānī*,
کمبها *kambahāi*, کساد *kasād.*

UNDESERVED, a. نامستحق *nā musta-*
hak, بیجا *ghayr wājib*, *bijā.*

UNDESERVEDLY, ad. بی محل *bī*
mahall, بی استعاد *bī istiād.*

UNDESERVING, a. ناشایسته *nā shāyista*,
نا لایق *nā lāyak*, ناسزاوار *nā sazāwār.*

UNDESIGNED, a. نامقصود *nā maksūd*,
بی اراده *bī irāda.*

UNDESIRABLE, a. نا دلخواه *nā dilkhāh*,
نا دلپسند *nā dīlpasand.*

UNDETERMINABLE, a. نامقرر *nā*
mukarrar.

UNDETERMINATE, UNDETERMIN-
ED, a. نامعین *nā muyyin.*—(irreso-
lute) متروک *mutaraddid*, دودل *dūdīl.*

UNDISCERNING, a. بی تأمل *bī tāmmul*,
بی بصیرت *bī basīrat.*

UNDISCIPLINED, a. بی ضبط *bī zabt*, نا
بی قواعد *nā āmūkhata*, آموخته
bī kawāyid.

UNDISCOVERABLE, a. نیاب *nāyāb*,
ممتنع استطلاع *mumtanā istitlād.*

UNDISGUISED, a. بی لباس *bī libās*,

بی تبدیلی صورت *bī tabdīlī sūrat*,
بی شکی *bī shak*, بدیهه *bī shubah.*

UNDO, vt. حل کردن *hall-k.*, واکردن
wā-k., خراب کردن *kharāb-k.*, صایع
کردن *sāi-k.*

UNDOUBTEDLY, ad. یقیناً *yakīnan*,
بدیهه *bī shubah.*

UNDUE, a. نامناسب *nā munāsib*,
خارج از حد *nā lāyak*, *khārij*
az hadd.

UNDULATE, vt., vi. موج زدن *maruj-z.*,
لرزیدن *larzīdan.*

UNDUTIFUL, a. نامطیع *nā mutīd*,
نا فرمانبردار *nā farmānbandār.*

UNEASINESS, n. بی آرامی *bī āramī*,
اضطراب *iztirāb*, آزار *āzār.*

UNEASY, a. بی آرام *bī āram*, دلفگار
dīlfigār, بی آسایش *bī āsāyish*,
مضطرب *mustarib.*

UNEMPLOYED, a. بی کار *bīkār*, بی
عمل *bī āmal.*

UNENGAGED, a. آزاد *azād*, نامشغول
nā mashghūl.

UNENJOYED, a. نامملوک *nāmamlūk*,
نداشته *nā dāshta.*

UNEQUAL, a. نابرابر *nā barābar*,
نامساوی *nā hamwār*, نامساوی
masāwī, بی مثال *bī misāl*,
bī nazīr.

UNEQUALLY, ad. بی همواری *bī hamwārī*

UNEQUITABLE, a. vide UNJUST.

UNEQUIVOCAL, a. بی دو معنی *bī*
dū madnī, غیر مبهم *ghayr muḥam.*

UNEVEN, a. نامساوی *nā hamwār*, غیر
مسطح *ghayr masattīd.*

UNEXAMINED, a. آزموده *nā āzmūda*,
بی تفتیش *bī taftīsh*, بی تفتیس
bī tafthūs.

UNEXAMPLED, a. بی مثال *bī misāl*,
غیر تمثیل *ghayr tamsīl.*

UNEXCEPTIONABLE, *a.* نا قابل استعنا *nā kābili istisnā*, بی اعتراض *bī itirāz*.
 UNEXPECTED, *a.* نا گهان *nāgahān*,
 yakāyah, بکامد *bilā ured*.
 UNEXPECTEDLY, *ad.* علی الفور *āla'l faur*, ناگاه *nāgāh*, بی خبرانه *bī khabarāna*.
 UNFAILING, *a.* غیر ممدون *ghayri mamnūn*, بی زوال *bī zawāl*.
 UNFAIR, *a.* نا پسند *bī salāh*, بی صلاح *nā pasand*, نا شایسته *kabīh*, و بدیع *shāyista*, نا مناسب *nā munāsib*.
 UNFAITHFUL, *a.* غدار *bī wafā*, بی وفا *ghaddār*, خائن *khāyīn*.
 UNFAITHFULNESS, *n.* بی وفایی *bī wafāi*, نامک حرامی *namak harāmī*.
 UNFASHIONABLE, *a.* بی دستور *bī dastūr*, نا معمول *nā maāmūl*.
 UNFASTEN, *vt.* باز کشادن *kushādan*, باز کردن *bāz-k*.
 UNFAVOURABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfik*, غایر معسود *ghayr ma'sūd*.
 UNFEATHERED, *a.* بی پر و بال *bī par u bāl*.
 UNFEELING, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی احساس *bī ihsās*, سنگدل *sangdil*.
 UNFEIGNED, *a.* بی نفاق *sādik*, صادق *bī niḥāk*.
 UNFINISHED, *a.* بی انجام *bī anjām*, نا تمام *nā tamām*, بی انصرام *bī insirām*, نا کامل *nā kāmīl*.
 UNFIT, *a.* نا موافق *nā lāyak*, نا لائق *nā durust*, نا درست *muwāfik*.
 UNFIT, *vt.* نا موافق کردن *nā muwāfik-k*, نا مناسب ساختن *nā munāsib-s*.
 UNFITLY, *ad.* بی مناسبت *bī munāsibat*.
 UNFITNESS, *n.* عدم لیاقت *ādami liyākat*, نا شایستگی *nā shāyistagi*.
 UNFIX, *vt.* حل کردن *hall-k*, کشادن *kushādan*.

UNFIXED, *a.* نا پایدار *bī karār*, نا استوار *nāpāyāstūr*, نا استوار *nā usturwār*, بی استقامت *bī istikāmat*.
 UNFOLD, *vt.* کشادن *kushādan*, کشف آشکاره کردن *kashf-k*, گفتن *guftan*, آشکاره کردن *āshkāra-k*, اظهار کردن *izhār-k*.
 UNFORTUNATE, *a.* بی نصیب *bī nasīb*, بی طالع *bī tālt*, بد بخت *bad bakht*, سیه بخت *mahrūm*, سیه بخت *seyāh bakht*.
 UNFORTUNATELY, *ad.* از بد بختی *az bad bakhti*, بد بختانه *bad bakhtāna*.
 UNFREQUENTED, *a.* نا درالو نوع *nā diru'l wukūd*.
 UNFREQUENTLY, *ad.* گاه گاه *gāh gāh*, بی آمد و شد *bī āmad u shud*.
 UNFRIENDLY, *a.* بی محبت *bī mohabbat*, نا مهربان *nā mahrbān*.
 UNFRUITFUL, *a.* بی حاصل *bī hāsil*, بی فایده *bī fāyada*, بی بار *bī bar*.
 UNFURNISH, *vt.* اسباب برداشتن *asbāb-b*, بی ساز و سامان کردن *bī sāz u sāmān-k*.
 UNGENEROUS, *a.* بد اندیش *bad andīsh*, نا خوش طبع *badkhāh*, بی کرم *bī karam*, نا خوش طبع *khūsh tabīd*.
 UNGENIAL, *a.* خلاف طبیعت *khilāfi tabīdt*.
 UNGENTEEL, *a.* نا ملایم *nā mulāyim*, تند *tund*, درشت *durusht*.
 UNGENTLEMANLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, بد نزاک *bad nizhād*, بد اصل *bad asl*.
 UNGODLY, *a.* کافر *kāfir*, ملحد *mulhid*.
 UNGOVERNABLE, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.
 UNGRACEFUL, *a.* بی نزاکت *bī nazākat*, بی لطافت *bī zarāfat*, بی لطافت *lutfāna*.
 UNGRACIOUS, *a.* فاسق *sharīr*, شرور *fāsik*, بی نزاکت *fāhish*, ناخوش *bī nizākat*.

UNGRATEFUL, *a.* نا بی وفا *bī wafā*, نا حق شناس *nā shīnās*, ناکام حرام *namak harām*,
 UNGUARDED, *a.* بی تامل *ghāfil*, بی تامل *bī tāmmul*.
 UNGUENT, *n.* مرهم *marham*, ضماد *zamād*.
 UNHAPPINESS, *n.* بد مالولی *malūlī*, بد حالی *bad hālī*, پریشانی *parīshānī*, دردمندی *dardmandī*.
 UNHAPPY, *a.* نا خوش *nā khūsh*, بد نصیب *bī nasīb*, بد حال *bad hāl*, دل‌تنگ *dil tang*, بی طالع *bī talī*.
 UNHARMONIOUS, *a.* نا هماهنگ *nā ham āhang*, بی آهنگ *bī āhang*, بی مداسبت *bī munāsabat*.
 UNHEALTHINESS, *n.* عدم صحت *ādami sihhat*, بی عافیتی *bī āfiyatī*.
 UNHEALTHY, *a.* مریض *marīz*, نا بی صحت *nā tandurust*, تندرست *bī sihhat*.
 UNHOLINESS, *n.* نا پاکي *nā pākī*, معصیت *maḍsiyat*.
 UNHOLY, *a.* نا پاک *nā pāk*, بی دین *bī dīn*.
 UNHURT, *a.* بی ضرر *bī nuksān*, آیت دکشیده *bī ranj*, آزیات *azīyat nakashīda*.
 UNICORN, *n.* کرگدن *kargadan*.
 UNIFORM, *a.* موافق *yaksān*, یکسو *yaksū*, یکجهت *yakjahat*, موافقت *murwāfakat*,
 UNIFORMITY, *n.* یکسانی *yaksānī*, مشابہت *mushābahat*, اتفاق *ittifāk*, یکانگی *yakānagī*.
 UNIFORMLY, *ad.* با یکسانی *bā yaksānī*, بطور یکجهت *ba taurī yak jahat*.
 UNIMAGINABLE, *a.* نا متصور *nā muta-sarwīr*, بی قیاس *bī kīyās*.

UNIMPORTANT, *a.* غیر مهم *ghayr muhimn*, نا گران *nā girān*, سبک *sabuk*, بی قدر *bī kadr*.
 UNIMPROVED, *a.* نا معمر *nā madmūr*, غیر آباد *ghayr ābād*, بی تهذیب *bī tahzīb*.
 UNINTELLIGENT, *a.* بی علم *bī ilm*, نا دانش *bī dānīsh*, شناس *nā shīnās*.
 UNINTELLIGIBLE, *a.* نا قابل فهم *nā kābili fahm*, بی معنی *bī madnī*.
 UNINTENTIONAL, *a.* بی قصد *bī kasd*, نا دیده و دانسته *nā dīda u dānistā*.
 UNINTERESTED, *a.* بی غرض *bī gharaz*, بی پروا *bī parwā*.
 UNINVITED, *a.* بی طلب *bī talab*, بی دعوت *bī daʿwat*.
 UNION, *n.* اتفاق *ittifāk*, اتحاد *ittihād*, سازش *yakānagī*, وصل *wasl*, سازش *sāzish*.
 UNISON, *n.* همساز *ham āwāz*, همساز *hamsāz*.
 UNIT, *n.* یک *yak*, واحد *wāhid*.
 UNITE, *vt, vi.* وصل *paywastan*, اتحاد کردن *wasl-k.*, اتحاد کردن *ittihād-k.*,
 To be united, منضم شدن *muttafik-sh*, متحد شدن *muttakhid-sh*.
 UNITED, *a.* متحد *muttakhid*, منضم *muttafik*.
 UNITEDLY, *ad.* با اتفاق *bā ittifāk*, با اتحاد *bā ittihād*.
 UNITY, *n.* یکانگی *yaktāī*, توحد *yagānagī*, توحید *tauhīd*.
 UNIVERSAL, *a.* کلی *āmūmī*, شامل *shāmīl*, عموم *āmīm*, جمیع *kullī*,
 jumla.
 UNIVERSALITY, *n.* کلیت *āmūm*, جمیعگی *kulliyat*,
 UNIVERSALLY, *ad.* همه *āmūman*, کل و جز *kull u juzī*,
 Universally advantageous, عموم النفع *āmūmun naft*.

- UNIVERSE, *n.* جهان *jehān*, دنیا *dunyā*, گیتي *gaytī*, عالم *ālam*.
- UNIVERSITY, *n.* مدرسه *madrasa*, مکتب جامع *maktabi jāmi*.
- UNJUST, *a.* بي داد *nā hakk*, نا حق *nā hakk*, *bi dād*, خلاف معادلات *khilāfi maḍḍalat*.
- UNJUSTIFIABLE, *a.* بلا قابليت معاف *bi lā kabiliyati muāf*, بي اعتبار *bi attibār*.
- UNJUSTIFIABLY, *ad.* بي قابليت معاف *bi kabiliyati muāf*, بدون امکان قبول *bidūni imkāni kabūl shudanī*.
- UNJUSTLY, *ad.* بي عدالت *bi ādālat*, نا حي *khilāfi sharʿ*, نا حق *nā hakk*.
- UNKIND, *a.* بي مهربان *nā mahrbān*, بي *bi mahabbat*, بي *bi iltifāt*, اللغات *bi iltifāt*.
- UNKINDLY, *ad.* بي ملايمت *bi mulāyamat*, بي *bi marahmat*, بي *bi shafukat*.
- UNKINDNESS, *n.* نا مهرباني *nā mihrbānī*, بد خواهي *bad khāhī*, جفا *jafā*.
- UNKNOWNINGLY, *ad.* نا دانسته *nā dānista*, بي خبرداري *bi khabardārī*.
- UNKNOWN, *a.* نا معلوم *nā maḍlūm*, مجهول *majhūl*, غير معهود *ghayri maḥhūd*, بي اشنهيار *bi gānā*, بي *bi ishtihūr*.
- UNLAWFUL, *a.* نا جايز *nā hakk*, نا حق *nā jāyiz*, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*.
- UNLAWFULLY, *ad.* بلا شرع *bi lā sharʿ*, برخلاف قانون *bar khilāfi kānūn*.
- UNLEARNED, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بي علم *bi ʿilm*.
- UNLEAVENED, *a.* بي خمير *bi khamīr*, فطيري *fatīrī*.
- UNLESS, *conj.* وگر نه *agar na*, وگر نه *vaḡar na*, بغير *baghayr*, مگر *magar*, الا *illā*.
- UNLIKE, *a.* بي مشابهت *bi mūshābikūt*, مختلف *mukhtalif*, بي نمذيل *bi tamsīl*.
- UNLIKELY, *ad.* نا شدني *nā shudanī*, نا ممکن *nā mumkin*.
- UNLIMITED, *a.* بي حد *bi hadd*, نا محدود *nā mahdūd*, غير معين *ghayr muyyin*.
- UNLOCK, *vt.* قفل کشادن *kufṭ-k.*, تفسير *tafsīr-k.*.
- UNLOOSE, *vt.* حل کردن *hall-k.*, کشادن *kushādan*, رها کردن *rahā-k.*.
- UNMAN, *vt.* دلعکار شدن *dilfigār-sh.*, بيديل ساختن *bi dīl-s.*.
- UNMANAGEABLE, *a.* سرکش *sarkash*, بي لجام *bi lajām*, گردنکش *gardankash*, نا قابل ضبط *nā kābili zabt*.
- UNMANLY, *a.* بي مردانگي *bi mardāngī*, نا کس *nā kas*, بي غيرت *bi ghayrat*, زنا *zanāna*.
- UNMANNERLY, *a.* بي ادب *bi adab*, بد خلق *bad khulk*.
- UNMARRIED, *a.* نا کد خدا *nā kad khudā*, بي نکاح *bi nikāh*, مجرد *mujarrad*, بي زوج *bi zauj*.
- UNMASK, *vt.* حجاب برداشتن *hijāb-b.*, پرده کشادن *parda-k.*.
- UNMATCHED, *a.* بي مثال *bi misāl*, بي نظير *bi nazīr*.
- UNMERCIFUL, *a.* بي رحم *bi rahm*, بي شفقت *bi shafakat*.
- UNMERCIFULLY, *ad.* بي شفقت *bi shafakat*, سنگدلانه *sangdilāna*.
- UNMERCIFULNESS, *n.* بي رحامي *bi rahmī*, سنگدلي *sangdilī*.
- UNMERITED, *a.* نا لايق *nā lāyāq*, نا سزا *nā sazā*.
- UNMINDFUL, *a.* بي خبر *bi khabar*, غافل *ghāfil*.
- UNMOVED, *a.* نا يدار *pāyadār*, قائم *kāyīm*.

- بار قرار *bar karār*, بی شفقت *bī shafakat*,
 kat, سگندل *sangdil*.
 UNNATURAL, *a.* خلاف طبیعت *khilāfī tabīyat*,
 tabīyat, غیر طبیعت *ghayr tabīyat*.
 UNNATURALLY, *ad.* نا موافق طبیعت *nā muwāfaki tabīyat*,
 در خلاف طبع *bar khilāfī tabīyat*.
 UNNAVIGABLE, *a.* مرور نا باب *murū-ri nāyāb*.
 UNNECESSARILY, *ad.* بی ضرورت *bī zarūrat*,
 بلا لزمت *bilā lāzimat*.
 UNNECESSARY, *a.* بی ضرورت *bī zarūrat*,
 غیر واجب *ghayr wājib*.
 UNNOTICED, *a.* مراجعات *bī zikr*, بی ذکر *bī zikr*,
 مرآت *murāat* نیاخته *nayāfta*.
 UNNUMBERED, *a.* بی عدد *bī ādad*,
 نا شمار *nā shumār*, بیشمار *bī shumār*.
 UNOBJECTED, *a.* نا مردود *nā mardūd*,
 رد *bī radd*.
 UNOBSERVANT, *a.* نا مطیع *nā mutīd*,
 غافل *ghāfil*, غافل *ghayr mulāhiz*.
 UNOBSERVED, *a.* نا منظور *nā manzūr*,
 دیده *nā dīda*.
 UNOBSTRUCTED, *a.* بی مزاحمت *bī muzāhimat*,
 غیر ممنوع *ghayr mamnūd*,
 مشغول *nā mashghūl*, بیکار *bīkār*.
 UNPACK, *vt.* باز بستن *basta-k*, کشان *kashān*,
 نمودن *bāz-n*.
 UNPAID, *a.* نا ادا کرده *nā adā kardā*,
 گذارده *nā guzārda*.
 UNPALATABLE, *a.* بی لذت *bī lazzat*,
 گوار *nā guvār*.
 UNPARDONABLE, *a.* نا واجب العفو *nā wājī bu'l āfu*.
 UNPARDONABLY, *ad.* بلا عفو *bilā āfu*.
 UNPERCEIVED, *a.* نا مفهوم *nā mafhūm*,
 دیده *nā dīda*.
 UNPERISHABLE, *a.* نا فانی *nā fānī*,
 پایدار *nā pāyadār*.
- UNPHILOSOPHICAL, *a.* خانی حکمت *khilāfī hikmat*.
 UNPITYING, *a.* بی شفقت *bī shafakat*,
 رحمت *bī rahm*.
 UNPLEASANT, *a.* نا خوش *nā khush*,
 نا پسند *nā pasand*, لطیف *ghayr latīf*.
 UNPLEASANTLY, *ad.* بی لطیف *bī latīf*,
 دلورزی *bī dilāwīzī*.
 UNPLEASANTNESS, *n.* نا خوشی *nā khūshī*,
 نا پسندی *nā pasandī*.
 UNPLIANT, *a.* غیر مایل *ghayrī māyil*,
 سخت *sakht*.
 UNPOLISHED, *a.* بی جلا *bī jilā*,
 صیقل *bī saykal*.
 UNPOLITE, *a.* بی ادب *bī adab*,
 سلیقه *bī salīqa*.
 UNPOLLUTED, *a.* غیر ملوث *ghayrī mulawwas*,
 پاک دامن *pāk dāman*.
 UNPOPULAR, *a.* بی اعتبار عام *bī itibārī ām*,
 نام *bad nām*, نا پسند *nā pasand*.
 UNPRACTICABLE, *a.* ناممکن *mumtanz madmūl-sh*,
 شدن *nā dast ras*.
 UNPRACTISED, *a.* بی استعمال *bī istī-māl*,
 نا معمول *nā madmūl*.
 UNPRECEDENTED, *a.* بی پیشینهاد *bī peshnihād*,
 بی نمودار *bī namūdār*, بی نمونه *bī namūna*.
 UNPREJUDICED, *a.* غیر متعصب *ghayrī muta'ssib*,
 بی تعصب *bī tu'assub*.
 UNPREMEDITATED, *a.* بی نیت *bī niyat*,
 بی غرض *bī gharaz*.
 UNPREPARED, *a.* نا آماده *nā āmāda*,
 نا مهیا *ghayrī mustādid*,
 نا مهیا *nā muhayyā*.
 UNPRINCIPLED, *a.* بد ذات *bad zāt*,
 مفسد *farūmāya*, مفسد *mufsid*.
 UNPROFITABLE, *a.* بی فایده *bī fāyada*,
 غیر مفید *ghayrī mufīd*.

UNPROFITABLENESS, *n.* نا فايدة مندې *nā fāyada mandī*, بي سود مندې *bī sūdmandī*.

UNPROFITABLY, *ad.* بي نفع *bī naft*, بلا فايدة *bilā fāyada*.

UNPROLIFIC, *a.* عقيم *ākīm*, بر *bī bar*.

UNPROPITIOUS, *a.* نا مسعود *nā masūd*, بد بخت *bad bakht*, بي طالع *bī tālā*, بد اختر *bad akhtar*.

UNPROPORTIONED, *a.* بي موافقت *bī muwāfiqat*.

UNPROSPEROUS, *a.* بد بخت *bad bakht*, نا کامياب *nā kāmyāb*.

UNPROTECTED, *a.* بي دستگير *bī dast-gīr*, بي حمايت *bī himāyat*.

UNPROVED, *a.* غير ثابت *ghayrī ābīt*, بي دليل *bī dalīl*, دبرهان *bī dalīl u burhān*.

UNPROVIDED, *a.* بي اسباب *bī asbāb*, بي سرانجام *bī saramjām*.

UNQUALIFIED, *a.* نا قابل *nā kābil*, نا لايق *nā lāyiq*.

UNQUESTIONABLE, *a.* بي شبه *bī shubah*, بلا اعتراض *bilā itirāz*.

UNQUESTIONABLY, *ad.* بي شک *bī shakk*, مقررًا *mukarran*.

UNREAD, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بي علم *bī ilm*.

UNREADY, *a.* نا تيار *nā tayyār*, نا مهيا *nā mukayyā*.

UNREAL, *a.* نا راست *nā rāst*, بي حقيقت *bī hakīqat*.

UNREASONABLE, *a.* 1. (immoderate) *bī ttidāl*. 2. (not agreeable to reason), نا معقول *nā madkūl*. 3. (improper) بي قاعده *bī kāida*, بي جا *bī jā*.

UNREASONABLENESS, *n.* عدم اعتدال *ādami attidāl*, نا معقولاي *nā madkūlī*.

UNREASONABLY, *ad.* بي اعتدال *bī attidāl*, بلا انصاف *bilā insāf*, نا معقولانه *nā madkūlāna*.

UNRELENTING, *a.* بي شفقت *bī shafa-kat*, سنگدل *sangdil*, درشت *durusht*.

UNREMOVABLE, *a.* بقرار *kāyim*, بارکار *bar karār*.

UNREPENTING, UNREPENTANT, بي ندامت *bī pashimānī*, *bī nadāmat*.

UNREPROVABLE, *a.* بي توبیخ *bī tarbīkh*.

UNREQUESTED, *a.* نا مطلوب *nā matlūb*, نا درخواست *nā darkhāsta*.

UNRESERVED, *a.* (frank), صافي دل *sāfi dīl*, صادق *sādik*, منخلص *mukhlis*. —(not kept back), نا باز داشنه *nā bāz dāshṭa*, بي امتناع *bī imtinād*.

UNRESERVEDLY, *ad.* با اخلاص *bā ikhlās*, بي رنگ و ربا *bī rang u riyā*, بالکل *bī'kul*.

UNRESISTED, *a.* نا مردود *nā mardūd*, نا مدفون *nā madfūn*.

UNRESISTING, *a.* بي مقاومت *bī mu-kāwamat*, بي مزاحمت *bī muzāhamat*.

UNRESTRAINED, *a.* بي قيد *bī kayd*, از حد *bī zabt*. —(not limited), بي ضبط *bī intihā*.

UNREVEALED, *a.* نا مبدین *nā mubayyan*, مخفي *ghayr makshūf*, مکشوف *makhfī*.

UNREWARDED, *a.* بي مزد *bī muzd*, بي عوض *bī iwaz*.

UNRIGHTEOUS, *a.* بي صداقت *bī sadā-kat*, بي راستي *nā sādīk*, نا صواب *nā rāstī*, *nā sarwāb*.

UNRIGHTEOUSNESS, *n.* گناه کاری *gunāh-gārī*, نا راستي *nā rāstī*, فسوق *fusūq*.

UNRIPE, *a.* رسیده *khām*, نا رسیده *nā rasīda*, نا پخته *nā pākhta*.

UNRIVALLED, *a.* بی نظیر *bī nazīr*,
 بی مثال *bī mīṣāl*, بی عدیل
 UNRULINESS, *n.* سرکشی *sar kashī*,
 فتنه انگیزی *fitna angīzī*.
 UNRULY, *a.* بی ضبط *bī ṣabt*, سرکش
sar kash, گردنکش *gardan kash*.
 UNSAFE, *a.* نا امین *khatarnāk*, خطرناک
nā amīn, بی سلامت *bī salāmat*.
 UNSAID, *a.* نا مذکور *nāgufta*, نا گفته
nā mazkūr.
 UNSATISFACTORY, UNSATISFYING,
a. نا پسند *nā muwāḥak*, خاطر
nā pasandī khātīr, غیر مطبوع
ghayrī matbūḍ.
 UNSATISFIED, *a.* نا خوش *nā khūsh*,
 نا راضی *nā shād*, نا شاد *nā rāz*.
 UNSAVOURY, *a.* بی لذت *bī lazẓat*,
 بی مزگی *bī mazagī*.
 UNSEAL, *vt.* مهر کشادن *muhṛ-k*.
 UNSEASONABLE, *a.* بی وقت *bīwālī*,
 بی زمان *bī zamān*, بی بهنگام
bī hangām, بی موقع *bī marukī*.
 UNSEASONABLY, *ad.* بی محل *bī mahall*,
 بی وقتان *bī waktāna*, بی زمان
bī zamān.
 UNSEEMLY, *a.* نا شایسته *nā shāyista*,
 زشت *zisht*, قبیح *kabīh*.
 UNSERVICEABLE, *a.* نا مفید *nā mufīd*,
 نا بکار *nā bakār*.
 UNSETTLE, *vt.* بی قرار کردن *bī karār-k*,
 نا پایدار کردن *nā pāyadār-k*.
 UNSETTLED, *a.* بی قرار *bīkarār*, نا ثابت
nā sābit, نا پایدار *nā pāyadār*.
 UNSHAKEN, *a.* غیر متحرک *ghayrī*
mutaharrik, بی جنبش *bī jumbish*.
 UNSHEATHE, *vt.* از غلاف کشیدن *az ghi-*
lāf-k.
 UNSOCIAL, *a.* غیر مطلوب *ghayrī matlūb*,
 خالص *khālīs*, غیر موافق *ghayrī muwāḥak*.
 UNSOCIABLE, *n.* نا مهربان *nā mīhrbān*,
 نا همدم *nā hamdam*, بی الفت *bī ulfat*.

UNSOCIABLY, *ad.* بی مهربانی *bī mīhr-*
bānī, بی الفتی *az rūi bī ulfatī*.
 UNSOUND, *a.* 1. (sickly), مریض *marīẓ*,
 بیمار *bīmār*. 2. (defective) ناقص *nākīs*,
 بی دین *bī dīn*, 3. (not orthodox) غیر
ghayrī muttalaḥḥiqīn, 4. (not honest) نا صادق
nā makkār, خواب سبک *sādīk*. An unsound sleep,
khābī-sabuk.
 UNSPEAKABLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*,
 نا قابل تکرار *nā kābīlī takrīr*.
 UNSTABLE, *a.* نا پایدار *nā kāyīm*,
 بی قرار *bī karār*.
 UNSTEADILY, *ad.* بی قرارانه *bī karār-*
rāna.
 UNSTEADINESS, *n.* بی قراری *bī karārī*,
 نا ثابت قدمی *nā sābit kadamī*.
 UNSTEADY; UNSTEADFAST, *a.* بی
 قرار *bī karār*, بی ثبات *bī sābit*, نا
 ثابت *nā sābit*.
 UNSUBSTANTIAL, *a.* بی وجود *bī wujūd*,
 بی جوهر *bī jawhar*.
 UNSUCCESSFUL, *a.* نا کامیاب *nā kāmyāb*,
 بی مقصد *bī maksad*, بد بخت *bad*
bakht, بی طالع *bī tālī*, محروم *mahrūm*.
 UNSUCCESSFULLY, *ad.* بی نصیبانه *bī*
nasībāna, بی طالع *bī tālī*.
 UNSUITABLE, *a.* نا موافق *nā muwāḥak*,
 نا لایق *nā lāyāk*, نا شایسته *nā shāyista*.
 UNSUITABLENESS, *n.* نا سزاواری *nā*
sazāwārī, عدم مساعدت *ādami*
munāsibat.
 UNSULLIED, *a.* نا ملوث *nā mulawwas*,
 بی عیب *bī dyb*.
 UNSUPPORTED, *a.* بی عمود *bī dmūd*,
 بی تقویت *bī takwīyat*.
 UNSUSPECTED, *a.* نا مظنون *nā maznūn*,
 نا محتمل *nā muhtamal*.
 UNSUSPECTING; UNSUSPICIOUS, *a.*
 بی شبهه *bī shubah*, بی گمان *bī gumān*.

- UNTAMED, *a.* وحشي *sar'kash*, سرکش *vahshī*.
- UNTAUGHT, *a.* نا خوانده *nā khānda*, تعليم نداشت *tadlīm nayāfta*.
- UNTENABLE, *a.* بي اسناد *bī istinād*, اثبات بي *bī isbāt*.
- UNTENANTED, *a.* بي كرايه دار *bī kirāya dār*.
- UNTHANKFUL, *a.* نا شكور *nā shukūr*, سپاس بي *bī sipās*.
- UNTHANKFULNESS, *n.* بي شكر نعمت *bī shukr naʿmat*, بي سياسي *bī sipāsi*.
- UNTHINKING, *a.* بي فكر *bī fīkr*, غافل *ghāfil*.
- UNTIE, *vt.* حل کردن *kushādan*, کشادن *hall-k.*, باز کردن *bāz krdn*.
- UNTIL, *con, prep.* تا *tā*, الي *il'a*, تاکی *tāki*.
- UNTIMELY, *a.* بي وقت *bī wakt*, محل *bī mahall*, هنگام *bī hangām*.
- UNTITLED, *a.* نا لقب *bī lakab*, مستحق *nā mustahakk*.
- UNTOLD, *a.* نا معلوم *nā gufta*, نا گفته *nā maʿlūm*, نا ماموس *nā mamūs*, دست نزد *dast na zada*.
- UNTRACTABLE, *a.* گردنکش *gardankash*, سرکش *sar'kash*, غير مطيع *ghayri mutīd*.
- UNTRAINED, *a.* نا مودب *nā muaddab*, تعليم بي *bī taʿlīm*.
- UNTRIED, *a.* نا آزه وده *nā āzmūda*, مجرب *nā mujarrab*.
- UNTROD, *a.* نا پايمال *nā pāyamāl*, نا کوفته *nā kūfta*.
- UNTRUE, *a.* نا راست *nā hakk*, حق نا *nā āst*—(faithless), وفا بي *bī wafā*, ربا *pur riyā*.
- UNTRULY, *ad.* بي حقيقت *bī hakikat*, راستانه *nā rāstāna*.
- UNTRUTH, *n.* نا راستي *durūgh*, دروغ *nā rāsti*, کذب *kizb*.
- UNUSED, *a.* بي استعمال *bī istismāl*, نا مستعمل *nā mustadl*.
- UNUSUAL, *a.* بي قاعده *bī kāyada*, غير خلاف معمول *khilāfi maʿmūl*, معهود *ghayri mdhūd*.
- UNUSUALLY, *ad.* بي رسمانه *bī rasmāna*, برخلاف عادت *bar kilāfi ādut*.
- UNVARIED, *a.* بي تبديل *bī tabdīl*, بي تغير *bī taghayyur*.
- UNVEIL, *vt.* بي حجاب کردن *bī hijāb-k.*, رفع نقاب ساختن *rafʿi nikāb-s*.
- UNWARILY, *ad.* غافلانه *ghāfilan*, بي خبرانه *bī khabarāna*.
- UNWARLIKE, *a.* نا جنگي *nā jangī*, نا نبرد آزما *nā nabard āzmā*.
- UNWARRANTABLE, *a.* نا جابز *nā jāyiz*, نا روا *nā rawā*.
- UNWARY, *a.* بي خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بي احتياط *bī ihtiyāt*.
- UNWEARIED, *a.* نا مانده شده *nā mānda shuda*, نا خسته *nā khasta*.
- UNWELCOME, *a.* نا داپسند *nā dil-pasand*, نا خوش *nā khūsh*.
- UNWELL, *ad.* نا خوش *nā khūsh*, بيمار *bimār*.
- UNWHOLESOME, *a.* نا گواره *nā guwāra*, نا موافق *nā muwāfak*, نا مواف *savāb*.
- UNWIELDINESS, *n.* گرانبي *girānī*, بزرگي *buzurgī*.
- UNWIELDY, *a.* نا مستعد *girān*, نا جسيم *nā mustadād*, نا قابل *nā kābil*, نا جسيم *jasīm*.
- UNWILLING, *a.* بي راضي *nā rāzī*, بي مراد *nā murād*, بي دل *bī dīl*, اختيار بي *bī ikhtiyār*.
- UNWILLINGLY, *ad.* با ضرورت *bā zarūrat*, بلا اراده *bilā irāda*, كراهت *karāhatan*.
- UNWILLINGNESS, *n.* بي رضائي *bī rāzī*, بي اختيار *bī ikhtiyārī*.

UNWISE, *a.* نادان *bī dān*, ذلیل *nādān*, شامل *ghāfil*.

UNWISELY, *adv.* بی عقلانه *ghāfilān*, بی ادبانه *bī dāklāna*, احمقانه *ihmakāna*.

UNWITNESSED, *a.* بی شاهد *bī shāhid*, بی گواه *bī guwāh*.

UNWONTED, *a.* نا مشهور *nā mashhūr*, بی قاعده *bilā kāyūda*.

UNWORTHILY, *adv.* بی استحقاق *bī istiḥkāk*, بی سزاواری *bī sazāwārī*, بی لیاقت *bī layākat*.

UNWORTHINESS, *n.* نا شایستگی *nā shāyistagi*, نا سزاواری *nā sazāwārī*.

UNWORTHY, *a.* نا مستحق *nā mustahakk*, نا لایق *nā layāk*, نا سزاوار *nā sazāwār*, نا مناسب *nā munāsib*.

UNWRITTEN, *a.* نامکتوب *nā maktūb*, نا نوشته *nā nawishta*.

UNYOKE, *vt.* بی یوغ کردن *bī yūgh-k*, تفریق کردن *tafrik-k*.

UP, *adv.* بالا *bālā*, بر *bar*, علی *dla'*, فوق *fauk*. To come up, بر آمدن *bar-ā*. To go up, بالا رفتن *bālā-r*. Up and down, زبر و زیر *zīr u zabar* و بالا *zīr u bālā*. Up to, تا *tā*, حتی *ḥattā* الی *ilā*. Up to this time, تا این وقت *tā in waqt*. Get up, برخیز *barkhīz*.

UPBRAID, *vt.* سرزنش *taḍna-z*, ملامت کردن *malā-mat-k*, سرزنش *sarzanish-g*, توبیخ کردن *taubikh-k*.

UPBRAIDINGLY, *adv.* با طعن *bā taḍna*, با سرزنش *bā sarzanish*.

UPCAST, *a.* بالا انداخته *bālā andākhta*, رمی *ramī*.

UPHOLD, *vt.* حمایت برداشتن *bardāshthan*, نگاهداشتن *nigāh-d*, *himāyat-k*.

UPLIFT, *vt.* برداشتن *bardāshthan*.

UPON, *prep.* بر *bar*, بالا *bālā*, علی *dla'*.

UPPER, *a.* بالاتر *bālātār*, در *bar tar*, عالی *adla'*.

UPPERMOST, *a.* بالا ترین *bālā tarīn*, بلند ترین *buland tarīn*.

UPRAISE, *vt.* برداشتن *bar dāshthan*, ابراز کردن *afraz-k*.

UPRIGHT, *a.* راست *rāst*, صالح *sālih*, صادق *sāḍik*, شایسته *shāyista*.

UPRIGHTLY, *adv.* راستانه *rāstāna*, صالحانه *sālihan*, با راستی *bā rāstī*.

UPRIGHTNESS, *n.* صداقت *rāstī*, راستی *sadīkat*.

UPROAR, *n.* هنگام *hangāma*, غوغا *ghau-ghā*, شور *shūr*.

UPROOT, *vt.* از بیخ کنیدن *az bekh bar-k*.

UPROUSE, *vt.* در انگیزختن *bar angīkhtan*, دیدار کردن *bedār-k*.

UPSET, *vt.* سرنگون کردن *sar nagūn-k*.

UPSIDE DOWN, *adv.* زیر و زبر *zīr u zabar*, سرنگون *sar nagūn*. To turn upside down, زیر و زبر کردن *zīr u zabar-k*.

UPSTART, *n.* مرد بی اصل *mardi bī asl*.

UPWARD, *a.* بالا *bālā*, فراز *farāz*. — (more than) افزونتر *afzūntar*.

URBANE, *a.* صاحب مروت *sālibi murawwat*, خوش طبع *khush tabā*.

URBANITY, *n.* خوش خلقی *khush khulkī*, ملائمت *mulāyamat*.

URETHRA, *n.* مجرای بول *majrāi baul*.

URGE, *vt.* نقاضی کردن *takāzā-k*, الحاح *ilhāh-k*, مجبور کردن *majbūr-k*.

URGENCY, *n.* لزوم *zarūrat*, ضرورت *luzūm*, تاکید *takāzā*, تقاضی *tākīd*.

URGENT, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zrūr*. An urgent affair, مهمت *muhimmat*.

URGENTLY, *adv.* با ضرور *bīzzurūr*, زما *lāziman*, بتاکید *ba tākīd*.

URINAL, *n.* کاروره *kārūra*, بولدان *bauldān*.

URINARY, *a* بول منسوب *baul mansüb*,
ادراری *idrārī*.

URINE *n* پيشاب *peshāb*, بول *baul*,
شاش *shāsha*. Retention or stoppage of
urine, بول سدر *sadr baul*.

URINE, *vt* پيشاب کردن *peshāb-k*, بول
شاشیدن *shāshīdan*, بول کردن
baul-k.

URN, *n*, ظرف آبریز *ābrīz*, ظرف *zarf*.

US, *pron*, ما را *mārā*.

USAGE, *n*, معامله *muāmala*, رواج *riwāj*,
استعمال *istīmāl*, قاعده *kāida*, دستور
dastūr, رسم *rasm*, عادت *ādat*.

USE, *n*, کار *kār*, عمل *amal*.—(practise),
تجربه *tajriba* — استعمال *istīmāl*,
(habit), آئین *āyīn*.—(ad-
vantage) نفع *naḥ*, فایده *fāyada*. Use
of money, معامله *muāmala*. To be of
use, نافع شدن *ba kār-ā*, بکار آمدن
nāfi-sh. Of no use, بی فایده *bī fāyada*.
Of use, مفید *mufīd*, کار آمد *kār āmad*.
Out of use, خارج از استعمال *khārij*
az istīmāl.

USE, *vt*, *vi*, بکار آوردن *ba kār-ā*, خرج
کردن *kharch-k*, منفعه کردن *muntafī-k*.
—(practise), استعمال کردن *istīmāl-k*.

USEFUL, *a*, بکار *bakār*, مفید *mufīd*,
نافع *nāfi*. To be useful, بکار آمدن
bakār-ā, مفید شدن *mufīd-sh*.

USEFULLY, *ad*, بکار *bakār*, مفید *mufīd*.
منفعت *bā manfaāt*.

USEFULNESS, *n*, سودمندی *sūdmandī*,
انتفاع *fāyadamandī*, فایده مندی
intīfād.

USELESS, *a*, بکار *nā bakār*, مفید
nā mufīd, بی فایده *bī fāyada*, بی
باطل *bī ḥāsil*, باطل *bāṭil*.

USELESSLY, *ad*, بی منفعت *bī manfi'āt*,
نا بکارانه *nā ba kārāna*.

USELESSNESS, *n*, ناپایستگی *nā shā-*

yistagī, بی منفعتی *nā bakārī*,
bī manfiātī.

USHER, *n* (at a court), عرض دیک *arz beg* — (an under school-master),
نایب *nāib*, خدیو *khalīfa*.

USHER, *vt*, پیشروی کردن *pīshrawī-k*, در
آوردن *dar-ā*.

USUAL, *a*, معمول *madmūl*, معروف *māhrūd*,
مروج *murawwaj*.

USUALLY, *ad*, موافق دستور *murwāfiki*
dastūr, بطریقی فاعده *ba tarīki kāyada*,
معمول *madmūlan*.

USUFRUCT, *n*, تصرف محصولات *tasar-*
rufi mahsulāt, حاصل *ḥāsil*.

USURER, *n*, سود خور *sūd khūr*, ربا خور
ribā-khūr, مقرض *mukriz*.

USURP, *vt*, از زبردستی بتصرف خود آوردن
az zabardastī ba tasarrufi khud-ā, بظلم
ba zulm-g تطاول کردن *tatārwul-k*.

USURPATION, *n*, تصرف نا حق *tasar-*
rufi nā ḥakk, تعدی *taddī*, جور *jaur*,
جبر *jabr*.

USURPER, *n*, ظالم *zālīm*, غاصب *ghāṣib*.

USURY, *n*, سود خوری *sūd khūrī*, ربا *ribā*.
To lend at usury, سود فرض دادن *basūd*
karz-d.

UTENSIL, *n*, آلات *ālat*, ظرف *zarf*, اسباب
asbāb, رخت *rikht*.

UTERINE, *a*, رحم پیوند *rahm paywand*,
شکمی *shikamī*.

UTERUS, *n*, زهدان *zahdān*, رحم *rihm*.

UTILITY, *n*, منفعت *man-*
faāt, سود *sūd*.

UTILIZE, *vt*, استعمال *ba kār-b*, بکار بردن
istīmāl-k, آزمودن *āzmūdan*.

UTMOST, *n*, *a*, نهایت *ghāyat*, نهایت
nihāyat. To do one's utmost, حتای
hattu'l makdūr-k. At the
utmost, انتهای *ba nihāyat*,
intihāyī. To the utmost, مقدر
ba kadri makdūr.

UTTER, *a.* کامل *kāmīl*, خارج *khārij*.

UTTER, *vt* گفتن *guftan*, کلام کردن *kalām-k.*, فروختن *bayān-k.*—(sell) جاری *farūkhtan*.—(give currency) نایز کردن *jārī-k.*, نایز *nāfiz-k.*

UTTERLY, *ad.* مطلق *mutlak*, سراسر *sarā-sar*, بالکل *bīl'kul*.

UTTERMOST, *a.* اعلى درجه *ālā' darajja*, غایت *ghāyat*.

UVULA, *n.* سلاک *mulāza*.

UXORIOUS, *a.* زانی *zanparast*, عاشق *āshiq*, زوج *āshiki āuja*.

V.

VACANCY, *n.* خلوت *khilwat*.—(leisure) فراغت *farāghat*, فرصت *fursat*.—(want of thought) غفلت *ghaflat*.

VACANT, *a.* خالی *khālī*, تهی *tihi*, معطل *mu'attil*. Vacant hours, ساعات تعطیل *sā'ati ta'dtil*.

VACATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, نهی *tihi-k.*—(quit possession of) ترک نمودن *guzhāshstan*, گذاشتن *tark-n.*

VACATION, *n.* ایام استراحت *ayyāmi istirāhat*, زمان فراغت *zamāni farāghat*, تعطیل *ta'dtil*.

VACCINATE, *vt* آبله گرفتن *ābila-g.*

VACUITY, VACUUM, *n.* خلوت *khilwat*, خلأ *khalā*, جای خالی *jāi khālī*, فراغت *farāghat*.

VAGABOND, *n.* آواره *āwāra*, اوباش *aubāsh*, رند *rind*, بیکار *bikār*.

VAGINA, *n.* کس *kus*, مهبل *mahbal*.

VAGUE, *a.* بی قرار *bī karār*, نا پدیدار *nā pāyadār*, نا معهود *nā māhūd*.

VAIN, *a.* (fruitless, absurd) باطل *bātil*, بیهوده *bī fāyada*, عبث *ābas*.

bihūda, بی معنی *bīmadnī*—(ostentatious) معرور *maghrūr*, خود بین *khud bīn*. In vain, عبثا *ābasan*, باطلا *lātilan*.

VAINLY, *ad.* بی معنی *bī madnī*, بیهوده *bīhūda*, باطلا *bātilan*.

VALE, *n.* وادی *wādī*, دره *darra*.

VALEDICTION, *n.* وداع *widād*, خدا حافظ *khudā hāfiz*.

VALEDICTORY, *a.* وداع گو *widād gū*.—(letters) وداع نامه *widād nāma*.

VALET, *n.* خدمتکار *khidmatgār*, نوکر *naukar*.

VALETUDINARY, *a.* مریض *marīz*, خسته مزاج *khasta mizāj*.

VALIANT, *a.* دلور *dilāwar*, مردانه *mardāna*, بهادر *bahādūr*, جوانمرد *javān mard*, شجاع *shujāā*.

VALIANTLY, *ad.* دلیرانه *dilīrāna*, با شجاعت *bā shujāāt*.

VALID, *a.* مستحکم *mustahkam*, استوار *ustuwār*, قوی *kawī*, مسجل *musajjal*.

VALIDITY, *n.* درستى *durustī*, صحت *sihhat*, مسجل *musajjalan*.

VALLEY, *n.* وادی *wādī*, دره *darrah*.

VALOUR, *n.* دلیری *dilīrī*, مردانگی *mardānagī*, بهادری *bahādūrī*, شجاعت *shujāāt*.

VALUABLE, *a.* گران بها *girānbahā*, بیش قیمت *bīsh kīmat*, عزیز *āzīz*.

VALUATION, *n.* تعیین قیمت *ta'dyīni kīmat*, تخمین *takhmīn*.

VALUE, *n.* قیمت *kīmat*, ارزش *arzish*, بها *bahā*.

VALUE, *vt.* عزیز داشتن *āzīz-k.*, اعتبار *iltifāt-n.*, گفتن *itibār-k.*, نرخ زدن *takrīm-s.*—(rate) تعیین نرخ *ta'dyīn kīmat-k.* زدن *nīrkh-z.*

VALVE, *n.* پرده *pardah*, غطا *ghitā*.

VAN, *n.* پش لشکر *pesh lashkar*, رو پش *pesh rau*.—(cart) عراب بزرگ *drābi buzurg*.

VANGUARD, *n.* مقدمت التجیش *mukad-damatu'l jaysh*.

VANISH, *vi.* غایب شدن *ghāyib-sh.*, نابود شدن *nābūd-sh.*, پدید کردن *nā padīd-k.*, پنهان شدن *pinhān-sh.*, گم شدن *gum-sh.*

VANITY, *n.* بیهودگی *bī hūdagi*, (vain pursuit) طلال *butlān*, خرد پرستی *hawā parastī*.—(self-conceit) خرد پرستی *khud parastī*, بیذی *klud binī*, لاف *lāf*.

VANQUISH, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, غلبه کردن *ghalaba-k.*, مظهر شدن *zafar-y.*, مظهر *muzaffar-sh.*, مغلوب کردن *maghlūb-k.*, کشادن *kushādan*.

VAPID, *a.* بی مزه *bī maza*, بیجان *bījān*.

VAPIDNESS, *n.* بی مزگی *sardī*, سردی *bī mazagī*.

VAPOUR, *n.* بخار *bukhār*, تاف *taf*, خیال *ghubār*.—(vain imagination) خیال *khiyāl*, وهم *wahm*.—(low spirits) دلتنگی *diltangī*, سودا *saudā*.

VAPOUR, *vi.* تبخیر کردن *tabkhīr-k.*, دود کردن *dūd-k.*

VARIABLE, *a.* متغیر *mutaghayyir*, نابایدار *nāpāyadār*, بی ثبات *lī sabāt*. To be variable, بی ثباتی *bī karār-sh.*

VARIANCE, *n.* منازعت *ikhtilāf*, اختلاف *munāziāt*, آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.

VARIATION, *n.* تغییر *tabdīl*, تفاوت *ikhtilāf*, تغایر *taghayyir*, تفاوت *tafāwat*.

VARIEGATE, *vt.* گوناگون کردن *gūnāgūn-k.*, نقش کردن *būkalamūn-n.*, بوتلمون نمودن *na'ish-k.*

VARIEGATED, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگ *rangārang*, بو تلمون *bū kala-mūn*.

VARIEGATION, *n.* گونا گون *gūnāgūn*, رنگارنگی *rangā rangī*

VARIETY, *n.* رنگارنگی *rangārangī*, (اقسام *pl.* قسم *kiom pl.* انواع *pl.*) نوع *nau*

VARIOUS, *a.* مختلف *gūnāgūn*, بی ثبات *bīkarār*, (uncertain) بی ثباتی *ikhtilāf*, نابایدار *nā pāyadār*.

VARIOUSLY, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, با چند صورت *ba chand sūrat*.

VARNISH, *n.* روغن *raughan*, لک *luk*, حسن کلام *husni kalām*, رنگینی *rangīnī*

VARNISH, *vt.* با روغن مالیدن *bā rau-ghan-m.*, رنگین کردن *rangīn-k.*

VARY, *vt., vi.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تبدیل صورت *taghayyir-s.*, تغییر ساختن *tabdīlī sūrat-n.*—(to become changed) مختلف شدن *mukhtalif-sh.*, متبدل گشتن *matabaddīl-g.*

VASE, *n.* ظرف *zarf*, (ظروف *pl.*)

VASSAL, *n. a.* رعیت *raṭiyat*, (رعایا *pl.*), فرمانبردار *tābī*, (توابع *pl.*) فرمانبردار *farmūn bardār*.

VAST, *a.* بی اندازه *bī andāza*, از حد بیرون *az hadd berūn*, وسیع *wusī*, کبیر *kalīr*, عظیم *dzīm*.

VASTLY, *ad.* بی نهایت *nihāyat*, از حد بیرون *az hadd berūn*.

VASTNESS, *n.* عظمت *fus'hat*, عظمت *dzamat*.

VAULT, *n.* گنبد *gumbad*, طاق *tāk*, قبر *qabr*, (cellar) تنه خاله *tiḥ khāna*, زیر زمین *sēr zamīn*.

VAULT, *vt.* مقبب ساختن *mukabbab-s.*, قبر ساختن *kabba-s.* To vault on horse-back, متدثر کردن *matadassir-k.* To vault as a tumbler, جانباژ کردن *jānbāz-k.*

- VAUNT, *vi.* افتخار کردن *lāf-z.*, *iftikhār-k.*
- VAUNT, *n.* گداز *lāf*, گداز *gazāf*.
- VEAL, *n.* گوشت گاو ساه *gushti gāwsāla*,
گوشت *gūshti tjl.*
- VEER, *vt.* گردان کردن *daur-k.*, گردان شدن *gardān-sh.*, تبدیل شدن *tabdīl-sh.*
- VEGETABLE, *n.* نبات *nabāt*, (pl. نباتات),
سبزی *sabzi*.
- VEGETATE, *vi.* نبات کردن *nabat-k.*,
رویدن *rustan*, رویدن *rūīdan*.
- VEGETATION, *n.* رویدگی *rūyidagi*,
نبات *nabat*.
- VEHEMENCE, *n.* شدت *shiddat*, سحری
تندی *sakhti*, تند *tundi*, نیز
مزاجی *tez mizāji*.
- VEHEMENT, *a.* تند *tez*, تند *tund*,
نیز مزاج *sakht*, سخت *durusht*, درشت
tez mizāj.
- VEHEMENTLY, *ad.* بسختی *ba sakhti*,
با شدت *bā shiddat*.
- VEHICLE, *n.* عراج *drāba*, مرکب *markab*,
سواری *sawārī*.
- VEIL, *n.* نقاب *nikāb*, حجاب *hijāb*, پرده
parda, برقع *burkū*. To take the veil,
احجاب کردن *ihitjāb-k.* The veil of
the heart, پردگی دل *pardai dil*.
- VEIL, *vt.* حجاب ساختن *hijāb-s.*, زبر
پرده *zeri pardah-s.*, نهفتن
nihuftan.
- VEIN, *n.* رگ *rag*, شریان *shiryān*, عرق
trk (pl. عروق) *warīd*. To open
a vein, رگ زد *fasd-k.*, رگ *rag-*
z. The jugular veins, رگ جان *ragi*
jān.
- VEINED, VEINY, *a.* رگدار *ragdār*.
- VELOCITY, *n.* سرعت *surāt*, زودی *zūdi*,
عجلت *ajalat*.
- VELVET, *n.* مخمل *makhlmal*, تطیفه
katīfat.
- VEND, *vt.* فروختن *farūkhtan*, بیع کردن
bai-k.
- VENDER, *n.* فروشنده *farūshanda*, باع
bāt.
- VENERABLE, *a.* کریم *karīm*, بزرگوار
buzurgwār, مکرم *mukarram*, محترم
muhtaram.
- VENERABLY, *ad.* با عزت *bā ʿizzat*,
با احترام *bā hurmat*.
- VENERATE, *vt.* احترام نمودن *ihitirām-*
n., عزیز داشتن *buzurg-d.*, عزیز داشتن
āzīz-d.
- VENERATION, *n.* اکرام *ikrām*, تکریم *tak-*
rīm, توفیر *taukīr*. With veneration,
با توفیر و احترام *bā taukīr u ihtirām*.
Worthy of veneration, واجب الاحترام
wajibu'l ihtirām.
- VENEREAL, *a.* شهوانی *naḥsānī*, شهوانی
shahwatī.—(disease) آنشک *ātishuk*,
سوزاک *sūzāk*.
- VENESECT, *n.* رگ زدن *rag zant*,
فصد *fusd*.
- VENGEANCE, *n.* انتقام *intikām*, کینه
kīna, پاداش *pādāsh*. To take venge-
ance, انتقام گرفتن *intikām-g*.
- VENIAL, *a.* واجب العفو *wājibu'l afw*,
معذور *maḍḥūr*.
- VENISON, *n.* گوشت آهو *gūshti āhū*,
لحم غزال *lahmi ghizāl*.
- VENOM, *n.* زهر *zahr*, سم *samm*.
- VENOMOUS, *a.* زهر آلود *zahrī*, زهر
ālūd, سم دار *sammdār*.
- VENOMOUSLY, *ad.* با زهر *bā zahr*.
- VENT, *n.* منفذ *sūrākh*, راه *rāh*, منفذ
manfas, خلاص *khalās*.—(a passage
for smoke) دود کش *dūd kush*.—(sale)
فروختن *farūkht*, بیع *bīd*.—(disclosure)
اظہار *izhār*.
- VENT, *vt.* (report) ظاهر کردن *zāhir-k.*,
آشکاره کردن *āshkāra-k.*.—(give vent

- بَاد گُزار کردن *bād guzār-k.*—(sell) *farūkh-tan.*
VENTILATE, *vt.* بَاد کَشِي کردن *bād kashī-k.*, هَوَا دادن *harwā-d.*
VENTILATION, *n.* بَاد کَشِي *bād kashī*, بَاد زَنِي *bād zanī.*
VENTILATOR, *n.* بَاد کَش *bād kash*, مَرَوَح *marwah*, بَاد زَن *bād zan.*
VENTRICLE, *n.* مَعْدَة *madda*, شِکَمَب *shikamba.*
VENTURE, *n.* (attempt) قَصْد *saī*, قَصْد *kasd.*—(hazard) خَطَر *khatar*, صَدْم *sadma.*—(undertaking) جَسَارَت *jasārāt*, جَرَأَت *jurāt.*
VENTURE, *vt., vi.* جَرَأَت کردن *jurāt-k.*, بِي بَاک بودن *bī bāk-b.* To venture at, on, قَصْد سَاخْتَن *saī-n.*, قَصْد *kasd-s.*
VENTURER, *n.* اَجَدْرَا کُنْدَة *ijtirā kunanda*, مَرْد بِي بَاک *mardi bī bāk*, دَلِير *diler.*
VENTUROUS, *a.* دَلِير *diler*, جِگَرْدَار *jigardār*, گُستَاخ *gustākh.*
VENTUROUSLY, *ad.* بَا دَلِيرِي *bā dilerī*, شِير مَرْدَان *shīr mardāna.*
VENTUROUSNESS, *n.* بِي بِرَوَاي *bī parwāi*, دَلِيرِي *dilerī*, جَرَأَت *jurāt.*
VENUS, *n.* زُهْرَة *zuhra*, نَاهِيد *nāhīd.*
VERACITY, *n.* رَاسْتِي *rāstī*, صَدَاقَت *sadākat.*
VERANDAH, *n.* طَاق *tāk*, رَوَاق *rawāk*, پِشگَاه *peshgāh.*
VERB, *n.* فَعْل *faʿl.*—(transitive) فَعْل *faʿl.*—(intransitive) فَعْل مُتَعَدِي *faʿli mutaʿaddī.*—(irregular) فَعْل لَازِمِي *faʿli lāzāmī.*—(regular) فَعْل قِيَاسِي *faʿli qiyāsī.*—(simple) فَعْل مَفْرَد *faʿli muf-rad.*—(compound) فَعْل مُرَكَّب *faʿli murakkab.*—(active) فَعْل مَعْرُوف *faʿli maʿrūf.*—(passive) فَعْل مَجْهُول *faʿli majhūl.*—(affirmative) فَعْل اِثْبَات *faʿli isbāt.*—(negative) فَعْل نَفِي *faʿli nafī.*—(causal) فَعْل مُتَعَدِي بِالْوَاسِطَةِ *faʿli mutaʿaddī bi'l wāsiṭa.*—(defective) فَعْل *faʿli nākisa.*—(auxiliary) فَعْل مُتَعَدِي بِالْمَعَاوِنِ *faʿli māwān.*
VERBAL, *a.* لُغَوِي *lughawī*, زَبَانِي *zabānī*, اِسْم مَصْدَر *ism masdar*, جَاعِل بِالْمَصْدَر *hāsil bi'l masdar.*
VERBALLY, *ad.* بِكَلَام *ba kalām*, زَبَانِي *zabānī.*
VERBATIM, *ad.* لَفْظًا بِلَفْظ *lafz ba lafz*, حَرْفٌ بِحَرْف *harf ba harf.*
VERBOSE, *a.* مَفْصَل *mufasssal*, طَوِيل *tūl*, طَوِيل *tūl*, طَوِيل *tūl*.
VERBOSITY, *n.* زَبَادَة گُوِي *ziyāda gūi*, پُر گُوِي *pur gūi.*
VERDANT, *a.* سَبْز *sabz*, اَخْضَر *ukhzar*, نَازَة *tāza.*
VERDICT, *n.* فَتْوَة *fatwa'*, حُكْم *hukm.*
VERDIGRIS, *n.* زَنْكَار *zangār.*
VERDURE, *n.* سَبْزِي *sabzī*, تَازِغِي *tāzagī.*
VERGE, *n.* كِنَار *kinār*, لَب *lab*, حُد *hadd.*
VERGE, *vi.* مَاجِل شَدَن *mājil-sh.*, مَتَوَجَّه *mutawajja-sh.*
VERIFICATION, *n.* تَصْدِيق *tasdīk*, اِثْبَات *isbāt*, تَحْقِيق *tahkīk.*
VERIFY, *vt.* تَصْدِيق کردن *tasdīk-k.*, اِثْبَات کردن *muhaqqak-k.*, اِثْبَات *isbāt-k.*
VERILY, *ad.* بَلِيغِي *fi'l wāq'*, يَكِينَان *fi'l hakikat*, بِالْحَق *bi'l hak.*, تَحْقِيقًا *tahkīkan.*
VERMICELLI, *n.* کَرْمَان *kirmānī*, گَنْدَم *gandūm.*

VERMICULAR, *a.* کرم آسا *kirmāsā*.

VERMICULE, *n.* کرمک *kirmak*.

VERMILLION, *n.* شذگرف *shangirf*,
شنبجرف *shanjarf*, فرمر *kirmaz*.

VERMIN, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*.

VERNACULAR, *n.* (language) زبان
لسان الام *zabāni mādarī*,
lisānu'l umm.

VERNAL, *a.* ربیعی *rabiyyī*, بهاری *bahārī*.

VERSE, *vt.* بشعر گفتن *ba shair-g*.

VERSE, *n.* (poetry) شعر *shīr*, نظم *nazm*.
—(hemistich) مصراع *misrād*.—(dis-
tich) بیت *bayt*. A verse of the
Kurān, آیت *āyat*. A repeater of
verses, باسیدیه *bāsira*.—(strophe) قطع
kitā.—(blank verse) مرجز *murajjaz*.

VERSIFICATION, *n.* علم شعر *ilmi shīr*,
تنظیم *tanzīm*, علم عروض *ilmi ārūz*.

VERSIFY, *vi.* شعر گفتن *shīr-g*, تنظیم
tanzīm-k.

VERSION, *n.* ترجمه *tarjuma*, نقل *nakl*,
قول *kaul*, عبارت *ibārat*.

VERTEBRA, *n.* خورزاظهر *khaṣṣu'z zahr*,
مهره پشت *muhra pusht*.

VERTEX, *n.* سمت الراس *samtu'r rās*.

VERTICALLY, *ad.* در سمت الراس *dar*
samtu'r rās, بخط عمودی *balḥatti*
āmūdī.

VERTIGO, *n.* سرگیجه *sarkīja*, سرگردا
sar gardā.

VERY, *a.* بسیار *bisṣār*, نهایت *nahāyat*,
خیلی *ghāyat*. Very much, بسیار
khaylī, بس *bas*. Very good, بسیار
bisṣār khūb, کثیرالخیر *kasīru'l*
khayr. Very bad, بسیار بد *bisṣār bad*,
کثیرالضرر *kasīru'z zarar*. Very large,
بزرگترین *buzurgtarīn*, اکبر *akbar*.
Very little, بسیار کم *bisṣār kam*,
اغیر *asghar*.

VESPER, *n.* ستاره شام *shām*, شام
sitārai shām, نهار شام *namāzi shām*.

VESSEL, *n.* ظرف *zarf*, آوند *āwand*. An
earthen vessel, ظرف سفالین *zarfi*
sifālin. A porcelain vessel, سربازی
martabānī. Kitchen vessels, ظروف
zurūfi matbakh. 2. The blood
vessels, رگها *raghā*, عروق *irūk*.
3. (ship, boat) جهاز *jahāz*, کشتی *kishti*.

VEST, *n.* کُرَنه *kurta*, جامه *jāma*.

VEST, *vt, vi.* آراستن *ārāstan*, قرار
گرفتن *kurār-g*. To vest with possession,
تصرف دادن *tasarruf-d*.

VESTIGE, *n.* علامت *nakshi pā*, نقش
ālāmat, نشان *nishān*.

VESTMENT; VESTURE, *n.* پوشاک
pūshāk, لباس *libās*.

VETERAN, *a.* جنگ آزموده *jang āzmūda*,
نابارد دیده *nabard dīda*. A veteran
soldier, سپاه نابارد *sipāhi nabard*
āzmā.

VETERINARY, *a.* متعلق جانوران *mutadlīki*
mūālajai jānvarān.

VETO, *n.* مانع *nā manzūrī*, نا منظور
mumāniāt.

VEX, *vt, vi.* آزرده کردن *āzurda-k*,
آزردن *āzurdan*, تصدیع دادن
tasdīd-d, آزار رسانیدن *taāzīb-k*,
īzā-r.

VEXATION, *n.* آزار *īzā*, تصدیع *tasdīd*,
آزار *āzār*, زحمت *zahmat*, جفا *jafā*.

VEXATIOUS, *a.* تصدیع رسان *tasdīd*
rasān, آزار رسان *āzār rasān*, رنجده
ranjda, دلفگار *dilfigār*.

VEXATIOUSLY, *ad.* آزار *bā āzār*, با
دلفگاران *dilfigārāna*, با اضطراب *bā iztirāb*.

VEXATIOUSNESS, *n.* رنجآوری *ranjā-*
warī, تصدیع رسان *tasdīd rasānī*.

VEXED, *a.* آزرده شده *muztarīb*,
آزردا *āzurda shuda*, غمگین *ghamgīn*.

VIAL, *n.* شیشه *shīsha*, زجاجه *zujāja*.
 VIAND, *n.* طعام *taām*, خوراک *khurāk*,
 ماکولات *mākūlāt*.
 VIBRATE, *vt, vi.* جنبان شدن *jumbān-*
sh., پیش و پش *pas u pesh-j.*,
 متحرک ساختن *mutaharrrik-s.*
 VIBRATION, *n.* جنبش *jumbishi* و پیش
 و پش *larzish*, لرزش *larzish*,
 متحرک *taharruk*.
 VICAR, *n.* وکیل *wakīl*, نایب *nāyib*,
 خلیفه *khalīfa*.
 VICE, *n.* بدی *badī*, زبونی *zabūnī*,
 گناه *gunāh*, شر *sharr*, قباح *kabāhat*.
 2. (in place of) عوض *ba tawāz*,
 در مقام *dar mukām*, نایب *nāyib*.
 VICE-ADMIRAL, *n.* نایب امیرالبحر
nāyibi amīrul bahr.
 VICE-CHANCELLOR, *n.* مامور مجلس
 نایب *māmūri majlisi ādālat*,
 نایب *nāyibi hākimi madrasa*.
 VICEGERENCY, *n.* خلافت *khalāfat*,
 جای *nayābat*, وکالت *wakālat*,
 جا *jā nishīnī*.
 VICEGERENT, *n.* جانشین *khalīfa*,
 جای *kāyīm mukām*, جای *jā nishīn*,
 وکیل *wakīl*. To appoint a vicegerent,
 جای *jā nishīn nām-*
zad-k., نایب *kāyīm mukām-*
sh. To act as vicegerent, وکیل
 بودن *wakīl-b.*
 VICE-PRESIDENT, *n.* نایب امیر
 مجلس *nāyibi mīri majlis*.
 VICEROY, *n.* صوبه *sūba*, نواب *nawwāb*.
 VICEROYALTY, *n.* صوبه داری *sūba dārī*,
 فرمان فرمایی *farmān farmāi*.
 VICE-VERSA, *ad.* بالعکس *bi'l āks*,
 منقلب *munkalīb*.
 VICINITY, *n.* نزديکی *karābat*,
 همسایگی *hamsāyagī*.

VICIOUS, *a.* شرور *shar'ir*, فاسد *fāsid*,
 بددات *bad zāt*, معیوب *māyūb*.
 VICISSITUDE, *n.* انقلاب دور *inkilāb*,
 تغییر *taghayyur*, گردش *gardish*. The vicis-
 situdes of fortune, دور کردن *dauri*
 گردش *gardūn*, چرخ دوار *charkhi dawwār*.
 VICTIM, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*,
 صدقه *sadka*. To offer up a victim, فدا
 کردن *fulā-k.*, ذبح کردن *zabh-k.*
 VICTOR, *n.* پیروز *ghāzī*, *pīrūs*,
 مظفر *muzaffar*, غالب *ghālīb*.
 VICTORIOUS, *a.* ظفر باب *zafaryāb*,
 مظفر *muzaffar*, پیروز *fīrūz*.
 VICTORIOUSLY, *ad.* غالباً *ghālībān*,
 مظفرانه *muzaffarāna*.
 VICTORY, *n.* نصرت *fat'h*, ظفر *zafar*,
 نصرت *nusrat*, دستبرد *dast burd*. To gain a
 victory, مظفر شدن *fat'h-y.*,
 مظفر *muzaffur-sh.*, ظفر یافتن *zafar-y.*
 VICTUAL, *vt.* ذخیره دادن *zakhīra-d.*,
 روزی دادن *rūzī-d*, ماکولات
 ماکولات *b.*
 VICTUALS, *n. pl.* خوردنی *khurdanī*,
 ذخیره *taām*, خوراک *khurāk*,
 ذخیره *zakhīra*, توشه *tūsha*.
 VIE, *vi.* هم سري کردن *ham sari-k.*,
 هجرت نمودن *hasrat-b.*,
 هم *ghayrat-n.*, مطلب بودن *ham*
mātlab-b.
 VIEW, *vt.* دیدن *dīdan*, نگرستن *nigrī-*
tan, چشم داشتن *nazar-k.*,
 ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*
 VIEW, *n.* 1. (prospect) نظر *nazar*,
 نگاه *nigāh*. A distant view, نظربعيد *nazari*
 اراده *āzīm*, 2. (intention) عزم *āzīm*,
 قصد *irāda*, 3. (opinion) رای *rāya*,
 قیاس *kiyās*. At the first view,
 با نظر اول *ba nazari awwal*.
 VIGILANCE, *n.* بیداری *bīdārī*, آگاهی

- āghāh*, بصيرت *basīrat*, خبرداري *khubardārī*.
- VIGILANT, *a* آگاه *āghāh*, بیدار *bīdār*, خبردار *khābardār*.
- VIGILANTLY, *ad.* بااندیشه *bā intibāh*, با خبردارانه *khābardārāna*, بیداري *bā bīdārī*.
- VIGOROUS, *a.* قوی *kawī*, زورآور *zūrāwar* توانا *tawānā*.
- VIGOROUSLY, *ad.* با قوت *bu zūr*, نزور *bu kurwat*.
- VIGOUR; VIGOROUSNESS, *n.* قوت *kuwat*, زور *zūr*, طانت *tākat*, توانايي *tawānāī*. The vigour of youth, عبقوان *anfawāni shabāb*.
- VILE, *a.* پست *past*, خوار *khār*, ذلیل *zalīl*, کمینه *kamīna*, حقیر *hakīr*, فرومایه *farūmāya*, خاکسار *khāksār*, دون *dūn* همت *himmat*.
- VILELY, *ad.* حقیرانه *bā hikārat*, باحقارت *hakīrāna*.
- VILENESS, *n.* پستی *hikārat*, حقارت *pastī*, خواري *dūnī*, ذلت *zillat*, کمي *khārī*.
- VILIFY, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k.*, طعن و ذم گفتن *āyb-g.*, عیب گفتن *taān u zamm-g.*
- VILLA, *n.* رآغ *rāgh*, سرا *sarā*.
- VILLAGE, *n.* روستا *dih*, قریه *karya*, ده *rūstā*.
- VILLAGER, *n.* روستايي *dihkān*, دهقان *rūstāī*.
- VILLAIN, *n.* شرير *harāmzāda*, حرامزاده *sharīr*, فاسد *fājid*, فاجر *fājir*.
- VILLAINOUS, *a.* فاسد *fāsid*, بدکار *badkār*, شرير *sharīr*, بداندیش *bad andīsh*, اهل فساد *ahli fāsād*.
- VILLAINOUSLY, *ad.* "فاسدان" *fāsīdan*, "شرا" *sharran*.
- VILLAINY, *n.* فساد *fisād*, قبااحت *hubāhat*, فتنه *fitna*.
- VINDICATE, *vt.* پوش *īzār-ā*, عذر آوردن *pozish-k.*, خلاص کردن *khulāṣ-k.*, دستگیر *himāyat d*, حمایت دادن *dustgīr-sh.*
- VINDICATION, *n.* عذر *īzār*, حمایت *himāyat*, اثبات *isbūt*.
- VINDICTIVE, *a.* کینه کش *kīna kash*, کینه ور *kīna war*.
- VINE, *v.* درخت انگور *dirakhti angūr*, رز *raz*, کرم *karm*.
- VINEGAR, *n.* سرکه *sirkah*, خل *khall*.
- VINEYARD, *n.* باغ انگور *bāghī angūr*, رزستان *razistān*.
- VINTAGE, *n.* انگور چینی *angūr chīnī*, قطف *katāf*.
- VIOL, *n.* رباب *rubāb*, ساز *sāz*.
- VIOLABLE, *a.* ممکن نقض *mumkīni nakz*.
- VIOLATE, *vt.* (injure, hurt) حور نمودن *jaur-n.*, قهر کردن *sitam-n.*, ستم نمودن *kahr-k.*—(ravish) بکارت گرفتن *bakārat-g.*, شکستن *zinā-k.*—(break) شکستن *shikastan*. To violate an agreement, فسخ عهد و پیمان *nakz-k.*, نقض کردن *faskhi āhd u paymān-k.* To violate friendship, فسخ دوستي ساختن *faskhi dūstī-s.*
- VIOLATION, *n.* پردۀ دري *zulm*, ظلم *pardah darī*, نقض *shikastagī*, شکستگی *nakz*, فسخ *faskh*.
- VIOLATOR, *n.* ستمگار *sitamgār*, ظالم *zālīm*, پردۀ در *pardah dar*, فاسخ *fāsikh*, ناقض *nākhiz*.
- VIOLENCE, *n.* ستم *zūr*, ستم *sitam*, فساد *fāsād*, زبردستی *zabardasti*, ظلم *zulm*. To commit violence, زبردستي کردن *jaur zabardastī-k.*, جور و جبر ساختن *jaur u jabr-s.* Personal violence, صدمه

خبر عظیم *sadmai jismī*, مجبوری *jabri āzim*.

VIOLENT, *a* شدید *shadīd*, سخت *sakht*, (passionate) غلبه‌ناک *ghalabnāk*, نیز *tiz*.—*ātish mizāj*. A violent wind, باد تند *bādi tund*, باد شدید *bādi shadīd*.—(outrageous) ستم *sitamgar*, دُست دراز *dust darāz*.

VIOLENTLY, *adv.* بشدت *bashiddat*, جبراً *jabrān*, زور *bazūr*, کاهران *kahrān*.

VIOLET, *n.*, *a.* بنفشه *banafsha*, سبزدانه *sabzdāna*.

VIOLIN, *n.* vide FIDDLE.

VIPER, *n.* مار *mār*, افعی *afai*.

VIRGIN, *n.* دوشیزه *dūshiza*, باکره *bākira*.

VIRILE, *a* مردانه *mardāna*, مردی *mardī*.

VIRILITY, *n.* مردانگی *mardānagī*.

VIRTUAL, *a.* مطبوع *matbūʿ*, دانی *zātī*, معنوی *maʿnawī*, جوهری *jauharī*.

VIRTUALLY, *adv.* در حقیقت *fi'l hakikat*, عیناً *dyman*, در حقیقت *dar hakikat*.

VIRTUE, *n.* نیکی *neki*, خوبی *khubi*, خیر *khayr*, فصل *fazl*.—(efficacy, quality), خاصیت *zāt*, دات *kuwat*, قوت *khāsiyat*. Without virtue, ناکس *nākas*, بی هنر *bī hunar*. By virtue of a royal order, بموجب حکم شاه *ba mūjabī hukmi shāh*, بموجب حکم سلطان *ba hasb'ul hukmi sultān*.

VIRTUOUS, *a.* هنرمند *neku-kār*, نیکوکار *neku-kār*, هنرمند *hunarmand*, فاضل *fāzil*, نیک *nek*, پارسا *pāk*, پاک (chaste) *pāk*, خیر *khayr*, پارسا *pārsā*.

VIRTUOUSLY, *adv.* با فضیلت *bā fazīlat*, هنرمندانه *hunarmandāna*.—(chastely) "تاهرا" *tāhīrān*, با پرهیزی *bā parhīzī*.

VIRULENCE, *n.* (poison) زهر *zahr*.—(malignity) بد خواهی *bad khāhī*, شرارت *sharārat*.

VIRULENT, *a.* شریک *sharīk*, بد خواه *bad khāh*, شریک *sharīr*.

VIRULENTLY, *adv.* با کین *bā kīn*, با زهر *bā zahr*, کین *kīn*.

VISAGE, *n.* وجه *waja*, روی *rūi*, رو *rū*.

VISCID, *a.* چسبان *chasbān*, چرب *charb*.

VISCOUNT, *n.* دیگ *beg*, خان *khān*.

VISIBILITY, *n.* ظهور *zahr*, نموداری *namūdārī*, ظهور *zahūr*.

VISIBLE, *a.* منظور *manzūr*, ظاهر *zāhir*, نامودار *namūdār*, آشکاره *āshkāra*.

VISIBLY, *adv.* مظهرانه *zāhirāna*, منظوراً *manzūran*.

VISION, *n.* بصارت *basārat*, دیده *dīda*, مشاهده *mushāhadat*, نمایش *numā-yish*.—(phantom) وهم *wahm*, خیال *khīyāl*, سایه *sāya*.

VISIONARY, *a.* متخیل *khīyālī*, خیالی *khīyālī*, متخیل *mutakhayyil*, وهمی *wahmī*.

VISIT, *vt.*, *vi.* (pay a visit) عزم ملاقات *dzmi mulākāt*, زیارت کردن *zīyārat-k.* To visit the sick, عیادت *zīyārat*, دیدن *dīdan*. Visiting the sick, عیادت *zīyādat*, دیدن بیمار کردن *tādāt-k.* To visit one another, تراور *bīmār-k.* To visit relations, صلہ *tazāwur-k.* To visit with affection, رحمت کردن *silai rahim-k.* To visit with affliction, رسانیدن *zī-tirāb-r.*

VISIT, *n.* ملاقات *dzmi mulākāt*, عزم ملاقات *dzmi mulākāt*, زیارت *zīyārat*, دیدن *dīdan*. Visiting the sick, عیادت *zīyādat*, دیدن بیمار *khastagān*, عیادت بیمار *tīmārī bīmār*.

VISITOR, *n.* زائر *zāir*, ملاقی *mulākī*, مفتش (inspector) *mufattish*.—(زاور- زایرون *pl.*)

VISOR, *n.* حجاب *hijāb*, برقع *burqd*.

VITAL, *a.* حیوانی *haywānī*, (having life) حیاتی *hayātī*.—(giving life) حیاتی *hayāt* بخش *bakhsh*.—(relating to life)

حیوادیت *hayāt mansūb*, حیانت منسوب *haywāniyat*.
VITIATE, *vt.* تباہ کردن *zāt-k.*, ضایع کردن *tabāh-k.*, خراب فاسد کردن *fāsīd-k.*, خراب کردن *kharāb-k.*
VITIATION, *n* فساد *fasād*, تباہی *tabāhī*.
VITREOUS, *a.* زجاجی *zujājī*.
VITRIFY, *vt.* شیشہ زجاج کشیدن *zujāj-g.*, شیشہ *shīsha-s.*
VITRIOL, *n.* زاج *zāj*, شکار *shakhār*. Green vitriol, زاج سبز *zāji sabz*. Blue vitriol, زنگار *zangār*, تونیایی ہندی *tutīyāyī hindī*. White vitriol, زاج سفید *zāji sufed*. Spirit of vitriol, روح اعظم *rūhi āzam*.
VIVACIOUS, *a.* تیز *tez*, روشن *raushan*, چالاک *chālāk*.
VIVACITY; **VIVIDNESS**; *n.* زندہ دلی *zinda dīlī*, دلشادی *dīl shādī*, زیرکی *zīrakī*.
VIVID, *a.* فرح بخش *raushan*, روشن *farah bakhsh*.
VIVIDLY, *ad.* تیزب *bā shaukhī*, با شوخی *bā tesī*.
VIVIFICATION, *s.* حیات *ihyā*, احیا *hayāt bakhshī*.
VIVIFY, *vt.* جان زندہ کردن *zinda-k.*, جان دادن *jān-d.*, حیات دادن *hayāt-d.*
VIZ, *ad* یعنی *yanī*.
VOCABULARY, *n.* کداب لغت *kitābi lughat*, فرهنگ *farhang*.
VOCAL, *a.* نوائی *sūti*, صوتی *nawāī*.
VOCATIVE, *n.* حالت ندا *hālātī nidā*.—(particle) حرف ندا *harfi nidā*.
VOCIFERATE, *vi.* نعرہ زن *nādra-z.*, غوغا نمودن *ghaughā-n.*
VOGUE, *n.* رسم *rawāj*, رواج *rasm*.
VOICE, *n.* صدا *sūt*, صوت *āwāz*, آواز *nawā*. A loud voice, آواز بلند *nawā*.

āwāzi buland. Having the same voice, آواز ہماواز *hamāwāz*. A sweet voice, آواز نوازی خوب *āwāzi shīrīn*, shrill voice, آواز ناز *āwāzi tes*. —(active voice) فعل معروف *fatli madrūf*.—(passive voice) فعل مجهول *fadli majhul*.

VOID, *a.* خالی *khālī*, تہی *tihī*. —(null) معطل *mudttal*, باطل *bātil*. Void of care, بی پروا *bī parwā*, فارغ *fārigh*.

VOID, *n.* خلوت *jāi khālī*, جای خالی *jāi khilwat*.

VOID, *vt.* (leave empty) تہی کردن *tihī-k.*, خالی خالی کردن *khālī-k.*—(make null) معطل کردن *bātil-k.*, باطل کردن *mudttal-k.*

VOLATILE, *a.* سبک *sabuk*, خفیف *khafīf*, متلون *mutalawwīn*.

VOLATILENESS, *n.* نا پایداری *nā pāyadārī*, بی فراری *bī karārī*.

VOLCANO, *n.* کوه آتش انداز *kūhi ātish andāz*, آتش فشان *ātish fishān*.

VOLITION, *n.* خواہش *khāhish*, قصد *kasd*.

VOLLEY, *n.* بارش *bārish*, شلخ *shalkh*, شلیک *shalīk*.

VOLUBILITY, *n.* (of speech) زبان آوری *zabān āwarī*, فصاحت *fasāhat* —(mutability) بی فراری *bī karārī*, نا پایداری *nā pāyadārī*.—(act of rolling round) گردش *gardish*, چرخ *charkh*.

VOLUBLE, *a.* زبان آور *zabān āwar*.—(rolling) دوارہ *darwāra*.—(unsteady) بی قرار *bī karār*.

VOLUME, *n.* جلد *jild*, جریدہ *jarīdah*, دفتر *daftar*. A book of two volumes, دو جلد کتاب *kitābi du jild*.

VOLUMINOUS, *a.* بزرگ *buzurg*, مجلد *mujallad*, حجیم *hajīm*.

VOLUNTARILY, *ad.* با اراده *bā irāda*,
با اختیار *khud ba khud*,
bā ikhtiyār.

VOLUNTARY, *n., a.* مرادی *murādī*,
اختیاری *ikhtiyārī*, ارادتی *irādātī*.

VOLUNTEER, *n.* فداایی *fidāī*, خود
آزمایی *ānki khud ba khud*
kārī mī kunad, سپاه اختیاری *sipāhi*
ikhtiyārī, دلخواهی *dilkhāhī*.

VOLUPTUARY, *n.* عیاش *āyyāsh*, شکم
پرست *shikam parast*, شهوت پرست
shahwat parast.

VOLUPTUOUSLY, *ad.* با ذوق و صفا *bā*
zauk u sifā, با عیش و عشرت *bā āyash*
u dshrat, با هوا و هوس *bā hawā u hrwas*.

VOLUPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *āyyāshī*,
ذوق *zauk*, هوا و هوس *hawā u hawas*.

VOMIT, *vt., vi.* رد کردن *kaya-k.*,
تفویض کردن *radl-k.*, استغراق کردن
istifragh-k.

VOMIT, *n.* استفراغ *istifragh*, کایا.

VORACIOUS, *a.* اکول *akul*, حرص
karīs, خوار *khār*.

VORTEX, *n.* ورطه *warta*, گرداب
girdāb.

VOTARY, *a, n.* فرمان بردار
farmānbardār, فداایی *fidāī*,
مستجاب *mutadabbid*.

VOTE, *n.* قول *kaul*, سخن *sakhun*, رای
rāi.—(vote of thanks) شکر
takdīmī shukr.

VOTE, *vt., vi.* رای دادن *kaul-d.*,
رای گردیدن *rāy-g.*, اجرا کردن
ijrā-k.

VOTER, *n.* رای دهنده *mukhtiyār*,
رای *rāyi dahanda*.

VOUCH, *vt., vi.* شهادت کردن
shahādat-k., عرض کردن
gawāhī-d., اثبات نمودن
isbāt-n.

VOUCHER, *n.* (document) شهادت نامه
shahādat nāma.—(person) زامن
zāmin, شاهد *shāhid*.

VOUCHSAFE, *vt., vi.* اجازت دادن
ijāz-

zat-d., بخشیدن *bakhshidan*, ان
فرمودن *izn-f*.

VOW *n.* نذر *nazr*, عهد *dhd*, قسم
kasam, سوگند *saugand*.

VOW, *vt., vi.* نذر کردن *nazr-k.*,
عهد کردن *dhd-k.*, اقرار کردن
ikrār-k.

VOWEL, *n., a.* حروف *harfi illat*,
حرکت *harakat*. Vowel marks,
harakāt, اعراب *ayrāb*.

VOYAGE, *vt.* سفر دریا کردن
saferi daryā-k.

VOYAGE, *n.* سفر دریا *saferi daryā*,
گردش *gardish*.

VOYAGER, *n.* مسافر دریا *musāfirī daryā*.

VULGAR, *a.* عام *ām* (*pl.* عوام).—(mean)
حقیر *hakīr*, دانی *danī*. The vulgar,
عوام الناس *duwāmū'nnās*. Vulgar
fraction عام کسور *kusūri ām*.

VULGARITY, *n.* حقارت *hikārat*, بی
عفتی *nā shāristagī*.

VULGARLY, *ad.* "عموماً" *āmūman*,
دونان *dūnāna*.

VULTURE, *n.* کرمس *kargas*, نسر
nasr, عقاب *ūkāb*.

W.

WADDLE, *vi.* از طرف جانب رفتن
az taraf ba taraf jumbān-r.

WADE, *vi., vt.* با آب رفتن
pāyāb-r., با دشواری گذر کردن
bā dushwārī guzar-k.

WAFER, *n.* کلاج *kulāj*, تکه *tanuka*.

WAFI, *vt., vi.* زودی رسانیدن
ba zūdī-r., در هوا بردن
dar hawā-b. To waft over
a river, عبور دریا کردن
ābūri daryā-k. To make a waft,
اشاره کردن *ishāra-k.*

WAFI, *n.* هوا سیر *hawā sipar*.

WAG, *n.* باز *bazla* *bāz*, مسخره
maskhara.

WAG, *vt, vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, حرکت دادن *harakat-d.* To wag the tail, بصبه کردن *basbasa-k.*

WAGE, *vt.* مبارزت *jang-k.*, جنگ کردن *mubārazat-k.*, شرط بستن *shart-b.*

WAGER, *n.* شرط *shart*, گرو *girau*, رهن *rahn.*

WAGER, *vt.* گرو بستن *shart-k.*, شرط کردن *girau-b.*

WAGES, *n., sing.* مواجب *wasīfa*, وظایف *mawājib*, علوفه *dlūfa*. Yearly wages, سالانه *sālyāna*. Monthly wages, ماهانه *māhāna*, مشاھرہ *mushāhara*. Daily wages, روزانه *rūzīna*, یومیہ *yūmiya*.

WAGGISH, *a.* بذله باز *sharīr*, شربر *bazla bāz.*

WAGGON, *n.* عرابه *drāba*, بارکش *bārkash.*

WAGTAIL, *n.* دم جنبان *sadwa*, دم جنبان *dum jumbān.*

WAIL, *vt, vi.* ناله زاری کردن *zārī-k.*, ناله کردن *nāla-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*

WAIST, *n.* میان *miyān*, کمر *kamar*, وسط *wasat.*

WAISTCOAT, *n.* نیم تنه *kurta*, کرتہ *nīm tana.*

WAIT, *vt., vi.* ماندن *māndan*, (stay, delay) باشیدن *bāshīdan*, توقف کردن *tawakkuf-k.*, انتظار *dirang-k.* Wait for, انتظار داشتن *intizār-k.*, منتظر شدن *muntazir-sh.* To wait upon, ملازمت *mulāzim* خدمت *khidmat-k.* —(to visit) عزم ملاقات نمودن *azmi mulākāt-n.*

WAITER, *n.* خدمتکار *naukar*, نوکر *khidmatgār*, ملازم *mulāzim.*

WAITING-ROOM, *n.* راحت گاه *rāhat gāh.*

WAITING-WOMAN, *n.* عورت خدمتکار *kanīz*, کدیز *durat khidmatgār.*

WAKE, *vt., vi.* از بیدار کردن *bīdār-k.*, بیدار کردن *az khāb bar-a.* خواب بر انگیزیدن *bīdār-sh.*

WAKEFUL, *a.* بیدار *bīdār*, بی خواب *bī khāb.*

WAKEFULNESS, *n.* بیداری *bīdārī*, خبرداری *hūshyārī*, کhabar dārī.

WALK, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*, مشی *mashī-k.*, پیروز رفتن *berūn-r.*, قدم نهادن *piyāda-r.*, گذر کردن *kudam-n.*, گزر کردن *guzar-k.*

WALK, *n.* سیر *sayr*, گشت *gasht*, نعرج *tafarruj*. —(gait) رفتار *rafiār*, روش *rawish.*

WALL, *n.* دیوار *dīwār*, جدار *jidār*. The walls of a town, or castle, شهر پناه *shahr panāh*, کلاں بند *kilaṭband*, حصار *hissār*. The top of a wall, سر دیوار *sari dīwār*. The coping of a wall, تاج *tāji* دیوار *dīwār*. The plastering of a wall, گچ *mukrai dīwār*. A high wall, شاه دیوار *shah dīwār*. A parapet wall, کنگره *kungura*.

WALL, *vt.* دیوار ساختن *dīwār-s.*, دیوار بنا کردن *dīwār binā-k.*

WALLET, *n.* جامدان *jām-dān*, زنبیل *zambūl*, خوجین *khūrjīn*, بگچه *bughcha*. WALNUT, *n.* چهار مغز *girdagān*, گردگان *chēhār maghz*, جوز *jaruz*.

WAN, *a.* زرد فام *zard fām*, اصغر *asfar*.

WANDER, *vi.* سیر گردیدن *gardīdan*, سیر کردن *sayr-k.*, گشت کردن *gasht-k.* —(lose the way) گمراه شدن *gumrah-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh.*

WANDERER, *n.* سیر کننده *sayyār*, سرگشته *sayr kunanda*, آواره *āwāra*, سرگشته *sar gashta.*

WANE, *n.* زوال *zawāl*, نقص *naks*, کاست *kāst*. The wane of the moon, محافر *mulhāki hilāl*.

WANT, *vt, vi.* آرزو *khāstan*, خواستن

- حاجت داشتن *arzū-d.*—(need) *hājat-d.*, *muhtāj-sh.*—
(to be deficient) کم شدن *kam-sh.*,
ناقص شدن *nākis-sh.*—(to be neces-
sary) ضرور شدن *dar-kār-sh.*, *zarūr-sh.*
- WANT, *n.* (wish) خواہش *khāhish*, غرض *gharaz*,
حاجت *hājat*, مطلب *matlub.*—(need) احتیاج *ihtiyāj*,
نیاز *niyāz.*—(indigence) تنگدستی *tang dastī*,
کدائی *gadāī.*—(deficiency) قصور *kusūr*,
نقص *naks.*
- WANTING, *a.* ناکس *nākis*, کم *kam*,
غائب *ghāyib.*
- WANTON, *a.* شوخ چشم *shūkh chashm*,
اوباش *shahwatī*, آواره *āwāra*, مذہبی
aubāsh.
- WANTON, *n.* شوخی *shūkhī*, یار باز *yār-
bāz*, زد *rind.*
- WANTON, *vi.* هوا دار شدن *hawādār-sh.*,
شیوه باختن *shūkhī-n.*, شوخی نمودن
shīwa-b.
- WANTONLY, *ad.* با شوخی *bā shūkhī*,
با هوا و نفسانی *bā shahwat*, با شہوت
hawāī nafsānī.
- WANTONNESS, *n.* شوخی *shūkhī*,
بی پرواہی *hawās*, شہوت *shahwat*,
bī parwāī.
- WAR, *n.* کارزار *kārzār*, جنگ *jang*, نبرد
nabard, مبارزت *mubārazat*, حرب
harb, پرخاش *purkhāsh.* The terror
of war, جنگ *mahābati jang.*
The triumph of war, ظفر *zafari*
jang. The leader of the war, سالر
salār jang. A holy war, جهاد
jehād. Declaration of war, حرب
ilānī harb.
- WAR, *vi.* کارزار کردن *jang-k.*,
جهاد ساختن *jehād-s.*, جنگیدن
jangīdan.

- WARBLE, *vt., vi.* سرائدن *sarāyīdam*,
سُرود کردن *sarūd-k.*, ترانه زدن *tarāna-z.*,
نغمت پرداختن *naghmat-p.*
- WARBLER, *n.* سربانده *sarāyānda*, ترانه
پرداز *tarāna pardāz.*
- WARD, *vt.* دافع کردن *daft-k.*
- WARD, *n.* حراست *hirāsat*, حفاظت
hifāzat.—(young person under guard-
ianship) یتیم *yatīm.* A ward or district
of a city, محلہ *mahalla.* The ward of
lock or key, زبانه *zabāna.*
- WARDEN, *n.* وصی *wasī*, حافظ *hāfiz*,
ناظر *nāzir*, امین *amīn*, داروغہ *darūgha.*
- WARDROBE, *n.* توشہ خانہ *tūsha khāna*,
بارفانہ *barfanda.*
- WARE, *n.* مال *māl*, متاع *matād*, جنس
jins (pl. اجناس), اسباب *asbāb.*
- WAREHOUSE, *n.* اسباب خانہ *asbāb khāna*,
انبار خانہ *ambār khāna*, خزانہ *khazīna.*
- WARFARE, *n.* حالت جنگ *hālāt*
jang, جدال *jidāl*, نبرد *nabard.*
- WARLIKE, *a.* جنگ آموز *jang āmūz*,
نبرد آزما *nabard āzmā.*—(belonging
to war) جنگی *jangī*, نبرد منسوب
nabard mansūb. Warlike accoutre-
ments, اسلحہ *aslha.*
- WARM, *a.* حار *hārr*, گرم *garm.* A little
warm, نیم گرم *nīm garm.*—(fiery,
furious), نیز مزاج *ādashī*, آتشی *tez*
mizāj.—(ardent, zealous) رشکین *rashkīn*,
صاحب غیرت *sāhibi ghayrat.* A warm
place, گرمگاہ *garm gāh.* A warm
climate, گرمسیر *garmasir.* Warm water,
گرم آب *ābi garm.* فاتر *fātir.* A warm
bath, گرمابہ *garmāba*, حمام *hammām.*
- WARM, *vt., vi.* گرم کردن *garm-k.*, حار
کردن *hārr-k.*—(become warm) گرم
گرفتار *garm-g.*, قہر گرفتن *kahr-g.*
- WARMLY, *ad.* حرًا *harran*, گرمانہ

garmāna — (angrily) با فخر *bā kahr*,
 با غضب *bā ghazab*. — (zealously) با
 رشک *bā rishk*, با غیبت *bā ghayrat*
WARMTH, *n.* گرمی *garmī*, تابش *tābīsh*,
 غضب *harārat*. — (passion) غضب
ghazab, فخر *kahr*.
WARN, *vt.* اطلاع *khavar-d*, خبر دادن
ittilā-k, آگاهی دادن *agāhī-d*,
 پند دادن *pand-d*, تنبیذ نمودن
tambih-n.
WARNING, *n.* خبر *khavar*, اطلاع
ittilād, نصیحت *nasīhat*, پند *pand*,
 عبرت *tbrat*.
WARP, *n.* تار *tār*.
WARP, *vt.* (bend) کج شدن *kaj-sh*,
 خمیدن *khamīdan*, پیچیدن *pechīdan*.
WARRANT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*,
 حکم نامه *hukm nāma*, پروانه
parwāna, دستک *dustak*.
WARRANT, *vt.* (authorize) استقلال دادن
istiklāl-d, اختیار دادن *ikhṭiyār-d*. —
 (exempt, secure) برات دادن *barāt-d*,
 تصدیق (prove) *muāf-k*. — معاف کردن
 دلالت و اثبات نمودن *tasdik-s*, ساختن
dalālat u isbāt-n.
WARRANTABLE, *a.* جایز *jāiz*, روا *rawā*,
 لازم *lāzim*, شایسته *shāyista*.
WARRANTABLENESS, *n.* راستی *rāstī*,
 شایستگی *shāyistagī*, شریعت *sharīat*.
WARRIOR, *n.* جنگی *bahādur*, بهادر
jangī, غازی *ghāzī*, نبرد آزما *nabard*
āsmā, پهلوان *pahlwān*, دلور *dilāwar*.
WART, *n.* خال *khāl*, توتول *tūtul*.
WARY, *a.* دوراندیش *hūshyār*,
 دیراندیش *dūr andīsh*, اهل بصیرت *ahli basīrat*.
WASH, *vt., vi.* غسل کردن *shustan*, شستن
ghusl-k. 2. (colour) رنگ کردن *rang-k*,
 رنگین ساختن *rangīn-s*.
WASH, *n.* سبید آب *ābi rang*, رنگ
suped āb, غسل *ghusul*.
WASHER, *n.* شونیده *shūyanda*, کاسر
gāsur, قسار *kassār*.

WASP, *n.* زنبور *zambūr*.
WASTE, *vt., vi.* (make less) کاستن *kāstan*,
 کم کردن *kam-k*. — (consume unneces-
 sarily) بیجا خرچ کردن *bījā kharch-k*,
 اتلاف کردن *itlāf-k*, اسراف کردن
isrāf-k, ضایع کردن *zāt-k*.
WASTE, *a.* خراب *khārāb*, ویران *wayrān*.
WASTE, *n.* (consumption) اسرار *isrār*,
 نفع *naks*. — (unnecessary expenditure)
 اسراف *isrāf*, خرچ *kharchi* بیجا *bījā*.
 — (desolate place) ویرانه *wayrāna*,
 بیابان *bīyābān*.
WATCH, *vt., vi.* دیدار شدن *bīdār-sh*.
 — (observe) نگاه داشتن *nigāh-d*,
 نگاهبانی *nazar-d*, — (keep guard) داشتن
nigāhbānī-k, پاسبانی کردن
pās bānī-k.
WATCH, *n.* ساعت *sādt*. — (period of
 three hours) پاس *pās*. — (turn of watch-
 ing) نوبت *naubat*.
WATCHFUL, *a.* بیدار *bīdār*, هوشیار
hūshyār, مترصد *mutarassid*.
WATCHFULLY, *ad* دیدارانه *bīdārāna*,
 احتیاط کدان *ihtiyāt kunān*.
WATCHFULNESS, *n.* بیداری *bīdārī*,
 احتیاط *ihtiyāt*, هوشیاری *hūshyārī*.
WATCHMAN, *n.* پاسبان *pāsbān*, حارس
hāris, نگاهبان *nigāhbān*.
WATER, *n.* آب *āb*, ماء *mā*. Running
 water, آب جاری *ābi rawān*, آب استاده
māi jāri. Stagnant water, ماء جامد
māi jāmid. Pure or clear water, آب صاف
ābi sāf, آب زلال *ābi zulāl*. Fresh or sweet
 water, آب شیرین *ābi shīrīn*. Dirty
 or muddy water, آب ملوث *ābi mulawwas*.
 چرکاب *chirkāb*. Rose-water, آب گلاب
gulāb. Salt-water, شور آب *shūrāb*.
 To draw water, آب کشیدن *āb kashīdan*. Cold water,

آب سرد *ābi sard*. Warm water, گرم آب *ābi garm*. To pour out water, آب آبخش *āb rīkhtan*. A water-fall, آبشار *ābshār*, آبشيب *ābshīb*. A water-mill, آب دولاب *dulāb*, آب آسیای *āsiyāi āb*. A water-wheel, چرخ آب *charkhāb*. A water-closet, جای ضرور *jāya zarūr*. A water-fowl, مرغ آب *murgh ābi*. A water-lily, نیلوفر *nīlūfar*. A waterman, ملاح *mallāh*. A water-carrier, سقا *sakkā*, آبکش *ābkash*. A water-melon, ترهیز *tarbūz*, هندوانه *hindwāna*. A water-work, آب کارخانه *kārkhanai āb*. A spring of water, چشمه *chashma*, نهر *nihr*. 2. (urine) بول *baul*, ادرار *idrār*. 3. (lustre) آب *āb*, جوهر *jauhar*.

WATER, *vt., vi.* آب پاشیدن *āb-pāshidan*, تر کردن *tar-k.*, پشابه کردن *peshāb-k.*, شاشیدن *shāshidan*.

WATERY, *a.* آبدار *ābdār*, سیراب *sīrāb*, مایه *māi*, منسوب *mā'mansūb*, رقیق *rakīk*.—(insipid) بی مزه *bī maza*. Watery-coloured, آبگین *ābgīn*.

WAVE, *n.* موج *mauj* (pl. امواج *amwāj*), لطمه *latma*. The dashing of the waves, تالطمه *talātami amwāj*.

WAVE, *vt., vi.* اشارت کردن *ishārat-k.*—علامت زد *ālāmat-z.*—(play loosely) جذبیدن *jumbīdan*.—(put off for a time) درطرف پس انداختن *pas-a.*, درطرف کردن *bartarf-k.*, موقوف کردن *maukūf-k.*

WAVER, *vi.* بی قرار شدن *bī karār-sh.*, تردد نمودن *iztirāb-d.*, اضطراب داشتن *taraddud-n.*, پس و پیش کردن *pas u pesh-k.*

WAVERING, *a.* بی قرار *bī karār*, متردد *mutaraddid*, دو دل *dū dīl*, ثابت *nā sābit*.

WAVING; WAVY, *a.* متعرج *muta-mawwīj*, موج زن *mauj zan*.

WAX, *n.* موم *mūm*, شمع *shamt*. A wax candle, شمع موم *shamt mūm*. A candle of camphorated wax, کافوری شمع *shamt kāfūrī*.

WAX, *vt., vi.* از موم مالیدن *az mūm-m.* (join with wax) با موم پیوستن *bā mūm-p.*—(grow, increase) افزودن *afzūdan*, ترقی کردن *tarakkī-k.*

WAY, *n.* راه *rāh*, طریق *tarik*, سبیل *sabil*. 2. (method, manner) دستور *dastūr*, طریق *tarik*, صورت *dastūr*, منوال *minwāl*, وجه *wajh*, عورت *sūrat*, طرح *tarh*. A high way, شاهراه *shāhrāh*, شارع *shāhrāh*, طریق عام *tarikī ām*, شاره *shārī*. A narrow or difficult way, راه *rāh*, تنگ *rāhi tang*, دشوار *rāhi dushwār*. To direct into the right way, راه نمودن *rāh-n.*, دلالت کردن *dalālat-k.*—(guide) ارشاد کردن *irshād-k.*, هدایت کردن *hidāyat-k.*, بحسب الشرع *irshād-k.* In a lawful way, راه *bahasbu'l sharrī*. A long way off, دور *dūrādūr*, باید *baīd*. A way mark, راهنما *rāhnumā*, علامت *ālāmat*. By way of recreation, تفریح *az barāya tafarruj*, Which way? چگونه *chigūna*, چون *chūn*, کجا *kujā*. By this way, از این راه *az īn rāh*, از این طریق *az īn tarik*. Every way, هر *bahar* جانب *bahar jānīb*, حال *bahar hāl*. Out of the way, بی راه *bī rāh*. By the way, در راه *ba rāh*, در سبیل *dar sabil*. To be in the way, مانع شدن *mānt-sh.*, اعتراض نمودن *tīrāz-n.* To give way, باز دادن *rāh-d.*, باز استادن *bāz-i.*—(fall back) دور باش *dūr bāsh*. To lead the way, پیش رفتن *pesh-r.* Half-way, نیم راه *nīm-rāh*. Ways, راهها *rāhā*, سموت *sumūt*, (pl. of سموت).

WAYFARER, *n.* راهرو *rāhru*, سالک *sālik*.

WAYLAY, *vt.* کمین ساختن *kamīn-s*,
راه زدن *rāh-z*.

WAYWARD, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش
gardan kash, خودرای *khudrāi*, ناسد
fāsīd.

WE, *pron.* ما *mā*, مایان *māyān*.

WEAK, *a.* کمزور *kamzūr*, ناتوان *nātarwān*,
ضعیف *zāif*, سست *sust*, در مانده *dar*
mānda, عاجز *ājiz*. Weak in mind,
ضعیف العقل *zāifu'l dhl*. Weak argu-
ments, مقدمات واهی *mukaddamāti*
wāhīya. حجت سست *hujjati sust*.
Weak in faith, ضعیف الایمان *zāifu'l*
īmān.

WEAKEN, *vt.* کمزور کردن *kamzūr-k*,
بی قوت کردن *zāif-s*, ضعیف ساختن
bī kurwat-k, سست اندام کردن
sust andām-k.

WEAKLY, *ad.* به نوت *zāifan*, ضعیفاً
bilā kurwat.

WEAKNESS, *n.* کمزوری *kamzūrī*, ضعیفی
zāifī, ناتوانی *nātarwāni*, ضعف *zāif*,
عجز *ājiz*. Weakness of mind, ضعف العقل
zāifu'l akl. Weakness of sight, خفش
khafash, سمدیر *samādīr*.

WEALTH, *n.* دولت *daulat*, مال *māl*,
ثنا *ghanā*, کثرت المال *kasratu'l māl*,
ثروت *nadmat*. Hereditary wealth,
مال موروث *mālī maurūs*.

WEALTHILY, *ad.* دولتمندانه *daulatman-*
dāna, مالدارانه *māldārāna*.

WEALTHY, *a.* دولتمند *daulatmand*, تونگر
tawangar, ثنی *ghanī*, مالدار *māldār*.

WEAPON, *n.* آلات *ālat*. (*pl.* آلات),
سلاح *salāh*, (*pl.* اسلح) *auzār*.

WEAR, *vt., vi.* فرسودن *farsūdan*, سحق
کردن *sahk-k*. To wear down, بآیدن
pāidan.—(to have the appearance),
روی نمودن *sūrat-n*, صورت نمودن *rūi-n*.

—(put on) پوشیدن *pushīdan*, لباس
نمودن *labs-n*.

WEAR, *n.* لباس *libās*, پوشش *pushish*.

WEARINESS, *n.* ماندگی *māndagī*,
تعجب *tadb*.

WEARISOME, *a.* تعب انگیز *tadb angiz*,
مشکل *mushkil*.

WEARY; WEARIED, *a.* مانده *mānda*,
افکار *afgār*, خسته *khasta*.

WEARY, *vt.* مانده کردن *mānda-k*,
تعب دادن *tadb-d*, خسته کردن *khasta-*
k, عاجز ساختن *ājiz-s*, ملول نمودن
malūl-n.

WEASEL, *n.* راسو *rāsū*, ورغ *wargh*.

WEATHER, *n.* آب و هوا *hawā*, هوا *abu*
hawā.—(season) موسم *mausam*. هنگام
hangām. Open or serene weather,
خوش هوا *kushāda hawā*. Moderate weather,
هوای خنک *hawāi ttidāl*. Cloudy weather,
سندبل *hawāi khunuk*. Fair weather,
هوامی *sumbul hawā*. Bad weather,
هواي بد *hawāi bad*. Seasonableness of
weather, موافقت هوا *muwāfakati hawā*.
Cold weather, سرما *sarmā*, زمستان
zamistān. Hot weather, گرما *garmā*,
تابستان *tābistān*.

WEATHER, *vt.* (endure) احتمال کردن
ihitmāl-k, صبر داشتن *sabr-d*. To
weather a storm, بعد از مخاطره سلامت
bad az mukhātara salāmat-y.

WEATHER-COCK, *n.* باد نما *bād numā*.

WEAVE, *vt., vi.* بافتن *bāftan*, نسج
کردن *nasj-k*.

WEAVER, *n.* بافنده *bāfanda*, جولاہ
jūlāha, نساج *nassāj*. A weaver's shop,
منسج *mansaj*. The weaving art,
نساجت *nisājat*. A weaver's treadle,

پاچال *pāchāl*. A weaver's shuttle, دور با مات *mīkū*. A weaver of mats, بوری *būrgā bāf*.

WEB, n. (cloth) گرباسه *karbāsa*, پارچه *pārcha*. A web in the eye, طعر چشم *zufri chashm*, پرد *pardah*. A spider's web, پردد عنكبوت *pardai ānkabūt*.

WED, vt., vi. ازدواج *nikāh-k.*, نکاح کردن *izdanwāj-k.*, عروسی کردن *ārūs-k.*, عقد نکاح بستن *ākdī nikāh-b.*

WEDDING, n. نکاح *nikāh*, عروسی *ārūs*.

WEDGE, n. پانه *pāna*, فانه *fāna*.

WEDGE, vt. از فانه *az fāna-sh.* شکاندن.

WEDLOCK, n. نکاح *nikāh*, عروسی *ārūs*.

WEDNESDAY, n. چهارشنبه *chēhār shamba*, یوم الاربعه *yaumu'l ārbē*.

WEED, n. کاه *kāh*, ناکاره *khas*, خس *nā kāra*.

WEED, vt. خس بر کندن *khas bar-k.*

WEEK, n. هفته *hafta*, اسبوع *usbūd*.

WEEKLY, a. کل اسبوع *har hafta*, هر هفته *kull usbūd*. Once a week, یکبار در هفته *dar hafta yakbār*.

WEEP, vt., vi. گریه کردن *gīristan*, گریه کردن *gīrya-k.* زاریدن *zārīdan*, نالیدن *nālīdan*.

WEEPING, a. اشک ریزان *gīryān*, گریان *ashk rīzān*, زاری *zārī*.

WEIGH, vt., vi. وزن *sanjīdan*, سنجیدن *wazn-s.*—(examine in mind) اندیشیدن *ba khātir-s.*, باخاطر سنجیدن *andīshīdan*.—(to be of importance) مهم و لازم شدن *muhimm u lāzīm-sh.* To weigh anchor, لنگر برداشتن *langar-b.* To cause to weigh, سنجانیدن *san-jānīdan*. To weigh exactly, درست *durust āyār-k.* عیار کردن

WEIGHT, n. وزن *wazn* (pl. اوزان), سنج *sanj*, ثقل *sikl*. Of the same weight, هموزن *hamwazn*, همسنگ *ham sang*.

Standard weight, عیار تمام *āyārī tamām*, عیار مستقیم *āyārī mustakīm*.

2. (gravity, heaviness) گرانی *girānī*, ثقل *sikl*. 3. (authority, importance) عرض و وقار *manish*, قدرت *kudrat*, *īrz u wīkār*.

WEIGHTINESS, n. سنگینی *sangīnī*, قوت *kuwat*, گرانی *girānī*.

WEIGHTY, a. سنگین *sangīn*, گران *girān*, ثقیل *sakīl*.

WELCOME, n. خیر دعا *tahnīyat*, تهنیت *khayr duā*, مرحبا *marhabā*.

WELCOME, a. پسند *pasand*, مقبول *makbūl*, خوش آمدی *khūsh āmadī*, مرحبا *marahban*.

WELCOME, vt. مرحبا کردن *marhabā-k.*, خیر *mubārakbād-g.*, مبارک باد گفتن *khayr duā-g.* To be welcome, تهنیت یافتن *khūsh-ā.*, *tahnīyat-y.*

WELFARE, n. خیریت *bahbūdī*, سعادت *saādat*, *khayriyat*, ترقی *tarakki*, بر خورداري *bar khurdārī*, بخدایاری *bakhtiyārī*.

WELL, n. چاه *chāh*, چ *chah*, دیر *bīr*. To dig a well, چاه کندن *chāh-k.*

WELL, a, ad. بخیر *khūsh*, خوش *ba khayr*, تندرست *tandurust*, نیک *nek*, سلامت *salāmat*, محفوظ *mahfūz*. To be well, خوش حال شدن *khush hāl-sh.*, مضعفیت داشتن *munfīat-d*—(recover from sickness), شفا یافتن *shifā-y.* Very well, بسیار خوب *bisayār khūb*.

WELL, ad. درست *durust*, صحیح *sahīh*, بخوبی *bā wajāz-ihsān*, نیک کار *ba khūbī*. To behave well, خیر *nek kār-k.* To think well, خیر *khayr andīsh-sh.* Well and ill, خیر و شر *khayr u sharr*. Well

nigh, *عنقریب* *an karīb*, نزدیک *nazdīk*.
 As well as, *همچنانکه* *hamchunānki*,
چنان *chunān*.
 WELL-BEING, *n.* بودی *bahbūdī*, *دیک*
nek baktī, خیریت *khayrīyat*.
 WELL-BORN, *a.* پاک نژاد *pāk nizhād*,
نیک اصل *nek asl*.
 WELL-BRED, *a.* خوش خلق *khush*
khulk, خوش خصال *khush khisāl*.
 WELL-DONE, *interj.* شاباش *shābāsh*,
واہ *wāh wāh*, مرحبا *marhabā*.
 WELL-FAVOURED, *a.* حسن *husn*,
مقبول *makbūl*.
 WELL-WISHER, *n.* خواہ *khayr khāh*,
دیک خواہ *nek khāh*.
 WELT, *n.* زہ *zah*, طراز *tirāz*.
 WELTER, *vi.* غلطیدن *ghaltīdan*.
 WENCH, *n.* کذیبک *kanīzak*, جارم *jārīya*.
 WEST, *n.* مغرب *maghrīb*, غروب *ghurūb*.
 WESTERN, *a.* مغربی *ghurbī*, مغربی
maghrībī.
 WESTWARD, *ad.* بسوی غروب *ba sūi*
ghurūb.
 WET, *a.* نم *nam*, آبدار *ābdār*, تر *tar*.
 WET; WETNESS, *n.* تر *tarī*, رطوبت
rutūbat.
 WET, *vt.* تر کردن *tar-k.*, نم کردن *nam-k.*
 WETHER, *n.* قوچ آخته *kūchī ākhta*.
 WHALE, *n.* نهنگ *nahang*.
 WHARF, *n.* بندرگاه *farūdghāh*, بندرگاه
bandar gāh, فرسہ *furza*.
 WHARFAGE, *n.* اجرت بندرگاه *ujrati*
bandar gāh.
 WHAT, *pron.* چه *chi*, کدام *kudām*, آنکه
ānki, کی *ki*, چه *chi*. Of what sort,
از چه قسم *az chi kism*. What is it?
چیست *chīst*. In what place, *کجا* *kujā*.
 WHATEVER, *pron.* هرچه *harchi*, هرآنچه
harānchi.

WHEAT, *n.* گندم *gandum*, ورنہ *warnā*
حفظ *hintā*.—(boiled) کشکک *kashkak*.
 Of the colour of wheat, گندم
gandumgūn. A seller of wheat, حنّاط
hannāt, گندم فروش *gandum farūsh*.
 WHEEL, *vt.* شیرین زبانی گفتن *shīrīn*
zabānī-g., نوازش کردن *nawāzish-k.*
 WHEEL, *n.* چرخ *charakh*, گردون *gardūn*.
 A spinning wheel, چرخ *charkhā*. A
 mill-wheel, چرخ آسیا *charkhī āsyā*.
 A wheel for raising water, دولاب *dulāb*.
 The wheel of fortune, چرخ دوار
charkhī darwār.
 WHEEL, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, دور
 گردش کردن *gardish-k.*
 —(cause to turn round) گردانیدن
gardānīdan. To move on wheels,
 بالای چرخ رفتن *bālāi charkh-r.* A
 wheeled carriage, عربہ *araba*, گردون
gardūn.
 WHEELER; WHEELWRIGHT, *n.* عربہ کر
araba gar, چرخ کار *charkh kār*,
چرخ زن *charkh zan*.
 WHELP, *n.* بچه *bacha*, طوا *tūla*.
 WHEN, *ad.* چون *chūn*, وقتیکی *waktīki*,
آن زمان *ān zamān*.—(after the time
 that) بعد از زمانی که *bād az zamānīki*,
پس از آن کہ *pas az ānki*.—(at what
 time?) کجا *kaya*, وقت *kudām*
wakt, چه وقت *chi wakt*.
 WHENCE, *ad.* (from what place) از کجا
az kujā, از چه طرف *az chi taraf*.—(from
 what person) از کدام *az kudām*.—
 (from what cause) از چه سبب *az chi*
sabab.—(consequently) از آن سبب
az ān sabab, لاجرم *lājaram*.
 WHENEVER, *conj.* هرگاه کہ *har gāh ki*,
هر بار *har bār*, چون *chūn*.
 WHERE, *ad.* کجا *kujā*, گاہ *bachī gāh*,
کدام جا *kudām jā*, محل *chi mahl*.

Everywhere, *جا همه* *hama jā*, *هر طرف* *har taraf*. Nowhere, *جا هیچ* *hich jā*.
 WHEREABOUT, *n.* *مقام* *mukām*, *جا* *jā*.
 WHEREABOUT, *ad.* *از کدام طرف* *ku jā*, *از کدام طرف* *az kudām taraf*.
 WHEREAS, *conj.* *از آنجا که* *chūn*, *از آنجاکه* *azānjāki*, *لکن* *likin*.—(on the contrary)
در عکس *bar āks*.
 WHEREAT, *ad.* *از آن* *bar ān*, *از آن* *az ān*.
 WHEREBY, *ad.* *از آن* *az ān*, *تا* *tā*, *بهم* *bachi sabab*.
 WHEREFORE, *ad.* *از آن جهت* *az ān jahat*, *چرا* *chirā*, *از برای آن* *az barāyi ān*, *برای چه* *barāyi chī*.
 WHEREIN, *ad.* *در اینجا* *bachi*, *در اینجا* *dar īnjā*.
 WHEREOF, *ad.* *از که* *az ki*, *از چه* *az chī*, *از کدام* *az kudām*.
 WHEREON, *ad.* *بعد از آن* *bar ān*, *بعد از آن* *baād az ān*.
 WHEREVER, *ad.* *هر جا که* *har jā ki*, *هر کجا* *har kujā*.
 WHEREWITH, *ad.* *با کدام* *bā ki*, *با کدام* *bā kudām*.
 WHERRY, *n.* *کشتی خورک* *madbar*, *کشتی* *kishti i khurd*.
 WHET, *vt.* *سنگ سای* *tes-k*, *تیز کردن* *tes-k*, *سنگ* *sang sāi-k*, *بخشم آوردن* *ba khashm-ā*.
 WHET, *n.* *تذریب* *tahdīd*, *تذریب* *tazrīb*.
 WHETHER, *pron., conj.* *یا آن* *bā*, *با این* *in yā ān*, *کدام* *kudām yak*.
 Whether or not, *خواه بخواد* *khāh na khāh*. Whether true or false, *خواه راست* *khāh rāst khāh darūgh*.
 WHETSTONE, *n.* *سنگ فسان* *sangi fiān*, *سنگ حجار* *hajar u'l misann*.
 WHEY, *n.* *ماء البجن* *āb shūr*, *ماء البجن* *māu'l jubn*.

WHICH, *pron.* *چه* *chi*, *که* *ki*. That which, *آنچه* *ānchi*, *آنکه* *ān ki*. Till which time, *تا آنکه* *tā ānki*. Which? *کدام* *kudām*. From which? *از کدام* *az kudām*. In which? *در کدام* *dar kudām*. Which-soever, *هر کدام* *har kudām*.
 WHILE, *ad., n.* *مدتی* *muddati*, *زمانی* *zamānī*. A long while, *مدت مدید* *muddati madīd*. Some while, *مدت چند* *muddati chand*. A little while, *مدت قلیل* *muddati kalīl*. A little while ago, *پیش از این* *andak pesh azīn*. Whilst, *مادام* *mādām*, *تا که* *tāki*, *و فتیکه* *waktīki*. In the mean while, *در اثنای وقت* *dar asnāi wakt*.
 WHIM, *n.* *خیال* *khīyāl*, *وهم* *wahm*.
 WHIMSICAL, *a.* *خیالی* *khīyālī*, *وهمی* *wahmī*.
 WHINE, *vi.* *نالیدن* *nālīdan*, *زاری کردن* *zarī-k*.
 WHIP, *vt., vi.* *تازیانه زدن* *tāziyāna-z*, *شلاق زدن* *shallāk-z*.
 WHIP, *n.* *تازیانه* *tāziyāna*, *شلاق* *shallāk*, *چابک* *kamchī*. *Н. چابک* *chābuk*.
 WHIRL, *vt., vi.* *گردیدن* *gardīdan*, *تدویم* *tadwīm-k*, *گردانیدن* *gardānīdan*.
 WHIRL, *n.* *گردش* *gardish*, *دور* *daur*.
 WHIRLPOOL, *n.* *گرداب* *gardāb*, *و رط* *warta*, *غرقاب* *gharkāb*.
 WHIRLWIND, *n.* *گرد باد* *gird bād*, *باد گرد* *bād gird*.
 WHISKER, *n.* *بروت* *barūt*, *شارب* *shārib*.
 WHISPER, *vt., vi.* *با هسنگی گفتن* *ba āhistagi-g*, *سرگوشی کردن* *sar gūshī-k*, *زیر لب گفتن* *ēvī lab-g*.
 WHISPER; WHISPERING, *n.* *سخن* *sakhun*, *سخن سرگوشی* *sargūshī*, *آهسته* *āhista*.
 WHISPERER, *n.* *سخن آهسته گو* *sakhun āhista gū*, *نمام* *nammām*.

WHISTLE, *vt., vi.* سفلیدن *sufliḍan*,
صغیر زدن *safir-z*.

WHISTLE, *n.* صغار *sufār*, صغیر *safir*.

WHITE, *a.* سفید *safīd*, سپید *sapīd*,
ابيض *abyaz*. The white of the eye,
سپیدی چشم *sapīdī i chashm*. The
white of an egg, بیاض البیض *bayāzu'l*
bayza, خایه سپید *sapīdī khāya*. Very
white, بسیار سفید *bisṣār sapīd*. Pure
white, ناصع البیاض *nāṣṭu'l bayāz*.
White thorn, خار سپید *khāri sapīd*.

WHITE-ANT, *n.* مورچه سفید *mūrcha*
safīd, دیوک *diwak*.

WHITE-LEAD, *n.* اسفیداج *sapīda*,
سفیداج *isfīdāj*.

WHITEN, *vt., vi.* سپید کردن *sapīd-k*,
تبدیل ساختن *tabyiz-s*.

WHITENESS, *n.* بیاض *sapīdī*,
سفید شو *safīd āb*, سفید شو *safīd shu*.

WHITHER, *ad.* کجا *kujā*, آنجا *ānjā*, که *ki*.

WHITISH, *a.* سفید فام *sapīd fām*,
سفیدگون *sapīd gūn*.

WHITLOW, *n.* دردِ داخن *dardi nākhūn*,
داخن *dākhis*.

WHO, *pron., inter.* که *ki*. He who,
کسیست *kudām kas*, آنکه *ānki*,
kīst. Who came, کی آمد *ki āmad*.
Whoever, هرکه *harkī*, هرانکه *harānki*.

WHOLE, *a.* بی عیب *musallam*,
درست *durust*, صحیح *sahih*,
کامل *kāmil*, جمله *jumla*.

WHOLE, *n.* جمله *jumla*, تمام *tamām*,
همه *hama*, جمیع *jamīd*. Upon the
whole, فی الجمله *fi'l jumla*,
القصه *alkissa*, الغرض *algharaz*,
حاصل *hāsili kalām*, کلام.

WHOLESOME, *a.* سفلیم *murwāfik*,
خوشگوار *salīm*, نافع *nāfi*. —(as food)
khushgūr *khush guwār*. A wholesome beverage,

خوشگوار *sharbatī khūsh guwār*.
Wholesome air, هوای موافق *harvāi*
muwāfik.

WHOLESOMELY, *ad.* خوشگوارانه *khush*
guwārāna, سازگارانه *sāz gārāna*.

WHOLESOMENESS, *n.* موافقت *muwā-*
fakat, خوشگواری *khush guwārī*.

WHOLLY, *ad.* بالکلیه *bi'lkullīya*, کاملاً
kāmilan, تماماً *tamāman*, بالتمام
bi't tamām.

WHOM, *pron.* که *ba ki*, کرا *kira*.

WHOMSOEVER, *pron.* هر کرا *har kirā*,
هر کس را *har kasrā*.

WHOO, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k*,
غریو کردن *gharīv-k*.

WHORE, *n.* روسپی *rūspī*, فاحشه *fāhisha*,
فاحشه *kahba*.

WHORE, *vi.* زنا کردن *zanā-k*,
بهرام رفتن *ba harām-r*.

WHORED, *n.* زناکاری *zanākārī*,
فاحشه *fahli shanīd*.

WHOREMONGER, WHOREMASTER, *n.*
زناکار *zanākār*, روسپی *rūspī pāra*.

WHORISH, *a.* شہوت پرست *sharwat*
parast, زناکار *zinā kār*.

WHOSE, *pron.* کرا *kirā*, آنکه *ānki*,
از که *azki*.

WHOSOEVER, *pron.* هر که *harkī*,
هرانکه *harānki*, هر کدام *har kudām*.

WHY, *ad.* چرا *chirā*, برای چه *barāyachi*,
چرا *bachī sabab*. Why so? چه
معنی *chi ma'nī*.

WICK, *n.* فدیله *fatila*, پلیده *palita*.

WICKED, *a.* بدکار *badkār*, زبون *zabūn*,
مفسد *mufsid*, بد عمل *bad āmal*.

WICKEDLY, *ad.* بدکارانه *badkārāna*,
فاسقانہ *fāsikāna*, با شرارت *ba shararat*.

WICKEDNESS, *n.* بدی *badī*, فساد *fasād*,
بد عملی *kabāhat*, قباحیت *bad āmalī*,
بد ذاتی *badzātī*.

WICKET, *n.* در بچہ *darīchi*, با بچہ *bābchi*.

WIDE, *a., ad.* عرض *drīz*, پهن *pahnā*, کشاده *kushāda*, واسع *wāst*.—(deviating) دور *dūr*, بعید *baīd*.

WIDELY, *ad.* عریضا *wāsīdān*, واسعا *drīzan*, دورانه *dūrāna*, بعیدا *baīdan*.

WIDEN, *vt.* پهن کردن *drīz-k.*, عریض کردن *pahnā-k.*, کشاده *kushāda*, فراخ کردن *farākh-k.*, کشاده کردن *kushāda-k.*

WIDENESS, *n.* وسعت *wusāt*, پهنی *pahnā*.

WIDOW, *n.* بیوہ *bīwa*, بی شوهر *bī shuhar*. To become a widow, بیوہ *bīwa-g.* گشتن *bīwa-g.*

WIDOWER, *n.* ارمل *bī xūja*, بی زوجہ *armal*.

WIDTH, *n.* کشادگی *drz*, عرض *pahn*, پهن *kushādāgī*, وسعت *wusāt*.

WIELD, *vt.* خطر کردن *giriftan*, گرفتن *khatar-k.*, تصرف نمودن *bar-k.*, در کشیدن *tasarruf-n.* To wield a sword, نیغ *tegh afshān-k.* To wield a sceptre, سلطنت کردن *saltanat-k.*

WIELDY, *a.* نا ثقیل *nā sakīl*, نا گران *nā girān*.

WIFE, *n.* عورت *zān*, زن *xūja*, زوجہ *durat*. To take a wife, نکاح کردن *nikāh-k.*, تازا *tazawwuj-s.* تزوج ساختن

WILD, *a.* جنگلی *wahshī*, وحشی *janglī*, دشتی *dashtī*.—(desert) ویران *wayrān*.

خیالی *khālī*, دشتی *dashtī*.—(uncivilized) نادان *bī adab*, بی ادب *nādān*, بی *nā shīnās*.—(irregular) بی *bī sibāt*.—(licentious) سرکش *sarkash*, گردنکشی *gardan kash*.—(imaginary) بی معنی *wahmī*, وهمی *khīyālī*, وحش *wahash*, A wild beast, (سباع *sabt*, (ووحش *pl.*).

WILD; WILDERNESS, *n.* صحرا *sahrā*,

دیاوان *wīrāna*, وحشت *wahshat*, ویرانہ *bayābān*.

WILDLY, *ad.* وحشت *bā wahshat*, با *bā ramīdagī*, زراعت *bīlā*, ویرانگی *bā wīrānagī*, بی *bī tarbiyat*, تربیت *bī madnī*, غافلانه *ghāfilāna*.

WILDNESS, *n.* وحشیت *durushī*.—(uncultivated state) بی آبادی *bī ābādī*.—(disorder of mind) اضطراب *iztarāb*, سرگردانی *sar gardānī*.—(inconstancy) بی قراری *bī karārī*.

WILE, *n.* حیل *hīla*, مکر *makr*, فریب *farīb*.

WILFUL, *a.* سرکش *sarkash*, عناد *īnād*, خود سر *khud sar*.

WILFULLY, *ad.* سرکشانه *sarkashāna*, با *bā khud sarī*.—(by design) قصدا *dīda u dānīsta*, دانسته *kasdan*.

WILL, *n.* ارادہ *irāda*, مرضی *marzī*, آرزو *ārzū*, مقصود *khāhīsh*, خواهش *maksūd*, کام *kām*.—(command) مراد *murād*, اختیار *ikhtiyār*, قابو *kābū*. The divine will, قضا *razāi hakk*, رضای حق *kazā'illa*. Good-will, خیر خواهی *khayr khāhī*, مهربانی *maharbanī*.—(right intention) راستی *rāstī*. Free will, حسن ارادت *husnī irādat*. Ill will, بد خواهی *bad khāhī*. A will, وصیت *wasīyat* (*pl.* وصایا).

WILL, *vt., vi.* آرزو کردن *ārzū-k.*, خواستن *khāstan*.—(command) فرمان دادن *farmūdan*, حکم نمودن *hukm-n.*—(bequeath) وصیت کردن *wasīyat-k.*

WILLING, *a.* خوشی *rāzī*, راضی *khushī*, آرزومند *ārzūmand*, راغب *rāghīb*.

WILLINGLY, *ad.* اختیارانه *ikhtiyārāna*, با *bā irāda*, ارادہ *ba dīl u jān*.

WILLINGNESS, *n.* رضا *razāmandī*,

آرزومندی *ārzūmandī*, خواهش *khāhish*.

WILLOW, *n.* بید *bīd*, عرب *ārb*.

WILY, *a.* حیله *hīla* باز *bāz*, مکار *makkār*.

WIN, *vt., vi.* غلبه شدن *ghālib-sh.*, غلبه

مات دادن *ghalaba-y.*—(at chess)

مات دادن *nāt-d.*—(at cards) خلال دادن *khilāl-d.*

WIND, *n.* باد *bād*, هوا *harwā*, ریح *rīh*.

A violent wind, شدید باد *bādi shadīd*,

تند باد *bādi tund*. A gentle wind,

باده نسیم *bādi nasīm*. A

favourable wind, باد موافق *bādi*

muwāfaq. A contrary wind, باد

مخالف *bādi mukhālif*. A blast of

wind, نفثت *naflhat*. To

blow as the wind, وزیدن *vazīdan*,

هوا گرم *bād-z.* Hot wind, گرم

باد *hawāi garm*. Cold wind, سرد

باد *bādi sard*. Wind from the stomach,

ضرب *zart*.

WIND, *vt., vi.* (twine) تابتن *tāftan*,

پیچیدن *pechīdan*.—(with a wheel)

گردیدن *rīstan*.—(turn round)

گردیدن *gardīdan*, دوران شدن *daurān-sh.* To

wind as a river, پیچیدن *pechīdan*,

گردیدن *gardīdan*. To wind a horn,

بوق زدن *būk-z.*, نفیر زدن *nakīr-z.* To

wind up a watch, کلید دادن *kalīd-d.*,

کوک کردن *kūk-k.*

WINDFALL, *n.* سود ناگهانی *sūdi nāgihāna*,

خدا داد *khudā-dād*.

WINDINESS, *n.* شدت باد *shiddati bād*,

نفخ *naflkh*.

WINDLASS, *n.* منجنیق *manjanīk*,

گردان *gardān*.

WINDMILL, *n.* آسیاب *āsīyā* باد.

WINDOW, *n.* درِ بچه *darīcha*, غُرفه *ghurfa*,

روزی *rauzaan*.

WINDPIPE, *n.* نای گلو *nāya galū*,

حلقوم *halkūm*.

WINDWARD, *ad.* بادی *ba sūi bād*.

WINDY, *a.* هوادار *harvādār*, باددار *bād dār*.

WINE, *n.* شراب *sharāb*, می *maya*, باده

باده *bādsh.* خمر *khamr*. Pure wine, شراب

باده *sharābi nāb*, Cherry-wine, وشناب

wishnāb. Date-wine, طابت *tābat*.

Honey-wine, مَدَدِی *makadīy*. Wine

made from barley, اخسم *alhsama*.

A drinker of wine, باده نوش *bāda nūsh*,

شراب پرست *sharāb parast*. Overcome

with wine, مست *masti* خراب *kharāb*,

مخمور *makhmūr*. A wine measure, ناطل

nātal. A cup of wine, باده *paymānai* شراب *sharāb*.

A wine cask, می دان *mayadān*. A

wine merchant, باده فروش *bādi farūsh*,

خمار *khammār*. To drink wine, باده

نوشیدن *bāda-n.*, می خوردن *maya-kh.*

Wine-shop, شرابخانه *sharāb khāna*.

WING, *n.* جناح *janāh*, بال *bāl*, پر *par*.

Flapping or flattering the wings, بال

زدن *bāl-z.* The wing of an army, لشکر

ayādi lashkar.

WING, *vt.* پرواز کردن *parvāz-k.*, پر زدن

par-z.

WINK, *vi.* چشم بزد کردن *chashm band-k.*,

عین جمعیدن *tarfat-s.*, ساختن

چشم زدن *chashm-z.*, دین *dyn-j.*

چشم پوشی *ghamz-k.*—(connive at)

چشم پوشیدن *chshm pūshī-k.*, اغماض کردن

ighmāz-k.

WINK, *n.* رمز چشم *ghamza*, رمز چشم

chashm, طرفت العین *tarfatu'l dyn*.

WINNER, *n.* سود گیر *sūdgīr*, غالب

ghālib, بازی بر *bāzībar*.

WINNING, *a.* دلکش *dīlkash*, خاطر

گیر *khātīr gīr*.

WINNOW, *vt., vi.* غله را در هوا افشاندن

ghalla rā dar harwā-a.

WINTER, *n.* سرما *sarmā*, زمستان *zamistān*, شتا *shitā*. The intense cold of winter, زمهریر *zamharīr*, شدت شتا *shiddati shitā*. In the time of winter, در موسم سرما *dar mausimi sarmā*.

WINTER, *vt., vi.* موسم زمستان بسر کردن *mausimi zamistān basar-k.*

WINTERLY; WINTRY *a.* سرما لایق *sarmā*, زمستانی *zamistānī*, شتا لایق *lāyaki shitā*.

WIPE, *vt.* مالیدن *mālidan*.—(make clean) صاف کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.* To wipe out, مسح کردن *mahw-k.*, نسخ ساختن *nashk-s.*

WIPE, *n.* پاک سازی *mas'h*, طعن *sāzi*.—(sarcasm) ملامت *tadn*, ملامت *malāmat*.

WIRE, *n.* تار *tār*.

WIRE-DRAW, *vt.* تار کشیدن *tār-k.*, بداری کشیدن *ba darāzi-k.*

WIRE-DRAWER, *n.* تار کش *tār kash*, تار ساز *tār sāz*.

WISDOM, *n.* عقل *dānish*, دانش *ākl*, فهم *hikmat*, زیرکی *zīrakī*, خرد *khīrad*.

WISE, *n.* عقلمند *āklmand*, زیرک *zīrak*, دانا *khīradmand*, عاقل *ākil*, دانای *dānā* هوشیار *hūshyār*.

WISE, *a.* وجاه *waja*, طرح *tarh*, طور *taur*.

WISEACRE, *n.* نادان *ahmak*, احمق *nādān*.

WISELY, *ad.* خردمندانه *ākilāna*, با *bā ākl*, با حکمت *bā hikmat*.

WISH, *vt., vi.* آرزو کردن *khāstan*, رغبه شدن *rāghīb-sh.* *ārzu-k.*

WISH, *n.* خواهش *khāhish*, اراده *irāda*, مراد *murād*, رغبت *raghbat*, آرزو *ārzu*.

WISHFUL; WISHING, *a.* آرزومند *ārzumand*, راغب *rāghīb*, طالب *tālīb*.

WISP, *n.* دستر علف *dastai dlf.*

WIT, *n.* طبیعت *tabī'at* زیرکی *zīrakī*, فراست *zarāfat*, ادراک *idrāk*, خردمند *khīradmand*.—(sound mind) عقل *ākl*, هوش *hūsh*. To be in one's wits, هوشیار بودن *hūshyār-b.* To be out of one's wits, دیوانه بودن *dīwāna-b.* بی عقل شدن *bī ākl-sh.*

WITCH, *n.* ساحره *āhīra*, زن جادوگر *zani jādūgar*.

WITH, *prep.* با *bā*, به *ba*, مع *mat*, همراه *hamrāh*. Together with, با هم *bāham*, هم *ham*. With child, حامله *hāmila*, بار بردار *bār bardār*.

WITHDRAW, *vt., vi.* (deprive of) باز گرفتن *bāz-g.*, محروم کردن *mahrūm-k.* —(retire) باز رفتن *bāz-r.*, بر گشتن *bar-g.* بر گردیدن *bar-g.*

WITHDRAWAL, *n.* پس کشیدن *pas-k.*, بازداشتگی *bar dāshtagī*.

WITHER, *vt., vi.* پژمردن *pazhmurdan*, افسردن *afsurdan*, خوشیدن *khūshīdan*.

WITHHOLD, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*, داشتن *wā-d.*, دریغ داشتن *darīgh-d.*, منع کردن *man'k.*

WITHIN, *prep.* اندرون *andarūn*, درون *darūn*, فی داخل *fi dākhil*. Within two or three days, دو سه روز *dar ārsai dū sih rūz*. Within bounds, *darūni hadd*. From within, از درون *az darūn*. To go within, اندرون رفتن *andarūn-r.*

WITHOUT, *prep., ad.* 1. (not within) بیرون *bīrūn*, ظاهر *zāhīran*, بدر *badar*. 2. (wanting) بدون *bīdūn*, بغیر *baghayr*, از حد بیرون *az hadd bīrūn*, بی *bī*. Without bounds, بی انتها *bī intikā*.

- Without cause, بی سبب *bī sabab*,
بجز بی تقریب *bī takrīb*. 3. (unless) بجز
bajuz, مگر *magar*, الا *illā*, اگر نه *agar na*.
- WITHSTAND, *vt.* مقاومت کردن *mukā-wamat-k*, مخالفت نمودن *mukhālafat-n*, در مقابل ایستادن *dar mukābil-i*.
- WITNESS, *n.* گواه *gawāh*, شاهد *shāhid*,
(*pl.* شهود) *shahād*. To cite a
witness, bring witnesses, گواهی آوردن
gawāhī-ā, مشاهد *shāhid-g*, تشهد
mushhid-k. A creditable witness,
گواه معتمد *shāhidi ādil*, شاهد عادل
gawāhi mudtināid. A false witness,
گواه کاذب *shāhidi darūgh*, دروغ
garwāhi kāzib. Contradictory witnesses,
شواهد مخالف *shawāhidi mukhālif*.—
(testimony) شهادت *shahādat*, گواهی
gawāhī.
- WITNESS, *vt.* گواهی دادن *gawāhī-d*,
دیدن *didan*, شهادت کردن *shahādat-k*,
Witness-box, شهادت گاه *shahādat gāh*,
مشهد *mushhad*.
- WITTICISM, *n.* بذله *bazla*, لطیفه *latīfa*,
نکته *nukta*.
- WITTILY, *ad.* ظریفانه *zarīfan*, زیرکانه *zīra-kāna*, با بذله و لطیفه *bā bazla u latīfa*.
- WITTINESS, *n.* لطیفه گوئی *latīfa gūi*,
زیرکی *zīrakī*.
- WITTINGLY, *ad.* دیده و دانسته *dīda u dānista*, با خبر *bā khabar*.—(by design)
بغرض *bā gharaz*, "قصداً" *kasdan*.
- WITTY, *a.* نکته پرور *latīfa gu*, لطیفه گو
nukta parwar, ظریف *zarīf*.
- WIZARD, *n.* ساحر *sāhir*, افسونگر *afsūngar*.
- WOE, *n.* غم *ghamm*, اندوه *andūh*, رنج
ranj, دروغ *darīgh*, افسوس *afṣūs*.
- WOFUL, *a.* دلفگار *dilfigār*, درد ناک
dard nāk, غمگین *ghamgīn*.—(paltry)
حقیر *hakīr*, ذلیل *zalīl*.
- WOFULLY, *ad.* دلفگارانہ *dilfigārāna*,
حقیرانه *hakīran*, با رنج *bā ranj*, ملول *mulūlun*,
hakīran.
- WOLF, *n.* گرگ *gurg*, دب *zīb*. A young
wolf, گرگ زاده *gurg bacha*,
gurg zād. A howling wolf, کتاعب *kātib*.
- WOLFBANE, *n.* گرگ خانی *khānīki gurg*.
- WOLFISH, *a.* گرگ مانند *gurg mānand*,
بب آسا *zīb āsā*.
- WOMAN, *n.* عورت (*pl.* زنان) *zan*,
aurat, نسا (*pl.* عورات) *nisā*. A
married woman, کدبانو *khātūn*,
kadbānū. A young woman, صبیبه *sabīya*,
dushīza. A divorced woman,
مطلوقه *mardūda*, *matlūka*. A
pregnant woman, حامله *hāmila*, زن,
zani bārdar. A barren woman
زن استرون *astarvan*. A chaste woman,
مسکون *zani pākdāman*,
mastūran. An impudent woman, زن,
zani shūkh chashm. An old
woman, پیر زن *pīr zan*, عجوز *ājūz*.
- WOMANHOOD, *n.* حال عورت *hālī durat*.
- WOMANISH; WOMANLY, *a.* زنانه
zanāna, موافق اوصاف زن *muwāfaki*
ausāfi zan,
- WOMANKIND, *n.* عالم نسا *ālamī nisā*,
زنان *firkai zanān*.
- WOMB, *n.* رحم *rahm*, زهدان *zihdān*.
- WONDER, *vi.* متعجب شدن *mutadajjub-sh*,
متعجب نمودن *tadajjub-n*, تعجب
mutahayyir-sh, سرگردان بودن
sar gardān-b.
- WONDER, *n.* تعجب *taa'jjub*, عجب
ājab, کرامت *mu'ajjiz*, معجز
عجب العجايب *karāmat*. A wonder of wonders,
ājabu'l ājāyib.
- WONDERFUL; WONDROUS, *a.* عجیب
ājīb, نادر *nādir*, بدیع *badīd*.

WONDERFULLY, WONDROUSLY, *ad.*

"عجبا *ajaban*, غریباً *ghariban*

WONT, *a.* عادت داشتن *ādat-d.*, عاده گرفتن *kāyuda-g.*, معتاد شدن *muātā-d.*, استعمال داشتن *istimāl-d.*

WOO, *vt.* ناز و نیاز *ēshk-n.*, عشق نمودن *nāz u niyāz-k.*

WOOD *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*, هیزم *hizam*, هیما *hima*. Dry wood, هیزم *hizam*, احتطاب *ihtāb*. Wood of aloes, رادبوی *rād būi*. Brasil or red wood, بقم *bakam*, ایدع *aydd*. Yellow wood, زرد چوب *zard chūb*. A piece of wood, پارچ چوب *pārai chūb*, کسار *kusār*. A carrier of wood, هیزم کش *hizam kash*. A pile or stack of wood, انبار هیزم *ambāri hizam*. A log of wood, گندق هیزم *gandai hizm*. — (forest) جنگل *jangal*, مشجر *mushajjar*.

WOOD, *vt.* محطوب کردن *hizam-k.*, محطوب شدن *mahttab-s.*

WOODCOCK, *n.* ماکیان، بیا بانی *mākiyāni bayābānī*.

WOOD-CUT, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*.

WOOD-CUTTER, *n.* هیزم تراش *hizam tarāsh*.

WOODED, *a.* مشجر *mashjar*.

WOODEN, *a.* از چوب *chūbīn*, چوبین *chūbīn*, ساخته *az chūb sākhta*. A wooden block, گندق هیزم *kundai hizam*.

WOODMAN, *n.* هیزم فروش *hima farush*, عیاد *sayyād*, چوب فروش *chūbfarūsh*.

WOOD-PIGEON, *n.* فاخته *fākhṭa*, بهام *yamām*.

WOODY, *a.* چوبی *chūbī*, خشبی *khashbī*.

WOER, *n.* طالب زن *āshik*, عاشق *tālībī zan*.

WOOF, *n.* پود *pūd*.

WOOL, *n.* پشم *sūf*, پشم *pashm*. Bearing wool, پشم دار *pashmdār*, صایف

sā'if. Plucking of wool, نفش *nafsh*. To card or teaze wool, حلج کردن *halj-k.*, پشم زدن *pashm-z.* To shear wool, پشم بردن *pashm-b.* A dealer in wool, صواف *sawwāf*, پشم فروش *pashm farūsh*.

WOOLLEN, *a.* پشمین *pashmīn*, صاف *sāf*. Woollen cloth, پشمینه *pashmīna*, پارچه صوف *pārchai sūf*. — (broad cloth) بنات *banāt*. A woollen tassel, رعث *raās*. A woollen-drupe, صواف پشمینه *pashmīna farūsh*, صواف *sawwāf*.

WOOLLY, *a.* پشم دار *pashmdār*, صایف *sā'if*.

WORD, *n.* کلمه *kalama*, سخن *sakḥun*, حاصل *laff*, قول *kaul*. In a word, کلام *hāsīl u' l kalām*, بالجملة *bi'ljumla*. Word by word, کلمه بکلمه *kalama ba kalama*. Words and actions, فعل و مقال *fa'īl u makāl*, کارها، سخنها *sakḥunhā u kārīhā*. Foolish words, سخن دیهوده *sakḥuni bihūda*, باوه *yārwa*. To use harsh words, دشنام دادن *drushnām-d.* Sweet, agreeable words, کلام خوش *kalāmikhūsh*, شیرین سخن *sakḥunī shīrīn*.

WORD, *vt.* کلام کردن *talaffuz-k.*, نلغظ کردن *kalām-k.*

WORK, *vt., vi.* شغل *amal-k.*, عمل کردن *shughl-k.*, معامله کردن *muāmala-k.* — (produce an effect) اثر کردن *asar-k.*, تأثیر کردن *tāsīr-k.* To work or prevail upon, متوجه کردن *mutawajja-k.*, انگیزختن *angīkhtan*. To work out (effect by toil), محو کردن *az jadd u jahad-k.* — (eraze) محو کردن *mahv-k.* To work up, (irritate) غضبناک ساختن *ghazabnāk-s.* — (stimulate) تحریر کردن *tahrīr-k.* To set on work,

کار دادن *kār-d.*, کار فرمودن *kār-f.* To work with a needle, طرازیدن *tirāzīdan.* نقش کردن *naksh-k.*

WORK, n. کار *kār*, عمل *āmal*, کار و بار *kār u bār*, کردار *kirdār*, معاملات *muāmalat*, امر *amr*, فعل *faʿl*, امر *amr*.—(embroidery) نقشبندی *nakshbandī*, بکار *tirāz*. He was at work, مشغول *ba kār mashghūl būd*. Skilful at work, کار آموده *kār āzmūda*. Diligent at work, کار بند *kār band*, کار پرور *parwar*. Performing work, کار کنان *kār kunān*, کار گذار *kār guzār*.

WORK-HOUSE; WORKSHOP, n. کارخانه *kārkhāna*, پیشگاه *pesha gāh*.

WORKING-DAY, n. روز کار و بار *rūzi kār u bār*, بوم العمل *yumu'l āmal*.

WORKMAN; WORKER, n. کار گذار *kār guzār*, کارکن *kārkun*, کاسبی *kasbī*, مانع *sānt*.

WORKMANLY; WORKMANLIKE, a. استادانه *ustādāna*, دستکارانه *dastkārāna*.

WORKMANSHIP, n. کار گری *kār garī*, صنعت *sanāt*, کار گذاری *kār guzārī*.

WORLD, n. جهان *jahān*, عالم *ālam*, دنیا *dunyā*, گیتی *gītī*, روزگار *rūzgār*, گردون *gardūn*. The fourth quarter of the world, ربع مسکون *rabt mashkūn*, چهار کشور *chahār kishwar*. This world, این جهان *in jahān*. The next world, آخرت *ākhirat*, عالم ارواح *ālamī arwāh*. Conquering the world, جهانگیر *jehāngīr*, عالمگیر *ālamgīr*. The protector of the world, جهان بان *jehānbān*. The king of the world, شاه عالم *shāh ālam*, شاه جهان *shāh jahān*. The asylum of the world, جهان پناه *jehān panāh*.

WORLDLINESS, n. دنیا پرستی *dunyā parastī*, زمانه پرستی *zamāna parastī*, طمعکاری *tamkārī*.

WORLDLY, a. دنیوی *dunyawī*.—(attached to worldly things). دنیا پرست *dunyā parast*, طمعکار *tamt kār*.

WORM, n. کرم *kirm*, دود *dūd*. The silk-worm, دودالحریر *dūdū'l harīr*, کرم پیدل *kirmi pīla*. A maw-worm, شکم کرم *kirmi shikam*. The glow-worm, کرم شبتاب *kirmi shaltāb*. An earth-worm, خراطین *kharātīn*, امعاء الارض *amāu'larz*. A worm that gnaws wood, &c, چوب خوار *chūb khār*. A fruit or herb-worm, خسرو *yasrūd*. A dung worm, مکس *mugas*.

WORM-EATEN, a. کرم خورده *kirmkhurda*.

WORMWOOD, n. افسانطین *afsan-tīnī rūmī*.

WORRY, vt. آزدن *azīyat-k.*, آزدن *āzurdun*.

WORSE, a., ad. بدتر *badtar*. To make worse, بدتر کردن *badtar-k.* To grow worse, بدتر گردیدن *badtar-g.*

WORSHIP, n. پرستش *parastish*, عبادت *ibādat*, طاعت *tāʾt*, سجده *sajda*.—(title of respect), حرمت *hazrat*, کبریا *kibla*. His worship, حاکم *hākīm*. A place of worship, عبادتگاه *ilādat gāh*, سجده گاه *sajda gāh*.

WORSHIP, vt., vi. پرستیدن *parastīdan*, تعظیم کردن *parastish-k.*, پرستش کردن *taʾzīm-k.*, سجده کردن *sajda-k.*

WORSHIPFUL, a. مکرم *mukarram*, معظم *muʾazzam*.

WORSHIPPER, n. پرستنده *parastīnda*, خدا متعبد *mutaʿalbid*.—(of God) خدا پرست *khudā parast*.—(of idols) بت پرست *but parast*.—(of fire) آتش پرست *ātish parast*, گبر *gabr*.

WORST, a. بدترین *badtarīn*, بدترین *zabūn tarīn*.

WORST, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*,
هزیمت دادن *hazimat-d.*

WORSTED, *n.* پشم ریشمه *pashmi rishma.*

WORTH, *n.* (price) قیمت *kīmat*, بها *bahā*, ارزش *arzish.* — (excellence) فضیلت *fazīlat*, کمال *kamāl.* — (merit) قدر *kadr*, لیاقت *liyākat.* To be worth, ارزیدن *arzīdan*, داشتن *kīmat-d.*

WORTHILY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافق *muwāfiq.*

WORTHINESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*, شایستگی *shāyistagī*, لیاقت *liyākat*, قابلیت *kābiliyat.*

WORTHLESS, *a.* بی قدر *bī kadr*, ناکس *nākas*, نا شایسته *nā shāyista*, کمترین *kamtarīn.*

WORTHLESSNESS, *n.* بی قدری *bī kadarī*, حقارت *hikārat*, پستی *pastī*, ذلت *zillat.*

WORTHY, *a.* واجب *sazāwār*, سزاوار *wājib*, لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*, مستعد *mustadd.* Worthy of honour or respect, واجب الرعایت *wājibu'r ri'ayāt.* Worthy of death, واجب القتل *wājibul katl.* Worthy to be hanged, واجب الصلب *wājibu'ssalb.* To think worthy, لایق پنداشتن *lāyak-p.*

WORTHY, *n.* صاحب ظہور *sāhibi zahūr*, مرد نیکو کار *mardī nekū kār.*

WOUND, *n.* جراحت *jarāhat*, زخم *zakhm*, ریش *rīsh*, خستگی *khastagī.* A mortal wound, زخم سهمناک *zakhmi sahamnāk*, زخم مهلک *zakhmi muhlīk.* The scar of a wound, داغ زخم *dāghi zakhm*, نشان جراحت *nishāni jarāhat.*

WOUND, *vt.* جراحت کردن *zakhm-k.*, زخم کردن *jarāhat-k.*, ریشدار کردن *rīshdār-k.*, خستن *khastan.*

WRANGLE, *vi.* کاذب کردن *kāziya-k.*, مذاکره کردن *munākasha-k.*, خصومت کردن *munāzīdt-k.*, کخاصومت کردن *khasūmat-k.*

WRANGLE, *n.* قضیه *kāziya*, مذاکره *munākasha*, نزاع *nizād.*

WRAP, *vt.* ملفوف کردن *malfūf-k.*, لفافه کردن *lifāfa-k.*, پیچیدن *pechīdan.*

WRAPPER, *n.* لفافه *lifāfa*, ملوفا *mulaffif.*

WRATH, *n.* قهر *kahr*, خشم *khishm*, غضب *ghazab.*

WRATHFUL, *a.* غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashmnāk*, پر قهر *pur kahr.*

WRATHFULLY, *ad.* با قهر *ba kahr*, غضباً *ghazaban.*

WRATHLESS, *bi kahr*, بی خشم *bī khishm.*

WREAK, *vt.* انتقام کردن *intikām-k.*, راندن *rāndan.*

WREATH, *vt.* پیچیدن *pechīdan*, تافتن *tāftan.*

WRECK, *vt.* شکستن *shikastan*, زدن *zadan*, تباہ کردن *tabāh-k.*, غرق شدن *ghark-sh.*

WRENCH, *n.* پیچش *pechish*, صدمه *sadama*, فشار *fishār.*

WRENCH, *vt.* کشیدن *berūn-k.*, پیچ دادن *pech-d.*

WREST, *n.* تاب *tāb*, پیچ *pech.*

WREST, *vt.* ربودن *rabūdan*, کشیدن *kashīdan*, گرفتن *girāftan.*

WRESTLE, *vt.* مصارعت کردن *musāridt-k.*, کشتی گرفتن *kushtī-g.*

WRESTLER, *n.* مصارع *musārī*, پهلوان *pahlvān.*

WRESTLING, *n.* کشتی *kushtī*, مصارعت *musāridt.*

WRETCH, *n.* بد بخت *badbakht*, بی نصیب *bī nasīb*, بیچاره *bīchāra.*

WRETCHED, *a.* دلتنگ *dīl tang*, غمگین *ghamgīn*, زشت *zisht.*

WRETCHEDLY, *ad.*, بدبختانه *bad bakhhtāna*, حقیرانه *hakīrāna*.
 WRIGHT, *n.* صانع *sānt*, کارگر *kārīgar*.
 WRING, *n.* آزار *āzār*, صدمه *sadma*, زور *zūr*.
 WRINKLE, *vt.* چین کردن *pur chīn-k.*
 WRINKLE, *n.* چین *chīn*.
 WRIST, *n.* دستبند *bandi dast*, ساعد *sā'id*.
 WRIT, *n.* نوشته *navishta*, حکم *hukm*, فتوی *fatwa'*.
 WRITE, *vt.* نوشتن *navishtan*, مسطور *mastūr-s*, مرتوم داشتن *markūm-d.*—(compose) تصنیف کردن *tasnīf-k.*
 WRITER, *n.* نویسنده *nawīsanda*, محقق *muharrir*, راقم *rākim*—(author) مصنف *musannif*, مؤلف *mu'allif*.
 WRITING, *n.* تحریر *tahrīr*, خط *khat*, (pl. خطوط) نوشت *nawisht*. Beautiful writing, حسن خط *husni khat*, خوش خط *khush khat*. A thin character, خط خفیه *khati khafī*. A stout plain written character, خط جلی *khati jalī*. A writing master, استاد خط *ustādi khat*, خوش نویس *khūsh nawīs*. Writings, نوشتهجات *nawishta-jāt*, سندات *sanadāt*.
 WRITTEN, *a.* نوشته *nawishta*, مرتوم *markūm*, مکتوب *maktūb*, مسطور *mastūr*.
 WRONG, *n.* غلط *ghālat*, خطا *khatā*, تقصیر *taksīr*, ادبیت *āzīyat*.
 WRONG, *a.* نادرست *nārāst*, ناصواب *nā sawāb*, خطا *khatā*.
 WRONG, *vt.* ظلم کردن *zulm-k.*, زحمت نمودن *zahmat-n.*
 WRONGLY, *ad.* غلطانه *ghālatāna*, سهواً *sahwān*.
 WRY, *a.* کج *kaj*, معوج *mu'awwaj*.

X.

XANTHIC, *a.* زرد دام *zard fām*, جمع رازی *jāfarānī*.
 XEBEC, *n.* کشتی کوچک *kishti i kūchak*.
 XEROTES, *n.* خشک مزاجی *khushk mizājī*.
 XYLOGRAPHY, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*, قلم کاری *kalam kārī*.
 XYSTER, *n.* استخوان تراش *ustukhān tarāsh*.

Y.

YACHT, *n.* قایق *kāyik*, زورق *zaurak*.
 YACHTING, *n.* زورق سواری *zaurak sawārī*.
 YAM, *n.* قند *kand*.
 YARD, *n.* (measure) ذرع *gaz*, گز *zart*—(court of a house) محوطه *sahn*, احاطه *ahāta*.
 YARN, *n.* رشته خام *rishta khām*, تار *tār*. —(a story) قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*.
 YAWN, *vi.* خمیازه کردن *khamyāza-k.*
 YE, *pron.* شما *shumā*.
 YEAR, *n.* سنه *sana*, سال *sāl*, سن *sinn*. —(solar) سال شمسی *sāli shamsī*—(lunar) سال قمری *sāli kamari*. Last year, سال گذشته *sāli guzashta*, پارسال *pārsāl*. This year, امسال *imsāl*. Next year, سال آینده *sāli āyanda*, سال دیگر *sāli digar*. A leap year, سال کبیسه *sāli kabisa*, New year, سال جدید *sāli jadīd*. New year's day, قبل از *nav rūz*. Many years ago, سالها سال *kabl as sālnā*, سالها سال *sālhā i sālhā*.

YEARLY, *a* سالیه *sālyāna*, هر سال *har sāl*.

YEARNING, *n* رغبت خواهش *khāhish*, رغبت *raghbat*, محبت *mohabbat*.

YELL, *n* نعره *naḍra*, شور *shūr*, فریاد *faryād*.

YELL, *vi* بخواند *bāng-z.*, بخواند *ghaughā-k.*

YELLOW, *a* زرد *zard*, اصفر *asfar*.

YELLOW, *n* زردی *zardī*.

YELLOWISH, *a* زرد فام *zard fām*.

YELP, *vt* علف علف *df df-k.*

YEOMAN, *n* زمین دار *sharīf*, زمین دار *zamin dār*, توشه خانه *dārūghai tūsha khāna*.

YEOMANRY, *n* عوام الناس *āwāmunnās*.

YERK, *vt* انداختن *andākhtan*.

YES, *ad* آری *ārī*, بله *balī*.

YESTERDAY, *n* روز گذشته *dirūz*, دیروز *rūzi guzashta*. Day before yesterday, دیروز *parī rūz*.

YESTER-NIGHT, *n* دیشب *dīshab*, دوش *dūsh*.

YET, *a., ad.* (besides) لیکن *lākin*, لیکن *likin*, هنوز *magar*.—(till now), هنوز *hanūz*, تا حال *tā hāl*.—con (nevertheless) با وجود *ba wajūdike*.

YIELD, *n* نتیجه *natīja*, حاصل *hāsil*, ثمره *samra*.

YIELD, *vi, vt.* (produce) پدید آوردن *paydā-k.*, بار دادن *bār-d.*.—(concede), بخشیدن *bakhshīdan* عطا کردن *ātā-k.*.—(give up) حواله کردن *tark-k.*, قبول کردن *kubūl k.*.—(admit) تسلیم کردن *taslīm-k.*.—(submit) موافقت کردن *muwā-fikat-k.*

YIELDING, *a.* (surrendering) تسلیم *taslīm*, انقیاد *inkiyād*.—(compliance)

متواضع *tādt.* *a.* تابع *tābt*, متواضع *mutawāẓt*, نرم *narm*.

YOKE, *n* یوغ *yūgh*, گله *ghull*.—(servitude) غلامی *ghulāmī*.—(a pair) جفت *juft*.

YOKE, *vt* هم یوغ نمودن *ham yūgh-n.*, بهم بستن *juft-k.*, بهم بستن *baham-b.*

YOLK, *n* زرده *zarda*.

YONDER, *ad* آنجا *ānjā*, آنسو *ānsū*.

YORE, *ad* در زمان پیشین *dar zamāni peshīn*, در وقت سلف *dar wakti salaf*.

YOU, *pron* شما *shumā*, شما *shumāyān*.

YOUNG, *a* جوان *jawān*, سال خورد *khurd sāl*, کار نا تجربه *nā tajruba kār*, نا وائف *nā wākf*.

YOUNG, *n* بچه *bachcha*, جوان *jawān*.

YOUNGSTER, *n* پسرک *sabī*, پسرک *pisarak*.

YOUR, *pron* شما *az āni shumā*.

YOURSELF, *pron* خود شما *khud shumā*.

YOUTH, *n* جوانی *jawānī*, شباب *shabāb*, سال *khurd sāl*, نو عمر *nau umr*.

YOUTHFULNESS, *n* جوانیت *jawānīyat*, شباب *shabāb*.

Z.

ZEAL, *n* اشتیاق *ishtiyyāk*, شوق *shauk*, حرارت *hamiyat*, حرارت *hardrat*.

ZEALOT, *n* زاهد *zāhid*.

ZEALOUS, *a* دلسوز *dilsūz*, مستعد *mustād*.

ZEALOUSLY, *ad* با غیرت *bā ghayrat*, شوقمندانه *shaukmandāna*.

ZEALOUSNESS, *n* اشتیاق *ishtiyyāk*, دلسوزی *dil sūzī*.

ZEMINDAR, *n* زمین دار *zamīndār*.

ZEND, *n* زند *zand*, زند *zhand*.

ZENITH, *n.* سمت الراس *samtu'r rās.*

ZEPHYR, *n.* باد صبا *bādi sabā,* نسيم *nasīm.*

ZERO, *n.* صفر *siḡar,* نقطة *nukta.*

ZEST, *n.* ذائقه *zāika,* مزة *maza.*

ZEST, *vt.* مزة دادن *maza-d.*

ZIGZAG, *a.* خمي و پیچ *pech u khamī,* پیچ در پیچ *pech dar pech.*

ZINGIBER, *n.* زنجبیل *zanjabil.*

ZODIAC, *n.* مطلق البروج *mintaku'l burūj.*

ZODIACAL, *a.* برجی *burjī,* منطقی *mintakī.*

ZONE, *n.* (circle dividing the earth), منطقی *mintak,* دائرة *dāi'ra.* Frigid zone, منطقه مجرودة *mintakai mabrūda.* Temperate zone, منطقه معتدله *mintakī*

kai mudtadila. Torrid zone, منطقه محروقة *mintakai mahrūka.*

ZOOGRAPHY, *n.* حیات نویسی *hayāt narwīsi,* حیوان شناسی *haywān shanāsi.*

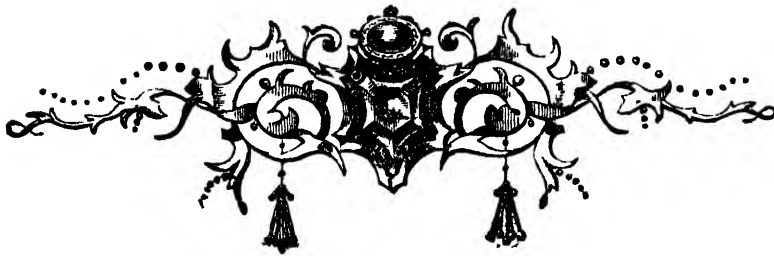
ZOOLOGICAL, *a.* منعلق بعلم حیوانات *mutadllik ba ilmi haywānāt.*—(gardens) باغ حیوانات *bāghī haywānāt.*

ZOOLOGY, *n.* علم حیوانات *ilmi haywānāt,* معرفت حیوانات *madrifati haywānāt.*

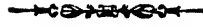
ZOOTOMY, *n.* تشریح حیوانات *tushrīhi haywānāt.*

ZOROASTER, *n.* زرتشت *zartusht,* زردست *zardust.*

ZOROASTRIAN, *n.* زرنشتی *zartushtī.*

ERRATA.

Page.	Column.	Line.	Correct.	Incorrect.
3	2	last.	نرد	نرد
10	2	14	مندرجہ ذیل	مندرجہ ذیل
20	1	15	aforementioned	aforementiond
22	1	29	بہتر بنادو	بہتر بنادو
27	2	30	ameliorate	amelierate
29	2	21	بیشیدیان	بیشیدیان
30	1	32	عضدیان	عضدیان
30	2	19	tez mizāj	tez mijāj
31	1	6	خانہ	خانہ
31	1	36	اشداندیج	اشداندیج
33	2	35	بیش	بیش
61	1	last	tassās	tāssās
75	1	9	پیکھال pikhāl	پیکھال yakhāl.
75	1	25	child-birth	child-bird
77	1	22	embellish	embelish
78	2	21	blockish	blokish
78	2	23	blockishness	blokishness
91	2	39	gaiety	gayity
92	2	35	کھالی khālī	کھالی khāla
114	2	13	description	discription
116	2	23	sar zanish	zar zanish
127	2	3	buffoon	baffoon
129	2	18	ملحق	ملحق
141	2	34	barāy	bārāya
142	1	26	conclave	cenclave
160	2	16	Coolly	cooly
204	2	19	detail	datail
282	2	9	lose	loose
308	1	12	agitated	agited
322	1	34	nauseousness	nauceousness,
339	1	5	grandchild	grandhild
348	1	19	falter	faulter
423	1	18	endeavour	endeavonr
424	2	27	immovable	immoveable

Page.	Column	Line.	Correct.	Incorrect.
496	1	12	clothes	cloths
518	1	38	Peddlar	pedlar
541	1	40	prate	parate
542	2	17	definitely	difinitely
577	2	20	refrigerant	refrigerent
595	1	10	cradle	craddle
598	1	16	governor	governer
600	2	18	salable	saleable
603	1	33	expense	expencc
607	1	21	scrutoire	scrutoir
607	2	18	mediterranean	medditerranean
682	1	36	transiently	trasiently
630	1	5	socially	socialy
685	2	6	trigonometry	trignometry
700	1	27	unreasonable	uareasonable
704	1	13	practice	practise
725	2	22	fluttering	flattering
686	1	20	<i>ghālibān</i>	<i>ghālībān</i>
686	2	24	<i>āzāb</i>	<i>āzāb</i>
687	1	5	سداد اعتقاد	سدد اعتقاد
687	1	14	<i>makr</i>	<i>mar</i>
692	1	32	unassisted	unasisted
694	1	4	فادان	لادان
703	2	32	لروم	لذوم
703	2	36	لزماء	زما
706	1	4	مقدمت التجيش	مقدمت التجيش
714	1	21	<i>karīs</i>	<i>karīs</i>

ANGLO-PERSIAN

WORKS BY THE SAME AUTHOR.

1.	PERSIAN PRIMER : Being an elementary treatise on Grammar, with exercises...	0	12	0
2.	SECOND BOOK OF PERSIAN : To which are added the PANDNAMA of Shaikh Saâdi and GULISTAN, Chap. I., with their Vocabularies	1	4	0
3.	THIRD BOOK OF PERSIAN : Being a selection from various Authors in PROSE and POETRY, with annotations and a full VOCABULARY	1	4	0
4.	The Student's PERSIAN and ENGLISH DICTIONARY : Pronoun- cing, Etymological and Explanatory	3	8	0
5.	The Student's English and Persian Dictionary :	3	8	0
6.	The Student's Enlarged English-Persian Dictionary : Pronoun- cing and explanatory, Royal octavo, pp. 733	9	0	0
7.	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part I., Accidence (with the Appendix)	0	10	0
8.	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part II., Syntax.	0	8	0

MAY BE HAD FROM

MRS. RADHABAI ATMARAM SAGOON, Kālbādevi Road, Bombay.

MESSRS. THACKER AND Co., Bombay.

MESSRS. THACKER SPINK AND Co., Calcutta.

MESSRS. HIGGINSBOTHAM AND Co., Madras.

A liberal commission will be allowed to the purchasers of
books value Rs. 50 or more. Apply to the Author, No. 43,
Todd Street, Fort, Bombay.

Extracts from Opinions

OF

EMINENT SCHOLARS

AND THE PRESS,

ON

Mr. S. B. DOCTOR'S Anglo-Persian Books.

FROM

E. Rehatsek, Esqr., M.C.E., M.R.A.S.

Fellow of the Bombay University.

1. Your *Persian Primer* is more than it purports to be. I have examined it and find it to be a compendious Persian Grammar containing all the necessary rules illustrated by a vocabulary and sentences in each of the twenty lessons of which this useful little book consists.

2. Students will now be very glad to avail themselves of Mr. S. B. Doctor's *Dictionary* because they will find it to be just as good as, but more copious than, the small Dictionaries hitherto imported, and a great deal cheaper, since it consists of pp. 558 and costs only three rupees and a half, and Mr. Sorabshaw's Dictionary may be recommended also in other respects, as those who use it will soon find out for themselves.

3. I have looked at the *Third Book of Persian* by Mr. S. B. Doctor and have come, after a brief examination to the conclusion that it is a valuable addition to his other publications on the same subject. It is a collection of 132 stories, in Prose and Poetry, from 17 different authors which ought to be highly appreciated by students who will find not only explanatory remarks at the foot of every page, but also a full vocabulary at the end of the book, which is designed to aid them in every respect.

4. I am sure nobody could give an unfavourable opinion of your (English-Persian Dictionary) work, which bears on every page the marks of the great and persevering care bestowed upon it by you. This I may confidently say after having examined it pretty closely.

5. I beg to acknowledge with thanks the receipt of your *Persian Grammar* to compliment you on its handsome appearance and good contents.

6. I have looked through the *Second Book of Persian* and it will do very well.

FROM

**Shamsul ulama Dastur
Hoshang Dastur Jamasp,**

Professor of Persian, Deccan College,
Fellow of the Bombay University.

1. I believe this little manual (Persian Grammar, Part II) will be very useful to young students of Persian.

2. Such a book, (English-Persian Dictionary) no doubt, was a desideratum long felt by many a youth in our schools and colleges, and perhaps a far greater number of other Persian Students. Useful as this work is, its price is comparatively very little; a circumstance, which, in my opinion, will enable not a few to avail themselves of the benefit of your hard labour and untiring perseverance.

3. I find the extracts (in your Third Book of Persian) very judiciously and wisely chosen and believe it will be of great use and assistance for those who are studying for the Matriculation Examination.

I perused with much pleasure your *Persian Primer*, I think the arrangement of it is very good indeed, and I shall be happy to recommend it to any of my friends commencing the study of the language.

Colonel Thomson.

Buldhana.

15-5-1879.

... .. having looked through the *Persian Primer* by Mr. S. B. Doctor,

I am of opinion, that it is likely to prove a useful School book.

Principal, Calcutta Madressa.

I have shown your Persian books to competent persons and it may end in their being used in some schools.

**Inspector of Schools,
Presidency Division, Madras.**

I have received the two parts of your Persian Grammar, and have looked through them. So far as I can judge, they appear to me to be well adapted for the purposes you have in view.

**Professor of Persian,
Free Church Institution, Nagpur.
6th March, 1885.**

I have gone through your both parts of Persian Grammar and found them quite satisfactory and suitable to the purposes you have intended.

**Arabic & Persian Professor,
St. Xavier's College, Calcutta.
11th April, 1885.**

I have gone through the two excellent parts of your Persian Grammar and find that you have bestowed great pains and consideration on compiling them. Although both the works are a sort of compendium still they are quite sufficient for the requirements of the students preparing for the University Entrance examination.

**Professor of Persian,
Lahore College.
22nd February, 1885.**

After looking deeply to the merits and demerits of your two parts of Persian

Grammar, which treat of Accidence, Syntax and Prosody, I have come to the conclusion that they are excellent, well arranged and useful to the English knowing students of Persian. Although they are compiled on the principle usually followed by Persian Grammarians still the arrangement and selection of matter in them reflect great credit on the Author.

Arabic Professor,

Benares College.

13th March, 1885.

1st February, 87.

DEAR SIR,

Many thanks for your three Books of Persian and your English-Persian and Persian-English Dictionaries with which you kindly presented me. I am very much pleased with them and I have no doubt that any student who will have thoroughly studied them will have as good a knowledge of Persian as can be acquired in a school and moreover notions of Persian literature that are not generally found in books of that kind. I am particularly delighted with the Dictionaries, as I have been looking in vain for a short and handy Dictionary of the Persian language that should be in the same time short, complete, accurate and clear: I find those four qualities united in your Dictionaries. I have seen many Lexica that tried to solve the problem, but none that came so near the mark. It is a capital service

you have rendered to students of Persian, and I, for one, thank you heartily for it.

I am,

yours truly,

J. DARMESTETER,

College de France, Paris.

OPINIONS OF THE PRESS.

In acknowledging the receipt of a neat and handy volume entitled "The Student's English and Persian Dictionary" by Mr. Sorabshaw Byramji Doctor, we have great pleasure in commending the book to the notice of those whom necessity or inclination leads to the study of that beautiful Oriental language which has not unjustly been denominated the French of Asia. Mr. Sorabshaw's publication is intended to supply a want long felt by the Students of Persian, as the only reliable book of reference in that language is Richardson's Persian Dictionary, a ponderous tome, the cost of which must of necessity place it beyond the means of the majority of Persian Students. Mr. Sorabshaw's work is by no means so ambitious as that of Richardson, and yet within the compass of some 500 pages he has compressed information more than sufficient for ordinary requirements. The antecedents of the Author are a guarantee of the excellence of his work, for besides being a Persian lecturer at the leading High School in Gujarat, Mr. Sorabshaw is the Author of half a dozen Persian School-books, most of which have received the sanction and support of the Educational Department, and are extensively used in the Government and private

High Schools of this Presidency. His Persian and English Dictionary, to which the English and Persian Dictionary at present under notice is designed to be a companion volume, was dedicated by permission to Sir Richard Temple, himself a Persian Scholar, and by no means likely to accord his countenance in this way to any attempt which was not of exceptional merit. The dedication of the present work has been accepted by His Excellency Sir James Fergusson, which is another testimonial to the merit of Mr. Sorabshaw's compilation.

TIMES OF INDIA (26 April, 1882)

This book which has been brought out as a companion volume to the Persian-English Dictionary by the same author, Mr. S. B. Doctor, is intended to supply a long felt and still growing want of Students of Persian, the study of which has recently received a great impetus in this Presidency by its having been accepted as a second language in the higher University examinations. The book before us has been prepared evidently with great care. In the selection of Persian and Arabic equivalents of English terms, the author has tried to be liberal but clear. In order to keep the book within reasonable limits, and probably with a view to render it easily accessible to young students, Mr. Doctor has rejected words which have crept into large dictionaries, but which are needless for practical purposes. We agree with the compiler in the hope that the form and character

of the Persian typography, the fullness of the matter, the simplicity of the arrangement, and the size and price of the book will make it acceptable, not only to Schools and Colleges, but to Students of Persian in general.

BOMBAY GAZETTE (May 20th, 1882.)

We have to apologise to Mr. S. B. Doctor and others for delay in noticing their works. To begin with Doctor's Series of Persian—a small library in itself—we can say that these books are a real boon to the Student. Written by a gentleman who has devoted his attention almost exclusively to this kind of work, the books are admirably suited to the purpose for which they are intended. And looking to the time and trouble he must have spent upon them, we are not surprised that Mr. Sorabsha's series has passed into School-books recognised by Government. This is, of course, the greatest honour within reach of a native author, and we heartily congratulate Mr. Doctor.

INDIAN SPECTATOR (21st May, 1882)

English and Persian Dictionary, by Mr. S. B. Doctor, of Surat. This is a handy little volume, well got up.....As a carefully selected collection of words taken from larger dictionaries like Richardson's, the work is well done and is handy.—PROGRESS.

هم مهراڻجي بهرام جي ڊاڪٽر صاحب
مدرس فارسي هائي اسڪول سورٺ ڪي
تعريف ڪرڻا ضروري خيال ڪرڻي هيٺ ڪم

اولہوں نے چند کتب واسطی تفصیل علم فارسی کی حال میں تالیف کی ہیں * ان کتابوں کی دیکھنی سی مولف صاحب کی اعلیٰ درجہ کی لیاقت علم فارسی میں معلوم ہوتی ہے * ازاجملہ ایک فارسی کی دکھتری ہے * جسمیں نہایت عمدگی اور ترتیب کیساتھ فارسی الفاظ کی معنی انگریزی میں لکھی ہیں * نہ کتاب طلبہ کی نہایت کار آمد ہیں * دوسری کتاب کا نام فارسی گرامر ہیں جسمیں اصول قواعد صرف کی بیان کئی ہیں * تیسری اور چوتھی کتاب گویا فارسی کی پہلی اور دوسری کتاب ہیں * اور ہمکو امید ہے کہ ان کتابوں کی بہت قدر ہوگی * کشف الاخبار *

سن ૧૮૮૦ માં ફારસી અંગ્રેજી શાળાકોશ સ્કુલનાં કાલેજના તથા ખાનગી અભ્યાસીઓને ઉપયોગી થઈ પડે તેવા પેલલવેલણા મી. સોરાબશાસ્ત્રી રચેલા છે, જે મુંબઈના માત્ર ગવર્નર સર રીચર્ડ ટેમ્પ્લને અર્પણ કરેલા છે. એ અંથકર્તાના ઈનસાફને ખાતર હમારે કહેવા વીના ચાલતું નથી કે, એવા શાળાકોશ એ ભાષાના વિદ્વાનોએ ૩. ૭ થી તે ૩. ૧૦૦) સુધીની કિંમતના રચેલા છે, પણ તેઓએ શાળાની વ્યુત્પતિ ઉપર એટલું અમારા ભણવામાં આનું નથી. અને મી. સોરાબશાસ્ત્રી અંથ નાનો છે તે છતાં સરળ અને સુગમ પડે એવા શાળાની વ્યુત્પતિ આપવાનો પ્રયત્ન કરેલા છે, એટલું છતાં એ પુસ્તકની કિંમત માત્ર ૩. સાડાત્રણ રાખેલી છે. તેટલાજ કિંમતે આજ સુધી કોઈ દેશીએ નહીં બનાવેલા અંગ્રેજી ફારસી શાળાકોશ એઓએ હાલમાં રચી તેમાં જરૂરના ઘણું કરીને સઘળા શાળા સમાવી અંગ્રેજી ભાષામાંથી ફારસી ભાષામાં ભાષાંતર કરવાને સ્કુલ અને કાલેજના વિદ્યાર્થીઓને નડતી ખરેખરી અડચણ દૂર કરી એક અગત્યની ખોટ પુરી પાડી છે. એ અંથ પણ હાલના ગવર્નર સર નેમ્સ

ફર્ગ્યુસનને તેઓની પરવાનગીથી અર્પણ કરેલા છે. શાળાકોશ રચવામાં મી. સોરાબશાસ્ત્રી પેલણી કોશીશ તરફ જોતાં જ કરવાને તેઓ શક્તિમાન થયા છે તે સ્તુતિપાત્ર છે.—ગુજરાત મિત્ર (તા. ૭ મી મે, ૧૮૮૨).

ફારસી અને અંગ્રેજી અને ફારસી શાળાના જે જુદા જુદા નાના કોશો સુરતની હાઈસ્કુલના ફારસી શિક્ષક મી. સોરાબશાસ્ત્રી જેહરામજી ડાક્ટર છેલા જે ત્રણ વરસોમાં પ્રગટ કર્યા છે. રીચર્ડસન અને જનસનના મોટા અંગ્રેજી ગ્રંથો ઉપરાંત ખુદ ફારસીના “અનજુમનઆરા” અને “ખુરહાને કાતબી” જેવા ઘણા શાળાકોશો છે, પણ તેઓ સઘળા મોટા અને મોઢા હોવાથી માર્ક સરની કિંમત અને કદની ફારસી ફરહંગની આપણી હાઈસ્કુલો અને કાલેજોમાં શીખનારા વિદ્યાર્થીઓને ખચીત મોટી અગત હતી, અને તે જરૂર મી. ડાક્ટર પેતાના જે ગ્રંથોથી પુરી પાડી છે.....

.....ફારસી અને અંગ્રેજી શાળાકોશમાં ફારસી શાળાના અંગ્રેજી અક્ષરો વડે “જોનીશીઅન સીસ્ટમ” પ્રમાણે ઉચ્ચારો આપવાથી વળી અભ્યાસીઓને મોટી સગવડ થઈ પડી છે, કેમકે ફારસી ભાષા સઘળી રીતે સેલ્લી અને મીઠાસદાર હોવા છતાં તેના કેટલાક અક્ષરોના અનેક ઉચ્ચારોને લીધે તથા વળી ચોક્કસ નીરાણીઓથી શાળાનાં ઉચ્ચારણ થવાને લીધે આ ઉચ્ચારો નવા શીખનારાઓને ખુબજ કામના થઈ પડે તેમાં થોડોજ શક છે. પણ આ કોશમાં આપણા જવાન કર્તોએ કેટલાક શાળાની બનાવટ સમજવવા માટે તેના ત્રણ ધાતુઓ પણ આપ્યા છે, એટલુંજ નહીં પણ કોઈક કેકાણે એક ફારસી શાળા સંસ્કૃતના કોઈ શાળા સાથે મળતો આવતો હોય તો તે પણ દેખાડયું છે..... મી. ડાક્ટર ફારસીના વિદ્યાર્થીઓને માટે અત્યાર સુધીમાં પોણો ડજન નાના મોટા ગ્રંથો રચ્યા છે, જેઓમાંનો એક તો ફારસી વ્યાકરણ સંબંધી છે. અમે આ જવાન ગૃહસ્થને તેની ઉલટ અને કોશરોને માટે સાખાશી આપિયે છીયે.—રાસ્ત ગોક્તાર (તા. ૨૮ મી મે, ૧૮૮૨).

